

Hugh Martin

Esperanta-Islanda Vortaro

Reykjavík 2011

Rejkjaviko 2011

Íslenska esperantosambandið La Islanda Esperanto-Asocio

© 2011 Íslenska esperantosambandið

Þessi orðabók er gefin út í rafrænni gerð.
Heimilt er að afrita hana og/eða prenta til
eigin nota en óheimilt að fjölfalda hana í
fjárhagslegu hagnaðarskyni.

© 2011 La Islanda Esperanto-Asocio

Tiu vortaro estas eldonita kiel elektronika
versio. Estas permesite kopii ĝin kaj/aŭ
presi por propra uzado, sed malpermesite
multobligi ĝin por ekonomia avantaĝo.

Tölvuvinnsla og umbrot: Stefán Briem
Umbrotskerfi: \LaTeX .

ISBN 978-9979-70-906-0

Prilaborado kaj kompostado: Stefán Briem
Kompostilo: \LaTeX .

Hugh Martin (1931-2001)

Hugh Martin var skoskur esperantisti, sem var í fjöldamörg árum virkur í skosku og alþjóðlegu esperantohreyfingunni. Hann starfaði sem prestur og þjónaði í Glasgow, Kaíró og síðustu ár sín í Birmingham. Á árunum í Glasgow var hann formaður Esperantofélagsins í Glasgow og ritstjóri *Esperanto en Skotlando*, tímarits skosku esperantosamtakanna. Hann starfaði einnig í Esperantosambandi Bretlands, var meðal dæmenda í árlegri bókmenntasamkeppni á vegum Alþjóðlega esperantosambandsins (UEA), birti þýðingar í *Skota Antologio* (Sýnisbók skoskra bókmennta) og á starfsárum hans í Kaíró var honum af hálfu UEA falið að skipuleggja arabísku esperantohreyfinguna og hafa við hana samvinnu.

Hugh Martin var framúrskarandi málvísindamaður. Auk esperantos hafði hann fullt vald á íslensku, latínu, grísku, hebresku, arabísku og gelísku. Árið 1978 fór hann til Íslands, þar sem hann starfaði í sex ár sem enskukennari í Fjölbautaskóla Vesturlands á Akranesi og var jafnframt í tengslum við íslenska esperantista. Þau tengsl leiddu til þess að hann tók saman esperanto-íslenska orðabók, en handrit hennar afhenti hann Íslenska esperantosambandinu til eignar. Í Egyptalandi þýddi hann á esperanto úr arabíska frumtextanum rit eftir Taha Hussein, *Vivotagoj I* (Ævidagar I) sem er varðveitt í handriti.

Hugh Martin sneri aftur til Bretlands frá Egyptalandi árið 1989 og þjónaði sem prestur í Birmingham til dauðadags árið 2001. Þar hélt hann áfram starfi sínu í þágu esperantos sem almennur fulltrúi og fagfulltrúi á vegum UEA og ritstýrði á ný tímaritinu *Esperanto en Skotlando*. Á þessum tíma tók hann saman tvíhliða orðasafn, gelískt-esperanto / esperanto-gelískt.

Hugh Martin var maður búinn óvenjulegum eiginleikum, maður djúprar menntunar og mannúðar. Í eftirmælum um hann í *New World*, málgagni Félags Sameinuðu þjóðanna í Stóra-Bretlandi og Norður-Írlandi, er sérstaklega minnst óþreytandi starfs hans fyrir það félag.

Hugh Martin estis skotdevena esperantisto, kiu dum multaj jaroj aktivis en la skota kaj internacia Esperanto-movado. Profesie li estis pastro kaj servis en Glasgovo, Kairo kaj dum siaj lastaj jaroj en Birmingham. Dum siaj jaroj en Glasgovo li estis prezidanto de la Glasgova Esperanto-societo kaj redaktoro de *Esperanto en Skotlando*, la revuo de Skota Esperanto-Federacio. Li aktivis ankaŭ en la Esperanto-Asocio de Britio, estis juĝanto ĉe la Belartaj Konkursoj de Universala Esperanto-Asocio (UEA), aperigis tradukojn en *Skota Antologio*, kaj dum siaj deĵoraj jaroj en Kairo li estis komisiita de UEA organizi kaj kunlabori kun la araba Esperanto-movado.

Hugh Martin estis elstara lingvisto. Krom Esperanto li plene posedis la lingvojn islandan, latinan, grekan, hebrean, araban kaj gaelan. En 1978 li iris al Islando, kie li laboris dum ses jaroj kiel instruisto de la angla lingvo en supera lernejo en Akranes kaj havis kontaktojn kun la islandaj esperantistoj. Tiuj kontaktoj kondukis al lia kompilado de Esperanto-Islanda Vortaro, kies manuskripton li transdonis en la posedon de Islanda Esperanto-Asocio. En Egiptio li tradukis el la araba originalo verkon de Taha Husejn, *Vivotagoj I*, kiu estas en manuskripto.

Hugh Martin revenis al Britio el Egiptio en 1989 kaj servis kiel pastro en Birmingham ĝis sia morto en 2001. Tie li daŭrigis sian agadon por Esperanto kiel delegito kaj fakdelegito de UEA kaj denove redaktis la revuon *Esperanto en Skotlando*. En tiu tempo li kompilis dudirektan vortaron, Gaelan-Esperanto / Esperanto-Gaelan.

Hugh Martin estis homo dotita de eksterordinaraj kvalitoj, homo de profunda klereco kaj humaneco. En nekrologo pri li en *New World*, organo de United Nations Association, estas aparte menciita lia nelacigebla laboro por tiu Asocio.

FORMÁLI

Á landsþingi Íslenska esperantosambandsins (IEA) árið 1989 færði Hugh Martin sambandinu að gjöf handrit sitt að esperanto-íslenskri orðabók ásamt öllum réttindum. Höfundur hafði lagt til grundvallar esperantoorðaforðann í *Plena Ilustrita Vortaro de Esperanto* (PIV), útg. 1987, og leitast við að skrá íslenskar þýðingar á sem stærstum hluta þess orðaforða.

Allar lagfæringar og undirbúningur að útgáfu orðabókarinnar hafa íslenskir esperantistar látið í té í sjálfboðavinnu.

Við skipulagningu á því hvernig unnið skyldi að útgáfu bókar eftir handritinu naut esperantohreyfingin í fyrstu leiðsagnar Árna Böðvarssonar, en hann lést árið 1992.

Orðabókarnefnd var sett á stofn á landsþingi IEA árið 1991 og hefur hún haft með höndum skipulagningu og umsjón með vinnu fyrir útgáfu orðabókarinnar. Nefndarmenn hafa frá upphafi verið Baldur Ragnarsson, Eysteinn Sigurðsson og Stefán Briem.

Fyrsti verkþáttur var að tölvuskra handritið og lögðu þar hönd á plóg Eysteinn Sigurðsson, Jón Hafsteinn Jónsson, Stefán Briem og Steinþór Sigurðsson. Þetta verk var auðveldað með því að útvega tölvuskra með flettiordum og efnisflokkun þeirra úr PIV, sem erlendir esperantistar létu góðfúslega í té.

Annar verkþáttur voru lagfæringar, viðbætur og endurbætur af ýmsu tagi, og eru eftirtaldir þeirra helstar: Hermann Lundholm las yfir og bætti orðaforða í *grasafræði* og *garðyrkju*. Loftur Melberg Sigurjónsson las yfir og bætti orðaforða í *biblíunni*, *kapólsku*, *kristni* og *trúmálum utan kristni*. Stefán Briem samræmdi orðaforða í *stjörnufræði*, bætti við orðaforða í *upplýsingatækni* og uppnýjaði heiti ríkja og þjóðerna.

Þrjár prófarkir hafa verið prentaðar af orðabókinni í lausblaðaformi. Flest voru eintök-in af 2. próförk (1996), en þau gafst mönnum færi á að eignast á kostnaðarverði. Nú hefur verið ákveðið að gefa orðabókina út rafrænt og opna gjaldfrjálsan aðgang að henni á Internetinu snemma árs 2011. Nokkur eintök verða einnig prentuð í lausblaðaformi með lágmarkskostnaði en ekki sett í almenna sölu.

Reykjavík í mars 2011

Baldur Ragnarsson

Eysteinn Sigurðsson

Stefán Briem

FORMÁLI 2. ÚTGÁFU

Fyrir 2. útgáfu þessarar orðabókar hefur Stefán Briem bætt við orðaforða bókarinnar ýmsum nýjum orðum. Auk þess var skipulega bætt við tæplega 300 nöfnum háplöntuætta. Við það verk var stuðst við bókina *Nöfn háplöntuætta*, (útg. 2018) eftir Dóru Jakobsdóttur Guðjohnsen grasafræðing og nöfn ættanna á esperanto leituð uppi á Internetinu.

Eftir 1. útgáfu orðabókarinnar eru látnir tveir úr orðabókarnefnd, þeir Baldur Ragnarsson og Eysteinn Sigurðsson.

Reykjavík í apríl 2021

Stefán Briem

ANTAŬPAROLO

En la landa kongreso de la Islanda Esperanto-Asocio (IEA) en la jaro 1989, Hugh Martin, honora gasto de la kongreso, donacis al la asocio sian manuskripton pri Esperanto-islanda vortaro kun ĉiuj rajtoj. La verkisto estis bazinta sian verkon sur la vortprovizo de la *Plena Ilustrita Vortaro de Esperanto* (PIV), eld. 1987, kaj klopodis registri islandajn tradukaĵojn de kiel eble plej granda parto de tiu vortprovizo.

Ĉiujn rebonigojn kaj preparadon por eldono de la vortaro islandaj esperantistoj faris kiel volontuloj.

Por la organizo de la labormetodo prepari eldonon de libra vortaro laŭ la manuskripto, la Esperanto-movado en la komenco ĝuis la gvidadon de Árni Böðvarsson, kiu forpasis en la jaro 1992.

Komisio pri la vortaro, kiu estis starigita en la landa kongreso de IEA en la jaro 1991, organizis kaj prizorgadis la laboron pri eldono de la vortaro. Ekde la starigo de la komisiono la komisianoj estis Baldur Ragnarsson, Eysteinn Sigurðsson kaj Stefán Briem.

La unua tasko estis enkomputile tajpi la manuskripton. Tiun laboron faris Eysteinn Sigurðsson, Jón Hafsteinn Jónsson, Stefán Briem kaj Steinþór Sigurðsson. La laboro estis faciligita per dosiero, kiun alilandaj esperantistoj bonvole disponigis, entenante vortojn kaj vorterojn kun iliaj fakklasoj el PIV.

La dua tasko estis rebonigado, aldonoj kaj plibonigoj diversaj, de kiuj la plej gravaj estas jenaj: Hermann Lundholm tralegis kaj plibonigis la vortprovizon de *botaniko* kaj *hortikulturo*. Loftur Melberg Sigurjónsson tralegis kaj plibonigis la vortprovizon de la *biblio*, *katolikismo*, *kristanismo* kaj *religioj ne kristanaj*. Stefán Briem akordigis la vortprovizon de *astronomio*, aldonis vortprovizon en *informa teknologio* kaj ĝisdatigis nomojn de ŝtatoj kaj naciecoj.

Tri presprovaĵoj de la vortaro estis faritaj en liberfolia formo. Plej multaj estis la ekzempleroj de la 2a presprovaĵo (1996), kiujn oni povis havi ĝi kontraŭ kostoprezco. Estas nun decidite eldoni la vortaron elektronike kaj malfermi senpagan aliron al ĝi en la Interreto frue en la jaro 2011. Ankaŭ kelkaj ekzempleroj estos presitaj en liberfolia formo je minimuma kosto, sed ne metitaj al publika vendo.

Rejkjaviko en marto 2011

Baldur Ragnarsson

Eysteinn Sigurðsson

Stefán Briem

ANTAŬPAROLO de la 2a ELDONO

Por la 2a eldono de tiu libro Stefán Briem aldonis diversajn vortojn al la vortprovizo. Plie estis aldonitaj preskaŭ 300 nomoj de altplantaj familioj. Tiu laboro estis apogita per la libro *Nöfn háplöntuætta* (*Nomoj de altplantaj familioj*), eld. 2018, kaj la nomoj en esperanto estis ĉassekvitaj en la Interreto.

En la tempo post la eldono de la vortaro, du membroj de la vortara komisiono bedaŭrinde forpasis, nome Baldur Ragnarsson kaj Eysteinn Sigurðsson.

Rejkjaviko en aprilo 2021

Stefán Briem

ÁHRIF SAGNA OG EFNISFLOKKUN ORÐA

Mörg esperantoorðanna eru tengd tilteknum efnisflokkum og er hver efnisflokkur tákn-
aður með þremur skáletruðum bókstöfum. Efnisflokkarnir svara að mestu leyti til efnis-
flokka í PIV (1987) sem þar eru táknaðir með stafrósum. Þrír efnisflokkar bættust við:
innanlandsmál, persónur og upplýsingatækni.

Sagnir eru merktar með svipuðum hætti eftir því hvort þær eru áhrifssagnir eða áhrifslaugar.

SAGNIR

áhl áhrifslaus sögn

áhr áhrifssögn

EFNISFLOKKAR

alm almenn merking

bib biblían

bif bifreiðar

bók bókmenntir

bún landbúnaður

byg byggingartækni

dýr dýrafræði

eðl eðlisfræði

efh efnishyggja

efn efnafræði

fag fagrar listir

fél stjórnsmál/samfélagsfræði

fja fjarskipti

flf fornleifafræði

flu flugmál

fru frumsaga

gar garðyrkja

goð goðafræði

gra grasfræði

hag hagfræði

hei heimspeki

her hermennska

hlj hljóðfræði

hús húsagerðarlist

inn innanlandsmál

íþr íþróttir/leikir

jar jarðfræði

jár járnbrautir

kaþ kaþólska

klæ klæðnaður

kri kristni

kvi kvikmyndalist

ldf landafræði

ldm landmælingar

lei leiklist

lfe lífeðlisfræði

lfæ líffærafræði

líf líffræði

ljó ljósfræði/ljósmyndun

lyf lyfjafræði

læk lækisfræði

lög lögfræði

mat matargerðarlist

mál málvísindi

mfr málfræði

nýy nýyrði í daglegu máli

per persónur

pre prentlist/bækur

raf rafmagnsfræði

rtæ raftækni

rúm rúmfræði

sag saga

sál sálarfræði

sig skipasmíðar/siglingar

sjó sjómennska

ská skáldamál

sku skurðlækningar

ste steinafræði

stg steingervingafræði

stj stjörnufræði

stæ stærðfræði

tón tónlist

trú trúsmál utan kristni

tæk tækni

töl tölfraði

umf umferðarmál

upp upplýsingatækni

útv útvarpsmál

veð veðurfræði

ver verslun

vél vélfræði/vélar

vís vísindi

TRANSITIVECO DE VERBOJ KAJ FAKKLASIGO DE VORTOJ

Multaj de la esperantovortoj apartenas al certaj fakklasoj kaj ĉiu fakklaso estas simboligita per tri kursivaj literoj. La fakklasoj plejparte respondas al la fakklasoj en PIV (1987), kiuj estas prezentitaj per vinjetoj. Ĉi-tie tri fakklasoj estis aldonitaj: *internlandaj aferoj*, *personoj* kaj *informa teknologio*.

Verboj estas simile markitaj kiel transitivaj aŭ netransitivaj.

VERBOJ

áhl netransitiva verbo

áhr transitiva verbo

FAKKLASOJ

alm komunuza senco
bib biblio
bif aŭtomobiloj
bók beletro
bún agrikulturo
byg konstrutekniko
dýr zoologio
eðl fiziko
efh materialismo historia
efn kemio
fag belartoj
fél politiko/sociologio
fja telekomunikoj
flf arkeologio
flu aviado
fru prahistorio
gar hortikulturo
goð mitologio
gra botaniko
hag ekonomiko/financo
hei filozofio
her militaferoj
hlj fonetiko
hús arkitekturo
inn internlandaj aferoj
ípr sporto/ludoj
jar geologio
jár fervojoj
kaþ katolikismo
klæ teksindustrio/vestoj
kri kristanismo
kvi kinoarto
ldf geografio
ldm geodezio/topografio
lei teatro
lfe fiziologio

lfæ anatomio
liff biologio/biontologio
ljó fotografio/optiko
lyf farmacio
læk medicino
lög juro
mat kuirarto
mál filologio/lingvistiko
mfr gramatiko
nýy neologismo pri ĉiutagaĵo
per personoj
pre tipografarto/libroj
raf elektro
rtæ elektrotekniko
rúm geometrio
sag historio
sál psikologio/psikiatrio
sig ŝipkonstruado/navigado
sjó maraferoj
ská poetiko/poezia termino
sku kirurgio
ste mineralogio
stg paleontologio
stj astronomio
stæ matematiko
tón muziko
trú religioj ne kristanaj
tæk teknikoj
töl statistiko
umf trafiko
upp informa teknologio
útv radiofonio
veð meteologio
ver komerco
vél maŝinoj/meĥaniko
vís scienco

- ¹**A, a** *mfr* 1. stafur esperanto-stafrófsins. *de a ĝis z*: frá upphafi til enda.
- ²**a** 1) (í skammstöfunum) A. = **angla lingvo**, **argono**, **ampero**; **a.** = **aro**. 2) (í tónlist) A.
- A bemola** as. **A diesa** aís. 3) (í samböndum) **-boco** s. **aboco**.
- a** *mfr* ending lýsingarorða, t.d. *kara, mia, patra*. (*Ath.* **-a** er einnig notað sem ending kvenkyns nafna, t.d. **Maria**.)
- al** *tón vís mfr vís* (forskeyti í vísindalegum fagorðum leiddum af grískum orðum) án; -laus, ó-, mis-, van-. N.B. á undan sérhljóðum og h verður þetta forskeyti an-, t.d. *acefala* (senkapa), *anhidra* (senakva).
- Aaron/o** *bib* Aron, fyrstur æðsti prestur Ísraelsmanna og bróðir Móse.
- ab** *eðl* (forskeyti á undan einingum), al-, alger, t.d. *abampero, abomo*.
- Abadon/o** *bib* Abaddín (engill undirdjúpsins).
- abak/o** 1 *stæ* talnagrind. 2 *hús sag* súluhöfuðshella.
- abandon/o** *ver* uppgjöf, afsöln.
- abat/o** *trú* ábóti. **-eco** ábótadæmi, ábótaembætti. **-ejo** klaustur sem stjórnað er af ábóta; klausturkirkja.
- ino** abbadís.
- abatis/o** *her* tálmi úr felldum trjám.
- abazi/o** *læk* gangstol, missir hæfileikans til að ganga þótt fótlimir séu ekki máttlausir.
- abdik/i** 1 segja af sér (um þjóðhöfðingja aðra en forseta). 2 *áhr* afsala sér, segja sig frá.
- o** afsögn; afsöln.
- abdomen/o** *lfæ* *dýr* kviður; kviðarhol. **-a** kvið-, kviðar-.
- abdukci/o** *læk* fráfarsla (lima frá miðfleti). **-a muskolo** fráfarir. **-a nervo** fráfarandataug.
- abduktor/o** *lfæ* einhver fráfaranna.
- abel/o** *dýr* býfluga. **-a** býflugna-. **-aro** býflugnasveimur, býflugnatorfa, býsveimur. **-ejo** býflugnabær.
- ino** kvenbýfluga. **-isto** býflugnaræktandi, býflugnabóndi. **-ujo** býflugnabú. **-bredado**, **-kulturo** býflugnarækt.
- kesto** = **-ujo**. **-korbo** = **-ujo**. **-reĝino** býflugnadrottning. **-svarmo** = **-aro**. **labor-o** verkabýfluga, **vir-o** karlbýfluga.
- aberaci/o** 1 *stj* ljósvilla, ljósstefnuvik, ljósvik, ljóshnik. 2 *ljó* litadreifing, litvilla (**kromatika -o**). *lfæ*
- mensa -o** geðreik. *læk* fráharf. **-i áhl** hverfa frá; dreifa. **-a** afbrigðilegur, frábrugðinn.
- abi/o** *gra* grenitré, hvítgreni, góðgreni. **-aro** greniskógur. **balzama -o** balsamgreni. **Kristnaska -o** jólatré.
- a pinglo** barnnál grenitrés.
- abisen/o** Abyssíníumaður. **A-io, A-ujo** Abyssínía.
- abism/o** *bib* 1 hyldýpi; undirdjúp. 2 botnleysa. 3 hengiflug. **-a** 1 *ldf* djúp-, sem lýtur að úthafsdjúpum. 2 botnlaus, hyldjúpur; feikilegur. **en-iĝi** 1 sökkva í djúpið. 2 vera yfirbugaður; vera gleypur.
- Abiŝag** *bib* Abísag.
- abiturient/o** stúdent, útskrifaður menntaskólanemi. **-a diploma** útskriftarskírteini menntaskóla.
- abĵur/i** *áhr* sverja fyrir, neita með eiði.
- ablaci/o** 1 *læk* aflimun. 2 *veð* brotnám; losun; losnun; leysing (jökuls).
- ablativ/o** *mfr* sviptifall. **-o absoluta** óháð sviptifall.
- abnegaci/o** sjálfsafneitun. **-i áhr** hafna, afneita.
- Abner/o** *bib* Abner, hershöfðingi Davíðs konungs.
- abnorm/a** = **nenorma**.
- aboc/o** *mfr* 1 stafróf. 2 stöfun. 3 undirstöðuatriði.
- abol/i** *áhr* = **abolicii**.
- abolici/i** *áhr* afnema (með lögum). **-o** afnám. **-ismo** þrælhaldaafnámstefna (í Bandaríkjunum).
- abomas/o** *læk* *lfæ* vinstur.
- abomen/i** *áhr* hafa andstygð á, bjóða við. **-o** viðbjóður, andstygð.
- a, -iga, -inda** viðbjóðslegur, andstygglegur. **-aĵo, -indaĵo** viðurstygð.
- abon/i** *áhr* vera áskrifandi; panta, leigja (um stundarsakir), kaupa. **-o** áskrift; áskriftartími.
- anto** áskrifandi; kaupandi; fastagestur (á skemmtistöðum o.þ.h.).
- antaro** (t.d. á blaði) lesendahópur, áskrifendahópur. **-ebla** sem hægt er að kaupa eða verða áskrifandi að.
- igi** safna (e-m) sem áskrifendum. **-ilo** áskriftarlisti; pöntunarseðill. **-bileto** miði sem gildir ákveðinn tíma.
- pago, -prezo** áskriftarverð. **ek-i** *áhr* verða áskrifandi. **mal-i** *áhr* afpanta; hætta að vera áskrifandi að.
- re-i** *áhr* endurnýja áskrift eða pöntun.
- aborigen/o** *sag* frumbyggji, frumpjóð. **-a** innfæddur.

- abort/i** *áhl* **1** leysast höfn, láta fóstur, fæða of snemma. **2** fara út um þúfur, mistakast.
- a** misheppnaður; brígðull. **-o** fósturlát. **-aĵo**, **-ito** vanskapað fóstur, óburður. **-igi** **1** eyða fóstri. **2** eyðileggja.
- igo** fóstureyðing. **-igilo** meðal (eða þ.u.l.) sem veldur fósturláti. **-isto** fóstureyðir.
- abrad/i** *áhr* skafa af, má. **-o** skafning. **-a** hrjúfur. **-aĵo** kornótt fágunarefni.
- Abraham/o** *bib* Abraham.
- abrazi/o** *jar læk* (= **abrado**) skafning; hrufl; afrifur, grunnsævi; slit, sjávarrof. **-a** hrjúfur, kornóttur.
- abrikot/o** *gra* apríkósa, eiraldin. **-arbo**, **-ujo** apríkósutré.
- abrogaci/o** *lög* afnám, ógilding. **-i** *áhr* afnema, fella úr gildi.
- abrotan/o** *gra* ambrajurt (*Artemisia abrotanum*).
- abrupt/a** **1** snöggur; skyndilegur; sviplegur. **2** snarbrattur, þverhníptur (= **kruta**).
- Abruz/o** *ldf* Abruzzi.
- Absalon/o** *bib* Absalon (= **Abšalom**).
- absces/o** *læk* ígerð. graftarígerð. **-i** *áhl* mynda ígerð, verða að ígerð. **gingiv-o** tannkýli.
- gum-o** *læk* vatnskýli, ígerð.
- abscis/o** *stæ* láhnit.
- absid/o** *hús* kórskans (í basilíku). **-eto** kapella með baugmynduðu útskoti bak við altarið.
- absint/o** *gra* **1** malurt (*Artemisia absinthium*). **2** kryddvín með malurtarbragði. **-aĵo** malurtarsafi.
- ismo** *læk* malurtaráfengiseitrun.
- absolut/a** *mfr stæ* **1** fortakslaus, skilyrðislaus, gersamlegur; ótakmarkaður. **2** óháður. **3** einvaldur.
- 4** *efn* óblandaður (um áfengi). **5** *tón* hreinn; fullkominn. **6** *eðl* alger, al-. **-e ne** *mfr* alls ekki.
- o** **1** *hei* óháð tilvera; frumvera. **2** *stæ* algildi. **-ismo** einræði, einveldi; einveldisstjórn. **-isto** einveldissinni.
- absolv/i** *áhr trú* **1** veita aflausn (syndanna). **2** sýkna; leysa undan (ekki = ljúka prófi).
- absorb/i** *áhr* **1** altaka, gera hugfanginn. **2** = **sorbi**. **-iĝi** sókkva sér niður. **-iĝo**, **-iteco** einbeiting.
- abstemi/o** *læk* bindindi. **-a** bindindissamur. **-ulo** bindindismaður.
- abstin/i** *áhl kap (de)* bindast, forðast. **-ado** bindindi; bindindissemi; skírlífi.
- ema** reglusamur, hófsamur (um mat, drykk o.fl.). **-ismo** bindindishreyfing. **-ulo** bindindismaður.
- abstinenc/o** *kap* = **abstinado**.
- absurd/a** *hei* **1** fráleitur, fjarstæður, gagnstæður skynseminni. **2** hlægilegur, heimskulegur.
- o**, **-aĵo**, **-eco** **1** fjarstæða, firra. **2** athlægi.
- Abšalom/o** *bib* Absalon, hárrúði sonur Davíðs konungs.
- abuli/o** *sál* viljabilun.
- abund/a** **1** ríkulegur, nægur, fullnógur. **2** óhóflegur. **-e** í ríkum mæli, ríkulega. **-i** *áhl* vera til í ríkum mæli.
- (ec)o** gnægð, allsnægtir. **mal-a** sjaldgæfur; naumur. **super-a**, **tro-a** of ríkulegur, í alltof ríkum mæli.
- super-i** *áhl* vera meira en nógur. **super-i je** hafa meira en nóg af.
- abutil/o** *gra* klukkuljós (stofublóm).
- abutment/o** *byg vél* endastólpi, stöpull; stólpi. **-aĵo** strengur.
- ac/o** *gra mfr* (viðskeyti) *táknar ætt plantna*, t.d. **kruciferacoj** krossblómaætt.
- ace** *efn* ase-.
- acefal/oj** *dýr* höfuðlausir skelfiskar (*acephala*).
- acer/o** *gra* hlynur, mösur. **-acoj** hlynsætt (*Aceraceæ*). **platan-o** hlynur (*Acer pseudoplatanus*).
- plataneca -o**, **norvega -o** norskur hlynur (*Acer platanoides*). **suker-o** mösur (*Acer saccharum s. saccharinum*). **-a suker-o** mösurssykur.
- acerb/a** *ská* **1** súr; bitur. **2** beiskur.
- aceren/o** = **perço**.
- acet/** *efn mfr* ediks-, edikssýru-, asetat-.
- acet/o** *efn* edik; edikssýra. **-a** edikssúr, ediks-. **-ato** edikssýrusalt, asetat. **-igi** mynda edikssýru; gera súran.
- ilo** asetýl. **-ili** *áhr* asetýlera. **-acido** edikssýra (einnig **-ata acido**). **-a aldehido** asetaldehýð.
- a anhidrido** ísedik. **glacia -ata acido** frosin hrein edikssýra.
- acetabul/o** *lfæ* augnakarl (*acetabulum*).

- acetil/o** *efn* (= **etanoilo**).
- acetilen/o** *efn* asetýlen, litlaust gas sem brennur með björtum loga, etýn (= **etino**).
- aceto/** *efn mfr* asetó-.
- acetoliz/i** *efn áhr* leysa sundur með edikssýru.
- aceton/o** *efn* asetón. **-emio** *læk* asetón í blóði. **-ilo** *efn* asetónýl. **-urio** *læk* asetón í þvagi.
- acid/a** **1** súr. **2** hvass, nístandi. **-o** *efn* sýra. **-aĵo** súr vökví: *via vino estas abomena acidaĵo*.
- eco** *efn líf* sýrufar, sýrustig, sýrumagn; súrleiki. **-eta** ísúr. **-(et)igi** gera ísúran. **-izi** bæta sýru við.
- ozo** *læk* blóðsýring, sýringareitrun. **-baza ekvilibro** sýrubasajafnvægi. **-fendiĝo** sýruklofnun.
- ometro** *eðl* sýrumælir. **-mordi áhr** eyða, æta (með kemískum efnum) (= **korodi**). **-nombro** sýrutala.
- dolĉ-a** súrsætur. **gras-o** fitusýra.
- acidimetr/o** *eðl* = **acidometro**.
- acikl/a** *efn* raðtengdur (= **sencikla**).
- acin/o** *læk* þrúga, ber (*acinus*).
- acipenser/oj** *dýr* styrjuætt.
- Acis/o** *goð* Akis (elskhugi Galateu).
- Acor/oj** *ldf* Asoreyjar.
- aĉl** *mfr* viðskeyti sem táknar eitthvað lítilfjörlegt eða fyrirlitlegt, t.d. **domaĉo** hreysi, **ĉevalaĉo** bykkja, **viraĉo** mannræfill. **-a** fyrirlitlegur, lítilmótlegur, ljótur. **-ulo** ómenni, skíthæll.
- aĉakatur/o** *tón* viðhöfn í leikstíl snertlahljóðfæra, þar sem aðalnóta var slegin samtímis með undirtvíund sem síðan var strax sleppt (*acciaccatura*).
- aĉet/i** *áhr* kaupa. **-o** kaup. **-ado** kaup. **-anto** kaupandi. **-ebla** sem hægt er að kaupa; til sölu.
- ejo** = **vendejo**. **-isto** innkaupamaður (há fyrirtæki). **antaŭ-i** kaupa fyrirfram. **el-i** *áhr* trú leysa; kaupa út.
- la Elaĉetinto** Frelsarinn. **el-o** lausn; lausnargjald. **for-i** *áhr* = **akapari**. **kun-anto** meðkaupandi.
- sub-i** *áhr* múta. **sub-ebla** mútubægur, féfalur. **-propono** kauptilboð.
- aĉeŭle/o** *stg* Acheul-öld.
- ad/** *mfr* viðskeyti sem táknar áframhald verknaðar eða ástands, t.d. **paroladi** flytja ræðu, **parolado** ræða, **pafado** skothríð, **vidado** sjón (skilvitið). **-a** sífelldur.
- adaĝ/o** *tón* hægur kafli (í tónverki). **-e** hægt, adagio.
- Adam/o** *bib* Adam. **-ido** maður. **-pomo** adamsepli, barkakýli. **-tero** rauður sandsteinn.
- adamantin/o** *lfæ* glerungur.
- adapt/i** *áhr* stilla, aðlaga, samræma, sníða (eftir = al). **-(ad)o** endursamning; lögun, tilbreyting.
- aĵo** endursamning, aðlögun, eftirlíking. **-ebla** aðlögunarhæfur. **-iĝi** *læk* laga sig.
- iĝemo** tilslökunarhæfileiki; aðlögunargáfa. **-ilo** *efn rtæ* *tæk* millistykki. **-ometrio** *læk* aðlögunarmæling.
- re-ado** *læk* endursamhæfing.
- adasism/o** viðskeytarím, t.d. *amadas/vidadas*.
- adekvat/a** *hei alm* nægur, nægilegur, fullnógur.
- Adel/a** kvenmannsnafn.
- Adelaid/o** *ldf* Adelaide (höfuðborg Suður-Ástralíu). **-a** kvenmannsnafn.
- Adeliland/o** *ldf* Adélieiland (franskt landsvæði á Suðurskautslandi).
- aden/o** *læk* *lfæ* eitill, kirtill. **-ito** eitlaproti, eitlabólga. **-oida** eitla-, *-oidaj vegetaĵoj*: eitlagróður í nefkoki, kokeitlingsauki. **-oidismo** útlit sjúklings með kokeitlingsauka. **-oidito** kokeitlingsaukabólga.
- omo** kirtillæxli. **limf-o** eitill. **limf-ito** eitlabólga.
- Aden/o** *ldf* Aden (höfuðborg Suður-Jemen). **-a** Aden-, *la Adena Golfo*: Adenflói.
- adenopati/o** *læk* = **adenafekcio**.
- adept/o** **1** meistari; snillingur. **2** áhangandi, fylgismaður. **3** iðrandi.
- igi** kynna (e-n) samkvæmislífinu; fá í félag.
- adher/i** *áhl* *eðl* loða við, halda fast við. **-o** samloðun, viðloðun. **-a** viðloðunar-, samloðunar-; límseigur.
- a rubendo** límband. **-aĵo** *læk* samvöxtur (milli líffæra o.þ.u.l.).
- adiabat/a** *eðl* innrænn, íbreytinn. **-o** innrænuferill. **pseŭdo-o** *veð* sýniinnrænuferill.
- adiant/o** *gra* venushár (stofublóm).
- adiaŭ** vertu sæll, verið þér sællir. **-o** kveðjuorð; skilnaður, kveðja. **-i** *áhr* kveðja.
- igi** vísa (e-m) burt, reka (e-n). **-diro** skilnaðarkveðja.
- adici/i** *áhr* *stæ* leggja saman. **-o** samlagning. **-ato** *stæ* samlagningartala.
- Adiĝ/o** *ldf* Adigeá (fljót með upptök á Norður-Ítalíu).

- adip/o** *læk* fita. **-a acido** *efn* fitusýra. **-ozo** *læk* offita, feitlagni. **-ogenezo** fitumyndun.
adipocir/o *efn* fituvax.
Adison/a *læk* Addison. **-a morbo** Addison sjúkdómur/sýki, nýrnahúfumein.
adjekt/o *mfr* sagnfylling. **-a propozicio** atvikssetning.
adjektiv/o *mfr* lýsingarorð.
adjudik/i *áhr* ver óska eftir tilboði í. **-o** tilboðsók.
adjunkt/o aðstoðarmaður, varamaður.
adjutant/o *her* aðstoðarforingi. **-o generala** aðstoðarforingi hershöfðingja.
administr/i *áhr* lög hafa umsjón með, stjórna, stýra. **-(ad)o** umsjón.
-a stjórnlegur, umboðs-, umsjónar-; framkvæmdar-. **-ejo** aðalstöð; umboðsstjórn.
-anto, -isto, -ulo umsjónarmaður, umboðsmaður, ráðsmaður. **-istaro** stjórnarnefnd, framkvæmdarnefnd.
administraci/o lög umboðsstjórn, umsjón, forráð; stjórnarnefnd, framkvæmdarnefnd; gæsla.
-a stjórnlegur, umboðs-, umsjónar-.
administrator/o umsjónarmaður, ráðsmaður, forráðamaður, umboðsmaður.
admir/i *áhr* dá, dást að. **-o** aðdáun. **-e** með aðdáun. **-inda** aðdánlegur, dásamlegur, prýðilegur.
admiral/o flotaforingi, aðmírall. **ĉef-o** yfirflotaforingi. **vic-o** varaaðmírall. **sub-o** undirsjóliðsforingi.
-a ŝipo flaggskip.
admiralitat/o 1 flotastjórn; sjóliðsstjórn. 2 flotamálaráðuneyti.
Admiral/oj *ldf* Aðmírálseyjar.
admitanc/o *eðl rtæ* samleiðni, tvinnleiðni, sýndarleiðni.
admon/i *áhr* 1 áminna; gera viðvart, láta vita. 2 ámæla, lasta. **-a** áminnandi, viðvörunar-.
-o áminning, viðvörun, ofanígjöf, aðfinning. **de-i** *áhr* telja af, ráða frá.
Re-o fimmta Mósebók, Deuteronomium. **lit-o** skammaræða. **moral-o** siðferðisáminning, umvöndun.
adob/o *hús* sólþurrkaður múrsteinn.
adoks/o desjurt (*Adoxa*). **-acoj** *gra* yllisætt (*Adoxaceæ*).
adolesk/i *áhl* *læk* vera á æskuárum. **-a** uppvaxandi, ungur. **-anto, -ulo** unglíngur, ungur maður.
-antino unglingsstúlka, ung stúlka. **-anteco** æska, unglingsár.
Adolf/o *per* Adolf.
adolt/a *læk* fullorðinn, fullvaxinn; fullproskaður. **-o** fullorðinn maður. *filmo permesata nur al-oj* bíómynd bönnuð innan 16 ára.
Adonaj *bib* Drottinn, Jahve.
adonid/o *gra* goðablóm (*Adonis*). **aŭtuna -o** haustgoði (*A.autumnalis*).
printempa -o vorgoði (*A. vernalis*). **somera -o** sumargoði (*A. æstivalis*).
Adonis/o goð Adónis (ástmaður Afródítu).
adopt/i *áhr* 1 ættleiða. 2 taka upp. **-o** ættleiðing, ættleiðsla; upptekning, val. **-a** kjör-. **-into** kjörfaðir.
-ito kjörbarn.
ador/i *áhr* trú 1 tilbiðja, dýrka. 2 unna. 3 dá, vera hrifinn af, þykja mjög góður. **-o** tilbeiðsla, dýrkun.
-adi *áhr* tilbiðja, dýrka. **-ejo** helgidómur. **-inda** tilbeiðsluverður, dásamlegur, yndislegur, guðdómlegur.
-kliniĝi falla fram og tilbiðja.
adrenalin/o *efn* adrenalín, mergvaki, hettuvaki, húfukjarnavaki.
adres/o áritun, utanáskrift, heimilisfang, verustaður. **-i** *áhr* skrifa utan á; beina (e-u til e-s). **-anto** sendandi.
-aro heimilisfangabók. **-ato, -ulo** móttakandi, viðtakandi. **-aparato, -ilo** utanáskriftarvél. **-libro** bæjarskrá.
-loko pósthfang. **-o telegrafa** símnafni. **mis-i** skrifa vitlaust utan á.
re-i senda áfram, framsenda, skipta um utanáskrift.
Adria/a *ldf* Adría-. **- Maro** Adríahafið.
Adriatik/o *ldf* Adríahafið.
adsorb/i *áhr* *efn* sjúga í sig, sjúga að sér. **-eco** ásog, aðsog. **-ilo** efni sem sýgur á sig.
adstring/i *áhr* *læk* draga saman, binda saman, herpa saman. **-a** barkandi; blóðstemmandi; þrengjandi.
-aĵo barkandi lyf; blóðstemmandi lyf; barkandi efni.
aduci/i *áhr* húða. **-itaj tuboj** seighertar leiðslur.
adukci/o *lfæ* aðfærsla (lima að miðfleti). **-a** aðfærandi.
aduktor/o *lfæ* aðfærir. **haluksa aduktoro** aðfærir stórutáar.

- adulari/o** *ste* mánasteinn.
- adult/i** *áhl bib* drýgja hór, hórast. **-o** hór, hórdómur. **-(em)a** saurlífur. **-igi** verða til þess að e-r drýgir hór.
- ulo** hórkarl. **-ulino** hóra, hórkona. **sang-o** sífjaspell. **vir-o 1** kynvilla. **2** sveinaspjöllun.
- adulteri/i** *áhr læk* spilla, þynna.
- adveki/o** *veð* hliðarstreymi, hliðarvindur.
- Advent/o** *kri* aðventa, jólafasta. **-isto** aðventisti.
- adventic/o** *læk* úthjúpur (æðar).
- adventiv/a** *gra* aðkominn, aðfenginn, tilfallandi. **-a radiko** hjárót.
- adverb/o** *mfr* atviksorð. **-a** atvikslegur, sem heyrir til atviksorði.
- advokat/o 1** málaflutningsmaður, lögmaður. **2** formælandi, málsvari; árnaðarmaður.
- i** flytja mál; mæla fyrir. **-aro** lögmannastétt. **-eco** málfærslumannsembætti; málf lutningur.
- adz/o** skaröxi.
- aed/o** *bók* hellenskt ljóðskáld frumtíma.
- aer/o** *eñ* loft; andrúmsloft. **-a** loftlegur, loftkenndur; loft-. **-eca** loftlegur, léttur.
- (iz)j** *áhr* blása upp, belgja upp. **-ujo** loftkútur. **-umi** *áhr* viðra. **-umado** viðrun. **-bremso** lofthemill.
- fluo** loftstraumur, súgur. **-hejtado** lofthitun. **-klapo** loftspjald, loki. **-kuseno** vindkodd.
- lito** loftkodd, vinddýna, vindsæng. **-manka** loftlaus; sem þungt loft er í. **-ondo** loftbylgja.
- pafilo** loftbyssa. **-premo** loftþrýstingur. **-ŝakto** loftskiptingargöng. **-ŝipo** loftfar.
- ŝtono** loftsteinn, vígahnöttur. **-terapió** loftmeðferð. **-tiro** loftsúgur. **-truo** loftsmuga. **-veziketo** vindbóla.
- viva** loftháður. **-aj kasteloj** loftkastalar. **kunpremita -o** þrýstiloft. **en plena aero** útivistar-.
- aeremi/o** *læk* köfunarsýki.
- aerobatik/o** *flu* listflug.
- aerobi/a** *líf* loftháður. **mal-a** loftfælinn.
- aerodin/o** *flu* loftfar þyngra en loftið.
- aerodinamik/o** loftaflsfræði.
- aerodrom/o** *flu* flugvöllur, landingarstöð.
- aerofagi/o** *læk* loftgleyting.
- aerofobi/o** loftfælni.
- aerofor/o** *tæk* neyðarloftberi til námumanna.
- aerofram/o** *flu* bolgrind.
- aerogram/o 1** *fja* flugbréf. **2** *veð* veðurskeyti, loftrit.
- aerolit/o** *stj jar* loftsteinn.
- aerolog/o** *veð flu* loftfræðingur. **-io** loftfræði.
- aerometr/o** *eðl* loftþéttamælir. **-io** loftþéttafræði.
- aeronaút/o** flugmaður. **-iko** loftsiglingafræði; flugfræði; loftsiglingar.
- aeroplan/o** flugvél.
- aerosol/o** agnúði, loftúði, úði.
- aerostat/o** loftfar, loftbelgur.
- aerostatik/o** *eðl* þau vísindi sem fjalla um jafnvægi gaskenndra vökva og fastra hluta sem í þeim búa, loftstöðufræði.
- aetit/o** *ste* aetít.
- afabl/a** vingjarnlegur, alúðlegur, þægilegur. **-aĵo** greiði. **-eco** góðsemi, góðvild, vingjarnleiki, alúðleiki. *Havu la afablecon .. -i:* gerðu svo vel að .. , vinsamlegast + bh.
- mal-a** önnuglyndur, önnugur; óvingjarnlegur, óvinveittur; ómildur, óþægilegur.
- afanipter/oj** *dýr* flær (*Aphaniptera*).
- afazi/o** *læk* málleysi, málstol, ómæli.
- afekci/i** *áhr hei læk* hafa áhrif á, hræra, fá á. **-o** *hei læk* geðshræring; lasleiki, líkamleg veikindi. **-a** áhrifamikill, sem lýtur að geðshræringu.
- afekt/i** *áhr áhl* gera sér upp, þykjast, sýnast. **-o**, **-ado** tilgerð, uppgerð; látalæti; það að sýnast.
- ulo** látalætismaður. **sen-a** tilgerðarlaus. **bel-a** spjátrungslægur, látaralegur, hégómlegur.
- distanc-a** stórlátur, fálátur. **ĉast-a**, **hont-a** teprulegur. **moral-o**, **fi-o** hræsni.
- afeli/o** *stj* sólfirð.
- afero/o** mál, málefni; skipti, viðskipti; esperanto-hreyfing. **-ema** vel fyrir komið; skipulegur.

- isto** kaupsýslumaður. -**paperoj** *fja* viðskiptaskjöl. **mult-a**, -**plena** önnum kafinn, annríkur.
- ŝarĝito** sendifulltrúi (staðgengill sendiherra). -**vojaĝo** viðskiptaferð. **ĉef-o** aðalmál, aðalatriði.
- aferez/o** *mfr* brottfelling hljóðs í upphafi orðs.
- afgan/o** *per* Afgani. -**io**, -**ujo**, -**lando**, -**istano** *ldf* Afganistan. -**a** afganskur.
- afid/o** *dýr* blaðlús (*Aphis*). -**a sukero** hunangsdögg, hunangsfall. -**omanĝa** blaðlúsaetandi.
- edoj** blaðlúsaætt (*Aphididæ*).
- afidativ/o** *ver* eiðsvarin yfirlýsing.
- afiks/o** *mfr* forskeyti, viðskeyti, aðskeyti.
- afin/a** *stæ efn alm* skyldur, vildur. -**i áhl** vera vildur. -**eco** vild, skyldleiki.
- afinaci/i** *áhr* fága, hreinsa, skíra (málm). -**o** málmskíring í Martin-ofni.
- afis/o** = **afido**.
- afiŝ/o** veggauglýsing. -**i áhr** setja upp auglýsingu. -**ejo**, -**kolono** auglýsingastaður.
- isto** sá sem setur upp auglýsingarblað. -**homo** maður sem gengur um göturnar með auglýsingaspjald í bak og fyrir (einnig -**ulo**). **man-o** prentað auglýsingablað.
- aflikt/i** *áhr* valda áhyggjum, kvelja, þjaka, gera órótt. -**o** þjáning, kvalir, bágindi, eynd. -**iĝi** sárna, syrgja.
- iĝo** sorg, harmur.
- afoni/o** *læk* raddleysi. -**a** raddlaus.
- aforism/o** spakmæli.
- afrank/i** *áhr* borga undir (bréf), frímerkja. -**o** póstgjald, burðargjald. -**ite** burðargjald greitt.
- maŝino** frímerkingarvél. -**ŝulda marko** merki sem sýnir hve mikið burðargjald er ógreitt.
- Afrik/o** *ldf* Afríka. -**a** afrískur. -**ano** Afríkumaður.
- afrikans/o** *mál* afríkanska.
- afrikat/o** *mfr* hálfönghljóð.
- Afrodít/o** *goð* Afródíta.
- afrodít/o** *dýr* flæðarmús (*Aphrodita*).
- afrodizi/o** *læk* frygð, losti. -**igaĵo** ástarlyf, lostavekjandi lyf. **mal-o** lostaleysi.
- aft/o** *læk* munnangur, munnsviði, tungublöðrur. -**a febro** gin- og klaufaveiki (einnig **afta epizootio**).
- afust/o** fallbyssukerra.
- ag/i** *áhl* **1** gera, starfa. **2** breyta, haga sér. **3** *efn* eðl verka, hafa áhrif. -**o** athöfn, verk; breytni.
- oj** Postulasagan. -**a eðl** *rtæ* verknaðar-. -**ado** starf, framtakssemi.
- ada komitato** framkvæmdanefnd, framkvæmdaráð. -**(em)a** starfsamur, framtakssamur, fjörugur, ötull.
- igi** úthella; gera virkan. **fi-o** ódæði. **kontraŭ-i** *áhl* eðl vinna á móti.
- kun-i** *áhl* eðl vinna saman; beita krafti í sömu átt. **mis-o** *sál* illverk. **ne-a** eðl *rtæ* óvirkur; laun-.
- ne-ema** latur, aðgerðarlaus. **re-i** *áhl efn* **1** endurverka. **2** = **reakcii**. **re-o** **1** *sál* svörun, andsvar. **2** *efn* = **reakcio**. **3** eðl viðbragð. **tempo de reago** viðbragðstími. **4** *rtæ* útv launviðnám.
- re-o de induktato** *rtæ* spanviðnám. **re-ilo** *efn* prófefni. **superre-o** *útv* of sterkt viðbragð.
- sen-ado** viðbragðsleysi. -**maniero** aðferð.
- aga/o** *her* tyrkneskur liðsforingi.
- agac/o** urg, ískur. -**i** *áhr* urga; æsa. -**a** angrandi.
- Agamemnon/o** *bók* Agamemnon.
- agami/a** *dýr líf* **1** kynlaus. **2** sem æxlást án frjóvgunar.
- agami/o** *dýr* trompetfugl.
- agap/o** *kri* agapa, kærleiksmáltíð frumkristinna manna.
- agapant/o** *gra* ástarlilja (*Agapanthus umbellatus*).
- agar(agar)/o** *inn* agar, agar-agar, þurrkað slím sem er unnið úr rauðþörungum sem vaxa í Kyrrahafi.
- agarik/o** *gra* hattisveppur; ætisveppur (= **kampagariko**). **lakt-o** = **laktofungo**.
- Agat/a** *per* Agatha.
- agat/o** *ste* agat.
- agav/o** *gra* aldarjurt, agavi. -**o Amerika** alóe, þyrnililja (*Agave americana*). -**a vino** aldarjurtarvín.
- ovino** mexíkanskt brennivín.
- agend/o** minnisbók, dagbók.
- agent/o** umboðsmaður; erindreki. **reklam-o** auglýsingaumboðsmaður. -**ejo** umboðsskrifstofa. **bien-ejo** fasteignasala.
- patenc-ejo** einkaleyfisskrifstofa. **vojaĝ-ejo** ferðaskrifstofa. **teatra -ejo** umboðsskrifstofa leikara.

- agentur/o** ver umboð.
- agerat/o** gra bláhnöða (*Ageratum houstonianum*)
- agit/i** áhr efn hrista, skaka; tala fyrir (e-u), æsa, róa undir; hræra í. **-ado** hræring; æsingur.
- ata dormo** svefnbrigði, slitróttur svefn. **-ata maro** krappsævi, krappur sjór. **-ataj haroj** úfið hár.
- iĝi** vera órólegur. **-iĝo** læk hristing; órósemi, geðæsing. **-ilo** efn hræristöng.
- isto** æsingamaður, áróðursmaður.
- agl/o 1** dýr örn. **2 stj A-o** Örninn (stjörnumerki) (*Aquila*). **-a** arnar-. **-ejo** arnarhreiður.
- ido** arnarungi. **-oŝtono** = **aetito**. **fiŝ-o** fiskiörn. **granda kri-o** gjallörn. **malgranda kri-o** gnyörn.
- mar-o** haförn. **reĝ-o** gullörn, kóningsörn. **imperiestra -o** keisaraörn.
- Aglaj/o** goð Aglaia (ein af þokkagyðjum Grikkja (Ljómi)).
- aglomer/i** áhr hrúga saman. **-iĝi** renna saman í kökk. **-(aj)o** brotakökkur, gosbrotaberg.
- aglomerat/o** = **aglomeraĵo**.
- aglutin/i** áhr efn læk mfr **1** líma. **2** sameina, setja saman. **-a** loðandi. **-o** loðun. **-iĝi** græða.
- agnat/o** lög frændi í karlegg. **-a** samættaður í karlegg.
- Agnes/a** per Agnes.
- Agni/o** trú Agni (guð eldsins hjá hindúum).
- agnosk/i** áhr viðurkenna opinberlega (sem lög eða reglur).
- agnostik/a** hei trúlaus, efahyggju-. **-ismo** efahyggja. **-ulo** trú efahyggjumaður (maður sem álitur að ekki sé hægt að vita um tilveru Guðs).
- agnozi/o** læk túlkunarstol, ókynni. **opta -o** sálarblinda.
- agoni/i** áhl **1** vera í andarslitrunum. **2** verða á enda. **-o** andarslitur, dauðastríð; dauðans angist.
- agor/o** sag torg í hellenskum borgum.
- agorafobi/o** læk torgageigur, víðáttufælni.
- agord/i** áhr tón útv stilla (hljóðfæri, útvarp o.fl.). **-o 1** útv stilling. **2** skap(lyndi). **3** ská samhljóðarím.
- ilo** stillilykill. **-isto** stillingamaður. **-forko** tónkvísl. **-oplato** stöðvaskífa (á útvarpstæki). **mal-a** falskur.
- mis-i** áhr **1** gera hjáróma. **2** útv afstilla (tæki).
- agr/o** ræktanlegt land, akur. **-ara** landbúnaðar-. **-aro** landeign. **-okulturo** landrækt, jarðrækt, akuryrkja.
- agrab/a** viðkunnanlegur, þægilegur, þokkagóður, aðlaðandi. **-e** þægilega, þokkalega. **-aĵo** yndi; ánægja.
- eco** þægindi, viðkunnanleiki. **-iĝi** gera þægilegan, gera viðkunnanlegan.
- mal-a** óþægilegur; leiðinlegur, ógeðslegur; óþokkalegur. **ne-a** ósmekklegur.
- agraf/o** krókur; sylgja; spennsli; klemma. **-i** áhr festa með krók, krækja; hefta. **-ilo** heftari. **-ingo** lykkja.
- mal-i** áhr krækja frá; spenna af sér; losa.
- agrafi/o** læk ritleysa vegna löskunar í ritmiðstöð í heila, ritstol.
- agreg/i** áhr eðl safna saman. **-aĵo** eðl samstæða.
- agregaci/o** inn (í Frakklandi) upptaka í félag.
- agregat/o** = **agregaĵo**.
- agres/i** áhr nýy ráðast á (án þess að hinn aðilinn ógni árás). **-a** áreitinn, herskár; ýgur.
- ema** árásargjarn, árásarsamur; áreitinn. **-emo** sál ýgi, árásarhneigð.
- agresiv/a** = **agres(em)a**.
- Agrigent/o** ldf Agrigent (forn borg á Sikiley).
- Agrikol/o** per Agrikola.
- agrikultur/o** landbúnaður. **-isto** akuryrkjumaður; bóndi.
- agrimoni/o** gra akurmáni (*Agrimonia eupatoria*).
- Agrip/o** per Agrippa. **-ino** Agrippína.
- agronom/o** vís jarðræktarmaður, búfræðingur. **-a** búfræði-. **-a kolegio** bændaskóli.
- io** búfræði, jarðræktarfræði. **-ia** búfræði-. **-ia altlernejo** landbúnaðarháskóli.
- agropir/o** gra = **kviko** húsapuntur (*Agropyrum*).
- agrostem/o** gra akurstjarna (*Agrostemma githago*).
- agrostid/o** gra língresi (*Agrostis*).
- aguti/o** dýr agúti, gullhéri (*Dasyprocta aguti*).
- ag/o** aldur. **-a** gamall. **-i** áhl vera gamall. **-opezidanto** aldursforseti. **grand-a** aldurniginn.
- infan-o** bernska. **jar-a** eins árs gamall. **matur-a** á besta aldri, fullorðinn. **mez-a** miðaldra.

neplen-a ómyndugur. **plej-ulo** öldungur. **plen-a** fullveðja, myndugur; fullvaxinn. **plen-ulo** fullorðinn maður. **profund-a** mjög gamall. **sam-a** jafnaldra, jafngamall. **sam-ulo** samtíðarmaður, jafnaldri.

temp-o öld, tímabil. **Kian aĝon vi havas?** Hvað ertu gamall?

aĝi/o ver yfirverð (umfram nafnverð) verðbréfa, milligjöf, gjaldjöfnuður, gengismunur.

aĝiot/i áhl ver reka spákaupmennsku; braska.

aha! mfr jahá, einmitt; er það?

Ahasver/o per Ahasverus.

ahims/o inn ahimsa, meinleysi, boðorð sem bannar að deyða dýr alls konar.

Ahura-Mazd/o inn Ahúra Mazda, sjá **Mazdao**.

ah! mfr æ, vei.

Aĥab bib Akab (konungur Ísraels, sonur Omrí).

Aĥaj/o inn Akkea. **-ano** Akkeubúi, Forngríki.

Aĥasveroŝ bib Ahasverus, Persakonungur.

Aĥemen/o per Akemenes. **-idoj** Akemenídar.

Aĥen/o ldf Aachen (borg í Þýskalandi).

Aĥeron/o = Akerono.

aĥeronti/o dýr hauskúpufiðrildi (*Acherontia atropos*).

Aĥillo per Akkilles. **-a tendeno** lfæ hásin, hælsin.

Aiks/o ldf Aix (heiti nokkurra franskra borga).

ailant/o gra himnatré, goðatré (*Ailanthus*).

ain/o = ajnuo.

air/o gra puntur (*Aira*), (*Aira elegans*).

Aizoacoj gra hádegisblómaætt. (*Aizoaceæ*).

aj! mfr æ, æ-æ, ó.

Ajaks/o per Ajax.

ajaj/o dýr nagapi (= **kiromio**).

ajl/o gra geirlaukur, hvítlaukur, knapplaukur (*Allium sativum*). **-a** hvítlauks-. **-ero** hvítlauksgeiri.

ajn mfr (á eftir kio, kiu o.s.frv., io, iu o.s.frv., ĉio, ĉiu o.s.frv. til frekari áherslu): **kiu ajn** hver sem (vera skal);

iam ajn hvenær sem vera skal; **ĉiu ajn** hver einasti; **nenio ajn** alls ekkert. **-a** hver sem vera skal.

-o hvað sem er. **-e ... -e** annaðhvort ... eða ... eins og (þú vilt). **-ulo** þessi eða hinn.

ajnu/o per Ainu-maður, frumbyggir nyrstu eyju í Japan.

ajug/o gra dvergavör (fjölær garðjurt) (*Ajuga*).

ajut/o tæk stútur. **ŝpruc-o** úðarastútur, sprautustútur.

-ajl mfr viðskeyti sem tákna hlutkennda hugmynd, t.d. **fluid-o** vökvi; **pentr-o** málverk;

mol-o eitthvað mjúkt. Einnig notað til að tákna matvæli, t.d. **bov-o** nautakjöt; **fiŝ-o** fiskmeti. **-o** hlutur.

ajur/o gatamynstur. **-a** gatamynstraður. **-i** áhr skrautgata.

a.K. = antaŭ Kristo fyrir Kristis burð.

Akab/o ldf Akabafló.

akaci/o gra akasía, arabískt gúmmí. **-a** akasíu-. **araba -o**, **senegalia -o** akasíutré.

Akad/o sag Akkad. **-a lingvo** akkadíska.

akademi/o sag háskóli, vísindaskóli; akademía; vísindafélag. **-a** vísindafélags-, akademíu-.

-ano meðlimur í vísindafélagi.

Akaniacoj gra næpuiðarætt (*Akaniaceæ*).

akant/o gra akantus, súlblóm, bjarnarpistill (fjölær garðjurt) (*Acanthus*). **-acoj** súlblómsætt (*Acanthaceæ*).

akantias/o dýr háfur (*Acanthias*).

akantopterig/oj dýr broddgeislungar, harðuggaðir fiskar (*Acanthopterygii*).

akapar/i áhr kaupa upp; sölsa undir sig, hamstra. **-o**, **-ado** einokun.

akar/o dýr maur, kláðamaur. **-ozo** læk kláði. **-uloj** dýr maurar. **fromaĝ-o** ostamaur, feyra. **ŝaf-o** sauðalús.

Akariacoj gra ananasjurtarætt (*Bromeliaceæ*).

akcel/i áhr eðl hraða, flýta fyrir, hjálpa, stuðla að, auka.

-o, **-ado** eðl flýtni, flýting, hraðaaukning, hraðaauki, hröðun; stuðningur. **-iĝi** vaxa að hraða.

-ilo efn bif eðl hraðari, hraðall; bensínjölf. **mal-i** áhr draga úr hraða; tefja, seinka.

mal-ado eðl tafir, seinkun, töf.

akcent/o 1 mfr áhersla. 2 tón tónáhersla. 3 hreimur. **-i** áhr leggja áherslu á.

akcentor/o = pronelo.

akcept/i áhr 1 þiggja, taka á móti. 2 ver samþykkja (víxil). **-a** móttöku-, viðtöku-.

- o** móttaka, viðtaka; samþykktur víxill. **blanka -o** samþykktur óútfylltur víxill.
- anto** *efn* samþykkjandi víxils; móttakandi. **-ebla** verður viðtöku. **-ejo** setustofa; viðtökustofa.
- mal-i** *áhr* hafna; útiloka.
- akcesor/a** *læk* aukalegur, auka-. **-aĵo** fylgihlutur, smáhlutur.
- akci/o** *hag* hlutabréf. **-a** hluta-. **-a kompanio** hlutafélag. **-ano, -ulo** hluthafi. **profit-o** gróðahlutabréf.
- akcidenc/o** *hei* aukaatriði.
- akcident/o** slys, slysfarir. **-a** tilviljunarkenndur; óverulegur. **labor-o** vinnuslys.
- akcipitr/o** *dýr* haukur, dúfnahaukur (*Accipiter*). **-edoj** haukaætt (*Accipitridæ*).
- akciz/o** *hag* bæjartollur (á aðfluttar vörur); neysluskattur, vörugjald, framleiðslugjald.
- i** *áhr* leggja neysluskatt á. **-ebla, -opaga** tollskyldur.
- ake/o = bradipo.**
- ake/o = aĥajano.**
- akebi/o** *gra* (*Akebia*). ilmvefja (*Akebia quinata*).
- aken/o** *gra* hnotaldin. **-tufo** fis.
- Akeron/o** *goð* Akeroná (í Hades).
- akile/o** *gra* vallhumall (íslensk jurt) (*Achillea*).
- akinezi/o** *læk* hreyfingarstol.
- akir/i** *áhr* fá, eignast, ávinna sér, komast yfir. **-o** öflun, nám; fengur. **-aĵo** fengur. **-anto** fyrirvinna.
- ebla** fáanlegur. **-eblaĵo** herfang. **-ema** fengsamur. **-igi** láta fá. **re-i** *áhr* fá aftur, ná aftur.
- flat-i** *áhr* ná með smjaðri. **milit-i** *áhr* leggja undir sig, vinna með hernaði. **milit-o, rab-o = predo.**
- aklam/i** *áhr* fagna með hrópum; samþykkja í einu hljóði; hylla sem. **-o** samþykkiskall.
- aklimatiz/i = alklimatigi.**
- akme/o 1** *læk* hástig (sóttar eða sóttthita). **2** hæsta stig, tindur (fullkomnunar).
- akn/o** *læk* bóla, nabbi. **-a, -ohava, -oza** þakinn bólum. **pus-o** graftarnabbi.
- akne/o** *læk* gelgjuþrymlar.
- akoli/o** *læk* = **sengaleco.**
- akolit/o** *kap 1* akólútur. **2** messuþjónn, messudrengur.
- akomod/i** *áhr* laga eftir, venja við. **-o** aðlögun. **-ebla** stillanlegur. **-iĝema** viðráðanlegur.
- akompan/i** *áhr 1* fylgja (e-m). **2** *tón* leika, spila undir hjá. **-o** fylgd; undirleikur. **-adi** *áhr* fylgja.
- aĵo** undirleikur, undirspil, undirspilsnótur. **-anto** fylgdarliði, fylgdarmaður; undirleikari. **el-i** *áhr* fylgja til dyra.
- akonit/o** *gra* freyjureið, venusvagn (*Aconitum napellus*). **-ino** *efn* eiturefni úr freyjureið.
- Akonkagv/o** *ldf* Akonkagúa, Aconcagua (hæsti tindur Andesfjallanna (6962 m)).
- akor/o** *gra* sverðblaðka (*Acorus calamus*). **-acoj** sverðblöðkuætt (*Acoraceæ*).
- akord/o 1** *eðl* samræmi. **2** *tón* hljómur. **3** *mfr* sambeyging. **diatona -o** díatóniskur hljómur.
- kromata -o** krómatiskur hljómur. **tonika -o** frumhljómur. **-i** *áhl* samræmast, vera samræmur. **-a** samræmur.
- igi** samræma. **-iĝi** samræmast. **-iĝema** sáttfús. **mal-o** samrekstur; ósamræmi. **ne-igebla** ósamræmanlegur.
- akordion/o** *tón* harmoníka, dragspil.
- akori/o** *gra* geitnasveppur (*Achorion schœnleinii*).
- akr/a** hvass, beittur; sár, napur; skerandi. **-aĵo** egg (kvk.), bit, rönd, brún. **-eco** hvassleiki; beiskja, sárleiki.
- igi** hvessa, brýna, skerpa. **-igilo** brýni, brýnsluhjól, hverfisteinn; slípiól; yddari.
- for-igi** taka burt með því að brýna, slípa. **mal-a** sljór; daufur. **vid-eco** *læk* hvöss sjón. **mal-igi** sljövga, deyfa.
- akr/o = akreo.**
- akre/o** ekra (flatarmál). **-aro** flatarmál í ekrum; akurlendi.
- akredit/i** *áhr* lög ver veita (t.d. sendiherra) trúnaðarbréf, veita umboð; veita heimild til að taka út peninga (úr banka). **-aĵoj** skilríki (sendiherra).
- akreditiv/o = kreditletero.**
- akrid/o** *dýr* engispretta (*Acridium*). **-aro** urmull af engisprettum.
- Akrifoliacoj** *gra* kristþyrnisætt (*Aquifoliaceæ*).
- akril/o** *efn* akrýl. **-(at)a acido** akrýlsýra. **-aldehido** akrýlaldehyð. **-ato** akrýlat.
- akrobat/o** (loft)fímleikamaður, línudansari. **-aĵo** (loft)fímleikar; flugfímleikar. **-a** (loft)fímleika-; kattlipur.
- akrocefal/a** *lfæ* sem hefur skarpt höfuð. **-ulo** skarphöfði.
- akrocefal/o** *dýr* söngvari (fugl) (*Acrocephalus*).
- akrocianozo/o** *læk* útskagablámi, æsablámi.

- akrolein/o** *efn* = akril-aldehido.
- akromat/a** *eðl* litvís, litréttur (um linsur o.p.h.). **-eco** litvísi, litleysi.
- akromatin/o** *læk* ólitni.
- akromatopsi/a** = kolorblinda.
- akromegali/o** *læk* æsavöxtur, útvöxtur, hnjótasýki.
- akromi/o** *lfæ* axlarhyrna (*acromion*).
- akropol/o** *flf* háborg. **A-o** Akrópolis.
- akrostik/o** *bók bib* nafnstafavísa.
- aks/o** *tæk stæ stj ste gra efn eðl* öxull, ás, möndull; miðlína, miðstrengur. **-a** ásenda-, ás-, möndul-. **-ingo** ró, öxulró; nöf. **-ujo** öxullega, áslega (einnig **-tubo**, **-lago**). **-umi** *áhl* snúast um miðlínu. **cilindr-o** *lfæ* = **aksono**.
- aksel/o** **1** *lfæ* holhönd, handarkriki. **2** *gra* blaðöxl.
- aksiom/o** *stæ* frumregla, auðsæ sannindi; frumsannindi. **-a** forhæfður.
- aksiometr/o** *sig* stýrisvísir.
- aksis/o** *lfæ* standliður.
- aksolotl/o** *dýr* tálknamandra.
- akson/o** *lfæ* taugarsíma.
- akt/o** **1** þáttur. **2** skjöl, málsskjöl; dómsgerðir. **3 -o de parlamento** lög.
- aro** málgögn, skjalabunki (um ákveðið mál). **-isto** skjalavörður, skjalaritari. **-ujo** skjalataska.
- inter-o** hlé milli þátta. **mort-o** dánarvottorð. **nask-o** fæðingarvottorð. **transdon-o** afsalsbréf.
- vend-o** sölusamningur, reikningur (yfir vörur).
- akte/o** *gra* munkaber (*Actæa spicata*).
- Akteon/o** *goð* Akteon.
- aktin/a** *efn* (um geisla) efnafræðilega virkur, aktínskur. **-ometro** *veð* sólargeislamælir.
- omikozo** *læk* = **aktinomicetozo**. **-oterapio** *læk* geislameðferð.
- aktin/i/o** **1** *dýr* sæfifill (*Actinia*). **2** *efn* aktíníum, aktín (*Ac*) (*frumefni nr. 89*).. **-uloj** *dýr* sæfflaætt.
- Aktinidiacoj** *gra* geislafléttuætt (*Actinidaceæ*).
- aktinolit/o** *ste* aktínólít
- aktinomicet/o** *gra* geislasveppur. **-ozo** *læk* geislasveppsþólga.
- aktinopterig/oj** *dýr* geisluggar (*Actinopterygii*).
- aktiv/a** starfsamur, virkur, starfandi, áhrifamikill; *mfr* germyndar-, í germynd; **-a** **voço** germynd.
- o** *mfr* germynd; *hag* eignir. **-i** *áhl* starfa, vera virkur. **-ajo** eignir. **-eco** starfsemi, starfsfjör; verkun.
- igi** *mfr* breyta í germynd; gera virkan, virkja; vekja, auka. **-ismo** *lög hei* aðgerðastefna. **-isto** aðgerðasinni.
- ne-eco** aðgerðaleysi. **retro-a** afturvirkur, afturverkandi.
- aktor/o** leikari. **-i** *áhl* leika (hlutverk). **-ado** leiklist, leikmennt. **-ino** leikkona.
- aktual/a** nútíma-, núverandi; nýttísku-, nýr; dægur-; á dagskrá. **-ajoj** fréttamynd; fréttir.
- aktuar/o** *lög* skýrslugerðarmaður; skrásetjari.
- aktuari/o** *ver* tryggingafræðingur.
- akumul/i** *áhr efn* safna, draga saman; hrúga. **-a** vaxandi. **-ado** söfnun, samhrúgun.
- ajo** safn, hrúga, hrúgald. **-ilo** rafgeymir.
- akumulator/o** rafgeymir.
- akupunktur/o** *læk* nálastungumeðferð, nálastunga.
- akurat/a** stundvís, nákvæmur. **-e** stundvíslega, nákvæmlega. **-eco** stundvísi, nákvæmni.
- ne-a** óstundvís.
- akustik/o** **1** hljómburður, hljómhæfi. **2** hljóð(eðlis)fræði. **-a** hljóm-, hljómburðar-. **elektro-o** rafhljóð.
- stato-a** *læk* jafnvægis- og heyrnar(taugar)-.
- akuŝ/i** *áhl* fæða, ala, eiga barn. **-o** fæðing. **-antino**, **-ulino** sængurkona.
- ejo** fæðingardeild, fæðingarstofnun. **-igi** taka á móti (barni) þegar það fæðist, sitja yfir (konu).
- ilo** fæðingartöng. **-istino** ljósmóðir, yfirsetukona. **-arto**, **-ologio** ljósmóðurfræði. **post-o** fylgjusig.
- akut/a** **1** *stæ* (um horn) hvass, krappur. **2** *læk* (um sjúkdóm) bráður, harður, ákafur. **3** *hlj* hvellur.
- a akcento** broddur (á bókstaf); einkvæðisáhersla. **-eco** hvassleiki, skerpa. **mal-a** **1** *stæ* (um horn) sljór.
- 2** óljós, hreimlaus, daufur (= **obtuza**).
- akuz/i** *áhr* ákæra, kæra, bera á (e-n) lagabrot; ásaka. **-o** ákæra, ásökun, sakargift. **-ado** ákæra, ásökun.
- akto de -ado** ákæruskjal. **-anto** málshöfðandi (sá sem höfðar mál), ákærandi. **-isto** (ríkis)saksóknari.
- ato**, **-ito** varnaraðili, ákærði, sakborningur. **mis-i** *áhr* ljúga upp á. **sin-o** sjálfsgagnrýni.

akuzativ/o *mfr* þolfall. **-igi** breyta í þolfall.

akv/o *efn* trú læk vatn. **distilita -o** eimað vatn. **mola -o** mjúkt vatn. **malmola/dura -o** hart vatn. **mineralaj akvoj** ölkelduvatn; sóðavatn. **seltersa -o** sóðavatn. **lavenda -o** lavendil(ilm)vatn. **sankta -o** vígt vatn. **roza -o** rósavatn. **kolonja -o** Kölnarvatn, ilmvatn. **plumbacetata -o** blýasetatvatn. **hipoklorita -o** bleikiklór. **peza -o** þungt vatn. **diamanto de plej pura -o** vatnstær demantur. **-a** vatnskenndur, vatns-; vatna-, vatnsrænn. **-e saturita** í kafi, vatnsósa. **-i, -umi** áhr vökva, veita á. **-ero** vatnsdropi. **-(um)ilo** garðkanna, vökvunarkanna, drifkanna. **-ujo** vatnspró **-uma** **ĉaro, -umveturilo** vatnsbíll. **-altira** gleypur, vökvadrægur, gljúpur. **-ofalo** foss. **-okondukilo** vatnsleiðsla, vatnspípa. **-otransfalilo** yfirfallsstífla. **-oturo** vatnsgeymir. **-oturniĝo** iða, öfugstreymi. **el-iĝi** koma upp úr vatninu. **en-igi** kaffæra. **en-iĝi** fara í vatn. **sen-a** *efn* vatnslaus. **sen-igi** vatnssvipta; þurrka. **sub-igi** sökkva; setja undir vatn. **sub-iĝi** sökkva, fara í kaf. **sub-isto** kafari. **super-i** áhr veita flóði á, flæða yfir. **super-(eg)o** flóð; syndaflóð. **sur-igi** flu setja á flot. **tra-igi** veita vatni á; skola, vökva. **balast-ujo** sig kjölfestugeymir. **fal-o** foss, flúðir. **fort-o** *efn* kóngavatn, (óhrein) saltpéturssýra. **kalk-o** kalkvatn. **miel-o** mjöður. **muel-o** myllustokkur. **okul-o** augnvatn. **reĝ-o** *efn* kóngavatn. **sankt-ujo** ker undir vígt vatn. **sod-o, ŝaŭm-o** ölkelduvatn. **ŝpruc-o** froða. **tegment-o** þakleki. **trink-o** drykkjarvatn, neyslumatn. **tualet-o** ilmvatn, ilmvökvi. **turn-o** hringiða, iðustraumur. **vers-o** óhreint vatn, frárennsli.

akvafort/o *tag* 1 ætímynd, mynd gerð með ætingu. 2 málmplata til að prenta ætímynd. **-i** áhr æta. **-aĵo** ætímynd.

akvamarin/o *ste* akvamarínsteinn. **-a** blágrænn.

akvarel/o *tag* vatnslitamynd. **-a farbo** vatnslitur. **-e** með vatnslitum.

akvari/o fiskabúr, lagardýrabúr.

akvatint/o *tag* akvatinta.

akvedukt/o *byg* upphlaðin vatnsleiðsla, vatnsveitubrú.

akvofoliac/oj *gra* beinviðarætt (*Aquifoliaceæ*).

akvilegi/o *gra* sporasóley (*Aquilegia vulgaris*).

Akvin/o *ldf* Akvínur, Aquino. **Tomaso la Akvinano** Tómas frá Akvínur.

Akvitan/o -io, -ujo *sag* *ldf* Akvítanía.

al *mfr* til, við, að. Þessi forsetning tákna:

1 áttina til, t.d. *iri - Rejkjaviko*: fara til Reykjavíkur. *eliri renkonte - iu*: fara á móti e-m.

apogi sin - iu/io: styðjast við e-n/e-ð. *la suno kliniĝas - la okcidento*: sólin rennur til vesturs. *de tago - tago*: frá degi til dags. *de tempo - tempo*: við og við, af og til. *mizero venas - vi*: bágindi munu koma yfir ykkur.

2 stefnu að marki, t.d. *frapi - la pordo*: berja að dyrum. *ĵeti sin - iu*: henda e-u til e-s. *prezenti ion - iu*: bjóða e-m e-ð. *etendi la manon - iu*: rétta e-m höndina. *levi la okulojn - iu*: hefja upp augu sín til e-s. *sin turni - iu*: snúa sér til e-s. *rigardi - la strato*: horfa á götuna. *respondi - iu*: svara e-m. *diri - iu*: segja e-m. *skribi - iu*: skrifa e-m. *pagi ion - iu*: borga e-m e-ð. *tiu pordo kondukas - la parko*: þetta hlið liggur til skruðgarðsins. *enirejo - la ĝardeno*: inngangur garðsins. *disrompi vazon - pecoj*: mola ílát, brjóta ílát í smátt. *natrio kaj kloro kombiniĝas - natria klorido*: natríum og klór sameinast í natríumklóríð.

3 stefnu tilfinningar, hugsunar eða vilja, t.d. *via koro sin tiru ne - pekuloj*: lát eigi hjarta þitt öfunda syndara. *sopiri - la hejmo*: finna til heimprár, hafa heimprá. *deziri bonan - io*: óska e-m góðs. *amo - iu*: elska til e-s. *ne estu tro severa - li*: vertu ekki of strangur við hann.

4 eign, ákvörðun. Hér tákna *al* oftast þágufall, t.d. *doni ion - iu*: gefa e-m e-ð. *proponi ion - iu*: bjóða e-m e-ð. *komisii ion - iu*: fela e-m e-ð. *sendi ion - iu*: senda e-m e-ð. *prezentu - vi mian embarason*: hugsaðu þér vandræði mín. *apliki teorion - la praktiko*: beita kenningu í reynd. *kondamni iun - morto*: dæma e-n til dauða. *konveni - iu*: passa e-m. *aparteni - iu*: tilheyra e-m. *sankta - la Eternulo*: helgaður Drottinn. *akiri - si gloron*: geta sér orðstír. *preni - si la rajton fari ion*: leyfa sér að gera e-ð. *ĉio bona estas - via dispono*: allt gott stendur þér til reiðu. *knabo lasita - si mem*: strákur sem látinn er sjá um sig sjálfur, strákur sem má gera hvað sem hann vill. *sklavoj - Faraono*: þrælar Faraós. - *via sano*: skál.

5 þágu og óþágu, t.d. *servi - iu*: þjóna e-m. *malutili - iu*: verða e-m að meini. *detranĉu - mi pecon*: skerðu mér bita. *starigi - iu monumenton*: reisa e-m minnismarki. *lavi - iu la piedojn*: þvo fætur e-s. *bati - si la bruston*: berja sér á brjóst. *estas - mi varme/malvarme*: mér er heitt/kalt. *li faris - si veston*: hann gerði sér klæði. *mi plantis - mi ĝardenon*: ég plantaði mér garð. *mi kolektis - mi arĝenton*: ég safnaði mér silfri. *ŝi malfermas sian manon - la malriĉulo*: hún breiðir út lófann móti hinum bágstadda.

6 viðbót, fullkomnun, auk, ásamt, t.d. *aldoni du - kvar: leggja saman tvo og fjóra. li enfermis ĝin en la kokinejon - la kokinoj kaj anasoj*: hann lokaði það inni ásamt hænunum og öndunum.

7 í tilefni: *dankon por via amika sendaĵo - mia naskotago*: ég þakka vinsamlegu gjöfina þína í tilefni afmælisdags míns.

8 persónuandlag, þegar viðskeyti **-ig-** er bætt við áhrifssögn, t.d. *trinkigu - li akvon*: gefðu honum vatn að drekka.

9 ýmis mismunandi sambönd, t.d. *kio estas - vi?*: hvað er að þér?

danki - iu: þakka e-m. *helpi - iu*: hjálpa e-m. *kompati - iu*: kenna í brjosti um e-n. *plaĉi - iu*: þóknast e-m.

aludi - iu/io: benda til e-s. *konforma - io*: samkvæmur e-u. *kaŝita al mi per kurteno*: falinn fyrir e-m með gluggatjaldi. **-ajo** viðbygging, útbygging; viðbót, viðbætur. **-igi** bæta við. **-iĝi** ganga í (flokk eða félag);

gera bandalag við; ganga í samband við; fara að taka þátt í. **-iĝo** bandalag, samband; aðild. **-ilo** umsóknarblað félags. **plenigi -iĝilon**: fylla út eyðublað. **-diri, -doni** bæta við. **-esti** vera viðstaddur.

-fari aðhæfa. **-ĝustigi** stilla, laga. **-kuri** hlaupa að. **-konduki** leiða til, enda á. **-meti** leggja við.

-mezuri máta. **-paroli** snúa máli sínu til. **-porti** koma með (e-ð). **-proprigi** taka. **-rigardi** horfa á.

-veni koma (til). **-pago** aukagjald. Sjá nánar viðeigandi orðstofna.

-al/ *vís* viðskeyti sem táknar: **1** (í grasafraeði) ættbálkur, t.d. **rozaloj** rósaættbálkur (sbr.

rozacoj). **2** (í efnafræði) aldehyð, t.d. **etanal** acetaldehyð. **3** (í lækisfræði) lega og staða

líffæra, einkum beina, t.d. **metakarpaloj** ristarleggir.

al/o 1 *lfæ* nasavængur. **2** *tæk flu* spaði (á skrúfu); blað (á ár, skrúfu); vængur (á flugvél).

3 *hús* álma, armur (á húsi). **4** fylkingarhlið. **5** hliðarskip (í kirkju). **6** akkerisfleinn, akkerisflaug.

7 (á bíl) hjólhlíf, skítbretti. **8** mylluvængur. **direkt-o** stélfloður.

Alabam/o *ldf* Alabama.

alabastr/o *ste* alabast, alabastur. **-a** alabasturs-.

Alah/o Allah (nafn Guðs hjá múhameðstrúarmönnum).

alambik/o *efn* eimflaska.

alanin/o *efn* alanín.

alantoid/o *dýr* þvagbelgur. **-a** þvagbelgs-.

Alarik/o *sag* Alarik (konungur Vestgota).

alarm/i *áhr* **1** vara (e-n) við, gera (e-m) viðvart um hættu. **2** skapa ugg hjá (e-m).

-o 1 útkallsmerki; viðvörðunarkerki, hættumerki. **2** skelfing. **-a** viðvörðunar-; hættulegur, uggvænlegur.

-ejo *her* samkomustaður hermanna í neyðarástandi. **-ilo** viðvörðunartæki, sírena.

-isto hrakspámaður, bölsýnismaður. **-sonorilo** herklukka; brunalúður.

Alask/o *ldf* Alaska. **-a Markolo** Beringssund.

alaúd/o *dýr* lævirkir (*Alanda*). **-edo** lævirkjaætt (*Alandidæ*). **arb-o** trjálævirkir. **kamp-o** *dýr* sönglævirkir.

mont-o fjallalævirkir. **tuf-o** topplævirkir.

alb/o *kri* messuserkur.

alban/o Albani. **A-io, A-ujo** *ldf* Albanía. **-a** albanskur.

albatros/o *dýr* albatros (*Diomedea exulans*).

albed/o *eðl* endurskinshæfni.

Albert/o *per* Albert.

albin/o *líf* hvítungi. **-ismo** *læk* litarleysi, hvítungseðli, hvítungjaháttur.

Albion/o *inn* Bretland.

albit/o *ste* hvítt feldspat.

albug/o *læk* hvítur glærublettur.

albugine/o *lfæ* ljósahjúpur (einnig **-a tuniko**). **-ito** *læk* ljósahjúpsbólga.

album/o 1 albúm. **2** ljósmyndabók.

albumen/o *gra* fræhvíta.

albumin/o *efn* albúmín, eggjahvítuefni, eggjahvíta. **-ojdo** hvítubröðir. **-urio** *læk* hvítupvag.

alburn/o 1 *gra* mjúkvíði milli barkar og kjarna, ytri viður, rysja, safaviður. **2** *dýr* bleikja.

alce/o = rozalteo.

Alce/o *bók* Alkeus, Alkaios.

alced/o *dýr* kóngsfiskari, bláþyrill, ísfugl (*Alcedo atthis*). **-edo** *þyr* lætt (*Acedinidæ*).

Alcest/o *per* Alkeste.

Alcestis/o *per* Alkestis.

Alcibiad/o *sag* Alkibiades.

Alcino/o *goð* Alkínóus.

- alcion/o** = **alcedo**.
Alcion/o *stj* Ísfuglinn (stjarna í Sjöstirninu).
alcioni/o *dýr* sveppkórall (*Alcyonium*). **-uloj** sveppkóralsætt (*Alcyonaria*).
alĉemil/o = **alkemilo**.
ald/ *efn* forskeyti í efnafræði sem táknar efni afleitt af aldehyð.
ald/o **1** lágfiðla, víola. **2** alt, millirödd. **-a** alt-. **-a klefo** altlykill. **-ulo** altsöngvari. **-hobojo** enskt horn, altóbó.
Aldebaran/o *stj* Aldebaran (stjarnan α í Nautinu).
aldehyd/o *efn* aldehyð.
Aldernej/o *ldf* Alderney.
aldol/ *efn* forskeyti sem táknar að aldehyð sé við; aldó-.
aldol/o *efn* aldól. **-a kondensado** aldólpétting.
aldoz/o *efn* aldósi.
ale/o trjágöng. **flug-o** flugleið.
aleator/a *töl* valinn af handahófi. **-a samplo** dreifsýnishorn, sýnishorn valið af handahófi.
-a specimeno eintak valið af handahófi.
tute -igita eksperimentoplano: tilraunaáætlun gerð að öllu af handahófi.
Alegan/oj *ldf* Allegheny-fjöllin.
alegori/o *bók* fag líkingasaga, táknmálssaga, samlíking. **-a** líkingarfullur. **-igi** skýra með líkingum, nota líkingar.
alegr/o allegro. **-e** hratt (um lag). **-eto** allegretto.
aleksandr/o *ská* **1** alexandrískur háttur. **2** (12-atkvæða) ljóðlína undir alexandrískum hætti.
Aleksandr/o *per* Alexander. **-ino** Alexandrína.
Aleksandri/o *ldf* Alexandría. **-anismo** *bók* list svipuð þeirri í Alexandríu á 3. öld.
aleksi/o *læk* lesblindni, lesblinda, lesstol.
aleman/o **-a lingvo** þýsk mállýska Svisslendinga.
alen/o alur.
Alenson/o *ldf* Alençon (borg í Frakklandi).
aler/o *hús* drepskór.
alergi/o *læk* ofnæmi, ofnæmissjúkdómur. **-a** ofnæmis-.
aleron/o *flu* hallastýri.
Aleut/oj *ldf* Aljútaeyjar.
alez/i *áhr* *tæk* snara úr, rýma. **-ilo** snarbor, rýmari.
alf/o *gra* espartógras (*Stipa tenacissima*), alfgras.
alfa *mfr* alfa, 1. bókstafur gríska stafrófsins (A, α). **-korpuskloj** eðl alfaagnir. **-radioj** eðl alfageislar.
alfabet/o *mfr* stafróf. **-a** stafrófs-. **-a ordo** stafrófsröð. **-umi** stafa. **-umo** stafrófskver.
Alfard/o *stj* Alfard (stjarnan α í Vatnaskrímslinu).
alfenid/o *efn* nýsilfur.
Alfons/o *per* Alfons.
Alfred/o *per* Alfreð.
alfresk/a *úti*-, *útvistar*-.
alg/o *gra* þörungur, þari (*Alga*). **-ologo** þörungafraeðingur. **-ologio** þörungafraeði.
blu-oj blágrænir þörungar. **brun-oj** brúnþörungar. **ruĝ-oj** rauðir þörungar. **verd-oj** grænþörungar.
algebr/o *stæ* algebra, bókstafareikningur. **-a** algebru-. **-a ekvacio** algebrujafna.
-algi/o *læk* alþjóðlegt viðskeyti sem táknar pínu, t.d. **neŭralgio** taugapína.
algid/a *læk* með skjálftakast. **-eco** skjálftakast.
Algol/o *stj* Algol (tvístirnið β í Perseusi).
algonki/o *jar* frumlífsöld.
Alĝer/o *ldf* Algeirsborg. **-io** Alsír. **-iano** Alsírúbúi, Alsíringur. **-ia** alsírskur, frá Alsír.
Alhambr/o *hús* Alhambra.
alĥemi/o = **alkemio**.
ali/a annar. **unu la alian** hvor/hver annan. **la alia** hinn. **-e** **1** öðruvísi. **2** annars. **-o**, **-aĵo** eitthvað annað.
-i *áhl* vera ólíkur. **-eco** munur, mismunur. **-igi** breyta. **-iĝi** breytast. **-ulo** annar maður. **-landano** útlendingur.

-vorte með öðrum orðum. **inter-e** meðal annars. **kun-e** auk annarra hluta. **sen-e** og ekkert annað. **-es** annars manns.

Ali/o *per* Ali.

alianc/o bandalag. **-i áhr** tengja saman. **-ano** bandamaður. **-igí** tengjast saman (í bandalagi).

aliari/o *gra* laukkarsi (*Alliaria petiolata*), o.fl.

alibi/o *lög* fjarvera, fjarvist(arsönnun). **pruvi/prezenti alibion** sanna fjarvist sína.

Alic/o *per* Lísa. **-o en Mirlando** Lísa í Undralandi.

alidad/o *tæk* (í hornafræði) vísir.

alien/a *læk* viti sínu fjær, truflaður á geðsmunum. **-eco** ringlun, fíring. **-isto** geðlæknir. **-ulo** geðveikur maður.

alifat/a *efn* alifatískur.

aligator/o *dýr* amerískur krókódíll, alligator.

alikvant/o *stæ* tala sem ekki gengur jafnt upp í aðra = **nedivizoro**.

alivot/o *stæ* tala sem gengur jafnt upp í aðra = **divizoro**.

alil/o *efn* allýl.

aliment/o *lög* **1** meðlag, meðgjöf. **2** framfærslueyrir. **-i** halda uppi, sjá fyrir. **-a valoro** næringargildi.

-a fako matardeild. **-a karto** skömmunarspjald. **-aĵoj** matvörur, matvæli. **-ilo** matari.

-tubo meltingarvegur, meltingargöng.

aline/o **1** inndregin lína. **2** málsgrein. **-i áhl** byrja nýja málsgrein. **-igi** skipta í málsgreinar.

alis/o *gra* nálablóm (*Alyssum*).

alism/o *gra* **-acoj** kransjurtaætt (*Alismataceæ*), brúðarsveipsætt (*Butomaceæ*). **plantag-o** = **akvoplantago**.

aliteraci/o *ská* stuðlun, stuðlasetning. **-a** í ljóðstaf, með stafrími. **-i áhl** standa í ljóðstöfum, stuðla (**kun** = við).

aliz/o *gra* seljureynisber. **-arbo**, **-ujo** seljureynir (*Sorbus aria*).

alizarin/o *efn* krapplitur, rautt litarefni.

alize/o *veð* staðvindur. **kontraŭ-o** andstaðvindur.

alk/o *dýr* elgur (*Alces*).

alka/o = **aŭko**.

alkad/o *inn* bæjarfógeti á Spáni, Portúgal og Suður-Ameríku.

alkaj/a *ská* (um brag) Alkaiosar.

alkal/o *efn* basi, lútur, lútarsalt. **-a** alkalískur, lútarkenndur, basískur. **-eco** lútarsaltsmagn. **-igi** lýta.

-ozo *læk* lútarblóð, aflýting blóðs og vessa. **-ometrio** lútarmæling, lúterskömmun. **ter-o** jarðalkalí. **ter-a** jarðalkalí-.

alkali/o *efn* alkalímálmur.

alkaloid/o *læk* *efn* lýtingur.

alkan/o *efn* alkan. **-alo** alkanal. **-olo** alkanól. **-olato** alkanólat. **-ono** alkanón.

alkazab/o (á Spáni og í Norður-Afríku) kastali, vígi.

alkekeng/o *gra* blöðrubikar, júðakirsiber (*Physalis alkekengi*).

alkemi/o *efnakukl*, gullgerðarlist. **-isto** *efnakuklari*, gullgerðarmaður.

alkemil/o *gra* maríustakkur (*Alchemilla*), döggblaðka.

alkemist/o = **alkemiisto**.

Alkmen/o *goð* Alkmena (móðir Heraklesar).

alkohol/o *efn* vínandi, alkóhól, spíritus. **-a** áfengur, sem í er vínandi. **-aĵo** áfengi; brennivín.

-igi gera áfengan; bæta vínanda við. **-ismo** *læk* ofdrykkja. **sen-a** óáfengur; án vínveitingar.

-ometro alkóhólsmælir; ölvunarmælir. **brul-o** brennsluspritt. **etil-o** spritt, etýlalkóhól.

alkov/o *bók* **1** lokrekkja, svefnkrókur, hvílugólf. **2** kómenta.

alm/o *tæk* hjólaspor (í burðarbita).

almagest/o *stj* stjörnufræðibók.

almanak/o almanak, tímatal.

alme/o *inn* alma, egypsk dans- og söngkona.

almenaŭ *mfr* að minnsta kosti.

almoz/o ölmusa. **-i áhl** beiðast ölmusu. **-ulo** sveitarlimur; beiningamaður. **-ulejo** vistheimili fátækra.

-**ujo** ölmusustokkur. -**doni** *áhl* gefa ölmusu. -**odonema** góðgerðarsamur. -**kesto** guðskista. -**peti** *áhl* = -i. **vivi** -e lifa á ölmusu.

aln/o *gra* elri (*Alnus*).

alo/o *gra* alóe, biturbloðungur (*Aloe*). -**ajfo** alóesafi.

alod/o *lög* óðal. -**a** óðals-, óðalslegur.

alofon/o *hlj* hljóðbrigði, fónbrigði. -**a** hljóðbrigðis-.

alajo *efn* málmblanda, melmi. -i *áhr* bræða saman (málma). **sen-a** 1 óblandaður. 2 óblandinn. **feliĉo** **sen-a** óblandin sæla.

alokazi/o *gra* nykurblað (*Alocasia*).

alongo/o 1 *ver* víxillauki. 2 borðvængur. 3 *efn* framlengingarleiðsla.

alopat/o stórskammtalæknir. -**io** *læk* stórskammtalækningar.

alopeci/o *læk* skalli, hárlos.

alopekur/o *gra* liðagras (*Alopecurus*).

alopias/o skottháfur (*Alopias vulpes*).

aloritmi/o *læk* óreglulegur púls.

alotrop/a *efn* fjöllaga. -**io** fjöllögun.

aloz/o *dýr* augnasíld (*Clupea alosa* = *C. finta*).

alpo/o *ldf* hátt fjall (í Sviss o.s.frv.). **A-oj** *ldf* Alpar(nir), Alpafjöll. **la Aŭstralijaj A-oj** Ástralíualpar.

-**a** Alpa-, úr Ölpunum. -**a korno** alpahorn. -**ano** Alpabúi.

-**isto** fjallgöngumaður (við mjög erfið og hættuleg skilyrði). -**obastano** fjallgöngustafur.

cis-a (miðað við Róm) sem er herna megin við Alpafjöll; sunnan við Alpafjöll.

trans-a (miðað við Róm) sem er fyrir handan Alpafjöll, norðan við Alpafjöll.

alpak/o *dýr* 1 lamadýr. 2 lamaull. 3 lamavoð.

alpar/o *hag* nafnverð. **sub -o** undir nafnverði. **super -o** yfir nafnverði. -**e** á nafnverði.

esti sub-e vera skráður á verði undir nafnverði.

alsin/o = **stelario**.

Alstremeriacoj *gra* inkaliljuætt (*Alstroemeriaceæ*).

alt/a *tón* 1 hár. -**a maro** háflóð. -**a premo** háprýstingur. 2 göfugur. **La Alta Kanto** Ljóðaljóðin (eftir Salómon). 3 ákafur; mikill. 4 háfleygur. -**e** 1 hátt. 2 mikils (t.d. metinn). 3 hátt á lofti. -**o** *eðl* *stæ* hæð.

-(**aj**)**o** 1 hæð. 2 *bib* fórnarhæð. -**ajeto** hóll; hrúga, haugur. -**eco** 1 *ldf* hæð. 2 hátign. 3 flughæð. 4 *stj* stjörnuhæð.

-**igi** hækka; auka. -**iĝi** hækka. -**igilo** *her* standur; mið (á byssu). -**iĝrapido** klif(ur)stig. -**indikilo** hæðarmælir.

-**kreska** stór (vexti), hár. -**lernejo** gagnfræða- og menntaskóli. -**limo** efri verðmörk. -**ometro** *eðl* hæðarmælir.

-**ometrio** hæðarmæling. **mal-a** *tón* lágur. **mal-o** lægð. **mal-ajo** lægð. **mal-igi** lækka (í stöðu eða virðingu).

mal-iĝi falla, verða lægri; minnka. **la Plejaltulo** (Guð) hinn hæsti.

dikmal-a kubbslegur, stuttur en feitur, þrekvaxinn, gildvaxinn.

Altair/o *stj* Altair (stjarnan α í Erninum).

Altaj/o *ldf* Altaifjöll (í Kína).

altan/o veggssvalir, veggjalli.

altar/o altari. -**a tuko** altarisklæði. **ĉef-o** háaltari. **ripoz-o** hvíldaraltari.

alte/o *gra* stokkrós. **roz-o** *gra* vetrarstokkrós (*Althæa rosea*).

alterni *áhl* *rtæ* 1 viðhafa á víxl, skiptast á, vera til skiptis. 2 riða, sveiflast. -**o**, -**ado** umskipti.

-**e** til skiptis, á víxl. -**a** sem skiptist á; víxl-. -**a kurento** riðstraumur, víxlstraumur. -**igi** skipta, láta skiptast.

-**ilo**, -**atoro** *rtæ* riðstraumsrafall. **son-o** *bók* mismæli vegna hljóðaskiptis, t.d. fokstroto kaj koksfroto.

alternanc/o *rtæ* rafsvæifla.

alternativ/o annar kostur, eitt af tvennu, völ, kostur, valkostur.

altimetr/o = **altometro**.

Alitingiacoj *gra* ömbruviðarætt (*Altingiaceæ*).

altitud/o *ldf* *stj* hæð (t.d. hæð stjörnu yfir sjóndeildarhring, hæð yfir sjávarmáli). -**a malsano** *læk* fjallveiki.

altruism/o *hei* óeigingirmi, fórnfýsi, mannást. -**a** óeigingjarn; fórnfús.

altruist/o óeigingjarn maður, ósérplæginn maður.

aluat/o *dýr* öskurapi (*Alouatta*).

alud/i *áhr* benda til; *impra* á, *víkja* á/að; sneiða. -**o** tilbending, vísun; skens, sneið. -**ema** skensinn.

alumet/o eldspýta. **skatolo da -oj**, -**ujo** eldspýtustokkur.

alumin/o *ste* leirjörð ($\frac{1}{2}$ D_3), áloxíð. -**ato** = **aluminato**. -**izi** verja (ál) með oxíðhimnu.

- alumini/o** *efn* ál (*Al*) (*frumefni nr. 13*). **-a** ál-; úr áli. **-aĵoj** álvörur.
- alun/o** *efn* álún. **-i** *áhr* leggja í álúnbað. **-ejo** álunnáma. **-erco** álúnssteinn. **-ito** álúnssteinn. **-tero** leirjörð.
- alunit/o** = **alunerco**.
- aluvi/o** *jar* **1** framburður, uppburður (áa eða sjávar). **2** = **holoceno**.
- a** sem lýtur að framburði eða uppburði (áa eða sjávar); áreyra-.
- alveol/o** *gra lfæ* **1** tannhol, tannhola í kjálka; kirtilblaðra; lungnablaðra. **2** býhólf.
- ito** *læk* kirtilblöðrubólga; lungnablöðrubólga. **-hava**, **-oza** holóttur.
- alveolar/o** *hlj* tannbergshljóð.
- alvus/o** *dýr* klakseiði.
- Alzac/o** *ldf* Elsass (hérað í austurhluta Frakklands). **-ano** Elsassbúi.
- am/i** *áhr* **1** elska, unna. **2** vera gefinn fyrir, þykja gaman að; þykja vænt um. **3** líka vel við, geðjast (vel) að.
- o** elska; ást; kærleikur; ástúð. **-a** ástar-. **-e** ástúðlega. **-aĵo** þing (*ft.*), ástafundur, ástamál.
- aĵisto** elskhugi, ástmaður. **-aĵistino** ástkona. **-anto** **1** ástvinur. **2** elskandi. **3** aðdáandi.
- ataĵo** dýrindissmíði; eftirlætisverk. **-ato** unnusti. **-atino** unnusta. **-egi** dá, elska heitt.
- ema** ástríkur, ástúðlegur, ástgefinn. **-inda** elskulegur, indæll.
- indumi** *áhr* daðra við, sýna ástarhót, stíga í vænginn við, manga til við; biðla til. **-isto** **1** elskandi, ástmaður. **2** daðrari. **-afero**, **-intrigo** ástarævintýri. **-donantino** hjákona. **-vendistino** vændiskona.
- vundita** ástsjúkur; ástfanginn. **ek-i** *áhr* verða ástfanginn (af). **en-igito** frá, hrífa. **en-iĝi** verða ástfanginn.
- mal-i** *áhr* hata; vera illa við. **mal-o** hatur, óvinátta; andúð. **mal-inda** andstyggilegur, illa þokkaður.
- sen-a** kuldalegur, harðbrjósta; ástlaus. **sin-o** sjálfelska, eigingirni. **hom-a** mannúðlegur.
- hom-o** mannkærleikur. **hommal-o** mannhatur. **mon-a** ágjarn, gróðafíkin. **mon-o** gróðafíkn, ágirnd.
- Amalek/o** *bib* Amalek (forfaðir Amalekíta). **-idoj** Amalekítar.
- amalgam/o** *efn* kvikasilfursblanda, kvikasilfursmeli, gljáblað.
- i** *áhr* blanda e-ð kvikasilfri, draga kvikasilfursblöndu.
- Amali/o** *per* Amalía.
- Aman/o** *ldf* Amman (höfuðborg Jórdaníu).
- amand/o** *gra* mandla.
- amanit/o** *gra* blaðsveppur, reifasveppur. **-ino** *efn* berserkjasveppseitur.
- amar/a** beiskur, bitur. **-aĵo** malurtarbrennivín; beiskur bjór. **-eco** beiskja; remma.
- amarant/o** *gra* skrauthali (*Amaranthus caudatus*). **-a** blárauður, purpura-.
- acoj** skrauthalætt (*Amaranthaceæ*).
- amarilid/o** *gra* hjarðlilja (*Amaryllis belladonna*). **-acoj** hjarðliljuætt (*Amaryllidaceæ*).
- amas/o** fjöldi, hópur; hrúga. **-a** fjölda-. **-e** allir saman, allir jafnt. **-igi** safna saman, hlaða saman.
- iĝi** hópast, þyrpast. **-iĝo** þyrping. **-produktio** fjöldaframleiddur hlutur. **hom-o** mannfjöldi, mannþröng, þyrping.
- kolon-o** = **stako**. **likv-o** *læk* blóðsókn; samruni. **miks-o** samsull; ringulreið. **neĝ-o** veð snjóskafli.
- pajl-o** hálmstakkur. **popol-o** múgur, skrill. **popol-a** alþýðlegur. **popol-aro** alþýðan, alþýða manna.
- stel-o** *stj* stjörnuþyrping. **nefermita stel-o** *stj* lausþyrping stjarna. **sterk-o** mykjuhaugur, taðhaugur.
- ter-o** moldargarður, moldarbakki, moldarhrúga.
- amator/o** **1** áhugamaður; leikmaður (í e-u), ólærður maður. **2** kunnáttumaður.
- a** viðvaningslegur; áhuga-, áhugamanna-. **-e** sem áhugamál. **-i** fást við.
- amaŭroz/o** *læk* steinblinda, algert sjónleysi, starblinda.
- amazon/o** *goð* **1** skjaldmær. **2** herskár kvenmaður.
- Amazon/o** *ldf* Amasónfljót. **-io** *ldf* Amazonas (ríki í Brasilíu).
- ambasad/o** **1** sendiráð. **2** sendisveit, sendiráðsstarfslið.
- ambasador/o** *lög* sendiherra; erindreki; ambassador. **-eco** sendiherraembætti. **-ejo** sendiráð.
- ambaŭ** *mfr* báðir, hvor tveggja. **-dekstra** jafnvígur á báðar hendur.
- flanka** beggja vegna (við), báðum megin, báðumegin. **-mane** með báðum höndum. **-seksa** tvíkynja, tvítóla.
- tranĉa** tvíeggjaður.
- ambici/o** metnaður, metnaðargirni, metorðagirni. **-a** metnaðargjarn. **-i** *áhr* sækjast eftir, þrá.
- ulo** potari, framagosi. **sen-a** óeigingjarn; lítillátur.
- ambigu/a** *ská* tvíræður.
- ambivalenc/o** *sál* tvíbent tilfinning.
- ambli/o** skeið. **-i**, **iri la amblon** ríða skeið, skeiða. **-ulo** vekringur, skeiðhestur.
- ambliop/a** *læk* hálfblindur, sjóndapur.

- ambon/o** *hús* (hár) pallur, lespallur, ræðupallur.
- ambos/o** steðji. **dupinta -o** nefsteðji (= **bek-o**). *esti inter martelo kaj -o*: vera milli steins og sleggju.
- ambr/o** (hval)ambur. **-a** ilmandi af ambri.
- ambrozi/o** *god* **1** guðafæða. **2** kjörmeti. **3 per Ambrozio** Ambrósíus. **-a** dýrlegur.
- ambulanc/o** **1** sjúkrahúsi, sjúkraflugvél. **2** sjúkraskýli vígvallar.
- ambulatori/o** **1** *hús* bogagöng. **2** gangsalur; forsalur. **3 læk** göngudeild (sjúkrahússi).
- ame/o** *mat* e.k. japönsk sætindi.
- ameb/o** *dýr* amaba, teygjudýr, angalyja. **-a** amöbu-. **-a disenterio** blóðkreppusótt.
- ismo** *læk* angalyjuhreyfing. **-oida** líkur angalyju. **-ozo** *læk* amöbusjúkdómur. **-uloj** *dýr* teygjudýr (*Amæbozoa*).
- amel/o** *efn* **1** mjölvi, sterkja. **2** línsterkja. **-i áhr** stífa, gera stinnan. **-(ec)a** stífur, stinnur. **-a gluo** sterkjulím.
- azo** *efn* sterkjukljúfur, amýlasi.
- amen** *inn* amen. **-o** (orðið) amen. **diri - al ĉio** segja já og amen við öllu.
- amend/i** *áhr* lög leiðréttá; breyta; bæta (við). **-o** breyting, lagfæring.
- amenore/o** *læk* tíðateppa.
- ament/o** *gra* rekill.
- americ/o** *efn* ameríkíum, ameríkín (*Am*) (*frumefni nr. 95*).
- Amerik/o** *ldf* Ameríka, Vesturálfa. **-a** **1** amerískur, ameríkanskur. **2** bandarískur (= **usona**).
- ano** Ameríkumaður. **-anismo, -ismo** orð eða málnotkun sérkennandi fyrir amerísku; líf eða hugsun sérkennandi fyrir Ameríkumenn.
- ametist/o** *ste* ametýst, blákvars. **-a** ametýstblár.
- ametrop/a** *læk* ljósbrotsskakkur. **-eco** ljósbrotsskekkja.
- amfibi/o** *dýr* láðs- og lagardýr. **-oj** froskdýr. **-a** *tæk* sjó- og land-, láðs- og lagar-.
- amfibol/o** *ste* hornblendi.
- amfibologi/o** *mál* tvíræðni, tvíræð orð eða orðasambönd.
- amfibrak/o** *ská* þríkvætt orð eða bragliður með áherslu á miðatkvæðinu, miðhverfur þríliður.
- amfineúr/oj** *dýr* (sæ)nökkvar.
- amfioks/o = brankiostomo.**
- amfipod/oj** *dýr* marflær.
- amfiteatr/o** *hús* **1** hringleikhús (einkum með hækkandi pöllum eða sætum). **2** kringlóttur áheyrendasalur.
- Amfitrion/o** *god* **1** Amfitrýon. **2** gestgjafi.
- Amfitrit/o** *god* Amfitríta (kona Póseidons).
- amfor/o** **1** fornt tveggja handfanga ker (eggmyndað). **2 A-o** *stj* Vatnsberinn (stjörnumerki) (*Aquarius*).
- amfoter/a** *efn* amfóter, (um oxíð) sem hefur bæði súra og basíska eiginleika.
- amhar/o, amhara lingvo** *mál* (semískt mál, einkum talað í Eþíópíu og Eritreu) amharíska, amarska.
- ami/o** *dýr* boguggi (*Amia*).
- amiant/o = asbesto.**
- amid/o** *efn* amíð.
- amidol/o** *efn* amidól.
- amigdalín/o** *efn* amygdalín.
- amik/o** vinur. **-a** vingjarnlegur, vinsamlegur; vinveittur. **-i áhl** vera vinveittur. **-e** vingjarnlega.
- ajo** vináttumerki; greiði. **-eco** vinátta, vinsemd. **-igi** vinga, gera að vini. **-iĝi** vingast. **-iĝema** samkvæmis-.
- ino** vina, vinkona, vinstúlka. **mal-o** óvinur, fjandmaður. **mal-a** fjandsamlegur, óvinveittur, óvina-.
- mal-eco** fjandskapur, óvinátta. **mal-igi** spilla á milli. **mal-iĝi** óvingast. **re-igi** sætta. **re-iĝi** sættast.
- sen-a** án vina, vinalaus, einmana. **fianĉ-o** svaramaður (brúðgumans). **kor-o** tryggðavinur.
- pseŭdo-o** falskur vinur.
- amil/o** *efn* amýl.
- amilaz/o = amelazo.**
- amin/o** *efn* hvíta. **-acido** amínósýra; hvítusýra (einnig **amina acido**).
- Amitab/o** *trú* Amitabha (íhugunarbúdda sem núverandi tilveruskeið lýtur).
- amitoz/o** *líf* einföld frumuskipting.
- amnesti/o** *lög* náðun, sakaruppgjöf. **-i áhr** náða, gefa upp sök.
- amnezi/o** *læk* óminni, minnisleysi, gleymni.
- amni/o** *lfæ* líknarbelgur.

- amodit/o** *dýr sandsíli (Amnodytes lancea lancea).*
- amofil/o** *gra sandreyr (Ammophila).*
- amok/o** *sál berserksgangur hjá Malajum. -e kuri ganga berserksgang.*
- amom/o** *gra balsam.*
- Amon/o** *trú bib 1 Ammón (ættarfaðir Ammóníta). 2 Amon (mestur guðdómur Þebuborgar í Egyptalandi).*
- idoj** Ammónítar.
- amoni/o** *efn ammóníum. -aj saltoj ammóníumsölt.*
- amoniak/o** *efn 1 ammoníak. 2 ammoníakvatn. -ecigi* búa til ammoníakvatn. **heks-o** kóbaltklóríð.
- sal-o** salmíak, ammóníumklóríð.
- amonit/oj** *stg ammonítar, ammonshorn.*
- amor/o** **1** holdleg ást, munaður. **2 A-o** *goð fag Amor (ástarguð Rómverja, sbr. Kupidono).*
- a** ástleitinn, ástar-. **-i** *áhr* hafa kynmök við. **-istino** vændiskona. **-veka** kynhrífandi.
- amorc/o** *hvellhetta.*
- amorf/a** *efn ste 1 amorf, myndlaus, ómótaður. 2 ólögulegur.*
- amortiz/i** *áhr 1 hag* greiða niður, greiða afborganir af. **2** lækka (e-ð) í verði. **3 eðl** draga úr; sjúga í sig.
- o** **1** niðurgreiðsla, afborgun. **2** verðlækkun. **3** úrdráttur; ísog. **faktoro de -o** ísogsstuðull.
- indico de -o** *vísihluti lækkunar. koeficiente de -o* ísogstala-. **a** niðurgreiðslu-, afborgunar-; ísogs-.
- a plano** *greiðsluáætlun láns með afborgunum. -a rezistanco* ísogsviðnám. **-ebla** sem má vera leystur inn.
- ilo** dempari; dvalvefja.
- Amos/o** *bib Amos.*
- ampelopraz/o** *gra villilaukur (Allium ampeloprasum).*
- ampelops/o** *gra silfurvínviður (Ampelopsis).*
- amper/o** *eðl amper. -horo* amperstund. **-metro** ampermælir, straummælir. **-sekundo** ampersekúnda.
- volvo** ampervafningur.
- ampleks/o** *hei töl tón* ummál, yfirgrip, víðátta. **interna -o** innri stærð, afkastageta. **surfac-o** flatarmál.
- o (de voĉo, instrumento, ktp.)** *umtak. -a* víðtækur, umfangsmikill, stór, yfirgripsmikill. **-i** *áhr* taka; ná, taka yfir.
- sam-a, egal-a** *jafnstór, jafnvíðtækur. grand-a, mult-a, vast-a* umfangsmikill, mjög víðtækur.
- amplif/i** *áhr eðl* magna. **-a** mögnunar-. **-o** mögnun. **indico de -o** mögnunarvísihluti.
- ilo** *magnari; (í ljósmyndun) stækkari. koeficiente de -o* mögnunarstuðull.
- amplifikator/o** *magnari (= amplifilo).*
- amplitud/o** *vís* öduhæð, sveifluvídd, útslag, þensluvídd.
- ampol/o** **1** *efn 1* smáflaska, ampúla. **2** *læk* lítil oplaus lyfjaflaska (stúturinn bræddur saman).
- 3** *bumbulöguð útvíkkun líffæris. 4* ljósapera; kúla (á hitamæli). **-forma** ampúlumyndaður.
- tubo** *lyftipípa. dreypipípa, pípetta (= pipeto).*
- amput/i** *áhr sku* taka af (lim), aflima. **-ado** aflimun. **-ito** *læk* sá sem misst hefur limi, aflimaður maður.
- Amsterdam/o** *ldf Amsterdam (borg í Hollandi).*
- amulet/o** *trú* verndargripur.
- Amur/o** *ldf Amúrfljót.*
- amuz/i** *áhr* skemmta. **sin -i, -iĝi** *skemmta sér, hafa gaman; láta vel að (sbr. I. Mós. 26:8).*
- a** *skemmtilegur, skoplegur. -o* skemmtun, dægrastytting. **-aĵo** *dægrastytting, dægradvöl; leiksoppur.*
- iĝo** *gaman, skemmtun. -ilo* leikfang; leiksoppur. **-isto** *skemmtikraftur. kortega -isto* hirðfífl.
- mal-i** *láta leiðast, drepa úr leiðindum.*
- an/ mfr** *viðskeyti sem táknar áhanganda, fylgismann, t.d samideano* skoðanabróðir,
- ŝipano** *skipverji, islandano* Íslendingur. **-o** *félagi, félagsmaður, aðili, meðlimur. -aro* hópur, flokkur, félag.
- iĝi** *ganga í (flokk eða félag). -kotizo* félagsgjald.
- an/o** *efn* viðskeyti í efnafræði, táknar mettað kolvetni, t.d. **metano** metan.
- ana/o** *hag* anna, 1/16 af rúpíu.
- anabaptist/o** *endurskírari, endurskírandi. anabas/o* austurför.
- anabat/a, -a vento** *veð* uppstreymi.
- anabol/o** *læk* aðlífun.
- anaerobi/a** *líf* loftfirrður, loftfælinn. **-aĵo** *loftfæla, loftfirrð/loftfælin* lífvera.
- anafilaksi/o** *læk* ofnæmi, ofnæmislost.

- anador/o** *mfr* klifun, endurtekning sömu orða í upphafi hverrar setningar.
- anagal/o** *gra* nónbblóm (*Anagallis*). **kamp-o** nónbblóm (*Anagallis arvensis*). **ruĝa -o** rautt nónbblóm.
- anaglif/o** *fag* upphleypt skraut.
- anagram/o** stafabrengr, stafavíxl, stafaskipti.
- anakardi/o** *gra* kasjúhmeta. **-acoj** hjartaldirætt (*Anacardiaceæ*). **-ujo** kasjútré (*Anacardium*) (einnig **-arbo**).
- anakinezi/o** *læk* hreyfingarendurmenntun.
- anakolut/o** *mfr* rökleysa (í setningu).
- anakond/o** *dýr* risakyrkislanga (suður-amerísk kyrkislanga) (*Eunectes*).
- anakoret/o** einsetumaður.
- Anakreon/o** *per* Anakreon. **-a** Anakreons-.
- anakronism/o** tíma(tals)villa, tímatalsfirra, tímaskekkja. **-a** utan tímatalsins, sagnfræðilega óhugsandi.
- anakruz/o** *ská tón* forliður, áherslulaus samstafa í byrjun ljóðs, áherslulaus tónn eða tónröð í byrjun lags, upptaktur.
- Anaksagor/o** *per* Anaxagóras (forngrískur heimspekingur).
- anal/oj** *bók* annáll, árbók. **-isto** annálaritari, annálsritari.
- analeptik/o** *læk* örvandi lyf.
- analfabet/o** ólæs maður. **-a** ólæs (og óskrifandi). **-eco** ólæsi.
- analgezi/o** *læk* tilfinningarleysi, sársaukaleysi.
- analgezik/o** *læk* verkeyðandi lyf.
- analitik/o** *stæ* greiningarfræði, reikningsfræði. **-a geometrio** greiningarrúmfræði.
- analiz/i** *áhr efn eðl mfr* veð rekja, greina, sundurliða, skýra. **-o efn eðl hei** sundurliðun, gergreining, greining.
- spektra -o** rófgreining, litrófsgreining. **-a efn** greiningar-. **-a kemio** greiningarefnafræði.
- ema** gagnrýninn, aðfinnslusamur. **-ilo** eðl rófprisma.
- isto** greinir, maður sem vinnur að því að greina (e-ð) sundur. **-atoro** *stæ rtæ* rafefnagreiningartæki.
- psiko-isto** sálkönnuður, greiningarmaður. **sin-o** sjálfsathugun, sjálfskönnun, sjálfsgreining.
- analog/a** *lfæ* hliðstæður, samsvarandi, álíka. **-ajo** hliðstæður hlutur. **-eco** líking; samsvörun.
- analogi/o** *hei mál 1* samræmi, samstæða. **2** líking. samsvörun.
- Anam/o** *ldf* Annam, Paup (þorp á norðurströnd Papúa Nýju-Gíneu).
- anasas/o** *gra* ananas (*Ananas sativus*). **-ujo** ananasjurt.
- anapest/o** *ská* öfugur þríliður.
- Anapurn/o** *ldf* Annapurnafjall. **-a trú** Annapurna, kventvífari Sjivu.
- anarh-...** sjá **anark-...**
- anarik/o** *dýr* steinbítur (*Anarrhicas lupus*).
- anarki/o** stjórnleysi, lagaleysi; óstjórn. **-a** stjórnleysis-, stjórnleysissinnaður.
- ismo** stjórnleysisstefna, anarkismi. **-isto** stjórnleysingi, anarkisti. **-ulo** óstýrilátur maður.
- anas/o** *dýr* önd (*Anas*). **brunkapa -o** skutulönd (*Aythya ferina*). **fajf-o** rauðhöfða(grá)önd (*Anas penelope*).
- glaci-o = klangulo. histrion-o** straumönd (*Histrionieu histrionieu*). **krik-o** urtönd (*Anas crecca*).
- kuler-o** skeiðönd (*Spatula clypeata*). **marĉ-o = kerkedulo. merg-o** gulönd (*Mergus merganser*).
- mol-o** æðarfugl (= **somaterio**). **pintvosta -o** grafönd (*Anas acuta*). **rok-o** duggönd (*Aythya marila*).
- sovaĝa -o** stökkönd (*Anas platyrhynchos*). **-ido** (ali)andarungi. **-iri** vaga. **vir-o** andarsteggur.
- anasark/o** *læk* holdbjúgur; bjúglopi.
- Anastazi/o** *per* Anastasía.
- anastigmat/a** *eðl ljó* (um linsu) án ljósbrotsgalla; (um auga) án sjónskekkju.
- anastomoz/o** *lfæ* samop, samgangur, samgötun; samtenging (tauga). **-a** sem lýtur að samgangi milli rása.
- i áhr** tengja.
- anastrof/o = inversio.**
- anatem/o** *bib kri* bannfæring, bann. **-i áhr** bannfæra; bölvá. **-ajo** bannfærður hlutur.
- Anatoli/o** Anatólía, Asíuhluti Tyrklands.
- anatom/o** *læk 1* líffærafræðingur. **2** líkskurðarmaður. **-io 1** líffærafræði. **2** líkamsbygging; líffærakerfi.
- a** líffæra-. **-ia** líffærafræðilegur, líffærafræði-. **-iisto = -o.**
- anc/** *vís* fagviðskeyti í rafeðlisfræði til þess að tákna magn, oftast andstætt breytingu, t.d. **indukto** span.
- induktanco** spanstuðull.

- anĉ/o** *tón* reyrblað, tunga (hljóðfæri). **-instrumento** tréblásturshljóðfæri. **-o libera** frjáls tunga.
- a familia** flokkur tréblásturshljóðfæra.
- anĉov/o** *ver dýr* 1 krydduð/söltuð sardína/ansjósa, kryddsíli. 2 ansjósa (= **engraŭlo**).
- And/oj** *ldf* Andesfjöll.
- andaluz/o** Andalúsíubúi, Andalúsíumaður. **A-io, A-ujo** *ldf* Andalúsía. **-a** andalúsiskur, Andalúsíu-.
- andant/o** meðalhratt lag. **-e** meðalhratt.
- Andersen** *per* Andersen.
- andon/o** *inn* japanskur lampi með pappírsgamma.
- Andor/o** *ldf* Andorra.
- Andre/o** *per* Andrés. **-a** Andrea.
- andren/o** *dýr* einstæð býfluga (*Andrena armata*).
- androgen/o** 1 *dýr* tvíkynja dýr, viðrini. 2 *gra* tvíkynja jurt.
- Andromah/o** *bók* Andrómakka (kona Hektors).
- Andromed/o** 1 *goð* Andrómæda (kona Perseifs). 2 *stj* Andrómæda (stjörnumerki).
- nebuloso de Andromedo** Andrómædupoka. **-a galaksio** Andrómædupoka.
- andromed/o** *gra* (*Andromeda*). **marĉa -o** ljósalyng (*Andromeda polifolia*).
- anduj/o** *mat* svínabjúga (andouille).
- anekdot/o** smásaga, skrytla. **-a** skrytlu-, fullur af skrytlum. **-ema** málgefinn. **-isto** sá sem segir skrytlur.
- aneksi/áhr fél** 1 innlima. 2 láta (e-ð) fylgja (e-u), leggja (e-ð) með (e-u). **-ado** innlimun.
- aĵo** 1 innlimað land. 2 viðauki. 3 viðbygging, útbygging. **-ismo** innlimunarstefna.
- ito** *læk* legsfylgillíffærabólga, bólga líffæra legs.
- anelid/oj** *dýr* liðormar (*Annelida*).
- anemi/o** *læk* blóðskortur, blóðleysi. **-a** blóðlaus; blóðleysis-. **-i** *áhr* gera (e-n) blóðlausan.
- anemogram/o** *veð* vindskeyti.
- anemometr/o** *veð* vindmælir. **-io** vindmælingar.
- anemon/o** *gra* skógarsóley, anemóna (*Anemone*). **paska -o** geitabjalla (*Anemone pulsatilla*).
- mar-oj = aktiniuloj.**
- anerojd/a, -a barometro** málmloftvog.
- anestez/i** *áhr* *læk* deyfa, svæfa. **-o** deyfing, svæfing. **-a** deyfingar-. **-aĵo, -ilo** deyfilyf. **-isto** svæfingalæknir.
- anet/o** *gra* sólselja, dill (*Anethum graveolens*).
- aneŭrin/o** *efn* tegund af B-vítamíni, aneurín.
- aneŭrism/o** *læk* slagæðargúlpur.
- anfrakt/o** *ste lfæ* lítil hola.
- Angel/a** Angela.
- Angelin/o** Angela.
- angelik/o** *gra* hvönn, hvannrót (*Angelica archangelica*).
- angi/o** *lfæ gra* æð. **-a** æða-. **-ito** *læk* æðabólga. **-ologio** æðafræði. **-omo** ofvöxtur í æðum, æðaræxli.
- kole-ito** ristilsæðarbólga. **limf-omo** úræðahnútur, úræðaræxli.
- angill/o** *dýr* áll, vatnaáll (*Anguilla*). **-ejo** álavatn. **-oformaj** (*Anguilliformes*). **mar-o** hafáll (= **kongro**).
- sabla -o** sandsíli (= **amodito**).
- Angil/o** *ldf* Angvilla (= **Angvilo**).
- angin/o** *læk* hálsbólga. **brust-o = brystangoro.**
- angiosperm/oj** *gra* dulfrævingar.
- angl/o** *per* 1 Englendingur. 2 Engill. **-a** enskur. **-aĵo** 1 ensk vara; enskur siður; eitthvað enskt. 2 enskur texti. **A-io, A-ujo, Angloloando** *ldf* England. **-ismo** enskusletta. **-omanio** Bretadálæti, Bretadekur.
- onormanda** 1 ensk-normannskur. 2 sem heyrir til Ermasundseyja. **-osaksa** engilsaxneskur.
- anglez/o** 1 Bretadans. 2 hægrihallandi skrift.
- anglicism/o = anglismo.**
- anglikan/o** meðlimur ensku kirkjunnar. **-a** sem tilheyrir ensku kirkjunni.
- ismo** kenning og helgisiðir ensku kirkjunnar.
- Angol/o** *ldf* Angóla. **-a** angólskur. **-ano** Angóli, Angólabúi.
- angor/o** *læk hei* huggraun, kvíði; sálarkvöl, angist. **-i** *áhl* vera angistarfullur. **-a** angistarfullur.
- brust-o** *læk* hjartakveisa. **mort-o** dauðangist, ótti við dauðann.

angostur/o *lyf* angústúra.
angstrom/o = **anstromo**.
angul/o **1** *stæ* horn. **akuta -o** krappt horn, hvasst horn. **obtuza -o** gleitt horn. **orta -o** rétt horn.
streĉita -o beint horn. **alternaj -oj** einslæg horn. **apudaj -oj** grannhorn.
komplementaj -oj lagshorn, frændhorn. **suplementaj -oj** grannhorn. **2** *alm* skot, afkimi, krókur.
-a horn-; sem myndar horn; hyrndur; strendur; ójafn; beinaber. **-en** fyrir hornið.
turni -en snúast við; beygja fyrir hornið. **-aĵo** = **-fero**. **-eca** ójafn; beinaber; hornóttur.
-eco hornlögun; gráðufjöldi. **-eto** hyrning; krókur, skot. **-ilo** T-stika; príhyrningsstika.
-fero kverkjárn; vinkiljárn; krappi. **-mezurilo** hornamælir. **-ŝtono** hornsteinn, hyrningarsteinn.
en-igi króa af í horni, reka út í horn; setja í vanda, þröngva upp að vegg. **egal-a** jafnhyrndur.
kvar-a ferhyrndur. **kvar-o** *stæ eðl* ferhyrningur (= **kvarlatero**). **mult-a** marghyrndur.
plur-o *stæ* marghyrningur (= **plurlatero**). **tri-o** *stæ* þríhyrningur. **tri-a** þríhyrndur.
tri-i *áhr* mæla í þríhyrningum. **tri-ado** þríhyrningamæling. **tri-ada punkto** þríhyrningamælistaður.
kvin-o fimmhyrningur. **kvin-a** fimmhyrndur. **ses-o** sexhyrningur. **ses-a** sexhyrndur. **sep-o** sjöhyrningur.
sep-a sjöhyrndur. **ok-o** átthyrningur. **ok-a** átthyrndur o.s.frv. **alt-o** *ldm stj* hæð yfir sjóndeildarhring.
baz-a ŝtono hús hyrningarsteinn. **kaŝ-o** kímí. **klin-o** *eðl* segulskekkja, misvísun. **ort-o** *stæ* réttthyrningur.
ort-a réttthyrndur (= **rektangula**). **ort-ilo** hornmát. **perd-o** *rtæ* hornvik. **rekt-o** *stæ* = **ortangulo**.
strat-o götuhorn. *ĉirkaŭiri/rondiri strat-on*: fara/komast fyrir hornið. **trak-o** *flu* ferilshorn.
angur/o angóra- **-a kapro** angórageit. **-a kato** angóraköttur. **-lano** angóraull. **A-o inn** = **Ankaro**.
angustur/o = **angosturo**.
Angvil/o *ldf* Angvilla (= **Angvilo**).
angvis/o *dýr* stálormur (*Anguis*) (= **vitroserpento**).
Anĝel/a *per* Angela.
anĝel/o **1** *bib trú* kaþ engill. **2** indæll maður. **-a kaþ** engla-; eins og engill, engillegur, engilfagur.
la -a saluto engilskveðja. **-aro** englaher. **-eto** barnengill. **ĉef-o** höfuðengill, erkiengill. **gard-o** verndarengill.
anĝelus/o **1** angelus, engilskveðja. **2** angelushringing.
anheli *áhl nýy* mása.
anhidr/a *efn* vatnslaus.
anhidrid/o *efn* anhýdríð. **-i** *áhr* draga vatn úr (sýru).
anhidrit/o *ste* vatnslaust gips.
anhidro/ *efn* forskeyti sem táknar að efni hefur orðið vatnslaust.
Anĥiz/o *bók* Ankíses (faðir Eneasar).
anil/o *gra* indígó (*Indigofera anil*).
anilid/o *efn* anilíð.
anilin/o *efn* anilín. **-a** anilín-. **-a farbo** anilínlitur.
anim/o *trú hei bib tæk* **1** sál. **2** andi; önd. **3** aðalmaður. **4** líf. **5** (í fiðlu) sál. **6** hol (í byssuhlaupi).
7 kjarnaþráður (kaðals). **8** kjarni (styttu). **-a** sálar-. **-i** *áhr* **1** gagntaka, hvetja.
2 örva, lífga, fjörga; uppörva, hressa. **3** valda, blása í brjóst, innblása. **-eco** fjör, líf. **-ismo** *trú* andahyggja.
re-i *áhr læk* lífga við. **sen-a** án sálar; andlaus. **egal-a** rólegur, jafnlyndur. **egal-eco** jafnaðargeð.
facil-a léttúðugur. **facil-aĵo** léttúðugt framferði. **facil-eco** léttúð. **grand-a** göfuglyndur, veglyndur.
grand-eco veglyndi, göfuglyndi. **larĝ-a** frjálslýndur. **malgrand-a** smámunasamur; smásálarlegur.
simpl-a einfaldur, barnalegur, grandalaus; hrekklaus. **sobr-a** (geð)stilltur, gætinn, hæglátur.
trankvil-a rólegur, hægur, blíður. **unu-a** einróma, samróma. **unu-e** í einu hljóði, samhljóða.
vent-a hugsunarlaus; ruglaður; léttúðugur.
animal/o *dýr* skepna, kvikindi. **-a** úr dýraríkinu; dýrslegur. **-ismo** dýrseðli.
animalkul/o örsmátt kvikindi.
aniz/o *gra* anís. **-a likoro** aníslikjör. **-ujo** anísjurt (*Pimpinella anisum*). **-oleo** anísolía.
stel-o stjörnuanís (= **ilicio**).
anizidin/o *efn* anísidín, amínótólúen (= **aminotolueno**).
anizokori/o *læk* ljósopamunur (augna sama manns).
anizometripi/o *læk* sjónlagsmunur, ljósbrotsmunur (augna sama manns).
anizosfigmi/o *læk* æðarslagsmunur.
anizotropi/o misáttun, stefnuhneigð (= **neizotropio**).

- anjon/o** eðl forjón.
- Anju/o** *ldf* Anjov (hérað í Frakklandi).
- Ankar/o** *ldf* Ankara (höfuðborg Tyrklands).
- ankaŭ** *mfr* einnig, líka. *ne sole/nur ... sed ankaŭ ...* ekki aðeins ... heldur einnig ...
- ankilostom/o** *dýr* krókormur. **-ozo** *læk* krókormasýki.
- ankiloz/o** staurliður. **-igŭi** verða stirður.
- ankone/o** *lfæ* olnbogavöðvi.
- ankoraŭl** *mfr* ennpá; aftur, enn einu sinni. - **ne** ekki ennpá.
- ankr/o** *sig* **1** akkeri, stjóri. **2** (í rafala) snúður. **3** (í byggingum) sinkill; múrbolti.
- i áhr** **1** leggja við akkeri. **2** festa. **-ita** við akkeri. **-ado** akkerisfesti. **-ejo** akkerislægi, skipalægi.
- igŭi** varpa/kasta akkerum, leggjast við akkeri; setjast við. **-umi áhl** liggja við akkeri. **de-igŭi** reka og draga akkerin.
- mal-i áhr** létta akkerum. **-opinto** akkerisfleinn. **flos-o** dragald, rekakkeri. **sav-o** framakkeri, stafnakkeri, lífakkeri.
- anksi/a** *læk* kvíðafullur, angistarfullur. **-eco** kvíði, skelkur.
- ankuz/o** *gra* uxajurt (*Anchusa arvensis*), tarfatunga (*A. officinalis*), búkollublóm (*A. hyosotidiflora*).
- ann/o** *mat* e.k. japönsk sætindi.
- Ann/o** *per* Anna.
- anobi/o** *dýr* veggjatítla (*Anobium punetatum*).
- anod/o** eðl forskaut, anóða.
- anofel/o** *dýr* mýraköldumý. (einnig **malaria moskito**).
- anoksemi/o** *læk* súrefnisskortur í blóði.
- anoksi/o** *læk* súrefnisskortur í vefjum.
- anomali/o** *læk* afbrigði, frávik; óeðli. **-a** óreglulegur; afbrigðilegur; vanskapaður; óeðlilegur.
- anomur/o** *dýr* kuðungakrabbí.
- Anonacoj** *gra* berkjuviðætt (*Annonaceæ*).
- anonci/i áhr** *bib* auglýsa, tilkynna, boða. **-o 1** auglýsing; tilkynning; boðun.
- 2 tón** stefjasmíð, framsaga (í tónverki). **-ado** það að auglýsa, auglýsing. **-igi** láta tilkynna, láta auglýsa.
- ilo** kynningarbæklingur. **-isto** pulur; þáttarstjórnandi; kallari. **publika -isto** opinber kallari.
- bon-i áhl** flytja gleðilegan boðskap **edziĝ-o** lýsing með hjónaefnum.
- anonim/a** nafnlaus; ónefndur, ónafngreindur; án höfundarnafns. **-a societo** hlutafélag (= **akcia kompanio**).
- eco** nafnleynd; nafnleysi. **-ulo** ónefndur maður.
- anopsi/o** *læk* blinda. **hemi-o** helftarblinda.
- anorak/o** hettuúlpa, stormjakki, anórakkur.
- anoreksi/o** = **senapetiteco**.
- anormal/a** afbrigðilegur.
- anosmi/o** *læk* þefstol, vöntun þefskynjunar, lyktarleysi.
- ans/o 1** húnn. **2** hanki. **3** hlykkur. **4** handarhald; handfang. **5** lykkja. **-a** með hanka; með höldu.
- korb-a** *hús* líkur körfuhandfangi.
- Anselm/o** *per* Anselm.
- anser/o 1** *dýr* gæs (*Anser*). **2** bjáni, kjáni. **-o blankfrunta** stóra blesgæs (*Anser albifrons*).
- o blankvanga** helsingi (*Branta leucopsis*). **-o faba** akurgæs (*Anser fabalis*). **-o griza** stóra grágæs (*Anser anser*).
- o Kanada** kanadagæs (*Branta canadensis*). **-o kolringa** margæs (*Branta bernicla*).
- o neĝa** snjógæs (*Anser caerulescens*). **-o ruĝkola** fagurgæs (*Anser ruficollis*). **-a** gæsar-; líkur gæs; heimskur.
- a haŭto** gæsa húð. **-ido** gæsarungi. **-bleki** garga. **-oformaj dýr** = **naĝbirdoj Anseriformes**) **-grifo** = **gipo**.
- hepato** *mat* gæsalifur. **-paŝo** *her* gæsagangur, viðhafnarganga hermanna. **-vice** í einfaldri röð, í halaröfu.
- vir-o** gæsarsteggur.
- anstataŭ** *mfr* í staðinn fyrir.
- i áhr** vera fulltrúi (e-s = **-on**), koma fram fyrir hönd (e-s = **-on**); gegna starfi (fyrir e-n = **-on**).
- o** staðganga, afleysing. **-a** vara-. **-ajo**, **-ilo efn** = **surogato**. **-anto**, **-ulo** staðgengill.
- igi, igi -on per -o**: nota e-ð í stað e-s. **-igo** setning e-s í stað annars. **ne-igebla** óbætanlegur.
- anstrom/o** eðl ángström.
- ant/** *mfr* viðskeyti notað til þess að mynda lýsingarhátt nútíðar í germynd, t.d. **leganto** lesandi, sá sem er að lesa. *vi lernas legante*. Þú lærir á því að lesa. *mi estas leganta*. Ég er að lesa.
- enirante li salutis* hann heilsaði um leið og hann kom inn. **okazantaĵo** atburður sem er að gerast.
- falantaĵo** e-ð sem er að falla. **estanteco** nútíð.
- antagonism/o 1** óvild. **2** andstaða. **-a** fjandsamlegur.

- antagonist/o** andstæðingur, mótstöðumaður.
- antanaklaz/o** það að nota sama orð oft en einu sinni í setningu en með mismunandi merkingum.
- Antares/o** stj Antares (stjarnan α í Sporðdreka).
- antarkt/a** ldf suðurheimskauts-, suðurlands-. **la A-a Oceano** Suður-Íshaf. **A-a regiono** Suðurskautsland.
- A-io** Suðurskautsland, Suðurheimskautsland.
- Antarktik/o** ldf = **Antarktio**.
- antaŭ** mfr **1** (um tíma) fyrir, á undan **2** (um stað) fyrir, fyrir framan, fram undan, frammi fyrir.
- **ol** áður en, fyrr en. - **a 1** fram-. **2** fyrri, fyrirverandi. - **a vokalo** hlj frammælt sérhljóð. - **e 1** á undan. **2** áður, fyrr. **3** fyrir fram (einkum: **jam antaŭe**). - **en** áfram. - **i áhl 1** standa andspænis; snúa að (-i **al**). **2** (um klukku) flýta sér. **3** vera fyrir framan; vera á undan. - **(aj)o 1** framhlið; (um skip) stafn; (um skó) yfirleður. **2** liðið mál. - **eco** forgangur; forgangsréttur. - **enigi** efla, styðja.
- **enema** framsóknar-, framfara-; áleitinn. - **iĝi** fara á undan; ganga á undan. - **ulo** fyrirrennari.
- mal-** bak við, á eftir. **mal-a 1** aftur-, bak-; aftari. **2 mal-a vokalo** hlj uppmælt sérhljóð.
- mal-e 1** fyrir aftan; að aftan. **2 mal-e de** bak við. **mal-en** aftur á bak. **mal-(aj)o** bakhlið. **dors-a** öfugur.
- kap-e** á höfuðið. **kur-iĝi** koma hlaupandi. - for-, fyrir-, fyrirfram-. - **brako** framhandleggur.
- **ĉambro** forstofa; biðstofa. - **dati** dagsetja/tímasetja (e-ð) fyrir réttan tíma. - **diri** spá, segja (e-ð) fyrir.
- **juĝo** fordómur, hleypidómur. - **historia** forsögulegur. - **klarigo** inngangsorð. - **hieraŭ** í fyrradag.
- **masto** framsigla. - **pagi** greiða fyrir fram. - **pago** fyrirframgreiðsla. - **parolo** formáli. - **signo** forboði.
- **tuko** svunta. - **urbo** útborg, úthverfi. - **vidi** búast við, gera ráð fyrir; vita fyrir fram, sjá fyrir.
- **zorgi** gera varúðarráðstafanir. - **eniri 1** fara áfram. **2** fara á undan. - **rajdanto** póstekill.
- antecedent/oj** lög læk **1** fyrri afrek. **2** undanfarar. **3** ferill.
- antedon/o** dýr hárstjarna (*Antedon*).
- antem/o** tón mótetta með biblíutexta.
- antemid/o** gra gæsajurt (*Anthemis*). **farbo-o** gra gullgæsajurt (*Anthemis tinctoria*).
- anten/o 1** lfæ fálmar, gripla. **2** sig rá þríhyrnds segls. **3** útv loftnet. **direkta -o** miðunarloftnet.
- **a** loftnets-; fálmara-. - **a reto** loftnetakerfi; loftnetsskipun. - **a rezistanco** loftnetsviðnám.
- anteneri/o** gra lójurt (*Antennaria*).
- anter/o** gra frjóknappur.
- antheli/o** veð gagnsól.
- anti/** vís alþjóðlegt forskeyti sem táknar and-, gagn-, mót-, gegn-, t.d. **antisemito**, **antitoksino** o.s.frv.
- Sjá nánar hér á eftir eða við viðeigandi stofna.
- antiar/o** gra - **o toksa upasarbo**.
- antibiotik/o** læk fúkkalyf.
- anticiklon/o** veð andsveipur, hæð, hæðarsvæði.
- anticip/i** áhr **1** taka fyrir fram, grípa fyrir fram. **2** gera fyrir fram.
- 3** ímynda sér fyrir fram; uppgötva á undan (e-m). **plezure -i** hlakka til. - **o** forsmekkur; von.
- **a** fyrir fram. - **e** fyrir fram.
- antidork/o** = **saltantilo**.
- antidot/o** = **kontraŭveneno**.
- antifon/o** tón messusvar, antifóna. - **a** víxlsöngs-. - **a kantado** víxlsöngur. - **aro** antifónaríum.
- antifraz/o** mfr háð.
- antigen/o** læk efn mótefnavaki.
- Antigon/o** bók Antígóna.
- Antigvo-Barbud/o** ldf Antígva og Barbúda, Antígúa og Barbúda.
- antiklinal/o** jar andhverfa.
- antikorp/o** læk efn mótefni, andófsefni.
- Antikrist/o 1** Andkristur. **2 a-o** andstæðingur kristindóms.
- antikv/a 1** forn. **2** gamaldags. - **ajo** forngripur. - **ajisto** forn(gripa)sali, fornmenjasali. - **eco** fornleiki; fornöld.
- **isto** fornminjavörður. - **ulo** fornaldarmaður.
- Antil/oj** ldf Antillaeyjar. **la Grandaj -oj** Stóru-Antillaeyjar. **la Malgrandaj -oj** Litlu-Antillaeyjar.
- **ano** Antillaeyingur.
- Antilebanon/o** ldf Antílíbanon.
- antilid/o** gra gullkollur (*Anthyllis (vulneraria)*).

- antilokapr/o** *dýr* gaffalhjörtur (*Antilocapra americana*).
- antilop/o** *dýr* antilópa (*Antilope*). **salt-o** stökkhjörtur (*Antidorcas*).
- antimon/o** *efn* antímon (*Sb*) (*frumefni nr. 51*).
- Antino/o** *sag* Antínóus.
- antinomi/o** *heialm* andstæða, mótsögn, ósamræmi (milli tveggja laga- eða grundvallarstefna).
- a** andstæður.
- Antiohí/o, Antiohuj/o** *sag* Antiókkía.
- antipati/o** andúð, óbeit; viðbjóður. **-a** fjandsamlegur, óvinveittur; ógeðfelldur. **-i** *áhr* hafa óbeit/andstygð á.
- antipirin/o** *lyf* kælandi lyf.
- antipod/o** **1** staður hinum megin á jörðinni. **2** algjör andstæða. **-a** **1** hinum megin hnattarins.
- 2** andstæður; gagnstæður. **-ulo** andfætlingur.
- antirin/o** *gra* ljónsmunnur (*Antirrhinum majus*).
- antisemit/o** gyðingahatari. **-ismo** gyðingahatur.
- antiseps/a** gerilsneyðandi; rotverjandi. **-o** gerilsneyðing; sóttvörn.
- antitartrat/a, -a acido** *efn* óvirk vínsýra.
- antitez/o** *mfr* *hei* mótsetning; andstæða, gagnstæða.
- antitoksin/o** *læk* móteitur.
- antoksant/o** *gra* reyr (*Anthoxanthum*). **-o odora** ununarreyr (*A. odoratum*).
- antologi/o** úrvalsrit, sýnisbók.
- Anton/o** *per* Anton. **-ineto** Antonía. **Maria -ata** María Antoinette.
- Antonen/o** *per* Antonínus. **-oj** ættarnafn rómverskra keisara frá Nervu til Commodusar.
- Antoni/o** *per* Antoníus.
- antonim/o** *mfr* andheiti.
- antonomazi/o** *mfr* notkun lýsingar í stað sérnafns.
- antozo/oj** *dýr* kóraldýr.
- antr/o** *ská* *lfæ* hellir.
- antracen/o** *efn* antrasen (litlaust efni unnið úr koltjöru).
- antracit/o** antrasít, gljákol.
- antrakínon/o** *efn* antrakínón, flokkur lyfja sem hafa laxerandi verkun.
- antrakonit/o** *ste* þefkalk.
- antrakoz/o** *læk* kolaryksýki.
- antraks/o** *læk* miltisbrandur, miltisbrandsdrep.
- antrop/o** *vís* alþjóðlegur stofn í vísindamáli: maður. **-ocentra** mannhverfur. **-oida** *dýr* stg líkur manni.
- oidoj** *dýr* apar og menn. **-ologo** mannfræðingur. **-ologio** mannfræði. **-ometrio** *lög* mannmæling.
- antropofag/o** mannæta. **-ismo** mannát.
- antropomorfism/o** **1** *hei* manngevingarstefna, það að veita guði mannleg einkenni.
- 2** *læk* manngeving, það að veita dýrum eða plöntum mannleg einkenni.
- antropopitek/o = čimpanzo.**
- anturi/o** *gra* flamingóblóm (*Anthurium (scherzerianum)*).
- antus/o = pipio.**
- Antverpen/o** *ldf* Antverpen (hafnarborg í Belgíu).
- Anub/o** *goð* Anúbis (guð dauðans hjá Egyptum).
- anuitat/o** *hag* árgreiðsla með vöxtum. **-a asekuro** lífeyrstrygging.
- Anunciaci/o** *kri* *fad* **1** boðunardagur Maríu. **2** málverk af boðun Maríu.
- anuri/o** *læk* þvagleysi, stöðnun þvagmyndunar.
- anus/o** *lfæ* bakrauf, endaþarmsop.
- aorist/o** *mfr* lokin þátíð.
- aort/o** *lfæ* meginæð. **-a** meginæðar-. **-ito** *læk* meginæðarbólga.
- Aost/o** *ldf* Aosta.
- apač/o** **1** Apache-indíáni. **2** róni, ribbaldi.
- apanağ/o** **1** framfærslufé (til ættingja konungs o.s.frv.). **2** jarðir sem ættingjar konungsins fá lífeyri af.
- i** *áhr* veita (e-m) framfærslufé.

- aparato** *alm lfæ hag lög mál rtæ* tól; tæki, áhald, tilfæring, verkfæri; (út)búnaður; færi.
- kritika -o** skýringar og athugasemdir við texta (tilvísun til handrita, o.s.frv.), tilvitnun neðanmáls.
- apart/a** **1** sérstakur. **2** aðskilinn. **3** einstakur. **-aj literoj** lausaletur. **-e** út af fyrir sig, sérstaklega.
- aĵo** **1** smáhýsi; deild. **2** einkenni. **-eco** einkenni; aðskilnaður; sérstakleiki. **-igi** aðskilja, greina í sundur; áskilja.
- igo** munur. **-iĝi** leysast upp; skiljast. **-ismo** *lög* aðskilnaðarstefna; kynþáttaaðskilnaðarstefna.
- iĝema** ófélagslegur, ómannblendinn. **ne-igebla** óuppleysanlegur; óaðskiljanlegur. **de-iĝi** losna.
- apartamento/o** íbúð í fjölbýlishúsi.
- aparten/i** *áhl* **1** heyra til. **2** fylgja. *io apartenas al iu:* e-r á e-ð. **-ado** aðild. **-aĵo** eign; þryði; fylgifé.
- apati/o** sinnuleysi, deyfð. **-a** sinnulaus, daufur, sljór.
- apatit/o** *ste* apatít.
- apeks/o** **1** *lfæ* tindur, toppur. **2** *stj* sóknarpunktur.
- apel/o** *her* nafnakall (hermanna, fanga o.þ.u.l.).
- Apel/o** *per* Apelles (grískur málari sem var uppi á 4. öld f.Kr.).
- apelaci/i** *áhl lög* áfrýja; skjóta máli sínu (til). **-o** áfrýjun, málskot.
- a kortumo** æðri dómur, áfrýjunardómstóll.
- apenaŭ** *mfr* **1** varla; tæplega. **2** varla fyrr en. **-a** tæplega/varla eftirtektarverður.
- apendic/o** **1** viðbætur; fylgiskjal. **2** *lfæ* botnlangatota. **-ito** *læk* botnlangabólga.
- ektomio** botnlangaskurður. botnlanganám.
- Apenin/oj** *ldf* Apennínafjöll.
- apepsi/o** *læk* pepsínleysi.
- aper/i** *áhl* **1** birtast; koma í ljós. **2** koma út. **3** sjást. **-o** koma; birting. **-anto** vofa, svipur. **-aĵo** vofa.
- igi** birta, koma (e-u) í ljós; afhjúpa; gefa út. **mal-i** *áhl* hverfa. **mal-o** hvarf, brotthvarf.
- mal-ema** skammlífur. **mal-igi** afmá, eyða; láta hverfa. **mal-inta** horfinn. **re-anto** afturganga.
- apercept/o** *sál* huggrip.
- aperitiv/o** lystauki, fordrykkur, drykkur á undan mat.
- apert/a** *nýy læk* **1** úti-, utandyra, undir beru lofti. **2** opinn.
- apertur/o** *alm tæk ljó byg* op, rauf, gat, hola, mynni. **kloak-o** inngangsop í skolpræsi.
- apetenc/o** *sál* fíkn, ástríða.
- apetit/o** **1** matarlyst. **2** lyst. **perdi -on** missa matarlystina. **senti -on** hafa góða matarlyst.
- a, -odona, -veka** lystugur; lokkandi. **sen-eco** lystarleysi, lystarstol (= **anoreksio**).
- api/o** *gra* villt eljurót (*Apium*). **-acoj** sveipjurtaætt. (*Apiaceæ*)
- apik/a** lóðréttur, þverhniptur.
- apios/o** *gra* jarðhneta (*Apios*).
- Apis/o** *trú* Apis, heilaga nautið hjá Egyptum.
- aplanat/a** *eðl ljó* sporréttur.
- aplaŭd/i** *áhr* **1** klappa (e-m) lof í lófa. **2** gera góðan róm að. **-o, -ado** lófatak, klapp.
- istaro** klapparar, klapplið. **-egi** fagna ákaflega. **-ego** dynjandi lófatak.
- aplik/i** *áhr eðl* nota (í framkvæmd); beita; hagnýta; leggja (við). **-o** hagnýting, notkun, beiting; aðfelling.
- ataj sciencoj** raungreinar. **-ebla** nýtilegur; nothæfur.
- aplomb/o** sjálfstraust, sjálfbirgingsháttur. **-a** ósvífinn. **sen-a** hikandi.
- apne/o** *læk* andardráttarhlé, andardráttarleysi.
- apocin/o** *gra kanaba -o* hampur (*A. cannabinum*). **-acoj** lárrósarætt. (*Apocynaceæ*).
- apod/oj** *dýr* vanfætlur (= **enpieduloj**).
- apofiz/o** *lfæ* aukakast.
- apog/i** *áhr* styðja. **sin -i** styðjast. **-o** stuðningur. **-ilo** styttu, stoð; stuðull; handrið; bak (á stól). **brak-ilo** armbrík. **dors-ilo** stuðningur fyrir bakið. **kap-ilo** höfuðþúði. **libr-ilo** bókastöð. **man-ilo** handrið.
- mur-ilo** = **abutmento**. **trus-ilo** stoð, stag. **-iĝilo** stafur (sbr. Sl. 23:4). **-punkto** hvílipunktur, þungamiðja.
- seĝo** hægindastóll. **kontraŭ-ilo** *tæk* stoð. **sub-i** *áhr* styðja neðan frá.
- apoge/o** **1** *stj* jarðfirð. **2** hæsta stig. **-i** *áhl* vera í jarðfirð; vera á besta æviskeiði.
- apoĝatur/o** *tón* komutónn (í hljómi).
- apokalips/o** Opinberunarbók (Jóhannesar). **-a** **1** opinberunar-. **2** dómsdags-. **3** dularfullur, óskýr.

- apokop/o** *mfr* bakstöðubrottfall, stytting orðs með því að fella burtu síðari hluta þess, t.d. **aúto** í staðinn fyrir **aútomobilo**.
- apokrif/a** *kri* 1 apokryfur. 2 vafasamur, óviðurkenndur, staðlaus, dularfullur.
- apolog/o** dæmisaga, líking.
- apologetik/o** trú málsvörn kristinnar.
- apologi/o** varnarræða, varnarrit. **-i** *áhl* flytja varnarræðu, semja varnarrit. **-isto** málsvari.
- Apolon/o** *god* Apollon.
- Apoloni/o** *per* Apolloníus.
- aponeŭrozo** *læk* sinafell.
- Aponogetonacoj** *gra* dropakvistsætt (*Aponogetonaceæ*).
- apopleksi/o** *læk* slag, heilaslag, heilablóðfall. **-a** slag-.
- aposiopez/o** *mfr* skyndipögn (í miðri setningu).
- apostat/o** 1 frávillingur, trúníðingur. 2 liðhlaupi. **-i** *áhl* verða frávillingur, ganga af trú; skipta um flokk.
- iĝo, -eco** fráhvarf; liðhlaup.
- aposterior/a** *hei* mál byggður á reynslu.
- apostol/o** 1 *kri* postuli. 2 brautryðjandi. **-a** frá postulunum, úr frumkristni, postullegur.
- a kredkonfeso** postullega trúarjátningin. **-ado, -eco** postullegt vald; postullegt embætti.
- apostrof/o** 1 úrfellingarmerki. 2 ávarp. **-i** *áhr* 1 setja úrfellingarmerki í. 2 ávarpa, ákalla.
- apoteci/o** *gra* askhirsla.
- apotek/o** apótek, lyfsala, lyfjabúð. **-a** apóteks-, lyfsölu-. **-aĵo** lyf, meðul. **-isto** lyfsali, apótekari.
- apotem/o** inngesli, innri geisli, skammgeisli, innri rídius, rídius reglulegs marghyrnings (= **interna radiuso**).
- apoteoz/o** 1 *trú* upptaka í guðatölu. 2 lofgerð. 3 *lei* hápunktur sýningar. **-i** *áhr* 1 taka í guðatölu. 2 lofa mjög.
- apozici/o** *mfr* viðurlag.
- apr/o** *dýr* villisvín (*Sus scrofa, Sus aper*).
- aprec/i** *áhr* nýy dæma um, meta (listaverk).
- apret/i** *áhr* *tæk* ganga frá; sterkja (lín). **-ado, -aĵo** frágangur; steining. **-isto** maður sem gengur frá vöru.
- apretur/o** frágangsefni, gljái, slikja, steining.
- aprez/i** = **apreci**.
- april/o** apríl, aprílmánuður. **-a trompo** aprílgabb. **-a vetero** umhleytingar.
- aprior/a** *hei* að óreyndu, fyrir fram. **-e** að óreyndu, fyrir fram.
- aprob/i** *áhr* fallast á, viðurkenna, samþykkja. **-o** samþykki, staðfesting. **-inda** viðurkenningarverður.
- mal-i** *áhr* fallast ekki á, mislíka; ámæla, fordæma. **mal-o** misþóknun, vanþóknun; ámæli; fordæming.
- mal-inda** lastverður, vítaverður.
- aproxim/i** *áhr* *stæ* nálgast, færa nær. **-a** (sem er) um það bil. **-anto** nálgunargildi. **-ato** náandarfjöldi.
- apsid/o** *stj* ásendar.
- apterig/o** *dýr* snoðstrútur (*Apteryx*) (**kivio**). **-oformaj** snoðstrútaættbálgur (*Apterygiformes*).
- apud** *mfr* hjá, við, við hliðina á, nálægt. **-a** aðliggjandi, nálægur. **-e** til hliðar, hjá; í nágrenninu.
- (est)i** vera hjá. **-eco** nágrenni; nálægð.
- Apuli/o** *ldf* Apúlía (hérað á Suðaustur-Ítalíu).
- apunt/o** *ver* skiptimynt.
- apus/o** *dýr* svölungur (*Apus*); múrsvölungur (*Apus apus*).
- ar/** *mfr* viðskeyti sem tákna samsafn, t.d. **homaro** mannkyn; **štuparo** stigi, tröppur; **vortaro** orðasafn, orðabók. **-o** *stæ* fjöldi, hópur; safn. **-eto** smáhópur. **-igi** safna saman. **-iĝema** félagslyndur.
- ar/o** ari (flatarmál).
- ara/o** *dýr* e.k. stór suðuramerískur páfagaukur (*Ara*).
- arab/o** Arabi. **-a** *ldf* arabískur. **A-a Maro** Arabíuhaf. **A-io, A-ujo** *ldf* Arabía. **-ismo** 1 arabíkusletta.
- 2 sameiningarstefna Araba.
- arabesk/o** 1 *fag* serkneskur útskurður, laufaskurður, skreytymnstur.
- 2 *tón* skruðfært stefjaefni, arabesque.
- arabid/o** *gra* skriðnablóm (*Arabis*).
- arabinoz/o** *efn* arabínósi.
- Aragon/o** *ldf* Aragónía (sjálfstætt konungsríki á Pýreneaskaga á miðöldum). **-ano** Aragóníubúi.

- aragonit/o** *ste* aragónít.
- arak/o** hrísgrjónabrennivín, arrak.
- arakid/o** *gra* jarðhneti (*Arachis*) (= **ternukso**). **-a oleo** jarðhnetuolía. **-a/-ata acido** jarðhnetusýra.
- Arakn/a** *goð* Arakne (indversk konungsdóttir sem Hera breytti í kónguló).
- araknoid/o** *lfæ* skúm. **-ito** *læk* skúmbólga, heilareifabólga.
- Aral/o** *ldf* Aralvatn.
- Araliacoj** *gra* bergfléttuætt (*Araliaceæ*).
- arame/o** *per* Aramei. **-a** arameískur. **-a lingvo** arameíska.
- arane/o** *dýr* kónguló. **akva -o = argironeto**. **birdomanĝa -o = avikulario**.
- o diadema** fjallakónguló (*Aranea diademata*). **-a** kóngulóar-. **-aĵo** kóngulóarvefur.
- oidoj** áttfætlur (*Arachnoidea*). **-uloj** kóngulóarætt. **dom-o = tegenario**.
- aranĝi** *áhr tón lei* raða, skipa niður; búa, búa um; sjá um; setja út, raddsetja. **-o** niðurröðun, fyrirkomulag.
- aĵo 1** *stæ* töluröð **2** *tæk útv rtæ* viðbúnaður, tilbúnaður. **-ema** hugvitssamur. **-iĝi** reynast.
- al-i** *áhr* stilla, samræma. **ali-i** *áhr* endurskipa, koma öðruvísi fyrir.
- antaŭ-i** *áhr* ákveða fyrir fram, skipuleggja fyrir fram. **en-i** greypa (gimsteina) í, setja í umgerð.
- mal-i** *áhr* aflaga; færa úr lagi, rugla. **bon-o** framkvæmdarsemi. **flor-o** blómaskreyting. **har-o** hárgreiðsla.
- fin-i** semja; ákveða. **sulk-i** rista upp. **teks-o** vefnaður. **viv-o** lífernisháttur. **vort-o** orðaröð.
- Ararat/o** *ldf* Ararat, Araratsfjöll.
- Aras/o** *ldf* Arras (bær í Frakklandi).
- araŭkari/o** *gra* stofugreni (*Araucaria excelsa*). **-acoj** apatrésætt (*Araucariaceæ*).
- arb/o** *gra* tré. **-a** trjá-, trjálegur. **-aĵo** trjáviður. **-aro** skógur.
- arigi**, **-arizi**, **-arumi** *áhr* klæða (land) skógi, breyta í skóglendi. **-arismo**, **-arkulturo** skógrækt.
- eto** lágvaxið tré. **-etaĵo** afhögggnir kvistir, hrís, hrísbindi. **-etaro** kjarr, kjarrskógur. **-ido** ungvíði, ungt tré.
- (ar)isto** skógræktarmaður, skógarvörður. **-ohakisto** skógarhöggsgmaður. **-okulturo** trjárækt.
- ĉef-isto** yfirsógarvörður, yfirsógræktarmaður. **pra-aro** frumskógur. **sen-igi** fella öll tré á (landsvæði).
- frukt-o** ávaxtatré. **krist-o** jólatré. **nuks-o** hnotttré. **pan-o = artokarpo**. **tulip-o = liliodendro**.
- vaks-o = miriko**.
- arbalest/o** lásbogi.
- arbed/o** *gra* runnur, kjarr.
- arbitr/a 1** ráðrikur. **2** eftir geðþótta; mislyndur. **-o**, **-eco** duttlungur, dyntur; geðþótti. **-e** eftir geðþótta.
- i** *áhr* kúga. **-aĵo** kenjött verk.
- arbitraci/o** *lög* gerðardómur. **-i** *áhr* miðla máli. **-anto 1** sáttasemjari, gerðarmaður. **2** dómari (í íþróttum).
- arbitraĝ/o** *hag* gengisbrask. **-isto** gengisbraskari.
- arbust/o** *gra* smákjarr (t.d. lyng).
- arbut/o** *gra* ber jarðarberjatrés. **-ujo** jarðarberjatré (*Arbutus unedo*).
- arĉ/o** *tón* bogi (hljóðfæris).
- ard/i** *áhl* vera glóandi heitur, glóa. **-a** glóandi, brennandi; (um hita) há; ákafur, heitur. **-o** ákafi; eldfjör.
- aĵo** glóandi hlutur. **-anta** brennandi. **-ego** ofurákafi. **-igi** gera glóandi. **-ilo** glóðarnet. **blank-a** hvítglóandi.
- ruĝ-a** rauðglóandi. **seks-o** kynhvöt (einkum á fengitíma).
- arde/o** *dýr* hegri (*Ardea*). **-edoj** hegraætt (*Ardeidae*). **nokt-o** nátthegri (*Nycticorax nycticorax*).
- purpura -o** rauðhegri (*Ardea purpurea*).
- Arden/oj** *ldf* Ardennafjöll. **-a arbaro** Ardennaskógur.
- ardez/o 1** *ste* flögusteinn; flöguberg. **2** (reiknings)spjald. **-ejo** flögubergsnáma.
- Arekacoj** *gra* pálmætt (*Arecaceæ*).
- are/o 1** flötur; flatarmál. **2** svæði. **3** hús lóð, port. *stæ eðl 4 pre* leturflötur, prentflötur. **5** svið.
- serv-o 1** *fja* símsstöðvarsvæði, símasvæði. **2** *útv* hlustunarsvæði (útvarpsstöðvar), móttökusvæði.
- traf-o** *eðl* skotfæri.
- arek/o** *gra* **-nukso** betelhneti. **kateĉu-o** *gra* betelpálmi (*Areca catechu*). **-acoj** pálmætt (*Arecaceæ*).
- aren/o 1** leiksvið, leikvangur **2** vígsvið. **3** svið. **eniri la -on** fara út í baráttu.
- arenari/o 1** *gra* sandi (*Arenaria*). **2** *dýr* tildra (*Arenaria interpres*) (= **tonturnulo**).
- arenikol/o** *dýr* sandmaðkur, fjörumaðkur (*Arenicola marina*).
- areoll/o** *lfæ* *læk* veð smáblettur; baugur, reitur. **-o de mammo** vörtureitur. **-o de luno** rosabaugur tunglsins.
- areometr/o** *eðl* flotvog.
- areopag/o 1** areópagos. **2** hár dómstóll.
- Ares/o** *goð* Ares (guð hins tryllta vígamóðs hjá Forngríkkjum).
- arest/i** *áhr* taka fastan, handtaka; setja í varðhald. **-(ad)o** handtaka. **sub -o** handtekinn, í varðhaldi.

- ejo** fangaklefi. -**igi** láta handtaka; framselja, afhenda. -**ito** fangi. -**isto** maður sem heimilt er að taka fastan. -**ordono** handtökuskipun.
- Arg/o** *sag* Argos á Peleifsskaga. -**olando** Argólís.
- argan/o** 1 borturn. 2 = **gruo** 2.
- argentan/o** = **arĝentano**.
- Argentin/o** *ldf* Argentína. -**a** argentínskur. -**ano** Argentínubúi.
- argil/o** *ste* leir. -**a** úr leir, leir-. -**aĵo** leirvara. -**eca**, -**oza** leirkenndur; leirugur. **kalk-o** = **marno**.
- pot-o**, **potista -o** pottaraleir. **modla -o** mótunarleir.
- argironet/o** *dýr* vatnskónguló (= **akva araneo**) (*Argyroneta*).
- argon/o** *efn* argon (*Ar*) (*frumefni nr. 18*).
- argonaüt/o** *dýr* pappírssnekkja (*Argonauta*).
- Argonaüt/oj** *goð* Argóarfarar.
- argument/i** 1 *áhr* rökstyðja. 2 *áhl* færa röksemdir. -**o** 1 röksemd, rök. 2 sönnur. 3 *stæ* frumbreyta. 4 *stæ* stefnuhorn. -**ado** röksemdafærsla; umræða, rökræða. -**ema** þrætugjarn, kífinn.
- for-i** *áhr* bera gegn (e-u). **kontraŭ-o** andmæli, gagnrýni.
- Argus/o** *goð* (hinn hundraðeygði) Argos.
- arĝent/o** *efn* silfur (*Ag*) (*frumefni nr. 47*). -**a** silfur-, úr silfri; silfurlitur; silfurskær. -**i(zi)** *áhr* silfra, silfurhúða.
- ero** silfurpeningur. -**ismo** *læk* silfursverting, silfureitrun.
- arĝentan/o** *efn* nýsilfur.
- arĝirol/o** *læk* silfurlyf.
- arĥ...** sjá **ark**.
- ari/a** = **arja**.
- ari/o** 1 aría. 2 söngvísa. 3 sönglag.
- Ari/o** *inn* Ariús. -**anismo** aríusartrú.
- Ariadn/o** *goð* Ariadne (konungsdóttir á Krít).
- arid/a** *jar* þurr, sviðinn.
- arier/o** *nýy* bak (hers). -**ulo** *íþr* bakvörður. -**gardo** bakvarðarsveit.
- Aries/o** *stj* Hrúturinn (stjörnumerki). **unua punkto de -o** = **ekvinoksa punkto**.
- aril/o** *gra* frækápa.
- Ariman/o** *trú* Ahriman (andi alls ills í sarapústratrú).
- Arion/o** *per* Aríon (grískt ljóðskáld).
- Ariost/o** *per* Ariosto (frægt ítalskt skáld frá 15.–16. öld).
- arist/o** *lfæ* *dýr* *gra* burst (á ýmsum skordýrum og grösum), týta.
- Aristark/o** *per* Aristarkos (grískur stjörnufræðingur frá Samos).
- Aristid/o** *per* Aristídes.
- Aristofan/o** *per* Aristófanes (grískt gamanleikskáld).
- aristokrat/o** höfðingi, aðalsmaður; stórmenni. -**a** 1 af háaðlinum. 2 fyrirmannlegur, fágaður.
- aro** 1 háaðall; yfirstétt. 2 úrval. -**eco** stórmennska.
- aristokrati/o** *fél* 1 aðalsveldi. 2 = **aristokrataro**.
- aristoloki/o** *gra* tóbakspípa (*Aristolochia*).
- acoj** hæslijurtaætt (*Aristolochiaceæ*), tóbakspípuætt (*Aristolochicreas*).
- Aristotel/o** *per* Aristóteles (forngrískur heimspekingur). -**ismo** kenningar Aristótelesar.
- aritenoid/o** *lfæ* könnubróst (*cartilago arytenoidea*).
- aritm/o** *töl* meðaltal.
- arimetik/o** *vís* reikningur, talnafræði. -**a** reiknings-. -**isto** talnafræðingur, reikningsmaður.
- a progresio**, jafnmunaruna, talnaruna þar sem mismunur hverra tveggja talna sem standa saman er jafnstór.
- Arizon/o** *ldf* Arizona (fylki í Bandaríkjunum).
- arj/a** arískur, indó-evrópskur. -**anismo** *fél* kynþáttastefna nasista. -**ano** aríi.
- ark/o** 1 *rúm* bogi, bog(a)lína. *alm* 2 *eðl* ljósbogi. 3 *hús* bogi, hvelfing. 4 *her* = **paf-o**. -**a** bogmyndaður.
- aĵo** *hús* bogi, hvelfing. -**aĵaro** = **arkado**. -**eco** bugða. -**igi** beygja. -**isto** bogmaður, bogaskytta.
- apog-o** *hús* þakspyrnubogi. **balanc-o** sveigur ruggustóls. **ĉiel-o**, **pluv-o** regnbogi. **paf-o** bogi (vopn).
- pied-o** rist. **pint-o** oddbogi (= **ogivo**). **rond-o** *hús* hringbogi. **sel-o** hnakkbogi, söðulbogi.
- sinus-o** *stæ* arkarsínus. **triumf-o** *hús* sigurbogi. **vest-o** herðatré.

- arkad/o** *hús* súlnabogi, súlnagöng, bogagöng. **blinda -o** platbogagöng.
- Arkadi/o 1** Arkadaland. **2** hugsjónalegur unaðsríkur staður.
- arkaik/a (-rĥ-)** forn, úreitur. **-a epoko** upphafsöld.
- arkaism/o (-rĥ-)** *bók* fornstíll; fornyrði.
- arkan/o** *goð ská* leyndarmál; leyndardómur.
- Arkansas/o** *ldf* Arkansas (fylki í Bandaríkjunum).
- arke/o** *bib* örsk (Nóa).
- arkebuz/o** krókbyssa.
- arkeolog/o (-rĥ-)** fornleifafræðingur. **-a** fornleifa-, fornleifafræði-. **-io** fornleifafræði.
- arkeopterig/o (-rĥ-)** *stg* eðlufugl (*Archæopteryx*), öglir.
- arketip/o (-rĥ-)** *hei mál 1* frumgerð. **2** fornmynd.
- arkil/ (-rĥ-)** *mfr* forskeyti = **ĉef-**, t.d. **-episkopo**.
- arkidiakon/o (-rĥ-)** *kri* erkidjákni.
- Arkilok/o** *per* Arkílokos.
- arkimandrit/o (-rĥ-)** *kri* arkimandrit (ábóti í grísk-kapólsku kirkjunni).
- Arkimed/o (-rĥ-)** *per* Arkímedes (forngískur eðlisfræðingur og stærðfræðingur).
- la principio de -o** lögmál Arkímedesar. **-a ŝraŭbo** skrúfdæla, snigildæla.
- arkipelag/o (-rĥ-)** eyjahaf, eyjar. **A-o sag = Egea Maro**.
- arkitekt/o (-rĥ-)** **1** arkitekt, húsameistari. **2** teiknari, skapari. **ĝarden-o** skruðgarðaarkitekt.
- arkitektur/o (-rĥ-)** *vís 1* byggingarlist, húsagerðarlist. **2** byggingarstíll. **3** fyrirkomulag.
- a** byggingarlistar-, húsagerðarlistar-, um byggingarlist, sem varðar byggingarlist.
- arkiteŭt/o (-rĥ-)** *dýr* risakolkkrabbi (*Architeuthis*).
- arkitrav/o (-rĥ-)** *hús 1* súlnaás, súlnabiti. **2** faldur, listi, dyrafaldur, gluggafaldur.
- arkiv/o (-rĥ-)** skjalasafn. **-isto** skjalavörður.
- arkivolt/o (-rĥ-)** *hús* burðarbogi (í byggingu).
- arkont/o (-rĥ-)** *sag* arkon (einhver af níu mönnum sem stjórnðu Apenu).
- arkt/a** *ldf* norðurheimskauts-; heimskauta-.
- la Arkta Maro, Arkta Oceano, Arktika Oceano, Artika Oceano** Norður-Íshaf. **-o** norðurheimskautssvæði.
- arkti/o 1** *gra* lappa (*Arctium*). **2** *dýr* bjarnarfiðrildi (einkum **bruna -o**) (*Arctia caja*).
- Arktur/o** *stj* Arktúrus (stjarnan α í Hjarðmanni).
- arkus/o** *stæ* snúningur.
- arleken/o** trúður, loddari. (Upprunalega grímuklædd persóna í ítölskum gamanleikum).
- i áhl** vera með skrípalæti; galsast. **-ajo** fíflalæti, skrípalæti.
- Arlez/o** *ldf* Arles (borg í Frakklandi).
- arm/i áhr tæk 1** vopna. **2** hervæða. **sin -i** hervæðast, vopnast, grípa til vopna. **3** styrkja; brynja.
- betono -ita** járnþent steinsteypa. **kablo -ita** brynvarinn strengur. **ne-ita okulo** bert auga. **-o** vopn. **-ado** hervæðing; styrkt. **-ajo tæk 1** brynja. **2 = -ilaro**. **-igi** hervæðast, vopnast, grípa til vopna. **-ilo** vopn.
- ilaro** vopn, vopnabúnaður. **-ilejo** vopnabúr; vopnageymsla. **-ilpaĝio**, **-ilportisto** skjaldsveinn.
- ito** vopnaður maður. **mal-i áhr** afvopna. **mal-ado** afvopnun. **re-ado** hervæðing að nýju.
- sen-a** vopnlaus, óvopnaður. **sen-igi** afvopna, svipta (e-n) vopnum. **ĵet-ilo** kastvopn. **man-ilo** handvopn.
- paf-ilo** skotvopn. **ŝnur-i áhr** = rigi.
- armadel/o** *dýr 1* beltisdýr (*Dasypodidæ*). **2** grápadda, grálodda (einnig = **onisko**).
- armatur/o** *eðl, rtæ 1* rafbúnaður; snúður. **2** járnþending; styrkt. **3** mót (við byggingu). **4** stytur.
- 5** brynja (strengs o.þ.u.l.). **-i áhr** búa að snúði; búa að járn; brynja.
- arme/o 1** her, herflokkur; deild landhers. **2** sægur. **-estro** yfirmaður hers. **aer-o** flugher.
- mar-o** herfloti, sjóher. **Sav-o** *kri* Hjalpræðisher. **ter-o** landher.
- armen/o** *per* Armeni, Armeníumaður. **-a** armenskur. **A-io, A-ujo** *ldf* Armenía. **-oida** líkur Armena í framan.
- armeri/o** *gra* gullintoppa (*Armeria*). **-o mara** geldingahnappur (*A. maritima*).
- armistic/o** *lög* vopnahlé.
- armoraci/o = kreno**.
- armorio/o = blazono**.
- Armorik/o** Armóríka, Bretaníuskagi.

- Arn/o** *ldf* Arnófljót (á Ítalíu).
- arnik/o** *gra* arnika. **-aĵo** *lyf* sólarblómssafi. **mont-o** *gra* sólarblóm (*Arnica montana*).
- arog/i** *áhr* **1** svæla undir sig, hrifsa undir sig. **2** leyfa sér. *mi ne -as al mi*: ég ætla mér ekki þá dul.
-o heimta.
- arogant/a** stoltur, rembilátur, frekjulegur, ágengur. **-aĵo** ósvífni, óskammfeilni. **-eco** hroki, frekja, ágangur.
- ulo** frekja, ágeng manneskja.
- arok/i** *áhr* (í tafli) hróka. **-o** hrókun.
- arom/o** ilmur, angan. **-a** ilmandi, angandi. **-i** *áhl* ilma, anga. **-aĵo** ilmsmyrsl. **-igi** gera ilmandi.
- aromat/a** *efn* arómatískur.
- arondissement/o** lögsagnarumdæmi í Frakklandi.
- arorut/o** salepmjöl.
- arpeĝ/o** *tón* arpeggio, brotinn hljómur. **-i** *áhl* slá, strjúka eða gripla tóna í hljómi ört hvern á eftir öðrum, brjóta hljóminn.
- arpent/o** (frönsk eining landmælingar) e.k. dagsláttu (= 34–51 ari).
- arsen/o** *efn* arsen (*As*) (*frumefni nr. 33*). **-a** arsen-. **-ato** arsenat. **-ido** arseníð. **-a acido** arsensýra.
- ata acido** arsensýra. **-ita acido** arsensýrlingur.
- arsenal/o** **1** vopnaverksmiðja. **2** vopnabúr, hergagnabúr. **3** vopnafjöldi.
- arsenik/o** *efn* rottueitur, arsenik.
- arsin/o** *efn* arsín.
- aršin/o** arsjin (rússnesk mælieining = u.þ.b. 0,71 metrar).
- art/o** list. **nigra -o** svartagaldur. **-(ec)a, -oplena** listfengur; listrænn. **-(efarit)a** gerður af mönnum, gervi-.
- aĉo** óeðlileg list, léleg list. **-aĵo** **1** listaverk. **2** gervihlutur. **-ismo, -osento** listamannshæfileikar; hið listræna.
- isto** listamaður. **-amanto** listvinur, listunnandi. **-laborejo** vinnustofa listamanns. **kontraŭ-a** ólistilegur, sem skortir listasmekk og menningu. **sen-a** eðlilegur, náttúrulegur; barnalegur, hreinskilinn.
- bel-o** fagurlist. **bel-oj** hinar fögru listir.
- Artakserks/o** *sag* Artaxerxes.
- Artemis/o** *goð* Artemis (veiðigyðja hjá Forngríkkjum).
- artemizi/o** *gra* malurt; búrot (*Artemisia*).
- arteri/o** *lfæ* **1** slagæð. **2** lífæð. **-a** slagæðar-, slagæða-. **-a sango** slagæðablóð. **-eto** slagæðlingur.
- ito** *læk* slagæðarbólga. **-ektomio** *læk* slagæðarnám, úrnám slagæðar. **-osklerozo** (slag)æðasigg, (slag)æðakölkun.
- gas-o** gasleiðsla (einkum utanhúss). **kol-o = karotido**.
- Artez/o** *ldf* Artois (hérað í Frakklandi). **-a** **1** frá Artois. **2 -a puto** borbrunnur, gosbrunnur.
- artifik/o** brögð, flækjur. **-a** slægur, undirföruill, bragðvís. **-i** *áhr* **1** gera með bragði.
- 2** skálda, gera tilgerðarlega. **-eco** bragðvís. **-ulo** svikari, hrappur. **sen-a** einlægur; eðlilegur.
- artik/o** **1** *lfæ* liður, liðamót. **2** *vél* samskeyti, tengsl. **3** hnúður. **universala -o** fjöltengiliður.
- ado = artikulacio**. **-(igi)** *áhr* **1** tengja saman (með liðum). **2 = artikulacii**. **-uloj** *dýr* = **artropodoj**.
- de/el-igo** aðskilnaður. **de/el-igo** liðhlaup (= **luksacio**) **dis-igo** aflimun við lið. **re-igi** *læk* kippa í lið.
- re-igisto** hnykkklæknir.
- artikl/o** vörutegund, varningstegund.
- artikoll/o** **1** *mfr* greinir. **2** grein (í blaði). **3** lagagrein. **ĉef-o** ritstjórnargrein, forystugrein, leiðari.
- kred-o** trúarsetning.
- artikulaci/o** *hlj* hljóðmyndun. **-i** *áhr* **1** mynda (hljóð). **2** bera skýrt fram. **-a punkto** *hlj* hljóðmyndunarstaður.
- artileri/o** **1** fallbyssur. **2** stórskotalið. **3** stórskotafræði. **-ano, -isto** stórskotaliði, stórskotaliðsmaður.
- artiŝok/o** *gra* ætíþistill (*Cynara*). **hispana -o** *gra* = **kardono**.
- artokarp/o** brauðaldinré (*Artocarpus*). = **panarbo**.
- atr/o** *læk* orðstofn í læknisfræði sem táknar lið. **-ito** liðbólga, liðagigt. **-itismo** liðagigtarhneigð.
- ozo** liðkölkun, slitgigt. **-algio** liðaverkur. **-ologio** bandafræði. **pseŭd-o** aukaliður, brotliður.
- artropod/oj** *dýr* liðfætlur (*Arthropoda*) (= **arikuloj**).
- Artur/o** *per* Artúr.
- Arub/o** *ldf* Arúba (eyja í Karíbahafi).
- arum/o** *gra* hulsturblaðka (*Arum maculatum*). **-acoj** kólflómaætt (*Araceæ*).
- arvikol/o** *dýr* sundvalska (*Arvicola*).

-**as/** *mfr* ending sagna í nútíð. = **estas**. - **-tempo** = **prezenco**. - **-modo** = **indikativo**.
as/o **1** ás (í spilum o.þ.u.l.). **2** *sag* as (rómværsk mynt).
asafetid/o *læk* gúmmíharpix, krampadropar.
asbest/o *ste* asbest. -**a** asbest-, úr asbesti.
ascend/i *áhl* nýy fara upp; klífa, stíga. -**a** uppstígandi. -**ometro** klífmælir.
ascensio/o *stj* uppkoma (stjörnu). **rekta -o** stjörnulengd, miðbaugslengd.
ascidi/oj *dýr* möttuldýr.
ascit/o *læk* vatnssýki (vatn í kviðarholi).
asdik/o *sig* asdik, bergmálsdýptarmælir til þess að finna kafbát í kafi.
asekur/i *áhr* **1** tryggja. **2** vátryggja. -**a** tryggingar-. -**o** trygging, vátrygging. -**aĵo** tryggingarefni, það sem tryggt er. -**ato** tryggingartaki. -**isto** tryggingarsali. **kontraŭ-i** *áhr* dreifa vátryggingaráhættu hjá öðrum tryggingarstofnunum. **re-i** *áhr* endurtryggja. **fajr-o** brunatrygging. **viv-o** líftrygging.
assemble/o *lög* þing. **Ĝenerala A-o** allsherjarþing.
asembler/o *klæ* grunnmálsþýðandi, smali.
aseps/o *læk* sýklavörn. -**a** **1** sýklavarnar-, sóttverjandi. **2** dauðhreinsaður, sýklalaus. -**i** *áhr* gera sýklalaus, sóttverja.
asert/i *áhr* fullyrða, staðhæfa. -**o** fullyrðing, staðhæfing, staðfesting, yfirlýsing. -**(em)a** óhagganlegur; ákveðinn; jákvæður.
asesor/o *lög* meðdómari, aðstoðardómari.
asfalt/o *ste* malbik; jarðbik. -**i** *áhr* malbika.
asfiksi/o *læk* dauðadá, öndunarleysi, köfnun. -**i** *áhr* kæfa.
asfodel/o *gra* goð gullrót (*Asphodelus*). -**acoj** graslijuætt (*Asphodelaceæ*).
asidu/a *nýy* iðinn, kostgæfinn. -**eco** kostgæfni. **mal-a** trassafenginn, hirðulaus. **mal-eco** hirðuleysi, trassaskapur. **mal-ismo** vinnusvik, slór.
asign/i *áhr* *lög* **1** veita, úthluta, ávísa. **2** stefna fyrir rétt, kalla fyrir rétt. -**o** **1** ávísun, fjárveiting. **2** stefna (fyrir rétt). -**anto** útgefandi (t.d. víxils). -**ato** samþykkiandi. -**isto** stefnandi. **bank-o** ver bankaávísun.
asignat/o *sag* bréfpendingar á dögum fyrstu byltingarinnar í Frakklandi.
asimetri/a = **nesimetria**.
asimil/i *áhr* *hlj* tillíkja, samlaga; gleypa í sig; sameina. -**o**, -**ado** samlögun; tillifun; samruni. -**iĝi** samlagast. **mal-i** *áhr* *læk* *hlj* sundra. **mal-o** frálifun; hljóðfiring.
asimptot/o *stæ* aðfella, ósnertill.
asindet/o *mfr* niðurfelling samtenginga.
Asir/o *ldf* goð Assúr (borg og guð). -**io** Assýría. -**iano** Assýringur, Assýríumaður. -**iologo** Assýríufræðingur. -**iologio** Assýríufræði.
asist/i *áhl* aðstoða; vera viðstaddur til aðstoðar. -**o**, -**ado** aðstoð, umönnun, líkn. -**anto** aðstoðarmaður; félagsráðgjafi; varamaður. -**antino** aðstoðarkona.
asistoli/o *læk* sláttarleysi, samdráttarleysi í hjarta. -**a** **dispneo** andþrengsli vegna sláttarstöðvunar.
asiz/o *lög* yfirheyrsla; dómstólsfundur. -**a** réttar-.
Asiz/o *ldf* Assísí (bær á Ítalíu). **Francisko el -o**: Frans frá Assísí.
ask/o *gra* grósekkur, askur. -**ofungo** = **askomiceto**.
askalon/o *gra* skalotlaukur (*Allium ascalonicum*).
askarid/o *dýr* spóluormur (*Ascaris*). -**ozo** *læk* iðraþráðormaveiki.
asket/o *per* meinlætamaður. -**ismo** meinlætaliðnaður.
Asklepi/o *goð* Asklepíós, lækningaguð hjá Grikkjum og Rómverjum.
asklepiad/o *gra* **1** *ská* bragur Asklepíadesar.
askomicet/o *gra* sekksveppur, eskisveppur (*Ascomycetes*) (= **askofungo**).
askorbat/a acido *efn* askorbínsýra.
asoci/o félag, samband, samtök. -**a** sambands-, með-, félags-. -**i** *áhr* setja í samband, tengja; sameina. **sin -i** = **-iĝi**. -**ado** samlag, félagsskapur. -**iĝi** ganga í félag. -**ito** hluthafi; félagi.
Asok/o = **Aŝoko**.
asonanc/o *mfr* **1** sérhljóðsendurtekning. **2** hálfírím, hljóðlíking. -**i** *áhr* nota hálfírím í, endurtaka sama sérhljóðið oft í (t.d. kvæði).

asparag/o *gra* spergill, aspas, ásparga (*Asparagus officinalis*). **-acoj** spergilsætt (*Asparagaceæ*). **-aloj** hreisturliljuætt (*Asteliaceæ*).

Aspazi/o *per* Aspasía (vinkona Períklesar).

aspekt/o **1** útlit. **2** *mfr* horf; viðhorf. **3** *stj* hlið, afstaða. **-i** *áhl* líta út, sýnast. **-e** eftir útliti.

al-a sem lítur út, sem sýnist. **bel-a** laglegur, myndarlegur (einnig **bon-a**). **ve-a** dapur.

aspergi *áhr trú* **1** stökkva (vökva) á. **2** úða. **-ilo** stökkull.

aspergil/o *gra* ýrumyglusveppur. **-ozo** *læk* ýrumyglusýki.

asperul/o *gra odora* **-o** möðrubróðir (*Asperula odorata*).

aspid/o *dýr* eiturnaðra.

aspidistr/o *gra* maríulauf (*Aspidistra elatior*).

aspi/o *mat* soðhlaup, kjötstykki í hlaupi.

aspir/i *áhr* sækjast eftir, þrá. **-o**, **-ado** þrá, mikil löngun. **-anto** -efni, umsækjandi. **-ema** metnaðargjarn.

aspiracilo *hlj* fráblástur. **-a** fráblásinn. **-i** *áhr* bera fram fráblásið.

aspirator/o *tæk læk* *stj* suga, sogdæla.

aspirin/o *lyf* aspirín.

aspleni/o *gra* klettaborkni (*Asplenium*). **-acoj** klettaborknaætt (*Aspleniaceæ*). **nesto-o** hreiðurborkni (*A. nidus*). **ruta -o = muroruto**.

aspr/a *ská* grófur, hrjúfur, ósléttur.

astak/o *dýr* vatnakrabbí (*Potamobius astacus*) (= **kankro**).

Astart/o *goð* Astarte (frjósemisgyðja Vestur-Semíta) (= **AStar**).

astat/a *eðl* sviðvarinn.

astaten/o *efn* *astat (At)* (*frumefni nr. 85*).

asteni/o *læk* táplesi, pasturslesi, slen, síþreyta. **trakeobronka -o** barka- og lungnaslen.

neür-o taugabilun, taugaveiklun, taugaslen.

aster/o *gra* **1** haustfífill (*Aster amellus*). **2** marstjarna (*Aster tripolium*).

asteri/o *dýr* krossfiskur (*Asterias*). **-edoj** sæstjörnur (*Asteroidea*) (= **marsteloj**), krossfiskar.

asterisk/o *pre* stjarna (prentákn).

asteroid/o *stj* smá reikistjarna, smástirni.

Astianaks/o *bók* Astýanax (sonur Hektors).

astigmat/a með sjónskekkju. **-eco** *ljó* glámskyggni. **-ismo** *læk* sjónskekkja.

astilb/o *gra* austurlandablóm (*Astilbe*).

astm/o *læk* andþrengsli, andarteppa, astma. **somera -o = fojnofebro**. **-ulo** astmasjúklingur.

astr/o *stj* himintungl, himinhöttur; stjarna. **la fiksaj -oj** fastastjörnurnar. **-a** **1** stjörnu-. **2** astral-.

-ofiziko stjarnæðlisfræði.

astragal/o **1** *gra* mjólkurkollur (*Astragalus glycyphyllos*); seljakollur (*A. alpinus*). **2** *lfæ* ökklobein.

Astrahan/o *ldf* Astrakhan (borg við ósa Volgufljóts).

astrakan/o astrakan, hrokkinhætt lambskinn frá Asíu.

astrolab/o *inn* stjörnuhæðarmælir, miðaldasextant.

astrolog/o stjörnuspekingur, stjörnuspámaður. **-io** stjörnuspeki, stjörnuspáfræði.

astronaüt/o geimfari. **-iko** geimsiglingafræði, geimsiglingatækni.

astronom/o stjörnufræðingur, stjarnfræðingur. **-io** stjörnufræði. **sfera -o** stjarnmælingafræði. **-ia** stjarnfræði-, stjörnufræðilegur; svimandi hár. **-ia unuo** stjarnfræðieining.

astrokop/o stjörnuvíkingur.

Asturi/o *ldf* Astúría.

Asuncion/o *ldf* Asunción (höfuðborg Paragvæ).

aŝkenaz/o *per* gyðingur frá Póllandi eða Þýskalandi.

Aŝmode/o *bib* Asmodeus (illur andi í Tóbitsbók).

Aŝok/o *sag* Asóka (konungur á Indlandi á 3. öld f.Kr.).

Aŝtar *goð* Astarte, ft. **Aŝtarot** Astörtur.

Aŝur/o *goð* Assúr, aðalgoð Assýríumanna.

-at/ *mfr* viðskeyti sem táknar lýsingarhátt nútíðar í þolmynd, t.d. **am-a** elskaður; **send-o** sendimaður (sem verið er að senda).

-at/ *efn* viðskeyti í efnafræði sem táknar salt af sýru, t.d. **klor-o** klórat.

atak/i *áhr* **1** ráðast á. **2** skaða, skemma. **3** hefjast handa við; taka í gegn. **-o** **1** áhlaup, árás; aðsókn.

2 hviða. **-anto** árasarmaður; árasaraðili. **-ato** sá sem ráðist er á. **-ema** herskár, áreitinn; þrætugjarn. **el-i** áhr gera áhlaup á. **kontraŭ-i** áhr gera gagnáhlaup gegn. **ne-ebla** óvinnandi. **aer-o** loftárás. **flank-o** hliðarárás. **kur-i** áhr gera áhlaup á; ríða að.

surpriz-o árás að óvörum.

ataksi/o læk slettigangur, slingur.

Atalant/o goð Atalanta (konungsdóttir sem vildi ekki giftast neinum sem ekki gat unnið hana í kapphlaupi).

atalant/o dýr aðmírálfsfiðrildi (*Pyrameis atalanta*).

Atalja bib Atalía (drottning í Júda).

Atanazi/o per Apanasíus (kirkjufaðir).

ataraksi/o 1 hei sálarró, stilling, andlegt jafnvægi. 2 læk algjört áhugaleysi.

ataše/o sendiráðsfulltrúi. **arnea -o** hermálafulltrúi sendiráðs. **gazetara -o** blaðafulltrúi, fréttafulltrúi. **komerca -o** verslunarfulltrúi sendiráðs. **kultura -o** menningarfulltrúi.

atavism/o læk áalíking. **-a** áalíkingar-; frumstæður.

ateism/o hei guðleysi, trúleysi, guðsafneitun.

ateist/o per guðleysingi, trúleysingi, guðsafneitari.

atel/o dýr kóngulóarapi (*Ateles*).

atelier/o 1 verkstæði, vinnustofa (myndlistarmanns, o.þ.u.l.). 2 listaskóli.

Atena goð Aþena (dóttir Seifs, gyðja skipulegs hernaðar, handíða og annarra lista hjá Forngríkkjum). **-o**, **-oj** ldf Aþenuborg. **-ano** Aþenubúi, Aþeningur.

atenci/i áhr hyggja að afmá, sýna banatílræði. **-o** (bana)tílræði, ill ráð. **-a** tílræðis-.

seks-o nauðgun (= **perforto**). **majest-o** hátignarbrot.

atendi/i áhr 1 bíða. 2 vænta. 3 gera ráð fyrir, eiga von. **-o** 1 bið. 2 von. **-a** vænn, eftirvæntingarfullur. **-e** í eftirvæntingu. **-ebla** væntanlegur. **-ejo** biðstofa. **-igi** láta bíða; tefja, seinka. **gis-i** áhr bíða eftir.

ne-ita óvænn. **sen-a** 1 óvænn. 2 vonlaus. **sen-e** tafarlaust.

atene/o sag 1 hof Aþenu. 2 bókmenntaklúbbur. 3 (í Belgíu) menntaskóli.

atent/a gaumgæfinn, eftirtektarsamur. **-i** áhr 1 taka eftir, gefa gaum. 2 passa, gæta.

-o gaumur, eftirtekt, athygli. **-ema** athugull, vandvirkur, nákvæmur. **-igi** vekja athygli á.

-inda athyglisverður. **mal-i** áhr hundsá, gefa engan gaum að. **mal-a** eftirtektarlaus.

ne-inda lítilsverður. **preter-i** áhr taka ekki eftir, sjást yfir. **pri-i** áhr gæta. **sen-a** áhyggjulaus.

atenu/i áhr eðl rtæ fja veikja, draga úr, deyfja. **-o**, **-igo** deyfing, dofnun. **-ilo** fja dvalvefja.

indico de -o bællitala. **koeficiente de -o** vafstuðull.

aterom/o læk fitugrutaræxli, mörkýli.

atest/i áhr votta, staðfesta; vitna, bera vitni um. **-o**, **-ilo** vottorð, skírteini. **-o** vitni, vitnisburður.

-ajoj sönnunargögn. **-anto** sá sem ber vitni, vottur, vitni. **-igi** kveðja til vitnis. **dank-o** þakklætisvottur.

depon-o innleggskvittun. **karg-o** = (**ordon**)**konosamento**, **šarg-o**. **konfid-o** meðmælalabréf.

naskiĝ-o fæðingarvottorð. **pag-o** greiðslukvittun. **ricev-o** kvittun, móttökukvittun. **san-o** heilbrigðisvottorð.

šarg-o farmskírteini. **šuld-o** skuldaviðurkenning.

atik/o 1 hús ris, háalof.

Atik/o ldf Attíka. **-a** 1 atneskur. 2 skarpskyggn, hárfínn, hvass. **-eco**, **-ismo** atneskusletta, orð eða málnotkun sérkennandi fyrir atnesku.

Atil/o per Atli Húnakonungur.

ating/i áhr ná, ná til, ná í, öðlast, komast, komast til; takast. **-o** 1 seiling. 2 afrek. **-ajo** afreksverk.

-ebla aðgengilegur, sem hægt er að ná. **-ebleco** aðgengileiki. **-eco**, **-odistanco**, **-opovo** útv færi.

ne-ebla sem ekki verður náð, sem ekki næst/fæst; utan seilingar; úr færi. **kur-i** áhr ná, elta uppi.

atiri/o gra fjöllaufungur (*Athyrium*). **-acoj** fjöllaufungsætt (*Athyriaceæ*).

atlant/o -a = **Atlantika**.

Atlantid/o inn Atlantis.

Atlantik/o ldf Atlantshaf. **-a** Atlantshafs-. **trans-a** 1 yfir Atlantshaf. 2 vestanhafs, handan Atlantshafs.

atlas/o 1 = **sateno**. 2 kortabók, landabréfabók. 3 lfæ leikandi, banakringla.

Atlas/o 1 goð Atlas (sonur Íspetosar, en hann var talinn bera einn uppi himininn). 2 ldf Atlasfjöll.

atlet/o 1 (frjáls)íþróttamaður. 2 aflraunamaður; kraftajötunn, kraftamaður. **-a** 1 kraftalegur, sterklegur. 2 íþróttalegur. **-ika** íþróttá-. **-iko**, **-ismo** frjálsíþróttir.

atm/o trú (í sálnahugmyndum Indverja) atma, verukjarni manns, önd.

- atman/o** *trú* atman, alheimssál.
- atmometr/o** *eðl* gufumælir.
- atmosfer/o** *eðl* **1** andrúmsloft. **2** gufuloft, gufuhvolff, lofthjúpur. **3** loftþyngd.
- a** lofthjúps-, gufuhvolfs-, í gufuhvolfinu, úr gufuhvolfinu.
- a premo** loftþrýstingur, þrýstingur andrúmsloftsins. **-aĵoj** *útv* rafsegultruflanir í lofthjúp, útvarpstruflanir.
- ografio** *veð* gufuhvolfslýsing. **-ologio** loftfræði.
- ato/** *vís* attó- (forskeyti eininga 10^{-18}).
- atoksilo/o** *lyf* atoxýl, lyf gegn svefnisýki.
- atolo/o** *ldf* kóraleyja, hringrif.
- atom/o** *sag efn* *eðl* frumeind, atóm. **-a her** atóm-, kjarn-, kjarnorku-. **-ismo** *hei* atómfræði.
- isto** *eðl* kjarneðlisfræðingur. **-a milito** kjarnorkustyrjöld. **-bombo** atómsprengja, kjarnorkusprengja.
- fiziko** kjarneðlisfræði. **-kerna energio** kjarnorka. **-pezo** atómmassi. **dis-i** *áhr* kljúfa atóm. **unu-a efn** eins atóms.
- atonal/a** *tón* atónal, tóntegundalaus, án tóntegunda.
- atoni/o** *læk* slekja; magnleysi, fjörleysi, deyfð.
- atrabilo/o** *læk* þunglyndi. **-a** þunglyndur.
- Atre/o** *goð* Atreifur (Pelópsson, faðir Agamemnon og Menelásar). **-idoj** Atreifsniðjar.
- atrezi/o** *lfæ* opleysi, lokun.
- atri/o** *hús* súlnagarður. **2 lfæ** gátt, höll, forhólf **3 lfæ** tálknahol. **sinu-a lfæ** gúlps- og hallar-.
- atribu/i** *áhr* **1** veita, ákveða (til eignar). **2** eigna, tileinka. **3** telja. **-o, -ado mfr** **1** tileinkun, eignun. **2** viðurlag, einkunn.
- atributo/o** *bók fag* *hei* **1** eiginleiki, einkenni. **2** einkennismerki; tákn.
- atrici/o** **1** *kap* iðrun vegna hræðslu við refsingu í helvíti. **2** *læk* sverfing; afrifur; slit.
- atriplo/o** *gra* strandblaðka (*Atriplex litoralis*), gráblaðka (*A. hastata*), hrímblaðka (*A. patula*).
- atrofi/o** *líf* vanþrif; visnun. **-i** *áhr* valda visnun. **-iĝi** visna.
- Atrop/o** *goð* Atrópás (sú örlagagyðja sem sleit lífsþráð í sundur).
- atropin/o** *efn* atrópín.
- atropism/o** *læk* atrópínseitrun.
- atroposo/o = aĥerontio.**
- atuto/o** tromp. **-i** *áhl* trompa, slá út trompi. **super-i** *áhr* trompa hærra, trompa betur.
- AU** *stj* stjarnfræðieining (= **astronomia unuo**).
- aŭ mfr** **1** eða. **aŭ ... aŭ ...**, annaðhvort ... eða...**2** æ! **3** kra, krunk (rödd hrafns).
- aŭbad/o** *tón* morgunsöngur, árdegislag.
- aŭbrieto/o** *gra* breiðublóm (*Aubrietia*).
- aŭd/i** *áhr* **1** heyra. **2** hlýða á. **3** fréttá. **-o** heyrn. **-a** heyrnar-. **-ado** heyrn. **-anto** sá sem heyrir.
- igi** láta heyrn. **-iĝi** heyrast. **-ilo** heyrnartól. **dis-igi** útvarpa. **ek-i** *áhr* heyra skyndilega; heyrast.
- el-i** *áhr* bænheyra. **mis-i** *áhr* misheyra, rangheyra. **ne-ita** dæmalaus. **-ometro** *læk* heyrnarmælir.
- ometrio** heyrnarmæling. **-ovida** fyrir sjón og heyrn, nýsi-.
- ovidaj rimedoj** nýsitæki, myndýningar- og hljómflytningstæki (til kennslu).
- (klar)-ebla** heyranlegur. **malbon-a** illa heyrandi.
- aŭdac/i** *áhr* þora, voga, dirfast, áræða. **-o** dirfska; ósvífni. **-a** djarfur, bíræfinn.
- aŭdienc/o** áheyrn, móttaka. **-ejo** móttökusalur, áheyrnarsalur.
- aŭditor/o** *per* herðómari, aðstoðardómari í herra (á Norðurlöndum; í öðrum löndum má vera um annars konar dómara að ræða).
- aŭditori/o** áheyrendasalur, fyrirlestrasalur.
- Aŭgi/o** *goð* Ágeas (sem lét Herakles moka út fjós sín).
- aŭgit/o** *ste* ágit.
- aŭgment/o** *mfr* þátíðarforskeyti (t.d. í grísku).
- aŭguri/i** *áhr* *trú* spá, boða. **-o** spá, fyrirboði. **-ado** spádómur, jarteiknatúlkun. **-isto** spámaður.
- aŭgusto/o** ágúst, ágústmánuður.
- Aŭgusto/o** *per* Ágústus.
- Aŭgusten/o** *per* Ágústínus (kirkjufaðir). **-a** Ágústa. **-ano** Ágústínusarmunkur. **-ismo** guðfræðikenningar Ágústínusar.
- aŭk/o** *dýr* álka (*Alca torda*). **-edoj** svartfuglaætt (*Alcidae*).
- aŭkci/o** uppboð. **-i** *áhr* selja á uppboði. **-e** á uppboði. **-a** uppboðs-, á uppboði. **-ejo** uppboðssalur. **-isto** uppboðshaldari.

- Aŭkland/o** *ldf* Auckland. **-aj Insuloj** Aucklandseyjar.
- aŭksin/o** *gra* áxín, vaxtarhormón plantna.
- aŭksokrom/a** *efn* litstyrkjandi.
- aŭkub/o** *gra* rökkurlauf (*Aucuba japonica*).
- aŭl/o** hátíðasalur, samkomusalur (skóla).
- Aŭlid/o** *ldf* Ális (hafnarbær í Grikklandi sem nú heitir Vathy).
- Aŭreli/o** *per* Árelíus. **-a** Árelía.
- Aŭrelian/o** *per* Árelíanus (rómvverskur keisari).
- aŭreol/o** **1** *kri* geislabaugur. **2** *stj* rosabaugur, ljóshringur. **3** dýrðarljómi.
- i** *áhr* mynda geislabaug í kringum höfuð (e-s).
- aŭreomicin/o** *læk* árómysín.
- aŭrignaci/o** *fru* Árinjak-öld (fyrir u.þ.b. 30.000 árum).
- aŭrik/o** *sig* skásegl.
- aŭrikl/o** *lfæ* **1** ullinseyra. **2** ytra eyra, eyra.
- aŭrikul/o** **1** *gra* mörtulykill (*Primula auricula*). **ĝardeno** **-o** *gra* maríulykill.
- aŭrikulari/o** *dýr* sæbjúgnalirfa.
- aŭripigment/o** *efn* ste brennisteinsarsen.
- Aŭror/o** *goð* *per* Morgungyðja. **la rozafingra** **-o** rósfingraða Morgungyðja.
- aŭror/o** **1** morgunroði. **2** upphaf, byrjun. **3** *stj* segulljós. **arkta/boreala** **-o** norðurljós.
- aŭstrala/antarkta** **-o** suðurljós. **-i** *áhl* **1** daga, morgna. **2** brjótast fram. **-a** morgun-.
- aŭskult/i** *áhr* **1** hlusta á, hlýða á. **2** svara (bæn), bænheyra. **-o**, **-ado** **1** hlustun. **2** lög yfirheyrsla.
- anto** hlustandi. **-antaro** áheyrendur. **-ilo** **1** heymartól. **2** hlustunarpípa. **-umi** *áhr* *læk* rannsaka með sondu.
- ejo** áheyrendasalur. **el-i** *áhr* heyra allt til enda. **sub-i** *áhr* hlera.
- aŭspici/o** **1** fyrirboði, horfur. **2** vernd (einkum **-oj**).
- aŭster/a** *ská* strangur.
- aŭstr/o** *per* = **aŭstriano**. **-ujo** = **Aŭstrio**.
- aŭstral/a** *ldf* *stj* suðrænn, suðurhvels-.
- Aŭstralazi/o** *ldf* Eyjaálfa.
- Aŭstrali/o** *ldf* Ástralía. **a-a** ástralskur. **-ano** Ástraliubúi, frumbyggja Ástralíu.
- aŭstraloid/a** suður-. **-aj tipoj**: suðurapar.
- Aŭstri/o** *ldf* Austurríki. **a-a** austurrískur. **a-ano** Austurríkismaður. **-o-Hungarujo** Austurríki-Ungverjaland.
- Aŭstrobailejacoj** *gra* klöngurrinnaætt (*Austrobaileyaceæ*).
- Aŭstronezi/a** *ldf* austurnesískur.
- aŭt/o** bíll. **-adi** *áhl* ferðast í bíl. **-ejo** bílaverkstæði. **-isto** bílstjóri. **ŝarĝ-o** = **kamiono**.
- aŭtarcio** *hag* það að vera sjálfum sér nægur, sjálfsþurftarbúskapur.
- aŭtarki/o** *fél* sjálfstjórn.
- aŭtent/a** = **aŭtentika**.
- aŭtentik/a** **1** áreiðanlegur, staðfestur, traustur. **2** ósvikinn, ófalsaður, upprunalegur.
- eco** ósvikni, áreiðanleiki; (rit)vissa. **-igi** staðfesta. **mal-a** svikinn, falsaður, óekta.
- aŭtism/o** *hei* sjúkleg sjálfshygga, sjálfhverfa.
- aŭto-/** *tæk* forskeyti sem samsvarar sjálf(s)-, eigin-, t.d. **aŭtogiro** sjálfsveifluvél o.s.frv.
- aŭtobiografi/o** sjálfsævisaga. **-a** sjálfsævisögulegur.
- aŭtobus/o** strætisvagn, almenningsvagn.
- aŭtodafe/o** *kri* trúvillingabrenna.
- aŭtodidakt/o** sjálfmenntaður maður (= **memlerninto**).
- aŭtogen/a** *efn* *tæk* sjálfskapaður, sjálfmyndaður, myndaður/framleiddur í eigin líkama.
- aŭtogir/o** *flu* sjálfsveifluvél.
- aŭtograf/o** eiginhönd, eiginhandararitun nafns; eiginhandarrit. **-i** *áhr* árita (t.d. mynd, bók).
- kolektanto** rithandasafnari.
- aŭtografi/o** *tæk* fjölrítun. **-a** fjölrítaður.
- aŭtokatalizo** = **memkatalizo**.
- aŭtoklav/o** **1** *tæk* þrýstiofn. **2** *læk* gufugrýta, þrýstingsketill, gufusæfir. **-i** *áhr* gufusæfa.

- aŭtokrat/o** einvaldur, einvaldsherra; einræðisherra. **-a** einvaldur. **-eco**, **-ismo** einræði.
- aŭtokrati/o** einræðisstjórn.
- aŭtokton/o** frumbyggj.
- aŭtoliz/o** læk sjálfsmelting.
- aŭtomaci/o** sjálfvirkni.
- aŭtomat/o** *tæk* **1** sjálfsali. **2** sjálfvirk verksmiðjuvél, þjarki. **-a** ósjálfráður; sjálfvirkur; vélrænn.
- e** sjálfkrafa, af sjálfu sér, sjálfvirk. **-eco**, **-ismo** sjálfvirkni, vélgengi. **pes-o** sjálfvirk vog.
- aŭtomobil/o** bifreið, bíll (= **aŭto**). **-a** bifreiða-. **-isto** bifreiðastjóri; bifreiðareigandi. **hibrida -o** tvinnbíll.
- aŭtonom/a** sjálfstæður, óháður, með sjálfsákvörðunarrétt, sjálfstjórnar-.
- eco** sjálfsákvörðunarréttur; sjálfstjórn. **-isto** forvígismaður sjálfstjórnar.
- aŭtonomi/o** *tæk* **1** óháð samfélagsþróun; sjálfstjórn. **2 = aŭtonomeco**. **3** drægi. **-a** óháður.
- aŭtor/o** (rit)höfundur. **-a** höfundar-. **-eco** höfundskapur. **kun-o** meðhöfundur.
- aŭtoritat/o** **1** myndugleiki, vald, stjórnvald, drottinvald. **2** heimild. **-oj** yfirvöld. **-a 1** valdbær. **2** opinber. **3** heimildar-. **-e** með umboði. **-eco** heimild. **-ulo 1** heimildarmaður. **2** háttsettur maður.
- sen-a** ótilhlýðilegur; ekki bær.
- aŭtostrad/o = aŭtovojo**.
- aŭtotipi/o** prentmyndæting.
- aŭtotrof/a** *gra* frumbjarga, sjálfbirgur.
- aŭtun/o** haust. **-a** haust-, haustlegur. **-a ekvinokso** haustjafndægur.
- Aŭvernjo** *ldf* Auvergne (fjallahérað í Frakklandi).
- av/o** afi. **-ino** amma. **-ineto** amma litla. **pra-o** langafi. **pra-ino** langamma.
- aval/o** *ver* ábyrgðarskuldbinding (víxils). **-i** *áhr* ábyrgjast (víxil).
- avan/o** *nýy* fylkingarbrjóst, fylkingarbroddur; fremsta röð hers. **-ulo** *íþr* framherji.
- gardo** *her 1* framvarðarsveit. **2** brautryðjendur, framúrstefnumenn. **-garda** framúrstefnu-.
- avanci/i** *áhl 1* *her* sækja fram. **2** *alm* hækka (í stöðu). **-o**, **-ado 1** framsókn. **2** stöðuhækkun.
- avantaĝ/o** yfirburður, hlunnindi. **-a** hagstæður. **-e** til ágóða.
- avar/a** ágjarn, nískur. **-i** *áhr* skera við nögl, skammta naumt. **-e** naumt.
- eco** ágirnd, ágirni, níska, sviðingsháttur. **-ulo** nirfill. **mal-a** örlátur, höfðinglegur, göfugur.
- mal-eco** göfuglyndi, örlæti. **mal-ulo** örlátur maður, göfugmenni.
- avatar/o** *trú 1* avatar, (há hindúum) guð í mennsku gervi, holdgun. **2** opinberun, þróunarstig. **3** *upp* ofurpaur. **4** *upp* gengill.
- avel/o** *gra* heslihnót. **-ujo** hesliviður (*Corylus avellana*).
- aven/o** *gra mat* hafrar, (akur)hafri (*Avena* eink. *sativa*). **-(ec)a** úr haframjöli, hafra-. **-faruno** haframjöl.
- flokaj** hafráflögur. **-kaĉo** hafragrautur.
- Aventin/o** *ldf* **retiriĝi sur la Aventinon** (um stjórnmalaflokk) hafna samvinnu við aðra flokka.
- aventur/o** **1** ævintýri. **2** brask; hættu. **-ema** ævintýragjarn, sem þráir ævintýri, fullur af ævintýraþrá.
- isto** ævintýramaður; braskari. **-ulo** ævintýramaður. **mis-o** óheppni; slys.
- aventurin/o** *ste* aventúrín, e.k. kvars.
- avenuo** breiðgata með trjám; trjágöng.
- averaĝ/o** *töl* meðaltal. **-a devio** frávik frá meðaltali.
- averi/o** *sig* *ver* sjótjón; tjón. **-i** *áhl* skemmast; farast; stranda. **-isto**, **-regulisto** tjónamatsmaður.
- raporto** skipting sjótjóns.
- Averoes/o** *per* Averoes (Abu ibn Rushd, arabískur heimspekingur sem var uppi á Spáni á 12. öld).
- avers/o** *tæk* framhlið.
- avert/i** *áhr* aðvara, vara við. **-o** viðvörðun, aðvörðun; varúð. **-a** viðvörðunar-, til varnaðar.
- ilo** viðvörðunartæki, viðvörðunarkerki. **antaŭ-a** viðvörðunar-, fyrirboðunar-. **antaŭ-i** *áhr* tilkynna með fyrirvara.
- sen-e** óvænt.
- Avest/o** *trú* Avesta (trúarbók Sarapústramanna).
- avi/o** *nýy* = **aviadilo**.
- aviado** fluglist, loftfarir; flug. **-a** flug-, flugmála-. **-a malsano** loftveiki. **-i** *áhl* fara með flugvél. **-ilo** flugvél.
- isto** flugmaður. **bomb-ilo** sprengju(flug)vél. **ĉas-ilo** orrustu(flug)vél. **kurier-ilo** pósthflugvél.
- reakci-ilo** eldkólfs- eða þrýstiloftsflugvél, þota. **skolt-ilo** könnunar(flug)vél. **ŝarĝ-ilo** vöruflutningaflugvél.
- veter-ilo** veðurflugvél. **-ila ŝipo** flugvélamóðurskip.

Avicen/o *per* Avicenna (Abu ibn Sina, íranskur heimspekingur og læknisfræðingur sem uppi var á 10. og 11. öld).

Aviĉ/o *trú* Avitju (víti samkvæmt japönskum trúarbrögðum).

avid/a fíkin, gráðugur, ágjarn. **-e** ákaflega. **-i** *áhr* ágirnast, óska ákaflega eftir, þrá.

-eco ágirnd, græðgi. **-ega** óseðjandi. **-ulo** ágjarn maður. **glor-a** heiðursgjarn. **mon-a** fégjarn.

rang-a metorðagjarn. **sang-a** blóðþyrstur.

avikulari/o *dýr* fuglakónguló (*Avicularia*). **-edoj** fuglakóngulær.

Avinjon/o *ldf* Avignon (bær í Frakklandi).

avis/o *sig* eftirlitsskip, sendiskip.

avitaminoz/o *læk* hörgulsjúkdómur, fjörefnaskortur, fjörvisskortur.

aviz/o *ver* tilkynning; móttökutilkynning. **-i** *áhr* tilkynna. **antaŭ-o** tilkynning með fyrirvara.

-letero tilkynningarbréf.

avocet/o *dýr* bjúgnefja (*Recurvirostra avosetta*).

avokad/o *gra* lárpera. **-ujo** lárperutré (*Persea americana*).

-az/ *efn* alþjóðlegt viðskeyti til að mynda ensímaheiti, t.d. **amelazo** amýlasi.

azale/o *gra* alparós (*Azalea*).

azar/o *gra* hesliurt (*Asarum*).

azen/o *dýr* asni (*Asinus*). **sovaĝa -o** villiasni (= **onagro**). **-i** *áhl* hegða sér asnalega. **-a** asna-, asnægur.

-aĉo lélegur asni. **-aĵo** asnaskapur. **-ido** asnafyl, ösnufofi. **-igi** narra, gabba. **-ino** asna. **-isto** asnareki.

-bleki *áhl* (um asna) hrína. **vir-o** asni (karldýr).

Azerbajĝan/o *ldf* Aserbaídsjan. **-ano**, **-ulo** Aseri, íbúi Aserbaídsjan.

Azi/o *ldf* Asía, Austurálfa, Austurheimur. **-a** Asíu-, asískur. **-ano** Asíubúi. **Malgrand- -o** Litla-Asía.

azid/o *efn* asíð, niturvetnissalt.

azil/o *sag* hæli.

azimut/o *stj ldm* áttarhorn, hvirfilhorn; hádegissjónbaugur.

azol *efn* azó-, sem inniheldur köfnunarefni. **azo/a** *stg* (um öld) upphafs-, frum-.

azoik/o *jar* upphafsöld.

Azor/oj = Acoroj.

azot/o *efn* = **nitrogeno**. **-emio** *læk* blóðhyldisaukning. **-urio** *læk* þvaghyldisaukning.

Azov/o *ldf* Asov. **-a Maro** Asovshaf.

aztek/o *per* Asteki **-a** Asteka-, asteskur.

azuleh/o *fag* myndskreytt emaleruð hella.

- ¹**B, b** *mfr* 2. bókstafur esperanto-stafrófsins.
- ²**b 1** *tón B bemola B. B diesa* His. **2 B = boro.**
- b/o** *mfr* bé (heiti bókstafsins b).
- ba!** *mfr* æ, uss.
- Baal/o** Baal. *bib* - **-Zebul** Baal-Sebúl. - **-Zebub** Baal-Sebúb.
- baba/o** *mat* svampkökuhringur bleyttur rommi.
- Babel/o** *bib alm kri 1* Babel. **2** Babýlon. **-ismo** tungumálaruglingur. **-turo** Babelturn, Babelsturn.
- babil/i** *áhl áhr* blaðra; masa, skrafa. **-o** blaður. **-aĉi** *áhl* babla, þvæla. **-ado** mas, skraf, umtal.
- aĵo** blaður, þvættingur, bull. **-ema** skröfugur, málgefinn. **dis-i, el-i** *áhr* fleipra út úr sér.
- tra-i** *áhr eyða* (tímanum) með því að masa. **kafo-a** þar sem (þá er) menn drekka kaffi og rabba saman.
- Babilon/o** *sag* Babýlon. **-a** babýlonskur. **-io** Babýlónía. **-iano** Babýlóníumaður.
- babirus/o** *dýr villisvín (Babirusa).*
- babord/o** *sig* bakborði. **-e** á bakborða. **-a** bakborða. **-anoj** bakborðaáhöfn, bakborðavakt.
- babuŝ/o** (tyrkneskur) ilskór.
- bac/o** *inn* bats (fyrrv. þýsk mynt).
- bacil/o** *gra* stafgerill. **kojlo-o** *læk* ristilgerill. **lakto-o** mjólkurgerill.
- Baden/o** *ldf* Baden (bær í Þýskalandi). **-io, -lando** Baden (hérað í Þýskalandi). **-io-Vurtembergo,**
- lando-Vurtembergo** Baden-Württemberg (sambandsland í Þýskalandi).
- badmintono** *íþr* badminton, hnit.
- Bafin/a** *ldf* Baffins-. **-a Golfo** Baffinsflói. **-lando** Baffinsland.
- bagatel/o 1** smámunir, lítilræði; **aĉeti por -o** kaupa fyrir sáralítið. **2** bagatelle. **-a** smávægilegur.
- ema** smámunalegur, smásmugulegur. **-igi** gera (of) lítið úr.
- Bagavadgit/o** *bók* Bhagavad-gita (ljóð Bhagavats), indversk fræðsluljóð frá 3. öld f.Kr.
- Bagdad/o** *ldf* Bagdad (höfuðborg Íraks).
- bagn/o** *nýy* tukthús. **-o flotanta** fangaskip.
- Baham/oj** *ldf* Bahamaeyjar.
- Bahi/o** *ldf 1* Bahia. **2** Salvador (einnig **Salvador-urbo**).
- Baĥrajn/o (=Barejno)** *ldf* Barein.
- baj...baj...** *mfr* sussubía, suss (**ekki** = bæ-bæ).
- bajader/o** dansmær (einkum í indverskum hofum).
- Bajkal/o, Baikallago** *ldf* Bajkalvatn.
- bajonet/o** *her* byssustingur. **-a tæk** byssustings-. **-a junto** lástengi, stungin fatning.
- i** *áhr* stinga með byssustingi.
- Bajram/o** *trú* Bairam, íslömsk hátíð (eða reyndar önnur tveggja hátíða).
- Bajron/o** *bók* Byron lávarður (enskt skáld).
- Bajrut/o** *ldf* Beirút. (höfuðborg Líbanons).
- bak/i** *áhr* baka. **-ado** bakstur, það að baka. **-(it)aĵo** bakstur, bökunarvara (brauð, kaka o.fl.).
- ejo** bakarí, brauðgerðarhús, brauðbúð. **-isto** bakari. **-istestro** yfirbakari. **-ujo, -forno** bakaraofn.
- re-i** *áhr 1* endurbaka, baka aftur. **2** byrja aftur. **duon-ita** hálfunninn. **nove-ita** nýbakaður.
- bakalaŭr/o** *per* kandídat (í háskóla). **-eco 1** kandídatspróf. **2** (í Frakklandi) stúdentspróf.
- bakanal/o = Bakĥanalio.**
- bakarat/o** bakkarat, e.k. fjárhættuspil.
- bakelit/o** *efn* bakelít.
- Bakĥ/o, Bakk/o** *goð* Bakkus. **-a** Bakkusar-. **-ano, -anino** Bakkusardýrkandi.
- ofesto** Bakkusarblót, Bakkusardýrkun.
- Bakĥanalio** *sag 1* Bakkusarblót. **2** svall, fyllirí.
- bakĥant/o** *trú* Bakkusarprestur. **-ino** Bakkynja.
- bakŝiŝ/o** þjórfé, ölmusa (einkum í arabalöndum).
- bakteri/o** *gra* gerill, baktería. **-oj** stafaætt. **-a** gerla-, af völdum gerla. **-ologo** gerlafræðingur.
- ologio** gerlafræði.
- baktericid/o** *vís* sýklabani, gerlabani. **-a** sóttreinsandi, gerilskæður.
- bakteriofag/o** *læk* sýklaæta.
- Baktr/o** *sag = Balĥo.* **-io** Baktría.
- bal/o** ball, dansleikur. **kostum-o** grímudansleikur (einkum **masko-o**). **-ejo, -ĉambro, -salono** danssalur.
- robo, -vesto** danskjóll. **-ŝuoj** dansskór.

- balafi** *áhr* 1 sópa. 2 strjúkast. **-ado** sóp. **-ajo** sorp, rusl. **-aĵujo** sorpfata. **-ilo** sófl, kústur, sópur.
-isto sópari, götusópari. **-maŝino** götusópunarvél. **el-i** *áhr*, **for-i** *áhr* sópa í burtu. **branĉ-ilo** vöndur, kústur.
franĝ-ilo gólfpurka, rykpurka (á skafti). **kaŭĉuka -ilo** skafa (með gúmmíkanti). **mekanika -ilo** teppasópur.
min-i *áhr* hreinsa (e-ð) af tundurduflum. **plum-ilo** fjaðrabursti.
balad/o *bók* 1 sögukvæði, danskvæði, ballaða.
 2 söngur (oft í þjóðkvæðastíl. 3 kvæði (oftast úr 8-lína erindum með viðlagi).
balalajk/o *tón* balalæka (rússneskt alþýðuhljóðfæri).
balan/o 1 *dýr* hrúðurkarl (*Balanus*). 2 *lfæ* reðurhúfa. **-ito** *læk* reðurhúfubólga.
balanc/i *áhr* 1 vega salt, rugga. 2 veifa; sveifla. 3 **-i la kapon** kinka kolla. **-i la piedon** dingla fætinum.
-iĝi sveiflast, velta, rugga. **-(iĝ)ado**, **-oj** *tæk* sveiflun, velta. **-ilo** *íþr* 1 saltvog, rambelta. 2 róla.
 3 kashjól; órói. **-arko** valtari (t.d. undir ruggustól). **-ĉevalo** rugguhestur.
balancier/o 1 *tæk* órói, dingull. 2 vogarás, vogarstöng. 3 *sig* veltiuggi. 4 *vél* kashjól.
Balanoforacoj *gra* betlijurtaætt (*Balanophoraceæ*).
balast/o 1 kjölfesta, seglfesta. 2 púkk, undirlag. 3 óparfi, ofgnægð. **kun -o** með kjölfestu.
-i *áhr* láta kjölfestu í. **-a ŝarĝo** tómgjald. **sen-igi** létta á (e-u); losna við.
Balaton/o *ldf* Balaton.
balbut/i *áhl* 1 babla 2 *læk* stama. **-o** babl. **-ado** stam; óstöðugleiki. **-igi** valda stami hjá, láta stama.
-ulo stamari.
baldaken/o tjaldhiminn; sængurhiminn; öndvegishiminn.
baldaŭ *mfr* fljótt, brátt, bráðum, fljótlega. **kiel eble plej** - sem fyrst. **-a** fljótlegur, innan skamms.
-igi hraða, flýta. **-eco** náin framtíð.
Balduen/o *per* Baldvin.
Baldur/o *goð* Baldur.
Balear/oj *ldf* Baleareyjar.
Baled/o (= **Baleto**) ballett.
balen/o *alm* *dýr* hvalur (*Balæna*). **ĝibdorsa -o** hnúðhvalur. **spermaceta -o** = **kaĉaloto**. **-ajo** hvalkjöt.
-edoj skíðishvalaætt. **-ido** hvalkálfur, hvalsungi. **-ino** hvalkýr. **-isto** hvalveiðimaður.
-blanko, **-vakso** = **spermaceto**. **-boato**, **-ŝipo** hvalveiðiskip. **-kaptado** hvalveiðar. **-oleo** hvallýsi. **-osto** = **barto**.
Balen/o *stj* Hvalurinn (stjórnumerki).
balenopter/o *dýr* reyðarhvalur (*Balænoptera*) (= **rorkvalo**). **-edoj** reyðarhvalaætt (*Balænopteridæ*).
balet/o ballett, listdans; ballettónlist. **-ist(in)o** ballettdansari. **-istino** ballettmær. **-jupo** ballettpils.
-mastro ballettmeistari.
balg/o *tæk* belgur (á harmoníku, myndavél, físisbelg o.fl.).
Balh/o *ldf* Balkh (borg í Afganistan).
balist/o *inn* valslöngva. **-a eðl** þrýsti-, knúinn, loftknúinn.
balistik/o *eðl* fluglínureikningar.
Balkan/oj *ldf* 1 Balkanskagi. 2 Balkanfjöll. **-io** Balkanlöndin, Balkanríkin.
-igi skipta (svæði) í smáríki sem deila sín á milli.
Balkaŝ/o *ldf* Balkasjvatn.
balkon/o svalir; veggsvaflir, efri áheyrendapallur. **-ajo** = **korbelfenestro**.
pul-o (niðrandi) efstu svalir, efsti áheyrendapallur.
balon/o *efn* 1 loftbelgur, loftfar; blaðra. 2 suðufaska. **-eto** 1 lofthólf innan loftbelgs. 2 blaðra (handa börnum).
-isto loftfari. **-barilo** loftbelgjagirding. **katen-o** loftvarnabelgur, hindrunarloftbelgur. **pilot-o** rannsóknarbelgur.
prov-o könnun, umleitun. **sondo-o** veðurloftbelgur.
balot/i *áhl* kjósa, greiða atkvæði. **-o** atkvæði. **-ado** atkvæðagreiðsla. **-ilo** atkvæðaseðill; atkvæðakúla.
-ujo kjörskrina, atkvæðakassi. **-globo** atkvæðakúla. **-papero** atkvæðaseðill. **-rajta** sem á kosningarétt.
-rajto kosningaréttur. **re-o** önnur atkvæðagreiðsla.
balote/o *gra* hundarót (*Ballota nigra*).
Balsaminacoj (*Sjá Balzaminacoj*).
balt/o *sag* Eystrasaltsmaður. **-a** Eystrasalts-. **B-a Maro** *ldf* Eystrasalt.
-aj ŝtatoj Eystrasaltsríkin, Baltnesku ríkin.
Baltazar/o *per* Baltasar.
balte/o 1 fetill. 2 fatli. **kartoĉa -o** skotfærabelti.
Baltimor/o *ldf* Baltimore (borg í Bandaríkjunum).

- balustr/o** hús pílári. **-aro = balustrado.**
balustrad/o hús handrið; brjóstrið.
balz/o gra balsatré (*Ochroma lagopus*). **-a ligno** balsi, balsaviður.
balzam/o efn lyf **1** balsam, ilmsmyrsl. **2** huggun. **-a** ilmandi. **-i áhr** smyrja (lík); fylla ilmi.
en-igi áhr smyrja (lík).
balzamin/o gra aldinskellir, fræþeytir (*Impatiens balsamina*).
-acoj, Balsaminacoj aldinskellisætt, balsamínuætt (*Balsaminaceæ*).
bambu/o gra **1** bambusreyr. **2** bambusplöntur.
bambus/o gra bambus (*Bambusa*).
ban/i áhr tæk **1** baða, lauga. **2 esti -ata de švito** vera löðrandi í svita.
vangoj -ataj de larmoj kinnar flóandi í tárur. **grenkampo -ata de suno** akur sem sólin skín yfir.
3 gagndreyppa. **-o tæk** bað. **preni -on** fá bað. **fiks-o** fixerbað. **mar-o** sjóbað. **oleo-o** olíubað. **piet-o** fótubað.
pluv-o, duš-o sturta, steypibað. **sid-o** setbað. **spongo-o** kerlaug. **sun-o** sólbað. **šlim-o** leirbað.
švit-o tyrkneskt bað. **tonad-o** blæbað. **vapor-o** gufubað. **-ado** bað, það að baða, það að baða sig; sund, laug.
-ejo baðhús; sundlaug. **-iĝi** baða sig, fá bað; fara í sund. **-ujo** baðker. **-ĉambro** baðherbergi.
-gasto sjúklingur sem kemur til að baða sig. **-kalsono** sundbuxur. **-kostumo** sundbolur, baðföt.
-loko baðstaður. **okul-ilo** augnbað.
Ban/o, Banorde/o Bath-orðan.
banal/a hversdagslegur, innantómur, ófrumlegur, ómerkilegur, lágkúrulegur. **-a vero** innantóm orð.
-aĵo lágkúra, andlaus athugasemd, gömul lumma. **-eco** hversdagsleiki, markleysa. **-igi** gera (e-n) lágkúrulegan.
banan/o gra banani. **-arbo, -ujo** bananatré (*Musa*). **-acoj** bananaætt (*Musaceæ*).
-mušo dýr bananafluga, (= **drozofilo**).
Banaras/o ldf Benares (heilög borg á Indlandi).
band/o **1** hópur, flokkur; sveit. **2** (lítil) hljómsveit.
-estro flokksforingi, forustumaður hóps; (hljóm)sveitarstjóri. **-iĝi** safnast saman í hóp.
bandaĝ/o umbúðir. **hernia -o** haulband. **gipsa -o** gipsumbúðir. **-i áhr** **1** binda um (e-ð). **2 = pansi.**
-isto umbúðasali.
banderil/o skreytt kastspjót sem nautabani stingur í bak nauks.
banderol/o **1** krossband; borði. **2 = bendo.** **-eto** vindilsband.
bandit/o stigamaður.
bandolier/o = balteo.
Bandung/o ldf Bandung (borg á Jövu).
bangal/o hús einlyft hús (oft með verönd).
Bangladeš/o ldf Bangladess. **-a** bangladesstur. **-ano** Bangladesi, Bangladessbúi.
banĝ/o tón banjó.
banjan/o gra indverskt fíkjutrú (*Ficus indica*).
bank/o læk íþr banki. **-a** banka-. **-a bileto** peningaseðill. **-bileto = banka bileto.** **-estro** bankastjóri.
-ismo bankamál. **-isto** bankamaður. **-o de l'sango** blóðbanki. **-o de l'okuloj** augnabanki.
rompi la -on sprengja bankann. **depon-o** innleggsbanki. **diskonto-o** víxlabanki. **akcia -o** hlutabanki.
eldona/emisia -o seðlabanki, útgáfubanki. **hipoteka -o** veðbanki, veðdeild (banka). **špar-o** sparisjóður.
-konto innistæða, bankareikningur. **-libro** sparisjóðsbók. **en-igi** leggja inn á (banka)reikning.
banked/o hóf, veisla (einkum opinberra aðilja). **-i áhl** taka þátt í veislu, sitja veislu.
bankier/o **1** víxlari. **2** bankaeigandi. **3 = bankestro.**
bankiz/o ldf hafíshella.
Bankok/o ldf Bangkok (höfuðborg Tælands).
bankrot/i áhl **1** verða gjaldþrota, fara á hausinn. **2** þrjóta. **-o lög** gjaldþrot. **-a** gjaldþrota.
-ulo gjaldþroti, gjaldþrotamaður. **-arangö** nauðasamningar, samkomulag (við lánardrottna).
bant/o (borða)lykkja. **-igi** hnýta. **-rozo** slaufa. **am-o** ástarhnútur. **kap-o** hárborði, hárband.
bantam/o dýr dverghænsni.
bantu/o per Bantúmaður. **-a** Bantú-. **B-a lingvaro** Bantúmál.
banus/o sag undirkonungur (í Ungverjalandi, Króatíu o.fl.). **-ejo, -lando** undirkonungsríki.
baobab/o gra apabrauðstré (*Adansonia digitata*).
bapt/i áhr trú kri **1** skíra. **2** blanda með vatni. **-o** skírni. **-a** skírni. **-a nomo, baptonomo** skírnamafn.
-an(in)o skírnavottur. **-ejo** skírmarkapella, skírmarkirkja. **-isto** **1** skírari. **2** baptisti. **-ujo** skírnarfontur
(einnig **-pelvo, -a baseno**). **-ofilo** guðsonur. **-ofilino** guðdóttir. **-opatro** guðfaðir. **-opatrino** guðmóðir.
re-i áhr endurskíra. **trans-i áhr** skíra upp og kalla (e-n nýju nafni). **kristo-o = Epifanio.**
baptisteri/o hús skírarkirkja.

bar/i *áhr* loka, læsa, stífla, girða, tálma, stöðva. **-o** *stæ* 1 hlið, girðing, tálmi, grind. 2 hindrun. 3 bar. 4 rimlar. 5 *stæ supera* **-o** hágildi (falls). **suba** **-o** lággildi (falls). **-ado** lokun, tálmun, hindrun.

-aĵo sandrif, sandeyri. **-ilo** veggur, girðing, grind, múr; hindrun.

ĉirkaŭ-i *áhr* 1 umgirða, umkringja, loka inni. 2 takmarka, girða fyrir.

de-i, dis-i, mal-i *áhr* opna, fjarlægja girðingu eða hindrun, ljúka upp. **akvo-aĵo** byg stíflugarður.

balon-ilo loftbelgjagirðing. **dorn-ilo, drat-ilo** gaddavírgirðing. **eĥo-ilo** fja bergmálshindrun.

flotanta -ilo þvergirðing hafnar. **inter-ilo** skilrúm. **plekto-ilo** 1 girðing úr tágaflettum. 2 = **heĝo**.

ŝtup-ilo tröppur yfir girðingu, girðingarþrep.

bar/o *eðl* bar (þrýstieining).

Barabas/o *bib* Barrabas, Barabbas.

barak/o braggi, skýli. **-aro** braggar.

barakt/i *áhl* 1 sprikla. 2 glíma, berjast. **-a** krampakenndur. **-ado** sprikl; þraut, strit. **-eti** *áhl* iða.

Barat/o *god* Bharata, 1 eitt af nöfnum Agnis. 2 ættfaðir Bharata-þjóðar.

-io (= **Bharatio**) *ldf* indverskt heiti Indverska lýðveldisins.

baraterio *lög* fjádráttur eða brot á skylduverki hjá skipstjóra og/eða áhöfn sem stofnar hagsmunum eiganda eða tryggingarfélags í hættu.

barb/o 1 skegg. **pinta -o** hökutoppur. **ridi en sia -o** hlæja í barm sér. 2 = **aristo**.

3 **kapra -o** a) geitarskegg. b) = **tragopogo**. **-a** skeggjaður. **-eto** stutt skegg. **-isto** = **barbiro**.

-ulo skeggjaður maður. **-umo** agnhald, agnúi. **-lano** = **lanugo**. **plen-o** alskegg. **sen-a** skegglaus.

Blu-o Bláskeggur. **kapro-o** hökutoppur. **blank-ulo, griz-ulo** gráskeggur, gamall maður. **ruĝ-ulo** rauðskeggur.

Barbad/o, Barbados/o *ldf* Barbados.

barbakan/o *hús* varðturn, virki.

barbar/o 1 *sag* útlendingur, maður sem ekki er Grikki eða Rómverji.

2 barbari, skrælingi, siðleysingi, villimaður. **-a** siðlaus, menningarlaus, tuddalegur. **-aĵo** grimmdarverk.

-eco siðleysi, menningarleysi. **-ismo** *mfr* (ljót) málvilla, málleysa.

Barbara *per* Barbara.

barbare/o *gra* garðableikja (*Barbarea vulgaris*).

Barbaros/o *per* Barbarossa, Rauðskeggur (= **ruĝbarbulo**).

barbastel/o *dýr* stóreyrð leðurblaka (*Barbastella*).

barbed/o *her* skotpallur undir fallbyssu.

barbi/o = **barbfíŝo**.

barbir/o rakari, hárskeri. **-a** rakara-. **-i** *áhr* snyrta hár, klippa hár. **-ejo** rakarastofa.

barbiton/o *tón* barbiton, forngrískt strengjahljóðfæri.

barbitur/a *efn* barbítúr-. **-ato** barbítúrat.

Barcelon/o *ldf* Barselóna (borg á Spáni).

barĉ/o (rússnesk) rauðrófusúpa.

bard/o (keltneskt) skáld, barði; þjóðskáld.

Barejn/o *ldf* Barein (eyríki í Persaflóa).

barel/o tunna. **-ejo** beykisvinnustofa. **-ego** stór vintunna. **-eto** 1 lítil tunna, kvartil, smákaggi. 2 valtari, valti.

-ero tunnustafur. **-iĝi** gildna, þykkna undir belti. **-isto** beykir. **-bendo, -ringego** bandajárn, gjörð á tunnu.

-tabulo = **barelero, daŭbo**. **el-igi** renna (e-u) úr tunnu. **naĝ(o)-o** = **buo**.

barelief/o *fag* lágmynd.

barem/o reikningstafla.

Barenc/a Maro, Barenmaro *ldf* Barentshaf.

barĝ/o *sig* prammi. **-isto** prammastjóri.

bari/o *efn* baríum, barín (*Ba*) (*frumefni nr. 56*). **-a spato, peza spato** baríumsúlfat (notað sem skyggnefni í röntgenskoðun maga og þarma).

barier/o 1 slagbrandur, slá. 2 grindur, einkum dómgrindur. 3 tollhlið. **-isto, -gardisto** hliðvörður.

turn-o hverfigrind. **Granda Bariera Rifo** Kóralrífið mikla (við Ástralíu).

barikad/o þvergirðing, strætisvirki. **-i** *áhr* þvergirða, verja með þvergirðingu; loka, reka slagbrand fyrir.

- barit/o** *efn* baríumoxíð. **-a akvo** baríumhýdroxíð í vatni. **-a papero** listaprentspappír.
- bariton/o** baríton (rödd). **-ulo** baríton (söngvari).
- bark/o** *sig* **1** stór bátur, smáskip (opið). **2** barkur. **-eto** seglbátur. **-o de Karono** bátur Karons.
- barkarol/o** bátssöngur.
- Barnab/o** *per* Barnabas. **-anoj** Barnabítar.
- Barnabas** *per* = **Barnabo**.
- barograf/o** veð síritandi loftvog, loftþrýstiriti.
- barok/o** *hús* barokk, barokkstíll. **-a 1** í barokkstíll. **2** fáránlegur, kynlegur.
- barometr/o** eðl loftvog. **aneroïda -o** eðl veð vökvalaus loftvog, málmloftvog, stofuloftvog.
- baron/o** *sag* barón, fríherra. **-eco** barónstign, barónastétin. **-eto** barónett. **-ino** barónessa, barónsfrú.
- bart/o** *dýr* hvalskíði.
- Bartolome/o** *per* Bartólómeus. **-a nokto** Bartólómeusmessuvígin.
- Baruh/o** *per* Barúk.
- barzoj/o** *dýr* rússneskur mjóhundur.
- bas/o** *tón* **1** bassi. **2** bassalag. **burda -o** *tón* orgelpunktur.
- ripeta -o, obstina -o** bassastef, stutt stef í bassa sem í sífellu er endurtekið.
- general -o** generalbassi, tölusettur bassi. **-ulo** bassi, bassasöngvari. **-a** bassa-. **-(violin)o** kontrabassi.
- klarneto** bassa-klarínetta. **-tamburo** bassatrumba. **-trombono** bassabásúna. **-trumpeto** trompet í B.
- bas/a** *nýy* lágur. **la -a germana lingvo** plattþýska, lágþýska.
- basbal/o** (= **bazopilko**). hafnabolti, hornabolti.
- basen/o** *sjó ldf* **1** trog, þró. **2** skipakví, bás, kví (í höfn). **3** *jar* dæld; árdalur.
- baset/o** *dýr* basset-hundur, láfi.
- basetkorn/o** altklarínetta (í f).
- basi/o** *gra* smjörtré (*Bassia*).
- basier/o** *ver* verðhrunsbraskari. **-a pozicio** staða verðhrunsbraskara.
- bask/o** **1** laf (á flík). **2** slóði, hældrag.
- baskul/o** **1** *tæk* brúarvængur (á vængjabrú). **2** *ípr* rambelta, salt. **-ponto** vængjabrú. **-vagono** vippuvagn.
- i áhl** vega salt; vippa.
- bast/o** *gra* bast. **-ajo** hlutur úr basti. **-a** bast-, úr basti.
- bastard/o** *líf* bastarður **1** lausaleiksbarn, frillusonur. **2** kynblendingur (= **krucajo, hibrido**).
- eco** óskilgetnaður. **-a 1** óskilgetinn. **2** kynblandaður. **-iĝi 1** blandast kyni. **2** úrkynjast.
- Bastian/o** *per* Bastían.
- Bastil/o** *inn* **1** Bastilla. **2** dýflissa.
- bastion/o** *her* **1** hornvígi, útskot á virkisvegg. **2** vígi.
- baston/o** **1** stafur, prik. **2** kylfa. **3** tónsproti. **-i áhr** berja, lemja. **-ado** hýðing. **-ego** kylfa. **-eto 1** reyr.
- kolbasa -eto** matarspýta, kokkteilspýta. **manĝ-etoj** matarpinnar. **-etoj de tamburo** trommukjuðar.
- ung-eto** naglasnyrtngarspýta. **-eto el lipruĝigilo** varalitsstykki. **2** *lfæ* keila (í auga). **-bato** vandarhögg.
- apog-o** hækja. **bilard-o** kjuði. **hok-o** fjárhirðisstafur með krók á enda; bagall. **ir-o** stikla, gangstöng.
- kalkul-o** reiknistokkur. **lam-o** hækja. **mont-o** fjallgöngustafur. **montro-o** bendiprik, kennaraprik.
- noĉ-o** spýta með þverskorum til þess að tákna tölur eða skuldarhæð. **ordon-o** stafur (foringja). **pik-o** ísöxi.
- promen-o** göngustafur. **reg-o, reĝ-o = sceptro**. **rul-o** kökukefli. **spad-o** lag með sverði. **ŝpin-o** snælda.
- takto-o** tónsproti. **tuĉ-eto** blekstykki.
- bat/i áhr áhl tæk** **1** berja, slá, lemja. **2** peyta. **sin -i, -iĝi** berjast. **-o** högg; slag; áfall.
- adi** slá, hamra, lumbra á, banka. **-ado 1** barsmið. **2** hýðing, flenging. **3** þrýstingur. **4** slag.
- ajo** rák (eftir flengingu o.fl.). **-egi** hýða, flengja. **-iĝo** áflog. **-ilo 1** bankari. **2** *ípr* spaði; knatttré; kylfa.
- al-i áhr 1** skella (t.d. hurðinni). **2** festa með höggum. **al-iĝi** rekast á. **de-i áhr** slá (e-ð) af; víkja frá.
- dis-i áhr** eyða, mölva, brjóta í sundur. **ek-i áhr** hnippa í. **el-i áhr** slá (e-ð) út, ljósta; slá úr.
- en-i áhr** hamra inn; fella í. **for-i áhr** eyðileggja. **inter-iĝo** áflog, ryskingar.
- kun-i áhr** klappa saman (lófunum), gnísta (tönnum). **re-i áhr 1** slá aftur. **2** hrinda (áhlaupi). **3** andsvara.
- re-o** afturkast (höggs); andsvar. **tra-i áhr** brjótast í gegnum; **sin tra-i** ryðjast fram. **akvo-o** skellur í vatnslögn.
- bru-i áhr** skella saman. **eben-i áhr** fletja út. **fulmo-ita** sem eldingu hefur slegið niður í.
- glavo-i áhr** höggva með sverði. **hufo-i áhr** (um hest o.þ.u.l.) sparka með öðrum hófi.
- korno-i áhr** stanga, reka horn í. **ov-ilo** eggjaþeytari. **pavim-ilo** fallhamar, þjappi. **pied-i áhr** sparka.
- pugno-i áhr** greiða (e-m) hnefahögg. **rem-o** áratog, ártatog, áratök. **ŝtip-ilo** trékylfa, hnyðja. **vango-i áhr** löðruna.
- venko-i áhr** sigra.

- bat'o** *bib* bat (hebresk lagarmálseining, um 36,4 l).
- batal/i** *áhl* berjast, leggja til orrustu. **-o** bardagi, orrusta, baráttu. **-ado** bardagi, stríð.
- adi** *áhl* berjast áfram. **-anto** bardagamaður, baráttumaður, stríðsmaður. **-ejo**, **-kampo** vígvöllur.
- ema** bardagagjarn, herskár, ófriðsamur. **-eto** minni háttar bardagi, skæra. **-ilo** vopn. **-isto** hermaður.
- ek-i** *áhl* leggja til orrustu. **inter-i** *áhl* berjast sín á milli, berjast við sig.
- kontraŭ-i** *áhr* berjast við; andmæla; veita viðnám. **kun-anto** vopnabróðir. **pro-anto** forvígismaður; sá sem ver.
- aer-o** loftorrusta, flugbardagi. **fin-o** = **agonio**. **klas-o** s. **klas/**. **kok-o** hanaat. **lud-o** = **matĉo**.
- miks-o 1** *her* návígi, höggorrusta. **2** rýsingar. **3** *ípr* (í rugby) fylking, þyrping. **vet-i** *áhl* boxa fyrir veðmál.
- batalion/o** *her* herfylki. **-estro** = **majoro**.
- batat/o** *gra* sæt kartafli (*Ipomæa batata*).
- Batav/o** *sag* Bati (maður af germanskri þjóð sem bjó við mynni Rínarflióts).
- a respubliko** Niðurlenska lýðveldið (1745–1806).
- Batavio** = **Ĝakarto**.
- bateri/o 1** *her* stórskotaliðsflokkur; fallbyssusamstæða. **2** *rtæ* rafhlaða. **akumulatora -o** rafgeymir.
- Batidacoj** *gra* strandrunnaætt (*Bataceæ*).
- batik/o** *klæ* batík.
- batisfer/o** köfunarbátur.
- batiskaf/o** köfunarbátur.
- batist/o** *klæ* traf, ullartraf.
- batokrom/a** *eðl* litrófslækkandi.
- batologi/o** fánýt mælgj.
- batometr/o** *sjó* dýptarmælir. **-io** dýptarmæling.
- batos/o** koðnun (sögu o.þ.h.).
- batrak/o** *dýr* froskdýr. **-oj** froskar (*Anura*).
- Bat-Ŝeba** *bib* Batseba.
- batu/o** *nýy* veiði þegar veiðidýr eru flæmd til veiðimanna. **-i** *áhl* flæma veiðidýr til veiðimanna.
- isto** rekstrarmaður veiðidýra.
- baŭ/o** *sig* þilfarsbjálki. **ĉef-o** aðalbjálki (skips).
- Baŭcis** *bók* Bákis (eiginkona Fílemons).
- baŭd/o** *fja* bot.
- baŭdruĉ/o** *tæk* gullhamrarahimna.
- baŭksit/o** *ste* bákít, álhýdrat.
- baŭm/i** *áhl* (um hest) þrjóna.
- bav/i** *áhl* dýr slefa; freyða. **-o** slím; slefa.
- bavar/o** *per* Bæjari. **B-io**, **B-ujo** *ldf* Bæjaraland.
- baz/o** *lfæ* *gra* *rúm* *stæ* *tæk* *hús* *her* *efn* *fél* *ípr* **1** undirstaða, grundvöllur. **2** lútur, basi. **3** grunnur, botn.
- 4** rót (fjalls). **5** (í sláknattleikum) sláttustöð. **6** grunnlína. **7** fótur (súlu). **8** herstöð, bækestöð.
- a** undirstöðu-, grundvallar-, basískur; bækestöðvar-, herstöðvar-. **-i** *áhr* styðja, grundvalla.
- ado** það að grundvalla. **-eco** *efn* basaeðli. **-iĝi** byggjast. **-angula ŝtono** hrynningarsteinn. **sen-a** ástæðulaus.
- grefto-o**, **-trunko** móðurplanta. **ŝminko-o** *lei* krem undir púður. **teks-o** *klæ* = **varpo**.
- trak-o** *jár* járnbrautarundirlag.
- bazalt/o** *ste* basalt, blágrýti, grágrýti. **-a** basalt-, blágrýtis-, grágrýtis-.
- bazament/o** *hús* sökkull.
- bazar/o** basar; sölutorg. **-isto** sölumaður í basar. **-ulo** götusali, farandsali. **-urbeto** kaupstaður.
- a tago** markaðsdagur. **super-o** stór kjörbúð, stór markaður. **pul-o** flóamarkaður.
- bazedov/a** = **morbo -a** *læk* Basedows sjúkdómur.
- Bazel/o** *ldf* Basel (borg í Sviss), Buslaraborg.
- Bazelacoj** *gra* klöngurjurtaætt (*Basellaceæ*).
- bazidi/o** *gra* grókylfa, basíða, (gró)kólfur (einnig **sporklabo**). **-ofungo** = **bazidiomiceto**.
- osporo** basíðuhirsla, sveppaldin. **-osporo** = **bazidiomiceto**.
- bazidiomicet/oj** *gra* kylfusveppir, basíðusveppir, kólfsveppir, stílsveppir (*Basidiomycetes*).
- Bazil/o** *per* Basil.
- bazili/o** *gra* basilíka, basilíkum (*Ocymum basilicum*).

- bazilik/o** *hús* kaþ basilíka.
bazilisk/o *dýr inn 1* (í goðafræði) lyngormur. **2** kynjaskriðdýr (*Basiliscus*).
bazoĉ/o lögmannaþétt í París.
bazuk/o *her* eldflaugabyssa.
be! *mfr 1* ja! svei! **2** me. **-i** *áhl* jarma (= **šafbleki**).
Bearn/o *ldf* Béarn (hérað í Frakklandi með höfuðstaðinn Pau).
beat/a *kaþ* blessaður, sæll. **via Beata Mošto** yðar sæla (við grísk-kaþólskan patriarka).
-(ec)o sæla, alsæla. **la -eca vizio** sýn sem vekur sælu.
-ulo 1 maður sem lýst er yfir því, að sé kominn í hóp hinna blessuðu. **2 la B-ulo** hinn Alsæli, titill Búdda.
Beatric/o *per* Beatrice.
beb/o ungbarn; kornabarn; hvítvoðungur. **-zorganto** barnfóstra (um standarsakir). **-ĉareto** barnavagn.
-vestaro barnaföt.
bed/o *gar* beð, reitur. **brasika -o** kálgarður. **flor-o** blómabeð. **sem-o** sáðreitur. **fram-o** vermireitur.
herbo-o jurtagarður, grasgarður. **sterko-o** rothaugur, garðmold úr rothaug. **varmo-o** vermireitur.
en-igi gróðursetja.
bedaŭri *áhr* harma, sjá eftir; aumka. **-o** eftirsjá, harmur. **-e** sorglega. **-inda** hörmulegur. **-inde** því miður.
-egi harma mjög, syrgja. **-esprimo** afsökun. **sen-e** rólega.
bedeli/o *bib* ilmkuða.
beduen/o *per* bedúini.
begam/o indversk drottning (*begum*).
begin/o *kri* flæmsk leikunna. **-ejo** leiknunnuhús í Flæmingjalandi.
begoni/o *gra* begónía, skáblaðka (*Begonia*). **-acoj** skáblaðsætt (*Begoniaceæ*).
behaviorism/o *hei* atferlisstefna.
Behemot/o *bib* Behemot (nafn á flóðhesti).
bej/o tyrkneskur landsstjóri.
bej/a jarpur.
Bejrut/o *ldf* Beirút (höfuðborg Líbanons).
bek/o 1 *dýr* nef (á fugli), goggur. **2** stútur. **3** munnstykki. **4** *tæk* oddur (t.d. á penna). **5** hamarsmunnur.
6 hnakknef. **7** framstafn. **8** *gra* fræni. **-i**, **-piki 1** *áhr* gogga í, kroppa. **2** *áhl* kvaka. **-eti** kyssa létt.
-nutri *áhr* gefa (fugli) í gogginn. **kun-iĝi 1** goggast í. **2** kyssast. **ambos-o** steðjanef. **ĉapo-o** skyggni (á húfu).
flav-ulo græningi, grænjaxl. **gas-o** gasbrennari. **kruc-o** *dýr* = **loksio**. **ŝip-o** framstafn (= **pruo**).
bek'o *bib* hálfur sikill, hálsikill.
bekabung/o *gra* safadepla (*Veronica beccabunga*).
bekeŝ/o vetraryfirfrakki (í Ungverjalandi, Póllandi og Úkraínu).
bekerel/o *eðl* bekerel (*Bq*) (geislavirknieining).
bekvadrat/o *tón* endurköllunarkerki.
bel/a falletur, fríður, fagur, laglegur; dýrlegur. **-e** falletur. **-i** *áhl* vera falletur. **-o** fegurð.
-aĉa glingurlegur. **-aĵo** skraut, skartgripur. **-eco** fegurð, fríðleikur. **-ega** dýrlegur, stórkostlegur.
-ego stórkostlegur hlutur. **-egeco** vegsemd, dýrð, ljómi. **-ejo** útsýnisturn; útsýnispallur.
-eta snotur, dáfríður, laglegur; yndislegur. **-igi** fegra. **-igado** fegrun. **-igaĵo** fegrunarmeðal, snyrtivara.
-igejo snyrtistofa. **-igisto**, **-igistino** snyrtidama, fegrunarsérfræðingur. **-ulo** laglegur og myndarlegur maður.
-ulino fegurðardís. **La dormanta -ulino** Þyrnirós. **Dormo de La dormanta -ulino** Þyrnirósarsvefn.
mal-a ljótur, ófríður. **mal-eco** ljótleiki. **mal-ega** voðaljótur. **mal-igi** gera ljótan.
mal-ulino ljót kerling; hrokkinskinna. **pli-igi** fegra. **super-a** ágætur, glæsilegur. **-artoj** hinar fögru listir.
-aspekta þokkafullur, falletur, laglegur. **-figura** velskaður, vel vaxinn, falletur.
-forma velskaður, vellagaður. **-kolora** litríkur, litskrúðugur. **-kreska** vel vaxinn. **-ritma** taktfagur.
-skribado skrautritun, skrautskrift. **-sona** hljómfagur. **-spirita** andríkur.
bel/o *fja* lfe bel. **deci-o** desíbel.
Bel/o *trú* Bel, babýlónskt goð.
beladon/o *gra* belladonna (*Atropa belladonna*).
Belatriks/o *stj* Bellatrix (stjarnan γ í Óríon).
Belaŭ/o *ldf* Palá, Paláeyjar (= **Palaŭo**).
belemnit/oj *stg* belemnítar (e.k. steinrunninn kolkrabbi frá miðlífsöld).

- Belerofon/o** *goð* Bellerófon (grísk hetja sem tókst að bana Kímeru, ófreskju).
- beletr/o** bókmenntir, fagar bókmenntir, skáldrit. **-isto** bókmenntamaður. **-istiko 1** bókmenntafræði.
- 2 = beletro.**
- Belfast/o** *ldf* Belfast (höfuðborg Norður-Írlands).
- belfrid/o** *hús* klukkuturn, klukkunastöpull (einkum til varnar) í flæmskum bæjum).
- belg/o** Belgi **1** *sag* maður keltneskrar þjóðar sem bjó í Gallíu. **2** Belgíumaður. **-a** belgískur. **B-io, B-ujo** *ldf* Belgía. **-ismo** belgískusletta í frönsku.
- Belgrad/o = Beogrado.**
- Belial/o** *bib* Belíar (í Gamla testamentinu er þetta orð ekki sérnafn).
- Beliz/o** *ldf* Belís.
- Belizar/o** *sag* Belisarius (hershöfðingi Miklagarðsmanna á 6. öld).
- belon/o** *dýr* horngæla (*Belone*).
- Belon/a** *goð* Bellóna (rómværsk hergyðja).
- belorus/o** *per* Hvítrússi. **-a** hvítrússneskur. **B-io, B-ujo** *ldf* Hvíta-Rússland.
- Belšacar/o** *bib* Belsasar.
- Belt/o** *ldf*: **Malgranda -o** Litlabelti. **Granda -o** Stórabelti.
- belveder/o** *hús* útsýnisturn, útsýnispallur, útsýnishóll. (= **belvidejo**).
- Belzebut/o = Baal-Zebub.**
- bemol/o** *tón* lækkunarmerki; bé. **du-o** tvíbé.
- ben/i** *áhr trú* blessa, signa; blessa yfir, vígja; vegsama. **-o** blessun, blessunarorð. **-(plen)a** blessunarríkur.
- ajo** náðargjöf, guðsgjöf. **-igi** hljóta blessun. **-peti** *áhr* blessa, biðja blessunar. **for-i** *áhr* taka burt með blessun.
- mal-i** *áhr trú* bölvá; formæla. **mal-o** bölvun; formæling.
- Benares/o = Banaraso.**
- bend/o** *hús tæk útv* **1** bindi. **2** band. **3** (dúk)ræma. **4** hjólbarði. **-i** *áhr* binda fyrir; binda um. **-ado** binding.
- sur-igi** taka upp á segulband, hljóðrita. **sur-igo** hljóðritun. **-levilo** *bif* hjólbarðastöng, dekkjárn.
- brak-o** armbindi, ermaborði. **flank-o** *útv* hliðarband. **glu-o** límband. **har-o** hárband, hárborði. **lad-o** *tæk* girði.
- mentona -o** kverkband, hökuband, ól undir höku/kverk. **mezur-o** *tæk* mæliband (einnig **mezurrubando**).
- munt-o = muntoĉeno. ĉenstablo, panso-o = bandaĝo, rad-o** hjólbarði.
- masiva/solida rad-o** þéttur hjólbarði. **son-o** *rtæ fja* segulband, hljómband. **spektra -o** litróf, litband. **ŝtal-o** mæliband úr stáli. **tapiŝa -o** tepparæma. **vic-o** varadekk. **kuranta/transporta -o** færiband.
- Benedikt/o** *per* Benedikt. **-ano** *kap* Benediktsmunkur.
- benefic/o** *lög sag* **1** prestakall, brauð. **2** gagn. **3** leikur leikinn í ágóðaskyni fyrir leikmann/leikara eða líknarstofnun. **-ulo 1** sóknarprestur. **2** greiðsluþegi í **benefico 3**.
- Beneluks/o** *ldf* Benelúxlöndin (Belgía, Holland og Lúxemborg).
- Bengal/o** Bengali. **-a** bengalskur. **-a lingvo** bengalska. **-a fajro** Bengalblys. **-a Golfo** Bengalflói.
- ano** Bengali, Bengalbúi.
- Bengalio, Bengalujo** *ldf* Bengal.
- benign/a** *læk* góðkynjaður, meinlaus.
- Benin/o** *ldf* Benín (áður Dahómey). **-a** benískur. **-ano** Beníni, Benínbúi.
- Benjamin/o** *bib* Benjamín.
- benjet/o** *mat* (epla)kaka steikt í feiti, lítil pönnukaka með ávexti í.
- benk/o 1** bekkur. **2** *bif* setbekkur. **3** *tæk* vinnuborð, hefillbekkur. **4** *jar* stallur, eyri, sylla. **5** *sjó* torfa, vaða.
- eto** skemill, lágur stóll. **-ĉaro** hópferðabíll. **glaci-o = bankizo. kuŝ-o, lit-o** legubekkur.
- labor-** *tæk* vinnuborð, hefillbekkur. **ped-eto** fótiskör. **preĝ-o** kirkjubekkur. **rand-o** *umf* kantgirðing.
- rem-o** *sig* þófta. **sablo-o** *sjó* sandeyri, sandrif. **ŝtup-oj** prepbekkir. **tortur-o** pyntingabekkur.
- benzedrin/o** *efn* amfetamín.
- benzen/o** *efn* bensól (= **feno**).
- benzidin/o** *efn* bensidín.
- benzil/o** *efn* bensýl.
- benzin/o** *efn* bensín. **rafinita -o** hreinsað bensín. **-ujo** bensíngeymir. **-kruĉo** bensínbrúsi.
- pumpilo** bensíndæla. **-stacio** bensínstöð.
- benzo/** *efn* forskeyti sem táknar bensólsamband, bensó-.
- benzo/o 1** bensó. **2** bensótrjákvöða. **-(at)a acido** *efn* bensósýra. **-arbo** bensótré (*Styrax benzoin*).

- benzoil/o** *efn* bensóýl. **-aj kombinaĵoj** bensóýlsambönd.
- benzol/o** *efn* **1 = benzeno**. **2** hrábensín, óhreinsað bensín.
- Beograd/o** *ldf* Belgrad (höfuðborg Serbíu).
- beot/o** *per* **1** Böötiúbúi. **2** auli, asni. **B-io, B-ujo** *ldf* Böötia.
- ber/o** *gra alm* ber. **-aro** hrísla. **sen-igi** tína ber af. **vin-o** vínber. **sekvín-o** rúsína (= **rosino**).
- sekvín-eto** kúrenna (= **korinto**).
- berber/o** *per* Berbi. **-a lingvo** berbamál.
- berberis/o** *gra* roðaberjarunni (*Berberis vulgaris*). **-a bero** roðaber. **-acoj** mítursætt (*Berberidaceæ*).
- Berenic/o** *per* Bereníka, Bernikka. **-a Hararo** *stj* Bereníkuhaddur, Berníkuhaddur (stjórnumerki).
- beret/o** baskahúfa, alpahúfa.
- bergamot/o** *gra* bergamot. **-ujo, -arbo** bergamottré (*Citrus bergamia*). **-oleo** bergamotolía. **-piro** bergamotpera.
- beriber/o** *læk* beriberi, taugakröm.
- beril/o** *ste* beryll.
- berili/o** *efn* beryllíum, beryllín (*Be*) (*frumefni nr. 4*).
- Bering/a** *ldf* **-a Markolo** Beringssund. **-a Maro** Beringshaf.
- berkelio** *efn* berkelíum, berkelín (*Bk*) (*frumefni nr. 97*).
- Berlin/o** *ldf* Berlín (höfuðborg Þýskalands). **-ano** Berlínarbúi.
- berm/o** *tæk* skurðarstígur; stígur við járnbraut; stígur milli skjólgarðs og skurðar.
- Bermud/o** *ldf* Bermúda, Bermúdaeyjar (eyjaklasi í Atlantshafi, breskt yfirráðasvæði með sjálfstjórn).
- Bermud/oj** *ldf* Bermúdaeyjar.
- Bern/o** *ldf* Bern (höfuðborg Sviss).
- Bernard/o** *per* Bernharð(ur). **-anoj** Bernharðsmunkar.
- Bernike** *bib* = **Berenico**.
- bernikl/o** *dýr* margæs (*Branta bernicla*).
- berserk/o** berserkur. **-i áhl** ganga berserksgang.
- Bert/o** *per* Berta, Bertha.
- Bertrand/o** *per* Bertram.
- Besarabi/o, Besarabujo** *ldf* Bessarabía.
- best/o** **1** dýr, skepna. **2** kvikindi, ópokki. **-a 1** dýrslegur, dýra-. **2** viðbjóðslegur. **-aĵo** skepnuskapur; dýrseðli.
- aĉo** kvikindi, skepna. **-aĉa** skepnulegur. **-aro 1** fjöldi dýra. **2** dýraríki. **-eco** dýrseðli; grimmd. **-ego** risastórt dýr.
- ejo 1** dýrasafn. **2** dýragarður. **3** nautgripagirðing. **-eto** ofurlítið dýr. **-igi** gera dýrslegan. **-kuracisto** dýralæknir.
- fin-etoj** háskakvikindi. **poŝ-o = marsupialo**. **pra-o** fornaldardýr. **vir-o** karldýr. **Maria-o = kokcino**.
- rabo-o** *dýr* rándýr. **sovaĝ-o** villidýr. **sovaĝ-eco** villidýrseðli. **ŝarĝo-o** burðardýr. **tir-o** dráttardýr.
- besti/o** *nýy 1* villidýr. **2** ofsamenni, kvikindi. **-a** hrottalegur; ómannúðlegur.
- beŝamel/o** *mat* hvít sósa með rjóma.
- bet/o** *gra* rófa (*Beta*). **furaĝa -o** fóðurrófa. **mara -o** strandrófa (*Beta maritima*).
- ruĝa -o** rauðrófa (*Beta vulgaris rapacea*). **suker-o** sykurrófa (*Beta vulgaris esculenta*).
- beta** *mfr* beta, **2.** bókstafur gríska stafrófsins (B, β). **-radioj** *eðl* betageislar.
- Betani/o** *bib* Betanía.
- betatron/o** *eðl* betahraðall, rafeindahraðall.
- betel/o** *gra* betel. **-onukso = kateĉunukso**. **-opalmo = kateĉupalmo**.
- Betelĝuz/o** *stj* Betelgás (stjarnan α í Óríon).
- Bet-Leĥem/o** *bib* Betlehem.
- beton/o** *byg* steypa, steinsteypa. **fer-o, ŝtal-o, armita -o** járnþent steinsteypa. **ĉel-o** frauðsteypa.
- miksilo** steypuhræivél. **en-igi** setja í steinsteypu. **antaŭpremita armita -o** strengjasteypa.
- betonik/o** *gra* álfakollur (*Betonica*).
- Betoven/o** *per* Beethoven.
- betul/o** *gra* birki, björk (*Betula*). **-o nana** fjalldrapi. **-aro, -ejo** birkikjarr, birkiskógur. **-acoj** bjarkætt (*Betulaceæ*).
- bevel/o** *tæk* skái, sniðskeyti. **-i áhr** skáskera, skásneiða, sniðskera, sniðslípa.

- ita** skáskorinn, sniðskorinn, sniðslípaður. -**ilo** sniðmát.
bezoar/oj læk gorhnykill, mýll.
bezoni *áhr* 1 þurfa. 2 þarfnast. 3 vanta, skorta. -**a** nauðsynlegur, ómissandi.
-o þörf, nauðsyn; neyð, nauðir; skortur. -**ajo** þörf. -**ajoj** nauðsynjar. -**egi** þurfa nauðsynlega.
laŭ-e eftir þörfum; ef þörf gerist. **mon-a** nauðstaddur, fátækur. **ne-a**, **sen-a** ónauðsynlegur, óþarfur.
neces-o brýn nauðsyn.
bi-/ *efn læk tæk* 1 tví-. 2 = **hidro-**.
Bibli/o biblía. **Hebrea -o** Gamla testamentið. -**a** biblíu-. -**a** **societo** biblíufélag. -**aj studoj** biblíunám.
-a ekzegezo biblíuskýring.
biblio/- = **libro-** bók-, bóka-.
bibliofil/o bókasafnari; bókaamaður. -**io** bókasöfnun.
bibliograf/o bókfræðingur. -**io** 1 bókfræði. 2 bókaskrá; heimildaskrá.
bibliomani/o = **libromanio** bókafíkn, bókagræðgi.
bibliotek/o 1 bókasafn. 2 bókaskápur. -**isto** bókavörður.
biceps/o *lfæ* tvíhöfði.
bicikl/o (reið)hjól. -**i áhl** hjóla. -**eto** barnahjól. -**isto** hjólreiðamaður. **motor-o** reiðhjól með hjálparvél.
pra-o hjólhestur með stórt framhjól.
bid/o *nýy íþr* smákúla.
bide/o *nýy* setubaðskál.
bident/o *gra* gullgeislahnappur (*Bidens cernuus*); brúnihnappur (*Bidens triparticus*).
biel/o vél 1 hlaupastelpa. 2 stimpilstöng, bullustöng. -**piedo** bulluvölur. -**kapo** bulluhaus.
bien/o jörð, landeign. -**aro** herragarður; stórbýli. (**farm**)-**eto** lítill sveitabær. -**etulo** kotbóndi.
-ulo, -**mastro** jarðeigandi, landsdrottinn. -**etato** = **katastro**. **et-o** = -**eto**. **grand-o** stórfjörð.
-administranto ráðsmaður. -**domo** höfðingjasetur, herragarður. **alod-o** óðaljörð. **feŭd-o** lén, eign að léni.
farm-o (sveita)bær, bóndabær.
bier/o öl, bjór. **malforta -o** hvítöl (einnig **magra -o**). **nigra -o** dökkur bjór (einnig **malhela -o**).
pala -o ljós bjór. **zingibra -o** engiferöl. -(**vend**)**ejo** bjórkrá, ölkrá. -**fari áhl** brugga öl. -**farejo** ölgerð.
-faristo bruggari.
bifaden/a = **dufadena**.
bifid/a 1 *gra lfæ* tvískiptur. 2 *læk -a spino* mænuhaull, hrygggraf.
bifilar/a *rtæ* tvívíra-.
bifstek/o nautasteik, nautabuff.
bigami/o lög tvíkvæni; tvíveri. -**ulo** tvíkvænismaður. -**ulino** tvíveriskona.
bigarad/o *gra* beiskjuappelsína, appelsínubröðir, pómerans (*Citrus aurantium*).
bigarel/o *gra* e.k. kirsuber.
bigl/o *dýr* beagle-hundur, lítill hérahundur.
bignoni/o *gra* klifurrót (*Bignonia*)-**acoj** lúðurtrésætt (*Bignoniaceæ*).
bigot/o ofstækismaður; kreddumaður. -**a** kreddufastur, siðastrangur. -**ulo** = **bigoto**.
-eco (öfgafull) siðavendni, kreddufesta.
bikin/o bikini, tvískipt baðföt.
bikonkav/a *eðl* tvííhvolfur.
bikonveks/a *eðl* tvíkúptur.
biks/o *gra* (*Bixa*). -**acoj** roðatrésætt (*Bixeceæ*).
biksu/o búddamunkur.
bikvadrat/a *stæ* 1 = **kvaragrada**. 2 = **kvaragrada kaj parapotenca**.
bil/o *hag* 1 verðbréf, víxill. 2 *fél* (í breska þinginu) lagafrumvarp, frumvarp til laga.
bilabial/o *hlj* tvívarahljóð.
bilanc/o efnahagsreikningur. -**i áhr** jafna (reikning). **prov-o** prófjöfnuður.
bilard/o 1 biljarður, knattborðsleikur. 2 knattborð. -**ejo**, -**salono** knattborðsstofa, biljarður.
-i áhl spila biljarð/knattborðsleik. -**a tablo** knattborð. -**a globo** biljarðbolti. -**a bastono** kjuði. -**eto** kúluspil.
Bilba/o *ldf* Bilbao (borg á Spáni).
bilbok/o e.k. leikfang, brúða úr yllimerg.
bild/o *eðl* mynd. -**aro**, -**libro** ljósmyndabók. -**igi** gera mynd af; ímynda. **tele-igi** *fja* símsenda mynd.

tele-igilo *fja* myndsendingarvél. **-flanke** myndarmegin. **gips-o** gifsmynd. **klar-e** á skýran hátt. **lum-o** skuggamynd. **mov-oj = filmo**. **sankta -o = ikono**. **titol-o** myndskreytt titilsíða. **transigebla -o** færimynd. **vitro-o** litgler. **vorto-o** lýsing.

Bileam/o *bib* Bíleam.

bilet/o 1 miði; aðgöngumiði. 2 seðill; bankaseðill. **-(vend)ejo** miðasala, miðasöluskrifstofa.

-eja giĉeto miðasöluop.

-isto, -kontrolisto hliðvörður (við járnbrautarstöð); umsjónarmaður (t.d. í lest); miðamóttakari (t.d. í bíói).

-ujo miðahylki, spjaldahylki. **bank-o** peningaseðill, bankaseðill. **kontrol-o** eftirlitsmiði. **pas-o** umgangsskríteini.

reven-o (= **bileto por iro kaj reveno**), miði fram og til baka, tvímiði. **ŝanĝ-o** skiptimiði. **enir-o** aðgöngumiði.

loteri-o happdrættismiði. **sezon-o** fastur miði, fastamiði. **ama -o** ástarbréf.

bilĝ/o *sig* húfur (flatbotn á skipi). **-akvo** kjölvatn.

bilharzi/o *læk* sogormur (*Schistosoma hæmatobia*). **-ozo** sogormaveiki.

biliard/o billjarður (10¹⁵). **-ono** billjarðasti hluti.

bilion/o 1 billjón (10¹²) (= **duiliono**). 2 (í Bretlandi og Bandaríkjunum) = **miliardo (10⁹)**. **-ono** billjónasti hluti.

bimetal/a *efn* tvímálma-. **-ismo** *hag* tvöfaldur myntfótur.

binar/a *eðl efn líf stæ* tví-, tvennur; tvöfaldur (= **duaria**). **-a nomenklatur** tvínafnakerfi.

-a kombinaĵo tvíefni. **-a stelo** *stj* tvístirni.

bind/i *áhr* binda (bók). **-ado, -arto** binding, bókbandsið. **-aĵo** band, bókband. **-ejo** bókbands(vinnu)stofa.

-ilo bókbandsverkfæri. **-isto** bókbindari. **duon-aĵo** skinnband aðeins á bókarkili. **ne-ita** óinnbundinn.

marokene -ita skinnbundinn, saffíanbundinn.

binokl/o kikir. **-eto** leikhúskikir.

binom/o = duterma tvíliða. **-a töl** tví-. (einnig **dunomiala**) tvíliða-.

bio-/ *vís* forskeyti sem táknar líf-.

biogenez/o *vís* lífsþróunarfræði.

biograf/o ævisöguritari, ævisöguhöfundur. **-io** ævisaga. **mem-io** sjálfsævisaga.

biohemi/o, biokemi/o *vís* lífefnafræði. **-isto** lífefnafræðingur.

biolog/o líffræðingur. **-io** líffræði. **-ia** líffræði-. **kosmo-io** geimlíffræði, geimgeislalíffræði.

biomikroskop/o *læk* augnsmásjá.

biontologi/o *vís* lífverufræði.

biopsi/o *læk* vefsýnataka.

biotit/o *ste* bíótít.

biplan/o tvíþekja.

bir/i *áhr ldm* út. **-o** miðun. **-ado** miðun. **-ilo** miðunartæki. **radio-ilo = radiogoniometro**.

preni siajn -ojn átta sig.

bird/o *dýr* fugl. **bela -o** spjátrungur. **-aĵo** fuglakjöt. **-aro** fuglahópur. **-ejo** fuglahús, stórt fuglabúr.

-eto smáfugl. **-ido** fuglsungi. **-ino** kvenfugl. **-araneoj = avikulariedoj**. **-bano** fuglabað. **-kaptisto** fuglari.

-nesto fuglshreiður. **-odivenisto = aŭguristo**. **-reĝo = troglodito**. **-timigilo** fuglahræða.

akvo-o vatnafugl, sjávarfugl. **fajro-o = fenikso**. **kan-o = akrocefalo**. **kat-oj** kattfuglar. **kort(o)-oj** alifuglar.

kur-o *dýr* sandtrítill (*Cursorius cursor*). **lir-o = menuro**. **log-o** tálflugl. **mar-o** sjávarfugl.

mok-o *dýr* háðfugl (*Mimus polyglottus*). **muŝ-o = kolibro**. **naĝ-oj** sundfuglar. **ombrela -o = cefaloptero**.

rabo-o ránfugl. **stilz-oj = vadbirdoj**. **ŝtormo-o = procelario**. **tropik-o = faetono**.

vad-oj vaðfuglar (einnig **ĥaradrioformaj birdoj**). **vir-o** karlfugl. **zum-o = kolibro**.

biret/o bíretta.

birg/o *dýr* pálmabjófur (*Birgus*).

Birm/o *ldf* Búrma. **-a** búrmanskur. **-ano** Búrmabúi.

Birmingham/o *ldf* Birmingham (iðnaðarborg í Englandi).

bis! *mfr* einu sinni enn; aftur. **-i** *áhr* 1 biðja söngvara o.s.frv. að endurtaka. 2 biðja að endurtaka lag.

-aĵo endurtekinn hluti.

bisekc/i *áhr stæ* helminga (horn).

bisin/o *klæ* dýrt lín. **-aj vestoj** dýrindis línklæði.

Biskaj/o *ldf* Baskahéruðin (á Spáni). **-a Golfo** Biskajafló, Biskayafló, Biscayafló.

biskot/o *mat* tvíbaka.

- biskvit/o** 1 kekkaka, kex. 2 tvíbaka, skonrok. 3 ógljábrennt postulín. **buter-o** smjörkex.
- mar-o** beinakex, skonrok.
- bismut/o** bismút, vismút (*Bi*) (*frumefni nr. 83*). **-ato** bismútat. **-ismo** læk bismúteitrun.
- bistort/o** gra slöngusúra (*Polygonum bistorta*).
- bistr/o** svarbrúnn litur. **-a** svarbrúnn, sótrauður.
- bisturi/o** skurðhnífur.
- bisus/o** = **bisino**.
- bit/o** sig polli. **-eto** sig festill.
- bitum/o** efn jarðbik. **-i, -izi** áhr maka í jarðbiki. **-a** jarðbikskennur, úr jarðbiki. **-eca** jarðbikskennur.
- oza** úr jarðbiki, jarðbiks-.
- biuret/o** efn bíúret.
- biv/o** tón biva, e.k. japönsk A-strengja lúta.
- bivak/o** her náttstaður (úti); náttstöðvun. **-i** áhl liggja úti.
- bivalv/o** dýr blaðtáknadýr. **-oj** samlokur.
- biz/o** veð svöl norðaustanátt við Miðjarðarhaf.
- Bizanc/o** Býsans, Mikligarður. **-a monero** hag býsanskur peningur. **-a stilo** hús býsanskur byggingarstíll.
- a Imperio** Austrómverska ríkið. **-io** = **-a Imperio**. **-ismo** sífelld umræða um smámuni.
- bizant/o** = **Bizanca monero**.
- Bizanti/o** = **Bizanco**.
- bizar/a** ská skringilegur, kynlegur, skrytinn.
- bizon/o** dýr vísundur (*Bison*). **eüropa -o** Evrópuvísundur (*B. bonasus*).
- amerika -o** Ameríkuvísundur (*B. americanus*).
- Bjalistok/o** ldf Bialystok (borg í Póllandi, fæðingarstaður Zamenhofs).
- Bjelostok/o** ldf = **Bjalistoko**.
- blag/o** gabb, svindl. **-i** áhl gabba, svindla, plata. **-ulo** æringi, galgopi. **sen-e** í alvöru, sannarlega.
- blamanĝ/o** mjólkurbúðingur.
- Blandfordiacoj** gra jólaklukkuzætt (*Blandfordiaceæ*).
- blank/a** ver 1 hvítur. 2 auður, óútfylltur; óflekkaður. 3 án tryggingar, t.d. **-a kredito** lán án tryggingar. 4 tómur. **-a kartoĉo** tomt skothylki. **-a magio** hvítagaldrur, hvíturúnir. **-aj versoj** órímuð ljóð.
- la Maro B-a** Hvítahaf. **la Kabo B-a** Hvíthöfði (í Túnis). **la Monto B-a** Mont Blanc. **la Nilo B-a** Hvíta Níl.
- o** hvíta, hið hvíta; hvítur litur; eyða. **-aĵo** hvítur hlutur; eyða. **-eco** hvítleiki, fölleiki. **-eta** hvítleitur.
- igi** gera hvítan, hvítta; bleikja. **-igejo** þvottahús. **-ulo 1** hvítur maður. 2 gagnbyltingarmaður.
- arda, -e varma** hvítglóandi. **-barba, -hara** hvíthærður. **-fikso** útfall baríumsúlfats. **-fiŝo** efn = **alburno 2**.
- linio** pre línubil. **-ruso** Hvítrússi. **balen-o** = **spermaceto**. **Neĝ-ulino** Mjallhvít. **okul-o** læk augnhvíta.
- ov-o** eggjahvíta. **plumbo-o** = **ceruzo**. **ŝminko-o** hvítur andlitsfarði. **zinko-o** sinkhvítt.
- blanked/o, blanket/o** mat 1 blankó-umboð. 2 eyðublað. 3 (nauta)kjöt í hvítri sósu.
- blapt/o** dýr svertingi (*Blaps*); stóri svertingi (*Blaps gigas*); litli svertingi (*B. mortisega*).
- blasfem/i** áhl guðlasta; bölvá. **-a** guðlastandi, sem er guðlast. **-o** guðlast.
- ano, -isto, -ulo** guðlastari, guðníðingur.
- blastem/o** gra líf frumustofn.
- blastoderm/o** líf kímbloðrudiskur.
- blastomicet/oj** gra gerðarsveppir, gerlar. **-ozo** læk húðsjúkdómur er gerðarsveppur veldur, sprotamygla.
- blastul/o** líf kímblaðra, blöðrustig fósturs.
- blat/o** dýr kakalaki, blatta (*Blatta*).
- blaz/o** læk blaðra. **-iga** sem veldur blöðrum. **-iga plasto** sinnepsplástur. **-iga gaso** sinnepsgas.
- blazon/o 1** skjaldarmerki. 2 skjaldarmerkjafræði (= **blazonscienco**).
- i** áhr veita skjaldarmerki, búa skjaldarmerki til. **-libro** skjaldarmerkjaskrá. **-ŝildo** skjaldarmerkisskjöldur.
- blefarit/o** læk hvarmaþroti, hvarmaþólga.
- Blehnacoj** gra skollakambætt (*Blechnaceæ*).
- blek/i** áhl öskra o.fl.p.h. (um dýr). **bov-i** baula. **ĉeval-i** hneggja; kumra. **hund-i** ýlfra.
- kat-i** (um kött) gaula, reka upp óp. **kapro-i, ŝaf-i** jarma. **korv-i** krunka. **-o** óp, hljóð, ýla, o.s.frv.
- egi** áhl öskra, grenja.
- Bleknacoj** gra (= **Blehnacoj**).
- blend/o** her 1 brynplata. 2 zinko-o (s. zink). **-i** áhr brynja, verja með brynplötum.
- bleni/o** dýr skerjasteinbitur (*Blennius pholis* o.fl.).
- blenoragi/o** læk slím- og graftarsprengur.

- blenore/o** *læk* slím- og graftarútfærð, lekandaútfærð (einnig **vezika kataro**).
- Blez/o** *ldf* Blois (bær í Frakklandi). **-io** Blois-héraðið.
- blin/o** *mat* rússnesk pönnukökutegund.
- blind/a** blindur, sjónlaus. **-e** í blindni; blint. **-e palpi** vera algerlega áttavilltur.
- eco** blindni, blinda; sjónleysi. **-igi** blinda. **-iga** blindandi. **-ulo** blindur maður, blindingi. **-ularo** blint fólk.
- ulejo** blindrafélag, blindrastofnun. **-umo** *lfe* 1 bráðabirgðameðvitundarleysi. 2 glýja.
- ludo** blindingsleikur. **-okaze** af tilviljun. **mal-igi** opna augu blindingja. **kolor-a** *lfe* litblindur.
- kolor-o** = daltonismo. **tuk-igi** binda fyrir augun á.
- blizard/o** veð stórhrið, bylur.
- blok/o** *pre ver tæk* 1 blökk, blokk; drumbur. 2 hella; stykki. 3 stokkur; höggstokkur. 4 heild. 5 skrifblokk; hefti. 6 fél *hag* samstæða; samfylking. 7 *klæ* (efnis)strangi. **-a** þéttur; samþjappaður. **-e** allir saman, allir jafnt.
- i** *áhr her jár* 1 loka, girða fyrir, stífla. 2 stöðva algerlega. 3 *hag* koma í veg fyrir. 4 *pre* snúa (lettri).
- ado** *hag* 1 lokun, það að loka. 2 *læk* stíflun. 3 *her* hafnbann, herkví.
- aĵo** letur sem snúð er og sett í staðinn fyrir letur sem vantar. **-ilo** *tæk rtæ* klemma. **-litero** prentstafur.
- sekcio jár** = kantono. **-sistemo jár** járnbrautarblokkakerfi. **mal-i** *áhr* sleppa; leysa. **beton-o** byg steypusteinn.
- cilindro-o** vél strokkur. **ĉeval-o** pallur notaður til að fara á hestbak. **dom-o** húsablokk, íbúðablokk.
- glit-o** renniblokk. **kalendara -o** blokkalmanak. **ligna -o** = ŝtipo. **motor-o** *bif* hreyfill. **not-o** minnisblokk.
- rul-o** 1 trissa. 2 kefli. **skiz-o** skissublokk.
- blokad/o** = blok-ado 3. **-i** loka höfn með skipaliði, setja bann á.
- blokhaŭs/o** *her* 1 skotbyrgi. 2 steinsteypt vígi. 3 bjálkahús, stokkahús.
- blond/a** 1 ljóshærður. 2 ljós, gulur. **-ulino** ljóska, ljóshærð kona.
- bløv/i** *áhl* 1 blása; mása. 2 *áhr tæk* blása upp. 3 *ípr* taka burt damm. **-o** blástur. **-ado** blástur, það að blása.
- neĝa -ado** bylur, kafaldsbylur. **neĝa -aĵo** fönn. **-ega** stormasamur. **-ego** vindbylur.
- eti** *áhl* gola; berast (með голу). **-eto** gola. **-ilo** físelgelgur, smiðjubilgur. **dis-i** *áhr* dreifa. **ek-o** gustur; kastvindur.
- el-i** *áhr* blása úr; blása upp. **en-i** *áhr* blása í. **for-i** *áhr* feykja burt. **for-iĝi** fjúka. **kontraŭ-o** niðurfall.
- sen-a** kyrr, rólegur. **sen-a vetero** logn. **tra-o** súgur. **tro-i** *áhr* ofblása á. **plen-i** *áhr* blása upp, þemba.
- plen-i la lipojn** setja stút á munninn. **turn-o** sveipur. **balgo-ilo** smiðjubilgur. **orgen-ilo** belgur á orgeli.
- vapor-i** *áhl* blása frá sér reykskýi.
- blu/a** blár. **-a sango** ættgöfgi. **la -a malsano** *læk* blámi. **-o** blár litur, blámi. **cejana -o** kornblómsblámi.
- ĉiela -o** himinblámi. **prusa/ferocianida -o** Berlínarblámi. **esiva -o** þvottablámi, blákka. **marista -o** dökkblátt.
- aĵo** blámi; mar. **-eta** bláleitur. **-igi** bláma. **-iĝi** blána. **la Montoj B-aj 1** Blue Ridge (í Bandaríkjunum).
- 2 Bláfjöllin (í Ástralíu). **la Nilo B-a** Bláa Níl. **la Rivero B-a = Jangzi-rivero.**
- bluf/i** *áhl* *ípr* blekkja, pretta. **-o** blekking. **-anto**, **-ulo** svikahrappur, blekkjari.
- blunderbuz/o** *sag* byssuhlunkur, byssuhólkur.
- blus/o** *tón* blues-söngur; blues-lag.
- blut/i** *áhr* sálða, sigta (mjöl).
- bluz/o** 1 blússa; treyja. 2 vinnuskyrta.
- bo-/** *mfr* forskeyti sem táknar tengdir, t.d. **bopatro** tengdafaðir. **boedziĝi kun** gegna mágskyldunni við, sbr. 1. M. 38:8.
- boa/o** *dýr* 1 bóaslanga (*Boa constrictor*). 2 laus loðkragi, búi.
- boac/o** = rangifero.
- board/i** *áhl* *sig* (um skip) slaga, beita upp í vind. **-o** slagur (skips).
- boat/o** bátur. (Forðast ber að nota **boat** í merkingu **ŝip**). **-ado** bátsferð. **-ano**, **-isto** bátsmaður.
- ejo** naust, bátaskúr. **-estro** bátstjóri. **-eto** smábátur; skipsbátur; julla. **balen-o** hvalveiðibátur.
- faldebla -o** samfellanlegur bátur. **flug-o** *flu* flugbátur. **kan-o** bátur úr fléttuðum reyrstönglum, reyrbátur.
- kanal-o** bátur ætlaður til að sigla á skurðum. **konkur-o** keppnisbátur. **korba -o** = koraklo.
- motor-o** vélbátur, mótorbátur. **plat-o** flatbytna. **plezur-o** skemmtibátur. **rem-o** róðrabátur.
- sav-o** björgunarbátur. **ŝlim-o** leðjubátur.
- Boaz/o** *bib* Bóas.
- bobel/o** *nýy* loftbóla, blaðra. **-i** *áhl* freyða. **-ado** ólga; suða.
- boben/o** *alm rtæ* ljó kvi spóla, kefli. **indukta -o** spanspóla. **-i** *áhr* spóla; vefja. **-ego** valti, kefli.
- (vind)ilo** spólurokkur. **-istino** spóluvefjari. **-stango = spindelo**. **mal-i** *áhr* rekja upp, rekja af, spóla af.
- bar-o** *rtæ* deyfispóla, deyfispanald, skammhlaupsspóla. **glit-o** = naveto. **paper-o** pappírskefli.
- spark-o** *bif* kveikjuspóla.

- bobolink/o** *dýr* norður-amerískur hrísgrjónafugl (*Dolichonyx oryzioorus*).
- Bocvan/o** *ldf* Botsvana, Botsúana.
- bodi/o** *trú* bodhi, í búddatrú alsæla.
- bodisatv/o** *trú* Bodhisattva (vera sem er hæf til þess að verða búdda).
- Bodler/o** *per* Baudelaire (franskt skáld).
- bodoni/o** *pre* Bodoni-leturgerð.
- Bofort/a** *veð -a skalo* vindstigi (eftir veðurskrá Beauforts).
- Bofront/o** *per* dulnefni Louis Chevreux, stofnanda Ido.
- Bogot/o** *ldf* Bogotá (höfuðborg Kólumbíu).
- boĝi/o** *jár* hjólagrind sem getur færst til og snúist undir vagngrind, liðtengd hjólagrind.
- bohem/o** *per* Bæheimsbúi. **-a** bæheimskur. **B-io, B-ujo** *ldf* Bæheimur.
- bohemi/o** lausingjalíf. **-ano** lausingi.
- boĵi** *áhl* 1 gelta. 2 gagga. **-o, -ado** gelt. **-aĉi** *áhl* urra. **-eti** *áhl* gjamma (einnig **jelpi**).
- tir-i** *áhl* ýlfra, spangóla.
- bojar/o** bójar, rúmenskur eða rússneskur aðalsmaður.
- boĵkot/i** *áhr* hunsu, sniðganga; snúa baki við. **-(ad)o** ákveðni til að sniðganga; viðskiptabann.
- bok/o** *nýy* hafur.
- bokal/o** *lyf* stór kúlumynduð skál.
- boks/i** *áhl* íþr stunda hnefaleik, boxa. **-o** box. **-ado** hnefaleikar.
- isto** hnefaleikari, hnefaleikamaður, boxari. **-arto** hnefaleikar. **-opilko** æfingabolti nefaleikara.
- boks/o** *dýr* töskufiskur (*Box*).
- bol/i** *áhl* 1 sjóða. 2 freyða; ólga. 3 vera æstur. **-(ad)o** suða. **-egi** sjóða upp úr. **-eti** krauma, malla. **-igi** sjóða (e-ð); seyða. **-ilo** ketill. **-ujo** suðuketill. **-grado, -punkto** eðl suðumark. **-varma** sjóðandi heitur.
- ek-i** fara að sjóða. **ek-o** uppkoma suðu.
- bolard/o** *sig* bryggjupolli, bryggjuklakkur.
- bolero/o** *tón* bóleró (spænskur dans).
- bolet/o** *gra* pípusveppur (*Boletus*) (einnig **tubfungo**).
- bolid/o** *stj* vígahnöttur; urðarmáni.
- Bolivi/o** *ldf* Bólívía. **-a** bólvískur. **-ano** Bólvíumaður.
- bolometr/o** eðl alrófsmælir. **-a brilo** alrófsbirtustig.
- bolševism/o** bolsévismi.
- bolševist/o** *per* bolsévíki. **-a** bolsévískur.
- bolt/o** *tæk* járngaddur, bolti. **ekspansia -o** fleygbolti. **aksinga -o** róbolti. **fundamenta -o** aðalbolti, stór bolti.
- šekla -o** láshlekkur. **šraŭba -o** skrúfbolti. **-i** *áhr* bolta (saman). **-ingo** ró. **mal-i** *áhr* taka bolta úr.
- bolus/o** 1 *lyf* stór pillu. 2 *ste* bolur. **nutraĵ-o** *lfe* matarkúla.
- bomb/o** *her eðl mat* sprengja. **-i** *áhr* kasta sprengjum á. **-ado** sprengjuárás, loftárás.
- aviadilo** sprengjuflugvé. **-okanono** sprengjuvarpa. **-orako** sprengnagrind. **-otruo** sprengjuhola.
- artileria -o** sprengikúla. **atom-o** kjarnorkusprengja. **bruliga/incendia -o** eldsprengja, íkveikjusprengja.
- fuzea -o** tímasprengja. **gas-o** gassprengja. **hidrogen-o** vetnissprengja.
- kiraspika -o** sprengikúla sem getur stungið gegnum brynju. **submara -o** djúpsprengja.
- supereksploda -o** sprengikúla. **urani-o** úransprengja.
- Bombaj/o** *ldf* Bombay (heitir Mumbai, Mumbajo síðan 1995) (stórborg á Indlandi).
- bombak/o** *gra* silkitrefjatré, kapoktré (*Bombax*). **-acoj** trefjaviðarætt (*Bombacaceæ*).
- bombard/i** *áhr* 1 *her flu* kasta sprengjum á; gera stórskotahríð. 2 *eðl* (per atomoj) skjóta á.
- 3 -i ion (per io)** hella (e-u) yfir e-n. **-a sekcio** bombart-registur á orgeli. **-ilo** fallbyssu með hárrí skotlínu.
- isto** sprengjumiðari.
- bombardon/o** stór bassa-bombart.
- bombast/o** mærd; íburðarmikið orðalag, grobb, gort. **-a** mærdarfullur; íburðarmikill.
- i** *áhl* tala með íburðarmiklu orðalagi.
- bombazen/o** *klæ* bombasín, e.k. slétt efni úr ull og silki.
- bombicil/o** *dýr* silkitoppa (*Bombycilla garrulus*).

- bombiks/o** *dýr* silkifiðrildi (*Bombyx*).
- bombili/o** *dýr* hunangsfluga (*Bombus jonellus*).
- bombon/o** sætindi, sælgæti, brjóstsykur, konfekt. **-ujo** konfektkassi.
- bon/a** góður. **-e 1** gott; vel. **2** allt í lagi; ágætt; einmitt. **-an tagon** góðan daginn. **-o** gott, gæfa.
- aĵo** góður hlutur, góður hluti. **-eco** góðsemi, gæska. **-ega** ágætur, stórkostlegur, frábær, fyrsta flokks.
- egulo** ágætis náungi. **-eta** sæmilegur. **-igi** bæta. **-ulo** góður maður. **mal-a** slæmur, vondur, illur, lélegur.
- mal-o** illt. **mal-eco** vonska, illska. **mal-igi** eyðileggja; spilla. **mal-ulo** illmenni, fúlmenni, þorpari.
- ne-a** ófullkominn, ónægur. **pli-eco** yfirburðir, ágæti. **pli-igi** bæta. **pli-igisto = reformisto**. **pli-iĝi** batna.
- pli-iĝo** betrun. **re-igi** gera við; bæta, endurbæta. **-volu** gerðu svo vel.
- Bonapart/o** *sag* Bonaparte, einkum Napóleon. **-isto** styðjandi Napóleons.
- bonazi/o** *dýr* jarpi (*Tetrastes bonasia*).
- boned/o** *sig* hlésegl.
- Bonesper/a** *ldf* **Kabo -a** Góðrarvonarhöfði.
- Bonifac/o** *per* Bónifasíus.
- bonifik/o** *ver* íþr bónus, viðbótararður, kaupauki.
- bonit/o** *dýr* rákungur, síletúnfiskur (*Euthynnus pelamys*).
- Bonn/o** *ldf* Bonn (borg í Þýskalandi).
- bonz/o** *trú* bons, japanskur eða kínverskur búddaprestur. **sub-o** lærlingsprestur.
- bop/o** *tón* bebop, e.k. djassstíll.
- bor/i** *áhr* bora. **-aĵo** borhola. **-ilo** *tæk* nafar, bor. **ekspansiebla -ilo** gleiðarbor. **angul-ilo** hornbor.
- klik-ilo** skreppubor. **kork-ilo** tappatogari. **kubut-ilo** nafarsveif, borsveif. **najl-ilo, turn-ilo** handbor; alur, sýll.
- ileto** alur. **-konko** *dýr* = foladedo. **-maŝino** vélbor, borvél. **tra-i** *áhr* gata, stinga á; bora í gegnum; nísta.
- neĝ-ulo** *gra* vetrargosi (*Galanthus nivalis*). **ŝraŭb-i** *áhr* bora skrúfugangi. **ver-m-ita** maðksmoginn.
- bor/o** *efn* bór (*B*) (*frumefni nr. 5*). **-a klorido** bórtríklóríð. **-aj kombinaĵoj** bórsambönd. **-ano** bórvetni. **-ato** bórhýdrox .
- atacido** bórsýra. **-otartrato** bórvínsýra. **tetra-ato** tetrabórat. **borag/o** *gra* hjólkróna (*Borago officinalis*).
- acoj** munablómsætt (*Boraginaceæ*).
- Boraks/o** *efn* bórax, burís.
- borborigm/o** *lfe* garnagaul.
- bord/o** **1** bakki, strönd. **2** barð. **3** rönd, brún. **-i** *áhr* liggja að, vera samfastur við. **-a** aðliggjandi, næstur.
- e de** eftir, við. **-ano** bakkabúi. **-ulo = bordano**. **al-iĝi, sur-iĝi** lenda. **al-iĝejo** lendingarstaður.
- super-iĝi** flæða yfir bakka. **-ŝipo** strandferðaskip. **mar-o** sjávarströnd, strönd. **river-a** árbakka-.
- apud-a** strand-. **sen-a** strandlaus, takmarkalaus. **la B-o Ebur**a Fílabeinsströndin. **la B-o Ora** Gullströndin.
- bordel/o** pútnahús, hóruhús. **-isto** pútnahúseigandi.
- border/i** *áhr* falda; brydda. **-(aĵ)o 1** borði, brydding. **2** snúra. **3** jaðar (á voð), faldur.
- Bordoz/o** *ldf* Bordeaux (borg í Frakklandi). **-io** Bordeaux-hérað. **-likvaĵo** Bordeaux-blanda.
- vino** Bordeauxvín.
- bordun/o** *tón* bordún.
- Bore/o** *goð* Norðanvindguðinn (hjá Forngríkkjum).
- boreal/a** *ldf* *stj* norður-, norðan-, norðlægur, norðurhvels-.
- bori/o, boriumo** *efn* bohríum, bohrín (*Bh*) (*frumefni nr. 107*).
- born/o = klemo**.
- Borne/o** *ldf* Borneó.
- borneol/o** *efn* kamfóruspritt.
- bors/o** *lög* *ver* kauphöll; kauphallarmarkaður. **-a** kauphallar-. **-isto** kauphallarmiðlari.
- bil-o** kauphallarmarkaður fyrir verðbréf. **labor-o 1** miðstöð verkalýðsfélags. **2** ráðningarskrifstofa.
- bos/o** *hús* *fağ* **1** kúla (undan höggi); bólga. **2** upphleypt mynd; rismynd. **3** hnúður, hnúskur.
- i** *áhr* **1** drífa, gera upphleyptan. **2** gúlpa. **-aĵo** *hús* drifverk.
- bosk/o** lundur, trjápyrping.
- boson/o** *eðl* bósona, bóseind.
- Bospor/o** *ldf* Bosporus.
- Bosnio-Hercegovin/o** *ldf* Bosnía og Hersegóvína.
- boston/o** *tón* boston (dans). **B-o** *ldf* Boston (höfuðborg Massachusetts).
- boŝman/o** *per* Búskmaður; Búskmenn.

bot/o stígvél. **-eto** bomsa; skór, lágt stígvél. **-isto** skósmiður. **-tirilo** stígvélshanki. **elasta -o** teygjuskór. **laĉ-o** reimaður skór, reimað stígvél. **rajd-o** reiðstígvél. **sepmejlaĵ -oj** sjömilnaskór. **vad-oĵ** vaðstígvél.

botanik/o grasafraeði. **-a** grasafraeði. **-a ĝardeno** grasagarður, grasgarður.

-i áhl safna jurtum (og flokka þær). **-isto** grasafraeðingur.

botarg/o mat söltuð og sólþurrkuð hrogn miðjarðarhafsfiska.

botaŭr/o dýr sefpvari (*Botaurus stellaris*). **amerika -o** reyrþvari (*Botaurus lentiginosus*).

botel/o flaska. **-ego** stór flaska. **-eto** peli, lítil flaska. **-ujo** flöskukassi. **en-igi** setja á flöskur.

trans-igi hella um. **-kukurbo = kalabaso**. **akvo-o** vatnsflaska. **brul-o = molotovkoktelo**.

gas-o gashylki. **gut-eto** dropaglas. **lad-o** brúsi. **lav-o** efn gashreinsunartæki. **parfum-o** ilmvatnsglas.

sifon-o þrýstiflaska, sprautuflaska. **suĉ-o** (barna) peli. **Ŝpruc-o** úðaflaska, úðabrúsi. **varm-o = termos-o**.

Botni/a ldf -a Golfo Helsingjabotn.

botrit/o = griza ŝimo.

botrop/o dýr naðra (*Bothrops*).

botulism/o matareitrun sem sperðilsýkill veldur.

bov/o alm dýr nautgripur. **-a** nauta-, naut-, nauts-, uxa-. **-aĵo** mat nautakjöt. **-aro** nautahjörð, nautgripir.

-ejo, -stalo fjós. **-ido** kálfur. **-ida ledo** kálfskinn. **-idaĵo** kálfakjöt. **-idino** kvíga. **-ino** kýr. **-inejo** fjós.

-inisto kúahirðir, kúasmali. **-isto** nautahirðir, nautamaður. **La B-isto** stj Hjarðmaðurinn, Boötes (stjörnumerki).

-birdo = botaŭro. **-bleki** baula. **-oviro** goð 1 bolamaður (maður með haus nauts). **2 = virbovo**.

grunt-o, tibeta -o dýr jakuxi (*Bos grunniens*). **ĝibo-o = zebuo**. **mar-o = sireno**. **mosko-o = ovibovo**.

vir-o boli, naut, tarfur (einnig **taŭro**). **vir-ido** bolakálfur. **eksvir-o** geldnaut.

boviste/o gra físisveppur, kerlingareldur.

bovl/o skál. **-ego** stór skál. **fingrolava -o** mundlaug (við borð).

br!, brr! mfr úff.

Brabant/o ldf Brabant (belgískt hérað). **Nord-o, Norda -o** Norður-Brabant (hollenskt hérað).

bracelet/o armband; ristarband.

braĉ/o sag brók.

bradikardi/o læk hægur hjartsláttur.

bradip/o dýr letidýr (*Bradypus*).

bradipepsi/o læk hæg melting.

brag/o e.k. heimabruggaður bjór.

braĝ/o viðarkol, kolasalli, kox. **-ujo** glóðarker.

Brahma/o trú hei Brahma (skaparinn í guðaprenningu hindúasiðar) (sjá einnig **Ŝivo, Viŝnuo**).

braĥiur/o = krabo.

braĵli áhr sig leggja (segl) saman á rá. **-ilo** ráseil. **flanka -ilo** lík.

brajl/o blindraletur.

Brajt/a læk **-a malsano** hægfara nýrnabólga.

brak/o alm lfæ handleggur; armur; grein, kvísl. **-oj** armar, faðmur. **-a** handleggs-.

-umi áhr faðma að sér, taka í faðm. **-faldo** armbeygja. **antaŭ-o** lfæ framhandleggur. **ĉirkaŭ-i = brakumi**.

en-igi = brakumi. **sen-a** handleggslaus. **sub-o = akselo**. **apog-o** armur (á stól). **kontakt-o, son-o** tónarmur.

kruc-o rtæ þverslá. **lev-o** eðl lyftihné. **plen-o** fang fullt. **unu-a** einhentur.

brakial/o lfæ upparmsvöðvi.

brakicefal/o vís stutthöfði.

brakiopod/o dýr armfætla, armfætlingur (Brachiopoda).

brakte/o gra stoðblað. **-eto** forblað.

bram/o dýr leirstabbi (*Abramis brama*).

bram/o sig bramsegl. **-masto** bramsegrá; toppstöng. **-velo** bramsegl.

Bram/o = Brahmao.

braman/o indverskur hástéttarmaður, brahmani. **-ismo** brahmatrú.

Bramaputr/o ldf Brahmaputrafljót.

bramen/o trú brahmen.

bran/o hýði (af korni), hrat, klíð. **-akvo** klíðsvatn. **-pano** klíðsbrauð, trefjabrauð.

branĉ/o gra dýr 1 grein. 2 kvísl (ár). 3 álma. 4 deild. **-aĵo** e-ð sem er úr greinum. **-aro, -fasko** eldiviðarknippi.

-eto, -ido lítil grein, kvistur. -etaĵo eldiviðarhrís. -oplanti = stiki. -oriĉa greinóttur. de-igi greina, skipta í greinar. dis-igi greinast, skiptast í greinar; breiðast út. sen-igi kvisthöggva. tubo-o hliðarleiðsla. volvo-o = volvotigo.

brand/o brennivín. -faristo áfengisbruggari. -farejo áfengisgerð. ĉeriz-o = kiršo.

Brandenburg/o *ldf* Brandenburg (borg í Þýskalandi). -io Brandenbúrgríki.

brank/o dýr tálkn. -uloj skeggormar (*Branchiata*). lamen-uloj dýr samlokur (*Lamellibranchia*).

brankard/o sjúkrabörur. -isto sá sem ber sjúkrabörur.

brankiopod/oj dýr tálknfætlur, tálknfótungar (einnig filopodoj).

brankiostom/o dýr tálknmunnur (*Branchiostoma*) (= amfiokso).

bras/o sig aktaumur. -i áhr aka (seglum).

brasid/a efn -a acido merkálssýra.

brasik/o gra kál (*Brassica*). sovaĝa -o arfanæpa (*B. campestris*). -napo gulrófa, næpa (*B. napa*).

-rapo = tigobrasiko. acida -o súrkál (= saŭkraŭto). blanka -o hvítkál (*B. oleracea* var. *capitata* f. *alba*).

brusel-o rósakál (*B. oleracea* var. *gemmifera*) (= burĝonbrasiko). flor-o blómkál (*B. oleracea* var. *botrytis*).

kapo-o garðkál. krispa -o, senkapa -o grænkál, garðkál (*B. oleracea* var. *acephala*). ornama -o skrautkál.

ruĝa -o rauðkál (*B. oleracea* var. *capitata* f. *rubra*). savojo-o blöðrukál (*B. oleracea* var. *satauda*).

tigo-o fóðurkál. tuber-o spergilkál, brokkál. -acoj krossblómaætt (*Brassicaceæ*).

Bratislav/o *ldf* Bratislava (höfuðborg Slóvakíu).

brav/a 1 hraustur, hugrakkur. 2 virðulegur, ágætur. -e 1 djarflega. 2 ágætt! -aĉa ófyrirleitinn.

-aĵo 1 hreystiverk. 2 = bravuro. -ega hugprúður. -ulo hraustur maður, dugandi maður, sæmdarmaður.

-ulaĉo djarfur þorpari. -ulino væn kona.

bravur/o bók glæsibragur. -a peco stykki sem ber að flytja með dirfsku og prýði.

braz/i áhr tæk brasa (= hardluti). -ilo kveikingahamar.

Brazil/o *ldf* Brasilía (ríki). -a brasilískur. -ano Brasilíumaður.

Braziljo/o *ldf* Brasilía (höfuðborg Brasilíu).

breĉ/o her 1 skarð (í múr). 2 brigð, brot. 3 bil. -i áhr brjóta skarð í. -eto brotin flís, beygla, skora.

-eti áhr flísa, beygla. dento-a með skörð í tanngarðinum.

breĉi/o ste brotaberg, þursaberg.

bred/i áhr gra 1 rækta (skepnur o.þ.u.l.). 2 framleiða; kynbæta. -(ad)o (dýra)rækt; kynbætur.

-isto 1 dýraræktarmaður. 2 jurttakynbótamaður.

bregm/o lfæ ennishelft.

brelok/o dingull (skraut).

Bremen/o *ldf* Bremen (borg í Þýskalandi).

brems/o vél flu hemill, bremsa. aerodinamika -o loftbremsa (einnig aer-o). -a eðl hemil-. -a forto hemilhald.

-i áhr hemla, bremsa. -isto bremsamaður. -ogarnaĵo hemlabúnaður. -okablo bremsupráður.

-opedalo fóthemill, hemlastig. -stango hemilstöng, bremsustöng; handbremsa. bendo-o borðahemill.

danĝer-o, rezerv-o neyðarhemill. kluč-o kúplingsdiskur. konusa -o keilubremsa. man-o bif handbremsa.

pied-o fóthemill. relajs-o, servo-o bif sjálfvirkur hemill. ŝu-o klossahemill. vakua -o soghamla.

bret/o hilla. fenestra -o gluggakista. kamen-o arinhilla. pied-o fótskör, trappa, þrep (á bíl).

-aro hillur (á vegg o.s.frv.).

breton/o per Bretaníumaður, maður frá Bretaníuskaga. B-io, B-ujo *ldf* Bretaníuskagi, Bretanía.

brev/o 1 stutt páfabréf. 2 skál (á bókstafnum ũ eða til að tákna stutt atkvæði).

brevet/o útnefningarskjal, formlegt skjal sem heimilar manni að hafa á hendi viss embætti eða titil.

-i áhr útnefna (e-n) til embættis.

brevier/o 1 (kaþólsk) bænabók, brevíaríum. 2 uppáhaldsbók.

brez/i áhr mat steikja í lokuðum potti.

bri/o gra e.k. mosi (*Bryum*).

Briare/o goð Bríarós (risi, sonur Úranusar).

brid/o beisli, taumur. -i áhr 1 beisla. 2 hemja, stilla. -ado stilling; beislun. -eto mál í beisli.

duon-o málalaust beisli. mal-i áhr sku 1 taka beisli af. 2 stinga (í ígerð).

ne-ebla óstjórnlegur; óviðráðanlegur. sen-a taumlaus; hamslaus.

sen-igi 1 taka beisli af. 2 láta lausan. buŝ-aĵo = mordaĵo. kol-o múll.

brig/o briggskip. -skuno skonnortubrigg.

brigad/o *her* 1 stórfylki, stórdeild. 2 lið. **fajr-o** slökkvilið. **knaba -o** sjálfviljugt drengjalið.
-estro stórfylkisforingi. **-isto** undirforingi. **en-igi** ráða í lið. **labor-o** vinnusveit. **liber-o** sjálfboðalið.
brigantin/o = brigskuno.
Brigit/o *per* Birgitta.
brîg/o *îpr* bridds, bridge. **-i** *áhl* spila bridds.
brik/o 1 múrsteinn, tígulsteinn. 2 stöng, klumpur. 3 stykki. **-i** *áhr* hlaða upp í. **-aĵo** múrverk (af tígulsteinum).
-ejo tígulsteinagerð. **-ero** tígulsteinsbrot. **-eto** köggull; lítill tígulsteinn. **-aranĝo** bindingur (í múrsteinahleðslu).
-kolora, -ruĝa ryðrauður, rauðbrunn. **-metisto** hleðslumaður, múrari. **-portisto** aðstoðarmúrari, tígulsteinaberi.
glazura -o gljábrenndur tígulsteinn. **kojn-o, volba -o** tígulsteinn sem liggur út frá miðju. **tegmenta -o = tegolo.**
ventola -o loftræsistígulsteinn. **lig-o** bindisteinn.
brikabrak/o *nýy* glingur.
bril/i *áhl* 1 skína; ljóma. 2 skara fram. **-a** skínandi, ljómandi. **-o** gljái, ljómi, birta.
-aĉa skjannalegur, skræpulegur. **-aĵo** skartgripur. **-aĵeto** glys, glingur. **-ega** blindandi (með ofbirtu).
-egi *áhl* vera ljómandi bjartur. **-eti** *áhl* blika, leiftra. **-igi** fága, gljáfægja. **ek-i** *áhl* leiftra, glampa. **ek-o** leiftur.
mal-a, ne-a, sen-a mattur; daufur; gljáláus. **mal-igi** *tæk* gera mattan. **pli-igi** gljáfægja. **re-i** *áhl* endurskína.
sen-iĝi missa ljómann. **super-i** *áhr* skína með meiri ljóma en. **ŝanĝ-i** *áhl* skipta litum.
trem-i *áhl* tindra, blika, sindra.
briliant/o hárféiti.
briliant/o demantur með sérstakri slípun.
brioĉ/o *mat* smjörkaka.
brioni/o *gra* blekber (*Bryonia alba*).
briozoj *dýr* mosadýr (*Bryozoa*).
Brisban/o *ldf* Brisbane (borg í Ástralíu).
Bristol/o *ldf* Bristol (borg í Englandi). **-a Golfo** Bristolflói.
brit/o *per* Breti. **-a** breskur. **B-aj Insuloj** Bretlandseyjar. **B-io, B-ujo** *ldf* Bretland.
B-a Hindoceana Teritorio Bresku Inlandshafseyjar. **B-aj Virgulininsuloj** Bresku Jómfrúaeýjar.
briton/o *per* Fornbreti.
briz/o 1 veð gola, kaldí, stinningskaldi. 2 *gra* hjartapunktur (*Briza*).
broĉ/o brjóstnál, næla.
brod/i *áhr* 1 sauma út, bródera. 2 skreyta; bæta við. **-ado** það að skrautsauma. **-aĵo** útsaumur.
-istino útsaumskona. **tajlo-i** *áhl* sauma út applikeringu. **tambur-i** *áhl* sauma út á útsaumshringi.
tekso-i *áhl* sauma út á dúk. **sen-e** án þess að skreyta og bæta við.
brodkast/i *áhr* útvarpa. **-ilo** útvarpssendir. **-ejo** útvarpsstöð.
brog/i *áhr* *tæk mat* 1 *alm* brenna (með heitu vatni). 2 hella heitu vatni yfir. 3 kalóna. **-aĵo** kjötsúpa.
-vundo brunasár (af völdum gufu eða sjóðandi vatns).
brok/i *áhr* vefa með gull- eða silfurþráðum. **-ado** vefnaður með gull- eða silfurþráðum. **-aĵo** glitvefnaður.
brokant/i *áhl* manga. **-(ad)o** skransala. **-ejo** forngripasala. **-isto** mangari.
brokat/o = brokaĵo.
brokatel/o *byg* brókatel (e.k. marmari).
brokol/o *gra* brokkál (*Brassica oleracea*, var. *italica*), spergilkál.
brom/o *efn* bróm (*Br*) (*frumefni nr. 35*). **-a** bróm-. **-a acido** brómsýra. **-i** *áhr* bróma. **-ato** brómat. **-ido** brómíð.
-idpapero brómíðpappír. **-ismo** *læk* brómeitrun. **-ita acido** brómsýrlingur.
brom/o *gra* faxgras (*Bromus*). **mola -o** mjúkfax (*B. mollis*). **sekala -o** rúgfaxgresi (*B. secalinus*).
bromoform/o *efn* brómóform (vökvi notaður til deyfingar eða svæfingar).
bronk/o *lfæ* berkja. **-a** berkju-. **-aj vejnoj** berkjubláæðar. **-eto** barkakvísl. **-ito** *læk* lungnakvef, berknakvef.
-oskopo kvíslaspegill, berknaspegill. **-oskopio** berknaspeglun, barkakvíslaspeglun.
brontosaur/o *stg* þórseðla (*Brontosaurus*).
bronz/o brons(i). **-a** úr bronsi, brons-. **-i** *áhr* bronslita; gera sólbrenndan. **-aĵo** hlutur úr bronsi.
alumina -o álbrons. **fosfora -o** fosfóbrons. **kanona -o** fallbyssubrons. **sonorila -o** klukkumálmur.
bros/o *alm* *rtæ* bursti. **delokigo de -o** *rtæ* burstavík. **sparkado/fajrero de -o** *rtæ* hrísigli. **-i** *áhr* bursti. **-ado** það að bursti. **-ingo** *rtæ* burstahalda. **-tiro** burstadráttur. **for-i** *áhr* bursti (e-ð) af.
cir-o skóbursti. **ĉapel-o** hattabursti. **dent-o** tannbursti. **drat-o** vírbursti. **frot-o** skrúbbbursti. **har-o** hárbursti.
ŝu-o = cirbroso. **ung-o** naglabursti. **vest-o** fatabursti.

- brosm/o** *dýr kella (Brosmius).*
- broður/o** bæklingur, flugrit, kynningarbæklingur, pési. **-i** *áhr* hefta, sauma inn (bók).
- drat-i** *áhr* hefta (með heftivír). **-ilo** heftari.
- brov/o** *lfæ* augabrún. **kuntiri la -ojn** hnykla brýrnar, hleypa brúnum. **inter-o** *lfæ* = **glabelo**.
- bru/i** *áhl* **1** vera hávær, gera hávaða; öskra. **2** gera læti (út af e-u). **-o** *læk* hávaði, læti; hljóð.
- a** hávær, hávaðasamur, hávaða-. **-ado** ólæti. **-egi** *áhl* gera mikil læti. **-ema** hávær.
- eti** *áhl* þjóta, skrífa, gjálfra, suða. **dis-igi** dreifa út. **ek-i** *áhl* bresta, snarka; marra, braka. **mal-a** þögull.
- sen-a** kyrr, rólegur. **sen-e** hljóðalaust. **super-i** *áhr* yfirgnæfa. **fon-o** *fja* *útv* trúflun (í útvarpi, síma o.s.frv.).
- fon-a** *filtrilo* skermur (á rafleiðslum o.fl.). **eksplo-d-o** hvellur. **ferno-o** skellur. **paf-o** hvellur. **paš-o** fótatak.
- surda -o** dauft hljóð, hlunk.
- brucel/o** *líf* brúsabaktería (*Brucellum*). **-ozo** *læk* brúsasótt, öldusótt.
- brucin/o** *efn* brúsín.
- brug/o** blúnda frá Brugge.
- Bruĝ/o** *ldf* Brugge (hafnarborg í Belgíu). **-a punto** = **brugo**.
- bruk/o** *dýr* baunamaðkur (*Bruchus*).
- brul/i** *áhl* **1** brenna, loga. **2** vera með hita. **3** brenna í losta. **4** liggja á. **-a** brennandi, brennslu-.
- (ad)o** brennsla; logi, blossi. **-aĵo** eldsneyti. **-aĵindikilo** bensínmælir, eldsneytismælir. **-ego** = **incendio**.
- ema** eldfimur. **-eti** *áhl* sviðna. **-igi** brenna, eyða með eldi; sviða. **-ilo** *alm* *tæk* brennari.
- ilo de Bunsen** bunsenbrennari. **-iva**, **-pova** brennanlegur. **-umo** bólga. **-bombo** eldsprengja.
- dezertigi**, **-difekti** *áhr* brenna, sviða. **-dolori** *áhr* brenna, granda með eldi. **-mortigi** brenna til bana.
- odoro** brunalykt. **-ofero** brennifórn. **-stampi** *áhr* brennimerkja. **-vundi** *áhr* brenna, granda með eldi.
- ek-i** *áhl* kvikna í. **ek-igi** kveikja í. **for-i** *áhl* *rtæ* brenna til kaldra kola. **mem-anta** sjálfkveikjandi.
- ne-(igeb)la** eldtraustur. **sub-i** *áhl* brenna hægt, brenna í glóð. **krim-igo** íkveikja. **lut-ilo** *tæk* lóðbolti.
- tranĉo-ilo** logskeri.
- brum/o** *veð* móða, dimma, þoka.
- Brumer/o** *sag* þokumánuður (2. mánuður í almanaki frönsku byltingarinnar, 22. okt. – 20. nóv.).
- brun/a** *mat* brúnn; mórauður. **-a kardo** = **lignito**. **-o** brúnt, brúnn litur. **-aĵo** **1** brúnn hlutur. **2** *mat* brún sósa.
- eta** brúnleitur. **-igi** brúna, gera brúnan. **-ulo** hörundsökkur maður. **-ulino** dökkhærð kona. **flav-a** grábrúnn.
- griz-a** dökkmórauður, móbrúnn. **kaštan-a** kastaníubrúnn. **nigre -a** dökkbrúnn. **or-a** gullbrúnn.
- ruĝ-a** rauðbrúnn, gulbrúnn. **sun-o** sólbruni.
- Brunej/o** *ldf* Brúnei.
- brunel/o** *gra* blákolla (*Prunella vulgaris*).
- brunfelsi/o** *gra* ilmbikar (innijurt í skála) (*Brunfelsia*).
- Bruniacoj** *gra* knappalyngætt (*Bruniaceæ*).
- Brunsvik/o** *ldf* Braunschweig (bær í Þýskalandi).
- Brusel/o** *ldf* Brussel (höfuðborg Belgíu).
- brusk/a** *ská* hranalegur, harkalegur. **-i** *áhr* vera stuttur í spuna við, svara kuldalega. **-eco** fruntaskapur.
- brust/o** *lfæ* brjóst, bringa, barmur. **-a** brjóst-. **-aĵo** *mat* bringa; bringukollur. **-okorbo** *lfæ* brjóstgrind.
- osto** = **sternumo**. **-opeco**, **-tuko** brjóstspeldi. **-ošveli** *áhl* þemba brjóstið. **ĉe-o** kvenbrjóst.
- sur-aĵo** *biĉ* brjóstskjöldur.
- brut/o** **1** kvikfénaður, kvikfé, húsdýr. **2** ópokki. **-a** dýrslegur; ómenntaður, heimskur.
- aro** kvikfjárhjörð, hjörð búpenings. **-eco** heimska. **-ejo** fjós. **-ido** kálfur, lamb, kiðlingur.
- igi** gera að skepnu, gera dýrslegan. **-isto** kvikfjárræktarmaður. **-edukado** húsdýrahald, kvikfjárrækt.
- šarĝo-o** áburðardýr.
- Brut/o** *per* Brútus.
- brutal/o** *nýy* ópokki, hrotti. **-a** hrottalegur, grimmur. **-eco** dýrsæði, hrottaskapur.
- brutt/e** *ver* = **kuntare**.
- bu/o** *sjó* dufl, bauja (einnig **naĝbarelo**), sjómerki. **-i** *áhl* **1** = **flotigi**. **2** gefa merki með dufli.
- alliga -o**, **ankro-o** skipalægisdufl. **sav-o** björgunarhringur. **sonorila -o** klukkudufl.
- bub/o** **1** strákur. **2** krakki. **3** = **fanto**. **-aĉo** krakkaskömm. **-aĵo** strákapör, hrekkjabragð. **-aro** krakkar.
- ego** dóni. **-ino** stelpugapi. **servo-o** kojusveinn. **strat-o** götustrákur.
- bubal/o** *dýr* buffall (*Bos bubalis*).
- bubon/o** *læk* náraeitursbólga, nárakýli.
- Bucefal/o** *sag* Buxefalos (hestur Alexanders mikla).
- bucer/o** *dýr* nashyrningsflug (*Buceros*).

buĉli *áhr trú* slátra. **-(ad)o** slátrun. **-ejo** slátrhús. **-isto** slátrari; fjöldamorðingi; blóðþyrstur maður.
-oviando slátrarakjöt. **amas-ado** fjöldamorð. **ofer-i** *áhr* fórna.
bud/i *áhl* vera í fýlu. **-ema** í fýlu, fúll, ólundarfullur.
bud/o skúr, byrgi, (ver)búð. **gardostara -o** varðmannsklefi. **gazel-o** blaðsöluturn. **telefon-o** símaklefi.
Buda/o = Budho.
Budapest/o *ldf* Búdapest (höfuðborg Ungverjalands).
Budapeŝt/o *ldf* = **Budapesto.**
Budd/o = Budho.
buden/o *mat* blóðmör. **blanka -o** kjúklingsbringukjöt blandað mjólk í vömb.
budĝet/o *hag* fjárhagsáætlun. **-i** *áhl* gera fjárhagsáætlun.
budh/o *trú sag* búdda (heiðurstitill hálærðs manns í búddadómi). **B-o** Búdða, Búddha (heiðurstitill stofnanda búddismans). **-ano** búddatrúarmaður. **-eco** fullkomin upplýsing samkvæmt búddatrú.
-ismo búddatrú, búddadómur, búddismi. **-isto = -ano.** **-onasko** afmælishátíð Búdða.
budit/o = flava motacilo.
budle/o *gra* fiðrildarunni (*Buddleja daimdii*).
buduar/o búningsherbergi, glæsilegt dömuherbergi.
Buenos-Ajres/o *ldf* Buenos Aires (höfuðborg Argentínu).
buf/o *dýr* karta (*Bufo*).
bufag/o *dýr* (*Buphagus*): uxastari (*B. africanus*), rauðnefjuð uxaspæta (*B. erythrorhynchus*).
bufed/o veitingaborð, skenkur. **-ejo** borðsalur. **-isto** þjónn í borðsal. **-istino** þerna í borðsal.
bufon/o *ská* loddari, hirðfífl.
bufro *jár* *bif* höggvari. **-a 1** höggvara-. **2** *efn* dúa-, búffer-. **-a baterio** *rtæ* viðbragðsgeymir.
-osolvajo *lfe* dúalausn, búfferlausn. **-oŝtato** ríki milli tveggja deiluaðilja. **buftalm/o** *gra* garðageisli (garðjurt) (*Buphthalmum*).
bugenvil/o *gra* þríburablóm (*Bougainvillea glabra*).
bugl/o 1 (í Þýskalandi og Englandi) = **klariono.** **2** (í Frakklandi) = **sakskorno.**
bugr/i *áhr nýy* (gróft) hafa hommakynmök við.
buĝet/o = budĝeto.
buĝi/o *læk* þinill.
bujabes/o *mat* fisksúpa.
buk/o sylgja, hringja. **-i** *áhr* festa með hringju/sylgju. **-dorno, -a pinglo** sylgjuþorn, þorn í hringju.
dis-i, mal-i *áhr* spenna af sér.
bukan/o *mat* reykt kjöt, reyktur fiskur. **-i** *áhr* reykja (kjöt eða fisk).
Bukareŝt/o *ldf* Búkarest (höfuðborg Rúmeníu).
bukcen/o 1 *sag* (blásturshljóðfæri Rómverja). **2** *dýr* kuðungur (*Buccinum*).
bukcinator/o *lfæ* vangavöðvi.
buked/o 1 blómvöndur. **2** ilmur (og bragð) víns.
bukl/o (hár)lokkur, liður á hári. **-a** hrokkinn, hrokkinhærður. **-i** *áhr* liða (hár). **-aro** hárlokkar, liðað hár.
-eto hárlokkur. **-iĝema = krispa.** **-ilo** krullupinni, papílotta. **frunt-o** ennistoppur. **konstantaj -oj** permanent. **log-o** ennislokkur. **sen-igi** jafna (úr liðum).
bukmekr/o = vetperisto.
bukolik/o *bók* hjarðmannaljóð. **-a** hjarðmannslegur.
buks/o *gra* fagurlim (*Buxus*). **ordinara -o** limviður. **-acoj** fagurlimsætt (*Buxaceæ*).
bul/o 1 hnaus, kökkur. **2** kúla (í keiluspili). **-a** kökkóttur. **-ejo** bowls-braut. **-eto 1** smákúla. **2** *mat* soðkaka, kjötbúðingur steiktur í feiti. **-igi** kreppa; gera kökk úr e-u. **-iĝi** engjast. **-pieda** klumbufættur. **har-o** hnútur (í hnakknum). **neĝ-o 1** snjóbolti. **2** *gra* = **opulo.**
sang-o blóðlifur. **ter-o 1** moldarhnaus. **2** þúfa.
bulb/o 1 *gra* laukur, laukknaппur (sjá einnig **cepo**). **2** e-ð laukmyndað. **3** *lfæ* gíma; klumba.
-a *hús* *tæk* laukmyndaður, lauklaga. **-ero** *gra* reifablað lauks. **har-o** *læk* hárklumba. **mjel-o** *lfæ* mænukylfa, mænuhöfuð. **okul-o** *lfæ* augnknöttur.
bulbil/o *gra* æxlikorn, æxliknappur.
bulbul/o *dýr* persneskur næturgali.

- buldog/o** *dýr* bolabítur.
- buldoz/o** *tæk umf* jarðýta. -i *áhr* ryðja burt (með jarðýtu); þvinga.
- bule/o** bulla, páfabréf.
- bulen/o** *sig* kló (segl).
- bulgar/o** *per* Búlgari. -a búlgarskur. **B-io, B-ujo** *ldf* Búlgaría.
- bulimi/o** *læk* græðgi.
- buljon/o** **1** *mat* kjötseyði, kraftsúpa. **2** *líf* gerlaklak. -a **viando** kjötstykki sem notað var til að búa til kjötseyði.
- bulk/o** *mat* brauðvala, brauðsnúður, brauðstykki. **butera -o = brioço.**
- bull/o** **1** *kaþ* = **buleo**. **2** *læk* blaðra. **3** *lfæ* sáldbóla.
- Bulonjo** *ldf* Boulogne. -o **çe Maro** Boulogne-sur-Mer.
- bulten/o** tilkynningablað (félags). **meteorologia/vetera -o** veð veðurfregnir.
- bulvard/o** **1** breiðgata. **2** varnarvígi. **ring-o** hringbraut. -ulo glaumgosi.
- bum!** *mfr* hlunk.
- bum/o** *sig* beitiás, seglás. **lev-o** bóma.
- bumerang/o** bjúgverpill, búmerang.
- bun/o** bolla.
- bungar/o** *dýr* krait-snákur (*Bungarus*).
- bunkr/o** **1** steinsteypt vígi, loftvarnarbyrgi. **2** torfæri (á golfvelli).
- bunt/a** *nýy* mislitur, marglitur; skjóttur. -(**ec**)o marglitun, mislitun.
- bur/o** *sag* Búi.
- burask/o** *veð* allhvöss skúr, allhvasst él, kastvindur (með skúrum eða éljum).
- Burbon/oj** *sag* Búrbónar, Bourbonar.
- burd/o** *dýr* villibýfluga (*Bombus*). -ado suð í flugu.
- burdon/o = bordono.**
- bure/o** bourrée (franskur dans úr Auvergne-héraði).
- buret/o** **1** *efn* mæligler, mælipípa. **2** *kaþ* messukanna (fyrir vínið eða vatnið).
- Burgonjo** *ldf* Búrgúnd. -a **vino** Búrgúndarvín.
- burgraf/o = kastelgrafo.**
- burgund/o** *per* Borgundari. **B-ujo = Burgonjo.**
- burĝ/o** **1** borgari. **2** burgeis. **3** almennigur. **4** íhaldsmaður. -a **1** úr millistétt. **2** smáborgaralegur. -aro millistétt; burgeisastétt; borgarastétt. -eco *sag* íhaldssemi; burgeisastétt. -iĝi verða burgeis; verðaborgari. -ogvardio heimavarnarlið, borgaralið.
- burĝon/o** *gra* **1** blómknappur. **2** hnappur. -i *áhl* blómgast, spretta; dafna. **gusto-oj** *lfe* bragðlaukar.
- burk/o** rússneskur eða pólskur flókamöttull.
- Burkin/o** *ldf* Búrkína Fasó.
- burlak/o** maður sem togar pramma á Volgufljóti.
- burlesk/a** skringilegur. -o skopstæling. -i *áhr* afbaka, snúa til athlægis. -aĵo skrípaleikur, skopleikur.
- ulo **1** skopleikari. **2 = bufono.**
- Burmaniacoj** *gra* þráðjurtaætt (*Burmanniaceæ*).
- burnus/o** arabaskikkja með hettu.
- buro/o** *nýy* **1** stjórnarskrifstofa. **2** stjórnarnefnd.
- burokrat/o** skriffinnur; skrifstofuembættismaður. -a skriffinnsku-. -aro skrifstofufólk; skrifstofubákn.
- eco skriffinnska; skrifstofuvald. -ismo skriffinnskustjórn.
- burs/o** **1** *nýy* peningabudda. **2** *lfæ* slímbelgur. **faringa -o** koktota. -ito *læk* belgbólga, belgmein.
- burserac/oj** *gra* kyndilviðarætt (*Burseraceæ*).
- Burundi/o** *ldf* Búrúndí.
- bus/o** *nýy* = **aŭtobuso**. **trole-o** rafknúinn strætisvagn (tengdur loftlínu).
- busol/o** *eðl* *ldm* galvanímælitæki. -o **de deklino** *eðl* segulskekkjumælir. -o **de subklino** *eðl* sínus-galvanímælitæki. **tangent/a -o** *eðl* tangens-galvanímælitæki.
- busprit/o** *sig* bugspjót. **bum-o** brandauki.
- bust/o** **1** brjóstmynd. **2** efri hluti líkamans að framan.
- buš/o** *lfæ* munnur; mynni; op. -a *hlj* munnlegur. -a **vokalo** munnhljóð. -aĉo kjaftur. **teni la -aĉon** halda kjafti.

-**aĵo** munnstykki. -**ego** = faũko. -**umo** múll, munnkarfa. -**peco 1** = buŝaĵo. **2 tæk** talpípa.
 -**tuko** servíetta, munnþurrka. **en-aĵo** = mordaĵo. **en-iĝi 1** fara í mynni. **2** renna inn; leiða inn.
per-a læk sem notar ekki nema lyf um munninn. **per-e** munnleiðis. **post-o** lfæ = faringo. **plen-o** munnfylli.
buŝel/o skeppa.
buŝmen/o = boŝmano.
but/i áhr bún hreykja að. -**ilo** gar verkfæri til þess að hreykja að.
butadien/o efn bútadíen (litlaus gastegund notuð til framleiðslu gervigúmmis).
butan/o efn bútan. -**acido** = butanata acido. -**ato** bútanat. -**ata acido** bútansýra. -**olo** bútanól.
 -**ono** bútanón.
Butan/o ldf Bútan.
bute/o tæk vél dýr músvákur (*Buteo buteo*). **vespo-o** dýr býþjór (*Pernis apivorus*).
buten/o efn búten.
buter/o mat smjör. **artefarita -o** = margarino. -**a** smjör-. -**a acido** smjörsýra. -**i** áhr smyrja.
 -**ata pano** smurt brauð. -**igi** strokka. -**igilo** strokkur. -**isto** smjörsali, mjólkursali.
 -**ometro** fitumælir til að mæla smjörfitu í mjólk.
buteril/o efn búterýl.
butik/o búð, sölubúð, verslun. -**a** búðar-. -**i** áhl eiga búð. -**isto** búðarmaður, smákaupmaður.
 -**umi** áhl versla, fara í búðir. **tra-i** áhl = butikumi. **ĉen-o** keðjuverslun.
butil/o efn bútýl. -**a alkoholo** = butanolo.
butin/o efn bútín.
butom/o gra brúðarsveipur (*Butomus umbellatus*). -**acoj** brúðarsveipsætt (*Butomaceæ*).
buton/o hnappur, tala. -**i** áhr hneppa. -**ado** það að hneppa. -**umi** áhr hneppa. -**truo** hnappagat.
dis-i, **mal-i** áhr hneppa frá. **prem-o 1** smella. **2** slökkvari. **riglo-o** bif læsingarhúnn (á bíl). **sekur-o** öryggi.
Buvetinsul/o ldf Bouveteyja (óbyggð eyja í Suður-Atlantshafi, hjálenda Noregs).

C, c 1 *mfr* 3. stafur esperanto-stafrófsins. 2 *tón* C. **C bemola**, ces. **C diesa**, cis. **C-kleo**, C-lykill. 3 (í rómverskum tölum) C = 100 (= **cent**). 4 *efn* C = **karbono**, kolefni.

5 (skammstöfun) = **centezimala**, **Celsius**.

c/o *mfr* sé (heiti bókstafsins c).

car/o *per* (Rússa) keisari. **-ino** keisaraynja (af Rússlandi). **-ido** keisarasonur, krónprins (í Rússlandi), **-idino** keisaradóttir (í Rússlandi). **-ismo** keisarastjórn.

ceb/o *dýr* hettuapi (*Cebus capveinus*).

Cebaot *bib* allsherjar. **la Eternulo** - drottinn allsherjar.

cece/o *dýr* = **glosino**.

cecidomi/o *dýr* hnúðmý (*Cecidomyia*).

Cecil/o *per* Cecil. **-a** Sesselja. **sankta -a** heilög Cecilía.

Cecili/o *per* = Cecilia.

ced/i *áhl áhr lög* 1 láta undan. 2 draga sig í hlé. 3 veita, láta í té. 4 láta af hendi, sleppa (við = al).

-o eftirlátssemi, samþykki; uppgjöf; framsal. **-ado** sífelld eftirlátssemi, eftirlæti. **-ajo** ívilnun, tilslökun.

-ema eftirlátur, auðsveipur; stimamjúkur. **-igi** sigra, yfirbuga. **for-i áhr** láta af hendi. **inter-i = kompromisi**. **mal-i áhl** standa á móti, veita viðnám. **mal-ema** óundanlátssamur; harður, þrár. **ne-ebla** óafseljanlegur.

ne-ema, **sen-a** ósveigjanlegur; þráfyllginn.

cedil/o *pre* krókur, krókmerki (neðan úr bókstöfunum c,s,t).

cedr/o *gra* sedrustré, sedrusviður (*Cedrus*). **himalaja -o = deodaro**.

lebanona -o líbanonsedrustré (*C. libanoni*).

cedrat/o *gra* sætsítróna. **-ujo** sætsítrónutré (*Citrus medica* var. *bajoura*).

cedrel/o *gra* sedrusviður (*Cedrela*).

cefal/o *vís* (hluti fagorða = höfuð, haus). **-a** höfuð(s)-. **-algio = kapdoloro**.

-ospina likvaĵo heila- og mænuvökvi. **brako-a trunko** stofnæð arms og höfuðs.

-a indico hlutfallstala höfuðmælinga.

cefale/o *læk* langvinnur höfuðverkur.

cefalof/o *dýr* dvergantilópa (*Cephalophus*).

Cefaloni/o *ldf* Kefallínía.

cefalopod/oj *dýr* smokkar, smokkfiskar (*Cephalopoda*) (= **kapopieduloj**).

Cefalotacoj *gra* jarðkönnuætt (*Cephalotaceæ*).

Cefanja *bib* Sefanía.

Cefe/o *stj* Sefeus (stjörnumerki). **-ido** sefíti, breytistjörnutegund.

cejan/o *gra* kornblóm (*Centaurea cyanus*). **-bluo** kornblómablámi.

Cejlon/o *ldf* = **Srilanko**.

Cekrops/o *goð* Kekrops (konungur í Attíku sem stofnaði Aþenuborg).

cekum/o *lfæ* botnlangi. **-ito** *læk* botnlangabólga.

cel/i *áhr* 1 miða að, beina að. 2 meina, eiga við, stefna að. **-a** viðeigandi, hnyttilegur.

-e hnyttilega. **-o** mark, mið, markmið, tilgangur, **trafi la -on** hitta markið. **-anta al** áleiðis til.

-ado miðun, meining, ætlun. **-eco** tilgangur, markmið. **-enda** sem á að stefna að.

-ilo 1 mið (á byssu), sigti. 2 = **klap-ilo**. **-ilaro** *her* miðunartæki, miðunarbúnaður. **-umi áhr** miða, beina.

-umilo, **-umaparato** miðunartæki. **-hava** ákveðinn. **-disko = celtabulo**. **-fendo** miðunarklauf.

-globo takmarksbolti. **-grajno** framsigti. **-kaŭzo** *hei* tilgangsorsök, síðasta orsök. **-linio** miðunarlína.

-objekto markmið. **-punkto** miðdepill. **-tabulo** skotmark, skotspónn, skotskífa.

-truo leitari (á byssu eða myndavél). **al-a** ákveðinn. **laŭ-a** eftir áætlun. **sen-a** tilgangslaus.

ekster-a óviðkomandi(málefni). **supren-iáhr** girnast, sækjast eftir. **klap-ilo** *her* fjarlægðarmælir.

tiu-e til þess.

celastr/o *gra* beinviður, spólurunni. **-acoj** beinviðarætt (*Celastraceæ*).

Celebes/o *ldf* = **Sulaveso**. **-a Maro**, **Celebesmaro = Sulavesa Maro**.

celebr/i *áhr* 1 halda hátíðlegan; halda upp á. 2 halda (athöfn). **-(ad)jo** hátíð; hátíðarhald.

-anto prestur sem þjónar fyrir altari (skírur, jarðsyngur, o.s.frv.).

celenter/o *dýr* meltingarhol. **-uloj** holdýr, hveldýr (*Cœlenterata*).

celer/i/o *gra* seljurót, sellerí (*Apium graveolens*).

celest/o *tón* selestá.

celestin/o *efn* selestín.

celofan/o *efn* sellófan, sellófanappír.

- celom/o** *dýr* líkamshol.
- Celsi/o** *vís* Celsíus (sænskur stjörnufræðingur og eðlisfræðingur). **c-a grado** selsíusgráða, celsíusgráða.
- celul/o** *lfæ* húðnetja, hólf. **-ito** *læk* húðnetjubólga, húðnetjuígerð.
- celuloid/o** *efn* beðmi, tréningur.
- celuloz/o** *efn* tréni.
- cembr/o** *gra* sembrafura (*Pinus cembra*).
- cement/o** *efn tæk* **1** sement. **2** steinlím. **3** sameinandi afl. **-i áhr** **1** steypa. **2** líma saman.
- 3** styrkja, efla, treysta. **4** kústa með sementi. **-ejo** sementsverksmiðja. **-isto** steinsteypari.
- cend/o** sent (peningur).
- cenobit/o** klausturmunkur (ekki einsetumaður).
- cenotaf/o** (tóm gröf) minnismerki til minningar píslarvotts (píslarvotta, hetja).
- cens/o** manntal. **-i áhr** skrá mannfjölda. **-isto** censor, eftirlitsmaður (rómverskur embættismaður).
- cent/** hundrað. **-a** hundraðasti. **-o** hundrað. **-oj** hundruð (*da = ef*). **-estro** hundraðshöfðingi.
- mil** hundrað þúsund. **-obla** hundraðfaldur, hundrað sinnum stærri/meiri/fleiri. **-obligi** margfalda með hundrað.
- oblle** hundrað sinnum, t.d. *-oble kvin estas kvincent*. **-ono** hundraðasti hluti. **-ope** að hundraði saman.
- uma = centezimala**. **-foje** hundrað sinnum, t.d. *li faris tion -foje*. **-funto = kvintalo**. **-jaro = jarcento**.
- jara** hundrað ára gamall, tíræður. **ĉiu-jara** sem gerist einu sinni á hundrað ára tímabili. **el-o, po-o** af hundraði.
- jar-o** öld, eitt hundrað ár. **pro-o, pro-ego** s. **procento, procentego**.
- centaŭr/o** *goð* **1** mannfákur, kentár (= **ĉevalviro**). **2** *stj* Mannfákurinn, Kentárinn (stjörnumerki).
- centaŭre/o** *gra* kornblóm (*Centaurea*). **granda -o** fagurkornblóm (*C. seabiosa*).
- centaŭril/o** *gra* köldublóm (*Centaurium vulgare*).
- centav/o** **1** (í Portúgal) mynteining yfir hundraðasta hluta úr eskúdo. **2** (í ýmsum löndum Suður-Ameríku) mynteining yfir hundraðasta hluta úr peso.
- centezimal/a** hundrað stiga, Celsíus. **-a termometro** Celsíus hitamælir.
- centi/** *vís* sentí- (forskeyti eininga 10^{-2}).
- centifoli/o** *gra* villirós (*Rosa centifolia*). **musko-o = muskorozo**.
- centigrad/a = centezimala**.
- centim/o** sent, sentíma (frönsk mynteining = 1/100 úr franka).
- centiped/o** hundraðfætla (einnig **centipedulo**).
- centr/o** *rúm stæ fél her lfe* **1** miðdepill, miðja, miðpunktur. **2** miðstöð, aðalstöð. **3** miðflokkur.
- a ldf** miður, mið-, aðal-. **la -a nerva sistemo** miðtaugakerfið. **-i áhr alm tæk vél** **1** setja í miðjuna. **2** beina (e-u) á einn stað; safna utan um miðpunkt. **3** finna miðpunkt (e-s). **-ado** það að setja í miðju.
- eco** miðleiki. **-ejo** **1** miðstöð, miðja. **2 = centralo**. **-ismo** miðflokksstefna. **-isto** miðflokksmaður.
- ulo** *ípr* miðherji; miðframvörður. **al-igi = centralizi**. **dis-a vél** miðskakkur, örmiðja.
- ekster-a** skáhallur, burt frá miðbæ. **el-a = discentra**. **mal-i áhr ljó** gera (e-n) miðskakkan. **sam-a rúm** sammiðja.
- komerco-o** *hag* verslanamiðstöð. **orto-o stæ** (í þríhyrningi) skurðpunktur normalanna þriggja.
- pezo-o** *eðl* þyngdarpunktur. **prem-o flu** þrýstingsmiðja. **ŝtorm-o** *veð* óveðursmiðja.
- C-afriko, C- -Afrika Respubliko, C- -Afriko** Mið-Afríkulyðveldið.
- central/o** **1** *fél* verkalýðssamband. **2** aðaljárnbrautarstöð. **3** *tæk* rafstöð. **4** *fja* símstöð; landsími.
- loka -o** (sveitar)símstöð. **interurba -o, interloka -o** landsími. **interlinea -o** *fja* endurvarpsstöð (einnig **interlinea stacio**). **stacia -o** *fja* skiptiborð (fyrirtækis). **akvo-energia -o** vatnsrafstöð. **vapor-energia -o** gufuaflstöð. **atom-energia -o** kjarnorkuver.
- centraliz/i** *áhr* færa / draga saman á einn stað, færa (t.d. stjórnina) undir eina stofnun. **-a** miðstýringar-.
- (ad)o** miðstýring. **-ismo** miðstýringarstefna. **mal-i áhr** valddreifing. **mal-o** valddreifing.
- centrant/o** *gra* gyðjustafur (*Centranthus ruber*).
- centrifug/a** *eðl gra* miðflótta-. **-i áhr tæk** skilja, þeytivinda. **-ado** þeytivinding. **-ajo** syrja vegna þeytivindingar.
- ilo** þeytivinda, skilvinda. **-a forto** miðflóttakraftur, slöngvikraftur, þeytikraftur.
- centripet/a** *eðl gra* miðleitinn, miðsækin, miðsóknar-.
- centuri/o** *sag* hundrað manna herdeild (hjá Rómverjum). **-estro** hundraðshöfðingi.
- cenzor/o** **1 = censisto**. **2 = cenzuristo**.
- cenzur/i** *áhr* skoða (rit). **-o fél sál** **1** ritskoðun. **2** siðgát. **-isto** ritskoðandi.
- cep/o** *gra* rauðlaukur (*Allium cepa*) (einnig **bulbo**).
- cepol/o** *dýr* flettingur (*Cepola*).

- cerambik/o** *dýr* trjábukkur (*Cerambyx*).
- ceramik/o** leirkerasmíði. **-aĵo** leirker, leirvara. **-a** leir-, leirkera-. **-isto** leirkerasmiður.
- cerast/o** *dýr* naðra (*Cerastes*).
- cerasti/o** *gra* músareyra (*Cerastium alpinum*); mjallararfi (*C. arvense*); engjafræhyrna (*C. semidecandrum*); vegarfi (*C. caespitosum*).
- ceratin/o** = **keratino**.
- ceratofil/o** *gra* hnotbroddajurt (*Ceratophyllum demersum*). **-acoj** kransblaðætt (*Ceratophyllaceæ*).
- ceratoni/o** *gra* jóhannesarbrauðtré (s. einnig **karobujo**).
- cerb/o** *lfæ* **1** heili (= **encefalo**). **2** hjarni (= **cerebro**). **3** = **medolo**. **4** hugur. **lia -o iris promeni** ganga í leiðslu. **venis al mi en la -on** datt mér í hug. **-a** heila-, sem lýtur að heilanum; geð-.
- aĵo** *mat* heili (dýra) sem matur. **-aro** heilinn (á bak við e-ð), fræðimenn bak við tjöldin.
- eco** hugareiginleiki. **-eto** *lfæ* litli heilinn (= **cerebelo**). **-ujo** heilakúpa. **-oza** gáfaður.
- ularo** sérfræðinganeftnd. **-umi** *áhl* brjóta heilann. **-olaboristo** andlegur vinnumaður.
- ospina** heila- og mænuvökva-. **-oskuo** heilahristingur. **-oŝtopi** *áhr* heilaþvo. **en-igi** sannfæra.
- sen-a** heimskur. **sen-ulo** heimskingi. **klar-a** skýr í hugsun. **osto-o** mergur.
- cerbatan/o** blásturpípa, munnbyssa.
- Cerber/o** *goð* **1** Kerberos (varðhundur undirheima). **2** ógeðslegur dyravörður.
- Cercidifilacoj** *gra* hjartatrésætt (*Cercidiphyllaceæ*).
- cereal/o** *gra* kornjurt.
- cerebel/o** *lfæ* litli heili, hnykill.
- cerebr/o** *lfæ* hjarni.
- cerefoli/o** *gra* kerfill (*Anthriscus cerefolium*).
- ceremoni/o** **1** siðir, hátíðarsiðir, viðhafnarsiðir. **2** athöfn. **-a** athafnar-, viðhafnarlegur, hátíðlegur; formlegur. **-aro** hirðsiðir; hegðunarvenjur. **-ema** hátíðlegur; formlegur. **-estro** siðameistari.
- ismo** hátíðleiki; formleiki. **-ulo** hátíðlegur maður, siðamaður. **mal-a**, **sen-a** hispurslaus, viðhafnarlaus.
- Ceres** *goð* Ceres (rómværsk gyðja sem samsvarar grísku gyðjunni Demetru).
- Ceres** *stj* Seres, Ceres (dvergreikistjarna).
- ceri/o** *efn* seríum, serín (*Ce*) (*frumefni nr. 58*). **-a klorido** seríumklóríð. (í stað **-a** má nota **cerozza** eða **cerika**).
- aj kombinaĵoj** seríumsambönd.
- cerkopitek/o** *dýr* marköttur (*Cercopithecus*). **-edoj** markattaætt, apar gamla heims.
- cerotin/o** *efn* sýra býflugnavax.
- cert/a** **1** viss. **2** áreiðanlegur. **3** ákveðinn, nokkur, einn. **-e** vissulega; að vísu; áreiðanlega, ábyggilega.
- aĵo** áreiðanlegt mál, óhrekjanleg staðreynd. **-eco** vissa, áreiðanleiki; sannfæring. **-igi** **1** staðfesta, fullvissa. **2** tryggja. **-igo** staðfesting, fullvissun. **-iĝi** fá vissu, verða viss; taka e-n á orðinu.
- mal-a**, **ne-a** vafasamur, óviss. **mal-e** varla. **mem-a** montinn, öruggur með sig. **ne-a** efins.
- certi/o** *dýr* skógfeti (*Certhia familiaris*), garðfeti (*C. brachydactyla*).
- cerumen/o** *lfe* eyrnamerger (= **orelvakso**).
- ceruz/o** *efn* blýhvíta.
- cerv/o** *dýr* hjörtur (*Cervus*). **kanada -o** = **alko**. **moska -o** = **moskulo**. **norda -o** = **boaco**, **rangifero**. **ruĝa -o** rauðhjörtur (*C. elaphus*). **-a** hjartar-. **-aĵo** hjartarkjöt. **-ido** hindarkálfur. **-edoj** hjartardýr (*Cervidæ*).
- ino** hind. **-bleki** *áhl* (um hjört) baula. **-kornaĵo** **1** hjartarhorn. **2** hjartarsalt. **dam-o** = **damao**.
- cervelas/o** *mat* hangibjúga.
- cervik/o** *lfæ* háls. **-o de utero** legháls. **-a** háls-, legháls-.
- cesalpini/o** *gra* sennatré.
- cest/o** *sag* hnefaól (notuð í hnefaleikum hjá Grikkjum og Rómverjum).
- cestod/oj** *dýr* bandormur (*Cestoda*).
- cestr/o** *gra* skálatré (*Cestrum*).
- cetac/oj** *dýr* hvalir (*Cetacea*) (= **baleno**).
- ceter/a** hinn. **-e** annars, að öðru leyti; reyndar. **kaj -e** og fleiri, og svo framvegis **-o** það sem eftir er; þeir sem eftir eru, hitt. **-aĵoj** aukaatriði; eitthvað eitt í viðbót.
- ceterak/o** *gra* miltisburkni (*Ceterach officinarum*).
- cetil/o** *efn* setýl.
- cetoni/o** *dýr* gullbossi (*Cetonia cuprea*).
- cetrari/o** *gra* fjallagrös (*Cetraria islandica*) (= **islanda musko**).
- Ceven/oj** *ldf* Cevennafjöll (í Frakklandi).

- Cezar/o** *per* 1 Caesar, Sesar. 2 keisari(nn). -a *sku* keisara-. -a **operacio** keisaraskurður.
- i *áhl* stjórna sem keisari. -ismo einvaldsstjórn.
- Cezare/o** Sesarea.
- cezi/o** *efn* sesíum, sesín (Cs) (*frumefni nr. 55*). -a **klorido** sesíumklóríð. -aj **kombinaĵoj** sesíumsambönd.
- cezur/o** *ská* hvíld (í ljóðlínu). **ina -o** kvenhvíld (hvíldin kemur eftir stuttum lið). **vira -o** karlhvíld (hvíldin kemur eftir löngum lið).
- cgs/** *eðl* cgs-einingakerfi (sentímetri, gramm, sekúnda).
- ci** *mfr* þú. -a þinn (*forml.*).
- cian/o** *efn* sýan.-(at)**a acido** sýansýra.**kalia -ido** kalíumsýaníð. -**hidrogeno** sýanvetni.
- ida **acido** blásýra.
- ciane/o** *dýr* brennihvelja (*Cyanea medusa*) (= **brulmeduso**).
- cianoz/o** *læk* blámi (oftast úr súrefnisskortri í blóði).
- cianur(at)a acido** sýaníðsýra.
- Ciateacoj** *gra* trjáburknaætt (*Cyatheaceæ*).
- Cibel/o** *goð* Kybele (frýgísk gyðja).
- cibernetik/o** *tæk* stýrifræði.
- cibet/o** *des* úr desketti.
- cibori/o** *kaþ* patína (sem stendur á fæti), huslker.
- cic/o** *nýy lfæ* brjóstvarta. -**umo** tútta.
- cicer/o** *pre* siseró.
- Ciceron/o** *per* Cicero (rómverskur mælskumaður).
- cicindel/o** *dýr* ræningjabjalla (*Cicindela*).
- cidar/o** 1 vefjarhöttur æðsta prests gyðinganna. 2 vefjarhöttur Persakeisarans.
- Cidon/o** *sag* Sídon (bær í Líbanon).
- cidoni/o** *gra* kveða (e.k. ávöxtur). -**arbo**, -**ujo** kveðutré (*Cydonia*).
- cidr/o** *eplavín* (= **pomvino**).
- cifer/o** 1 tala. 2 tölustafur. -i *áhr* 1 reikna, telja. 2 tölusetja, setja blaðsíðutal á. -**ita baso** *tón* generalbassi, tölusettur bassi. **rond-e** hér um bil. -**plato** skífa (í klukku).
- cifoskolioz/o** *læk* kryppa og snúinbak.
- cifoz/o** *læk* kryppa, herðakistill.
- cigan/o** *tatari*, sígauni. -a **lingvo** tataramál. -**ino** sígaunakona.
- cigar/o** *vindill*. -**ejo** 1 vindlasala. 2 vindlagerð. -**eto** smávindill (ekki sígaretta). -**ingo** vindlamunnstykki.
- istino** vindlagerðarkona. -**ujo** vindlaveski. -**kesto** vindlakassi.
- cigared/o** *vindlingur*, sígaretta. -**ingo** vindlingamunnstykki. -**ujo** vindlingaveski.
- cign/o** 1 *dýr* svanur, álft. 2 *stj C-o* Svanurinn (stjörnumerki). **kanto de -o** svanasöngur. **kanto-o** álft (*Cygnus cygnus*). **malgranda kanto-o** dvergsvanur (*C. columbianus*). **nigra -o** svartur svanur. **tubera -o** hnúðsvanur (*Cygnus olor*). -**ejo** svanatjörn, svanabú. -**ido** ungur svanur, álftarungi.
- cikad/o** *dýr* trjásöngva, skortíta (*Cicada*).
- cikas/o** *gra* sagópálmi (*Cycas*). -**acoj** krónuviðarætt (*Cycadaceæ*).
- cikatr/o** *ör* (á hörundi). -**igi** rispa (hörund). -**ígi** (um sár) gróa, mynda ör.
- ígo** *græðsla* (sárs), myndun örs eftir sár. -**oplana** skrámgur.
- cikl/o** *alm lfe eðl tæk bók* 1 hjól, reiðhjól. 2 ljóðaflökkur; sagnaflökkur. 3 rið, umfang, sveifla. 4 tímabil, öld (tungl-), skeið; hringur. **durada -o** = **biciklo**. **trirada -o** þríhjól. -a 1 reiðhjóla-. 2 hringtengdur; hverfi-. -i = **bicikli**. -**igi** *efn* hringtengja. -**ígi** verða hringtengdur. -**ismo** hjólreiðar. -**isto** hjólreiðamaður.
- oido** *stæ* hjólsveigur. -**ometro** 1 snúningsmælir. 2 ummálmælir. -**orako** reiðhjólagrind.
- oturismo** ferðamennska með reiðhjóli. **du-o** = **biciklo**. **kilo-o** *eðl útv* kílórið.
- motor-o** vélhjól, bifhjól, mótörhjól. **plur-a** *efn* fjölhringa-. **po-o** *sekunde eðl* = 1 herco. **pokilo-o** = **kiloherco**.
- tri-o** þríhjól.
- Ciklad/oj** *ldf* Hringeyjar (grískur eyjaklasi í Eyjahafi).
- ciklamen/o** *gra* alpaþjóna (*Cyclamen*).
- ciklan/o** *efn* sýkkan.
- Ciklantacoj** *gra* kólfpálmaætt (*Cyclanthaceæ*).
- ciklo-/** *efn* (í sambandsheitum) hring-.
- ciklogir/o** = **helikoptero**.
- ciklometr/o** *bif* hringbogastika, kílómetramælir.

- ciklon/o** veð **1** hvirfilbylur, sveipur. **2** lægðarsvæði. **anti-o**, **kontraŭ-o** andsveipur, hæðarsvæði.
- Ciklop/o** goð kýklópi.
- ciklostil/i** áhr pre fjölríta. **2** fjölritari.
- ciklostom/oj** dýr hringmunnar (*Cyclostomata*) (= **rondbušuloj**).
- ciklotimi/o** læk tvílyndi, mislyndi; öfgageðveiki.
- ciklotron/o** eðl hringhraðall.
- cikoni/o** dýr storkur (*Ciconia*). **-oformaj** storkfuglar. **-a** storka-.
- cikori/o** gra kaffirót, síkoriurót (*Cichorium intybus*). **rostita -o** síkoría, kaffibætir.
- cikut/o 1** gra óðjurt (eitruð jurt) (*Cicuta virosa*). **2** sag eitursafi úr óðjurt. **akvo-o** gra óðjurt.
- cili/o** dýr lfæ gra bifhár. **-uloj** dýr bifdýr (*Ciliata*).
- ciliar/o** lfæ brárlík (*Corpus ciliare*).
- Cilici/o** ldf Kilikía (fornt ríki í Litlu-Asíu).
- cilindr/o** stæ **1** sívalningur, vals. **2** hólkur. **3** strokkur (í vél) **urinaj -oj** þvagdrönglar. **-a** **ĉapelo** pípuhattur.
- a presilo** prentvélar sívalningur. **-olagro = rullagro. bildo-o** fja kefli. **rul-o = tamburo 2.**
- cim/o** dýr **1** veggjalús (*Cimex*). **2** skortíta (*Hemiptera*). **lit-o** gra veggjalús (= **litlaŭso**). **3 = cumo.**
- cimati/o** fag **1** esslisti. **2** myndalisti.
- cimbal/o** skálabumba, málmgjöll, semball. **-isto** skálabumbuleikari, málmgjallaleikari.
- cimbalar/o** gra dvergammunnur (*Linaria cymbalaria*).
- cimbr/o** sag Kimbri (maður af germanskri þjóð sem Marius sigraði árið 101 f.Kr.).
- cimicifug/o** gra silfurkert (*Cimicifuga*).
- Cimodoceacoj** gra strandgoðaaætt (*Cymodoceaceæ*).
- cinabr/o** efn sinnóber. **-(oruĝ)a** vermiljóna.
- cinam/o** gra kanill. **-ujo** kaniltré (*Cinnamomum*). **-(at)a acido** efn kanilsýra. **-kolora** kanilbrúnn.
- oleo** kanilolía.
- cindr/o** efn aska; duft. **-a 1** öskugur. **2** ösku-. **3** öskugrár, fölur. **-ejo** öskustó.
- igi** brenna til kaldra kola, öskubrenna. **-igejo** brennsluofn. **-ujo 1** öskubakki. **2** öskukassi. **-ulino** öskubuska.
- omerkredo**, kaþ öskudagur. **-ourno** öskuker, duftker. **flug-o** fljúgandi aska.
- cinerari/o** gra sólbrúður (*Senecio cruentus*).
- cingul/o** lfæ gyrðill.
- cinik/a 1** blygðunarlaus, óheflaður. **2** napur, napuryrtur, kaldranalegur. **-eco** blygðunarleysi; kaldranaháttur.
- ismo** hundingjahyggja, kaldhæðnisstefna. **-ulo 1** hundingi. **2** kaldranalegur maður.
- cinip/o** dýr hnúðvespa (*Cynips*).
- cinkl/o** dýr fossbúi (*Cinclus cinclus*). **-edoj** fossbúaætt (*Cinclidæ*).
- cinocefal/o = paviano.**
- cinoglos/o** gra seppatunga (*Cynoglossum officinale*) (= **hundolango**).
- Cinomoriacoj** gra sandmóraætt (*Cynomoriaceæ*).
- cinozur/o** gra kambgras (*Cynosurus cristatus*) (= **hundovosto**).
- cintr/o** byg bogagrind. **-i** áhr reisa bogagrind. **de-i, sen-igi** áhr taka bogagrind í sundur.
- Cion/o** sag Síon. **-ismo** síonismi. **-isto** síonisti.
- cip/o** sag (rómvverskur) legsteinn; (rómvverskur) hornstólpi.
- ciper/o** gra hálfgras. **-acoj** stararætt, hálfgrasaætt (*Cyperaceæ*).
- Cipr/o** ldf Kýpur. **-a** kypverskur. **-ano** Kýpurbúi, Kýpverji.
- cipre/o** dýr postulínsbobbi (*Cypræa*) (einnig **venerkonko**). **mon-o** peningakuðungur (= **kaŭrio**).
- cipres/o** gra sýprus, grátviður (*Cupressus*).
- ciprin/o** dýr vatnakarfaættkvísl (*Cyprinus*). **-edoj** vatnakarfaætt (*Cyprinidæ*).
- cipripedi/o** gra gyðjuskór (*Cypripedium calceolus*) (= **veneršuet**o).
- cipsel/o = apuso.**
- cir/o** skóáburður; leðuráburður. **-i** áhr bursta (skó), fægja. **šu-isto** skóburstari.
- Cir/o** sag Kýrus (m.a. Persakonungur).
- Circ/o** goð Kirka (norn í forngrískum þjóðsögum).
- circe/o** gra krókurt (*Circæa lutetiana*).
- Circeasteracoj** gra yrtlingsætt (*Circeasteraceæ*).
- Ciren/o** ldf Kýrene. **-io** Kýrenía. **-ano** maður frá Kýrene, Kýreningi.
- Ciril/o** per Kýrílius. **-a** kýrilskur.
- Cirilacoj** gra leðurviðarætt (*Cyrillaceæ*).
- cirk/o** sag flf hringleikahús; fjölleikahús; sirkus.

- cirkaet/o** *dýr* snákerna (*Circaëtus gallicus*).
- cirkel/o** *tæk* hringfari, sirkill. **risorta -o** fjaðrasirkill. **stanga -o** stangasirkill.
- kalibro-o** mælisirkill, boginn sirkill. **-i** *áhr* draga með sirkli. **-ujo** sirklakassi.
- cirkl/o** *stæ ldf* **1** hringur. **2** hringflötur. **3** umgerð; baugur, hringlína. **4** hringtorg.
- la arkta C-o** heimskautsbaugur nyrðri. **la antarkta C-o** heimskautsbaugur syðri.
- a** hringmyndaður, hringlaga, kringlóttur. **-orezono** hringrök, vítahringur. **ĉef-o** *stæ* stórhringur.
- duon-a** *hús* hálfhringmyndaður, hálfhringlaga. **en-igi** umkringja.
- politiko de en-igado** umkringingarstefna. **rad-o** hjólbogi. **vent-o** *ldf veð* vindáttarskífa.
- cirkonferenc/o** ummál, hringur.
- cirkonstanc/o** kringumstæður; atvik. **-a** atvikslegur, kominn undir atvikum. **-aro** skilyrði, kringumstæður.
- pro-a** eftir kringumstæðum.
- cirkonvalaci/o = ĉirkaŭfortikaĵo.**
- cirku/o** *dýr* heiðir (*Circus*). **blua -o** bláheiðir (*C. cyaneus*). **Cindra -o** gráheiðir (*C. pygargus*).
- marĉa -o** brúnheiðir (*C. aeruginosus*). **stepa -o** fólheiðir (*C. macrourus*).
- cirkul/i** *áhl* **1** hringsnúast. **2** vera í umrás. **3** ganga milli manna. **-ado** umferð, hringrás.
- antaro** *umf* umferð. **-igi** **1** setja í umferð. **2** útbreiða; láta ganga.
- cirkuler/o** umferðarbréf, dreifibréf; umburðarauglýsing.
- cirkumcid/i** *áhr læk trú* umskera. **-o læk** **1** umskurður. **2** hinir umskornu. **3** umskurn, forhúðarstýfing.
- ne-ito** *bib* óumskorinn.
- cirkumfleks/o** *mfr* hattur, tvíbroddur (í lettri).
- cirkvit/o** *rtæ* straumrás. **indukta -o** spanrás. **magneta -o** segulrás.
- mallonga/kurta -o** skammhlaup, straumrof. **terkonekta -o** grunntengd rás. **en-igi** setja í rás; taka við.
- kurt-i** *áhr* valda skammhlaupi.
- ciroz/o** *læk* herðing, hersli; skorpnun. **hepata -o** lifrarskorpnun.
- cirsi/o** *gra* þistill (*Cirsium arvense*), risaþistill (*C. vulgare*). **marša -o** mýrarþistill (*C. palustre*).
- sentiga -o** lágbistill (*C. agaute*).
- cirus/o** *veð* blikutrefjar, klósigi.
- cis** *nýy* herna megin við (= **maltrans**).
- cist/o** **1** *lfæ* blaðra, belgur. **2** *gra* sólrós (*Cistus*). **-acoj** sólrósaætt (*Cistaceæ*).
- ĥole-ito** gallblöðrubólga, gallblöðrukvef. **-ito** blöðrubólga. **-oskopio** blöðruspeglun.
- cistein/o** *efn* sistein (hvít kristölluð amínósýra).
- Cisterci/o** Cîteaux (þorp í Frakklandi þar sem stofnað var frægt klaustur Benediktsreglu).
- ano** Sistersíanmunkur.
- cistern/o** *lfæ* **1** vatnsgeymir, þró. **2** tankur. **3** hít, sarpur. **-okamiono** tankbíll. **-oŝipo** olíuskip.
- vagono** tankvagn.
- cisticerk/o** *læk* sullaveikibandormur. **-ozo** sullaveiki.
- cistin/o** *efn* sistín, oxað form sisteins.
- cistocel/o** *læk* blöðruhaull.
- cistopterid/o** *gra* tófugras (*Cystopteris*). **-acoj** tófugrasætt (*Cystopteridaceæ*).
- cit/i** *áhr* vitna í, vitna til. **-ado** tilvísun. **-aĵo** tilvitnun. **-ilo** tilvísunarmerki, gæsalappir. **-inda** athugaverður.
- mis-i** *áhr* koma með ranga tilvitnun.
- citadel/o** útvirki; vígi.
- citato = citaĵo.**
- Citer/o** *ldf* Kýpera (eyja í Eyjahafi).
- Citere/a** *per* Kýpera (Afródíta).
- citiz/o** *gra* gullsópur (*Cytisus scoparius*).
- citofilakt/o** *læk* frumuvernd.
- citokrom/o** *efn* sýtókróm.
- citolog/o** *per* frumufræðingur. **-io** frumufræði.
- citoplasm/o** *lfæ* umfrymi.
- citri/(at)a** *efn -ata acido* sítrónusýra.
- citri/o** *sag* tón sítar (hljóðfæri).
- citrol/o** *gra* vatnsmelóna (= **akvomelono**) (*Citrullus*).
- citron/o** *gra* sítróna, gulaldin. **-arbo, -ujo** sítrónutré (*Citronus medica*).
- flava** sítrónugulur, skærgulur, ljósgulur. **-premilo** sítrónupressa.

- citrus/o** *gra* sítrusávöxtur; sítrustré (*Citrus*).
- civet/o** *dýr* þefköttur (*Viverra civetta*).
- civil/a** *sag lög* **1** borgara-, borgaralegur. **2** leikur. **-a inĝeniero** byggingaverkfræðingur.
- a leĝo** einkaréttur. **-eco** borgaraleiki. **-ulo** borgari.
- civiliz/i** *áhr* siða, mennta. **-ado** menntun, siðun. **ne-ito** ósiðaður maður.
- civilizaci/o** **1** menning. **2** menningarsamfélag. **-a** menningarlegur.
- civit/o** *sag* **1** fríbörg. **2** ríki. **3** borgarastétt. **-ano** þegn, (ríkis)borgari. **-aneco** (ríkis)borgararéttur.
- ismo** samfélagsfræði. **sam-ano** samlandi. **mond-aneco** hugsunarháttur heimsborgara.
- inter-ana milito** borgarastyrjöld.
- cizel/i** *áhr* **1** grafa á/í; drífa (málm). **2** gera (e-ð) fínt. **-ado** myndskurðarlist. **-ilo** graftrarverkfæri.
- isto** leturgrafari.
- col/o** þumlungur, tomma. **-signo** " (lengdarmerki:) þumlungsmerki, þumlungstákn, tommutákn; (hornmerki:) sekúndumerki.
- cug/o** *gra* þöll (barrtré - fellandi) (*Tsuga*). **pseudo-o = duglasio**.
- cum/o** *gra* skúfur. **dikotoma -o** kvíslskúfur.
- cuman/o** *ldf* veð flóðbylgja (vegna náttúruhamfara).

- Ĉ, ĉ** *mfr* 1 4. stafur esperanto-stafrófsins. 2 (skammstöfun) = **ĉirkaŭ**.
ĉ/o *mfr* sé með hatti (heiti bókstafsins ĉ).
ĉabrak/o undirdekk.
Ĉad/o *ldf* Tsjadvatn. -**io**, -**lando** Tsjad, Tchad.
ĉagren/iáhr 1 hryggja, hrella, angra. 2 mislíka. 3 trufla, ónáða. -**o** gremja, angur; harmur.
-a = **ĉagrenanta**. -**iĝi** verða óánægður, reiðast. -**ita** sorglegur, óánægður. **sen-a** áhyggjulaus.
ĉak/o hermannahúfa.
ĉakon/o chaconne (upprunalega spænskur þjóðdans frá 16. öld).
ĉalazi/o = **kalazio**.
ĉalet/o *byg* selkofi.
ĉam/o *dýr* gemsa (*Rupicapra*).
ĉambelan/o kammerherra. -**ino** kammerfrú (við hirðina).
ĉambr/o *tæk* 1 herbergi; stofa. 2 þingdeild. 3 salur. -**a** kammer-. -**aĉo** kytra. -**aro** íbúð. -**ego** salur.
-eto þaksalur, lítið herbergi. -**isto** herbergisþjónn. -**istino** 1 herbergisþerna, þjónustustúlka. 2 = **ĉambelanino**.
-oluant herbergjaleigusali. **lu-ano** herbergisleigjandi. **sam-ano** herbergisfélagi. -**oplant** stofujurt.
antaŭ-o 1 forstofa. 2 biðstofa. **ban-o** baðherbergi. **dormo-o** svefnherbergi. **fos-o** neðanjarðarskýli.
gasto-o gestaherbergi. **juĝo-o** lög réttarsalur. **kaldron-o** ketilhús, miðstöð. **klas-o** kennslustofa.
komando-o *tæk* stjórnklefi. **lego-o** lesstofa. **lu-o** leiguherbergi. **manĝo-o** borðstofa.
maŝin-o vélarrúm, vélstöð. **nebul-o** eðl þokuhyliki. **plumbo-o** *efn* blýfóðrað herbergi. **pun-o** = **arestejo**.
skribo-o skrifstofa.
ĉampan/o *mat* kampavín. -**izi** gera að kampavíni eða freyðivíni.
Ĉampanj/o *ldf* Champagne (hérað í Frakklandi).
ĉampinjon/o *gra* ætisveppur (*Psalliota campestris*).
ĉampion/o 1 meistari (í íþrótt); methafi. 2 forvígismaður. -**eco** meistaratign.
ĉan/o *tæk* gikkur (á byssu).
ĉant/o *tón* kirkjusöngur; tón; tónlag, kirkjulag. -**i áhr** tóna. **gregoria -o** gregoríanskur söngur.
ĉantaĝ/i *áhr* lög kúga fé af. -**o** fjárkúgun. -**isto** fjárkúgari.
ĉap/o *tæk* húfa; hetta. -**eto** hetta. **la Ruĝa Ĉ-eto** Rauðhetta. **ban-o** sundhetta. **dorma/nokta -o** náttúfa.
fald-o "bátur". **fel-o, pelt-o** loðhúfa. **verto-o** kollhúfa. **vaska -o** = **bereto**. **vizier-o** = **kaskedo**.
skota -o skosk húfa. -**o de aŭtomobila rado** hjólkoppur. -**o de fontoplumo** sjálfblekungslök.
-o de botelo flöskuhetta, flöskutappi.
ĉapel/o *gra* 1 hattur. 2 lok; hattur, tvíbroddur. -**ejo** hattabúð, hattaverslun. -**isto** hattari.
-istino kvenhattasaumari, kvenhattasali. -**ita** 1 með hatt. 2 *mfr* með hatti. -**ujo** hattaskja.
bul-o harðkúluhattur. **cilindra -o** pípuhattur. **kardinala -o** hattur kardínála. **klak-o** samfellanlegur hattur.
sun-o sólhattur.
ĉapitr/o kafli, kapítuli.
ĉar *mfr* 1 því að. 2 þar sem.
ĉar/o *sag* *tæk* 1 kerra, eineykisvagn. 2 hjólagrind, hjólabúnaður. -**ego** stór vagn, flutningsvagn.
-eto *tæk* 1 lítill vagn, lítill kerra. 2 (á ritvél) sleði. -**isto** flutningsvagnsekill. -**umo** hjólbörur. -**levilo** tjakkur.
aŭto-o hópferðabíll. **benko-o** hópferðabíll (oftast þaklaus). **bov-o** nautavagn. **elektro-o** rafknúin kerra.
infan-eto barnakerra, barnavagn. **flank-o, krom-o** hliðarvagn. **funebra -o** líkvagn.
lev-o vörulyftari, gaffallyftari. **plen-o** vagnhlass. **puŝ-o** 1 = **ĉareto**. 2 = **ĉarumo**.
ĉard/o *nýy* ungersk þorpskrá.
ĉardaŝ/o csárdás (ungverskur þjóðdans).
ĉarlatan/o 1 skottulæknir. 2 skrumari, svikari. -**i áhl** narra, svíkja, leika á. -**ajo** skottulækningar, svik.
-eco, -ismo skjalaraskapur. -**reklamo** skrum.
Ĉarlot/o *per* Karlotta.
ĉarm/a yndislegur, hrífandi, indæll; aðlaðandi. -**e** yndislega. -**o** yndi; unaður, fegurð (oft í ft. í þessari merkingu). -**i áhr** töfra, hrífa. -**ajo** kjörgripur (sbr. Hl. 1:7). -**eco** yndisleiki. -**ega** töfrandi, dásamlegur, frábær.
-igi gera fagan, fegra. -**ulo** indæll maður. -**ulino** indæl kona. **mal-a** andstyggilegur, ógeðfældur.
ne-a, sen-a ólaglegur, óviðkunnanlegur. **serpent-isto** slöngutemjari.
ĉarnir/o *tæk* *lfæ* *her* 1 hjara, hjör, löm. 2 liður. **universala -o** hjöruliður.
ĉarpent/i *áhr* smíða (úr timbri), höggva. -**ado, -arto** trésmíðaðið. -**ajo** 1 trésmíði. 2 klæðning.
 3 grind (á gólfi); vinnupallur. -**isto** trésmíður. **fer-ajo** vinnupallur á járngrind.

- ĉarpi/o** sag línskafl.
- ĉart/o** sag *lög* 1 réttindaskjal. 2 stofnskrá, leyfisbréf. 3 reglugerð.
- 4 leigusamningur (skips, flutningsbifreiðar eða flugvélar). **la Granda Ĉ-o de Anglujo** Skilmálaskráin mikla.
- la -o de UNo** stofnskrá Sameinuðu þjóðanna. **-i** áhr taka á leigu.
- aro** sag skilmálaskrá, leyfisbréfaskrá, skjalabók. **-ejo** sag skjalasafn. **-igi** leigja (skip, flugvél o.s.frv.).
- isto** skjalafraeðingur.
- ĉas/i** áhr 1 veiða. 2 leita, sækjast eftir. **-o** eftirsókn. **-ado** veiði; leit. **-aĵo** 1 veiðidýr. 2 kjöt af veiðidýrum.
- anto** hraðbátur. **-ejo** veiðiland, veiðisvæði. **-isto** 1 veiðimaður, skytta. 2 skógarhermaður.
- leĝaro** veiðilög, veiðireglur. **-leopardo = gepardo**. **-pelantoj** rekstrarmenn (í veiðum).
- permeso** veiðileyfi. **-putoro = furo**. **-osako** veiðitaska. **-sekvi** áhr leita uppi.
- for-i** áhr reka í burt, losa við, losna við. **kur-i** áhr elta með hundum. **pel-o** skarkveiði, fæliveiðar.
- ŝtel-i** áhr veiða í leyfisleysi.
- ĉasi/o** botngrind; undirvagn.
- ĉast/a** skírlífur, hreinlífur, siðlátur, látlaus. **-o**, **-eco** hreinlífi, skírlífi; siðsemi.
- mal-a** ósiðsamur, lauslátur, lostasamur. **mal-i** áhl *bib* 1 vera lostafullur, svalla, drabba. 2 taka framhjá með.
- mal-aĵo** saurlifnaður. **mal-eco** lostasemd, saurlífi. **mal-ejo = bordelo**.
- mal-ulo** vændismaður, óhófsmaður; hórkarl. **mal-istino** hóra. **ne-a** siðlaus, ósiðlegur. **-afekta** teprulegur.
- ĉat/oj** deplar og skvettur.
- ĉatobriand/o** mat nautakjötsréttur.
- ĉe** *mfr* 1 (um stað) við, hjá. 2 (um tíma) um leið, við, að. 3 hjá, með. **-esti** vera viðstaddur.
- mane** í hendinni; við höndina.
- ĉeĉen/o** *per* Tsjetsjeni. **Ĉ-io** *ldf* Tsjetsjenía.
- ĉef/i** *mfr* aðal-, erki-, höfuð-. **-o** aðalmaður, höfðingi; húsbóndi; forstöðumaður; stjóri. **-a** aðal-, höfuð-.
- i** áhl 1 vera æðstur. 2 vera mikilvægastur. **-e** aðallega. **-aĵo** aðalmálið. **-eco** æðsta vald.
- mal-a**, **ne-a** 1 auka-, viðauka-, hjá-. 2 annars flokks, ómikilvægur. **-altaro** háaltari. **-anĝelo** erkiengill.
- artikolo** leiðari, forystugrein. **-episkopo** erkibiskup. **-grava** þýðingarmestur. **-inĝeniero** yfirverkfræðingur.
- juĝejo** hæstiréttur. **-kelnero** yfirþjónn. **-leŭtenanto** yfirlautinant. **-libro** höfuðbók, kladdi. **-manĝo** aðalmáltíð.
- masto** stórsigla. **-ministro** forsætisráðherra. **-orgeno** fyrsta handborð (orgels), háverk. **-parto** aðalhluti.
- pastro** æðsti prestur. **-preĝejo = katedralo**. **-pulso** niðurslag. **-redaktoro** aðalritstjóri.
- serĝento** undirforingi, yfirlíðsforingi. **-strato** aðalstræti. **-ŝlosilo** aðallykill, allsherjarlykill.
- turo** borgarturn, aðaltorn (kastala). **-urbo** höfuðborg, höfuðstaður. **-urbestro** yfirborgarstjóri, aðalborgarstjóri. **-violonisto** konsertmeistari. **-vojo** aðalbraut.
- ĉeĥ/o** *per* Tékkí. **-a** tékkneskur. **Ĉ-io**, **Ĉ-ujo** *ldf* Tékkland.
- o-slovaka** tékkóslóvakískur, sem tilheyrir Tékkóslóvakíu. **Ĉ-oslovakio** Tékkóslóvakía.
- ĉek/o** *hag* ávísun, tékki. **nekovrita -o/senvalora -o** innistæðulaus ávísun, innistæðulaus tékki, gúmmítékki.
- trastrekita -o** strikaður tékki. **vojaĝa -o** ferðatékki. **-libro** ávísanahefti. **poŝt-o** póstaávísun.
- poŝt-a konto** póstagíróreikningur. **bank-o** bankatékki, bankavixill.
- ĉel/o** *lfæ flu eðl* 1 hús klefi. 2 dýr hólf (í býkúpu). 3 fruma. 4 reitur (á taflborði).
- 5 bolur og vængir (á flugvél). 6 sella (stjórnmalamanna o.fl.). *rtæ lumelektra -o*, **foto-o** ljósnemi.
- palisada -o** *gra* stafsella. **sponga -o** *gra* stuttfruma. **-a** holóttur, sellu-. **-aro** 1 vaxkaka. 2 sellnakerfi.
- ara** úr vaxköku, í vaxköku. **-eto = alveolo**. **-emajlo = klozoneo**. **-muko = protoplasmo**.
- veturilo** lögreglubíll, fangabíll. **lip-o** *gra* loftaugavör. **plur-uloj = metazooj**. **selen-o** selensnertiljósnemi.
- unu-uloj = protozooj**. **bartavola -o** *eðl* snertiljósnemi.
- ĉele/o** *fru* Chellskaöld (um fyrri hluta fornsteinaldar).
- ĉement/o** *lfæ tæk* 1 tannlím, tannskorpa. 2 skelhersluduft. **-i** áhr herða (yfirborð máls).
- ado** skelhersla, yfirborðshersla.
- ĉemiz/o** 1 skyrta. 2 serkur, kvenskyrta. 3 bolur; stakkur. **nigraj -oj** svartstakkar (= **faŝistoj**).
- brunaj -oj** brúnstakkar (= **nazioj**). **-butonoj** skyrtuhnappar. **-eto** stutt skyrta. **T- -o** stuttermabolur.
- sub-o** nærskyrt. **sur-o** (laus) skyrtubrjóst. **har-o**, **pent-o** hæruskyrta. **nokto-o** náttserkur, náttkjóll.
- ĉen/o** *tæk útv ver* 1 keðja; festi. 2 röð. **-a** keðju-. **-i** áhr hlekkja, fjötra, binda með keðju.
- ero** hlekkur. **-eto** festi. **-ujo** sveifarhús. **de-igi**, **el-igi** leysa, láta lausan.
- kun-ado** hlekkjun; röð þar sem hvert atriði rekur annað. **sen-a** keðjulaus; ófjötraður. **ankra -o** akkerisfesti.
- argana -o** kranastrengur. **fera -o** járnfesti. **flor-o** blómhringur. **hokmaŝa -o** hringfesti.
- horloĝa -o** klukkukeðja. **hunda -o** hundakeðja. **karbon-o** *efn* kolefniskeðja. **kol-o** hálsfesti, hálsmen.
- kuplo-o** *tæk* reiðhjólakeðja. **ora -o** gullfesti. **pordo-o** öryggiskeðja á hurð. **porto-o** færband.
- rul-o** keflarenna. **senfina -o** endalaus keðja. **ŝaŭm-o** beisliskeðja. **ŝlosita -o** lokuð keðja.

tranĉo-o *tæk* keĉja á keĉjusög. **trog-o** *tæk* skóflukeĉja. **-butik**o keĉjubúð. **-fumado** keĉjureyking. **-kanto** keĉjusöngur. **-laboro** færibandavinna. **-letero** keĉjubréf. **-reakcio** keĉjuverkun. **-ringo = ĉenero**. **-stablo** færiband.

Ĉenajo *ldf* Chennai (áður Madras) (höfuðborg fylkisins Tami Nadu á Indlandi).
ĉenil/o silkikögur.
Ĉerburgo *ldf* Cherbourg (hafnarbær í Norður-Frakklandi).
ĉerimoli/o *gra* morgunberkja (ávöxtur). **-ujo** morgunberkjutré (*Annona cherimolia*).
ĉeriz/o *gra* kirsiber. **-ejo** kirsiberjagarður. **-arbo**, **-ujo** kirsiberjatré. **-ligno** kirsiberjaviður.
ĉerk/o líkkista. **-a 1** líkkistu-. **2** grafarlegur; sorglegur. **-ujo** gröf, legstaður. **-veturilo** líkvagn.
en-igi leggja í líkkistu, kistuleggja.
ĉerkes/o *per* Tjerkesskbúi. **Ĉ-io**, **Ĉ-ujo** *ldf* Tjerkessk-hérað.
Ĉernobilo *ldf* Tsjernobyl (borg í Úkraínu nafnkunn af kjarnorkuslysi árið 1986).
ĉerp/i *áhr* **1** ausa. **2** draga út. **-o** austur (það að ausa, og það sem ausið er). **-ado** stöðugur austur.
-aĵo útdráttur; ausufylli. **-eto** smásopi. **-ilo** *sig* ausa, sleif, eysill. **el-i** *áhr* ausa, tæma með austri.
el-ita þurrausinn; uppgenginn (um bók). **el-iĝi** verða uppseldur; þreytast; verða búinn.
neel-eblo óprjótandi, ótæmandi, óþrotlegur. **sub-i** *áhr* tappa.
ĉervonc/o *inn* térvonets, fyrrverandi rússneskur peningur.
ĉes/i *áhl* hætta (áhrifslaus eða með nafnhætti). **-o** stöðvun, slit, hlé. **-igi** hætta, hætta við, stöðva.
-igo stöðvun. **-iĝi** linna, hætta að vera, byrja að hverfa. **sen-a** sífelldur, látlaus, óaflátanlegur.
ĉeval/o *dýr tæk* **1** hestur, hross (*Equus caballus*). **2** (tafl) riddari. **3 = ĉevalpovo**.
-a hrossa-, hesta-; hestlegur. **-aĉo** trunta, bikkja. **-aĵo** hrossakjöt. **-ejo** hesthús. **-eto** **1** lítill hestur.
2 = poneo. **plej amata -eto** áhugamál. **-ido** folald, foli. **-ino** hryssa, meri. **-isto** hestamaður, riddari.
-iro riddaraleikur (í tafli). **-bleki** *áhl* hneggja. **-bredisto** hrossabóndi. **-haroj** hrosshár.
-servisto hestasveinn. **-rajdisto** reiðmaður. **-ĉsuo** skeifa. **-piedo = tusilago-**. **ĉanĝo** hestaskipti.
-ĉanĝejo skiptistöð hesta. **-viro** **1 = centaŭro**. **2 = virĉevalo**.
antaŭ-oj aukahestar, sem hjálpa hestum að draga vagn (t.d. upp brekku). **de-igi** **1** láta stíga af baki.
2 kasta af hestbaki. **de-iĝi** stíga af baki. **-povo** hestafl. **-manĝado** hrossát. **du-a** **1** tvíeykis-.
2 knúinn tveggja hestafla vél. **sur-igi** setja á hestbak. **sur-iĝi** fara á hestbak. **vir-o** graðhestur, stóðhestur.
balanc-o, **baskul-o**, **lul-o** rugguhestur. **baston-o** tréhestur. **batal-o** stríðshestur. **ĉas-o** veiðihestur.
kur-o kappreiðahestur. **rajd-o**, **sel-o** reiðhestur. **tir-o** vagnhestur. **plug-o** plóghestur. **ĉarĝ-o** burðarhestur.
Ĉeviot/a Montaro *ldf* Cheviot-fjöll.
ĉevron/o *byg* **1** sperra, sperrukjálki. **2** (í skjaldarmerkjafræði) skárendur sem mætast í oddi á skildi.
3 strík á ermi hermannabúnings. **-i** *áhr* sperra.
ĉi *mfr* *ská* **1** bendir til þess sem næst liggur. **tiu ĉi** þessi hérna. **ĉi tio** þetta. **ĉi-vintre** nú í vetur.
ĉi-kune hérmeð. **2 = ĉi tiu**.
ĉi/o *mfr* allt. **-opova** almáttugur. **-oscia** alvitur. **-ovora** sem nærast á alls konar fæðu.
-a alls konar, sérhver. **-amaniere = ĉiel**. **ĉiaokaze** hvað sem öðru líður.
ĉial *mfr* alls vegna.
ĉiam *mfr* **1** alltaf, ávallt, ætíð. **2** um leið. **por** - að eilífu. **-a** eilífur.
-ulo fastur viðskiptavinur, fastur gestur, fastagestur. **por-a** eilífur, sem verður að eilífu. **-igi** viðhalda.
-verda sígrænn.
ĉibuk/o tyrknesk pípa.
ĉiĉeron/o leiðsögumaður.
ĉie *mfr* alls staðar. **-a** alls staðar nálægur; algengur. **-eco** alls staðar nálægð.
ĉiel *mfr* á allan hátt.
ĉiello *trú kri* **1** himinn, loft. **2** himnar, himnaríki. **3** guð, drottinn. **-a** himneskur; dýrlegur; guðdómlegur.
-ano, **-ulo** himnesk vera, góður andi. **-arko** regnbogi. **-blua** himinblár. **-ruĝo** morgunroði.
-iro himnaför, uppstigning. **ĉielirtago** uppstigningardagur. **-skrapulo** skýjakljúfur. **sub-a** undir beru lofti.
ĉies *mfr* einhvers; allra. **-ulino = prostituitino**.
ĉif/i *áhr* böggla, krumpa. **-aĵo** bögglaður hlutur. **mal-i** *áhr* slétta. **ne-eblo** sem kryppplast ekki, straufrír.
ĉifĉaf/o *dýr* gransöngvari (*Phylloscopus collybita*).
ĉifon/o **1** tuska, drusla. **2** ræfill, tæta. **-a** slitinn. **-aĵo** tuska, tötur. **-aro** rýjur, töttrar.
-isto rýjusali, ruslasali, skransali. **-ulo** ræfill, tötrum klæddur maður. **hok-isto** ruslasafnari.
lav-o þvottatuska. **pied-o** fótatuska. **-figuro** fuglahræða.
ĉifr/o **1** leyniletur; dulmál. **2** dulmálslykill. **3 = monogramo**. **-i** *áhr* dulrita. **-ado** dulritun.
-aĵo orðsending á dulmáli. **-isto** maður sem skrifar á dulmáli. **mal-i = deĉifri** dulráða.
sur-i *áhr* dulrita ofan í dulritun.

- ĉiklo** *dýr læk sandfló (Sarcopsylla penetrans).*
- Ĉikaglo** *ldf Chicago (borg í Bandaríkjunum).*
- ĉikan/i** *áhr 1* áreita, stríða. **2** hártoga. **-o 1** áreitni, stríðni. **2** hártogun. **-ema 1** stríðinn. **2** hártogandi.
- ĉikl/o** *efn* (mjúk og bragðlaus trjákvöða, notuð í tyggigúmmí).
- ĉil/o** *líf* iðramjólk.
- Ĉili/o** *ldf* Chile, Síle. **-ano** Chilebúi, Sílebúi. **-a** chileskur, síleskur.
- ĉim/o** *líf* iðramauk.
- ĉimozin/o** hleypir.
- ĉimpanzo** *dýr* sjimpansi (*Pan troglodytes*).
- ĉin/o** *per* Kínverji. **-a** kínverskur. **Ĉ-a Maro** Kínahaf. **Ĉ-a Popola Respubliko**. Kínverska alþýðulýðveldið.
- aĵo 1** hlutur frá Kína. **2** kínverskt listaverk. **Ĉ-io, Ĉ-ujo** *ldf* Kína. **-ologio** fræðimaður í kínverskri tungu og bókmenntum. **-ologio** kínversk fræði. **Hindo-Ĉ-io, Hindo-Ĉ-ujo** *ldf* Indó-Kína.
- ĉinĉil/o** *dýr* loðkanína, silkikanína (*Chinchilla*).
- ĉiom** *mfr* allt saman. **-a** allur saman.
- ĉip/a** ódýr.
- ĉir/o 1** *gra* vafþráður. **2** *dýr* fálmarí. **-pieduloj** hrúðurkarlar (*Cirripedia*).
- ĉirkaŭ** *mfr 1* umhverfis, kringum. **2** um. **3** hér um bil, um það bil, sirka. **-a** umliggjandi, umhverfis. **-e** umhverfis; (hringinn í) kring. **-i** *áhr* umlykja, umkringja. **-o** ummál. **-aĵo** umhverfi.
- igi** setja/leggja í kringum, láta umkringja. **-antaro** fylgdarlið.
- polusa** sem liggur um/við heimskautin, heimskauta-, pólhverf. **-parolado** málalengingar, vífilengjur.
- kolo** hálsband. **-iri** fara í kringum. **-premi** umfaðma.
- ĉirp/i** *áhl* tista (um skordýr).
- ĉit!** *mfr* uss, þei þei.
- ĉiu** *mfr* (sér)hver. **-j** allir. **-tage** á hverjum degi. **-hora** á hverri stundu. **-dimanĉe** á hverjum sunnudegi.
- semajna** vikulegur, viku-. **-taga** daglegur. **-okaze** hvað sem öðru líður. **-foje kiam** hvenær sem **-jare** árlega.
- ĉiz/i** *áhr* meitla. **-ado** útskurður. **-ilo** meitill. **-ileto** stíll. **ĉirkaŭ-i** *áhr* höggva út línu.
- bek-ilo** gróþjárn, sporþjárn. **ligno-ilo** tréskurðarþjárn. **foldo-ilo = guĝo. gravur-ilo = grifelo.**
- ĉizoj/o** klippur, skæri; töng; dósahnífur. **-i 1** *áhr* tæk skera (málm). **2** *áhl* umf jár víxlást. **3** gegnskera.
- ĉj** *mfr* viðskeyti sem myndar gælunöfn karla, t.d. **Peĉjo** Pési, **Nikolĉjo, Nikĉjo** Nikki, Lási. **paĉjo** pabbi.
- ĉokolad/o** súkkulaði. **-a 1** súkkulaði-, úr súkkulaði. **2** súkkulaðiþrúnn. **-isto** súkkulaðisali.
- ujo** súkkulaðikanna.
- ĉot/o** *dýr* marhnútur (*Cottus*).
- ĉu** *mfr 1* myndar spurningar sem hægt er að svara játandi eða neitandi, t.d. *Ĉu vi venos?* Kemurðu. *Ĉu vere?* Er það satt? **2** hvort. **-ne** er það ekki?
- ĉuk/o** *tæk* (renni)greip, kjafi.
- ĉur/o** *nýy* (gróft) sæði, sáðvökvi. **-ovoj** mannseistu.

D, d 1 *mfr* 5. stafur esperanto-stafrófsins. **2 tón** D. **D bemola** des. **D diesa** dís. **2** (í rómverskum tölum) D = 500. **3 efn** D = **deŭterio**. **4** D-laga. **5** (skammstöfun) D = **deklincio magneta**; d = **dino**.

d/o *mfr* dé (heiti bókstafsins d).

da *mfr* af (um innihald, efni í hlutum o.s.frv.) Ath. að ekki má nota **da** á undan la, ĉiuj, tuta, ábendingarfornöfnum, eignarfornöfnum, tölum o.þ.u.l., og ekki heldur á undan nafnorði sem táknar ákveðið magn; í þessum tilfellum er notað **de** eða **el**. *glaso da akvo* glas af vatni. *multe da io* mikið af e-u.

dab/i *áhr nýy* núá létt. **-o** létt núning.

Dac/o *per* Dakúbúi. **-ujo** *ldf* Dakía.

dacel/o *dýr* hláturfugl (*Dacelo*).

dadaism/o *vís* dadaismi.

dadaist/o *per* dadaisti.

dafn/o *gra* töfratré (*Daphne*), lárviðartré.

dafni/o *dýr* halafló (*Daphnia*).

Dafnis/o *per* Dafnis (hjarðsveinn sem dísin Klói varð ástfangin af).

dafodil/o *gra* páskalilja (*Narcissus pseudonarcissus*).

dagerotip/o Daguerre-ljósmynd. **-io** Daguerre-aðferð.

Dagestan/o *ldf* Dagestan.

Dagobert/o *per* Dagbjartur. **-a** Dagbjört.

Dahome/o *ldf* Dahómey (fyrirverandi heiti á Benín, sjá **Benino**).

dajmon/o *goð* fylgjuð. **-ismo** *bók*.

Dakot/o *ldf* Dakóta, Dakota. **Nord-o** Norður-Dakóta. **Sud-o** Suður-Dakóta.

dakrioadenit/o *læk* tárakirtilsbólga.

dakriocist/o *læk* tárapoki. **-ito** tárapokabólga.

dakti/o *gra* ská **1** daðla. **2** réttur þríliður. **-a 1** döðlu. **2** með/í réttum þríliðum. **-ujo** *gra*, **-arbo**, **-opalmo** döðlupálmi (*Phoenix dactylifera*).

daktiilid/o axhnoðapunktur (*Dactylis glomerata*).

daktiograf/i *áhr* vélrita.

daktiioskopi/o fingrafararannsókn.

Dalai-lama/o *trú* Dalai Lama, yfirmunkur búddadóms Tíbets.

dali/o *gra* glæsifífill, glitífífill (*Dahlia*) (= **georgino**).

dalmat/o *per* Dalmatíubúi. **D-io**, **D-ujo** *ldf* Dalmatía. **-a** dalmatískur.

dalmatik/o *kaþ* dalmatíka, einkennisklæði djákna í messu.

daltonism/o *læk* litblinda.

dam/o *kaþ* **1** dama, hefðarkona, hefðarfrú. **2** lafði. **3** (í spilum og skák) drottning. **4** (í dammspili) dama. **Nia D-o** María mey. **-oj** dammur, dammspil. **ludi -ojn** tefla damm. **-igi 1** breyta í drottningu. **2** breyta í dömu.

-cervo = **damao**. **-ludo** = **damoj**. **-peco** dammtafla. **honor-o** hirðmær.

dama/o *dýr* dádyr (*Cervus dama*).

damaĝ/i *áhr* skaða, skemma, spilla. **-o** skaði, tjón, skemmdir.

damask/o damask. **-i** *áhr* vefa damask.

Damask/o *ldf* Damaskus (höfuðborg Sýrlands). **-ano** Damaskusbúi.

damasken/i *áhr* tæk rista/greypa rósir á. **-ita** **štalo** rósargreyp stál.

Damian/o *per* Damíanus.

damn/i *áhr* trú dæma til eilífrar refsingar. **-o** glötun, fordæming. **-inda** ámælisverður, bölvður. **-e** hver fjandinn, skollinn sjálfur!

Damokl/o *per* Damókles. **glavo de -o** damóklesarsverð, yfirvofandi hætta.

damp/i *áhr* tón deyfa (hljóð í hljóðfæri). **-ilo** tón tæk **1** hljóðdeyfir. **2** hljóðkútur.

dan/o *per* Dani. **D-io**, **D-ujo**, **D-lando** *ldf* Danmörk. **-a** danskur.

Danae *goð* Danáa (dóttir Akrisíosar konungs í Argos, en Seifur átti við hana son er Perseifur hét).

Dana/o *per* (í grískum þjóðsögum) Danaos (konungur í Argos og faðir fimmtíu dætra).

-idoj Danár (= Grikkir). **-idinoj** *goð* Danaosdætur.

danc/i *áhl* *áhr* dansa. **-o** dans. **-ado** dans; það að dansa. **-ejo** danssalur. **-igi 1** láta dansa. **2 -igi**

la tablojn (á andatrúarfundi) láta hreyfast miðilsborð (til þess að færa boð frá framliðnum mönnum). **-isto** dansari. **-istino** dansmær. **-arto** danslist. **-opašo** dansspor. **kun-ant(in)o** meðdansari. **klak-o** steppdans. **morto-o** *fağ* dauðadans. **šnur-isto** línudansari. **ventro-o** magadans.

- Dancig/o** *ldf* Gdansk, Danzig.
- dand/o** spjátrungur. **-i** *áhl* spjátra sig, líta út fyrir að vera spjátrungur. **-ismo** spjátur.
- for-i** *áhr*, **tra-i** *áhr* eyða vegna spjáturs.
- danĝer/o** hætta. **-a** hættulegur. **-e** hættulega. **-i** *áhl* vera hættulegur. **-eco** öryggisleysi. **en-igi** stofna í hættu.
- sen-a** 1 hættulaus. **2 = sekura**. **sen-eco** 1 hættuleysi. **2** öryggi.
- Daniel/o** *per* Daníel.
- dank/i** *áhr* 1 þakka. **2 = ŝuldi**. **3** afþakka. **-o** 1 þökk, þakkarorð. **2** þakkargjöf, þakkargerð. **-a** þakklátur. **-e** með þakklæti, með þökkum. **-'** **al** vegna. **-'** **al li** það var honum að þakka að... **-'** **al Dio** Guði sé þökk, lof. **-eco** þakklæti. **-ema** þakkarsamur í eðli sínu. **-inda** þakkarverður. **ne-inde** ekkert að þakka.
- for-i** *áhr* 1 afþakka. **2 = abdiki**. **ne-ema** 1 óþakklátur. **sen-a** 1 óþakklátur. **2** vanþakklátur.
- antaŭ-i** *áhr* þakka fyrirfram. **mal-i** *áhr* styggjast af.
- Dant/o** *bók* Dante (ítalskt skáld). **-eca**, **-eska** danteískur.
- Danub/o** *ldf* Dóná.
- Dardanel/oj** *ldf* Hellusund, Dardanellasund.
- Dari/o** *sag* Dareios, heiti ýmissa persakonunga.
- dariol/o** *mat* rjómaterta.
- darkemon/o** *sag* daríki, Daríusdalur (persneskur gullpeningur sem vó um 8 gr.).
- darm/o** *trú* kenningar Búdda, dharma.
- darmŝtati/o** *efn* darmstadtíum, darmstadtín (*Am*) (*frumefni nr. 110*).
- darsonvaliz/i** *áhr* *læk* lækna með Arsonvalsaðferð.
- dartr/o** *læk* hrúður, flasa.
- Darvin/o** *per* Darwin (enskur náttúrufræðingur). **-ismo** *líf* Darwinskenning.
- dat/o** (mánaðar)dagur; dagsetning. **-i** *áhr* 1 dagsetja. **2** tímasetja, árfæra.
- iĝi**, **-umi** *áhl* eiga rót sína að rekja (**de** = til). **-ilo** dagstimpill. **-eraro** 1 dagsetningarvilla. **2 = anakronismo**.
- festo**, **-reveno** ártíðardagur; afmælisdagur. (**internacia**) **-linio** *ldf* daglína.
- antaŭ-i** *áhr* dagsetja/tímasetja fyrir réttan tíma; dagsetja (e-ð, t.d. bréf) fyrir en það er skrifað. **freŝ-a** nýlegur.
- ĝis-a** nýr, nýjastur, nútíma-. **ĝis-igi** uppnýja, halda í dagshorfi, dagfæra. **mis-i** *áhr* dagsetja rangt.
- pag-o** gjalddagi. **post-i** *áhr* dagsetja fram í tíð. **sam-a** frá sama degi. **sen-a** ódagsettur.
- Datiskacoj** *gra* mexíkórótarætt (*Datisceae*).
- dativ/o** *mfr* þágufall.
- datur/o** *gra* 1 gaddepli (jurtin) (*Datura stramonium*). **2** gaddepli (aldinið). **-ujo** gaddepli (jurtin).
- daŭ/o** *sig* arabískur seglbátur með einu segli.
- daŭb/o** *tæk stæ* *ldf* 1 tunnustafur. **2** spjald (í skyrtu); þríhyrndur geiri. **3** boginn flötur keilu. **4** tímabelti.
- daŭfen/o** *sag* krónprins (Frakka), ríkiserfingi.
- daŭr/i** *áhl* 1 vera áfram, haldast. **2** standa yfir; endast. **-o** endingartími; tíminn meðan e-ð stendur yfir.
- en la -o da** í, um ... skeið. **-(em)a** *hlj* endingargóður, haldgóður. **-e** 1 varanlega. **2** lengi. **-ado** áframhald.
- igi** halda áfram; lengja. (*Ath.* að forðast ber að nota **-igi** með nafnhætti, t.d. í stað **li daŭrigis kanti** er betra að segja **li daŭre kant(ad)is** eða **li daŭrigis la kantadon**). **-igo** framhald.
- igota** framhald, frh. (í næsta blaði). **mal-a**, **ne-a** skammvinnur, skammgóður, óstöðugur. **jar-a** einær.
- longe-a** sem endist lengi. **preter-i** *áhr* haldast/endast lengur en. **viv-a** ævilangur. **viv-o** ævi, ævilengd.
- David/o** *per* Davíð.
- davit/o** *sig* (báts)ugla.
- dazibat/o** *dýr* stingskata.
- dazip/o** *dýr* e.k. beltisdýr (*Dasyopus*). **-edoj** beltisdýr (*Dasyopodidæ*).
- DDT** *efn* DDT.
- de** *mfr* frá, af. Þessi forsetning táknar **1** eignarfall, t.d. *la libro de Petro* bókin frá Pétri.
- 2** uppruna, t.d. *veturi de Parizo al Berlino* ferðast frá París til Berlínar. *desalti de ĉevalo* stökkva af hestbaki. *li mezuris la larĝon deloke de la pordego ĝis la korto* hann mældi breiddina frá hliðinu að forgarðinum. *la helpo venis de li hjálpin* kom frá honum. *ŝi prenis la infanon de ĉe mi* hún tók barnið frá mér. *ekstermi la popolon de sur la tero* afmá mennina af jörðinni. **3** upphafstíma, t.d. *de mateno ĝis vespero* frá morgni til kvölds. *de du jaroj li malsanis* hann hefur verið veikur í tvö ár. (*Ath.* í þessari merkingu er oft notað **ekde**, **de post** eða **detempe de**, t.d. *redonu al ŝi ĉiujn elspezojn de la kampoj post la tago*, *kiam ŝi forlasis*

la landon skilaðu henni aftur öllum afrakstri akranna frá þeim degi er hún fór úr landi. *li estis batalisto detempe de siaj pli junaj jaroj* hann hefur verið bardagamaður frá barnæsku sinni). **4** orsök, t.d. *ili ebriiĝis, sed ne de vino* þeir eru drukknir, og þó ekki af víni. *tremi de malvarmo* skjálfa af kulda. **5** (með sögn í þolmynd) framkvæmanda verknaðarins, t.d. *La virino estis mortigita de sia edzo* Konan var drepin af manninum sínum. (*Ath.* þar sem merking **de** kann að vera vafasöm, er oft betra að nota **disde** eða **fare de**, eftir atvikum, t.d. *la konkero de Anglujo fare de* (eða *far*) *de normandoj*).

-igi nema burtu, færa burtu. **-iĝi** skiljast frá, skilja í sundur. **ek-** allt frá. **-fali** áhl falla ofan.

-flui áhl renna burt; fjara út. **-formi** áhr afmynda, skemma, afskræma. **-klini** áhr snúa frá; víkja frá.

-meti áhr aflaga. **-meti ovon** verpa egg. **-lasi** áhr leggja niður, setja niður. **-skvarmiĝi** flagna, hreistra.

-verŝi áhr hella úr. **-veni** stafa frá, vera kominn af. **-vojigi** afvegaleiða.

(*Ath.* með efnafræðiorðum = **des-** t.d. **dehidrogeni** = **deshidrogeni**.)

debat/o rökræða, umræða. **-i** áhr rökræða, taka til umræðu. **-a societo/klubo** málfundafélag.

debet/o úttekt, skuld; skuldadálkur, debet. **-i** áhr skuldfæra, færa til skuldar. **-a saldo** debetsaldó.

-ulo = **debitoro**.

debil/a læk máttvana, lé magna, þróttlaus. **-eco** magnleysi, þróttleysi, fjörleysi.

mensa -eco gáfnatregða, skynsemiskortur.

debit/o góð sala, afsetning, **havi grandan -on** seljast vel. **-i** áhr selja í smásölu. **-ejo** smásala, smásöluverslun.

debitor/o hag skuldari, skuldunautur.

Debora *bib* Debóra.

debut/i áhl koma opinberlega fram í fyrsta sinni. **-o** fyrsta framkoma (t.d. á leiksviði); frumraun.

-a parolado jómfrúrræða. **-anto** byrjandi, viðvaningur.

dec/i áhl **1** sæma. **2** eiga við. **-a 1** hæfilegur, viðeigandi. **2** sæmilegur. **-(ec)o** velsæmi, sómi. **-e** tilhlýðilega; hæfilega. **mal-a** ósæmilegur, ósiðlátur. **ne-a** ótilhlýðilegur.

decembr/o desember, desembermánuður. **-isto** desember-samsærismaður (í Rússlandi árið 1825).

decemvir/o sag maður í tíumannaráði.

dec/i *vís* desí- (forskeyti eininga 10^{-1}). **-litro** desílítri. **-metro** desímetri.

decid/i áhr **1** ákveða. **2** afráða. **3** útkljá. **-o 1** úrskurður. **2** ákvörðun.

juĝa -o dómur; dómgreind; úrskurður kviðdóms. **-a** ákveðinn, endanlegur, staðfastur. **-eco** staðfesta, ákveðni.

-ema einbeittur. **-enda** sem um er deilt, sem ber að útkljá. **-igi** telja á, fá til að; ljúka. **-iĝi** sannfærast.

antaŭ-i áhr ákveða fyrirfram. **antaŭ-o** fyrirfram tilbúin ákvörðun. **for-i** áhr hætta við. **mem-o** sjálfsákvörðun.

ne-ebla óleysanlegur. **ne-ema**, **sen-a** óráðinn, hikandi; óákveðinn. **propra-e** af eigin ákvörðun.

decidu/a gra dýr 1 (um tré o.þ.u.l.) sumargrænn. **2** skammær. **-aj dentoj** barnatennur. **-o lfæ** legfellibelgur, æðabelgur.

decimal/a stæ tuga-. **-a frakcio** tugabrot. **-a klasifiko** tugaflokkun. **-a komo** tugabrotskomma, tugakomma, komma (á undan aukastöfum). **-a (nombro)sistemo** tugakerfi. **-o 1** tugabrot. **2** aukastafur.

deĉifri/i áhr ráða fram úr; lesa úr. **-ado** ráðning, úrlestur.

Dedal/o *goð* Daidalos, völundarsmiður sem smíðaði völundarhúsið á Krít.

dediĉ/i áhr trú **1** vígja, helga. **2** tileinka. **-o 1** vígsla. **2** tileinkun.

dedukt/i áhr afálykta. **-o** afályktun. **-a** afályktunar-, afályktandi.

defend/i áhr lög **1** verja. **2** rökstyðja. **3** vernda. **-o** vörn, vernd; málsvernd. **-a** varnar-. **-e de** til þess að verja. **sen-a** varnarlaus. **-ebla** verjanlegur; réttlætanagerur. **-isto** málafærslumaður verjanda. **sin-o** sjálfsvörn.

defensiv/o her **1** vörn. **2** varnarstríð. **-a** varnar-, varnarstríðs-. **-e** til varnar. **-e stari** vera búinn til varnar.

deferent/a lfæ -a kanalo sáðrás (= **spermodukto**).

defetism/o uppgjafarandi.

defetist/o sá sem er á því að gefast upp.

defil/i áhr **1** skora á, mana; bjóða byrginn; skora á hólmi. **2** koma í veg fyrir, gera (e-n) ómögulegan. **-o** áskorun, áskorun til einvígis. **-a** ögrandi.

deficit/o hag halli. **-a** á halla.

defil/i áhl her (um hermenn) ganga framhá. **-o**, **-ado** langfylking, framhjágang. **-ejo** skarð. **la Termopila** -**ejo** Laugaskörð.

definitiv/a endanlegur. **-e** endanlega. **-igi** staðfesta.

deflaci/o hag verðhjöðnun, gengislækkun, verðhrun. **-i** áhl valda gengislækkun.

defligraci/o *efn* brennsla, bruni.

- deflor/i** *áhr læk* afmeyja.
- defraŭd/i = fraŭdi.**
- degel/i** *áhl* bráðna, þiðna. -o píðviðri, hláka, þíða. -aĵo krapi. -igi bræða, þíða.
- degener/i** *áhl eðl* 1 úrkynjast, úrættast. 2 (í líffræði) hverfa aftur. 3 hrörna. -(ad)o lfe 1 úrkynjun; hrörnun, rýmun. 2 afturhvarf; afturför. -inta úrkynjaður. -igi veikja. -aĵo úrkynjaður einstaklingur/hlutur.
- degn/i** *áhr ská* 1 (með nafnhætti) sýna það líttæti að. 2 (með andlagi) virða e-n e-s. mal-i, ne-i *áhr* virða e-n ekki e-s.
- degrad/i** *áhr* aftigna, setja af. -ado afsetning. -a lækkandi, aftignandi.
- dehisk/i** *áhl gra* (um fræhyði jurta) opnast. -a sem opnast, gapandi. -(ad)o opnun.
- deism/o = diismo.**
- deist/o = diisto.**
- dej/o** *per* dey (tyrkneskur landstjóri í Alsírshöfn og Trípólí).
- Dejanira** *per* Deianeira (mey sem Herakles náði á sitt vald með því að berjast við Akkelóos).
- Dejm/o** *stj* Deimos (annað tungla Mars).
- deĵor/i** *áhl* (um hermenn, lögreglu o.þ.u.l.) gegna starfi, vera á vakt. -o vakt.
- a **oficiro** ábyrgur foringi á vakt. -anto vaktmaður. -ejo varðstofa, vaktstofa; vörður.
- dek** tíu. -a tíundi. -e í tíunda lagi. -o 1 tugur. 2 tíá. -estro foringi yfir tíu (mönnum). -obla tífaldur.
- oble tíu sinnum. -obligi tífalda, margfalda með tíu. -ono tíundi hluti. -onaĵo tíund (einnig **dismo**).
- ope tíu og tíu, tíu saman. -uma = **dekaria**. -umi *áhr her* taka af tíunda hvern mann í refsingarskyni.
- unu ellefu (ath. tvö orð). - -unua ellefti (ath. samsett orð m. bandstriki). -du tólf. - -dua tólfthi.
- duo tyllt. -tri þrettán. - -tria þrettándi. -kvar fjórtán. - -kvara fjórtándi. -kvin fimmtán. - -kvina fimmtándi.
- ses sextán. - -sesa sextándi. -sep sautján. - -sepa sautjándi. -ok átján. - -oka átjándi. -naŭ níttján.
- naŭa níttjándi. -foje tíu sinnum. -kelke rúmlega tíu. du- tuttugu (ath. eitt orð). du-a tuttugasti.
- du-o skor, tveir tugir. tri- þrjátíu. tri-a þrítugasti. kvar- fjörutíu. kvar-a fertugasti. kvin- fimmtíu.
- kvin-a fimmtugasti. ses- sextíu. ses-a sextugasti. sep- sjötíu. sep-a sjötugasti. ok- áttatíu.
- ok-a áttugasti. naŭ- níutíu. naŭ-a níttugasti. -kelkjarulo tánungur. jar-o áratugur.
- pieduloj skjaldkrabbar, tífætlur (*Decapoda*).
- deka/** *vís* deka- (forskeyti eininga 10).
- deka/** *alm* tí- -edro tíhliðungur, tísiðungur.
- dekad/o** tíu dagar, tíu daga tímabil.
- dekadenc/o** hrörnun, hnignun. -i *áhl* hnigna, hrörna. -a hnignandi. -ulo maður sem fer hnignandi.
- dekalen/o** *efn* dekalín.
- dekalog/o** *bib* boðorðin tíu.
- Dekameron/o** *inn* Tíðægra (verk eftir ítalska skáldið Boccaccio).
- dekan/o** *kap* *efn* 1 prófastur. 2 (við háskóla) deildarforseti. 3 dekan. -eco prófastsdæmi, prófastsembætti.
- ejo prófastssetur.
- dekant/i** *áhr* hella um (til þess að botnfallið verði eftir).
- dekapod/oj = dekpieduloj.**
- Dekapol/o** *bib* Dekapólís.
- dekat/i** *áhr* afgljá (ullarvarnað).
- dekatlon/o** *íþr* tugbraut.
- Dekkan/o** *ldf* Dekan.
- deklam/i** *áhr* 1 lesa upp. 2 segja fram. -a málskrúðs-; fjálgur, fjálglegur. -o upplestur.
- ado 1 flutningur, mælskulist. 2 orðagjálfur. aĵo áköf ræða. -arto mælskulist.
- ekspon-i** *áhl* auglýsa vörur með ávarpi.
- deklar/i** *áhr lög hag* 1 lýsa yfir; auglýsa; segja frá, útskýra. 2 telja fram; framvísa (vörum í tolli).
- 3 (um sögn í spilum) segja. -o 1 yfirlýsing. 2 vörulýsing. 3 sögn. ĵur-o eiðsvarin yfirlýsing.
- am-o ástarjátning. dogan-o tollskýrsla.
- deklaraci/o** opinber yfirlýsing.
- deklinaci/o** 1 *mfr* fallbeyging. 2 *stj* fjarlægð stjörnu frá miðbaug, miðbaugsfirð, stjörnubreidd.
- 3 *sjó* segulskekka. -i *áhr* fallbeygja, beygja (fallorð). ne-eblo óbeygjanlegur (um fallorð).
- dekliv/o** *lfæ* umf brekka, hlíð. transversa -o halli (á vegi). -a hallandi, aflíðandi, skásettur.
- i *áhl* halla, hallast, vera hallur. -aĵo umf brekka, halli, hól, bakki. -eco halli. -indikilo hallamælir.
- ometro = klinometro.

- dekokt/i** *áhr efn* seyða úr. **-aĵo** seyði.
- dekolt/i** *áhr* 1 flá, kringja (kjól). 2 klæða í fleginn kjól. **-aĵo** kringing. **-ita** fleginn.
- dekor/o** = **dekoracio**.
- dekoraci/o** 1 skreyting, útlúr; skraut. 2 leiktjöld. 3 orða, heiðursmerki (= **ordeno**).
- a** skrautlegur, skraut-. **-ado** skreyting. **-oj** tignarbúnaður (frímúrara). **-isto** 1 leiktjaldamálari. 2 innanhússarkítekt. **-riĉa** *lei* skrautríkur. **-ŝanĝo** *lei* leiktjaldaskipti.
- dekrement/o** *rtæ* rénun, rýrnun, skerðing. **logaritma -o** *eðl* bælitala, logtala bælingar.
- dekrept/o** *efn* snark (vegna hita). **-i** *áhl* snarka.
- dekret/o** *lög* tilskipun, fyrirskipun (stjórnvalda). **-i** *áhr* fyrirskipa, úrskurða.
- dekstr/a** *fél* hægri. **-e** hægri megin, til hægri; á hægri hönd. **-en** til hægri.
- ulo** 1 hægri maður, hægri sinnaður maður, hægri sinni. 2 réttthentur maður.
- ena**, **-uma** *gra* *dýr* *stæk* 1 réttisælis. 2 réttgengur. **-oĝira** *efn* sem beygir til hægri. **-amana** réttthentur.
- amanulo** = **-ulo** 2. **ambaŭ-a** jafnvígur á báðar hendur. **de-a** *bif* hægri megin. **mal-a** vinstri.
- mal-e** vinstra megin, til vinstri. **mal-en** til vinstri. **mal-uma** 1 rangsælis. 2 vinstri-.
- mal-ulo** 1 *fél* vinstri maður, vinstri sinnaður maður, vinstri sinni. 2 örvhentur maður. **mal-amana** örvhentur.
- mal-amanulo** = **maldekstrulo** 2.
- dekstrin/o** *efn* dextrín, sterkjulím.
- dekt/o** *tón* tíund.
- dekubit/o** *læk* legustaða.
- Delavar/o** Delaware-fljót. **-io** Delaware (fylki í Bandaríkjunum).
- deleg/i** *áhr* senda (sem fulltrúa). **-ito** fulltrúi, umboðsmaður. **-itaro** *sag* fulltrúanefnd, allir fulltrúar.
- regna -itaro** ríkisþing.
- delegaci/o** = **delegitaro**.
- delekt/i** *áhr* ská gleðja. **-iĝi** *kap* gleðjast. **-inda** ljúffengur; unaðslegur.
- Delf/o** *sag* Delfí.
- Delf/oj** *sag* Delfí.
- delfen/o** 1 *dýr* höfrungur (*Delphinus*). 2 *stj* **D-o** Höfrungurinn (stjörnumerki).
- delfini/o** *gra* spori (*Delphinium*), riddaraspori (*Delphinium cultorum*) (einnig **kavalirsprono**).
- Delft/o** *ldf* Delft (bær í Hollandi). **-aĵo** hollensk steinvara, postulín.
- Delhi/o** *ldf* Delí, Delhí. **Nov-o** Nýja Delí, Nýja Delhí (höfuðborg Indlands).
- delic/o** *ská* unaður, áköf gleði.
- delikat/a** 1 þunnur, fíngerður, fínn; mjúkur. 2 ljúffengur, lostætur, gómsætur. 3 viðkvæmur, vandmeðfarinn. 4 smekklegur. **-aĵo** sælgæti. **-eco** 1 finleiki; mýkt. 2 viðkvæmni. 3 ljúffengi, lostæti. 4 háttvísi. 5 brögð, viðsjálni.
- senta** tilfinninganæmur, viðkvæmur. **mal-a** 1 klaufalegur. 2 grófur; ruddalegur, ófinn. **mal-ulo** durgur, búri, dóni.
- sen-a** ókurteis, ónægðgættinn. **sen-eco** ókurteisi. **tro-eco** ofurviðkvæmni.
- delikt/o** *lög* lagabrot; vanræksla (skyldustarfs). **-ulo** afbrotamaður, sakamaður.
- knabaj -uloj** afbrotanglingar, vandræðaunglingar.
- delikvesk/a** *efn* rakasjúgandi. **-i** *áhl* sjúga í sig raka. **-eco** rakasög.
- Delila** *bib* Selíla, Dalíla (portkona sem sveik Samson).
- delir/i** *áhl* vera með óráði. **-o** óráð, æði. **alkohola trema -o** drykkjuæði, brennivínsæði.
- a** sem hefur óráð, æðisgenginn. **-aĵo** óráðstal.
- delkreder/o** *hag* trygging umboðsmanns gagnvart seljanda á skilvísri greiðslu kaupanda.
- a provizio** þóknun umboðsmanns fyrir slíka tryggingu.
- Delos/o** *ldf* Delos (eyðiey þar sem goðin Apollon og Artemis fæddust).
- delt/o** *ldf* delta, óseyri, óshólmi.
- delta** *mfr* delta, 4. bókstafur gríska stafrófsins (Δ, δ).
- deltoid/o** *lfæ* axlarvöðvi.
- demagog/o** lýðskrumari; æsingamaður. **-a** lýðæsandi, lýðskrum-. **-eco** = **demagogio**.
- demagogi/o** lýðskrum, lýðæsingar.
- demand/i** *áhr* spyrja. **-o mfr** 1 spurning; spursmál. 2 umræðuefni. **-a mfr** spurnar-, spurningar-.
- a pronomo** spurnarforafn. **-a signo** spurningamerki. **-ado** yfirheyrsla. **-aro** spurningalisti, prófblað.
- ema** spurull, forvitinn. **el-i** *áhr* spyrjast fyrir. **pri-i** *áhr* yfirheyrja, rannsaka. **-osigno** spurningamerki.
- sen-e** spurningalaust.
- demark/i** *áhr* marka, aðgreina; ákveða takmörk, ákveða landamæri. **-o** takmörkun; markalína; afmörkun.

- demarkaci/o** *lög* = **demarko**.
demarŝ/o *lög* fyrirspurn (stjórnmálalegs efnis).
demenc/o *læk* vitglöp, vitstol, vitferring. **frua -o** æskuvitglöp, æskugeðveiki, gelgjuklofi. **senila -o** elliglöp.
-ulo maður með vitglöp.
dement/i *áhr* = **malkonfirmi**.
Demeter *god* Demetra, Demeter (gyðja akuryrkjunnar hjá Forngríkkjum).
Demetri/o *per* Demétríus.
demimond/o vændislýður (= **duonmondumo**).
demisi/i *áhr* segja af sér embætti. **-o** afsögn.
demiurg/o *trú* heimsskapari (en ekki almáttugur).
demografi/o *fél* fólksfjöldafræði. **-isto** fólksfjöldafræðingur (einnig **demografo**).
demokrat/o **1** lýðræðismaður, þjóðræðismaður, lýðræðissinni. **2** demókrati. **-a** lýðræðis-, lýðræðislegur.
-a partio demókrataflokkur. **-aro** lýðræði, lýðræðismenn. **-eco** lýðræðisleikur. **popol-a** alþýðulýðveldis-.
social-a sósíaldemókrata-. **social-o** jafnaðarmaður, sósíaldemókrati.
demokrati/o lýðræði, þjóðræði. **-a** lýðræðis-. **popol-o** alþýðulýðveldi.
social-o sósíaldemókrataflokkur, jafnaðarmannaflokkur. **-igi** koma á lýðræði í.
Demokrit/o *per* Demókrítos (forngrískur heimspekingur).
demon/o *trú kri* **1** illur andi, djöfull. **2** illur maður. **-a** **1** djöfullegur. **2** sem lýtur að djöflum. **-ismo** djöflatrú.
-eto þúki. **-ologio** djöflafræði. **-omanio** djöfulæði. **-havanto** maður haldinn illum anda, djöfulóður maður.
demonstr/i *áhr* færa sönnur á, sýna, sanna. **-(ad)o** full sönnun; sýning. **-ebla** sýnilegur; sannanlegur.
-isto vörukynnir.
demonstraci/o *her* **1** = **demonstrado**. **2** kröfuganga; mótmælafundur. **3** hótanir; sýndarframsókn.
demonstrativ/o *mfr* ábendingarorð (fornafn, atviksorð eða lýsingarorð).
demoraliz/i *áhr* siðspilla, veikja aga í; draga kjark úr. **-a** siðspillandi; upplausnar-.
-igo siðspilling; agaspilling; upplausn.
Demosten/o *per* Demostenes (forngrískur mælskumaður).
demotik/a *hús -a skribo* lýðletur.
denar/o *tæk* **1** denari. **2** (þyngdareining til að gefa til kynna fínleika þráðar, t.d. í sokkum).
denatur/i *áhr* menga, svipta eðli sínu. **-ilo** mengunarefni, eðlisbreytingarefni.
dendrit/o *jar lfæ* **1** gripla. **2** steinn sem í eru greinóttar æðar.
dendrolag/o *dýr* trjækengúra (*Dendrolagus*).
dendrolog/o trjáfræðingur.
dendrologi/o vís trjáfræði.
Deneb/o *stj* Deneb (stjarnan α í Svaninum).
Denebol/o *stj* Denebola (stjarnan β í Ljóninu).
deng/o *læk* kvefpest (í hitabeltinu).
denominaci/o *hag* mynteining; verðgildi.
denominator/o *stæ* nefnari (brots).
dens/a *vís* **1** þéttur; þykkur. **2** ljó ógagnsær. **3** riðvaxinn. **4** *efn* sterkur. **-e** þétt-. **-e loĝata** þéttbyggður.
-o þykkasti/þéttasti hlutinn. **en la -o de la batalo** þar sem mest mæðir. **-ajo** **1** = **densejo**.
2 ljó dökki hluti (myndar). **3** *lyf* tafla. **-eco** eðl þéttleiki, eðlismassi, þykkleiki, þykkni.
-ejo þykkni, þykkt, þéttvaxinn hluti (skógar). **-igi** **1** safna saman, beina á einn stað. **2** þetta, þjappa saman; þykkja.
-igilo ljó styrkingarefni; styrkingaraðferð. **-igi** þykkna, stírðna. **-korpa** = **densa** **3**.
-ometro eðl flotvog (= **aerometro**). **-ometrio** þykknismæling. **mal-a** ljó **1** þunnur, léttur. **2** strjál-, strjáll.
3 gagnsær. **mal-ejo** (skógar)rjóður. **mal-igi** ljó þynna; fækka. **mal-igi** þynnast, fækka.
kun-igi hleypa, láta gerjast. **fluks-o** seigja. **fluks-o magneta** eðl segulflæðiþykkni. **helo-o** eðl birtuþykkni.
induk-o eðl læðiþykkni. **elektra induk-o** raffærslusvið, rafflæðiþykkni. **magneta induk-o** = **fluks-o magneta**.
kurento-eco *rtæ* straumþykkni. **ŝovo-o elektra** eðl þykkni rafstöðuprýstings.
Denstetiacoj *gra* töðuburknaætt (*Dennstaedtiaceæ*).
dent/o *lfæ tæk dýr* **1** tönn. **2** tindur (í gaffli, hrífu, o.s.frv.); snös. **-a** **1** tann-. **2** tenntur.
-a konsonanto = **dentalo**. **-i** *áhr* (um sög) skerða; (um hrífu) tinda. **-ita** tenntur. **-ajo vél** **1** takki (frímerkis).
2 tannhjólateging, tannhjólategsl. **-aro** tennur. **-ego** vígtönn. **-eto** barnatönn. **-ingo** = **alveolo**.
-isto tannlæknir. **-istarto** tannlæknisfræði. **-izi** *tæk* fræsa, tenna. **-izilo** fræsir, fræsivél. **-obreĉa** gistenntur.

- obroso tannbursti. -opasto tannkrem. -opuŝi *áhl* taka tennur. -oskrapuloj = ronguloj.
 -otirilo tannúdráttartöng. -vica tenntur. en-igi tengja (tannhjól o.p.u.l.) saman. sen-a tannlaus.
 sen-eco tannleysi. sen-uloj tannleysingar (*Edentata*). kojno-o = kanino. lakto-o barnatönn.
 muel-o = molaro. mur-o *hús* múrtindur. okul-o augntönn. saĝo-o vísdómstönn. tranĉ-o = incizivo.
 tri-o þríforkur. vango-oj jaxlar og forjaxlar. -opero, -aranĝo tannasetning, tannagerð. paroli inter-e nöldra.
 -radero tannhjólateging. -relo tannhjólbraut. -stango skreppa. en-igi -aron setja í gír.
 leon-o = leontodo og taraksako. -umi *áhr* stanga úr tönnunum.
 dental/o *hlj* tannmælt hljóð, tannhljóð.
 dentari/o *gra* laukablaðka, tannrót (fjölær jurtt) (*Dentaria bulbifera*).
 dentin/o *lfæ* tannbein.
 dentologi/o tannlækningar; tannlæknisfræði.
 denud/i *áhr jar* svarfa.
 denunc/i *áhr* ljósta upp, kæra (glæp), ákæra opinberlega. -anto kærandi, uppljóstrarmaður.
 -antaĉo kjaftás, kjaftaskúmur. -isto uppljóstrari.
 deodar/o *gra* himalajasedrustré (*Cedrus deodara*) (= himalaja cedro).
 deontologi/o *vís* siðfræði.
 departement/o 1 stjórnardeild; ráðuneyti. 2 (í Frakklandi) sýsla. sub-o = arondismento. -estro sýslumaður.
 depend/i sjá pend/i.
 depeŝ/o hraðboð, hraðskeyti (einkum opinbert, eða innan hins opinbera).
 -i *áhr* tilkynna með hraðskeyti/embættisbréfi.
 deploj/i *áhr her* dreifa (hermönnum eða hersveitum). -o röðun, skipun, dreifing (hers).
 depon/i *áhr* 1 fela til geymslu, leggja inn (til geymslu), selja í hendur. 2 setja sem tryggingu.
 3 *jar efn* fella út. -(it)aĝo innlegg. -anto innistæðueigandi (í banka).
 -ejo geymsluhólf, öryggishólf (í banka eða hóteli); geymsla, geymslustaður.
 -atesto farangursmiði; geymslumiði; innleggskvittun. -prenanto geymslumaður, fjárhaldsmaður.
 deport/i *áhr lög* reka í útleið, flytja burt, vísa burt. -ado brottflutningur, brottvísun.
 -ito maður sem vísað er úr landi.
 depot/o *her* varalið í þjálfun.
 depozici/o *lög* eiðfest skýrsla. -i *áhr* gefa eiðfesta skýrslu.
 depravaci/o *læk sál* 1 spilling. 2 siðferðileg spilling.
 deprec/i *áhr ver* lækka í verði; afskrifa. -ado verðyrnun, fyrning, afskrift, gengissig.
 depresio/o *hag læk* 1 efnahagskreppa. 2 bæling; þunglyndi, depurð (= deprimio).
 depresor/a *læk -a nervo* æðaslökunartaug.
 deprim/i *áhr* draga úr þrótti, veikja. -o *læk* = depresio. (*Ath.* hyggilegt væri að nota depresio í merkingunni „efnahagskreppa“ en deprimio í merkingunni þunglyndi o.fl.).
 -ita daufur, dapur, hnugginn, stúrin.
 deput/i *áhr fél* senda (á þing). -ito þingmaður. -itaro þing, fulltrúanefnd.
 deris/o derris(rót). -a pulvoro derrisduft.
 deriv/i *áhr mfr stæ rtæ* 1 leiða (orð) af/frá, rekja til. 2 afleiða (fall), reikna afleiðu. 3 framlengja (raftaug).
 -ado sál afleiðing, upprunaskýring. -aĝo 1 *mfr* afleidd orðmynd. 2 *stæ* afleiða, diffurkvóti. 3 *efn* afleitt efni.
 4 *rtæ* framlengingartaug. -ilo *mfr rtæ* 1 aðskeyti. 2 = derivaĝo 4. mal-i *áhr stæ* rekja afleiðu til (falls), heilda.
 mal-aĝo *stæ* stofnfall, upprunalegt fall sem afleiða er leidd af, heildi.
 derm/o *lfæ* leðurhúð. -a húð-, skinn-. en-a í húð (um dælingu). sub-o = hipodermo.
 dermat/o *læk* = haŭto. -ito húðbólga. -ologo húðsjúkdómalæknir. -ologio húðsjúkdómafræði.
 -ozo húðsjúkdómur.
 dermest/o *dýr* fleskbjalla (*Dermestes lardarius*). -edoj fleskbjölluætt (*Dermestidae*).
 derviŝ/o *trú* dervisj, múhameðstrúarmunkur. turniĝantaj -oj dansandi dervisjar.
 des *mfr* því, þeim mun. *ju pli baldaŭ des pli bona* því fyrr því betra.
 des-*l* *tæk* forskeyti sem táknar losnun við e-ð, t.d. desinfekti *áhr* sótthreinsa. desodori *áhr* eyða lykt.
 desorganizi *áhr* koma ringulreið á. desoksibenzoino súrefnislaust bensóín. deshidrati *áhr* ná vökva úr, þurrka.
 desapont/i *áhr* bregðast. -iĝi verða fyrir vonbrigðum. -o vonsvik, vonbrigði.
 descend/i *áhl nýy* fara niður, lækka flug.

- desegn/i** *áhr tæk* 1 teikna, gera teikningu af. 2 rissa. 3 lýsa. -o 1 = **desegnado**. 2 = **desegnaĵo**.
- ado** teikning, teiknun. **-aĵo** *tæk* teikning, teiknimynd. **-iĝi** 1 vera teiknaður. 2 bera við loft. **-isto** teiknari.
- arto** teiknilist. **-onajlo** teiknibóla. **flor-a** blómskreytingar-. **labor-o** byggingarteikning. **ŝablon-i** *áhr* draga upp.
- desert/o** eftirrétur, eftirmatur, ábætir.
- desfil/i** *áhr her* raða (hersveit) í skjóli.
- desinfekt/i** *áhr læk* sóttþreinsa. **-aĵo** sóttþreinsunarefni. **-ilo** sóttþreinsunartæki.
- desintegrator/o** *ste tæk* niðurbrotstæki.
- desmod/o** *dýr* vampýr, vampýra (*Desmodus*).
- desmodi/o** *gra* (*Desmodium*).
- desoksiribonukleat/a** *efn lfæ*: **-a acido** DKS, deoxýríbósakjarnsýra (DNA).
- despot/o** einvaldur, harðstjóri. **-a** harðstjóra-, harðstjórnar-; einvaldur. **-ismo** harðstjórn.
- destin/i** *áhr* 1 ákvarða, ákveða. 2 fyrirhuga. **-o** ákvörðun, ákvæði; forlög, örlög.
- itaĵo** hlutskipti; örlög; skyldugreiðsla. **antaŭ-(ism)o** náðarvalskening. **antaŭ-i** *áhr* ákveða fyrirfram, fyrirhuga.
- deströj/o** *sig* tundurspillir.
- detal/a** 1 ýtarlegur, nákvæmlegur. 2 smávægilegur. 3 smásölu-. **-a komerco** smásala.
- e 1** í smáatriðum, nákvæmlega. 2 í smásölu. **-(aĵ)o** smámunir, smáatriði, einstakt atriði.
- i** *áhr* 1 telja upp; skýra nákvæmlega frá. 2 selja í smásölu. **-ado** 1 upptalning einstakra atriða. 2 smásala.
- isto** smákaupmaður, smásali. **mal-a** 1 altækur. 2 heildsölu- (= **pogrand**).
- detekt/i** *áhr útv* 1 skynja. 2 afriða (= **rektifi** eða **malmoduli**). **-o** *útv fja* afriðun. **lineara -o fja** línuleg afriðun.
- parabola -o fja** tvíveldisafriðun. **-ilo** *útv fja* nemi, skynjari, skynjandi mælitækni. **magneta -ilo** eldingastraumsjá.
- detektiv/o** 1 leynilögreglumaður, spæjari. 2 rannsóknarlögreglumaður. **-a romano** sakamálasaga.
- i** *áhl* rannsaka glæp. **privata -o** einkaspæjari.
- detektor/o** = **detektilo**.
- detempr/o** = **tempro**.
- deterg/i** *áhr* hreinsa (sár).
- determin/i** *áhr mfr* 1 ákveða. 2 skilgreina, takmarka. **-o** 1 ákvörðun, fyrirætlun. 2 takmörkun. **-a** ákveðinn.
- anto** *stæ* ákveða. **-ismo** *hei* nauðhyggja. **-isto** nauðhyggjusinni. **ne-eblo** sem ekki verður ákveðinn.
- detonaci/o** *efn* hvellur, sprenging. **-i** *áhr* sprengja. **-ilo** hvellhetta.
- Detrojto** *ldf* Detroit (borg í Bandaríkjunum). **-rivero** Detroitá.
- detru/i** *áhr* 1 eyðileggja, ónýta. 2 gera að engu. **-o** eyðing, glötun; eyðilegging.
- a** eyðileggjandi, sem eyðileggur. **-emo** skemmdarfýsn. **-iĝi** eyðast, eyðileggjast. **ne-eblo** óförgengilegur; eilífur.
- ne-ebleco** varðveisla (efnis). **veter-iĝi** veðrast. **for-i** *áhr* þurrka út, afmá.
- Deŭkalion/o** *goð* Devkalíon Próméjúsarson.
- deŭteri/o** *eðl* tvívetni, þungt vetni.
- deŭteromicet/oj** *gra* ófullkomnir sveppir, vankynja sveppir.
- deŭteron/o** *eðl* tvíeind.
- dev/i** *áhr* eiga, verða, mega til (*Ath.* 1 munur er á *mi ne devas iri* ég þarf ekki að fara, og *mi devas ne iri* ég má ekki fara. 2 Zamenhof og margir aðrir rithöfundar fara ekki alltaf eftir þessari reglu. 3 **devi** er oft notað í skildagatíð án skilyrðissetningar í merkingunni átti). **-o** skylda. **-a** skyldu-. **-iĝi** neyða.
- igo** nauðung, þvingun. **-iga** skyldur, skyldu-; þvingandi, þvingunar-. **devontigi sin** taka að sér, lofa.
- libera** skyldufrír. **-oligi sin** = **devontigi sin**. **-oscia** skylduvar. **el-igi** fá með kúgun, neyða að gefa sér.
- kontraŭ-a** ótrúr, óhlýðinn. **laŭ-a** trúr. **ne-iga** að vild, eftir vild, kjörfrjáls. **preter-a** yfirskyldu-.
- sen-igi** undanþiggja, undanskilja. **sin-(ig)ado** sjálfstjórn, stjórn á sjálfum sér.
- cedo-o** *lög íþr* það að víkja fyrir umferð (við aðalbraut eða krossgötur). **servo-o** *lög* þjónustuskylda.
- trud-igi** nauðga (e-m) að gera e-ð.
- devalut/i** *áhr* hag lækka gengi. **-o** gengislækkun.
- devanc/i** *áhr nýy* 1 ganga fram á. 2 aka fram úr.
- devi/i** *áhl* víkja, snúast. **-o** *eðl* *sjó tæk her* veð töl misvísun, skekkja; svignun; frávik; útdúring; segulskekkja.
- aritm** **-o** meðaltölugildisfrávik, miðgildisfrávik. **kvarila -o** fjórðungsgildisfrávik. **varianca -o** staðalfrávik.
- igi** skekkja, snúa.

deviaci/o fél = devio. -ismo frávik frá föstu stefnu kommúnismans. -isto maður sem víkur frá föstu stefnu kommúnismans, frávilltur kommúnisti.

devizo *hag* 1 kjörorð. 2 orðtak, einkunnarorð. 3 erlendur gjaldeyrir.

devoni/o jar 1 devón, devón-tímabilið. 2 devón-lög.

devori *nýy* = vori.

devot/a trú trúrækinn. -a**joj kap** 1 hugvekjur; bænir, guðrækilegar iðkanir. 2 helgihlutir. -eco trúrækni. -ulo trúrækinn maður.

dezert/o *ldfbib* auðn, eyðimörk. -a auður, óbyggður, eyði. -ano hirðingi í eyðimörk.

-eco eyði, eyðing. -igi eyðileggja, leggja í eyði. -ig*i* verða eyddur, eyðileggjast. -ulo einsetumaður. brul-igi eyða (jörð) með eldi undan innrásarmönnum.

deziri/i áhr óska, æskja, langa til. -o ósk, löngun. -egi *áhr trú* beiðast, þrá mjög. -ema sólginn, fíkin, fús.

-igi vekja löngun (e-s). -inda girnilegur. ek-o duttlungur. bon-o hamingjuósk. kun bon-oj með (bestu) kveðjum. di-/ *efn* (forskeyti í efnafræðiheimum) tví-.

di/o *trú* 1 guð; goð. 2 hjáguð; hetja. 3 guðdómur. -a guðdómlegur; guðlegur; dýrðlegur, undurfagur.

-a**jo** 1 andi. 2 eftirlæti. -aro allir guðir (einstakrar trúar). -eco guðdómseðli, guðdómur, guðdómleiki.

-igi taka í guðatölu; gera að guði. -ino gyðja. duon-o *trú hei efn* hálfguð. -ismo *hei* deismi, guðstrúarstefna.

-isto deisti, guðstrúarmaður. -favoro = graco. -patrino guðsmóðir, María mey. kontraü-a óguðlegur. sen-a guðlaus.

diabaz/o *ste* díabas.

diabet/o *læk* 1 mígandi, þvagflæði, þvaglaup. 2 (einnig sukera -o) sykursýki. -ulo sykursjúklingur.

diabl/o *kri* 1 djöfullinn, andskotinn, fjandinn. 2 djöfull. 3 bósi, vondur maður. -a 1 djöfullgur, helvískur. 2 bölvauður, árans. 3 djöfulsins, andskotans, fjandans. -e 1 djöfullega; á djöfullegan hátt.

2 djöfullinn! andskotinn! helvíti! -a**jo** skaðræði, djöflangangur. -eco djöfulleiki, djöfulskapur. -eto púki.

-ido manndjöfull. -ino 1 kvenskratti, kvendjöfull. 2 kvenvargur, skass. -ismo djöflatrú, djöfladyrkun.

diabol/o *íþr* djöflaleikur.

diadem/o 1 djásn. 2 ennishlað, ennisspöng, koffur.

diafan/a hálf gagnsær, glær. -eco hálf gagnsæi. -oskopio *læk* gegnlýsing. mal-a ógagnsær.

mal-eco ógagnsæi.

diafiz/o *lfæ* legpípa.

diafragm/o *eðl* 1 *lfæ* þind. 2 *gra* blaðka. 3 *ljó* ljósopsstillir. -i *áhl* minnka ljósopið.

diagnostik/o = diagnostiko.

diagnoz/o *læk gra* *dýr* 1 sundurgreining, sjúkdómsgreining. 2 *veð* veðurlýsing. 3 formleg lýsing.

-i *áhr* *læk* greina (sjúkdóm). -isto sérfræðingur í sjúkdómsgreiningu. -istiko sjúkdómsgreiningarfræði.

sero-o blóðvatnsgreining, sjúkdómsgreining með blóðvatnsrannsókn.

diagonal/o *rum* 1 hornalína. 2 skálína; skáhöll reitaröð á skákborði. -a skálægur.

diagram/o *vís rtæ* 1 línurit. 2 þverskurður (gegnum jurt). -a línurits-.

diakil/o *læk* blýplástur.

diaklaz/o *jar* bergsprunga.

diakon/o *kri kap* 1 djákni. 2 meðhjálpari. -a sem lýtur að djákna, djákna-. -eco djáknaembætti, djáknastig. -ino safnaðarsystir. **ĉef-o** erkidjákni. **sub-o** undirdjákni.

diakrit/a 1 *læk* = patognomonia. 2 *mfr* -a signo lesmerki yfir staf (einnig diakrito).

diakron/a *mál* málsögulegur.

dialekt/o mállýska. -a mállýsku-. -ologio mállýskufræði.

dialektik/o *hei efn* 1 röksemdaleiðsla; díalektík. 2 hártoganir. 3 díalektísk efnishyggja. -a díalektískur.

dializ/i *áhr efn* úrsía svífefni. -o límingasíun, svífefnasíun. -ilo límingasía, svífefnasía.

dialog/o *bók* samtal. -isto *kvi* samtalsritari.

diamagnet/a *eðl* mótseglandi, mótseglunar-. -ismo mótseglun. -o mótseglunarefni, mótseglandi efni.

diamant/o *ste* 1 demantur. 2 glerskeri. 3 demantsletur. -a 1 demant-, demants-. 2 skínandi.

-i *áhr* skreyta með demöntum. -ita skínandi. -isto demantsslípari; demantasali.

diametr/o *stæ* þvermál, þverlína. -a 1 þvermáls-, sem lýtur að þvermáli. 2 algjör. interna -o innanmál. duon-o = radiuso. -e algjörlega, alveg.

- diamid/o** = hidracino.
Dian/o goð Díana (rómværsk veiðigyðja).
diant/o gra nellika, negulblóm. **barbo-o** stúdentanellika, stúdentadrottning (*Dianthus barbatus*).
Kariofil-o goðadrottning, gróðurhúsanellika (*D. caryophyllus*).
diapazon/o tón 1 kammertónn. 2 tónkvísl. 3 tónsvið (söngraddar eða hljóðfæris). 4 = **principalo**.
diapedez/o lfe útrás rauðra blóðkorna úr órofnunum smáæðum, smug.
Diapensiacoj gra fjallabrúðuætt (*Diapensiaceæ*).
diapozitiv/o ljó (lit)skyggna.
diare/o læk niðurgangur.
diartr/o læk liður.
dias/o jar fyrrverandi nafn permtímabils (s. **permio**).
diaskop/o myndvarpi.
diaspor/o 1 trú tvístrun, dreifing (einkum gyðinganna). 2 ste álgrýti, díaspor.
diastaz/o efn amýlasi, sterkjukljúfur, kolvetnakljúfur.
diastol/o læk hjartaslagabil, aðfall, aðfallstími. -a slagabils-, aðfalls-.
diaterm/a eðl sem hitinn fer í gegn, gegnhitar-.
diatermi/o læk gegnhitar-, rafhitalækning.
diatez/o læk sjúkdómshneigð. **artristita -o** gigtarhneigð. **skrofola -o** eitlabólguhneigð.
diatome/oj gra kísilpörungar (*Bacillariæ diatomeæ*). -a tero kísilleir, kísilmold.
diaton/a tón díatónískur.
diatrib/o níðrit.
diaz/o efn díasó (efnasamband gert úr tveimur köfnunarefnisfrumeindum).
diboç/i áhl svalla; fara í hundana. -o svall, sukk. -(em)a lauslátur, ósiðlátur, lastafullur.
-eto fyllirí, skemmtun. -aĵoj óhóf. -igi spilla. -ulo svallari. -ulino glenna, flenna.
tra-i, per-i, for-i áhr sóa (e-u) í óhófssömum lifnaði. **mal-i** vera meinlætamaður.
did/o dýr dúdúfugl (*Dido*).
didaktik/o vís kennslufræði. -a fræðilegur; fræðandi; heilræða-. -e fræðilega. -ema einráður.
aŭto-a sjálffræðandi.
didelf/o dýr pokarotta (*Didelphis*). -edoj pokarottuætt (*Didelphidæ*).
Didiereacoj gra kaktusviðætt (*Didieraceæ*).
didim/o efn (blanda neódýms og praseódýms).
Didon/o per Dído (drottning Karpagóborgar).
diedr/o tvíflötungur (= **duedro**).
Dieg/o per Díegó.
dielektrik/o eðl rafsvári, einangrari. -eco rafsvörunarstuðull, rafstuðull.
absoluta -eco rafsvörunarstuðull í lofttæmi, rafstuðull í lofttæmi.
relativa -eco afstæður rafsvörunarstuðull, afstæður rafstuðull.
dien/o efn díen.
dierz/o mfr 1 tvídepill, tvípunktur yfir sérhljóða (= **tremao**).
2 það að bera fram tvö sérhljóð í röð sem einstök hljóð. -i áhr bera tvö sérhljóð fram í röð.
dies/o tón (hækkunarmerki) kross. **du-o** tvíkross.
diet/o læk 1 matarhæfi. 2 megrunaraðferð, mataræði. -isto manneldisfræðingur, næringarfræðingur.
-a mataræðis-, manneldis-. -istiko manneldisfræði, næringarfræði. -ulo sjúklingur á séræði.
Diet/o sag ríkisþing.
difekt/i áhr 1 skemma, spilla. 2 meiða. -o 1 galli, ófullkomleiki. 2 skaði, skemmd. -aĵo galli.
-ebla brothættur, særanlegur. -igĵi rýrna; spillast, skemmast; bíða tjón. -igema rotgjarn, viðkvæmur.
dis-i áhr jar mola. **for-i** áhr slíta. **sen-a** 1 ómeiddur; óspilltur. 2 gallalaus.
bat-i áhr skemma/eyðileggja með skotum. **brul-i** áhr brenna, sviða.
izol-o rtæ einangrunargalli, einangrunarbilun. **terkontakta izol-o** grunnhlaup. **skrap-o** = **abrado**.
valvo-o læk (hjarta)lokabilun. **tordo-i** áhr vél skrúfa of mikið.
diferenci/i áhl vera frábrugðinn, vera ólíkur. -o stæ 1 munur, misræmi. 2 mismunur (í frádrætti).
-a frábrugðinn, ekki eins. -ado aðskilnaður. -igi aðskilja, skilja frá; gera ólíkan.
-igo skilnaður; það að gera ólíkan. **sen-e** undantekningarlaust.
diferenci/i = **diferenciali**.
diferencial/o 1 stæ deildi, diffur. 2 bif mismunadrif. -i áhr stæ deilda, diffra.
-a **kalkulo** stæ deildareikningur, diffurreikningur. -a **ekvacio** stæ deildajafna, diffurjafna, afleiðujafna.
-a **takelo** vél trissa með mismunadrif.

- difin/i** *áhr hei vís* skilgreina, ákveða. **-o fja 1** skilgreining, skýrgreining. **2** skerpa.
- a mfr 1** skilgreiningar-, skýrgreinanlegur. **2** ákveðinn.
- duon-a** *mfr* hálfákveðinn (þar sem sá sem talar þekkir það sem um er að ræða, en ekki sá sem talað er við).
- ne-ebla** ógreinanlegur. **sen-a** skilgreiningarlaus; óákveðinn. **sen-a modo = infinitivo**. **ne-a** óákveðinn.
- difrakt/i** *áhr* beygja (ljós). **-o** (ljós)bognun.
- difteri/o** *læk* barnaveiki.
- difterit/o = difterio**.
- diftong/o** *hlj* tvíhljóð. **-i** bera fram sem tvíhljóð.
- difuz/i** *áhr eðl* dreifa. **-iĝi** dreifast, dreifijafnast. **-o** sveim, dreifing; flæði. **-ilo** dreifir, dreifitæki; dreifigler.
- dig/o 1** stífla. **2** flóðgarður. **-i** *áhr* stífla.
- digest/i** *áhr læk* melta; melta með sér. **-(ad)o** melting. **-a** meltingar-. **-a aparato** meltingarfæri.
- ebla** meltanlegur. **-iga** sem eykur meltinguna. **-ilo** meltingarefni, meltingarlyf. **mis-o** meltingarleysi.
- digital/o** *gra* fingurbjargarblóm (*Digitalis*). **-ino** *efn* digitalis.
- digitari/o** *gra* fingurax (*Digitaria*).
- digitoksin/o** *efn* digitalis.
- dig/o 1** virðing, virðuleiki. **2** sjálfsvirðing. **-a 1** virðulegur; virðingarverður. **2 = inda**.
- igi** heiðra, gera veglegan. **-ulo** maður í virðulegri stöðu. **ne-a, sen-a** ósamboðinn virðingu, óvirðulegur.
- digram/o** *mfr* tvístöfvingur.
- diĝest/o** *bók 1* ágrip. **2** lögbók.
- Dijon/o** *ldf* Dijon (bær í Frakklandi). **-io** Dijon-hérað.
- dik/a** *efn pre 1* digur, feitur (= **grasa**). **2** þykkur. **-e 1** þétt. **2** óskýrt. **3** gróft. **-o** þykkt. **-aĵo** þykki hluti (e-s).
- eco** þykkt, þykkleiki, digurð. **-eta** frekar digur, þriflegur, holdugur. **-aĉa** uppblásinn. **-igi 1** þétta, gera þykkun. **2** fita. **-iĝi** fitna; þéttast. **-ulo** digur maður. **-ulino** digur kona. **mal-a 1** þunnur. **2** mjór, magur. **3** finn, fíngerður.
- mal-e 1** þunnt. **2** fínt. **mal-eco** megurð; mjódd; þynnka. **mal-ega** horaður. **mal-igi** þynna; grenna.
- mal-iĝi** þynnast; grennast.
- diklin/a** *gra* (um jurt) einkynja.
- diklorid/o** *efn* tvíklóríð.
- dikotom/a** *gra* tvíklöfinn. **-eco, -io** *dýr gra* klofnun, tvíklöfnun, skipting.
- dikroism/o** *eðl* tvílitni.
- dikrur/o = drongo**.
- Diksoniaceoj** *gra* pálmaburknaætt (*Dicksoniaceæ*).
- dikt/i** *áhr 1* lesa fyrir. **2** skipa, fyrirskipa. **-aĵo** *fél* fyrirsögn; fyrirlesið efni. **-ado** fyrirlestur. **-ilo = diktafono**.
- diktafono** *eðl fja* talriti, diktafónn.
- diktamn/o** *gra* (*Dictamnus (albus)*).
- diktat/o = diktaĵo**.
- diktator/o 1** alræðismaður. **2** einræðisherra. **-eco 1** alræði. **2** einræði. **-ema** einræðis-, einræðislegur.
- i** *áhl* skipa; drottna.
- diktatur/o = diktatoreco**. *la -o de la proletaro* alræði öreiganna.
- dil/o** *byg* planki.
- dilat/i** *áhr eðl læk* þenja út, víkka. **-o** *eðl* útpensla, víkkun. **-a** þenjanlegur, þenslu-.
- ado** *læk* þensluaðgerð, víkkun. **-ado de la utero kanalo** leghálsvíkkun. **-anto** *lfæ* stærir.
- ebla** *eðl* þenjanlegur, teygjanlegur. **-iĝi** þenjast út, víkka. **-iĝo** víkkun, sjálfkrafa útpensla.
- ilo** þinill, glennir, víkkari. **-ujo olea** *rtæ* olíuþensluker. **mal-i** *áhr eðl* stytta, draga saman, þrengja.
- mal-iĝi** rýrna, dragast saman. **angio-a** *læk* æðavíkkandi.
- dilatator/o** *læk = dilatanto*.
- dilem/o** klípa, öngþveiti. **en-igi** setja í vanda.
- dileni/o** *gra* (*Dillenia*). **-acoj** glysviðarætt (*Dilleniaceæ*).
- dilet/i** *áhl* káka. **-a** viðvaningslegur.
- diletant/o** viðvaningur; leikmaður (í e-u). **-eco, -ismo** kák, fúsk.
- diligent/a** iðinn, kostgæfinn, duglegur. **-i** *áhl* vera iðinn. **-eco** kostgæfni, iðni, ástundun. **-ulo** iðinn maður.
- mal-a** latur, daufur, duglaus, iðjulaus. **mal-i** *áhl* liggja í leti, vera iðjulaus, hafast ekki að.
- mal-eco** leti, iðjuleysi. **mal-ulo** letingi.

- diligenc/o** áætlunarsvagn (lokaður hestvagn), áætlunarsvagn póstsins.
- dilu/i** *áhr eðl efn* þynna (lausn). -o þynning. -a þynntur. -(it)a **solvaĵo** þynnt lausn. -aĵo = **diluo**. -ilo þynnir.
- diluv/o** *bib* 1 flóð. 2 syndaflóð. **antaŭ-a** 1 sem var á undan syndaflóðinu. 2 forn; eldgamall.
- diluvi/o** *jar* = **plejstoceno**.
- dimanĉ/o** sunnudagur. **la Palma -o** pálmarsunnudagur. -a sunnudags-. -e á sunnudögum.
- ĉiu-** -e á hverjum sunnudegi.
- dimensi/o** *alm rúm eðl* víðerni, stærð, víðátta, vídd. **tri-a** þrívíddar-.
- diminu/i** *áhr nýy 1 ljó pre* smækka. 2 *tæk fækka* (lykkjum). 3 *tón minnka* tónstyrk.
- diminuend/o** kafli með minnkandi styrk.
- diminutiv/o** *mfr* smækkunarorð.
- dimorf/a** *eðl efn* tvímyndaður, tvíbreyttinn. -eco, -ismo tvímyndun, tvíbreytni.
- din/o** *eðl dyn* (krafteining).
- dinam/o** *tæk rtæ* rafall, rafvél, dínamór.
- dinami/o** *granda -o* 1000 metrakilógrömm. **malgranda -o** = **metrokilogramo**.
- dinamik/o** *eðl aflfræði*. **aer-o** *eðl loftaflfræði*. **elektro-o** *eðl rafsegulfræði*.
- hidro-o** *vökvaflfræði*, *straumfræði*.
- dinamism/o** *hei* orkustefna (hvert það kenningakerfi sem einkum styðst við hugtök eins og orku til að skýra lögmál náttúrunnar).
- dinamit/o** *efn* dínamít. -i *áhr* sprengja með dínamíti.
- dinamometr/o** *alm eðl rtæ 1* kraftmælir. 2 hreyfímælitæki. **ferodinamika -o** járnhreyfímælitæki.
- torda -o** snúðhreyfímælitæki.
- Dinar/a** *ldf* Dínar-. -aj **Alpoj** Dínaralpar.
- dinar/o** *hag* dínari (mynt í Íran, Serbíu, Írak og víðar).
- dinasti/o** konungsætt. -a konungsættar-.
- dinatron/o** *útv* dínatrón, eftirsendir.
- ding/o** *dýr* dingóhundur (*Canis dingo*).
- dinornit/o** *stg* risamóafugl.
- dinosaŭr/oj** *stg* risaeðla (*Dinosaurius*).
- dinoteri/o** *stg* frumfill sem kom fram á plíósen (*Dinotherium*).
- diocesz/o** biskupsdæmi, biskupsstifti. -a sem lýtur að biskupsdæmi. -estro biskup með biskupsdæmi.
- diod/o** *útv* tvistur, díóða.
- Diodor/o** *per* Díódóros (forngrískur sagnfræðingur).
- Diogen/o** *per* Díógenes (forngrískur heimspekingur sem bjó í tunnu).
- dioik/a** *gra* sérbýllinn, tvíbýllinn, einkynja.
- Dioklecian/o** *per* Díókletíanus keisari).
- dioksan/o** *efn* díoxan.
- diomede/o** *dýr* = **albatroso**.
- Dion/o** *per stj 1* Díón (smástirni). 2 Díón (eitt tungla Satúrnusar).
- dione/o** *gra* flugugrípur (*Dionea muscipula*) = **muškaptulo**.
- dionin/o** *efn* etýlmorfínhýdróklóríð.
- Dioniz/o** *goð* Díónýsos (yngsti sonur Seifs og Semele, frjósemisguð). -a 1 Díónýsosar-. 2 taumlaus, ólmur.
- Dionizi/o** *per* Díónýsías.
- dioptr/o** *eðl* miðunarstíka. -iko geislabrotsfræði.
- dioptri/o** *eðl* ljósbrotseining.
- dioram/o** *eðl fag 1* gagnsýni. 2 þrívíddaruppstilling (séð gegnum glugga). -iko geislabrotsfræði.
- diorit/o** *ste* díorít.
- dioskore/o** *gra* sætuhnúður, sæt kartafla (*Dioscorea*). -acoj mjölrótarætt (*Dioscoreaceae*).
- Dioskur/oj 1** *goð* tvíburarnir Kastor og Pollux. 2 *stj* Tvíburarnir (stjörnumerki).
- dipleks/a** *útv fja* = **dupleksa**.
- diplo/o** *lfæ (milli)*frauður, frauður í kúpubeinum.

- diplodok/o** *stg* þórseðlubróðir (*Diplodocus*).
- diplokok/o** *læk* tvíhnettla.
- diplom/o** **1** prófskírteini, vottorð (um próf o.p.h.). **2** (forn)bréf, skjal. **-i** *áhr* veita prófskírteini; veita skjal.
- ita instruisto** prófaður kennari, kennari með full réttindi. **-isto** fornskjalafraeðingur.
- istiko** fornskjalafraeði, fornritafræði.
- diplomat/o** **1** stjórnarerindreki; stjórnmalamaður. **2** bragðarefur; samningamaður, lipurmenni.
- a** **1** sendi-, sendiráðs-. **2** samningafimur. **-aro** fulltrúar erlendra ríkja (á sama landi). **-eco = diplomatio**
- 2. -io** **1** stjórn utanríkismála. **2** (samninga)lipurð.
- ia** sem lýtur að stjórn utanríkismála, sem lýtur að samningalipurð, lipurðar-.
- diplomatik/o = diplomistiko.**
- diplopi/o** tvískyggni.
- dipod/o** *dýr* stökkmús (*Dipus*). **-edoj** stökkmúsaætt.
- dipol/o** *eðl* = **dupoluso.**
- dipsak/o** *gra* þófarapistill (*Dipsacus*). **ful-o = fulkardo** þófarakambur. **-acoj** stúfuætt (*Dipsacaceæ*).
- dipsomani/o** *læk* túradrykkja, drykkfelldnisköst. **-ulo** drykkfelldur maður, túramaður.
- dipter/oj** *dýr* tvívængjur.
- Dipteridacoj** *gra* klaufburknaætt (*Dipteridaceæ*).
- Dipterokarpacoj** *gra* safaviðarætt (*Dipterocarpaceæ*).
- diptik/o** *fag* tvískipt altaristafla.
- dir/i** *áhr* **1** segja, mæla. **2** fullyrða. **3** orða. **voli -i** meina, eiga við. **4** standa skrifað.
- o** **1** það sem sagt er, ummæli; frásögn, framburður; mæli, orðspor. **2** það að segja, tal. **3** orð; boðorð.
- adi** *áhr* segja aftur og aftur, ítreka. **-ajo** sögn. **-enda** sem ber að segja. **-maniero** orðatiltæki, orðfæri.
- al-i** *áhr* bæta við, segja í viðbót. **antaü-i** *áhr* spá, segja fyrir. **antaü-isto** spámaður.
- duon-i** *áhr* gefa í skyn, benda til. **el-i** *áhr* lýsa yfir, opinbera; flytja (ræðu). **el-ebla** sem hægt er að mæla.
- kontraü-i** *áhr* *áhl* mótmæla; rengja; andsvara. **krom-i = aldiri.** **kvazaü-i = duondiri.**
- laü-a** svokallaður; sem virðist, sem gefinn er í skyn. **laü-e** eftir því sem sagt er.
- mal-i** *áhr* taka aftur (orð), kannast ekki við, neita, draga til baka.
- memkontraü-a, sinkontraü-a** í ósamræmi við sig, ósamkvæmur. **nekontraü-ebla** órækur, óhrekjandi.
- ne-ebla** ósegjanlegur. **re-i** *áhr* **1** andsvara. **2** endurtaka, ítreka; endursegja. **sub-i** *áhr* hvísla.
- trans-i** *áhr* segja frá, dreifa, senda áfram, segja áfram. **gusta-e** reyndar. **ver-e** satt að segja. **oni-o** orðrómur.
- oni-e** sagt er að. **popol-o** málsháttur. **supre-ita** sem áður sagt.
- direkci/o** **1** stjórnarnefnd, stjórn. **2** stjórnarsetur, stjórnarskrifstofa.
- direkti/i** *áhr* **1** stýra. **2** stjórna. **3** beina. **4** vísa. **sin -i** stefna, snúa sér (**al** að e-u). **-o bif ldf** **1** stefna. **2** átt.
- vera -o** bein stefna. **magneta -o** segulstefna. **kompensa -o** kompásskekkja. **-a** stýris-; stjórnar-; stefnu-.
- a anteno** stefnuloftnet. **-a pedalo** stýrisstig. **-a stango** stýrisstöng, stýri. **-ado** **1** leiðsögn. **2** stjórn.
- anto** *stæ* **1** stjórnandi. **2** stjóri (sá sem stýrir). **3** stefnuhorn. **-ebla** stýranlegur; viðráðanlegur.
- ejo = direkcio** **2. -iği** stefna, fara, leiða. **-iğo** það að átta sig. **-ilo** *sig útv bif* **1** stýri (= **stirilo**).
- 2** forgeislari (loftnets). **-ilisto** stýrimaður. **-ismo** *hag* ríkisumsjónarstefna peninga.
- isto** **1** hljómsveitarstjóri. **2 = direktoro.** **-ita** *útv* sem beint er að (e-u). **-alo** *flu* (á flugvél) stélkambur, bakuggi.
- montrilo** *bif* = **ğirindikilo.** **-osendilo** stefnuviti. **-trovilo** miðunarstöð. **al-i** *áhr* stefna að.
- for-i** *áhr* beygja til hliðar, víkja frá. **ne-ebla, sen-a** á reki, stýrislaus, óstýranlegur. **çef-o** höfuðátt.
- dors-e** afturábak. **horloğ-e** réttisælis. **klin-i** *áhr* her halla (fallbyssu). **relajs-iloj** vél sjálfvirk miðunartæki.
- unu-a** *bif* einstefnu-.
- direkteron/o** *flu* hliðarstýri.
- direktiv/o** fyrirmæli.
- direktor/o** **1** forstjóri. **2** menningarstjóri. **3** leikstjóri. **4** eigandi kvikmyndavers.
- direktori/o** *fél* stjórnarnefnd.
- direktric/o** *stæ* stýrilína.
- dirk/o** *tæk* þjófalykill.
- dirlididi!** *mfr* vitleysa!
- dis-** *mfr* **1** forskeyti sem táknar dreifingu, t.d. *ili disiris* þeir skildu. *disdoni monon* útbýta peningum.
- 2** alþjóðaforskeyti (oftast í tækniorðum) sem táknar truflun eða glöp, t.d. **dispepsio** meltingartruflun.
- a** dreifður. **-e** á víð og dreif. **-eco** dreif; fjarlægð; munur; óvinvátta. **-igi** dreifa; sundra.
- iği** *læk* dreifast, tvístrast; skiljast; leysast (sundur). **-igilo** skili. **ne-igebla** óaðskiljanlegur. **-iğo** skilnaður.
- epifiza -iğo** kastlosnun. **retina -eco** sjónhimnulossun.
- disaği/o** *ver* afsláttur.

- disciplin/o** 1 agi. 2 regla. **-a** sem lýtur að aga. **-i** áhr aga, siða. **-ita** sem góð regla er á, siðaður.
- ebla** viðráðanlegur, þægur. **-isto** tyftunarmeistari; strangur maður. **-ema** hlýðinn.
- sen-a** agalaus; óhlýðinn, taumlaus. **sen-igi** sleppa taumum við.
- disĉipl/o** lærisveinn; nemandi.
- disel/o** = **dizelo**.
- disenteri/o** læk blóðsótt. **ameba -o** blóðkreppusótt.
- disert/i** áhl verja doktorsritgerð; ræða langa ritgerð.
- aĵo** löng ritgerð (við háskóla), doktorsritgerð, vísindaritgerð, stór bókmenntaritgerð.
- disertaci/o** = **disertaĵo**.
- disident/o** trú frikirkjumaður, utanþjóðkirkjumaður.
- disip/i** áhr ská eðl eyða, sóa. **-aĵo**, **-iĝo** bruðl, sóun.
- disk/o** 1 kringla. 2 (grammófón)plata, hljómplata, diskur. **elcentra -o** svighjól. **intervertebla -o** lfæ hryggþófi.
- a mislokiĝo** hryggþófahlaup. **-oteko** diskótek; hljómplötusafn. **sub-eto** milliþlata, skífa, slitró.
- sur-igi** taka upp á plötu. **cel-o** skotmark. **cifer-o** valskífa. **sfer-o** stæ kúlusneið. **-ludo** kasthringaleikur.
- i** áhr velja (símanúmer).
- diskant/o** tón diskant, sópran.
- diskedo, disketo** rtæ disklingur.
- diskomicet/oj** = **diskofungoj**.
- diskont/i** áhr kaupa (vixil) og reikna af forvexti, forvaxta. **-o** 1 forvextir. 2 forvöxtun. **-epreni** = **diskonti**.
- mal-i** áhr selja (vixil) að forvöxtum afreiknuðum. **-isto** víxlamiðlari.
- oprocento, banko-o** vextir seðlabankans; vextir.
- diskord/o** ská = **malkonkordo**.
- diskrecio/o** lög geðþótti; gerræði. **-a** eftir geðþótta.
- diskredit/i** áhr koma óorði á, skapa vantraust á.
- diskret/a** stæ töl 1 gætinn, þagmælskur, orðvar. 2 nærgætinn. 3 hógvær; fínlegur. 4 = **malkontinua**.
- 5 (um breyту) strjáll. **-(ec)o** gætni, nærgætni; þagmælska. **-ulo** þagmælskur maður.
- mal-a** ólaginn, ónærgætinn; hóflaus; lausmáll. **mal-eco** ónærgætni; hnýsni; lausmælgj, fleipur.
- diskrimini/i** áhr mismuna. **-ado** = **diskriminacio**.
- diskriminaci/o** lög misrétti. **rasa -o** kynþáttamisrétti. **-i** áhl beita misrétti.
- diskriminant/o** stæ aðgreinir.
- diskurs/o** ávarp, ræða (stjórnámálamanns).
- diskursiv/a** eðl rökstuddur.
- diskut/i** áhl rökræða; fjalla um, ræða. **-(ad)o** umræða. **-aĉi** áhl þræta, deila.
- ebla** umdeilanlegur, vafasamur. **-inda** umræðuverður. **ne-ebla** óneitanlegur, óefanlegur.
- ema** þrætugjarn, kífisamur. **-igi** bera upp (spursmál) til umræðu. **pri-i** = **diskuti**. **sen-e** án umræðu.
- disleksi/o** lestrarglöp, torlæsi.
- dism/o** hag = **dekonajĵo** tíund.
- dismenore/o** læk tíðaprautir.
- disoci/i** áhr efn leysa í sundur. **-o** sundurleysing. **-a** sundurleysandi. **-iĝi** leysast í sundur.
- antaŭ-o** fyrirbæri sem kemur fyrir á undan sundurleysingu.
- disonanc/o** tón 1 mishljómur. 2 ósamræmi. **-a** 1 falskur, skerandi. 2 ósamræmur.
- i** áhl mishljóma, hljóma illa.
- dispensari/o** læk lækningastofa/lyfjabúð fyrir fátæklinga.
- dispepsi/o** læk meltingartruflun, meltingartregða. **-a** með meltingartregðu.
- ulo** maður með meltingartruflun.
- dispers/i** áhr eðl efn 1 dreifa. 2 brjóta niður í litróf. **-o** dreifing. **-a** 1 dreifingar-. 2 dreifður. 3 dreifandi.
- a angulo** dreifingarhorn. **-aĵo** svifefni. **-eco** dreifing, sundurliðun. **-ilo** svifefnadreifir.
- dispne/o** læk mæði, andþrengsli, brjóstferði.
- dispon/i** áhl lög 1 áhr ráða yfir, hafa á að skipa. 2 **-i pri** ráðstafa, ákveða. 3 bjóða út. 4 skipuleggja.
- 5 sjá fyrir. **-o** 1 niðurröðun; skipun. 2 umráð. 3 umsjón.
- je/sub via -o** þér/yður til reiðu. *meti sub -on de iu* gera (e-ð) e-m til reiðu. 4 ráðstöfun.
- ebla** sem er til umræða, laus. **-igi al** láta fá, veita til notkunar. **sin-o** sjálfsákvörðun.
- dispozici/o** efn 1 ráðstöfun; skipulagning. 2 bók skipun, röðun. 3 ráðstafanir, ákvæði (ath. í þessari merkingu oftast í ft. -oj). 4 lund. **-a** ráðstöfunar-; skipunar-. **-i** áhr 1 skipuleggja. 2 gera ráðstafanir til; athuga, hugsa um. 3 **-i al** hneigja til.

disproporci/a = misproporcia.

disprozi/o *efn* dysprósíum, dysprósín (*Dy*) (*frumefni nr. 66*). **-a klorido** dysprósíumklóríð.

-aj kombinaĵoj dysprósíumsambönd.

disput/i *áhl* **1** deila, þræta. **2** (formlegt) ræða, fjalla. **-o 1** deila, þræta. **2** (formlegt) umræða, kappræða

-ebla vafasamur, umdeilanlegur. **-ema** þrætugjarn, deilugjarn. **ne-ebla** ómótmælanlegur.

inter-i *áhl* deila milli sín. **pri-i** *áhr* deila um, þræta um. **sen-e** samhljóða.

dist/a *ská* = **distanca.**

distanc/o fjarlægð; bil. **fokusa -o** brennivídd. **-a** fjarlægur; afskekktur. **-a kontrolo** fjarstýring.

-e í burtu, í fjarska. **-i** *áhl* vera í fjarlægð. **egal-a** jafnfjarlægur. **preter-i** *áhr* fara fram úr (e-m).

flug-o flugvegalegd, loftlína. **long-a** langleiða-. **paf-o** skotmál. **pov-o** flu (flug)drægi. **rel-o = ŝpuro.**

salt-o *útv* hlaupbil. **traf-o** skottakmörk.

distik/o *ská* tvílína. **elegia -o** elegískur háttur.

distil/i *áhr* eima. **-ita akvo** eimað vatn, eimvatn. **-(ad)o** eiming. **-aĵo** eimi. **-aĵujo** eimingarflaska.

-ejo brugghús; sprittgerð. **-iĝi** eimast. **-ilo** eimingartæki. **-isto** áfengisbruggari. **-balono** eimingarkúla.

disting/i *áhr* **1** aðgreina. **-i inter (iu) kaj (iu)** þekkja e-n frá e-m (einnig **-i (ion) (dis)de (io).**)

2 gera aðskilnað. **3** sjá, skynja. **4** velja úr, taka undan. **5** einkenna, merkja. **-o** aðgreining, greinarmunur.

-a hlj aðgreinandi, greinilegur. **-aĵo** auðkenni, einkenni.

-ebla sundurgreinanlegur, sem unnt er að greina frá öðru(m). **-iĝi 1** vera aðgreindur.

2 vera auðséður; vera áberandi. **3** verða frægur. **-iĝa** einkennilegur. **-ilo** greinimerki.

-inda; esti -inda inter bera af. **-ita** frægur, merkis-. **-ito** merkismaður. **-iteco** frægð, sæmd, upphefð.

-ulo = -ito. mal-i *áhr* rugla saman. **sen-e 1** á rúi og stúi, á ringulreið. **2** án greinarmunar, af handahófi.

distom/o *dýr* lifrarağða.

distord/o *ljó rtæ* *útv* **1** liðvinding, liðtognun. **2** aflögun; bjögun. **3** skæling. **-i** *áhr* **1** aflaga. **2** bjaga.

mal-i *áhr* lagfæra. **mal-eco** lagfærsla. **mal-ilo** *útv* afriðill.

distr/i *áhr* **1** fipa, trufla, dreifa hugsunum. **2** skemmta. **3** (forml.) dreifa. **-a** skemmtilegur.

-o 1 truflun, það að gera annars hugar. **2** skemmtun, afþreying. **-aĵo** dægrastytting, afþreyingarefni, skemmtun.

-iĝi 1 skemmta sér. **2** vera utan við sig. **3** (forml.) dreifast. **-iĝo, -iteco** gáleysi, athugaleysi.

-iĝema viðutan, utan við sig, úti á þekju.

distribu/i *áhr* útbýta, úthluta; gefa (spil). **-a eđl** *efn* úthlutandi, útbýtandi; deili-, greini-; skipti-.

-o 1 gjöf (í spilum). **2** dreifing, skipting. **frekvenca -o** *töl* tíðnidreifing.

akumula probablo-o *töl* vaxandi líkindadreifing.

absolute kontinua probablo-o fullkomlega samfelld líkindadreifing. **-ilo** kveikja. **akva -ilo** vatnsveita.

-tabulo greinispjald.

distrikt/o hérað; sýsla, umdæmi. **elekt-o** kjördæmi. **juĝ-o** þinghá, lögsagnarumdæmi.

duon-o hálf hérað (Neh. 3:9). **-a juĝejo** héraðsdómstóll.

disuri/o *læk* þvaglátstregða, þvagteppa.

ditiramb/o **1** fagnaðarljóð. **2** lofsöngur.

ditisk/o *dýr* brunnsklučka (*Dytiscus*). **-edoj** brunnsklučkuætt (*Dytiscidæ*).

diurez/o *læk* þvagrennsli, þvagbrugg, þvagmyndun. **-iga drogo** þvagaukandi lyf.

diurn/o *stj* sólarhringur, dagur. **-a** sólarhrings-, á sólarhring.

divan/o **1** divan, legubekkur. **2** ríkisráð (soldáns). **3** ljóðasafn (í Austurlöndum).

diven/i *áhr* geta, giska á; spá. **-ado** **1** ágiskun. **2** spá, lestur (í lófa, kaffibolla, o.s.frv.); spásögn. **-aĵo** gáta. -

isto spámaður, spásagnarmaður. **-(em)a** skarpvitur, skilningshvas. **-e** á að giska. **-igi** láta giska á; gefa í skyn.

-bato klappspáleikur, e.k. blindingsleikur þar sem blindinginn verður að giska á hver hafi klappað á bakið á

honum. **-prove** með hlutkesti. **ne-ebla** óleysanlegur. **astro-isto = astrologo.**

bird-o fuglaspá, spásögn (af flugi og æði fugla). **karto-o** spilaspá. **sonĝo-o** draumaráðningar.

man-i *áhl* lesa/spá í lófa. **sorto-i** *áhl* spá örlögum. **sorto-o** örlagaspá. **vergo-isto = radiestezisto.**

diverĝ/i *áhl* *stæ eđl* **1** ganga í sundur, skiptast, greinast (hver/hvor frá öðrum).

2 verða ólíkur; verða frábrugðinn; vera ósammála. **-o** aðgreining, fjarlæging; ágreiningur.

-a sem geisla(r) út, geislamyndaður. **-eco** ágreiningur. **-igi** skipta, greina (að). **-iga lenso** fráhverf linsa.

-igeco fráhalli, fráhverfa.

diverĝenc/o *eđl* ósamleitni.

divers/a ýmiss konar, ólíkur, mismunandi, margs konar. **-e** ýmislega, á ýmsan hátt, misjafnlega, mismunandi.

-i *áhl* vera ólíkur, vera misjafn/mismunandi. **-aĵoj** ýmislegt; ýmsar tilkynningar; ýmislegir munir, hitt og þetta.

-eco margbreytni, margvísleiki. **-igi** gera margbreytilegan. **-forma, -speca** af ýmsu tagi. **-kolora** mislitur (á sama hátt má mynda fleiri orðasambönd).

- divertikul/o** *lfæ* afkimi, poki, tota. **ezofaga -o** sarpur. **-ektomio** afkimaúrnám.
- divid/i** *áhr stæ* 1 deila. 2 skipta. **-o stæ** 1 skipting. 2 deiling, dreifing. **-o de laboro** verkaskipting. **-a** skiptingar-, deilingar-, deili-. **-ado** skipting; úthlutun. **-aĵo** deild, hluti. **-anto** deilir. **-ato** deilistofn. **-ebla** deilanlegur. **-iĝi** skiptast. **-ilo** skeri. **dis-i** *áhr* úthluta, skipta í sundur. **ne-ita**, **sen-a** heill, óskertur. **sub-i** *áhr* skipta í sundur aftur (í minni þætti). **akvo-ejo** vatnaskil.
- dividend/o** *hag* arður.
- divizi/o** 1 *her* herdeild. 2 *gra* flokkur. **-estro** deildarforingi.
- divizor/o** *stæ* 1 þáttur. 2 = **dividanto**. **la plej granda komuna -o** stærsti samþáttur.
- ebla** sem hægt er að þáttu, þáttanlegur. **-i** *áhl* þáttu. **ne-o** tala sem ekki gengur jafnt upp í aðra.
- divorc/o** *lög* hjónaskilnaður. **-i** *áhl* skilja. **-ita** fráskilinn (sbr. **eksedz(in)iĝo**).
- dizel/o** *vél* dísil, dísilvél. **-a** dísil-. **-oleo** dísilolía.
- dizert/i** *áhl her* hlaupast á brott (úr her), leynast brott. **-o** liðhlaup. **-into** liðhlaupi.
- Dnepr/o** *ldf* Dnepr, Dnépr, Dnéprá.
- Dnestr/o** *ldf* Dnestr, Dnestrá.
- do** *mfr* þá (ekki = **tiam**), t.d. *venu do* komdu þá. *nu do* jæja þá. *kial do?* því þá það? (sbr. **tial**).
- do** *tón* do, c. **diesa do** cís. **bemola do** ces. **-gamo** tónika-do-kerfi.
- docent/o** dósent. **privata -o**, **libera -o** einkakennari við háskóla. **-i** vera dósent; tala sem dósent.
- dodekaedr/o** = **dekduedro**.
- dodoic/o** japanskt þjóðlag.
- dog/o** *dýr* stór og kjálkabreiður hundur, mastiff. **-oj** bolabítakyn.
- dogan/o** 1 tollur (einnig **limimposto**). 2 tollafgreiðsla. **-aĵo** tollgjald. **-ejo** tollstöð, tollhús.
- isto** tollebættismaður. **-agentejo** umboðsmaður sem leysir (vöru) úr tolli. **-libera** tollfrjáls.
- pago** = **doganaĵo**. **-tarifo** tollskrá. **-unio** tollabandalag. **-unuiĝo** tollabandalag. **el-igi** leysa úr tolli.
- dogm/o** 1 trúarsetning; kredda. 2 kenning, kennisetning. **-a** 1 kreddufastur. 2 kreddukenndur. 3 trúfræðilegur.
- aro** kenningasafn. **-ema** endanlegur; drottunargjarn. **-emo** kreddufesta. **-ismo** *hei* trúfræði; bókstafstrú.
- umi** *áhl* fullyrða.
- doĝ/o** hertogi (í Feneyjum eða Genúa).
- dojen/o** *per* aldursforseti.
- dok/o** skipakví. **flosanta -o**, **flos-o** flotkví. **ripar-o** þurrkví. **-oj** hafnarbakki. **-isto** verkamaður í skipakví.
- estro** yfirmaður skipakvíar. **-pago**, **-mono** hafnargjald, skipakvíargjald. **en-igi** setja í kví. **en-iĝi** fara í kví.
- doksologj/o** *kri* lofsöngur, dýrðarsöngur.
- dokt/a** *ská* lærður, fróður.
- doktor/o** *sag* 1 lærifaðir; kirkjufaðir. 2 doktor. 3 (óforml.) lækni. **-a** doktors-. **-a tezo** doktorsritgerð.
- eco** doktorsnafnbót. **-ino** kvendoktor. **-edzino** eiginkona doktors. **honor-o** heiðursdoktor.
- doktrin/o** kennisetning, kenning(ar). **-a** trúar-, kreddu-; kenningar-. **-ema** kreddukenndur.
- ano** fylgismaður kenningar. **-ulo** kreddumaður.
- dokument/o** skjal. **-a** skjallegur, skjala-. **-i** *áhr* 1 heimila með skjölum. 2 sannfæra með skjölum.
- aro** 1 = **dosiero**. 2 skjöl. **-ujo** skjalataska. **ŝip-oj** skipsskjöl.
- dol/o** *lög* illt áform. **-a** með illt í hyggju.
- dolar/o** dalur, dollari.
- dolĉ/a** 1 sætur, ljúffengur. 2 fagur, mjúkur. 3 blíður, indæll. **-e** ljúffenglega; blíðlega; rólega.
- aĉa** með bragð sem fær manni velgju, ofursætur. **-aĵo** sætindi. **-eco** sætleiki; yndi, fegurð; blíða.
- ega** dísaður. **-igi** gera sætan. **-ul(in)o** elskan. **-amina** góðlyndur. **mal-a** 1 beiskur, súr, bitur. 2 heiftugur.
- mal-e** biturlega; heiftuglega. **mal-aĵo** bitur hlutur. **mal-eco** beiskja, gremja.
- mal-igi** gjöra beiskan; særa; beiskja; styggja.
- dolĉamar/o** *gra* eiturfækja (*Solanum dulcamara*).
- doldrum/o** 1 lognbelti nálægt miðbaug. 2 dapurleiki.
- doliĥot/o** *dýr* (*Dolichotis*).
- dolikocefal/o** *vís* langhöfði.
- dolman/o** dolman, húsarajakki, snúrutreyja riddaraliðsmanna.

- dolmen/o** *sag* dolmen, steinhola, eins konar jötundys.
dolomit/o *efn ste* dólómít.
Dolomit/oj *ldf* Dólómítar, Dólómítafjöll.
dolor/i *áhr* vera sár, kenna til. **mia dento -as** ég kenni til í tönninni. **-o** pína, verkur; sársauki.
-a 1 sár, kvalafullur. **2** hörmulegur. **3** sorgar-, sársauka-. **-ego** kvöl; angist, sálarkvöl. **-eto** sviði, verkur.
-igi særa, meiða, valda sársauka.
(Ath. dolori er notað bæði sjálfstætt og ósjálfstætt, t.d. la koro -as hjartað kennir til. Ili batis min, sed ĝi min ne doloris þeir hafa slegið mig, en ég kenndi ekkert til. dolorigi er alltaf ósjálfstætt, t.d. Espero prokrastata dolorigas la koron Langdregin eftirvænting gerir hjartað sjúkt).
-iga sár; særandi. **-ige** sárt, hart. **-iĝi** særast, verkja; hryggjast, verða hryggur. **ek-o** stingur.
-plena kvalafullur, mæðulegur; sorgfullur. **-punkto** *læk* sársaukadepill.
sen-a kvalalaus, verkjalaus, sársaukalaus. **sen-iga** kvalastillandi, verkeyðandi. **sen-igilo** verkeyðandi lyf.
pik-o *læk* hlaupastingur. **ŝir-o = lancinado. lumb-o = lumbalgio.**
dom/o 1 hús; íbúðarhús. **2** ættfólk. **-a** heimilis-, hús-, húsa-. **-e** heima. **-en** heim til sín.
-aĉo lélegur kofi, hreysi. **-aĉaro** fátækrahverfi. **-amulo** einsetumaður; heimalningur. **-aro** húsabyrping.
-ano ættmaður. **-anaro** heimilisfólk. **-estro** húsbóndi, húsaðir. **-eto** smáhýsi, kot. **-havanto** húseigandi.
ekster-a úti-, utandyra-. **ekster-e** undir beru lofti. **en-a** innanhúss-. **el-igi** bera út úr húsi.
krom-o viðbygging, útbygging, aukahús. **sam-ano** sambylingur. **fi-o = bordelo. angul-o** hornhús.
ĉas-o veiðimannskofi. **flor-o, plant-o** gróðurhús, gróðurskýli. **ĝarden-eto** garðhús. **lu-o** leiguhúsnæði.
pun-o betrunarhús, hegningarhús. **rul-o** hjólhýsi. **sinjor-o** höfuðból, herragarður. **somer-o** sumarhús.
staci-o járnbrautarstöð. **ter-eto** moldarkofi. **urbo-o** ráðhús.
domaĝ/o leiðindi. **kia -o** það var leiðinlegt. **-a** leiðinlegur. **-e** því miður.
-i *áhr* 1 telja eftir, horfa í, synja, spara, tíma ekki. **2** sjá eftir, harma. **3** hlífa, þyrma. **4** taka sárt til.
domen/o 1 grímusloppur. **2** dómínó (spil). **-a tabuleto** dómínótafla.
Domician/o *per* Dómitíanus (rómværskur keisari).
domicil/o *lög* 1 heimilisfang. **2** greiðslustaður víxils. **-i** *áhr* vista (víxil).
domin/i *áhr* ráða yfir, ríkja yfir. **-ado** yfirráð, völd; drottun. **-anta** ríkjandi, yfirgnæfandi.
dominant/o *hei bók* 1 tón dómínant, fortónn. **2** *lff* ríkjandi gen. **sub-o** tón súbdómínant, undirfortónn.
Doming/o *ldf = Dominikio.* **-a** dómínískur. **-ano** Dómíníki.
domini/o *lög* sjálfstjórnarnýlenda.
Dominik/o 1 *per* Dómíníkus. **2** *ldf* Dómíníka. **-ano 1** dómíníkani, svartmunkur. **2** Dómíníkumaður.
-io, -ia Respubliko *ldf* Dómíníska lýðveldið. **-insulo** *ldf* Hispaníóla.
don/i *áhr* 1 fá, veita, gefa. **2** gefa af sér, láta í té. **3** helga; fórna. **-o** gjöf. **-ado** það að gefa. **-anto** gefandi.
-ato, -itaĵo *stæ hei* (í rúmfræði o.þ.u.l.) gefinn, það sem gefið er; staðreynd, upplýsingar. **al-i** *áhr* stæ bæta við.
al-o 1 viðbót, viðauki. **2** það að bæta við. **al-iĝi** bætast við, vera bætt við. **al-ita 1** hjálagður, fylgi.
2 vinveittur, fylginn. **al-iteco** hollusta. **dis-i** *áhr* 1 dreifa, úthluta. **2** (í spilum) gefa. **dis-o** gjöf; úthlutun.
el-i *áhr* 1 gefa frá sér; ofurselja. **2** gefa út. **el-o** útgáfa. **el-ado** útgáfa, það að gefa út. **el-aĵo** rit.
el-ejo forlag, útgefandi. **el-isto** útgefandi. **el-kvanto** upplag. **el-raĵto** útgáfuréttur. **for-i** *áhr* 1 yfirgefa. **2** fórna.
3 helga. **interal-i** *áhr* bæta við í millibilið. **re-i** *áhr* 1 skila. **2** endurgreiða, endurgjalda. **3** gera spegilmynd (e-s).
re-o 1 skipti. **2** endurgreiðsla. **reel-o** endurútgáfa. **sin-(em)a** ósérplæginn, ósérhlífinn; einlægur.
trans-i *áhr* 1 afhenda. **2** selja af hendi. **3** selja í hendur. **4** gera eftirmynd (e-s). **-atesto** afsal.
almoz-ema góðgerðarsamur. **form-a** myndandi, skapandi. **karbo-a** sem í eru kol. **mon-a** ábatasamur.
natur-o náttúrugáfa. **ofer-i** *áhr* fórna. **ofer-o** fórn. **voĉ-i** *áhl* greiða atkvæði. **voĉ-ado** atkvæðagreiðsla.
voĉ-anto kjósandi. **voĉ-ejo** kjörstofa; kjörstaður. **voĉ-raĵto** kosningaréttur; atkvæðisréttur.
voĉ-raĵtigi veita kosningarétt. **frukto-a** frjósamur.
Don/o *ldf* Don (fljót).
donaci/i *áhr* gefa (gjöf). **-o** gjöf. **kristnaska -o** jólagjöf. **-ema** örlátur. **-into** gjafari.
fianĉ-o brúðkaupsgjöf (frá brúðguma til brúðar).
donaci/o *lög* opinber gjöf.
Donald/o *per* Dónald, Donald.
Donec/o *ldf* Donetsá.
Donjuan/o *bók* 1 Don Juan. **2** kvennabósi, kvennagull. **-ismo** kvennabósaeinkenni.
Donkiĥot/o *bók* Don Kíkóti.

- Dor/o** *goð* Dóros (ættfaðir dóranna). **-io** *ldf* Dóríon. **-ia 1** frá eða í Dóríon. **2 = dorika**. **-ianoj** dórar.
- dore/o** *dýr* pétursfiskur (*Zeus faber*).
- Doriantacoj** *gra* geirliljuætt (*Doryanthaceæ*).
- dorik/a** *hús* dóriskur.
- doris/o** *sig* lítill flatbotnaður róðrabátur.
- dorlot/i** *áhr* dekra við. **-o**, **-ado** dekur, eftirlæti. **-ato** eftirlætisbarn. **-ema** eftirlátur. **-iĝi** vera kveifarlegur. **-ita** kveifarlegur. **-iteco** kveifarskapur. **tro-i** spilla með of miklu dekri. **mal-i** *áhr* vera strangur við.
- dorm/i** *áhl 1* sofa. **2** vera aðgerðarlaus. **3** leggjast til hvíldar, andast. **-o 1** svefn. **2** aðgerðarleysi. **-ado** langur svefn. **-ego** þungur svefn. **-egi** *áhl* sofa fast. **-ejo** svefnsalur. **-ema** syfjaður. **-emulo** svefnpurka. **-eti** *áhl* blunda. **-eto** blundur. **-igi** svæfa; sefa, stilla, róa. **-iga** svæfandi. **-igilo** svefnmeðal. **-ilo** svæfir.
- duon-i** *áhl = dormeti*. **ek-i** *áhl* sofna skyndilega. **ek-eti** *áhl* syfja. **en-igi = dormigi**. **en-iĝi** sofna smám saman.
- for-i** *áhr* sofa úr sér. **mal-i** *áhl* vaka. **mal-(ad)o** vaka. **mal-ema** vel vakandi. **preter-i** *áhr* missa vegna svefnis.
- sat-i** sofa út. **sen-a** svefnlaus. **sen-eco** svefnleysi, andvökur. **tra-i** *áhr* sofa af um. **tro-i** sofa yfir sig.
- vintro-i** *dýr* liggja í vetrardvala. **vintro-(ad)o** *dýr* vetrardvali. **-ĉambro** svefnherbergi. **-omalsano = beribero**. **-marŝulo** svefngengill.
- dorn/o** *gra lfæ alm 1* þyrnir; þorn. **2** nibba, kambur. **3** gaddur. **-a 1** þyrnóttur. **2** erfiður. **-hava**, **-plena**, **-oza = dorna**. **-ego por la karno** fleinn í holdið. **-arbet(aĵ)o**, **-arbusto** þyrnigarður, þyrnir.
- fiŝo** *dýr = gasterosteo*. **-ejo** land vaxið þyrnum. **heliksa -o** barðsnibba. **skapola -o** herðablaðskambur.
- super-a foso** ofankambsgróf. **sub-a foso** neðankambsgróf.
- doronik/o** *gra* gemsuffill (*Doronicum excelsum*).
- Dorote/o** *per* Dóróthea, Dórotea.
- dors/o** *lfæ alm hlj 1* bak, hryggur. **2** kjölur, hryggur (bókar). **3** bakki (hnífs). **-a** sem lýtur að hryggnum, bak-. **-a naĝilo** bakuggi. **-e** að baki; á baki. **-en**, **-direkte** aftur á bak. **-aĵo mat** (steikar)hryggur. **-antaŭe** öfugt.
- sur-igi 1** setja á bak (e-s). **2** árita, ábekja. **azen-a ponto** *hús* bogabrá.
- dosier/o** skrá, skjöl, gögn, upplýsingar, skjalakippa. **-ujo** mappa, skjalamappa.
- dot/i** *áhr 1* gera úr garði. **2** gæða, búa hæfileikum. **-o** heimanmundur. **-a** sem lýtur að heimanmundi.
- aĵo** búsilag (brúðar). **natur-ita** vel úr garði gerður. **sen-a** heimanmundarlaus.
- dovel/o 1** geislasteinn. **2** geirnegling. **-i** *áhr* geirnegla. **ĉefa -o** lokasteinn.
- Dover/o** *ldf* Dover (hafnarbær í Englandi við Ermarsund).
- Dovr/o** *ldf* Dofrafjöll.
- doz/o** skammtur (lyfs eða meðals); hluti. **-i** *áhr* skammta (meðal), ákveða stærð lyfja- eða geislaskammts.
- ado** skömmtun (lyfja eða geisla). **-eto** smáskammtur. **-ilo** mæliglas. **-ologio** *læk* skömmtunarfræði.
- dozen/o = dekduo**.
- drab/o** *gra* vorblóm (*Draba*).
- dracen/o** *gra* drekatré (*Dracæna*).
- drag/i** *áhr* *tæk* hreinsa/dýpka með botnsköfu. **-ilo**, **-maŝino** byg botnskafa.
- boato**, **-ŝipo** dýpkunarskip, sandsuga.
- dragoman/o** opinber túlkur (í Tyrklandi eða Arabalöndum).
- dragon/o** hestliði; riddari. **-i** *áhr* kúga; neyða.
- draĝe/o** *mat* sykruhúðuð mandla.
- draĥm/o = drakmo**.
- drajv/i** *áhr 1* (í tennis o.þ.u.l.) slá. **2** (í golfi) slá af teig. **-o** öflugt högg.
- draĵ/o** *gra* gar rôtarspíra, rôtarangi. **-i** *áhl* fá rôtarspíur.
- drak/o** *dýr 1* dreki. **2 = agamo**. **-ino** kvenskratti, kvenvargur.
- a sango** drekablóð (safí unninn úr ýmsum jurtum, einkum drekatré). **-arbo** *gra = draceno*.
- ŝipo** *sig* dreki, langskip, víkingaskip. **flug-o = kajto**.
- drakm/o** drakma (grísk mynt).
- Drakmontaro** *ldf* Drakensbergfjöll (í Suður-Afríku).
- drakocefal/o** *gra* drekakollur (garðblóm) (*Dracocephalum*).
- Drakon/o** *sag* Drakón (forngrískur löggjafi). **-a** harður, miskunnarlaus.
- drakunkollo** *gra* fáfnisgras, estragon (*Artemisia dracunculus*).
- dram/o 1** leikrit, sjónleikur. **2** harmleikur. **3** hörmulegur atburður, voðaviðburður. **-a 1** leikhús-, leik-. **2** leikrænn. **3** spennandi. **-igi** snúa í leikrit; gera sjónleiksgalan. **-isto** leikritaskáld. **-arto** leiklist.
- dramaturgi/o** leikritafræði; leikritun.

drap/o (ullar)dúkur. **-aĵoj** vefnaðarvörur. **-(vend)isto** klæðasali. **-rando** jaðar á voð. **-resto** dúkstubbur.
drapir/i áhr klæða, skreyta; tjalda, hjúpa; refla. **-ado** klæðing. **-aĵo** gluggatjald, veggjtald; felling.
drast/a áhrifamikill, átakanlegur. **-aĵo** sterk hægðalyf.
draŝ/i áhr þreskja; hýða. **-ado** þresking, hýðing. **-aĵo** þreskt korn. **-ejo** láfi, þreskihús. **-ilo** þreskisleði.
-maŝino þreskivél. **-rulo = draŝilo**.
drat/o tæk vír, þráður. **armita -o** brynvarinn strengur. **enkonduka -o** gegntaksvírar.
latuna/kupra -o koparvír. **-i** áhr **1** leggja rafmagnsleiðslur í. **2** samtengja með vír. **-igi** tæk gera úr vír.
-igo vírdráttur. **-igebla** teygjanlegur. **-igilo** vírdráttarvél. **du-a** tvívíra. **sen-a telegrafio** þráðlaus fjarskipti.
tri-a þrívíra. **fando-o** rtæ kveikiþráður, varþráður. **or-o** gullþráður. **pik-o** gaddavír. **serĉ-o** út kristalskynjari.
Drav/o ldf Dravaá.
dravid/o per dravídi. **-a** dravidískur.
drednaŭt/o breskt nafn á nokkurs konar herskipi.
drelik/o strigi.
dren/i áhr bún tæk læk **1** ræsa fram (votlendi). **2** renna af, tappa af. **3** ræsa fram (sár).
-ado fráveita, framræsla. **-aĵo** framræsluvatn; framræsluvökvi. **-ilo** **1** kerri, sárapiða. **2** ræsi.
-ilaro = drensistemo. **-krano** tæmishani; botnloki. **-puto** safnþró. **-sistemo** afrennslskerfi, framræslukerfi.
-tubo = drenilo.
dres/i áhr temja, venja. **-ado** tamning. **-isto** tamningamaður. **leon-isto** ljónatemjari.
serpent-isto slöngutemjari.
Dresden/o ldf Dresden (borg í Þýskalandi).
drezin/o jár járnbrautarkerra.
driad/o goð skógardís.
drias/o gra holtasóley (*Dryas octopetala*).
dribl/i áhl rekja bolta(nn).
dril/o tæk bor, nafar. **-i** áhr bora. **-ego** olíuborvél; stór borvél.
drink/i áhl drekka (áfengi), svalla, þjóra. **-ado** drykkjuskapur, vındrykkja. **-aĵo** áfengi, áfengur drykkur.
-ejo krá, knæpa. **-ejmastro** kráareigandi. **-igi** gefa (áfengi) að drekka. **-ulo** svallari, þjórari, drykkjumaður.
for-i áhr eyða með drykkjuskap. **post-a kapdoloro** timburmenn. **star-ejo** vínbar.
Driopteridacoj gra skjaldburknaætt (*Dryopteridaceæ*).
driv/i áhl sig **1** reka fyrir vindi, fjúka. **2** berast með strauinum. **-(ad)o sig flu** **1** rek. **2** vik.
-angulo sig her rekhorn.
drizel/o þokusúld.
drog/o lyfjavara. **-i** áhr gefa læknislyf. **-ejo** **1 = drogvendejo**.
2 (í Bandaríkjunum) lyfjabúð með mjólkurbar, ísbar, dagblöðum o.fl. **-isto** lyfjasali, apótekari.
-vendejo lyfjabúð, apótek. **-vendisto = drogisto**. **herbo-isto** læknisgrasasali.
drol/a ská skríttinn, skoplegur.
drom/o nýy kappbraut. **aŭto-o** kappakstursbraut.
dromaj/o = dromiceo.
dromedar/o dýr drómedari (*Camelus dromedarius*). **kur-o** kappreiðarúlfaldi.
dromi/o dýr (*Dromia*).
dromice/o dýr emúfugl (*Dromiceus*) (einnig **emu**).
dromond/o drómundur.
dron/i áhl **1** drukkna. **2** kaffærast. **3** sökkva; hverfa. **4** vera sokkinn. **5** vera kafinn; vera vafinn.
-ado drukkun. **-igi** **1** drekkja. **2** sökkva; kaffæra. **3** deyfa; drekkja (t.d. sorgum sínum). **sin -igi** drekkja sér.
-igo drekking. **for-igi** skola burt. **-into** drukknaður maður.
dros/o sig stýristaumur.
droŝk/o (rússneskur) léttivagn.
drozer/o gra sóldögg (*Drosera*). **-acoj** sóldaggarætt (*Droseraceæ*).
drozofil/o dýr bananafluga (*Drosophila melanogaster*) (einnig **bananmuŝo**).
druid/o trú drúídi, fornkeltneskur prestur. **-a** drúídískur. **ĉef-o** erkidrúídi.
drum/o tón trommur, slagverk í djasshljómsveit. **-ado** það að spila á trommur. **-isto** trommuleikari.
drup/o gra steinávöxtur (= **kernofrukto**), steinaldin, steinber.
druz/o per drúsi (meðlimur sértrúarflokks múhameðstrúarmanna í Líbanon og Sírlandi).
du mfr tveir; tvennur. **-o** **1** tvennd, par. **vers-o = distiko**. **2** tölustafurinn 2, tvistur. **-e** í öðru lagi.
-eco tvískipting. **-era**, **-elementa** tví-, tvennur. **-igi** skipta í tvennt. **-iĝi** klofna í tvennt. **-ilo** töl miðlína, miðtala.

-**iliardo** billjarður (10¹⁵). -**iliardono** billjarðasti hluti. -**iliono** billjón (10¹²). -**ilionono** billjónasti hluti.
 -**obla** tvöfaldur, tví-. -**oble** tvisvar. -**oblaĵo** *mfr alm* 1 tvöfeldi. 2 tvítak. 3 orð af sömu rót. 4 = **dublaĵo**.
 -**obligi** tvöfalda. -**obligi** tvöfaldast. -**ono** helmingur (ath. **duon** -er oft notað sem forskeyti í merkingunni hálf-, hálfur, t.d. duonlitro, duonhoro, duonnuda). -**onpatro** stjúpi, stjúpfaðir. -**onfilo** stjúpsonur.
 -**onpatrino** stjúpa, stjúpmóðir. -**onfilino** stjúpdóttir. -**onfrato** stjúpróðir, hálfbróðir.
 -**onfratino** stjúpsystir, hálsystir. -**ona gra** hálfur. -**one** helmings-. -**onigi** *stæ* helminga, skipta í tvennt.
 -**oniganto** *stæ* helmingalína. -**oniĝi** skiptast í tvennt, vera helmingaður. -**opo** par. -**opa** tvöfaldur.
 -**ope** tveir og tveir, tveir saman. -**ulo** tvívari. -**uma** *stæ* tví-. -**uma nombrosistemo** tvíundarkerfi.
 -**foje** tvisvar. -**foja** sem gerist tvisvar. -**cent** tvöhundruð. -**dek** tuttugu. -**deka** tuttugasti.
 -**dekuma nombrosistemo** tvítugakerfi. -**dekono** einn tuttugasti hluti. **dis-igi** = **duigi**. -**a** annar. **la -a** klukkan tvö.
dual/a *hei* *stæ* tvískiptur; tvíhyggju-. -**o** *mfr* tvítala. -**eco** tvískipting. -**ismo** *hei fé* 1 tvíhyggja. 2 tvíríki, tvíveldi.
 -**isto** tvíhyggjumaður.
duar/o tjaldstæði arabískra hirðingja.
dub/i *áhl* efast. -**o** efi, vafi, efasemd. -**a** efasamur, vafasamur. -**ema** óviss; efunargjarn. -**inda** tvísýnn.
ekster-a, **ne-ebla**, **sen-a** óefanlegur; vafalaus, efunarlaus. **pri-i** *áhr* efast um. **sen-e** efalaust, örugglega.
dubel/o *tæk* blindingur. -**i** *áhr* blindinga.
dubl/i *áhr* 1 *lei* vera staðgengill (e-s), leika í staðinn fyrir. 2 *kvi* talsetja. -**ita filmo** talsett kvikmynd.
 -**ado** talsetning. -**ajo** = **dublita filmo**. -**anto** staðgengill (leikara).
duble/o gullhúðaður málmur.
Dublin/o *ldf* Dyflinni (höfuðborg Írlands).
dubni/o *efn* *dúbnium*, *dúbnín*, *dubnín* (*Db*) (*frumefni nr. 105*).
duel/o einvígi. -**i** *áhl* heyja einvígi. -**anto** einvígismaður. -**ado** það að heyja einvígi. -**birdo** *dýr* rúkragi (*Philomachus pugnax*).
duenj/o siðgæðisvörður (einkum á Spáni).
duet/o *tón* 1 tvísöngur; tvísöngslag. 2 tvíspil, dúett. -**isto** tvísöngsmaður.
duglasi/o búss (*Pseudotsula taxifolia*).
dugong/o *dýr* e.k. sækýr (*Halicore dugong*).
duk/o hertogi. **arki-o**, **ĉef-o** erkihertogi. **granda -o** stórhertogi. -**a** hertoga-, hertogalegur. -**eco** hertogatin.
 -**ejo**, -**lando** hertogadæmi. -**ino** hertogafrú, hertogaynja
dukat/o dúkatur.
dukdalb/o *sig* skipalægisstaurar.
dukt/o *lfæ tæk* 1 pípa, rás. 2 lögn, leiðsla. **akvo-o** vatnsleiðsla. **oleo-o** olíuleiðsla. **ovo-o** eggjaleiðari.
sen-aj glandoj vakakirtlar, pípulausir kirtlar.
duktil/a *eðl* teygjanlegur, þanþolinn. -**eco** teygja, seigja.
Dulcine/o *bók* 1 Dúlsínea. 2 fyrirmyndarunnusta.
dulciton/o dulsitón, snertlahljóðfæri með tónkvíslum í stað strengja.
dum *mfr* 1 (fs.) um; á. 2 meðan. (dæmi: *forĝu feron dum ĝi estast varmega*; *dum tri jaroj*; *dum la tago*).
 3 (forskeyti) um, -langur, t.d. -**nokta** næturlangur. -**taga** daglangur. -**viva** ævilangur. -**a** 1 bráðabirgða-.
 2 = **samtempa**. -**e** á meðan, til bráðabirgða.
dumdum/a *her -a kuglo* dúmdúmkúla.
dump/i *áhr* 1 selja undir réttu verði, pína niður verð (e-s). 2 losna við (efni). -**ado** undirboð.
dumping/o *hag* = **dumpado**.
dun/o sandöldur (við sjó).
dung/i *áhr* ráða (í vinnu); leigja. -**ado** atvinnurekstur. -**anto**, -**isto** atvinnurekandi, vinnuveitandi.
 -**ato** nýr vinnumaður. -**igi sin** leigja sig. -**iĝi** þiggja vinnu, verða vinnumaður.
 -**ito** verkamaður, starfsmaður, vinnumaður. -**itaro** starfslið. -**agentejo**,
 -**oficejo** vinnumiðlun, ráðningarskrifstofa. -**mono** kaup, kaupgjald. -**soldato** málaliði.
mal-i *áhr* segja (e-m) upp. **mal-o** uppsögn, brottrekstur. **mal-a mono** uppsagnargreiðsla. **sen-ado** vinnuleysi.
Dunkirk/o *ldf* Dunkerque (hafnarbær í Norður-Frakklandi).
duoden/o *lfæ* skeifugörn. -**a** skeifugarnar-. -**ito** skeifugarnarbólga.
duol/o dúóla.
dup/o *nýy* auðginntur maður, trúgjarn maður.
dupleks/a *rtæ* tvístefnu-.

- duplikat/o** tvírit, afrit, samrit. **-a** tvírtaður, tvífaldaður, samstæður. **-e** í tvíriti.
- i** *áhr* tvífalda, taka afrit, fjölríta.
- dur/a** *nýy hlj* harður.
- dur/o** *douro* (spænsk mynt = 5 pesetar).
- duralumin/o** *tæk* harðál.
- duramatr/o** *lfæ* bast, heilabast, mænubast.
- durativ/o** *mfr* verknaðarháttur í dvalarmerkingu.
- duri/o** *gra* dáraaldin (*Durio*).
- duŝ/o** steypibað, sturtubað, skvetta, ýrubað. **-i** *áhr* skola, úða. **-ejo** sturta. **-ilo** úðari.
- dut/o** *tón* tvíund. **dek-o** tólfund. **majora -o** stór tvíund. **minora -o** lítil tvíund.
- duz/o** *tæk 1* útblásturspípa. **2** innblásturspípa.
- Dvin/o** *ldf* Dvína.
- dzeta = zeta.**

E, e *mfr* tón 1 6. stafur esperanto-stafrófsins. **2** (í skammstöfunum) E = a) **oriento** (= **eosto**).
b) **Esperanto**. c) **ergo**. **3** (í tónlist) E. **E bemola** es. **E-kordo** E-strengur.

-e *mfr* ending afleiddra atviksorða, t.d. **ofte**, **bele**, **due**, **saltande** (ath. atviksorð í esperanto samsvarar ekki endilega atviksorði í íslensku. **-e** er notað í stað **-a** með sögnunum **esti**, **iĝi**, þegar vantar frumlag eða þegar frumlagið er nafnháttur eða aukasetning, t.d. *iĝas varme*; *resti kun leono estas danĝere*; *estas bone*; *estus tre bele*, *ke mi iru*. Endingin **-e** samsvarar oft orðtæki í íslensku, t.d. **lunde** á mánudaginn. *tutvoje sardinis koridore* við ferðuðumst alla leiðina í gangi járnbrautarlestarinnar eins og sardínur í dós). **-n** ending staðaratviksorða með hreyfingarsögnum (sbr. **-n**). (Ath. þau atviksorð sem eru með **-e** eru staðar-, háttar- og tíðaratviksorð).

-vorto = **adverbo**.

-el/gra (viðskeyti) tákna ættkvísl plantna, t.d. **asklepiad-oj**.

Eak/o *goð* (í goðafræði) Eakos (einn af dómurinum þremur sem dæmdu um það, hvort menn ættu að fara á Elysíum eða Tartaras eftir dauðann).

east/o = **eosto**.

eben/a sléttur, jafn. **-o** *stæ* eðl flötur. **-o de polarizo** skautunarflötur. **-aĵo** slétta, flatneskja.

-eco flatleiki, sléttleiki. **-igi** jafna, slétta; fletja. **mal-a** ójafn, ósléttur. **mal-aĵo** hóll, ósléttur staður. **akvo-o** vatnsflötur. **alt-aĵo** háslétta. **klin-o** hallur flötur. **bat-igi** þjappa niður.

-ebl/ *mfr* viðskeyti sem tákna möguleika eða framkvæmanleika, t.d. **kuracebla** læknanlegur; **legebla** læsilegur (sem hægt er að lesa) (*Ath. -ebl* er venjulega ekki bætt við áhrifslausar sagnir, t.d. má ekki segja *bolebla heldur boligebla*. Stundum er þó **-ebl** bætt við áhrifslausar sagnir þegar forskeyti er undirskilið, t.d. *nerevenebla vojo* leið sem maður má ekki snúa aftur. **-a** mögulegur, hugsanlegur. **-e** ef til vill, kannski. **kiel -e plej** sem (með efsta stigi lýsingar- eða atviksorðs).

-e estas 1 það kann að vera. **2** mögulegt er, hægt er. **-o**, **-eco** möguleiki. **-igi** gera kleifan, gera færán. **laŭ-e** að því leyti sem það er unnt. **mal-igi** gera ókleifan, koma í veg fyrir. **mal-a = neebbla**.

ne-a ómögulegur. **ne-e** ómögulega; (það er) ómögulegt. **ne-aĵo** e-ð ómögulegt. **ne-eco** ómöguleiki. **ne-igi = mal-igi**.

ebon/o íbenholt, íbenviður (*Diospyros*). **-a 1** úr íbenholti. **2** íbenholtssvartur. **-arbo** íbentré.

-acoj tinnuviðarætt, íbenviðarætt (*Ebonaceæ*).

ebonit/o *rtæ* harðgúmmí.

Ebr/o *ldf* Ebro, Ebroá.

ebri/a drukkin, ölvaður; fullur. **-o**, **-eco** ölvun, ölæði; drykkjuskapur. **-igi** gera drukkin; æsa.

-igaĵo vímuefni, áfengi. **-ega** dauðadrukkin, blindfullur. **-eta** kenndur. **-iĝi** verða drukkin, drekka sig fullan. **-ulo** drukkin maður. **mal-a** ódrukkin. **mal-iĝi** verða algáður. **post-o** timburmenn.

ebul/o *gra* dvergyllir (*Sambucus ebulus*).

ebur/o fílabein. **-a 1** úr fílabeini. **2** skreyttur fílabeini; af fílabeini. **3** beinhvítur.

la E-a Bordo Fílabeinsströndin. **-nigro** fílabeinssvart. **-a turo** hátignarleg einangrun.

Eburi/o *ldf* Fílabeinsströndin. **-ano** Fílabeinssrendingur.

-ec/ *mfr* viðskeyti sem tákna ástand eða eiginleika: **bel-o** feegurð; **san-o** heilbrigði; **amik-o** vinátta. **-a** eðlis-, sem lýtur að eðli hlutar. **-o** eiginleiki. **-aro** eðli, eiginleikar.

ecidi/o *gra* gróhirsla (= **spor-pokalo**).

eĉ *mfr* jafnvel. **-ne** ekki einu sinni. **-se** (eða **se -**) jafnvel þótt.

-ed/ *dýr* viðskeyti sem tákna ætt (í líffræði).

Edam/o *ldf* Edam.

Edd/o *bók* Edda, eddukvæði.

edelvejs/o *gra* alpaþífill (*Leontopodium alpinum*).

edem/o *læk* bjúgur, hvapbólga.

Eden/o *bib* Eden; Paradís, sælustaður.

edentat/oj *dýr* tannlaus dýr, tannleysingjar (*Edentata*).

Edgar/o *per* Edgar.

edif/i *áhr* fræða (til góðs), bæta; uppbyggja. **-o**, **-ado** uppbygging, trúarstyrking; sálubót, blessun.

-a uppbyggjandi; agandi; blessunarríkur, bætandi. **mal-a** óuppbyggilegur; óvirðandi, svívirðilegur. **ne-a** gagnslaus, ekki til sálubótar.

edikt/o tilskipun (stjórnar).

edil/o *sag* eðill (rómverskur embættismaður sem sá um opinbera leiki, lögreglustörf o.fl.).

Edinburg/o *ldf* Edinborg (höfuðborg Skotlands).

- Edip/o** *goð* Ödipus, Ödípus. **-komplekso** Ödipusarduld.
- Edit/a** *per* Edith.
- editor/o** útgefandi, ritstjóri (bókar). **-eco** ritstjórn.
- Edmond/o** *per* Edmund.
- Edom/o** *bib* **1** Edóm (sonur Ísaks, heitir oftast Esaú). **2** Edóm (land Edómíta, fyrir suðaustan Ísrael) (= **Idumeo**).
- edr/o** *stæ* hlið, flatvegur; flötur. **plur-o** marghliðungur. **regula plur-o** reglulegur marghliðungur.
- Eduard/o** *per* Játvarður, Eðvarð, Edvarð.
- eduk/i** *áhr gra gar* **1** ala upp, manna, mennta. **2** temja. **3** rækta. **-o, -ado** menntun, uppeldi, uppfræðsla, menning. **-a** uppeldislegur; uppfræðslu-, menningar-, æfinga-, skóla-.
- ejo** skóli, menningarmiðstöð, menntunarstofnun. **-ato** nemi. **-isto** fræðari. **-iteco, -iĝo** uppfræðsla, skólun.
- arto = pedagogio. ge-ado** samkennsla (piltna og stúlkna). **ne-ebla** agalaus; ótemjandi.
- ne-ita** óuppallinn, ótaminn, ómenntaður. **re-ado** *læk* endurhæfing; endurmenntun.
- edz/o** eiginmaður, bóndi, maki. **-a** eiginmanns-. **-eco** hjónaband. **-igi** gifting; gefa saman (í hjónaband).
- igo** gifting. **-iĝa** brúðkaups-. **-iĝi** kvongast, kvænast, giftast. **-iĝo** *kri* gifting. **-ino** eiginkona. **-inigi** gifting.
- inigi** giftast (um konu). **-oligiĝi** mæggast. **bo-iĝi** *bib* gegna mágskyldunni. **bo-iĝo** mágskylda.
- eks-iĝi** skiljast við, skilja við maka sinn, skilja. **eks-iĝo** hjónaskilnaður. **ekster-eca** utan hjónabands.
- ge-oj** hjón. **ge-iĝi** giftast. **inter-igi** gifting. **krom-ino** kona fjölkvænismanns önnur en hin fyrsta, hjákona.
- mis-iĝi** taka niður fyrir sig. **mis-iĝo** misræði (um hjúskap).
- miks-iĝo** hjónaband milli kynþátta, hjónaband milli fólks með mismunandi trúarbrögð.
- ne-igita, ne-iĝinta** ógiftur. **nov-o** nýgiftur maður. **nov-ino** nýgiftkona.
- prov-iĝo** tilraunahjónaband, tilraunahjúskapur. **sen-ineco** einlífi.
- ef/o** *bib* fa (rúmmál í Gamla testamentinu).
- efeb/o** *sag* unglingur (18–20 ára) í Grikklandi hinu forna.
- efedrin/o** *lyf* efedrín.
- efekt/o** áhrif (á hugann). **(grand)-a** áhrifamikill. **-i** *áhl* hafa áhrif. **-ama** sundurgerðarlegur.
- ne-a, sen-a** gagnslaus; fánýtur, áhrifalaus. **lud-o** *lei* stellingar. **lum-oj** ljósáhrif. **son-oj** leikhljóð.
- efektiv/a** raunverulegur, sannur. **-e** satt að segja, að vísu, í raun og veru. **-o 1 = -aĵo. 2 = kiomo.**
- aĵo** sannleikur. **-eco** raunveruleiki. **-igi** framkvæma, koma á. **-igebla** framkvæmanlegur, gjörlegur.
- ig(ad)o** framkvæmd. **-iĝi** fá framgang.
- efelid/oj** freknur.
- efemer/a** skammvinnur; skammgóður. **-o** *dýr* **1 = -aĵo. 2** dægurfluga (*Ephemera*).
- aĵo** skammvinnur hlutur.
- efemerid/oj** *stj* stjörnuárþing, stjörnuálfur, stjörnuhlutur.
- efervesk/i** *áhl efn* sjóða; freyða; vella, ólga. **-a** ólgandi, vellandi. **-o** vella, ólga, suða.
- Efez/o** *ldf* Efesus.
- efik/i** *áhl efn eðl* hafa áhrif, verka, hrífa. **-o** *efn eðl* áhrif, árangur, verkun; afleiðing. **-a** áhrifamikill, virkur.
- anto** *eðl efn* virkt efni. **-eco, -ivo** *eðl útv* aflnýting, vinnunýting. **ek-i** *áhl* taka gildi.
- retro-i** *áhl lög* hafa afturvirk áhrif. **sen-a** áhrifalaus, gagnslaus. **bon-a** gagnlegur, nytsamlegur. **fort-a = drasta.**
- post-oj** eftirköst.
- efloresk/i** *áhl jar ste* **1** vera í fullum blóma. **2** molna í sundur, veðrast. **-o** veðrun, molnun; blómgun.
- a** í fullum blóma, blómgandi; veðrunar-, molnunar-.
- efluf/o** *eðl* útstreymi. **kron-o** *rtæ* kóróna, rosabaugur.
- efod/o** *bib* hokull (æðsta prests gyðinga).
- Efraim/o** *bib* Efraím.
- Efrat/o** *bib* Efrata.
- efrit/o** (í þjóðsögum araba) illur andi.
- eg/ mfr** viðskeyti sem táknar stækkun, t.d. **bon-a** ágætur; **buŝ-o** gin; **pafil-o** fallbyss; **rid-i** *áhl* skellihlæja. **tre-e** ákaflega. **-a** mikill, stór. **-eco** efsta stig.
- egal/a** jafn; eins. **al mi estas egale** mér er alveg sama. **-i** *áhr* jafnast á við; vera jafn (e-m).
- aĵo** jafna. **-eco** jafnleiki, jöfnuður. **-igi** gera jafnan. **-iĝi** jafnast, verða jafn. **-ulo** jafningi, jafnoki.
- kontraŭ-a** *stæ* jafn, en með öfugu formerki. **mal-a** misjafn, ójafn, mismunandi. **ne-a** misjafn.
- mal-eco** mismunur. **sen-a** óviðjafnanlegur. **valor-i** *áhl* komast til jafns (við = al). **-pezo = ekvilibro.**
- signo, -osigno** jafnaðarmerki.

- Egea Maro** *ldf* Eyjahaf.
Egeri/o *goð* Egería.
egid/o *goð* 1 skjöldur Seifs eða Apenu. 2 vörn, vernd, verndarvængur.
egipt/o *per* Egypti. -a egypskur. **E-io, E-ujo** *ldf fél* Egyptaland. -**ologo** sérfræðingur í fornfræði Egyptalands.
-ologio egypsk fornfræði.
Egir/o Ægir (reño de la maro).
Egist/o *bók* Egispos (elskhugi Klýtemnestru).
eglanteri/o *gra* eplarós (*Rosa eglanteria*) (= **sovaĝa rozo**).
eglefin/o *dýr ýsa* (*Gadus aeglefinus*).
ego/o *sál* sjálf. -**ismo** sjálfsekska, eigingirni. -**isto** eigingjarn maður. -**centra** sjálfhverfur, sjálfægur.
mal-ismo = **altruismo**. **ne-ista, sen-isma** óeigingjarn.
egopodi/o *gra* geitakál (*Ægopodium podagraria*).
egret/o *dýr gra* fjaðurskúfur.
eĝ/o egg, brún; ás; rönd. **posta -o** afturbrún. **fronta -o** frambrún, frambarð. -**e(n)** á ská, á rönd.
-igi setja kant á. -**ingo** rák, skor, gróp.
ehe! *mfr* jahá, einmitt; jæja.
eĥ/o *rtæ* bergmál; eftirhljómur; ómur. -**i áhr** bergmála, óma. -**iĝi** endurkastast, bergmála, hljóma.
sen-a án bergmáls.
Eĥ/o *goð* Ekkó (bergmálsdís).
eĥidn/o *dýr* (ástralskur) maurabroddgöltur (*Echidna, Tachyglossus*), mjónefur.
eĥin/o *dýr* ígulker. -**oidoj** ígulker (*Echinoidea*).
eĥinoderm/oj *dýr* skrápdýr (*Echinodermata*).
eĥolali/o *læk* bergmálstal. (Sjá einnig orð sem byrja á **ek...**).
ej! *mfr* ha!
-ej *mfr* viðskeyti sem táknað stað, þar sem eitthvað er eða gerist, t.d. **lern-o** skóli; **dorm-o** svefnasalur;
hund-o hundabyrgi; **bov-o** fjós; **herb-o** engi, graslendi; **dens-o** kjarrþykki; **loĝ-o** íbúð; **kuir-o** eldhús;
ĉeval-o hesthús; **preĝ-o** kirkja; **deven-o** upprunastaður. -**o** staður.
ejakul/i *áhl* spýta, losa úr sér sáð. -**o** sáðlát, sæðisútvarp.
Ejfel/o *per ldf* Eiffelfjöllin. -**turo** Eiffeltúrninn.
ejkosan/o *efn* eikósan.
ejnstejni/o = **ejnštejni/o**.
ejnštejni/o *efn* einsteiníum, einsteinín (*Es*) (*frumefni nr. 99*).
Ejr/o *ldf* Írland, Írska lýðveldið.
Ejstejn *per* Eysteinn.
ek! *mfr* forskeyti sem táknað upphaf ástands eða verknaðar, t.d. -**dormi** sofna; -**salti** stökkva upp.
-i *áhl* hefjast. -**e de, -de** allt frá (því). -**!** áfram! af stað!
ekart/o *stæ sig her* afvik, frávik. **kompas-o** misvísun áttavita.
ekaŭdat/oj froskdýr.
ekbali/o *gra* villigúrka (*Ecballium*).
eki/o *gra* höggormshöfuð (*Echium*).
ekidn/o *dýr* = **eĥidno**.
ekimoz/o *læk* blóðhlaup.
ekin/o *dýr* = **eĥino**.
ekinokok/o *læk* sullur.
ekip/i *áhr* búa, búa út (her, leiðangur), gera út. -**ado** undirbúningur. -**aĵo** *rtæ* útbúningur, útbúnaður.
sub-aĵo *flu* lendingarbúnaður. **son-aĵo** *kvi* hljóðbúnaður. **ŝip-isto** 1 fargagnakaupmaður. 2 útgerðarmaður.
vir-i *áhr* manna (t.d. skip). -**estro** bátsmaður.
eklampsi/o *læk* fæðingarkrampi.
eklektik/a samantíndur, samsuðu-. -**ismo** *hei* samtíningarstefna, samsuðustefna.
-ulo sá sem tíni til eða sýður saman úr öllum áttum.
eklezi/o *sag kri* 1 (einkum í Nýja testamentinu) söfnuður. 2 kirkja (stofnun); kirkjudeild. 3 trúarflokkur.
4 þjónusta kirkjunnar. -**a** kirkjulegur. -**ano** meðlimur kirkju. -**aneco** það að vera meðlimur kirkju. -**ulo** klerkur.
alt-a hákirkjulegur. **ekster-a, ne-a** veraldar-, veraldarlegur, ókirkjulegur. **sam-ano** trúbróðir.

- eklips/o** *stj* myrkvi. -**a** 1 myrkva-. 2 slitróttur. -**i** *áhr* 1 *stj* myrkva. 2 skyggja á, skara fram úr.
- ekliptik/o** *stj* 1 sólbaugur, sólbraut. 2 sólarlína.
- eklog/o** *bók* hjarðljóð.
- ekolog/o** *líf* vistfræðingur. -**io** vistfræði. -**ia** vistfræði-.
- ekonom/o** ráðsmaður, bústjóri.
- ekonometri/o** hagmælingar.
- ekonomi/o** 1 fjárhagur. 2 sparnaður. 3 heimilishald. -**a** sparsamur; fjárhags-, sparnaðar-.
- e** ódýrt; sparsamlega.
- ekonomik/o** *lög* *hag* hagfræði. -**isto** hagfræðingur.
- ekran/o** *eðl* *tæk* 1 eldskjól. 2 sýningartjald (í bíó). 3 skjár. -**ego** súghlíf. -**umi** *áhr* skýla, vernda.
- sur-igi** filma.
- eks/ mfr** forskeyti sem táknar fyrrverandi, uppgjafa-, t.d. -**pastro** uppgjafaprestur. -**!** burt með!
- a** fyrrverandi. -**igi** vísa frá embætti, reka úr embætti, segja upp. -**igi** segja af sér, fá lausn úr embætti.
- ne-igebla** sem ekki er hægt að víkja úr starfi, óafsetjanlegur.
- eksa/** *vís* *exa-* (forskeyti eininga 10¹⁸).
- Ekscelenc/o** ágæti (ávarpstíll, oftast með eignarfornafni): **via** -**o** yðar ágæti.
- ekscentr/a** 1 = **discentra**. 2 sérvitur, sérlyndur, einkennilegur.
- ekscentrik/o** *tæk* hjámiðjuhjól, miðskekkjuhjól. -**a** miðskakkur, með hjámiðju.
- ekscepsi/o** *lög* véfenging (á hæfi dómara eða vitnis).
- eksces/o** óhóf, öfgar. -**a** hóflaus, takmarkalaus. -**i** *áhl* skvetta sér upp; gefa sig í óreglu; vera of langt gengið.
- ekscit/i** *áhr* *eðl* 1 æsa, æsa upp. 2 kveikja; vekja. 3 hvetja, eggja. 4 gangsetja.
- o** *lfe* *rtæ* æsing, geðshræring; kveiking. -**a** æsingar-; kveikinga(r)-. -**ajo** örvandi lyf, hressingarlyf; æsingur.
- ebla** viðkvæmur; bráður. -**ebleco** viðkvæmni. -**igi** verða æstur, æsa sig upp. -**ilo** *læk* 1 startari. 2 örvandi lyf.
- mašino** *rtæ* matari. **blov-i** *áhr* blása upp (t.d. eld). **kor-a** átakanlegur, hrífandi. **mem-o** *rtæ* sjálfsvikun.
- ekscitator/o** = **malšargílo**.
- eksciz/i** *áhr* *læk* skera burt. -**o** burtskurður.
- ekshibici/o** *læk* strípihneigð. -**ulo** strípalingur.
- eksklamaci/o** upphrópun.
- eksklud/i** = **ekskluzivi**.
- ekskluziv/a** 1 einka-, lokaður. 2 valinn. 3 útilokandi. **esti** -**a** **je/de** **io** e-ð er ekki meðtalið í (t.d. verðinu), vera utan e-s. -**e** eingöngu; að (e-u) ekki meðtöldu. -**i** *áhr* 1 útiloka. 2 undanskilja. -**eco** einkaréttur, einkaleyfi.
- ema** vandlátur, vandfýsinn. -**iga** óskiptur.
- ekskomunik/i** *áhr* *kri* 1 bannfæra. 2 reka (úr flokki). -**o** bannfæring.
- ekskori/i** *áhr* *læk* skeina. -**ajo** skeina, rispa.
- ekskreci/o** *lfe* útskilið efni. -**a** útskilnaðar-. -**i** *áhr* skilja (e-ð) út. -**ado** útskilnaður.
- ekskrement/o** *lfe* 1 úrgangsefni líkamans, þveiti. 2 saur, saurindi. -**a** saur-. -**i** *áhr* skilja (efni) úr líkamanum, þveita. -**ado** tæming, útskilnaður saurs; þveitun.
- ekskurs/o** *bók* 1 skemmtiferð, hóperð. 2 útúrdúr. -**ema** 1 hrifinn af ferðum. 2 óskipulagður.
- ekskuz/i** *áhr* *nýy* afsaka. -**o** afsökun. **ne-ebla** óafsakanlegur.
- ekslibris/o** bókarmerki; merki bókaréiganda.
- ekspansi/o** *alm* *hag* *eðl* 1 þensla, útpensla 2 útvíkkun, stækkun, aukning, uppgangur.
- i** *áhl* víkka; þenjast út. -**ismo** *fél* útpenslustefna.
- eksped/i** *áhr* *ver* afgreiða, senda; framsenda. -**ado** afgreiðsla, sending. -**ejo** vöruflutningafyrirtæki.
- isto** flutningamiðlari, afgreiðslumaður.
- ekspedici/o** leiðangur; herferð.
- ekspekt/o** *töl* von, vænting, tilætlun.
- ekspektor/i** *áhl* *lfe* hósta upp úr sér, hrækja (= **tuskraçi**). -**iga** slímlosandi.
- eksperiment/o** tilraun. -**i** *áhr* gera tilraun(ir). -**a** reynslu-, tilrauna-, byggður á tilraunum; raungreina-.
- ado** tilraunagerð.
- ekspert/o** 1 = **spertulo**, **fakulo**. 2 = **ekspertizisto**.
- ekspertiz/i** *áhr* meta til verðs; rannsaka, skoða, yfirlíta. -**isto** matsmaður. -**o** mat; rannsókn, skoðun; skoðunarskýrsla.

- eksplicit/a** *lög stæ* greinilegur, skýr; berorður, opinskár.
eksplik/i *áhr skýra*, gera grein fyrir. **-o** skýring, útlistun.
eksploði *áhl springa* (í loft upp); brjótast út. **-o** sprenging; upphaf. **-a** sprengi-, hvell-. **-aĵo** sprengiefni.
-ema sprengifimur. **-igi** sprengja. **-igilo** sprengjukveikja, sprengjuvaki. **-ilo** sprengja, tundurdufl o.þ.h.
-ujo *bif* sprengihólf. **-motoro** brennsluhreyfill. **-signalo** hvellmerki. **-brui** *áhl* hvella. **-bruo** hvellur.
-pova, **-iva** sprengjanlegur.
ekspluat/i *áhr* **1** hagnýta, fénýta. **2** arðræna, mergsjúga. **-o**, **-ado** **1** hagnýting. **2** arðrán.
-anto hagnýtandi. **-ebla** sem hægt er að hagnýta. **-isto** arðræningi. **konfid-o** prettir.
ekspon/i *áhr alm ljó* **1** sýna (vörur). **2** *ljó lýsa* (film). **-o**, **-ado** **1** sýning. **2** lýsing.
-anto sá sem stillir út (í sýningu). **-ejo** sýningarsalur. **-isto** sýningarmaður.
-deklami *áhl* auglýsa með ræðu og sýnishornum. **-metro** *ljó* ljósmælir. **sub-i** *áhr* vanlýsa (e-ð).
super-i *áhr* oflýsa (e-ð).
eksponencial/o *stæ* veldisfall.
eksponent/o *stæ* veldisvísir. **-a** veldis-.
eksport/i *áhr ver* flytja út (vörur). **-o**, **-ado** útflutningur, útflutningsstarfsemi. **-a** útflutnings-.
-aĵoj útfluttar vörur. **-isto** útflytjandi. **-importa** út- og innflutnings-.
ekspozici/o sýning, sýningarstaður.
-ejo sýningarsalur. **-i** *áhr* sýna. **-aĵo** sýnisgripir.
ekspres/o *jár* **1** hraðboði. **2** hraðlest. **3** hraðpóstur. **-a** hrað-. **-i** *áhr* senda með hraði.
ekspresionism/o *fag* expressjónismi. **-a** expressjóniskur.
ekspresionist/o *fag* expressjónisti.
ekstaz/o *trú sál* **1** algleymi, leiðsla. **2** hrifning. **-a** hugfanginn, í leiðslu, yfir sig hrifinn.
-ulo maður sem er oft í leiðslu.
ekstemporal/o skólaverkefni gert án undirbúnings.
ekstens/i *áhr lfæ* rétta úr, teygja úr. **-o** rétting. **-anto** *lfæ* réttivöðvi.
ekstensor/o *læk* réttivöðvi.
ekster *mfr* fyrir utan. **-a** ytri, útvortis. **-a mondo** umheimurinn. **-e** úti; að utan. **-en** út. **-o** **1** úthverfa. **2** ytri hluti.
-aĵo ytra útlit, ytri hluti, ytri hlið. **-ejo** *kvi* sviðsmyndarsvæði. **-igi** snúa við. **-iĝi** fara úr (= **el**).
-ulo göngudeildarsjúklingur. **2** utanskólanemandi. **-lande** erlendis. **-landano** útlendingur. **-ordinara** óvenjulegur.
eksterm/i *áhr* uppræta, tortíma, útrýma. **-ado** uppræting, tortíming. **-iĝi** vera afmáður, vera útrýmt.
ekstr/a auka-, aukalegur. **-e** aukalega. **-aĵo** viðbætur; viðauki; aukahefti. **-aĵoj** aukagjald.
ekstradici/i *áhr lög* framselja. **-o** framsal.
ekstrakt/o *kjarni*, kraftur (úr e-u), seyði; ágrip, útdráttur. **-i** *áhr* **1** draga út úr; sjóða út úr. **2** orðtaka.
-ado útdráttur.
ekstrapoli/i *áhr* = **eksterpoli** (s. **poli**).
ekstravaganc/o fantasía; sérvíska. **-a** sérvitur. **-i** *áhl* breyta sérviskulega.
ekstravert/o *sál* úthverfur maður. **-a** úthverfur.
ekstrem/a **1** ystur, ýtrastur. **2** mestur. **3** taumlaus. **-e** öfga-, ofsa-, ofsalega. **-o** **1** ysti endi. **2** brún, jaðar.
en **-o** að dauða kominn. **-aĵo** ysti endi, útlimur; vandræði. **-eco** öfgar; dauði. **-ismo** *fél* öfgasamtök.
-isto öfgamaður. **ĝis-e** fram úr hófi.
ekstrovert/a úthverfur. **-o** úthverfa. **-ito** úthverfur maður.
eksud/i *áhl lfe* vætla út, seytla út. **-o** útsmitun. **-aĵo** útvætla, útseytla.
ektazi/o *læk* slagæðarþensla, víkkun.
ektoderm/o *lfæ* útlag.
ektomi/o *sku* úrskurður, nám.
ektopi/o *lfæ* úthverfing. *testika* -o launeista.
ektoplasm/o *lfæ trú* útfrymi, fjarfrymi.
ektropi/o *læk* uppþretting (augnloka), úthverfing (augnaloks).
ekumen/a *kri* alkirkju-, alkirkjulegur.
ekv/o *dýr* hestdýr.
ekvaci/o **1** *stæ* jafna, formúla. **2** *stj* jöfnuður. **tempa** **-o** tímajöfnuður. **-aro** jöfnuhneppi.
-igi nota jöfnu til að leysa.

- Ekvador/o** *ldf* Ekvador. **-a** ekvadorskur. **-ano** Ekvadorbúi.
- ekvator/o** *ldf* miðbaugur. **ĉiela -o** *stj* miðbaugur himinsins. **-a** miðbaugs-. **E-a Gvineo** Miðbaugs-Gínea.
- ekvatorial/o** *stj* pólstilltur sjónauki.
- ekvilibr/o** jafnvægi. **-a** uppbótar-; í jafnvægi, jafnvægis-. **-i áhl** vera í jafnvægi.
- igi** halda í jafnvægi, jafna, gera upp. **-ilo** jafnvægisstafur (línudansara). **mal-igi** láta missa jafnvægi.
- ismo** línudanslist. **-isto** línudansari. **sen-a 1** jafnvægislaus. **2** ruglaður.
- ekvinoks/o** *stj* jafndægur, jafndægri. **printempa -o** jafndægur á vori, vorjafndægur.
- aŭtuna -o** jafndægur á hausti, haustjafndægur. **-a** jafndægura-. **-aj tempestoj** jafndægurstormar.
- aj punktoj** jafndægurpunktar (vorpunktur og haustpunktur).
- ekvipolent/a** *ldf* jafngildur, jafnmikill, jafngóður.
- ekvipotencial/a** *eðl* jafnspennu-, jafnmættis-. **-o** *eðl* jafnspenna, jafnmætti.
- ekvivalent/o** *vís stj efn mfr* jafngildi; ígildi. **-i áhl** jafngilda. **-a** jafngildur.
- ekvizet/o** *gra* elfting (*Equisetum*). **-acoj** elftingaætt (*Equisetaceæ*).
- ekzakt/a** nákvæmur. **la -aj sciencoj** raunvísindi. **-emo** nákvæmni.
- ekzalt/i** *áhr 1* upphelja, hefja upp. **2** hrósa. **-iĝo** hugaræsing, leiðsla; upphafning.
- ita** hugfanginn, í leiðslu, í uppnámi. **-iĝi** vera frá sér numinn.
- ekzamen/i** *áhr 1* rannsaka, athuga vel. **2** prófa. **3** yfirheyra. **-o 1** rannsókn, prófun. **2** próf. **3** yfirheyrsla.
- iĝi** láta prófa sig, þreyta próf, ganga undir próf. **-iĝo** prófun, próf. **mem-o** sjálfskönnun. **-anto**, **-isto** prófandi.
- ato** prófmaður. **kontraŭ-i** *áhr* gagnspyrja.
- ekzantem/o** *læk* útbrot (á hörundi). **-a** útbrots-.
- ekzark/o** *kri* sag 1 landstjóri (í bysantíska ríkinu). **2** yfirbiskup búlgörsku kirkjunnar.
- ekzegez/o** biblíuskýring; ritskýring. **-a** orðskýringar-; skýringarlegur. **-isto** biblíuskýrandi.
- ekzekuci/o** *lög* lögtak, aðför að lögum. **-i áhr** taka lögtaki (upp í skuld). **-isto** fjárnámsfulltrúi, lögtaksfulltrúi.
- ekzekut/i** *áhr* taka af lífi, lífláta. **-o** aftaka, líflát. **-ejo** aftökustaður. **-isto** aftökumaður, böðull.
- elektro-i** *áhr* taka af lífi með rafmagni.
- ekzekutiv/o** *lög* framkvæmdavald.
- ekzekv/i** *ldm áhr* halda nauðungaruppböð.
- ekzekvatur/o** *lög* opinber viðurkenning á ræðismanni erlends ríkis.
- ekzem/o** *læk* útbrot, útsláttur, eksem.
- ekzempl/o** **1** fordæmi. **2** dæmi. **3** varnaðardæmi. **-a** dæmigerður. **-e** til dæmis.
- i áhr** skýra með dæmum, sanna með dæmum, sýna með dæmum. **-odona** fyrirmyndar-.
- sen-a** ódæmilegur, dæmalaus.
- ekzempler/o** **1** eintak. **2** dæmi, stykki. **arkiv-o** skjalasafnseintak. **aŭtor-oj** höfundareintök.
- prov-o** sýniseintak, sýnishorn (= **specimeno**). **recanz-o** ritdómseintak.
- ekzerc/i** *áhr* æfa, þjálf. **-o** æfing, æfingarverkefni, stíll. **-ado** æfing, þjálfun. **-aro** æfingasafn, stílasafn.
- ejo** æfingastaður, æfingarstaður, þjálfunarstaður. **-iĝi** æfa sig. **-iĝo** æfing. **-ilo** þrekæfingatæki.
- iteco** fimleiki vegna æfingar. **-libro = -aro**. **-opeco** æfingatónverk. **antaŭ-o** leikæfing, undirbúningsæfing.
- ekzerg/o** *tæk 1* undirskriftarreitur (á minnispening). **2** undirskrift (á minnispening).
- ekzil/i** *áhr* reka í útleð. **-o** útleð. **-ejo** útleðarstaður. **-iĝi** fara í útleð. **-ito** útlagi.
- ekzist/i áhl** vera, vera til. **-ado**, **-o** tilvera. **-adismo = ekzistencialismo**. **-ajo** vera, skepna.
- anta** tilverandi; núverandi. **-igi** gera, skapa. **kun-i áhl efn** vera saman. **kun-ado** sambúð.
- ekzistencialism/o** *hei* tilvistar-speki, existensíalismi, tilvistarstefna.
- ekzistencialist/o** tilvistar-spekingur, existensíalisti, tilvistar-sinni.
- ekzocet/o** *dýr* = flugfišo.
- ekzoftalmi/o** *læk* augnbunga. **-a** úteygður.
- ekzogami/o** aðkvæni. **-a** aðkvænn.
- ekzogen/a** *læk gra* útrænn.
- ekzorci/i** *áhr trú* særa (illan anda), reka út (illan anda). **-isto** særingamaður. **-o**, **-ismo** særing.
- ajo** særingapula, töfraþula til að reka út illa anda.
- ekzosmoz/o** *eðl efn* himnuútstreymi.
- ekzot/a** fjarlægur, framandi. **-ismo** framandleiki.
- ekzoter/a** auðskilinn, alþýðlegur.
- ekzoterm/a** *efn* orkugjöfull, útverminn.

ekzotik/a = ekzota.

el *mfr* úr, út, út úr, af, frá, t.d. *veki - dormo* vekja af svefni; *unu - ni* einn af okkur; *krei - la polvo de la tero* mynda af leiri jarðar; *rakontoj - la biblio* sögur úr bibliunni; *statuo - marmoro* stytta úr marmara.

-e úti. **-igi** láta út, sleppa út, hleypta út; gefa frá sér. **-igi sonon** gefa frá sér hljóð. **-iĝi** koma út, koma fram. Ath. Notað sem forskeyti má **el** þýða það sama og forsetningin, en táknar oft fullkomnun verks, ef enginn misskilningur getur orðið. Eftirfarandi dæmi sýna þetta: **-almozi** áhr kúga (e-n) til að gefa ölmusu.

-aŭdi áhr bænheyra. **-aŭskulti** áhr heyra allt til enda. **-baki** áhr baka algjörlega. **-bati** áhr slá út; ljósta.

-bruli áhl brenna til kaldra kola. **-ĉenigi** leysa. **-ĉerpi** áhr tæma. **-ĉizigi** höggva út. **-diri** áhr lýsa yfir.

-devigi kúga (fé af e-m). **-doni** áhr gefa út. **-fini** áhr klára alveg. **-flati** áhr fá með smjaðri. **-forĝi** áhr búa til. **-frotita** útslitinn. **-iri** áhl fara út. **-irejo** útgangur. **-jeti** áhr henda, fleygja. **-kalkuli** áhr reikna út.

-koni áhr þekkja vel. **-kovi** áhr klekja út. **-kreski** áhl verða fullvaxta. **-labori** áhr mynda, framleiða; láta þróast. **-lacigi** þreyta. **-lerni** áhr læra nákvæmlega. **-logi** áhr laða fram. **-meti** áhr sýna.

-montri áhr sýna. **-mortigi** drepa, deyða. **-pagi** áhr greiða, gera upp. **-paroli** áhr bera fram. **-paŝi**

áhl stíga fram. **-pensi** áhr hugsa upp, finna upp. **-peti** áhr fá með innilegri bæn. **-porti** áhr bera út;

þola. **-premi** áhr pressa. **-preni** áhr draga út. **-stari** áhl skaga fram, skaga út. **-ŝiri** áhr rífa út, slíta

út. **-teni** áhr þola. **-terigi** grafa upp. **-tiri** áhr draga út. **-tranĉi** áhr skera út. **-trinki** áhr tæma (flösku,

glas, o.þ.u.l.). **-trovi** áhr finna upp, uppgötva. **-turniĝi, sin -turni** komast undan. **-uzi** áhr eyða.

-veni áhl koma út. **-voki** áhr vekja upp.

el/o öl.

Elam/o sag Elam.

elan/o nýy *alm hei 1* tilhlaup. **2** snögg hrifning. **vitala -o** lífstilhlaup. **-i** áhl gera tilhlaup.

elap/o dýr sokkabandsnaðra (*Elaps*), kóralslanga (*Elaps corallina*).

elasmobrank/oj dýr fasttáknar (*Elasmobranchii*).

elast/a teygjanlegur, fjaðurmagnaður, sveigjanlegur. **-eco** eðl teygja, þanþol; fjaðurmagn; sveigja. **-ajo** teygjuband.

elastin/o lfæ elastín.

elastomer/o eðl *efn* elastómer (teygjanlegt og gúmmíkennt gerviefni).

elater/o dýr smellibjalla. **-edoj** smellibjölluætt (*Elateridæ*).

elateri/o gra villigúrka (*Ecballium elaterium*).

elatin/o gra strumarfi (*Elatine*). **-acoj** vatnsarfaætt (*Elatinaceæ*).

Elb/o ldf **1** Elba (eyja). **2** Saxelfur (fljót með upptök í Tékklandi).

Elbrus/o ldf Elbrus (fjall).

Eldorad/o bók gullland, sæluland, ódáinsakur.

eleagn/o gra silfurblað (*Elaeagnus commutata*). **-acoj** silfurblaðsætt (*Elaeagnaceæ*).

elefant/o dýr fill (*Elephas*). **-a** **1** fílslegur. **2** klunnalegur. **-edoj** fílaætt (*Elephantidæ*). **-estro** fílahirðir.

-ino fílskýr. **-osto = ebuo. mar-o** dýr sæfill. **vir-o** fílstarfur. *fari el muso -on* gera úlfalda úr mýflugu.

elefantiaz/o læk fílablastur, fíllidi.

Elefantin/o ldf Elefantíne (eyja í Níl).

elegant/a glæsilegur, snyrtilegur. **-eco** glæsileiki, glæsibragur, glæsímennska. **-igi** gera glæsilegan.

-ulo spjátrungur. **-ulaĉo** uppskafningur. **mal-a** smekklaus, grófur, klunnalegur; subbulegur.

elegi/o bók saknaðarljóð, sorgarljóð. **-a** angurvær; tregafullur.

elegt/i áhr **1** velja. **2** kjósa. **-o** **1** val. **2** kjör, kosning. **-ado** val; kosning. **-ajo** kjörgripur. **-anto** kjósandi.

-antaro allir þeir sem kosningarétt hafa. **-ebla** **1** kjörgengur. **2** sem má velja. **-ejo** kjörstaður.

-ema vandlátur, vandfýsinn. **-ilo** fja skiptiborð. **-ita** valinn, kjörinn, kosinn, úrvals-. **-ito** *bib* **1** kjörinn maður.

2 útvalinn maður. **al-i** áhr kjósa í viðbót. **antaŭ-ilo** fja forvalsskiptiborð. **el-i** áhr velja úr. **ne-ebla** ókjörgengur.

por-a til athugunar, til reyngslu. **re-i** áhr endurkjósa, kjósa aftur. **re-ebla** kjörgengur til endurkosningar.

princo-isto sag kjörfursti. **sen-e** út í bláinn; af tilviljun. **-inda** ákjósanlegur, sem vert er að kjósa sér.

Elektr/o bók Elektra (dóttir Agamemnon og systir Órestesar).

elektr/o eðl rafmagn. **-a** rafmagns-, raf-. **-a fluo** raf(magns)straumur. **-e** með rafmagni, af rafmagni.

-i áhr **1** rafmagna, hlaða rafmagni. **2** örva, fjörva. **-ebla** rafmagnanlegur. **-eco** rafmöggun. **-ejo** rafstöð.

-igi hlaða rafmagni. **-ismo** rafmagnsfræði. **-isto** rafmagnsfræðingur, rafvirki. **-izi** rafvæða. **-izado** rafvæðing.

fero-a eðl ferrórafsvörunar-. **induk-o = influenco. induk-a generato = influencmaŝino. prem-o = piezo-o.**

- elektroanaliz/i = elektrolizi.**
elektrobiologi/o raflíffræði.
elektrod/o eðl rafskaut, elektróða.
elektrodinamik/o rafsegulfræði. **-a** rafsegul-, rafsegulfræði-, rafsegulfræðilegur.
elektroencefalogram/o heila(línu)rit, heilarafrit.
elektrofon/o plötuspilari, rafmagnsgrammófonn.
elektrofor/o *dýr* hrökkáll (*Gymnotus electricus*).
elektrogravur/o rafmagnsgröftur.
elektrokardiogram/o hjartarafrit.
elektrokemi/o rafefnafræði.
elektrokinetik/o rafhreyfifræði.
elektrokut/i *áhr rtæ* taka af lífi með rafmagni. **-o** aftaka með rafmagni.
elektrolit/o *rtæ* rafvaki, raflausn, raflögur.
elektroliz/i *áhr rtæ* rafgreina. **-a** rafgreiningar-. **-o** rafgreining.
elektromagnet/o rafsegull. **-a** rafsegulmagnaður; rafsegul-.
elektrometalurgi/o rafmálmvinnslufræði.
elektrometr/o *rtæ* rafmagnsmælir.
elektromotor/o rafhreyfill.
elektron/o eðl rafeind, elektróna. **-a** rafeinda-, elektróniskur. **-iko** rafeindafræði, rafeindatækni.
-ika raf-, rafeinda-, rafrænn.
elektroskop/o *rtæ* rafsjá.
elektrostatik/o rafstöðufræði. **-a** rafstöðu-, stöðurafs-, hleðslu-.
elektroteknik/o raftækni.
elektroterapi/o raflækningar.
elektrotip/o *pre* galvanssteypa.
elektrovalent/o eðl *efn* gildistala, rafeindagildi, rafgildi.
elektuari/o *lyf* brjóstsafti.
element/o *rtæ* **1** frumefni, frumpartur. **2** höfuðskepna. **3** undirstöðuatriði, frumatriði. **4** veður og vindur.
5 þáttur. **6** rafhlaða. **7** eining. **8** einstaklingur. **9** rétt umhverfi. **-a** **1** undirstöðu-, frum-. **2** einstakur.
3 frumstæður; einfaldur. **esti en sia elemento** vera í essinu sínu.
Eleokarpacoj gra luktatrésætt (*Eleocarpaceæ*).
Eleonor/o *per* Elinóra.
Eleüzis/o *trú* Elevisis (þorp á ströndinni norðvestur af Apenu). **-a** elevsískur.
elevator/o *tæk* skúffulyfta, vinda.
elf/o *trú* álfur, huldumaður. **-ino** álfkona, huldukona.
Eli/o *per* Elí.
Eliezer/o *per* Elíeser.
Eliĝ/o *per* Elías.
Elija *bib* Elía (spámaður). Nútímanafnið er **Eliĝo**.
eliksir/o *lyf* goð elixír; lífsvatn, heilsudrykkur.
elim/o *gra* melur, húsapunktur (illgresi) (*Elymus*).
elimin/i *áhr læk* **1** skilja úr. **2** fjarlægja; útiloka; nema burtu. **-ado** útrýming, úrnám; útilokun. **-a** útsláttar-.
elips/o **1** *stæ* sporbaugur. **2** *mfr* liðfall. **-a** **1** sporöskjulaga, sporlaga. **2** liðfelldur. **-oido** *stæ* **1** sporvala.
2 sporbaugsflötur, sporvölufötur.
Eliša *bib* Elísa (spámaður).
elit/o úrval, kjarni. **-a** úrvals-, fyrsta flokks, frábær.
elitr/o *dýr* skjaldvængur.
Eliz/o *per* Elísa.
Elizabet/o *per* Elísabet. **-ana** frá Elísabetartímanum, á Elísabetartímanum.
Elize/o *goð* **1** Elysíon, ódáinsheimur. **2** sælustaður. **-a** elysískur; sæluheims-, ódáins-. *la kampoĝ -aj*
Elysíski völlum, ódáinsakur.

- elizi/o** *mfr* úrfelling (sérhljóðsendinga, t.d. í braglínu). **-i** *áhr* fella úr sérhljóðsendingu).
- Elohim** *per* Elóhím (eitt hebreskra nafna Guðs). **-a** tengdur Elóhím, Elóhímstur.
- elokuci/o** *bók* mælskulist.
- elokvent/a** málsnjall, mælskur. **-e** með mikilli mælsku; á snjallan hátt. **-i** *áhl* vera málsnjall.
- o**, **-eco** mælska; orðkynngi.
- Elsinor/o** *ldf* Helsingjaeyri.
- elu/i** *áhr* *efn* skola úr.
- Elvira** *per* Elvíra.
- Elzac/o = Alzaco.**
- em/** *mfr* viðskeyti sem tákna hneigð, löngun til e-s, t.d. **dorm-a** syfjaður; **labor-a** vinnugefinn. **-a** gefinn, hneigður. **-o** hneigð, tilhneiging. **-i** *áhr* hneigjast að. **-igi** hneigja til. **mal-a** mótfallinn, fráhrverfur.
- emajl/o** *lfæ* glerungur; smelta; emaléring. **-a** emaléraður; gleraður; smeltur. **-i** *áhr* gljábrenna; smelta; emaléra. **ĉel-o**, **ĉeleca -o = klozoneo**. **-isto** gljábrennari; sá sem glerar.
- eman/i** *áhl* *hei* vís koma frá, streyma út; stafa frá. **-ado** frákoma. **-o**, **-ajo** *hei* *eðl* útstreymi; útgufun.
- emanaci/o = radono.**
- emancipi/i** *áhr* *lög* **1** leysa úr ánaud. **2** frelsa. **-ado** frelsun. **-igo** frelsi, lausn; sjálfsákvörðunarréttur.
- Emanuel/o** *per* Immanúel.
- Emaüs/o** *inn* Emmaus.
- embaras/o** **1** vandræði, klípa, bobbi. **2** glundroði. **-a** **1** óþægilegur. **2** vandræðalegur. **-i** *áhr* gera vandræðalegan, koma í vandræði, koma í bobba. **-igi** vera ruglaður; vera í vandræðum.
- ajo** byrði. **mal-i** *áhr* leysa úr vandræðum.
- embarg/i** *áhr* *sig* *lög* setja (hafn)bann á. **-o** hafnbann.
- emberiz/o** *dýr* tittlingur (*Emberiza*). **flava -o** gultittlingur (*E. citrinella*). **neĝ-o** snjótittlingur, sólskríkja (*Plectrophenax nivalis*).
- emblem/o** **1** merki, félagsmerki. **2** skjaldarmerki. **3** (í spilum) litur. **-a** táknrænn.
- embol/o** *læk* æðastíflunarefni. **-ozo** æðastífla, blóðtappi.
- emboli/o = embolozo.**
- embraszur/o** *her* **1** gluggaskot. **2** gluggatótt. **3** fallbyssuop; skotauga.
- embri/o** *líf* *gra* **1** fósturvísir, frumfóstur. **2** kím. **3** vísir, byrjunarstig. **-a** **1** fósturvísir-, fóstur- **2** óþroskaður; á frumstigi. **-eco** fósturstig, frumstig. **-igi** ganga þungaður að (4. Mós. 11,12). **-igi** vera getinn (Jb. 3,3). **-ologo** fósturfræðingur. **-ologio** fósturfræði. **-otomio** fósturnám.
- embriogenezo/o** *líf* fósturvísismyndun, fósturmyndun.
- embriogeni/o = embriogenezo.**
- embrokaci/o** *læk* **1** innúning. **2** áburður, smyrsl (til innúningar).
- embusk/o** launsátur. **-i** *áhl* leggja gildru (fyrir = **kontraŭ**); liggja í launsátri. **-ejo** launsátur, leyni. **-igi** setja í fyrirsát. **-igi** leita skjóls. **-ulo** sá sem situr um (e-n).
- emerĝ/i** *áhl* *eðl* koma upp; koma fram. **-a** framkomandi; framsækjandi. **-o** uppkoma, framkoma.
- emerit/o** uppgjafaembættismaður, eftirlaunamaður (einkum um lærdómsmenn). **-a** uppgjafa-, sem kominn er á eftirlaun. **-ita profesoro** prófessor sem kominn er á eftirlaun. **-a pensio** eftirlaun. **-e** á eftirlaun. **-eco** lausn frá embætti. **-igi** komast á eftirlaun.
- emeritur/o** eftirlaun.
- emetik/o** *lyf* uppsölulyf, uppsölumeðal. **-a** sem orsakar uppköst.
- emetin/o** *lyf* emetín (alkalíð sem er unnið úr ípekakúanarót).
- emetropa/a = eümetropa.**
- emfaz/o** áhersla, þungi, kraftur. **-i** *áhr* leggja áherslu á. **-a** áherslupungur, áherslumikill.
- emfizem/o** *læk* þemba, blístur, þensla.
- emigr/i** *áhl* flytjast af landi burt (vegna stjórn mála).
- emigraci/o** **1** útflutningur. **2** útflytjendur.
- Emil/o** *per* Emil. **-a**, **-ino** Emilía.
- Emil/o** **1** *ldf* Emilia (hérað). **2** *per* Emilía.
- eminenc/o** *læk* **1** framvaxið bein. **2** *lia* **-a moŝto** (heiðurstíll kardínála) hans háæruverðuga tign.
- eminent/a** frábær, framúrskarandi, einstakur. **-eco** yfirburður. **-igi** veita (e-m) mikinn frama.
- ulo** merkismaður. **-ularo** besta fólkið. **mal-ulo**, **ne-ulo** alþýðumaður.

- emir/o** *sag* emír. **Unuiĝintaj Arabaj E-landoj** Sameinuðu arabísku furstadæmin.
- emisi/i** *áhr hag* gefa út (seðla o.p.u.l.). **-a banko** seðlabanki.
- Emma** *per* Emma.
- emoci/i** *áhr hræra*. **-o** *hei* geðshræring; tilfinning. **-a** tilfinninga-. **-iĝi** hafa á tilfinningunni.
- sen-e** tilfinningalaust. **sen-a** ósnortinn, tilfinningalaus.
- Empedokl/o** *per* Empedókles.
- empen/o** *flu* stél (á flugvél).
- empeneron/o** *sig flu 1* hæðarstýri (á flugvél). **2** hæðarstýri (á kafbát).
- empetr/o** *gra* kræki(berja)lyng (*Empetrum*).
- empiem/o** *læk* ígerð í líkamsholi.
- empir/o** *fag* keisarastíll.
- empire/o** *goð* eldheiminn, himinfestingin.
- empiri/o** *hei* raunhyggja, reynsluþekking. **-a** grundvallaður á reynslu, byggður á (eigin) reynslu, reynslu-, raunsær. **-ismo** reynslu(sönnunar)stefna. **-aĉa** byggður á (eigin) reynslu, óvísindalegur. **-isto** raunhyggjumaður. **-ulo** maður sem trúir á reynslu.
- empirism/o** *vís* = **empiriismo**.
- empirist/o** *per* = **empiriisto**.
- empori/o** *sag* birgðahöfn.
- emu/o** = **dromiceo**.
- emulsi/o** *eðl efn ljó* þeyta, þeytulausn, mylkingur. **-i** *áhr* þeyta. **-eblo** *efn* þeytingarhæfni.
- ilo** þeytir. **-oido** kvoðulausn, örþeyta.
- en** *mfr 1* (um stað, með nefnifalli) í, á, inni í. **2** (um stað, með þolfalli) í, á, inn í. **3** (um tíma) á; um; í (e-u), innan. **4** (um hátt) (= **laŭ**) í, á. **5 = el, per** (um kringumstæður) í; úr. **6** (um ástand) með. *esti - la ĉambro* vera í herberginu. *iri - la ĉambro* fara í herbergið. *dividi - distriktojn* skipta í héruð. *traduki - Esperanton* þýða á esperanto. - *printempo* á vorin. - *la vespero* um kvöldið. - *eterneco* að eilífu. - *la unua de majo* þann fyrsta maí. - *la komenco* í upphafi. *lerni - unu monato* læra innan eins mánaðar, læra á einum mánuði. *bati - takto* slá í takt. - *niaj okuloj* í okkar augum. - *kio konzistas lia forto?* í hverju er afl hans fólgandi? *naski - doloro* með þraut að fæða barn (1. Mós. 3,16). *espero - Dio* (= **al**) vona á Guð. - *okazo de neceso* (= **ĉe**) ef þörf krefur. - *mia aĝo* (= **je**) á mínum aldri. *esti lerta - sia arto* (= **pri**) kunna vel list sína. **-a** innri, innanverður. **-e** inni, að innan. **-en** inn.
- igi** láta inn, setja inn, reka inn. **-iĝi** sleppa inn, fara inn, þrýsta sér inn, komast inn. (um notkun **en** sem forskeytis, s. viðeigandi stofn).
- en/** *dýr efn 1* viðskeyti sem í efnafræði táknar ómettað kolefni, t.d. **acetil-o** asetýlen. **2 -oj** viðskeyti sem í dýrafræði táknar ætt.
- en/o** yen (japönsk mynt).
- enad/o** *dýr* holudúfa (*Columba oenas*).
- enant/o** *dýr* steindepill (*ĈEnanthe oenanthe*).
- enantem/o** *læk* útþot á slímhúð.
- enantiomorf/a** *eðl efn* spegilmyndbrigðinn. **-io** spegilmyndbrigði.
- enantroz/o** kúluliður.
- encefal/o** *lfæ* heili. **-a** heila-. **-ito** heilabólga. **letargia -ito** heilabólguþvefnsýki, heilabólga með svefnsýki.
- algio** heilaverkur. **-opatio** heilasjúkdómar.
- encefalografi/o** *læk* heilaritun, röntgenmyndun heila.
- encefalogram/o** *læk* heilarit, heilalínurit, heilamynd.
- Encelad/o** *goð* Enkeladus (einn Títana).
- enciklik/o** *kaþ* umburðarbréf (páfa).
- enciklopedi/o** alfræðibók, alfræðiorðabók. **-a** alfræði-, alfræðilegur. **-isto** ritstjóri alfræðiorðabókar.
- end/** *mfr* viðskeyti sem táknar að eiga, mega til, t.d. *pag-a sumo* upphæð sem verður að borga.
- endemi/o** *læk* staðbundinn sjúkdómur, landlæg veiki. **-a** (um sjúkdóm) staðbundinn.
- Endimion/o** *goð* Endymíon (konungssonur frá Elis sem giftist mánagyðju Selene).
- endimion/o** *gra* klukkulilja (*Endymion nonscriptus*).
- endivi/o** *gra* kaffirót.

- endo/** *vís* alþjóðlegt forskeyti sem táknar inni, að innan, inn.
- endoderm/o** *líf* innlag.
- endogami/o** innkvæni.
- endogen/a** *gra læk* innan að kynjaður, innrænn.
- endokardi/o** *lfæ* hjartabel, innhjúpur hjarta. **-ito** hjartabelsfræði.
- endokarp/o** *gra* innlag aldinveggjar; steinlag, aldinsteinn.
- endokrin/a** *lfe* innkirtils-, innkirtla-. **-a glando** innkirtill. **-ologio** vakufræði, hormónafræði.
- endoplasm/o** *lfæ* innfrymi.
- En-Dor** *inn* Endór.
- endos/i** *áhr* = **ĝiri**.
- endoskop/o** *læk* holsjá. **-io** skoðun með holsjá.
- endosmoz/o** *eðl* himnuinnstreymi.
- endoteli/o** *lfæ* innanþekja, innhjúpur, þel.
- endoterm/a** *efn* orkugleypinn, innverminn.
- Ene/o** *goð* Eneas. **-ado** Eneasarkviða. **-ido** barn Eneasar.
- Eneid/o** = **Eneado**.
- energetik/o** *eðl* *hei* orkufræði.
- energi/o** *eðl* **1** elja, táp, dugnaður; atorka; kjarkur. **2** megin; orka. **-a** atorkusamur, ötull; duglegur. **-e** af heilum hug; duglega, ákaft. **-i** *áhl* hafa dugnað, vera ötull. **-igi** fylla kjarki; örva. **-ismo** orkuhyggja.
- dona** orkuveitandi, orkugæfur. **mov-o** hreyfiorka. **sen-a** orkulaus; máttlaus, slappur. **sen-igi** veikja.
- enfil/i** *áhr* *her* skjóta þvers við eigið lið, skjóta lágt yfir.
- Engadin/o** *ldf* Engadín (dalur í Sviss).
- engaĝ/i** *áhr* *nýy* **1** ráða (listamann). **2** fá (e-n) til að taka þátt. **-i** **sin**, **-iĝi** vera flæktur (í mál).
- o** samningsbundin ráðning (listamanns að leiksyningarhúsi).
- engl/o** *sag* Engill (maður). **-ujo** Anglía.
- engraŭl/o** *dýr* ansjósa (*Engraulis encrasicolus*).
- enharmon/a** *tón* enharmónískur.
- enigm/o** *gáta*, *ráðgáta*. **bild-o** = **rebuso**. **krucvort-o** krossgáta. **vort-o** = **logogrifo**. **-a** dularfullur, torráðinn, torræður, óskiljanlegur.
- enkaŭstik/o** *sag* **1** vaxmálning. **2** fægivax. **-i** *áhr* **1** mála með vaxi. **2** fægja, gljá.
- enket/o** **1** rannsókn. **2** fyrirspurn; könnun. **-i** *áhl* grennslast, gera rannsókn, gera könnun.
- enklav/o** *fél* innskotssvæði, hólmlenda.
- enklitik/o** *mfr* viðskeytt orð (án áherslu).
- enol/o** *efn* enól.
- enolog/o** = **vinologo**.
- enon/o** *efn* enón.
- enorm/a** *ská* gríðarstór, gríðarmikill.
- enoter/o** *gra* næturljós (*Oenothera fructiosa*). **-acoj** = **onagracoj**.
- ensembl/o** *nýy* **1** hópur hljóðfæraleikara, hljómsveit. **2** leikflokkur. **3** heild, samhæfi. **-isto** samhæfisstjóri.
- ent/o** *hei* vera; innra eðli; eining.
- entablement/o** *hús* múrbrún, toppsteinn.
- entalpi/o** *eðl* entalpía, varmagildi.
- enteleki/o** *hei* markmiðshugsjón.
- Entent/o** *sag* bandalag, t.d. **la Kora -o** Samúðarbandalagið (milli Frakka og Breta, 1904).
- enter/o** *læk* = **intesto**.
- enteralgil/o** *læk* garnaverkur.
- enterit/o** *læk* garnakvef, garnabólga.
- enterokojlit/o** *læk* iðrakvef.
- enterokok/o** *læk* keðjuhnettla.
- entjer/o** *stæ* heil tala.
- entomolog/o** *per* skordýrafræðingur. **-io** skordýrafræði.
- entomotrak/oj** *dýr* skorkrabbi, smákrabbi (*Entomostraca*).

- entozo/o** *vís* sníkjuormur. **-a** innansníkils-.
- entre/o** *mat* forréttur.
- entrepren/i** *áhr* takast á hendur. **-o** 1 framtakssemi. 2 fyrirtæki. **-ejo** hús fyrirtækis. **-ema** framtakssamur.
- anto**, **-isto** verktaki.
- entropi/o** 1 *læk* innhverf augnalok. 2 *eðl* óreiða, óreiðustig. 3 *töl* óreiða.
- entuziasm/o** ákafi, eldmóður, áhugi. **-a** ákafur, ofsafenginn. **-i** *áhl* vera hrifinn, hafa eldmóðan áhuga.
- igi** hrífa, vekja áhuga (e-s). **-igí** verða hrifinn. **-ulo** ákafamaður, ákafur áhugamaður.
- enu/i** *áhl* leiðast. **-o** leiðindi. **-a** leiðinda-. **-igi** láta leiðast. **-iga** leiðinlegur. **mal-igi** skemmta. **viv-o** lífsleiði.
- enukle/i** *áhr sku* 1 ná kjarnanum út. 2 flysja, afhýða. **-ado** flysjun, afhýðing, skráling, kjarnanám.
- enumeraci/o** upptalning, upptekning.
- enurez/o** *læk* þvaglát, undirmiga.
- envelop/o** *stæ* hjúpur.
- envergur/o** *sig dýr flu* 1 væng(ja)haf. 2 seglbreidd við rá. 3 seglbreidd.
- envi/i** *áhr* öfunda, leika öfund á. **-o** öfund. **-a** öfundar-. **-ema** öfundarfullur, öfundsjúkur, öfundsamur.
- igi** láta öfunda, gera öfundsjúkan. **-inda** öfundsverður. **-ulo** öfundarmaður.
- mal-i** *áhr* vera öfundlaus til, öfunda ekki. **sen-e** eftirtölulaust.
- enzim/o** *lfe* hvati, ensím. **-a** hvata-. **-ologio** hvatafræði, ensímafræði.
- eocen/o** *jar* eósen (tímabil).
- Eol/o** *goð* Eólus (vindguð Forngríkkja og forfaðir Eólíubúa). **-a** 1 vind-. **-a harpo** vindharpa.
- 2 myndaður af vindi. **-io** *ldf* Eólía. **-ia** eólískur. **-ano** Eólíubúi.
- eolitik/o** *vís* fornsteinöld. **-a** frá fornsteinöld, fornsteinaldar-.
- eon/o** *trú* eilífð, ómælistími.
- eost/o** *nýy ldf* austur (= **oriento**). **nord-a** norðaustan-, norðaustur-.
- eozin/o** *efn ljó* eósín.
- epakrid/o** *gra* (runni frá Nýja-Sjálandi) (*Epacris*). **-acoj** toppalyngætt (*Epacridaceæ*).
- epakt/o** *stj* paktar.
- Epaminond/o** *sag* Epaminondas (forngrískur höfðingi frá Þebu).
- eparñi/o** = **eparkio**.
- eparki/o** 1 = **provinco**. 2 (í grísk-kaþólsku kirkjunni) biskupsdæmi.
- ependim/o** *lfæ* innanþekja. **-a kanalo** innanþekjugöng. **-ito** miðgangabólga.
- epentez/o** innskot hljóðs í orð.
- eperlan/o** *dýr* silfurloðna (*Osmerus eperlanus*).
- Epidaŭr/o** *ldf* Epidavros (afskekktur fjalladalur í Argolis, en þar var frægasta heilsuhæli guðsins Asklepíosar).
- epidemio/o** *læk* farsótt, faraldur. **-a** farsóttar-, faraldurs-; sem breiðist ört út. **-ologio** farsóttarfræði.
- ocentro** farsóttarmiðbik. **-aĵo** sótt.
- epidendr/o** *gra* (jurt af brönugrasætt) (*Epidendron*).
- epiderm/o** *lfæ gra* hornhúð; yfirhúð. **-a** 1 hornhúðar-; yfirhúðar-. 2 yfirborðs-.
- epidiaskop/o** *eðl* skuggamyndasýningarvél.
- epididim/o** *lfæ* lyppa, eistalyppa, eistnalyppa, eistnabróðir.
- Epifani/o** þrettándinn.
- epifenomen/o** *hei* fylgifyrirkæri.
- epifit/o** *gra* ásæta, ásætuplanta.
- epifiz/o** *lfæ* kast, hláss, legghöfuð. **-ito** hlássbólga.
- epifor/o** *læk* tárarennslí, voteygð.
- epigastr/o** *lfæ* uppmagáll. **-a** uppmagáls-. **-a foso** uppmagálsgróf.
- epigin/a** *gra* yfirsætinn.
- epiglot/o** *lfæ* speldi, barkalok.
- epigon/o** *bók gra* 1 eftirapari (listamanns, fræðimanns, o.þ.h.).
- epigraf/o** 1 áletrun. 2 = **moto**. **-a** áletrunar-. **-iko** áletranafræði. **-(ik)isto** áletranafræðingur.
- epigram/o** *bók* epigramm, rímuð kjarnyrði. **-isto** kímniskáld, spakmælaskáld. **-a** kjarnyrtur.

- epikalik/o** *gra* utanbikar.
- epikant/o** *lfæ* húðfelling í innri augnkróki.
- epikarp/o** *gra* aldinhúð.
- epikondil/o** *lfæ* hnúagnípa.
- Epiktet/o** *per* Epíktetos (forngrískur heimspekingur).
- Epikur/o** *per* Epíkúros (forngrískur heimspekingur). **-a** 1 epíkúrskur. **2** nautna-.
- ano** 1 epíkúrskur heimspekingur, epíkúri. **2** munaðarseggur. **-ismo** 1 heimspeki Epíkúrosar. **2** nautnafíkn.
- epilepsi/o** *læk* flogaveiki, niðurfallssýki. **-a** flogaveikur, niðurfallssjúkur. **-ulo** flogaveikisjúklingur, flogaveikur maður. **-forma** svipaður flogakasti.
- epilobi/o** *gra* purpurablómstur, sigurskúfur (*Epilobium*).
- epilog/o** *bók* eftirmáli, niðurlag.
- epiornit/o** *stg* rok (risafugl) (*Æpyornis*).
- epiplo/o** *lfæ* netja. **granda -o, gastrokojla -o** stórnetja. **eta -o, gastrohepata -o** smánetja.
- Epir/o** *ldf* Epíros.
- episkop/o** *kri* biskup. **-a** biskups-, biskuplegur. **-a bastono** biskupsstafur, bagall. *la -a eklezio* biskupakirkjan. **-ano** meðlimur biskupakirkju. **-aro** biskupastétt. **-eco** biskupsdæmi, biskupsembætti.
- ejo** 1 biskupshús, biskupshöll. **2 = episkopujo.** **-ujo** *sag* 1 biskupsríki. **2** biskupsdæmi, biskupsumdæmi.
- ĉef-o** erkibiskup. **sub-o** vígslubiskup, aðstoðarbiskup.
- epistaks/o** *læk* blóðnasir, nefdreyri.
- epistemologi/o** *hei* þekkingarfræði.
- epistil/o = arkitravo.**
- epistol/o** 1 pistill. **2** ljóðabréf. **-a** bréfa-, bréflegur.
- epistrof/o** *lfæ* = **aksiso.**
- epitaf/o** grafskrift.
- epitalam/o** *bók* brúðkaupskvæði.
- epiteli/o** *lfæ* útþekja. **-a** útþekju-. **-omo** *læk* útþekjuæxli. **-a histo** þekjuvefur.
- epitet/o** *mfr* ákvæðisorð. **nom-o** viðurnefni.
- epitom/o** ágrip; stuttur útdráttur. **-igi** styttu, gera ágrip úr.
- epizod/o** *bók* 1 innskot (í rit), aukapáttur. **2** atburður, atvik. **-a** innskotinn, tækifæris-.
- epizooti/o** *læk* fjársýki; dýrafarsótt.
- epod/o** *ská* epóða, fornt lýriskt kvæði.
- epok/o** *jar* 1 tímabil. **2** tímaskipti, aldahvörf; öld. **-faranta, -fara** tímamóta-, sem veldur aldahvörfum.
- mez-o** miðaldir(nar). **mez-a** miðalda-. **sam-a** samtímis-, samtíma-.
- epoksi-/ efn** epoxý- (í heitum efna).
- epolet/o** axlaskúfur (á einkennisbúningi); axlaskraut.
- epope/o** *bók* söguljóð, hetjuljóð. **-a** söguljóða-, sem lýtur að söguljóðum.
- epos/o** *bók* söguljóð; söguleg skáldsaga.
- epsila, epsilon** *mfr* epsilon, 5. bókstafur gríska stafrófsins (E, ε),.
- epulis/o** *læk* tannholdsæxli.
- er/** *mfr* viðskeyti sem táknar hluta úr heild, t.d. **sabl-o** sandkorn; **mon-o** mynt. **-o** korn, eining, frumeining. **-eto** ögn. **dis-igi** skýrgreina, skilja í hluta; slíta í sundur. **dis-iĝi** molna í sundur.
- dis-iĝo** upplausn, sundurleysing. **du-a** tvískiptur.
- er/o = erao.**
- era/o** *jar* tímabil; öld; tímatal; skeið.
- erantid/o** *gra* sumarboði, vorboði (*Eranthis*).
- erar/i** *áhl* 1 skjáttast. **2** villast, fara villt. **-o** villa; yfirsjón, mistök. **-a** rangur, skakkur. **-ema** skeikull.
- e** vegna mistaka, óviljandi. **-ego** skyssa. **-igi** segja skakkt til; leiða afvega.
- mal-igi** opna augun á; leiða úr villu. **ne-ema** óskeikull. **sen-a** réttur, nákvæmur. **juĝ-o** vanmat.
- lang-o** mismæli. **kolor-o = daltonismo.** **plum-o** ritvilla. **pres-o** prentvilla. **sens-o** ofskynjun, skynvilla.
- Erasm/o** *bók* Erasmus.
- Erat/o** *god* Erató (sönggyðja sú sem blæs mönnum ástaljóðum í brjóst).
- eratik/a** *jar* fluttur af skriðjökl, jökulborinn. **-a bloko** grettistak.

- Eratosten/o** *per* Eratosþenes.
eratum/o leiðréttingaskrá.
erbi/o *efn* erbíum, erbín (*Er*) (*frumefni nr. 68*).
erc/o *ste* málmgrýti, málmsteinn. **-esploristo** málmleitarmaður.
E-montaro Erzfiöll, Erzgebirge (fjallgarður í Mið-Evrópu).
Ereb/o goð Erebos.
erekti/i *áhr lfe* reisa, herða (líkamsvef). **-iĝi** rísa, stíröna. **-iĝo de la peniso** reðurstaða. **-iĝema** umreisanlegur; sem getur orðið stífur.
erepsin/o *lfe* hvítukljúfur garna.
eretism/o *lfe* æsing; sjúkleg viðkvæmni.
erg/o *eđl* erg. **-ometro** *tæk* þrekmælir, kraftamælir.
ergograf/o *læk* starfsriti.
ergosterol/o *lfe* ergósteról.
ergot/o *gra* **dýr 1** korndrjólí, korndrep. **2** spori (á hana). **-ismo** *læk* móðurkornseitrun, korndrjóláeitrun.
-ino *lfe* ergótín. **-fungo** *gra* korndrjólásveppur (*Claviceps purpurea*). **-sekalo** rúgur með drep.
Eri/o *ldf 1* Erievatn. **2** Erie (hafnarborg í Bandaríkjunum).
Eridan/o 1 *sag* Eridanus (Pófljót). **2** *stj* Fljótíð (stjörnumerki).
erigeron/o *gra* jakobsfífill (*Erigeron*).
erik/o *gra* (beiti)lyng (*Calluna vulgaris*). **-acoj** lyngætt (*Ericaceæ*). **-oidoj** beitylyngsdeild (*Ericoideæ*).
-ejo heiði. **arb-o** lyngtré (*Erica arborea*).
Erik/o *per* Eiríkur. **-a** Eiríka. E-o la ruĝa. Eiríkur rauði (fondinto de Groenlando).
Erin/o *ská* Erin, Írland. **-a 1** írskur. **2** (kvenmannsnafn).
erinac/o *dýr* broddgöltur (*Erinaceus*). **mar-o = eĥino**.
eringi/o *gra* sveipþyrnir, alpþyrnir (garðblóm) (*Eryngium*).
Erini/o goð Erinýja (ein af nornum blóðhefndanna).
erinj/o *lfæ* lækniskrókur, skurðlæknistöng.
eribotri/o japanskur mispill (*Eriobotrya*).
erikaŭlacoj *gra* pípujurtarætt (*Eriocaulaceæ*).
eriofor/o *gra* fífa (*Eriophorum*).
eritem/o *læk* hörundsroði, roðapot.
eriti/o *gra* (trjátegund af munablómsætt).
Eritre/o *ldf* Eritrea. **-ano** Eritreumaður.
eritrocit/o *lfe* blóðtala, rautt blóðkorn.
Eritroksilacoj *gra* kókarunnaætt (*Erythroxyloaceæ*).
eritroni/o *gra* skógarlilja (laukjurt víða í görðum) (*Erythronium*).
Eriotroksilacoj *gra* kókarunnaætt (*Erythroxyloaceæ*).
erizim/o *gra* aronsvöndur, mývatnsdrottning (*Erysimum*).
erizipel/o *læk* heimakoma, ámusótt. **-a** ámusóttar-, svipaður ámusótt.
erlang/o *fja* erlang.
ermen/o *dýr 1* hreysiköttur (*Mustela erminea*). **2** (hvítt) hreysikattarskinn (= **ermenfelo**).
ermit/o *per* einsetumaður, einbúi. **-a** einsetumanns-.
-ejo einsetustaður; bústaður einsetumanns, einsetubýli.
Ernest/o *per* Ernst.
erodi/i *áhr tæk 1* svarfa. **2** eyða; tæra, brenna. **3** (um bíl) keyra til. **-o 1** svörfun, rof (= **erozio**).
2 eyðing; tæring. **3** tilkeyrsla.
erodi/o *gra* hegranef (*Erodium circuitarium*).
Eros/o goð Eros (ástaguð Forngríkkja, sbr. **Amoro, Cupido**).
erot/o *læk* sál holdleg ást, kynhvöt. **-a** ástar-, ásthneigður. **-ismo** sjúkleg ásthneigð.
-izi örva kynnaem svæði. **-ogena** kynnaemur, kynnaemis-. **-ologio** ásthneigðarfræði. **-omanio** ástaræði.
erotik/a *bók* ásta-, ástþrunginn. **-o 1** ástálíf. **2** ástarkvæði.
erozi/o *jar* svörfun, rof. **-a** svarfandi. **-i** *áhr* svarfa, rjúfa.
erpi/i *áhr* herfa. **-ilo** herfi.
erudi/i *áhr nýy* afla (e-m) mikillar þekkingar. **-ita** lærður. **-ito** lærður maður (= **erudiciulo**).
-iteco = erudicio.
erudici/o þekking, kunnátta, lærdómur. **-a** lærdóms-, lærður, fróður. **-ulo** lærður maður, lærdómsmaður.
eruk/o *gra* næturfjóra, kvöldstjarna.
erupci/o *jar* **læk 1** (eld)gos. **2** útbrot (á hörundi). **-a 1** gjósandi. **2** útbrot-. **-i** *áhl 1* gjósa (upp). **2** slá út

- erupt/i** *áhl* = erupcii.
esamen/o *tæk* býflugnasveimur. **-i** *áhl* (um býflugur) leita nýrra heimkynna.
Esav/o *bib* Esaú.
escept/i *áhr* undanskilja, taka undan. **-o** undantekning. **-a** óvenjulegur, afbrigðilegur.
-e 1 = -okaze. 2 = ekskluzive. -e de fyrir utan, að undanteknum. **-e se** nema. **sen-e** undantekningarlaust.
-okaze óvenjulega, einstaka sinnum.
ese/o *bók* ritgerð. **-isto** ritgerðahöfundur.
Esen/o *trú* Esseni. **-ismo** Essenakenning.
esenc/o *hei* 1 eðli; kjarni. 2 ilmökvi. **-a 1** sannur; raunverulegur. 2 mikilvægur, aðal-. **ne-a** minni háttar.
-e að eðli. **sen-a** óverulegur, lítilsverður. **viv-a** lífsnauðsynlegur.
Eshil/o *bók* Eskýlos (forngrískt leikskáld).
-esk/ *ská mfr* óopinbert viðskeyti sem táknar eftirlíkingu eða á hátt e-s, t.d. **vir-a** karlmannlegur. **dant-a** eftir stíl Dantes.
eskadr/o 1 herflotadeild. 2 flugdeild.
eskadron/o = skadro.
eskal/o *nýy tæk* 1 lausastigi. 2 lykkjufall (á sokki). **-adi** *áhr her sig* klifra. **-ado** uppganga. **-atoro** rennistigi.
-imuna (um sokka) lykkjufastur. **sav-o** brunastigi. **šnur-o** kaðalstigi. **štupa -o** lausatröppur. **-rungo** stigarim.
-fosto stigastuðull.
eskalon/o *her* þreparöðun (hermanna o.p.u.l.). **-i** *áhr* 1 raða í þrepum, fylkja í þrepum. 2 dreifa.
Eskaloniacoj *gra* kræklurunnaætt (*Escalloniaceæ*).
eskalop/o *mat* þunn kjötsneið, snitsill.
eskap/i *áhl* 1 komast undan; sleppa. 2 komast hjá; flýja (frá raunveruleikanum), reyna að gleyma.
-o undankoma; flótti. **-ismo** veruleikaflótti, flótti frá raunveruleikanum.
-a klavo. -signo lausnarstafur. lausnarhnappur, lausnarlykill.
eskar/o *læk* 1 drepaskorpa. 2 brunaskorpa; kalskorpa. **kuš-oj** legusár.
eskarp/o *tæk* (virkis)brekka, brött brekka; hlið. **kontraŭ-o** ytri brekka (við víggröf).
eskatalogio heimsslitafræði.
eskim/o *per* eskimói. **-a** eskimóa-. **-a lingvo** eskimóamál, eskimóíska. **-umi** *áhl ípr* gera eskimóaveltu.
-umo eskimóavelta.
eskort/o 1 fylgdarlið. 2 lífvörður. 3 herskipafylgd. **-i** *áhr sig* fylgja (til verndar eða heiðurs). **for-i** *áhr* fylgja í burt.
eskud/o *hag* skúti (heiti gjaldmiðils í Portúgal).
Eskulap/o *per* Eskulap (latneskt heiti, sbr. **Asklepio**).
Eskvilin/o *ldf* Eskvilínsfjall.
eskvir/o *sag* 1 skjaldsveinn, riddarasveinn. 2 gósseigandi, óðalsbóndi.
eskvizit/a *ská læk* 1 frábær; fíngerður. 2 ofsalegur, ákafur.
esoter/a *hei* (aðeins) fyrir útvalda; leynilegur, dulinn. **-ismo** leynileg kenning. **mal-a = ekzotera**.
espanjolet/o *byg* hleraslá; gluggahespa.
espart/o *gra* esparto-gras.
esper/i *áhr* vona; vonast eftir. **-i al** vona á. **-o kri** von; eftirvænting. **-ebla, -eble** vonandi.
-(em)a vongóður. **-igi** gera (e-n) vongóðan. **-iga** vænlegur. **mal-i** *áhl* örvænta, hugfallast. **mal-o** örvænting.
mal-a örvæntingar-, örvæntingarfullur. **mal-igi** láta hugfallast. **sen-a** vonlaus. **sen-ita** óvænn.
sen-eco vonleysi.
Esperant/o esperanto. **-e** á esperanto. **-a** esperanto-. **-ano** óvirkur esperantisti.
-igi 1 þýða á esperanto. 2 gera að esperantista. **-isto** esperantisti. **-istaro** esperantistar í heild. **-ujo, -io** heimur esperantista, fyrirmyndarland þar sem allir kunna esperanto. **ek-isto** nýbakaður esperantisti.
ne-isto maður sem ekki er esperantisti. **-ologo** sérfræðingur í esperanto. **-ologio** esperantofræði.
esplanad/o *her* 1 virkisflöt. 2 skemmtigönguvegur, breið gata með gras- og trjágreinum (oft með sjó fram).
esplor/i *áhr læk* lög rannsaka, kannar; athuga; skoða. **-a** rannsóknar-. **-o** rannsókn.
-ado *vís* mikil rannsókn, löng rannsókn; athugun; vísindarannsóknir. **-ema** forvitinn, spurull, rannsóknarlegur.
-ilo sarakanni; sonda. **-isto** 1 landkönnuður; leitarmaður; rannsóknari. 2 rannsóknardómari.
el-i *áhr* 1 ræða nákvæmlega; rannsaka nákvæmlega. 2 veiða (upplýsingar) upp úr (e-m).
ne-ebla órannsakanlegur. **sin-ema** sjálfskyggn. **-rigardi** *áhr* kannar (land í hernaði).
antaŭ-o landkönnun. **-vojaĝo** landkönnunarferð.

espoz/i = eksponi.

esprim/i áhr láta í ljós, segja, tjá. **-o** 1 svipur, yfirbragð. **2** orðatiltæki, orð, orðfæri. **3** tilfinning. **4** ták. **-ado** tjáning. **-iva**, **-oplena** tjáningarríkur, blæbrigðaríkur; lifandi. **-ilo** tjáningarmiðill. **mis-o** skakkt orð. **ne-ebla** ósegjanlegur, ólýsanlegur, óumræðilegur. **sen-a** svipbrigðalaus. **fak-o** tækniorð.

vizaĝ-o andlit, svipur (í framan).

est/i áhl *mfr* 1 vera; vera til; verða til. **2** hjálparsögn notuð til að mynda a) samsettar tíðir í germynd; b) þolmynd. **-o** vera, tilvera. **-ado** 1 vera, tilvera. **2** návist, nærvera, viðurvist. **-aĵo** vera; skepna. **-anta** 1 = **nuna**. **2** verandi. **-anteco** nútíð. **-ebleco** möguleiki (á að e-ð sé til). **-igi** skapa, búa til, gera til. **-iĝi** verða til. **-inta** fyrrverandi; liðinn. **-inteco** *mfr* 1 liðin tíð, fortíð. **2** þátíð. **-onta** *mfr* verðandi; framtíðar-. **-ontajo** óorðinn atburður. **-onteco** *mfr* framtíð, ókomin tíð. *ath. í málfræði*
-inteco = paseo; **-anteco = prezenco**; **-onteco = futuro**. **-ece** héðan í frá, upp frá þessu, eftirleiðis. **al-i**, **apud-i**, **ĉe-i** áhl vera viðstaddur. **al-o**, **ĉe-o** návist, nærvera. **ĉe-antaro** áheyrendur. **ĉie-a** alls staðar nálægur. **en-o**, **en-ado** nærvera, nálægð. **for-i** áhl vera fjarstaddur, vera fjarverandi. **for-o**, **for-ado** fjarvera, fjarvist. **kun-ado** félagsskapur, félag. **kun-anta** samstæður, samfarandi. **mal-o** skortur, vöntun. **ne-o** óvera, ótilvera. **-ejo** bústaður. **pensfor-o** leiðsla, fjarhygli. **spiritĉe-o** snarræði. **verd-i** áhl vera grænn, gróa. **-konfesi** áhr játa, viðurkenna tilveru (e-s).

est/o = estono.

establ/i áhr setja á stofn, stofna. **-o**, **-aĵo** stofnun. **sin -i** setjast að.

Ester/o *per* Ester.

ester/o *efn* ester.

estetik/o fagurfræði; smekkvísi. **-a** fagurfræðilegur; smekkvís. **-ismo** fagurfræði. **-isto** fagurfræðingur. **-ulo** fagurkeri.

estez/o *lfe* tilfinning(asemi), viðkvæmni. **-ometro** tilfinningamælir. **hiper-o** tilfinningarofnæmi.

hipo-o tilfinningaskortur.

estiel *nýy = kiel* (sem).

estim/i áhr virða. **-ata** heiðraður. **-o** virðing. *kun profuma -o* virðingarfullt. **-inda** virðingarverður. **mal-i** áhr fyrirrita, hafa fyrirritningu á. **mal-o** fyrirritning. **mal-inda** fyrirritlegur, auðvirðilegur. **mal-igi** koma óorði á. **mem-o** sjálfsálit.

esting/i áhr *efn* 1 slökkva. **2** kæla, svala. **3** strika út. **4** leskja. **-o**, **-ado** slokknun. **-iĝi** 1 slokkna. **2** verða útdauður. **-iĝinta** útdauður. **-ilo** slökkviáhold; ljósaskæri. **-atoro** slökkvitæki. **ne-ebla** óslökkvandi. **blov-i** áhr blása á, slökkva. **fajr-a** slökkvi-, bruna-. **fajr-a tubo** brunaslanga. **fajr-isto** slökkviliðsmaður.

estivaci/o *gra* knapplega.

eston/o *per* Eistlendingur, Eisti. **-a** eistneskur. **-a lingvo** eistneska. **E-io**, **E-ujo** *ldf* Eistland.

-estr/o *mfr* viðskeyti sem táknar stjórn, t.d. **ŝip-o** skipstjóri. **imperi-o** keisari.

-o stjórnandi, húsbóndi; framkvæmdastjóri; yfirmaður. **-i** áhr stjórna. **-aro** lög framkvæmdaráð; stjórn.

-arano stjórnarmaður. **-eco** stjórnun. **-ema** herralegur. **-igi** setja (e-n) yfir. **-ino** forstöðukona.

sub-o aðstoðarframkvæmdastjóri.

estrad/o (ræðu)pallur.

estradiol/o östradíól.

estuar/o *ldf* áros, ármynni.

eŝafod/o höggpallur, aftökupallur.

-et/ *mfr* viðskeyti sem táknar smækkun, t.d. **river-o** lækur. **rid-i** áhl brosa. Oft = **-ĉj-**, **-nj-**. **-a** 1 lítill. **2** smækkunar-. **-igi** smækka. **-ulo** lítill manneskja, smástrákur. **-ulino** smátelva. Oft er **et** notað sem forskeyti sem táknar takmörkun, t.d. **-industrio** léttíðnaður.

eta *mfr* eta, 7. bókstafur gríska stafrófsins (H, η).

etaĝ/o *jar* 1 hæð (í húsi). **2** bekkjaröð. **3** (í jarðfræði) lag. **-igi** 1 raða upp. **2** setja í stalla.

bel-o, **ĉef-o** = **unua -o** (önnur hæð). **inter-o** miðhæð (milli fyrstu og annarrar hæðar).

kel-o, **subter-o** (íbúðar)kjallari. **ter-o** fyrsta hæð. *ath.* **unua -o** er önnur hæð, **dua -o** er þriðja hæð o.s.frv. **tri-a** þriggja hæða.

etaĝer/o (skraut)hillur.

etan/o *efn* etan. **-alo** *efn* etanal. **-dioata acido** *efn* = **okzalata acido**. **-diolo** *efn* = **glikolo**.

-oacido *efn* = **acetacido**. **-olo** *efn* etanol = **etilalkoholo**. **-olato** *efn* etanólat.

etap/o *her* 1 áfangi; biðstöð, viðkomustaður. **2** bil milli tveggja viðkomustaða. **3** hringur; umferð. *vojaĝi per facilaj -oj* hafa stuttar dagleiðir.

- etat/o** 1 skrá. 2 yfirlit. **ekster-a** afgang-, auka-. **bien-o** jarðabók (= **kadastr**). (**laŭ**)-a skráður.
eten/o *efn* etýlen.
- etendi** *áhr stæ* 1 teygja út; rétta. 2 seilast. 3 breiða út. 4 draga (línu).
- sin** -i liggja flatur á grúfu, leggjast flatur á grúfu. -a *eðl* rétti-, teygjanlegur. -a **muskulo** réttivöðvi.
 -o, -ado teyging, rétting, tognun, tog. -a**jo** útpensla. -e**bla** þenjanlegur; teygjanlegur; víkkanlegur.
 -i**gi** 1 toгна. 2 breiðast út. **dis-i** *áhr* breiða út (t.d. vængina). **el-i** *áhr* 1 reka út (úr sér). 2 rétta sem mest.
bat-i *áhr* hamra út, slá út. **tir-i** *áhr* teygja.
- Eteokl/o** *bók* Eteókles (sonur Ödipusar).
- eter/o** *bók eðl efn* 1 ljósvaki; háloft. 2 eter. -a 1 rokgjarn. 2 loftlegur, blátær, himneskur. **tra-a** himneskur.
 -ismo *læk* eterismi, etereitrun. -izi *áhr* svæfa með eter. -o**manio** brjálæði vegna eternotkunar.
 -o**maniulo** sá sem er brjálæður vegna eternotkunar.
- etern/a** 1 eilífur. 2 ódauðlegur, óendanlegur. 3 endalaus. -e að eilífu, um aldir alda (einnig **por** -e).
 -o, -eco eilífd. -igi gera ódauðlegan, viðhalda. **E-ulo** Hinn Eilífi, Drottinn, Jave. -f**loro** eilífðarblóm.
- etik/o** siðfræði. -a 1 siðfræðilegur, siðfræði-. 2 siðferðilegur. -isto siðfræðingur.
- etiked/o** = **etiketo**. (*í þýðingum:*) mark. -i marka (orð eða texta). -ado mörkun. -aro markamengi.
 -ilo markari.
- etiket/o** 1 hirðsiðir. 2 siðir, kurteisisevjur. 3 vörumiði. -a 1 samkvæmt hirðsiðum. 2 siða-.
 -i *áhr* setja merkimiða á.
- etil/o** *efn* etýl. -ismo *læk* etýleitrún. -alkoholo etýlalkóhól, vínandi.
- etilal/o** *efn* etýlat.
- etilen/o** *efn* etýlen.
- etim/o** *mfr* uppruni (orðs). -ologo orðsifjafræðingur. -ologio orðmyndunarfræði, orðsifjafræði.
 -ologia orðsifja-, sem lýtur að uppruna orðs.
- etin/o** *efn* etýn.
- etiola** *gra gar* litlaus. -igi gera hvítan, bleikja.
- etiolog/o** *læk* sjúkdómafræðingur, sérfræðingur um uppruna sjúkdóms. -io *læk* sjúkdómafræði.
 -ia *læk trú* sem lýtur að uppruna (sjúkdóms, siðar o.s.frv.).
- etiopo** *per* Eþíópíumaður. -a frá Eþíópíu, í Eþíópíu. **E-io, E-ujo** *ldf* Eþíópía.
- etmoid/o** *lfæ* sáldbein.
- etn/o** = **gento**. -ografo þjóðfræðingur. -ografio þjóðfræði, þjóðsiðafræði. -ologio þjóðháttfræðingur.
 -ologio þjóðháttfræði.
- Etn/o** *ldf* Etna (eldfjall á Sikiley).
- etni/o** = **etno**.
- etolog/o** hátternisfræðingur.
- etologi/o** *vís* *læk* atferlisfræði, hátternisfræði.
- etos/o** *bók* lífsskoðun.
- Etruri/o** = **Etruskujo**.
- etrusk/o** *sag* Etrúri, Etrúski. -a etrúskur. **E-io, E-ujo** *ldf* Etruría.
- etud/o** *tón* 1 etýða. 2 skissa, uppkast að mynd.
- etuv/o** *læk* þurrkofn, sótthreinsunarofn. -i *áhr* sótthreinsa í efni.
- etuz/o** *gra* villisteinselja (*Æthusa* (*cynapium*)).
- eŭ-/** *vís* forskeyti í dýrafræði sem táknar ósvikinn, ekta.
- Eŭbe/o** *ldf* Evbea.
- eŭdajmonism/o** *hei* heillastefna.
- eŭdiometr/o** *efn* lofttegundagreiningartæki. -io lofttegundagreining.
- Eŭdoks/o** *per* Evdokus.
- eŭfemism/o** *mfr* skrauthvörf, skrautyrdi. -a skrauthverfur.
- eŭfoni/o** hljómfegurð. -a hljómfagur.
- eŭfonium/o** 1 tenórtúba (= **tenora tubjo**). 2 barítonhorn.
- eŭforbi/o** *gra* vörtumjól, mjólkurjurt (garðblóm) (*Euphorbia*). -acoj mjólkurjurtaætt (*Euphorbiaceæ*).
- eŭfori/o** *læk* ringulgleði, sældarvilla. -a sældarvilltur, ringulgleði-.
- Eŭfrat/o** *ldf* Efrat (fljót í Írak með upptök í Armeníu).
- eŭfrazi/o** *gra* augnfró (*Euphrasia* einkum *frigida*).
- Eŭfrozín/o** *goð* Evfrosyna (þokkagyðja).

- Eŭgen/o** *per* Evgeníus. **-a** Evgenía, Eugenía.
eŭgenik/o *vís* arfbótastefna, kynbótastefna. **-ismo** mannræktarstefna. **-isto** arfbótafræðingur, arfbótasinni.
eŭkalipt/o *gra* tröllatré, eukalyptus (*Eucalyptus*), blágúmmí.
eŭkaristi/o *kri* altarissakramenti. **-a** sem lýtur að altarissakramentinu.
Eŭklid/o *per* Evklíð. **-a** evklíðskur. **ne-a geometrio** óevklíðsk rúmfræði.
Eŭlali/a *per* Evlalía.
Eŭme/o *bók* Evmeus (svínahirðir Ódysseifs).
Eŭmenid/o *per* = **Erinio**.
eŭmicet/oj *gra* æðrisveppir (*Eumycetes*).
eŭnuk/o geldingur.
eŭpagur/o *dýr* kuðungakrabbi (*Eupagurus*).
eŭpepsi/o *læk* eðlileg melting.
eŭpne/o *læk* eðlilegur andardráttur.
Eŭpomatiacoj *gra* hetturunnaætt (*Eupomatiaceæ*).
Eŭr/ *fél* forliðarstytting á **Eŭropo**.
Eŭrazilo *ldf* Evrasía. **-a** Evrasíu-, evrasískur. **-ano** Evrasíubúi.
Eŭridic/o *bók* Evrydíka, Evridís (kona Orfeusar).
Eŭripid/o *bók* Evripídes (forngrískt leikskáld).
eŭritm/o *læk* eðlilegur púls.
¹**Eŭrop/o** *ldf* Evrópa, Norðurálfa. **-a** evrópskur, Evrópu-, Norðurálfu-. **-ano** Evrópumaður, Norðurálfumaður.
-anigi aðlaga evrópskri menningu, aðlaga evrópskum háttum. **centr-a** miðevrópskur. **hind-a** indóevrópskur.
nord-a norður-evrópskur. **okcident-a** vestur-evrópskur. **orient-a** austur-evrópskur. **sud-a** suður-evrópskur.
²**Eŭrop/o** **1** *goð* Evrópa (dóttir Agenors, en Seifur nam hana brott og gat við henni tvo sonu, Mínos og Hradamanþys). **2** *stj* Evrópa (eitt tungla Júpíters).
eŭropilo *efn* evrópíum, evrópín (*Eu*) (*frumefni nr. 63*).
Eŭrot/o *ldf* Evrotas (á í Spörtu).
Eŭstaki/o *per* Evstakíus. **-a tubo** *læk* kokhlust (= **aŭdotubo**, **otosapingo**).
eŭtanazi/o *læk* **1** blítt andlát og þrautalaust. **2** líknarmorð. **3** = **-ismo**. **-a** líknarmorðs-
-ismo líknarmorðskening.
eŭtekt/o *eðl efn* auðbrætt málmblendi. **-a** auðbræddur.
Eŭterp/o *goð* Evterpe (sönggyðja sem styrkti hljóðpípuleikarann).
Ev/o, Eva *bib* Eva.
evaku/i *áhr her* **1** tæma. **2** flytja burt. **-o, -ado** brottflutningur (fólks eða liðs).
evangeli/o **1** guðspjall. **2** boðskapur. **-a** **1** sem byggir á guðspjallinum. **2** evangelískur.
-isto **1** guðspjallamaður. **2** kristniboði. **-libro** guðspjallabók.
evangeliz/i *áhr* kristna, snúa til kristinnar trúar. **-ado** kristnun.
Evemer/o *per* Evhemeros (grískur sagnfræðingur). **-ismo** kenningin að guðirnir væru konungar og afreksmenn sem gæðingar og aðdáendur hefðu hafið til guðlegrar tignar eftir dauðann.
event/o (meiri háttar) atburður. **-oplena** viðburðaríkur.
eventual/a hugsanlegur, sem verða kann. **-e** hugsanlega; með tækifæri. **-aĵo** tilfelli. **-eco** tilviljun.
Everest/o *ldf* Everest (fjall).
evident/a augljós. **-e** bersýnilega; augljóslega. **-aĵo** e-ð augljóst. **-eco** auðsæi, augljósleiki, bersýnileiki.
-igi láta í ljós.
evikci/i *áhr lög* svipta, bera út af jörð, bera út úr húsi. **-o** útburður af jörð eða úr húsi; eignarsvipting.
evikt/i = **evikcii**.
evipan/o *læk* evípan (deyfilyf).
evit/i *áhr* forðast; komast hjá, sneiða hjá. **-o, -ado** hjásneiðing. **-ebla** sem unnt er að komast undan.
-ema undanfærslu-. **-enda** sem verður að forðast. **-igi** frelsa frá, láta forðast.
mal-i *áhr* leggja út í, standa í móti. **ne-ebla** óhjákvæmilegur. **hom-ulo** = **mizantropo**. **antaŭ-i** *áhr* snúa undan.
evolu/i *áhl* þróast. **-o, -ado** þróun, framþróun. **-isto** fylgismaður þróunarkenningar. **-ismo** þróunarkenning.
-ipovo þróunarmöguleiki. **sub-inta** á lægra þróunarstigi.
evoluci/o = **evoluo**.
evonim/o *gra* beinviður (*Evonymus*).
Ezekiel/o = **Jeĥezkelo**.

ezofago *lfæ* vélinda. **-a** vélindis-. **-ito** *læk* vélindisbólga. **-oskopo** vélindisspegill.
-oskopio vélindisspeglun.
ezok/o *dýr* gedda (*Esox lucius*). **-edoj** gedduætt. **-oformaj** geddufiskar (*Esociformes*).
Ezop/o *bók* Esóp. **-a** Esóps-.
Ezra/o *per* 1 *Esa*. 2 *Esrabók*.

- F, f** *mfr* 7. stafur esperanto-stafrófsins.
- f, 1** (í skammstöfunum) **F** a) **Fahrenheit**. b) **Franca (lingvo)**. c) **Fundamento**. **2** *tón* **F. f bemola**, fes.
- f** *diesa*, fí. **3** *efn* **fluoro**. **4** = **farado**. **F-truoj**, hljómsop (í fiölu).
- f/o** *mfr* eff (heiti bókstafsins f).
- f/a** *tón* fa, F.
- fab/o** *gra* baun. **kafaj -oj** kaffibaunir. **soj-oj** sojabaunir. **-acoj** = **Legumenacoj** (belgjurtir). **-eca** bauna.
- fabel/o** **1** ævintýri. **2** uppspuni. **-a** **1** ævintýra-. **2** ótrúlegur. **-i**, **-adi** *áhl* semja ævintýri, skálda upp.
- aĵo** þvæla, kjaftæði. **-aro** ævintýrabók, ævintýrasafn. **-isto** ævintýrahöfundur. **fe-o** ævintýri um álfa.
- Fabi/o** *per* Fabíus.
- fabl/o** dæmisaga (einkum um dýr). **-a** fádæma, skáldaður. **-i** *áhl* þvæðra. **-aro** dæmisagnakver. **-isto** dæmisagnaskáld.
- Fabrici/o** *per* Fabrísius.
- fabrik/o** verksmiðja. **-a** verksmiðju-. **-i** *áhr* framleiða. **-ado** framleiðsla. **-aĵo** framleiðsluvara. **-anto**, **-isto** **1** verksmiðjueigandi. **2** framleiðandi. **-ejo** = **-o**. **-laboristo** iðnverkamaður. **amas-ado** fjöldaframleiðsla. **antaŭ-ado** forvinnsla.
- fac/o** *tæk* *vís* flötur, slétt yfirborð, bergásýnd. **-eto** **1** smáflötur, **2** samsett auga (skordýrs).
- eti** *áhr* slípa (gimstein), fægja. **kontakto-o** *tæk* snertiflötur.
- faci/o** *lfæ* *læk* **1** andlit, **2** svipur. **-a** andlits-. **-a nervo** andlitstaug.
- facil/a** **1** léttur, auðveldur, auðfenginn. **2** áhyggjulaus **-e** greiðlega, auðveldlega.
- eco** auðveldleiki; áhyggjuleysi. **-igi** **1** auðvela; gera einfaldara. **2** léttá, lína. **-igo** léttir.
- iĝi** verða auðveldari, verða léttari. **-iĝo** létti. **mal-a** **1** erfiður, þungur. **2** torveldur. **mal-e** með erfiðismunum.
- mal-o**, **mal-aĵo** hindrun. **mal-eco** erfiðleiki. **mal-igi** hindra. **-anima** léttúðugur, óvandvirkur. **-kora** áhyggjulaus.
- mova** lipur, liðugur. **-pieda** léttur á fæti.
- fad/o** *útv* styrkbreyting. **flagra -o** sveiflur. **-i** *áhl* hverfa smám saman.
- faden/o** þráður, garn, færi. **-aro** = **fadenfasko**. **-ego** strengur. **-eto** taug, trefja. **-igi** búa til þráð, gera að þræði.
- igebla** teygjanlegur. **-isto** = **merceristo**. **-bulo**, **-volvaĵo** garnhnykill, bandhnykill, þráðarhnykill, snærishnykill.
- fasko** hönk, hespa. **-omontra** aflóa, lóslitinn. **-nombrilo** þráðateljari. **dis-igi** tæja. **dis-iĝi** tæjast.
- sen-a** = **sendrata**. **sub-aĵo** uppistaða. **sur-igi** draga upp á band. **du-a** = **dudrata** tvíþráða. **fis-o** veiðarfæri.
- hok-o** lína með öngli/önglum. **metal-o** = **drato**. **or-o** gullþráður. **pens-o** hugsunarþráður. **plumbo-o** lóðlína.
- ŝu-o** skóþráður. **vel-o** seglgarn.
- faeton/o** **1** opinn léttivagn. **2** *dýr* hitabeltisfugl (*Phaëton*) (= **tropikbirdo**).
- Faeton/o** *goð* Faepón (sonur Helíosar).
- fag/o** *gra* beykitré (*Fagus*). **-aro**, **-ejo** beykiskógur. **-ofrukto**, **-onukso** beykihneti. **-acoj** beykiætt (*Fagaceæ*).
- sango-o** blóðbeyki (*Fagus purpures*).
- fagocit/o** *læk* átruma. **-i** *áhl* éta sýkla. **-ado** sýklaát.
- fagopir/o** *gra* bókhveiti (*Fagopyrum*).
- fagot/o** *tón* fagott.
- faj/o** svart stórgert silki.
- fajenc/o** steinungur; steinungsvörur. **-aĵo** steinungsvara. **-ejo** **1** steinungsgerð. **2** steinungsverslun.
- fajf/i** *áhl* **1** blístra, blása. **2** = **sibli**. **-o**, **-ado** blístur. **-ilo** flauta, hljóðpípa. **-ilego** = **sireno** **1**.
- pri-i** *áhr* flauta niður, pípa niður. **log-ilo** töfraflauta. **sak-ilo** = **sakŝalmo**.
- fajl/i** *áhr* **1** sverfa. **2** nostra við. **-o** þjalardráttur. **-ado** svörfun. **-aĵo** svarf. **-ilo** þjöl. **benda -ilo** bandþjöl.
- plata -ilo** flöt þjöl. **kvadrata -ilo** ferstrend þjöl. **pintigita -ilo** nálþjöl. **duonronda -ilo** hálfgrunnur þjöl.
- ronda -ilo** rúnnuð þjöl. **bireta -ilo** trapisulaga þjöl. **triangula -ilo** þristrend þjöl. **kruda -ilo** gróf þjöl.
- tra-i** *áhr* sverfa í gegnum. **krajon-ilo** blýantsyddari. **ungo-ilo** naglaþjöl.
- fajn/a** **1** finn. **2** skír. **3** næmur; mjór. **-eco** **1** finleiki. **2** skírleiki. **3** grannleiki. **-igi** = **rafini**. **mal-a** grófur.
- fajr/o** **1** eldur; eldsbruni. **2** ljómi, glampi. **3** ástríða; eldmóður. **-a** **1** eld-, eldegur.
- 2** ákafur, fjörugur. **3** ástríðufullur. **-e** ákaflega; heitt. **-i** *áhl* brenna, loga. **-aĵo** flugeldar,
- krak-aĵo**, **salt-aĵo** kínverji, púðurkerling. **turn-aĵo** sól, hjól. **-eco** ákafi. **-ego** bál. **-ejo** eldstæði, arinn.
- ero** neisti. **-eri** *áhl* gneista. **-eto** lítill eldur. **-igi** kveikja (í). **-ilo** kveikjari; eldfæri. **-ujo** arinn; glóðarker; eldhol.
- breto**, **-plato** arinhella. **-obligado** slökkvilið. **-eltena**, **-imuna** eldtraustur. **-devena** eldkynjaður.
- gardilo** aringrind. **-oloko** = **-ejo**. **-oprenilo** eldtöng. **-orezista** eldfastur. **-ŝtalo** eldfæri. **ĉiel-o** = **fulmo**.
- ĝoj-o** fagnaðarbrenna. **okul-o** hjórt auga. **tendar-o** tjaldbúðaeldur; varðeldur. **-ostango** eldskörungur.

Fajroland/o = Fuego.

- fak/o** 1 hólf. 2 grein, sérgrein, fag. 3 deild. 4 = **ĉelo** 4. 5 = **kupeo**. -a deildar-; tækni- fag-.
- aro** hólfaröð, hólfagrind. -**eto** leturhólf. -**estro** deildarstjóri. -**isto**, -**ulo** sérfræðingur.
- esprimo** íðorð, tækniörð, fagorð. -**igi** raða upp. **du-a** tvískiptur. **en-igi** setja í hólf. **mult-a** samsettur.
- ne-a** ókunnandi, ófaglærður.
- fakir/o** *trú* fakír.
- fakoĉer/o**, **fakoĥer/o** *dýr* vörtusvín (*Phacochoerus*).
- faksimil/o** eftirrit, eftirmynd, eftirlíking; ljósprentun.
- fakt/o** staðreynd. -a raunverulegur. -e í raun og veru. **dum -e** þar sem, á hinn bóginn.
- faktiv/o** *mfr* orsakarmynd.
- faktor/o** *hag alm* 1 umboðsmaður, verslunarfulltrúi, verslunarstjóri. 2 *stæ eðl* þáttur, stuðull. 3 orsök. 4 gjörandi. **amplifa -o** *eðl* mögnunarstuðull. -o **de formo** *eðl* lögunarstuðull, lögunarþáttur.
- o **de utiligo** *eðl* tæk nýtingarstuðull.
- faktori/o** selstöðuverslun, verslunarstöð (í útlöndum).
- faktorial/o** *stæ* aðfeldi, hrópmerkt tala.
- faktot/o** hjálparhella, bjargvættur.
- faktur/o** reikningur, faktúra. -i *áhr* skrifa á reikning, verðleggja.
- fakult/o** *hei* hæfileiki, sálarkraftur, eiginleiki.
- fakultat/o** háskóladeild. -**estro** deildarstjóri (í háskóla) (= **dekano**).
- fakultativ/a** val-, valfrjáls, kjörfrjáls (um námsgrein).
- fal/i** *áhl* 1 falla, detta; lækka. 2 steypast; hrynja. -o *eðl* 1 fall. 2 syndafallið. -**ado** fall, hrun; fallstími.
- aĵo** fall; úrkoma; það sem fallið hefur. -**egi** *áhl* hrynja, steypast niður. -**ema** 1 hrösull, dettinn. 2 *gra* skammær.
- eti** *áhl* hrasa. -**igi** 1 fella. 2 láta falla, láta detta. -**ilo** gildra, fótakefli. **al-i** *áhl* falla að. **de-i** *áhl* 1 falla frá. 2 minnka. 3 gera uppreisn. **de-o** 1 uppreisn. 2 eyðilegging. **de-aĵo** 1 niðurburður; svarf. 2 rugl.
- de-ema** þverúðarfullur; uppreisnargjarn. **dis-i** *áhl* 1 brjótast niður; leysa. 2 hrynja. **dis-o** hrun, fall.
- el-i** *áhl* falla af; falla út. **el-igi** verða léttari að (barni). **en-i** *áhl* 1 falla í. 2 hrynja; hrapa. 3 síga. 4 flýta sér í.
- en-ilo** = **falilo**. **en-ujo** gröf, gryfja. **for-i** *áhl* falla frá, hverfa. **kun-i** = **koincidi**. **re-i** *áhl* falla aftur; slá niður aftur.
- sub-i** *áhl* 1 síga. 2 lækka. 3 láta undan. **super-i** *áhr* ná (e-m) **tra-i** *áhr* falla í gegnum, detta í gegnum.
- akvo-o** foss. **dat-o** eindagi. **glit-i** *áhl* verða fótaskortur. **rul-i** *áhl* detta um koll.
- spiral-i** *áhl flu* fljúga niður á við í gormlaga sveiflu. **spiral-o** gormflug. **tensi-o** *rtæ* spennufall.
- ter-o** jarðfall, skriða. **teren-o** landsig.
- falang/o** *sag* 1 breiðfylking. *lfæ* 2 kjúka, köggull (á fingri). 3 samfélag (eftir kerfi Fouriers).
- 4 spænsk fasistahreyfing. -**ejo** sambýlishús (eftir kerfi Fouriers). -**isto** spænskur fasisti.
- falangi/o** *dýr* kornskurðarkónguló (*Phalangium*).
- falanster/o** = **falangejo**.
- falar/o** *gra* strandreyr (*Phalaris*). -o **kanaria** kanarígras (*Phalaris canariens*).
- falarop/o** *dýr* óðinshani (*Phalaropus lobatus*).
- falbal/o** leggingar (á fötum), pífa. -i *áhr* skreyta með leggingum. -a pífu-.
- falc/i** *áhr* 1 slá (t.d. gras). 2 deyða. -o ljáhögg, ljáfar. -**ado** sláttur. -**aĵo** nýslegið hey, ljá. -**ilo** ljár.
- ileto** (korn)sigð. -**iĝi** vera sleginn, vera mornaður. -**isto** 1 uppskurðarmaður, sláttumaður. 2 = **falangio**.
- atoro**, -**omaŝino** kornskurðarvél, uppskeruvél. **pri-i** *áhr* slá (t.d. tún). **krur-e** **faligi** bregða fæti fyrir.
- fald/i** *áhr* brjóta saman. -o *læk* felling; gára, gráð. -**ado** samanbrot, það að brjóta saman.
- ebla** samanbrjótanlegur, samanleggjanlegur. -**eto** brot, hrukka, felling. -**ilo** brotvél.
- umi** *áhr* plísiera, fella, hrukka. -**oriĉa** fellingamikill. **dis-i** *áhr* breiða út. **du-o** felling. **mal-i** *áhr* breiða út, opna.
- re-i** *áhr* brjóta. **re-o** kragahorn. **supren-i** *áhr* hrukka, brjóta, snúa upp, bretta upp. **kol-o** hes; sepi; undirhaka.
- falen/o** *dýr* 1 mölur. 2 náttfiðrildi (*Phalæna*), sbr. **tineo**.
- falk/o** *dýr* fálki, valur (*Falco*). -**edoj** fálkaætt, ránfuglsætt. -**isto** fálkameistari.
- oĉaso** fálkaveiði, veiði með fálka (eða fálkum). -**ado** = **falkoĉaso**. -**oformaj** dagránfuglar (*Falconiformes*).
- alaŭd-o** *dýr* lævirkjafálki (*Falco subbuteo*). **ĉas-o** *dýr* valur (*Falco rusticolus*), *geirfálki*.
- tur-o** *dýr* turnfálki (*Falco tinnunculus*). **vesper-o** kvöldfálki (*Falco vespertinus*).
- pilgrima -o** förufálki (*Falco peregrinus*).
- Falkland/oj** *ldf* Falklandseyjar.
- fals/i** *áhr* falsa. -o fölsun. -a falsaður, falskur. -**ado** fölsun. -**aĵo** falsað skjal, svik, uppgerð. -**ema** ljúgandi.

-emo fals. -isto falsari, svikari. -ofari áhr lög falsa. mal-a ófalsaður, ekta. ne-ebla ófalsanlegur. mon-isto peningafalsari. vin-isto vínfalsari.

falset/o tón falsetta.

falt/o læk jar 1 hrukka, felling. 2 misgengi (í jarðfræði). -i áhr 1 hrukka, gera hrukkur á.

2 valda misgengi í. -iĝi hrukkast. -aro fellingar, hrukkur. sen-igi veita andlitslyftingu.

falun/o skeljasandur. -i áhr dreifa skeljasandi á. -ejo skeljasandsnáma.

falv/a ská ljósbrúnn, ljósgulur.

fam/o 1 orðrómur. 2 frægð. 3 mannorð, orðstír. -a frægur, þekktur. -i áhl vera frægur. -eco frægð.

-ega heimsfrægur, tiginn. -emulo maður sem girnist hrós. -igi gera frægan. -iĝi verða frægur.

-ulo nafntogaður maður, frægur maður. grand-a mjög frægur, nafntogaður. malbon-a illræmdur, svívirðilegur.

mis-o ósannur orðrómur. mond-a heimsfrægur. sen-a frægðarlaus, ófrægilegur, óþekktur.

famili/o gra dýr mál 1 fjölskylda. 2 ætt. 3 (um tungumál) flokkur. -a fjölskyldu-; ættar-. -a ĉambro dagstofa.

-ano einn af fjölskyldu(nni). -anaro frændfólk, ættarfólk. -estro heimilisfaðir; ættarhöfðingi, ætthöfðingi.

sam-ano maður sem tilheyrir sömu fjölskyldu. sub-o gra dýr undirætt. vort-o orðasyrpa.

familiar/a kunnuglegur, kompánlegur. -aĵoj vinfengi, ágengni. -eco kunningsskapur, kumpánskapur.

-iĝi verða kunnuglegur. mal-a formlegur, hátíðlegur. tro-a, -aĉa óskammfeillinn.

Fanariot/o Fanariót.

fanatik/a ofstækisfullur, stækur, svæsinn. -eco ofstæki, trúarofsi. -igi gera ofsalegan; æsa upp.

-ulo ofstækismaður.

fand/i áhr 1 bræða. 2 steypa. 3 mýkja. -o, -ado steypa, steyping. -a steypu-.

-aĵo, -itaĵo rtæ 1 málmklumpur, (málm)stöng, steiptur hlutur. 2 vartappi, öryggi.

-ebla sem má bræða, bræðanlegur. -ejo málmsteypa; málmsteypusmiðja. vitro-ejo glersmiðja

-igi láta steypa. -iĝi 1 bráðna. 2 mýkjast. 3 leysast upp, hverfa.

-isto málmbræðslumaður; málmsteypumaður. -ujo, -vazo deigla. -odrato, -ofadeno öryggispráður.

-fornejo járnbræðsluofn. -opunkto bræðslumark. -restaĵo gjall, sori. dis-i áhr tvístra. el-i áhr steypa.

for-i áhr bræða upp. kun-i áhr blanda saman, sameina. kun-iĝi blandast saman, renna saman.

kun-aĵo málmblendingur, málmblanda. super-iĝo efn undirkaeling.

fandang/o fandangó (spænskur þjóðdans).

fanerogam/oj gra fræplöntur.

fanfar/o 1 hornaflokkur, lúðrasveit. 2 lúðraþytur. ĉasa -o veiðimannalag.

fanfaron/i áhl gorta, raupa. -ado gort, raup, grobb. -isto, -ulo, -anto gortari, raupari.

fang/o nýy aur.

fanon/o hófskegg.

fant/o gosi (í spilum).

fantasi/o inn riddaraliðsæfing (í löndum Serkja).

fantasmagori/o sjónhverfingar.

fantast/o bók kynleg bókmenntastefna. -a kynlegur; ævintýrlegur; fáránlegur, afkárlegur.

fantazi/o tón 1 ímyndunarafli. 2 hugarflug. 3 draumórar. 4 fantasía. -a 1 ótrúlegur, hugmyndaríkur.

2 ímyndunarfullur, öfgafullur. 3 ímyndaður.

-i áhr tón 1 ímynda, gefa ímyndunaraflinu lausan taum, byggja loftkastala. 2 leika af fingrum fram.

3 skálda upp. -aĵo hugarflug. -ulo draumóramaður. sen-a hugmyndasnauður, óskáldlegur, hversdagslegur.

fantom/o 1 vofa, svipur; draugur. 2 draumsýn, hugarburður. 3 blindur (í spilum).

-a draugalegur, vofulegur; ímyndaður. -e draugalega, eins og vofa. -i áhl vera reimt. -rakonto draugasaga.

-ŝipo draugaskip. lup-o varúlfur.

far/i áhr 1 gera. 2 búa til. 3 framkvæma. 4 halda (t.d. ræðu). 5 semja; yrkja; setja saman.

-o verk, verknaður, framkvæmd. ĉe la -o mem staðinn að glæp.

-e de af (stofninn einn er oft notaður í þessari merkingu, t.d. la uzo de Esperanto far (= fare de) la registaro.

-aĉi áhr klastra, káka. -aĉo klastur, bagli. -aĉe sóðalega, hirðulaust. -adi gera hvað eftir annað.

-ado gerð, myndun, framkvæmd. -aĵo verk, dáð. -ebla gjörlegur, tiltækilegur; framkvæmanlegur.

-ema framtakssamur. -enda nauðsynlegur; óhjákvæmilegur. -igi láta gera, láta framkvæma.

-iĝi verða; gerast, ske, koma fyrir. -iĝo atburður. -inda þess verður að gera. -isto smiður. -itaĵo = farajo.

al-i áhr endurvinnna, breyta. el-i áhr framkvæma, afgreiða. mal-i áhr gera ógildan; eyðileggja.

mem-ita sem hafist hefur af sjálfum sér. mis-i áhr misgera. mis-o misgerð.

ne-ebla ómögulegur, óframkvæmanlegur, óviðráðanlegur. re-i áhr umskapa; gera upp.

re-ebla sem má umskapa; uppgeranlegur. re-aĵo endurupptaka (kvikmyndar).

re-iĝi 1 hverfa aftur. **2** gerast aftur. **sen-a** aðgerðarlaus. **bon-i** áhl gera vel (**al** = við). **bon-o** góðgerð. **bon-a** sem gerir gott. **bon-ado** miskunnsemi. **bon-anto** velgjörðarmaður. **bon-ema** góðgerðasamur. **malbon-o** illgerð, illverk. **malbon-anto** illgerðamaður **ĉio-anto** hjálparhella. **man-ita** handunninn. **neni-ado** iðjuleysi. **neni-anto**, **neni-emulo** iðjuleysingi, slæpingi.

fara/o faraó (fjárhættuspil).
farad/o eðl farad. **mikro-o** míkrofarað (1/1000000 farad).
farandol/o tón farandol (franskur dans og danslag).
Faraon/o sag faraó (egyptskur konungur).
farb/o litur, málning, farfi, litarefni. **-i** áhr mála, lita. **-isto** (húsamálari). **-ovendejo** málningarverslun.
akvo-o vatnslitur. **fon-o** grunnlitur. **kalk-o** límlitur, kalk(vatn). **pistol-i** áhr úða. **pistol-ilo** málningarúðari.
-skatolo litakassi. **-tavolo** yfirferð.

farĉ/o mat fars. **-i** áhr **1** fylla með farsí. **2** troðfylla, troða í.
farenhejt/a eðl Fahrenheit-.
faring/o lfæ kok. **-a** kok-. **-ito** læk kokbólga, kokproti. **-oskopo** kokspegill. **-oskopio** kokspeglun.
Farise/o trú **1** farisei. **2** hræsnari. **-eco**, **-ismo** fariseismi, hræsní, sjálfsánægja.
farm/i áhr **1** taka (jörð) á leigu. **2** reka búskap á. **-o** **1** búskapur. **2** bóndabær, leigujörð.
-a (um jörð) tekinn á leigu. **-anto**, **-isto**, **-ulo** leiguliði, ábúandi. **-igi** leigja út (jörð). **-iganto** leigusali (jarðar).
-ejo, **-obieno** sveitabýli, sveitabær. **-odomo** bæjarhús. **-opago** jarðleiga. **-okorto** hlað.
farmaci/o vís lyfjafræði. **-a** lyfjafræði-. **-isto** lyfjafræðingur.
farmakolog/o per lyfjafræðingur, apótekari. **-io** lyfjafræði.
farmakope/o vís lyfjaskrá.
Faros/o sag Faros.
fars/o skopleikur, skrípaleikur, farsí. **-a** skrípaleikslegur. **-isto** loddari.
Farsal/o sag Farsala (borg í Þessalíu, en þar vann Sesar sigur í bardaga við Pompeja).
fart/i áhl líða (vel eða illa). **-o** heilsufar. **bon-i** áhl líða vel. *Kiel vi -as?:* hvernig líður þér?
farun/o mjöl. **-a** mjöl-. **-aĵo** mat vellingur. **-ejo** mólunarfyrirtæki. **-vermo** mjólmaður.
fasad/o framhlið (húss).
fasci/o lfæ fell, bandvefsreifur um líffæri.
fascin/i áhr **1** heilla, hrífa, töfra. **2** dáleiða. **-ado** töfrar; töfrun; unaður.
fasciol/o dýr lifrarormur (*Fasciola*).
fasĉin/o hrísbaggi. **-i** áhr styrkja með hrísböggum.
fask/o **1** vöndull, kippa; vöndur. **2** teinavöndull. **-eto** vöndur; skúfur. **-igi** binda saman. **faden-o** hönk, hespa.
fe-o gra nomavöndur. **foli-o** birkivöndur (til notkunar í gufubaði). **har-eto** brúskur, hártoppur. **lum-o** ljósrák.
plum-o fjaðurskúfur. **spik-o** kornbundin. **verg-o** hrísknippi til eldiviðar.
fason/o dýr förustöngull (*Phasma*). **-edoj** förustönglaætt.
fason/o sníð. **-i** áhr mynda, laga, móta. **tondo-o** hárslag, hárgreiðsla.
fast/i áhl trú fasta. **-(ad)o** fasta. **-a** föstu-. **Granda -o = Karesmo**. **-otago** fasta, dagur sem fastað er.
fašism/o fasismi.
fašist/o per fasisti.
Fat/o = Fatal/o.
fatal/o örlög; forlög. **-a** **1** örlagaþrunginn. **2** óhappasæll. **3** banvænn. **-e** óhjákvæmilega.
-aĵo **1** ógæfa, óheppni. **2** slysní. **-eco** banvæn áhrif, banvæni. **-ismo** hei forlagatrú, örlagatrú.
-isto forlagatrúarmaður. **-oplena** örlagaþrunginn; afdrifamikill.
Fatal/o goð örlagagyðja.
fatamorgan/o ská hillingar, tíbrá (= **miraĝo**).
fatras/o nýy drasl, rusl.
faŭk/o tæk **1** kjaftur, gin. **2** mynni. **-i** áhl gapa, gína. **kloak-o** lokræsi.
faŭlli áhl (í íþróttum) fremja brot, brjóta af sér. **-o** brot (á reglum).
faŭlt/o ldf misgengi.
faŭn/o dýralíf, dýraríki.
faŭn/o goð **1** skógarpúki, skógarguð, fánn. **2** ruddalegur munaðarseggur.
Faŭst/o per Faust.

- faŭvism/o** *fag* fávismi, óargastefna.
- fav/o** *læk* 1 geitur (sjúkdómur). 2 = **tinio**. 3 = **besta skabio**. -a 1 geita-. 2 andstygilegur.
- aĵo** geitahrúður, skurfa. **-ulo** 1 geitasjúklingur. 2 ódrengelegur náungi.
- favor/a** 1 hliðhollur, góðviljaður. 2 heppilegur. 3 hagstæður. -e vingjarnlega; á jákvæðan hátt; heppilega.
- i áhr** unna, vera hliðhollur. **-o** 1 góðvild, hylli. 2 greiði; blessun, hagnaður. **-aĵo** eftirgjöf, forréttindi.
- anto** verndari, velgjörðarmaður. **-ato** uppáhald, vildarmaður. **-emo** hlutdrægni. **-igi** vinna hylli (e-s).
- mal-a** 1 óhagstæður. 2 óvinveittur, mótfallinn. **mal-o** ónáð. **kor-i áhr** aumkast yfir. **kor-o** náð.
- faz/o** 1 *stj* kvartil. 2 *alm* stig, þróunarstig. 3 umskipti. 4 *eðl rtæ* fasi. 5 skeið. **de-iĝo** fasamunur.
- el-igita** *rtæ* ósamfasa. **el-igo** fasaskipti. **mal-a** andfasa. **sam-a** samfasa.
- fazan/o** *dýr* fasani. **vir-o** fashani. **-ino** kvenfasani. **-edoj** fashanaætt, fasanaætt (*Phasianidæ*).
- fazeol/o** *gra* frönsk baun (*Phaseolus*). **-eto** sniðbaun.
- fazor/o** *eðl* fasavigur, fasavektor.
- feo** *goð* álfur. -a eins og álfamær; álf-, álfa-. **-ino** álfkona. **-a iluminacio** skrautljós.
- lando de -inoj** álfaheimur.
- Feak/o** *goð* Feaki.
- Feb/o** *goð* Febus (Apollon). -a Feba (Artemis).
- febl/a** *nýy* veikur; veiklaður. **-iĝo** veiklun.
- febr/o** *læk* 1 hitasótt; hiti. 2 ofsi. **afta -o** gin- og klaufaveiki. **akuta -o** bráðasótt. **butona -o** dílasótt.
- flava -o** gul hitasótt. **fojn-o** heysótt (ofnæmi fyrir frjódufti, heyi o.p.h.). **malta -o** = **melitokokozo**.
- marĉa -o** = **malarío**. **puerpera -o** barnsfararsótt. **terciana -o** malaría með hitakasti með tveggja daga millibili.
- kvartana -o** malaría með hitakasti með þriggja daga millibili. **tifoida -o** taugaveiki. **trem-o** kalda.
- vund-o** meiðslasótt. -a, **-eca** 1 með hita. 2 ákafur. -i *áhl* vera með hita. **-ulo** sjúklingur með hita.
- odona** hitavaldandi. **kontraŭ-a**, **sen-iga** hitaeyðandi. **sen-igilo** hitasóttarlyf.
- februar/o** febrúar, febrúarmánuður.
- feĉ/o** 1 dreggjar. 2 úrhak. -a 1 gruggugur, sorafullur. 2 úrhaks-. -i *áhl* setjast á botninn.
- feder/i áhr** *fél* sameina undir sambandsstjórn. -a sameinaður undir sambandsstjórn, sambands-, sambandslegur. -o = **federacio**. -iĝi sameinast undir sambandsstjórn. -ismo = **federaciismo**.
- isto** = **federaciisto**. **kun-aĵo** = **konfederacio**.
- federaci/o** *fél* bandalag. -a sambands-, sameinaður. -ismo sambandsstjórnarstefna.
- isto** sambandsstjórnarmaður.
- federal/a** *lög* 1 = **federa**. 2 (í Bandaríkjunum) alríkis-.
- Fedr/o** *per* Fedrus. -a Fedra.
- fek/i áhl** hægja sér, kúka. -o kúkur. -a hægða-. **-ado** vallgangur. **-aĵo** hægðir, skítur, saur.
- fekul/o** = **amelfaruno**.
- fekund/a** *alm gra* *dýr* 1 frjór. 2 frjósamur. **-eco** frjósemi. **-igi** *gra* *dýr* frjónvga; gera frjósaman.
- mal-a** ófrjór. **ne-a** = **malfekunda**.
- fel/o** feldur, skinn, gæra. -a skinn-, loð-. **-isto** skinnari, sútari. **sen-igi1** flá skinnið af.
- 2 knýja til mikillar vinnu fyrir lágt kaup. **sen-igejo** sútunarstöð. **ŝaf-o** reyfi. **ora ŝaf-o** *goð sag* gullreyfið.
- felah/o** egypskur bóndi.
- feldmarŝal/o** *her* yfirhershöfðingi.
- feldspat/o** *ste* feldspat.
- feliĉ/a** 1 sæll, hamingjusamur. 2 heppinn. 3 ánægður; ánægjulegur. -e sem betur fer; heppilega.
- o** 1 hamingja, gleði. 2 gæfa, sæla. 3 heppni. **-ega** fullsæll, alsæll. **-igi** gleðja. **-ulo** 1 lukkunnar pamfíll. 2 einn hinna sælu. **mal-a** 1 óheppinn. 2 vansæll, óhamingjusamur. **mal-e** 1 því miður. 2 aumlega; í ógæfu.
- mal-o** 1 óhamingja, ógæfa, óhapp. 2 vesaldómur. **mal-ego** hörmuleg óhamingja.
- mal-igi** hryggja, gera óhamingjusaman. **mal-ulo** vesalingur, aumingi.
- felieton/o** neðanmálssaga; kjallaragrein.
- Feliks/o** *per* Felix.
- felis/o** *dýr* kattaætt (*Felis*). **-edoj** smákattaætt (*Felidæ*).
- felp/o** baðmullarflauel.
- felt/o** flóki. -a 1 flóka-. 2 flókakenndur. -i *áhr* gera að flóka. **-iĝi** flókna.
- izi**, **-ogarni áhr** þekja með flóka; fódra með flóka.
- feluk/o** *sig* felúkka, lítið strandskip (í Miðjarðarhafi).

- femal/o** *gra* dýr kvenmaður, kvendýr.
feminism/o kvenréttindastefna.
feminist/o *per* kvenréttindasinni.
femto/ *vís* femtó- (forskeyti eininga 10^{-15}).
femur/o *lfæ* læri, lærleggur. **-a** lær(a)-, lærleggs-. **-aĵo** *mat* læri (t.d. fugls, til matar).
-ingo *sag* læk lærleggshlíf. **-osto** = **femuralo**.
femural/o *lfæ* lærbein, lærleggur. **-a** lærleggs-.
fen/o **1** veð hnúkaþeyr, fönvindur. **2** *rtæ* tæki með heitum blæstri. **3** *efn* fen-.
fenacetin/o *efn* fenasetín.
fenantren/o *efn* fenantren.
fend/i *áhr* kljúfa, skera sundur. **-o** skor, sprunga, klauf. **-ado** klofning; það að kljúfa. **-ego** jarðsprunga, gjá.
-eto rifa, skora. **-eti** *áhr* brjóta, sprengja. **-iĝi** rifna, brotna; klofna. **-ilo** klaufjárn; (kjöt)öxi.
-ohava klofinn, klofnaður. **dis-i** *áhr* kljúfa sundur. **-ita** *hufo* alklofin klauf. **dis-iĝi** klofna; opnast.
dis-iĝo sprunga. **el-i** *áhr* láta spretta upp. **en-i** *áhr* skora, gera skoru. **en-o** skora. **aer-o** *eðl rtæ* loftbil.
cel-o *tæk* sigtisrauf. **har-ado** hártogun. **kerno-ado** *eðl* kjarnaklofnun. **rok-o** hamarskora.
fendr/o aringrind.
fenek/o eyðimerkurrefur (*Fennecus*).
fenen/o *efn* fenýlen.
fenestr/o *byg sig* gluggi. **baskula -o** hverfigluggi. **elstara -o** útskotsgluggi. **-a** glugga-. **-a breto**,
-a sojlo gluggakista, sólbekkur. **franca -o** glerhurð (sem liggur út í garð). **-a fosto** gluggastafur.
-a kruco þverslá glugga. **-a vitro** gluggarúða. **-eto 1** lítill gluggi. **2 = giĉeto**. **-umo** gluggahleri.
-obreto gluggakista, gluggasylla. **-ofermilo = espanjoletto**. **-ofiksilo** gluggajárn.
-oframo gluggakarmur. **-oklapo** gluggagrind. **-okruco** rammi utan um gluggarúðu, gluggakross.
-oniĉo = embrazuro 1. **-okovrilo = -umo**. **-opordo** glerhurð. **tra-igi** kasta í gegnum glugga.
baskul-o hverfigluggi. **bed-o** gler vermireits. **glit-o**, **lev-o** rennigluggi. **klap-o** þakgluggi.
montra -o sýningargluggi. **korbel-o** útskotsgluggi. **sen-a** gluggalaus. **ŝip-o** ljóri.
fenetol/o *efn* fenetól ($C_6H_5OC_2H_5$).
fenic/o *per* Föníkíubúi, Föníkí. **F-io**, **F-ujo** *ldf* Föníkía.
fenikopter/o *dýr* flæmingi, flamingói (*Phoenicopterus*).
feniks/o *goð 1* fönix. **2** fágætur maður.
fenikur/o *dýr* rauðstélur (*Phœnicurus*).
fenil/o *efn* fenýl (C_6H_5). **-acido** fenýlsýra.
fenilen/o = feneno.
fenkol/o *gra* fennika (*Fœniculum* einkum *vulgare*), sígóð.
fenol/o *efn* fenól, karbólsýra. **-ato** fenólat.
fenomen/o *hei alm eðl 1* fyrirbæri, fyrirbrigði. **2** fyrirburður. **-o de Hall** *eðl* Hall-hrif.
-o de Joule *eðl* Joules varmaverkun. **-o de Kelvin** *eðl* Kelvínsfyrirbrigði. **-o de Volta** *eðl* Volta fyrirbrigði.
-o de Zeeman *eðl* Zeemanshrif. **lumelektra -o** *eðl* ljósrafragnsfræði. **sparka -o** *eðl* neistafyrirbæri.
-a *hei* einstakur, stórkostlegur, frábær. **-ismo** *hei* fyrirbærisstefna. **-ologio** *hei* fyrirbærafræði, sýndarfræði.
foto-o *eðl* ljósfyrirbæri. **pendol-o** *útv* pendúlþyrirbæri. **-ulo** undramaður.
fenotip/o *líf* svipfar, svipgerð.
fenugrek/o *gra* hafurshorn (*Trigonella foenumgræcum*).
fer/o *efn alm* járn (*Fe*) (*frumefni nr. 26*). **-a** *efn 1* járn-. **2** úr járn. **3** harður; stálharður. **4** járnkenndur.
-i *áhr* klæða (e-ð) járn; járna. **-aĵo 1** járnverk. **2** járnarusl. **-aĵisto** járn sali, járnvörusali. **-ato** ferrat.
-ika *efn* járn-. **-ika klorido** járnklóríð. **-oza** *efn* járn-. **-oza oksido** járnildi. **-umi** *áhr* járna (t.d. hest).
-obendo járnband. **-ocianido** *efn* járn sýanið. **-odona**, **-ohava** sem inniheldur járn, sem í er járn.
-olaborejo járnverksmiðja. **-opirito** brennisteinskís, glópagull. **-ŝtono** járnsteinn. **-ovojo** járnbraut (s. **voj**).
en-igi setja í járn. **inter-aĵo** *eðl* bil milli skauta. **ne-a** sem ekki inniheldur járn. **angul-o** vinkiljárn.
fand-o, **gis-o = giso**. **huf-o** skeifa. **huf-i** *áhr* járna (hest). **I- -o** I-bjálki. **laĉ-(aĵ)o** fjötur.
krud-o hálfhreinsað járn, hrájárn, járn í hleifum. **mol-o** pottur, mjúkt járn. **spegul-o** spegiljárn.
Ferar/o *ldf* Ferrara (borg á Ítalíu).
ferdek/o *sig* þilfar, þiljur. **-a** þilfars-. **-i** *áhr* setja þiljur í, byggja yfir. **inter-o** miðþiljur, millipilfar.

sen-a þilfarslaus, án þilfars. **sur-iĝo** lending á þilfar. **sub-o** neðra þilfar, þriðja farrými. **antaŭ-o** hvalbakur; frambilfar. **boat-o** bátabilfar. **ĉefa -o** aðalþilfar. **flug-o** flugvélabilfar. **kanon-o** fallbyssubilfar. **oficira -o**, **post-o** afturþilfar. **pont-o** byg brúargólf. **promen-o** farþegaþilfar. **tri-ulo** skip með þremur þilförum.

Ferdinand/o per Ferdínand.

feri/o frí, orlof. **-oj** leyfi, frí. **banka -o** bankafrí. **-a** frí-. **-i** áhl vera í leyfi. **-anto** maður í fríi.

ferician/o efn járnslátt.

ferit/o efn ferrít.

ferli/i áhr sig hefja (segl). **-o** heflun. **-ilo** hefilskaft; heflunarband. **mal-i** áhr leysa (segl).

ferm/i áhr 1 loka. 2 ljúka. **-o** lokun. **-a** loka-. **-eti** áhr loka (augunum) fyrir e-u. **-iĝi** 1 ljúka (óp.).

2 verða lokaður; lokast. **-ilo** 1 lok, lás. 2 tappi. 3 loka, klinka. **-ita silabo** hlj lokað atkvæði.

ĉirkaŭ-i áhr girða um, umlykja. **dismal-i** áhr gapa. **duon-i** áhr = fermeti.

en-i áhr byrgja inni; hafa í varðhaldi; hafa inni. **en-iĝi** vera byrgður inni. **en-iĝema** fámáll, fálátur, dulur.

inter-aĵo þéttiefni. **mal-i** áhr 1 opna; ljúka upp. 2 setja (fund). **mal-o** inngangur; opnun, það að opna; byrjun.

mal-a inngangs-; setningar-, opnunar-. **mal-aĵo** op, gat. **mal-egi** áhr opna mikið. **mal-iĝi** opnast.

mal-ita silabo hlj opið atkvæði. **mem-a** sjálflokandi. **ne-ita** ólokaður, opinn, opinber. **re-i** áhr loka aftur.

remal-i áhr opna aftur. **remal-o** enduropnun. **fand-i** áhr bræða saman. **fulmo-ilo**, **glit-ilo**, **tir-ilo** = zipo.

klak-i áhr loka með skell. **klak-ilo** spenna, hespa. **pinĉ-ilo** eðl efn klemma. **sigel-i** áhr innsigla.

ŝtop-i áhr loka niðri; setja tappa í. **tranĉmal-i** áhr skera upp.

fermat/o tón lengingarmerki, dráttarmerki.

ferment/i áhl efn gerjast, ólga. **-o** efn gerill. **-ado** gerjun, gerð, ólga. **-aĵo** súrdeig.

-igi hleypta ólgu í, láta gerjast, sýra. **-ilo** ger. **ne-inta**, **sen-a** ósýrður. **sen-a pano** = maco.

ne-inta vino óáfengt vín.

fermilo efn fermíum, fermín (*Fm*) (*frumefni nr. 100*).

fermion/o eðl fermíeind.

fero/a ldf færeyskur. **F-aj Insuloj**, **F-io**, **F-oj** Færeyjar. **-ano** Færeyingur.

feroc/a ská grimmur, grimmúðugur, villtur.

ferol/o gra djöflatað (*Ferula*).

ferotipi/o ljó ljósmyndun á járnplötu.

fervor/o áhugi, áræði. **-a** heitur, ákafur. **-e** duglega, heitt, ákaft, með ákafa.

-i áhl vera vandlætingarsamur, brenna af mikilli vandlætingu (s. Sk.1.14). **mal-a** kuldalegur, afskiptalaus.

sen-a, **ne-a** hálfvolgur. **-ega** ofsafenginn. **-ulo** ákafamaður, ofstækismaður.

fest/i áhr halda hátíðlegan. **-o** hátíð. **-a** hátíðlegur. **-e** til hátíðar, hátíðlega. **-aĵo** hátíðarathöfn.

-eco hátíðleiki. **boat-o** kappsigling. **edziĝ-o** brúðkaup(sdagur). **kandel-o** kyndilmessa.

memor-o minningarhátíð. **nom-o** nafndagur. **palmo-o** pálmásunnudagur. **taŭr-o** = taŭrbatalo.

tendo-o laufskálahátíð. **-salono** hátíðarsalur. **-tago** hátíðisdagur.

festen/i áhl halda veislu; éta krásir. **-o** veisla. **-a** veislu-. **-e aŭ malplene** allt eða ekkert.

-ado veisla, veisluhald. **-ejo** veislusalur. **-ema** félagslyndur.

festival/o (alþjóða)hátíð.

feston/o bogi, laufaskurður. **-i** áhr skreyta blómbogum.

festuk/o gra vingull (*Festuca*).

fet/o dýr fóstur. **-a** fósturs-, fóstur-.

fetiĉ/o trú skurðgoð, töfragripur, verndargripur. **-ismo** sál 1 skurðgoðadýrkun, trú á stokka og steina.

2 blótskapur. **-isto** skurðgoðadýrkandi.

fetor/o óþefur, ódaunn. **-a** daunillur, þefillur. **-i** áhl þefja illa, dauna; vera afar ógeðfældur.

feŭd/o lén. **-a** léns-, sem lýtur að léni. **-i** áhr léna. **-eco** lénsfyrirkomulag. **-estro** lénsdrottinn.

-ismo lénsstjórn, lénskipulag. **-ulo** lénsmaður. **-mastro** = feŭdestro. **-rajto** lénsumboð. **en-igi** veita lán.

fez/o tyrkjakolla.

fi! mfr 1 svei, sveiattan. **-al vi** skammastu þín. 2 (forskeyti) skammarlegur, svívirðilegur, t.d. **-ago** ódæði;

-homo, **-ulo** ódráttur, óþokki. **-a** skammarlegur, svívirðilegur, andstyggilegur, viðbjóðslegur.

-flati áhr smjæðra fyrirliðlega. **-libro** klámrit. **-rakonto** vafasöm saga. **-virino** subba.

fi mfr fí, 21. bókstafur gríska stafrófsins (Φ, φ, ϕ).

fiakr/o leiguvagn. **-isto** leiguvagnsstjóri.

fianĉ/o unnusti, heitmaður, kærasti. **-a** trúlofunar-. **-iĝi** trúlofast. **-iĝo**, **-eco** trúlofun.

-ino unnusta, kærasta, heitmey, heitkona. **-ina** heitmeyjar-. **-inigi** trúlofa. **-iniĝi** trúlofast. **-amiko** svaramaður. **ge-oj** verðandi hjón, hjónaefni. **eks-iĝi** rifta trúlofun, slíta trúlofun. **inter-iĝi** trúlofast.

fiask/o ófarir, hrakfarir. **-i** *áhl* verða að engu, mistakast.

fiber/o dýr bísamrotta (*Fiber*, einkum *zibethicus*). **-a felo** bísam.

fibol/o *sag* **1** forn brjóstnál, dálkur. **2** öryggisnæla (= **sendanĝera pinglo**).

fibr/o *lfæ* **1** trefja. **2** þráður. **-a, -oza, -oplena** trefjóttur. **-eto** fíngerður þráður. **-iĝi** flosna, trafna.

-omo *læk* bandvefsæxli. **dis-i** *áhr* aðskilja trefjurnar í.

fibrilaci/o *læk* hjartatitringur.

fibrin/o *lfe* fibrín, trefjaefni, trafi.

fibrinogen/o *lfe* fibrínógen, frumtrafi.

fibroin/o *efn* fibróín. **silko-o** silkifibróín.

fibul/o *lfæ* dálkur, sperrileggur.

fid/i *áhr* treysta, reiða sig á. **-o** **1** trú. **2** trúnaður, traust. **-ebla** áreiðanlegur, traustur; ábyggilegur.

-inda skilríkur, áreiðanlegur, trúr. **mal-i** *áhr* vantreysta, tortryggja. **mal-ema** efunarsjúkur; vantrúaður.

mem-o sjálftraust. **ne-inda** óviss, vafasamur, óáreiðanlegur, ótraustur. **ne-ulo** trúrofi.

sin-o = **memfido**. **tromem-a** of öruggur, of vongóður. **tro-ema** trúgjarn. **bona-e** *lög* í góðri trú.

malgrand-a *kri* trúlítill.

fideikomis/o *lög* aðalerfðagóss; óðal. **-ulo** eigandi að aðalerfðagóssi; óðalsbóndi.

fidel/a **1** tryggur. **2** trúr; nákvæmur. **-e** tryggilega; trúlega. **-aĵo** traust.

-eco tryggð, trúmennska; nákvæmni, áreiðanleiki. **-ulo** **1** trúr maður. **2** trúaður maður.

mal-a **1** ótrúr. **2** ótryggur; ónákvæmur.

Fidi/o *per* Fídías.

fidr/o *rtæ* rafveitutaug.

fier/a **1** stoltur, þóttafullur. **2** drambsamur, hrokafullur. **-e** á hrokafullan hátt.

-i *áhl* vera stoltur, hrokast, ofmetnast. **-o** dýrð. **-aĵo** drambyrði. **-eco** stolt, drambssemi. **-ego** hroki, drambr.

-igi blása upp (af monti). **-iga** æsandi. **-iĝi** verða hrokafullur. **-indaĵo** vegsemd. **-ulo** ágjarn maður.

mal-a hæverskur, lítillátur, auðmjúkur. **sen-a** dramblaus.

fifr/o *tón* hljóðpípa, pikkólóflauta.

fig/o *gra* fíkja. **-arbo, -ujo** fíkjutré (*Ficus carica*). **-birdo** dýr fíkjufugl (*Sphecotheres*).

Figar/o *bók* Fígaró.

figur/o **1** persóna; andlit; útlit. **2** líkan. **3** líking, gervi. **4** lögun, vaxtarlag.

5 mynd, teikning, riss; flatarmálsmynd. **6** *tón* sveipur, mynstur. **7** stílbragð. **-a** líkingafullur, óeiginlegur.

-e í táknrænum skilningi, í óeiginlegri merkingu. **-i** *áhr* **1** teikna; lýsa, sýna. **2** tákna. **3** leika (hlutverk).

-ado myndun, myndagerð; lýsing (með orðum); tákun. **-aĵo** mynd, skýringarmynd.

-anto *lei* aukadansari; aukaleikari; þegjandi leikari. **-eto** lítil stytta. **antaŭ-i** *áhr* boða, vita á.

trans-i *áhr* ummynda, gera dýrlegri. **trans-iĝo** *kap* ummyndun (Kristis). **bel-a** laglegur, myndarlegur.

ĉifon-o fuglahræða. **sankt-o** helgimynd. **stel-o** = **konstelacio**. **ŝak-o** tafmaður (utan peða).

tut-a **skulptaĵo** standandi líkamsmynd.

Fiĝi/oj *ldf* Fídjeijar, Fídji. **-a** fídjeyskur. **-ano** Fídjeyingur.

fik/i *áhr* nýy serða.

fikari/o *gra* vorsóleý (*Ranunculus ficaria*).

fikci/o **1** hugarsmið, hugsmið. **2** skáldskapur. **3** tilbúningur, uppspuni.

-a **1** skáldskapar-, uppgerðar-. **2** ósannur. **3** gervi-. **-i** *áhr* látast sem, láta skilja. **-eco** falsleiki, ósannindi.

fikomiket/oj *gra* þörungasveppir (*Phycomycetes*).

fiks/i *áhr* **1** festa. **2** ákveða. **3** *ljó* fixera, festa mynd á (filmu). **-a** fastur. **-e** **rigardi** stara, horfa fast á.

-(ad)o festing; fyrirskipun, ákvörðun. **-aĵo** útbúnaður. **-eco** festa. **-iĝi** festast. **-ilo** **1** fixatíf. **2** fixer.

3 skrúfstykki. **-angulo** festingarhorn. **-bano** *ljó* fixerbað. **-ideulo** *sál* maður með þráhyggju. **al-i** *áhr* festa á.

mal-i *áhr* losa, leysa. **mal-a** laus, leystur. **kun-i** *áhr* festa saman. **kejlo-i** *áhr* festa með fleyg(um).

lok-ita kyrrstæður. **ton-i** *áhr* *ljó* gefa litblæ og fixera (festa).

fiktiv/a *mfr* = **fikcia**. **-eco** = **fikcieco**. **-a modo** = **kondicionalo**. **-aĵo** = **fikcio**.

fil/o sonur. **la -o de homo** mannssonurinn. **la erarinta** (eða **perdita**) **filo** glataði sonurinn.

-a sonarlegur, dótturlegur. **-ĉjo** sonarkund. **-eco** sonerni, sonarstaða. **-eto** sonur sæll.

-igi ættleiða (sveinbarn). **-ino** dóttir. **-ineto** lítil dóttir. **-inurboj** þorpin umhverfis borg. **bo-o** tengdasonur.

bo-ino tengdadóttir. **duon-o** stjúpsonur. **duon-ino** stjúpdóttir. **ge-oj** sonur (eða synir) og dóttir (eða dætur).

pra-o afkomandi, niður. **sen-ulo** sonarlaus maður. **sol-o** einkasonur. **sol-ino** einkadóttir.

- filadelf/o** *gra* snækóróna (*Philadelphus (coronarius)*).
- Filadelf/o** *sag* Fíladelfus.
- Filadelfi/o** *ldf* Philadelphia (borg í Pennsylvaníu).
- filakteri/o** *inn* minnisborði (s. Mt.23.5).
- filament/o** *rtæ* **1** glóðarþráður. **2** *lfæ* taugapráður. **3** *gra* frjóþráður.
- filandr/o** *dýr* **1** kóngulóarvefur. **2** hialín.
- filantrop/o** *per* mannvinur. **-a** mannúðlegur. **-eco, -io** mannkærleiki, mannúð. **-ia = filantropa.**
- filari/o** *dýr* þráðormur (*Filaria*). **-ozo** *læk* þráðarsýki, Bancroftsormaveiki.
- filatel/o** frímerkjasfræði; frímerkjasöfnun. **-a** frímerkjasöfnunar-. **-isto** frímerkjasafnari.
- file/o** **1** *mat* lundir. **2** *mat* flak. **3** *pre* þverlína á bókarkili.
- Filemon/o** *per* Fílemon.
- Fileziacoj** *gra* klifurliljuætt (*Philesiaceæ*).
- filharmonio** filharmónía. **-a** filharmónískur, filharmóníu-.
- filio** útibú, undirdeild. **-iĝi** tengjast öðru fyrirtæki. **-igi** gera að systurfyrirtæki.
- filigran/o** *tæk* **1** víravirki. **2** vatnsmerki (á pappír). **-i** *áhr* þrýða víravirki, setja vatnsmerki (á pappír).
- filik/oj** *gra* burkni (*Filix*). **har-o = adianto. in-o = atirio. ŝild-o = aspidio. vir-o** stóriburkni. **-ejo** burknahús.
- oscienco** burknafræði.
- Filip/o** *per* Filip, Filippus. **-a, -ino** Filippía.
- filipendul/o** *gra* brúðarvefur (*Filipendula*).
- Filipi/o** *sag* Filippí. **-ano** Filippímaður.
- filipik/o** *bók* **1** ádeiluræða Demospenesar gegn Filippusi Makedóníukonungi. **2** þrumuræða.
- Filipin/oj** *ldf* Filippseyjar. **-a** filippseyskur. **-ano** Filippseyingur.
- filistr/o** **1** smáborgari, oddborgari, broddborgari, smásál. **2** ómenntaður maður.
- a** smáborgaralegur, smásálarlegur; ómenntaður. **-eco** smásálarsskapur.
- filiŝt/o** *sag* Filistei. **F-ujo** *bib* Filisteá.
- filit/o** *ste* hjartartunga (*Phyllitis*).
- film/o** **1** filma. **2** kvikmynd; bíómynd. **3** hula, himna. **silenta -o** þögul (kvik)mynd. **-a** kvikmynda-.
- i** *áhr* filma, taka kvikmynd. **-ado** kvikmyndun. **-eto** filma (í myndavél). **-inda** sem kvikmyndast vel.
- isto** kvikmyndagerðarmaður, kvikmyndari. **-ujo** filmukassi; spóla. **-aktoro** kvikmyndaleikari.
- bazo** filma án þeytu. **-ludi** *áhl* leika í kvikmynd. **-oprezentado** kvikmynda(r)sýning. **parol-o, son-o** talmynd.
- filogenezo** *líf* ættarþróun, þróunarskeið æðri dýrategunda og manna frá frumstæðum lífverum.
- filogenio** *líf* þróunarferill, þróunarsaga (tegunda).
- filokser/o** *dýr* vínlús (*Phylloxera*).
- Filoktet/o** *per* Filoktetes.
- filolog/o** málfræðingur, textafræðingur, mál- og bókmenntafræðingur. **-io** málfræði, málvísindi.
- ia** málfræðilegur, málvísindalegur.
- Filomel/o** *goð* Fíломela.
- Filon/o** *per* Fílon.
- filosemit/o** *per* gyðingasinni. **-ismo** vinsamleiki við gyðinga.
- filoskop/o** *dýr* söngvari (fugl) (*Phylloscopus*).
- filostom/o** *dýr* (*Phyllostoma*). **-edoj** blaðnefjur (*Phyllostomatidæ*).
- filozof/o** heimspekingur. **-i** *áhl* vera stilltur. **-io** heimspeki. **-ia** heimspeki-.
- ii** *áhl* hugsa, bollaleggja heimspekilega.
- filtr/i** *áhr* ljó sía (t.d. fljóttandi efni). **-a** síu-. **-ajo** **1** síað efni. **2** síaður vökvi. **-iĝi** síast; smjúga, sitra.
- ilo** *ljó fja* sía; filter. **-odisko** kringlóttur síupappír. **-opapero** síupappír. **en-iĝi** sogast í gegnum, síast í gegnum.
- tra-iĝi** vætla. **bend-ilo** *fja* útv bandsía. **pas-ilo = bendfiltrilo. suĉ-i** *áhr* sogsía.
- filtrum/o** *lfæ* efrivararrena.
- filum/o** *gra* *dýr* fylking (í líffræði).
- fimbri/o** *lfæ* kögur. **ovaria -o** kögurstrengur eggjakerfis.
- fimoz/o** *lfæ* forhúðarþrengsli, forhúðarþröng.
- fin/i** *áhr* **1** hætta. **2** enda, ljúka við. **3** ljúka. **-a** *stæ* síðastur, endanlegur, loka-. **-e** **1** síðast. **2** að lokum.
- fin-e** loksins. **-o** endi, endir, endalok. **-ado** fullkomnun. **-ajo** *mfr* **1** ending. **2** (í tónverki) koda, lokapáttur kafla.
- igi** **1** láta hverfa. **2** láta ljúka, láta klára. **-iĝi** **1** líða undir lok. **2** hætta. **3** enda, ljúka. **-iĝo** **1** lok. **2 = -ajo.**
- ita** *stæ* **1** tilbúinn, búinn; liðinn undir lok. **2 = finia.**

-ulo sá síðasti. -ofara loka-, endanlegur. -ofara bato banahögg, náðarhögg. al-igi leiða til lykta. ne-ita ófullgerður. sen-a stæ 1 endalaus. 2 óþrjótandi. 3 óendanlegur. sen-e stöðugt, í sífellu. mond-o heimsendir, heimsslit. semajno-o helgi (laugardagur og sunnudagur). Ath. Stundum er fin notað sem forskeyti í merkingu el en það táknar fullkomnun. Ber að nota fin þannig sem minnst (aðallega þá er gæti leitt til misskilnings að nota el). parol-o niðurlag ræðu, ræðulok.

final/o tón 1 lokakafli (í tónverki). 2 íþr úrslit, úrslitaleikur; úrslitakeppni.

-isto sá sem kemst í úrslit, þátttakandi í úrslitakeppni.

financ/o fjármál, fjárhagur. -a fjármála-. -i áhr fjármagna, kosta. -isto fjármálamaður.

-istaro fjármálamenn, fésýslumenn. -oficisto fjármálastarfsmaður.

fines/o flu svínun.

fingr/o lfæ fingur. dika -o þumalfingur. longa -o langatöng. malgranda -o litlifingur.

montra -o vísifingur. ringa -o græðifingur, baugfingur. -a fingur-, fingra-.

-i áhr 1 vísa (með tölustöfum) til haganlegustu fingrastöðu á hljóðfæri. 2 skipa fingrunum (við hljóðfæri).

-ado fingrasetning. -aĵoj lfæ fingurlaga hluti líffæris. -eto lítill fingur. F-eto þumalingur. -ingo 1 fingurbjörg. 2 fingursmokkur. -ujo 1 fingur (á vettlingi). 2 fingursmokkur. -umi áhr fitla við.

inter-igi la manojn spenna greipar. dik-o = polekso. et-o = malgranda fingro. pied-o tá. pied-e á tánun.

-opinto fingurgómur.

fini/a stæ endanlegur. -o stæ endanlegt magn. ne-a óendanlegur, ótakmarkaður.

ne-iganto örspönnuður. trans-a stæ sem liggur hinum megin óendanleikans.

Finister/o ldf 1 Finisterrehöfði (á Spáni). 2 Finisterrehérað (í Frakklandi).

finitiv/o mfr sögn í persónuhætti, persónuháttur.

fink/o finka; finkuætt.

Finland/o = Finnujo, Finnlando.

Finmark/o ldf Finnmörk.

finn/o per Finnendingur, Finni. -a finnskur. F-io, -ujo, F-lando ldf Finnland.

fint/o her íþr bragð, klækur. -i áhl stinga sneið.

fiol/o efn meðalaflaska, lyfjaflaska.

firm/a bib fastur, stöðugur; staðfastur. -aĵo 1 festing. 2 föst jörð. -eco festa, staðfesta.

-igi staðfesta, festa. -iĝi harðna, hlaupa, storkna. mal-a óstöðugur, linur, mjúkur, eftirlátssamur; beygjanlegur.

mal-igi losa, veikja; grafa undan; rugla. anim-eco þrákelkni, þrautseigja. rok-a óbifanlegur.

firm/o 1 fyrirtæki. 2 firma, firmaheiti.

firma/o = firmo 1.

firmament/o festing, himinhvel.

firn/o veð hjarn.

first/o byg ldf 1 mænir. 2 fjallshryggur. -a mæni-, mænis-. -olinio ldf vörp, vatnaskil. -otrabo mæniás.

fisi/o eðl kjarnaklofnun. -a bombo klofnunarsprengja (= atombombo).

fisk/o 1 ríkissjóður. 2 skattstjórnun. -a skatt-, skatta-; sem lýtur að ríkissjóði.

fistul/o læk pípusár, fistill.

fišo/o dýr mat fiskur. F-oj dýr stj Fiskarnir (stjörnumerki). -a fisk-, fiski-. -i áhr veiða (fisk), fiska; fiska upp.

-ado fiskveiði. -aĵo fiskur (sem matur), fiskmeti. -ejo fiskimið. -eto lítill fiskur, smáfiskur. -ido síli, seiði.

-isto 1 fiskimaður. 2 fisksali. 3 fiskiræktarmaður. -ujo fiskitjörn; fiskpollur. -kapti = fiši. -kaptilo veiðarfæri.

-kulturo fiskirækt, fiskaklak. -osto fiskbein. -ovoj, -ovaro hrogn. blanka -o 1 = alburno 2. 2 = leücisko.

barb-o dýr skeggkarfa (Barbus). dorn-(et)o = gasterosteo.

elektra -o = gimnoto, elektroforo. flug-o flugfiskur = ekzocebo (Exocætus). glav-o = spadfišo.

hok-i áhr veiða á öngul. kat-o steinbítur. or-o gullfiskur (Cyprinus auratus).

pilot-o leiðsögufiskur, lóðsfiskur (Naucrates ductor). plat-o = pleüronektedo. sablo-o = ekvilo.

seg-o = pristo. spad-o sverðfiskur (= ksifio). šlim-o slímfiskur. -oleo lýsi.

fiteüm/o gra strokkar (garðjurt) (Phyteuma).

fiting/o tæk tengihlutir, tengsl (í pípulögnum).

fitis/o dýr laufsöngvari (Phylloscopus trochilus).

fito-/ gra plant-.

fitogen/a líf myndaður af jurtum, myndaður af jurtaefnum.

- Fitolakacoj** *gra* gljáberjaætt (*Phytolaccaceæ*).
- fizali/o** *dýr* hveljudýr (*Physalia*).
- fizalid/o** *gra* blöðrubikar (*Physalis*).
- fizik/o** *vís* eðlisfræði. **-a** *ldf* 1 eðlisfræði-, eðlisfræðilegur. 2 náttúru-, náttúrufræðilegur. 3 líkamlegur. **-e** líkamlega. **-isto** eðlisfræðingur. **astro-o** stjarnfræðingur. **kern-o** kjarnfræðingur.
- fiziognomik/o** *vís* andlitstúlkun.
- fiziolog/o** *per* lífeðlisfræðingur. **-io** lífeðlisfræði. **-ia** lífeðlis-.
- fizionomi/o** andlitsfall, svipur; útlit.
- fzioterapi/o** *læk* orkulækning, sjúkraleikfimi, sjúkraþjálfun.
- fjord/o** *ldf* fjörður.
- flabel/a** með blævængslögun.
- flag/o** *sig* flagg, fáni, merki. **-i** *áhr* flagga, skryðða flöggum. **-eto** veifa, lítill fáni. **-ajo** flaggdúkur.
- stango** *sig* flaggstöng. **-šipo** flaggskip, skip flotaforingja. **-štofo = flagajo**. **signal-o** *sig* merkjaflagg.
- osignali** *áhl* gefa merki með flöggum. **vento-o** veðurviti, vindhani.
- flagel/o** *gra* **dýr** 1 rengla. 2 bihár. **-uloj** *gra* **dýr** svipudýr (*Flagellata*).
- Flagelant/o** *kap* flengjandi, svipubróðir.
- Flagelariacoj** *gra* pískjurtætt (*Flagellariaceæ*).
- flagri** *áhl* blakta; leiftra. **-ado** blakt. **-ajo** blossi. **-eti** *áhl* flögra; blika. **ek-i** *áhl* blossa upp. **ek-o** uppákoma.
- flaĝolet/o** *tón* lítill blokkflauta.
- flak/o** *nýy* pollur.
- flakon/o** *alm efn* 1 (ilm)flaska. 2 suðufaska; kolba. **špruc-o** úðaflaska.
- flakurti/o** *gra* (*Flacourtia*). **-eco** *felviðarætt* (*Flacourtiaceæ*).
- flam/o** logi, funi, blossi. **-a** 1 sveipandi, logandi. 2 fjörugur. **-i** *áhl* loga, fuðra. **-eco** hiti, ákafi, bruni.
- ema** eldimur. **-igi** setja eld í; æsa; kveikja í. **-iĝi** 1 blossa upp. 2 verða æstur. **-iĝema** bráðlyndur, uppstökkur. **-ingo** brennari (á gaslampa) = **gasbeko**. **ek-i** *áhl* kvikna í. **ek-a punkto** *efn* kveikimark. **ek-igi** kveikja í. **ek-igilo** *tæk* kveikjari. **ek-iĝi** kvikna í. **-birdo = flamengo**. **-forma**, **-stila** logalegur, logalíkur. **-ĵetilo** eldvarpa. **blovo-o** logi sem myndast hefur með blæstri. **ofer-o** fórnareldur. **sago-o** eldtunga.
- flamand/o = flandro**.
- flamberg/o** skyldingaverð, lagsverð.
- flameng/o** *dýr* flamingói, flæmingi (= **fenikoptero**). **-ofloro** *gra* flamingóblóm (*Anthurium scherzerian*).
- flamin/o** *trú* rómverskur prestur.
- Flamini/o** *per* Flaminíus (rómverskur ræðismaður).
- flan/o** *mat* flatbrauð, flatkaka.
- flandr/o** *per* Flæmingi, Flandrari. **-a** flæmskur. **F-io**, **F-ujo** *ldf* Flæmingjaland, Flandur (flæmskumælandi hluti Belgíu). **-ismo** flæmsk þjóðernisstefna.
- flanel/o** flónel, flúnel; flannel. **-eto** bómullarflónel, baðmullarflúnel.
- flangŭ/o** *tæk* flans; stétt (á hjóli), kragi (á pípu).
- flank/o** 1 hlið. 2 síða. 3 -megin. 4 hverfa, vend. 5 hönd. 6 ætt. **-a** 1 hliðar-. 2 auka-.
- e** við hliðina. **-e de** 1 við hliðina á. 2 auk. 3 = **fare de, far**. **-en** *lei* 1 til hliðar; afsíðis. 2 í burtu.
- i** *áhr* verja (fylkingarhlið). **-ajo** 1 (fylkis)hlið, (virkis)hlið (= **alo**). 2 minni háttar mál. **al-iĝi** *sig* koma að skipshlið, koma að hlið. **ambaŭ-e** báðum megin, á báða bóga. **ĉi-e**, **ĉiu-e** 1 úr öllum áttum. 2 á alla vegu. **de-iĝi** villast, beygja af. **du-a** tvíhliða. **kvar-a** fjórhliða. **mult-a** flókinn, margbrotinn. **unu-a** hlutdrægur; einhliða. **unu-e** á annan bóginn. **-opiko** *læk* stingur undir síðu. **dors-o** bakhlið. **front-**, **kap-o** framhlið. **mond-o** höfuðátt heimsins. **ombro-o** skuggahlið. **sun-o** sólarhlið. **voj-o** vegarbrún.
- flari** *áhr* 1 nasa, finna lykt af. 2 þefa. 3 = **enflari**. **-o** snuður, hnýsni. **-a** þef-. **-ado** lyktarskyn.
- senti** *áhr* komast á snoðir um, lykta. **antaŭ-i** *áhr* gruna. **ek-i** *áhr* þefa af. **el-i** *áhr* þefa uppi. **en-i** *áhr* taka í nefið. **pri-i**, **-esplori** *áhr* rekja spor. **post-i** *áhr* rekja spor. **akre-a** þefvís. **-tabako** neftóbak.
- flask/o** fleygur, vasapeli, brúsi.
- flati** *áhr* smjaðra, skjalla, fleða. *flati sin*, hrósa sér. **-a** smjaðrandi; smjaðursamur.
- o** smjaður, fagurgali. **-ado** smjaður, það að smjaðra. **-ajo** fagurgali, gullhamrar.
- ema** smeðjulegur, óhóflega hrósandi. **-isto**, **-ulo** smjaðrari. **ĉirkaŭ-adi** *áhr* hrósa óhóflega.
- el-i** *áhr*, **per-i**, **-akiri** *áhr* fá með smjaðri. **-logi** *áhr* plata; lokka út úr. **fi-ulo** sleikja, smjaðrari.
- flaŭn/o** *mat* eggjakaka, pönnukaka.

- flaŭr/o** *gra* gróður(ríki), flóra.
- flav/a** 1 gulur. 2 sem svíkur stéttabaráttu verkamanna. -o 1 gult, gulur litur. 2 = **flavaĵo**.
- aĵo** rauða. -**eta** gulleitur, fölgulur. -**igi** *tæk* gera gulan; mála gulan. -**iĝi** gulna.
- ulo** 1 hörundsgulur maður, mongóli. 2 verkamaður sem er á móti stéttabaráttunni. **griz-a** drapplitur.
- hel-a** ljósgulur. -**a febro** gulusótt. -**a malsano** = **iktero**. **brun-a** gulbrúnn. **krom-o** krómgula, krómgulur litur.
- Flavi/o** *per* Flavíus. -**a** Flavía.
- Flavian/o** *per* Flavíanus.
- flavon/o** *efn* flavón.
- fle/o** *gra* foxgras, skollapunktur (*Phleum*).
- flebit/o** *læk* bláæðarbólga.
- flebotom/o** *læk* blóðtökutæki. -**io** *læk* blóðtaka.
- fleg/i** *áhr* 1 hjúkra. 2 líta eftir, gæta; annast. -**ado** hjúkrun. -**ejo** sjúkrahús; hjúkrunarhús.
- antino** hjúkrandi. -**isto** sjúkraliði, hjúkrunarmaður. -**istino** hjúkrunarkona, hjúkrunarfræðingur.
- man-ado** handsnyrting.
- Flegeton/o** *goð* Flegeþón (á í Hel).
- flegm/o** *sag* 1 = **limfo**. 2 rólyndi. 3 tómlæti. -**a** 1 daufur, tómlátur. 2 rólyndur.
- ulo** seinlátur maður, daufur maður.
- flegmazi/o** *læk* bjúgbólga. **blanka dolora** -o bandvefs- og bláæðabólga í fótlim, viðkvæm bjúgbólga.
- flegmon/o** *læk* blástur, bólgusótt, bólgumein.
- fleks/i** *áhr* 1 beygja, sveigja. 2 temja; auðmýkja. -**a** = **fleksebla**. -o *stæ* beygja; sveigur.
- ado** beyging, sveiging. -**anto** *lfæ* beygivöðvi. -**ebla** beygjanlegur, mjúkur, sveigjanlegur.
- iĝi** 1 beygja sig, bogna, svigna. 2 láta undan. -**iĝo** 1 lögun; hneiging. 2 bugða.
- iĝema** beygjanlegur; mjúkur; undanlátssamur. -**loko** beygistaður. -**orezisto** *tæk* ósveigjanleiki.
- osago** *eðl* *tæk* bogi. **de-iĝi** beygja sig til hliðar. **de-iĝo** *tæk* beygja. **el-ita** krókóttur.
- ne-ebla** ósveigjanlegur. **retro-i** *áhr* *læk* *hlj* brjóta aftur á bak. **retro-o** brot aftur á við.
- retro-o de la utero** legbrot aftur á við. **retro-a** fattur. **sub-i** *áhr* 1 þrýsta niður. 2 yfirbuga.
- sub-iĝo** *tæk* skekking; niðurburður. **sub-iteco** kjarkleysi. **trans-iĝa punkto** *stæ* hverfipunktur, beygjuskil.
- genu-i** *áhl* falla á kné.
- fleksi/o** *mfr* beyging (orða). -**a** sem beygist, beygingar-. -**i** *áhr* beygja (orð). **sen-a** óbeygður.
- fleksor/o** *læk* *lfæ* beygivöðvi.
- fles/o** *dýr* flundra (*Pleuronectes flesus*).
- flerovio** *efn* fleróvíum, fleróvín (*Fl*) (*frumefni nr. 114*).
- flibuŝtr/o** *sag* víkingur, sjóræningi (við strönd Rómönsku Ameríku á 17. og 18. öld).
- flik/i** *áhr* bæta. -o = **flikaĵo**. -**aĉi** *áhr* klastra. -**aĵo** bót. -**ilo** stagnál, stoppunál. -**ilaro** viðgerðarbyttu.
- istino** saumakona. -**itaĵo** 1 bót (á fót). 2 pjatla, bótastagl. -**umi** *áhr*, **faden-i** *áhr* stoppa í.
- farbo-i** *áhr* dubba upp (málningu). **kun-i** *áhr* skeyta saman. **ŝu-isto** skóviðgerðarmaður.
- flikten/o** *læk* smábóla, vatnsbóla.
- flint/o** *ljó* *tæk* tinnugler.
- flirt/i** *áhl* 1 flögra. 2 daðra. 3 blakta. -(**ad**)o flögrun; daður. -**a** blaktandi; flögrunar-; daður-.
- aĵo** kelirí. -**ema** blaktandi; daðurgjarn. -**igi** veifa. **ĉirkaŭ-i** *áhr* flækjast um.
- flog/o** = **flokso**.
- flogiston/o** flogiston.
- flok/o** 1 hnoðri. 2 flaga. -**a** flagnaður; eins og ull. -**igi** *efn* gera mærnaðan. -**iĝi** *efn* mærna.
- iĝado** það að mærna, mærnun. **neĝ-o** snjóflyksa. **sap-oj** sápuflögur.
- floks/o** *gra* glóðarblóm (*Phlox paniculata*); sumarljómi (*Phlox drummondii*).
- flor/i** *áhl* *gra* standa í blóma; blómgast. -o *gra* 1 blóm, blómstur. 2 blómi. -**ado** blómgun, blómstrun, blómi.
- a** blóma-, blómstur-. -**a folieto** = **petalo**. -**aĵo** 1 = **floro**. 2 blómafyrirmynd. -**ejo** blómagarður. -**eto** smáblóm.
- isto** blómasali; blómaræktandi, blómaræktarmaður. -**ujo** blómsturpottur; blómavasi. -**aro** klasi.
- eco** blómskipun. -**ingo** blómhaldari. -**umi** *áhr* skreyta með blómum. -**folio** blómblað. -**desegna** blómskrýddur.
- kulturejo** blómæktunarstöð. -**polvo** = **poleno**. -**tigo** = **pedunklo**. -**vendejo** blómabúð. -**vendisto** blómasali.
- vendistino** blómasölustúlka. **dis-i** *áhl* 1 blómstra. 2 brjótast út. **ek-i** *áhl* fá blóm, blómgast.
- re-i** *áhl* blómgast aftur. **astro-o** = **astero**. **buter-o** = **leontodo**. **kadavro-o** = **stapelio**.
- kruco-oj** = **kruciferacoj**. **maj-o** = **konvalo**. **neĝo-o** = **edelvejso**. **paper-o** pappírsblóm. **sango-o** = **hemanto**.
- sun-o** = **helianto**. **memor-o** = **miozoto**. **sen-a** blómlaus.
- Flora** *goð* Flóra (blómagyðja Rómverja).

- Floreal/o** sag blómamánuður (8. mánuður í almanaki frönsku byltingarinnar, 20. apríl – 19. maí).
- floren/o** sag flórína, gyllini. **brita -o = du ŝilingoj.**
- Florenc/o** *ldf* Flórens (borg á Ítalíu). **-a** af eða frá Flórens.
- Florid/o** *ldf* **1** Flórídaskagi (í suðaustanverðum Bandaríkjunum). **2** Flórída (fylki í Bandaríkjunum).
- flos/o** fleki; timburfloti. **-i áhl 1** fljóta. **2** leggja í flota (1. Kon. 5:9). **-ado** flot.
- aĵo** efni sem finnst fljótandi á vatni. **-igi** leggja á flota; flytja á flota. **-igado** flutningur í flota.
- ilo flu 1** korkflá. **2** flothylki, flot. **-isto** flotamaður, maður sem vinnur á flota. **-forto** sjá **forto**.
- linio** sjólína. **-ponto** flotbrú. **-vojo** flotarás. **-kapabla** flotfær.
- flot/o** *sig* floti, ríkisfloti. **aer-o** flugfloti, loftfloti. **aŭto-o** bílafloiti.
- flu/i** *áhl* renna, streyma. **-a 1** rennandi, streymandi. **2** reiprennandi. **3 (úrelt)** fljótandi = **likva**.
- o eđl** straumur, rennsli; flóð. **-adi áhl** renna sífellt. **-aĵo** fljótandi efni, vökvi. **-aĵa** fljótandi.
- eco 1** fljótanleiki. **2** liðugleiki. **-ego** stríður straumur; straumhörð á. **-ejo** farvegur. **-eti áhl** drjúpa, seytla.
- eto** dropafall, spræna. **-ilo** rás; stútur. **-akvo** rennandi vatn. **-linia** straumlínulaga.
- rondo** straumrás (= **cirkvito**). **-ometro** rennismælir. **al-i áhl** renna í. **al-o** flóð, aðfall. **al-anto** þverá.
- al-a** feikinægur. **de-i áhl** renna ofan, falla. **de-o** fall. **de-ilo** renna, ræsi. **de-iga tubo** úrgangspípa.
- dis-i áhl 1** flóa út, renna í allar áttir. **2** breiðast út; dreifast. **ek-i áhl** fara að renna.
- ek-igi** opna (krana), renna (e-u). **el-i áhl 1** streyma úr. **2** koma af. **el-o 1** *læk* úthelling; útrás; útferð, útstreymi. **2** gusa. **monata e-o = menstruo**. **blanka e-o = leŭkoreo**. **el-ejo** frárennsli. **el-ilo** afrennslispípa.
- el-kvanto** útstreymismagn. **el-eti áhl** vætla, seytla. **en-i áhl** renna í, falla til. **en-o** innstreymi, aðstreymi.
- en-ejo** mynni (á ós). **for-i áhl** renna burt; líða. **for-igi** tæma; eyða (tímanum).
- kontraŭ-e** upp ána, móti straumnum, gegn straumnum. **kontraŭ-o** *efn* gegnstreymi.
- kun-i áhl** sameinast, mynda samrennsli. **kun-ejo** samrennsli, ármót. **laŭ-e** með straumnum. **postfluo** kjölfar.
- preter-i áhl** fara/streyma fram hjá. **re-i áhl** fjara (út). **re-o** fjara, útfall. **sen-a 1** hreyfingarlaus, kyrrstæður, stöðu-. **2** straumlaus. **super-i áhl 1** flæða yfir, flóa yfir. **2** vera ofnógur. **super-o** ofgnótt, óþarfi. **super-a** ofnógur, óþarfur.
- tra-i áhr efn** renna í gegnum. **tra-eti áhr** síast í gegnum; leka. **netra-ebla** vatnspéttur.
- trans-igi 1** hella (úr einu íláti í annað). **2** *læk* gefa (blóð) = **transfuzi**. **trans-igo** blóðgjöf. **dik-a = viskoza**.
- Golfo-o** *ldf* Golfstraumur. **naz-ulo** maður með hornös. **rapid-a** straumharður. **rapid-o** flúðir.
- sango-o = hemoragio** (sjá Mk. 5:25). **sangal-o = kongesto**. **sangel-o = hemoragio**. **tub-ilo** *byg* frárennslisrör.
- ventro-o = lakso**.
- flug/i** *áhl* fljúga; þjóta. **-o** flug. **-a** flug-, fljúgandi. **-e** flugleiðis. **-ado** flug, það að fljúga. **-aĵo** e-ð sem flýgur.
- antaro** stór hópur fljúgandi fugla. **-ema** hverfandi. **-eti áhl** flögra, flökta; blakta. **-ilo** *lfæ tæk 1* vængur. **2** spaði. **3** álma. **4** fylkingarhlíð. **-ila 1** vængja-. **2** vængjaður. **-iluloj** *dýr* vængjaskordýr (*Pterygota*).
- haveno** flughöfn, flugstöð, flugvöllur. **-isto** flugmaður (= **aviadisto**). **-boato** flugbátur.
- okampo** flugstöð, flugvöllur. **-oklubo** flugskóli. **-maŝino** flugvél. **-pendi áhl** svífa, líða (einnig **-gliti**).
- (i)pova** flugfær. **-preta flu** búinn til flugtaks. **al-i áhl** fljúga til. **ĉirkaŭ-i áhr** fljúga í kringum.
- de-i áhl 1** fjúka (**de = af**). **2** fljúga upp. **dis-i áhl** fljúga í allar áttir. **dis-igi** feykja. **ek-i áhl** taka flug, fljúga upp.
- ek-o flu** flugtak. **el-i áhl** fljúga út. **en-i áhl** fljúga inn. **for-i áhl 1** fljúga burt. **2** hverfa. **preter-i áhl** fljúga fram hjá.
- re-i áhl** fljúga til baka. **sen-ila** vænglaus. **sen-iluloj** *dýr* vængleysingjar (*Apterygota*). **super-i áhr** fljúga yfir.
- supren-i = sori**. **tra-i áhr 1** fljúga í gegnum. **2** fljúga fram hjá. **trans-i áhr 1** fljúga yfir. **2** fljúga fram hjá. **3** breytast skyndilega.
- fluid/a** *eđl* straum-, streymandi, fljótandi. **-o sál eđl 1** straumefni, kvikefni, fljótandi efni. **2** vökvi.
- aĵo = likvaĵo**. **-eco** fljótanleiki, fljótandi ástand. **-igi** gera að streymandi efni, gera að fljótandi efni.
- iĝi** bráðna; hverfa. **mal-a** fastur.
- fluks/o** *eđl* flæði, straumur, streymi. **lum-o** ljósfæði. **magneta -o** segulflæði. **elektra ŝovo-o** spennuflæði.
- denso** flæðispéttleiki.
- fluktu/i** *áhl* *læk* ganga í bylgjum. **-ado 1** ölduhreyfing, dúan. **2** bylgjugangur.
- fluor/o** *efn* flúor (*F*) (*frumefni nr. 9*). **-ido** flúoríð. **-borato** tetraflúorbórat. **-borata acido** tetraflúorbórsýra.
- silikato** flúorsilíkat. **-spato = fluorito**.
- fluorescein/o** *efn* flúorsín, appelsínurautt kristallað duft sem myndar gulgræna basíska vatnslausn sem flúrljómar.
- fluoresk/i** *áhl* *ljó* gefa frá sér flúrskín. **-o** flúrljómun. **-a** flúrskíns-. **-oekrano** flúrskínsskermur.
- fluorit/o** *efn* flúorit, flússpat.
- flus/o** *sjó* flóð, flæði, aðfall. **mal-o** fjara, útfall. **-akvo**, **-fluo** sjávarföll.

- fluspat/o** ste flússpat.
- flustr/i** áhr hvísla. **-o** *hlj* hvísl. **-ado** skjáf; hvísl, hvísling. **-isto** maður sem hvískrar (sjá Jes. 8:19).
- flut/o** tón flauta, hljóðpípa. **paštista -o** panflauta, hjarðflauta. **transversa -o** þverflauta.
- isto** hljóðpípuleikari, flautuleikari. **-a** flautu-; flautulíkur. **-i** *áhl* leika á flautu. **-eto** pikkólóflauta.
- bek-o** blokkflauta. **lad-o** leikfangaflauta. **sak-o** sekkjapípa.
- fluter/o** *læk* óður og óreglulegur hjartsláttur.
- Fob/o** stj Fóbos (annað tungla Mars).
- fobi/o** *læk* fælni (sjá einnig **agorafobio**, **aerofobio**, **kancerofobio**, **klostrofobio**, **hidrofobio** o.s.frv.).
- foceno/o** dýr hnísa (*Phocæna*) (= **marporko**). **pilota/nigra -o** marsvín, grindhvalur (*Globicephalus melas*).
- Focid/o** *ldf* Fókis (hluti Forn-Grikklands).
- foin/o** dýr húsmörður (*Mustela foina*).
- foir/o** kaupstefna, markaður, vörusýning. **-ego** stórmarkaður, mikil vörusýning.
- ejo** markaðstorg; vörusýningarsalur. **-isto** sali á vörusýningu.
- fojo** *mfr* sinn, skipti. **unu-on** einu sinni. **per unu -o** í eitt skipti fyrir öll. **lastan -on 1** í síðasta skipti. **2** í síðasta sinn. **-e** einhverju sinni. **ĉi- -e** í þetta sinn. **ĉiu-e** í hvert sinn, hverju sinni.
- ia-e, iu-e** eitthvert sinn, einhverju sinni; stundum. **kelk-e** nokkrum sinnum. **mult-e** oft, margsinnis.
- plur-e** oft en einu sinni. **re-e** aftur. **ankoraŭ re-e** einu sinni enn. **unu-a** einstakur. **unu-e** einu sinni.
- du-e** tvívegis, tvisvar. **tri-e** þrívegis, þrisvar. **dek-e** í tíu skipti. **mil-e** í þúsund skipti.
- tiom-e** svo oft, í svo mörg skipti. **unua-a** (sem gerist) í fyrsta sinn. **dua-a** sem gerist í annað sinn.
- tria-a** sem gerist í þriðja sinn. **unua-e** í fyrsta sinn. **dua-e** í annað sinn. **tria-e** í þriðja sinn.
- foje- -e** við og við, öðru hverju. **sam-e** í sama sinn.
- fojn/o** hey. **-i** *áhl* heyja, vinna við heyskap. **-ado** heyskapur. **-ejo** hlaða, heyloft. **-ujo** heygrind (= **stalrako**).
- isto** heyvinnumaður, sláttumaður. **-amaso** heystakkur. **-febroy** heysótt, ofnæmi fyrir frjóðusti, heyi o.p.h.
- forko** heykvísl. **-forno** moðsuðukassi. **-kampo** slægjuland. **-rikolto** heyannir. **post-o** há.
- fok/o** dýr selur (*Phoca*). **-uloj** selir (*Pinnipedia*). **-edoj** selaætt (*Phocidae*).
- griz-o, griza -o** gráselur (= **halihero**). **orel-o** = **otariado**. **-ĉasado** selveiði. **-ŝipo** selbátur. **-felo** selskinn.
- oleo** sellýsi.
- foksen/o** dýr straumlalli (*Phoxinus phoxinus*).
- fokstrot/o** foxtrott.
- fokus/o** *stæ* brennipunktur, brennidepill; miðpunktur. **-a** brenni-. **dis-eco** *stæ* miðskekkja.
- en-igi** *ljó* stilla fjarlægð á. **inter-a distanco** *eðl* brennividd. **du-a** tvíslípaður.
- fol/a** *ská* léttúðugur; heimskulegur.
- folad/o** dýr boruskel (*Pholas*). **-edoj** bergbúaætt (*Pholadidae*).
- fold/o** *tæk* gróp, lögg. **-i** *áhr* grópa, greypa, gera skoru í. **en-igi** festa í gróp. **ŝovo-o** rennibraut, renniflötur.
- foli/o** *gra* **1** lauf, blað. **2** pappírslað. **3** þynna, himna. **4** fólió (bókarbrot). **5** vængur (á borði).
- i** *áhl* **1** laufgast. **2** *áhr* = **foliumi**. **-a** **1** laufa-; laufugur. **2** = **folianta**. **-ado** laufgun. **-aĵo** lauf (jurta).
- aro** laufskrud. **-ara** laufugur, laufmikill. **-ego** fólió. **-ero** blaðflipi (= **foliolo** **2**).
- eto** **1** smáblað; pappírsmæla. **2** flugrit (= **flugfolio**). **-igi** **1** *mat* fletja út. **2** = **lamenigi**. **-ingo** blaðslíður.
- umi** *áhr* blaða í (bók). **-angulo** blaðhorn. **-arbo** lauffré. **-humo** laufmold. **-riĉa** = **foliara**. **inter-o** milliblað.
- krom-o** aukablað (í bók eða dagblaði). **sen-a** blaðlaus. **sen-igi** aflaufga. **agit-o** æsingablað, áróðursblað.
- aprob-o** *pre* samþykkt blað. **daŭr-a** sígrænn. **fal-a** sem fellir lauf = **decidua**. **flug-o** flugblað. **flor-o** = **petalo**.
- gvid-o** kynningarblað (handa ferðamönnum). **kalik-o** = **sepalo**. **lini-o** línustrikað blað. **mil-o** = **akileo**.
- model-o** forsnið. **or-o** gullblað. **tri-o** *gra* smári (*Trifolium*). **kvaron-o** fjöggra blaða brot, fjórðungsbrott.
- kvin-o** = **potentilo**. **larĝ-a** með stór blöð. **liber-a libro** hringjabók. **okon-o** áttablaðabrot. **stan-o** silfurpappír.
- foliant/o** **1** bók í arkarbroti. **2** arkarbrot, fólió.
- folikl/o** *gra* *lfæ* **1** bú; belgkirtill; kirtilblaðra. **2** belghylki. **-ito** *læk* bólga eða protí í hárbelg eða fitukirtli húðar.
- har-o** hárbelgur. **fermita -o** lokaður belgkirtill. **ovariaj -oj** eggbú.
- folikulino/o** = **oestrono**.
- foliol/o** *gra* **1** reifablað. **2** = **foliero**.
- folklor/o** **1** þjóðsögur. **2** þjóðsagnafræði. **-isto** þjóðsagnafræðingur.
- Fomalhaut/o, Fomalhot/o** stj Fomalhaut (stjarnan α í Suðurfiskunum).
- foment/i** *áhr* *læk* **1** setja bakstur á. **2** hvetja til, ýta undir. **-ado** það að leggja við bakstur; upphvatning.
- aĵo** (heitur) bakstur.

- fon/o** *eðl* 1 grunnur (það sem e-ð ber við), bakgrunnur; baksvið; baksýn. 2 desíbel.
- fond/i** *áhr* stofna, grundvalla; koma á fót. **-(ad)o** stofnun, það að stofna. **-oj = fonduso**. **-aĵo** stofnun, fyrirtæki. **-iĝi** vera grundvallaður. **-iĝo** stofnun, stofnsetning. **-into** stofnandi. **re-i** *áhr* grundvalla að nýju. **sen-a** ástæðulaus.
- fondus/o** *hag* sjóður, fé lagt til hliðar. **amortiza -o** lánaniðurgreiðslusjóður. **strik-o** verkfallssjóður.
- fonem/o** *hlj* hljóðungur. **-a** hljóðunga-. **-iko** hljóðungafræði.
- fonetik/o** *mfr* 1 hljóðfræði. 2 = **fonetismo**. **-a** hljóðfræði-. **-isto** hljóðfræðingur.
- fonetism/o** *mfr* hljóðkerfi, framburður.
- fonetist/o** forvígismaður hljóðbundins stafsetningarkerfis.
- fonofor/o** *læk* eyrnartæki.
- fonograf/o** hljóðriti.
- fonografi/o** *mfr* hljóðritun.
- fonogram/o** *mfr* ljóðtákn.
- fonologi/o** *mfr* hljóðkerfisfræði; hljóðungafræði.
- fonometr/o** *eðl* hljóðmælir. **-io** hljóðmælingafræði.
- font/o** 1 lind; uppspretta. 2 heimild. **-a** uppspretta-. **-i** *áhl* 1 hafa upptök sín (í = **el**). 2 spretta upp.
- oplumo** sjálfblekungur, lindarpenni. **-oserĉisto** maður sem leitar að vatni með spáteini.
- oŝtono** drykkjarlind. **el-igi** láta spretta upp. **kurent-o** straumgjafi. **lum-o** ljósgafi. **oleo-o** olíulind.
- ŝpruc-o** uppspretta. **termo-o** hver. **sal-o** saltkelda.
- fontan/o** gosbrunnur.
- Fontanbel/o** *ldf* Fontainebleau (borg í Frakklandi).
- fontanel/o** *lfæ* hausamót (á barni). **bregna -o, antaŭa -o** fremri hausamót.
- lambda -o, posta -o** aftari hausamót.
- for** *mfr* burt, brott. **-a** fjarlægur. **-e** langt í burtu, í fjarlægð. **-en** í fjarlægð(ina). **de -e** úr fjarlægð, langt að.
- aĵo** fjarlægð. **-eco** fjarlægð. **-igi** 1 fjarlægja, taka burt. 2 eyða; uppræta. **-iĝi** 1 fara burt. 2 víkja, hverfa.
- antaŭ-igi** hindra, koma í veg fyrir. **antaŭ-iga** hindrandi, hindrunar-; varnar-.
- ne-igebla** fastur, óafmáanlegur; ófyrnanlegur. **erar-igi** víkja (af leið). villast. – (Forskeyti:) **-aĉeti** *áhr* kaupa upp.
- akrigi** *áhr* taka burt með því að hvessa. **-blovi** *áhr* feykja (burt). **-bruli** *áhl* brenna til kaldra kola.
- bruligi** *áhr* brenna upp. **-doni** *áhr* láta af hendi. **-dormi** *áhr* sofa þangað til (e-ð) líður hjá, sofa af sér.
- drinki** *áhr* drekka upp (vín eða kaup). **-eskorti** *áhr* færa brott (í vörslu). **-esti** *áhl* vera fjarstaddur.
- froti** *áhr* skafa út. **-funebri sian vivon** eyða lífinu með því að syrgja. **-iri** *áhl* fara brott. **-kuri** *áhl* flýja.
- lasi** *áhr* yfirgefa; skilja eftir. **-leki** *áhr* þurrka upp; sleikja burt. **-ludi** *áhr* sóa í áhættuspili. **-manĝi** *áhr* éta upp.
- meti** *áhr* leggja niður. **-morti** *áhl* 1 deyja, andast. 2 lækka. **-naĝi** *áhl* synda brott. **-pafi** *áhl* skjóta af.
- pasi** *áhl* 1 líða hjá, líða burt. 2 deyja. **-perdi la tempon** eyða tímanum. **-permesi** *áhr* gefa leyfi.
- porti** *áhr* bera brott. **-preni** *áhr* taka burt. **-putri** *áhl* fúna niður, grotna niður. **-regali** *áhr* kveðja stórmannlega.
- resti** *áhl* mæta ekki, koma ekki. **-streki** *áhr* strika út. **-ŝteliĝi** læðast burtu.
- teni** *áhr* afstýra, láta ekki troða sér um tær. **-trinki** *áhr* drekka upp. **-vagi** *áhl* villast, ráfa. **-velki** *áhl* veslast upp.
- veturi** *áhl* leggja af stað. **-vojaĝi** *áhl* leggja af stað.
- foraminifer/oj** *dýr* götugar (*Foraminifera*).
- forcli** *áhr* *gar* rækta í vermireit (gróðurhúsi o.þ.u.l. **-ado** ræktun í vermireit. **-ejo** vermireitur, gróðurhús.
- forceps/o** *læk* tång, fæðingartång.
- forfikul/o** *dýr* klaufhali (*Forficula*).
- forges/i** *áhr* gleyma. **sin -i** 1 gleyma sér, hlaupa á sig. 2 hugsa ekki um hagsmuni sína.
- o** gleymska. **sin-o, mem-o** sjálfsgleymaska, sjálfsafneitun, ósérplægni. **-ejo** kjallaradýflissa.
- ema** gleyminn. **-emo** gleymaska, gleymni, vanræksla. **-igi** láta gleymast. **-iĝi** falla í gleymsku.
- ne-ebla** ógleymanlegur. **ne-umino = miozoto**.
- forĝi** *áhr* 1 hamra, smíða (málm). 2 móta, skapa. **-ado** smíði. **-ebla** sem hægt er að smíða.
- ejo** (járn)smíðja. **-isto** málmsmíður, járnsmíður. **al-i** *áhr* 1 sjóða fastan. 2 tengja náð. **al-ita al la lito** rúmfastur.
- el-i** *áhr* smíða, móta. **kun-i** *áhr* 1 sjóða saman. 2 tengja saman.
- forint/o** *hag* fórinta (ungversk mynt).
- fork/o** 1 forkur, gaffall; kvísl. 2 klofi. **-i** *áhr* 1 lyfta/hreyfa með gaffli. 2 kasta á kvísl. 3 gera allslausan.
- a** klofinn (í laginu eins og kvísl). **-ego** heykvísl, taðkvísl. **-eto** 1 gaffall. 2 (de remilo) ræði, keipur.

-iĝi, dis-iĝi greinast, skipta sér (í tvennt). -odento álma á gaffli. agordo-o, pitĉ-o, son-o, ton-o tónkvísl. trak-o sporskriptir. tub-o pípukvísl. voj-o vegamót. tri-o = tridento. -e klofvega.

form/o *vís tæk* 1 mynd, lögun. 2 fyrirkomulag. 3 siðir, venja, form. 4 = formujo. 5 háttur. -a 1 formlegur. 2 (í samsetningum) -myndaður, -lagaður, t.d. arko-a bogalaga, bogalagaður, bogamyndaður; faden-a líkur þræði; kor-a hjartalaga. -i áhr her mynda, skapa. -ado myndun. -aĵo 1 formsatriði. 2 lögun, lag. -anto hlj 1 myndari. 2 formandi. -igo = formado. -iĝi myndast, verða, gerast. -iĝo myndun. -itaĵo mynd, verk, sköpun(arverk). -ilo snið, líkan. ŝu-ilo skóleistur. -ujo mót, form. de-i áhr afmynda. de-eblo sem hægt er að afmynda. mis-i áhr vanskapa; afskræma. mis-o vansköpun, galli. pra-o frummynd. re-i áhr endurskapa, endurbæta, endurmynda. re-o umbót, endurbót. re-ado lagfæring; endursköpun. re-emo umbótahneigð. re-ismo fél umbótastefna. re-isto 1 umbótamaður, umbótasinni. 2 stjórnarbotarmaður. retro-i áhr móta upp aftur; endurskapa. sen-a auður, formlaus, ómótaður. trans-i áhr rtæ breyta, umbreyta. trans-ado ummyndun, umbreyting. trans-ilo, trans-atoro rtæ spennubreytir. trans-ismo hei þróunarkenning. trans-isto maður sem mælir með þróunarkenningu, darvínisti. ali-igi ummynda. ali-iĝi ummyndast. bel-a vel vaxinn; fallegur; vel sniðinn. divers-a ýmislegur; af ýmsu tagi. long-a aflangur. miks-a af mismunandi tagi. mil-a margs konar, margskonar. plen-a alger, fullkominn. unu-a tilbreytingarlaus. unu-eco tilbreytingarleysi, óbreytanleiki; samkynjun.

formacio/o jar her lfæ 1 jarðmyndun; lögun. 2 fylking. 3 myndun.

formala 1 form-, formlegur. 2 lögvenjulegur; lögréttur. 3 hátíðlegur. 4 tilgerðarlegur.

-aĵo formsatriði, formsreglur; nostur. -e formlega, að formi til. -ema hátíðlegur; formlegur.

-igi staðfesta formlega. -ismo formfesta; formalismi.

formaldehid/o = metanalo.

formalin/o efn formalín.

format/o pre brot (bókar). dekduon-o tólfblaðabrot. kvaron-o fjórðungsbrott.

formio/o gra nýjasjálalandsör (Phormium tenax).

formiat/o efn -a acida maurasýra.

formiko/o dýr maur (Formica). blanka -o = termito. -a 1 = formiata. 2 iðinn; þrálátur, þrjóskur.

-i áhl hafa náladofa. -ado læk náladofi. -ejo maurapúfa.

formilo/o efn formýl.

formolo/o efn = formalino.

Formozo/o ldf Formósa = Tajvano.

formulo/o formáli, formúla; regla. -i áhr 1 orða, stíla. 2 *vís* búa til formúlu fyrir.

-aro 1 formálabók; formálasafn. 2 eyðublað.

forno/o ofn; arinn; eldsofn. -a (sem er) úr ofni. -a fero fajrostango. -ego 1 bræðsluofn. 2 mikill ofn.

-ejo bakarí. -eto pínulítill ofn. -eto de pipo pípuhaus. -okesto = bakujo. -osida sem situr heima (við arin).

-osidisto innisetumaður. alt-o járnbræðsluofn. bak-o bökunarofn. fand-o bræðsluofn. forĝo-o afl (í smiðju).

heĵto-o þurrkunarofn. kalk-o kalkþurrkunarofn. kuir-o eldavel, eldstó.

fornel/o eldavel.

forniks/o lfæ bogi; hvolf.

forsitio/o gra kínagull (Forsythia).

forsto/o gar ræktaður skógur. -isto skógræktarmaður. -umi áhr rækta (sem skóg).

re-umo skógrækt (þar sem skógur var horfinn. -administracio skógræktarstjórn. -okulturo = arbarkulturo.

fort/a 1 sterkur. 2 hvass, öflugur. 3 hraustur. 4 gáfaður. -e 1 sterklega; harðlega; mjög. 2 *tón* sterkt.

-o *lög eðl* 1 kraftur, máttur. 2 styrkur; afl. 3 styrkleiki. 4 áhrif. alcentr(okur)a -o eðl miðsóknarkraftur.

elektromova -o eðl íspenna. kontraúelektromova -o eðl mótsþenna. magnetomova -o eðl segulíspenna.

radiala -o eðl miðflóttakraftur. -aĵo 1 sterkur hlutur. 2 styrkur; aðalkostur. -eco kraftur, magn, styrkleiki.

-ega ofsalegur; máttugur. -ege mjög sterkt. -egulo kappi, hraustmenni. -igi styrkja, efla. -iga hressandi.

-igilo 1 hressingarlyf. 2 styrktarjárn. -iĝi styrkjast. -ulo sterkur maður, kappi. -odona = fortiga. -oplona öflugur.

-uzo áreynsla, fyrirhöfn. mal-a 1 veikur; máttlaus. 2 óstyrkur, ótraustur. 3 daufur, veill, veigalítill. mal-e veikt.

mal-o, mal-eco veikleiki, máttleysi. mal-aĵo breyskleiki. mal-igi draga mátt úr, veikja.

mal-iĝi verða máttlausari, veikjast. mal-ulo máttfarinn maður, væskill. ne-a léttur, lingerskur.

neper-o meinleysi; mótstöðuleysi. per-a vegna ofbeldis. per-o, per-aĵo ofbeldi; nauðgun.

per-i áhr nauðga; ráðast á. pli-igi eðl magna. re-iĝi ná sér. sen-a aflaus, máttlaus. sen-eco máttleysi.

sen-igi veikja, veikla; lama; gera þróttlausan. sen-iĝi veikjast; verða þróttlaus.

super-o ofurefli. **super-i** áhr yfirbuga. **akvo-o** vatnsafl. **ĉeval-o** hestafl. **egal-a** jafnstærkur. **flos-o** eðl flothæfi. **kern-o** eðl kjarnorka. **labor-o** vinnuafli. **lig-o** samloðunarafli. **pezo-o** eðl þyngdarkraftur.

supren-o uppdrifskraftur, uppdrif.

fortepian/o píano, flygill.

fortik/a 1 traustur, sterkur, hraustur, þróttugur. 2 her víggirtur. **-e** traustlega, sterklega; fast. **-aĵo** virki, vígi. **-aĵeto = fuorto**. **-eco** þrek, styrkleiki. **-igi** styrkja, herða; víggirða; staðfesta. **-iĝi** festast; standa fastur. **al-igi** festa vel. **ĉirkaŭ-aĵo** umsátursvirki. **en-iĝi** festast. **mal-a** hrörlegur; valtur; óhraustur, ótraustur. **mal-igi** gera óvígirtan, eyðileggja víggirðingu e-s. **mal-ulo** væskill, kveif. **pli-igi** styrkja, efla.

fortres/o her kastali, vígi; víggirtur staður.

fortun/o hamingja, happ. **provi sian -on** freista hamingjunnar. **-a** heppinn, happasæll, lánsamur. **mis-o** ógæfa, óhamingja, óhapp.

Fortun/o hamingjan. **-o** goð Fortúna (heilladís Rómverja).

Fortunat/o per Fortúnatus.

forum/o 1 torgið í Róm til forna. 2 vettvangur. 3 dómstóll.

fos/i áhr gar grafa, grafa upp. **-o** 1 kvi gröf, hola, gryfja. 2 lfæ gróf, skál, bú (fossa). **kondila -o** hrúagróf.

-ado gröftur. **-aĵo** gröf, skurður. **-ejo** staður þar sem grafið er; náma. **-ilo** skófla. **plat-ilo = ŝpato** 1.

pik-ilo = pikpioĉo. **hak-ilo = hojo**. **-isto** grafari. **-eto** 1 lítil gryfja. 2 lfæ bolli (fossula).

tonsilaj -etoj eitlubollar. **-maŝino** grafa. **ĉirkaŭ-aĵo** vígisgröf, virkisgryfja. **dis-i** áhr hola út.

el-i áhr finna með því að grafa, grafa upp. **en-i** áhr jarða. **pri-i** áhr kanna eða rannsaka með því að grafa.

pri-oj, pri-ado gröftur eftir fornleifum. **sub-i** áhr grafa undan. **konstru-aĵo** byggingarstaður.

serĉ-i áhr = **pri-i**. **tanko-aĵo** skriðdrekagildra. **tombo-o** gröf (í kirkjugarði). **voj-aĵo** skurður.

fosf/o efn fosf-, fósfor-. **-ato** fosfat. **-atemio** læk fosfatmagn í blóði. **-aturio** læk fosforsaltþvag.

-ido fosfíð. **-ito** fosfít. **hipo-ito** hypófosfít. **meta-ato** metafosfat. **meta-ito** metafosfít.

piro-ato pýrófosfat. **piro-ata acido** pýrófosfórsýra. **super-ato** súperfosfat, fosfórsýruáburður.

fosfatid/o efn fosfatíð.

fosfin/o efn fosfín (eiturgas).

fosfo-/ efn fosfór-.

fosfoni/o efn fosfóníum.

fosfor/o efn fosfór (P) (frumefni nr. 15). **-aj kombinaĵoj** fosfórsambönd.

fosforesk/i áhl eðl fosfórljóma, glóra, verða sjálflysandi. **-a** sjálflysandi. **-o** fosfórljómun, fosfórglód, glór.

fosforit/o ste fosfórit.

fosforo- efn fosfór-.

fosgen/o efn fosgen.

fosili/o jar steingervingur. **-a** steinrunninn, steingerður. **-iĝi** verða steinrunninn.

-hava sem hefur í sér steingervinga.

fast/o 1 stólpi, staur. **montra -o** merkjastólpi, vegvísir. 2 rtæ símastaur. **surtegmenta -o** þakstaur. **-eto** girðingarstaur o.þ.u.l. **-oponto** stólpabrá. **sur-a** stólpa-. **sur-a domo** stólpahús. **gol-o** markstöng.

lim-o takmarkastaur. **pord-o** dyrastafur. **salt-o** stöng (til stangarstöcks). **staj-o** loftskeytastöng.

starto-o viðbragðslína.

fot/i áhr = **fotografi**. **-o = fotografaj**. **-ado = fotografado**. **ek-o** skyndimynd.

kontraŭ-o gagnstæð kvikmyndun. **vetur-o** kvikmyndataka á ferð.

fotel/o 1 hægingastóll. 2 framsæti niðri (í bíói o.þ.u.l.).

foto-/ vís (fagforskeyti) ljós-. **-elektra** ljósrafmagns-. **-ĉelo** ljósnemi. **-fobio** ljósfælni. **-kemio** ljósefnafræði. **-litografio** steinprentun af ljósmynd. **fotogen/a** sem ljósmyndast vel. **fotogliptik/o** tæk = lumgravuro.

fotograf/i áhr taka ljósmynd (af); ljósmynda. **-o, -ado** ljósmyndun, ljósmyndagerð. **-aĵo** ljósmynd.

-io ljósmyndunarlist. **-ilo** ljósmyndavél. **-isto** ljósmyndari. **tele-i** áhr fjarljósmynda. **kolor-aĵo** litmynd.

fotografur/i áhr tæk ljósstinga. **-o** ljósleturstunga.

fotokromi/o ljó litmyndagerð.

fotometr/o eðl ljósmælir, birtumælir. **-io** eðl ljósmæling. **flagro-o** blikljósmælir.

- foton/o** eðl ljóseind, fótóna.
fotosfer/o stj ljóshvolf.
fotosintez/o gra ljóstíllifun.
fotostat/o tæk ljósprentunarvél.
fototerapi/o læk ljóslækningar.
fototip/o pre ljósprent. **-io** myndprentun, ljósprentun.
fototropi/o eðl efn ljósleitni.
fototropismo/o lfe ljóssækni (= **lumotropismo**).
fove/o lfæ dæld, laut, bolli, sjóngróf. **-eto** dokk.
fr! mfr burt! (upphrópun til að hræða fugla).
fraĉj/o gælumynd af **frato**, litli bróðir.
frag/o gra jarðarber. **-aĵo** jarðarberjasulta. **-ejo** jarðarberjareitur. **-ujo** jarðarber (planta) (*Fragaria*).
-obedo = **fragejo**. **-marko** (rauðleitur) fæðingarblettur. **-planto** = **fragujo**. **-spinaco** = **blito**.
fragil/a ská brothættur, veill.
fragment/o brot. **-a** (sem er) í brotum. **-igi** sundra, kljúfa í brot.
fragmit/o gra þakreyr (*Phragmites communis*).
fragila = **fragila**.
fraj/o dýr hrogn. **-i** áhl hrygna. **-ejo** hrygningarstöð. **-tempo** hrygningartími.
frajt/i áhr leigja (skip, flugvél, flutningabíl) til vöruflutninga. **-o 1** farmur, fragt, flutningur, hlass.
2 flutningskostnaður, farmgjald. **-anto** leigutaki, flutningamiðlari. **-odonanto** leigusali. **-letero** fylgibréf.
-oprezo flutningskostnaður, farmgjald, fragt.
frak/o kjóll, kjólföt (karla).
frakas/i áhr **1** mölva, mala, mölbrjóta. **2** gjörsigra; yfirbuga; eyðileggja. **-a** ærandi. **-o** hrun.
granda -o en malgranda glaso gauragangur út af smáræði, stormur í vatnsglasi. **-ado** eyðilegging.
-iĝi klofna, brotna (með braki). **dis-i** áhr rota til dauða; gjörbrjóta. **fal-iĝi** brotlenda. **-ilo** grjótmulningsvél.
frakci/o 1 stæ brot (í stærðfræði). **2** tæk lítill hluti, brot.
3 fél flokkur (innan stjórn málaflokks), innanflokkshópur, flokksbrot. **ordinara -o** almennt brot.
decimala -o tugabrot. **-a** sem lýtur að brotum. **-a nombro** heiltala og brot.
-i áhr skipta í brot; greina í sundur. **-ado** sundurgreining, sundurhlutun.
-ismo fél flokksbrotastefna. **-isto** flokksbrotamaður. **ĉen-o** stæ brotabrot.
fraksen/o gra askur, eski (*Fraxinus*).
fraktur/o 1 læk beinbrot. **2** pre brotaletur.
fram/o tæk rammí, grind. **fenestro-o** gluggagrind, gluggaumgerð. **distribu-o** rtæ fja skiptiborð.
framason/o frímúrari. **-a** frímúrara-. **-aro** frímúrarakenni (í hverju landi fyrir sig). **-ismo** frímúrarakenningar.
frambo/o gra hindber. **-ujo** hindberjarunni (*Rubus idaeus*).
frambezi/o læk hindberjasótt.
frame/o kesja (vopn Franka).
franc/o Frakki. **-a** franskur. **la -a lingvo** franska. **F-io, F-ujo** Frakkland. **-igi** gera franskan.
-ismo frönsk máláhrif. **-lingva** frönskumælandi. **F-a Gviano** Franska Gvæjana.
F-a Polinezio Franska Pólýnesía. **F-aj Sudaj Teritorioj** Frönsku suðlægu landsvæðin.
franci/o, francium/o efn fransíum, fransín (*Fr*) (*frumefni nr. 87*).
francisk/o inn vígöxi (vopn Franka).
Francisk/o per Frans. **-o de/el Asizo** Frans frá Assisi. **-a** Fransíska. **-ano** fransiskumunkur, grábróðir.
Franc-Jozef/a Insularo ldf Frans Jósefsland.
franĉiz/o alm tjónalágmark.
Franĉkonte/o ldf Franche-Comté (hérað í Frakklandi).
frand/i áhr éta (lostæti með velþóknun), gæða sér á. **-a 1** lystugur, lystvekjandi, lostætur, bragðgóður.
2 ginnandi. **-ado** lostát. **-aĵo** lostæti, krás, sælgæti. **-ema** hrifinn af krásam. **-emulo** sælkeri.
frangol/o gra þorstatré (*Rhamnus frangula*).
franĝ/o eðl kögur. **-i** áhr setja kögur á. **-ita, -hava** með kögri á, kögraður.
franĝipan/o mat möndlukremtarta.
franjo/o gælumynd af **fratino**, litla systir mín.
frank/o franki.

- frank/o** Franki. **F-ujo** sag Frankaland. **-a** frankískur.
Frankeniacoj gra seltulyngsætt (*Frankeniaceæ*).
Frankfurt/o *ldf* Frankfurt, Frakkafurða (heiti tveggja þýskra borga). **F-o** **ĉe Majno** Frankfurt am Main.
F-o **ĉe Odro**, **F-o (Odro)** Frankfurt an der Oder.
Frankoacoj gra inkakransætt (*Francoaceæ*).
frankolin/o *dýr* akurhæna (*Francolinus*).
Frankoni/o *ldf* Franken (hérað í Þýskalandi).
frap/i *áhr* 1 slá, berja. 2 *bib* særa, slá, ljósta. **-o** *hlj* högg, snoppungur.
-adi *áhr* slá hvað eftir annað, berja sífellt. **-(ant)a** eftirtektafverður; auðsýnn. **-eti** *áhr* slá létt/laust.
-iĝi verða sleginn. **-iĝi kontraŭ io** reka sig á (e-ð).
-ilo (dyra)hamar; klukkukólfur, kólfur (í klukku)?; trommukjuði. **ek-i** *áhr* berja snögg.
inter-i, **kun-i** *áhr* klappa saman. **pri-i** *áhr* særa. **re-i** *áhr* slá aftur, berja aftur. **retro-o** bakstraumur.
okul-(ant)a áberandi. **pied-adi** *áhr* stappa. **punkto-i** *áhr* *tæk* punkta (málplötu). **punkto-ilo** *tæk* punktajárn.
sun-o 1 sólbruni. 2 sólstingur, sólstunga. **vango-o** löðrungur, kinnhestur. **elektra -o** raflost.
kontraŭ-o afturkast (byssu), hnykkur. **panik-ita** óttasleginn.
frat/o bróðir. **-a** bróðurlegur; bræðra-. **-aro** bræðrasamband, bræðrafélag.
-eco bræðralag, bróðerni; samfélag. **-eto** lítilt bróðir. **-iĝi** verða félagi. **-ino** systir. **-ina** systurlegur.
-ineto lítil systir, *sbr.* **fraĉjo**, **franjo**. **-ulo** kórbróðir, reglubróðir. **-mortigo** bróðurmorð, systurmorð. **bo-o** mágur.
bo-ino mágkona. **duon-o**, s. **duon**. **duon-ino**, s. **duon**. **ge-oj** systkin. **inter-iĝi** komast í bræðrasamband.
kun-o starfsbróðir. **vic-o** stjúpróðir. **vic-ino** stjúpssystem. **lakto-o**, **mam-o** fósturbróðir.
lakto-ino, **mam-ino** fóstursystir. **milit-o** vopnabróðir.
fraterkul/o *dýr* lundi (*Fratercula*) (= **marpapago**).
fratri/o fratría (hjá Forngríkkjum), undirdeild ættkvíslar.
fraŭd/i *áhr* svíkja, svindla. **-o** svik, fjárvik. **-iĝo** svipting. **de-i** *áhr*, **pri-i** *áhr* svíkja (e-ð) af.
-ulo svikari, fjárglæfamaður.
fraŭl/o 1 sag (riddara)sveinn. 2 ókvæntur maður. **-ino** 1 sag hirðmey. 2 ungfrú. 3 ógift kona. **-ineto** telpa.
ge-oj ógift fólk. **maljuna -o** piparsveinn. **maljuna -ino** piparmey.
fraz/o 1 *mfr* setning. 2 orðaglamur, glamuryrði. 3 *tón* nótnalag, stef, hending. **-adi** *áhl* 1 fimbulfamba.
2 *tón* semja stef. **-aro** orðtakasafn. **-isto** fimbulfambi. **-ista sensencaĵo** fimbulfamb.
-aranĝo orðalag í setningu. **-elemento** setningaratriði. **-figuro** stílbragð, óvenjulegt orðalag (í setningu).
-sintakso setningafræði aukasetninga. **ĉirkaŭ-o** umorðun, umritun; kenning. **frap-o**, **ĵet-o** slagorð.
frazologi/o *mfr* 1 orðtækjafræði. 2 orðbragð; orðasambönd. 3 = **frazaro**.
Frederik/o *per* Friðrik.
fregat/o 1 freigáta. 2 *dýr* freigátufugl (*Fregata aquila*).
Frejo goðFreyr.
Freja goðFreyja.
frekvenc/o *eðl* töl tíðni. **angula -o** *eðl* horntíðni. **asignita -o** *útv* ákveðin tíðni.
norma -o *útv* = **asignita frekvenco**. **-ometro** *rtæ* *útv* tíðnimælir. **-ostrio** tíðnisvið. **alt-o** *eðl* *útv* hátíðni.
lim-o *fja* tíðnimörk. **muzik-o** *fja* heyrítíðni. **aŭd-o** heyrítíðni. **radio-o** *útv* útvarpstíðni.
frekvent/i *áhr* vera tíður gestur á = **vizitadi**.
fremd/a 1 ókunnugur. 2 *læk* annars manns. 3 útlendur, erlendur. 4 aðkomandi, aðkomu-, töku-, aðskota-.
-aĵo 1 aðskotahlutur. 2 útlendur hlutur. **-eco** ókunnugleiki. **-iĝi** slitna upp úr; verða eins og ókunnugur.
-iĝo fáleikar, ágreiningur. **-ulo** útlendingur; ókunnugur maður, gestur, aðkomumaður.
la F-ula Legio útlendingahersveitin (einkum hin franska). **-lando** ókunnugt land; erlent land.
-lande erlendis, í ókunnunni landi. **mal-a** kunnugur; náinn.
fremt/o suð, murr; gnístran, titringur.
frenez/a 1 brjáláður. 2 geðveikur. 3 vitlaus, mjög heimskur. **-o** brjálsemi, brjálæði; vitfíringur.
-i *áhl* vera brjáláður; hegða sér æðislega, æða. **-aĵo** vitleysa. **-eta** hálfgeggjaður; heimskulegur.
-igi gera vitlausan. **-iga** ærandi. **-iĝi** verða vitlaus, ærast. **-ulo** brjálæðingur, æringi, vitfíringur, vitleysingur.
-ulejo geðveikrahæli. **-umi** *áhl* haga sér eins og vitfíringur.
frenolog/o *læk* svipfræðingur, höfuðlagsfræðingur. **-io** svipfræði, höfuðlagsfræði.
frenul/o *lfæ* haft. **prepucia -o** yfirhúðarhaft. **langa -o** tunguhaft.
fresk/o vegglimsmynd, freska. **-isto** freskumálari.
fres/a 1 ferskur, nýr. 2 óþreyttur; hress. **-e** ný-, nýlega. **-eco** nýleiki; hressing, þróttur.
mal-a gamall; bragðlaus; visinn; úreltur. **mal-iĝi** rýrna, visna. **re-igi** 1 hressa. 2 hressa upp á.
re-iĝi hressast. **re-igaĵo** hressing, hressandi efni. **-data** nýlegur.

- fret/o** hús laufskurður, gatamynstur
- Freud/o** *per* Freud (þýskur gyðingur sem var forgöngumaður sálkönnunar). **-a** læk freudískur.
- ismo** freudismi.
- frez/i** áhr vél fræsa. **-ado** fræsun, slípun með fræsi. **-ilo** fræsari, fræsir. **-maŝino** fræsivél.
- fri** nýy ver **1** frítt að, frítt í, frítt um. **2** flutningsgjald greitt að.
- frid/a** nýy kaldur. **-o** kuldi. **-igi** kæla. **-igilo** frystihólf. **-ujo** ísskápur, kælikápur.
- oterapio** læk kælilækningar. **-unu** eðl kælieining.
- frigan/o** dýr vorfluga (*Phryganea*).
- Frigi/o** sag Frýgía. **-a** frýgískur. **-ano** Frýgíumaður, Frýgiúbúi.
- frigid/a** læk lostalaus, kaldlátur, atlotakaldur. **-eco** lostaleysi, atlotakuldi, kaldlæti.
- frigori/o** = **fridunuo**.
- frikand/o** mat „frikandó“ (e.k. kálfakjöt soðið í safu sínum).
- frikas/i** áhr mat búa til skorið kjöt í sósu. **-ajo** kjötkássa, smáskorið kjöt með sósu og kryddi.
- frikativ/o** hlj öngljjóð.
- frikci/o** núníngur. **-a** núníngs-.
- Frimacoj** gra lotaldinætt (*Phrymaceæ*).
- Frimer/o** sag frostmánuður (3. mánuður í almanaki frönsku byltingarinnar, 21. nóvember – 20. desember).
- fring/o** dýr **1** finka (*Fringilla*). **2** bókfinka (*Fringilla coelebs*). **-edo** finkuætt (*Fringillidæ*).
- monto-o** fjallafinka (*F. montifringilla*). **verda -o** grænfinka (*Chloris chloris*).
- fringello** dýr barrfinka (*Carduelis spinus*).
- fripon/o** þorpari, varmenni, bófi. **-a** þorparalegur; sviksamur. **-i** áhl hegða sér eins og bófi/þorpari.
- ajo** þorparastrík; óþokkabragð. **-eco** fantaskapur. **-eto** óþekktarormur. **pri-i** áhr blekkja, svíkja.
- fris/o** **1** hús múrbrún; loftrönd. **2** (ofn)brík. **3** fag skrautrönd (á íláti). **4** lei vaðmál.
- a supervesto** stuttreyja (sjómanna).
- fris/o** sag Frísi. **-a** frísneskur. **F-io, F-ujo, F-lando** ldf Fríslan.
- frisk/a** ská svalur.
- frit/i** áhr steikja (í feiti). **-ajo** e-ð (einkum eplasneið) steikt í feiti. **-ilo** steikarpanna.
- el la -ilo en la fajron** úr öskunni í eldinn.
- fritilari/o** gra e.k. blóm úr liljuætt, einkum keisaralilja eða vepjulilja (*Fritillaria*).
- Friul/o** ldf Friuli (hérað á Ítalíu í nágrenni Feneyja).
- frivol/a** **1** léttúðugur. **2** hégómlegur. **3** fánýtur; smávægilegur. **-ajo** hégómi; léttúð.
- eco** hégómaskapur; léttúð; léttúðarathæfi.
- friz/i** áhr liða (hár). **-o** hárlíðun, það að liða (hárlíð). **konstanta -o** permanent. **-ajo** liður (í hári).
- ejo** = **-salono**. **-ilo** hárrúlla. **-isto** hárgreiðslumaður. **mal-i** áhr (um hár) gera sléttan. **-fero** hárfjárn, hártengur.
- papero** pappírsvafningur, krullupappír, papíllotta. **-osalono** hárgreiðslustofa.
- frizon/o** = **friso**.
- frog/o** jár hjartastykki (við krossspor).
- frok/o** munkakúfl. **-ulo** (niðr. orð) munkur. **sen-igi** ganga úr munkareglu.
- fromag/o** ostur. **-ejo** ostagerð. **-isto** ostagerðarmaður. **krem-o** rjómaostur. **ŝmir-o** smurostur.
- kloŝo** ostakúpa.
- frond/o** **1** gra burknablað. **2** laufguð grein. **-aro** allar greinar (trés).
- front/o** **1** her fylkingarbrjóst. **2** víglína, vígstöðvar. **3** -' að miðju! **4** fylking, samfylking,
- popol-o** alþýðufylking. **5** framhlið. **6** veð skil. **malvarma -o** kuldaskil. **-a** **1** fram-. **2** framhliðar-. **3** her á framlínu, t.d. **-a atako**, árás á framlínu. **-e** á framhlið; frammi. **-e al** frammi fyrir.
- i kontraŭ** áhl snúa að, standa andspænis, standa í móti. **-ŝanĝo** umskipti herlínu.
- fari -ŝanĝon** skipta um sjónarmið. **al-i** áhr = **fronti kontraŭ**. **mal-a** bakhliðar-, bak-, aftur-.
- frontal/a** læk lfæ breið-, breiddar-.
- frontispic/o** **1** hús kvistur. **2** pre myndskreytt titilsíða (í bók). **3** mynd á móti titilsíðu.
- fronton/o** hús skrautgafll, framgafll. **-a** skrautgaflls-, með skrautgöflum.
- frost/o** veð frost; mikill kuldi, kuldatilfinning. **-a** **1** frost-, kaldur. **2** kulda-, kuldalegur.
- i** áhl frysta, verða frost, frjósa; vera ískalt. **-ema** kulþæll, kulvís. **-iga** efn frystandi; kælandi.
- igi** frysta, láta frjósa; kyrrsetja, **-igi prezojn**, banna verðhækkningar. **-igilo** tæk frystir, frystivél.
- iĝi** **1** frjósa; storkna, vera frosinn, hafa lagt. **2** hætta. **-morti** áhl deyja af kulda. **-punkto** frostmark.
- al-iĝi** hafa lagt. **el-iĝi** efn (um efni) aðskiljast með kælingu. **el-iĝi** efn aðskilja (efni) með kælingu.

en-iĝi verða innifrosinn. **for-iĝi** kala, verða kalinn. **-iĝinta** kalinn. **-absceso**, **-oŝvelo** kuldabólga. **-difekto**, **-vundo** kal.

frot/i áhr nudda; núa. **-a** slípanði, slípi-, **-a konsonanto = frikativo**. **-o eðl vél** núningur. **-ado 1** núningur, **statika -ado** staðbundinn núningur. **2 læk** nudd, nuddlækningar. **-adi áhr læk** nudda. **-aĵo 1** fag slípiefni. **2 læk** skröpun. **-eti áhr** strjúka. **-ilo 1 vél** slípivél. **2 tæk** kolbursti. **3 raf** bónvél. **-isto** parketslípari. **-ita** fágaður. **de-i áhr 1** nudda af; þurrka af; skeina, **de-aĵo** skeina. **2 skafa** út, afmá. **dis-i áhr** mylja í duft.

el-i áhr eyða; nugga, hreinsa. **en-i áhr** nugga inn, stagast á. **preter-i áhr** strjúkast við.

frue snemma, árla. **-a** sem er snemma, sem kemur snemma; tímanlegur; snemmbúinn. **-i áhl 1** koma snemma; gerast snemma. **2** (um klukku eða úr) flýta sér. **-aĵoj** snemmbroskaðir ávextir. **-eco** snemhleiki, snemmbúnaður. **-igi** flytja fram, færa fram. **mal-e** of seint; seint. **mal-a** seinn; of seinn. **mal-i áhl 1** koma of seint. **2** (um klukku) seinka sér. **mal-o** seinkun. **mal-eco** seinlæti, seinangangur. **mal-igi** tefja, seinka. **mal-iĝi 1** verða of seinn. **2** vera framorðið. **3 læk** vera seinþroskaður, **mal-iĝinto** seinþroskaður maður. **mal-iĝo 1 vél** seinkun. **2 læk** seinþroski. **pli-igi** flýta.

tro-i áhl koma of snemma, gerast of snemma.

frugileg/o dýr bláhráfn (*Corvus frugilegus*).

frukt/o 1 gra ávöxtur. **2 alm** afurðir, afrakstur; árangur. **-a gra 1** frjósamur. **2** ávaxta-.

-i áhl 1 frjóvgast. **2** bera árangur. **-aĵo mat** ávaxtamauk, ávaxtasulta. **-ejo** aldingarður. **-igi** gera frjósaman, frjóvga. **-isto** ávaxtasali. **-ujo** ávaxtadiskur, ávaxtaskál. **-arbo** ávaxtatré. **-obutiko** ávaxtabúð. **-odona** frjósamur. **-ofolio** aldinblað (= **karpelo**). **-ogusta** með ávaxtabragði. **-okulturo** ávaxtarækt. **-ologio = karpologio**. **-oport** aldinbær; frjósamur. **-oriĉa** ávaxtaríkur. **-oscienco 1 gra = karpologio**. **2 gar = pomologio**. **-osukero** ávaxtasykur (= **fruktozo**). **-otenejo** ávaxtageymsla. **-uzo** afnotaréttur, ágóðaréttur. **sen-a 1** ávaxtarlaus. **2** ófrjór. **3** árangurslaus. **sen-ulo** ófrjósamur maður. **ŝajn-o** ávöxtur. **-omanĝa** sem nærast á ávöxtum, ávaxtaétandi. **kerno-o = drupo**.

Fruktidor/o sag ávaxtamánuður (12. mánuður í almanaki frönsku byltingarinnar, 18. ágúst – 16. september).

frukt/o efn ávaxtasykur, aldinsykur, frúktósi, frúktósa.

frunt/o enni. **-a** ennis-. **-osto** ennisbein (= **fruntalo**).

fruntal/o lfæ ennisbein.

frustaci/o sál fatur; hefting.

frutesk/a gra runnkenndur.

ftal/ efn tal-. **-eino** þalín. **fenol-eino** fenoltalein, fenólþalín.

ftir/o dýr flatlús (*Phthirus pubis*).

ftiz/o læk tæring (sjúkdómur), lungnatæring, uppdráttarsýki. **-ulo** tæringarsjúklingur. **-a** tæringar-.

-ologo tæringarfræðingur. **-ologio** tæringarfræði, berklafraði.

fu! mfr svei, uss.

Fuegi/o ldf Eldland. **-ano** Eldlendingur.

fug/o tón fúga.

fuĝ/i áhl flýja. **-o** flótti. **-igi** reka á flóttu. **-anto**, **-into** strokumaður, flóttamaður. **trans-into** liðhlaupi.

Fuji-mont/o ldf Fujijama (heilagt fjall í Japan).

fuk/o gra þang (*Fucus*). **vezik-o** bóluþang (*F. vesiculosus*).

Fukieriacoj gra vaxviðarætt (*Fouquieriaceæ*).

fuksi/o gra tárablóm, fúksía (*Fuchsia*).

fuksin/o efn hárautt litarefni.

ful/i áhr þæfa. **-ado** þóf, þæfa. **-ejo** þófaramylla. **-isto** þófari. **-argilo** þófaraleir. **-kardo** þófarakambur.

fulard/o 1 hálsklútur úr silki. **2** létt silkiklæði.

fulg/o sót. **-i áhl** rjúka; vera sótugur. **-ero** sótflygsa. **-eca**, **-okolora** sótugur; sótsvartur. **-opordeto** sótop.

sen-igi sóta; hreinsa sót úr. **-isto** sótari.

fulgor/o dýr eldfiluga, blysbjalla (*Fulgora*).

fuligul/o dýr skúfönd (*Aythya fuligula*).

fulik/o dýr bleshæna, blesönd (*Fulica atra*).

fulm/o veð 1 elding; þrumufleygur. **2** leiftur. **-a 1** eldingar-. **2** leiftursnöggur.

-i áhl 2 vera eldingar. **2** leiftra, **-as**, það eru eldingar. **-ado** eldingar. **-eti áhl** leiftra, glampa; skjóta gneistum. **-obrilo** elding, leiftur. **-ofermilo = zipo**. **-oforigilo** eldingavari. **-ofrapi áhr** slá (eldingu). **-osagoj** eldingaörvar. **-oŝirmilo = fulmoforigilo**. **ek-i áhl** leiftra, glampa. **-otondro** þrumuveður.

- fulmar/o** *dýr fýll (Fulmarus glacialis).*
- fulmin/i** *áhl eðl springa með hveli. -ado vél gasbrennsla (í hreyfli).*
- fulminat/o** *efn hvellsalt. hidrarga -o* hvellkvikasilfur.
- fulv/a** gulbrúnn.
- fum/o** *bib* reykur. **-a 1** fullur af reyk. **2** rjúkandi. **-e** með reyk. **-i 1** *áhr* reykja. **2** *áhl efn* rjúka.
- ado** reyking; reykingar. **-aĵo 1** reykur. **2** sót. **3** *mat* reykt matvæli. **-aĵi** *áhr mat* reykja (matvæli),
- aĵita haringo**, reykt síld. **-anto** reykingamaður. **-ejo** reykingaherbergi, reykingasalur.
- iĝi** rjúka úr (Sl. 104:32). **-ilo** reykelsisker. **-izi** svæla, sóthreinsa með reyk. **-ujo** reykker.
- gusta** með reykbragði. **-kolora** reyklitaður. **-kupeo** reykingaklefi. **-nigro** kinrok. **-nubo** reykjarmökkur, reyský.
- plena** fullur af reyk. **-tubo** reykháfur. **ne-anto** maður sem reykir ekki. **sen-a** reyklaus.
- ĉen-anto** keðjureykingamaður. **odor-o** reykelsi.
- fumar(at)/o** *efn* fúmarat. **-a acido** fúmarsýra.
- fumari/o** *gra* reykjurt (*Fumaria*) (= **terfumo**). **-acoj** reykjurtaætt.
- fumigaci/o** *læk* svæling.
- fumarol/o** *jar* gufuhver.
- fund/o 1** botn, *la -on supre*, á hvolfi. **2** *læk* djúp; hið innra.
- a 1** botn-. **2** róttækur, gagnger. **3** fullkominn, algjör. **-e 1** algjörlega. **2** á (hafs)botni.
- aĵo 1** grunnflötur; botn. **2 = surfundajo**. **al-iĝi** sökkva til botns, fara til botns. **en-iĝi** stranda.
- ĝis-e 1** algjörlega. **2** til hlítar. **sen-a** botnslaus. **sen-aĵo = abismo**. **sen-igi** kippa stoðum undan.
- sur-aĵo 1** niðurburður; dreggjar; botnlag. **2** úrhak. **sur-iĝi** (um kafbát) koma á hafsbotn.
- plat-a** flatbotnaður. **rond-a** kúlubotnaður.
- fundament/o** grundvöllur, undirstaða. **-a** grundvallar-, undirstöðu-. **-i** *áhr* stofna, grundvalla.
- ado** stofnun, það að stofna. **-aĵo 1** undirstöðuatriði. **2** undirlitur. **3 = varpo**. **-eco** undirstöðueinkenni.
- isto** esperantisti sem algjörlega hlýðir lögum fólgnum í La Fundamento. **2** bókstafstrúarmaður.
- sen-a 1** ástæðulaus. **2** án grundvallar, grundvallarlaus.
- funebr/o 1** sorg, harmur. **2** sorgarhátíð. **3** sorgarbúningur. **-a 1** sorgbitinn, sorgfullur; harmi lostinn.
- 2** sorglegur, skuggalegur. **3** sorgar-. **-a marŝo** sorgarganga; sorgargöngulag. **-aj vestoj** sorgarbúningur.
- a ceremonio**, **-a solenajo = -aĵoj**. **-i** *áhl* harma, syrgja. (Ath. þessi sögn er áhrifslaus; þegar um andlag er að ræða, þá er forsetningu (pro/pri) bætt við.) **-ado** sorgargrátur. **-aĵoj** útför, jarðarför. **-anto** syrgjandi.
- igi** láta syrgja, steypa sorg yfir (Hl. 3:8). **-istino** sag grátkona. **-antaro** líkfylgd. **-ulo** harmþrunginn maður.
- funel/o** *her 1* trekt. **2** gígur. **-i** *áhr* hella um trekt. **-forma** trektlaga.
- funeral/o = funebraĵoj**.
- fung/o** *gra* sveppur (*Fungi*). **-a** sveppa-. **-aĵo** sveppkenndur gróður. **-eco** sveppaeðli. **-ejo** sveppabeð.
- ologo** sveppafræðingur. **-ologio** sveppafræði. **-oforma** svepplaga. **asko-o = askomiceto**.
- buter-o** furusveppur (*Boletus luteus*) **ĉapel-o** hattsveppur. **ergot-o**, s. **ergoto**. **fajro-o = tindrofungo**
- koral-o = klavario**. **lakto-o = laktario**. **lamen-o = agariko**. **larmo-o** fúasveppur (*Merulius lacrymans*).
- muk-oj = miksomicetoj**. **muŝ-o** berserkjasveppur (*Amanita muscaria*). **ovo-o = manĝebla kantarelo**.
- polvo-o = likoperdo, bovisteo**.
- poro-o = poliporaco**. **rust-o = uredinalo**. **sakspor-o = askomiceto**. **smut-o = ustilaginalo**
- ŝim-o = ŝimo**. **tindro-o** tundursveppur (*Polyporus fomentarius*). **tub-o = boleto**.
- fungicid/o** *efn* sveppadrepandi meðal. **-a** sveppadrepandi; sveppahemjandi.
- fungus/o** *læk* holdfrauð, gljúpt og lopalegt hold. **-a** holdfrauðs-, eins og gljúpt og lopalegt hold.
- aĵo** ofholdgunarsár.
- funikl/o 1** *lfæ* naflastrengur, lækur. **2** *gra* kólfur (í jurtt).
- funikular/o** strengbraut, togbraut.
- funkci/o 1** starf. **2** ætlunarverk, hlutverk. **3** *stæ* fall. **unusenca -o** einfalt fall.
- plursenca -o** margfalt fall. **-i** *áhl 1* þjóna, gegna (hlutverki eða embætti), vinna, starfa. **2** (um vél) ganga.
- a 1** embættislegur, starfslegur. **2** *efn* starfandi, virkur. **3** starfhæfur; nothæfur. **-ado** gangur (vélar); starf.
- igi** starfrækja, gangsetja. **-isto**, **-ulo** starfsmaður; embættismaður. **ek-i** *áhl* fara í gang. **ek-igi** setja í gang.
- mal-igi** hætta rekstri (e-s). **mal-ado** stöðvun. **mis-i** *áhl* bila. **mis-ado** bilun.
- funkcional/o** *stæ* felli.
- funt/o 1** pund. **2 = pundo**.
- fuort/o** *her* virki. **-eto** smávígi.
- fur/o** *dýr* veiðimörður (*Mustela putorius*) (= **ĉasputoro**).
- furaĝ/o** *bún* fóður (þurrhey, vothey, hálmur o.s.frv.). **-i** *áhl* afla fóðurs. **-oĉaro** fóðurvagn. **-isto** fóðurfangari.

- furan/o** *efn* fúran.
- furgon/o** handvagn.
- furi/o** *her* **1** refsinnorm. **2** norn; kvenskass. **3** = **furiozo**.
- furier/o** *her* vistarstjóri (í her).
- furioz/a** **1** óður, trylltur; fokreiður. **2** ofsalegur, æðislegur. **-e** ofsalega. **-i áhl** **1** geisa. **2** æða.
- o** **1** æði. **2** ofsaleg reiði; ofsi. **-igî** verða bálreiður. **-ulo** óður maður.
- furnari/o** ofnflugl (*Furnarius*).
- furnitur/o** klæ fatafylgja.
- furor/o** tíska, tískufaraldur. **-i áhl** vera mjög í tísku. **-ulo** hetja dagsins.
- furunk/o** læk kýli, graftarkýli, blóðkýli. **-ozo** kýlasótt.
- furzi/i** *áhl* freta, reka við. **-o** fretur. **-eco** vindverkir, vindgangur.
- fusil/o** *her* riffill. **-ado** skothríð (úr rifflum). **-isto** skytta; léttvopnaður fótgönguliðsmaður.
- fust/o** **1** hús stólpaleggur, súluleggur. **2** tæk handfang; skaft; (byssu)skefti.
- fusten/o** rifflað flauel, þéttofinn baðmullardúkur, baðmullarklæði, fustan.
- fuŝ/i** *áhr* fúska, káka, klastra. **-a** illa gerður, óvandaður. **-ado** klastur. **-aĵo** kák.
- isto**, **-ulo** klaufi, klunni. **ne-ebla** pottþéttur. **mal-i** gera vandlega; laga. **lud-anto** gleðispillir.
- ! uss!** - er einnig notað sem forskeyti er táknar að e-ð er óvandlega gert, sbr. **-aĉ-**, t.d. **-haki áhr** hjakka,
- palpi** *áhr* fálma, **-pentri** *áhr* klína, mála illa.
- fut/o** fet. **kuba -o** rúmfet.
- futbal/o** knattspyrna; fótbolti. **-isto** knattspyrnumaður. **-ejo** knattspyrnuvöllur, fótboltavöllur.
- futur/o** **1** *mfr* framtíð (sagna). **2** framtíð, ókomin tíð. **-ismo** bók fútúrismi. **-isto** fútúristi. **-isma** fútúristiskur.
- fuz/i** *áhl* *efn* suða. **-aĵo** eldflaug. **-ilo** goshreyfill. **-aviadilo** flugvél knúin goshreyfli.
- fuzel/o** *her* sprengjukveikja, kveikibúnaður.
- fuzel/o** *efn* fýsill.
- fuzelaĝ/o** *flu* bolur (á flugvél), bolgrind.
- fuzi/o** **1** eðl bræðsla. **2** ver samsteypa, samruni.
- fuzilier/o** = **fusilisto**.

- G, g 1 mfr** 8. stafur esperanto-stafrófsins. **2** (í skammstöfunum) g = a) **germana lingvo**.
 b) **greka lingvo** c) **gramo**. **3 tón** G. **G bemola** ges. **G diesa** gis. **G-kleo** g-lykill.
g/o mfr gé (heiti bókstafsins g).
gabaro/o sig dreginn flutningabátur, prammi.
gabardin/o klæ gaberdín.
gabi/o her vígislaupur.
gabli/o hús 1 gafl. **2** gaflhlað.
Gabon/o ldf Gabon. **-a** gabonskur. **-ano** Gaboni, Gabonbúi.
gabr/o ste gabbró.
Gabriel/o per Gabríel.
gad/o alm dýr **1** þorskur, þorskfiskur (*Gadus*). **2** harðfiskur, skreið. **-edoj** þorskaætt (*Gadidæ*).
-oformaj þorskfiskar (*Gadioformes*).
Gad/o bib Gað.
gadolini/o efn gadóliníum, gadólín (*Gd*) (*frumefni nr. 64*).
Gael/o per skoskur (eða írskur) kelti. **-a** gelískur. **-a lingvo** gelíska.
gaf/o sig gaffall, greypirá, seglás.
gag/o spaug; skoplegur þáttur (í kvikmynd, leikriti o.s.frv.).
gagat/o ste gagat, svartaraf. **-nigra** kolsvartur, hrafnsvartur.
gage/o gra gullstjarna (*Gagea*) (= **orstelo**).
gain/o klæ niðþröng flík. **-a subrobo** nærskorinn undirkjöll. **-jupo** aðskorið pils.
gaj/a sag glaður, kátur, gleðilegur, glaðvær. **en -a stato** hífaður. **-e** glaðlega, með kæti.
-o, -eco kæti, glaðværð, kátína. **-i áhl** gleðjast, vera glaður. **-ača** lauslátur. **-aĵo** blekking (Jes. 30:10).
-ega ofsaglaður. **-ema** viðfelldinn. **-eta** glaðlyndur. **-igi** gleðja, kæta. **-iga** skemmtilegur, kátlegur.
-igisto gamansamur maður, skopleikari. **-ulo** fagnandi maður.
mal-a þunglyndur, dapur, sorgbitinn; ólundarlegur; drungalegur, þungbúinn. **mal-e** sorglega, dapurlega.
mal-i áhl vera niðurlútur, vera niðurdreginn. **mal-o, mal-eco** hryggð, dapurleiki, gleðileysi.
mal-igi mæða, hryggja.
Gaj/o per Gajus.
gajak/o = gvajako.
gajakol/o = gvajakolo.
gajl/o gra hnýði; gallepli. **kverko-o** gallepli. **-a acido** gallsýra. **-ato efn** hnýðissýrusalt.
-ata acido hnýðissýra. **-insekto** dýr hnýðisfluga.
gajn/i áhr 1 vinna (t.d. í happdrætti). **2** vinna, sigra (í leik). **3** ávinna. **4** græða. **5 sig** slaga til og frá.
-i venten slaga, sigla móti vindi. **6** hafa í tekjur, þéna (= **perlabori**). **-o fja?** **1** vinningur, gróði.
2 ávinnur. **3** ágóði. **4** gagn. **mal-i áhr 1** tapa. **2** missa, fyrirgera. **re-i áhr** ná aftur, fá aftur,
re-a ŝipo björgunarskip. **super-o** afgangur.
gak/i áhl (um gæs) gagga.
gal/o lfe 1 gall. **2** eitur. **-a 1** gall-, **-a malsano = iktero**, **-a veziko = kolecisto**, **-aj acidoj** gallsýrur,
-a humoro beiskja. **2** beiskur. **-eco** illgírni. **sen-eco læk** gallleysi (= **akolio**), **-dukto** gallpípa, gallrás.
-ŝtono gallsteinn. **-veziko = kolecisto**.
galag/o dýr afrískur hálfapi (*Galago*).
galaksi/o stj vetrarbraut (stjörnuþoka), Vetrarbrautin. **-a** vetrarbrautar-. **inter-a** útgeims-.
galaktoz/o efn mjólkursykur.
galant/a ástleitinn, stimamjúkur, kurteis. **-i áhl** vera stimamjúkur, daðra. **-aĵo** fagurgali, gullhamrar.
-eco stimamýkt, kurteisi; hugprýði. **-ulo** kvennabósi.
galant/o gra vetrargosi (*Galanthus nivalis*), snjóklukka.
galanteri/o glys, glingur.
galantin/o mat kjöthlaup.
Galapag/oj ldf Galapagoseyjar.
galat/o Galati, Galatamaður. **G-io, G-ujo ldf** Galatía, Galataland.
Galate/o goð Galatea (grísk hafdís).
galb/o fag ávali; útlínur. **-i áhr** ávala.
Galb/o per Galbus.

- galban/o** *efn* galbankvoða.
- galbul/o** *dýr* (*Galbula*). **-edoj** spókaætt (*Galbulidæ*).
- gale/o** *pre* (í bókagerð) skip. **-provaĵo** dálkapróförk.
- galeas/o** *sig* tveggja mastra skúta, galías.
- galeg/o** Galítíubúi. **G-io, G-ujo** *ldf* Galítía (á Spáni).
- galen/o** *ste* blýglans.
- galeopitek/o** *dýr* kagúan(i) (*Galeopithecus*).
- galeops/o** *gra* hjálmgras (*Galeopsis*).
- galer/o** *sig* galeiða. **-ano, -ulo** galeiðuþræll. **-mastro** galeiðustjóri. **-puno** þrælkunarvinna í galeiðu.
- vera -o** reglulegur þrældómur.
- galeri/o** **1** svalir, veggsvilir. **2** listasafn; sýningarskáli. **3** súlnagangur; súlnagöng.
- 4 lei** (í leikhúsi) efstu svalir. **5** námugöng.
- gali/o** **1** *gra* maðra (*Galium*). **2** *efn* gallíum, gallín (*Ga*) (*frumefni nr. 31*).
- Galici/o** *ldf* Galísía (í Póllandi og Úkraínu).
- galicism/o** frönskuletta (= **francismo**).
- galikan/o** *kap* maður sem aðhyllist sjálfstæða óháða kirkju í Frakklandi. **-ismo** sú stefna: gallíkanismi.
- Galileo/o** **1** *ldf* Galílea. **2 = Galilejo**. **-ano** Galíleumaður.
- Galilejo/o** *sag* Galílei.
- galimati/o** þvættingur, bull, vitleysa.
- galin/o** *dýr* hænsn, hænsni (*Gallus*). **-oformaj birdoj** hænsnfuglar.
- galinag/o** *dýr* hrossagaukur, mýrisnípa (*Gallinago gallinago*).
- galinol/o** *dýr* sefhæna (*Gallinula*) (= **akvokoko**).
- galion/o** *sig* spænskt þrísigt herskip (frá miðöldum).
- galiot/o** *sig* **1** hollenskt flutningaskip (einkum veiðimanna). **2** stór róðrabátur (frá miðöldum).
- galium/o = galio 2.**
- galjon/o** gallon.
- Gall/o** Galli, gallverskur maður. **-io, -ujo** *ldf* Gallía. **Cisalpa -ujo** Gallía héna megin Alpa, þ.e. í Frakklandi. **Transalpa -ujo** Gallía hinu megin Alpa, þ.e. á Norður-Ítalíu.
- o-Romano** gallverskur maður sem hefur tekið upp siði og tungumál Rómverja.
- galvan/o** snúra (á fótum), borði, legging **-i** *áhr* borðaleggja.
- galop/o** *tón* **1** stökk, valhopp. **2** stökkdans. **-e** á stökki. **-i** *áhl* **1** stökkva, valhoppa. **2** þeysa, þeysast.
- for-i** *áhl* stökkva burt.
- galoŝ/o** skóhlíf.
- Galter/o** *per* Walter.
- galvan/a** *rtæ* galvanskur. **-ismo** efnarafmagn, snertarafmagn.
- galvaniz/i** *áhr* *rtæ* rafhúða, galvanísera, sinkhúða. **-ado** *rtæ* rafhúðun, galvanísing, sinkhúðun.
- galvano/** *vís* stytting orðsins **galvanismo** í samsettum orðum. **-kaŭtero** *læk* rafvefjabrennsla, rafbrennsla.
- metro** *rtæ* *eðl* galvanímælir; straummælir. **-plastiko** *tæk* rafmagnssteypa, galvanssmíð.
- skopo** *rtæ* straumskynjari, straumsjá, segulsjá. **-tipo** *pre* rafletur.
- gam/o** *tón* **1** tónstigi (= **skalo**). **2** tóntegund (= **tonalo**). **3** hljómur. **4** svið. **-noto = toniko**.
- signo** formerki (= **tonalsigno**). **-ŝanĝo = modulado 2. al-igi** flytja í aðra tóntegund.
- gama** *mfr* gamma, 3. bókstafur gríska stafrófsins (Γ, γ). **-radioj** *eðl* gammageislar.
- kvantumo** *eðl* gammaskammtur.
- gamaŝ/o** legghlíf, ristarlíf.
- gamb/o** *dýr* *lfæ* fótur, fótleggur (frá mjöðm) (= **kruro**). **-ovjolo** *tón* hnéfiðla (víola da gamba).
- Gambi/o** *ldf* Gambíufljót. **-lando** Gambía.
- gambit/o** (í skák) bragð, leikbragð, gambítur.
- gamel/o** matarskál, eldunarílát (handa hermönnum eða hásetum).
- gamet/o** *líf* brúðfruma, kynfruma (undan frjóvgun). **-a** brúðfrumu-.
- gametofit/o** *gra* kynliður (einlitna mynd (frumstæðra) plantna).
- gamopetal/a** *gra* með samvaxin krónublöð, með samvaxna krónu.
- gamosepal/a** *gra* með samvaxin bikarblöð, með samblaða bikar.

- Gana/o** *ldf* Gana. **-ano** Ganabúi, Ganverji **-a** ganverskur.
- Ganeŝ/o** *trú* Ganes (spekiguð hindúa).
- gang/o** *jar alm* **1** gangur, gangberg. **2 = gangujo. -ujo** jarðvegur sem inniheldur málmgrýti (= **matrico 5**).
- Gang/o** *ldf* Ganges. **-a** Ganges-.
- gangli/o** *lfæ* taugahnoða, taugahnútur. **-ito** *læk* taugahnútsbólga.
- ganglion/o** *lfæ* eitill.
- gangren/o** *læk* **1** drep, ýldudrep, holdfúi, kolbrandur. **2** spilling. **-a 1** sem drep er í. **2** spillandi; spilltur.
- iĝi** verða fyrir holdfúa.
- gangster/o** bófi.
- Ganimed/o 1** *goð* Ganýmedes (sonur Trós konungs í Tróju. Seifur rændi honum til þess að hann skenkti guðunum ódáinsveigar). **2** *stj* Ganýmedes (eitt tungla Júpíters).
- gant/o** glófi, hanski, fingravettlingur. **ĵeti la -on** kasta hanskanum, skora á hólmi,
- delevi la -on** taka upp hanskan, taka við áskorun. **-i** *áhr* færa í hanska (einnig **en-igi**).
- isto** hanskasumari; hanskasali. **sen-igi** færa úr hönskum. **boks-o** boxhanski. **duon-o** gripla.
- fer-o** brynhanski. **muf-o, pugno-o** belgvettlingur.
- gap/i** *áhl* glápa. **-anto, -ulo** ráfa; áhorfandi. **-vagi** *áhl* ráfa.
- garaĝ/o 1** bílskur. **2** bifreiðaverkstæði. **3** hliðarspor; áningarstaður; útskot. **-i** *áhr* **bif 1** setja (bíl) inn.
- 2** leggja á hliðarspor, áningarstað eða útskot. **-isto** bifvélavirki.
- garanti/i** *áhl* **áhr 1** ábyrgjast. **2** tryggja. **3** verja. **-o** ábyrgð; trygging. **-a** ábyrgðar-. **-e** í ábyrgð; að veði.
- ado** ábyrgð. **-aĵo** veð. **-anto** ábyrgðarmaður. **-ulo** gísl. **-doni** *áhr* veðsetja. **-pruntisto** veðlánari.
- garb/o** (korn)bundin. **-aro** kornskruf. **-ejo** láfi, korngarður. **-igi** binda (korn). **-eto** hnippi. **-igilo** bindivél.
- garcini/o** *gra* (sigrænt tré frá Malaga) (*Garcinia*).
- gard/i** *áhr 1* gæta (e-s). **2** varðveita, vernda, geyma. **3** vera á veði.
- sin -i** gæta sín; varðveita sig (**kontraŭ** = fyrir). **-o** vörður, varðgæsla. **-a** verndar-. **-e** á veði; gætilega.
- ado** vernd; gæsla, varðveisla. **-antaro** varðlið. **-ataĵo** vandaður hlutur. **-ejo** varðhald. **-ilo** *rtæ* öryggi.
- isto** eftirlitsmaður, umsjónarmaður, gæslumaður, varðmaður. **-istejo** varðmannsklefi.
- antaŭ-i** *áhr* verjast, hindra, koma í veg fyrir. **antaŭ-a** fyrirbyggjandi.
- antaŭ-ema** fyrirbyggjussamur, forsjáll, framsýnn. **nesin-a** hirðulaus; ógætinn.
- nesin-e** ógætilega. **nesin-eco** hirðuleysi; ógætnei. **pri-i** *áhr* líta eftir. **sen-a = nesingarda.**
- sin-a** gætinn, varkár, hygginn. **sin-(ec)o** aðgæsla, varúð. **sin-ema** aðgætinn. **sin-emo** aðgætnei.
- super-i = prigardi. bruĉ-isto = paŝtisto. kapo-isto, korpo-isto** lífvörður. **nokto-isto** *sag* næturvörður.
- taŭr-isto** nautahirðir.
- gardeni/o** *gra* geislamaðra (stofublóm) (*Gardenia*).
- garen/o** kanínugarður.
- Gargantu/o** *bók* Gargantúa; mathákur. **-a** gríðarlegur, feikilegur.
- gargar/i** *áhr 1* skola. **2 -i sin** skola kverkarnar, skola hálsinn (innan). **3** gjálfra. **-aĵo** skolvatn, skolvökvi (til að skola hálsinn).
- gargojl/o** *hús* stútur á þakrennu; vatnsrenna.
- gari/o** *gra* silkiskúfur (suðrænn runni) (*Garrya*). **-acoj** silkiskúfsætt (*Garryaceæ*).
- garn/i** *áhr 1* búa (til skrauts); þrýða, skreyta. **2** búa (til skjóls), verja. **3** vera hafður til (e-s).
- aĵo** *tæk 1* útbúnaður; leggingar. **2** skreyting; skraut, skruð. **ŝtop-aĵo** þéttiefni.
- garnitur/o 1** búnaður; útbúnaður. **2** samstæða. **3** fóður, leggingar.
- garnizon/o 1** setulið. **2 = garnizonejo. -i** *áhl* vera í setuliði. **-e** í setuliði. **-ano** setuliðsmaður.
- ejo** setuliðsborg.
- garol/o** *dýr* skaði (*Garrulus*); skrækkskaði (*G. glandarius*).
- Garon/o** *ldf* Garonne (á í Frakklandi).
- gas/o** *eðl alm* *læk her bif flu 1* lofttegund. **2** gas; eiturgas. **3** vindur (í maganum), vindspenningur.
- doni plenajn g-ojn* gefa inn. **-a 1** loftkenndur. **2** gas-. **-eco** loftkennt ástand. **-igi** breyta í gas.
- isto** gasvirki. **-ujo = gasbotelo. -umi** *áhr* drepa með/á gasi. **-beko** gasbrennari.
- botelo** gasflaska, gashylki. **-odukto** gasrör, gasleiðsla. **-fabriko** gasstöð. **-flamigilo** gaskveikjari.
- kamero** gasklefi. **-metro** gasmælir. **-motoro** gashverfill. **-pedalo** bensínjafi (= **akcelilo**).
- rezervujo** gasgeymir. **-masko** gasgríma. **bruĉ-o** ljósagas. **krak-o** *efn* sprengigas.
- larmiga -o** táragas. **marĉ-o = metano. min-o** námugas. **mustarda -o = iperito. rid-o** *efn* hláturgas.
- ter-o** jarðgas.
- gaskon/o** gortari. **-i** *áhl* gorta, monta.

gaskon/o maður frá Gascogne, Gascognebúi, Gaskóni. **G-io, -Gujo** *ldf* Gascogne (hérað í suðvestanverðu Frakklandi).

gasogen/o tæki sem framleiðir kolsýruvatn.

gasojl/o *efn* gasolía, dísilolía.

gasometr/o = gasrezervujo.

Gaspar/o *per* Kaspar.

gast/o gestur. **-i** *áhl* dveljast, gista. **-ado** gisting, dvöl. **-ejo** gestahús, gistihús. **-igi** veita gistingu; hýsa. **-iganto** gestgjafi. **-ama** gestrisinn. **-amo, -ameco** gestrisni. **en-igi** verða gestur; skrifa sig inn (t.d. á hótél). **ne-ama** ógestrisinn. **-oĉambro** gestaherbergi. **junular-ejo** farfuglaheimili.

gasteroste/o dýr hornsíli (*Gasterosteus*) (= **dornfiŝo**). **-edoj** hornsílaætt (*Gasterosteidae*)
-oformaj brynsíli (*Gasterosteiformes*).

Gaston/o *per* Gaston.

gastr/o læk magi. **-a** maga-. **-ito** magabólga, magakvef. **-algio** magaverkur, hjartagrófarverkur. **-ektomio** maganám, magaúrnám. **-oenterito** maga- og garnakvef. **-opieduloj = gastropodoj.** **oskopo** magasjá, magaspegill. **-oskopio** magaspeglun. **-ostomio** magaopnun; magamynnisgerð. **-otomio** magaraufun.

gastrofil/o dýr hrossavemba (*Gastrophilus*).

gastroknemi/o læk *lfæ* kálfavöðvi.

gastronom/o sælkeri. **-io** matargerðarlist; sællífi.

gastropod/oj dýr sniglar.

gastrul/o dýr *lif* holfóstur, vembill, vembilstig (*gastrula*).

gaŭĉ/o suðuramerískur kúreki.

gaŭĝ/o tæk mælir (sb. **kalibro**). **stang-o** mælistöng.

Gaŭl/o = Gallo.

gaŭlteri/o *gra* vetrarlilja (sbr. **pirolo**).

gaŭr/o dýr indverskur buffall, vatnsbuffall (*Bos frontalis gaurus*).

gaŭs/o *eðl* gauss (mælieining fyrir segulsviðsstyrk). **G-aj unuoj** *eðl* mælieiningar Gauss (í rafsegulfræði).

Gaŭtama/o = Gotamo.

gavial/o dýr indverskur krókódill (með fuglsnefi).

gavot/o *inn* gavott.

Gaza, Gaza/o *ldf* Gasa.

gaz/o grisja. **-a** 1 úr grisju, grisju-. **2** gagnsær.

gazal/o *bók* gasal, e.k. persneskt ljóð.

gazel/o dýr gasella (*Gazella*), skógargeit. **-okula** mjúkeygður.

gazit/o *sag* 1 blað; dagblað. **2** tímarit. **3** lögbirtingarblað. **-a** blað-, blaða-. **-aĉo** æsifréttablað. **-aro** blöð. **-budo** blaðsöluturn. **-eltranĉo** blaðaúrklippa. **-vendisto** blaðsölumaður. **-isto = ĵurnalisto.** Sbr. **ĵurnalo, magazino.**

gazon/o grasflöt, grasblettur. **-teniso** tennis (á grasvelli). **-tondilo** garðsláttuvél.

gel/ mfr forskeyti sem sameinar karlkyn og kvenkyn, t.d. **-edzoj** hjón, **-sinjoroj** herra(r) og frú(r), **-fianĉoj** unnusti og unnusta, trúlofað par, **-fratoj** systkin, **-patroj** foreldrar, **-edukado** kennsla í blönduðum bekkjum, samkennsla pilta og stúlkna, **-lernejo**, samskóli, **-banado** sameiginlegt sund. **-a** sameiginlegur, **-a banejo** sameiginlegur sundstaður. **-igi** para. **-iĝi** para sig, makast.

geastr/o *gra* jarðstjarna (*Geaster*).

gefire/oj dýr stjarnormar (*Gephyria*).

Gehen/o *bib* eldsvíti.

gej/a samkynhneigður, kynhverfur, (öfugur), (hýr). **-ulo** hommi. **-ulino** lesbía.

gejser/o (gos)hver.

gejš/o geisja, japönsk dansmær.

gek/o dýr skrækeðla (*Gecko*).

gel/o *ská* frost.

gelat/o 1 = glaciaĵo. 2 = ĝelo.

gelaten/o gelatín; matarlím. **-aĵo** dýralím. **-iĝi** storkna, verða að hlaupi. **-a** hlaupkenndur.

Gelf/o *sag* Welfi.

- gem/o** 1 *gra* gimsteinn. 2 brum. **-isto** gimsteinagrafari.
- gen/o** líf gen, erfðavísir, arfberi, erfðastofn.
- gen/a** *læk* vís viðskeyti sem táknar „vekjandi“, t.d. **kancero-a** krabbavekjandi.
- gencian/o** *gra* maríuvöndur (*Gentiana*). **-acoj** maríuvandarætt (*Gentianaceæ*).
- gene** *læk* viðskeyti sem táknar „rættur“, t.d. **psiko-a** sálrænn, geðrættur.
- genealog/o** *per* ættfræðingur. **-io** 1 ættfræði. 2 ættartala. **-ia** ættfræði-.
- gener/iáhr** *stæ* 1 geta (barn), æxlast, frjóvgast, frævast. 2 skapa, orsaka. **-a** getnaðar-, æxlunar-.
- ado** getnaður, æxlun. **-ema** frjósamur; afkastamikill. **-iloj** kynfæri, æxlunarfæri.
- into** karlkyns foreldri, (for)faðir. **-pova** fær til getnaðar.
- re-i áhr** 1 endurnýja; endurskapa. 2 endurfæða. **re-ado** endursköpun, endurfæðing.
- gener/o** ættkvísl.
- generaci/o** kynslóð. **de -o al -o** frá kyni til kyns. **-aro** ættartala.
- general/o** 1 hershöfðingi. 2 regluhöfðingi. **-a** hershöfðingja-. **-aro** hershöfðingjar allir saman.
- eco** hershöfðingjaembætti. **-edzino** hershöfðingjafrú. **-leütenanto** herdeildarhöfðingi.
- ĉef-o** æðsti hershöfðingi.
- generalisim/o** = **ĉefgeneralo**.
- generator/o** *eól* *rtæ* rafall. **indukelektra -o** *eól* spanrafall. **magnetelektra -o** *rtæ* rafsegulrafall.
- sinkrona -o** *rtæ* samfasarafall. **Van de Graaf -o** háspennugjafi. **motor-o** *rtæ* spennir.
- genetik/o** *vís* erfðafræði. **-a** erfða-, erfðafræðilegur. **-isto** erfðafræðingur.
- genez/o** upphaf, myndun, byrjun, uppruni, sköpun. **-a** byrjunar-, uppruna-.
- Genez/o** Fyrsta Mósebók (*Genesis*).
- geni/o** *goð* 1 (verndar)andi, hollvættur, (verndar)vættur. 2 hugvit, snilld, snilligáfa. 3 snillingur.
- a** snilldar-; snilldarlegur. **-aĵo** snilldarverk. **-ulo** = **genio** 3.
- genist/o** *gra* lithrís (*Genista*).
- genitiv/o** *mfr* eignarfall. **-a** eignarfalls-.
- genocid/o** *lög* þjóðarmorð.
- genot/o** *dýr* asna (*Viverra genetta*).
- genotip/o** líf erfðaeinkenni, erfðafar.
- Genovev/a** = **Ĝenoveva**.
- genr/o** 1 *mfr* kyn 2 *gra* *dýr* ættkvísl. **-a** ættar-, ætt-. **sub-o** *gra* *dýr* tegund.
- gent/o** 1 *sag* kynþáttur. 2 *gra* *dýr* ætt, kyn. 3 = **genro** 2. 4 *bib -oj* heiðingjar, þeir sem ekki eru gyðingar.
- a** kynþátta-. **-ano** ættflokksmaður. **-estro** aðalsmaður, höfðingi. **-opatro** ættfaðir.
- divers-a** sem hefur í sér ýmsa kynþætti. **inter-a** milli kynþátta, meðal kynþátta. **sam-ano** samlandi; ættingi.
- sen-a** kynþáttalaus. **sen-eco** kynþáttaleysi.
- Gent/o** *ldf* G(h)ent.
- genu/o** 1 *lfæ* hné. 2 skaut. 3 *tæk* kúluliður. **-a** hné-. **-e** á hné. **-i** *áhl* krjúpa á hné (einnig *stari sur la genuoj*).
- iĝi** lúta, falla á hné. **-igi** láta krjúpa. **-ingo** hnéhlíf. **-kavo** = **poplito**. **-osto** = **patelo**. **-artiko** hné, hnjáliður.
- side** á hækjum. **-tendeno** hnésbótarsin. **-ŝirmilo** = **genuingo**. **ĝis-a** hnéhár; hnéstuttur,
- ĝis-a pantalono** stuttbuxur. **inter-aĵo** skaut, kjalta. **sub-o** = **genukavo**. **sur-e** á hnjánum.
- unu-e** á annað hné, á öðru hnénu.
- geol/** *vís* vísindalegt forskeyti í merkingu jarð-, land-.
- geocentr/a** *sag* stj jarðmiðju-.
- geod/o** *jar* blaðra í bergi (með veggj þakta kristöllum sem allir snúa að miðjunni).
- geodezi/o** *vís* landmælingafræði; landmælingar. **-isto** landmælingafræðingur.
- geofagi/o** *læk* leirát.
- geofizik/o** *vís* jarðeðlisfræði. **-a** jarðeðlisfræði-.
- geograf/o** *per* landfræðingur. **-io** landafræði. **-ia** landafræði-. **-ie** landfræðilega.
- geolog/o** *per* jarðfræðingur. **-io** jarðfræði. **-ia** jarðfræði-.
- geomanci/o** *trú* jarðspámennska.
- geometr/o** *dýr* flatarmálsfræðingur. **-io** flatarmálsfræði. **-ia** flatarmáls-.
- geopolitik/o** landafræðistjórnsmál, landafræðistjórnsmálafræði.
- Georg/o** *per* Georg. **-a**, **-eta** Georgeta.
- Georgio/o** *ldf* 1 Georgía (fylki í Bandaríkjunum). 2 = **Gruzujo**.

- Georgik/oj** *bók* Búnaðarbálgur Virgils.
georgin/o = **dalio**.
geoteknik/o *byg* lóðarrannsókn.
geotropism/o *líf* jarðsælni, áhrif þyngdarafis á plöntur.
geotrup/o *dýr* tordýfill, molduxi (*Geotrupes stereorarius*) (= **sterkoskarabo**-).
-edoj skordýflaætt (*Geotrupidæ, Scarabæidæ*).
gepard/o *dýr* blettatígur, veiðihlébarði (*Acinonyx*) (= **časleopardo**).
ger/i *áhr* byg geirskera. **-o** geirskurður. **-ajo** geirungur.
ger/o *bib* gera (1/20 sikill).
gerani/o *gra* blágresi (*Geranium*). **-acoj** blágresisætt (*Geraniaceæ*).
Gerard/o *per* Geirharður.
gerbil/o *dýr* stokkmús (*Gerbillus*).
geriatri/o *vís* öldrunarlækningar.
geril/o skæruhernaður. **-ano** skæruliði.
Gerion/o *goð* Gerýanes (risi sem hafði þrjá líkami, samgróna um miðjuna).
gerlen/o *sig* dráttartaug.
german/o Þjóðverji. **-a** þýskur. **G-io, G-ujo** *ldf* Þýskaland.
G-a Federacia Respubliko Sambandslýðveldið Þýskaland, Vestur-Þýskaland.
G-a Demokrata Respubliko Þýska alþýðulýðveldið, Austur-Þýskaland.
-igi gera þýskan. **-ismo** þýskusletta. **-isto** þýskufræðingur. **-lingva** þýskumælandi, á þýsku.
alt-a háþýskur. **alt-a lingvo** háþýska. **jid-a = juda**. **malalt-a** plattþýskur, lágbýskur.
malalt-a lingvo plattþýska, lágbýska (þýskar mállýskur talaðar í Norður-Þýskalandi, Hollandi og Danmörku).
malnov-a fornþýskur. **malnov-a lingvo** fornþýska.
germani/o, germanium/o *efn* german, germaníum (*Ge*) (*frumefni nr. 32*).
Germanik/o *per* Germanicus.
Gernezejo *ldf* Guernsey.
Geront/o *per* Gerontíus.
Gertrud/o *per* Geirþrúður.
gerundi/o *mfr* agnarnafnorð.
Gesneriacoj *gra* sumargullsætt (*Gesneriaceæ*).
gest/o látbragð, bending. **-a lingvo** táknaál, merkjamál. **-e** með handapati. **-i** áhl pata.
-adi áhl hreyfa sig (til merkis um hugarfar). **-ema** ögrandi, áberandi. **ne-ema, sen-ema** fálátur.
Gestap/o *sag* leynilögregla nasista, Gestapó.
geta/o *inn* geta, japanskur Iskór.
Getseman/o *bib* Getsemane.
get(t)/o *sag* gyðingahverfi.
geum/o *gra* dalafífill (*Geum*).
ghett/o = **getto**.
gibi/i *áhr* sig bóma, hálsa (segl).
gibon/o *dýr* gibbon (e.k. api) (*Hylobates*).
Gibraltar/o = **Gíbraltar**.
giĉet/o söluop, afgreiðsluop, sölugluggi, farmiðagluggi. **teler-o** framreiðsluop.
Gideon/o *bib* Gídeon.
gig/o *sig* léttbátur.
giga/ *vís* gíga- (forskeyti eininga 10⁹).
gigant/o risi, jötunn. **-a** risa-, risalegur, risavaxinn; risastór. **-ismo** risavöxtur. **stelo-o** risastjarna.
Monto de la G-oj = Karkonoŝo.
Giges/o *goð* Gíges.
gik-gak *mfr* kvak-kvak (garg).
gilbert/o *eðl* gilbert (mælieining fyrir segulmagn í cgs-kerfinu).
Gilbert/o *per* Gilbert.
gild/o *sag* gildi, (iðn)félag. **-ano** gildisbróðir. **-estro** gildisstjóri.
Gilead/o *bib* Gíleað.
giloŝ/i *áhr* -o útfliur, útskurður (í málm).
gilotin/o fallöxi. **-i** áhr hálshöggva (með fallöxi).

- gilum/o** svartfugl, teista (*Urie*).
- gimn/** *vís* tækniforskeyti sem táknar **ber, nakinn**.
- gimnast/o** fimleikamaður. **-i** *áhl* gera leikfimiæfingar. **-ejo** leikfimisalur, fimleikasalur.
- iko** leikfimi; fimleikar. **-ika** leikfimi-, fimleika-. **-ilo** leikfimiáhald.
- gimnazi/o** menntaskóli. **-ano** menntaskólanemi. **-estro** rektor í menntaskóla, skólameistari.
- gimnofion/oj** *dýr* ormpöddur (*Gymnophiona*).
- gimnosperm/oj** *gra* berfrævingar (*Gymnospermæ*).
- gimnot/o** *dýr* hrökkáll (*Gymnotus electricus*). **-edo** hrökkálsætt (*Gymnotidæ*).
- gine/o** *hag* gínea, guinea, 21 shillingur.
- ginece/o 1** (í forngrískum heimildum) kvennadeild. **2** *gra* fræva.
- ginekolog/o** kensjúkdómalæknir. **-io** *læk* kvensjúkdómafræði. **-a** kvensjúkdóma-.
- Ginevra** *bók* Ginefra (eiginkona Artúrs konungs).
- ging...gang...giling...gilang...** kling.
- gingiv/o** *lfæ* tannhold (= **dentokarno**). **-ito** *læk* tannholdsbólga.
- gingival/o** *hlj* tannvarahljóð.
- ginglim/o** hjaraliður.
- gink/o** *gra* ginkótré (*Ginkgo biloba*). **-acoj** musterisviðarætt, ginkgóætt (*Ginkgoaceæ*).
- ginseng/o** *gra* ginseng (*Panax gvingvefolius*). **-a** **radiko** ginsengrót.
- gip/o** *dýr* gæsagammur (*Gyps Pulvus*) (= **ansergrifo**).
- gipaet/o** *dýr* lambagammur, skeggammur (*Gypaëtus*) (= **šafgrifo**).
- gips/o** gífs. **-a** gífs-, úr gífsi. **-i** *áhr 1* þússa með gífsi. **2** *byg* blanda með gífsi. **-ajo** gífsafsteypa.
- eca** gífskenndur. **-isto 1** gífsari, gífskreytari, múrari sem þússar með gífsi. **2** gífsmyndari.
- obandaĝo** gífsumbúðir. **-obildo** gífsmynd. **-oštono** gífs (steinn). **en-igi** setja í gífs. **Pariza -o** Parísarplástur.
- gipsofil/o** *gra* brúðarslæða (*Gypsophila paniculata*); dvergaslæða (*G. repens*).
- gipur/o** kniplingar; knipl, gullsaurmur.
- gir/i** *áhl* *nýy* snúast í hring, hvirflast. **-o 1** snúningur. **2** *lfæ* felling (í heilanum).
- ado** snúningur, það að snúast í hring, það að hvirflast. **-falko = ĉasfalko**. **-omagneta eđl** segulspennu-.
- girland/o** blómfesti. **-i** *áhr* skreyta með blómfestum. **kap-o** höfuðsveigur.
- giroskop/o** *tæk* snúður, snúða.
- gis/o** *tæk* steypujárn, pottur. **-a** *áhr* pott-, úr steypujárni. **-i** steypa, móta (járn). **-ejo** járnsteypustöð.
- isto** iðnaðarmaður í járnsteypu. **-briko** pottklumpur.
- gist/o** jastur, ger. **bier-o** ölger. **-i** *áhl* sýra. **-ajo** súrdeig. **sen-a** ósýrður.
- gitar/o** *tón* gítar. **-isto** gítarleikari.
- glabel/o** *lfæ* ennislétt, ennisbera.
- glac/o** *tæk* spegilgler. **-ovišilo** rúðupurrka.
- glace/a** *tæk* gljá-, gljáandi. **-o** *fag* gljái, slika. **-igi** gljá, gera gljáandi.
- glaci/o** ís, klaki. **-a** ís-; ískaldur, jökulkaldur; napur. **-e** kuldalega. **-ajo** (rjóma)ís, mjólkurís, ísmeti.
- ajisto** rjómaíssali. **-ejo** jökull. **-ero** ísmoli, klaki, ísklumpur. **-igi** *mat 1* frysta, gera að ísi. **2** gera ískaldan.
- iga** frost-; frysti-. **-igado** ísing. **-iĝi** frjósa; storkna, stirðna. **-ujo** ísgeymsla. **-umi** *áhr 1* gljá. **2** kæla.
- insulo = glacimonto**. **-kampe** ísbreiða. **-kreviĝo** ísruðningur. **-monto** borgarísjaki. **-rivero** skriðjökull.
- rompilo** ísbrjótur. **antaŭ-a** fyrir ísöld. **en-igi** teppa í ís. **sen-a** íslaus, auður. **sen-igilo** ísbroti, ísvari.
- pendo-o** grýlukerti, klakadröngull.
- glacis/o** *her* hallandi út frá víggirðingu.
- glacier/o** *jar* jökull.
- glad/i** *áhr* slétta (lín), strauja. **-ilo** straubolti, straujárn. **-istino** straukona. **-otabulo** strauborð, straubretti.
- maŝino** strauvél. **-felto** strauteppi.
- gladiator/o** skylmingamaður. **-aj ludoj** skylmingaleikar.
- gladiol/o** jómfrúljilja (*Gladiolus*).
- glagolic/o** *inn* fornslavneska stafrófið.
- glan/o 1** *gra* akarn. **2** *lfæ* reðurhúfa (*glans penis*). **-ingo** akarnsskál. **-arbo = kverko**. **-rikolto** akarnuppskera.
- mar-o = balano 1**.
- gland/o** *líf* kirtill, eitill. **endokrina -o** innkirtill. **ekzokrina -o** útkirtill. **salivaj -oj** munnvatnskirtlar, hræklar.

- (ec)a**, -**hava** kirtlakenndur; kirtla-. -**inflamo** kirtlabólga; hrossakvef. **migdal-o = tonsilo**.
lareol/o *dýr* vaðsvala (*Glareola*). -**edoj** vaðsvöluætt, trítlaætt (*Glareolidæ*).
glas/o glas. **likvor-o** líkjörglas. **vin-o** vínglas. **trinko-o** ölglas. -**aro** *tón* glasaharmóníka. -**ego** krús.
-**eto** lítið glas. **tigo-o** vínglas.
Glasgov/o *ldf* Glasgow. -**ano** Glasgobúi, maður frá Glasgow.
glat/a 1 sléttur, háll. 2 jafn. 3 blíður, mjúkur. -**e** jafnt; blíðlega; slétt. -**aĵo** sléttlendi; sléttur hluti.
-**eco** sléttleiki; mýkt, mjúkleiki; blíða; liðleiki. -**igi** slétta; hefla, jafna. -**iĝi** sléttast, jafnast.
-**umi** *áhr* strjúka, kjassa. **mal-a** 1 ósléttur, ójafn. 2 grófur; ófágaður. 3 óheflaður. 4 ófímur, afkáralegur.
mal-aĵo ójafna; ófágaður hluti. **ne-a = malglata**.
glatis/o veð ísing (á vegi).
glaŭbera salo glábersalt.
glaŭk/a *ská* blágrænn, sægrænn.
glaŭkom/o *læk* gláka.
glaŭkonit/o *ste* glákonít.
glav/o sverð. -**ingo** slíður. -**obati** *áhr* höggva með sverði. -**ofaristo** sverðasmiður. -**ofrapo** riddaradubbun.
-**opiki** *áhr* stinga með sverði.
glazur/o 1 glerungur, glerhúð. 2 *mat* sykurlúð. -**i** *áhr* gljábrenna; sykurlúða.
gleb/o *nýy* mold, jarðvegur.
glediĉi/o *gra* (lauftré frá Asíu og Ameríku) (*Gleditsia*).
Glejšeniacoj *gra* flækjuburknaætt (*Gleicheniaceæ*).
glekom/o *gra* malarinn og kona hans (*Glechoma*).
gli/o *tón* „glee“ (margraddaður söngur fyrir fjóra eða þrjá einsöngvara).
glicerio *gra* síkjapuntur (*Glyceria*).
glicerid/o *efn* glýseríð.
glicerino *efn* glýserín, glusserín. -**i** *áhr* smyrja með glýseríni. **nitro-o** nítróglýserín.
gliceroll/o *efn* glýseról.
glicin/o 1 *gra* sojabaunaætt (*Glycine*). 2 *efn* glýsín.
gliciriz/o *gra* lakkrís (*Glycyrrhiza glabra*). -**a akvo** lakkrísvatn. -**a radiko** lakkrísrót.
glikogen/o *lfe* glýkógen, dýrasterkja.
glikol/o *efn* glýkól.
glikoz/o = glukozo.
glim/o *ste* gljásteinn, glim, glím, glimmer. -**i** *áhl* glitra. -**oza** glímkenndur.
glioksal/o *efn* glýoxal.
glioksil/o *efn* glýoxýl.
gliptik/o steinskurðarlist. -**aĵo** skorinn gimsteinn.
gliptotek/o 1 safn skorinna gimsteina. 2 höggmyndasafn.
glir/o *dýr* svefnmús (*Glis*).
glis/i *áhl* flu svífa, rennifljuga, sviffiljuga. -**ilo** rennifluga. -**angulo** renniflugshorn. **akvo-ilo** skíðabátur.
glit/i *áhl* *tæk* 1 renna. 2 renna til; hrasa, skrika. 3 renna sér á skautum. 4 læðast. -**o** *hlj rtæ* 1 rennihljóð.
2 renna. -**a** háll, sleipur; óáreiðanlegur. -**ado** fótskriða. -**ejo** fótskriðuflötur; rennibraut. -**igi** láta hrasa.
-**iga** 1 háll. 2 vandasamur. -**ilo** skauti, ísleggur. -**umi** *áhl* fara á skautum, renna sér á skautum.
-**ŝuo** skauti; skíðaskór. -**veturilo** sleði. **de-i** *áhl* renna (af), detta (af). **el-i** *áhl* 1 skreppa. 2 læðast út.
en-i *áhl* læðast inn, laumast inn. **for-i** *áhl* laumast burt. **preter-i** *áhl* líða, fara framhjá. **tra-i** *áhl* smjúga í gegn.
aero-a svif-. **flanken-i** *áhl* = **jori**. **flanken-o = joro**. **rul-ilo** hjólaskauti. **ŝip-ejo** slippur, (bakka)stokkar.
vosto-ado *flu* stéldrag.
glob/o *tæk* 1 hnöttur. 2 kúla. -**a** hnattmyndaður; hnöttóttur, kúlumyndaður. -**a stelomaso** kúlupyrping stjarna.
-**aĵo = globo** 2. -**eto** 1 lítill kúla, kökkur. 2 glerkúla. **duon-o** hálfhnöttur, hálfkúla; hnatthvel.
ĵet-o *ípr* (málm)kúla (í kúluvarpi). **aer-eto** vindbóla. **bilarda -o** biljarðkúla.
mam-oj hnöttótt kvenbrjóst (á ungri konu). **okul-o** augnhnöttur. **plato-o, plat-o** ofanvarpsteikning (jarðarinnar).
regno-o ríkisepli. **ter-o** hnattlíkan, jörð. -**olagro** kúlulega.
globin/o *efn* glóbín.
globul/o *lfæ* blóðkorn. -**eto** *lfæ* = **trombocito**. **ruĝaj -oj = hematioj**. **blankaj -oj = leŭkocitoj**.
globulari/o *gra* kúlublóm (garðblóm) (*Globularia*). -**acoj** hnoðblómaætt (*Globulariaceæ*).

- globulin/o** *lfe* glóbúlín. **gama-o** gammaglóbúlín.
globus/o jarðlíkan.
glomerul/o 1 *læk lfæ* nýrnahnoðri. 2 *gra* blómhnoða. **-onefrito** nýrnahnyklabólga, nýrnahnoðrabólga.
glor/i *áhr bib* 1 vegsama, dásama. 2 prýða. 3 lofa. **-o** 1 *bib* vegsemd; dýrð. 2 frægð. 3 lof.
-a dýrlegur, dásamlegur; frægur. **-e** dýrlega, dásamlega. **-ado** dásömun, vegsömun. **-aĵo** dásendarverk.
-igi gera dýrlegan, gera frægan. **-iĝi** verða dýrlegur, verða frægur. **-inda** lofsverður, stórkostlegur.
-ama metorðagjarn. **-amo** metorðagirnd. **mal-i** *áhr* níða, ófrægja, ærumeiða, rægja.
mal-o ófrægð, svívirðing, smán. **sen-a** frægðarlaus, ófrægilegur, vansæmandi.
glos/o skýring, glósa. **-i** *áhr* útskýra, glósa. **-aro** glósur, orðskýringar.
glosin/o *dýr* tsetsefluga (*Glossina*).
glosit/o *læk* tungubólga.
glosofaring/a *lfæ* tungu- og kok-.
glosolali/o tungutal.
glosotomi/o *læk* tungunám.
glot/o *lfæ* raddfæri, (radd)bandaglufa. **-igita** *hlj* borinn fram með raddbandalokun.
-a plozivo *hlj* raddbandalokhljóð.
glu/i *áhr* 1 líma, sameina. 2 festa; klístra. **-o** lím, klístur. **-a** límkennur. **-ado** líming. **-aĵo** límfeni, límkvoða.
-aĵi *áhr* klístra; bera límkvoðu á. **-eca** seigur; límkennur. **-iĝi** festast. **-ilo** = **gluaĵo**. **-izi** = **gluaĵi**.
al-i *áhr* festa við, festa á. **al-iĝi** festast við. **al-iĝa** lím-, viðloðunar-. **kun-i** *áhr* líma saman, festa saman.
mal-i *áhr* losa, leysa. **re-i** *áhr* líma saman aftur. **trans-ebla** færi-, þrykki-. **amel-o** klístur. **birdo-o** fuglalím.
farun-o klístur. **fiŝ-o** = **iĥtiokolo**.
glucid/o *efn* kolvetni.
glucini/o = **berilio**.
glug/i *áhl* gutla (eins og vökvi í flösku), hlunka.
glu-glu-glu *mfr* klukk (kalkúna).
gluk/o *efn* glykó-, forskeyti sem merkir að efni hafi sykureiginleika eða innihaldi sykur.
glukoz/o *efn* glúkósi, þrúgusykur, dextrósa. **-emio** *læk* blóðsykur. **-urio** sykur í þvagi, þvagsykur.
hyper-emio of mikill sykur í blóðinu.
glum/o *gra* hismi (á korni).
glumel/o *gra* = **lodiklo**.
glut/i *áhr* kyngja, renna niður; gleypa. **-o** 1 teygur. 2 sopi. **-ado** kynging. **-ejo** 1 vélindi, kok. 2 hyldýpi; gin.
-ema gráðugur. **-emulo** mathákur, átvagl. **en-i** *áhr* 1 gleypa, svelgja. 2 eyða. **for-i** *áhr* rífa í sig, teygja.
mis-i *áhr* svelgjast á.
glutamin/o *vís* glútamín, glútamínsýra.
glutarat/o *efn* **-a acido** glútarsýra.
glute/o *lfæ* rasskinn, þjóhnappur.
gluten/o *efn* jurtalím, glúten. **-eca** límkennur.
gnafali/o *gra* kattarloppa (*Gnaphalium*); fjandafæla.
gnejs/o *ste* gneis.
Gnetacoj *gra* gnetluætt (*Gnetaceæ*).
Gnetofitoj *gra* vöndulsætt (*Ephedraceæ*).
gnom/o *goð* jarðvættur, dvergur, álfur.
gnomik/a bók sem lýtur að spakmælum, stuttorður.
gnomon/o 1 vísir á sólskífu, gnómon. 2 sólarúr.
gnostik/a trú sem lýtur að trúarspeki. **-ismo** trúarspeki, guðvísi. **-ulo** trúspekingur. **-o** = **gnozo**.
gnoz/o þekking (= **gnostiko**).
gnu/o *dýr* gnýr (*Connochaetes gnu*).
gobelin/o góbelínteppi (glitofið teppi), myndvefnaður.
gobi/o *dýr* öggur (*Gobio fluviatilis*).
Gobi/o *ldf* Góbí (eyðimörk í Mið-Asíu).
gobius/o *dýr* kýtlingur (*Gobius*). **-edoj** kýtlingaætt (*Gobiidæ*). **-oformaj** brúsar (*Gobiiformes*).
Godfred/o *per* Gottfréð.
goelet/o = **skuno**.

Goet/o *per* Goethe
gofer/o *bib* gófer. **ligno -a** góferviður.
gofr/i *áhr* fága, drífa, merla. **-ilo** myndamót. **-ajfo** upphleypt mynd.
Gogol/o *per* Gógol.
goj/o maður sem ekki er gyðingur.
gol/o *íbr* mark (í knattleik). **-ejo** mark (á leikvelli), markteigur. **-ulo** markvörður.
enpafi/jetpafi -on skjóta í mark. **-fosto** markstöng.
golf/o 1 flói. **G-o de Biskajo** Biscayaflói. **G-o de Finlando** Finnski flói, Kirjálabotn.
G-o de Meksikio Mexíkóflói. **G-o de Kalifornio** Kaliforníuflói. **G-o de Karpentario** Carpentariaflói.
Granda Aŭstralia G-o Ástralíuflói. **la Persa G-o** Persaflói. **2 = golfludo. -a** flóa-. **la G-a Fluo** Golfstraumur.
-ejo golfvöllur. **-eto** vík. **-ludo** golfleikur. **-ludisto** kylfingur.
Golgot/o *bib* Golgata.
goliard/o *inn* (á miðöldum) farandnámsmaður.
goliat/o *dýr* goliatsbjalla (*Goliathus*).
Goljat/o *bib* Golíat.
Gomor/o *bib* Gómorra (forn borg við Dauðahafið).
-gon/o *vís* -hyrningur.
gonad/o *líf lfæ* kynkirtill.
gondol/o gondóll, hengibátur. **-isto** gondólaræðari.
gong/o *tón* málmtrumba, málmbumba.
goniometr/o hornamælir. **-io** hornamæling; hornafræði. **radio-o** stefnumælir.
gonokok/o *líf* lekandahnettla. **-ozo** *læk* lekandasýking. **-emio** lekandasýking í blóðinu.
gonore/o *læk* = **blenoreo** lekandi.
gopak/o gópak (rússneskur dans).
Gordi/o Gordíon. **la G-a nodo** Gordíonshnúturinn.
Gorgi/o Gorgías (forngrískur heimspekingur).
Gorgon/o *goð* Gorgó.
gorĝ/o 1 *lfæ* háls (að framan), kverkar, hóst. 2 kok, barki. 3 *ldf* gil; gjá. 4 *tæk* þrengsli. 5 mjótt sund.
-a kverklegur, verk-, háls-. **-a konsonanto = guturalo. -eto** lítill háls. **-fundo** *lfæ* kverkabak. **el-igi** spýja.
blu-ulo *dýr* bláigða (*Luscinia svecica*). **plen-e** kröftuglega, fullum hálsi. **ruĝ-o, ruĝ-ulo** *dýr* = **rubekolo**.
-ŝirmilo hálsbjörg.
goril/o *dýr* górilla, górillaupi (*Gorilla*).
got/o *per* Goti. **-a** 1 gotneskur. **-a lingvo** gotneska. 2 = **gotika**.
Gotam/o *per* Gutama.
gotik/a 1 *hús* (um byggingarstíl) gotneskur. 2 *pre* (um letur) gotneskur, **-a prestipo = frakturo**.
fru-a frumgotneskur.
grac/o *kri* náð.
graci/a 1 yndislegur, viðfelldinn. 2 spengilegur, grannur. **-e** vinsamlega, með yndispokka.
-o, -eco viðfelldni, yndi, yndispokki. **-ulino** yndisfögur kona/stúlka. **mal-a** klunnalegur, klaufalegur.
mal-ulo búri, dóni. **sen-a** þokkalaus.
Graci/o *goð* þokkagyðja.
gracil/a *læk* grannur, grannvaxinn. **-eco** grannleiki. **mal-a** sver, þykkur, feitur.
grad/o *lög mfr stæ eðl* 1 stig, gráða. 2 tign. **la tria -o de pridemando** þriðju gráðu yfirheyrsla. **ekvacio de la dua -o** annarrar gráðu jafna. **-o de libereco** hlauparúm. **-o de modulado** *fja* mótunarstig.
-a 1 stigs-, gráðu-. 2 = **laŭgrada**. **-e** smám saman, smátt og smátt; skref fyrir skref, stig af stigi.
-aro 1 gráðuskipting, mælikvarði. **cirkla -aro** gráðuhorn. 2 stétt, tign. **-eco** stig, magn, flokkur.
-igi 1 raða (eftir hæfni), flokka. 2 skipta í stig/gráður. **-igo** flokkun; gráðuskipting. **-iga** flokkunar-,
-iga streko mælistrik. **-iĝi** *eðl* skiptast í stig. **alt-a** gæða-, fyrsta flokks. **plej alt-e** fullkomlega, frábærlega.
dua-a annars flokks; framhalds-. **tria-a** þriðji í röð, þriðja flokks. **laŭ-a** (sem gerist) smátt og smátt.
unua-a fyrsta flokks; frum-, byrjunar-.
gradaci/o *mfr* stígandi (í máli). **inversa -o** hnígandi.
gradient/o *eðl stæ veð* 1 fallandi, stigull. 2 halli.
gradual/o *kri* messusöngsbók, grillari.
gradus/o 1 *bók* latnesk bragfræðiorðabók. 2 *stæ* hundraðshluti réttis horns.

graf/o greifi. **-eco** greifadómur. **-ejo** greifadæmi. **-ino** greifafrú, greifynja. **kastel-o** kastalagreifi. **land-o** landgreifi. **vic-o** aðalsmaður milli greifa og baróns að tign.

grafik/o 1 grafík. **2 = grafikajo.** **3 = grafismo.** **-a** grafískur; í/með skýringarmyndum. **-ajo** hnitarit. **-isto** grafíklistamaður.

grafism/o *mfr* rittákn.

grafit/o *ste* grafít, ritblý, ritsteinn.

grafolog/o rithandarfræðingur. **-io** rithandar(sál)fræði. **-ia** rithandarfræði.

graj/o eðl grei (geislaskammtseining).

grajl/o veð snjó Korn.

grajn/o 1 korn. **2** ögn. **3** kjarni. **4 = grano.** **-a** kornóttur; úr kornum. **-ajo** 1 mulið korn. **2** hag(askot).

-eca hrjúfur, grófur. **-eca ledo** rakaður hárfamur. **-eto** 1 smá korn. **2 = granulo.**

-igi mala, mylja (í korn), gera kornóttan. **-iĝi** bera frækorn. **-ovora** *dýr* fræetandi. **dis-igi** tína korn. **dis-iĝi** sá sér. **bel-o** fegurðarblettur. **cel-o** framsigti (á byssu). **sem-o** frækorn. **tut-a** heilhveiti.

grak/i *áhl* 1 krunka. **2** ræskja sig. **-o** krunk, garg.

Gral/o *god* gral.

gram/o eðl gramm. **deci-o** desígramm. **centi-o** sentígramm. **kilo-o** kíló, kílógramm. **mili-o** millígramm. **kilo-forto** kílógrammkraftur.

gram/o *lff* gram, gramlitun. **-negativa** gram-neikvæður. **-pozitiva** gram-jákvæður.

gramatik/o 1 málfræði, **ĝeneral-a -o** almenn málfræði, **kompara -o** samanburðarmálfræði, **historia -o** söguleg málfræði, **priskriba -o lýsandi málfræði.** **2** málfræðibók.

3 frumatriði, grundvallaratriði, grundvallarreglur. **-a** málfræði-; málfræðilegur. **-isto** málfræðingur. **kontraŭ-a** sem stríðir gegn málfræðireglum/málkerfinu. **laŭ-a** eftir málfræðinni.

gramin/o *gra* = **graminaco.** **-acoj** grasætt (*Graminæ*), grasjurtir.

gramine/o = **graminaco.**

gramofon/o grammófónn, plötuspilari. **-a disko** hjómplata.

gran/o forn þyngdareining lyfsala (= u.þ.b. 0,06 grömm).

Granad/o *ldf* Granada.

granat/o *gra* granatepli. **-ujo** *gra* granattré (*Punica granatum*). **-arbo** = **granatujo.**

Granĉak/o *ldf* Gran Chaco.

grand/a 1 stór. **2** mikill; gamall. **-o** stærð, magn, númer. **-ajo** mikill hlutur. **-eco** 1 stærð. **2** mikilleiki, mikilvægi. **natura -eco** full stærð. **-ega** gríðarstór; gríðarmikill. **-egulo** jötunn, risi.

-eta frekar stór. **-igi** stækka, láta vaxa. **-iĝi** verða stór, vaxa; verða fullorðinn.

-ulo stórmenni; aðalsmaður. **mal-a** 1 lítill, smár. **2** smávægilegur; ómerkilegur, lítillfjörlegur. **mal-ajo** smáræði. **mal-eco** smæð, lítillleiki. **mal-ega** ofurlítill. **mal-igi** smækka. **mal-ulo** dvergur. **ne-a** lítilllegur, heldur smár. **pli-igi** stækka, gera stærri. **pli-iĝi** vaxa, aukast, verða stærri. **plimal-igi** smækka, minnka, gera minni. **plimal-iĝi** minnka, verða minni. **po-a** heildsölu-.

po-e í stórkaupum, í heildsölu. **po-isto** heildsali. **pomal-e** = **detale.** **tro-a** hóflaus, óhófsamur. **tro-igi** ýkja, gera of mikið úr. **-anima** göfugur, göfuglyndur. **mal-anima** þröngsýnn; nostursamur.

Mal--Azio Litla-Asía.

grandioz/a stórfenglegur, tilkomumikill. **-e** stórfenglega. **-o, -eco** mikilleiki, mikilfengi.

mal-a lítilmótlegur, lítillfjörlegur.

granit/o *ste* granít. **-a** 1 granít-, úr granít. **2** grjótharður; harðsnúinn.

granol/o = **granulo** **2.**

granul/o *lfæ* 1 lítið korn, ögn. **2** *lyf* smápilli. **-ajo** meðal úr smápillum. **-eca** kornóttur. **-omo** *læk* bóla.

tuberkul-ozo dreifberklar, berklafar.

granulocit/o *læk* kornfruma; kyrnikorn. **hiper-emio** kornfrumuofmærgð í blóðinu.

hipo-emio kornafrumuskortur í blóðinu.

grapfrukt/o *gra* greip, greipaldin. **-arbo** greipaldintré.

grapl/o *sig* dreki, gripur. **-i** *áhr* slæða, gripa, krækja.

grapol/o *gra* klasi. **-ĉerizo** = **paduso.**

graptolit/o *ste* berghvelja.

gras/o *bib* fita, feiti; spik; mör. **-a lfæ** *mat efn jar pre fag* **1** feitur, digur. **2** saðsamur. **3** feitugur; fitu-. **4** frjósamur. **-i** *áhr* smyrja. **-aĉa** spikfeitur, offeitur. **-ajo** *mat bib* **1** spik. **2** krás. **-aja** feitugur.

-**eco** fita, það að vera feitur. -**ega** spikfeitur, mjög feitur. -**eta** *pre* þriflegur, holdugur.
-igi 1 fita. 2 bera á (völl). -**igaĵo** = **grasumo**. -**iĝi** 1 fitna. 2 verða frjósamur. -**umo** áburður.
-umi *áhr* bera á (völl). **mal-a** 1 *lfæ* magur, horaður. 2 *mat* fitulítill. 3 ófrjósamur. **mal-eco** megurð.
mal-iĝi megrast, verða magur, horast. **tro-iĝi** verða offeitur. **kandel-o** sterín. **lan-o** ullarfeiti.
ŝmir-o smurning, feiti. **urso-o** bjarnarfeiti. -**histo** fituvefur.
grat/i *áhr* 1 klóra. 2 krafsa. 3 rispa, hripa. -**o** klór, rispa, skeina. -**ilo** skafa, klóra. **de-i** *áhr* skafa af.
el-i *áhr* klóra (úr e-m). **for-i** *áhr* strika út. **pri-i** *áhr* klóra, hripa.
graten/i *áhr* *mat* baka í gratíni. -**ado** bökun í gratíni. -**aĵo** matur í gratíni.
gratifik/i *áhr* gefa bónus, gefa þokkabót. -**o** bónus, þokkabót, þóknun.
gratiol/o *gra* náðarjurt (gömul lækningajurt) (*Gratiola*) (*G. officinalis*).
gratul/i *áhr* samfagna, óska til hamingju. -**o** hamingjuósk. -**on** til hamingju. -**a** samfagnandi, hamingju-
-egon hjartanlega til hamingju.
grav/a 1 mikilvægur, áriðandi. 2 alvarlegur; hættulegur. -**e** alvarlega. -**i** *áhl* skipta máli. -**aĵo** áriðandi mál.
-eco mikilvægi, þýðing. -**ega** mjög mikilvægur; úrskerandi. -**igi** gera læti út af. -**ulo** mikilvægur maður, stórlax.
mal-a 1 lítilvægur. 2 óáriðandi. **mal-igi** gera lítið úr.
graved/a *lif* 1 óléttur, þungaður. 2 efnisríkur; fullur. -**eco** óléttu. -**igi** gera barnshafandi. -**iĝi** verða þungaður.
-ulino ólétt kona, þunguð kona.
gravimetri/o *efn* þyngdarmæling.
graviol/o *gra* -**arbo** broddótt annóna (*Annona muricata*).
gravit/i *áhl* stj 1 dragast að þungamiðjunni. 2 dragast í hring (e-s). -**o** *eðl* stj þyngdarafli, aðdráttarafi.
-a þyngdar-, aðdráttar-
gravur/i *áhr* *tæk* 1 rista, stinga. 2 letra (á málmi). 3 grópa hljóðbylgjur á (hljómplötu).
4 -i en sia(n) memoro(n) festa sér í minni/huga. -**o** 1 stungin lína. 2 = **gravurajaĵo**.
-ado gróftur (í málm eða tré), leturgróftur. -**aĵo** útskurður, myndskurður. **fortakva -aĵo** ætilist.
-ilo grafalur, grefill. -**isto** leturgrafari, myndskeri. **kupro-o** koparstunga. **ligno-o** tréskurður.
zinko-o sinkstungur.
greb/o = **podicipo**.
greft/i *áhr* *gar sku* græða (t.d. grein á annað tré eða líffæri í annan mann). -**o**, -**ado** græðing.
-aĵo 1 ágræðslukvistur. 2 ígrætt líffæri; líffæri til ígræðslu. -**ilo** græðingarhniður.
en-iĝi vera græddur (**en** = við). **kun-i** *áhr* græða saman. **burgon-i** *áhr* brumgræða (= (**in**)okuli).
greg/o hjörð (búpenings) (einnig myndrænt). -**a** hjarð-, -**a instinkto** hjarðhvöt. -**ejo** rétt, stía.
kun-iĝi safnast; koma saman.
Gregor/o *per* Gregor.
Gregori/o *per* Gregoríus. -**a** gregoríanskur. -**a ĉanto** gregoríanskur messusöngur.
-a kalendaro gregoríanska tímatalið.
grejhund/o mjóhundur.
grejs/o *ste* sandsteinn.
grek/o Grikki. -**a** grískur. **G-io**, **G-ujo** **G-land** *ldf* Grikkland. **nov-a lingvo** nýgríska.
gren/o *gra* korn; kornvara. -**ejo** (korn)hlaða. -**ero** frækorn.
grenad/o *her* handsprengja. -**isto** handsprengjukastari.
Grenad/o *ldf* Grenada.
grenadil/o *gra* 1 píslaraldin. 2 píslarblóm (*Passiflora edulis*).
grenadir/o = **grenadisto**.
grenat/o *ste* granat (glerkenndur steinn). -(**kolor**)**a** dökkrauður.
Grenland/o = **Gronlando**.
Grenobl/o *ldf* Grenoble (bær í Frakklandi).
Grenviĉ/o *ldf* Greenwich.
gres/o *gra* gras. -**ejo** hagi, beitaland. **en-igi** beita (skepnum).
Greta *per* Gréta.
gri/o gróft malað korn, grjón. -**aĵo** vellingur.
grif/o *inn* *dýr* 1 flugskrimslí. 2 gammur. **anser-o** = **gipo**. **kadavro-o** = **neofrono**. **ŝaf-o** = **gipaeto**.
grifel/o 1 stíll, grifill. 2 alur. -**i** *áhr* marka fyrir með al.
grifon/o grýfon.

- gril/o** *dýr krybba (Gryllus). ia -o zumas al li en la cerbo* hann er vitlaus í e-ð. **-edo**j engisprettuætt.
- birdo** = lokustelo.
- grimac/o** gretta. **-i** *áhl* gretta sig. **-ema** glottandi.
- grimp/i** *áhl gra* klifra, klífa, stíga upp. **-a gra** klifur-. **-o** klifur. **-ado** klifur, það að klífa. **-isto** klifrari.
- ulo** *dýr* klifrari; klifurfugl. **el-i** *áhl* klifra út. **malsupren-i** *áhl* klifra niður, stíga niður. **-oplanto** klifurplanta.
- grinc/i** *áhl* marra, ískra. **-o** marr, brak, hrikt. **-ado** ískur, urg; gnístran. **-igi** gnísta.
- grindeli/o** *gra* grindelía (gömul lækningajurt) (*Grindelia*).
- griot/o** *efn gar* súrt kirsuber, mórilla.
- grip/o** *læk* kvefsótt, influensa, flensa. **-a** flensu-. **-ulo** influensusjúklingur. **kontraŭ-a** gegn influensu.
- griv/oj** *efn mat* hamsar, skræður.
- griz/a** **1** grár. **-aj haroj** hærur. **2** þungbúinn, þungur. **-o** grátt, grár litur. **-ajo** grár blettur. **-eco** grámi.
- igi** gera gráan. **-iĝi** grána. **-ulo** **1** gráskeggur, maður grár fyrir hærur, gráhærður maður. **2** gráni.
- grizajl/o** málverk í gráum litbrigðum eingöngu.
- Grizelda** *per* Gríshildur.
- Grizon/o** *ldf* Graubünden.
- grizu/o** námugas.
- groc/o** *hag* gross, tólf tylftir. **-isto** grósséri, heildsali.
- Groenland/o** = Gronlando.
- grog/o** rommblanda, grogg.
- grond/i** = grundi.
- Gronland/o** *ldf* Grænland. **-a** grænlenskur. **-a lingvo** grænlenska. **-ano** Grænlendingur.
- grop/o** *lfæ* spjaldhryggur.
- gros/o** *gra* stikilsber. **-ujo**, **-arbusto** stikilsberjarunni (*Ribes grossularia*).
- Grosulariacoj** *gra* stikilsberjaætt (*Grossulariaceæ*).
- groŝ/o** *sag* **1** skildingur. **2** smámynt. **-a** skilinga-. **petro-o** Péturspeningur.
- grot/o** hellir, hvelving.
- grotesk/a** skrípalegur, fáránlegur, afkáralegur. **-ajo** skrípalæti, skrípamynd. **-ulo** kynlegur maður.
- gru/o** **1** *dýr* trana (*Grus*). **2** *tæk* krani, lyftitæki.
- grujer/o** svissneskur ostur frá Gruyère.
- grum/o** **1** hestasveinn. **2** ungbjónn.
- grumbl/i** *áhl* mögla, nöldra, urra. **-(ad)o** nöldur, mögl, urr. **-ema** nöldrúnarsamur. **-ulo** nöldrari.
- grumel/o** *mat* kökkur.
- grund/o** *læk* **1** jarðvegur. **2** jörð. **3** árfarvegur; sjávarbotn. **4** lóð. **5 = fon**o. **-a** undirstöðu-; jarðar-. **-i** *áhl* sig stranda. **-ado** strand. **plafon-o** byg jörð sem göng eru í.
- sub-o** jarðlagið næst undir gróðurmoldinni.
- grunt/i** *áhl* rýta.
- grup/o** hópur, flokkur. **sanga -o** *læk* blóðflokkur. **-a** flokks-, hóp-. **-e** í hópi; hópum saman.
- aĉo** óaldarflokkur. **-ano** flokksmaður, félagi. **-ejo** félagsheimili. **-eto** **1** lítill hópur; klíka. **2** *tón* tvíslag.
- igi** flokka, raða niður. **-iĝi** safnast í hóp(um), hópast. **diskut-o** *fél* umræðuhópur.
- labor-o** starfshópur. **prem-o** þrýstihópur.
- gruz/o** **1** möl, mylsna. **2** *læk* nýrnasandur. **3** salli. **-i** *áhr* mola, mölva. **-a** malar-; sem möl er í.
- malsano** steinsótt.
- gruz/o** *per* Grúsíubúi. **G-io**, **G-ujo** *ldf* Grúsía.
- guan/o** *gar* gúanó.
- guanak/o** *dýr* villilamadýr (*Lama huanachus*).
- guaŝ/o** *fag* **1** gúmmívatnslitir. **2** málverk með gúmmívatnslitum. **-i** *áhr* mála með gúmmívatnslitum.
- gubernator/o** = guberniestro.
- guberni/o** landstjóradæmi, land, jarlsdæmi. **-estro** *her* **1** landstjóri. **2** virkisstjóri.
- Gudeniacoj** *gra* stilkblómaætt (*Goodeniaceæ*).
- gudr/o** tjara. **-a** tjörugur. **-i** *áhr* tjarga. **karba -o** koltjara. **pina -o** furutjara. **-a akvo** tjöruvatn.
- otuko** tjargaður segldúkur.
- guf/o** *dýr* úfur (*Bubo bubo*).
- guĝ/o** holjárn, holmeitill. **-i** *áhr* hola.
- gujav/o** *gra* gúafa. **-arbo**, **-ujo** gúafatré (*Psidium (guajava)*).
- Gujen/o** *ldf* Guyenne (hérað í Frakklandi).

- gul/o** *dýr* jarfi, fjallfress (*Gulo gulo*).
- gulaŝ/o** *mat* gúllas.
- gulden/o** gyllini.
- gum/o** 1 gúmmí, gúmm, gúm. 2 strokleður (= **fratgumo**). **araba -o** arabískt gúmmí. **-a** gúmmí-.
- i áhr** klístra, líma. **-eca** gúmmíkenndur. **for-i áhr** skafa út. **maĉ-o** tyggigúmmí. **frot-o**, **skrap-o** strokleður.
- gumigut/o** *gra* brúnleit viðarkvoða.
- gun/o** *dýr* kvíga.
- Guneracoj** *gra* skreppuætt (*Gunneraceæ*).
- gurd/o** lírukassi. **-i áhr** 1 spila á lírukassa. 2 þvæla. **-ita** þvældur, margtugginn.
- disko-o** plötusjálfsali, sjálfsalagrammófónn. **pingla -eto** spiladós. **-isto** lírukassaspilari.
- Gurk/o** *per* gúrkha (frá Nepal).
- gurnard/o** *dýr* urrari (*Trigla urnardus*).
- guru/o** *trú* gúru, andlegur leiðsögumaður.
- gust/o** 1 smekkur, smekkvísi. 2 bragð, keimur. 3 stíll, háttur. **-i áhl** bragðast; vera á bragðið.
- igi** setja bragð í; krydda. **-igaĵo** krydd; bragðefni. **-umi áhr** bragða á, bragða, smakka.
- umo** smekkur. **-umado** 1 smekkur (sem skilningarvit. 2 það að bragða á sýnishorni.
- umisto** vínmatismaður. **-ohava** smekklegur; sem bragð er að. **-oplena** 1 smekklegur.
- 2 smekkvís **-osento = gustumado**. **antaŭ-o** forsmekkur. **post-o** keimur. **sen-a** 1 bragðlaus.
- 2 ósmekklegur. 3 smekklaus, ósmekkvís. **sen-igi** dofna, verða bragðlaus.
- barel-i áhl** vera með tunnubragði. **bon-a** 1 bragðgóður. 2 = **gustoplena** 1. **bon-o** 1 gott bragð.
- 2 smekkvísi. **bon-igi** gera bragðgóðan. **brul-a** með brunabragði. **malbon-a** bragðvondur.
- marĉo-a** slímugur að bragði. **subtil-a** greindur.
- Gustav/o** *per* Gústaf.
- guŝ/o** belgur, ertubelgur, baunabelgur, belgfræ. **el-igi** strjúka úr belg.
- gut/i áhl** 1 drjúpa. 2 láta drjúpa, drjúpa af. **-anta** rennandi blautur. **-o læk hús** 1 dropi. 2 sopi. 3 ögn.
- e** í dropatali. **-ado** leki. **-eti áhl** seytla. **-eto** smádropi. **-igi** láta drjúpa, dreypa. **-iga** dropa-.
- igilo** pípetta, dreypipípa, mæligler. **-ujo** 1 þakrenna. 2 lekaskál (undir steikarteini).
- de-adi áhl** renna burt, þorna. **de-igi** þurrka. **de-igilo** uppþvottagrind. **el-i áhl** vætla út, seytla út, leka.
- el-igi** gefa frá sér vökva. **en-i áhr** dreypa í. **tra-(ad)i áhl** síast í gegnum. **po-e** í dropatali.
- po-igi** dreypa (vökva) í dropatali. **po-igilo** dreypipípa.
- guta/o** *efn* gúmm.
- gutaperk/o** *efn* gúttaperka, togleður.
- Gutenberg/o** *per* Gutenberg.
- gutural/o** *hlj* (= **velaro**) kokhljóð.
- guvern/i áhr** ala upp, fóstra. **-isto** heimiliskennari. **-istino** kennslukona (á heimili).
- guzl/o** *tón* guzla (slavnesk fiðla með einum streng).
- Gvadalkivir/o** *ldf* Guadalquivir (fimmta lengsta fljót Íberíuskaga).
- Gvadelup/o** *ldf* Gvadelúp (eyjaklasi sem er franskt yfirráðasvæði í Karabíska hafinu).
- Gvajan/o** *ldf* Gvæjana (land í norðaustanverðri Suður-Ameríku).
- Gval/o = Kimro.**
- Gvam/o** *ldf* Gvam (bandarískt yfirráðasvæði í Vestur-Kyrrahafi).
- gvaran/o** *gra* gvarana.
- gvarani/o** Guarani-indíáni.
- gvardi/o** *her* lífvörður, varðlið. **-ejo** varðstofa. **antaŭ-o = avangardo** 1. **post-o = ariergardo**.
- gvat/i áhr** 1 gægjast á, kíkja á. 2 gæta. **-isto** varðmaður. **-ejo** varðberg; varðturn; varðtunna (á siglutré).
- Gvatemal/o** *ldf* Gvatemalaborg. **-io** Gvatemala. **-ia** gvatemalskur. **-iano** Gvatemali, Gvatemalabúi.
- Gvebr/o = Gebro.**
- gveril/o = gerilo.**
- gvid/i áhr** 1 vísa veg, fylgja, leiða. 2 leiðbeina. 3 vísa átt, stjórna. **sin -i** átta sig.
- a** leiðar-; vegvísunar-; leiðbeiningar-. **-o** 1 stefnubraut, vegvísun. 2 meginregla.
- ado** 1 leiðbeining. 2 leiðsögn. 3 stjórn. **-adi áhr** leiðbeina áfram.
- anto** fylgdarmaður, leiðsögumaður, leiðtogi. **-ilo** 1 leiðarstjarna. 2 leiðarmerki. 3 leiðarvísir. 4 varða.
- 5 stýri. 6 mið (á byssu). **-isto** atvinnuleiðsögumaður. **mis-i áhr** leiða afvega. **ondo-ilo** útv bylgjuleiðari.
- radio-ilo** radióviti. **-libro** leiðsögubók, leiðarvísir.
- Gvine/o** *ldf* Gínea. **-a** gínverskur, gíneskur. **-ano** Gínei, Gínverji, Gíneubúi.
- Nov-o** Nýja-Gínea, Nýja-Guinea. **-o-Bisaŭ** Gínea-Bissá. s. **Papuo, Iriano.**

- Ĝ, ĝ** *mfr* 9. stafur esperanto-stafrófsins.
- ĝ/o** *mfr* gé með hatti (heiti bókstafsins ĝ).
- Ĝafar/o** *per* Djaafar (aðalráðherra Harúns el-Rasíd).
- ĝain/o** trú jaínisti. **-ismo** jaínismi.
- Ĝakart/o** *ldf* Djakarta (höfuðborg Indónesíu).
- ĝangal/o** frumskógur, kjarrskógur (á Indlandi). *la leĝo de la -o* frumskógarlögmał.
- a febro** mýrarkalda, malaría. **sbr. makiso, savano, praarbo.**
- ĝarden/o** *gar* garður (blómagarður, kálgarður, aldingarður). **botanika -o** grasagarður.
- publika -o** skrudgarður, skemmtigarður. *la pendantaj -enoj* hangandi garðar.
- la -o Edena** aldingarðurinn Eden. **zoologia -o** dýragarður. **-a garð-**. **-i áhr** stunda garðyrkju. **-eto** lítill garður.
- isto** garðyrkjumaður. **pejzaĝa -o** landslagsarkitekt. **-istiko** garðyrkjufraeði. **infan-o** leikskóli.
- infan-istino** fóstira. **frukto-o** aldingarður. **legom-o** matjurtagarður. **rok-o** steinhæð (í garði).
- vinber-o** vingarður, vínekra. **vintro-o** gróðurskýli.
- ĝarter/o** sokkaband. **la ordeno de la Ĝ-o** sokkabandsorðan.
- Ĝavo** Java (forritunarmál).
- ĝaz/o = ĵazo.**
- ĝel/o** *efn* hlaup.
- ĝem/li** *áhl* 1 stynja, andvarpa, kveina. 2 kurra. **-o** stuna, andvarp, kvein; kveinstafir. **-adi áhl** kveina lengi.
- ado** 1 andvörp. 2 andvarpan. **-ego** pungt andvarp. **-eto** vol. **-inda** sem rétt er að stynja af. **ek-i áhl** urra.
- el-i áhr** stynja (e-u) upp. **for-i áhr** stynja burt. **pri-i áhr** harma, syrgja.
- dolor-i áhl** bera sig illa vegna sársauka. **plor-i áhl** væla, öskra hátt. **sopir-i áhl** stynja ofsalega.
- ĝemel/o** *dýr* 1 tvíburi. 2 hliðstæða. **-a** tvíbura-. **-a urbo** vinabær. **-igi** gera að vinabæjum. **tri-o** þríburi.
- kvar-o** fjórburi. **kvin-o** fimmburi. **ses-o** sexburi. **sep-o** sjóburi.
- Ĝemelloj** *stj* Tvíburarnir (stjórnumerki).
- ĝemin/a** *læk* tvísettur. **du-a** tví-. **du-a pulso** tvípúls. **kvar-a** fjór-. **tri-ismo** þrípúlsástand.
- ĝen/li** *áhr* 1 ama, valda óþægindum. 2 бага, trufla. **-i sin** vera feiminn, koma sér ekki að.
- ne -i sin** hika ekki við. **-a** leiðinlegur, óþægilegur, óþekkur. **-o** truflun; ónæði, óþægindi. **-ado** *efn* truflun.
- ajo** ónæði, óþægindi. **-ateco** óró, kvíði. **-eco** 1 leiðinleiki. 2 klípa. **-ulo** leiðindamaður, plága. **ne-ata** frjáls.
- sen-a** látlaus, viðhafnarlaus. 2 ófeiminn, hispurslaus. **sen-aĉa = trosenĝena.**
- sin-a** feiminn. **sin-ado** feimni. **trosen-a** blygðunarlaus.
- ĝendarm/o** herlögreglumaður. **-aro** herlögreglulið. **-ejo** herlögreglustöð.
- ĝeneral/a** almennur. **-e** almennt; yfirleitt. **-ajo** almenningsálit. **-eco** það að vera almennt.
- igi** gera almennan; algilda, alhæfa.
- Ĝenev/o** *ldf* Genf, Genève, Ginevra, Genevra. **-ano** Genfarbúi, maður frá Genf.
- Ĝenĝis = Ĝinĝis.**
- ĝeni/o = genio** 1.
- Ĝenov/o** *ldf* Genúa. **la -a Golfo** Genúafłói.
- Ĝenovev/a** *per* Genoveva.
- ĝenr/o** *bók* *ĝag* 1 svið, listgrein. 2 mynd úr þjóðlífinu.
- ĝentil/a** kurteis, hæverskur. **-e** kurteislega. **-ajo** greiðvikni. **-eco** kurteisi, hæverska.
- ulo** heiðursmaður, þrudmenni. **mal-a** ókurteis, grófur. **ne-a** ókurteis.
- ĝentleman/o** séntilmaður, göfugmenni, heiðursmaður.
- ĝerbos/o = dipodo.**
- ĝerm/o** *dýr* *gra* 1 kím, frjó. 2 gerill. 3 upptök. 4 frjóangi, spíra. 5 = **ĝoso**. **-i áhl** 1 spíra, skjóta frjóngum.
- 2 spretta, koma upp. **-ado** spírun, álun; myndun. **-ingo** *gra* = koleoptilo.
- ek-i áhl** fara að spíra; byrja að koma upp. **sen-a** *læk* dauðhreinsaður. **sen-igi** dauðhreinsa.
- ĝerman/o** Germani. **-a** germanskur. **Ĝ-io, Ĝ-ujo** Germanía.
- ĝermen/o** *læk* sýklafrumur.
- Ĝermal/o** *sag* sprettumánuður (7. mánuður í almanaki frönsku byltingarinnar, 21. mars – 19. apríl).
- ĝest/o** hetjukvæði.
- ĝet/o** *sjó* hafnargarður, lendingarbryggja, öldubróttur. **-kajo** skipabryggja. **-kapo** bryggjusporður, bryggjuhaus.
- ĝi** *mfr* það (persónufornafn, oftast notað í stað nafnorðs sem táknar hlut). **-a** þess.
- ĝib/o** 1 *dýr* hnúður (á baki). 2 kryppa (á baki). 3 *gra* liður (á jurtt). **-a** 1 hnúðóttur; með kryppu.
- 2 bungumyndaður. **-ajo** bunga. **-igi** beygja. **-igi la dorson** skjóta upp kryppu. **-igi** skjóta upp kryppu,

beygjast. **-ulo** kroppinbakur, krypplingur. **unu-a** *dýr* með einn hnúð á baki.

Ĝibraltar/o *ldf* Gíbraltar. **-a markolo** Gíbraltarsund.

Ĝibuti/o *ldf* Djíbútí.

ĝigollo ástsveinn, danssveinn, leigudansari; spjátrungur.

Ĝil/o *per* Egidíus.

ĝimkan/o *íþr* íþróttamót.

ĝin/o **1** *mat* einiberjabrennivín, einiberjavín, gin, sénever. **2** *trú* andi (í múhameðstrú).

Ĝin/o *trú* nafnbót á stofnanda jainisma. **-ano** = **ĝaino**. **-ismo** = **ĝainismo**.

Ĝingis-Ĥan/o *sag* Djengis-Khan.

ĝirli *áhr* **hag** **1** ábekja. **2** framselja, árita. **3** yfirfæra, afsala. **4** *bif sig* breyta stefnu; slaga.

5 *efn* snúa skautunarfleði. **-o** undirskrift framseljanda. **-ado** **1** ábeking, framsal, áritun.

2 stefnubreyting, beygja. **-aĵo** framsal. **-anto** framseljandi, ábekingur. **-ato** ábekingarhafi, framsalshafi.

-ebla flytjanlegur; sem framselja má. **-ejo** beygja. **harpingla -o** kröpp sneiðingsbeygja.

blinda -o blind beygja. **-ilo** yfirfærslublað. **-indikilo** stefnuljós.

ĝiraf/o *dýr* gíraffi (*Camelpardalis giraffa*). **-ido** gíraffakálfur. **-edoj** gíraffaætt (*Giraffidæ*).

Ĝirond/o *ldf* Gironde-fljót. **-io** Gironde-hérað (í Frakklandi). **-isto** *sag* Gírondíni.

ĝis *mfr* **I.** (*fs.*) **1** til, að. **2** allt til, allt að. **3** ekki seinna en á. **II.** (*st.*) þangað til, uns. **- nun** hingað til. **- tiam** þangað til. **ĝis la!** bless! **de kapo - piedoj** frá hvirfli til ilja. **de matene - vespere** frá morgni til kvölds. **- kiam?** hve lengi?, hversu lengi? **III.** (*forskeyti sem jafngildir fs.*) *Dæmi:* **-nuna** núliðinn, fyrrverandi, (sem var) hingað til, **-ebrie** uns (þú ert) orðinn drukkinn, **-funda**, **-osta** hreinasti, argvítugasti. **-maleola** ökkkladjúpur.

-morte ævilangt. **-nombrado** niðurtalning. **-rande** barma-, **-vivi** lifa þangað til.

Ĝofred/o *per* Gottfreð.

ĝojli *áhl* gleðjast. **-a** glaður; gleði-. **-o** gleði, fagnaður. **-egi** *áhl* fagna; ráða sér ekki fyrir gleði.

-ego ofsagleði. **-igi** gleðja. **-iga** gleðjandi. **ek-i** *áhl* fara að gleðjast. **mal-i** *áhl* syrgja, vera hryggur.

mal-a **1** hryggur, sorgbitinn. **2** sorglegur. **mal-o** sorg; mæða. **mal-igi** hryggja, gera hryggan.

sen-a fagnaðarlaus, gleðisnauður. **-krio** gleðióp. **viv-o** lífsgleði. **ĝu/li** *áhr* njóta; hafa gaman af.

-a skemmtilegur, unaðslegur. **-o** nautn, ánægja; unaður, gleði. **-ado** velþóknun; það að njóta.

-ego unaður, yndi. **-ema** munaðargjarn. **-emulo** munaðarseggur. **-igi** gleðja. **-iloj** *efn* nautnalyf, nautnavara.

-amo munaðarfýsn. **ek-i** *áhr* fara að njóta.

ĝust/a **1** réttur. **2** nákvæmur. **-e** **1** rétt. **2** nákvæmlega; einmitt. **-aĵo** hið rétta, e-ð rétt.

-igi **1** stilla, stemma, rétta. **2** ávíta. **-iga** leiðréttandi, bætandi. **-iglilo** stillir; órói (í úri).

al-igi laga (**al** = eftir). **-atemp** á réttum tíma, í tæka tíð. **mal-a** rangur, skakkur, ónákvæmur.

mal-aĵo villa. **mal-eco** ónákvæmni. **mal-igi** falsa, rangfæra, rangsnúa. **re-igi** = **ĝustigi**.

re-igi komast aftur í eðlilegt ástand, endurskipuleggja sig.

- ¹**H, h** *mfr* 10. stafur esperanto-stafrófsins.
- ²**h** *mfr* **1** (í skammstöfunum) H = a) **Hidrogeno**. b) **Hispana lingvo**. c) **henro**. d) H-lag. h = a) **horo**.
- b) **hekto**. **2** *tón* H. (*Ath.* **h** má nota í stað $\hat{}$, t.d. ch = \hat{c} .)
- h/o** *mfr* há (heiti bókstafsins h).
- ha!** *mfr* (undrunarhljóð) ha! -, -! **1** hæ, hó, ó. **2** ha - ha - ha (hláturshljóð).
- Habel/o** *bib* Abel.
- Habsburg/oj** *sag* Habsborgaraætt.
- haĉli** *áhr* *tæk læk* skyggja, strika. **-o** skuggastrik. **-ado** skakkstrikun. **-ilo** skakkstrikunartæki.
- Hades/o** *goð* **1** Hades, guð undirheima. **2** Hel.
- Hadrian/o** *per* Hadrianus. **-a** Hadrianusar-.
- Hafiz/o** *bók* Hafiz (persneskt skáld).
- hafni/o** *efn* hafnium, hafnín (*Hf*) (*frumefni nr. 72*).
- Hag/o** *ldf* Haag (höfuðborg Hollands).
- hagad/o** *inn* hagada (hluti Talmúds).
- hagiograf/o** *bib kri* helgisöguhöfundur. **-io** helgimannasögufræði.
- haĝ/o** pílgrímsferð til Mekku. **-ulo** pílgrímur sem hefur komið til Mekku.
- Haiti/o** *ldf* Haítí, Haíti. **-a** haítiskur. **-ano** Haítíbúi, Haítímaður.
- Hajfong/o** *ldf* Haiphong.
- hajk/o** *bók* hæka.
- hajl/o** *veð* **1** hagl; haglél. **2** demba. **-a** hagl-. **-i** *áhl* **1** vera haglél. **2** rigna. **-ero** haglkorn. **-eto** smáhaglkorn.
- Hajnan/o** *ldf* Hainan.
- hak/i** *áhr* **1** höggva. **2** slá, hamra á. **3** kasta fram. **-ata stilo** rykkjóttur stíll. **-o** högg. **-ado** höggning.
- ajo** saxað kjöt; höggvið efni. **-eti** *áhr* brytja smátt, saxa. **-etajo** *mat* saxaður matur.
- etilo** kjötsax, söxunarvél. **-ilo** öxi; sax. **-ilego** stór öxi. **-ileto** lítil öxi. **-isto** = **arbohakisto**.
- ĉirkaŭ-i** *áhr* höggva (lauslega) til; höggva kant á. **de-i** *áhr* höggva af. **dis-i** *áhr* höggva sundur.
- el-i** *áhr* grafa úr. **for-i** *áhr* höggva upp. **tra-i** *áhr* hola út. **batal-ilo** vígöxi. **man-ilo** smáöxi.
- pajl-ilo** söxunarvél, hálmskurðarvél. **ŝton-isto** steinhöggvari; steinsmiður. **arbo-isto** skógarhöggismaður.
- hal/o** **1** skáli; salur. **2** sýningarskáli.
- haladz/o** **1** fúl gufun, fúl uppgufun. **2** ódaunn, daunn. **-i** *áhl* dauna. **-a** daunillur. **-igi** valda ódaun.
- iĝi, en-iĝi** kafna.
- halebard/o** atgeir, bryntröll, brynþvari. **-isto** hermaður vopnaður bryntrölli, kesjulíði.
- haleluja!** *mfr* halelúja. hallelúja.
- half/o** *ípr* framvörður (= **ŝirmisto**).
- haliaet/o** *dýr* haförn (*Haliaëtus*) (= **maraglo**).
- halíher/o** *dýr* útselur, gráselur (*Halichærus*).
- halo/o** *stj ljó* hringur, baugur, rosabaugur (um sól eða tungl), geislabaugur, ljósbaugur (á ljósmynd).
- kontraŭ-ilo** baughlíf.
- halofit/o** *gra* saltplanta.
- halogen/o** *efn* halógen. **-ido** halógenið.
- haloid/o** *efn* halógenefni. **-acidoj** halógensýrur. **foto-o** silfurbrómíð.
- halokromi/o** *efn* saltlitun (= **salkoloreco**).
- Haloeno, Haloino = Haloveno**
- Haloragacoj** *gra* maraætt (*Haloragaceæ*).
- Haloveno** Hrekkjavaka.
- hals/o** *sig* (segl)háls. **-i** *áhr* stagvenda.
- halt/i** *áhl* nema staðar, stansa. **-!** stans! **-o** stöðvun, stopp. **-adi** *áhl* drolla, hangsa.
- ejo** viðkomustaður, biðstöð. **-igi** stöðva. **-igilo** hemill. **-ilo** *vél tæk* stöðvunarnál.
- antaŭ-igi** *áhr* hindra, koma í veg fyrir. **ne-igebla** óhemjandi, óstillandi.
- sen-a** samfelldur, sífelldur, óslitinn, stöðugur. **batal-o** vopnahlé. **nokt-ejo** gistingarstaður. **spir-o** andartak.
- ŝip-o** viðkomuhöfn.
- halter/o** *ípr dýr* **1** handvog, lyftingalóð. **2** kólfur. **-i** *áhl* æfa sig í lyftingum.
- halucin/o** *tæk* skynvilla, ofsjónir, ofskynjun, ofheyryn. **-a** ofsjónar-. **-i** *áhr* villa sjónir fyrir.
- ato** sá sem sér ofsjónir. **-igilo** skynvilluefni. **-iĝi** sjá ofsjónir. **-ozo** = **halucina deliro**.
- halucinaci/o** = **halucino**.
- haluks/o** *lfæ* stóratá.
- halva/o** *mat* halva (sælgæti).

- hamadriad/o** *goð* 1 trjádís. 2 arabískt apatrýni (*Papio hamadryas*).
- hamak/o** hengirúm.
- hamamelid/o** *gra* hamamelistré (*Hamamelis*). **-acoj** nornaheslisætt, hamamelisætt (*Hamamelidaceæ*).
- aĵo** hamamelis(efni).
- Haman/o** *bib* Haman (sjá Esterarbók).
- Hamburg/o** *ldf* Hamborg. **-ano** Hamborgarbúi, Hamborgari.
- Hamilkar/o** *per* Hamilkar.
- hamiltonian/o** *eðl* 1 Hamilton-fall. 2 Hamilton-virki.
- Hamlet/o** *bók per* Hamlet.
- hamstr/o** *dýr* hamstur (*Cricetus cricetus*). **-i** *áhl* hamstra. **-ado** hömstrun.
- Hamurab/o** *sag* Hammúrabí.
- Han/o** *per* Han-þjóðin (í Kína). **-a** Han-, hanverskur.
- hanap/o** *inn* bikar (frá miðöldum).
- handikap/o** *íþr* 1 jafnaðarkappreið, forskotshlaup. 2 = **handikapaĵo**.
- i** *áhr* gera (e-m) erfiðara fyrir, gefa forskot. **-aĵo** forskot.
- handspik/o** = **bovungo** = **manstango**.
- hangar/o** *flu* flugskýli.
- Hanibal/o** *sag* Hannibal.
- Hanoj/o** *ldf* Hanoi (höfuðborg Víetnams).
- Hanovr/o** *ldf* Hannóver (stór borg í Saxlandi). **-io** Hannóver (fyrirverandi ríki). **-ano** Hannóverbúi.
- hans/o** Hansabandalag. **-a** Hansa-. **-ano** meðlimur í Hansabandalagi.
- hant/i** *áhr nýy* 1 ganga aftur í. **-ata** sem reimt er í. 2 sækja að.
- Hanumant/o** *goð* Hanúman (apakonungur).
- haom/o** *trú* haoma.
- hapal/o** *dýr* silkiapi (*Hapale*). **-edoj** silkiapaætt (*Hapalidæ*).
- har/o** *lfæ* hár (einstakt). **-oj** hár. **-a** hár-, hæru-. **-a flanko de felo** hárhamur. **-aĵo** 1 hærður líkamshluti. 2 reyfi, feldur. **-aĵa** hærður, loðinn. **-aro** 1 feldur. 2 = **haroj**. 3 = **peruko**. **-ego** bursti, stinnt hár.
- eto** 1 dúnn; fingert hár. 2 *pendi de -eto, esti sur -eto*: hanga í hári. **-iĝi** verða loðinn. **sen-a** 1 hárlaus. 2 sköllóttur, snoðinn. **sen-iĝi** verða hárlaus, missa hár. **sen-igo** háreyðing.
- sen-iga ungento** háreyðingarmeðal. **sen-igi** eyða hári á, svipta (e-n) hárum.
- sen-ulo** sköllóttur maður, skalli. **aksel-oj** holhandarhár. **blank-a** hvíthærður.
- ĉeval-o** hrosshár (= **krino**). **gland-o** *gra* kirtilhár. **griz-ulo** gráhærður maður, gráskeggur, gráhærður öldungur.
- kamel-oj** úlfaldahár. **kap-oj** = **haroj**. **kol-oj** fax, mön. **lip-oj** 1 yfirvararskegg; varaskegg. 2 veiðihár.
- makul-a** flekkóttur, dilóttur. **mol-a** dúnmjúkur, mjúkhærður. **multe-a** hárugur, hármikill. **naz-o** nefhár.
- okul-oj** augnahár. **pub-oj** skapahár, hreðjaskegg. **ruĝ-a** rauðhærður. **vang-oj** vangaskegg.
- harakir/i** *áhl* rista sig á kviðinn. **-o** kviðrista.
- Hararo** *ldf* Harare (höfuðborg Simbabve) (hét áður Salisbury).
- Harc/o** *ldf* Erzsjöll.
- hard/i** *áhr* herða, stæla. **-ado** stæling, herðing. **-ebla** sem hægt er að herða. **-ebleco** herðanleiki.
- iĝi** herðast, stælast, harðna. **-iteco** harðnað ástand. **mal-i** *áhr* mýkja; veikja. **rapid-a** hraðharðnandi.
- harem/o** 1 kvennabúr. 2 konur í kvennabúri.
- haring/o** *dýr* síld (*Clupea harengus*). **virg-o** matjessíld.
- Har-Magedon** *bib* Harmagedón, Harmageddon.
- harmon/o** *eðl* yfirtónn.
- harmonio/o** 1 samhljómur. 2 samræmi. 3 samlyndi. **-a** 1 samhljóma, hljómfagur. 2 samræmdur, í samræmi. **-i** *áhl* vera í samræmi, koma heim við; vera samhljóða. **-igi** samræma.
- mis-a, ne-a** ósamhljóma; ósamræmdur, í ósamræmi. **-scienco** *tón* hljómfærði.
- harmonik/o** 1 = **buŝharmoniko**. 2 = **harmoniscienco** *ath*. **ekki** harmoníka. **anĉ-o, blov-o, buŝ-o** munnharpa. Best væri að nota **harmoniko** í þessari merkingu. **frap-o** hljómborð, ásláttarhljóðfæri með nótnaborði.
- frot-o, glas-o** glerharmoníka. **tir-o** harmoníka, dragspil (= **akordiono**).
- harmonium/o** (stofu)orgel, harmóníum.
- harmoniz/i** *áhr* raddsetja.
- Harold/o** *per* Haraldur.
- harp/o** *tón* harpa. **-a** hörpu-. **-i** *áhl* leika á hörpu. **-isto** hörpuleikari. **eol-o** vindharpa.
- harp/i** *dýr* 1 harpörn (*Thracaëtus harpyia*). 2 kerlingarskass, gribba.

- Harpi/o** *god* refsinnorn (há Forngríkkjum, kvenlegt skrímsli með vængjum og klóm), sbr. **Furio**.
harpun/o skutull. **-i** áhr skutla. **-ado** skutl. **-isto** skutlari. **-ĵetilo**, **-kanono** skutulbyssa.
Harun-al-Rašid/o *sag* Harún-el-Rasjíd.
haruspeks/o *trú* innyflaspámaður.
Hasdrubal/o *sag* Hasdrúbal.
hasi/o *efn* hassíum, *hassín* (Hs) (*frumefni nr. 108*).
haspel/o **1** *klæ* rúlla, hesputré, vinduás, spilmöndull. **2** *rtæ* = **bobenilo**. **-i** áhr vinda upp, hespa.
hast/i *áhl* nýy flýta sér. **-o** flýtir, hraði. **-a** bráður, bráðlátur, fljótlyndur. **-ema** fljótlegur. **sen-e** hægt, seint.
hašiš/o hass, kannabis. **-ano** hassneytandi. **-ismo** *læk* kannabiseitrun.
haŭbiz/o *her* stutt víð fallbyssa, fallbyssa með hárrí skotlínu.
haŭli *áhr* **1** draga, toga. **2** hafa í eftirdragi, hafa í togi. **-a** **vojo** dráttarbraut. **-a** **šipo** dráttarbátur.
Haŭmea **1** *god* **Hámea** (havaísk frjósemisgyðja). **2** *stj* **Hámea** (dvergrikistjarna).
haŭs/o gróska (í atvinnulífi).
haŭser/o *íbr* kaðall, reipi.
haŭsier/o *ver* spákaupmaður. **-a** **pozicio** spákaupmennska.
haŭt/o **1** skinn, húð. **2** hýði; börkur. **-a** *eðl* skinn-, húð-. **-ego** þykkt skinn. **-ero** skóf, flasa, hreistur.
-eto himna; þunn skinn. **en-a** = **enderma**. **sen-igi** flá. *sen-igi la kranion de*: flá höfuðleður af.
sub-a innan húðar, undir húð. **dik-a** þykkskinnaður. **dik-ulo** þykkskinnungur (= **pañidermo**).
ruĝ-ulo rauðskinni, indíáni. **ungo-eto** naglaband. **vaks-o** vaxhimna.
hav/i *áhr* **1** hafa. **2** eiga. **3** vera með (e-ð). *jen vi havas*: þetta hefurðu. *Kian daton ni havas hodiaŭ?*
Hver er mánaðardagurinn í dag? (**Ath**. *havi* er ekki notað sem hjálparsögn). **-o** = **havaĵo**.
-ado eign, það að eiga, það að hafa. **-aĵo** eign, hafurtask. **-ebla** fáanlegur. **-igi** fá, útvega.
-inda æskilegur, eftirsóknarverður. **ek-i** áhr fá; hafa skyndilega. **en-i** áhr innihalda; innibinda; rúma, taka, hýsa.
en-o *hei* **1** innihald. **2** inntak, efni. **en-eco** rúmtak; afkastageta. **mal-i** áhr vanta, skorta.
ne-i áhr hafa ekkert, eiga ekkert. **ne-o**, **ne-ado** örbirgð, skortur. **ne-ebla** ófáanlegur. **nemal-ebla** ómissandi.
sen-a bláfátækur, allslaus. **senen-a** tómur, auður. **sen-igi** svipta auði, gera fátækan.
sur-i áhr vera í (fötum), hafa á sér. **bon-a** efnaður. **bon-o** *hag* **1** inneign. **2** = **bonhave**. **bon-eco** velmegun.
Havaj/o *ldf* Havaí-ey. **-a** Havaí-, frá Havaí. **-ano** Havaíbúi. **-io**, **-lando** Havaí (fylki í Bandaríkjunum).
Havan/o *ldf* Havana (höfuðborg Kúbu). **-a** Havana- (t.d. *-a cigaro*: havanavindill).
haven/o **1** höfn. **2** hæli, skjól. **-a** hafnar-. **-isto** hafnarverkamaður. **-digo** = **moleo**. **-imposto** hafnargjöld.
antaŭ-o ytri höfn. **komerc-o** verslunarhöfn. **milit-o** flotahöfn.
Havr/o *ldf* Le Havre (hafnarborg í Frakklandi).
hazard/o **1** tilviljun. **2** = **hazardludo**. **-a** hættulegur, glæfralegur. **-e** af tilviljun. **-i** áhr hætta (e-u).
-ludo hættespil.
he! *mfr* hó, hæ, halló.
Heb/o *god* Heba (dóttir Seifs og Heru, gyðja eilífs æskublóma).
hebefreni/o *læk* æskuvitglöp, æskugeðveiki, ungæðisgeðrof.
hebet/a *læk* fábánalegur, sljór. **-eco** *læk* sljóleiki.
hebre/o **1** hebrei. **2** gyðingur. **-a** hebreskur; gyðinga-. **-eco** gyðingleiki.
-ino hebresk kona; gyðingakona. **-ismo** **1** hebreatrú, gyðingatrú. **2** hebresk orðatiltæki; hebreskur siður.
-isto hebreskumaður. **ne-o** = **gojo**. **nov-a lingvo** nýhebreska.
Hebrid/oj *ldf* Suðureyjar. **Nov- -oj** Nýju-Hebrideseyjar (s. **Vanuato**).
heder/o *gra* bergflétta (*Hedera*). **venen-o** *gra* = **sumako venena**.
hedisar/o *gra* auðnublóm, lykkjubaunir (garðblóm) (*Hedysarum*).
hedonism/o *hei* sældarhyggja, nautnafíkn.
hedonist/o nautnaseggur, nautnamaður, sældarhyggjumaður.
Hedvig/o *per* Heiðveig.
Hefest/o *god* Hefaistos, guð eldsins.
Hegel/o *hei* *per* Hegel (þýskur heimspekingur). **-ano** Hegelismi. **-ismo** Hegelismi.
hegemoni/o yfirráð, forusta, drottinvald. **-a** forustu-.
heĝ/o *gar* limgerði, limgirðing.
Heĝaz/o *ldf* Hedjas.
heĝir/o *trú* **1** flótti Múhameðs til Medína (15. júlí, 622 e.Kr.). **2** tímatal múhameðstrúarmanna. (Til þess að reikna út kristna árið *y* sem samsvarar múhameðstrúarárinu *x*, nota formúluna $y = x + 621,54 - \frac{3x}{100}$).

hejl! *mfr* áfram!.

hejm/o 1 heimili, heimkynni, heimahús. **2 = hejmlando.** -a heimilis-, ali-, heima-. -e heima. -en heim. -eca heimilislegur, notalegur. -igi temja. -ama, -osida heimakær, heimelskur. **ali-ulo** ókunnugur maður. **ekster-e** að heiman. **el-igi** bera út úr húsi. **sam-ano** sambýlismaður. **sen-a** heimilislaus. **sen-ulo** flakkari. -lando fósturjörð. -veo heimprá.

hejt/i áhr hita, hita upp. -a hitunar-. -ado hitun. -aĵo eldsneyti. -ilo hitunartæki. -isto hitunarfræðingur. **antaŭ-i** áhr hita fyrirfram. **antaŭ-ilo** forhitari. **super-i** áhr yfirhita, ofhita.

akvo-ado miðstöðvarhitun (með heitu vatni). **ban-ilo** vatnshitari (í bað). **vapor-ado** gufuhitun.

Hekat/o goð Hekate (gyðja undirheima).

Hekate/o *per* Hekateus.

hekatomb/o 1 hundraðsblót; stórförn. **2** fjöldamorð.

hekl/i áhr rakka niður.

Hekl/o *ldf* Hekla (íslenskt eldfjall).

heksaedr/o = sesedro.

heksagon/o = sesangulo. -a *ste* sexstrendur.

heksametr/o ská sexfættur bragliður, sexliða, hexameter.

heksan/o *efn* hexan.

heksod/o *eðl rtæ* sexskauti.

heksoz/o *efn* hexósi.

hekt/ *tæk* hekt-. -aro hektari.

hektik/a *læk* tæringar-.

hektol/ *vís* hektó- (forskeyti eininga10³).

hektograf/o *pre* fjölríti. -i áhr fjölríta.

Hektor/o *bók* Hektor (Príamsson).

Hekub/o *bók* Hekúba (kona Príamúsar Trójukonungs).

hel/a 1 bjartur. **2** ljós. **3** skær. -eco 1 birta. **2** hreinleiki. -igi *efn* 1 gera bjartan. **2** hreinsa, skýra. **3** framkalla (filmur). -igo *ljó* framköllun. -igilo framkallari. -igi verða bjartur, birta; lifna upp.

dis-igi skara í (eldinn). **mal-a** 1 dökkur, dimmur. **2** skýjaður; þykkur.

mal-igi gera dimman, gera dökkan; dekkja; myrkva.

Helas/o *ldf* 1 = Helenujo. **2 = Grekujo.**

helebor/o *gra* hnerrijurt (*Helleborus*). **blanka -o = veratro.** **nigra -o** *gra* jólarós (*Helleborus niger*).

helen/o *per* Helleni, Forngríkki. -a hellenskur, forngrískur. -eco einkenni Hellena. -igi semja að háttum Hellena. -ismo 1 hellenismi, síðgrísk fornmenning. -isto hellenisti. **antaŭ-a** forhelleniskur.

Helen/o *bók* Helena.

heler/o heller (gömul þýsk smámynt).

Helespont/o *ldf* Hellusund.

Helgoland/o *ldf* Helgoland.

heliant/o *gra* sólblóm, sólfífill (*Helianthus annuus*) (= sunfloro). **tubera -o** jarðpera (*Helianthus tuberosus*).

heliantem/o *gra* sólrós (*Helianthemum*).

helic/o *stæ tæk* 1 skrúfa; spaðar (á skipi). **2** skrúfulína. **ĝustigebla -o** stillanleg skrúfa.

variigebla -o skiptiskrúfa. **dekstruma -o** hægri skrúfa, rétt skrúfa. **livuma -o** vinstri skrúfa, öflug skrúfa. -a 1 skrúfulaga. **2** skrúfuknúinn, skrúfu-. -a **postfluo** loftvörr. -ero *eðl tæk* skrúfusnúningur.

helicoid/o *rum* gormlína. -a gormlínu-.

helic/o *dýr* 1 snigill (með kuðung) (*Helix*). **2 = helikso.** -a snigils-, snigla-.

-forma gormlaga, gormlagaður, hring-, vind-. -forma **štuparo** hringstigi.

Helikon/o *ldf* Helíkonfjall (í Böötíu, annað heimkynni menntagyðjanna).

Heikoniacoj *gra* klólijuætt (*Heliconiaceæ*).

helikopter/o *flu* þyrta, þyrilvængja.

helikriz/o *gra* eilífðarblóm (= imortelo, eternfloro), sólargull (*Helichrysum*).

heliks/o *lfæ* ytri rönd eyrans.

helio/ *vís* (orðshluti úr grísku = sun), sól-.

- heliocentr/a** *stj* sólmiðju.
Heliodor/o *sag* Helíodoros.
heliograf/o *her veð* **1** sólskinsmælir. **2** sólríti. **-io** sólrítun.
heliogravur/o = fotogravuro.
heliokemi/o *eðl stj* sólarefnafræði.
Heliopol/o *ldf* Helíópólís (heiti nokkurra borga).
helioskop/o *stj* sólsjá, sólarsjónauki.
heliostat/o *ljó* sólarhald.
helioterapi/o *læk* lækning með sólargeislun (= **sunterapio**), sólskinslækning.
heliotrop/o *gra ste* sunnublóm, vaniljublóm (*Heliotropium*).
heliotropism/o *gra* sólsækni.
helium/o *efn* helíum, helín (*He*) (*frumefni nr. 2*).
helm/o *sag* hjálmur (frá miðöldum)
helmint/o *læk* innyflaormur. **-ozo** ormaveiki. **-ologio** ormafræði.
helode/o *gra* (vatnaplanta) (*Helodea*).
Heloiz/o *bók* Heloísa.
helot/o *sag* þræll (í Spörtu).
help/i *áhr* hjálpa; aðstoða, vera til aðstoðar. **-i sin, -i al si** bjarga sér, bjargast. **-o** hjálp, aðstoð.
-a hjálpar-, hjálpanði. **-anto** hjálparmaður, aðstoðarmaður; hjálpari. **-e de** með hjálp (e-s).
-ebla sem hægt er að hjálpa. **-ema** hjálpsamur, greiðvikinn. **-ilo** hjálparmeðal. **-isto** (atvinnu-)aðstoðarmaður.
ek-i *áhr* veita skyndihjálp. **inter-i** *áhr* miðla, sætta. **kun-i** *áhr* vinna saman. **kun-anto** samverkamaður.
mal-i *áhr* hindra, tálma, afstýra. **mal-o** *efn* hindrun, tálmun; afturkippur. **mal-a** hindrandi.
sen-a **1** hjálparlaus, umkomulaus; ósjálfbjarga. **2** ekki við hjálpanði, óbætanlegur.
sen-eco hjálparleysi, úrræðaleysi.
Helsink/o *ldf* Helsinki (á finnsku), Helsingfors (á sænsku) (höfuðborg Finnlands).
helvel/o *gra* skuplur (*Helvella*). **-acoj** skupluætt (*Helvellaceæ*).
helvet/o *per* Helvetíumaður. **-a** helveskur. **H-io, H-ujo** *ldf* **1** Helvetía. **2** Sviss. **-ia** svissneskur.
hem/o *efn* = **hemakromogeno**.
hemakromogen/o *efn* blóðlitunarefni.
hemant/o *gra* blóðlilja (*Hæmanthus*) (= **sangofloro, sanglilio**).
hemat/ *læk* (orðshluti úr grísku) = blóð-.
hematemez/o *læk* blóðuppsala, blóðspýja.
hemati/o *læk* rautt blóðkorn. **-olizo** blóðtálnaleysing. **-opoezo** blóðkornamyndun.
hematin/o *efn* hematín.
hematit/o *ste* blóðsteinn, járnglans, hematít.
hematodiagnoz/o *læk* blóðsjúkdómsgreining.
hematodinamik/o blóðafllfræði.
hematogene/a dissemodo de mikroboj dreifing gerla í blóðrásinni.
hematologi/o blóðfræði.
hematom/o blóðkúla, margúll.
hematop/o *dýr* tjaldur (*Hæmatopus ostralegus*) (= **marpigo**). **-edoj** tjaldaætt.
hematoterapi/o *læk* blóðsjúkdómalækning.
hematozo/o *læk* **malaria -o = plasmodio 1.**
hematuri/o blóðmiga, blóð í þvagi.
hemerokal/o *gra* hádegislilja (*Hemerocallis fulva*); daglilja (garðblóm) (*H. flava*) (= **taglilio**).
hemi/ *vís* (forskeyti úr grísku) = hálf-, helftar-.
hemianestez/o tilfinningaleysi í öðrum helmingi líkamans, helftardofi.
hemianopsi/o *læk* helftarblinda.
hemikrani/o = migreno.
hemion/o *dýr* hálfasni (*Equus hemionus*).
hemiplegi/o *læk* helftarlömun, hálfvisnun. **dekstra -o** lömun í hægri síðu.
-ulo maður lamaður í annarri síðu.
hemipter/oj *dýr* skortitur (*Hemiptera*).

- hemisfer/o** 1 *ldf* stæ hálfhnöttur, hálfkúla, hvel. 2 *stj* hnatthelmingur; hnatthvel. 3 *lfæ* heilahvel.
-a hálfhnöttóttur, hálfkúlumyndaður.
hemistik/o *ská* hálf ljóðlína.
Hemodoracoj *gra* dreyrablómaætt (*Haemodoraceæ*).
hemofili/o *læk* dreyrasýki.
hemoglobin/o *læk* blóðrauði. **-emio** blóðrauði í blóðvökva, blóðvökvarauði. **-urio** blóðrauðapvag.
hemoliz/o = **hematiolizo**.
hemolizin/o *læk* blóðleysandi efni.
hemoptiz/o *læk* blóðhósti, blóðspýtingur.
hemoragi/o *læk* blæðing.
hemoroid/oj *læk* raufaræðahnútar, gyllinæð. **-a** gyllinæða-.
hemostaz/o *læk* blóðrásarstöðvun; blæðingarstöðvun. **-a** sem stemmir blóðrás. **-a pinçilo** æðarklampi.
-a drogo lyf til að stöðva blóðrás.
hen/i *áhl* hneggja. **-o** hnegg.
hena/o hennalitur.
Henegovi/o *ldf* Henegouwen, Hainaut (hérað í Belgíu).
henr/o *eðl* *rtæ* henrý (spañeining).
Henriet/a *per* Hinrika.
Henrik/o *per* Hinrik.
heparin/o *læk* heparín.
hepat/o *lfæ* *læk* lifur. **-a** lifrar-. **-a oleo** lýsi. **-a kolbaso** lifrarpylsa. **-a arterio** lifrarslagæð.
-a koliko gallkveisa. **-aĵo** *mat* lifrarkæfa. **gras-aĵo** gæsalifrarkæfa. **-ito** *læk* gulusótt, lifrarbólga.
-ulo lifrarveikur maður. **-herbo**, **-musko** lifrarmosi, skógarblámi (garðblóm) (*Hepatica*).
hepatik/o *gra* = **hepatmusko**.
hept/ *vís* (orðshluti úr grísku = **sep**) sjö-.
heptagon/o = **sepangulo**.
heptan/o *efn* heptan.
heptod/o *rtæ* *útv* sjöskauti.
Hera *goð* Hera (dóttir Krónosar og Rheu, eiginkona Seifs, sbr. **Junono**).
Herakl/o *goð* Herakles. **la laboroj de -o** þrautir Heraklesar.
herakle/o *gra* bjarnarkló (*Heracleum giganteum*).
Heraklit/o *hei* Heraklitos (grískur heimspekingur).
heraldik/o *vís* skjaldarmerkjafræði. **-a** skjaldarmerkja-. **-isto** skjaldarmerkjafræðingur.
herb/o *gra* 1 jurt. 2 grængresi; gras. **-a** 1 jurta-; jurtarkenndur. 2 gras-; grösugur.
-aĉo illgresi (= **trudherbo**). **-aĵo** grös og jurtir, jurtagróður. **-aro**, **-okovro** engi, graslendi.
-ejo 1 engi. 2 grasvöllur. **-ejreĝino** = **ulmario**. **-ero**, **-eto** grasstrá. **-icido** *gra* jurtaeitur, gróðureyðingarlyf.
-isto grasfræðingur. **-obedo** grasblettur. **-okampo** engi. **-oriĉa** grasmikill. **-ovora** plöntuetandi.
arom-oj ilmgresi. **bird-o** = **stelario**. **drog-oj** *læk* lækningajurt. **hepat-o** = **hepatmusko**, **hepatiko**.
hund-o = **agropiro**. **kat-o** = **katarío**. **lup-o** = **akonito**. **mar-oj** sjávargróður. **mon-o** = **tlaspo**.
pan-o = **greno**. **pot-oj** = **aromherboj**. **pul-o** = **pulikario**. **sango-o** = **akteo**. **spic-oj** = **aromherboj**.
trud-o illgresi. **tern-o** = **ptarmiko**. **veruk-o** = **kelidonio**. **vipur-o** = **ekio**.
herbari/o *gra* plöntusafn, grasasafn, jurtasafn.
Herbert/o *per* Herbert.
herc/o *eðl* herts. **kilo-o** kílóherts. **mega-o** megaherts.
Hercegovin/o *ldf* Hersegóvína.
hercini/a hersynskur. **H-a Arbaro** = **Nigra Arbaro**.
herd/o hjörð (hjarta o.þ.u.l.).
Herdo *ldf* (sjá nánar **insulo**) (eyja á yfirráðasvæði Ástralíu).
heredi/i *áhr* *læk* erfa. **-a** arfgengur, erfða-. **-e** að erfðum. **-o** 1 erfð. 2 = **heredaĵo**. **-aĵo** arfur, arfleifð.
-anto *lög* erfingi. **universala -anto** einkaerfingi. **-ebla** arfgengur. **-eco** *lög* *læk* 1 arfgengni. 2 ættgengni.
-igi arfleiða (e-n), arfleiða að (e-u). **-igo** arfleiðsla, arfleiðing. **kun-i** *áhr* samerfa. **kun-anto** samerfingi.
sen-igi gera arflausan.
herez/o 1 trúvilla, villutrú. 2 villukenning. **-a** trúvillu-, villutrúar-. **-eco** trúvilla. **-i** *áhl* halda fram trúvillu.
-ulo trúvillingur, villutrúarmaður. **ĉef-ulo** villutrúarstofnari.

- Herkul/o** 1 *per* Herkúles, Herakles (= **Heraklo**). 2 *stj* Herkúles (stjörnumerki).
- la Kolonoj de -o** Herkúlesarstólpar, Njörvasund, Gibraltarsund. -a trölls-, tröllslegur.
- Herkulan/o** *sag* Herkúlaneum (borg sem varð undir eðjustraumi við Vesúvíusargosið árið 79 e.Kr.).
- Herkules/o = Herkulo.**
- Herm/o** *per flf* 1 = **Hermeso**. 2 Hermesarsúla.
- hermafrodit/o** *dýr gra* viðrini. -a tvíkynja, tvítóla, viðrinislegur. -**eco** *líf* viðrinissköpulang.
- Hermafrodit/o** *goð* Hermafródítos.
- Herman/o** *per* Hermann.
- hermeneütik/o** *trú* ritskýringarlist (einkum um Biblíu).
- Hermes/o** *goð* Hermes (sonur Seifs og Maju, guð vegfarenda, kaupmanna og þjófa, sbr. **Merkuro**).
- busto = Hermo** 2.
- hermet/a = hermetika.**
- hermetik/a** *vís* 1 loftþéttur. 2 torskilinn. -**e fermita** loftþéttur, í loftþéttum umbúðum.
- eco** loftþéttleiki; torskiljanleiki.
- hermit/a** *stæ* hermískur.
- Hermon/o** *sag* Hermonfjall.
- herni/o** *læk* kviðslit, haul. -a kviðslits-. -**ulo** maður sem hefur kviðslit.
- herniari/o** *gra* brúðurt (mjög lágvaxin) (*Herniaria*).
- Hero/a** *bók* Herós.
- hero/o** *goð* 1 hetja, kappi. 2 hálfguð. 3 aðalpersóna, söguhetja. -a hetju-, hetjulegur.
- a poemo** hetjukvæði. -**ajo** hetjudáð, afreksverk. -**eco** hetjuskapur, hetjuhugur.
- ino** 1 kvenhetja. 2 aðalkvenpersóna. -**a-komika** grátbroslegur.
- Herod/o** *sag* Heródes. -**o la granda** Heródes mikli.
- o la kvaronprince** Heródes (Antípas) fjórðungsstjóri. -**ano** Heródesarsinni.
- Herodias** *per* Heródías (mággona og eiginkona Heródesar fjórðungsstjóra).
- Herodot/o** *per* Heródótos.
- heroid/o** *bók* hetjuljóð.
- heroin/o** *efn* heróín. -**omanio** heróínfíkn.
- herold/o** 1 kallari. 2 boðberi. -i *áhr* boða, lýsa (e-u) yfir.
- Herostrat/o** *per* Heróstratos. -**e** eins og Heróstratos.
- herpet/o** *læk* áblástur; áblásturssótt. -**o zona = zoster** 2.
- hers/o** felligrind, fellihurð.
- hes/o** *per* Hessenbúi. **H-io, H-ujo, H-lando** Hessen.
- hesperid/o** *gra* kvöldstjarna, næturfjóra (*Hesperis*).
- Hesperidin/oj** *goð* Vesturdísir (en Herakles rændi gulleplum þeirra).
- hetajr/o** *sag* hetera; gleðikona.
- hetero/** *vís* (orðshluti úr grísku), ósam-, ólíkur, öðruvísi.
- heterodoks/a** rangtrúaður; frábrugðinn.
- heterogen/a** *vís* ósamkynja; misþátta; misleitur.
- heteronomi/o** *fél* ósjálfstæði.
- heteropolar/a** *efn* víxlþóla.
- heteropoliacid/o** *efn* blönduð sýra.
- heterotrof/a** *gra* sem lýtur að ófrumbjarga lífverum.
- heterozigot/o** *líf* arfblandingur, arfblandinn maður.
- hetman/o** 1 kósakkaforingi. 2 herforingi.
- heüristik/o** *hei* aðleiðsluráðning.
- Heziod/o** *per* Hesíódos (forngrískt skáld).
- hezit/i** *áhl* hika. -**o** hik, hikun. -**a** hikandi. -**ema** óráðinn, hikandi. -**igi** láta hika, gera hikandi.
- sen-e** án hikunar, hiklaust, tafarlaust.
- hiacint/o** *gra* hýasinta, goðalilja (*Hyacinthus (orientalis)*).
- akvo-o** vatnagoði, vatnahýasinta (*Eichhornia crassipes*).
- Hiad/oj** *stj* Regnstirnið (stjörnuþyrping í Nautinu).

- hiat/o** ská hljóðgap.
- Hiberni/o** Írland.
- hibisk/o** gra stokkrós (*Hibiscus*).
- hibrid/o** líf kynblendingur. **-a** kynblandaður, tvíætta; tvinn-.
- hid/a** ská voðaljótur; viðbjóðslegur.
- hidalg/o** per spænskur aðalsmaður.
- hidatid/o** læk blöðrudóttir, sullungi. **-ozo** sullaveiki.
- hidr/** *vís* = **hidrogeno** vetnis-. **-i** áhr vetna. **-acidoj** vetnissýrur. **-ido** hýdríð. **-oksido** hýdroxíð.
- hidr/o** 1 goð Lenuormur (skrímsli sem Herakles hjó hausana níu af); óvættur, forynja.
- 2 afturkomandi hætta. 3 dýr hýdra, armslanga, holsepi sem lifir í ósöltu vatni (*Hydra*).
- oidoj** holsepar (*Hydroida*). **-uloj** hveljur, hveldýr (*Hydrozoa*).
- Hidr/o** stj **Vira -o** Lagarormurinn (stjörnumerkið Hýdrus). **Ina -o** Vatnaskrímslið (stjörnumerkið Hýdra).
- hidracin/o** efn díamíð.
- Hidrangeacoj** gra hindarblómaætt (*Hydrangeaceæ*).
- hidrant/o** umf vatnspóstur; brunahani.
- hidrarg/o** efn kvikasilfur (*Hg*) (*frumefni nr. 80*). **-a** kvikasilfurs-.
- hidrat/o** efn hýdrat. **-a** hýdrats-. **-(ig)i** áhr vatna. **-iği** vatnast. **de-igi, des-i** áhr þurrka, svipta vatni.
- hidraülik/o** *vís* vatnsaflsfræði. **-a** vökva-.
- hidrazin/o** efn hýdrasín.
- hidrid/o** efn hýdríð.
- hidro/** *vís* (orðhluti úr grísku) = vatn.
- hidrocefal/o** læk vatnshöfuð, vatnshaus, vatnsheili.
- hidrodinamik/o** eðl vökvaflfræði.
- hidroelektr/o** *vís* rafmagn framleitt með vatnsafl. **-a** vatnsraf-.
- hidrofil/a** líf efn vatnssækinn.
- hidrofobi/o** læk vatnsfælni.
- hidrofon/o** sig fja neðansjárhlustunartæki.
- hidrogen/o** efn vetni, vatnsefni (*H*) (*frumefni nr. 1*). **-a** vetnis-. **-i** áhr = **hidri**. **-a klorido** vetniskloríð (s. einnig **klorida acido**).
- hidrografi/o** sjó ldf haffræði.
- hidroher/o** dýr flóðsvín (*Hydrochærus*).
- hidrokarbid/o** efn vetniskolefni.
- Hidrokaritacoj** gra froskablaðsætt (*Hydrocharitaceæ*).
- hidrokorak/o** = **kormorano**.
- hidrokotil/o** gra vatnsnafli (íslensk vatnajurt) (*Hydrocotyle*) (= **akvotelero**).
- hidroksil/** efn hýdroxý.
- hidroksid/o** efn hýdroxíð.
- hidroksil/o** efn hýdroxýl.
- hidroliz/i** áhr efn kljúfa með vatnsrofi; framkvæma vatnshvörf. **-o** vatnsrof, vatnsgreining.
- ebla** sem kljúfa má með vatnsrofi.
- hidromehanik/o** vatnsaflsfræði.
- hidrometr/o** eðl 1 vatnspungamælir, lagarvog. 2 vatnsrennslismælir. **-io** vatnsfræði.
- hidroni/o** efn hýdróníum.
- hidroplan/o** flu sjóflugvél.
- hidrops/o** læk vatnssýki. **-iga nefrito** vatnsnýra. **-ulo** vatnssjúkur maður.
- hidrore/o** læk vatnsrennsli. **naza -o** nefrennsli, rennsli úr nefi.
- hidrostatik/o** *vís* vatnsstöðufræði, vatnsþrýstingsfræði. **-a** vatnsstöðu-.
- hidrosulfit/o** efn hýdrósúlfít.
- hidroterapi/o** læk vatnslækning(ar). **-a** vatnslækninga(r)-.
- hien/o** dýr hiena, hýena (*Hyæna*).
- hieraci/o** gra undafífill (*Hieracium*).
- hierarki/o** 1 klerkavald, tignarröð klerka, helgivald. 2 virðingarröð, valdaröð.
- hieratik/a** flf 1 klerklegur, prestlegur. 2 helgi- (einkum um skrift Fornegypta).

- hieraŭ** *mfr* 1 í gær. 2 um daginn, nýlega, rétt áður. 3 = **hieraŭo**. -a gærdags-, sem gerðist í gær; liðinn. -a **tago** = **hieraŭo**. -o gærdagur; aðfangadagur. - **matene** í gærmorgun. - **vespere** í gærkvöldi. **antaŭ-** í fyrradag.
- hierodul/o** *inn* helgivændismaður. -**eco** helgivændisstofnun. -**ino** helgivændiskona.
- hierofant/o** *trú* æðstiprestur (í launhelgum í Elevisis).
- hierogami/o** vígslugerð, helgihjónavígsla.
- hieroglif/o** *vís* helgirún; myndletur, hieríaflýfur. -a myndleturs-.
- Hieronim/o** *per* Híerónýmus.
- hif/o** *gra* sveppþráður.
- Higiea** *god* Hygieia (heilbrigðisgyðja hjá Forngríkkjum).
- higien/o** *vís* heilsufræði; hollusta. -a 1 heilsufræðilegur. 2 hollustu-, heilbrigðis-. -**isto** heilsufræðingur.
- higrograf/o** *ved* loftrakarit.
- higrometr/o** *ved* (loft)rakamælir. -**io** loftrakafræði. -**ia** rakafraðilegur.
- higroskop/o** *ved* rakamælir. -a 1 rakamælis-. 2 vökvadrægur, gleypur, gljúpur.
- hikori/o** *gra* hikkoritré (*Carya*).
- Hiksos/o** *sag* Hyksos.
- hil/o** 1 *dýr* lauffroskur (*Hyla*). 2 *lfæ* port, hlið. **pulma -o** lungnaport, lungnahlið. **ovaria -o** eggjakerfishlið. -**edoj** *dýr* lauffroskaætt (*Hylidæ*).
- Hilari/o** *per* Hilariús.
- Hilda** *per* Hildur.
- Hilel/o** *trú* Híllel. **h-ismo** frummynd af bræðralagsstefnu, híllelismi.
- hilum/o** *gra* nafli (á baunum og því um líkt).
- Himalaj/o** *ldf* Himalajafjöll.
- Himantandracoj** *gra* hreisturviðarætt (*Himantandraceæ*).
- himati/o** *sag* (forngrísk eða rómversk) kápa.
- himen/o** 1 *lfæ* meyarhaft, meydómsmerki. 2 *ská* hjúskapur, brúðkaup. -a brúðkaups-.
- Himen/o** *god* Hymenaios (brúðkaupsguð hjá Forngríkkjum).
- himene/o** *gra* fuglatré (*Hymnæea*).
- Himenofilacoj** *gra* mosaburknaætt (*Hymenophyllaceæ*).
- himenomicet/oj** *gra* beðsveppir, himnusveppir (*Hymenomycetes*).
- himenopter/oj** *dýr* æðvængjur (*Hymenoptera*).
- himn/o** *bók* lofsöngur, sálmur, hymni. -a sálma-. -**adi** *áhl* syngja sálma, lofsyngja. -**aro** sálmabók.
- nacia -o** þjóðsöngur. -**ologo** sálmaskáld, sálmafræðingur. -**ologio** sálmafræði.
- hin/o** 1 *dýr* múlasni (afkvæmi ösnu og hests). 2 *bib* hin (= um 6,1 lítri).
- hinajan/o** *trú* Hinajana-búddismi.
- hind/o** *per* Indverji. -a indverskur. **H-io, H-ujo** *ldf* Indland. **Cisganga H-ujo** Indland vestanmegin Ganges. **Transganga H-ujo** Indland austanmegin Ganges. -**ia** Indverja-, Indlands-. -**ia lingvo** hindverska. -**eŭropa** indóevrópskur.
- Hindi/a oceano, Hind/a oceano** *ldf* Indlandshaf.
- hindu/o** *trú* hindúi. -**ismo** hindúasiður, hindúatrú, hindúismi. -a hindúa-, hindúískur.
- Hindukuŝ/o** *ldf* Hindukush.
- Hindustan/o** *ldf* 1 = **Cisganga Hindujo**. 2 Hindústan.
- hioglos/o** *lfæ* tunguvöðvi.
- hioid/o** *lfæ* málbein, tungubein.
- hiosciamin/o** *efn* hýoskíamín (= **hiskiamino**).
- hip/o** *gar* trjáhnífur.
- hiper/** *vís* (forskeyti úr grísku), of-, ofur-.
- hiperbat/o** *mfr* óvenjulegt orðalag.
- hiperbol/o** 1 *stæ* breiðbogi, gleiðbogi. 2 *mfr* ýkjur, öfgar. -a 1 breiðbjúgur, gleiðbjúgur, breiðboga-, gleiðboga-. 2 öfgafullur, ýktur. -**oido** *stæ* breiðbogafloður, gleiðbogafloður.
- Hiperbore/oj** *god* norðurheimskautsbúar, norðurbyggjar.
- hiperemi/o** *læk* blóðríki um of, blóðsókn.
- hiperestezi/o** *læk* tilfinningarofnæmi.
- hiperik/o** *gra* gullrunni (*Hypericum*). -**acoj** gullrunnaætt (*Hypericaceæ*).

- hiperkriz/a** eðl yfirmarks- (um hita).
- hipermetrop/a** læk fjarsýnn. **-eco** fjarsýni. **mal-eco = miopeco**.
- hiperon/o** eðl ofureind.
- hipertensi/o** læk ofpensla, ofþrýstingur. **-igilo** ofþrýstingslyf; ofpenslulyf.
- hipertrofi/o** læk ofvöxtur. **-a** ofvaxinn. **-i áhr** orsaka ofvöxt í.
- hipn/o gra** (*Hypnum*). **-acoj** faxmosaætt (*Hypnaceæ*).
- hipnot/o** læk dá, dásvefn. **-a** svæfandi; dáleiðsla-. **-i áhl** vera í dái. **-ismo** dáleiðsla; dáleiðslufræði.
- igi áhr, -izi áhr** dáleiða. **sin -izi** starblína. **-isto** dávaldur, dáleiðandi. **-izato** dápóli.
- hipnoz/o** læk dá.
- hipo/** *vís* (forskeyti úr grísku), undir-, -skortur.
- Hipodamia** *per* Hippodamía (dóttir Ónomaosar, konungs í Elis).
- hipoderm/o** *lfæ* leðurhúð, undirhúð.
- hipodrom/o** *flf 1* þaðreimur, skeiðvöllur. **2** kappreiðabraut, kappreiðasvið.
- hipofagi/o = čevalmanĝado**.
- hipofiz/o** *lfæ* dingull, heiladingull.
- hipogastr/o** *lfæ* neðri hluti kviðarins.
- hipoge/o** *flf 1* neðanjarðargröf. **2** neðanjarðarhaf.
- hipogin/a gra** undirsætinn.
- hipoglos/o 1** *dýr* lúða, flyðra, spraka (*Hypoglossus*). **2** *lfæ* tungutaugar.
- hipogrif/o** *goð* hestgammur, vængfákur (vængjaður hestur með ránfuglshaus).
- hipoĥondri/o = hipokondrio**.
- hipokamp/o** *goð dýr 1* sæhestur (*Hippocampus*). **2** hestfiskur (ófreskja).
- hipokaŝtan/o gra** hrossakastanía (= **čevalkaŝtano**) (*Aesculus hippocastanum*).
- acoj** hrossakastaníuætt (*Hippocastanaceæ*).
- hipokaŭst/o** *flf 1* (hjá Kínverjum) hitunarmiðstöð. **2** staður með neðanjarðarhitun.
- hipokondr/o** *lfæ* efri hluti kviðarins undir rifjabogunum.
- hipokondri/o** læk ímyndunarveiki, þunglyndi. ókæti, dapurleiki. **-a** ímyndunarveikur.
- ulo** ímyndunarveikur maður.
- hipokotiledon/o gra** undirkímblað.
- Hipokrat/** *per* Hippókrates (faðir læknislistarinnar).
- Hipokren/o** ská Hippókrene, Hests lind (á Helíkönfjalli).
- hipokrit/i áhr** hræsna. **-a** hræsnisfullur, óeinlægur. **-e** hræsnislega. **-o, -ado** hræsni, hræsnismál.
- eco** hræsni. **-ulo** hræsnari.
- hipola/o** *dýr* söngvari (fugl) (*Hippolais*).
- Hipolit/o** bók Hippólýtos. **-a** Hippólýte (skjaldmeyjadrottning).
- Hipomen/o** *goð* Hippómenes.
- Hipon/o** sag Hippó (hafnarborg í Númidíu sem nú heitir Annaba).
- hipopotam/o** *dýr* flóðhestur, nilhestur, vatnahestur, nykur (*Hippopotamus*).
- hipospadi/o** *lfæ* neðanrás (reðurs).
- hipostaz/o 1** læk blóðsig í lungum. **2** *hei kri* guðleg vera.
- hipostil/o** *flf* súlnasalur.
- hipotalam/o** *lfæ* undirstúka.
- hipotek/o** lög veð, fasteignaveð. **-a** veð-. **-i áhr** veðsetja. **sen-a** skuldlaus, sem ekkert hvílir á (um fasteign).
- ŝip-o** skipaveð.
- hipotengar/o** *lfæ* litlafingursbunga.
- hipotensi/o** læk vanpensla, blóðþrýstingslækkun, lágþrýstingur. **-igilo** þrýstingslækkunarlyf.
- ulo** maður með lágþrýsting.
- hipotenuz/o** *stæ* langhlið (rétthyrnds þríhyrnings).
- hipotez/o** *hei* tilgáta, getgáta, ágiskun. **-a** ímyndaður, hugsaður, tilgátu-.
- i áhr** búa til tilgátu, ímynda sér, gera ráð fyrir.
- hipsogram/o** *fja* hæðarrit (= **niveldiagramo**).
- hipsometr/o** *vís* hæðarmælir.

- hipurid/o** *gra* lófótur (*Hippuris vulgaris*). **-acoj** lófótsætt.
- hirak/o** *bib* stökkhéri (Ok. 30:26) (= **prokavio**).
- Hirkan/o** *sag* Hyrkanus.
- Hiroŝim/o** *ldf* Hírósíma (borg í Japan).
- hirt/a** **1** (um hár) stríður. **2** úfinn, loðinn, ógreiddur. **3** (um stíl) ófágaður. **-eco** loðna. **-igi** reisa (hár), ýfa. **-iĝi** ýfa sig, ýfast. **-ismo** *læk* óeðlileg loðna, skeggvöxtur (á konum). **-ulo** hárugur maður.
- hirud/o** *dýr* blóðsuga (*Hirudo*). **-uloj** blóðsugur (undirflokkur) (*Hirundinea*).
- hirund/o** *dýr* svala (*Hirundo*). **-a** svölu-. **-edo**j svöluætt (*Hirundinidæ*). **-vostulo** = **makaono**. **bord-o** bakkasvala (*Riparia riparia*). **dom-o** landsvala (*Hirundo rustica*). **mar-o** = **glareolo**. **mur-o** = **apuso**. **urb-o** bæjarsvala (*Chelidon urbica*). **-vosto** töpp (í geirneglingu). **-vostigi** geirnegla.
- his/i** *áhr* sig vinda, draga upp. **-ilo** dragreipi. **duon-i** *áhr* draga upp í hálfu stöng.
- hiskiam/o** *gra* hænsnabani (*Hyoscyamus*).
- hiskiamin/o** = **hiosciamino**.
- hisop/o** *bib* *gra* ísópur (*Hyssopus vulgaris*).
- hispan/o** *per* Spánverji. **-a** spænskur. **H-io**, **H-ujo**, **H-lando** **1** *ldf* fél Spánn. **2** *ldf* Pýreneaskagi.
- ismo** spænskuletta. **-amerikana** spænskameriskur. **-omaŭra** máriskur.
- hist/o** *lfæ* vefur. **-ogenez**o vefjamyndun. **-okemio** vefjaefnafræði. **-ologo** vefjafræðingur. **-ologio** vefjafræði.
- histamin/o** *lfe* histamín.
- histerez/o** *eðl* seinkun, töf. **magneta -o** *eðl* segulheldni. **-a ciklokurbo** *eðl* segulheldnislykkja.
- histeri/o** *læk* sál sefasýki, móðursýki, heilakvik. **-a** móðursjúkur, sefasjúkur, heilakviksveikur.
- ulo** sefasjúklingur.
- histori/o** **1** saga, sagnfræði. **2** frásaga, ævintýri. **3** skröksaga, lygasaga.
- a** **1** sagnfræðilegur, sögulegur. **2** sannsögulegur. **-eco** sögugildi, sögulegur sannleikur.
- eto** smásaga, skríttla. **-isto** sagnfræðingur. **antaŭ-o** forsaga. **antaŭ-a** forsögulegur. **pra-o** fornaldarsaga.
- art-o** listasaga. **religi-o** trúarsaga. **mond-o** mannkynssaga. **natur-o** náttúrufræði.
- historiograf/o** *per* sagnaritari. **-io** sagnaritun.
- histrík/o** *dýr* holubroddgöltur (*Hystrix*).
- histrion/o** *sag* *per* farandleikari, lélegur leikari; trúður, fífl. **-ado** öfgafengin leiklist.
- Hitit/o** *sag* Hetíti. **-a** Hetíta-, hetískur.
- Hitler/o** *per* Hitler. **-a** Hitlers-. **-ano** stuðningsmaður Hitlers. **-ismo** stjórnmalakerfi Hitlers.
- hm!** *mfr* hm!.
- ho!** *mfr* hó, ó, æ. **-ve** ó, æ, því miður.
- hobal/o** = **mirho**.
- hoboj/o** óbó.
- hodiaŭ** **1** í dag. **2** nú á döggum. **3** dagurinn í dag. **-a** sem gerist í dag. **-a tago** = **hodiaŭo**.
- o** dagurinn í dag. **-matene** í morgun. **-vespere** í kvöld.
- hodometr/o** *ldm* skrefmælir, vegmælir.
- Hohencolern/oj** *sag* Hohenzollernætt.
- Hohenstaŭf/oj**, **Hohenstaŭfen/oj** *sag* Hohenstaufenætt.
- hoj!** *mfr* hæ!. **-i** *áhr* kalla (til skips, frá fjarlægð), hóa. **-ilo** gjallarhorn.
- hoj/o** *bún* hlújárn.
- hoj/i** *áhl* nýy ýlfra, góla.
- hok/o** *ípr* **1** krókur. **2** snagi. **3** kengur (hurðar), hjara. **4** öngull. **5** krókslag. **-a** **1** boginn, krókóttur.
- 2** útbúinn með krók(a). **-i** *áhr* krækja; fá á öngul. **-aro** (fiski)lóð. **-ego** gripur. **-eto** **1** (lítill) krókur.
- 2** skál, merkið ~ í ü. **-ingo** *tæk* lykkja. **boat-o** bátshaki. **buton-o** (stígvéla)hneppari.
- ĉen-o** keðjukrókur. **fajro-o** = **noĉostango**. **fiŝ-o** = **hoko** **4**. **fiŝ-i** *áhr* veiða á öngul.
- kurten-o** gluggatjaldskrókur, gardínukrókur. **pend-o** = **hoko** **2**. **pord-o** hjara. **serur-o** allsherjarlykill.
- ŝaf-o** smalastafur. **ŝlos-o** þjófalykill. **-fadeno** færi.
- Hokajd/o** *ldf* Hokkaido (japönsk eyja).
- hoke/o** *ípr* hokkí (knattleikur). **-ilo** hokkíknatttré, hokkíkylfa.
- hola!** *mfr* hæ!, bíddu!.
- Holand/o** Holland. (Ath. best er að nota **Holando** um landshlutann en **Nederlando** um sjálft landið).
- ano** Hollendingur. **Nova -o** Nýja Holland, Ástralía.

- hold/o** *sig* lest, farmrými (skips) (= **ŝipkelo**).
- holding/o** *ver* eignarhaldsfélag, móðurfyrtæki, yfirráðafélag.
- Holivud/o** *ldf* Hollywood, Hollívúdd.
- holk/o** *gra* hestagras, loðgresi (slæðingur) (*Holcus*).
- holmi/o** *efn* hólímíum, hólímín (*Ho*) (*frumefni nr. 67*).
- holocefal/oj** *dýr* hákettir (*Holocephali*).
- holocen/o** *jar* nútími (= **aluvio**).
- Holofern/o** *bib* Hólófernes.
- holograf/o** *lög* eiginhandarerfðaskrá.
- holografi/o** *tæk* heilmýndun, almyndun.
- holoste/o** *gra* (*Holosteum (umbellatum)*). **-oj** *dýr* beingljáfiskar (*Holostei*).
- holotur/o** *dýr* sæbjúga (*Holothuria*) (= **markolbaso**).
- Holstini/o** *inn* Holstein, Holtsetaland. **-ano** Holtseti.
- hom/o** *dýr* maður. **-a** mannlegur; manns-, manna-. **-aro** mannkyn. **-arano** 1 heimsborgari. 2 bræðralagsmaður.
- aranismo** bræðralagsstefna. **-eco** manneðli. **-ego** = **giganto**. **-eto** dvergur, smávaxinn maður.
- ido** mannsins barn (sbr. *la Filo de homo (Jesuso): mannsönurinn*). **-ino** kvenmaður.
- amo** mannkærleiki, mannúð. **-ama** mannúðlegur. **-plena** fjölmennur. **ĉiu-a** almennur, allsherjar-.
- inter-a** manna á milli. **komune-a** alþýðu-, allra manna. **kvazaŭ-o** 1 mannlíki. 2 fuglahræða.
- mal-o** skrælingi, skrímsli. **ne-a** ómannlegur. **pra-o** frummaður. **sen-a** óbyggður, auður.
- sen-igi** eyða að íbúum. **super-o** ofurmenni. **super-a** tröllaukinn. **grand-eco** göfuglyndi.
- multe-a** = **homplena**. **neĝ-o** snjómaður. **pajlo-o** leppur, heybuxi. **ran-o** froskmaður.
- homeopat/o** *læk* smáskammtalækni. **-io** smáskammtalækningar. **-ia** smáskammta-.
- Homer/o** *bók* Hómer. **-a** Hómers-, hómerskur, Hómerslegur.
- homili/o** prédikun, húslestur.
- homo/** *vís* (orðshluti úr grísku) sam-.
- homofon/o** *hlj* samhljóða orð.
- homogen/a** *vís stæ* eingerður, samkynja, samþátta; einsleitur. **-eco** eingerð, samþætti.
- igi** gera einsleitan, jafna; fitusprengrja (mjólk).
- homolog/a** *stæ efn lfæ* samsvarandi. **-eco** samsvörun.
- homonim/o** *mfr* einsheiti. **-eco** einsnefning.
- homoseksual/a** = **samseksama**.
- homoteti/a** *stæ* einslaga.
- homozigot/o** *líf* arfhreinn einstaklingur; samerfðafruma.
- homunkul/o** *vís* gervidvergur.
- Hondur/o, Honduras/o** *ldf* Hondúras. **-a** hondúrskur. **-ano** Hondúri, Hondúrasbúi.
- honest/a** 1 heiðarlegur, ráðvandur. 2 siðsamur. **-o**, **-eco** ráðvendni, heiðarleiki; siðsemi.
- ulo** ráðvandur maður. **mal-a** óráðvandur, óheiðarlegur. **mal-o**, **mal-eco** óráðvendni, óheiðarleiki, ósiðsemi.
- mal-aĵo** óheiðarlegt verk, óheiðarlegt orð. **mal-ulo** óráðvandur maður. **ne-a** óáreiðanlegur.
- Hongkong/o, Honkong/o** *ldf* Hong Kong.
- honor/i** *áhr* 1 virða (mikils), hafa í heiðri. 2 heiðra, sæma. **-a** 1 heiðarlegur, sómasamlegur, sæmdar-.
- 2 virðingarverður. 3 heiðurs-. **-o** heiður, sómi, virðing. **-ado** virðing. **-aĵo** heiðursmerki; heiðursgjöf, heiðurstákn.
- iga** til sæmdar. **-inda** háttvirtur, heiðvirðilegur. **mal-i** *áhr* vanvirða; ærumeiða; óvirða, smána.
- mal-o** ópokki, svívirðing, smán. **mal-a** vansæmandi, óheiðarlegur. **sen-a** virðingarlaus, ósæmilegur.
- sen-o** skömm. **sen-igi** svívirða.
- honorari/o** ómakslaun, borgun, gjald, kaup, ritlaun. **-i** *áhr* borga ómakslaun.
- Honŝu/o** *ldf* Honsjú (japönsk eyja).
- hont/i** *áhl* blygðast sín, skammast sín. **-o** *bib* skömm; blygðunarsemi; smán. **-a** feiminn, skammarlegur.
- a parto** hreðjar; sköp. **-ema** feiminn. **-igi** láta skammast sín, láta verða til skammar.
- iga** sem er til skammar. **-iĝi** verða til skammar. **-inda** svívirðilegur, auðvirðilegur.
- indaĵo** 1 svívirðing, smán, níðingsverk. 2 = **honta parto**. **-indulino** = **senhontulino**.
- sen-a** blygðunarlaus. **sen-eco** ósvífni, óskammfeilni, blygðunarleysi. **sen-igi** gera blygðunarlausan.
- sen-ulino** dækja. **seks-o** = **pudoro**. **hop!** *mfr* hopp!, hoppsasa!. **-i** *áhl* hoppa, stökkva (öðrum fæti).
- hoplit/o** *inn* þungvopnaður fótgönguliðsmaður (há Forngríkkjum).

- hor/o** 1 klukkustund, klukktími. 2 *Kioma* -o estas? Hvað er klukkan? 3 tími. 4 *trú* tíð. -a klukktíma-.
-a angulo stj tímahorn. -a **zono** tímabelti. -a **aro** ferðaáætlun, tímaáætlun. **labor-oj** vinnutími.
last-a á síðustu stundu. **lerno-o** kennslutími. -**montra ombro** stigsuggi (Jes. 38:8).
Horaci/o per Horatíus.
hord/o 1 flokkur, sveit (hirðingja). 2 ránsflokkur. **la Ora H-o** Tartaraflokkurinn.
horde/o gra 1 bygg (*Hordeum*). 2 bygggrjón. -a **kaço** bygggrautur. -a **ajo** byggmatur. **perla -o** perlugrjón.
hordeol/o læk vogrís (á auga).
horizont/o 1 sjóndeildarhringur, sjónbaugur. 2 sjónarrönd; skilningur.
videbla -o sjó sýnilegur sjóndeildarhringur. **ĉiela -o** sjó sjónbaugur. **sen-a 1** án sjónarrandar.
 2 ótakmarkaður. **malvast-a** þröngsýnn.
horizontal/a láréttur. -o lárétt lína, láréttur flötur. -**eco** lárétt ástand. -**igo flu** afréttun, útjöfnun (flugvélar).
horloĝ/o klukka, stundaklukka; úr. -a klukku-. -**eto** lítil klukka, úr. -**isto** úrsmiður. -**ujo** úrkassi.
akvo-o = klepsidro. brak-o armbandsúr. **kesto-o** gólfklukka, standklukka. **klik-o, kontrol-o** skeiðklukka.
kukol-o gauklukka. **pendol-o** pendúklukka. **poŝ-o** vasaúr. **sablo-o** stundaglas. **sun-o** sólúr.
vek-o vekjaraklukka.
hormin/o gra drekagin (garðjurt) (*Horminium*).
hormon/o lfæ gra hormón, vaki.
Horn/a Kabo ldf Hornhöfði (syðst í Suður-Ameríku).
horor/o bók kuldahrollur, hryllingur, viðbjóður. -a hryllilegur, viðbjóðslegur. -i *áhl* hrylla (við). -**igi** hræða.
horoskop/o trú stjörnuspa, ævisjá, hóróskóp.
hort/o ská aldingarður.
hortensi/o gra hindarblóm, vatnsrunni, hortensía (*Hydrangea hortensis*).
hortikultur/o garðrækt, garðyrkja. -**ejo** gróðrarstöð. -**isto** garðyrkjumaður, garðyrkjufraeðingur.
hortulan/o dýr kjarrtittlingur (*Emberiza hortulana*).
Horus/o goð Hórus (sólarguð hjá Fornegyptum).
hosana! hósanna! (hebreskt orð sem merkir „Frelsa oss“).
hospic/o inn húsaskjól, gistiheimili (í klaustri).
hospital/o læk sjúkrahús, sjúkrahæli. -a sjúkrahús(s)-
hosti/o kap obláta, altarisbrauð, brauðið (í altarisakramentinu). -**ujo** bakstursskrín, oblátuaskja.
-levado kap upplýfting oblátu. -**montrilo** oblátuáhalð (til sýnis).
Hoŝea per Hósea.
hot!, hoto! mfr hopp!.
hotel/o sag 1 gistihús, hótél. 2 (í Frakklandi) herragarður. -a hótél-. -**isto, -mastro** hótélstjóri.
Hotentot/o per Hottintotti.
Houlando ldf Howlandeyja.
hu! mfr svei!. -i *áhl* 1 væla. 2 hæða, spotta. 3 hvína. - **ha!** svei mér. -, - uhú (ugluvæl).
hub/o jörð (*font*). -**ulo** smábóndi.
Hubert/o per Húbertus.
Hudson/o ldf Hudson-á, Hudson river. -a **Golfo** Hudsonflói. -a **Markolo** Hudsonsund.
huf/o dýr hófur. -**uloj** hófdýr (*Ungulata*). -**umo, -fero** skeifa. -**umi, -feri** áhr járna.
nepar-uloj dýr stakhæfingar, staktæð dýr (*Perissodactyla*). **par-uloj** dýr jafnhæfingar, klaufdýr (*Artiodactyla*).
pra-uloj frumhófdýr (*Protungulata*). **unu-ulo** einhæfingur (= **ekvo**).
Hug/o per Húgó, Hugi.
hugenot/o kri franskur kalvínstrúarmaður, húgenotti.
huj! mfr æ, ó.
Huji = Fuji.
hul/o 1 sig lognalda, undiralda, ylgja. 2 *flu* skrokkur (skips eða flugvélar) (= **ŝelo**). **hula-o** húla-húladans.
huligan/o óspektagemlingur.
hum/o bún jarðvegur, mold.
human/a mannúðlegur, mildur. -**eco** mannúð, manngæska. -**igi** gera mannúðlegri, milda.
-ismo mannúðarstefna; fornmenntastefna, húanismi. -**isma** húanískur.
-isto húanisti, fornmenntamaður. **mal-a** ómannúðlegur; miskunnarlaus.
humer/o lfæ upphandleggsbein, upparmsleggur.
humid/a eðl rakur. -o, -**eco** raki. **grado de -eco** rakastig. **absoluta -o** veð rakamagn.
mal-a veð rakalítill.

humil/a auðmjúkur, lítillátur. **-eco** auðmýkt, lítillæti. **-ega** sleikjulegur. **-igi** auðmýkja; lítillækka. **-igo** auðmýking; lítillækkun. **-iĝi** auðmýkja sig. **-iĝo** sjálfsauðmýking. **-ulo** auðmjúkur maður. **mal-a** drambsamur, hrokafullur. **mal-o**, **mal-eco** hroki, dramb, ofmetnaður.

humor/o *læk* 1 skap, skaplyndi. 2 = **humuro**. 3 vökvi, vessi. **-a** *læk* 1 skap-. 2 = **humura**. 3 líkamsvessa-. **-ismo** vessakenning. **-isto** = **humuristo**. **bon-igi** uppörva, herða upp. **malbon-igi** skaprauna.

humoresk/o *tón* húmoreska, gletta.

humur/o kímni, fyndni. **-a** kíminn, kímilegur, gamansamur. **-aĵo** 1 kæti, gamansemi; gamanyrði. 2 kímnit; gaman, glens, spaug. **-isto** kímnskáld; fyndinn maður og gamansamur, spaugari.

Hun/o *sag* 1 Húni. 2 villimaður, skrælingi. **-a** Húna-.

hund/o *dýr* hundur (*Canis*), *rakki*. **-a** 1 hunda-. 2 vesæll, aumur. **-aĉo** hundkvikindi. **-aro** hundahópur. **-ejo** hundagirðing, hundaeldisstöð. **-eto** smáhundur, lítill hundur. **-ido** hvolpur. **-ino** tík.

-ujo hundahús, hundakofi, hundaklefi. **vir-o** hundur. **ĉas-o** veiðihundur.

ĉen-o tjóðraður hundur, varðhundur. **dan-o** danskur hundur (gríðarstór). **fajro-o** hlóðagrind.

halt-o fuglaveiðihundur (sem vísar til fugls). **hispan-o** = **spanielo**. **kort-o** varðhundur.

lepor-o = **levrelo**. **lup-o** úlfhundur, dýrhundur. **mar-o** 1 selur. 2 sægarpur. **mel-o** = **vertago**.

sang-o blóðhundur. **ŝaf-o** fjárhundur. **spur-o** 1 sporhundur. 2 spæjari. **ter-o** völskuhundur.

vulpo-o refahundur.

Hund/o *stj* Stórihundur (stjörnumerki). **Malgranda -o** Litlihundur (stjörnumerki). **-aj tagoj** hundadagar.

-a Stelo Hundastjarnan, Sírius (stjarnan α í Stórahundi).

hungar/o Ungverji. **-a** ungverskur. **H-io**, **H-ujo** Ungverjaland.

hup/o *dýr* *tæk* 1 skúfur. 2 flauta (á bíl o.þ.u.l.). **-i** *áhl* flauta.

hura *mfr* húrra. **-i** *áhl* hrópa húrra, húrra.

hurdo grind; rimlagirðing. **-okurado** grindahlaup.

huri/o *trú* *per* 1 yndismær (í Paradís múhameðstrúarmanna). 2 yndisfögur kona.

hurl/i *áhl* ýlfra, spangóla.

Huron/o *per* Huronindíáni. **-a Lago** *df* Huronvatn.

Hus *sag* Jóhann Húss (tékkneskur siðbótarmaður). **-ano** fylgismaður Jóhanns Húss.

husar/o húsari.

huŝ! *mfr* burt, farðu, snautaðu, svei.

hu-u-u! *mfr* þytur vinds.

huz/o *dýr* styrja (í Svartahafi og Kaspíahafi) (*Acipenser huso*).

Ĥ, ĥ *mfr* 11. stafur esperanto-stafrófsins. *Ath.* Það má breyta **ĥ** í **k** (samkvæmt reglu frá 1921) ef það stendur rétt á eftir r. Síðan hefur þessi venja orðið algengari (nema misskilningur geti orðið).

ĥ/o *mfr* há með hatti (heiti bókstafsins ĥ).

Ĥabakuk/o *per* abakkuk.

Ĥagaj/o *per* Haggaí.

Ĥalazi/o = **kalazio**.

Ĥalde/o *per* Kaldei. **Ĥ-uj-o** *ldf* Kaldea.

Ĥam/o *bib* Kam (sonur Nóa). **-ido** Hamíti. **-a** hamítiskur. **-idaj lingvoj** hamítísk tungumál.

Ĥameleon/o *dýr* kameljón (*Chamaeleo*). **-a 1** kameljóns-. **2** hverflyndur.

Ĥamsin/o heit sunnan- eða suðvestanátt (í Egyptalandi).

Ĥan/o *sag* *per* khan, austrænn prins.

Ĥanoĥ *per* Henok.

Ĥaos/o 1 óskapnaður, ginnungagap. **2** ringulreið. **-a 1** óskipulegur, á ringulreið.

2 sem lýtur að ginnungagapi.

Ĥaradri/o *dýr* sandlóa (*Charadrius*). **-edoj** lóuætt (*Charadriidæ*). **-oformaj** = **vadbirdoj** (*Charadriiformes*).

Ĥaribd/o = **Karibda**. Á sama hátt finnast önnur grísk nöfn sem byrja á **Ĥ**, á **K**.

Ĥarkov/o *ldf* Kharkov.

Ĥaron/o *stj* Karon (eitt tungla Plútós).

Ĥat/o *ská* strápakinn kofi.

Ĥeder/o piltaskóli gyðinga, heder.

Ĥeloni/o *dýr* sæskjaldbaka (*Chelonia*). **-edoj** sæskjaldbökuætt (*Cheloniidæ*).

Ĥemi/o *vís* = **kemio**.

Ĥetid/oj *bib* = **Hititoj**.

Ĥetognat/oj *dýr* píllormar (*Chætognatha*).

Ĥi *mfr* kí, 22. bókstafur gríska stafrófsins (Χ, χ).

Ĥil/o = **ĉilo**.

Ĥimer/o 1 goð Kímera (óvættur, ljón að ofanverðu, dreki að neðanverðu, en hauðna í miðju).

2 hugarburður, draumórar. **3** *dýr* há músaættkvísl (*Chimæra*). **-a** furðulegur, ótrúlegur, ímyndaður. **-ulo** draumóramaður.

Ĥin/o = **ĉino**. **Ĥ-uj-o** = **Ĉinujo**.

Ĥiram/o *bib* Híram (konungur í Týrus).

Ĥironekt/o *dýr* vatnpungrotta (*Chironectes*).

Ĥiropter/o *dýr* leðurblaka (= **vespertuloj**) *Chiroptera*).

Ĥirurg/o = **kirurgo**.

Ĥitin/o = **kitino**.

Ĥiton/o 1 *dýr* nökkvi (*Chiton*). **2** = **kitono**.

Ĥizkija *bib* Hiskía (Júdakonungur).

Ĥmer/o *sag* Kmeri.

Ĥoan/o *lfæ* koknasir.

Ĥoler/o *læk* kólera (= **kolerao**). **somera**, **sporada -o** iðrakvefsótt. **-a** kóleru-. **-eto** niðurgangur.

-ulo kólerusjúklingur. **-oforma** eins og í kóleru.

Ĥomer/o *bib* kómer (= 364 l).

Ĥondroste/oj *dýr* brjóskgljáfiskar (*Chondrostei*).

Ĥondrostom/o *dýr* nösungur (*Chondrostoma*).

Ĥor/o *lei tón* **1** dans- og söngflokkur. **2** dans, söngur, kór (í grísku leikriti). **3** söngflokkur, kór.

infana -o barnakór. **4** kórsöngur. **5** einræmishópur, flokkur. **-a** kór-. **-e** í einum kór. **-ajo** = **ĥoro 2, 4**.

-ano meðlimur dans- og söngflokks. **-ejo** kór, kórþallur (í kirkju). **-estro 1** = **korifeo**. **2** = **kapelestro**.

-isto kórsöngvari.

Ĥoral/o *tón* sálmalag, messusöngur.

Ĥorasan/o *ldf* Khorasan.

Ĥord/o *lfæ* hryggstrengur. **-uloj** seildýr (*Chordata*).

Ĥore/o fettu-brettu-sýki, rykkjadans.

Ĥoreb/o *bib* Hóreb.

Ĥorsabad/o *inn* Khorsabad (þorp í Írak).

ĥot/o *inn* kota (dans frá Aragóníu).
Húram/o *per* Húram.

I, i 1 *mfr* 12. stafur esperanto-stafrófsins. **2** (í rómverskum tölum) I = einn, II = tveir, III = þrír. **3** *efn* I = **jodo**. **3** merki lögunar, t.d. **I-relo** I-braut. **4** I = itala lingvo. **5 i = I** (tölustafur). **6 i = $\sqrt{-1}$** . - **greka** ypsilon (= **ipsilono**).

-**i** *mfr* ending nafnháttar sagna, t.d. **iri** (að) fara; **paroli** (að) tala. - **modo** = **infinitivo**.

-**i/** *mfr* (viðskeyti) **1 = -uj-** (í heitum landa), t.d. **Norvegio** = **Norvegujo**. **2** til að mynda fræðinafn úr nafni fræðingsins (einkum við **-graf**, **-krat**, **-log**, **-mat**, **-nom**, **-pat**, **-tom**, **-urg**, **-zof**), t.d. **agronomo** búfræðingur; **agronom-o** búfræði. **3** til að mynda orð sem merkir tækni úr heiti tækisins, t.d. **stetoskopo** hlustþípa, **stetoskop-o** hlustun, brjóstskoðun.

i/o *mfr* eitthvað, nokkuð. **-a** einhver, einhvers konar.

ia/i *áhl* rymja, hrína (um asna).

ial *mfr* einhvers vegna, af einhverju.

iam *mfr* einhvern tíma, einhverju sinni; nokkurn tíma, nokkru sinni. **-a** sem einu sinni var.

ibeks/o *dýr* steingeit (*Capra ibex*).

Iber/o *per* Íberi. **-a** íberískur. **-ujo** *ldf* Íbería, Spánn. **Kelt-o** þjóð blönduð af Keltum og Íberum og oftast nefnd Íberar.

iberid/o snækragi (*Iberis amara*); sveipkragi (*I. umbellata*).

ibis/o *dýr* íbis (*Ibis*).

-**icid/** *lif bún* (óopinbert viðskeyti) eitur gegn, -eyðingarlyf, t.d. **herb-o** eitur gegn gróðri;

insekt-o skordýraeitur.

-**id/** *mfr* viðskeyti sem tákna **1** afkvæmi, niðja, t.d. **reĝ-o** prins, kóngssonur; **bov-o** kálfur. **Sturl-oj** Sturlungar. **2** *efn* -ið, t.d. **cian-o** sýanið. **-o 1** barn, sonur. **2** niðji. **3** lærisveinn. **-aro** niðjar. **-arano** niðji.

Id/a -a Monto *ldf* Idafjall (en þar var París, sonur Príamosar, kvaddur til úrskurðar um fegurðarverðlaun meðal gyðjanna).

Id/o 1 leyninafn Louis de Beaufront. **2** Ído, heiti tungumáls sem de Beaufront og Couturat gaf út, sem átti að vera endurbætt esperanto. **-isto** ídisti, fylgismaður Ídos.

Idah/o *ldf* Idaho (fylki í Bandaríkjunum).

ide/o *hei 1* hugmynd. **2** hugsun. **3** hugtak. **-a 1** hugsunar-, hugmyndar-. **2 = ideala**.

-aro hugmyndakerfi; hugtök. **-ismo** hughyggja. **-isto** hughyggjumaður. **sam-ano** skoðanabróðir, samherji. **sam-anaro** esperantistar sem heild.

ideal/o 1 hugsjón. **2** fyrirmynd, afbragð. **-a** fyrirmyndar-, fullkominn.

-**igi** klæða hugsjónarhjúi, setja dýrðarblæ á. **-ismo 1** hugsjónastefna, ídealismi. **2 = ideismo**.

-**isto 1** hugsjónamaður, ídealisti. **2 = ideisto**. **sen-a** hversdagslegur, venjulegur.

ident/a samur, eins. **-aĵo** *stæ 1* samstæða. **2** aljafna. **-eco** samsemd. *pruvi ies -econ*: sanna hver e-r er, sanna að e-r sé sá sem hann er sagður. **-igi 1** samsemja, samræta, taka sem eitt og sama.

2 þekkja, sanna (að e-r sé sá eða sá). **-iga plato** nafnnúmersplata.

-**iga karto** persónuskilríki, nafnskírteini. **-iĝi kun** telja sig (vera), telja sig hluta (e-s).

ideografi/o *vís* myndletur. **-aĵo** myndleturstafur.

ideogram/o *vís* = **ideografiaĵo**.

ideolog/o hugmyndafræðingur. **-io 1** hugmyndafræði, hugtakafræði. **2** hugmyndakerfi. **-ia** hugmyndalegur.

idili/o 1 sveitasæla. **2** einföld ást. **3** hirðingjaljóð. **-a** hirðingjafriðsæll, unaðslegur.

idioblast/o *gra* sérstæðingur.

idiom/o mál, tungumál; mállýska. **-a** mállýsku-. **-aĵo** = **idiotismo**.

idiopati/o *læk* frumkvilli.

idiosinkrazi/o *læk* ofnæmi (gegn e-u sem öðrum verður gott af).

idiot/o *læk 1* fábjáni, örviti. **2** bjáni, auli, fífl. **-a 1** fábjánalegur, hálfvitalegur. **2** asnalegur, heimskulegur.

-**aĵo** vitleysa, asnaskapur, bjánalegt mál; fábjánaverk. **-eco** *læk 1* fábjánaskapur, örvit.

2 vitleysa, flónska, asnaskapur. **-igi** gera heimskulegan, gera að fábjána.

idiotism/o máleinkenni, orðatiltæki.

idli/i *áhl* *tæk vél* ganga í lausangangi. **-ado** lausangangur. **-ilo** fríhjól, millitannhjól.

idol/o 1 hjáguð, skurðgoð, goð. **2** átrúnaðargoð. **-a** skurðgoða-, goða-.

-**ano** heiðingi, skurðgoðadýrkari, skurðgoðadýrkandi. **-ejo** hof. **-igi** gera að átrúnaðargoði, tigna.

-**isteco** heiðni. **-kulto**, **-servo** skurðgoðadýrkun.

Idomene/o *goð* Ídómeneifur.

Idu/oj sag íðusdagur: (í mars, maí, júlí og október) fimmtándi dagur. (í janúar, febrúar, apríl, júní, ágúst, september, nóvember og desember) þrettándi dagur (samkvæmt rómverska almanakinu).

Idume/o per = Edomo 2.

idus/o *dýr* gullgægir (*Leuciscus idus*).

ie *mfr* einhvers staðar; nokkurs staðar.

I.E.A. inn (skammstöfun) = **Íslanda Esperanto-Asocio** Íslenska esperantosambandið.

iel *mfr* einhvern veginn, á einhvern hátt. **-e** með hvaða móti sem er. **vivi -e-trapele** hafa til hnífs og skeiðar.

ies *mfr* einhvers (manns).

lfigeni/a *goð* lfigeneia (dóttir Agamemnonns).

ifrit/o = efrito.

-igl/ *mfr* viðskeyti sem táknar að gera e-ð að e-u, koma e-u í e-t ástand, láta verða, t.d. **akr-i** hvesa; **al-i** bæta við, auka við; **en-i** láta inn í; **for-i** koma burt. **sur-i** láta upp á. **vic-i** raða, setja í röð.

tru-i gata, gera göt á. **trink-i** brynna. **-i** *áhr mfr* láta, gera; hvetja. **-e de** af völdum (e-s).

Igdrasil/o *goð* Yggdrasil.

iglo/o *byg* eskimóasnjóhús.

Ignac/o *per* Ignatíus. **-a fabo** kransauga.

ignam/o *gra* kínversk kortafla.

ignor/i *áhr* hafa að engu, látast ekki sjá, látast ekki vita, gefa engan gaum að, hunsa, hundsá.

-ado ógaumgæfni. **ne-eblo** sem ekki er hægt að hafa að engu, sem er þörf að gaumgæfa.

igvan/o *dýr* legúan, kemba, græneðla (e.k. eðla í Suður-Ameríku (*Iguana*)). **-edoj** legúanaætt (*Iguanidæ*).

igvanodont/o *stg* grænskegla (e.k. risaeðla) (*Iguanodon*).

-iĝl/ *mfr* viðskeyti sem táknar að verða, komast í e-t ástand, t.d. **edz-i** giftast; **mut-i** verða mállaus;

surbord-i fara á land. **-i** verða.

iĝli *áhl mfr* verða.

iĥtiofagi/o það að lifa á fiski, fiskát.

iĥtiokoll/o sundmagalím, fiskilím.

iĥtiolog/o fiskifræðingur. **-io** fiskifræði.

iĥtiosaúr/o *stg* fiskeðla, hvaleðla (*Ichthyosaurus*). **-uloj** fiskeðlur (= **fiĥsaŭroj**) (*Ichthyosauria*).

Ijob/o *per* Job.

-ikl/ *mfr* allsherjarviðskeyti sem táknar **1** list, tækni, t.d. **poet-o** skáldskaparfræði;

stílist-o stílfraði; **gímnast-o** leikfimi. **elektron-o** rafeindafræði, rafeindatækni. **2** aldir í jarðsögu, t.d. **neolit-o** nýja steinöld. **3** (í **saltahaitum**) **fer-a oksido** járnildi, *sbr.* **-oz-**.

Ikar/o *goð stj* Íkaros (smástirni).

Ikari/o *ldf* Íkaría (grísk eyja í Eyjahafinu).

ikneŭmon/o *inn 1* faraósrotta (*Hepestes ichneumon*). **2 = ikneŭmanoido.**

-oido *dýr* sníkjuæðvængja (*Ichneumon*).

ikon/o *kri* ikon. **-ologio** ikonafræði. **-rompisto = ikonoklasto.** **-vando = ikonostazo.**

ikonografi/o *bók* myndasafn; myndfræði. **-a** mynda-.

ikonoklast/o *kri* myndabryótur.

ikonoskop/o *fja* myndlampi (í sambandi við sjónvarpsmyndavél).

ikonostaz/o *inn* myndveggur.

ikor/o *læk* ýlðuvilsa, þunn graftarvilsa úr fúasári.

ikosaedr/o = dudekedro.

iks/o *mfr* ex (heiti latneska bókstafsins x). [(í rómverskum tölum) X = 10]

-radioj eðl = X-radioj, rentgenradioj.

iksi/o *gra* kornlíja (*Ixia*).

iksioliriacoj *gra* berglíjuætt (*Ixioliriaceæ*).

Iksion/o *goð* Ixíon (faðir kentára).

iksod/o *dýr* blóðmaur (*Ixodes*).

ikt/o *ská læk 1* áhersluatkvæði (í bundnu máli). **2** slag; áfall. **apopleksia -o** skyndilegt heilaslag.

sen-o *ská* áherslulaust atkvæði (í bundnu máli).

ikter/o *læk* gula. **katara -o** gulusótt. **infekta -o** Weils veiki.

iktio- = iĥtio-.

- iktioz/o** *god* hreisturveiki, hreisturhúð, roðhúð.
-il/ *mfr* töl viðskeyti sem táknar áhald, tæki, t.d. **akrig-o** brýni; **kudr-o** nál; **tranĉ-o** hnifur.
-o verkfæri, áhald, tæki, tól. **-aro** verkfæri sem saman eiga. **-ujo** verkfærakassi.
ile/o *lfæ* dausgörn, bjúgþarmur. **-ito** *læk* dausgarnarbólga.
-ocekuma valvo dausgarnar- og kviðarholstloka.
ileks/o *gra* kristþyrnir (*Illex*), járneik.
ili *mfr* þeir. þær, þau. **-a** þeirra.
ili/o *lfæ* mjaðmarspaði.
liad/o *bók* líónskviða.
iliak/o *lfæ* mjaðmarbein (= **koksosto**). **-a** mjaðmarbeins-.
-iliard/ *stæ* viðskeyti til að mynda tölur, en það táknar þúsund -illjónir, t.d. **du-o** = 10^{15} ;
tri-o = 10^{21} ; **kvar-o** = 10^{27} . sbr. **-ilion**.
ilici/o *gra* stjörnuanis (= **stelanizo**) (*Illicium*). **-acoj** anganviðarætt (*Schisandraceæ*).
ilini/o *efn* **prómepíum**, **prómepín** (= **prometio**) (*Il* eða *Pm*).
llinojs/o, **llinojo** *ldf* Illinois (fylki í Bandaríkjunum).
-ilion/ *stæ* viðskeyti til að mynda tölur, en það táknar milljónaveldi, t.d. **du-o** = billjón;
tri-o = 10^{18} ; **kvar-o** = 10^{24} ; **tri dekdu-oj** = 3×10^{72} ; **tridek du-oj** = 30×10^{12} .
llion/o *inn* líón.
lliri/o *ldf* lílyríum. **-a** lílyríums-.
ilium/o = **ilio**.
iljo = **ilio**.
ilumin/i *áhr* **fag trú 1** skreyta ljósum, skrautlýsa, uppljóma. **2** lýsa. **-ado 1** skrautlýsing, uppljómun.
2 lýsing, litsetning. **-ajo** ljós, ljósaskraut. **-igi** *trú 1* vera skreyttur ljósum. **2** vera upplýstur. **-ismo** vitrunardul.
-isto lýsingarmaður; handritslýsingarmaður.
iluminaci/o 1 skrautlýsing. **2** ljós.
ilustr/i *áhr 1* myndskreyta, prýða með myndum. **2** útskýra, lýsa. **-ado 1** myndskreyting. **2** útskýring.
-ajo 1 myndskreyting, mynd. **2** skýringardæmi, dæmi til útskýringar. **-isto** teiknari, myndskreytari.
iluzi/o 1 glapsýn, sjálfsblekking, skynvilla. **2** tál, tálvon, gyllivon. **-a** blekkjandi, tylli-, óraunhæfur.
-i *áhr* blekkja. **-igi** blekkjast, gera sér tálvonir. **-isto** sjónhverfingamaður, töframaður.
sen-igi svipta tálvon(um), svipta blekkingu. **sen-igo** vonbrigði.
imag/i *áhr* ímynda sér, gera sér í hugarlund. **-o 1** ímyndun, ímyndunarafl, hugarlund. **2** ímynd.
-a ímyndaður, hugsapur. **-ado** ímyndun. **-ajo** ímynd. **-ebla** hugsanlegur. **ne-eble** ótrúlega.
-ipovo ímyndunarafl.
imagin/o *dýr* kynþroskað skordýr.
imaginar/a *stæ* **-a nombro** lóðtala. **-o** lóðtala.
imam/o 1 klerkur múhameðstrúarmanna. **2** fursti múhameðstrúarmanna. **-ujo** furstadæmi.
imant/a *hei* íverandi, meðskapaður, sem býr í e-u, óaðskiljanlegur.
imbecil/o *læk* fáviti. **-a** fávita-, fávitalægur. **-eco** fávítaskapur.
imbrik/i *áhr* leggja (e-ð) yfir annað, skara. **-ita** skaraður.
imersi/o *stj* (um himinhnött) hvarf, það að hverfa inn í skugga annars.
imid/o *efn* imíð.
imidazol/o *efn* imídasól.
imin/o *efn* imín.
imit/i *áhr 1* stæla, herma eftir, breyta eftir. **2** líkja eftir. **-a** eftirlíkingar-, gervi-. **-aci** *áhr* apa eftir.
-o, **-ado** eftirlíking, stæling, eftiröpun. **-ajo** eftirlíking, stæling, eftirhermur.
-anto stæling, eftirherma, eftirbreytandi. **-isto** eftirlíkjandi. **ne-ebla** óeftirlíkjandur, óviðjafnanlegur.
son-o hljóðlíking. **son-a** hljóðlíkingar-, hljóðlíkjandi.
imortel/o *gra* eilífðarblóm (= **helikrizo**).
impedanc/o *eðl* samviðnám, tvinnviðnám. **karakteriza -o** *fja* bylgjuviðnám. **-a bobeno** deyfispóla.
imperativ/o *mfr 1* boðháttur. **2** valdboð, skylduboð. **-a 1** boðháttar-. **2** sem jafngildir skipun.
-a mandato fulltrúasæti þar sem fulltrúi er bundinn vilja kjósenda.
imperator/o *sag* imperator, yfirhershöfðingi (í her Rómverja). **-eco** yfirhershöfðingjavalld (utan Rómaborgar).
imperfekt/a *mfr* sem táknar dvöl verknaðar. **-a prezenco** ólokin nútíð. **-a preterito** ólokin þátíð.
-a futuro ólokin framtíð. **-a volitivo** ólokinn boðháttur, ólokinn viðtengingarháttur, ólokinn óskháttur þátíðar.

- a infinitivo** ólokinn nafnháttur. -**o mfr** ólokin þátíð; þátíð sem leggur áherslu á dvöl verknaðarins.
imperi/o *sag* 1 keisaradæmi. 2 heimsveldi, stórveldi. -**a** keisara-; heimsveldis-. -**i** *áhl* stjórna/ríkja sem keisari.
- estro** keisari. -**estrino** keisaraynja, keisaradrottning.
- ismo** *efh* 1 heimsvaldastefna, heimsveldisstefna; stórveldisstefna. 2 keisaravaldsstefna. 3 landvinningastefna.
- isto** heimsvaldasinni, heimsveldissinni. -**estredzino** keisarafrú.
imperial/o þak með sæti (á vagni).
imperialism/o = **imperiismo**.
imperialist/o = **imperiisto**.
impertinent/a óskammfeilinn, ósvífinn. -**eco** ósvífni. -**ulo** dóni.
impet/i *áhl* ryðjast, brjótast. -**o** hreyfiafl; hraði. -**a** bráður, ákafur.
impetigin/o *læk* hrúðurgeit; kossageit. -**a** kossageitar-. -**izado** bólusetning með kossageit.
implic/i *áhr* fela í sér. -**ita** þegjandi. **mal-i** *áhr* skýra nákvæmlega.
implik/i *áhr* flækja (e-n í e-ð), bendla. -**a** flókinn. -**o** tvistur, flækja, benda. -**aĵo** hnútur, flækja.
- iĝi** 1 ver(ð)a fastur (**per** = á). 2 vera flæktur (í e-ð). **inter-ita** flæktur. -**ilo** möskvi.
mal-i *áhr* greiða flækju í, losa, leysa. **nemal-ebla** ófær. **am-o** ástarævintýri.
implod/i *áhl* eðl hrynja saman, springa inn á við.
impon/i *áhl* ægja, vekja lotningu. -**a** mikilfenglegur, tilkomumikill. -**eco** álit, lotning.
import/i *áhr* ver flytja inn (í land). -**a** innflutnings-. -**ado** innflutningur. -**isto** innflytjandi.
impost/o *hag* skattur. **laŭenspeza -o** tekjuskattur. **nerektaj -oj** *hag* óbeinir skattar.
- rektaj -oj** *hag* beinir skattar. -**i** *áhr* leggja skatt á. -**ebla** skattskyldur; tollskyldur.
-**isto** skattheimtumaður; tollheimtumaður. -**eviti** *áhl* svíkja undan skatti.
-**evitulo** skattsvikari. **sen-a** óskattlagður; tollfrjáls. **super-i** *áhr* leggja viðbótarskatt á.
super-o viðbótarskattur, álagsskattur. **haven-o** hafnargjöld. **hund-o** hundaskattur. **kap-o** höfuðskattur.
lim-o tollur. **diferenciga lim-o** *hag* verndartollur. **pont-o** brúartollur. **sal-o** saltskattur. **sang-o** herskylda.
ter-o gjald af landi. -**kvoto** skattálagning. -**paganto** skattborgari, skattgreiðandi. -**ejo** tollhús; skattstofa.
impoŝt/o *byg* bogasylla (á súlu). -**aro** bogasyllaröð.
impotent/a ónýtur, ekki getnaðarfær, getulaus. -**o**, -**eco** getuleysi til samfara.
impoz/i *áhr* *pre* raða síðum saman í örki (í prentverki).
impregni/i *áhr* *læk* *tæk klæ* 1 frjóvga. 2 vætuverja, vatnspétta; fúaverja. 3 gegnsýra; gegnvæta. 4 metta.
- ado** 1 frjóvgun. 2 fúavörn.
impres/o *ljó* 1 áhrif, íhrif. 2 lýsing (filmur o.þ.u.l.). 3 eftirprentun. -**i** *áhr* innræta, festa; fá á, hrifa.
- a** 1 áhrifamikill. 2 = **aktina**. -**aĵo** *ljó* mót, merki. -**ebla** móttækilegur. -**iĝema** *ljó* 1 næmur, viðkvæmur.
2 ljósnæmur. -**avida** áhrifagjarn.
impresari/o *per* umboðsmaður (leikara eða listamanna).
impresionism/o *bók tón* *fag* impressjónismi, innsæisstefna.
impresionist/o *bók* *fag* impressjónisti, innsæismaður.
imprimatur/o *pre* *kap* prentleyfi.
improviz/i *áhr* 1 mæla af munni fram; leika af fingrum fram, spinna. 2 gera undirbúningslaust.
- e** af fingrum fram, undirbúningslaust, án fyrirvara. -**aĵo** 1 það sem samið er á stundinni; það sem mælt er af munni fram, spuni. 2 impromptú, tónvörp, skyndilag. -**isto** sá sem semur um leið og hann flytur.
impuls/o *rtæ fja* 1 hrinding, ýting. 2 högg. 3 snögg áhrif, hvöt, skyndihvöt. -**i** *áhr* 1 ýta; knýja. 2 hvetja.
- a** knýjandi. -**iĝema** hvatvís, hrifnæmur, fljóthuga. -**ometro** *fja* *rtæ* rafstraumsmælir. **erar-o** *fja* skakkt rafhögg.
imput/i *áhr* 1 skrifa hjá. 2 eigna. 3 kenna (um e-ð). -**ado**, -**aĵo** ásökun.
imun/a 1 *læk* ónæmur (fyrir veiki), ómóttækilegur. 2 *lög* undanþeginn. 3 *tæk* sem stenst, -heldur, -traustur.
-**eco** 1 *læk* ónæmi. 2 *lög* undanþága frá lögsögu ríkis; friðhelgi. 3 *tæk* traust. -**igi** gera ónæman.
- iĝo** *læk* sjálfafræming. -**ologio** *læk* ónæmisfræði. **akv-a** vatnspéttur. **brul-a** öldnæmur, eldtraustur.
eskal-a lykkjufastur. **lik-a** *sig* vatnspéttur. **pluv-a** regnheldur. **rust-a** ryðfastur, ryðtraustur, ryðfrír.
ŝtel-a þjófheldur.
-**in/** *mfr* *gra lfe* *efn* -**o** kvenvera. -**a** *alm* *ská* kven-.
- Inaĥ/o** *goð* Inakkos (goð hins stærsta argverska fljóts, faðir Ío).
inanic/o *læk* ófæiti, hor, magnþrot. **morti pro -o** deyja úr hor.

- inaŭgur/i** *áhr* 1 vígja, opna, setja. 2 byrja, hefja. -o vígsla, vígsluhátíð; viðhafnarleg byrjun.
-a vígslu-; byrjunar-.
- inaŭguraci/o** = **inaŭgurado**.
- incendi/o** bruni; stórbruni, eldsvoði. -i *áhr* kveikja í. -a íkveikju-; æsinga-; bruna-.
- into, -isto** brennuvargur, íkveikjari.
- incens/o** 1 reykelsi. 2 oflof; smjaður.
- i *áhr*, -**adi** *áhr* 1 brenna reykelsi til heiðurs (e-m), brenna reykelsi fyrir, færa reykelsisfórn.
 2 lofa, hrósa, smjaðra. -**aĵo** reykelsiskorn. -**ilo, -ujo** reykelsisker. -**oportisto** sá sem ber reykelsisker.
- incest/o** *trú lög* sifjaspell (= **sangadulto**). -a sifjaspella-.
- incid/i** *áhl* eðl falla að. -o aðfall. -a aðfalls-. -a **angulo** aðfallshorn, aðkastshorn.
- incident/o** aukamál, hending, tilviljun. -a tilviljunar-, tilviljunarkenndur, auka-.
- incit/i** *áhr* 1 æsa. 2 = **eksciti**. 3 egna, espa, erta (= **iriti**). -o 1 móðgun. 2 egning.
- ado** 1 egning. 2 þrýstingur. -**egi** *áhr* gera bálreiðan, stríða, plága. -**iĝi** reiðast, gremjast. -**iĝema** framhleyppinn.
- ilo** hvöt, hvatning, uppörvun. **frot-i** *áhr* nudda, núa; erta. **log-i** *áhr* beina athygli (e-s) (**al** = að).
inciz/i *áhr* *sku* skera í, rista í. -o, -**ado** skurður, skurðaðgerð. -**aĵo** skurður.
inciziv/o *lfæ* framtönn (= **tranĉodento**).
incizur/o *lfæ* skarð.
- ind/** *mfr* viðskeyti sem táknar verðleika, (sbr. -**ot, -end**), t.d. **laŭd-a** lofsverður; **mir-a** furðulegur.
- a** 1 verður, maklegur; verðugur. 2 virðulegur. -i *áhr* eiga (e-ð) skilið; verðskulda.
 -o 1 verðleiki, tilverknaður. virðuleiki, virðing. 3 virði. -**eco** virðuleiki, virðing.
- iĝi** 1 gera verðugan, gera maklegan. 2 telja verðugan. **mal-a** 1 óverður, óverðugur. 2 óvirðulegur.
sen-ulo fyrirliðlegur maður.
- indantren/o** *efn* indíablár litur.
- indeks/o** 1 efnisskrá, efnisyfirlit, registur. 2 *kap* (kirkjuleg) bannskrá (bóka). -i *áhr* skrá (efni).
inden/o *efn* inden.
- indi/o** *efn* indíum, indín (*In*) (*frumefni nr. 49*).
- Indi/oj** *ldf* Indíur. **Okcidentaj -oj** Vesturindíur. -**ano** indíáni. -**ana** indíána-.
- anio** *ldf* Indíána (fylki í Bandaríkjunum). -**anisto** indíánafræðingur.
- indic/o** *vís stæ eðl efn* 1 bending, vottur (um e-ð), líkur, merki (= **indikaĵo**). 2 merkitala, kennitala. vísir.
- antropologia -o** mannfræðileg vísitala. **atenua -o** *rtæ fja* bælitala. **bibliografia -o** bókarmerki.
- faza -o** *rtæ fja* fasavísir. **propaga -o** *rtæ fja* drifvísir. **radika -o** *stæ* rótarvísir. **refrakta -o** *eðl* brotstuðull.
- vent-o** vindstig. **vivkosta -o** fjölskylduvísitala. -**nombro** *töl* vísitala. -a vísitölu-. -i *áhr* binda við vísitölu.
 -**ita** vísitölubundinn.
- indien/o** sirs.
- indiferent/a** 1 afskiptalaus, kærulaus, hirðulaus. 2 afstöðulaus, óákveðinn, sem engu skiptir, sem stendur á sama. -e alveg sama; afstöðulaust, afskiptalaust. *estas -e al mi:* mér er alveg sama, mér stendur á sama.
- eco** afstöðuleysi, afskiptaleysi, kæruleysi, áhugaleysi. -**ismo** afskiptaleysi (í stjórn- og trúarmálum).
indig/o *vís* blásteinn, indígóblámi. -a indígóblár. -**oplanto** *gra* indígójurt, blásteinsjurt.
- indign/i** *áhl* verða gramur, gremjast, reiðast. -o gremja, þykkja, vandlætning. -a gramur, sár, reiður, vondur.
- e í gremi, reiðilega. -**iĝi** gremja, gera gramt í geði, gera sig illa þokkaðan hjá.
- iga, -inda** hryllilegur, ógeðslegur. -**indaĵo** smánarleg meðferð, andstygigleg meðferð. **ek-i** *áhl* fara að gremjast.
- indiĝen/o** frumbyggji, innfæddur maður. -a innlenskur; innfæddur.
- indik/i** *áhr* greina, segja, skýra frá. -a ábendandi. -a **fosto** merkjastólpi, vegamerki.
- o vísbending, merki; ráð, rökstuðningur. -**aĵoj** *lög* merki, vísbendingar. -**ilo** *jár* 1 vísir *videbla -ilo:* ljósmerki.
-ilo de direktoŝanĝo ĉe aŭtomobilo: stefnuljós. 2 = **indikatoro**. -**atoro** *eðl* *tæk* *rtæ* 1 mælir (á vélum), vísir.
-atoro de premo: þrýstingsmælir. *-atoro de frekvenco:* tíðnimótari. 2 *efn* efnavísir.
- kontraŭ-o** *læk* gegnmæling. **akvonivela -ilo** vatnshæðarmerki. **brulaĵ-ilo** bensín-mælir; olíumælir.
dekliv-ilo *jár* hallamerki. **direkt-ilo** miðunartæki. **driv-ilo** rekmælir. **incid-atoro** *flu* aðfallsvísir.
izol-atoro einangrunarmælir. **horizontal-atoro** *flu* gervísjóndeildarhringur. **nivel-o** vatnshæð.
prem-atoro þrýstingsmælir. **prez-o** verðmiði. **rapid-atoro** hraðamælir. **turn-ilo** stefnuljós.
voj-atoro *flu* miðunartæki.
- indikativ/o** *mfr* framsöguháttur (= **as-modo**).
- indium/o** = **indio**.

individu/o einstaklingur. **-a** einstaklegur; einstaklings-, einstaklinga-, einstaklingsbundinn; einstakur, sérstakur. **-e** einstaklega, sérstaklega, hver fyrir sig. **-eco** einstaklingseðli, persónuleiki.

-ismo einstaklingshyggja. **-isto** einstaklingshyggjumaður.

individualism/o = individuismo.

indoksil/o *efn* indoxýl.

indol/o *efn* indól.

Indonezi/o *ldf* Indónesía. **-a** indónesískur. **-ano** Indónesi.

Indr/o *trú* Indra (indversk gyðja).

induk/o *eðl* span. **elektrostatika -o** rafspan (= **influenço**). **magneta -o** segulspan. **-i** *áhr* *eðl* spana upp. **-a** span-. **-elektro** spanrafmagn.

indukci/o = indukto.

indukt/i *áhr* *hei* *eðl* 1 aðleiða, tilálykta, álykta. 2 spana upp. **-a** *hei* *eðl* 1 aðleiðslu-. 2 span-.

-a bobeno spanspóla. **-o** *hei* *eðl* 1 aðleiðsla. 2 span. **elektromova -o** íspenna.

magnetomova -o rafsegulspenna. **-ajo** *eðl* 1 spanstraumur. 2 = **memindukto**. **-anco** *eðl* *rtæ* sjálfspan.

koefficiento de mem-o = meminduktanco. **-anto** spanspóla. **-ato** snúður; járnbanding.

-eco *eðl* spanstuðull; span. **-ilo** *rtæ* spanspóla, spanald. **agorda -ilo** *útv* stillispanald.

variigebla -ilo *útv* breytilegt spanald, breytispanald (= **variometro**). **mem-o** sjálfspan.

mem-anco sjálfspanstuðull. **mem-eco** sjálfspanstuðull. **ne-a, sen-a** aðleiðslulaus.

induktor/o *eðl* *fja* (span)spóla.

indulg/i *áhr* *bib* hlífa, þyrma, vægja. **-o** eftirlæti, vægð; mildi, vorkunnsemi. **-a** mildur, vægur **al, por:** við).

-ema göfugur, vorkunnlátur, miskunnssamur, eftirlátur. **-inda** fyrirgefingur, afsakanlegur.

mal-a, sen-a miskunnarlaus, harðbrjósta, ósveigjanlegur, óbilgjarn.

indulgenc/o *kap* aflát, syndafyrirgefning.

indult/o *kap* páfaleg undanþága.

Indus/o *ldf* Indusfljót (lengsta fljót í Pakistan, með upptök á hásléttu Tíbets).

industri/o iðn, iðnaður, iðja. **la peza -o = pez-o**. **vilaĝa -o** smáiðnaður. **-a** iðnaðar-, iðn-, atvinnu-.

-igi iðnvæða. **-igo** iðnvæðing. **-isto, -ulo** iðnrekandi. **et-o** léttaiðnaður. **grand-o** stóriðnaður.

pez-o þungaiðnaður.

-inel/ gra *mfr* óopinbert viðskeyti til þess að tákna undirflokkja jurta.

inerci/o *eðl* tregða, aldehyfa. **-a** tregðu-. **-ulo** afturhaldsmaður. **-rado** *tæk* kasthjól.

inert/a *efn* *læk* 1 hreyfingarlaus. 2 dauður. 3 aðgerðarlaus. **-a gaso** eðalgas.

-a utero upphaflegt sóttleysi. **-eco** aðgerðarleysi; aldehyfa; deyfð, doði. **-forto = inercio.**

infami/o *ská* svívirðing, vansæmd.

infan/o barn. **-a** 1 barna-. 2 barnalegur. **-aĉo** krakkaormur. **-ajo** barnaskapur. **-aro** barnaheimur.

-eco bernska. **dua -eco** elliglöp, elliórar. **-ejo** 1 barnaherbergi. 2 barnaheimili. **-eto** smábarn.

-ismo *læk* þroskaleysi, vanþroski. **-istino** barnfóstra. **re-iĝi** vera genginn í barndóm. **sen-a** barnlaus.

sen-igi gera barnlausan. **lakt-o** mjólkurbarn. **lul-o** vöggubarn. **mir-o** undrabarn. **sol-o** einkabarn.

suĉ-o brjóstabarn, barn á brjósti, brjóstmylkingur. **suĉ-a** frum-. **teror-o** lausmált barn. **vind-o** reifastrangi.

infant/o *per* (á Spáni eða í Portúgal) prins annar en ríkisarfi. **-ino** prinsessa önnur en ríkisarfi.

infanteri/o fótgöngulið. **-a** (fót)gönguliðs-. **-ano** fótgönguliði, fótgönguliðsmaður (= **piedsoldato**).

infarkt/o *læk* stíflufleygur, stífludrep. **pulma -o** blóðsveppur í lunga.

-o de la miokardio blóðsveppur í hjartavöðva, kransæðastífla. **-iĝo** æðastíflun. **-ogena** sem veldur æðastíflun.

infekt/i *áhr* sýkja, smita. **-a** smitandi, sóttæmur. **-o** *læk*, **-ado** *læk* smit; sýking. **-ajo** skella. **-iĝi** smitast.

-ito sá sem hefur smitast. **-itajo = infektaĵo**. **mal-i, sen-igi** *áhr* sóttþreinsa. **unue-iĝo** *læk* frumsmitun.

infer/o *kri* 1 helvíti. 2 undirheimar, hel. **-a** 1 helvítlegur. 2 helvítis. **-ulo** 1 heljargoð. 2 djöfull, ári; heljarbúi.

inferenc/o *hei* ályktun; afleiðsla. **-i** *áhl* draga ályktun, álykta.

infest/i *áhr* *læk* þjaka; ráðast á; herja á. **-ado** þjökun, árás. **-iĝo** óværa.

infiks/o *mfr* innskeyti.

infiltr/i *áhr* *læk* síast inn í. **-ado** ísúun, íflétting. **-iĝi** síast inn.

infinít/o *stæ* *hei* óendanleg stærð; óendanlegur fjöldi; ótal, óendanleiki. **-a** óendanlegur.

infinitezim/o *stæ* *hei* óendanlega lítill fjöldi; óendanleg smæð; óendanlega lítið magn.

-a *stæ* óendanlega lítill, óendanlega smár.

infinítiv/o *mfr* nafnháttur (= **i-modó**).

- inflaci/o** *hag* verðbólga. **-a** verðbólgu-. **-ismo** verðbólguþing.
- inflam/o** *læk* bólga, þroti. **-i** *áhl* bólgna. **-igi** valda bólgu í (e-u). **kontraŭ-a** bólgueyðandi.
- infleksi/o** *mfr* hljóðvarp.
- infloresk/o** *gra* blómskipun. **centrifuga -o** miðfælin blómskipun. **centripeta -o** miðleitinn blómskipun.
- influi/i** *áhr* hafa áhrif á. **-o** áhrif. **-a** áhrifamikill. **-ebla** viðkvæmur. **sen-a** áhrifalaus. **sen-eco** áhrifaleysi.
- ne-ebla** óstýrilátur; þrjóskur.
- influenc/o 1 = gripo. 2** rafspan.
- influki/i** *áhr* eðl skauthverfa.
- inform/i** *áhr* tilkynna, láta vita, upplýsa. **-o** *rtæ* tilkynning, upplýsing. **-a** upplýsinga-, fræðandi.
- ado** kynning, auglýsing, opinberun. **-adiko** upplýsingafræði. **-anto** heimildarmaður. **-ejo** upplýsingaskrifstofa.
- iĝi** fá upplýsingar, fá að vita. **-ilo** tilkynningarblað. **-isto** upplýstrunarmaður. **pri-i** *áhr* færa (e-m) fréttir.
- mis-i** *áhr* segja skakkt til; segja (e-m) rangt frá.
- infr/e** *nýy* niðri. **-a** neðri.
- infraruĝ/a = transruĝa.**
- infundibl/o** *lfæ* sígill.
- infuzi/i** *áhr* hella á (sjóðandi vatni). **-aĵo** (jurta)seyði, jurtavatn.
- infuzori/oj** *dýr* skólþýr (*Infusoria*). **-a** *tero* skólþýrajörð.
- ingl** *mfr* viðskæpti sem táknar hlut sem öðrum er stungið inn í, t.d. **plum-o** pennastöng;
- fingr-o** fingurbjörg; **glav-o** slíður. **-o** haldari, stæði. **-i** *áhr* 1 stinga inn. 2 slíðra. **el-igi = malingi.**
- in-igi = ingi. mal-i** *áhr* 1 draga út. 2 bregða (sverði), draga úr slíðrum.
- ingest/i** *áhr* *læk* taka í maga, gleypa, taka inn (t.d. eitur, lyf).
- ingot/o** *tæk* stöng (einkum gullstöng).
- ingredienc/o** efni, partur.
- ingven/o** *lfæ* nári. **-a hernio** nárahauull.
- inĝeni/a** hugvitsamur; hugvitsamlegur. **-o** hugvit, skarpskyggni, ráðkænsla.
- inĝenier/o** verkfræðingur; tækni-fræðingur. **civila -o** verkfræðingur. **elektro-o** rafmagnsverkfræðingur.
- maŝin-o** vélaverkfræðingur; véltækni-fræðingur. **son-o** hljómfraðingur. **ŝip-o** vélstjóri, vélamaður.
- a** verkfræði-, verkfræðinga-. **-aro** byggingasveit. **ĉef-o** yfirvélstjóri.
- inhal/i** *áhr* *læk* anda (e-u) að sér. **-o** innöndun. **-ilo** innöndunartæki.
- inhib/i = inhibicii.**
- inhibici/i** *áhr* hamla, hafa hemil á. **-o** *eðl efn* *læk* *sál* latning, tálmun, hömlun, töf.
- inhibitor/o** *efn* lati (= **inhibicianto**).
- inic/i** *áhr* fræða, setja inn í (mál), leiða í (sannleika). **-ado** inntaka; vígsla.
- ilo** inngangur, byrjunarkennslubók. **-ito** (ný)vígður maður, fræðimaður.
- inicial/o** *mfr* upphafsstafur.
- iniciat/i** *áhr* eiga frumkvæði(ð) að, eiga upptök að. **-o** frumkvæði, framtak, upptök. **-emo** kapp.
- ema** framtakssamur. **-into = iniciatoro.**
- iniciativ/o** frumkvæði, framtak, upptök; kapp.
- iniciator/o** upphafsmaður, frumkvöðull.
- injekt/i** *áhr* *læk* *tæk* sprauta, innspýta. **-o** sprautun, innspýting, inndæling, ídæling.
- aĵo** stungulyf, stunguefni. **-ilo** *læk* *tæk* sprauta, belgsprauta.
- ink/o** blek. **ĉina -o** túss, teikniblek. **sekreta -o** ósýnilegt blek. **-i** *áhr* svarta, bera blek á.
- ado** það að bera á prentsvertu. **-ilo** prentsvertuvalti. **-ujo** blekbytta. **-sorbilo** þerripappír.
- pres-o** prentsverta.
- Inka/o** *per* inka. **-a** inka-.
- inkandesk/a** *eðl* *tæk* 1 hvítglóandi. 2 **-a lampo** glóðarlampi. **-i** *áhl* glóhitna, vera/verða hvítglóandi.
- o, -eco** hvítglóandi ástand. **-igi** gera hvítglóandi.
- inklin/a** hneigður. **-i** *áhl* vera hneigður til, vera gefinn fyrir. **-o** hneigð; ástarhugur. **-igi** hneigja.
- iĝi** hætta við. **mal-a** mótfallinn, fráhverfur. **mal-o** óbeit, andúð, ófýsi. **kor-o** ástúð, tilhneiging, mætur.
- kor-iĝi** fá mætur á.
- inklinaci/o** *eðl* halli.
- inklud/i** *áhr* innifela, innibinda. **-o** meðtalning. **-aĵo** innifalið mál.
- inkluziv/a** innifalinn, meðtalinn. **-aj hotelprezoj** fast verð í hóteli að öllu meðtöldu. **-e** að meðtöldu.

-i *áhr* = inkludi.

inkognit/o maður sem ferðast undir dulnefni. **-e** án þess að láta uppi nafn sitt, undir breyttu nafni, óþekktur. **-eco** nafnleynd.

inkrust/i *áhr* setja skorpu á. **-ajo** skorpa; skorpumyndun.

inkub/o *kaþ* **1** mara. **2** martröð (= **inkubsonĝo**).

inkubaci/o *læk* meðgöngutími (sóttar).

inkubator/o *læk* **1** hitakassi. **2** útungunarvél.

inkud/o *lfæ* steðji (í eyra).

inkunabl/o *pre* bók prentuð fyrir 1500, vögguprent.

inkvart/o = **kvarto**.

Inkvizici/o *kaþ* rannsóknarréttur. **-a** rannsakandi, nærgöngull.

Inkvizitor/o *per* rannsóknardómari.

Ino/a *goð* Ínó (dóttir Kadmosar konungs í Þebu).

Inocent/o *per* Innósentíus.

inokul/i *áhr* *læk* **1** (fornlegt) gróðursetja, græða (teinung á tré) (= **grefti**). **2** bólusetja. **3** innræta.

-o, **-ado** bólusetning. **-ajo** blóðvatn, sermi. **-iĝi** verða bólusettur.

insekt/o *dýr* skordýr, skorkvikindi. **-oj** skordýr (*Insecta*). **fi-o** háskakvikindi. **-icido** skordýraeitur.

-omanĝuloj *dýr* skordýraætur (*Insectivora*).

insert/i *áhr* *gra lfæ* **1** færa inn, stinga inn. **2** festa (líkamshluta við). **-o** viðfesting, hald.

muskola **-o** vöðvahald. **-ajo** það sem stungið er inn. **-iĝi** festast við.

insid/i *áhl* sitja um; sitja á svikráðum. **-a** slægur; sviksamur. **-e** með launung, leynilega.

-o launsátur; samsæri. **-anto**, **-ano** launsátursfyrirliði; samsærismaður. **-ejo** launsátur.

-ema kænn, slægur, leynilegur, laumulegur. **mort-i** *áhl* gera samsæri um launmorð.

insign/o **1** merki. **2** = **insignoĵ**. **-oj** tignarmerki; skjaldarmerki.

insil/i *áhr* *bún* verka sem vothey. **-ado** votheysverkun. **acida** **-ado** súrheysverkun. **-ajo** vothey. **-ujo** votheysgeymsla.

insinu/i *áhr* gefa í skyn (= **subsugesti**).

insist/i *áhl* **1** halda fast fram. **2** leggja að, leggja áherslu á, þráast, krefjast. **-adi** *áhl* reka eftir e-m.

-o, **-ado** þráfylgni. **-a**, **-ema** þráfylginn, áleitinn.

insolaci/o *læk* sólstunga.

insolent/a *ská* ósvífinn, hrokafullur, óskammfeilinn.

insolvent/a greiðsluþrota.

inspekt/i *áhr* líta eftir, hafa umsjón með, skoða. **-ado** eftirlit, umsjón, skoðun.

-isto eftirlitsmaður; umsjónarmaður.

inspektor/o **1** eftirlitsmaður. **2** umsjónarmaður (í leikhúsi o.þ.u.l.).

inspir/i *áhr* innblása, fylla andagift. **-o** innblástur, andagift. **-a** vekjandi, innblásinn.

-ado innblástur, andagift. **-iĝi** fá innblástur. **-iteco** innblástur.

instal/i *áhr* **1** setja inn (í embætti). **2** setja upp, koma fyrir (vél, rafleiðslu o.s.frv.). **-o** **1** innsetning.

2 uppsetning. **-ajo** lögn. **elektroproviza** **-ajo** *rtæ* raflögn. **-isto** setjari; rafvirki; pípulagningarmaður.

instanc/o **1** dómstig, dómur. **2** (oftast í ft.) yfirvöld, stjórnvöld.

tribunalo de unua **-o** undirdómur, héraðsdómur. **tribunalo de apelacia** **-o** æðri dómur.

en la lasta **-o** þegar allt annað hefur brugðist.

instant/o = **momento**.

instep/o *lfæ* rist (mannsfótar).

instigi/i *áhr* hvetja, ýta undir. **-o** áeggjan. **-anto** upphafsmaður, hvatamaður, forsprakki.

-ilo hvöt, eggjan. **sub-i** hvetja óbeint, róa undir. **sub-o** óbein hvatning.

instinkt/o eðlishvöt, eðlisávísun. **-a** eðlislægur; ósjálfráður. **-e** **1** af eðlishvöt. **2** ósjálfrátt.

institutci/o stofnun.

institut/o stofnun, vísindastofnun; menntastofnun.

instru/i *áhr* kenna, veita fræðslu, fræða. **-a** **1** fróðlegur, fræðandi. **2** kennslu-, fræðslu-.

-o, **-ado** kennsla, fræðsla. **-anto** kennari. **-antino** kennslukona. **-ato** nemandi, nemi.

-ebla sem unnt er að kenna. **-ejo** skóli. **-iĝi** læra. **-isto** kennari, fræðari. **-istino** kennari, kennslukona.

-istaro kennaralið; kennarastétt. **-ita** menntaður; lærður. **-iteca** vitsmunalegur. **-iteco** menntun, lærdómur.

-itulo (fornlegt) vísindamaður. **ĉef-isto** skólalastjóri, skólameistari; yfirkennari. **mem-ita** sjálfmenntaður.

mem-ito sjálfmenntaður maður. **ne-ita**, **sen-a** ómenntaður. **pri-a** uppfræðslu-, uppeldislegur. **pseŭdo-ita** gervivísindalegur. **moral-o** siðalærdómur. **rekut-isto** nýliðabjálfari.
instrukci/o fyrirmæli, fyrirskipun. **-i** áhr fyrirskipa.
instruktor/o nýy þjálfari (hermanna).
instrument/o 1 verkfæri, áhald, tæki. **2 = muzik-o**. **-a** hljóðfæra-. **-a kazo = instrumentalo**.
-i áhr raddsetja fyrir hljóðfæri. **-aro** öll verkfæri saman. **blöv-o** tón blásturshljóðfæri.
frap-o ásláttarhljóðfæri. **kord-o** strengjahljóðfæri. **mezur-o** eðl tæk mælir.
perkut-o tón = frapinstrumento.
instrumentalo mfr tækisfall, verkfærisfall.
insuficienc/o læk starfsbilun (líffæris), ófullnægjandi starf líffæris, líffærisbilun.
insul/o ldf ey, eyja. **la Insuloj** bib Krít og aðrar eyjar heiðingja á Miðjarðarhafinu. **-a** eylegur; eyja-.
-ano eyjarskeggi. **-anismo** þröngsýni. **-aro** eyjaklasi. **-eto** 1 smáeyja. **2** lfæ frumnaeyja. **duon-o** skagi.
glaci-o borgarisjaki. **trafik-o** umferðareyja.
Insuloj Herdo kaj insuloj Makdonaldaj ldf Heard og McDonalds-eyjar. (á yfirráðasvæði Ástralíu).
insulin/o efn insúlín. **-a** insúlín-. **-oterapio** insúlínlækningur.
insult/i áhr 1 móðga, smána, skamma. **2** bölvá, ragna. **-o** smánaryrði; móðgun, smán.
-a smánar-, smánandi. **-atajo** athlægi. **-ema** skömmóttur, klúryrtur, móðgandi. **mok-i** áhr spotta.
insurekci/o nýy uppreisn. **-a** uppreisnar-.
insurgent/o nýy uppreisnarmaður.
-int/ mfr ending lýsingarháttar í þátíð germyndar, t.d. *mi estas irinta*: ég er farinn. *kreinto*: skapari.
manĝinta li foriris: að snæðingi loknum fór hann. pasintaĵo: fortíðarmál.
intajl/o tæk steinrista, mynd rist í hart efni.
integr/a heill, óskiptur. **-eco** heilleiki, heild. **-i** áhr fullkomna, bæta upp, sameina í heild.
-iĝi verða fullkominn, sameinast í heild.
integr/i áhr stæ reikna út tegur (e-s). **-aĵo** heildi, tegur. **laŭlinia -aĵo** eðl línulegt heildi.
integral/o stæ 1 heildi, tegur. **2 = malderivajo**. **-a kalkulo** heildun, tegrun, integralreikningur.
intelekt/o vitsmunir, skynsemi. **-a** andlegur, vitsmunalegur, greindar-. **-ismo** vitsmunahyggja.
-ulo menntamaður. **-ularo** andans menn, mennta- og listamenn.
inteligenci/o andans menn, mennta- og listamannastétt.
intelligent/a greindur, skynugur, gáfaður, vel viti borinn. **-eco** skerpa, greind, gáfur.
-eca kvociento greindarvísitala. **-eca testo** greindarpróf. **mal-a**, **ne-a** treggáfaður, gáfnatregur.
intenci/i áhr ætla, áforma. **-o** fyrirætlun, áform. **-a** tilætlaður. **-e** af ásettu ráði. **ek-i** áhr athuga, ásetja sér.
bon-a velviljaður. **bon-e** í góðu skyni. **malbon-a** illgjarn. **malbon-o** illgirni, illvilji. **sen-a** óætlaður, óviljandi.
intendant/o per 1 ráðsmaður. **2** umsjónarmaður. **-ejo** ráðsmannsstofa.
super-o 1 (í Frakklandi fyrir byltinguna) fjármálaráðherra. **2** (í Þýskalandi) biskup.
3 (í Bretlandi) aðstoðarmaður yfirlögregluþjóns.
intens/a öflugur, kraftmikill; ákafur. **-o** eðl styrkur, kraftur, magn. **-eco** ákafi, ákefð; ofsi, kraftleiki.
-igi efla, auka. **-iĝo** aukning. **ne-a**, **mal-a** kraftlítill, léttur. **kamp-o** eðl sviðsstyrkur.
elektra kamp-o eðl rtæ rafsviðsstyrkur. **magneta kamp-o** eðl rtæ segulsviðsstyrkur.
kurent-o eðl rtæ straummagn. **lum-o** eðl ljóssstyrkur. **-a terkulturado** hánytjalandbúnaður.
intensiv/a kraftmikill.
inter mfr 1 á milli. **2** á meðal. **-a** mið-, milliliggjandi. **-e de = inter**.
-aĵo miðpartur, miðhluti. (**forskeyti**) milli-, t.d. **-akto** hlé milli þátta. **-baro** bás, stía. **-brako** faðmur, fang.
-mont(aĵ)o fjallsskarð. **-ŝanĝi** áhr skiptast á. **-linie** milli línanna. **-reĝado** millibilsstjórn.
interdikt/o kaþ forboð, kirkjubann, bannfæring.
interes/i áhr vekja áhuga, skemmta, vera til gamans. **-o** 1 áhugi. **2** áhugaefni, hugðarefni, skemmtun.
3 hagsmunir, hagar. **-a** skemmtilegur, merkilegur. **-ega** ákaflega merkilegur. **-iĝi** hafa áhuga (**pri = á**).
-iĝo áhugi. **ne-a**, **sen-a** ófróðlegur, leiðinlegur.
interez/o hag efn vextir. **simplaj -oj** vextir. **kunmetitaj -oj** vextir og vaxtavextir.
interfer/i áhl eðl tón (um öldur) víxlást. **-o** víxl, víxlun, ölduvíxl. **-a** víxla-, víxlunar-, ölduvíxla-.
-igaj speguloj víxlunarspeglar. **-ometro** víxlunarmælir. **-ometrio** víxlunarfærði. **-obato** taktur.
interior/o fag innanhússmynd.
interjekci/o mfr upphrópun.

- intermez/o** *vís* 1 millispil. 2 aukabáttur.
- intermit/i** *áhl* rofna, hætta, slitna. -o hlé, aflát, rof, slit. -a slitróttur, ósamfelldur.
- e öðru hvoru, með millibili, í köstum.
- intern/a** 1 innanverður, innri; innvortis. 2 innanlands-, borgara-. -e inni, að innan, hið innra.
- e de inni í. -en inn. -o 1 innri hlið. 2 innhverfa. -aĵo 1 það sem er inni. 2 innfyli. 3 húsbúnaður.
- igi 1 setja inn, innræta. 2 hafa í varðhaldi. -igejo fangabúðir. -iĝi vera niðursokkinn.
- ulo 1 nemi við heimavistar skóla, heimavistarnemandi. 2 (í Frakklandi) heimavistaraðstoðarlæknir (í sjúkrahúsi).
- ulejo heimavist (skóla). land-o uppland, uppsveitir, innsveitir.
- interpelaci/o** fyrirspurn (á þingi). -i *áhr* beina fyrirspurn til (e-s), spyrja (á þingi).
- anto, -into (fyrir)spyrjandi (á þingi).
- interpol/i** *áhr stæ bók* 1 s. poli. 2 bæta í, skjóta inn. -aĵo bók innskot (í texta).
- interpozitiv/o** *mfr* atviksliður (sama orðið endurtekið með forsetningu á milli), t.d. *mano en mano*.
- interpret/i** *áhr* túlka, þýða, skýra. -o, -ado skýring, útskýring; þýðing; túlkun.
- isto þýðandi, túlkur, skýrandi. mis-i *áhr* rangtúlka.
- interpunkci/o** 1 greinarmerki. 2 greinarmerkjasetning.
- interstic/o** *lfæ* bil, millibil. -a milli-, millilægur.
- intertrigo** *læk* aftökur, afrifur.
- interruptor/o** raf straumrofi.
- interval/o** *tón stæ* bil, tónbil; millibil. fermita -o lokað bil. malfermita -o opið bil. klas-o *töl* flokkunarbil.
- intervju/o** viðtal (blaðamanns). -i *áhr* hafa viðtal við.
- intest/o** *lfæ* görn, þarmur, iður, innfyli. la dika -o digurgirni, ristill. la maldika -o garnir, blágirni.
- a meltingar-, í meltingarfærum; iðra-, innfyli-. -aro meltingarkerfi, innfyli. -obruo garnagaul.
- inflamo garnabólga.
- intim/a** 1 innilegur, hjartanlegur. 2 náinn. -e innilega. -aĵo trúnaðarmál. -aĵoj *lög* 1 kjass. 2 kynmök.
- eco náinn kunningsskapur, trúnaður. -iĝi verða alúðarvinur. -ulo alúðarvinur.
- intonaci/o** *hlj* hreimur.
- intra/** *vís* forskeyti í vísindalegum orðum í merkingu í, innan, t.d. intravejna innan æðar.
- intramuskola injekcio** dæling í vöðva. intrakrania tumoro æxli innan hausnúpu.
- intrig/i** *áhl* beita brögðum, brugga vélræði. -o 1 leynimakk, samblástur. 2 vélbrögð.
- 3 söguflétta, söguþráður. 4 ástarævintýri, ólögleg kynmök. -anto ráðabrugari.
- ema slægur, undirföru. -ulo bragðarefur.
- introspekt/o** *hei* sjálfsskoðun. -a sjálfsskyggn.
- introvert/a** innhverfur. -o innhverfa. -ito innhverfur maður.
- intu/o** *hei* = intuicio.
- intuici/o** innsæi, hugsýn, getspeki. -a innsær, hugsýnn. -e af innsæi, með hugsýn.
- inund/i** *áhr* 1 flæða yfir. 2 yfirfylla. -o (vatns)flóð. -a justeco flóð réttlætis (Jes. 10:22).
- ego refsíðisflóð (Dan. 9:26).
- invad/i** *áhr* 1 ráðast inn í, gera innrás í. 2 flæða yfir, streyma að; ganga á. -o 1 innrás. 2 aðstreymi.
- anto, -ulo yfirgangsseggur.
- invalid/o** örkuhlamaður, öryrki. -a örkuhlamaður. -a pensio örorkulífeyrir. -eco örkuhl, örorka.
- asekuro kontraŭ -eco** örorkutrygging. -ejo öryrkjahæli.
- invariant/o** *stæ* fasti, konstant.
- invenci/o** *bók* hugvit, hugmyndaflug.
- invent/i** *áhr* finna upp, uppgötva. -o uppgötvun. -aĵo uppfinning, uppfundning, uppfynding.
- isto uppfinningamaður, uppfyndingamaður, uppgötvari. -opatento einkaleyfi.
- inventar/o** húsmunaskrá; birgðaskrá. -i *áhr* skrá húsmuni; búa til vörulista.
- invers/a** *stæ* öfugur, umsnúningur. -e öfugt. -o 1 öfugur hlutur. 2 *stæ* öfug tala. 3 = reverso.
- eco öfugleiki, umsnúningur. -igi öfugsnúa, snúa við. -igo viðsnúningur. -igebla sem má snúa við.
- igebla vorto orð sem er eins áfram og aftur á bak, t.d. oro. -igilo *rtæ* rofi.
- ne-igebla** óviðsnúanlegur, óafturkallanlegur.
- inversi/o** *mfr* veð 1 öfug orðaröð, óbein orðaröð. 2 hitahvarf. tersurfaca -o veð hitahvarf á jörðu.
- a gagnstæður. -i *áhr* breyta orðaröð.
- invert/i** *áhr* 1 tón umsnúa (nótum). 2 *efn* kljúfa (sykur). -iĝi klovna. -ito *læk* kynhvarfi. -iteco kynhvörf.
- sukero *efn* súkrósa breytt í glúkósa og frúktósa, invertsykur.

- invertaz/o** *efn* (ensím sem klýfur súkrósa í glúkósa og frúktósa).
- invest/i** *áhr hag* **1** setja í embætti; vígja. **2** fjárfesta. **-ado** **1** embættistaka; vígsla. **2** fjárfesting.
- aĵoj** eignir. **re-i** *áhr* fjárfesta aftur. **re-o** endurfjárfesting.
- investitur/o** *sag* tignarskrýðing.
- invit/i** *áhr* **1** bjóða. **2** bjóða heim; laða. **-a** **1** boðs-. **2** aðlaðandi. **-o** boð, heimboð. **-ito** gestur.
- ilo** boðskort. **mal-i** *áhr* aflýsa boði til.
- invok/i** *áhr* lög vitna til (e-s) sér til málsbóta.
- involukr/o** *gra* reifar. **-eto** körfureifar.
- io** = **i/o** eitthvað, nokkuð.
- lo/o** *stj* Jó, Íó (eitt tungla Júpíters).
- loa** *goð* Jó, Íó.
- iom** *mfr* eitthvað, dálítið. **-post** - smátt og smátt. **-ete** ofurlítið. **-post -a** seinfara, sem gerist smám saman.
- ion/o** = **jono**.
- lon/o** *per* **1** Jón. **2** = **Ioniano**. **-io** *ldf* Jónía. **-ia** **1** jónískur, frá Jóníu, Jóna-. **-ia Maro** Jónahaf.
- 2** = **ionika**. **-iano** Jóni.
- ioni/o** *efn* jóníum.
- ionik/a** *hús* jónískur.
- lova/o** *ldf* Iowa.
- ipek/o, ipekakuan/o** *lyf* ípekakúana.
- iperit/o** *efn* her sinnepsgas.
- ipsilon/o** *mfr* ypsílon (heiti latneska bókstafsins y).
- ir/i** *áhl* **1** fara. **2** ganga. **-o** **1** leikur. **2** slag. **3** gangur, far. **bileto de -o kaj reveno** farmiði fram og til baka.
- adi** *áhl* fara, hreyfast, skriða, ganga (lengi). **-ado** **1** gangur, framganga, framsókn. **2** göngulag.
- antaro** framganga, skrúðganga. **-ebla** fær, gangfær. **-ebleco** gangfæri. **-ejo** stígur.
- igi** **1** láta ganga, reka. **2** starfrækja. **3** leiða. **-ilo** stikla, gangstöng. **-o re-o** (gangur) fram og til baka.
- al-i** *áhl* færast nær, nálgast; ganga að. **al-o** nálgun; aðgangur. **al-ebla** aðgengilegur, næmur.
- neal-ebla** ókleifur. **al-ejo** inngangur, aðgangur, hlið. **al-igi** færa til. **antaŭ-i** *áhl* ganga fyrir; vera á undan.
- antaŭen-i** *áhl* ganga áfram. **ĉirkaŭ-i** *áhl* her fara í kringum, ganga í kringum. **ĉirkaŭ-e** eftir krókaleiðum, í bug.
- de-i** *áhl* **1** hlaupa af. **2** rísa (úr). **3** leggja af stað. **de-punkto** upphafsstaður. **dis-i** *áhl* skiljast.
- ek-i** *áhl* fara að fara, leggja af stað. **ek-o vél** **1** byrjun, upphaf. **2** gangsetning, ræsing. **ek-igilo** *tæk* ræsir.
- el-i** *áhl* *bib* **1** fara út. **2** fara úr. **3** komast undan, sleppa. **4** koma út. **5** koma fram, spretta fram.
- 6** snúa út að (= **sur**). **el-o** **1** brottför. **2** = **elirejo**. **El-o** Önnur Mósebók. **el-ejo** útganga.
- neel-ebla** óumflýjanlegur; sem ekki er hægt að komast undan. **en-i** *áhl* **1** fara inn, koma inn. **2** fara í; komast í.
- en-o** **1** innför, inngangur. **2** = **enirejo**. **en-ejo** innganga. **for-i** *áhl* fara brott, ganga burt. **2** fara, farast.
- for-igi** hrekja burtu. **laŭ-i** *áhr* fara eftir. **malsupren-i** *áhl* ganga niður, fara niður. **ne-ebla** ófær.
- post-i** *áhl* **1** fara á eftir, fylgja. **2** koma af; koma á eftir. **post-anto** afkomandi. **preter-i** *áhl* ganga fram hjá.
- preter-ejo** *umf* hringbraut, umferðaræð fram hjá miðborg.
- re-i** *áhl* **1** fara aftur, koma aftur. **2** koma á ný, fara í annað sinn. **reen-i** *áhl* fara aftur inn. **ren-i** *áhl* = **reiri** **1**.
- retro-i** *áhl* fara aftur á bak. **retro-igi** bakka (e-u). **senel-a** = **neelirebla**. **senel-ejo** blindgata; ógöngur.
- sub-i** *áhl* setjast. **sunsub-o** sólsetur, sólarlag. **supren-i** *áhl* fara upp, ganga upp, stíga upp.
- sur-i** *áhr* ganga upp á/í. **tra-i** *áhr* fara yfir, fara í gegnum; nísta. **tra-ebla** *efn* gegnumfær.
- netra-ebla** ógegnumfær. **tra-ejo** sund (milli húsa), göng; umferðarvegur.
- trans-i** *áhr* **1** fara yfir. **2** ganga undir merki (e-s). **3** breytast. **4** = **transiti**.
- trans-a** **1** skammvinnur, hverfull. **2** *mfr* = **transitiva**. **trans-o** yfirferð; breyting. **trans-ebla** fær yfirferðar; væður.
- trans-ejo** vað, mót járnbrautar og þjóðvegur. **trans-igi** færa yfir. **anas-i** *áhl* vaga, kjaga. **ĉiel-o** *trú* uppstigning.
- flanken-i** *áhl* víkja af leið. **hejmen-o** heimleið. **invers-i** *áhl* fara öfugt. **invers-i laŭ rivero** fara upp ána.
- kontrol-o** eftirlitsferð. **krucmilit-o** krossferð. **milit-o** herferð. **pied-i** *áhl* ganga, labba. **pied-anta** fótgangandi.
- pied-anto** fótgangandi maður. **rond-i** *áhl* snúast, fara hringinn í kring. **savel-ejo** öryggisdýr.
- ŝip-i** *áhl* fara með skipi. **ŝtel-i** *áhl* læðast. **vic-ado** langfylking, framhjágangur.
- voj-i** *áhl* vera á leið(inni), ferðast á fæti. **voj-o** ferð á fæti. **ekvoj-i** *áhl* fara. **zigzag-o** stagvending.
- Irak/o** *ldf* Írak. **-a** íraskur. **-ano** Íraki.
- Iran/o** *ldf* Íran. **-a** íranskur, persneskur. **-ano, -ulo** Írani.
- Iravad/o** *ldf* Irrawaddy (fljót í Asíu gegnum Burma).

- iredent/a** sem sækir eftir sameiningu að nýju. **-ismo** sú stefna sem sækir eftir sameiningu að nýju.
- isto** sá sem sækir eftir sameiningu að nýju.
- Iren/o** *per* Írena.
- Irene/o** *per* Íreneus.
- Irian/o** Nýja-Gínea (Irian á indónesísku).
- Irido** *gra* sverðlilja (*Iris*). **-acoj** sverðliljuætt (*Iridaceæ*).
- iridi/o** *efn* iridíum, iridín (*Ir*) (*frumefni nr. 77*).
- irigaci/o** áveita. **-i** áhr veita vatni á.
- irigator/o** = **klisterilo**.
- iris/o** *lfæ* regnbogahimna, lithimna. **-ito** *læk* lithimnubólga, litubólga. **-ektomio** lithimnuúrtaka, lituúrnám.
- otomio** lithimnuskurður.
- Iris/a** *goð* Íris (einkum persónugerving regnbogans en síðar í þjónustu Heru).
- irit/i** *áhr ská læk* **1** æsa upp. **2** erta. **-o** sál ýfing, erting; áreitni.
- iriz/i** *áhr* lita með öllum litum regnbogans. **-a** í öllum litum regnbogans.
- Írland/o** *ldf* Írland. **-a** írskur. **-ano** Íri. **Nord-** **-o** Norður-Írland.
- Irm/a** Irma.
- Irokez/o** Irokes-indíáni.
- ironi/o** *mfr* háð, háðhvörf, hæðni, launhæðni, skop. **sokrata -o** sókratískt háð. **-o de la sorto:** kaldhæðni örlaganna. **-a** hæðinn, háðskur, sposkur, háðslegur. **-i** áhl hæðast. **-aĵo** háðrit.
- is/** *mfr* **1** ending þátíðar sagna, t.d. *mi iris:* ég fór. **2 = estis**.
- Isaak/o** *bib* Ísak.
- isat/o** = **izatido**.
- Iskariot/o** *per* Ískariot.
- iskemi/o** *læk* blóðskortur á takmörkuðu svæði.
- iski/o** *lfæ* setbein, þjóbein, rassbein. **-a** setbeins-.
- iskiat/o** *lfæ* settaug (= **iskia nervo**). **-algio** *læk* settaugarbólga.
- iskiatik/o** *vís* **1 = iskiatio**. **2 = iskiatalgio**.
- Islam/o** **1** íslam, múhameðstrú. **2** múslimar, múhameðstrúarmenn. **-a** íslamskur, múhameðstrúar-.
- ano** múslimi, múhameðstrúarmaður. **-anigi** snúa til íslams, snúa á múhameðstrú. **-ismo = Islamo 1.**
- Island/o** *ldf* Ísland. **-a** íslenskur. **-ano** Íslendingur.
- ism/** *mfr* viðskeyti sem táknar stefnu, kenningu, málvenju, t.d. **kristan-o** kristin trú, kristni.
- spirit-o** andatrú, spíritismi. **angl-o** ensk málvenja. *Ath.* Í mörgum orðum er **ism** hluti stofnsins, t.d. **turismo**, **kateĥismo**. **-o** kenning, kerfi, stefna.
- Ismail/o** *per* Ísmael. **-ano** ísmaelskur múhameðstrúarmaður.
- Isoetacoj** *gra* álfतालुक्सætt (*Isoëtaceæ*).
- isolep/o** = **skirpo**.
- Israel/o** = **lzraelio**.
- Israfil/o** *trú* Israfil (í múhameðstrú, erkiengill sem tengdur er upprisunni).
- Iss/o** *sag* Issus.
- ist/** *mfr* viðskeyti sem táknar **1** mann er hefur atvinnu af eða starfar að því sem stofn orðsins greinir. **2** einnig fylgismañ stefnu eða kenningar. *Dæmi:* **1 dentr-o** tannlæknir; **art-o** listamaður.
- instru-o** kennari. **pošt-o** bréfberi, póstaður, póstur. **2 esperant-o** esperantisti; **oportun-o** hentistefnumaður. sbr. **ant**, **ul**.
- Ath.* **turisto** er ekki þess konar orð, **tur** ≠ **túr**.
- Istanbul/o** *ldf* Istanbúl (hafnarborg í Tyrklandi).
- istm/o** *ldf lfæ* eiði, mjódd; grandí. **-a** *alm bók* **1** eiðis-, granda-. **2** istmískur.
- Istri/o** *ldf* Istria (skagi í Króatíu).
- Išmael** *bib* Ísmael.
- it/** *1 mfr* ending lýsingarháttar í þátíð þolmyndar, t.d. **fin-a** endaður; **kapt-a** fangaður.
- 2** *læk* viðskeyti sem táknar **-bólgu**, t.d. **apendic-o** botnlangabólga; **encefal-o** heilabólga.
- 3** *efn* = -ít, t.d. **klor-o** klórít. (2 og 3 eru ekki samþykkt af akademíunni). *Ath.* **-o** táknar oftast persónu en **aĵo** hlut.
- Itak/o** *ldf* Íþaka.
- ital/o** *per* Ítali. **-a** ítalskur. **-a lingvo** ítalska. **I-io, I-ujo** *ldf* Ítalía. **-igi** gera ítalskan; neyða til að tala ítölsku.
- ismo** ítölskusletta.

- iteraci/o** *stæ* endurtekning.
- iterbi/o** *efn* ytterbium, ytterbín (*Yb*) (*frumefni nr. 70*).
- itiner/o** *ldm* **1** leið. **2** ferðasaga. **3** ferðaáætlun.
- itri/o** *efn* yttrium, yttrín (*Y*) (*frumefni nr. 39*).
- iu** *mfr* **1** einhver. **2** nokkur. **3** sumur.
- ivl** *mfr* óopinbert viðskeyti sem táknar möguleika að gera e-ð, t.d. **produkt-a** frjósamur.
- Ivan/o** *per* Ívan.
- izl** *vís læk mfr* óopinbert viðskeyti sem táknar: 1) tæknilega hagnýtingu efnis. 2) hagnýtingu aðferðar sem e-r hefur uppgötvað. 3) lækningaraðferð. *Dæmi:* 1) **kupr-i** koparhúða. 2) **pasteúr-i** pastörhita, gerilsneyða. 3) **kaüter-i** brenna (sár); **hipnot-i** dáleiða.
- Izabela** *per* Ísabella, Elísabet.
- izatid/o** *gra* indígójurt, litunarjurt, litunarklukka (*tvíært garðblóm*) (*Isatis*, einkum *I. tinctoria*).
- izatis/o** *dýr* blárefur (*Canis lagopus*).
- Izer/o** *ldf* Isère (á í Frakklandi).
- Izidor/o** *per* Ísidór.
- Izis/o** *goð* Ísis (fornegypsk gyðja).
- Izmir/o = Smirn/o.**
- izo-/** *vís efn* tækniforskeyti úr grísku **1** = jafn. **2** = ísómer.
- izobar/o** *veð efn* jafnþyngdarlína; jafnþrýstlína.
- izocel/a** *stæ* (um þríhyrninga og trapisur) jafnarma (= **simetria**).
- izodinam/o** *eðl raf* jafnstyrkslína.
- izoelekt/a** *efn* jafnhleðslu-. **-a punkto** jafnhleðslupunktur.
- izogeoform/o** *veð* jafnjarðhitalína.
- Izokrat/o** *per* Ísókrates.
- izokrom/a** *samlitur*.
- izokron/a** *vís* jafn að tímalengd, sem gerist á jöfnum tímabilum. **-eco** lotufesta.
- izoli/i** *áhr raf efn tæk* einangra. **-a** einangurs-. **-ado** einangrun. **-ajo** einangrandi sefni, einangrun.
- eco**, **-iteco** einangrun. **-ejo** sóttkví; einangrunarklefi; einangrunarstöð. **-iĝo** einangur. **-ilo** *eðl* einangrari.
- ismo** einangrunarstefna. **-isto** einangrunarsinni. **-ometro** *rtæ* einangrunarmælir. **aer-ita** lofteinangraður.
- son-i** *áhr kvi* hljóðeinangra. **varm-i** *áhr* hitaeinangra. **varm-a** hitaeinangrandi.
- Izold/o** *per* Ísól.
- izomer/o** *efn* myndbrigði, ísómer. **-a** ísómer-.
- izopren/o** *efn* ísópren.
- izoterm/o** *vís* jafnhitalína.
- izoton/a** *eðl efn* jafnþrýstinn. **-eco** *efn* jafnþrýstni.
- izotop/o** *efn* samsæta, ísótópur.
- izotrop/a** *eðl* stefnusauður, einsátta. **-eco** stefnusneyða, einsáttun. **-ismo** stefnusneyða, einsáttun.
- Izrael/o** *bib per sag* Ísrael. **-a** gyðinglegur, júðskur. **-io** Ísrael (núttímaríkið). **-ia** ísraelskur. **-iano** Ísraeli.
- ido** **1** = hebreo. **2** Ísraelsmaður.

- ¹**J, j** *mfr* 13. stafur esperanto-stafrófsins.
- ²**j** (í skammstöfunum) **J = a) jodo. b) julio. j = jaro.**
- j** *mfr* fleirtöluending nafnorða, lýsingarorða og fornafna (þó ekki persónufornafna), t.d. *liaj bonaj ecoj, iuj homoj.*
- j/o** *mfr* joð (heiti bókstafsins j).
- ja** *mfr* að vísu, óneitanlega (á venjulega ekkert tilsvareandi orð í íslensku).
- jaborand/o** *gra* jaborandi.
- jacint/o** *ste* hýasint.
- jad/o** *ste* jaðe. **-a** úr jaðe.
- Jaf/o** *ldf* Jaffa.
- Jafet/o** *bib* Jafet. **-ida** jafetískur.
- jaguar/o** *dýr* jagúar (*Felis onza*).
- jahurt/o** *mat* jógúrt.
- jaht/o = jakto.**
- jak/o** jakki, Treyja. **-eto** 1 stuttur jakki. **2** kápa (á bók). **frenez-o** spennitreyja. **pelt-o** loðtreyja.
- sav-o** björgunarvesti.
- jakarand/o** *bib* palisander, palisanderviður (*Jacarandax*).
- Jakelin/o** *per* Jakobína.
- Jakob/o** *bib* Jakob. **-ano** trú Jakobskirkjumaður. **-ino** Jakobína.
- isto** *sag* stuðningsmaður Stúart-fjölskyldunnar eftir afsögn Jakobs I. konungs í Bretlandi.
- ulo** Jakobsmunkur, Dóminíkusmunkur.
- jakoben/o** *sag per* 1 Jakobíni (róttækur lýðveldismaður í Frakklandi á 18. öld). **2** byltingarsinni.
- ismo** skoðanir Jakobína.
- jakt/o** *sig* 1 skemmtisnekkja, lystiskúta. **2** úthafssnekkja, skemmtiskip. **-ado** (kapp)sigling.
- jakut/o** *per* Jakúti (frumbyggji Jakútíu). **-a** jakútskur. **-a lingvo** jakútska.
- J-io, J-ujo** *ldf* Jakútía (sjálfstjórnarlýðveldi Saka í Rússlandi (Siberíu)).
- igi** gera jakútskan. **-ino** jakútsk kona.
- Jakutsk/o** *ldf* Jakútsk (höfuðborg Jakútíu, kaldasta stórborg á jörðinni).
- jav/o** *gra* brauðaldin. **-ujo, -arbo** brauðaldintré (*Artocarpus integrifolia*).
- jalap/o** *gra* jalap (öflugt hægðalyf). **-ujo, -planto** jalapjurt (*Exogonium Lopomea purga*).
- Jalt/o** *ldf* Jalta.
- jam** *mfr* nú þegar; þegar, þá. **-ne** ekki lengur; þaðan ekki, frá þeim tíma. ekki. Í neikvæðum setningum á **jam** alltaf að standa fyrir framan neitunarorðið. Í stað **ne jam** á að nota **ankoraŭ ne**.
- Jamaik/o** *ldf* Jamaíka. **-a** jamaískur **-ano** Jamaíki, Jamaíkumaður.
- jamb/o** *ská* öfugur tvíliður. **-a** með öfugum tvíliðum. **-ino** öfugir tvíliðir með aukaliði í enda vers.
- Jan/o** *goð* Janus (goð sem byrjun ársins var helguð).
- Jangono = Ranguno.**
- Jangzi** *ldf* Jangtse (fljót í Kína).
- janičar/o** lífvarðarmaður Tyrkjasoldáns.
- Janki/o** *per* Kani.
- Janmajeno, Jan-Majen-insulo** *ldf* Jan Mayen (norsk eldvirk eyja í Norðuríshafi).
- Jansen/o** *per* Jansen. **-ismo** trú jansenismi (kenningar hollenska guðfræðingsins Jansen, biskups í Yperen).
- isto** jansenisti.
- januar/o** janúar, janúarmánuður.
- japan/o** *per* Japani. **-a** japanskur. **-a lingvo** japanska. **J-io, J-ujo, J-lando** *ldf* Japan.
- igi** gera japanskan. **-ino** japönsk kona.
- jar/o** ár. **-a** 1 árlegur. **2** eins árs gamall. **-aro** áralengd. **cent-o = jarcento.**
- cent-a** hundrað ára (gamall), tíræður. **centa-a** á hundraðasta ári. Á sama hátt **dek-a** tíu ára (gamall).
- deka-a** á tíunda ári. **cent-ulo** tíræður maður. **či-a** þess árs. **či-e** í ár. **čiu-a** árlegur.
- duon-o** árshelmingur, misseri. **kvaron-o** ársfjórðungur. **laŭ-a, laŭ-e** eitt ár í senn. **mil-o = jarmilo.**
- mil-a** þúsund ára (gamall). **mult(e)-a** margra ára; margs árs. **plur-a** *gra* fjölær.
- super-o** hlaupár. **favor-o** náðarár. **lern-oj** skólaár (ft.). **lum-o** ljósár. **nov-a** nýárs-.
- pasint-a, pasint-e** í fyrri, frá því í fyrri. **prov-oj** lærlingstími. **servo-oj** embættisár. **-cento** öld.
- mezaj -centoj** miðaldir. **-centa** hundrað ára gamall, aldargamall. **-deko** áratugur. **-kolekto** árgangur.
- milo** þúsöld, þúsund ár. **-mila** þúsunda ára. **unu-a** eins árs (gamall). **unua-a** á fyrsta ári.
- kvindek-ulo** fimmtugur maður.
- yard/o** 1 *sig* rá, seglrá. **2** ensk alin, yard (= 0,917 m). **al-igi** rábinda. **bram-o** bramseglrá.
- reĝ-o** efri framseglrá. **top-o** háseglrá, toppseglrá.

jaroviz/i = vernalizi.

jasmen/o *gra* jasmína (*Jasminum*).

jasp/o *ste* jaspis. **-i** áhr ráka (eins og jaspis). **-eca** jaspiskenndur.

jaspis/o *bib* = **jasp**.

jaŝir/o *trú* musteri sintóista.

jatagan/o *inn* jatagan (tyrkneskur rýtingur).

Jaundeo *ldf* Jánde (höfuðborg Kamerún).

Jav/o *ldf* Java. **-ano** Javabúi. **-a Maro, -maro** Jövu haf.

Javan *bib* Javan (hebreskt nafn á Hellas).

Jave/o *per* Jave. **-a** Jave-.

jazion/o *gra* blámunkur (*Jasione*).

Jazon/o *goð* Jason.

je *mfr* forsetning með óákveðinni merkingu, notuð þegar aðrar eiga ekki við. Nú á dögum er hún aðallega notuð: **1** með lýsingarorðum sem tákna gnægð eða skort, t.d. *riĉa - brutoj* : auðugur að kvikfé; *lama - unu membro* : haltur á öðrum fæti; *libera - tiuj mankoj* : laus við þennan skort; *bonŝanca - io* : heppinn í e-u. **2** með sagnarnafnorðum í staðinn fyrir *de* þar sem misskilningur gæti orðið til, t.d. *havi rajton - io* : hafa rétt til e-s; *aspiro de io - io* : þrá e-s eftir e-u; *kredo - Dio* : trú á Guð. **3** til að merkja hvað klukkan er, t.d. *- la tria matene* : klukkan þrjú á nóttunni. **4** með líkamshluta til þess að merkja að honum er haldið, t.d. *mi prenos vin - la mano* : ég mun taka í hönd þína; *kaptu ĝin - ĝia vosto* : grípum hala hans. **5** til þess að merkja mismun, einkum með lýsingarorði í miðstigi, t.d. *li estas - du jaroj pli maljuna ol mi* : hann er tveim árum eldri en ég. Þessa forsetningu skal nota aðeins þegar nauðsyn krefst.

Jehoas/o *bib* Jóas (Ahasíason, Júdakonungur).

Jehojada *bib* Jehojad (æðsti prestur í Jerúsalem).

Jehoŝafat *bib* Jósafat (Asason, Júdakonungur). **Valo de -o** Jósafatsdalur.

Jehov/o *per* Drottinn, = **Javeo**.

Jehuda *bib* = **Jeudo**.

Jehud/o *bib* Júda (4. sonur Jakobs og ættkvísl hans) (Í Biblíu skrifað **Jehuda**).

Jeĥezkel *bib* Esekíel.

jejun/o *lfæ* ásgirni, ásgörn.

jelp/i *áhl* gjamma.

Jemen/o *ldf* Jemen, einkum Arabalýðveldið Jemen. **-a** jemenskur. **-ano** Jemeni.

Sud- -o *ldf* Alþýðulýðveldið Jemen, Suður-Jemen.

jen *mfr* hérna; þarna. - ... - ýmist ... eða, stundum ... stundum. **-a** þessi hérna, eftirfarandi. **-e** hérna, svona, þannig. **-o** þetta hérna, eftirfarandi; sem hér segir.

jen/o = **eno**.

Jenisej/o *ldf* Jenisej (fljót í Síberíu).

Jeremia, Jeremi/o *bib* Jeremía. **-ado** harmagrátur, raunarolla, kveinstafir.

Jerih/o, Jerik/o *ldf* Jeríkó. **-orozo** = **anastatiko**. **-a** við Jeríkó.

Jerobeam *bib* Jerobeam (konungur í Ísrael).

Jerusalem/o *ldf* Jerúsalem, Jórsalir, Jórsalaborg. **-ano** Jerúsalembúi.

Jeruzalem/o = **Jerusalemo**.

jes *mfr* já, jú. - **ja** jú, að vísu. **-a** jákvæður. **-i** áhl játa. **-igi 1** = **jesi**. **2** staðfesta.

kap-i *áhl* kinka kalli til samþykkis.

Jesaja *bib* Jesaja (höfundur fyrstu 39 kaflanna í Jesajaritinu). - **la dua** *bib* Ónefndur höfundur kafla 40–66 í Jesajaritinu).

jesaül/o kósakkaforingi.

Jesu/o *sag kri* Jesús. **-o Kristo** Jesús Kristur. **Kompanio de -o** Jesúítareglan, Kristmunkareglan.

jet/o *flu* þota.

Jez/o *ldf* gamalt heiti á Hokkaido.

jezuit/o *per 1* jesúíti, kristmunkur. **2** hræsnari, undirföfull maður. **-a 1** jesúíta-, kristmunka-.

-ejo *hús* kristmunkahús, jesúítaskóli. **-ismo** kenningar kristmunkareglunnar.

jid/o jiddíska.

Jiftaĥ *bib* Jiftak (herstjóri Gyðnga).

- jing/o** *dýr (Jynx), gauktíta (J. torquilla), fauskítíta (J. ruficollis).*
Joab *bib Jóab.*
Joakim/o *per Jóakim.*
Job/o = ljob(o).
job/o *efn joð (I) (frumefni nr. 53). -a joð-. -a tinkuro joðáburður. -a nombro joðtala. -i áhr bæta joði við, gefa joð.*
-ato joðat, joðsýrusalt. **-ido** joðið. **-ito** joðít. **per-ato** perjoðat.
jodl/i *áhl jóðla. -o jóðl.*
jodoform/o *efn joðóform (sótthreinsunarefni).*
Joel *bib Jóel.*
jog/o *inn jóga. -ano jógi.*
jogurt/o = jahurto.
Johan/o *per Jón, Jóhann, Jóhannes. -ino Jóhanna, Jónína.*
johimb/o *gra jóhimbatré (Corynanthe yohimba). -ino efn jóhimbía.*
Jokast/a *goð Jókaste (móðir Ódipusar og síðar eiginkona hans).*
Jokoham/o *ldf Jókóhama.*
jokto/ *vís joktó- (forskeyti eininga 10⁻²⁴).*
joll/o **1** jul, julla. **2** tvísigld lystisnekkja.
jon/o *eðl efn jón, fareind. -igi jóna. -igo jónun. -igi jónast. -iga kamero jónunarhylli. mal-igi afjóna.*
Jona *bib Jónas (spámaður).*
Jonatan/o *bib Jónatan.*
jonio *trú efn 1 joni (kvennasköp sem frjósemitákn). 2 = ionio.*
jonkvil/o *gra jónsmessulilja (Narcissus jonquilla).*
jonosfer/o *veð jónhvolfið.*
jor/o *sig bif flu skyndileg beygja, stefnubreyting. -i áhl geiga frá rétttri stefnu; slaga.*
Jordan/o *ldf Jórdan. -io Jórdanía. -ia jórdanskur. -iano Jórdani.*
trans-a *hinum megin Jórdanar, austan Jórdanar. Trans-io Transjórdanía. Cis-io Vesturbakkinn.*
Jork/o *ldf York, Jórvík. Nov- -o New York. Nov- -io New York ríki.*
Josu/o *bib Jósúa.*
jot/o *ögn.*
jota *mfr jota, 9. bókstafur gríska stafrófsins (I, I).*
jotal *vís jotta- (forskeyti eininga 10²⁴).*
Jov/o *goð Júpíter (æðsti guð Rómverja).*
 jovial/a *ská kátur í lund.*
Jozef/o *per Jósep, Jósef. -ino Jósefína.*
ju *....des mfr því ... því, því þeim mun.*
jube/o *hús pallur (milli skips og kórs í kirkju).*
jubil/i *áhl fagna, ráða sér ekki fyrir gleði. -ado fögnuður.*
jubile/o *bib 1 fagnaðarár (há gyðingum hvert fimmtugasta ár) (einnig -a jaro). 2 minningarhátið, fagnaðarár; afmælishátið, afmæli (brúðkaup o.p.u.l., einkum hvert tuttugasta og fimmta ár). -ano sá sem heldur minningarhátið.*
jud/o *gyðingur. -a gyðinga-, gyðinglegur. -aro gyðingapjóð. -eco gyðinglegur. -ejo gyðingahverfi. -ino gyðingakona. -ismo gyðingatrú, gyðingdómur. -ujo 1 Júda. 2 = Judeo.*
judaism/o = judismo.
judazl/i *áhl fylgja síðum gyðinga.*
Judas/o *per Júdas.*
Jude/o *sag Júdea.*
Judit *per Júdít.*
juft/o *rússkinn.*
jug/o *rtæ ok. -i áhr 1 oka. 2 undiroka, kúga. -ajfo sameyki. sub-i = jugi.*
jugland/o *gra valhnot. -ujo, -arbo (val)hnotutré (Juglans). nigra -ujo svart hnotutré (Juglans nigra).*
ordinara -ujo *hnotutré (Juglans regia). -acoj hnotviðarætt (Juglandaceæ).*
jugoslav/o *per Júgóslavi. -a júgóslavneskur. J-a Federacio* *ldf Sambandslýðveldið Júgóslavía. J-io, J-ujo* *Júgóslavía.*

- jugular/o** *lfæ* hálsæð.
- juĝli** *áhr* dæma, kveða upp dóm. **-o** *sál* dómur. **-a** réttar-. **-a** *ĉambro* réttur. **-a** *decido* úrskurður.
- a** *dokumento* dómgerð, dómsskjal. **-a** *seĝo* dómarsæti. **-ado** dómur; dómgreind.
- adi** *áhr* *bib* dæma; dæma oft, vera að dæma, stjórna. **-anto** **1** dómari. **2** kviðdómari.
- antaro** **1** dómara nefnd. **2** kviðdómur. **-ejo** réttur, dómstóll. **-isto** *bib* dómari. **-ista** dómara-.
- istaro** **1** dómara stétt. **2** dómstóll. **al-i** *áhr* *ver* úrskurða, dæma (e-m e-ð).
- antaŭ-i** *áhr* dæma fyrirfram. **antaŭ-o** fordómur, hleypidómur. **pri-i** *áhr* dæma um, gagnrýna.
- pri-o** athugun. **mis-i** *áhr* dæma ranglega, leggja rangan dóm á. **propra-a**, **propra-e** eftir eigin vild.
- agado** réttarfar, dómsköp. **-decido** úrskurður, dómur. **-odistrikto** = **jurisdikcio**. **-faro** dómur.
- opovo** = **jurisdikcio**.
- jujub/o** *gra* brjóstber. **-arbo** brjóstberjatré (*Zizyphus vulgaris*, *Z. jujuba*).
- juk/i** *áhl* klæja. **-o**, **-ado** kláði. **-iga** klæjandi, sem veldur kláða.
- juka/o** *gra* pálmalilja (*Yucca*), kerti drottins.
- Jukatan/o** *ldf* Yucatanskagi. **-io** Yucatanríki (í Mexíkó).
- Jukon/o** *ldf* Yukon (fljót í Norður-Ameríku). **-io** Yukon (fylki í Kanada).
- jul/o** *sig* stýriár. **-adi** *áhl* róa með stýriár.
- Jul/o** jól.
- julep/o** *lyf* svaladrykkur.
- juli/o** júlí, júlímánuður.
- Juli/o** *per* Júlíus. **-a** Júlíus-. **-ino** Júlía.
- Julian/o** *per* Júlíanus.
- Julieta** *per* Júlíetta.
- jun/a** ungur. **-e** eins og unglíngur. **-eco** *lfe* æska, unglingsár. **-eca** æsku-. **-igi** yngja upp, gera ungan.
- ulo** unglíngur. **-ularo** æskulið, æskufólk. **-ulino** stúlka, ungfrú, ungdama.
- ge-uloj** drengir og stúlkur, piltar og stúlkur, strákar og stelpur. **mal-a** gamall. **mal-eco** *lfe* elli.
- mal-eta** nokkuð gamall, fremur gamall, nokkuð við aldur. **mal-igi** gera gamlan. **mal-iĝi** eldast.
- mal-ulo** gamall maður, karl. **mal-ulejo** elliheimili. **mal-ulino** gömul kona, kerling.
- re-igi** gera ungan aftur, yngja upp. **re-iĝi** yngjast upp. **-aĝo** æska. **mal-aĝo** elli.
- jung/i** *áhr* beita fyrir (vagn); nota. **-ado** álagning. **-aĵo** **1** aktygi. **2** sameyki. **-ilaro** aktygi.
- itaro** sameyki. **al-i** *áhr* beita fyrir. **dis-i** *áhr* spenna frá. **en-i** *áhr* beita fyrir vagn.
- el-i** *áhr* spenna frá. **kun-i** *áhr* ganga undir ok með. **kun-(it)aĵo** sameyki.
- mal-i** *áhr* spenna frá; skilja í sundur.
- juni/o** júní, júnímánuður.
- juniper/o** *gra* einir, einiviður (*Juniperus*). **-brando** gin, einiberjabrennivín.
- junk/o** *gra* sef (*Juncus*). **-acoj** sefætt (*Juncaceæ*).
- Junkagacoj** *gra* sauðlauksætt (*Juncaginaceæ*).
- junkr/o** jungherra, junkari, jungkæri. **signo-o** merkisberi.
- Junon/a** *goð* Júnó (rómværsk gyðja, drottning Júpíters).
- junt/o** *tæk* *hlj* samskeyti; samtenging; samband, sambandsliður. **-o de kablo** *rtæ* tenging.
- o per foldo kaj lango** *tæk* plægning. **-o per tenono kaj mortezo** *tæk* tappaskeyti.
- hirundvosta** **-o** *tæk* geirnegling. **-opeco** = **fitingo**. **lut-o** *rtæ* suða (samskeyti).
- i** *áhr* *tæk* *rtæ* skeyta saman; tengja saman. **-ejo** skiptiborð.
- jup/o** pils. **-eto** pínupils, mínipils; ballettpils. **-istino** pilssaumakona. **sub-o** nærpils.
- Jupiter/o** **1** *goð* Júpíter (æðsti guð Rómverja). **2** *stj* Júpíter (reikistjarna). **-a** Júpíters-.
- jur/o** lögfræði, lögvísi. **-a** lögfræðilegur. **-isto** lögfræðingur. **kutim-o** venjulög. **-oscienco** lögfræði.
- jurisdikci/o** lög dómsvald; þinghá, lögsagnarumdæmi.
- jurisprudenc/o** lög lögspeki; lögfræði.
- jurt/o** kofi (síberskra hirðingja).
- just/a** réttur; réttlátur. **-e** réttilega. **-o** réttlæti. **-aĵo** rétt, það sem rétt er. **-eco** réttlæti; réttvísi.
- ulo** *kri* réttlátur maður. **mal-a** óréttlátur. **mal-aĵo** það sem órétt er, glæpaverk. **mal-eco** óréttlæti.
- mal-ulo** glæpamaður.
- Justen/o** *per* Jústínus.
- justic/o** lög dómsmál, réttlæti. **klas-o** stéttardómsmál.
- Justinian/o** *per* Jústíníanus.
- jut/o** *gra* **1** sekkjabast, júta. **2** jútavefur.

Jutland/o *ldf* Jótland. **-a** jóskur. **-ano** Jóti.
juvel/o *trú* gimsteinn, skartgripur; dýrmæti. **-aro** gimsteinar. **-ejo** skartgripasala.
-isto skartgripasali, gimsteinasali. **-ista** gimsteinasala-. **-ujo** skartgripaskrín. **-arto** skartgripalist.
-ŝtono = gemo.
Juvenal/o *per* Júvenal.

- Ĵ, ĵ** *mfr* 14. stafur esperanto-stafrófsins.
ĵ/o *mfr* joð með hatti (heiti bókstafsins ĵ).
ĵabot/o *klæ* blúnda, knipplingar, fellingalín (á skyrtu).
ĵak/o **1** (diplomat)frakki. **2** *rtæ* símatengill.
ĵakard/o *klæ* Jaquardtæki.
Ĵaket/o síðjakki (sjakket).
Ĵakv/o *per* Jaques, Jakob. **-ino** Jaqueline, Jakobína.
ĵaluz/a afbrýðisamur, öfundsjúkur. **-i** *áhl* vera afbrýðisamur. **-i kontraŭ io** öfunda e-n.
-o öfund, öfundsyki, afbrýðisemi. **-ulo** afbrýðisamur maður.
ĵaluzi/o *hús* rimlatjald.
ĵam/i *áhr* útvarp trúfla (útvarpssendingar). **-ado** trúflun útvarpssendinga.
ĵambore/o alþjóðamót skáta.
Ĵan/o *per* Nonni.
Ĵana *per* Hanna.
ĵar/o stórt ker.
ĵargon/o hrognamál, málleysa. **-i** *áhl* tala hrognamál.
ĵartello sokkaband (á sokkabandabelti). **-a zono** sokkabandabelti.
ĵaŭd/o fimmtudagur. **la sankta -o** skírdagur.
ĵaz/o (d)jass. **-trupo** djasshljómsveit. **-a muziko** djasstónlist.
ĵele/o *mat* hlaup.
Ĵerom/o *per* Híerónýmus.
ĵerz/o jersey.
Ĵerzej/o *ldf* Jersey (stærst Ermarsundseyja). **Nov- -o** New Jersey (fylki í Bandaríkjunum).
ĵet/i *áhr* **1** kasta. **-i la kulpon sur iun** kenna e-m (um e-ð). **-i miskrediton sur iun** vera e-m til vansa.
2 leggja (t.d. arma um háls: la brakojn). **3** fleggja, henda. **4 -i la okulojn sur iun** fá augastað á e-m.
-i flugan rigardon sur iun/al io líta snöggvast á e-n/e-ð. **5** strá. **6** slá út. **sin -i 1** kasta sér, varpa sér.
2 kippa. **-o** kast. **-adi** *áhr* vera að kasta, vera að varpa, kasta oft. **-ado** kast, varp (endurtekið hvað eftir annað).
-aĵo skot, skeyti. **-egi** *áhr* slengja, þeyta. **-iĝi 1** vera kastað, vera varpað. **2** kippa; engjast.
-iĝadi bylta sér (í rúminu). **-ilo** slöngva. **de-i** *áhr* fella; hleypa; fara úr. **dis-i** *áhr* dreifa, strá. **dis-iĝi** tvístrast.
dis-ita dreifður. **ek-i** *áhr* hleypa af; slöngva; gefa frá sér. **el-i** *áhr* **1** kasta frá sér, kasta úr sér.
2 líff spýta; varpa út (t.d. sæði). **3** kasta út; bera út. **el-aĵo** úrkast, rekald. **el-ulo** afhrak. **en-i** *áhr* kasta inn.
en-iĝi streyma inn, flæða yfir. **for-i** *áhr* **1** henda, fleggja burt, losna við. **2** neita, hafna. **3** leggja niður.
for-o, for-ado neitun, synjun, höfnun. **for-aĵo** rusl, ónýti. **pri-i per ŝtonoj** *áhr* grýta. **re-i** *áhr* endurkasta.
re-o endurkast. **sub-i** *áhr* **1** leggja undir sig, gera undirorpinn. **2** smygla. **super-i** *áhr* ausa (e-u = per io) yfir.
sur-i *áhr* kasta á. **trans-i** *áhr* kasta yfir, varpa yfir, fleggja yfir. **fajrel-a** sem spýr eldi, logandi, brennandi.
flam-ilo eldvarpa. **haŭtde-ado** hamskipti. **lum-ilo** ljóskastari, kastljós. **rul-i** *áhr* varpa. **ŝton-ilo = ĵetilo**.
ter-iĝi beygja sig í duftinu, lúta til jarðar, kasta sér kylliflötum.
ĵeton/o spilapeningur.
ĵib/o *sig* fokka. **for-o** klýfir, brandaukasegl.
ĵig/o **1** *tón* hoppdans. **2 = puz/o**.
ĵinkirŝ/o tvímenningsvagn (= rikiŝo).
ĵip/o *her* jeppi.
ĵoke/o veðreiðasveinn, knapi.
ĵoker/o jóker.
ĵongl/i *áhl* **1** leika trúðleik, leika loddaralistir. **2** gera sjónhverfingar, fara með sjónhverfingar.
3 leika sér (að = per) (t.d. orðum, hugtökum o.s.frv.). **-ado** loddaralist. **-aĵo** töfrabragð.
-isto loddari; sjónhverfingamaður, töframaður. **for-i** *áhr* láta hverfa.
ĵonk/o *sig* kínverskt seglskip.
ĵos/i *áhr* gar bera mold að (jurtum).
ĵud/o júdó.
ĵul/o *eðl* *rtæ* júl, joule (orkueining). **mega-o** megajúl. **kilo-o** kílójúl.

ĵurli *áhr* sverja. **-o** eiður, heit, loforð. **-a** svarinn, eiðsvarinn. **-ado** eiðfesting. **-adi** *áhr* sverja hvað eftir annað.
-igi láta vinna eið, eiðfesta, taka eið af. **-into** **1** eiðbundinn maður **2** kviðdómsmaður.
for-i *áhr* afneita með eiði, hafna. **je-i** *áhr* **1** gera samsæri. **2** særa, grátbiðja.
kun-i *áhr* gera samsæri. **pri-i** *áhr* helga. **-peti** *áhr* særa, grátbiðja. **-rompo** eiðrof.
Ĵuras/o *ldf* Júrafjöll. **-a** frá Júrafjöllum, lútandi að Júrafjöllum.
ĵurasi/o *jar* **1** júra, júratímabil. **2** júrajarðlög. **-a** júra-
ĵuri/o *lög* kviðdómur. **-ano** kviðdómari, kviðdómsmaður.
ĵurnal/o **1** dagblað. **2** dagbók. **-ismo** blaðamennska. **-isto** fréttaritari, blaðamaður. **-istiko** ritstjórnarfræði.
-istumo lélegt blaðamannamál. **en-igi** skrá í dagbók.
ĵus *mfr* rétt áðan, einmitt núna. **-a** nýorðinn. **-o** *per forveri*, fyrirrennari.

- K, k** *mfr* 15. stafur esperanto-stafrófsins. **k** (í skammstöfunum) = a) **kilo-**; b) **kaj**.
- k/o** *mfr* ká (heiti bókstafsins k).
- Kaab/o** *inn* Kaaba.
- kab/o** *ldf* 1 höfði. **2 = fiakro**.
- Kab/o** *ldf* Góðrarvonarhöfði (= **La Bonespera Kabo**). -**lando** Höfðaland. - **-urbo** Höfðaborg.
- kab'o/o** *bib* kab (rúmmál í Gamla testamentinu = um 2,0 l).
- kabal/o** 1 dulvísí, leynispeki, dularfull skýring gyðinga á ritningunum. **2** svikræði, leynisamtök, leynimakk.
- a** dularfullur, leyndardómsfullur. -**ema** undirföru. -**isto** leynispekingur.
- kaban/o** kofi. -**eto** kot. **branĉ-o** greinakofi. **ĉas-o** veiðikofi, veiðihús. **ŝtip-o** bjálkakofi.
- ter-o** moldarhýsi, moldarkofi.
- kabaret'o** *lei* kabarett, veitingahús.
- kabe'li** *áhl* breyta eins og Kabe (en hann var kunnur esperantisti sem skyndilega yfirgaf hreyfinguna).
- kabil'o** *per* kabýli. **K-io**, **K-ujo** *ldf* Kabýlía, Kabýlaland.
- kabinet'o** *fél* 1 (lítið) herbergi, skrifstofa. **2** einkasafn, (t.d. í þjóðminjasafni. **3** ríkisstjórn, ráðherra.
- a** 1 herbergis-, skrifstofu-. **2** einka-. **3** ráðherra-, ríkisstjórnar-.
- kabl'o** *rtæ* sjó 1 kaðall, strengur. **2** (rafmagns)kapall. **3** kaðalslengd (182–200 m). -**ingo** leiðslupípa.
- isto** maður sem leggur kapla. **ankro-o** akkeriskaðall. **tele-o** símakapall. **tir-o** dráttarvír, dráttarlína.
- tren-o** *flu* dráttartaug.
- kablogram'o** (sæ)símskeyti.
- Kabombacoj** *gra* vatnatörguætt (*Cabombaceæ*).
- kabriolet'o** léttivagn.
- Kabul'o** *ldf* Kabúl (höfuðborg Afganistans). -**rivero** Kabúlá.
- kac'o** nýy böllur, reður. -**ujo** buxnaklauf.
- kacik'o** *sag* *per* 1 indíánahöfðingi. **2** stórlax.
- cacur'o** *gra* hjartatré (*Cercidiphyllum japonicum*).
- kaĉ'o** *mat* 1 grautur; hræigrautur, of þunnur vellingur. **2** kássá; mauk. -**igi** stappa; sjóða í mauk.
- igilo** sleif.
- kaĉalot'o** *dýr* búrhvalur, búrhveli (*Physeter macrocephalus*) (= **makrocefalo**).
- kaĉu'o** brjóstsykur.
- kadaif'o** *mat* = **kataifo**.
- kadastr'o** *hag* = **katastro**.
- kadavr'o** nár, lík, hræ. -**a** ná-; náfélur. -**ajo** hræ. -**ejo** líkhús. -**igi** drepa. -**igi** deyja. -**ino** *efn* díamínópentan.
- esploro** = **nekropsio**. -**oplena** líkþakinn. -**ofloro** = **stapelio**. -**ogrifo** = **neofrono**.
- kadenc'o** *tón* 1 fallandi, hljóðfall. **2** kadensa. **3** hraði; taktur. -**a** fallandi; í takt.
- i** *áhr* koma á takti; gera hljóðföll.
- kadenz'o** = **kadenco** 2.
- kadet'o** liðsforingjaefni, herskólasveinn.
- kadi'o** *lög* dómari (hjá múhameðstrúarmönnum).
- kadis'o** *klæ* vaðmál.
- Kadiz'o** *ldf* Cadiz (hafnarborg á Spáni við Atlantshafið).
- Kadm'o** *per* Kadmos (bróðir Evrópu, sem stofnaði Þebu).
- kadmi'o** *efn* kadmíum, kadmín (*Cd*) (*frumefni nr. 48*).
- kadole'o** *efn* kadolía.
- kadr'o** *fél* 1 rammi; umgerð, greyping. **2** grind. **3** umhverfi. **4** yfirmaður, (í ft.) yfirmannasveit.
- ado** *ljó* römmun. -**ajo** rammi, umgerð. -**eto** lítill rammi; umgerð.
- i** *áhr* setja í ramma, setja í umgerð, ramma; þilja. -**umo** *hús* karmur. **en-igi** = **kadri**.
- sen-a** án umgerðar, umgerðarlaus. **brod-o** útsaumshringur.
- kadrat'o** *pre* kvaðrat (í prentun).
- kaduce'o** 1 slöngustafur, gullinn stafur Hermesar, sem tvær slöngur hlykkjast um.
- 2** stafur Asklepíosar (á latínu *caduceus*).
- kaduk'a** 1 hrörlegur. **2** ellihrumur, örvasa. **3** aumur; hnignandi. **4** farinn að fyrnast; ógildur.
- ajo** e-ð hrörlegt; elliglöp. -**eco** hrörleiki; hrumleiki; hrörmun, niðurníðsla, afturför.
- i** *áhl* vera hrörlegur/ellihrumur/aumur o.s.frv., hrörna. -**igi** ógilda, ónýta. -**igi** vera kraminn, hrörna.
- ulo** hrörlegur maður, hrumur maður. -**ulejo** elliehimili, öldrunardeild, sjúkradeild fyrir öldrunarsjúklinga.
- aĝo-a** ellihrumur. **mens-eco** *læk* ellihrörmun.

- kaf/o** kaffi. **-ejo** kaffihús; kaffistofa. **-ujo 1** kaffidós. **2** kaffikanna. **3** *gra* kaffitré. **-aparato** kaffitæki.
-arbo *gra* kaffitré (*Coffea*). **-bero** kaffiber. **-grajno** kaffibaun. **-kolora** kaffibrúnn. **-kruĉo**, **-poto** kaffikanna.
-maŝino kaffivél. **-muelilo** kaffikvörn. **-skatolo** kaffidós. **lakto-o** kaffi með mjólk. **malt-o** maltkaffi.
kafein/o *efn læk* koffín. **sen-a** koffínlaus.
kafeteri/o matstofa með sjálfsafgreiðslu, kaffitería, veitingastofa.
kafr/o Kaffi. **K-io**, **K-ujo** *ldf* Kaffaland.
kaftan/o (austurlensk) skikkja, sloppur.
kaĝ/o búr (fugla-, dýra-), rimlabúr. **en-igi** setja í búr; setja í fangelsi. **el-igi** leysa úr búri; leysa úr fangelsi.
kahel/o *byg* hella, flís, steinflís. **-a** flísum þakinn. **-aro** hellur. **-i** *áhr* steinleggja, fóðra með flísum.
kaĥeksi/o *læk* vanþrif, kröm, uppdráttarveiki. **-a 1** uppdráttarveiki. **2** uppdráttarveikur.
kaĥekt/a *vís = kaĥeksia*.
kaid/o *lög* (í Alsír og Túnis) tollheimtumaður, skattstjóri.
kaik/o *sig* kaík, tyrneskur róðrabátur (eða léttur seglbátur).
Kain/o *bib* Kain. **-idoj** afkomendur Kains.
kainit/o *ste* kainít.
Kair/o *ldf* Kairó (höfuðborg Egyptalands). **-ano** Kairóbúi.
kairn/o *hús* steindys.
Kaistr/o *ldf* Kaysterá.
kaj *mfr* og. - ... - ... bæði ... og
kaj/o 1 hafnarbakki, hlaðinn árbakki. **2** járnbrautarstétt, stöðvarstétt. **sur-e** á hafnarbakka.
ĝet-o bryggja. **-pago** bryggjugjald.
Kaj/o *per* Caiús.
Kajafas *bib* Kaifas.
kajak/o *ípr* húðkeipur, kajak.
Kajbar/o *ldf* Khyberskarð.
Kajen/o *ldf* Cayenne (höfuðborg Franska Gíana). **-rivero** Cayenne-fljót.
kajeput/o *gra* kajuputolía. **-arbo** kajuputtré (*Melaleuca*).
kajer/o 1 hefti, bók (þunn og óbundin). **2** stílabók. **-eto 1** smáhefti. **2** minnisblaðahefti. **-ujo** mappa.
kajman/o *dýr* kajman, amerískur krókódíll. **K-a Insularo**, **K-insuloj** *ldf* Cayman-eyjar (eyjar í Karabíska hafinu).
kajt/o *flu* flugdreki.
kajut/o káeta, klefi. **-a** káetu-.
kajolli *áhr* nýy smjaðra fyrir, lokka. **-ado** fagurgali, smjaður.
kaki *áhl* skíta, kúka, hægja sér. **-ejo** kamar.
kaka/o *gra 1* kakóbaun. **2** kakó. **-ujo 1** kakódós. **2** kakótré (*Theobroma cacao*). **-oarbo** kakótré.
-obutero kakósmjör, kakófeiti.
kakatu/o *dýr* kakadúi (*Cacatua*).
kaeksi/o = kaĥeksio.
kaki/a kakí-, kakíbrúnn, mógulur.
kakofoni/o miskliður; mishljóðan. **-a** illa hljómandi.
kakografi/o 1 lélegur ritháttur. **2** röng stafsetning.
kakosmi/o *læk* ólykt í nösum.
kakt/o *gra* kaktus. **-acoj** kaktusætt (*Cactaceæ*). **figo-o** fíkjukaktus (*Opuntia ficus-indica*).
kal/o sigg, líkþorn. **-a** sigggróinn, harður (um hörund). **-ajo** sigg. **pie-d-o** líkþorn.
kala/o *gra* fenjadís (*Calla*).
Kalabar/o *ldf* Calabar (borg í Nígeríu).
kalabas/o *gra* grasker. **-ujo = kalabasarbo**. **-arbo** graskeratré (*Crescentia cujete*). **-kukurbo = kalabaso**.
Kalabri/o, **Kalabr/ujo** *ldf* Kalabaría (hérað á Ítalíu).
Kalahar/o *ldf* Kalaharí (eyðimörk í sunnanverðri Afríku).
kalam/o *gra sag 1* (indverskur) reyr. **2 = akoro**. **3** stíll, griffill.
kalamin/o *ste bif 1* kalamín, sinkkarbónat. **2** sót.

- kalamint/o** *gra* (garðblóm) (*Calamintha*).
- kalandr/i** *áhr tæk* kefla, valta. **-ado** kefling. **-ilo** keflivél, rulla.
- kalandr/o** *dýr* sunnulævirki (*Melanocorypha calandra*).
- kalandra/o** *dýr* kornbjalla (*Calandra*).
- kalazi/o** *læk* augnaloksþrymill.
- kalcedon/o** glerhallur, kalsedón.
- Kalcedon/o** *ste* Kalsedón.
- kalceolari/o** *gra* frúarskór (*Calceolaria*). **-acoj** skæðablómaætt (*Calceolariaceæ*).
- kalci/o** *efn* kalsíum, kalsín (*Ca*) (*frumefni nr. 20*). **-a** kalsíum-, kalsín-.
- Kalcid/o** *ldf* Kalsis, Chalcis.
- Kalcidik/o** *ldf* Chalkidikí.
- calciferol/o** *vís* kalsíferól.
- kalcin/i** *áhr* glóhita, brenna (málm) til ösku.
- kalcitr/i** *áhl 1* (um hest, o.þ.u.l.) ausa, setja upp rassinn. **2** spyrna. **-o** spyrna, spark.
- ema** mótþróafullur, þrjóskur.
- Kalde/o** = **Haldeujo**. **-a** kaldverskur. **-a lingvo** = **akada lingvo**. **-ano** Kaldei.
- kaldron/o** *ldf 1* ketill. **2** askja (eldfjalls). **-a** á katli, ketil-. **-a krusto** ketilsteinn.
- ego** stór ketill, gufuketill. **-ejo 1** ketilhús. **2** ketilsmiðja. **-isto** ketilsmiður. **hejt-o** (hitunar)miðstöð.
- vapor-o** = **kaldronego**.
- Kaledoni/o, Kaledon/ujo** *ldf* Kaledónía. **-a** kaledónískur. **Nov- -o** Nýja-Kaledónía. **Nov- -ano** nýkaledónískur maður.
- kalefakci/o** *eðl* upphitun.
- kalejdoskop/o** kviksjá. **-a** kviksjár-, kviksjálegur, sem lýtur að kviksjá. **-i** *áhl* úa og grúa, síbreytast.
- kalembur/o** orðaleikur.
- kalend/oj** *inn* Kalendae, fyrsti dagur mánaðar (há Rómverjum). *formeti ĝis la grekaj -oj* draga á langinn, svo að ekkert verði úr því (sbr. *la tago de sankta neniamo*).
- kalendar/o 1** tímatal. **2** almanak, rím. **-a** almanaks-. **flor-o** blómaalmanak.
- kalendul/o** *gra* gullfífill, morgunfrú (*Calendula officinalis*).
- kalentur/o** *læk* hitabeltissótt.
- kaleŝ/o 1** vagn, skyggisvagn. **2** skrautvagn. **balja -o** = **landaŭo**. **-aĵo** vagngrind.
- aĵisto** skrautvagnsmiður. **-eto** lítill vagn. **-isto** vagnstjóri, ökumaður.
- duon-o** lítill (hálf)yfirbyggður fjórhljólavagn. **en-iĝi** stíga í skrautvagn. **lu-o** = **fiakro**. **-servanto** vagnþjónn.
- Kalez/o** *ldf* Calais. **-a Markolo** Pas de Calais, Doversund. (= **Dovra Markolo**).
- kalfatr/i** *áhr* þétta, hempa, kjalfatta. **-ado** þétting. **-ilo** þéttingartæki. **-isto** hamppéttingmaður.
- Kalĥas/o** *per* Kalkas (Testorsson, fuglaspámaður í Ílíonskviðu).
- Kali/o** *goð* Kali.
- kali/o** *efn* kalíum, kalín (*K*) (*frumefni nr. 19*). **kaŭstika -o** = **kalia hidroksido**. **-a** kalíum-, kalín-.
- a hidroksido** kalíumhýdroxíð (KOH).
- Kaliban/o** *stj* Kalíban (eitt tungla Úranusar).
- kalibr/o** *tæk 1* hlaupvídd (byssu), innanmál. **2** þvermál.
- i** *áhr 1* mæla hlaupvídd (e-s), mæla innanmál (e-s). **2** mæla þvermál (e-s).
- igi** gera (e-ð) að e-u þvermáli. **-ilo** *tæk* rennimál. **intera -ilo** víddarmælir.
- mikrometra -ilo** smæðarmælir, míkrómælir, míkrókværði.
- kalidr/o** *dýr* snípa (*Calidris*). **alpa -o** lóupræll (*Calidris alpina*). **granda -o** rauðbrystingur (= **kanuto**).
- sabla -o** sandlóa.
- kalif/o** *per* kalífi. **-eco** kalífaveldi. **-ejo** kalífaland, kalífaveldi.
- kalifor/o** *dýr* maðkafluga.
- kaliforni/o** *efn* kaliforníum, kalifornín (*Cf*) (*frumefni nr. 98*).
- Kaliforni/o** *ldf* Kalifornía (fylki í Bandaríkjunum). **-a Golfo** Kaliforníuflói.
- kaligraf/o** *per* skrautritari. **-i** *áhr* skrautrita. **-aĵo** skrautritað efni. **-io** skrautritun.
- Kaligul/o** *per* Kalígúla.
- kalik/o 1** *bib* kaleikur, staup, bikar. **2** *gra* blómbikar, bikar. **3** *lfæ* bikar. **renaj -oj** nýrnabikarar.
- eto** lítill kaleikur, lítill bikar. **flor-o** = **kaliko 2**.
- Kalikantacoj** *gra* kryddrunnaætt (*Calycanthaceæ*).
- Kalikat/o** = **Kalkato**.
- kalikl/o** *gra* útbikar. **-(ohav)a** með útbikar.

- kalikot/o** *klæ* baðmullardúkur.
Kalimaf/o *per* Kalimakos.
Kaliop/a *goð* Kallíope (gyðja sem ræður fyrir söguljóðakveðskap).
kalips/o kalypsó.
Kalipso/a *goð* Kalypsó (gyðja sem bjó á eyrni Ógýgju).
Kalist/o **1** *stj* Kallistó (eitt tungla Júpíters). **2** Kallistó *goð* (dís í grískri goðafræði).
kalistef/o *gra* sumarstjarna (*Callistephus (chinensis)*).
kalistegi/o *gra* vafningsklukka.
Kalisto/a *goð* Kallistó (dís sem Artemis breytti í birnu).
kalitrik/o *gra* vatnsbrúða (*Callitriche*).
kalk/o *efn* kalk. **kalcinita -o** brennt kalk. **estingita -o** slökkt kalk. **-a** kalk-.
-i áhr efn **1** kalka, hvítta með kalki. **2** bera kalk á (tún eða garð). **3** gera óvirkan með kalki.
-aĵo vegglím. **-umi = kalki** **2**. **-argilo** mergill (= **marno**). **-oforno** kalkofn. **-ospato** *ste* kalkspat.
-oŝtono *ste* kalksteinn. **re-iĝi** *læk* kalkast aftur. **sen-iĝi** *læk áhl* úrkalkast. missa kalk.
kalkan/o *tæk* hæll (á fæti). **-umo** hæll (á skó). **pik-uma** oddhælaður.
Kalkat/o *ldf* Kolkata (hét áður Kalkúttá) (hafnarborg við ósa Ganges, höfuðborg Vestur-Bengals).
kalakne/o *lfæ* hælbein.
kalkedoni/o = kalcedono.
kalkul/i *áhl áhr* **1** reikna, telja. **2** (með **je, pri**) treysta, reiða sig á. **3** (með **kun**) reikna með.
-a reikni-, reiknings-. **-o** reikningur. **-ado** **1** talning. **2** reikningsaðferð.
-atoro reiknir, reiknivél, reiknitölva. **-ebla** teljanlegur, reiknanlegur. **-ema** slunginn, kænn.
-iĝi **1** (með **kun**) = **kalkuli** **3**. **2** verða reiknaður. **-ilo** reiknivél. **-isto** reikningsmaður, bókari.
-metro reiknikvarði. **al-i áhr** **1** bæta við. **2** reikna til, telja til. **antaŭ-i áhr** áætla, meta; giska á.
de-i áhr draga frá, reikna frá. **el-i áhr** reikna út, reikna til fulls. **en-i áhr** fela í sér, innihalda.
kun-i áhr leggja saman, finna summu (e-s). **mis-i áhl** misreikna, reikna skakkt.
ne-ebla óuttreiknanlegur; óteljanlegur. **pri-i áhr bib** **1** reikna út, hugsa. **2** telja.
re-i áhr reikna aftur, telja upp aftur. **retro-i áhl** telja aftur á bak, telja niður (í núll).
glit-ilo reiknistokkur. **glob-ilo** talnagrind. **tempo-o** tímabil.
kalkulus/o *læk* steinn (í líffæri).
Kalkut/o = Kalkato.
kalm/o *veð* logn. **-a** stilltur. **en-iĝi** lenda í logni.
kalmar/o *dýr* tíuarma kolkrabbi (*Loligo vulgaris*).
kalmuk/o *per* Kalmúkki.
kalomel/o *efn* kalómel, merkúróklóríð.
kalori/o *eðl raf* kaloría, varmaeining, hitaeining. **granda -o** kílókaloría.
malgranda -o venjuleg kaloría, kaloría. **-a varma-**. **-a ekvivalento** varmajafngildi.
-metro *eðl* varmamælir. **-metrio** varmamælingar; varmamælifræði.
kalorifer/o = stovo.
kalot/o *rúm* hetta (efri hluti hnattar).
kalpak/o *inn* loðhúfa Tatará.
kalson/o nærbuxur. **-eto** skálmalausar nærbuxur. **ban-o** sundskýla, sundbuxur, sundbrók.
kalt/o *gra* hofsóley (*Caltha*); lækjasóley (*Caltha palustris*).
kalumet/o *inn* friðarpípa (indíána).
kalumni/i *áhr* rægja, rógbera. **-a** róg-. **-o** rógur. **-anto, -ulo** rógberi.
kalun/o *gra* lyng (*Calluna*).
kalus/o *lfæ* *gra* **1** hersli; beinörshnútur, beinflóki, brotökkur. **2** sáravefnaður (á plöntu).
kalv/a **1** sköllóttur. **2** (um jörð o.þ.u.l.) auður, gróðurlaus. **-o** sköllóttur blettur, skalli. **-aĵo** skalli.
-eco skalli, hárleysi. **-iĝi** verða sköllóttur. **-ulo** skalli, sköllóttur maður.
kalvari/o *lfæ* **1** krossfestingarskrín. **2 = Kalvaria vojo**. **3** kúpuhvolf, kúpuhvelfing.
-a sem lýtur að krossfestingarskríni. **K-a vojo** *kaþ* **1** Krossvegurinn. **2** píslarganga, þyrnibraut.
Kalvari/o Golgata (= **Golgoto**).
Kalvin/o *per* Kalvín. **-ano, -isto** kalvínstrúarmaður. **-ismo** kalvínstrú, kalvínismi.
kam/o *tæk* kambur. **-a kontakto** *rtæ* kamsamband.

- Kamadev/o** *trú* Kama (ástarguð hindúa).
- kamarad/o** félagi, förunautur, lagsmaður. **-a** félagslegur, kumpánalegur, kompánlegur, lagsmennsku-
-i *áhl* leggja lag sitt við, vera félagi (e-s). **-eco** félagsskapur, lagsmennska. **-ino** (kven)félagi, förunautur.
- kamaril/o** hirðfólk, klíka.
- kambi/o** víxill.
- kambium/o** *gra* vaxtarvefur.
- Kambiz/o** *sag* Kambýses (Persakonungur).
- Kamboĝ/o** *ldf* Kambódía (land í Suðaustur-Asíu). **-a lingvo**, **kmera lingvo** *inn* kambódíska.
- kambri/o** *jar* kambrium, kambriumtímabilið (upphaf fornlífsaldar). **antaŭ-o** forkambrium.
- Kamĉatk/o** *ldf* Kamtsjatka.
- kame/o** *vís* (upphleypt) eðalsteinsmynd.
- kamel/o** *dýr* úlfaldi (*Camelus*). **-edoj** úlfaldaætt (*Camelidæ*). **-ido** úlfaldafolald. **-ino** úlfaldahryssa.
-isto úlfaldareki. **-pelisto = kamelisto**. **vir-o** úlfaldi.
- kameleon/o = ĥameleono**.
- kameli/o** *gra* kamelía (*Camellia*).
- kamembert/o** *mat* Camembert-ostur.
- kamen/o** arinn, eldstó, ofn. **-a** arin-. **-eto** lítill arinn. **-breto** arinhilla. **-kapuĉo** arinhiminn.
- tubo** reykháfur, strompur. **-tubisto** sótari.
- kamer/o** *tæk* **1** gluggalaust herbergi, kompa, klefi. **2** hólf; deild. **3 = kamerao**.
- isto** *sag* **1** kammerherra. **2 = kameraisto**. **gas-o** gasklefi. **nubo-o** eðl þokuhylki (= **kamero de Wilson**).
- sparko-o** *rtæ* neistahylki. **ses-a** (um skammbyssu) sexhleyptur.
- kamera/o** kvikmyndavél. **-isto** kvikmyndari.
- kamerling/o** *kap* hirðherra páfans.
- Kamerun/o** *ldf* Kamerúnfjall. **-io** Kamerún. **-ia** kamerúnskur.
- kamfor/o** *efn* kamfóra. **-a** kamfóru-. **-arbo** *gra* kamfóruþré (*Cinnamomum camphora*). **-oleo** kamfóruolía.
- ujo = kamforarbo**.
- kamion/o** flutningabíll, vörubíll (= **ŝargauĉo**). **-i** *áhr* flytja í vörubíl. **-ado** flutningur með vörubíl.
- eto** lítill vörubíll, sendiferðabíll. **-isto** flutningsmaður, vörubílstjóri. **baskul-o** bíll með sturtu(m), sturtubíll.
- cisterno-o** tankbíll. **ŝpruc-o** úðabíll.
- kamizard/o** *sag* kamisard (e.k. franskur kalvínisti).
- kamizol/o** *sag* **1** nærskyrtá, nærpeysa, bolur, kot. **2** upphlutur; jakki.
- kamlot/o** kamlot (e.k. fataefni).
- kamomil/o** *gra* **1** kamilla (*Matricaria (chamomilla)*). **2** kamillute.
- kamp/o** **1** akur, engi, graslendi, víðavangur. **2** völlum, svið. **3** svæði, svið. **4** grunnur.
- a** merkur-, merkurinnar. **2** akur-. **3** sviðs-. **-i** *áhl* liggja við, liggja í tjöldum, tjalda. **-ado** tjaldvist.
- adejo** tjaldstæði, tjaldstaður. **-adismo** útilegulíf. **-aro** sveit, landsbyggð. **-arano** sveitamaður, bóndi.
- arana** sveitamanna-. **-ejo = kampo** **2**. **-isto** *bib* **1** landbúnaðarverkamaður; vinnumaður. **2** hirðingi.
- ulo = kamparano**. **-intenso elektra** eðl rafsviðsstyrkur. **-intenso magneta** eðl segulsviðsstyrkur.
- Marso-o** *sag* Marsvöllur. **paf-o** skotmál. **vid-o** sjónsvið. **-a muso** hagamús.
- kampanet/o** *tón* klukknauspil (hljóðfæri).
- Kampani/o** *ldf* Kampanía (hérað á Ítalíu).
- kampanil/o** *hús* (sérstæður) klukkuturn, klukknatur, klukknaustöpull.
- kampanj/o** *her* herferð.
- kampanul/o** *gra* bláklukka (*Campanula*) **rondfolia -o** bláklukka (*Campanula rotundifolia*).
- acoj** bláklukkuætt (*Campanulaceæ*). (**kampanulo** ≠ klukkublóm).
- kampeĉ/o** *gra* blátré, kampetsetré (*Hæmatoxylon campecheanum*).
- kamufl/i** *áhr* **her** **1** felubúa, dulbúa. **2** hylja. **-ado** hulning; dulbúningur.
- ajo**, **-ilo** felubúningur, felugervi; yfirskin, leynilitur.
- Kana** *bib* Kana.
- kan/o** *gra* **1** reyr; spanskreyr. **2** reyrprik, reyrstafur. **3** sef. **-a** reyr-. **-a seĝo** tágastóll; reyrstóll.
- ajo** reyrvefur. **-aro**, **-ejo** reyrkjarr. **-birdo = akrocefalo**. **fiŝ-o** veiðistöng.
- suker-o** *gra* sykurreyr (*Saccharum officinarum*).

- kana/o** *gra* 1 kanna (planta) (*Canna*). 2 kana-skrift. 3 kana-bókstafur. **-acoj** keldublómaætt (*Cannaceæ*).
Kanaan/o *bib* 1 Kanaan. 2 Kanansland. **-a** kanaanískur, kanverskur. **-ido** Kananíti, Kanverji.
kanab/o *gra* hampur (*Cannabis*). **-a** hamp-, úr hampi. **-a apocino** s. **apocino**. **-ejo** hampekra.
-tolo dúkur úr hampi. **-acoj** hampætt (*Cannabaceæ*).
kanaben/o *dýr* hörfinka (*Carduelis cannabina*).
Kanad/o *ldf* Kanada. **-a** kanadískur. **-ano** Kanadamaður.
kanajl/o þorpari, ópokki, ræfill, fantur. **-a** þorparalegur, fantalegur.
-aj homoj hrakmenni (Dóm. 20:13). **-ajo** ópökkabragð, dónaskapur, svik. **-aro** skrill, ruslalarýður.
kanak/o *per* Kanaki.
kanal/o *ldf lfæ fja rtæ* 1 skurður. 2 síki, ræsi. 3 sund. 4 (í líffærum) göng. 5 pípa. 6 rás.
7 leið, samband, braut, milliganga. **-aro** skurðakerfi. **-eto lfæ** 1 ræsi, göturenna. 2 síki, lítill skurður.
3 pípa, rás; smuga. **-etaro** síkisgerð; skurðakerfi (= **kanalizacio**).
-igi (um á) gera skipgengan, gera að skurði. **-izi** grafa skurð í gegnum. **buš-o** *hei* munnhol.
flank-o hliðarskurður. **nutro-o** *lfæ* meltingarvegur. **spir-o** *lfæ* öndunarkerfi.
kanalizaci/o skurðakerfi.
kanap/o 1 legubekkur. 2 *mat* ristað brauð með áleggi. **-eto** tveggja manna legubekkur.
kanari/o *dýr* kanarífugl (*Serinus canaria*).
Kanari/oj *ldf* Kanaríeyjar (eyjaklasi í Atlantshafinu sem er spænskt sjálfstjórnarsvæð).
-a kanarískur, kanareyskur.
Kanber/o *ldf* Canberra (höfuðborg Ástralíu).
kancelari/o 1 stjórnarstofa. 2 skrifstofa. 3 stjórn. 4 skrifstofustarfslið. **-ano**, **-ulo** skrifstofumaður.
kancelier/o *lög* kanslari, innsiglismeistari. **lorde- -o** (í Bretlandi) dómsmálaráðherra.
kancer/o 1 *læk gra* krabbi, krabbamein. 2 *dýr* krabbadýr, krabbi (*Cancer*). **-a** krabbameins-.
-ulo krabbameinssjúklingur. **-ogena gra** sem veldur krabbameini. **-ologio** krabbameinsrannsóknir, krabbameinsfræði. **sango-o** hvítblæði. **-ofobio** sjúklegur ótti við krabbamein.
kand/o kandís, kandíssykur. **-igi** verða að kandísi. **-izi** *áhr mat* sykra.
kandel/o 1 kerti. 2 *eðl* kerti, kandela (ljósstyrkseining). **-ingo** kertisstjaki.
-isto kertasmíður, kertasteypari, kertasali. **K-festo** kyndilmessa. **altar-o**, **hór-o** altaris kert, altarisljós.
Hæ fner- -o nýkert. **seba -o** tólgarkerti. **vaks-o** vaxkerti.
kandelabr/o *bib* ljósastika, ljóshjálmur.
Kandi/o *ldf* Krít (ítalskt nafn á eyjunni).
Kandid/o *per* Candide.
kandidat/o 1 umsækjandi, frambjóðandi. 2 kandídat; prestsefni. **-i** *áhl* bjóða sig fram, **-eco** umsókn, framboð.
kanefor/o *fag* körfuberi.
kanel/o *hús her tón* 1 rák, skora. 2 skrúfugangur. 3 gróp. **-i** *áhr* 1 grópa. 2 rífla. **šraüb-o** *tæk* skrúfugangur.
ina šraüb-o skrúfugangur í ró.
Kanelaacoj gra villikanilsætt (*Canellaceæ*).
kaneloni/oj *mat* pastarör.
kanguru/o *dýr* kengúra.
kanibal/o *per* 1 mannæta. 2 grimmdarseggur. **-ismo** mannát.
kanin/o *lfæ* augntönn (= **kojnodento**).
kanis/o *dýr* hundakyn (*Canis*). **-edoj** hundaætt (*Canidæ*).
kanistr/o 1 dós. 2 *kap* oblátuskrín. 3 *bif* bensingeymir (= **benzinujo**).
kanjon/o gljúfur, hamragil, hamradalur.
kankan/o *inn* kankan (dans).
kankr/o *dýr* vatnakrabbi (*Potnamobius astacus*) (= **astako**). **-e** aftur á bak. **mar-eto** rækja.
Kankr/o *stj* Krabbinn (stjórnumerki). **tropiko de la -o** hvarfbaugur nyrðri.
Kann/o *ldf* 1 Cannae. 2 Cannes.
Kann/oj = Kanno.
kanon/o *kap* 1 *her* fallbyssu. 2 (kirkju)regla. 3 skrá (yfir helga menn eða bækur Biblíunnar).
4 helgunarbæn. 5 *tón* keðjusöngur, kanón. **-a** 1 fallbyssu-. 2 kanónískur, kirkju-, kirkjulegur; helgifestur.
-a baterio fallbyssusamstæða. **-a jaro** kirkjuár. **-a juro** kirkjuréttur. **-aj horoj** helgítíðir.
-i *áhl* skjóta með fallbyssu. **-adi** *áhl* skjóta með fallbyssum. **-ado** stórskotahríð. **-aro** fallbyssur.
-eco það að vera helgifestur, gildi. **-igi** taka í heilagra manna tölu.

- isto** 1 fallbyssuliði. 2 kirkjuréttarfræðingur. **bombo-o** sprengjuvarpa. **gulaŝ-o** her matsala hermanna.
kanonier/o fallbyssuliði.
kanonik/o *kap* kanúki, kórsbróðir. -a kanúka-. -**aj horoj** tíðir, bænahald. -**aro** kórsbræður (biskupsdæmis).
-eco kanúkatign. -**ejo** kórsbræðraráðhús. -**ino** nunna með prestsmötu. **ĉef-o** yfirkórsbróðir.
kanonizi *áhr kap* taka í heilagra manna tölu, helgifesta. -**ado** helgifesta; helgun dýrlinga.
kanop/o *flf* innyflakrukka (hjá Fornegyptum).
Kanos/o *sag* Canossa-kastali (á Ítalíu).
kanot/o 1 bátur, skemmtibátur. 2 = **kanuo**.
Kansas/o *ldf* Kansas (fylki í Bandaríkjunum). -**urbo** Kansas City, Kansasborg (borg í Missouri).
kanti *áhl* 1 syngja. 2 kvaka. 3 kveða um, syngja um. -**o tón** 1 söngur. 2 ljóð, kvæði. 3 þáttur (í kviðu).
La Alta K-o Ljóðaljóðin. -**aĉo** gróft ljóð. -**adi** *áhl* ljóða, syngja stöðugt. -**ado** söngur, það að syngja.
-aro söngbók, kvæðabók, ljóðasafn. -**eti** *áhl áhr* raula. -**eto** stuttur söngur. -**isto** 1 söngvari. 2 skáld.
-aro söngfræði. **ek-i** *áhl áhr*, **ek-eti** *áhl áhr* fara að syngja, taka að kvaka. **for-i** *áhr* reka í burt með söng.
kun-i *áhl áhr* syngja saman; syngja með. **pri-i** *áhr* syngja um, lofsyngja. **re-ajo** 1 viðlag. 2 endurtekið ljóð.
ĉen-o *tón* keðjusöngur. **danko-o** þakkarljóð. **glor-o** lofsöngur. **majstroj -istoj** meistarásöngvarar.
not-i *áhl* syngja nótnaskil. **plor-o** harmljóð. **popol-o** þjóðlag. **sol-o** einsöngur. **sorc-o** töfrapula.
trem-o sveifla.
Kantabri/o, Kantabrujo *ldf* Kantabaría (sjálfstjórnarsvæði á Norður-Spáni).
Kantal/o *ldf* Cantal (fjall og hérað í Frakklandi).
kantalup/o *gra* kantalópa (melónutegund) (*Cucumis melo* var. *cantalupensis*).
Kantalup/o *ldf* Kantalúp (nafn nokkurra ítalskra borga).
kantar/o *dýr* mjúkvængja (*Cantharis*).
kantarel/o *gra* kantarella (sveppur) (*Cantharellus*). **manĝebla -o** eggssveppur (*Cantharellus cibarius*) (= **ovofungo**).
kantarid/o *dýr* spanskflugla (*Lytta vesicatoria*).
kantat/o *tón* hátíðaljóð.
Kanterburg/o (Canterbury) *ldf* Kantaraborg (borg á Suðaustur-Bretlandi).
Kanterburi/o (Canterbury) *ldf* Kanter (hérað á suðurey Nýja-Sjálands).
Kanti/o *per* Kant (þýskur heimspekingur. -a sem lýtur að kenningum Kants. -**ano** fylgismaður Kants.
-anismo kenningar Kants.
kantik/o lofsöngur, sálmur.
kantilen/o *tón* hægt söngljóð.
kantilevr/o *hús* svifbiti. -a **ponto** svifbitabrá.
kantin/o veitingastaður, matsölubúð (fyrir ákveðinn hóp manna).
kanton/o 1 kantóna, fylki (í Sviss). 2 (í Frakklandi) hérað, lægsta lögsagnarumdæmi.
3 jár járnbrautarsvið milli aðvörunarmerkja. -**igo jár** innilokun járnbrautarsviðs, þannig að aðeins ein lest er á sviðinu á sérstökum tíma.
Kanton/o *ldf* Kanton (hafnarborg í Kína).
kantonment/o *her* vistaflokkun (hermanna), dvalarstaður (herfylkis). -i *áhl* setjast að. -**igi** vista (herlið).
kantor/o forsöngvari, söngstjóri.
kanu/o indíánabátur, kanó.
kanul/o *læk* holnál, sprautunál.
kanut/o *dýr* rauðbristingur.
kanvas/o 1 strammi, strigi. 2 frumdráttur.
kanzon/o lítil söngur; gamansöngur, gamanvísa. -**isto** gamansöngvari, vísnasmiður.
pri-i *áhr* hæða í vísu.
kaolin/o *ste* postulínsleir.
kaos/o = **háoso**.
kap/o 1 höfuð; haus, kollur. 2 gáfur, skilningur. 3 maður sem heild. 4 maður. **po -o** fyrir mann, á nef.
5 yfirmaður, forstöðumaður. **6** höfuð, toppur, haus; efsti hluti(nn). **7** framhluti. -a 1 höfuð-, haus-. 2 hugar-.
-ajo *mat* haus (dýrs sem matur). -**eto** lítið höfuð. -**ujo** hjálmur (kafarabúnings). **en-igi** taka í sig, læra.
mult(e)-a 1 marghöfðaður. 2 fjölmennur. **sen-a** 1 höfuðlaus, hauslaus. 2 bjánalegur, hugsunarlaus.
sen-igi 1 afhöfða, hálhöggva. 2 höggva toppinn af. **trans-iĝi** steypa stömpum, steypa sér kollhnís.
trans-iĝo kollhnís. **salti trans-iĝe** = **transkapiĝ-i.antaŭe** á höfuðið, á hausinn. -**loko** höfðalag.
-turn(iĝ)o *læk* svimi. -**turna** svimandi. **brul-ulo** friðrofi. **dik-a** heimskur. **korn-uloj** djöflar.
kruc-o vélþverstykki. **lini-o** endastöð. **malplen-ulo** aulabárður, auli, asni. **nud-a** berhöfðaður.

pafil-o byssuskefti, byssuhaus. **pont-o** her fótfesta, stökkpallur. **ter-o** höfði. **vent-ulo** moðhaus. **-opiede** andfætis.

kapa *mfr* kappa, 10. bókstafur gríska stafrófsins (K, κ).

kapabl/a fær, hæfur. **-i** áhr vera fær; vera hæfur, geta. **-o**, **-eco** hæfileiki, dugnaður. **mal-a** ófær. **ne-a** óhæfur. **sen-a** treggáfaður. **sen-eco** gáfnatregða. **pens-a** greindur, gáfaður. **servo-a** vinnufær. **šarg-o** burðarþol.

kapacit/o eðl *vís raf* 1 rúmtak, rýmd. 2 afköst, afkastageta. **varmo-o** eðl varmarýmd.

-anco *rtæ* rýmd, rafrýmd.

Kapadoci/o *sag* Kappadóka.

kapeli *áhl sig* fella segl, láta slá undan, láta reka (skip).

kapelo *kap* 1 kapella, bænahús. 2 kór (í kirkju). 3 kirkjukór, söngflokkur; hljómsveit.

-ano kapellán, kapelluprestur, hirðprestur. **-estro** kórstjóri; hljómsveitarstjóri.

Kapelo *stj* Kapella, Kaupmannastjarnan (stjarnan α í Ökumanni).

kaper/i *áhl* taka, hertaka kaupskip. **-ajo** hertekið kaupskip. **-isto** sjóræningi, löggiltur víkingur.

-letero víkingaleyfi. **-šipo** sjóræningjaskip (sem á ófriðartíma aðstoðar flota heimalandsins með því að hertaka kaupskip), kapari. **for-i** áhr taka, hertaka (kaupskip).

Kapernaüm/o *ldf* Kapernaum.

kapibar/o *dýr* vatnsnaggrís, flóðsvín.

kapilar/a *vís* 1 hárfínn. 2 háræða-. 3 hárpípu-. **-a altiro** hárpípukraftur. **-o** háræð. **-eco** eðl hárpípuhrif. **elektro-eco** eðl rafmagnshárpípuhrif.

kapital/o *efh* 1 höfuðstóll, stofnfé, fjármagn. 2 fjármunir. 3 auðvald. 4 innstæða, eignir.

framleiðslufé. **cirkula -o** veltufé. **fiksa -o** fastafjármunir. **-eto** lítið fjármagn. **-igi** 1 breyta í innstæðufé.

2 safna fé. **-ismo** auðvaldskerfi, kapítalismi. **-isto** *efh* kapítalisti, auðjöfur. **grand-isto** auðkýfingur.

spez-o veltufjármunir, veltufé. **štat-ismo** ríkiskapítalismi.

kapitan/o 1 skipstjóri. 2 kafeinn, höfuðsmaður. 3 sjóliðsforingi. 4 flugstjóri. 5 fyrirlíði. 6 (iðn)rekandi.

-eco kafeinsembætti.

kapitel/o *hús* súluhöfuð.

Kapitol/o *sag* 1 Kapítólhæð (í Rómaborg), Kapitolium. 2 Kapitol.

kapitul/o 1 *gra* blómkollur (*Capitulum*). 2 *kap* samkunda klausturfólks; kórsbræðrasamkunda. 3 riddarafélag; frímúrararafélag.

kapitulac/i *áhl* gefast upp. **-o** uppgjöf.

kapok/o *gra* kapok. **-ujo**, **-arbo** kapoktré (*Ceipa*).

kapon/o 1 geldhani. 2 geldingur. **-voĉo** falsetta.

kapor/o *gra* 1 kaparrunni (*Capparidaceae*). 2 kapar (e.k. súrs).

Kaporacoj *gra* kapersætt (*Capparaceae*).

kaporal/o *her* riðilsstjóri, liðþjálfari.

kapot/o *bif* 1 regnkápa (með hettu); hettukúfl. 2 vélarlok.

kapr/o *dýr* geit (*Capra*). **-a** geitar-, geita-, geitarlegur. **-ajo** geitakjöt. **-eto** ung geit. **-ido** kiðlingur.

-idaĵo kiðlingakjöt. **-ino** geit. **-ina lakto** geitarmjólk. **K-ino** *stj* Geitin, Kapella, Kaupmannastjarnan (stjarnan α í Ökumanni). **-obleki** *áhl* (um geitfé) jarma. **-opieda** *god* geitfættur.

-oviro 1 skógarpúki, Fánn. 2 (*fornl.*) hafur, geithafur. **vir-o** hafur. **-oledo** geitaleður, kiðskinn. **alpa -o** steingeit.

kaprat/o *efn* kaprat.

Kapre/o *ldf* Kaprí (eyja við Napólí).

kapreol/o *dýr* ráddýr (*Capreolus*). **-ino** ráddýrshind.

kapric/o duttlungar, tiktúrir. **-a** duttlungafullur, mislyndur; duttlungasamur.

-e duttlungafullt; duttlungasamlega. **-i** *áhl* fyllast duttlungum.

kaprifoli/o *gra* geitalauf, geitblöðungur (runnar) (*Lonicera caprifolium*). **-acoj** geitblaðsætt (*Caprifoliaceae*).

Kaprikorn/o *stj* Steingeitin (stjörnumerki). **tropiko de la -o** hvarfbaugur syðri.

kaprilat/o *efn* kaprýlat. **-a acido** kaprýlsýra.

kaprimulg/o *dýr* náttthrafn, náttfari (*Caprimulgus*).

kapriol/o 1 hopp, stökk; skrípalæti. 2 hafrahopp. 3 heljarstökk.

kapronat/o *efn* kaprónat. **-a acido** kaprónsýra.

kapse/o *gra* hjartarfi (*Capsella*). **paštista -o** *gra* hjartarfi (*Capsella bursa pastoris*).

- kapsik/o** *gra* spænskur pipar (*Capsicum annum*).
- Kapstad/o = Kab-urbo.**
- kapstan/o** *tæk sig* spil, gangspil, akkerisvinda.
- kapsul/o** *efn lyf* **1** *tæk* flöskutappi. **2** hylki; dós, nisti. **3** *gra* hýði, fræbelgur. **4** *lfæ* poki, belgur.
- artika—o** liðpoki. **en-igi** setja í hylki. **sen-igi** *sku* **1** opna (flösku). **2** skera burt nýrnápoka úr.
- eksploda -o** hvellhetta.
- kapt/i** *áhr* **1** grípa, þrífa, taka (fastan), ná í. **2** fanga, veiða; ná á sitt vald.
- 3** sjá fyrir, skilja. **4** töfra, hrífa. **5** fá; snara. **-u** tak hann fastan. **-o** **1** grip, hrífs. **2** veiði; fengur. **3** handtaka.
- adi** *áhr* ná oft, hrífa. **-ado** **1** tak, taka, grip. **2** veiði, það að veiða. **fiš-ado** fiskveiði.
- (it)ajo** **1** fang, veiði; herfang. **2** bráð, ránsfengur. **-ema** fíkin, ágjarn. **-iĝi** **1** festast, vera fanginn. **2** töfrast.
- ilo** **1** gildra; snara. **2** bragð. **-ilisto** loðdýraveiðimaður. **-isto** fangari, sá sem tekur til fanga. **-ito** fangi.
- iteco** varðhald, fangelsisvist. **-itejo** fangabúðir. **ek-i** *áhr* **1** þrífa í, þrífa til. **2** heyrast.
- el-i** *áhr* hafa (e-ð) (**el iu** = út úr e-m). **en-i** *áhr* **1** snara; veiða í tálsnöru. **2** taka í sig. **en-iĝi** festast.
- for-i** *áhr* **1** ræna. **2** herleiða. **for-itaro** hinir herleiddu. (**for-iteco** útlegð; herleiðing. **kun-ito** sambandingi.
- ne-ebla** óvinnandi; óheyrnlegur; sem ekki er hægt að ná. **re-i** *áhr* taka aftur; ná aftur.
- sin-ado** eltingarleikur. **maš-ilo** snara. **muš-ulo** **1** *dýr* flugnabani (*Muscicapa*) **2** *gra* sóldögg (= **dioneo**).
- Kapu/o** *ldf* Kapúa.
- kapucen/o** hettumunkur. **-a** **1** hettumunks-. **2** hettu-. **-a kolombo** hettudúfa. **-a simio** hettuapi.
- ajo** ófáguð prédikun.
- kapuč/o** *sig tæk* **1** hetta, kuffhetta. **2** andskjól, hjáskjól. **3** blæja (á bíl), hlíf.
- 4** lok. **-i** *áhr* setja hettu á; setja lok á.
- kapus/o** *sig* stefna (skips). **kompassa -angulo, kompassa -o** ferð eftir áttavita. **vera -angulo** rétt stefna.
- linio** stefnulína.
- kaput/a** *nýy* búinn að vera.
- kar/a** **1** kær. **2** dýr. **3** dýrmætur. **-e** dýru verði, háu verði. **-eco** dýrleiki. **-ega** **1** mjög kær. **2** mjög dýr.
- iĝo** verðhækkun. **-ulo** elskan. **mal-a** ódýr. **mal-eco** lágt verð. **mal-iĝo** verðlækkun.
- karalo** *gra* (vatnajurt, höfð í fiskabúrum) (*Chara*).
- karabo** *dýr* járnsmiður (*Carabus*). **-edoj** járnsmiðætt (*Carabidæ*).
- karaben/o** riddarabyssa. **-isto** riffilskytta.
- Karaĉi/o** *ldf* Karachi (hafnarborg í Pakistan).
- karadri/o = ĥaradrio.**
- karaf/o** vatnsflaska, borðflaska, karafla. **-eto** (lítil) borðflaska, lítil karafla.
- karagan/o** *gra* baunatré, kergi (*Caragana*).
- karaib/a = kariba.**
- karak/o** *inn* karkari (e.k. kaupskip frá miðöldum).
- karakal/o** *dýr* eyðimerkurgaupa (*Lynx caracal*).
- Karakal/o** *per* Caracalla (rómverskur keisari).
- Karakas/o** *ldf* Caracas (höfuðborg Venesúela).
- karakoli** *áhl* sveifla hesti, gera sveiflur með hesti. **-o** (um hest) snúningur, sveifla.
- Karakorum/o** *ldf* Karakorum (fjallgarður í Mið-Asíu).
- karakter/o** *líf sál* **1** skapferli, skapgerð, lunderni. **2** einkenni. **3** sérkenni.
- 4** eiginleiki. *en mia karaktero de:* sem. **5** fastur vilji, staðfesta. **-a** **1** skapgerðar-. **2** einkennandi.
- hava** reglusamur, traustur. **-ologio** *sál* skapgerðafræði. **divers-aj** misþátta.
- sen-a** **1** hversdagslegur. **2** marklaus. **skrib-o** rithönd.
- karakteristik/o** *stæ* kennitala (lógariþma).
- karakteriz/i** *áhr* **1** einkenna, auðkenna. **2** sérkenna. **-a** einkennandi; einkennilegur. **-ado** lýsing.
- ajo** eðl einkenni. **-ilo = karakteristiko.**
- karakul/o** **1** karakúlfé. **2** karakúlskinn.
- karamboli** *áhl* **1** rekast á (einkum í biljarð). **2 = kolizii. -o** *ská* **1** árekstur (í biljarð). **2 = kolizio.**
- karamel/o** *mat* sykra, karamella. **-iĝi** brenna í karamellu. **-bombono** karamella (sælgæti).
- karapac/o** *dýr* bakskel (á dýrum).
- Karar/o** *ldf* Carrara (borg á Ítalíu).
- karas/o** *dýr* grænkarpi (*Cyprinus carassius*). **or-o** gullfiskur.
- karat/o** karat.

- karate/o** *íþr* karate.
- karavan/o** **1** ferðamannalest, kaupmannalest; samferðarmenn. **2** hjólhýsi.
- ejo** **1** lestarmannagististaður. **2** hjólhýsastæði.
- karavel/o** *sig* karavella.
- karb/o** **1** kol. **2** fajraj **-oj** glóðir elds. **3** kolamoli. **-a** kola-. **-aĵo** kolaefni.
- ejo** *sig* kolageymsla, kolarúm (á skipi), kolastía. **-ero** kolamoli. **-eto** kolasalli; viðarkol.
- ido** = **karbonido**. **-igi** **1** gera að (viðar)kolum. **2** sviða. **-igejo** *efn* kolabrennsluofn.
- igisto** kolagerðarmaður. **-iĝi** brenna; verða að kolum. **-isto** **1** = **karbigisto**. **2** kolakaupmaður.
- ujo** *bib* **1** kolafata, kolakassi. **2** glóðarker. **-umi** *áhl* *sig* kola. **-obaseno** kolasvæði.
- odona** *jar* sem í eru kol. **-ofiŝo**, **-ogado** ufsi. **-ogruzo** kolasalli. **-ominejo** kolanáma.
- opintoj** kolaskaut. **-opolvo** kolaryk. **-ostako** viðarhlaði (til kolagerðar). **fulgo-o** jarðbiksík kol.
- ligno-o** viðarkol. **min-o** steinkol. **osto-o** beinkol. **ŝton-o**, **ter-o** steinkol.
- karbaminat/o** *efn* karbaminat. **-a acido** karbamínsýra.
- karbazol/o** *efn* karbasól.
- karbil/o** *efn* karbýl. **-amino** karbýlamínó.
- karbinol/o** *efn* karbínól.
- karbo/** *vís* kol-, kolefnis-, karbó-.
- karboksil/o** *efn* karból. **-a acido** karbólsýra (= **ferolo**).
- karbol/o** = **karboksilo**.
- karboline/o** *efn* karból.
- karbon/** *efn* kolefnis-. **-acidoj** kolefnissýrur.
- karbon/o** *efn* kolefni (C) (*frumefni nr. 6*). **-a** kol-. **-ato** karbónat. **-a dioksido** koltvísýringur.
- a disulfido** koltvísúlfíð. **-a monoksido** kolsýringur. **-a tetraklorido** tetraklórcolefni. **-hidrato** kolvetni.
- ido** karbíður. **hidro-ido** hýdrókarbíður. **-ilo** karbónýl. **-igi**, **-izi** = **karbigi**. **di-ato** bikarbónat, tvíkarbónat.
- natria di-ato** natríumbíkarbónat, matarsóði, bökunarsóði.
- karbonad/o** **1** *mat* kjöt steikt yfir kolum, steik á rist. **2** *ste* svartur demantur í borvél.
- Karbonar/o** *sag* Karbonari. **-ismo** Karbonarismi (leynifélag á Ítalíu á 19. öld).
- karboni/o** *jar* **1** kolatímabil, karbón. **2** karbónsjarðmyndun.
- karborund/o** *efn* kísilkarbíður.
- karbunkl/o** *læk gra* **1** drepkýli, kveisukýli. **2** kýlasótt; miltisbrandsdrep.
- karbunkol/o** *ste* karbúnkúlus.
- karbur/i** *áhr efn* **1** blanda (e-ð) kolefni. **2** blanda hýdrókarbíði við lofttegund. **-aĵo** kolefnisblanda.
- ilo** *bif* blöndungur, karbúlator.
- karburator/o** = **karburilo**.
- karcer/o** **1** klefi. **2** dýflissa. **3** fangaklefi. **en-igi** setja í fangelsi. **kel-o** klefi í dýflissu, neðanjarðarklefi.
- puno** refsingarhald.
- karcin/o** *dýr* strandkrabbi (*Carcinus*).
- karcinom/o** *læk* krabbamein, þekjukrabbi. **-ozo** krabbameinager.
- kard/o** *gra* þistill. **-i** *áhr* kemba (ull). **-ilo** ullarkambur. **-lanoj** kembd ull. **-omaŝino** kembivél.
- Mari-o** maríuþistill (*Silybum Marianum*).
- kardamin/o** *gra* hrafnaklukka (*Cardamine*).
- kardamom/o** *gra* kardemomma (*Eletteria cardamomum*).
- kardan/o** *tæk* hjaraliður (einnig **kardanartiko**).
- kardel/o** *dýr* þistilfinka (*Carduelis*). **flam-o** auðnutittlingur (C. *flammea*).
- kardi/** *vís* grískt forskeyti sem merkir hjarta-. **-ografo** hjarta(línu)ritari. **-ogramo** hjarta(línu)rit.
- elektro-ografo** hjartarafriti. **elektro-ografio** hjartarafritun. **-ologo** hjartalæknir. **-ologio** hjartalæknisfræði.
- opatio** hjartasjúkdómar. **-otomio** hjartaskurður. *Ath.* það á að forðast notkun **kardio** í merkingu **kardjo**.
- kardin/o** gluggahespa; hurðarlok.
- kardinal/o** *kaþ* kardináli. **-a** **1** kardinála-. **2** aðal-, höfuð-, grundvallar-. **3** frum-. **-a nombro** frumtala.
- a punkto** höfuðátt. **-aro** kardinálafélag. **-eco** kardinálaembætti, kardinálatign. **-igi** útnefna kardinála.
- birdo** *dýr* kardinálafugl (*Cardinalis*).
- kardjo/o** *lfæ* magamunni. **-algio** *gra* bringspalaverkur, brjóstsviði. **-ospaso** magamunnakrampi.
- otomio** magamunnaskurður.

- kardon/o** *gra* ætíþistill (*Cynara cardunculus*).
- kare/o** *mat* 1 karrí. 2 karriréttur.
- kareks/o** *gra* stór, stargresi (*Carex*).
- Kareli/o** *ldf* Karelía (Lýðveldi í Rússneska ríkjasambandinu).
- karen/o** 1 *sig flu* skrokkur (skips eða flugbáts). 2 *lfæ* spori (á líffæri). 3 *gra* kjölur (á blómi).
- i *áhr* leggja (skip) á hliðina (til hreinsunar eða viðgerðar). -**forma** kjöllaga.
- karenc/o** *lif* næringarskortur. -**a** vegna næringarskorts.
- kares/i** *áhr* 1 strjúka, kjassa, klappa, gæla við. 2 hressa; stilla, hugga. 3 ívilna. -**a** 1 lágur; mildur. 2 gælu-. -**e** ástúðlega. -**o** klapp, kjass. -**ado** kjass, strok. -**ema** ástúðlegur, ástríkur; káfandi, síkjassandi.
- inda** elskulegur, sætur. **mal-i** *áhr* snoppunga, berja; kúga. **flat-i** *áhr* smjaðra fyrir.
- pri-i** *áhr* gera mikið úr, sýna (e-m) mikla virðingu.
- Karesm/o** *kri* langafasta, sjóviknafasta. -**omezo** miðfasta.
- karet/o** *dýr* sæskjaldbaka (*Caretta*).
- karg/o** *sig jár* farmur, frakt, fluttar vörur. -i *áhr* hlaða, lesta. -**omasto** bóma.-**okapablo** farmrými.
- olisto** farmskrá. -**opezo** brúttóþyngd (skips). -**ošipo** vöruflutningaskip.
- kari/o** *læk* beináta; tannáta. -**igi** koma í beinátu. -**iĝi** (um bein) skemmast.
- Kari/o** *ldf* Karía. -**ano** Karíubúi.
- kariatid/o** *hús* myndastytta undir múrbrúm, súla í konumynd, meyjarsúla.
- karib/a** *ldf* Karíba-. **K-a Maro** Karíbahaf.
- Karibd/a** *goð* Karybdís (ófreskja sem olli hringiðu í Messínusundi).
- karibu/o** hreindýr (í Kanada).
- karier/o** 1 lífsskeið, braut; starfsferill. 2 köllun, starf. -**adi** *áhl* hafa sig áfram. -**emo**, -**ismo** framagirni.
- isto** framagosi, potari. -**tabelo** náms- og starfsferillsskrá, ferilsskrá.
- karik/o** *gra* 1 melónutré (*Carica*). 2 = **karekso**. -**acoj** sólaldinætt (*Caricaceæ*).
- karikatur/o** skrípamynd, skopmynd, háðmynd; afskræmi. -**a** skrípa-, skop-. -i *áhr* gera skopmynd af.
- isto** skrípamyndateiknari, skopmyndateiknari, skopteiknari.
- kariljon/o** klukknahtljómur, klukknauspil. -i *áhl* samhringja.
- karin/o** *dýr lfæ* spori. **trakea** -**o** barkaspori. **sen-uloj** strútfuglar (*Ratitæ*).
- Karinti/o** *ldf* Kernt (hérað í Austurríki).
- kariofil/o** *gra* negull. -**acoj** hjartagrasætt (*Caryophyllaceæ*) -**aloj** daggrunnaætt (*Drosophyllaceæ*).
- ujo** = **kariofilarbo**. -**arbo** negultré (*Eugenia caryophyllata*). -**dianto** negulblóm. (*Dianthus caryophyllus*).
- mirto** = **kariofilarbo**. -**oleo** negulolía.
- Kariokaracoj** *gra* forðatrésætt (*Caryocaraceæ*).
- kariokinez/o** *lif* litningadeiling.
- kariol/o** *sag* 1 kerra, léttikerra. 2 hraður póstvagn (fyrir ferðamenn).
- kariops/o** *gra* korn, grasaldin.
- Karis/oj** *goð* þokkagyðjur.
- karitat/o** *kaþ* kærleikur.
- karj/o** *gra* hikkoritré (*Carja*).
- Karkonoš/o** *ldf* Riesengebirge, Risafjöll.
- Karl/o** *per* Karl.
- karlin/o** *gra* þistill (*Carlina*).
- karm/o** *trú* karma, forlög.
- karmanjol/o** söngur og dans Jakobína (í Frakklandi).
- Karmel/o** *ldf* kaþ 1 Karmelfjall. 2 Karmelregla. -**ano** Karmelmunkur. -**anino** Karmelnunna.
- karmezin/a** dökkrauður, lífrauður. -**o** dökkkrautt, dökkrauður litur.
- karmin/o** rósráuður, lífrauður. -**a** rósráuður, hárauður, fagurrauður. -i *áhr* gera rósráuðan.
- karminativ/a** *lyf* sem minnkar vindverki, vindeyðandi.
- karn/o** 1 kjöt. 2 hold. 3 aldinkjöt. -**a** 1 kjöt-; holda-. 2 holdlegur. 3 mannlegur.
- ajoj** *fag* (í málverki) naktir líkamshlutar. -**ejo** líkhús. -**ulo** dauðlegur maður.
- odika**, -**ohava** holdugur, holdmikill. -**omanĝa** kjötetandi. -**omanĝuloj** *dýr* kjötætur (*Carnivora*).
- ošira** sundurrifandi, rángjarn. -**ovora** nýy kjötetandi. **dis-i** *áhr*, **dis-igi** *áhr trú* 1 sundurrifa.
- 2 taka hold af. **en-iĝi** *læk trú* holdgast. **en-iĝ(ad)o** holdgun. **reen-iĝi** endurholdgast.
- reen-iĝo** endurholdgun. **sen-a** holdlaus. **dento-o** tannhold (= **gingivo**). **t. ibi-o** kálfi (= **suro**).

- Karnak/o** *ldf* Karnak: **1** þorp í Egyptalandi. **2** þorp á Bretaníuskaga.
- karnalit/o** *ste* karnalít.
- karnaval/o** kjötkveðjuhátið.
- karneol/o** *ste* karneól.
- karo/o** tígull (í spilum). **-a** tígla-. **-vice** eins og tíglar í spilum.
- karob/o** *gra* Jóhannesarbrauð. **-ujo = karobarbo**. **-arbo** Jóhannesarbrauðtré (*Ceratonia siliqua*).
- karol/o** gleðisöngur. **kristnaska -o** jólasöngur, jólakvæði. **paska -o** páskasöngur.
- Karol/o** *per* Karl. **-o la Granda** Karlamagnús. **-a 1** Karolína. **2** frá tímum Karlamagnúsar. **-ido** Karlungur. **-ino** Karolína.
- Karolin/o** *ldf* **1** Karólína (tvö fylki í Bandaríkjunum): **Norda -o** Norður-Karólína. **Suda -o** Suður-Karólína. **2** Karólínueyjar (í Kyrrahafi).
- Karon/o** *goð* Karon (ferjumaður sem flytur sálir framliðinna yfir um í undirheima).
- karoseri/o** *bif* vagngrind. **-isto** vagnasmiður.
- karot/o** *gra* gulrót (*Daucus carota*).
- karoten/o** *efn* karótín (litarefni).
- karotid/o** *lfæ* hálsæð.
- karp/o** **1** *dýr* vatnakarfi, vatnakarpi (*Cyprinus carpio*). **2** *lfæ* úlnliður, hreifi, úlnliðsbein. **-a** úlnliðs-. **-ido** smákarfi.
- Karpat/oj** *ldf* Karpatafjöll. **-a** Karpata-, frá Karpatafjöllum, sem liggur í Karpatafjöllum.
- karpe/o = karmo 2.**
- karpel/o** *gra* fræblað.
- karpen/o** *gra* agnbeyki (*Carpinus betulus*).
- Karpentari/a Golfo** *ldf* Carpentariaflói.
- karpologi/o** *gra* aldinfræði.
- karst/o** *jar* karst.
- kart/o** **1** kort, spjald, bréf. **2** matseðill. **3** seðill, miði. **4** spil. **5** landabréf (= **mapo**). **-a** spila-, á spilum.
- aro** **1** spilastokkur. **2** spjaldskrá. **3** kortabók, landabréfabók (= **maparo**, **atlaso**).
- eto** **1** nafnspjald, nafnseðill. **2** einkennismiði. **-aŭguri** *áhl*, **-odiveni** *áhl* spá í spil. **-odomo** spilaborg.
- oteko** spjaldskrá(rkassi). **invit-o** boðskort. **lud-o** spil (= **karto**, **4**). **manĝ-o** matseðill(= **karto**, **2**).
- membro-o** félagsskírteini; flokksskírteini. **poŝt-o** póstsplald, póstkort. **tru-o** gatasplald.
- vizit-o** nafnspjald.
- Kartag/o** *ldf* Karþagó. **-ano** Karþverji. **-a** karþverskur.
- Kartagen/o** *ldf* Cartagena: **1** á Spáni. **2** í Kólumbíu.
- kartam/o** *gra* litunarpistill (*Carthamus tinctorius*).
- kartavi/i** *áhl* vera kverkmæltur, vera gormæltur.
- kartel/o** **1** *sag* hólmgönguboð. **2** *hag* verzlunarsamsteypa. **3** *fél* samband stéttarféлага.
- igi** gera verzlunarsamsteypu. **mal-igo** bann á verzlunarsamsteypum.
- Kartezi/o** *per* Descartes (franskur heimspekingur). **-a** *stæ* sem lýtur að Descartes, Kartesíusar-. **ortaj -aj koordinatoj** þverstæð Kartesíusarhnit. **-a koordinatsistemo** Kartesíusarhnitakerfi.
- ano** fylgismaður Descartes. **-anismo** heimspekikennningar Descartes.
- kartilag/o** brjósk. **-a** brjósk-, brjóskkenndur.
- kartoĉ/o** **1** skothylki, patróna. **2** fylling (t.d. í kúlupenna). **3** hylki; kasetta, snælda.
- blanka -o** *ljó* púðurskot. **-ego** sprengikúla. **-ujo** skothylkijataska. **-rubando** skothylkjaband, patrónuband.
- ŝargilo** skothleðslutæki. **-zono** skotfærabelti.
- kartograf/o** *ldf* kortagerðarmaður. **-io** kortagerð. **desegnisto-o** landakortateiknari.
- karton/o** **1** pappi. **2** pappaaskja. **3** uppkast, frumdráttur. **-a** pappa-, úr pappa.
- i** *áhr* binda í pappa, spjalda. **-ajo** pappavara. **pajlo-o** hálpappi. **muldo-o** pappírsideig.
- kartotek/o** spjaldskrá.
- Kartum/o** *ldf* Kartúm (höfuðborg Súdans).
- kartuŝ/o** *hús* flf skrautumgerð, umgerð.
- kartuzi/o** klaustur Chartreux-munka. **-ano** *kaþ* Chartreux-munkur. **-ana likvoro** Chartreux-vín.
- kartvel/o** *per* Georgíumaður, Grúsíubúi. **-a** georgískur. **K-io, K-ujo = Gruzujo**.

- karunkl/o** *lfæ* sepi, doppa. **larma -o** táradoppa.
- karusel/o 1** riddaraleikur. **2** hringekja. **-i** *áhl* fara í hringekju.
- karvi/o** *gra* kúmen (*Carum carvi*). **-brando** kúmenbrennivín.
- kas/o 1** peningakassi. **2** sjóður. **-a** peningakassa(ns); sjóð-. **-ejo** sjóður. **-eto** sparibaukur.
- isto** gjaldkeri, féhirðir. **-libro** kassabók. **-mono** ver peningar í kassanum, fé í kassa.
- registrilo** ver búðarkassi. **en-igi** leysa inn. **prunto-o** lánasjóður. **ŝpar-o** sparisjóður.
- kasaci/o** *lög* ógilding. **-i** *áhr* ónýta, ógilda.
- Kasandr/o** *per* Cassandra (Príamusardóttir).
- kasav/o 1** manjoksmjöl. **2** manjoksbrauð.
- kaserol/o** skaftpottur, kersleif.
- kaset/o** *ljó* **1** snælda, kassetta. **2** hylki (í ljósmyndavél).
- kasi/o** *gra* **1** kassíuættkvísl (*Cassia*). **2** kassíutré. **fistul-o** (*Cassia fistula*).
- sena-o** kassíurunni, en laufblöð hans eru senna.
- Kasi/o** *per* Cassíus.
- Kasiope/o** *stj* Kassíópeja, Maríurokkur (stjörnumerki).
- kasis/o** sólberjavín.
- kasiterit/o** *vís* tinoxíð, kassiterít.
- kask/o 1** hjálmur. **2** stálhúfa. **3** sólarhjálmur. **-ofloro = akonito**. **-oporta** hjálmkrýndur. **fer-o** stálhúfa.
- kresto-o** skúfaður hjálmur. **lan-o** ullarhetta. **pint-o** broddhjálmur. **sun-o = kasko 3**.
- kaskad/o** *tæk* **1** foss, flúðir. **2** flaumur, flóð. **-a** **sistemo** steypikerfi. **-ego** fossgljúfur (= **katarakto 2**).
- eto** lítill foss. **-i** *áhl* fossa.
- kasked/o** derhúfa.
- kason/o** *tæk* *hús* sökkviker. **-malsano** *læk* kafaraveiki.
- Kaspi/o** *ldf* Kaspíahaf. **-a** Kaspía-, sem lýtur að Kaspíahafi. **la -a Maro = Kaspio**.
- kast/o** þjóðfélagsstétt. **-a** stéttar-, stétta-. **-ismo** stéttakerfi. **sen-a 1** utan stétta. **2** stéttlaus.
- kastanjet/o** handskella, kastanetta.
- kastel/o** *sig* **1** kastali. **2** höll. **3** (á skipi) vígi. **-estro**, **-mastro** kastalastjóri, hallarherra.
- urbo** vígð borg. **hímer-o**, **nub-o** skýjaborg, loftkastali.
- Kastili/o** *ldf* Kastilía. **-a** frá Kastilíu, kastilískur. **-ano** Kastilíubúi. **Nov- -o** Nýja-Kastilía. **Malnov- -o** Fornkastilía.
- kastor/o** *dýr* **1** bjór, bifur (*Castor*). **2** bjórskinn, bifurskinn.
- Kastor/o 1** *goð* Kastor. **2** *stj* Kastor (stjarnan α í Tvíburunum).
- kastore/o** *lyf* bifurvökvi.
- kastr/i** *áhr* gelda. **-ado**, **-iĝo** gelding, vönun. **-ito** geldingur; sauður.
- kasuar/o = kazuaro**.
- kaŝ/i** *áhr* fela, leyna. **sin -i**, **-iĝi** fela sig, felast, leynast. **-a** laumulegur; leynilegur.
- e** laumulega; á laun. **-o 1** uppgerð. **2** leyndarmál. **-ado** uppgerð; leynd. **-aĵo** leynd, leyndardómur.
- ebla** leynandi. **-eco** óskýrleiki. **-ejo** felustaður, fylgsni. **-ema** dulur, dularfullur. **-iĝo** feluleikur.
- iĝejo = kaŝejo**. **-ilo** hula. **-isto** þjófsnautur. **-ita** leyndur, hulinn, dulinn, falinn. **-ite** laumulega.
- itaĵo** leyndarmál. **-iteco** óskýrleiki. **mal-i** *áhr* *útv* **1** leiða í ljós, koma (e-u) upp. **2** opinbera, birta.
- mal-o** opinberun. **mal-a 1** hreinskilinn, einlægur. **2** bersýnilegur; augljós. **mal-eco 1** hreinskilni. **2** bersýnileiki. **mal-ema** ódulur. **mal-iĝi** vera opinberaður. **ne-ebla** óleynandi.
- Tuso kaj amo ne estas -eblaj*, sbr. ást og ofsakláði er óleynandi. **re-i** *áhr* fela á ný. *Ath. kaŝ* er einnig notað sem eins konar forskeyti í merkingu: dul-, laumu-: **-nomo** dulnefni; **-pasaĝero** laumufarþegi.
- kaŝmir/o 1** kasmír. **2** kasmírskal.
- Kaŝmir/o** *ldf* Kasmír, Kashmir. **-ano** Kasmírubúi. **-a kapro** kasmírgeit.
- kaŝtan/o** *gra* **1** kastaníuhnot, kastaníuhmeta (= **marono**). **2** hrossakastanía (= **ĉevalkaŝtano**, **hipokaŝtano**).
- ujo**, **-arbo** kastanía (*Castanea*). **-bruna**, **-kolora** kastaníubrúnn. **-hara** hnotbrúnhærður, jarpur.
- mar-o** ígulker (= **eĥino**).
- kat/o** *dýr* köttur (*Felis ocreata*). **la K-o kun botoj** stígvélaði kötturinn. **-a** kattarlegur; kattar-.
- aĵo** kattarverk. **-eto 1** kisa. **2** lítill stelpa, telpa. **-ido** kettlingur. **-ino** læða, bleyða. **vir-o** fressköttur.
- birdo** *dýr* kattfugl (*Galeoscoptes carolinensis*). **-herbo 1** kattablóm (= **katario**). **2** garðabruða (= **valeriano**).

mustel-o húsmörður (= **foino**).

katabat/a veð fall-, niður-, ofan-

katabol/o læk sundrun, niðurrif.

katadioptrik/o eðl fræði um endurkast ljóssins.

katafalk/o líkfallur.

kataforez/o efn læk rafdráttur.

kataklism/o ldf umbylting, náttúruhamfarir.

katakomb/o grafhellir, grafhvelfing, katakomba.

katakrez/o mfr notkun orðs í frábrugðinni merkingu (t.d. *la piedoj de seĝo*).

katalaŭn/o sag Catalauni (þjóðflokkur í Gallíu).

katalekt/a ská stýfður (með síðasta braglið stytta um atkvæði).

katalepsi/o læk stirðnun, dástjarfi. **-a** stjarfur, stjarfa-. **-ulo** stjarfur maður.

kataliz/i áhr efn hvata. **-o** hvötun. **-a** hvötunar-. **-ilo** hvati, hvati. **mem-o** sjálfhvötun.

katalog/o skrá, listi; verðskrá. **-i** áhr skrá, skrásetja.

katalp/o gra trompettré (*Catalpa*).

katalun/o per Katalóníumaður. **-a** frá Katalóníu, í Katalóníu, Katalóníu-. **K-io**, **K-ujo** ldf Katalónía.

katamaran/o sig tvíbolungur (seglbátur með tveimur skrokkum).

kataplasm/o læk bakstur, lyfjabakstur.

katapult/o 1 valslöngva. 2 slöngvivel; kastvél. **-i** áhr slöngva.

katar/o læk kvef, rennsli, útferð, slímhúðarproti, slímhimnubólga. **naza -o = korizo**.

intesta -o = disenterio. **vezika -o = blenoreo**. **-a** kvef-. **-ema** sem á vanda til kvefs, kvefsækin.

fojno-o sumarkvef, ofnæmi fyrir frjódufti o.þ.h.

Katar/o ldf Katar, Qatar.

katarakt/o læk 1 drer, star, vagl, ský (á auga). 2 = **kaskadego**.

katari/o gra kattamynta (*Nepeta cataria*).

katart/o dýr kalkúngammur (*Cathartes*). **-edoj** hrævarætt (*Cathartidæ*).

katastr/o hag jarðabók, fasteignaskrá. **-a** jarðabóka(r)-. **-i** áhr skrásetja í jarðabók. **-ejo** fasteignaskrifstofa.

katastrof/o bók 1 stórslys, ófarir. 2 endalok (leikrits). **-a** örlagaríkur, hroðalegur.

katatoni/o læk geðstjarfi, hugstol. **-a** hugstols-.

kateĉu/o gra katekú. **-areko** betelpálmi (*Areca cathecu*) (= **betelpalmo**). **-palmo = kateĉuareko**.

katedr/o kri 1 kennarastóll; kennarastúka. 2 prédikunarstóll; ræðupúlt. 3 biskupsstóll.

-a dómkirkju-; opinber. **el-e** opinberlega; áreiðanlega, af hálfu sérfróðra.

katedral/o kri dómkirkja.

Kategat/o ldf Kattegat (sund milli Danmerkur og Svíþjóðar).

kategori/o hei frumflokkur, flokkur, tegund, frumsögn. **-a** 1 flokks-, frumflokks-.

2 skilyrðislaus; algjör, ákveðinn. **-e** skilyrðislaust; algjörlega.

kateĥism/o, **katekism/o** fræði, spurningakver.

kateĥist/o, **katekist/o** barnafræðari (í kristinfræði).

kateĥiz/i, **katekiz/i** áhr fræða, kenna (kristinfræði). **-ado** það að spyrja um kristinfræði, spurningafræði.

-ato nýlliði, viðvaningur. **-anto**, **-isto = kateĥisto**.

kateĥumen/o, **katekumen/o** kri fermingarbarn, trúnemi.

katekol/o efn katekól.

katen/o 1 fjötur. 2 aðhald, haft. **-i** áhr 1 setja í fjötra, fjötra. 2 hindra, hafa hemil á. **-ado** 1 fjötrun.

2 hindrun, takmörkun. **-igo** fjötrun. **al-i** áhr hlekkja; binda saman. **en-igi** fjötra. **mal-i** áhr,

sen-igi áhr leysa (úr fjötrum). **man-o** lög handjárn.

kateneri/o jár boglínukerfi.

Katerin/o per **Katrín**.

katet/o rúm skammhlið (í rétthyrndum þríhyrningi).

kateter/o læk þvagslanga, þvagpípa, pípa til að færa inn í hol eða op.

katetometr/o ldm hæðarmunamælir.

katgut/o læk katgut.

Katilin/o sag per Catilina. **-aj Paroladoj** Ræður gegn Catilina.

- katiz/o** *klæ* gljái, slika. **-i** áhr slika. **-ado** það að slika. **mal-i** áhr taka gljáa af.
- katjon/o** *eðl* bakjón.
- katlejo** *gra* brönugras (*Cattleya*).
- Katmandu/o** *ldf* Katmandú (höfuðborg Nepals).
- katod/o** *rtæ* bakskaut, katóða. **-oradioj** bakskautsgeislar. **-a radiado** bakskautsgeislun.
- katodofon/o** *útv* bakskautshljóðnemi, katóðuhljóðnemi, katóðumíkrófónn.
- katolik/o** *per* kaþólskur (maður), kaþólikki. **-a** 1 kaþólskur. **2** almennur.
- aro** kaþólikkar, allir kaþólskir menn. **-eco** það að vera kaþólskur. **-ismo** 1 kaþólska, kaþólsk trú. **2** almenn trú. **anglo-o** hákirkjumaður (í ensku biskupakirkjunni). **grek-o** grísk-kaþólskur maður.
- malnov-o** fornkáþólskur maður. **rom-o** rómversk-kaþólskur maður.
- Katon/o** *per* Kató hinn eldri. **-o el Utiko** Kató hinn yngri.
- katoptrik/o** *eðl* endurskinsfræði.
- Katul/o** *per* Catullus.
- katun/o** *tæk* sirs, rósaléreft.
- kaŭcio/o** ábyrgð, trygging, ábyrgðarskuldbinding. **-i** áhr ábyrgjast. **-e** gegn ábyrgð. **-aĵo** ábyrgðarlán.
- kaŭĉuk/o** togleður, kátsjúk. **-a** togleður-, gúmmi-, úr togleðri. **re-i** áhr sóla. **spongo-o** svampgúmmi.
- Kaŭkaz/o** *ldf* Kákasusfjöll. **-a** kákasiskur. **-io** Kákasus.
- kaŭpoks/o** = **bova pokso**.
- kaŭri/i** *áhl* 1 sitja á hækjum sér. **2** kúra, húka. **-e** húkandi, í hnipri.
- iĝi** setjast á hækjur sér; hnipra sig saman.
- kaŭri/o** 1 *gra* kárifura (*Agathis australis*). **2** *dýr* = **moncipreo**.
- kaŭsalgi/o** *læk* brunaverkur (= **termalgio**).
- kaŭstik/a** *vis* 1 bruna-; (um sýrur o.þ.h.) étandi, brennandi. **2** napur, sár, særandi.
- aĵo** brenniefni, ætiefni. **-eco** nepurð, beiskja. **-izi** áhr brenna með efnum.
- kaŭter/o** *læk* brennslujárn, ætingartæki. **-i** áhr brenna (við lækningar). **-ado** bruni, brennsla (við lækningar).
- punktoj** brennslupunktur.
- kaŭteriz/i** *áhr vis* 1 brenna með efnum. **2** brenna með brennslujárni. **-iĝo** bruni.
- kaŭzo/o** *hei* 1 orsök. **2** ástæða. **-a** orsakar-. **-e de** vegna. **-i** áhr orsaka, valda. **-eco** *hei* orsakasamband.
- mia-a** mín vegna. **pra-o** *hei* frumorsök. **sen-a** orsakarlaus; ástæðulaus.
- kav/o** 1 hola, laut, lægð. **2** hol. **-a her lfæ** 1 holur; sokkinn. **2** hol-. **-a vejno** holæð.
- i** *áhl* vera holur; vera sokkinn. **-aĵo** kvos. **-eto** spékoppur, skarð (í höku); smáðæld. **-igi** hola.
- iĝi** hrynja, verða holur; sökkva, verða sokkinn. **-iĝo** *eðl* dæld; læging. **el-igi** hola út; grafa upp.
- el-atoro** *tæk* grafa. **en-iĝi** = **kaviĝi**. **aer-o** *flu* loftgat, loftpyttur. **aksel-o** holhönd. **genu-o** hnésbót.
- bituma -o** jarðbiksgrof (1. M. 14:10). **fos-o** grof; vígisgrof. **lup-o** *her* gildra (grof). **man-o** lófi; gaupn.
- okul-o** augntóft. **ost-o** liðskál. **rad-o** hjólfar. **urso-o** bjarnagryfja. **mal-a** = **konvekso**.
- kava/o** *gra* 1 kava-pipar (*Piper methysticum* eða *Piper excelsum*). **2** kavavín. **-ujo, -piprujo** = **kavao** 1.
- kavaleri/o** 1 *her* riddaralið. **2** *hag* öflun fjár í kerfissmugum, víxlabrall.
- kavalier/o** *her* pallur innan virkisgarðs.
- kavalir/o** 1 riddari. **2** herramaður. **-a** riddara-. **-aĵo** riddaraleg framkoma. **-eco** 1 riddaratign. **2** = **kavalirismo**.
- eca** riddaralegur, kurteis, stimamjúkur. **-ismo** riddaraskapur. **kruc-o** krossfari. **templo-o** musterisriddari.
- kavalkad/o** riddarafylking, skrudfylking, viðhafnarreið; reiðflokkur.
- kavern/o** 1 hellir. **2** hol. **3** hola í líffæri; hverna. **-a** holóttur, hellóttur; holur.
- aĉo** hjallur, hreysi, sóðalegt herbergi. **-eca** dimmur, draugalegur. **-eto** hola. **-ulo** hellisbúi, hellismaður.
- homo** steinaldarmaður.
- kavi/o** *dýr* naggrís (*Cavia*). *sbr.* **kobajo**.
- kaviar/o** *mat* styrjuhrogn, kavíar.
- kaz/o** 1 *mfr* fall. **2** lög mál, málsókn. **3** *læk* veikindi, sjúkdómur (einstaklings).
- milit-o** lög stríðsástand, stríðsástæða.
- kazaĥ/o** *per* Kasakstansbúi. **K-io, K-ujo, K-stano, K-lando** *ldf* Kasakstan (fyrrum Sovétlýðveldi).
- kazak/o** *inn* 1 skikkja. **2** knapaskyrta. **3** kufl.
- Kazan/o** *ldf* Kasan.

- kaze/o** mjólkurhlaup, ystingur. **-igaĵo**, **-igilo** hleypir, kæsir. **-igi** hleypa (mjólk). **-iĝi** ysta, hlaupa.
- kazein/o** *efn* ostefni, kasein.
- kazemat/o** *her* skothelt byrgi (í vígi), neðanjarðarhvelving.
- kazern/o** *her* hermannaskáli, herskáli. **en-igi** vista (e-n) í hermannaskála.
- kazin/o** spilavíti; klúbbur, samkomuhús.
- kazu/o** *trú* samviskumál. **-ismo** tilfellokenning. **-isto** hártogari. **-istiko** = **kazuismo**.
- kazuar/o** *dýr* kasúi (*Casuarus*).
- Kazuarenacoj** *gra* járnviðarætt (*Casuarinaceæ*).
- kazubl/o** *kri* hökull.
- k.c.** = **kaj ceteraj**.
- k-do** = **kamarado**.
- ke** *mfr* 1 að. 2 svo að. 3 vegna þess að. 4 til þess að.
- Ath.* 1 Í merkingu 2 er tiel, tiamaniere, tia eða tiom oftast bætt við. Í merkingu 3 er tial, pro tio eða pretekste oftast bætt við. Í merkingu 4 er por oftast bætt við.
- Ath.* 2 *Mi diras, ke ne:* Ég segi nei. *Mi diras, ke jes:* Ég segi já.
- ke/o** *dýr* keapáfagaukur (grænn nýsjálenskur páfagaukur) (*Nestor notabilis*).
- Kebek/o** *ldf* Kvíbekkur, Québec. **-io** Québecfylki.
- keĉu/o** *per* Ketsjúa-indíáni. **-a lingvaro** mál Ketsjúa-mállýskur (í Suður-Ameríku).
- kediv/o** *sag* undirkonungur (í Egyptalandi).
- kefir/o** *mat* kefir, kákasísk jógúrt.
- kegl/o** keila. **-oj** keiluleikur. **-aro** keilurnar (níu).
- keir/o** *gra* gulltoppur (*Erysimum cheiri*, *Cheiranthus cheiri*).
- kejl/o** 1 vél nagli, trénagli; fleygur. 2 ská braglínuauki. **-i** áhr fleyga, festa með fleyg. **-aĵo**, **-itaĵo** fleygfesting.
- agorda -o** hljómkvísl. **fer-o** járnnagli. **pinĉ-o** (þvotta)klemma. **ŝtop-o** deviki. **tend-o** tjaldhæll.
- Kejman/oj (=Kajmanoj)** *ldf* Cayman-eyjar.
- keks/o** *mat* mjólkurkex, kekkaka.
- kel/o** 1 kjallari. 2 geymsla; vínkjallari. 3 vínbirgðir. **-aro** kjallararúm. **-isto** kjallaramestari.
- en-igi** geyma í kjallara, setja í kjallara. **ŝip-o** farmrymi. **tombo-o** grafhvelving. **vin-o** vínkjallari.
- kelidoni/o** *gra* svölujurt (*Chelidonium (majus)*).
- kelk/a** *mfr* einhver, nokkur. **-aj** nokkrir, sumir. **-e** eitthvað, nokkuð. **-foje** nokkrum sinnum. **-iu** = **iu**.
- iom** = **iom**.
- kelner/o** þjónn, frammiðumaður. **-ino** þjónustustúlka, framreiðslustúlka; (í ávarpi) fröken.
- ĉef-o** yfirþjónn.
- keloni/o** = **ĥelonio**.
- kelt/o** *per* Kelti, keltneskur maður. **-a** keltneskur. **K-io**, **K-ujo** *ldf* Keltaland (í Gallíu).
- K-a Maro** *ldf* Keltahaf (haf suður af Írlandi). **antaŭ-a** forkeltneskur.
- Kembriĝ/o** *ldf* Cambridge (háskólaborg í Englandi og í Bandaríkjunum).
- kemi/o** *vís* efnafræði. **-aĵo** efni, efnagerðarvara. **-isto** efnafræðingur. **elektro-o** rafefnafræði.
- elektro-a** rafefnafræðilegur. **foto-o** ljósefnafræði. **kosmo-o** geimefnafræði.
- ken/o** viðarkvoðutré.
- Kenigsberg/o** *ldf* Königsberg, Kaliningrad.
- Kenjo** *ldf* 1 Keníafjall, Kenýafjall. 2 Kenía, Kenýa (land í Austur-Afríku).
- kenopodi/o** *gra* hélunjóli (*Chenopodium*).
- kenotron/o** *eðl* rafeindalampi.
- kenozoik/o** *jar* nýlífsöld.
- Kentuki/o** *ldf* Kentucky (fylki í Bandaríkjunum).
- Keops/o, Ĥufu** *per* Keops (faraó).
- kep/o** 1 dátahúfa. 2 stúdentshúfa.
- kepr/o** *klæ* vaðmál. **-a** með vaðmálsvígindum.
- ker/o** hjarta (í spilum). **-a damo** hjartadrottning.
- kerat/o** *lfæ* (í samsettum orðum) = **korneo**. **-ino** *efn* hyrni, hornefni. **-ito** glærubólga, hornhimnubólga.
- ozo** *læk* hornofvöxtur. **-okonuso** hornhimnutappi.
- Kergelen/oj** *ldf* Kergueleneyjar (eyjaklasi í Indlandshafi, franskt yfirráðasvæði).
- kerkedul/o** *dýr* taumönd (*Anas querquedula*) (= **marĉanaso**).
- kermes/o** 1 kirkjuvígsluhátíð (í Belgíu og Hollandi). 2 = **kirmeso**.

- kern/o** *gra rtæ lfæ lif eðl* 1 kjarni. 2 steinn, korn. -a eðl 1 kjarna-.
- 2 aðal-, undirstöðu-, grundvallar-. -**eca** skorinorður, kröftugur. -**eto** smákorn, ávaxtarkjarni.
- sen-igi** taka út kjarna (e-s). **aer-a** með loftkjarna. **atom-a energio** kjarnorka. **ŝraŭb-o** skrufnagli.
- mordulo** = kokotraŭsto.
- Kerone/o** *ldf* Keronea.
- kerosen/o** *efn* ljósolía, steinolía.
- kerub/o** *bib* 1 kerúb. 2 barnengill.
- kest/o** *bib* 1 kassi. 2 ör. -**eto** kistill; dós. **el-igi** taka upp úr kassa. **en-igi** láta niður í kassa, pakka.
- en-igisto** pökkunarmaður. **fiŝ-o** fiskakassi, kassi til að halda fiskum lifandi í. **flor-o** blómakarfa.
- fojno-o** moðsuðukassi. **horloĝ-o** klukkuhylki. **junto-o** *rtæ* tengidós. **kiras-o** öryggishólf.
- lat-o** búr; (tré)grind, rimlakassi. **leter-o** póstkassi. **mon-o** peningakassi. **montro-o** sýningarkassi.
- poŝt-o** ver pósthólf. **sid-o** ökusæti, kassi undir sæti. **skelet-o** grind, rimlakassi. **ŝranko-o** fatakista.
- tip-o** leturkassi. **tir-o** skúffa.
- kestrel/o** = **tinunkulo**.
- ket/o** *dýr efn* 1 = **harego**. 2 ketón. -**igi** breyta í ketón.
- keten/o** *efn* keten.
- keto/** *efn* ketó-.
- keton/o** *efn* ketón; ketónefni. -a **fendiĝo** ketónaklofning.
- ketoz/o** *efn* ketósykur.
- ki/o** *mfr* 1 hvað. 2 sem. 3 það sem. 4 en það. -o **ajn** hvað sem. -a 1 hvers konar, hvílikur, hvernig. 2 hvaða. -a **ajn** hvaða sem er, hversu sem er. -a *estas la vetero*: hvernig er veðrið.
- kial** *mfr* hvers vegna, af hverju, hví. -o orsök, ástæða.
- kiam** *mfr* 1 hvenær, nær. 2 (þá) er, þegar. **post** - eftir að.
- kiang/o** *dýr* tíbeskur villiasni (*Equus kiang*).
- kiasm/o** *mfr lfæ víxl*. **optika -o** sjónaugavíxl.
- kibl/o** *trú* kibla, bænarátt (há múhameðstrúarmönnum).
- kibuc/o** samvinnubær (í Ísrael), kibbúts.
- kiĉ/o** *nýy* glys, glingur.
- Kidron/o** Kedron (lækur).
- kie** *mfr* 1 hvar. 2 þar sem. - **ajn** hvar sem (er).
- kiel** *mfr* 1 hvernig, á hvern hátt. 2 hversu, hve. 3 sem; eins og. - **se** 1 eins og þegar. 2 (úrelt) = **kvazaŭ**.
- **longe** hve lengi, hversu lengi. - **eble plej** sem + hástig lo. eða ao. -a hvers konar.
- e** hvernig; hversu, hve. -o háttur.
- kies** *mfr* 1 hvers (ef.). 2 sem á (ef. af tilvísunarfornafninu **kiu**).
- Kiev/o** *ldf* Kænugarður, Kíev (höfuðborg Úkraínu).
- kikar/o** *bib* talenta (= **talanto**).
- kill/o** *sig* *dýr* kjölur. **antaŭ-o** stafn, framstafn. **post-o** stýrisleggur.
- bilĝa -o** húfbakki (til að hindra veltur á skipi).
- Kilimanĝar/o** Kilimanjaro (fjall í Tansaníu).
- kilo/** *vís* kíló- (forskeyti eininga 10³).
- kilson/o** *sig* *flu* kjölsvín, kjölbakki.
- kilt/o** *inn* skotapils.
- kim/o** *gra* = **cumo**.
- kimon/o** kímónó, japanskur sloppur.
- kimr/o** *per* Walesbúi. -a velskur. **K-io**, **K-ujo** *ldf* Wales. **Nova Sud- -ujo** *ldf* Nýja-Suður-Wales.
- kin/o** 1 kvikmyndalist. 2 = **kinkono**. -**ejo** bíó, bíóhús, kvikmyndahús. -**arboj** *gra* kínatré.
- oklubo** bíóklúbbur. -**ostelo** kvikmyndastjarna.
- kinematik/o** eðl hreyfifræði.
- kinematograf/o** (kvikmynda)sýningarvél. -a sýningarvélar-. -i *áhr* kvikmynda. -**ejo** = **kinejo**.
- io** kvikmyndafræði. -**ia** kvikmyndafræði-.
- kinestez/o** *hei sál* hreyfiskyn.
- kinet/a** eðl hreyfingar-, hreyfi-. -a **energio** hreyfiorka, hreyfingarorka. -**iko** eðl hreyfingarfræði.
- kinez/o** *læk* hreyfing.
- kinin/o** *vís* kínín. -a kínín-; af völdum kíníns. -**ismo** *læk* kíníneitrun. -**likvoro** kínín-líkjör.

- kinkon/o** 1 *gra* kínkónatré (*Cinchona*). 2 *efn* kínabörkur.
- kinol/o** *efn* kínól (= **idrokinono**).
- kinolin/o** *efn* kínólín.
- kinon/o** *efn* kínón.
- kiom** *mfr* 1 hve mikið; hve margt. 2 svo miklu sem; eftir því sem. 3 eins og; að því er.
- **ajn** hversu mikið sem. **ne tiom ...**- ekki aðeins ... heldur einnig. -**a** hvaða, hversu mikið.
- a horo estas** hvað er klukkan. -**e** hve mikið, hve margt. -**o** magn; upphæð. -**ope** hve margir í öllu.
- foje** 1 hve oft. 2 hversu oft.
- kiosk/o** 1 söluturn, blaðaklefi. 2 tyrkneskt sumarhús.
- Kiot/o** *ldf* Kyoto, Kýótó (borg í Japan).
- kipr/o** *mat* reykt síld.
- Kiپر/o** *ldf* Kýpur (= **Cipro**). -**a** kypverskur. -**ano** Kýpurbúi, Kýpverji.
- kiras/o** 1 brynja. 2 = **karapaco**. -**a** bryn-, brynjaður, brynvarinn, brynjubúinn. -**i** *áhr rtæ* brynja, klæða brynju.
- ulo** brynjuriddari, brynliði. **brusto-o** brjóstverja. **maŝ-o** hringabrynja. **skvam-o** brynja.
- kirgiz/o** *per* Kirgisi. **K-io, K-ujo, K-lando, K-istano** *ldf* Kirgisistan, Kirgistan, Kirgisía.
- Kiribat/o** *ldf* Kíribatí (eyríki í Suður-Kyrrahafi).
- kirk/o** *nýy* 1 kirkja. 2 = **cirkuo**.
- Kirkaldo** *ldf* Kirkaldy (bær í Skotlandi).
- Kirkval/o** *ldf* Kirkwall, Kirkjuvogur?, Kirkjuvöllur? (höfuðborg Orkneyja).
- kirl/i** *áhr* hræra, hræra í, hringsnúa, þyrla. -**o** *eðl* tíður og hraður snúningur, hræring.
- ado** hræring. -**iĝi** hvirflast, þyrlast, snúast ótt og títt. -**iĝo** tíður snúningur; hræringur. -**ilo** þeytari.
- fluo** hringiða. -**vento** hvirfilvindur.
- kirmes/o** kermeslitur, rautt litarefni unnið úr skorkvikindinu kermes.
- kiromanci/o** lófalestur. -**ano, -isto** lófalesari.
- Kiron/o** *goð* Kíron (kentár).
- kiropraktik/o** *læk* hnykkklækningar. -**isto** hnykkklæknir, teygjulæknir.
- kiropter/o** = **ĥiroptero**.
- kirŝ/o** kirsberjavín.
- kirurg/o** *læk* handlæknir, skurðlæknir. -**io** handlækningafræði. -**ia** skurðlæknis-; skurðlækninga-.
- iaj instrumentoj** skurðlækningaverkfæri. -**ia kolo de humero** brotháls.
- kis/i** *áhr* 1 kyssa. 2 gjálfra við. -**o** koss. -**a** kossa-. -**adi** *áhr* kyssa hvað eftir annað.
- ema** kossakær, gefinn fyrir kossa. -**eto** léttur koss. -**inda** kyssilegur. -**al-i** *áhr* gjálfra við.
- for-i** *áhr* kyssa burt. **inter-i** *áhl* kyssast.
- kisलगur/o** *efn* kísilgúr, kísilhrúður.
- kist/o** *læk* blaðra, belgur. -**iĝo** blöðrumyndun. -**a** blöðru-. -**ito** blöðrubólga.
- Kit/o** *ldf* Quito (höfuðborg Ekvadors).
- kitel/o** kufli, léreftskufli. **mort-o** líkklæði.
- kiti/o** *dýr* rita, ryta, skegla (*Rissa tridactyla*).
- Kitid/oj** *bib* Kittar.
- kitin/o** *efn* (= **ĥitino**).
- kiton/o** *sag* kyrtill.
- kiu** *mfr* 1 hver? 2 sá sem. 3 hvaða? 4 sem, er. - **ajn** hver sem (vera skal).
- kivi/o** snoðstrútur.
- klab/o** 1 kylfa, klumba. 2 *ípr* golfkylfa. 3 *mat* læri (á svíni eða sauðfé).
- i** *áhr* slá í rot, rota, slá (með kylfu). **svingo-o** leikfímkylfa.
- klac̣/i** *áhl* masa, hjala, bera sögur, þvaðra.
- o** þvaður, þvættingur, slaður, munnflapur, söguburður, kjaftháttur. -**istino, -ulino** kjaftakerling.
- klad/o** *dýr* flokkur (í náttúrufræði). **sub-o** ættbálkur.
- kladoni/o** *gra* hreindýramosi (*Cladonia*). -**acoj** hreindýramosaætt.
- klaf/o** *sag* faðmur.
- klak/i** *áhl* skella, smella. -**o** *hlj* 1 skellur, smellur. 2 smellur í góm. -**adi** *áhl* glamra. -**ilo** 1 hringla.
- 2 skella. -**ileto** handskella, kastanetta. -**ĉapelo** fellihattur.
- klam/i** *áhl* ská æpa, hljóða.
- klamid/o** *inn* kápa (hjá forngrískum mönnum).
- klan/o** ætt, ættbálkur, ættflokkur (einkum á Skotlandi og Írlandi).

klangul/o *dýr hávella (Clangula hyemalis) (= glaci-anaso).*

klap/o 1 speldi, loki. 2 *gra* vængur. 3 *tón* flipi; snepill. 4 speldisloki.

mankas -o en lia kapo: hann er ekki með öllum mjalla. **-ego** hurð, vængur (á hurð).

-forma *lfæ* vænglaga; spjaldlaga. **du-a** 1 tvískeljaður. 2 tveggja vængja, tveggja loka.

krom-o, **post-o** blaka. **unu-a** einskeljaður. **fal-o** *fja* spjald (á skiptiborði). **fenestro-o** gluggahleri.

glit-o drag. **kor-oj** hjartalokur (= **korvalvoj**). **orel-o** eyrnaskjól, eyrnaspeldi, spél.

poŝ-o lok á vasa. **savo-o** öryggisloki, öryggisventill. **stringo-o** bensínstillir, bensíngjafi.

tablo-o borðvængur. **-seĝo** fellistóll; kjaftastóll.

klar/a *hlj fja* 1 tær, gagnsær, skýr. 2 auðskilinn, auðsær, skær, greinilegur, ljós. 3 ótvíræður, efalaus.

4 heiðrikur, heiðskír. **-e** 1 ljóst. 2 skýrt. 3 tvímælalaust. **-eco** 1 skærleiki, birta, ljósleiki, skýrleiki, hreinleiki.

2 glöggskyggni. **-igi** 1 hreinsa, skíra. 2 skýra, gera skiljanlegan. 3 gera grein fyrir; segja þýðingu (e-s).

-iga skýrandi, skýringar-; birtandi. **-igo** skýring, útlistun. **-igisto** skýrandi, útlistari.

-iĝi 1 birta upp. 2 verða ljós. 3 koma í ljós. **mal-a** *hlj* 1 óljós; torskilinn. 2 dimmur. 3 óskýr; gruggugur.

mal-e óljóst. **mal-aĵo** 1 eitthvað óskiljanlegt. 2 dimma. 3 ský. **mal-eco** 1 myrkur, dimma.

2 ókunnleiki; óskiljanleiki, óskýrleiki. **mal-igi** 1 grugga, óhreinna. 2 gera óljóst, gera óskiljanlegan.

ne-a óljós; efasamur. **ne-aĵo** efasemi, tvísýni. **ne-eco** tvísýni. **ne-igebla** óskýranlegur, óskiljanlegur.

lun-o tungsljós. **signo-igisto** fyrirboði. **signif-igi** þýða, túlka. **stel-a** stjörnujartur.

Klar/o *per* Klara. **-anino** Klörununna.

klaret/o 1 rauðvín. 2 rautt Bordeaux-vín.

klarion/o *tón* herlúður. **-a** 1 lúðurs-. 2 glymjandi, skær og hávær. **-i** *áhl her* þeyta lúður.

klarnet/o *tón* klarínetta.

klaroskur/o *bók* ljósdimma.

klas/o *gra* *dýr* 1 stétt. 2 bekkur (í skóla). 3 deild, flokkur. 4 kennslustofa. 5 farrými.

-a 1 stétta-. 2 bekkjar-, skóla-. **-i** *áhr* flokka, skipa í flokka. **-ado** flokkun, niðurskipun.

-igilo *mfr* ábendingartákn. **-batalo** *efh* stéttabarátta. **-ĉambro** kennslustofa. **-instruisto** umsjónarkennari.

-konscia stéttvís. **en-igi** flokka, skipa í flokk. **alt-a** æðri stéttar. **dua-a** 1 annars flokks. 2 annars farrýmis.

sam-ano bekkjarbróðir. **sub-o** *gra* *dýr* 1 undirskipting. 2 undirdeild. **unua-a** 1 fyrsta flokks. 2 fyrsta farrýmis.

klasifik/i *áhr* *gra* *dýr* *jár* flokka. **-o** flokkun. **-ado** flokkun, það að flokka.

-ejo *jár* uppröðunarstöð (járnbrautarvagna).

klasik/a *bók* 1 gullaldar-, fyrirmyndar-, forn. 2 sígildur, klassískur. **-aĵo** gullaldarrit, sígilt verk.

-eco 1 fornmenntabragur. 2 sígildi. **-ismo** klassisismi.

-ulo gullaldarhöfundur, gullaldarlistamaður. **post-a** silfuraldar-. **pseŭdo-a** nýklassískur.

Klaŭdi/o *sag* Kládíus.

Klaŭdian/o *per* Kládíanus.

klaŭn/o trúður. **-i** *áhl* vera með skrípalæti, vera með loddaraskap. **-ado** trúðsháttur.

klaŭstr/o = **klostro**.

klaüz/o *lög* *ver* klásúla, ákvæði (í fornlegu skjali).

klav/o 1 nóta, lykill (á hljóðfæri). 2 lykill; takki, hnappur. **-aro** 1 nótnaborð. 2 hnappaborð, lyklaborð.

klavari/o *gra* kóralsveppur (*Clavaria*).

klavicen/o *tón* harpsíkkord, semball.

klavikl/o *lfæ* viðbein. (ath. í samsettum orðum er notuð styttingin **klavio**, t.d. **subklavia arterio**).

klavikord/o *inn* klavíkkord (frumleg tegund semballs).

kle/o *tón* lykill.

Kleant/o *per* Kleanþos.

klef/o = **kleo**.

klejstogam/a *gra* með lokaða askhirslu.

klem/o *rtæ* skorðuskrúfa. **junto-o** klemmuskrúfa. **inter-a tensio** *rtæ* klemmuspenna.

klematid/o *gra* ilmsóley (*Clematis (recta)*).

Klement/o *per* Klemens. **-a**, **-ino** Klementína.

Kleon/o *per* Kleón.

Kleopatr/o *per* Kleópatra.

klepsidr/o *inn* vatnsúr.

kleptomani/o *sál* stelsýki. **-ulo** stelsjúklingur, stelsjúkur maður.

- kler/a** menntaður. **-eco** menntun, þekking, menning. **-igi** mennta. **-igado** kennsla, uppeldi, fræðsla. **-ismo** upplýsingarstefna. **-ulo** menntaður maður, lærdómsmaður. **mal-a** óheflaður, ómenntaður, ósiðaður. **sen-a** ómenntaður, ólærður. **sen-eco** menntunarleysi.
- klerik/o** klerkur, kennimaður. **-a** klerklegur, geistlegur. **-aro** klerkastétt, klerkalýður. **-eco** klerkdómur. **klerikal/a** féll klerksinnaður. **-ismo** klerkaveldi, klerkaveldisfylgi. **kontraŭ-a** andstæður klerkastéttinni.
- Kletracoj gra** kliðruætt (Clethraceæ).
- Kleveland/o** *ldf* Cleveland (borg í Ohio).
- Kli/o** *god* Klío (gyðja hetjuljóðakveðskapar og sögu).
- klient/o** 1 skjólstæðingur. 2 viðskiptavinur. **-aro** viðskiptamenn.
- klif/o** bjarg, sjávarhamrar.
- klik/o** *tæk* 1 hömluhak, hemill, stoppari (á tannhjól). 2 klíka. **-i** *áhl* skrölta, skella (um hömluhak).
- aĵo** hemill (t.d. í úri). **el-iĝi** leysast úr hömluhaki. **en-iĝi** (um tannhjól) verða hemað.
- klimaks/o** *bók* hæsta stig, hámark. **mal-o** lágmark, lægsta stig.
- klimakter/o** *læk* tíðabrigði, tíðahvörf.
- klimat/o** loftslag, veðurfar, veðráttufar. **-a** loftslags-. **-izi** *áhr* bæta loft í. **-ologio** loftslagsfræðingur.
- ologio** loftslagsfræði. **-oterapio** lækningar með hjálp loftslags. **al-igi** aðhæfa, laga (að sérstöku loftslagi).
- al-iĝi** venjast loftslagi.
- klin/i** *áhr* 1 beygja, hneigja. 2 halla. **sin -i** 1 hneigja sig. 2 láta undan.
- o eĉl** 1 halli. 2 tilhneiging, hneiging. **-eco** hneiging, halli. **-iĝi** 1 beygjast. 2 hallast. 3 láta undan, halla. 4 hneigja sig. 5 lækka á lofti, hníga, (e-u) hallar. *la tago jam forte -iĝis*: mjög var liðið á dag.
- iĝo** 1 hneiging. 2 undanlát. 3 *sig* slagsíða. **-ilo** hallavísir. **-ilaro** hallatæki. **-ometro** hallamælir.
- al-i** *áhr* hneigja til. **al-iĝi** hneigjast til. **de-i** *áhr* snúa (e-u) frá, snúa í aðra átt. **de-iĝi** 1 snúast frá. 2 víkja frá. **de-iĝo eĉl** 1 frávik, fráhrvarf; skekkja. 2 afhvarf. 3 = **deklinacio**. **dis-i** *áhr* ýta í sundur.
- el-i** *áhr* halla út. **el-iĝi** halla sér út. **for-i** *áhr* 1 snúa undan, snúa frá; afstýra. 2 halla (e-u).
- for-iĝi** forðast; snúast frá, víkja frá. **retro-i** *áhr* halla aftur. **retro-a** afturhallandi; inndreginn.
- sende-iĝe** án fráviks. **sin-o** hneiging. **sub-iĝo** halli. **ador-iĝi** falla fram og tilbiðja.
- turn-i** *áhr* halla (flugvél).
- kling/o** blað (á sverði o.p.h.).
- klinik/o** *læk* 1 læknisfræðikennsla við sóttarsæng. 2 lækningastofa (með læknisfræðikennslu).
- a** sóttarsængur-, lækninga-. **-isto** sjúkrahælislæknir.
- klink/o** klinka (á hurð).
- klinker/o** *byg* smáhella (úr brenndum múrsteini).
- klip/o** sylgja, spenna.
- kliper/o** 1 hraðsnekkja. 2 hraðflugvél.
- klister/o** *læk* vökvadæling í endaparm. **-i** *áhl* dæla í endaparm, setja (e-m) stólpípu. **-ilo** stólpípa.
- pliko** stólpípukúla.
- kliŝ/i** *áhr* búa til myndamót af, gera klisju eftir. **-o pre lĵo** 1 myndamót. 2 negatíf.
- 3 ofnotað orðatiltæki, klisja. **-isto** myndamótari.
- Klitemneŝtr/o** *per* Klýtemneŝtra (kona Agamemnonns).
- klitor/o** *lfæ* snípur (konu). **-a** sníps-. **-ismo** sístaða sníps, snípspenna. **-ektomio** brotnám sníps.
- kliv/i** *áhr ste* *tæk* kljúfa (gimstein). **-o**, **-ado** það að kljúfa, klofning. **-ebeno** klofnunarflötur.
- Klo/a** *per* Klói, Klóe.
- kloak/o** 1 sorpræsi, ræsi, göturæsi, skolpræsi, for. 2 óþverrabæli.
- 3 *dýr* sameiginlegt endaparms-, þvagrásar- og kynfæraop. **-a** skolpræsa-; sorp-.
- isto** skolpræsamaður. **-uloj** *dýr* skólpdýr (*Monotremata*).
- Klodove/o** *per* Kloðvík.
- Klodvig/o** *per* Kloðvík.
- klon/o** *læk gra* 1 vöðvakrampi. 2 klofningur (við kynlausa æxlun). **-a** krampakenndur.
- klopod/i** *áhl* reyna, kappkosta, leitast við. **-o** 1 viðleitni, kappsmunir. 2 ómak. **-a** kröfuharður.
- ema** iðinn, kostgæfinn, kappsamur. **-igi** þrábiðja, knýja áfram.
- klor/o** *efn* klór (Cl) (*frumefni nr. 17*). **-aj kombinaĵoj** klórsambönd. **-ato** klórat. **-ido** klóríð.
- idra acido** saltsýra. **-ito** klórít. **-ita acido** klórsýrlingur. **-kalko** klórkalk. **hiper-idemio** of mikil saltsýra í lóði.
- hiper-hidreco** *læk* of mikil saltsýra í maga, saltsýruofbrugg.
- hipo-hidreco** *læk* of lítil saltsýra í maga, saltsýruskortur. **hipo-ito** hýpóklórít.
- hipo-ita acido** undirklórsýra. **per-ato** perklórat.
- kloral/o** *efn* *læk* klóral. **-a hidrato** klóralhýdrat.

- kloramfenikol/o** *læk* klóramfeníkól.
klorit/o *ste* klórít.
klorofil/o *gra* blaðgræna.
kloroform/o *efn læk* klóróform. -**i** *áhr* svæfa með klóróformi.
kloroplast/o *efn læk* grænuhorn.
kloroz/o **1** *læk* meyjafólvi, jómfrúgula, bleikjusótt. **2** *gra* blaðafólvi. -**a** jómfrúgulu.
klostr/o *hús trú* **1** súlnagöng. **2** klaustur. -**a** klaustur-. **en-igi** láta ganga í klaustur.
en-igi ganga í klaustur. -**ofobio** *læk* innilokunarfélmi.
klostridi/o *læk* klostridíur.
kloš/o glerhjálmur, hjálmur (á borði), klukkuhattur. -**o por fromaĝo** ostakúpa.
-eto lítið bjöllulaga blóm. -**floro** = **kampanulo**. **merĝa -o** köfunarhjálmur. -**forma** bjöllulaga.
klozet/o klósett, salerni.
klozone/o *faq* hálfemaléring.
klub/o *sag* klúbbur, félag, flokkur. -**ano** félagi, meðlimur klúbbs. -**ejo** félagsheimili, fundarstaður klúbbs.
-isto flokksbróðir. **nokto-o** næturklúbbur.
kluč/i *áhr* kúpla saman. -**ado** kúpling, það að kúpla. -**ilo** kúpling, tengsl. **mal-i** *áhr* kúpla sundur.
tra-i *áhr* skipta um öll (göng). -**opedalo** kúplingspedali. -**risorto** kúplingsfjöldur. -**ostango** kúplingsstöng.
kluk/i *áhl* **1** (um hænur) klaka, kvaka. **2** gutla (= **glugli**).
Kluniz/o *inn* Cluny. -**a** Cluny-.
klupe/o *dýr* síld (*Clupea*). -**edoj** síldaætt (*Clupeidae*).
klus/o *sig jar* **1** klofi. **2** festarsmuga.
kluz/o flóðgátt, gáttarstífla. -**i** *áhr* láta sigla gegnum flóðgátt. -**isto** stífluvörður. -**oĉambro** stífluhólf.
-ofundo stífluhólfsbót. -**pordo** skipastigaloka, flóðgátt. -**pordeto** stífluloka.
inter-ejo spöln milli gáttarstíflna, þrep í skipastiga.
Kluziacoj *gra* gullaldinætt (*Clusiaceae*).
knab/o **1** drengur, piltur, sveinn, sveinbarn. **2** strákur. -**a** stráka-, pilta-; strákalegur.
-aĉo götustrákur, vondur strákur, strákhnokki. -**aĵo** strákapör.
-eco bernska, unglingsár; drengjaháttur. -**ego** stór og vel vaxinn drengur. -**eto** lítill drengur, sveinbarn.
-ino stúlka, stelpa. -**ina** stúlku-. -**inejo** vinnukvennaherbergi. -**ineto** **1** telpa, meybarn, stúlkubarn.
-ulino stelpugopi.
knal/i *áhl nýy* bresta, springa með hvelli, skjóta. **kontraŭ-o** umskipti bókstafa (t.d. *fiŝe kaj muse* í stað *fuŝe kaj mise*).
knap/o = **varleto** **2**.
knar/i *áhl* marra, skráfa, bresta. -**ado** marr, urg. **plum-isto** ritsnápur.
kned/i *áhr* hnoða; elta; nudda. -**ujo** hnoðskúffa. -**maŝino** hnoðunarvél.
knel/o *mat* kjötbolla; fiskibolla.
knid/o *dýr* (*Cnidus*). -**uloj** holdýr (*Cnidaria*).
Knid/o *sag* Knídos.
knifofilo *gra* flugeldalilja (*Kniphofolia uvata*).
knik/o *gra* Heilagur Þistill (*Cnicus (benedictus)*).
knokaŭt/o *íþr* rothögg. -**i** *áhr* slá í rot.
Knos/o *sag* Knósus, Knossos (höfuðborg Kríteyjar fyrir 4.000 árum).
knot/o hnútur (mælieining fyrir siglingarhraða).
knut/o hnútasvipa.
Knut/o *per* Knútur.
koadjutor/o *kaþ* aðstoðarbiskup.
koagul/i *áhr* hleypa, láta storkna. -**aĵo** kökkur; blóðlifur. -**igi** storkna, hlaupa saman; lifrast.
anti-anto *læk* segavarnarlyf. **tro-iĝemo** *læk* ofsegi, of mikil blóðstorknun.
koaks/o sindurkol, kox.
koal/o *dýr* pokabjörn (*Phascolarctos cinereus*).
koalici/i *áhl* mynda bandalag. -**o** bandalag, samband, samsteypa; samsteypustjórn.
koan/o *lfæ* = **hoano**.
kobaj/o *dýr* marsvín (*Cavia porcellus cobaya*), naggrís.
kobalt/o *efn* kóbalt, kóbolt (*Co*) (*frumefni nr. 27*).

- kobe/o** *gra* jakobsklukka (*Cobæa (scandens)*).
- Kobe/o** *ldf* Kóbe (stór iðnaðarborg í Japan og höfuðborg Hyogo-héraðs í Japan).
- kobitid/o** *dýr* spáfiskur (*Cobitis*). **-edoj** spáfiskaætt (*Cobitidæ*).
- kobold/o** *goð* dvergur, bergálfur, púki. **min-o**, **ter-o** jarðálfur.
- kobr/o** *dýr* gleraugnaslanga (*Naja tripudians*).
- Kocit/o** *goð* Kókýtus (undirheimafljót).
- koĉ/o** *dýr* **1** hnettla, kokki, knattgerill. **2** skarlatslús (*Coccus cacti*).
- koĉer/o** skarlatsefni úr skarlatslúsum. **-insekto** skarlatslús.
- Koĉer/o** *stj* Ökumaðurinn (stjörnumerki). **k-lo** ökumaður.
- koĉinĉin/o** *per* íbúi Kochinkína. **K-io**, **K-ujo** *ldf* Kochinkína.
- kod/o** *lög* **1** lagasafn, lögbók, lög. **2** merkjakerfi, dulmál. **-i** *áhr* skrifa á dulmáli, skrifa með merkjakerfi.
- igi** *lög* skipa (lögum) í lögbók, steypa saman (lögum) í einn bálk.
- mal-i** *áhr* ráða (dulmál, merkjakerfi), þýða úr dulmáli. **-vorto** skrásett dulmálsorð.
- kodak/o** myndavél. **-i** *áhr* taka mynd af.
- kodein/o** *efn* lyf kódeín.
- kodeks/o** **1** handrit (fornt). **2** lyfjaskrá.
- kodicil/o** *lög* viðbót (við erfðaskrá).
- koeficient/o** *stæ* eðl stuðull. **-o de amortizo** *rtæ* útv ísogsstuðull. **-o de atenu(iĝ)o** *rtæ* fja svafstuðull.
- o de fazo** *rtæ* fja fasastuðull. **-o de propago** *rtæ* raf endurvarpsstuðull. **temperatura -o** eðl hitastuðull.
- koendu/o** *dýr* skógarholubroddgöltur (*Coëndu*).
- kofer/o** *bib* kypurtré, kypurblóm.
- koferdam/o** *sjó* byg sökkviker.
- kofr/o** **1** ferðakista, koffort. **2** farangursgeymsla, skott.
- kognat/o** *lög* frændi skyldur í móðurætt.
- kohen/o** gyðingaprestur.
- koher/i** *áhl* eðl bók hei **1** vera samfastur. **2** hanga saman. **-a** samhangandi.
- o eðl**, **-eco** eðl samhengi; samfesta. **-emo** samloðun. **ne-a**, **sen-a** ósamhangandi; samhengislaus.
- ne-eco**, **sen-eco** ósamhengi, ósamræmi.
- kohort/o** **1** (hjá Rómverjum) herdeild. **2** hópur, fjöldi.
- Koĥ/a** *læk* Koch-.
- koincid/i** *áhl* *stæ* **1** falla saman (**kun**: við). **2** rekast á. **-o**, **-eco** tilviljun; samrás. **-igi** láta falla saman.
- koit/i** *áhl* hafa samræði. **-o** samræði, samfarir, kynmök. **interrompita -o** samræðisrof, samfaraslit.
- kojl/o** *lfæ* ristill. **-ito** *læk* ristilkvef, ristilbólga. **-ektomio** ristilsúrnám. **-obacilo** ristilgerill.
- ostomio** ristilraufun. **ascenda -o** risristill. **transversa -o** þverristill. **descenda -o** fallristill.
- sigmoida -o** bugsristill.
- kojn/o** **1** fleygur. **2** skorða. **-i** *áhr* **1** festa með fleyg. **2** festa með skorðu(m). **-eto** lítill skorða.
- umi** *áhr* festa (með (fleyg(um))). **-oforma** **1** fleygmyndaður. **2** fleygrúna-. **-oskribo** fleygrúnir.
- kojon/o** *nýy* eista.
- kojot/o** *dýr* sléttuúlfur (*Canis latrans*) (= **prerilupo**).
- kojp/o** *dýr* vatnarotta (*Myocastor coypus*).
- kok/o** *dýr* *gra* **1** hæns, hænsni (*Gallus gallus*). **2** hani (= **vir koko**). **3** = **mikrokoko**.
- hinda -o** = **meleagro**. **-a** hana-. **-aĵo** *mat* hænsnakjöt. **-ejo** hænsnakofi, hænsnastía. **-eto** lítill hani.
- ido** kjúklingur. **-idaĵo** *mat* kjúklingakjöt. **-idaro** kjúklingahópur. **-ideto** nýklakinn kjúklingur. **-ino** hæna.
- inaĵo** *mat* hænukjöt. **-inejo** = **kokejo**.
- birdoj** hænsfuglar, hænsnfuglar (*Galeniformes*) (= **galinofarmaj birdoj**).
- okrii** *áhl* gala (eins og hani). **vir-o** hani. **akvo-o** sefhæna (= **galinolo**). **batal-o** víghani.
- vent-o** vindhani (= **ventoflago**).
- koka/o** *gra* kókaurt, kókarunni (*Erythroxylon coca*). **-folioj** kókablöð.
- kokac/oj** *gra* hnettllur.
- kokain/o** *efn* kókaín. **-ismo** *læk* kókaíneitrun. **-izo** kókaín sem staðdeyfilyf. **-omanio** kókaínfíkn.
- kokard/o** *sag* merki (á húfu); orðalykkja.
- kokcidi/o** *dýr* hnýsidýr (*Coccidia*).
- kokcig/o** *lfæ* rófubein, rófuliður.
- kokcinel/o** *dýr* maríuhæna *Coccinella*).
- kokerik/o** hanagal, gaggalagó. **-i** *áhl* gala.
- koket/a** ástleitinn, daðurgjarn, laðandi. **-i** *áhl* leita ásta, gera gælur, tifa.
- ado** daður, augnagælur, ástleitni. **-eco** ástleitni. **-ulino** daðurdrós, kona sem duflar.

- kokle/o** *lfæ* snigill. **-a** 1 snigils-. **2** heyrnar-.
- kokleari/o** *gra* skarfakál (*Cochlearia*). **skorbut-o** *gra* skarfakál, arfakál (*Cochlearia officinalis*).
- kokluŝ/o** *læk* soghósti, kíghósti. **-oida** kíghóstakenndur.
- kokon/o** *dýr* silkiormshýði, púpa. **-ejo** ræktarstæði silkiormshýða.
- kokos/o** *gra* kókoshnot. **-ujo**, **-arbo** kókostré, kókospálmi (*Cocos (nucifera)*). **-butero** kókosmjör.
- palmo** = **kokosujo**. **K-insuloj** *ldf* Kókoseyjar, Keeling-eyjar (eyjaklasi í Indlandshafi undir yfirráðum Ástralíu).
- kokotraúst/o** *dýr* kjarnbítur (*Coccothraustes*) (= **kernmordulo**).
- kokri/i** *áhr* kokkála, halda fram hjá. **-ito** kokkáll.
- koks/o** mjöðm. **-a** mjaðmar-, mjaðma-. **-ito** *læk* mjaðmarliðsbólga. **-algio** 1 mjaðmarverkur. 2 mjaðmarliðsberklar. **-osto** mjaðmarbein, hlaun. **-opatio** mjaðmaveikindi.
- koktel/o** *mat* kokkteill, hanastél.
- kol/o** *lfæ* 1 háls; hnakki. 2 stútur. **-o de dento** tannháls. **-o de la veziko** blöðruháls.
- o de la femurosto** lærleggsháls. **-a** háls-. **-eto** mjór háls. **-umo** hálslíning, kragi, flibbi.
- doloro** hálsrígur. **ĉirkaŭ-o** 1 hálsmen, hálsfesti. 2 hálsband. **ĝis-e** að hálsinum.
- ĝis-e armita** grár fyrir járnum. **larg-a** með víðan háls. **mar-o** sund.
- Mar-o de Forto** *ldf* Forthfjörður (í Skotlandi). **post-o** herðarkambur. **ter-o** eiði.
- Kol/a** *ldf* Kólaskagi.
- kola/o** *gra* kólatré, kólarunni (*Cola acuminata*). **-onukso** kólahneta.
- kolagen/o** *gra* kollagen.
- kolaps/o** *læk* 1 niðurfall, örmögnun, ómegin, dá. 2 sig, samansig, hrun.
- i** *áhl* örmagnast, hrynja, uppgefast, hníga niður, falla í dá. **-oterapio** siglækningar.
- kolargol/o** *efn* kollargol.
- kolatitud/o** *stj* pólfirð.
- kolazion/i** *áhl* borða léttá máltíð. **-o** létt máltíð.
- kolb/o** *her* byssuskefti, byssuhaus (= **pafilkapo**).
- kolbas/o** *mat* *tæk* pylsa, iður, bjúga. **-isto** pylsusali; pylsugerðarmaður.
- cerbo-o** hangibjúga (= **cervelaso**). **mar-o** = **holoturio**. **sandviĉ-o** heit pylsa (í brauðstykki).
- sango-o** blóðmör (= **budeno**). **trip-o** svínabjúga.
- Kolĉid/o** **Kolĥid/o** *sag* Kolkis (konungsríki í fornöld við botn Svartahafs þar sem nú eru Georgía, Tyrkland og Abkasía).
- kolĉik/o** *gra* eiturliilja (*Colchicum*). **aŭtuna -o** *gra* haustliilja (*Colchicum autumnale*).
- acoj** haustliiljuætt (*Colchicaceæ*).
- kolĉikin/o** *efn* kolkisín.
- koldkrem/o** *læk* koldkrem.
- kole/o** *gra* álfamöttull (*Coleus*).
- koleagog/a** *læk* gallhvetjandi.
- koleat/o** *efn* kólat. **-a acido** kólsýra.
- kolecist/o** *lfæ* gallblaðra. **-a** gallblöðru-. **-ito** *læk* gallblöðrubólga, gallblöðrukvef.
- koledok/o** *lfæ* gallrás.
- koleemi/o** *læk* gallblæði, galleitrun.
- koleg/o** 1 stéttarbróðir; starfsbróðir. 2 félagi. **-a** vinsamlegur.
- aro** starfsbræðrahópur; vinahópur, kunningjahópur. **-ara** starfsbræðra-; kunningja-, féлага-.
- eco** starfsbræðralag, félagsskapur. **-ino** vinkona.
- kolegi/o** 1 deild, félag, samband. 2 háskóladeild; háskóli, æðri skóli. 3 gagnfræðaskóli.
- kolekt/i** *áhr* 1 safna, safna saman. 2 innheimta (t.d. skatt). 3 tína (t.d. ávexti). 4 sækja í sig.
- o** 1 hópur. 2 safn. **K-o Aprobita** Bækurnar sem Hachette gaf út með samþykki Zamenhofs (1901–05).
- a** 1 safn-. 2 samansafnaður; sameiginlegur. **-ado** 1 söfnun. 2 innheimta. 3 samtíningur.
- anto** safnari. **-iĝi** safnast (saman). **-iĝo** 1 samkoma. 2 safn. **-ilo** *efn* eðl *rtæ* 1 safnker. 2 safnlinsa. 3 rafgeymir. 4 = **troleo**. **-isto** innheimtumaður. **-ujo** 1 vatnsgeymir. 2 = **ŝparmonujo**.
- al-iĝi** *bib* safnast (**al**: til). **en-i** *áhr* safna (ávöxtum, kornstöngum, vínberjum o.þ.u.l.).
- re-i** *áhr* 1 safna saman aftur. 2 sækja í sig. **mon-o** samskot. **nubo-anto** svartskýjaguð (Seifur).
- ŝir-i** *áhr* = **kolekti** 4.
- kolektiv/a** sameiginlegur, heildstæður, safn-, hóp-. **-o** samyrkjubú, kommúna. **-ismo** sameignarstefna.
- isto** sameignarmaður.
- kolelitiaz/o** *læk* gallsteinaveiki.
- kolemi/o** = **koleemio**.
- koleopter/oj** *dýr* bjöllur (= **skarabo**, 1).

- koleoptil/o** *gra* kímstöngulslíður, slíðurblað (= **ĝermingo**).
- koler/i** *áhl* reiðast. **-a** reiður, vondur. **-o** reiði. **-egi** *áhl* vera fokreiður. **-ema** bráðlyndur, fyrtinn.
- eta** óánægður. **-igi** gera reiðan. **post-o** gremja. **sen-e** kuldalega.
- kolera/o** *læk* = **holero**.
- kolerik/a** **-ulo** fauti, ofsi.
- kolesterin/o** = **kolesterolo**.
- kolesterol/o** *efn læk* kólesterín, kólesteról. **-emio** kólesterólmagn í blóðinu.
- Kolĥid/o** = **Kolĥido**.
- kolĥoz/o** samyrkjubú. **-ano** þátttakandi í samyrkjubú.
- kolibacil/o** = **kojobacilo**.
- kolibr/o** *dýr* kólibrífugl.
- kolier/o** hálsmen.
- kolik/o** *læk* 1 iðraverkur. 2 kveisa.
- kolikl/o** *lfæ* hól.
- kolimat/i** *áhr ljó* gera (ljósgeisla gegnum linsu) samhliða. **-ilo** linsustillir, geislabeinir.
- kolimb/o** *dýr* brúsi (*Colymbus* eða *Gavia*).
- koliri/o** *læk* augnskolvatn.
- kolit/o** = **kojlito**.
- kolizi/i** *áhl* rekast á. **-o** árekstur. **-fuĝinto** flóttabilstjóri. **-mato** sig friholt.
- kolobom/o** *læk* lithimnuglufa.
- kolocint/o** *gra* biturepli, kólósynt (*Citrullus colocynthis*), villi-agúrka (2. Kon. 4:39).
- kolodi/o** *efn* kollodíum, límkennt efni.
- kolofon/o** 1 *efn* harpíx. 2 *pre* forlagsmerki.
- koloid/o** *efn* **-a** límkenndur.
- kolokasi/o** *gra* fílseyra (*Colocasia antiquorum*).
- kolokint/o** = **kolocinto**.
- kolokv/o** *nýy* viðræða.
- kolomb/o** *dýr* dúfa (*Columba*). **-a** dúfu-, dúfukennður. **-edoj** *dýr* dúfnaætt (*Columbidæ*).
- ejo** dúfnahús, dúfnabúr. **-eto** 1 lítil dúfa. 2 dúfan mín. **-ido** ung dúfa, dúfuungi. **-ino** dúfa.
- umi** *áhl* 1 kurra. 2 kjá. **-oformaj** *dýr* dúfnafuglar (*Columbiformes*). **-okolora** dúfugrár.
- vir-o** dúfusteggur. **arbo-o** holudúfa, hringdúfa (*Columba palumbus*) (= **palumbo**).
- kurier-o**, **leter-o** bréfdúfa. **ringo-o** hringdúfa. **rok-o** bjargdúfa (= **livio**).
- Kolomb/o** *ldf* Kólombó (höfuðborg Srí Lanka).
- kolombi/o** *efn* = **niobo**.
- Kolombi/o** *ldf* Kólumbía. **-a** kólumbískur. **-ano** Kólumbíumaður.
- Kolombin/o** *per* Kólumbína.
- kolon/o** 1 *hús* súla; stólpi, stöpull. 2 mättarstólpi. 3 *her* langfylking, brjóstfylking. **-aro** *hús* súlnaröð.
- ego** mikil súla. **-ejo** súlnasalur. **-eto** stólpi. **inter-o** súnabil. **mult-a** með margar súlur, sem í eru margar súlur. **sur-aĵo** toppsteinn (= **entablemento**) **a.fiŝ-o** auglýsingastandur.
- distil-o** eimingarpípa. **stir-o** *flu tæk bif* stýrisstöng. **voj-eto** mílumerki, kílómetramerki, mílusteinn.
- kolonell/o** *her* ofursti. **sub-o** liðsforingi næstur ofursta, undirofursti.
- koloni/o** 1 *sag* nýlenda. 2 *líf* gróðrarhópur smávera (í lífverum eða gróðrarreit). **-a** nýlendu-.
- i** *áhr* nema land í/á, gera að nýlendu. **-ado** landnám; nýlendustofnun. **-ano** landnámsmaður, landnemi.
- iĝi** verða nýlenda. **-ismo** nýlendustefna. **-isto** nýlendustefnumaður.
- kontraŭ-ismo** stefna gegn nýlendustofnun.
- Kolonj/o** *inn* Köln. **-a** **akvo** Kölnarvatn, ilmvatn.
- kolor/o** 1 litur. 2 blær. **-oj** 1 *íbr* litir félagsbúnings. 2 litirnir á skjaldarmerki. 3 fáni. **-a** litur, á lit, lit-.
- i** *áhr* lita, gefa lit; gefa blæ. **-aĵo** litur, litarefni. **-aro** *fag* litasafn. **-igi** lita, mála. **-igisto** málari.
- iĝi** fá lit; roðna. **-ilo** (lífrænt) litarefni. **-isto** *fag* litsnillingur. **-efekto** *fag* litaáhrif.
- konserva** litækta. **-ometro** litamælir. **-ometrio** litamælingarfræði. **-riĉa** litríkur. **du-a** tvílitur.
- ek-iĝi** fá litblæ. **ek-iĝo** litsmitun. **mult(e)-a** marglitur. **plur-a** = **multkolora**. **sen-a** litlaus.
- trans-i** *áhr* láta lit á. **tri-a** þrílitur. **tri-eto** þrenningargras, brekkusóley, stjúpblóm (*Viola tricolor*).
- unu-a** einlitur. **ali-iĝi** skipta um lit. **bel-a** litfagur, litfallegur. **divers-a**, **miks-a** mislitur.
- ŝang-a** lithverfur.

- Kolorad/o** *ldf* Coloradoljót. **-io, -olando** Kólórado (fylki í Bandaríkjunum).
- koloratur/o** *tón* kóloratúr.
- kolos/o** *hús* **1** risastytta. **2** risi, tröll, beljaki, bákn. **-a** risa-, tröllaukinn, gríðarlegur, feikilegur.
- Kolos/o** *sag* Kólossa. **-ano** Kólossumaður.
- Kolose/o** *inn* Colosseum (geysistört hringleikhús í Róm).
- kolostr/o** broddur, broddmjólk.
- kolport/i** *áhr* ganga um með smávörur til sölu. **-isto** umferðasali.
- koltr/o** *tæk* plóghnífur.
- kolubr/o** *dýr* meinlaus snákur (*Coluber*).
- Kolumb/o** *per* Kólumbus. **-io** *ldf* alríkisumdæmið Kólumbía (þar sem höfuðborg Bandaríkjanna er).
- Brita -io** Breska Kólumbía (fylki í Kanada).
- kolumbari/o** *sag* grafhveling fyrir duftker, grafklefi.
- kolumn/o** **1** dálkur. **2** hlaði, stafli. **3** þverröð, langröð (fylkingar).
- kolur/o** *stj* baugur. **ekvinoksa -o** jafndæggrabaugur. **solstica -o** sólstöðubaugur.
- kolutori/o** *lyf* munnskol.
- koluzi/o** leynimakk.
- Kolvinbajo** *ldf* Colwyn Bay (borg og hérað í Wales).
- kolz/o** *gra* smjörkál (*Brassica napus oleifera*).
- kom/o** *mfr* vís komma. **-oforma** kommulagaður. **punkto-o** semíkomma.
- koma/o** *tón* örstutt tímabil.
- komand/i** *áhr* **tæk** **1** ráða yfir, stjórna. **2** skipa (fyrir). **-o tæk** **1** stjórn, forusta. **2** fyrirskipun, boð, skipun.
- anto** herforingi; herbúðastjóri; kastalastjóri; skipherra. **-ejo** **1** skrifstofa kastalastjóra; heimili kastalastjóra. **2** hernaðarbækistöð. **3** stjórnvallur. **al-i** *áhr* bjóða (e-m) að fara (til þess að gera þjónustu).
- ĉef-anto** yfirmaður (hers). **for-i** *áhr* taka út úr heild (til að gera þjónustu). **tele-i** *áhr* fjarstýra.
- komandit/o** **1** hlutafélag með óvirkum hluthöfum. **2** hlutafé óvirks hluthafa.
- i** *áhr* fjárfesta sem óvirkur hluthafi.
- komandor/o** stórriddari (í orðu).
- komasaci/o** *hag* endurskipting jarðarluta.
- komat/o** *læk* dá, svefndá, dauðadá. **diabeta -o** sykursýkisdá. **-a** dá-, svefndá-. **-ogena** sem veldur svefndái.
- komb/i** *áhr* **tæk** **1** greiða. **2** kamba. **-ado** **1** greiðsla, hárgreiðsla. **2** kembang. **-ilo** **1** greiða. **2** (ullar)kambur.
- itajo, -lano** kamba. **ek-o** einföld greiðsla (hárs). **el-i** *áhr* greiða úr. **el-itajo** úrgreitt hár. **mal-i** *áhr* ýfa.
- re-i** *áhr* greiða aftur, kamba aftur. **retro-i** *áhr* greiða aftur hárið. **Venus-ilo = skandiko.**
- kombajn/o** uppskeru- og þreskivél.
- kombin/i** *áhr* **ver efn** **1** sameina, tengja. **2** setja saman, raða saman. **3** reikna út, íhuga.
- ado** **1** sameining, tenging. **2** samsetning. **3** íhugun. **-ajo efn** **1** samband, efnasamband. **2** samsetning. **3 = kombinacio. -iĝi** sameinast; ganga í efnasamband. **-iĝemo = afineco.**
- umo = kombinato. mal-i** *áhr efn* leysa í sundur (í frumparta). **mal-iĝi** leysast í sundur.
- vetermal-iĝo** veðrun.
- kombinaci/o** *stæ* samröðun.
- kombinat/o** (í Sovétríkjum) fyrirtækjasamtök.
- kombinatorik/o** *stæ* samröðunarfræði.
- kombine/o** samfestingur.
- Kombretacoj** *gra* brynviðarætt (*Combretaceæ*).
- komedi/o** **1** gamanleikur. **2** leikur, uppgerð. **-a** **1** gaman-, gamanleiks-. **2** uppgerðar-; óhreinskilinn.
- i** *áhl* **1** leika gamanleik. **2** hræsna. **-isto** gamanleikari. **-verkisto** gamanleikjahöfundur.
- komedon/o** *lfæ* filapensill.
- komelin/o** *gra* (*Commelinia*). **-acoj** skeiðarblómaætt (*Commelinaceæ*).
- komenc/i** *áhr* byrja, byrja á, hefja; fara að (með nafnhætti). **-a** byrjandi, byrjunar-, upphafs-.
- e** í byrjun, í upphafi. **-o** byrjun, upphaf. **-oj** undirstöðuatriði. **-ajo** *bib* frumgróði. **-iĝi** hefjast.
- re-i** *áhr* byrja aftur, byrja á ný. **monat-o** tunglkomudagur (hátið). **vort-a litero = inicialo.**
- koment/i** *áhr* útskýra, gera athugasemdir við. **-isto** höfundur útskýringa, útskýrandi.
- komentari/i** *áhr* **1** útskýra, gera athugasemdir við. **2** fjalla um. **-o** **1** útskýringar, athugasemdir. **2** skýringarit. **3** fréttabáttur um íþróttir. **-isto** útskýrandi; höfundur skýringarits.
- komerc/i** *áhl* versla, reka verslun. **-o** verslun, viðskipti. **-a** verslunarlegur, verslunar-, viðskipta-.

-a **ĉambro** verslunarráð. -a**ĉi** *áhl* hagnýta sér; versla óheiðarlega. -a**ĵo** verslunarvara, varningur. -e**jo** kaupborg. -i**sto** kaupmaður, mangari, verslunarmaður. -i**staro** kaupmannasamband. -o**domo** verslun, verslunarhús. for-i *áhr* selja við lækkuðu verði, selja upp. brut-i**sto** nautgripasali. ka**ŝ-o** svartamarkaðsverslun. liber-i**smo** fríverslun.

komet/o *stj* halastjarna.

komfort/o þægindi. -a þægilegur. -e þægilega, notalega. mal-a, sen-a óþægilegur.

mal-o óþægindi, óþægileiki.

komik/a hlægilegur, skoplegur. -o, -eco hlægileiki. -i**sto** gamanleikari. -ulo myndinn maður.

komisar/o **1** fulltrúi. **2** umboðsmaður. **3** umsjónarmaður. -o de festo veislustjóri.

polica -o lögreglufulltrúi. -e**jo** skrifstofa umsjónarmanns; skrifstofa umboðsmanns.

kontrol-o ríkisendurskoðandi.

komisariat/o umsjónarmenn, umsjónarmaður og starfslið hans; umboð.

komisi/i *áhr* **1** setja undir forustu (al: e-s), setja (al: e-n) yfir.

2 skipa, fela (al: e-m; -n: e-ð), veita umboð. -o **1** erindi. **2** umboð. **3 = komisiono**.

-anto ver umboðsstjórnandi. -i**sto** ver umboðsmaður, erindreki. -i**to** **1** fulltrúi. **2** fjárhaldsmaður.

-itaro nefnd, fulltrúaráð. -ulo umboðsmaður. ir-o erindi. plenumi ir-on reka erindi.

komision/o nefnd, fulltrúaráð; stjórnskipað ráð. sub-o undirnefnd.

komisur/o *lfæ gra* tengsl, mót, vik. lipa -o varatengsl, varamót.

komitat/o nefnd. cerbum-o sérfræðingalið, sérfræðinganefnd.

plenum-o framkvæmdanefnd, framkvæmdaráð. strik-o verkfallsnefnd.

komiz/o verslunarþjónn, afgreiðslumaður; skrifstofumaður. -ino afgreiðslustúlka, búðarstúlka.

migra -o, vojaĝa -o farandsali.

komoci/o læk hristingur, röt, skjálfti. cerba -o heilahristingur, heilarót. -i *áhr* orsaka hristing (e-s).

komod/o dragkista, kommóða.

komodor/o = subadmiralo.

Komor/oj *ldf* Kómoreyjar (eyjaklasi í Indlandshafi)..

kompakt/a *lfæ* **1** þéttur, samanþjappaður. **2** riðvaxinn. -o e-ð þétt eða samanþjappað, t.d.

1 þéttprentuð bók. **2** steypusteinn. mal-a laus.

kompan/o *nýy* kompáni, félagi.

kompani/o *her* **1** (verslunar)félag. **2** félagsskapur. **3** liðssveit. -ano félagi, fylgdarmaður.

kompar/i *áhr* bera saman, líkja (kun: við). -o **1** samanburður. **2** samlíking.

-a samanburðar-, samanburðarlegur. -e í samanburði (kun: við). -ado **1** samanburður. **2** stigbreyting.

-ilo *eðl tæk* samanburðartæki. ne-ebila, sen-a óviðjafnanlegur, ósambærilegur. ne-ebile, sen-e óviðjafnanlega.

komparaci/o *mfr* stigbreyting.

komparativ/o *mfr* miðstig.

Komparti/o kommúnistaflokkur.

kompas/o *eðl* áttaviti, kompás. magneta -o seguláttaviti. giroskopa -o snúðuáttaviti.

-ujo kompáshylki, áttavítaskýli. -karto áttavitarós, kompásrós. -montrilo kompásnál.

kompat/i *áhr* kenna í brjósti um, aumkast yfir, vorkenna, miskunna. -o meðaumkun, vorkunn, miskunn.

-a meðaumkunar-; vorkunnlátur. -ema miskunnsamur, meðaumkunar-samur.

-igi láta aumka, vekja aumkun í. -inda aumkunarverður, aumlegur. sen-a aumkunarlaus, miskunnarlaus.

kompendi/o handbók, ágríp.

kompens/i *áhr* bæta, jafna upp, borga. -o umbun, uppbót, bætur. -a uppbótar-, sem bætir upp.

-e í bótum. -e pro fyrir (e-ð). -ilo *eðl* jöfnunartæki. -ometodo *eðl* jöfnunarkerfi.

kompetent/a hæfur, fær, bær, skynbær. -eco hæfileiki, hæfni, geta.

-ulo hæfur maður, hygginn maður, sérfræðingur. ne-a óbær, óhæfur.

kompil/i *áhr* safna, setja saman (rit). -o, -ado söfnun, samning (rits). -aĉi *áhr* setja illa saman (rit).

-aĵo samtíningur, safnrit, samansafn, samsuða. -into, -isto safnari, samtínir.

kompiler/o *upp* vistþýðandi (forrit).

kompleks/a **1** samsettur, flókin, margbrotinn. **2** *stæ* tvinn-, tvinntalna-

-o **1** heild (samstæðra hluta). **2** *sál* geðhnútur, duld. la -o de Edipo Ödipusarduld.

morba -o læk einkennaflækja. -eco margbreytileiki, margbreytni; flækja. loĝ-o húsaþyrping.

kompleksi/o læk lundarfar, skaplyndi.

komplement/o *mfr* 1 fylling. 2 sagnfylling. 3 andlag. **akcesora -o** aukaandlag.
cirkonstanca -o atvikssetning. **nereкта -o** óbeint andlag. **objekta -o** andlag. **rekta -o** beint andlag.
-a 1 viðbótar-. 2 *mfr* andlags-, sagnfyllingar-. 3 *stæ -aj anguloj* frændhorn.
komplet/a heill, fullkominn, algjör, sem ekkert vantar í. **-o tæk** 1 útbúningur; útgerð.
 2 dragt; jakkaföt. 3 samstæða. **-eco** fullkomnun, heild. **-igi** fylla inn í; fullkomna.
ne-a *hlj* ófullkominn, sem vantar á, sem vantar í, ábótavant.
kompletiv/a *mfr -a propozicio, -o* aukasetning sem líkist nafnorði.
kompletori/o *kri* náttúsöngur, náttíðir.
komplezo/o greiði. **-a, ema** alúðlegur, stimamjúkur, greiðvikinn. **-i áhl** gera greiða (**al:** e-m).
komplíc/o lög glæpanautur, samsektarmaður. **-eco** samsekt.
komplík/i *áhr* flækja, þvæla. **-a** flókinn. **-ajo** 1 flækja. 2 *læk* eftirköst (eftir sjúkdóm), samkvilli.
-eco margbreytni, flókið eðli. **-ita = komplika**.
kompliment/o gullhamrar, lofsyrði, hrós; kurteisi. **-i áhr** hrósa, slá (e-m) gullhamra.
-a sem er til heiðurs, gerður í heiðurssskyni. **-ema** smjandrani, hrósandi, lofsamlegur.
komplot/o samsæri, samblástur. **-i áhl** gera samsæri.
kompon/i *áhr efn* 1 semja; setja saman. 2 gera efnasamband (e-s), mynda. **-ado** tónsmíð; samsetning.
-ajo tónverk. **-anto** vél þáttur, liður, hluti. **-isto** tónskáld, tónsmiður. **trans-i = transponi**.
kompost/i *áhr* setja (letur). **-ajo** letrað efni. **-ilo** hornmót (í prentsmiðju). **-isto** setjari.
kompošt/o *gra* garðmold úr safnhaug. **-i áhr** bera á garðmold. **-amaso** safnhaugur.
kompot/o *mat* ávaxtastappa.
kompozici/o tónverk, lag.
kompozit/a 1 *hús* samsettur. 2 *gra* af körfublómaætt. **-oj = kompozitacoj**.
kompozitac/oj *gra* körfublómaætt (*Compositæ = Asteracæ*).
kompren/i *áhr* skilja. **-o, -ado** skilningur, næmleiki. **-ajo** hugmynd. **-ebla** skiljanlegur.
-eble 1 skiljanlega. 2 auðvitað, að sjálfsgöðu. **-ebleco** skiljanleiki. **-ema** 1 skynsamlegur, greindur.
 2 skynsamur. **-emo** skilningur, innsýn. **-eti áhr** giska á. **-igi** skýra, ráða, leysa, gera grein fyrir.
-igi skiljast, verða skýr, verða skiljanlegur. **-igadi** skilja hver/hvor annan.
-ilo, -igilo eitthvað sem lætur fólk skilja hvert annað. **-povo** hæfileiki til að skilja.
duon-igi skýra e-ð sem áður var illa skilið. **inter-(ig)o** gagnkvæmur skilningur. **mal-i, mis-i áhr** misskilja.
ne-(ad)o skilningsleysi. **ne-ebla** óskiljanlegur. **ne-ebleco** óskiljanleiki.
sub-i áhr *mfr* undirskilja. **sub-igi** gefa í skyn.
kompres/o *læk* grisjuþófi, línþófi.
kompresor/o *tæk* loftþjappa.
kompromis/o samkomulag, sátt. **-i áhl** ná samkomulagi.
kompromit/i *áhr* hætta (mannorði), vekja grun, gera hneisu. **-a** sem stofnar í hættu. **-(ad)o** hneisugerð.
-igō hneisa, mannorðsmisur.
kompond/a *tæk* samsettur.
komput/i *áhr* *tæk* reikna út, telja. **-ilo** *upp* tölva. **-oscienco** tölvunarfræði. **-iko** tölvunarfræði.
-ikisto, -ilisto, -isto tölvunarfræðingur. **-ile legebla, -opreta** tölvutækur. **-ila reto** tölvunet.
-ila klero tölvulæsi, tölvukynni.
komputer/o *tæk* tölva. **-i áhr** setja í tölvu.
komun/a 1 sameiginlegur. 2 almennur. **-e** 1 saman. 2 almennt; sameiginlega. **-ajo** sameign.
la Eŭropa -ajo Evrópubandalagið. **-eco** sameiginleiki. **-igi** stofna til samyrkju; gera sameiginlegan.
-ismo *sag efh* kommúnismi; sameignarstefna. **-isto** kommúnisti, kommi; sameignarsinni.
-ista kommúnista-; sameignar-. **-onaj stæ** samþáttar-. **-umo** 1 sveit, sveitarfélag, hreppur. 2 samfélag.
-uma sveitar-, hrepps-. **-umisto** kommúnisti (í París 1871). **ne-a** einka-.
komuni/i *áhr kri* veita altarissakramenti, þjónusta, husla. **-o** *kri* altarisganga, altarissakramenti.
tablo de -o altari. **balustrado de -o** gráður. **-igi** ganga til altaris, meðtaka altarissakramenti.
eks-igi setja í bann, bannfæra.
komunik/i *áhr* 1 skýra frá, segja. 2 leiða, bera, færa, flytja. **-a** samliggjandi; sambands-, samgöngu-
-o 1 samband, samganga, yfirfærsla. 2 tilkynning. **-ado** samband, samganga, yfirfærsla.
-ajo tilkynning. **-ebla** miðlanlegur; smitandi. **-ejo** samgönguleið. **-ema** ræðinn. **-igi** 1 hafa mök við.
 2 samliggja. 3 standa í sambandi, vera í sambandi. 4 færast. **-igō** samgöngur. **-ilo** miðill.
ek-igi hafa samband; ná sambandi (**kun = við**). **inter-i áhl** vera í sambandi (**kun = við**).

inter-iĝi hafa samband hvor við annan, standa í sambandi.

sen-iĝa einangraður, samgöngulaus. **tele-iĝoj** langlínusamtal.

komutator/o = komutilo.

komut/i *áhr* **1** *rtæ* breyta um straum. **2** *jár* breyta um spor. **-o, -ado** **1** straumbreyting. **2** sporbreyting. **-ilo** **1** *rtæ* vendir, vendill. **2** *jár* sporskiptir. **hoka -ilo, forka -ilo** *fja* símagaffall.

ĵaka -ilo *fja* símatengill. **koridora -ilo** *rtæ* samsnerill. **-ilaro** *rtæ* mælaborð. **-isto** **1** *jár* sporskiptari. **2** *rtæ* sí mavörður, sí mastúlka. **-nadlo** *jár* skiptispor. **-vojo** *jár* fastur hluti sporskiptis.

kon/i *áhr* **1** þekkja. **2** kunna. **3** umgangast. **ne -i** *áhr* hafa ekki, eiga ekki. **-o** þekking. **-ado** þekking. **-ato** kunningi. **-ateco** kunningsskapur, frægð. **-atiĝi** kynna (**kun** = e-m, við). **-igi** kynna. **-iĝi** þekkjast; kynna. **dis-igi** útbreiða. **ek-i** *áhr* **1** þekkja. **2** kenna (holdlega).

inter-atiĝi kynna hver öðrum. **inter-atiĝa vespero** kynningarsamkoma, kynningarkvöld.

mem-o, sin-o sjálfsþekking. **ne-ado** þekkingarleysi. **ne-a** óþekktur, ókunnugur, ókenndur.

ne-ata óþekktur, ókunnugur. **ne-ato** **1** ókunnugur maður. **2** *stæ* óþekkt stærð. **ne-ateco** ókunnugleiki.

nere-ebla óþekktanlegur. **re-i** *áhr* **1** þekkja aftur, kannast við. **2** viðurkenna, játa. **3 = konfesi.**

re-o **1** endurþekking. **2** viðurkenning, játun. **3 = konfeso.** **re-ebla** þekktanlegur. **re-igi** segja hver e-r sé.

konced/i *áhr* játa sem sannan, viðurkenna. **-o** *mfr* eftirgjöf, tilslökun.

koncentr/i *áhr efn* **1** þétta (efni). **2** safna saman á einn stað, draga saman á einn stað.

3 einbeita. **-i** *sin* einbeita sér. **-iĝi** **1** safnast saman, dragast saman á einn stað. **2** einbeita sér.

-ita megn, óþynntur. **-iteco** styrkleiki. **-ejo** fangabúðir. **mal-i** *áhr efn* **1** þynna. **2** dreifa.

sin-ado einbeiting.

koncentr/a = samcentra.

koncept/o *hei* hugmynd, hugtak. **-i** *áhr* ímynda sér, hugsa sér. **-ado** ímyndunarafl.

koncern/i *áhr* taka til, snerta; koma við. **-anta** viðvíkjandi. **-a** viðeigandi, vel fallinn; hlutaðeigandi.

-e að því er snertir, um; að því er tekur til; þegar litið er til. **-ata** sem um er að ræða.

-ato maður sem um er að ræða, maður sem málið snertir.

koncert/o **1** tónleikar, hljómlleikar; samsöngur. **2** samkomulag. **-i** *áhl* halda tónleika. **-aĵo** tónleikaverk. **-ejo** hljómlleikahús, hljómlleikasalur.

koncertin/o *tón* lítill sexhyrnd harmóníka.

koncesi/o *lög hag* **1** rekstrarleyfi, söluleyfi, sérleyfi (til erlends fyrirtækis). **2** tilslökun, ívilnun.

-i *áhr* veita rekstrarleyfi, veita söluleyfi.

koncili/o *kri* (allsherjar)kirkjuþing. **-a** kirkjuþings-.

koncip/i *áhr* verða þunguð. **-ado** þungun, það að verða þunguð.

-iĝo, -iteco getnaður, getning, frjóvgun. **la Senpeka K-iteco** hinn óflekkaði getnaður (Maríu meyjar).

anti-a, kontraŭ-a getnaðarvarnar-. **-prevento** getnaðarvörn.

konciz/a fáorður, gagnorður. **-e** gagnort, í stuttu máli, í fáum orðum. **-eco** stuttleiki.

mal-a yfirgripsmikill, margorður.

konĉert/o *tón* konsert.

kondamn/i *áhr* **1** dæma, dæma sekan, sakfella. **2** fordæma. **-o** **1** sakfelling. **2** fordæming.

-inda ámælisverður, lastverður, aðfinnsluverður. **-ito** fangi, dæmdur maður.

mal-i *áhr* sýkna, bera sakir af.

kondens/i *áhr efn eðl* **1** þétta; samþétta, þjappa saman. **2** stytta. **3** safna (ljósi). **-o** *sál* þjöppun.

-ado samþjöppun, þétting. **-ilo** *eðl efn rtæ* **1** þéttir. **2** eimsvali. **3 = kondensoro.**

kondensator/o **1 = kondensilo. 2 = kondensoro.**

kondensoro/o *eðl* safngler, ljóspéttir.

kondicional/o *mfr* skildagatíð; skildagaháttur (= **us-modo**).

kondiĉ/o **1** skilyrði. **2** skilmáli (oftast í ft.). **3** ástand. **-a** **1** skilyrðis-. **2** skilyrtur, skilyrðisbundinn.

-a modo = kondicionalo. **-e ke** með því skilyrði að, ef. **-i** *áhr* **1** áskilja, setja sem skilyrði. **2** krefja, fela í sér. **-aro** (= **kondiĉoj**) skilmálar. **sen-a** skilyrðislaus, skilmálalaus, hreinn og beinn.

kondil/o *lfæ* hnúi.

kondilom/o *lfæ* kynsjúkdómavarta.

kondiment/o *mat* krydd. **-i** *áhr* krydda. **-ujo** kryddbaukasamstæða.

kondolenc/i *áhr* samhryggjast, votta samhryggð. **-o** samhryggð. **-a** samhryggðar-.

kondom/o *læk* (getnaðarverja) smokkur.

- kondor/o** *dýr kondór (Sarcorhamphus gryphus).*
- kondotier/o** *inn leiguliðsforingi (á Miðöldum).*
- kondr/o** *læk brjósks. -ito* brjósksbólga. **-omo** brjósksæxli. **-ektomio** brjósksnám.
- kondroste/o = ĥondrosteo.**
- konduk/i** *áhr* 1 leiða, fylgja. 2 leiðbeina. 3 láta ganga. 4 teyma. 5 liggja. 6 = stiri. 7 = kondukti.
- a** leiðslu-. **-o** (í samsettum orðum) 1 = **kondukado**. 2 = **kondukilo**.
- ado** forysta, stjórn; leiðsögn, fylgd. **-adi** *áhr* leiða oft; leiða lengi; stjórna (lengi).
- anto** 1 ökumaður. 2 forstjóri; leiðtogi. **-ilo** 1 stýri; taumur. 2 leiðsla, pípa. 3 leiðari.
- iloj** beislistaumur, taumar. **-isto** bílstjóri, ökumaður. **-sido** ökusæti. **-ĥnuro** beislistaumur.
- al-i** *áhr* færa; koma á (ástandi), koma til. **de-i** *áhr* leiða frá, beina frá; leiða burt.
- el-i** *áhr* leiða út. **en-i** *áhr efn stæ* 1 fylgja inn. 2 innleiða; leiða inn. **en-a artikolo** inngangsgrein.
- en-o** tilkynning; inngangur, inngangsorð. **for-i** *áhr* leiða burt; flytja burt, vísa burt.
- kun-i** *áhr* taka með sér; hafa í för með sér. **re-i** *áhr* koma með aftur, fara með aftur, færa aftur.
- reen-i** *áhr* innleiða að nýju, endurvekja. **tele-i** *áhr* fjarstýra.
- tra-i** *áhr* leiða í gegnum, fylgja í gegnum. **trans-i** *áhr* færa yfir.
- kondukt/i** *áhr eðl rtæ* leiða (hita, rafmagn o.s.frv.). **-o** eðl leiðsla. **-aĵo** leiðsla, lína, taug.
- anco** eðl *rtæ* leiðni. **-anto** eðl *rtæ* leiðari, leiðir. **duon-anto** hálfleiðari. **-eco** eðl *rtæ* leiðni, snertileiðni.
- ilo** leiðsla, leiðslupráður. **nutra -ilo** rafveitutaug. **ĥnur-ilo** *rtæ* (rafmagns)snúra.
- plilongiga ĥnur-ilo** framlengingarsnúra. **ĥnurigita -ilo** fléttuð leiðsla.
- iva** leiðandi, sem getur leitt (hita, rafmagn o.s.frv. **-iveco** eðl leiðni. **super-iveco** eðl ofurleiðni.
- foto-iva** ljósleiðandi, ljósleiðni.
- konduktor/o** 1 umsjónarmaður, lestarþjónn, vagnstjóri. 2 *lif* leiðari (sjúkdóms).
- konduť/i** *áhl* haga sér, hegða sér. **-o** hegðun, háttalag. **bon-a** siðprúður. **malbon-a** illa vaninn.
- koneks/a** samtvinnnaður, náinn.
- konekt/i** *áhr rtæ* setja í samband, tengja. **-o** samband, tenging. **paralela -o** samhliða tenging.
- seria -o** raðtenging. **deira -ejo** greinitengi. **-ilo** tengill. **-oskemo** tengimynd, teikning af leiðslum og tengingum. **mal-i** *áhr* slökkva á, loka, loka fyrir. **mal-ilo** slökkvari. **mis-o** ónægileg tenging.
- tra-i** *áhr fja* setja í samband við, láta tala við (**al iu** = e-n). **ter-o** *útv* jarðsamband; jarðtenging.
- Konektikut/o** *ldf* Connecticut (fylki á austurströnd Bandaríkjanna).
- konektiv/o** *lfæ gra* bandvefur, stoðvefur (= **konektiva histo**).
- konestabl/o** *sag* landstjóri; æðsti yfirmaður í kastala (á miðöldum).
- konfeder/i** *áhr* sameina í bandalag.
- konfederaci/o** *lög* ríkjasamband; samband, bandalag. **-i** *áhr* sameina í bandalag.
- a** sambands-; sameinaður í bandalag.
- konfekci/o** 1 búðarföt, tilbúin föt, tilbúinn fatnaður. 2 fatagerð. **-a** tilbúinn, saumaður.
- i** *áhr* gera, búa til, sauma (fatnað).
- konferenc/o** *lög* ráðstefna; þing.
- konferv/o** *gra* kaldavermslismosi (*Conferva*). **-acoj** kaldavermslismosaætt (*Confervaceæ*).
- konfes/i** *áhr* 1 játa, viðurkenna. 2 skrifta. **-o** 1 játning, viðurkenning. 2 skriftir, skriftamál, syndajátning.
- ejo** *kri* skriftastóll. **-preni** *áhr kri* hlýða skriftum (e-s), skrifta (e-m).
- prenanto** skriftafaðir, skriftaprestur. **for-i** *áhr* hafna, kasta frá sér. **mal-i** *áhr* 1 neita. 2 afneita.
- est-i** *áhr* viðurkenna. **nemal-ebla** óneitanlegur. **kred-o** trúarjátning.
- konfesi/o** *kri* trúarflokkur. **-a** játningar-; samkvæmur trúarjátningu, trúarbragða-.
- inter-a edzeco** hjónaband milli trúarflokka.
- konfet/oj** skrautpappírsflygsur.
- konfid/i** *áhr* 1 treysta. 2 trúa (**al iu** = e-m) fyrir (**ion** = e-u). **-a** fullviss, öruggur, áreiðanlegur.
- e** áreiðanlega; örugglega. **-o** traust, tiltrú; öryggi. **-ema** treystandi. **-iga** sem vekur traust.
- ato** trúnaðarmaður, trúnaðarvinur. **-inda** trúr, áreiðanlegur. **-itajfo** það sem hefur verið trúað fyrir.
- mal-i** *áhr* vantreysta, tortryggja. **mal-o** vantraust, tortryggni.
- konfidenc/o** trúnaður, trúnaðarmál. **-a** heimullegur, trúnaðar-. **-e** sem leyndarmál, sem trúnaðarmál.
- ema** ódulur. **-ulo** trúnaðarmaður. **mal-ema** fámáll.
- konfidenci/o = konfidenco.**
- konfirm/i** *áhr* 1 staðfesta. 2 ferma. **-o** 1 staðfesting. 2 ferming. **-e** til staðfestingar.
- mal-i** *áhr* hrekja, afsanna, neita.
- konfirmaci/o** *kri* ferming. **-i** *áhr* ferma. **-oto, -ito** fermingarbarn. **-a surtuto** fermingarkyrtil.
- a ceremonio** fermingarathöfn.
- konfisk/i** *áhr* gera upptækan. **-o** upptekt, (eigna)upptaka. **-inda** upptækur.

- konfit/i** *áhr mat* sulta, leggja í kryddlög. **-aĵo** aldinm auk, sætmeti, sultutau. **-ejo** sælgætisbúð.
- konflagraci/o** *hei* stórbruni, bál.
- konflikt/o** deila, árekstur. **-i** *áhl* rekast á, koma í bága (**kun** = við). **ek-i** *áhl* fara að rekast á. **-a** andstæður.
- konform/a** samsvarandi, samkvæmur. **-e al** samkvæmt; í samræmi við.
- i** *áhl* vera í samræmi (**kun** = við), falla að. **-eco** samræmi. **-igi, al-igi** samræma við, laga eftir. **(al)-igi sin, (al)-iĝi** laga sig (**al** = eftir). **-ismo 1** samsnið. **2** tengsl við þjóðkirkjuna (í Englandi).
- isto 1** samsniðinn maður. **2** þjóðkirkjumaður. **inter-igi** gera (hluti) sambærilega.
- ne-a 1** ósamsniða. **2** utan þjóðkirkju (í Englandi). **ne-ismo 1** sérlægni, missnið. **2** (í Englandi) utanþjóðkirkjutrú. **ne-isto 1** (í Englandi) utanþjóðkirkjumaður. **2** ósamsniða maður. **ne-eco** ósamræmi.
- konfront/i** *áhr lög* leiða saman, leiða (ákærðan) fram fyrir (vitnin), leiða (ákærðan) móti (vitnunum).
- Konfuce/o** *per* Konfúsíus. **-ismo, -anismo** konfúsismi, konfúsíusismi, konfúsíusarhyggja.
- konfuz/i** *áhr* rugla, rugla saman; gera ringlaðan. **-o** ruglingur, ringulreið, óskapnaður.
- a 1** ruglingslegur, ruglaður. **2** ringlaður. **-e** ruglingslega, óljóst, á ruglingslegan hátt.
- aĵo** ringulreið; flækja; óreiða. **-egi** gera felmtsfullan. **-iĝi** verða órótt í skapi, verða ringlaður.
- ita** ringlaður; feiminn. **-iva** ruglandi. **-iĝemo** feimni. **inter-i** *áhr* flækja, véla; rugla saman.
- mal-i** *áhr* skýra, losa, greiða úr. **mal-a, sen-a** ljós, skýr, greinilegur. **ne-ebla** rólegur, óraskanlegur.
- kong/o** *efn* efnavísir, litvísir.
- Kong/o** *ldf 1* Kongófljót. **2 = Kongolo.** **-olando = Kongolo.** **-a** kongóskur. **-ano** Kongóbúi.
- kongest/i** *áhr læk* valda blóðsókn til/í. **-o** *læk* blóðfylli, blóðsókn, blóðríki.
- cerba -o** blóðsókn til heilans. **pulma -o** of mikil blóðsókn til lungna, blóðríki í lungum.
- konglomer/i** *áhr eðl ste* mynda völuþberg úr. **-aĵo ste eðl 1** völuþberg; sambræðingur steintegunda. **-iĝi** myndast í völuþberg.
- konglomerat/o 1** völuþberg, sambræðingur (steintegunda). **2** samsull.
- Kongol/o** *ldf* Kongó. **la Okcidenta -o.** Vestur-Kongó. **Popola Respubliko -o = la Okcidenta -o.**
- o Brazavila = la Okcidenta -o.** **la Orienta -o** Austur-Kongó (hét **Zairio** á árunum 1971–1997).
- Demokratia Respubliko Kongo = la Orienta -o.** **-o Kinšasa = la Orienta -o.**
- a** kongóskur. **-ano** Kongóbúi.
- kongr/o** *dýr* hafáll (*Conger vulgaris*) (= **marangilo**).
- kongregaci/o** *kap 1* (kapólskt) reglufélag, bræðrafélag. **2** kardínálfélag.
- ano** meðlimur í reglufélagi; meðlimur í bræðrafélagi.
- kongres/o** *sag 1* þing, fundur. **2** (í Bandaríkjunum) samveldisþing. **3** ráðstefna. **-a** þing-.
- i** *áhl* halda þing, halda fund, vera gestur á þingi. **-ano 1** þingfulltrúi, gestur á þingi. **2** þingmaður.
- antaŭ-o** forþing, fundur haldinn á undan þingi. **post-o** eftirþing, fundur haldinn eftir þing.
- ejo** þinghús, þingsalur.
- kongru/i** *áhl stæ* vera í samræmi við, falla við, falla saman, vera eins. **-a stæ** eins, aljafn.
- ne-a** ósamkvæmur, ekki eins.
- koni/o** *gra* óðjurtættkvísl (*Conium*). **makula -o** *gra* óðjurt (*Conium maculatum*).
- konidi/o** *gra* gró, sveppgró.
- konifer/o** *gra* barrtré (*Conifera*), barrviður.
- konifer/oj** *gra* barrviðir.
- koniin/o** *efn* (lýtingur unninn úr óðjurt).
- konik/o** *stæ* keiluskurður.
- konikoid/o** *stæ* snúðkeiluflötur, hringkeiluflötur.
- konioz/o** *læk* rykveikindi. **pulma -o** lungnaryk, ryklungu.
- koniv/i** *áhl* loka augum fyrir (**je**). **-o** þegjandi samþykki.
- koniz/o** *gra* jakobsfífill (*Conyza*).
- konjak/o** *mat* koníak.
- konjekt/i** *áhr* giska á, geta á. **-o** getgáta, ágiskun. **-a** getgátu-, tilgátu-.
- aĵo** hugsanlegur lesháttur, tilgáta. **-ebla** sennilegur, líklegur.
- konjug/i** *áhr 1 mfr* beygja (sögn). **2 stæ** samoka. **komplekse -ita** samoka.
- itaj duoblaj ligoj** *efn* blönduð tvítengi. **-ito stæ 1** samoka stærð, samoka tala, samoka fall. **2** samoka fylki. **Hermite- -ito** bylt samoka fylki.
- konjugaci/i** *áhr* beygja (sögn). **-o mfr 1** sagnbeyging. **2** beyging(arflokkur) sagna.

- konjunkci/o 1** *mfr* samtenging, aðaltenging. **subordiga -o = subjunkcio** *stj* samstaða (*himintungla*).
-i *áhr stj* vera í samstöðu við.
konjunktivo *lfæ* augnhvíta. **-ito** *læk* augnhvítubólga.
konjunktur/o *hag* efnahagsástand.
konk/o *dýr hús lfæ goð* skel, kuðungur, bobbi. **orela -o** ytra eyrað. **nazaj -oj** nefskeljar, neföður.
-ajo (tóm) skel. **-ego** mikil skel. **-ulo** skeldýr, skeljungur. **-ohava** *ste* skelja-. **-ologio** skeldýrafræði.
-ologo skeldýrafræðingur. **aŭd-o** *fja* heyrnartól. **blov-o** kúfungshorn. **fando-o** stálmót.
mon-o peningakuðungur (= **kaŭrio**). **perlo-o** perluskel (= **meleagreno**).
konkav/a *stæ* íhvolfur, íholur. **-a angulo = obtuza angulo**. **-ajo** hola. **-eco** íhvolfa.
konker/i *áhr* leggja undir sig, yfirvinna. **-o** hernám, landvinning. **ne-ebla** ósigrandi, óvinnandi.
konkir/i = konkeri.
konklav/o *kap 1* samkoma kardinála (til að velja páfa). **2** leynisamkoma, leynifundur.
-ejo samkomustaður kardinála til að velja páfa.
konklud/i *áhr* álykta. **-o** niðurstaða, ályktun. **-e** að lokum, af þessari orsök, upp frá þessu.
-iga sannfærandi; fullnaðar-.
konkoid/o *rúm* skel.
konkord/o samræmi. **-i** *áhl* vera í samræmi. **-igi** samræma. **mal-o** ósamræmi.
konkordanc/o orðaskrá (um orð í e-u ritverki, einkum Biblíunni), orðalykill.
konkordat/o *ver 1* samningur gerður milli páfa og e-s ríkis. **2** samningur gerður milli gjaldþrota manns og lánardrottna.
konkrement/o *ste lfæ* steinkvörn; steinn.
konkret/a *stæ* hlutkenndur, ápreifanlegur. **-ajo** hlutur. **-igi** gera hlutstæðan. **-igi** verða raunverulegur.
-e raunverulega; ápreifanlega.
konkub/o sambýlismaður. **-i** *áhl* búa saman (utan hjónabands). **-ado** frilluhald. **-ino** hjákona, frilla.
konkur/i *áhl* keppa (**kun**, **kontraŭ** = við e-n). **-a** samkeppnislegur, samkeppnis-. **-e** samkeppnislega.
-o, **-ado 1** öfund. **2** keppni, samkeppni. **-adi** *áhl* keppa stöðuglega. **-anto** keppinautur. **-emo** samkeppnisandi.
ne-ebla óviðjafnanlegur, ósambærilegur. **prez-i** *áhl* leggja fram verðtilboð. **prez-ado** *ver* lögverðtilboð.
konkurenc/o samkeppni (í verslun). **-i** *áhl* keppa (í verslun) (**kun** = við). **-ulo** keppinautur (í verslun).
-a samkeppnishæfur, samkeppnisfær.
konkurs/o keppni, kappleikur. **-a** keppni-. **-i** *áhl* keppa, taka þátt í kappleik. **art-o** listamannakeppni.
ĉeval-o kappreið, veðreið. **kur-o** kapphlaup. **ekster-a** sem ekki tekur þátt í kappleik. **marš-o** kappganga.
rem-o kappróður. **ŝak-o** skákmót. **-anto** keppinautur.
konoid/o *rúm* keila.
konosament/o *sig* farmskírteini (= **ŝargatesto**).
Konrad/o *per* Konráð.
konsci/i *áhr 1* hafa meðvitund. **2** vera var við. **-o** meðvitund. **-a** meðvitandi; skynjandi, vitandi.
-e með skynsemd. **-igi** gera ljóst. **ek-i** *áhr* gera sér grein fyrir. **mem-o** sjálfsvitund. **mem-a** sér meðvitandi.
ne-o dulvitund. **ne-a** ómeðvitaður, dulvitaður. **re-igi** komast til meðvitundar, jafna sig, fá meðvitundina aftur.
sen-a meðvitundarlaus. **sen-eco** meðvitundarleysi. **sen-igi** missa meðvitund, verða meðvitundarlaus.
sub-o undirmeðvitund, dulvitund.
konscienc/o samviska-. **a** samviskusamur; samvisku-. **-dubo** samviskumál. **-riproĉo** samviskubit.
sen-a samviskulaus. **sen-eco** samviskuleysi.
konsekr/i *áhr kap* vígja, helga. **-o**, **-ado** vígsla, helgun. **-e** í vígslu, helgandi. **-ito** sá sem helgaður var.
-itajo helgigjöf. **-iteco** helgun.
konsekvenc/o 1 afleiðing, niðurstaða. **2** samhengi. **-a 1** samkvæmur, rökréttur. **2** sjálfum sér samkvæmur.
-e samkvæmt, þar af leiðandi; rökrétt. **ne-a** ósamanhangandi; ósamkvæmur sjálfum sér, órökréttur.
ne-o, **sen-o** ósamkvæmni; samhengisleysi, mótsögn.
konsent/i *áhl áhr 1* vera sammála. **2** samþykka, fallast á. **3** koma sér saman um. **4** veita; játa.
-o 1 samþykki; eftirlátsemi, hlýðni. **2** samkomulag. **en -o kun** samkvæmt. **-ado** það að veita, veiting.
-a samþykkjandi. **-e** játandi, með samþykki. **-ebla** ásættanlegur. **-ema** eftirlátur.
-igi telja á, fá til að samþykka. **-igi** vera sammála. **-ite** auðvitað, að vísu.
inter-i *áhl 1* komast að samkomulagi, sættast við, koma sér saman. **2** verða sammála (um).
inter-o samkomulag, samningur, sáttmáli. **inter-igi** sætta.

mal-i áhl áhr 1 neita, vera ósamþykkur, vera ósammála. **2** neita, hafna.

konserv/i áhr 1 geyma. **2** varðveita. **-o, -ado** varðveisla; viðhald. **-aĵo** niðursoðinn matur.

-ejo geymsla, kjötbúr, matargeymsla. **-ema** íhaldssamur. **-iĝi eĉl** vera varðveittur. **-iĝo** varðveisla.

-isto gæslumaður, vörður. **-ujo** hirsla, byrða, kassi, ílát. **mem-o** sjálfsvörn.

instinkto de mem-o sjálfsvarnarhvöt.

konservativ/a íhaldssamur; íhalds-, afturhaldssamur. **-ismo** íhaldssemi. **-ulo** íhaldsmaður.

konservatori/o tónlistarháskóli.

konsider/i áhr 1 íhuga, hugsa (um), hugleiða, athuga; telja. **2** líta á. **-o** íhugun, umhugsun; álit, tillit.

-e með tilliti til. **-ado** hugleiðing, athugun. **-ema** hugsandi, íhugunarsamur.

-inda talsverður, mikilvægur, mikilsverður. **kun-i áhr** taka til greina. **ne-inda** lítilfjörlegur, lítilvægur.

re-i áhr íhuga aftur, hugsa betur um. **sen-a 1** hirðulaus, hugsunarlaus. **2** ónægætinn, athugalaus.

konsign/i áhr 1 senda (vörur). **2 her** halda (liðsmanni) í hermannaskálum. **-aĵo** vörusending.

-anto vörusendandi. **-atulo** vörumóttakandi.

konsil/i áhr ráða, ráðleggja. **-o** ráð, ráðlegging, tillaga. **-ano** ráðsmeðlimur. **-anto** ráðgjafi.

-antaro ráð, bæjarráð. **-ebla** ráðlegur. **ne-ebla** óráðlegur. **-iĝi** ráðgast, bera saman ráð sín.

-iĝo 1 ráðaleitun. **2** ráðstefna. **-inda** hentugur, hyggilegur. **-isto** ráðgjafi, ráðunautur. **inter-iĝi = konsiliĝi.**

mal-i áhr ráða frá, vara við. **mal-inda** illa ráðinn. **sen-a** ruglaður, sem veit ekki sitt rjúkandi ráð.

konsili/o lög ráð; bæjarráð; ríkisráð. **la K-o de Sekureco** Öryggisráðið. **-ano** ráðsmeðlimur.

entrepren-o ráð starfsfólks og vinnuveitenda í fyrirtæki.

konsist/i áhl 1 vera myndaður (**el** = úr, af). **2** vera fólgin (**en** = í). **-o** samsetning.

-a einstakur, sem (e-ĉ) er samsett af. **-aĵo** efnispartur. **-iĝi** setja saman, búa til; gera.

divers-a, miks-a ósamkynja, frábrugðinn, blandaður.

konsistenc/o eĉl efn samfesta.

konsistori/o kaĉ 1 kirkjuráð. **2** kirkjuráðstefna.

konkripci/o almenn herþjónusta.

konkript/o hermaður sem þvingaður er til herþjónustu.

konsol/i áhr hugga, hughreysta. **-i sin** hugga sig (**per** = við). **-o** huggun, huggunarorð.

-iĝi vera huggaður, huggast. **ne-ebla** óhuggandi. **sen-a** dapur, hryggur. **sen-eco** hryggð.

konsome/o mat kjötseyði, kjötkraftur.

konsonanc/o tón hlj 1 samhljómur, samkliður. **2** samhljóðan, samræmi; með samhljóða endingum.

-a samhljóða, samkvæmur. **-i áhl** hljóma vel saman.

konsonant/o mfr hlj samhljóð; samhljóði. **duobla -o** mfr tvöfalt samhljóð, tvöfaldur samhljóði.

-ŝoviĝo mfr samhljóðaskipti.

konsorci/o hag lög verkefnasamtök (sjálfstæðra stórfyrirtækja).

konspir/i áhl gera samsæri. **-o** samsæri.

konstabl/o lögregluþjónn (óbreyttur).

Konstanc/o ldf 1 Konstanzt (borg í Þýskalandi). **2** Constanta (hafnarborg í Rúmeníu).

la -a Lago Bódenvatn.

Konstanci/o per Konstantínus.

konstant/a 1 stöðugur; látlaus. **2** sífelldur. **3** staðfastur; óbreytilegur. **-e** stöðuglega, látlaust.

-o eĉl fasti, konstant, stuðull. **suna -o eĉl** sólstuðull. **tempa -o eĉl** tímastuðull.

-eco stöðugleiki; staðfesta. **-igilo** rtæ straumjöfnunartæki. **ne-a 1** óstöðugur. **2** hverflyndur.

ne-eco hverflyndi; óstöðugleiki. **mal-a = nekonstanta. mal-eco = nekonstanteco.**

konstantan/o efn konstantan.

Konstanten/o per Konstantínus.

Konstantin/o ldf Constantine (borg í Alsír).

Konstantinopol/o ldf Mikligarður, Konstantínópel (nú = **Istanbulo**).

konstat/i áhr segja (sem staðreynd), staðfesta, viðurkenna, sanna. **-o** staðfesting, sönnun.

-ebla sem unnt er að fá vissu um.

konstelaci/o stj samstirni, stjörnumerki.

konstern/i áhr slá felmtri á, rugla. **-o, -iĝo** agndofi, ofboð, skelfing. **-a** ruglandi, hræðilegur.

-iĝi verða agndofa. **ne-ebla** óskelfdur, óhræddur; óraskanlegur.

konstip/i áhr læk valda (e-m) harðlífi. **-a** sem veldur harðlífi. **-o** harðlífi. **-iĝi** ver(ð)a harðlíft.

- konstitu/i** *áhr* nýy vera fólgin í. *Kio -as la diferencon?* Í hverju er munurinn fólgin?
- konstituci/o** *lög læk efn* **1** stjórnarskrá. **2** eðlisfar, ásköpuð gerð; líkamsbygging.
- a** **1** samkvæmt stjórnarskrá(nni). **2** þingbundinn. **-i** *áhl* semja stjórnarskrá.
- ano** meðlimur í stjórnarskrárnefnd. **kontraŭ-a** gagnstæður stjórnarskránni. **laŭ-a = konstitucia.**
- rompo** stjórnarskrárbrot.
- konstrikt/i** *áhr* draga saman, þrengja. **-o** samdráttur, kyrking. **angio-a** æðaprengjandi.
- konstriktor/o** *dýr* kyrkislanga.
- konstru/i** *áhr mfr* byggja, hlaða, smíða, mynda, gera, reisa. **-o** bygging, smíði, myndun, gerð. **-ado** smíði.
- aĵo** bygging, hús. **-ejo** byggingarlóð. **-igi** láta byggja, láta smíða. **-iĝi** verða reistur, vera smíðaður.
- isto** húsasmíður, byggingarverkamaður. **-briko** kubbur. **-entreprenisto** byggingarverktaki.
- plano** byggingarteikning, húsateikning. **mal-i** *áhr* rífa niður, brjóta niður. **pri-i** *áhr* reisa byggingar á.
- re-i** *áhr* endurbyggja. **re-o** endurbygging. **sub-aĵo** undirstaða, grundvöllur. **super-aĵo** yfirbygging.
- masiv-i** byggja úr traustu efni, byggja með miklu efni. **pret-ita** tilbúinn.
- konsubstanci/a** *kap* sama eðlis, samur (= **samsubstancia**).
- konsul/o** ræðismaður, konsúll. **-eco** ræðismennska; ræðismannsembætti. **-ejo** ræðismannsskrifstofa.
- konsult/i** *áhr* **1** ráðfæra sig við; leita (til) (sérfræðings); spyrja ráða. **2** fletta (e-u) upp. **-ado** viðtal.
- ejo** lækningastofa; lögmannsskrifstofa. **-iĝa** ráðgefandi.
- konsum/i** *áhr* **1** eyða, tæra. **2** neyta. **-o**, **-ado** **1** eyðing, eyðsla. **2** neysla. **-anto** neytandi.
- iĝi** **1** eyðast, tærast upp, vera þrotinn, veslast upp, þverra. **2** andast; renna í sundur og hverfa.
- 3** daprast; líða. **4** kveljast. **for-i** *áhr* þreyta, tæma. **for-iĝi = konsumiĝi.**
- ne-ebla** **1** óþrjótandi, ótæmandi, óþrotlegur. **2** óætur.
- kont/o** reikningur. **kuranta -o** hlaupareikningur, ávísanareikningur. **-ado** bókhald. **-adi** *áhl* færa bókhald.
- isto** bókari. **-ulo** innstæðueigandi. **-eltiro** reikningsútskrift. **-resumo** reikningsyfirlit.
- revizoro** löggiltur endurskoðandi.
- kontaĝi/i** *áhr læk* smita (við viðkomu). **-o** sóttnæmi, smitun. **-a** sóttnæmur, smitandi. **-aĵo** sóttkveikja.
- kontakt/o** **1** snerting. **2** samband. **-i** *áhr* hafa samband við, snerta. **-aĵo** tengill. **-igi** setja í samband.
- iĝi** ná sambandi, komast í samband. **-ilo** *rtæ* slökkvari; rofi. **-olenso** snertilinsa, augnlinsa.
- mal-igi** rjúfa straumrás. **mis-o** lélegt samband. **tele-i** *áhr* hafa fjarskipti við. **fuŝ-o** skammhlaup.
- kam-o** *fja rtæ* kamsamband. **ŝtop-ilo** tengikló. **ter-o** *rtæ* jarðsamband.
- kontaktor/o** *rtæ* öryggisrofi.
- kontant/a** **1** staðgreiðslu-. **2** reiðufjár-. **-e** út í hönd, í reiðufé. **-aĵo** reiðufé.
- kontempl/i** *áhr* íhuga; horfa á með athygli, athuga. **-ado** íhugun.
- kontener/o** gámur. **-izi** setja í gám.
- kontent/a** ánægður. **-eco** ánægja. **-igi** **1** gera ánægðan, fullnægja. **2** bæla niður; bæta upp.
- igo** fullnægjugerð; uppreisn; skaðabætur. **-igi sin**, **-iĝi** láta sér nægja, verða ánægður.
- iĝema** eftirlátur, stimamjúkur. **-ulo** ánægður maður. **mal-a**, **ne-a** óánægður, kurrandi.
- ne-eco**, **mal-eco** óánægja. **mal-ulo** óánægður maður. **ne-igebla** óseðjandi.
- mem-a** sjálfsánægður, sjálfumglaður. **mem-eco** sjálfsánægja.
- kontest/i** *áhr* rengja, mæla móti. **-ado** reningur. **ne-ebla** ómótmælanlegur, óneitanlegur, rengjanlegur.
- kontinent/o** **1** heimsálfa. **2** meginland. **-a** meginlands-, sem er á meginlandinu. **-breto** *ldf* landgrunn.
- kontingenc/a** *hei* óviss, undir tilviljun kominn. **-ismo** tilviljunarstefna.
- kontingent/o** *ver* **1** tillag, tillagseyrir; liðsstyrkur. **2** kvóti, hluti, ítala. **-i** *áhr* afhenda kvóta.
- igi** ákveða kvóta (e-s).
- kontinu/a** *stæ rtæ* **1** samfelldur. **2** áframhaldandi. **3 -a kurento** rakstraumur, jafnstraumur.
- aĵo** *stæ* **1** framhald, áframhald, e-ð áfast. **2** samhengi. **-eco** sífella. **-i** *áhl* halda áfram, vera samfelldur.
- igi** **1** gera upp. **2** breyta í jafnstraum. **-istino** aðstoðarmaður upptökustjóra. **-rompo** samhengisbrot.
- mal-a**, **ne-a** samhengislaus, sundurlaus. **ne-anto** *stæ* ósamfellugildi.
- kontoid/o** *hlj* óraddað hljóð.
- kontor/o** skrifstofa, kontór. **-ano**, **-isto** skrifstofumaður, kontóristi. **-meblaro** skrifstofuhúsgögn.
- maŝinoj** skrifstofutæki.
- kontraband/o** smygl. **-a** ólöglegur, bann-, smyglaður. **-i** *áhr* smygla.
- aĵo** smygl, smyglvarningur, bannvara. **-isto** smyggill, smyglari.
- kontrabas/o** kontrabassi, bassafiðla.
- kontradanc/o** sveitadans.
- kontradmiral/o** undirsjóliðsforingi.

- kontrafagot/o** *tón* kontrafagott.
- kontrah/i** *áhr læk* draga saman (vöðva). **-iĝo** samdráttur.
- kontrakt/i** *áhl lög* gera samning, semja. **-o** samningur, samkomulag, kaupmáli.
- dungo-o** ráðningarsamningur, vinnusamningur.
- kontraktur/o** *læk kreppa*, stytting.
- kontralt/o** *tón* altrödd. **-a** alt-.
- kontramark/o** *ver 1* aukamerki (á vöru). **2** stofn (aðgöngumiða o.þ.u.l.).
- kontrapost/o** *fag jafnvægi*.
- kontrapunkt/o** *tón* tónsetningarlist, samræmisfræði, kontrapunktur. **-a** kontrapunkts-.
- kontrast/o** mótsetning, andstæða. **-i** *áhl* vera andstæður, stinga í stúf (**kun**: við).
- iĝi** bera saman (andstæður).
- kontraŭ** *mfr l.* **1** andspænis, gagnvart, gegn. **2** á móti. **3** fyrir (t.d. *ŝanĝi varojn - varoj*).
- 4** á (t.d. *sin ĵeti - la pordon*). **5** undan (t.d. *Li savis Danielon - la leonoj*). **6** við (t.d. *esti bona - io*).
- a** *stæ* andstæður, mótfallinn, mótdrægur, óhagstæður. **-e** þvert á móti; á hinn bóginn. **-e al = kontraŭ**.
- i** *áhl* vera á móti. **-i al** standa á móti, mæla á móti, vera á móti. **-aĵo** hindrun, tálmi.
- eco** mótsetning, mótstaða, andstaða. **-iĝi** veita mótspyrnu. **-iĝi al** hindra. **-iĝi** gera óvinveittan.
- ulo** mótstöðumaður, andstæðingur.
- II. (sem forskeyti) mót-, gagn-, and- o.s.frv. **-agi** *áhr* vinna á móti. **-batali** *áhr* berjast gegn.
- diri** *áhr* mótmæla. **-glaciilo** ísbroti, ísvari. **-leĝa** ólöglegur. **-militismo** hervaldsandstaða.
- natura** óeðlilegur, ónáttúrulegur. **-parola** mótsgagnakenndur. **-parto** mótpartur. **-pezo** mótvægi.
- propono** móttillaga. **-stari** *áhr* standa á móti, sporna við. **-starigi** láta standa augliti til auglitis.
- veneno** eiturdrep, móteitur. **-verma** sem drepur orma (í iðrum). **-vizito** heimsókn til endurgjalds.
- vole** gegn vilja sínum.
- kontribu/i** *áhl 1* leggja fram skerf, greiða tillag, greiða styrk. **2** hjálpa. **-aĵo** framlag, tillag; grein.
- anto** gefandi framlags, veitandi framlags.
- kontribuci/o** skattgjald, herkostnaður, hernaðarbætur.
- kontrici/o** *kap* iðrun.
- kontrol/i** *áhr 1* líta eftir, sjá um. **2** athuga, rannsaka, skoða. **3** hafa gætur á. **-o 1** eftirlit, umsjón.
- 2** athugun, rannsókn, skoðun. **-ebla** sannanlegur, sem sanna má. **-ilo** *tæk 1* mælikvarði, fyrirmynd.
- 2** mælir; stillir. **-isto**, **-anto** yfirboðari, umsjónarmaður.
- bilet-isto** miðavörður, hliðvörður (á járnbrautarstöð), vörður, umsjónarmaður (í lest, almenningsvagni o.þ.h.). **kont-isto** endurskoðandi reikninga. **sen-a** umsjónarlaus.
- tra-i** *áhr* rannsaka gaumgæfilega. **-komitato** *lög* umsjónarnefnd, eftirlitsnefnd.
- norm-i** *áhr tæk* sjá um stöðlun (e-s), staðla. **norm-a** *oficejo* skrifstofa stöðlunarnefndar.
- opini-o** skoðanakönnun.
- kontumac/a** *lög* óhlyðinn, ógegninn; þrjóskur, stírfinn, þvermóðskufullur.
- o** þvermóðska, stírfni, þrjóska; óhlyðni.
- kontur/o** fyrirmörk, útlína, útjaðar. **-i** *áhr* draga upp, teikna í útlínum. **-a linio** jafnhæðalína.
- iĝi** birtast í útlínum.
- kontuz/i** *áhr* merja, blóðmerja, lemstra. **-o** mar. **-aĵo** marblettur. **-anta** merjandi. **-iĝi** merjast.
- makulo** marblettur. **vip-o** rák.
- konukl/o** *sag* hörbrúða (= *ŝpinbastono*).
- konus/o** *stæ gra 1* keila. **2** köngull (= *strobilo*). **abio-o** greniköngull. **pino-o** furuköngull.
- hakita -o** *stæ* keilustúfur (= *trunko*). **rotacia -o** *stæ* snúðkeila, hringkeila.
- a 1** keilu-. **2** keilumyndaður, keilulaga, keilulagaður. **-a sekcaĵo**, **-a tranĉaĵo = koniko**.
- a surfaco** *stæ* keilufloötur. **-eto** *lfæ* keila sjónhimnu.
- konval/o** *gra* dalalilja, maíklukka (*Convallaria (majalis)*) (= *majfloro*), maílilja.
- konvalesk/o** *læk* afturbati. **-i** *áhl* vera á batavegi, batna, hressast.
- konveks/a** *stæ* ávalur, kúptur. **-aĵo** bunga. **-eco** ávali; kúpa. **voj-o** vegarhalli (til hliðar).
- konvekt/i** *eðl stæ* láta streyma upp. **-o 1** burður. **2** uppstreymi, hitauppstreymi, neðanvindur.
- konven/i** *áhl* falla, hæfa, fara, fara við; vera viðeigandi, sæma. **-a** hæfilegur, viðeigandi, sæmilegur.
- e** sæmilega, hæfilega. **-eco** velsæmi, sómi, siðsemd; hæfileiki.
- mal-a**, **ne-a** ósæmilegur, óhentugur; óviðeigandi. **mal-aĵo** ósómi, óhæfa.
- konvenci/o** *sag 1* samningur, sáttmáli, samkomulag. **2** hefð, fastur vani.
- 3** samkunda (einkum í Bandaríkjunum til að velja forsetaefni). **-a** hefðbundinn, vanabundinn.
- konvent/o** **1** klaustur. **2** almennur frímúrarafundur.
- konverĝi** *áhl eðl stæ 1* vera samleitinn, falla saman, hneigjast saman. **2** stefna saman.

- aj samleitnir, sem stefna saman. **-eco** samleitni, aðhneiging, samruni. **-igi** láta stefna saman, safna.
- iga** safn-. **mal-i** ganga í sundur.
- konvers/i** áhl nýy = **konversacii**.
- konversaci/o** samtal, viðræður, samræður, spjall. **-i** áhl tala saman, ræða saman, spjalla.
- konvert/i** áhr bib eðl efn hag ver **1** snúa. **2** snúa (e-m) á aðra trú. **3** breyta. **4** umbreyta.
- o**, **-ado** snúningur (á aðra trú); breyting. **-ebla** framseljanlegur, auðseljanlegur.
- iĝi** snúast (á aðra trú); breytast; snúa sér. **-ilo** = **konvertoro**.
- konvertor/o** rtæ vél **1** spennubreytir. **2** snúningshraðabreytir.
- metalurgia -o** tæk málmbæðsluofn á öxli, veltiofn. **nuklea -o** eðl kjarnabreytir.
- a kompleto** rtæ spennubreytasamstæða.
- konvikt/i** áhr lög dæma sekan, sanna sekan. **-o** sönnun glæps (á e-n). **-aj montroj** sönnunargögn.
- konvink/i** áhr sannfæra. **-o** sannfæring, sannfærsla, vissa. **-a** sannfærandi.
- ebla** sannfæranlegur, sem unnt er að sannfæra. **-iĝi** vera sannfærður. **-iĝo**, **-iteco** vissa, sannfæring.
- konvoj/o** sig skipalest. **-i** áhr veita (kaupskipum) verndarfylgd.
- konvolvul/o** gra vafningsklukka (*Convolvulus*). **-acoj** vafklukkuætt (*Convolvulaceæ*).
- konvulsi/o** læk rykkjakrampi, umbrotakrampi, krampadrættir, enging. **naskaj -oj** fæðingarhríðir.
- a** krampakenndur; krampa-. **-e** með rykkjum. **-i** áhl verða fyrir krampa. **-oterapio** raflostmeðferð.
- konzern/o** hag fyrirtækjasamsteypa, fyrirtækjahringur, verslunarhringur.
- konzol/o** fag **1** veggzilla, veggborð. **2** múrsnös.
- kooper/i** áhl taka þátt í samvinnufélagi. **-a** hag samvinnu-. **-a vendejo** kaupfélagsverslun.
- a societo** samvinnufélag, kaupfélag. **-ado** samvinna.
- kooperativ/o** samvinnufélag. **-ismo** samvinnuhreyfing.
- koop/i** áhr lög kjósa í viðbót (= **alelekti**). **-ado** kosning nýrra nefndarmanna af þeim sem fyrir eru.
- koordinat/o** stæ ldf hnit. **-aro** staðarhnit. **-sistemo** hnitakerfi. **orta -sistemo** réttthyrnt hnitakerfi.
- kopal/o** efn kópall.
- kopek/o** kópek.
- Kopenhag/o** ldf Kaupmannahöfn (höfuðborg Danmerkur).
- kopernici/o** efn kópernikíum, kópernikín (*Cn*) (frumefni með sætistölu 112).
- Kopernik/o** per Kópernikus. **-a** Kópernikusar-.
- kopi/i** áhr ljó **1** afrita, endurrita. **2** endurteikna. **3** taka afrit af, taka kópíu af. **4** spegla; líkja eftir, stæla.
- o** ljó hús **1** eftirrit; afrit. **2** eftirmynd. **3** kópía. **4** eftirlíking, stæling. **5** eftirprentun. **blua -o** ljósprent.
- a** afritunar-. **-a papero** **1** ljósnæmur pappír, ljósmyndapappír. **2** kalkipappír.
- e** með því að afrita, í fjölríti; eins og í spegli. **-ado** **1** afritun, eftirritun. **2** endurteiknun. **3** ljósrítun.
- 4** stæling. **-ilo** fjölritari, ljósrítunartæki. **-isto** afritari, afskrifari. **mis-i** áhr búa til rangt eftirrit af.
- re-i** áhr endurtaka afrit af. **tra-i** áhr blá, stæla með blápappír. **foto-i** áhr ljósríta.
- ŝtel-i** áhr gera eftirlíkingu án leyfis, afrita án leyfis.
- kopl/o** bók **1** visa, erindi (með tveim rímuðum ljóðlínnum). **2** spænskt sögukvæði. **3** = **kuplo 2**.
- kopr/o** gra kópra, þurrkaður kókosnetukjarni.
- kopris/o** dýr tordýfill (*Copris*).
- koprofagi/o** læk savrát. **-a** savretandi.
- koprolit/o** jar saursteinn, steinharður saur.
- kops/o** bún smáviði, kjarrviði.
- kopt/o** per kopti. **-a** koptískur.
- kopul/o** mfr tengisögn, sögn sem tengir sagnfyllingu við frumlagið (í esperanto *esti, iĝi, ŝajni*, o.s.frv.).
- kopulaci/o** líf dýr gra **1** kynmök, eðlun, samfarir; æxlun. **2** samruni kynfrumna.
- i** áhl **1** eðla sig, tímgastr, æxlast. **2** (um kynfrumur) renna saman.
- kor/o** **1** lfæ hjarta. **2** gra kjarni. **mia -o** hjartað mitt. **-a lfæk lfæ** **1** hjarta-. **2** hjartanlegur, kær.
- eco** alúð, einlægni. **-premi** áhr draga kjark úr; hryggja. **-tuŝi** áhr láta komast við. **-tuŝiĝi** komast við.
- antaŭ-a lfæ** hjartasvæðis-. **sen-a lfæ** **1** hjartalaus. **2** harðbrjósta, miskunnarlaus.
- tut-e** einhuga, af heilum hug. **bon-a** góðhjartaður, hjartagóður. **bon-eco** góðgirnir.
- favor-a** elskuríkur, gæskuríkur, líknsamur, meðaumkunarsamur, miskunnsamur, náðugur.
- favor-eco** miskunn. **favor-i** áhr líkna, miskunna, vera náðugur (e-m).
- favor-e** náðarsamlega, með yndisþokka. **mol-a** viðkvæmur. **plen-a** einlægur.
- plen-e** einhuga, af heilum hug, heilshugar. **pur-a** hjartahreinn. **tut-a** = **plenkora**.
- kor'o** bib kór (um 364 l) (hebreskt rúmmál).
- koraci/o** dýr álfakráka (*Coracias*). **-edoj** álfakrákuætt, hranaætt (*Coraciidæ*).
- oformaj** meitilfuglar (*Coraciiformes*).

- Koraĥ/o** *per* Kóra.
- korak/o** *dýr* hrafn, krummi (*Corvus corax*) (= **korvo**, **2**). **-oida** *lfæ* krumma- (*coracoideus*).
- korakl/o** *sig* skinnbátur (= **korbooboato**).
- koral/o** *dýr* kóral. **-a 1** kóral-, úr kóral. **2** kórallitur. **-a rifo** kóralsker. **-a insuleto** kóraleý.
- uloj** kóraldýr (*Anthozoa*). **ok-uloj** mjúkir kóralar (*Octocorallia*). **ses-uloj** harðir kóralar (*Hexacorallia*). **stel-o** = **madreporo**.
- Koral/a** *ldf* Kóral-. **K-a Maro** *ldf* Kóralhaf.
- koralin/o** *gra* kalkpörungur (*Corallina*). **-acoj** kalkpörungaætt (*Corallinaceæ*).
- koralioriz/o** *gra* kræklurót (*Coralliorhiza*).
- Koran/o** *inn* Kóran. **-a** kóran-.
- korb/o** karfa. **-ajo** tágavinna, brugðningur. **-ego** stór karfa. **-eto** spónakarfa; lítil karfa.
- abel-o** býflugnabú. **bazar-o** innkaupakarfa. **dorso-o** laupur, meis. **manĝaj-o** nestiskarfa.
- paper-o** bréfakarfa. **ter-o** vígislaupur. **ventum-o** varpskófla. **-oboato** = **koraklo**.
- (ofar)isto** körfusmiður.
- korbell/o** *hús* sylla. **-a** útbyggður; framskagandi. **-a fenestro** útbyggður gluggi, útskotsgluggi.
- Korcir/o** *per* Kerkyra, Korfú (= **Korfu**).
- kord/o 1** *tón* strengur. **2 lfæ** strengur, band. **voĉaj -oj** = **voĉkordoj**. **3 stæ** strengur. **-a** strengja-.
- ito** *læk* raddbandabólga. **unu-a** eins strengs. **tri-a** þriggja strengja. **voĉ-oj** *lfæ* raddbönd.
- kordelier/o** *sag* **1** grámunkur. **2** meðlimur í byltingarklúbb í Frakklandi frá 1790.
- kordial/o** *læk* hressandi og styrkjandi drykkur, hjartastyrkjandi drykkur.
- Kordiler/oj** *ldf* Andesfjöll (í Suður-Ameríku).
- kordit/o** *her* (reyklaust púður gert úr nítroglusseríni og sprengibómull).
- kordon/o** *hús lfæ* **1** brydding, legging. **2** borði, heiðursborði, riddaraband. **3** röð.
- 4** mannhringur, herkví, varðröð. **5** múrbrún. **6** = **funiklo 1**.
- kordov/o** kordóva (gjaldeyrir í Níkaragúa).
- Kordov/o** *ldf* Kordóva. **-a** Kordóvu-.
- korduroj/o** *klæ* flauel.
- kore/o** *læk* **1** dans, sinadráttur. **2** rykkjadans, Víтусardans.
- kore/o** *per* Kórei. **K-io**, **K-ujo** *ldf* Kórea. **Nord-K-io** Norður-Kórea. **Sud-K-io** Suður-Kórea. **-a** kóreskur.
- ano** Kórei.
- koregidor/o** *sag* borgarstjóri (á Spáni).
- koregon/o** *dýr* násíld (*Coregonus*).
- koregraf/o** danshöfundur, leikdanshöfundur, balletthöfundur. **-io** leikdanslist, samning leikdansa.
- korekt/i** *áhr* leiðrétt. **-o** leiðrétting, lagfæring. **-ado** (stöðug) leiðrétting. **-ado de presprovajoj** prófarkalestur.
- a 1** leiðréttandi. **2** = **ĝusta**. **-endaĵo** leiðrétting (sem á að leiðrétt). **-iĝi** vera leiðréttur. **-isto** prófarkalesari.
- ofara** leiðréttandi. **mal-ajo** villa, illverk, misgerð. **mis-i** *áhr* leiðrétt (orð sem á ekki að leiðrétt).
- ne-ita** óleiðréttur. **sur-i** *áhr* skrifa yfir öðrum orðum á. **pun-ejo** betrunarhús.
- korelaci/o** = **korelativeco**.
- korelativ/a** *mfr* samsvarandi. **-eco** gagnkvæm afstaða, samsvörun.
- koreops/o** *gra* garðagull (*Coreopsis*).
- korespond/i** *áhl* **jár 1** skrifast á. **2 -i kun** fylgja tímum (e-s). **-o** *jár*, **-ado** *jár 1* bréfaskipti.
- 2** = **korespondajo**. **3** samræmd áætlunarferð. **-ajo** bréf. **-anto 1** bréfitari. **2** fréttaritari. **-isto** ritari.
- Korfu/o** *ldf* Korfú (ein jónísku eyjanna).
- korí/o** *lfæ* **1** ytri belghimna, æðabelgur. **vila -o** kögurbelgur. **glata -o** sléttbelgur. **2** leðurhúð.
- oida** æðahýðis-, æðu-.
- koriandr/o** *gra* kóriander (kryddjurt) (*Coriandrum*). **-a semo** kórianderfræ.
- Koriariacoj** *gra* súrunnaætt (*Coriariaceæ*).
- koribant/o** *trú* korybantur, prestur Kybele.
- koridor/o** *byg fél* **1** göng, gangur. **2** *bif* akrein.
- korife/o** *lei* **1** söngstjóri. **2** dansstjóri. **3** meistari.
- korifen/o** *dýr* höfrungur (*Coryphæna*).
- koriks/o** *dýr* vatnatíta, ræðari, svamlari (*Corixa*).
- korimb/o** *gra* sveipur.

- Korint/o** *ldf* Kórinþa (hafnarborg í Grikklandi). -a Kórinþu-, frá Kórinþu.
la -a kanalo Kórinþuskurður. **la -a istmo** Kórinþueiði. **-aj vinberoj** (*sekaj*) kúrennur. -a Golfo Kórinþuflói.
-ano Kórinþumaður. **Epistolo al la -anoj** Kórinþubrésið.
korintik/a húskórinþiskur.
Koriolan/o *sag per* Coriolanus.
koriz/o *læk* nefkvef. **perioda spasma -o** (vísindamál, = **fojnofebro**).
kork/o **1** korkur, kork. **2** korktappi. -a kork-, úr korki. -i *áhr* setja tappa í. **mal-i áhr** taka tappa úr.
-ogusta með korkbragði. **-okverko** korkeik (*Quercus suber*). **-tirilo** tappatogari.
korm/o *gra* laukepli (t.d. á dvergillju).
kormofit/oj *gra* þelingar.
kormoran/o *dýr* skarfur (*Phalacrocorax*). **tufa -o** toppskarfur (*P. aristotelis*).
korn/o *dýr* **1** horn (á dýri eða á snigli); fálmarí. **2** horn, sómi, vald. **3** drykkjarhorn; horn, ílát.
4 horn, lúður. **5** horn (efnið). **aúdiga -o** hlustunarpípa. -a horn-, úr horni; hornkenndur.
-i *áhl áhr* **1** flauta; þeyta lúður. **2** setja horn á. -ita með horn, hyrndur. -aro (hjartar)horn.
-eca hornóttur, hornkenndur. -eto **1** hnyfill. **2** kramarhús. -igji harðna, verða hornóttur.
-obati *áhr* stanga. -ofrapi = **kornobati**. -ohava hyrndur. -opiki *áhr* = **kornobati**.
-opinto grein, tindur (á hjartarhorni). -oportu = **kornohava**. -opuši *áhr* stanga hornum.
dek-ulo tíhyrndur hjörtur. **du-a** tvíhyrndur. **tri-a** þríhyrndur. **unu-ulo** *goð* **1** einhyrningur.
2 nashyrningur. **abundo-o** nægtahorn. **aúto-o** bílflauta, flauta (á bíl). **baset-o** sjá **basetkorn/o**.
ĉ.as-o veiðilúður, veiðihorn. **flugel-o** flygilhorn. **lamen-uloj** *dýr* (*Lamellicornia*).
nebul-o þokulúður. **paper-eto** kramarhús. **saks-o** flygilkorn. **signal-o** merkishorn. **ŝu-o** skóhorn.
korne/o *lfæ* glæra, hornhimna (í auga). -ito *læk* = **keratito**.
korned/o *inn* **1** merkisberi (í riddaraliði). **2** nunnuhúfa.
Korneli/o *per* Kornelíus. -a Kornelía.
kornemuz/o *tón* frönsk belgpípa.
kornet/o *tón* **1** kornett (e.k. lítill lúður). **2** hlustunarpípa.
kornic/o *hús* *jar* **1** múrbrún. **2** einstigi. **3** rák, þræðingur (í fjalli). -a múrbrúnar-
-a stango gluggatjaldastöng. -a **vojo** hamrævegur.
kornik/o *dýr* grákráka (*Corvus cornix*).
kornus/o *gra* skollaber (*Cornus*). -acoj skollabersætt (*Cornaceæ*). -aloj haustprýðiætt (*Nyssaceæ*).
-frukto skollaber.
Kornval/o *ldf* Kornbretaland, Cornwall.
korod/i *áhr* *efn* éta sundur, tæra sundur, æta. -o æting, tæring, grotnun. -ajo ætiefni, tæringarefni.
-imuna ryðfrír.
koroid/o *lfæ* fellingabaugur. -ito fellingabaugsbólga. **iriso-ito** lithimnu- og fellingabaugsbólga.
korol/o *gra* (blóm)króna. -folio = **petalo**.
korolari/o *rúm* niðurstaða, rökrétt afleiðing, ályktun.
koron/o *stj* sólkóróna.
koronari/a *lfæ* krans-, krónu-. -aj **arterioj** kransæðar. -ito *læk* kransæðabólga.
corp/o *kap* *lfæ* **1** líkami, kroppur. **2** skrokkur; lík. **3** bolur. **4** meginhluti. **5** hlutur. **6** kraftur.
fremda -o aðskotahlutur. **flava -o**, **lutea -o** gylishnökri. -a **1** líkamlegur. **2** holdlegur. -eto hnökri.
-i *igji* íklæða líkama. -igji koma í framkvæmd; íklæðast líkama. **el-igji** leysa úr líkamanum. **en-igji**
holdgera. **en-igji** líkamnast. **en-igo** holdgun. **sen-a** ólíkamlegur. **anti-o** = **antikseno**.
corporaci/o félag, stéttarfélag. -emo samstaða félagsmanna.
corporal/o *kri* Kristlíkamadúkur, korpóral.
corpulent/a gildur, holdugur, digur, feitur. -eco gildleiki, fita.
corpus/o *her* herflokkur. -a herflokks-
corpusk/o *eðl* ódeili, ögn, öreind, kjarnaögn. **alfa-o** alfa-ögn. **elementa -o** öreind. **anti-o** andöreind.
kors/o stræti til skemmtigöngu, breiðgata með gras- og trjäreinum.
korsaj/o kventreyja, upphlutur, kjólbolur.
korsak/o *dýr* tatararefur.
korsar/o **1** sjóræningjaskip. **2** sjóræningjaskipstjóri. **3** víkingur, sjóræningi.
korset/o lífstykki. -isto lífstykkjasaumakona.
Korsik/o *ldf* Korsíka (frönsk eyja norðan við Sardiníu). **k-ano** *per* Korsíkubúi.

- kort/o** 1 húsgarður. 2 hlað, port. **-ego** konungshöll; hirð. **-ega** hirð-. **-egano** hirðmaður. **-egestro** kammerherra (við hirðina). **-isto** dyravörður. **-umo** dómur, yfíréttur.
- kasacia -umo** yfírdómur. **alta -umo** hæstiréttur. **apelacia -umo** áfrýjunardómstóll. **antaŭ-o** forgarður. **birdo-o** bæjarhlað.
- korteks/o** *lfæ* heilabörkur.
- Kortes/oj** *sag* 1 spænska ríkisþingið. 2 portúgalska ríkisþingið.
- kortez/a** *inn* hæverskur.
- kortik/o** *lfæ* börkur. **la rena -o** nýrnabörkur. **-oterapio** kortisónlækningar.
- kortikotrop/a** *læk* berkisleitinn.
- kortizon/o** *læk* kortisón, berki. **-terapijo** kortisónmeðferð, berkislækningar.
- Kortrejk/o** *ldf* Kortrijk (borg í Belgíu).
- korund/o** *ste* kórúnd.
- korupt/i** *áhr* 1 múta. 2 spilla. **-o, -ado** 1 spilling. 2 mútun, mútugjöf. **-ebla** mútugjarn.
- korus/o** = **ĥoro**.
- korv/o** *dýr* 1 hröfnungur (*Corvus*). 2 hrafn, krummi (*Corvus corax*) = **korako**.
- edoj** hröfnungaætt, hrafnaætt (*Corvidæ*). **mar-o** = **kormorano**. **mont-o** = **pirokorako**.
- korvet/o** *sag* korvetta.
- kos/o** = **guŝo**.
- kosekant/o** *stæ* kósekant.
- kosinus/o** *stæ* kósínus.
- kosm/o** *stj* 1 geimur, alheimur. 2 heimsskipan. **-a** geim-, alheims-. **-ologio** heimsfræði, heimsmagnafræði.
- oŝipo** geimfar.
- kosmetik/o** 1 snyrting. 2 = **kosmetikaĵo**. **-aĵo** fegrunarlyf, fegrunarvara.
- kosmogoni/o** *hei* upprunafræði, heimsmyndun, heimsmyndunarfræði.
- kosmograf/o** *stj* geimfræðingur. **-io** geimfræði.
- kosmologi/o** heimsfræði.
- kosmonaŭt/o** *stj* geimfari.
- kosmopolit/o** heimsborgari; heimsmaður. **-a** heimsborgara-, heimsborgaralegur. **-eco** heimsborgaraleiki.
- ismo** heimsborgaraháttur.
- Kosovo** *ldf* Kósovó (landlukt land á Balkanskaga).
- kost/i** *áhl* *áhr* kosta. **-o** 1 verð. 2 kostnaður. **-e de** á kostnað e-s. **-a, multe-a** dýr, verðmikill, kostnaðarsamur.
- sen-a** kostnaðarlaus, ókeypis.
- Kostarík/o** *ldf* *Kosta Ríka*, Kostaríka (land í Mið-ameríku). **-a** kostarískur. **-ano** Kostaríkubúi.
- kostum/o** búningur. **-i** *áhr* klæða, bú. **-isto** búningasali. **bal-o** ballgríma, dansbúningur.
- tajlor-o** jakkaföt. **-balo** grímudansleikur.
- koŝ/o** *tæk* *ípr* *rtæ* festarauga, kósi.
- koŝer/a** *trú* tilbúinn samkvæmt helgisiðum gyðinga.
- koŝmar/o** *ská* martröð (= **inkubsonĝo**).
- kot/o** 1 aur, for, forarbleyta, leðja, svað, bleyta. 2 sorp, skítur. **-a** forugur; skítugur. **-i** *áhl* skíta.
- ejo** forarpollur. **-isto** götusópari. **en-iĝi** festast í for. **sen-igi** skafa aur af.
- kotangent/o** *stæ* kótangens.
- koteri/o** klíka.
- kotiledon/o** 1 *gra* kímblað. 2 *lfæ* fylgjuskúfur. **-uloj** *gra* dulfrævingar. **du-a** tvífrævings-.
- unu-a** einfrævings-.
- kotiz/i** *áhl* greiða gjald (félags); skjóta saman. **-o** 1 félagsgjald. 2 samskot. 3 váttryggingariðgjald.
- ado** stuðningur með peningum, tillag, framlag.
- kotlet/o** *mat* rifjasteik, kóteletta.
- koton/o** *gra* baðmull. **-a** baðmullar-; úr baðmull. **-aĵo** baðmullarefni. **-eca** baðmullarkenndur.
- ujo** *gra* baðmullarplanta (*Gossypium*). **fulmo-o** skotbaðmull. **puriga -o** tvistur. **-sema oleo** baðmólía.
- kotorn/o** *ská* háskór, háklossi.
- koturn/o** *dýr* kornhæna (*Coturnix coturnix*).
- kov/i** *áhr* 1 (um fugla) liggja á. 2 dekra við. 3 búa yfir; hyggja á; grúfa yfir. **-ado** álega (á eggjum).
- ejo** 1 varpland. 2 uppruni, upptök. **-ilo** 1 útungunarfél. 2 hitakassi. **-itaro** unghópur úr einu hreiðri.
- duon-ita** fúll. **el-i** *áhr* 1 klekja, unga út. 2 koma fram með (e-ð).

- kovalent/o** *eðl efn* samgild tengsl.
- kovard/a** *nýy* ragur, ragmennskulegur. **-eco** ragmennska.
- kovert/o** umslag.
- Kovn/o** *ldf* Kaunas (borg í Litháen).
- kovri** *áhr* 1 þekja, hylja, breiða yfir. 2 fóðra. 3 leggja (lok) yfir. 4 borga, bæta upp.
- o** þakning, lag; skjól; yfirskin. **-ado** 1 fóðrun. 2 yfirlagning. 3 borgun. **-aĵo** lag, þak; dúkur.
- iĝi** verða þakinn, verða hulinn. **-ilo** 1 lok, hlemmur. 2 gluggahleri. 3 rúmteppi, rúmábreiða.
- lanuga -ilo** dúnsæng. 4 spjald, kápa (á bók). 5 skjól; blæja, hula. 6 ábreiða, teppi, dúkur.
- ita** 1 hulinn, þakinn; með ábreiðu. 2 leyndur, leynilegur. **-umo** blæja (á bíl).
- opovo** þekjugeta, svæði sem 1 kg málning nær yfir. **ĉirkaŭ-i** *áhr* vefja um; sveipa.
- ĉirkaŭ-o** umbúðir. **mal-i** *áhr* 1 taka ofan af, opna.
- 2 opinbera, afhjúpa. uppgötva, finna upp, leiða í ljós, koma (e-u) upp.
- mal-o** 1 afhjúpun. 2 uppgötvun. **mal-aĵo** óþakinn blettur; ómálað svæði.
- mal-iĝi** opinberast; lúkast upp; verða ber. **mal-ita** 1 ber; opin. 2 einarður.
- sen-a** 1 óvarinn; skjóllaus. 2 úti-, utanhúss-; þaklaus. **buŝ-ilo** lok á fallbyssukjafi.
- dom-isto** þaklagningarmaður. **ĵet-i** *áhr* strá. **klin-i** *áhr* byg sig skara, súða. **lit-ilo** rúmábreiða.
- nub-aĵo** veð skjáhula. **sel-aĵo** undirdekk. **ŝut-i** *áhr* steypa. **tabul-i** *áhr* sig þilja, klæða með borðum.
- tir-ilo** rennilok. **volbo-aĵo** byg hvolfþak. **volve-i** *áhr* vefjast um.
- kozak/o** sag 1 kósakki. 2 grimmdarseggur.
- krab/o** *dýr* krabbi, krabbadýr. **ermita -o** = **eŭpaguro**.
- krabl/i** *áhl* nýy skreiðast.
- krabr/o** *dýr* geitungur (*Vespa crabro*).
- kraĉli** *áhl* *áhr* 1 hrækja. 2 hvæsa, skyrpa. 3 spýja (t.d. eldi). **-o**, **-aĵo** hráki, uppgangur.
- ado** það að hrækja, hrákar. **-eti** *áhl* frussa. **-ujo** spýtubakki, hrákadallur. **el-i** *áhr* spýta út úr sér.
- krad/o** *mat tæk rtæ* 1 grind. 2 rimlagirðing. 3 rist (til að steikja á. 4 rist (í ofni).
- ekrana -o** *rtæ* hlífigrind. **rega -o**, **reguliga -o** stilligrind. **ŝirma -o** = **ekrana krado**. **-a** rimla-; grindar-.
- i** *áhr* 1 loka með grindum; setja rimla fyrir. 2 ráka, setja rákir á. **-aĵo** grind, grindverk, rimlagirðing.
- ĉirkaŭ-i** *áhr* setja rimlagirðingu um. **de-i** *áhr* skilja með grind. **fajro-o** ofnríst. **paŝ-o** göngupallur.
- rosto-o** steikarríst, rist (til að steikja á). **-rostilo** steikarríst.
- krajon/o** blýantur. **-i** *áhr* skrifa með blýanti, teikna með blýanti, skissa. **glob-o** kúlupenni.
- krak/i** *áhl* braka, bresta, gnesta. **-o** brak, brestur. **-adi** *áhl* 1 snarka, bresta. 2 glamra. 3 marra.
- eti** *áhl* snarka, bresta. **-etigi** mola, láta marra. **-igi** *tæk* láta braka, láta bresta.
- kraken/o** kringla, hagldabrauð.
- Krakov/o** *ldf* Kraká, Kraków (borg í Póllandi).
- kramb/o** *gra* strandkál (*Crambe*); fjörukál (*C. maritima*).
- kramf/o** *læk* vöðvakrampi, sinadráttur.
- kramp/o** *efn eðl* 1 klampi, sinkill. 2 kengur, spennsli. 3 *mfr* svigi, hornklofi. **rondaj -oj** svigar.
- rektaj -oj** hornklofar. **angulaj -oj** oddklofar. **kuniga -o** oddsvigi, slaufusvigi.
- 4 *gra* (á plöntu) vafteinungur, gripfæri. **-i** *áhr* 1 sinkla, spengja. 2 setja innan sviga. **inter-e** innan sviga.
- kran/o** krani (á pípu). **-aro** allirsaman kranarnir. **el-i** *áhr* tappa af. **for-i** *áhr* skrúfa af (vatn).
- akvo-o** vatnskraní. **gas-o** gashani. **pinĉ-o** *efn* pípuklemma. **trivoja-o** þriggja opa krani.
- krani/o** 1 hauskúpa. 2 haus. **-a** hauskúpu-. **-a haŭto** höfuðleður. **-a osto** hausbein.
- aj nervoj** = **cerbaj nervoj**. **-ologio** svipfræði, hauskúpufræði, kúpufræði.
- ometrio** hauskúpumæling. **sen-uloj** *dýr* hauskúpuleysingjar (*Acrania*).
- krank/o** *tæk* sveif, smali, hlaupastelpan. **-i** *áhr* snúa (vél) í gang. **man-o** sveif.
- krasul/o** *gra* eilífðarlauf, fitulauf (*Crassula*). **-acoj** hnoðraætt, helluhnoðraætt (*Crassulaceæ*).
- kraŝ/i** *áhl* 1 *flu* brotlenda. 2 *hag* fara á hausinn. **-o** *hag* 1 brotlending. 2 efnahagshrun. **-kasko** fallhjálmur, hlífihjálmur.
- kratag/o** *gra* hvítþyrnir, hagþorn (*Cratægus*).
- krater/o** *inn jar* 1 drykkjarskál (í fornöld). 2 gígur, eldgígur. **-eto** *umf* hola (á götu).
- kraŭl/o** skriðsund. **-i** *áhl* synda skriðsund.
- kraŭn/o** krónugler.
- kravat/o** bindi, hálsbindi, slífsi.
- kraz/o** *mfr* samruni (sérhljóða).
- kre/i** *áhr* 1 skapa, búa til. 2 stofna. **-o**, **-ado** sköpun, tilbúningur; stofnun. **-a** skapandi; sköpunar-.

- ajo** skepna, kvikindi; verk. -**igi** verða til, vera skapaður. -**into** trú skapari. -**itajo** = **kreajo**.
-itaro öll sköpunin. (einnig *la tuta -itaro*).
kred/i áhr áhl 1 trúa. 2 trúa (**je** = á). 3 halda, ætla, álíta. -**o** *kap* 1 átrúnaður. 2 álit, skoðun.
 3 trúarjátning. **la K-o de la Apostoloj** postullega trúarjátningin. **la K-o de Niceo** Níkeujátningin.
 4 trú. -**ado** trúnaður, trú. -**anto** trúaður maður, trúmaður. -**antaro** trúflokkur. -**ebli** trúlegur.
-eble sennilega. -**ebleco** trúanleiki. -**ema** trúgjarn. -**emo** trúgirn. -**igi** 1 sannfæra, gera trúandi.
 2 fullyrða. -**inda** trúanlegur. **mal-i** áhr trúa ekki, vantreysta, vantrúa. **ne-ado** vantrú.
ne-anto vantrúarmaður. **ne-a** ótrúlegur. **sen-e** vantrúandi, í ótrú. **liber-a** trúfrjáls.
kredenco/o *kri* 1 bakkaborð. 2 hliðarborð við altari.
kredit/o 1 lánstraust, fjárhagsstaða. 2 innieign. 3 lánamörk. 4 kredithlið (reiknings).
 -i áhr færa til tekna, skrifa (upphæð) sem innlegg (e-s). -**e** að láni, upp á krít. -**igi** 1 veita lánstraust.
 2 veita umboð, staðfesta. **dis-igi** verða til vansa. **mal-igi** spilla mannorði (e-s).
mis-o ver vantraust, rýrð. **mis-igi** verða (e-m) til vansa, veita vantraust. **sen-igi** spilla mannorði (e-s).
-letero úttektarbréf, úttektarábyrgð, bankaábyrgð.
kreditor/o lánardrottinn, skuldheimtumaður, skuldareigandi.
krejcer/o inn kreutser (forn ungversk mynt).
kek/o nýy *ldf* 1 = **kekso**. 2 vík.
kreks/o *dýr* engirella (*Crex crex*).
krem/o *lyf* 1 rjómi. 2 hið besta, hinir bestu, besti hlutinn. 3 smyrsl; krem. **acida -o** sýrður rjómi.
kirlita -o, batita -o þeyttur rjómi. -**a** rjóma-. -**ajo** *mat* frauðbúðingur; eggjamjól. -**ujo** rjómakanna.
-kolora rjómalitaður, hvítgulur. -**ometro** rjómamælir. **sen-igi** fleyta rjóma ofan af.
sen-igita lakto undanrenna. **sen-igilo** fleytir. **dent-o** tannkrem. **mebla -o** húsgagnakrem.
vizaĝ-o andlitskrem.
kremaci/o líkbrennsla, bálför. -**a fornego** líkbrennsluofn. -**ejo** bálstofa, líkbrennslustöð, líkbrennslustofa.
 -i áhr brenna (lík).
krematori/o = **kremaciejo**.
Kreml/o inn Kreml.
kren/o *gra* piparrót (*Armoracia rusticana*).
krenel/o *hús* 1 skotauga. 2 múrskarð. -i áhr búa skotaugum í; búa múrskörðum á.
-a 1 með tindabrún.
 2 *gra* bugtenntur. -**aro** múrtindur. -**eta** *gra* fínbugtenntur.
kreol/o kreóli (afkomandi Evrópumanna í Mið- og Suður-Ameríku, Vestur-Indíum og í hitabeltisnýlendum).
-a kreólskur. -**ino** kreólsk kona.
Kreon/o *per* Kreon (einkum konungur í Þebu og mágur Ödipusar).
kreozot/o *vís* kreósót. -i áhr verja með kreósóti.
krep/o krep (dúkur). **ĉina-o** kínasilki. -**a** krep-, hrukkaður, smáfellður. -**a papero** kreppappír.
krepid/o *gra* hjartafífill (*Crepis*).
krepit/i áhl marra, braka. -**ado** marr, brak; fín hrygluhljóð (einkum í lungum).
krepusk/o rökkur. **la K-o de la Dioj** ragnarök. -**a** 1 rökkur-. 2 rökkurslegur. -i áhl vera rökkur.
-igi rökkva. **el-igi** daga; skýrast. **maten-o** dögung.
kres/o *gra* bleikjurt. -**ejo** bleikjurtareitur. **akvo-o** hrafnaklukka (*Nasturtium officinale*) (= **nasturcio**).
krescent/o *tæk* mánasigð, hálfmáni, hálfmánalögun.
kresĉend/o *tón* vaxandi styrkleiki. **mal-o** = **diminuendo**.
kresk/i áhl *gra lfæ* *dýr* vaxa, stækka, þróast, aukast, spretta, gróa. -**o** 1 stærð, hæð. 2 = **kreskado**.
-ado vöxtur, hækking. -**ajo** planta, jurt. -**ajoj** gróður. -**ejo** vaxtarstaður, heimkynni (jurt).
-igi láta spretta, láta vaxa, auka, stækka, hækka. **ĉirkaŭ-i** áhr umkringja, vaxa í kring.
dis-i áhl aukast (hver um sig). **el-i** áhl 1 vaxa (**el** = af). 2 þroskast.
el-adi áhl spretta sí og æ; spretta alls staðar. **el-ajo** *læk* útvöxtur, æxli. **el-igi** framreiða, láta upp spretta.
kun-(iĝ)i áhl vaxa með (= **kun**), vaxa saman. **kun-ajo** samvöxtur. **mal-i** áhl minnka. **mis-i** áhl vaxa illa.
super-i áhl, **tro-i** áhl vaxa um of. **super-inta**, **tro-inta** of stór (eftir aldri); ofvaxinn. **sur-anta** = **adventiva**.
alt-a hár, stór vexti. **plekto-ajo** kjarr,hrís. **plen-a** fullorðinn, fullþroskaður. **plen-ulo** fullorðinn maður.
volve-ajo vafþráður.
kresp/o *mat* pönnukaka.
krest/o *dýr* 1 kambur (á hana). 2 fjaðraskúfur. 3 (hjál)skúfur. 4 fjallskambur, fjallshryggur. 5 (öldu)hryggur.
sen-igi skera toppinn af, taka toppinn af.
krestomati/o *vís* lesbók, sýnisbók, úrval.

- kret/o** *efn* ste krít, kalk. **-a 1** kalkkenndur. **2** hvítur sem kalk. **-aĵo** kalk, kalsíumkarbónat (sem lyf).
-i áhr kríta.
Kret/o *ldf* Krít (stór grísk eyja í Eyjahafinu). **-a Maro** Krítarhaf.
kretace/o *jar 1* krítartímabil. **2** krítarjarðlög. **-a** krítar-.
kreten/o *læk 1* kretíni, kretíndvergur. **2** fáviti; fábjáni. **-ismo** *læk* fábjánaháttur ásamt dvergvesti.
kreton/o mynstrað baðmullarefni, kreton.
Kreuz/o *per* Kreúsa (konungsdóttir í Kórínþu og brúður Jasons).
krevis/o *áhl 1* springa, rifna sundur. **2** deyja. **-o** rifa, sprunga, brot; sprenging.
-igi sprengja, brjóta í sundur, rjúfa. **ne-igebla** sem getur ekki sprungið.
Krez/o *sag* Krösus.
krezol/o *efn* kresól.
kri/i *áhl* æpa, kalla, hrópa. **-adi** *áhl* æpa oft, hrópa lengi, vera síhrópandi; kveina. **-o** óp, kall.
-ado kall, óp, kvein. **-egi** *áhl* öskra, grenja. **-ego** öskur. **-ema** öskrandi; önglyndur.
-eti *áhl* hvína, hrína, veina. **-isto 1** hljóðabelgur. **2** kallari; götusali. **ek-i** *áhl* kalla upp, hrópa upp.
ek-o kall, upphrópun. **ek-a signo** = **krisigno**. **el-i** *áhr* fara hátt með. **post-i** *áhl* kalla eftir.
pri-i *áhr* tilkynna. **batal-o**, **milit-o** heróp. **ĝoj-i** *áhl* hrópa út af fagnaði. **ĝoj-o** fagnaðaróp, fagnaðarhljóð.
plor-i *áhl* kveina, harma. **plor-oj** harmatölur.
Krianlariko *ldf* Crianlarich (þoppr í Skotlandi).
krib/o = **kripo**.
kriba/ĝo púkk (spil).
kribr/i *áhr* sía, sálda (fast efni). **-ado** síun. **-aĵo** sáldað efni. **-ilo** sía, sáld.
-ileto lítið sáld (notað t.d. í eldhúsi).
kriĉ/i *áhl* ská skrækja.
kriř/o ská kló.
krik/o *tæk lfæ 1* vinda, spil. **2** (í samsettum orðum í læknisfræði) =
krikoido. **kriket/o** *íþr* kriket (knattleikur).
krikoid/o *lfæ* hringbrjósk.
krim/o glæpur, afbrot. **-a 1** saknæmur, glæpsamlegur. **2** sakamála-. **-i** *áhl* fremja glæp.
-eco glæpamennska, ranglæti. **-ego** grimmdarverk, hryðjuverk. **-eto** misgerð, yfirsjón.
-igi láta fremja glæp. **-ulo** glæpamaður, sakamaður. **kun-ulo** glæpanautur, samsekingur.
sen-a saklaus.
Krime/o *ldf* Krím, Krímskaginn.
Krimhild/a *per* Grímhildur.
kriminal/a *lög* glæpa-, saka-, sakamála-. **-igi** lýsa saknæman.
-isto 1 glæpafræðingur. **2** = **kašpolicisto**.
kriminalistik/o glæpafræði.
krin/o ská **1** hrosshár. **2** = **krinum**.
kring/o kringla.
krinoid/oj *dýr* liljustjörnur, sæliljur (*Crinoidea*).
krinolin/o *inn* krínólína.
kriol *tæk* forskeyti sem tákna við lágt hitastig, kæli-, t.d. krioanestezo.
kriofor/o *eðl* frostberi.
kriogenik/o *eðl* kælitækni.
kriolit/o *ste* krýólít.
kriometri/o *eðl* frystimælir.
krioskopio *efn eðl* frystimæling.
krioterapi/o *læk* lághitameðferð.
krip/o *nýy* jata.
kripla/a **1** krepptur, bæklaður, örkumla; örkumlaður. **2** afbakaður. **-aĵo** lýti, galli; bæklun.
-igi kreppta, bækla; örkumla. **2** afbaka. **-igo** örkumlun; afbökun.
-iĝi 1 verða bæklaður, örkumlast. **2** verða afbakaður. **-ulo** örkumla maður.
kript/a torráðinn, leyni-. **-aĵo** dulmálsrit. **el-igi** *áhr* dulráða, ráða.
kript/o 1 grafhvelling. **2** *lfæ* poki. **tonsilaj-oj** eitlupokar.
kripto/ *læk* (forskeyti, einkum notað í læknisfræðiorðum) leyni-, dul-. **-orkideco** launeista, leynieista.
-komunisto leynikommúnisti, laumukommi.
kriptogram/oj *gra* blómleysingjar, gróplöntur.

- krypton/o** *efn* krypton (*Kr*) (*frumefni nr. 36*).
- kryptonim/o** dulnefni.
- kris/o** *inn* malajískur rýtingur.
- krism/o** *kri* vígð olía, krisma.
- krisol/o** *tæk* digull, deigla (= **fandvazo**). **-tenilo** digulshaldari.
- krisp/o** *lfæ* **1** fellingalín. **2** garnhimmufelling. **-a** *gra* liðaður, hrokkinn. **-igi** liða, gára; fella, hrukka.
- iĝi** *ljó* vera í fellingum; verða hrukkóttur; verða gáraður, gárást; kryppplast. (**har**)-**igilo** hárfjárn, hártengur.
- a mento** krossmynta.
- Krist/o** Kristur. **-ano** kristinn maður. **-anaro** kristnir menn, kristni. **-anigi** kristna.
- anismo** kristin trú, kristni, kristindómur. **-arbo** jólatré. **-nasko** jól.
- naska rozo** jólarós (= **nigra heleboro**). **-naskinsulo** *ldf* Jóláey.
- kontraŭ-ana** andstæður kristindóminum. **pra-anismo** frumkristni. **sen-anigi** afkristna.
- kristal/o** *ste* **1** kristallur. **2** tært vatn. **-a** **1** kristalls-. **2** tær eins og kristallur, kristaltær; skír.
- aĵo** kristallaefni. **-igi** kristalla. **-iĝi** kristallast. **-iĝo** kristalsmyndun, kristöllun. **-oido** kristallingur.
- ujo** ílát til að mynda kristalla í. **el-iĝi** kristallast, mynda kristalla. **re-igi** endurkristalla.
- pseŭdo-o** *ste efn* óeðlilegur kristallur.
- kristalin/o** *lfæ* ljósbrjótur (í auga). **-a sklerozo** *læk* ljósbrjótshersli.
- kristalograf/o** *vís* kristallafræðingur. **-io** kristallafræði. **-ia** kristallafræði.
- kristaloz/o** *efn* sakkharín.
- Kristian/o** *per* Kristinn, Kristján.
- Kristiana** *per* Kristjana.
- kristiani/o** *ípr* Kristjáníusveifla.
- Kristiani/o** Kristjánía (fyrirverandi heiti Oslóar).
- Kristin/o** *per* Kristín.
- Kristofor/o** *per* Kristófer. **-herbo** munkaber.
- Kriŝn/o** *trú* Krisna (áttunda holdgerving guðsins Vishnu samkvæmt hindúasið).
- kriteri/o** auðkenni, einkenni. **kriticismo/o** = **kritikismo**.
- kritik/i** *áhr* 1 dæma (rit), gagnrýna. **2** finna að, fetta fingur út í. **-o** **1** listdómur; ritdómur; gagnrýni. **2** aðfinnsla. **-e** **1** glögglega. **2** af gagnrýni. **-ado** gagnrýni. **-anto** ádeilumaður.
- ebla** ámælisverður, aðfinnsluverður. **-ema** aðfinnslusamur. **-ismo** *hei* gagnrýnisstefna.
- isto** **1** gagnrýnandi; ádeilumaður. **2** (rit)dómari. **art-isto** list(gagn)rýnandi.
- mem-o** sjálfsgagnrýni. **sen-a** trúgjarn; ógagnrýninn, gagnrýnislaus.
- kriz/o** *læk* **1** sóthvörf, sóttbrigði, sóttitafall. **2** kreppa, vandræði. **3** tímamót, hvörf.
- a** *læk eðl* tvísýnn; viðsjárverður. **-a aĝo** tíðabrigði, tíðahvörf (= **klimaktero**).
- a temperaturo**, **-a punkto** markhiti, markhitastig. **-eco** tvísýni. **-iĝi** verða tvísýnn. **-okaza** neyðar-.
- krizalid/o** *dýr* **1** púpa. **2** púpuskeið.
- krizantem/o** *gra* prestafífill (*Chrysanthemum*).
- Krizip/o** *per* Krýsippos (stóískur heimspekingur).
- krizoberil/o** *ste* krýsóberýl.
- krizokal/o** *efn* selsengull.
- krizolit/o** *ste* krýsólít.
- krizomel/o** = **orskarabo**.
- krizop/o** *dýr* gullauga (*Chrysopa*).
- krizopraz/o** *ste* ljósgrænn glerhallur.
- Krizostom/o** *per* Krýsostomos.
- kroat/o** *per* K., Króati, Króatíumaður. **K-io**, **K-ujo** *ldf* Króatía. **serbo-** **-a** serbó-króatískur.
- serbo-** **-a** **lingvo** serbó-króatíska.
- kroĉi** *áhr* **1** hengja (á krók eða snaga). **2** krækja, krækja saman. **3** grípa. **-ado** það að krækja.
- iĝi** hengja sig (á krók eða snaga), festast. **-ilo** snagi; krókur. **al-i** *áhr* láta loða (al = við).
- al-iĝi** loða (al = við), loða saman. **de-i** *áhr*, **mal-i** *áhr* krækja frá; taka af krók.
- invit-i** *áhr* abbast upp á (einkum um portkonu). **okul-a** áberandi.
- buton-ilo** hanskahneppari; skóhneppari, stígvélahneppari. **-triki** = **kroĉeti**.
- kroĉet/i** *áhr* hekla. **-(ad)o** hekl. **-aĵo** heklað efni. **-ilo** *klæ* heklunál.
- kroket/o** *ípr* krocket.

- krokiz/i** *áhr* rissa upp. **-o** rissmynd.
- krokodil/o** *dýr* krókódill (*Crocodylus*). **-a** krókódíls-, krókódíla-. **-aj larmoj** krókódílatár, hræsnítár.
- i** *áhl* tala á móðurmáli í hópi esperantista.
- krokus/o** *gra* krókus, dverglilja (*Crocus*).
- krom** *mfr* **1** (í neikvæðum setningum) auk, fyrir utan. **2** (í jákvæðum setningum) nema.
- a** auka-, viðbótar-. **-e** í viðbót. **-diri** *áhr* bæta við. **-edzino = kromvirino**. **-folio** aukablað.
- informo** aukaupplýsingar. **-linio** aukalína. **-pago** viðbótarumbun, viðbótararður, bónus.
- persono** aukamaður. **-seĝo** aukasæti. **-signo** formerki, tónflutningsmerki. **-virino** hjákona.
- krom/o** *efn* króm (*Cr*) (*frumefni nr. 24*). **-a = kromaĵa, kromoza**. **-aĵa, -oza** króm-.
- i** *áhr* **1** krómhúða, króma. **-ita ŝtalo** krómstál. **2** krómsúta. **-ita ledo** krómleður. **-ato** krómat.
- atacido** krómsýra. **-oflavo** krómgula, krómgulur litur. **-oklorido** krómklóríð. **-okombinaĵoj** krómsambönd.
- bi-ato, di-ato** díkrómat. **bi-ata acido** díkrómatsýra.
- kromat/a** *eðl tón* krómatískur. **-aj koloroj** rofalitir.
- kromatin/o** *efn líf* krómatín, litni.
- kromatografi/o** *efn* litskiljun. **-a** litskiljunar-.
- kromleĥ/o** *vís* (hringur uppréttra steina frá forsögulegum tíma).
- kromo/** *vís* (forskeyti) lit-.
- kromofotografi/o** litmyndun.
- kromolitografi/o** litprentun.
- kromosfer/o** *stj* lithvolf.
- kromosom/o** *líf* litningur, krómósóm, litþráður.
- Kromvel/o** *per* Cromwell.
- kron/o** **1** kóróna. **2** krans, sveigur. **3** krúna. **4** króna. **meti la -on al klára**.
- i** *áhr* **tæk** **1** krýna, kóróna. **2** skreyta. **3** fullgera. **-ado** krýning. **-aĵo** tannkróna.
- eto** **1** lítil kóróna. **2** meydómur. **sen-igi** **1** afkrýna. **2** skera toppinn af.
- glor-o** geislabaugur, geislaljómi, dýrðarljómi.
- Kron/o** **1** *god* Krónos. **2** *stj* Kórónan (heiti tveggja stjörnumerka): **-o Boreala** Norðurkórónan. **-o Aŭstrala** Suðurkórónan.
- kronaksi/o** *líf* viðbragðstími.
- kronik/a** *læk* langvinnur, hægfara.
- kronik/o** **1** annáll; króníkubók, árbók. **2** dagbók (blaðs). **-i** *áhr* skrá. **-isto** **1** annálaritari, annálsritari. **2** dagbókarritari, dægurmálaritari (blaðs).
- kronograf/o** skeiðklukka.
- kronologi/o** tímatal; tímatalsfraedi. **-a** tímatal-**-a ordo** tímaröð.
- kronometr/o** sæúr, skipsklukka; tímamælir (nákvæmur). **-i** *áhr* mæla tímann (hárnákvæmt).
- io** tímamælingafræði. **-ia** tímamælinga-. **-isto** tímavörður; eftirlitsmaður með vinnutíma.
- krop/o** *dýr* **1** sarpur. **2** skjaldkirtill. **-ŝtopi** *áhr* troða upp í sarp (gæsar). **post-o** fóarn.
- krosopterig/oj** *dýr* skúfuggar, holduggar (*Crossopterygii*).
- krotal/o** *dýr* skellinaðra, skröltormur (*Crotalus*) (= **sonserpento**).
- kroton/o** *gra* króton (*Croton tiglium*). **-oleo** krótonolía.
- krotonat/o** *efn* krótonat. **-a acido** krótonsýra.
- kroz/i** *áhl* sig slaga, sigla fram og aftur. **-ado** beitisigling. **-isto** sig beitiskip. **batal-isto** slagbeitiskip.
- helpa -isto** vopnað kaupskip. **-oŝipo = krozisto**.
- kruc/o** *trú sag kri* kross. **-a** **1** krossmyndaður, krosslaga, kross-. **-a militiro** krossferð. **2** úrslita-.
- e** í kross, þversum. **-e nuligi** krossa yfir, strika út. **-i** *áhr* líf **1** krossleggja. **2** skera; fara yfir. **3** kynblanda.
- ado** **1** það að skera; það að fara yfir. **2** krosslegging. **3** kynblöndun.
- aĵo** **1** skurður; staður þar sem tvær götur skerast. **2** kynblendingur. **-igi = kruci**.
- iĝi** **1** skerast. **2** kynblandast. **-iĝo** **1** skurður. **2** kynblöndun. **3 = kruciĝejo**. **-iĝejo** krossgata, vegamót.
- isto** krossfari. **-umi** *áhr* krossfesta. **-umado** krossfesting. **de-igo** það að taka ofan af krossi.
- dis-i** *áhr* breiða út í krossmynd. **inter-iĝo** *lfæ* víxl. **faden-o** *ljó* þráðkross. **fenestro-o** byg gluggakross.
- hok-o** *fél* þórshamar, hakakross. **ŝpat-o** sig akkerisfleinn.
- tref-iĝo** *umf* slaufugatnamót, mislæg gatnamót. **turn-o** *umf* hverfigrind (í hliði), hliðkross.
- kruciferac/oj** *gra* krossblómaætt (*Cruciferae*).
- krucifiks/o** róða, róðukross.

kruĉ/o krukka, kanna; skjóla; krús. **akvo-o** vatnskanna. **kaf-o** kaffikanna. **ole-o** olíukrús. **te-o** tekanna. **varmo-o** heitavatnsdunkur. **vin-eto** vinkanna.

krud/a 1 óunninn, óverkaður, óræktaður. 2 hrár. 3 hrjúfur, ópýður, stirður, grófur. 4 hráslagalegur. 5 ruddalegur, klúr, svakafenginn, óheflaður. **-aĵo mat** 1 hráefni. 2 ósoðinn ávöxtur; hrátt grænmeti. 3 klúryrði. **-eco** grófleiki, hrjúfleiki; þroskaleysi. **-ulo** dóni, rusti, labbakútur. **mal-a** fágaður, unninn, verkaður.

kruel/a grimmur, grimmilegur, grimmdar-. **-aĵo** grimmdarverk. **-eco** grimmd. **-ulo** grimmdarseggur.

krumpet/o skonsa.

kruor/o lfæ blóðhlaup; blóðstorka.

krup/o læk barkahósti.

krupier/o féhirðir við spilaborð.

krur/o lfæ fótur, fótleggur. **-a** fótleggs-. **-ingo** 1 legghlíf. 2 leðurlegghlíf (hestamanns).

-umo 1 buxnaskálm. 2 bolur, leggur. **-kruce** með krosslagða fætur.

inter-igi sitja klófvega á, setjast klófvega á. **unu-a** einfættur. **kurba-a** hjólbeinóttur, hjólfættur.

krust/o mat tæk læk 1 skorpa, skel. 2 hrúður. 3 skurn. **-aĵo mat** pæskorpa. **-eca** skorpu-, skorpukenndur.

-eto mat steikt flaga. **-iĝi** storkna. **-iĝo efn rtæ** storknun. **-uloj** dýr skeldýr (*Crustacea*).

en-i áhr setja skorpu á. **en-aĵo** umgjörð, greyping. **kaldron-o efn** gjall. **pan-o** brauðskorpa.

ter-o jar jarðskorpa.

krustac/oj = krustuloj.

krut/a brattur. **-aĵo** brött hlíð. **-eco** bratti, brattleiki. **inter-ejo** klif, gil, gjá, skarð. **mal-a** aflíðandi.

kruzejr/o cruzeiro (brasilísk mynt).

Ksant/o sag Ksantusfljót (í Lykíu). 2 = **Skamandro**.

ksanti/o gra krókajurt (*Xanthium*).

ksantin/o efn xanþín (niturbasi sem er að finna í dýravef).

Ksantip/o per Xanþippos. **-ino** 1 Xanþippa (eiginkona Sókratesar). 2 **k-ino** kvenvargur.

ksantofil/o efn lútín, lúteín.

ksantom/o læk -ozo spikildi.

ksantosom/o gra lindablóm (*Xanthosoma*).

Ksaver/o per Xaveríus.

ksen/o læk aðkomuefni, aðskotaefni. **anti-o** mótefni (= **antikorpo**).

ksenartr/oj dýr tannleysingjar (*Xenarthra*).

ksenofob/o útlendingahatari. **-io** útlendingahatur.

Ksenofon/o per Xenofón.

ksenon/o efn xenon (*Xe*) (*frumefni nr. 54*).

Kserks/o per Xerxes.

kseroderm/o læk húðpurrrkur.

kserofit/o gra þurrlendisgróður.

kseroftalmi/o læk augnkríma, augnþurrrkur.

kserografi/o pre ljósritun.

ksi mfr ksi, 14. bókstafur gríska stafrófsins (Ξ, ξ).

ksifi/o dýr sverðfiskur (*Xiphias*) (= **spadfišo**).

ksifoid/o lfæ flagbrjósk.

ksilem/o gra viðarefni.

ksilen/o efn xýlen (eitraður eldfimur vökvi notaður til framleiðslu litarefna). **orto-o** ortó-xýlen, o-xýlen. **meta-o** meta-xýlen, m-xýlen. **para-o** para-xýlen, p-xýlen.

ksilofon/o tón xýlófónn (hljóðfæri).

ksilograf/o tréskeri, tréskurðarmaður, tréstungulistamaður. **-i áhr** skera í tré (til prentunar).

-io tréstunga, tréskurðarlist (= **lignogravuro**).

ksiloz/o efn tréskykur.

Ksiridacoj gra mýragullsett (*Xyridaceæ*).

k.t.p., ktp mfr = kaj tiel plu og svo framvegis.

ku/o mfr kú (heiti latneska bókstafsins q).

Kuala-Lumpur/o ldf Kúala Lúmpúr (höfuðborg Malasíu).

kub/o 1 mat teningur. 2 *stæ* þriðja veldi, þríveldi; þríveldistala. **-a** 1 *stæ* tenings-. 2 rúm-. 3 þríveldis-.

-a metro rúmmetri. -a radiko príveldisrót. -i áhl hafa (einhverja eininga) rúmtak. -igi 1 hefja í þriðja veldi. 2 reikna rúmtak (e-s). -ismo fag kúbismi. -isto kúbisti. -oido teningsbein. **jet-o** teningur.

Kub/o *ldf* Kúba. -a kúbanskur, kúbverskur. -ano Kúbani, Kúbumaður, Kúbverji.

kubeb/o *gra* sætþipar (*Piper cubeba*).

kubut/o 1 *lfæ* olnbogi. 2 *her tæk* bugða. -a olnboga-. -i, -umi áhl olnboga sig.

kudr/i áhr sauma. -o 1 saumur, saumfar. 2 = **kudrado**. -adi áhr áhl vera að sauma. -ado saumar, það að sauma. -ajo saumar, saumaskapur. -ejo saumastofa. -ero nálspor. -ilo saumnál. -ilego dragnál. -istino saumakona. -arto klæðskeraiðn. -olinio saumur. -omašino saumavél. al-i áhr festa (al = í). duon-i áhr þræða saman. en-iligi þræða gegnum nál. kun-i áhr sauma saman. kun-o saumur (einkum á sári). mal-i áhr spretta upp (saum). re-i áhr sauma aftur. sen-a saumlaus. drat-ilo tæk heftari. pret-ita tilbúinn (um klæðnað).

kuf/o *gra* 1 húfa, kvenhúfa. 2 *lfæ* líknarbelgur, sigurkufl, fósturhimna. **ruĝ-ulineto** Rauðhetta (= **la Ruĝa Ĉapeto**).

kugl/o kúla, byssukúla. -ego fallbyssulóð, fallbyssukúla. -etaĵo hagl (í byssu), blýhagl. -ingo skothylki. -sen-a pafo púðurskot. spur-o glóðarkúla. fajrostreka -o = spurkuglo. rul- kúlulega.

kuir/i áhr sjóða (mat), elda. -a 1 elda- 2 matreiðslu-, sem lýtur að matreiðslu. -o matreiðsla, eldun. -adi áhr matreiða, stunda matargerð. -ado matreiðsla, matartilbúningur. -ajo réttur, (soðinn) matur. -ejo eldhús. -eja eldhús-. -igi verða soðinn. -ilo eldunartæki. -isto matsveinn, matreiðslumaður, kokkur. -istino eldastúlka. -arto matreiðslulist. ĉef-isto yfirmatsveinn, yfirmatreiðslumaður. fuš-isto lélegur kokkur.

bol-i áhr sjóða. vapor-i áhr gufusjóða.

kuk/o kaka. -ajo terta. -ejo kökugerð. -isto kökubakari. frit-o = benjeto. pan-o eggjabrauð. miel-o hunangskaka. spic-o piparkaka. pat-o = krespo. plat-o flatbrauð. pot-o = babao. puf-o rjómabolla. spongo-o savoja-kexkaka (= savojbiskvito). šaum-o = meringo. tavol-o lagkaka.

Kukinsul/oj *ldf* = **Kuk-Insularo**.

Kuk-Insular/o *ldf* Cookseyjar.

Ku-Kluks-Klan/o Ku Klux Klan.

kukol/o *dýr* gaukur (*Cuculus*).

kuku/i áhl gauka, kvaka (eins og gaukur).

kukum/o *gra* 1 agúrka, gúrka. 2 gúrkuplanta (*Cucumis (sativus)*). -eto (lítil) gúrka, sýrð gúrka.

Kuku-Nor/o *ldf* Koko-nor (haf).

kukurb/o *gra* grasker (*Cucurbita*). -acoj graskersætt, graskeraætt, graskerjaætt (*Cucurbitaceæ*).

kul/o *dýr* mýfluga, mý (*Culex*). -edoj moskítóflugur (*Culicidæ*). -vualo flugnanet.

kulak/o rússneskur sjálfstæður bóndi.

kulas/o *her tæk* 1 afturhluti (byssu). 2 strokklok. -bloko botnstykki, lás (á byssu). -riglilo lásbolti (á byssu). -šargá pafilo afturhlaðin byssa, afturhlaðningur.

kuler/o skeið. -ego skeið, ausa, sleif. -eto teskeið. kaf-o kaffiskeið. sup-o matskeið, súpuskeið. te-o teskeið.

kuli/o (á Indlandi og í Kína) burðarkarl, daglaunamaður, verkamaður.

kulinar/a matreiðslu-, matargerðar-. -a scienco matreiðslufræði.

kulis/o 1 tjald, baktjald (á leiksviði). 2 (í kauphöll) frímargaður. en la -o bak við tjöldin.

kulm/o *gra* 1 hálmstrá. 2 = **kulmino**. sen-igi hreinsa (skorinn akur).

kulmin/o *stj* 1 hámark, hæsta stig. 2 toppur, tindur, hábrún. 3 háganga. -a hámarks-, efsti.

-i áhl ná hámarki, ná hátindi.

kulminaci/o = **kulmino**.

kulomb/o eðl kúlomb (mælieining, er svarar til þeirrar rafhleðslu sem eins ampers straumur gefur í eina sekúndu). -ometro eðl rafhleðslumælir.

kulot/o *inn* 1 pokabuxur; hnébrók. 2 stuttbuxur. **jup-o** buxnapils. **led-o** leðurhosa. **sport-o** stuttbuxur.

kulp/a sekur. -o last, afbrot, misgerð. la -o estas via það er þér að kenna. -i áhl vera sekur, vera um að kenna. -eco lastvirði; sekt. -igi ásaka, lasta; ávíta, saka, kenna um. -igi láta sér á verða. -ulo sökudólgur; sakborningur. -atesto sönnun, vitni, vitnisburður. kun-ulo samsekingur. re-igo ítrekun afbrots. re-iginto síbrotamaður. sen-a saklaus, lastvar. sen-igi afsaka, sanna sakleysi (e-s). **sinmem-igo** sjálfásökun. **mia-e** mín vegna.

- kult/o** 1 helgisiðir, guðsdýrkun, kirkjusiðir. 2 dýrkun. -a helgisiða-, dýrkunar-. -i áhr dýrka, tilbiðja, tigna.
- kultivi/i** áhr rækta, yrkja. -o, -ado ræktun, rækt. -aĵo ræktaðar jurtir. -ebla ræktanlegur. -ejo ræktunarfjörð.
- isto ræktunarmaður, jarðyrkjumaður. -atoro ræktunarvél. **sen-ejo** akur sem liggur í tröð.
- motor-ado** vélrækt. **ter-o** = **kultivado**. **vinber-isto** vinyrkjumaður.
- kultivar/o** bún afbrigði.
- kultur/i** áhr lfe 1 rækta. 2 kynbæta. 3 mennta. -o lfe læk 1 rækt, ræktun. 2 kynbætur. 3 menning, mennt. 4 gerlarækt. **korpa -o** líkamsrækt. -a menningar-. -aĵo ræktaðir gerlar. **sen-a** ómenntaður, ósiðaður.
- agro-o** akuryrkja, jarðrækt, landrækt. **arbar-o** skógrækt. **ĝarden-o** garðrækt, garðyrkja.
- sango-o** læk blóðræktun.
- kulvert/o** byg vegarræsi, lokaður stokkur undir vegi. **tub-o** byg pípa undir vegi til að veita burt vatni.
- kumarin/o** efn kúmarín.
- kumin/o** gra kúmen (*Cuminum (cyminum)*), kúmenjurt (sbr. **karvio**).
- kumis/o** hryssumjólk.
- kumul/i** áhr lög hrúga saman. -ado samhrúgun.
- kumulus/o** veð bólstraský, bólstrar, klakkar, skýjabakki.
- kun mfr** 1 ásamt með, með. 2 við. (*Ath*. Ekki má nota **kun** í merkingunni **per**. **Kun** táknar aldrei tæki.)
- e saman, ásamt. -e - ásamt með. -a sameiginlegur. -aĵo sameining; safn. -eco sameiginleiki.
- igi sameina. -igi la brovojn hleypra brúnum. -igo sameining. **sur-igi** tæk skara.
- iĝi sameinast, vera saman, renna saman. -iĝo samvöxtur, samruni. -ulo félagi, lagsmaður.
- ĉi-** -e hér með, með þessu, hjálagt. **mal-e** út af fyrir sig; afsíðis. **ne-igebla** ósamrýmanlegur, ósamkvæmur.
- seks-iĝi** hafa samræði við, samræðast. **seks-iĝo** samræði, samfarir. -agado sameiginlegur verknaður.
- batali áhl berjast saman. -disĉiplo samlærisveinn, annar lærisveinn, hinn lærisveinninn.
- ekzisti áhl búa saman, vera saman, vera á sama stað og tíma. -labori áhl vinna saman, vinna með öðrum.
- ligi tengja saman. -meti setja saman. -militi áhl vera saman í ófriði.
- okazi áhl vera samtímis, gerast á sama tíma. -porti áhr taka með sér, vera með (e-ð).
- preni áhr taka með sér. -puŝi áhr troða saman. -regado sameiginleg yfirráð.
- sidi áhlsitja saman, setjast með. -sido fundur. -tara með umbúðum. -veni áhl koma saman.
- veno samkoma, fundur. -verki áhr semja sameiginlega. -vojaĝanto förunautur.
- Kunegund/a** per Kúningúnd.
- kuniki/o** dýr kanína (*Lepus cuniculus*). -aĵo kanínukjöt. -ejo kanínubú; kanínugarður.
- Kunlun/o** ldf Kunlunfjöllin, Kunlun-Shan.
- Kunoniacoj** gra vagnviðarætt (*Cunoniaceæ*).
- Kuomintang/o** Kuomintang (kínverskur stjórn málaflakkur sem Sun Yat Sen stofnaði).
- kup/o** blóðhorn, koppur.
- kupe/o** vagnklefi.
- kupeli/i** áhr efn (um gull eða silfur) hreinsa, skíra. -ado hreinsun, skíring. -ujo hreinsunarker.
- kuperoz/o** læk húðroði í andliti, rósroði, brennivínsnef (= **rozacea akneo**).
- Kupid/o, Kupidon/o** goð Kúpídó (ástarguð).
- kupli/i** áhr tæk útv eðl 1 tengja, tengsla. 2 para saman (til æxlunar), láta maka sig. 3 = **kluĉi**.
- o, -ado tæk eðl 1 festing, tengsl. 2 tenging. 3 það að para (saman). 4 = **kluĉo**. **reaga -o** = **reakcio**.
- ilo tengsl, kúpling. **ĉen-ado** keðjutengsl. **mal-i** 1 áhr losa sundur. 2 leysa.
- kupoks/o** = **kaŭpokso**.
- kupol/o** her 1 hvolfþak, hvolf. 2 hjálmhvolf.
- kupon/o** 1 vaxtamiði, arðmiði. 2 klippimiði, afklippingur; matarmiði. **respond-o** alþjóðasvarmerki.
- kupr/o** bib efn 1 kopar, eir (*Cu*) (*frumefni nr. 29*). 2 (í biblíunni) brons.
- a 1 kopar-, eir-. 2 eins og kopar á lit, koparlitur. -i áhr klæða kopar. -ado koparhúðun. -aĵo koparhlutur.
- ero koparpeningur. -isto koparsmiður. -ito eiroxíð.
- kur/i** áhl 1 hlaupa; þjóta. 2 renna. 3 líða. -o 1 hlaup. **en -o** 1 á hlaupum. 2 rennsli. -ado hlaup, rennsli.
- adi áhl vera að hlaupa. -anta nútíma-, iðulegur; líðandi. -egi áhl geysast áfram, flýta sér.
- ejo íbr 1 hlaupabraut. 2 skeiðbraut. 3 flu flugbraut. -igi 1 hleypra. 2 elta. 3 breiða út. -isto sag hlaupari.
- al-i** áhl hlaupa til, hlaupa að. **antaŭ-a** undanfara-, boðandi. **dis-i** áhl hlaupa í allar áttir. **dis-igi** tvístra.
- ek-i** áhl fara að hlaupa. **el-i** áhl hlaupa út; renna niður. **en-i** áhl hlaupa inn.
- for-i** áhl flýja, strjúka; koma ekki á; líða hjá. **for-o** flótti. **kun-i** áhl hlaupa saman.
- laŭ-i** áhr hlaupa eftir (e-u). **post-i** áhr elta. **post-o** elting, eftirför. **preter-i** áhr renna fram úr, hlaupa fram úr.
- preter-a** sem líður fljótt framhjá. **preter-e** lauslega. **re-anta** lfae læk 1 afturkomandi; ítrekaður.

2 re-anta febro rykkjasótt. **tra-i áhr 1** hlaupa í gegnum; renna í gegnum. **2** fara yfir. **trans-i áhl 1** renna yfir, skreppa yfir. **2 her** (um hermenn) strjúka. **glit-i áhl** fara á skautum, renna sér á skautum. **vet-o** kapphlaup; kappreið; kappróður. **Kupresacoj gra** einisætt (*Cupressaceæ*). **kurac/i áhr** lækna, græða, veita læknishjálp. **-ado** lækni meðferð. **-ato** sjúklingur (í meðferð). **-ejo** heilsuhæli. **-ilo** lækning, lyf, meðal. **-isto** lækni. **-istaro** læknalið, lækna (á einum stað, bæ, o.s.frv.). **-arto** lækningafræði. **-oservo** heilsugæsla. **ne-ebla** ólæknandi. **best-isto** dýralæknir. **kuraca/o** appelsínulíkjör. **kuraĝ/a** hugrakkur, hugprúður, djarfur, áræðinn. **-e** djarflega. **-o** dirfska, hugrekki, hugprýði, kjarkur. **-i áhr** þora, dirfast, hafa kjark. **-igi** telja hug í, uppörva, hvetja, eggja; gera djarfán, veita hugrekki. **-iĝi** styrkjast, verða hugrakkur. **-ulo** hraustur maður. **mal-a** ragur, huglaus. **mal-ulo** raggeit. **ne-a** hræðslugjarn. **re-igi** telja kjark í. **sen-a** hugsjúkur, kjarklaus, huglaus. **sen-igi** draga kjark úr. **nesen-igebla** óbugandi, óviðráðanlegur. **sen-ulo** raggeit, óþokki. **kurar/o** vís kúrare. **-izo 1** kúrareitrun. **2** kúrarenotkun. **kuratelo = kuratoreco.** **kurator/o** lög per **1** fjárhaldsmaður. **2** forráðamaður. **3** safnvörður. **-eco 1** vernd, fjárhaldsmennska. **2** forráð, umsjón. **3** safnvarðarembætti. **kurb/a** boginn. **-o stæ vís eðl 1** bogalína. **2** ferill, kúrfa. **kloŝforma -o** bjölluferill. **karakteriza -o** kenniferill. **-ajo** beygja. **-eco** bugða, beyging. **-igi** beygja, sveigja. **-iĝi** beygjast. **-iĝo** bugða, beygja. **-iĝema** bugðóttur, krókóttur. **sen-igi** rétta við, jafna, slétta. **nivel-o** hæðarlína. **kurd/o** per Kúrdi. **-a** kúrdiskur. **K-io, K-ujo** ldf Kúrdistan. **kurent/o eðl** (raf)straumur. **alterna -o** riðstraumur. **altfrekvenca -o** hátíðnistraumur. **kontinua -o** jafnstraumur. **magnetiga -o** segulmagnandi straumur. **portanta -o** fja burðarstraumur. **-oelemento** fja straumgjöf. **-intenso** straumstyrkur. **-okulmino** rtæ straumhámark. **kirlo-o** hvirfilstraumur. **vok-o** fja kallstraumur. **kuret/o** læk skafa, skröpunartól (líffæra). **-i áhr** skrapa, skafa út (t.d. leggöng). **-ado** skröpun. **Kuri/o** per Curie. **-terapio** læk Curie-lækningar. **kuri/o** per kap **1** kúría, páfastjórn, páfahirð, páfaráð. **2** (í Róm) hús öldungadeildarinnar. **3** undirdeild ættkvíslar (há Rómverjum). **kurier/o 1** hraðboði. **2** (í tafl) biskup. **-a** sag hraðboða-. **-ŝipo** póstskep. **Kuril/oj** ldf Kúríleyjar. **kurioz/a** skringilegur, skrytinn, kynlegur. **-ajo** undarlegur hlutur, merkilegur hlutur. **-ajisto** safnari sjaldgæfra hluta. **kurium/o** efn kúrium, kúrín (*Cm*) (*frumefni nr. 96*). **kurkuli/o** dýr ranabjalla (*Curculio*). **kurkum/o** gra gullinrót, túrmerik, kúrkúma (*Curcuma*). **kurl/o = numenio.** **Kurland/o** ldf Kúrland. **Kuroŝi/o** ldf Kuroshio-straumur. **kurs/o 1** námskeið. **2** leið, stefna. **3 = kurzo.** **-adi áhl 1** fara, ganga. **2** (um peninga) vera í umferð. **-ano** námsmaður, þátttakandi í námskeiði. **el-igi 1** vikja frá stefnunni. **2** taka úr umferð. **en-igi 1** senda á leið. **2** setja í umferð. **kursiv/o** skáletur. **-e** með skálettri. **-igi** skáletra. **kurt/a** nýy stuttur, skammur. **-aj ondoj** stuttbylgjur. **-egaj ondoj** mjög stuttar bylgjur. **ultra-aj ondoj** örbylgjur. **kurtaĝ/o** ver miðilsþóknun, umboðslaun. **kurten/o 1** gluggatjald; rúmtjald; forhengi. **2** fortjald; tjald. **-i áhr** útbúa með tjöldum. **fer-o** sag jártjald. **flank-o** hliðartjald. **lat-o** rimlatjald. **pordo-o** dyratjald. **rul-o** rúllugardína. **kurtin/o** her hula. **kuruk/o** dýr gerðissöngvari (*Sylvia curruca*). **kurvimetr/o** beygjumælir. **kurz/o** ver gengi, gangverð; verðlag, verð. **eksterborsa -o** gengi utan kauphallar. **oficiala -o** opinbert gengi, opinbert verð. **-altigo** gengishækkun. **-ofalo** gengislækkun, verðlækkun. **-okvoto** gengisskráning. **sen-a** óskráður (í kauphöll).

kusen/o 1 koddi, svæfill, sessa. 2 kantur, brún (á knattborði). **-ego** dúnsæng. **-eto** 1 lítill koddi 2 prjónakoddi, nálakoddi. 3 púði. **-tego** koddaver. **kap-o** höfuðkoddi, koddi (einkum í rúmi).
kusinet/o tæk lega (í vél).
kuskus/o mat kúskús.
kuskut/o gra hörhálmur (*Cuscuta*).
kusp/i áhr hrukka, brjóta (óeðlilega), verpa; ýfa. **-o stæ hús** 1 hrukkun. 2 broddur, oddur; horn. **-a** yddur, oddmyndaður, oddlaga.
kuspid/o lfæ hnúður (á jaxli).
kustard/o = **kremajo**.
Kuŝ inn Eþíópía (heiti notað í biblíunni).
kuŝ/i áhl liggja. **-a** liggjandi. **-ado** það að leggjast, það að hvílast. **-ejo** 1 hvíla, ból; bæli, greni. 2 grundvöllur. 3 (ár)farvegur. 4 lag. **-ema** slappur, latur, iðjulaus. **-emulo** letingi, svefnpurka.
-igi leggja. **-iĝi** 1 leggja sig; leggjast. 2 falla. **-ujo** 1 botn. 2 (jarðar)lag. **kun-anto** rekkjunatur.
sub-i áhr liggja undir. **tombo-i** áhl liggja, hvíla (í gröf).
kut/o sag brynþjörg. **maŝ-o** hringabrynja.
kutik/o gra lfæ húð, skinn, himna (á dýrum og jurtum).
kutim/i áhl vera vanur. **-o** venja, siður, vani. **-a** venjulegur. **-e** venjulega. **-igi** venja.
-iĝi, **al-iĝi** venjast. **al-iĝo** læk 1 þol, nautnarþol. 2 það að venjast. **de-igi** venja (**je** = af).
de-iĝi, **mal-i** áhl verða afvanur, verða óvanur. **eks-a** úreltur, genginn úr gildi.
ekster-a óvenjulegur, óvanalegur. **kontraŭ-a** óvenjulegur. **ne-a** óvenjulegur.
kutireakci/o læk húðarviðbragð.
kutr/o sig skúta, kúttur.
kuv/o ker, bali. **-ego** stórt ker, geymir. **-eto** skál. **ban-o** baðker. **bapt-o** skírnarfontur. **lav-o** þvottabali.
Kuvajt/o ldf Kúveit (land við strönd Persaflóa).
kuz/o bræðrungr, systrungr, frændi. **-ino** bræðrunga, systrunga, frænka.
kvadrant/o stæ hringstjórðungur.
kvadrat/o her 1 rúm ferhyrningur, ferningur. 2 stæ annað veldi. 3 pre áletrað stykki.
latina -o rómverskt kvaðrat. **-a** 1 fernings-. 2 fer-, t.d. **-a metro** fermetri. 3 í öðru veldi.
-a ekvacio annars stigs jafna. **-a radiko** kvaðratrót, ferrót. **-i** áhr skipta í ferninga, ferskeyta.
-igi 1 höggva kant á, höggva ferstrendan. 2 hefja upp í annað veldi.
kvadratur/o 1 stæ ferskeyting. 2 stj þverstaða. **-a eðl** veð ferskeyttur.
kvadriiceps/o lfæ ferhöfði.
kvadril/o inn (franskur) ferdans.
kvadriliard/o kvaðrilljarður (10²⁷). **-ono** kvaðrilljarðasti hluti.
kvadrilion/o stæ 1 kvaðrilljón (10²⁴) (= **kvariliono**). 2 (í Bretlandi og Bandaríkjunum) = **duiliardo** (10¹⁵).
-ono kvaðrilljónasti hluti.
kvadrirem/o inn forngrískt herskip með fjórum áraröðum.
kvadrupleks/a (um ritsímakerfi) kvaðrúplex-.
kvak/i áhl (um froska og endur) kvaka, kvakka. **-ado** kvak, kvakk.
kvaker/o kvekari. **-ismo** kvekaratrú.
kvalifik/i áhr mfr 1 hæfa, gera hæfan. 2 skýra, skilgreina. **-ita** menntaður, hæfur. **-o** hæfileiki; menntun.
-a (um lýsingaröð) sem kveður nánar á um (nafnorð).
kvalit/o 1 eiginleiki. 2 gæði. 3 eðli. 4 tegund. **-a** 1 eðlis-. 2 = **kvalifika**. **alt-a** frábær, ágætur; fingerður.
son-o eðl fja hljóðeðli.
kvankam mfr þótt, þó að; en þó.
kvant/o stæ megin, magn, mæld, mergð, þyngd, tala, fjöldi. **-a** mfr stærðar-, fjölda-.
-eca mikilleiks-, stærðar-, fjölda-. **-eco** mikilleikur. **elektro-o** eðl rafeindamagn.
materi-o eðl efnismagn. **morbo-o** læk töl sjúkratala. **morto-o** læk töl dánartala.
nasko-o læk töl fæðingartala.
kvantum/o eðl 1 skammtur, mæld. 2 = **bosono**. **lum-o** = **fotono**. **-meĥaniko** skammtaflfræði.
-nombro skammtatala. **-teorio** skammtafræði, skammtakenning. **energi-o** orkuskammtur.
gama-o gammaskammtur, gammaútgeislunarskammtur, gammaögn.

kvar fjórir. **-a** fjórði. **-e** í fjórða lagi. **-o** fernd, ferna. **-iliardo** kvaðrilljarður (10^{27}). **-iliardono** kvaðrilljarðasti hluti. **-iliono** kvaðrilljón (10^{24}). **-ilionono** kvaðrilljónasti hluti. **-obla** fjórfaldur, ferfaldur. **-oble 1** fjórum sinnum. **2** í fernt. **-obligi** fjórfalda, ferfalda. **-ono 1** tón fjórðungur. **2** fjórðungsnóta. **-onigi** skipta í fernt. **-onhoro** stundarfjórðungur, kortér. **-onjaro** ársfjórðungur (= **trimestro**). **-opo** fjögurra manna hópur. **-opa** fern. **-ope** fjórir saman. **-cent** fjögur hundruð. **-dek** fjörutíu. **-centa** fjögurhundraðasti. **-deka** fertugasti. **-dekjarulo** fertugur maður. **dek** - fjórtán. **dek-** **-a** fjórtándi. **kvaranten/o** sóttkví. **-i áhl** liggja í sóttkví. **-igi** leggja í sóttkví; halda í sóttkví. **kvarc/o** ste kvars. **vitroida -o** kristallað kvars. **fum-o** reyk-kvars. **kvarcit/o** ste kvarsít. **kvarc/o** eðl kvarki, kvarkur. **kvart/o** tón pre 1 ferund. **2** fjórðungsbrot, kvartó. **3** fjórðungur (lagarmál). **kvartal/o** borgarhluti, hverfi. **kvartan/a** læk (um hitasótt) sem kemur fjórða hvern dag. **kvarteron/o** afkvæmi múlatta og hvítrar manneskju, ferblendingur. **kvartet/o** tón kvartett. **kvartir/o** her = **kantonmento**. **kvartirmastr/o** hýsivaldur; varðbátsstjóri (á herskipi). **kvas/o** rúgöl. **kvasi/o** efn kvassía. **kvast/o** skúfur, vöndur. **bul-o** skúfur. **kvaternar/o** jar 1 kvarter, kvartertímabil. **2** kvarterjarðmyndun. **-a 1** jar kvarter-. **2** efn fjörgildur. **kvazar/o** stj dulstirni. **kvazaŭ** mfr eins og (sem þó ekki er), t.d. *li batalis - leono; li venis - reĝo*. **-diri** áhr segja óbeint. **-edzino = konkubino**. **-homo** gervikarl, brúða. **-rimoj** ófullkomin rím. **-vira** karlmannlegur (um kvenmann). **-a** sem virðist; gervi-. **kver/** vís tækniforskeyti sem táknar 'þver'. **-profilo** þverskurðarmynd. **-sekca areo** þverskurðarflötur. **kver/i** áhl 1 kurra (um dúfur). **2** talast saman með gæluorðum. **kverel/i** áhl deila, rifast, eiga í erjum. **-o** deila, rifrildi. **-ema** deilugjarn. **kverk/o** gra eik (*Quercus*). **verda -o = ileks-o**. **-aro** eikarskógur, eikarlundur. **-ido** eikargræðlingur. **ileks-o** steineik (*Quercus ilex*). **korko-o** korkeik (*Quercus suber*). **kvest/i** áhl nýy safna peningum til góðgerðar, biðja ölmusu. **-o** ölmususöfnun. **-isto** ölmusufnari. **kvestor/o** per 1 (há Rómverjum) gjaldkeri ríkisins. **2** gjaldkeri (á löggjafarþingi), fjármálafulltrúi, féhirðir. **3** (á Ítalíu) yfirlöggreglustjóri. **-eco** gjaldkeraembætti. **-ejo** gjaldkerastofa. **kvestur/o** (við öldungadeild eða fulltrúadeild) 1 gjaldkeraembætti. **2** gjaldkerastofa. **kviet/a** 1 friðsamlegur, kyrr; straumhægur. **2** rólegur, spakur. **3** taminn. **-e 1** friðsamlega. **2** rólega. **-o, -eco** kyrrð, friður; ró. **-igi 1** róa, friða, spekja. **2** temja. **-igilo** róandi lyf. **-iĝi** minnka; lægja; róast, kyrrast. **-iga** róandi. **-ismo** kri sálarró, dulræn kenning. **mal-a 1** hávær, ofsafenginn. **2** stormasamur; æstur. **mal-eco** óró, æsingar; kvika. **ne-igebla** óstillandi. **kvik/o** gra 1 húsapuntur (*Agropyrum repens*). **2** (= **agropiro**). **kvik/i** ská = **kviviti**. **Kvilajacoj** gra sáputrésætt (*Quillajaceæ*). **kvin** fimm. **dek** - fimmtán. **-a** fimmti. **-e** í fimmta lagi. **-o** fimma. **-iliardo** kvintilljarður (10^{33}). **-iliardono** kvintilljarðasti hluti. **-iliono** kvintilljón (10^{30}). **-ilionono** kvintilljónasti hluti. **-obla** fimmfaldur. **-oble** fimm sinnum. **-ono** fimmti hluti, fimmtungur. **-ope** fimm saman. **-cent** fimm hundruð. **-dek** fimmtíu. **-deka** fimmtugasti. **dek-** **-a** fimmtándi. **Kvinsland/o** ldf Queensland (ríki í Ástralíu). **kvint/o** tón kvint, kvintur, fimmund. **kvintal/o 1** (í Bretlandi) 100 pund, hundruð libs. (u.þ.b. 50 kg). **2** hundruð kílógrömm. **kvintesenc/o** kjarni, mergur. **kvintet/o** kvintett. **Kvintilian/o** per Kvintilíanus (rómverskur rithöfundur). **kvintiliard/o** kvintilljarður (10^{33}). **-ono** kvintilljarðasti hluti. **kvintilion/o** stæ 1 kvintilljón (10^{30}) (= **kviniliono**). **2** (í Bretlandi og Bandaríkjunum) = **triiliono** (10^{18}). **-ono** kvintilljónasti hluti.

- Kvinto-Kurci/o** *per* Quintus-Curtius (rómverskur sagnfræðingur).
Kvirinal/o *sag* **1** Kvirinalhæð. **2** Kvirinalborg (forsetabústaður á Ítalíu).
kvit/a laus (við skuld), kvittur. **-e** kvitt, við erum jafnir; alveg búið, alls ekki. **-igi** leysa undan.
-igi verða laus, verða kvittur.
kvitanci/i *áhr* kvitta, gefa kvittun. **-o** kvittun. **-marko** kvittunarkerki.
kvivit! *mfr* kvak!, tíst!. **-i** *áhl* tísta.
kvocient/o *stæ* deild, útkoma (í deilingu).
kvodlibet/o *vís* samtíningur, syrpa.
kvorum/o *lög* lögmætur fjöldi, tilskilinn fjöldi (fundarmanna svo að fundur sé ályktunarfær).
kvot/o **1** hluti, hlutur, hlutdeild, kvóti. **2** söluverð. **-o de interezoj** *ver efh* vaxtaþrósenta.
-o de plusvaloro *efh* virðisaukaskattur. **-i** *áhr* skrá (verð). **-igo** skráning, skráð verð.
profit-o *ver efh* arður, ágóðahlutur.

- ¹L, l *mfr* 16. stafur esperanto-stafrófsins.
- ²L 1 L-, t.d. **L-fero** vinkill, vinkiljárn. **2** (í rómverskum tölum) L = 50, *la LXX* Septuaginta (grísk þýðing Gamla testamentisins). **3** latína, á latínu.
- ³l (í skammstöfunum) a) = **lando**, t.d. **Rusl. = Ruslando**; b) = **linio**; c) = **liro**; d) = **litro**.
- l/o** *mfr* ell (heiti bókstafsins l).
- ¹la *mfr* hinn, hin, hið, -inn, -in, -ið.
- ²la *tón* la, A.
- lab/o** *tæk* = **laboratorio**.
- labar/o** *sag* labarum (fáni Konstantínusar keisara).
- laberdan/o** saltaður þorskur.
- labferment/o** = **ĉimozino**.
- labi/o** *lfæ* 1 vör, barmur, felling. **2** *gra* blómvör. **-ata** varalaga. **-acoj** varablómaætt (*Labiatae*).
- labial/o** *hlj* varahljóð. **-a** varamæltur.
- labil/a** *eðl* óstöðugur, hvikull, ótraustur. **-o** veð óstöðugleiki.
- labiodental/o** *hlj* tannvaramælt hljóð. **-a** tannvaramæltur.
- labirint/o** *hús* 1 vöndurhús. **2** *lfæ* flækja, vefur. **-a** margflæktur, vandrataður.
- labor/i** *áhl* 1 vinna, starfa. **2** erfiða, strita. **3** ólga, gerjast. **-o** *hag fé* *eðl* 1 vinna, starf, atvinna. **2** þrek. **3** verkamannastéttir. **utila -o** *eðl* þarft verk. **preterdeva -o** yfirvinna. **-a** vinnu-. **-ado** vinna.
- ajo** vinnustykki, gerð. **-anto** starfsmaður. **-ejo** 1 vinnustaður, verkstæði. **2** *kvi* vinnustofa. **3 = laboratorio**.
- ema** iðinn, kostgæfinn, duglegur. **-estro** verkstjóri, umsjónarmaður. **-igi** veita (e-m) atvinnu. **-ilo** verkfæri.
- isto** 1 verkamaður, daglaunamaður. **2** *dýr* vinnumaður; vinnubýfluga. **-ista partio** verkamannaflokkur.
- istaro** verkamannastétt. **min-isto** námumaður. **fer-isto** járnvinnslumaður.
- ter-isto** landbúnaðarverkamaður, vinnumaður. **-ulo = laboranto**. **-daŭro** vinnutími.
- donanto** vinnuveitandi, atvinnurekandi. **-loko** starfsstöð, atvinnustöð. **-nekapablo** óhæfni til vinnu.
- perejo** vinnumiðlunarskrifstofa. **el-i** *áhr* mynda, framleiða, þróa. **el-ado** útskýring; þróun.
- el-ajo** endanleg vara. **el-iĝi** þróast. **kun-i** *áhl* vinna saman. **kun-ado** 1 samvinna. **2** samstarf (með óvinum).
- mal-ema** latur, iðjulaus. **mal-emeco** iðjuleysi, leti. **mal-emulo**, **mal-ulo** letingi, iðjuleysingi. **per-i** *áhr* vinna fyrir.
- plus-o** yfirvinna. **por-a** fyrir vinnu. **pri-i** *áhr* vinna að, vinna úr, verka, rækta, laga, smíða.
- pri-ado** vinnsla, meðferð, vinna. **pri-iteco** vinnubrögð. **repri-i** *áhr* endurvinnu, endurnýta.
- sen-a** vinnulaus; atvinnulaus. **sen-eco** vinnuleysi; atvinnuleysi. **sen-ulo** 1 atvinnuleysingi. **2** letingi.
- tro-i** *áhl* vinna of mikið. **tro-ado** of mikil vinna, of mikil áreynsla. **ĉen-i** *áhl* vinna við færiband.
- hejm-o** heimavinna. **man-o** handavinna. **pun-o** hegningarvinna. **ŝvit-o** vinna fyrir ónógt kaup. **tag-i** *áhl* vinna fyrir launum frá degi til dags, vinna daglaunastarf. **tag-isto** daglaunamaður. **temp-i** *áhl* vinna fyrir tímakaup.
- laboratori/o** tilraunastofa; rannsóknastofa. **-a helpant(in)o** aðstoðarmaður á efnarannsóknastofu (eða tilraunastofu).
- labr/o** *dýr* varafiskur (*Labrus*). **-edoj** varafiskaætt (*Labridæ*).
- Labrador/o** *ldf* Labrador; Markland.
- labrak/o** *dýr* (hafs)aborri (*Labrax*).
- laburn/o** *gra* gullregn (*Laburnum*) (= **orpluvo**).
- lac/a** 1 þreyttur, lúinn, uppgefinn. **2** leiður. **-eco** þreyta. **-igi** þreyta. **-iga** þreytandi.
- iĝi** 1 þreytast. **2** verða leiður. **mal-iĝi** hressast. **mal-a** hress. **mal-iĝo** hressing, huggun, linun.
- ne-igebla** óþreytandi. **sen-a** þrotlaus.
- Lacedemon/o** *sag* Lakedemon, Sparta. **-ano** Lakedemoni.
- lacert/o** *dýr* eðla (*Lacerta*). **-edoj** eðluætt (*Lacertidæ*). **-uloj** eðlur (*Lacertilia*).
- laĉ/o** 1 reim, þvengur, lindi. **2** band. **-i** *áhr* 1 reima. **2** hindra, hefta. **-tirilo = tredilo**. **-truo** reimargat.
- oŝuo** reimaskór. **mal-i** *áhr* leysa, reima frá. **inter-i** *áhr* flétta saman.
- lad/o** blikkplata, blikk. **-ajoj** blikkvörur. **-ajisto** blikksmiður, pjátrari. **-isto** pottabætari. **plumb-o** blýþynna.
- fer-o** járnþynna. **gut-o** byg dropabrák. **ondo-o** bárujárn. **en-igi** láta í dós, sjóða niður. **-bendo** bandajárn.
- bovaĵo** niðursoðið nautakjöt. **-lakto** dósamjólk.
- Ladislao** *per* Ladislás, Ladislav.
- Ladoga lago** *ldf* Ladogavatn.
- Laert/o** *per* Laertes (Arkisíusson, faðir Ódysseífs).

- laf/o** ste hraun, hraunlag.
- Lafonten/o** per La Fontaine (franskur dæmisagnahöfundur, 1621–1695).
- lag/o** vatn, stöðuvatn. **Ĝeneva -o** Genfarvatn. **La Grandaj L-oj** Vötnin miklu (í Norður-Ameríku) (Miklavatn, Michiganvatn, Húronvatn, Erievatn, Ontaríóvatn. **-a** vatna-. **-eto** tjörn, stöðupollur.
- lagenari/o** gra = kalabasujo.
- lagop/o** dýr rjúpa, dalrjúpa (*Lagopus (lagopus)*). **alpa -o, monta -o, muta -o** rjúpa (*Lagopus mutus*).
- skota -o** skosk rjúpa (*Lagopus skoticus*).
- lagotrik/o** dýr loðapi (*Lagothrix*).
- lagr/o** tæk lega (í vél). **glob-o** kúlulega. **rul-o** keflalega.
- Lagranĝ/o** per Lagrange (franskur stærðfræðingur). **-a** Lagrange-, sem Lagrange uppgötvaði.
- lagun/o** lón.
- Lahor/o** ldf Lahore.
- laik/o** 1 leikmaður. **2** ósérfróður maður. **-a** leikur, ósérfróður; andstæður prestastéttinni (= **kontraüklerika**).
- eco** það að vera falinn leikmönnum í hendur.
- Laj/o** per Lajos (konungur í Þebu og faðir Ödipusar).
- lakk/o** lakk, gljálakk. **-i** áhr gljálakvoða, bera lakk á, fernisera, lakka. **-aĵo** listmunur úr lakki.
- ŝpruc-ado** sprautun, lakksprautun. **ungo-o** naglalakk.
- lake/o** 1 þjónn (höfðingja), hirðþjónn. **2** þý, skósveinn. **-aro** þjónustufólk, allir þjónar höfðingja.
- ejo** biðstofa hirðþjóna. **-eto** vikapiltur.
- lakmus/o** efn 1 lakkmús. **2 = -a papero. -a papero** lakkmúspappír.
- Lakn/o** ldf Lucknow.
- Lakon/o** per Lakoníumaður, Lakoníubúi. **-a** lakoníu-, lakonískur. **-ujo** ldf Lakonía.
- lakon/a** gagnorður. **-eco** stuttleiki. **-ismo** meitluð orð, kjarnyrði.
- lakrimal/o** lfæ tárabein.
- laks/o** læk niðurgangur. **-etigi** hreinsa niður. **-etiga** lyf niðurhreinsandi. **-igo** hreinsun.
- igi** hreinsa niður. **-iga** hreinsandi. **-a medikamento, -igilo** hægðalyf.
- Lakŝmi/a** trú Laksmí.
- lakt/o** mjólk. **kokosa -o** kókosmjólk. **-a 1** mjólkur-. **2** mjólkurlitaður. **la L-a Vojo** stj Vetrarbrautin.
- a vitro** mjólkurgler. **-i** áhl mjólka, gefa mjólk. **-anta bovina** mjólkurkúr. **-aĵo** mjólkurvara.
- ato** efn mjólkursýrusalt. **-a acido** mjólkursýra. **-eca** mjólkurlitaður. **-ejo** mjólkurbúð. **-isto** mjólkursali.
- umo** svil, mjólk (fiska). **-acido** mjólkursýra. **-albumino** efn mjólkurhvíta. **-odukto** lfæ mjólkurrás.
- odensometro** mjólkurþykktarmælir. **buter-o** áfir. **kalko-o** kalkvatn, kalkblanda. **lad-o** dósamjólk.
- laktari/o** gra mjólkursveppur, glætusveppur (*Lactarius*).
- laktaz/o** efn laktasi, mjólkursykurkljúfur.
- laktóflavin/o** vís laktóflavín.
- lakton/o** efn laktón.
- laktoz/o** efn laktósa, mjólkursykur.
- laktuk/o** gra (höfuð)salat (garðjurt) (*Lactuca*, einkum *L. sativa*).
- laktukari/o** lyf salatópíum.
- lakun/o** lfæ glufa, gátt, hvæll.
- lam/a** 1 haltur. **2** óstöðugur, valtur. **3** ófullkominn, ófullnægjandi, gallaður. **-e** haltur; óstöðugt.
- i** áhl 1 vera haltur; ganga haltur. **2** ganga illa. **-igi** helta, lama. **-ulo** haltur maður. **-bastono** hækja.
- lam/o** dýr lamadýr (*Lama (glama)*).
- lama/o** lama, búddamunkur. **-ejo** lamaklaustur. **-ismo** lamatrú. **ĉef-o** höfuðlama (= **Dalai-lamao**).
- lambd/o** lfæ hnakkaleiti.
- lambda** mfr lambda, 11. bókstafur gríska stafrófsins (Λ, λ).
- Lambert/o** per Lambert.
- lambrekin/o** hús kappi, skraut (úr tré eða dúki) yfir tjaldhimni, gluggatjaldi o.fl.
- lamel/o** gra þynna, flaga, blað. **-fungo = agariko, agarikaco**.
- lamen/o** tæk lfæ þynna, plata, skíð. **kibrila -o** síuþynna. **-a** myndaður af þynnum; þunnur og flatur.
- igi** þynna, fletja í þynnur. **-igibla** tæk sem hægt er að þynna. **-igi** klofna í þynnur. **ligno-o** spónn, tréþynna.
- brankulo** samloka (*Lamellibranchia*).

- lament/i** *áhl* kveina, kvarta, barma sér. **-o**, **-ado** harmatölur, sorgarkvein.
- La Lamentadoj = Plorkanto de Jeremia.** **-inda** sorglegur, hörmulegur, aumkunarverður.
- lami/o** *gra* 1 tvítönn (*Lamium*). 2 goð ófreskja (í forngrískri goðafræði). **-acoj** varablómaætt (*Lamiaceæ*).
- laminari/o** *gra* þari (*Laminaria*).
- laminat/i** *áhr tæk* þynna (málma). **-ejo** málmpynnustæði. **-ilo** vél til að þynna með málma.
- lamn/o** *dýr* hámeri (*Lamna*).
- lamp/o** 1 lampi. 2 ljós, ljósapera. **-eto** lítill lampi. **-ingo** *rtæ* perustæði. **-isto** lampakveikjari.
- lume** við lampaljós. **-širmilo** lampaskermur. **ark-o** bogaljós. **blöv-o** lóðlampi. **dormo-o** náttlampi.
- fulmo-o** flasspera, leifturpera. **gas-o** gasljós. **kontrol-o** viðvörunarljós. **leg-o** leslampi. **lut-o** *tæk* lóðlampi.
- min-o** námulampi. **neon-o** *rtæ* neonljós. **pend-o** = **lustro**. **poš-o** vasaljós. **mur-o** veggljós.
- signal-o** *rtæ fja* viðvörunarljós, merkjaljós. **star-o** standlampi. **tablo-** borðlampi.
- lampion/o** skrautlampi, pappírslampi.
- lampir/o** *dýr* ljósormur (*Lampyrus*) (= **lumvermo**), glætuormur.
- lan/o** 1 ull. 2 ullargarn. **-a** ullar-, úr ull. **-ajo** ullarefni. **-eca** ullarkenndur. **-ero** ullarlagður.
- sen-igi** rýja, klippa. **-felo** gæra, gæruskinn, ullarreyfi. **-graso** ullarfeiti. **-kasko** ullarhetta.
- tondo** rúning, ullarklipping. **barb-o** = **lanugo** 2. **kard-o** kamba, kembulopi. **komb-o** kambgarn.
- plumb-o** blýull. **šaf-o** reyfi. **vitro-o** glerull. **tut-a** alullar-.
- lanc/o** lensa, burtstöng, spjót. **-eto** *læk* smáhnífur, skurðhnífur. **-isto** kesjuriddari.
- oforma** lensulaga, spjótlaga. **jet-o** *íþr* kastspjót.
- Lancelot/o** *per* Lancelot.
- lancin/i** *áhl læk* hafa sáran sting. **-ado** stingur. **-a** stingandi.
- lanĉ/i** *áhr* 1 setja á flot, setja fram. 2 koma (e-u) á framfæri. **-o**, **-ado** framsetning.
- land/o** 1 land. 2 fósturjörð. 3 þjóð. **-a** þjóð-, þjóðar-, lands-. **-ano** íbúi (lands). **-ido** innfæddur maður.
- interno** *ldf* uppland, uppsveitir, innsveitir. **ali-a** erlendur, útlendur, útlenskur.
- ali-ano**, **ali-ulo** útlendingur. **ekster-o** útland. **ekster-aj aferoj** utanríkismál.
- ministro pri la ekster-aj aferoj** utanríkisráðherra. **ekster-e** erlendis. **en-a** innanríkis-.
- kun-ano** samlandi. **nenies-o** *her* einskismannsland; eigandalaust land. **sam-ano** samlandi.
- tut-a** þjóðar-, lands-. **duk-o** hertogadæmi. **fremd-o** erlent ríki. **hejm-o** fósturjörð, föðurland.
- kuk-o** kökulland. **mir-o** undraland. **patro-o** = **patrujo**. **princ-o** furstadæmi. **reĝ-o** konungsríki.
- Finn-o** Finnland. **Skot-o** Skotland. **Sved-o** Svíþjóð. **Svis-o** Sviss. **Dan-o** Danmörk.
- landaŭ/o** landá, fjórhlavagn með skerm yfir hvorum enda.
- lang/o** *lfæ læk mat* 1 tunga. 2 kólfur (í klukku). *teni sian -on, kateni sian -on en la buŝo* þegja, halda kjafti. *elŝovi la -on* reka út úr sér tunguna. *ŝvebi sur la -o* hafa orðið á vörnum.
- a** tungu-. **-i** *áhl* spila með tunguhöggum. **-eto** 1 lítill tunga. 2 *tæk* mondanng? (á vog); tunga (í hljóðfæri).
- akra-a** tunguhvass. **fals-a** fláráður. **hund-o** seppatunga. **ter-o** *ldf* tangi, oddi. **-opinto** tungubroddur.
- trinki** *áhr* lepja. **vermo-uloj** *dýr* eðluættkvísl (*Rhoptoglosse, Vermilingvæ*).
- langust/o** *dýr* sjávarkrabbi (= **palinuro**).
- Langvedok/o** *ldf* Langvedoc (hérað í Suður-Frakklandi).
- langvor/o** *ská* magnleysi, slen, deyfð. **-a** slappur, magnlaus, daufur. **-i** *áhl* vanmegnast, veslast upp; dofna.
- lani/o** *dýr* þymisvarri (*Lanius*) (= **greka pigo**), spögrípur.
- lanitari/o** *dýr* varðhundur (*Canis familiaris lanarius*) (= **korthundo**).
- Lanka/o** Srí Lanka (= **Cejlono**). **-ano** Srí Lanka-maður. **-a** srílankskur.
- Lankastr/o** *per* Lancaster.
- lanolin/o** *efn* lanolín, ullarfita.
- lant/a** *nýy* seinn, hægur. **-i** *áhl* slæpast. **-e** hægt, seint, hæg-. **-mova** hægfara, seinlegur; leiðinlegur.
- lantano/o** *gra* 1 eldkróna (suðrænn runni, ræktaður í gróðurhúsum) (*Lantana*).
- 2 *efn* lanþíum, lanþín, lanþan, lantan (*La*) (*frumefni nr. 57*).
- ido** lanþaníð, lantaníð (frumefni með sætistölu á bilinu 57 -71).
- ida** **kuntiriĝo** lanþaníðsamdráttur, lantaníðsamdráttur.
- lantern/o** 1 ljósker, skriðljós. 2 (í vita) ljósklefi. **magia -o** skuggamyndavél. **-ego** siglingarljós, viti.
- isto** ljóskerakveikir.
- lanug/o** *gra* 1 dúnn. 2 hýjungur. **-a** 1 dúnmjúkur. 2 hýjungslegur. **-ajo** dúnsæng. **-ero** dúnfjóður.
- Lao-Ce = Laŭzi.**
- Laodami/a** *per* Laódamía (dóttir Bellerófontess).

- Laodike/o** sag Laódíkea.
- Laokoon/o** *bók fag* Laókóon (hofgoði pollons).
- Laos/o** *ldf* Laos. **-a** laoskur. **-ano** Laosi, Laosbúi.
- lap/o** lappa, loðgras (*Lappa*).
- lap/o = lapono** *per*. **L-lando** *ldf* Lappland (= **Laponujo**).
- lapar/o** *lfæ* kvið-, kviðar-, kviðarhols-. **-skopio** kviðarholsspeglun. **-tomio** holskurður.
- La-Paz/o** *ldf* La Paz (höfuðborg Bólivíu).
- lapidar/a** **1** meitlaður. **2** orðspar.
- lapis/o** *efn* vítissteinn (= **infera ŝtono**).
- lapit/o** *goð* Lapíti (frá Pessalíu).
- La-Plat/o** *ldf* La Plata (borg í Argentínu).
- lapon/o** *per* Lappi, Sami. **-a** lappneskur. **la -a lingvo** lappneska. **L-io, L-ujo** *ldf* Lappland.
- lapsan/o** *gra* hérafifill (tvíær garðjurt með gulum fíflum, fjölgast við sjálfsáningu) (*Lapsana*).
- lar/o** *dýr* máfur (*Larus*). **-edo** *j* máfaætt (*Laridæ*) (= **mevoj**).
- Lar/oj** *inn* (há Rómverjum) húsgoð, heimagoð.
- lard/o** flesk, spik. **-a** flesk-; spikaður. **-i** *áhr* fleskja, mörva. **-ero** *mat* flesksneið. **-ilo** flesknál.
- umi** *áhr* þekja flesksneiðum. **-haŭto** *para* (á fleski).
- Lardizabalaco** *j* *gra* tildurviðætt (*Lardizabalaceæ*).
- larg/e** *sig* **1** fyrir skávindi. **2** *tón* mjög hægt.
- larĝ/a** **1** breiður. **2** víður; víðáttumikill. **3** örlátur, frjálsslyndur. **-e** örlátlega, frjálsslega. **-o** breidd; vídd.
- aĵo** breidd, dúkur. **-eco** **1** breidd, vídd. **2** veglyndi, frjálsslyndi. **-igi** **1** glenna sundur. **2** víkka, breikka.
- dis-igi** breiða út, færa út. **dis-igi** breiðast út. **laŭ-e** á breiddina. **mal-a** þröngur, mjór. **pli-igi** breikka, víkka. **finger-o** fingursbreidd. **man-o** *bib* þverhönd, þverhandarbreidd. **trak-o** sporvídd. **vetur-o** akrein.
- larik/o** *gra* lævirkjatré, lerkí, lerkir (*Larix*).
- laring/o** *dýr* *lfæ* barkakýli. **-a** *hlj* barkakýlis-. **-a frikativo** raddbandaönghljóð.
- ismo** *læk* raddbandakrampi. **-ito** barkakýliskvef, barkakýlisbólga, hálsbólga, raddbandakvef.
- ologo** barkakýlislæknir. **-ologio** barkakýlisfræði. **-oskopio** barkakýlisspeglun.
- otomio** barkakýlisskurður.
- larm/o** **1** tár. **2** dropi. **-a** tára-. **-i** *áhl* tárast; gráta. **-iga** tára-, sem veldur miklum tárur.
- iga gaso** táragas. **pri-i** gráta (e-ð).
- larv/o** *dýr* **1** lirfa. **2** seiði.
- las/i** *áhr* **1** láta, fá, láta eftir. **2** sleppa, skilja eftir, afhenda. **3** leyfa. **4** fara frá, yfirgefa. *Ath. að lasi þýðir ekki sama sem igi. Ber einnig að forðast að nota nafnhátt í germynd eftir lasi þegar merkingin krefst nafnháttar í þolmynd. -o, -ado* **1** leyfi. **2** yfirgefning. **-itaĵo** afgangur, leifar.
- al-i** *áhr* hleypa, sleppa (inn eða að), leyfa. **de-i** *áhr* *sig* leggja niður, setja niður; setja af; láta falla.
- el-i** *áhr* *mfr* láta út, sleppa út. **el-o** útsending. **el-a klapo** öryggisloki (á gufuvél o.s.frv.). **el-ilo** hemill (í úri).
- el-tubo** púströr. **en-i** *áhr* hleypa inn. **for-i** *áhr* **1** yfirgefa. **2** hætta við, falla frá. **for-o** yfirgefning.
- for-ita** yfirgefning. **for-ito** **1** yfirgefning maður. **2** *sig* yfirgefið skip. **for-iteco** einmanaleiki. **netra-a** loftþéttur.
- nefor-ebla** ómissandi. **post-i** *áhr* **1** skilja eftir. **2** arfleiða að. **testamenta post-aĵo** dánargjöf, erfðagjöf
- preter-i** *áhr* sleppa fram hjá; ganga fram hjá; sjást yfir. **preter-o** yfirsjón, skyssa.
- re-i** *áhr* setja aftur í fyrri stöðu; hressa við aftur. **sin re-i** slappa af. **re-ado** afslöppun.
- tra-i** *áhr* sleppa í gegn, hleypa í gegn. **tra-ebla, tra-iva** *efn* gagnfærilegur, gljúpur. **lumtra-iva** glær.
- flank-i** *áhr* sleppa, vanrækja. **fumel-ilo** reykháfur, strompur. **liber-i** *áhr* láta lausan; láta eiga sig.
- sangel-o** blóðtaka. **sangel-i** *áhr* taka blóð.
- Lasa/o = Lasso.**
- lasciv/a** *ská* lostafullur, lostasamur, saurlífur, munaðarlífur.
- laser/o** *eðl* leysir. **-radio** leysigeisli.
- Lass/o** *ldf* Lasa, Lhasa (höfuðborg Tíbets).
- last/a** **1** síðastur, seinastur. **2** síðastliðinn. **-e** síðast. **-aĵo** síðasti hlutur.
- atempe** á síðari tímum, á seinni árum. **antaŭ-a** næstsíðastur. **praantaŭ-a** þriðji síðasti.
- lasteks/o** lastex.
- lat/o** spíra, langband. **-aĵo** grind. **fer-o, ŝtel-o** *tæk* járnband. **-kurteno, -a ŝutro = persieno.**
- lateks/o = laktosuko.**
- latent/a** *læk* dulinn, hulinn, leyndur, sem ekki ber á.
- later/o** *stæ* (í rúmfræði) hlið, hliðarlína. **ĉeorta -o** hlið réttis horns. **-a** hliðar-. **-e** til hliðar, frá hliðinni.

du-a tvíhliða. **plur-o** marghyrningur. **tri-o** þríhyrningur. **kvar-o** ferhyrningur, fjórhliða flötur. **kvin-o** fimmhliða flötur, fimmhyrningur, o.s.frv. **egal-a** jafnhliða.

lateral/o *hlj* hliðarhljóð. **-a** liðmæltur.

Lateran/o *inn* Lateranhöll. **-a** Lateran-.

laterit/o *ste* laterít.

Lati/o *inn* Latíum. **-ano** Latverji.

latifundi/o *sag* stórfjörð.

latimeri/o *dýr* bláfiskur (*Latimeria*).

latin/o *mfr* latína. **-a 1** latneskur, latínskur. **2** rómverskur. **-e** á latínu. **-aĵo** latína, latneskt rit.

kelnera -o hrognalatína. **-eco 1** það hvernig maður skrifar latínu. **2** rómversk menning.

-ida rómanskur. **-idaj lingvoj** rómönsk mál. **-igi 1** gera latneskan, stæla eftir latínu.

2 gera rómverskan; gera rómversk-kaþólskan. **-ismo** latinusletta. **-isto** latínumaður. **nov-a** nýlatneskur.

latin/o *sag per 1* Latverji. **2** rómversk-kaþólskur maður (í Austurlöndum). **-a** latneskur. **-ujo** *ldf* = **Latio**.

-ida rómanskur.

latir/o *gra* villiarta, ertugras (*Lathyrus*). **aroma -o** ilmerta, ilmbaun (*L. odoratus*) = **bonodorpizo**.

-ismo *læk* villiertueitrun.

latis/o rimlar, spelir. **-trabo** burðargrindarbjálki. **-masto** grindastólpi. **lat-o** rimlagrind. **-pordo** rimlahlið.

latitud/o *ldf* breidd, hnattbreidd. **cirklo de -o** breiddarbaugur. **mez-o** miðbaugsfirð.

Laton/a *goð* Letó (móðir Apollons og Artemisar).

latre/o *gra* (sníkjujurt af brönugrasaætt) (*Lathræa*).

latrin/o kamargryfja, salerni, vanhús.

latron/o *ská* ræningi.

latun/o látún, messing. **-a instrumento** málmblasturshljóðfæri. **-a** messings-, látúns-. **-aĵo** látúnsílát.

latv/o = **letono**. **L-io**, **L-ujo** *ldf* Lettland.

laŭ *mfr 1* samkvæmt, eftir. **2** (óæskileg notkun) yfir, eftir, t.d. *nuboj kuris laŭ la ĉielo* er óæskilegt

mál. Ber að nota **sur** í stað **laŭ**. **3** áfram, við. **- mia opinio** að mínu áliti. **- ordo alfabeto** í stafrófsröð.

-a samkvæmur. **-igi** samræma. **-dire** eins og sagt er. **-eble** eins og hægt er. **-iri** *áhr* fara (t.d. veg), fara eftir.

-mezure eftir máli. **-vice** eftir röð, í rétttri röð. **-bezone** eftir þörfum. **-longe** langs eftir, á langveginn.

laŭb/o *gar* laufbogi, laufhvefing; tjaldbúð, laufskáli.

laŭd/i *áhr* lofa, hrósa, hæla. **-o** lof, hrós. **-a** lof-, lofsamlegur. **-inda** lofsverður.

mal-i *áhr* niðra, lasta, skamma, gagnrýna. **mal-a** rýrandi, niðrandi. **mal-o** last, rýrð, niðrun.

mal-ema lastgjarn, aðfinnslusamur. **mal-inda** lastverður. **mal-indaĵo** lýti. **mem-o**, **sin-o** sjálfslof, sjálfshól, gort.

laŭdan/o *lyf* ópíumdropar (*laudanum*), ópíumseyði.

laŭntenis/o = **gazonteniso**.

Laŭr/o *per* Lára.

laŭr/o *gra 1* lárviður (*Laurus*). **2** lárviðarsveigur. **3 -oj** orð, afrek. *ripozi sur siaj -oj* hvíla sig eftir unnin afrek.

-acoj lárviðarætt (*Lauraceæ*).

laŭreat/o sigurvegari, verðlaunahafi.

Laŭrenc/o *per* Lárentsíus, Lárentíus.

laŭrenci/o *efn* lárensíum, lárensín (*Lr*) (*frumefni nr. 103*).

laŭs/o *dýr* lús. **foli-o** = **afido**. **hom-o** = **pediko**. **lit-o** = **litcimo**. **plant-o** = **afido**. **pub-o** = **ftiro**.

vin-o = **filoksero**.

laŭt/a hár, hávær. **-e** hátt, upphátt. **-ega** mjög hár, ærandi. **-igi** hækka, gera hærri.

-iĝi hækka, verða hærri. **mal-a** mjúkur, mildur, lágur. **mal-e** lágt. **mal-igi** lækka, gera lægri.

mal-iĝi lækka, lægjast. **-legi** lesa upphátt. **-parolilo** gjallarhorn.

Laŭzan/o *ldf* Lausanne (borg í Sviss).

lav/i *áhr 1* þvo. **2** falla yfir, skolast yfir. **sin -i**, **-iĝi** þvo sér, þvo af sér. **-o**, **-ado 1** það að þvo, þvottur.

2 *læk* skolun, dæling. **-ejo** þvottahús; þvottastöð; þvottastæði. **-isto** þvottamaður. **-istino** þvottakona.

-ujo þvottaskál; þvottabali, þvottastampur. **-umi** = **tuĉi**. **-butiko** þvottahús (fyrirtæki). **-maŝino** þvottavél.

-oŝtono þvottasteinn. **-tabulo** þvottabretti. **el-i** *áhr*, **for-i** *áhr* þvo af. **tra-i** *áhr* skola, hreinsa, fossa.

frot-i *áhr* skrúbbu. **or-isto** gulleitarmaður. **sku-i** *áhr* skola (með því að hrista). **ŝton-ujo** = **lavoŝtono**.

vaz-ejo uppþvottaklefi.

- lavabo** *nýy* þvottaborð.
lavango snjóflóð, snjóskriða.
lavendo *gra* lofnarblóm, lavendill (ilmjurt) (*Lavandula*). **-a akvo** lavendilvatn. **-a oleo** lavendilolía, ilmolía.
laz/o (kast)snara. **-i áhr** veiða með kastsnöru.
lazanjo *mat* lasagna (ofnbakaður ítalskur réttur úr kjöthakki, osti og tómatsósu með pastaböndum milli laga).
Lazar/o *per* Lasarus. **-ano**, **-isto** Lasarusmunkur.
lazaret/o *læk* 1 sóttvarnarhús (á skipi). 2 hermanna sjúkrahús. **-trajno** spítalalest.
lazarono *inn* betlari frá Napólí.
lazuro 1 heiðblámi, himinblámi, lasúr. 2 heiður himinn. **-ŝtono** lasúr. **-a** himinblár, lasúrblár.
L-a Lazura Marbordo Cote d'Azur. (Franska Rivieran).
lazurito *ste* lasúrsteinn.
le/o *sig* 1 hléborði, skjólbörði. 2 = **levo**. **-e = mallofe**.
Lea *per* Lea.
Leandr/o *per* Leandros.
Lebanon/o *ldf* 1 Líbanonfjöll (fjallgarður). 2 = **Libano**.
leccion/o 1 læxia. 2 kennslustund. 3 kenning. 4 lesháttur. **-aro** námskeið.
lecidid/o *gra* (*Lecythis*). **-acoj** parahnetuætt (*Lecythidaceæ*).
lecitino *efn* lesitín.
led/o leður. **-a** leður-, úr leðri. **-ajoj** 1 leðurvörur. 2 taumar; leðurhlutir. **-ajisto** leðursali.
-pretigisto leðurverkari. **art-o** leðurlíki. **bovo** nautgripaleður, nautaleður, kúaleður.
bril-o lakkskinn, lakkleður. **sved-a** geitarskinns-, rúskinnsskinns-.
Leda *goð* Leda, Leða (kona Tyndareífs Spartverjakonungs, ástkona Seífs og móðir Kastors og Pólýdevkesar, Helenu og Klýtemnestru).
Leda/o *stj* Leda (1 tungl Júpíters; 2 smástirni).
legi *áhr* 1 lesa. 2 eðl lesa, túlka. **-o** 1 lestur. 2 aflestur. 3 lesháttur. **-ado** eðl lestur.
-adi *áhr* vera vanur að lesa, lesa oft. **-ajo** lestrarefni. **-ebla** læsilegur. **ne-ebla** ólæsilegur, ólesandi.
-isto lesandi. **-oĉambro** lesstofa, lestrarherbergi. **-osigno** bókmerki. **antaŭ-i** *áhr* lesa fyrir.
mis-i *áhr* mislesa, lesa skakkt. **ne-oscia** ólæs. **re-i** *áhr* lesa aftur. **tra-i** *áhr* lesa í gegn, lesa (að fullu).
flug-i *áhr* lesa lauslega. **laŭt-i** *áhr* lesa upphátt. **voĉ-i** *áhr* lesa upphátt.
legaco erfðagjöf. **-i** *áhr* gera erfðagjöf.
legacio *lög* 1 sendisveit. 2 sendiráð. 3 erfðagjöf.
legaliz/i *áhr* löggilda, löghelga.
legato legáti, sendiherra páfans.
legato/e legató (tónlistarhugtak)..
legend/o þjóðsaga, helgisaga. **-a** helgisögu-, þjóðsagna-, þjóðsögu-.
legio 1 rómversk hersveit. 2 hersveit, fylking. **La Fremdula L-o** (franska) útlendingahersveitin.
La Honora L-o (franska) heiðursfylkingin. 3 legió (mergð, mikill fjöldi). **-ano** 1 rómverskur hermaður. 2 málaliði; meðlimur heiðursfylkingarinnar.
legitim/i *áhr* lögheimila, helga, gera lögmætan. **sin -i** gera grein fyrir sér, sanna hver maður er.
-ado löggilding. **-ajoj**, **-ilo** skilríki. **-isto** sag lögerfðasinni.
legitimacio/o skilríki.
legomo *gar* grænmeti, kálmeti. **-ejo**, **-ĝardeno** matjurtagarður. **-ujo** grænmetisskál.
-vendejo grænmetissala. **-vendisto** grænmetissali.
legumeno = **guŝo**. **-acoj**, **-ozoj** *gra* ertublómaætt. (*Fabaceæ*).
legumin/o *gra* efn glóbúlín.
legjo *lög* lög, lagaboð, lögmál, sáttmáli. **-a** 1 löglegur, lögum samkvæmur, lögleyfður. 2 lögmætur, réttmætur. 3 eftir gjörðum sáttmála. **-aro** lögbók. **-eco** lögmæti. **-igi** *bib* 1 gera löglegan. 2 gefa sem lögmál. **-isto** 1 lögfræðingur, lögmaður. 2 *bib* lagaskýrandi, fræðimaður (gyðinga, sem útskýrði hin helgu lög).
-doni *áhl*, **-fari** *áhl* semja lög, setja lög. **-dona** löggefandi, löggjafar-. **-oforta** löggildur.
-oscienco lögfræði. **ekster-ulo** útlagi. **kontraŭ-a** ólöglegur, óleyfilegur. **kontraŭ-eco** ólögleiki; ólögmæti.
laŭ-a lögum samkvæmur. **laŭ-e** lögum samkvæmt. **ne-a** ólöglegur; ólögmætur. **sen-a** stjórnlaus, löglaus.
kadro-o lagauppkast. **milit-o** herlög.

- leĝer/a** nýy léttur.
- leiŝmani/o** *dýr* (*Leishmania*). -**ozo** *læk* Leishmaníuveiki.
- Lejbnic/o** *per* Leibnitz (þýskur heimspekingur).
- Lejden/o** *ldf* Leiden (borg í Hollandi).
- lejk/o** lakk MÁlning (efnið).
- Lejpcig/o = Lepsiko.**
- lek/i** *áhr* 1 sleikja. 2 fága. -**ado** 1 sleikja. 2 fágún. **for-i** *áhr* sleikja burt, þurrka upp. **pot-isto** pottasleikir.
- teler-isto** sníkjugestur, smjaðrari. -**trinki** *áhr* lepja, sleikja.
- lekant/o** *gra* freyjubrá (*Chrysanthemum leucanthemum*). -**eto** fagurfífill (*Bellis perennis*).
- lekci/o** fyrirlestur (í háskóla). -**i** *áhl* halda fyrirlestur, hafa fyrirlestra.
- leksikograf/o** *per* orðabókarhöfundur, orðabókahöfundur. -**io** *mfr* orðabókasamning; orðabókafraeði.
- leksikolog/o** *per* orðfræðingur. -**io** *mfr* orðfræði.
- leksikon/o** orðabók; orðasafn. -**a** orðabókar-.
- lekt/o** *inn* legubekkur (Rómverja).
- lektor/o** 1 menntaskólakennari. 2 lektor, háskólakennari.
- lem/o** 1 *stæ* hjálparsetning. 2 *dýr* læmingi (*Lemmus*).
- Leman/o** *ldf* Genfarvatn (= **Geneva Lago**).
- leming/o = lemo** 2.
- lemn/o** *gra* andafæða (*Lemne*). -**acoj** andablöðkuætt (*Lemnaceæ*).
- lemnisk/o** *lfæ* lindi. **latera -o** hliðlægur lindi. **meza -o** miðlægur lindi.
- lemniskat/o** *stæ* hnappelda.
- lemur/o** 1 *trú* (há Rómverjum) andi (dáins manns). 2 *dýr* hálfapi (*Lemur*).
- Len/o** *ldf* Lenafliót (í Síberíu).
- Lenin/o** *per* Lenín. -**ismo** lenínismi. -**isto** lenínisti. -**isma** lenínskur.
- Leningrad/o** *ldf* Leníngrad, St. Pétursborg.
- lens/o** bjúggler, sjóngler, ljósbrjótur, linsa. **konkava -o** íhvolf linsa, dreifigler.
- konvekxa -o** kúpt linsa, safngler. -**aro** linsusafn. -**ometro** linsumælir. **kontakto -o** kontaktlinsa. -**a** linsu-; linsulaga.
- lent/o** 1 *gra* flatbaunaplanta (*Lens*, einkum *Ervum lens*). 2 *mat* flatbaun. -**oforma** linsulaga, tvíkúptur.
- Lentibulariacoj** *gra* blöðrujurtarætt (*Lentibulariaceæ*).
- lenticel/o** *gra* barkahola.
- lentisk/o** *gra* mastixtré (*Pistacia Lentiscus*) (= **mastikarbo**).
- lentug/o** frekna. -**a** freknóttur.
- leon/o** *dýr* ljón (*Felis leo*). -**ino** ljónynja, kvenljón. -**ido** ljónsungi. -**kora** hugrakkur.
- Rikardo -kora** Ríkarður ljónshjarta. -**a** ljónslegur; ljóns-. **formik-o** sandverpulirfa (= **mirmeleono**).
- mar-o** *dýr* sæljón (*Eumetopias otaria*).
- Leon/o** *stj* Ljónið (stjörnumerki). **Malgranda -o** Litlaljón (stjörnumerki). -**a** **Golfo** *ldf* Lionflói.
- Leonard/o** *per* Lénharður.
- Leonid/o** *per* Leónidas.
- leontod/o** *gra* fífill (*Taraxacum*).
- leontodon/o** *gra* skarífífill (íslensk jurt) (*Leontodon*).
- leontopod/o** *gra* eilífðarjurt (*Leontopodium*).
- leopard/o** *dýr* hlébarði (*Felis pardus*) (= **pantero**). -**mar-o** *dýr* (*Ogmorhinus*).
- neĝ-o** snæhlébarði, snjóhlébarði (= **unico**).
- Leopold/o** *per* Leópold.
- lepidi/o** *gra* karsi, krassi (*Lepidium sativum*).
- lepidopter/oj** *dýr* fiðrildætt (*Lepidoptera*).
- lepism/o** *dýr* silfurskotta (*Lepisma*). -**idoj** silfurskottuætt (*Lepismidæ*).
- lepor/o** *dýr* héri (*Lepus*). **nordlanda -o** snæhéri (*Lepus timidus*). -**ajo** hérakjöt.
- hundo** mjóhundur, hérahundur (= **levrelo**). -**hundo angla = grejhundo**. -**hundo rusa = barzojo**.
- araba -hundo** arabískur mjóhundur (= **slugio**). -**koro** raggeit. **tegment-o** flækingsköttur.
- lepr/o** *læk* holdsveiki. -**ulo** holdsveikur maður, líkþrár maður. -**ulejo** holdsveikraspítali, holdsveikrahæli.
- Lepsik/o** *ldf* Leipzig (borg í Þýskalandi).
- lept/o** *bib* smápeningur.

- leptinotars/o** *dýr* kartöflubjalla (*Leptinotarsa*) (= **Kolorado-skarabo**).
- leptocefal/o** *álalirfa* (*Leptocephalus*).
- lepton/o** *eðl* létteind.
- lern/i** *áhr* læra, stunda nám (i), nema. **-adi** *áhr* stunda lengi. **-ado** það að læra, nám. **-aĵo** lærdómur.
- anto** nemandi. **-ejo** skóli. **-eja** skóla-. **-ejano** skólanemi. **-ejestro** skólameistari, skólastjóri.
- ema** námfús, ástundunarsamur, iðinn. **-igi** kenna. **-atingi** *áhr* skilja til hlítar. **-ofako** námsgrein.
- oknabo** iðnnemi, lærlingur. **-ojaroj**, **-otempo** námstími. **-oservo** námstími (iðnnema), námsvinna.
- ĉef-anto** *dúx*. **el-i** *áhr* læra til hlítar. **kun-anto** bekkjarbróðir.
- mal-i** *áhr* gleyma því sem lært hefur verið, týna niður því sem rangt hefur verið lært.
- mem-into** sjálfmenntaður maður. **mem-a** sjálfmenntaður. **post-eja** (um nám o.þ.u.l.) utanskóla.
- tra-i** *áhr* læra allt í (bók). **varto-ejo** forskóli, leikskóli.
- lert/a** leikinn, fimur, lipur, snjall, fær. **-aĵo** kænskubragð. **-eco** fimleiki, leikni. **-igi** þjálfar.
- iĝi** verða fimur, verða snjall, verða fær. **-ulo** snillingur. **mal-a** klaufalegur, klunnalegur, álappalegur.
- mal-ulo** klaufi.
- Lesb/o** *ldf* Lesbey. **-ano** Lesbeyingur. **-anino** 1 kona frá Lesbey. 2 lesbía.
- lesiv/o** *sag efn* 1 lút. 2 lútur. **-i** *áhr* hreinsa í lút. **-ejo** þvottahús. **-maŝino** þvottavél.
- Lesot/o** *ldf* Lesótó.
- lestr/o** = **rabmevo**.
- Let/o** 1 = **letono**. 2 = **Leteo**. 3 = **Letoa**.
- letal/a** *læk* dauðlegur, banvænn. **-eco** banvæni.
- letargi/o** *læk* 1 svefnsýki, dvali, mók, meðvitundarleysi, dá, dauðadá. 2 deyfð, drungi, doði.
- a** daufur, drungalegur.
- Lete/o** *goð* Lepefljót (óminnisfljót).
- leter/o** bréf, sendibréf. **nefermita -o** opið bréf. **rekomendita -o** ábyrgðarbréf.
- kaptordona -o** handtökuheimild. **-a** bréfa-, skrif-. **-e** bréflega, með pósti, með bréfum.
- eto** miði, seðill, fáeinir línur. **-isto** bréfberi. **-fronto** bréfhaus. **-kesto** póstkassi. **-kolombo** bréfdúfa.
- meblo** skatthol. **-skatolo** bréfa-kassi. **anonc-o** tilkynningarbréf.
- aviz-o** tilkynningarseðill, afgreiðslutilkynning. **ĉen-o** keðjubréf. **dediĉ-o** tileinkunarbréf.
- fraĵto-o** 1 farmtilkynning. = **konosamento**. **kredit-o** úttektarbréf, úttektarábyrgð, bankaábyrgð, bankatrygging.
- sekur-o** leiðarbréf, griðabréf. **valor-o** verðbréf.
- Leto/a** *goð* Letó (s. **Latona**).
- leton/o** *per* Letti, Lettlendingur. **-a** lettneskur. **L-io**, **L-ujjo** *ldf* Lettland.
- leŭcin/o** *efn* leusín (lífsnauðsynleg aminosýra).
- leŭcisk/o** *dýr* skálgi (fiskur) (*Leuciscus*).
- leŭko** *efn* (í orðasamböndum, **leŭkol**) hvít-, litlaus, hvítur.
- Leŭkad/o** *sag* Levkas.
- leŭkemi/o** *læk* hvítblæði.
- leŭkocit/o** *lfæ* hvítt blóðkorn, hvít blóðfruma. **-ozo** *læk* hvítfrumnaof.
- leŭkoj/o** *gra* snæklukka (*Leucojum*).
- leŭkom/o** *læk* glæruvagl.
- leŭkoplast/o** *læk* hvítkorn.
- leŭkopoez/o** *læk* hvítfrumnamyndun.
- leŭkore/o** *læk* hvít klæðaföll.
- leŭs/o** *jar* fokleir, fokjarðvegur, löss.
- leŭtenant/o** lautinant, flokksforingi, flokksstjóri, flokkstjóri. **sub-o**, **vic-o** liðsforingi, undirlautinant.
- lev/i** *áhr* 1 lyfta, lyfta upp, hefja, reisa. 2 hækka. **sin -i** 1 standa upp, fara á fætur. 2 = **leviĝi**.
- o**, **-ado** lyfting, hafning, upphafning; hækking. **-atoro** 1 = **elevatoro**. 2 *lfæ* lyftivöðvi. **-ebla** berandi.
- eti** *áhr* yppta; taka ofan. **-iĝi** 1 lyftast, hefjast. 2 rísa upp, standa upp, fara á fætur. 3 renna burt. 4 hækka.
- iĝo** *tæk* 1 uppkoma, uppris. 2 hækking. 3 uppris. 4 hæð. **-ilo** *eðl* *tæk fja* 1 lyftistöng.
- 2 = **levaparato**, **levmaŝino**. **-aparato** vinda, spil, lyftitæki. **-maŝino** lyfta, lyftivél, krani. **de-i** *áhr* hefja burt.
- de-iĝi** hefjast af. **ek-i** *áhr* hressast skyndilega. **for-i** *áhr* nema burt, taka burt. **for-iĝi** hverfa burt.
- mal-i** *áhr* 1 láta falla. 2 lækka. 3 hleypra niður. **mal-iĝi** 1 falla. 2 lækka. 3 setjast, lægja (óp.).
- mal-o** 1 sig. 2 fall. 3 lækking. **mal-iĝo** setur, lag. **pri-i** *áhr* taka af, laga. **re-i** *áhr* 1 reisa aftur; endurreisa. 2 *bib* endurlífga. **re-o** endurlífgun. **re-iĝi** 1 verða endurreistur, rísa upp. 2 *bib* endurlífna. **re-iĝo** uppris.
- kurten-o** upphaf leiksins. **rok-ilo** bjarglyftistöng. **salt-iĝi** stökkva upp.

sun-iĝo sólris, sólarupprás, sólaruppkoma. **sun-iĝejo** austur, sólarupprás. **ŝarĝo-ilo** vörulyfta. **ŝraŭb-ilo** skrúftjakkur.

lev/o lef (búlgörsk mynt).

Levanten/o sag Austurlandamaður.

Levi bib -ido Leví, Levíti.

levid/o per levíti. **L-oj** Þriðja Mósebók.

levier/o = **levilo 1**.

levistik/o gra skessujurt (*Levisticum officinale*).

levitaci/o trú hafning, magnan.

Levjatan/o goð bib Levjatan.

levkoj/o gra ilmskúfur (*Matthiola incana*).

levrel/o nýy mjóhundur, hérahundur.

levuloz/o efn levúlósa, aldinsykur.

lez/o læk löskun. **-i** áhr laska, skemma, spilla (líffæri). **-a** löskunar-.

Lhas/o = **Lasso**.

li mfr hann. **-a** hans.

li/o inn lí (kínversk mælieining = 536,33 metrar).

lian/o gra vafningsjurt, klifurjurt (vex í frumskógum).

lias/o jar neðra júratímabil.

Liban/o ldf Líbanon. **-a** líbanskur. **-ano** Líbani.

libel/o dýr gullsmiður (skordýr).

liber/a hei tæk eðl gra jár **1** frjáls, óbundinn, laus. **2** óháður, frí-. **-a volo** frjáls vilji. **-a rado** fríhjóll.

-a tago frídagur. **sub -a ĉielo** undir beru lofti. **-e** hreinskilnislega; frítt. **-a komerco** fríverslun.

-o, -eco frelsi, lausn. **-igi** frelsa, losa, veita (e-m) frelsi, láta lausan. **-iĝi** eðl losna, verða frjáls.

-iĝo lausn, frelsun. **-ulo 1** frjáls maður. **2** óháður maður. **antaŭ-igi** fría. **de-iĝi** losna (**de** = frá).

dis-igi leysa upp. **el-igi** bjarga, frelsa. **el-iĝi** leysast. **for-igi** láta frá sér fara. **mal-a** fanginn, háður.

mal-eco innilokun; varðhald, ófrelsi. **mal-ejo** fangelsi, varðhald, tugthús, prisund.

mal-igi hafa í varðhaldi; setja í varðhald, fangelsa. **mal-ulo** fangi, bandingi. **tro-eco** hófleysi.

tro-a hóflaus. **dev-a** laus frá skyldum. **labor-eco** vinnufrelsi. **pek-igi** friðþægja, veita (e-m) syndalausn.

pens-eco fríhyggja. **pres-eco** prentfrelsi. **-tempo** tímstundir, leyfi, frí.

liberal/a 1 frjálslyndur. **2** víðsýnn. **-a eduko** æðri menntun. **-aj artoj 1** hugvísindi. **2** hinar frjálsu listir.

-ismo frjálslyndi. **-ulo** frjálslyndur maður.

Liberi/o ldf Líbería. **-a** líberískur. **-ano** Líberíumaður.

libertin/o sag **1** frelsaður þræll. **2** fríhyggjumaður. **-eco** lausn úr þrældómi. **-ismo** frjálshyggja.

Libi/o sag ldf Líbía. **-a** líbískur. **-ano** Líbíumaður.

libid/o hei **1** lífshvöt. **2** frygð.

libr/o 1 bók. **la sanktaj -oj** heilög ritning. **2** skrá; ættarskrá. **-a** bóka-. **-aĉo** bókarræksni. **-aro** bókasafn.

-ejo bókabúð, bókaverslun; bóksala. **-eto 1** bæklingur. **2** óperutexti, bæklingur með texta óperu.

-isto bóksali. **-ujo** skólataska. **-apogilo** bókastoð. **-okovro** bókarkápa. **-opruntejo** útlánsbókasafn.

-otenado bókhald, bókfærsla. **-otenanto, -otenisto** bókari, bókhaldari. **-ovendado** bóksala.

ĉef-o höfuðbók, kladdi. **fi-o** klámbók. **gvid-o** leiðsögubók, leiðarvísir. **jar-o** árbók. **kas-o** ver sjóðbók.

lego-o lesbók, lestrarbók. **lerno-o** kennslubók, námsbók. **man-o** handbók.

memor-o minnisbók. **mes-o** messubók, handbók kirkjunnar. **not-o** minnisbók, glósubók. **poŝ-o** vasabók.

preĝo-o bænabók. **ringo-o** gorbók. **ŝuldo-o** skuldabók. **sorĉ-o** töfrabók.

tag-o 1 dagbók. **2** sig leiðarbók (í skipi). **vet-o** veðmálábók. **vort-o** orðabók.

lic/i áhl nýy mega, hafa leyfi til. **-a** leyfilegur. **ne-a** óleyfilegur, bannaður.

lice/o menntaskóli, latínuskóli. **-estro** rektor (menntaskóla). **-ano** menntaskólanemi.

Lice/o inn heimspekikennningar Aristótelesar; Lýkeum (garður þar sem Aristóteles kenndi lærisveinum sínum).

licenc/o 1 bók skáldaleyfi. **2** lög leyfi, undantekning. **-i** áhr veita leyfi.

ne-ita, sen-a óheimilaður, óleyfður. **-ito** leyfishafi.

licenci/o licenciat-gráða. **-ulo** maður sem hefur tekið licenciat-próf.

lici/o gra laufskálafletta (lítið ræktuð) (*Lycium*).

Lici/o, Likio sag Lýkía.

- liĉi/o** *gra* aldin litkatrés. **-ujo** litkatré (*Litchi chinensis*).
- lid/o** *tón bók* ljóð.
- Lidi/o** *sag* Lúdía. **-a 1** frá Lúdíu. **2** Lýdía.
- Lieĝ/o** *ldf* Lüttich, Liège (borg í Belgíu).
- lien/o** *lfæ* milti. **-a** miltis-. **-ito** miltisbólga.
- lienteri/o** *læk* lífsýki.
- lift/o** *sig* lyfta. **-isto** lyftudrengur. **plad-o** veitingalyfta. **ŝtupar-o** rúllustigi, rennistigi.
- lig/i** *áhr 1* binda, hnýta, tengja. **2** *mat* þétta. **3** binda utan um. **-o 1** *efn* binding, samband, band. **2** bandalag. **L-o de Nacioj** Þjóðabandalagið. **-a** bindingar-, tengi-. **-ado** binding, tengi, tengsl.
- aĵo** balli, pakki, sekkur. **-ano** bandamaður; sambandsríki. **-iĝi** *efn* sameinast; tengjast saman, samlagast.
- iĝemo** skyldleiki. **-ilo** *efn* band, reipi, strengur, tengsl. **-iteco** tengsl. **al-i** *áhr 1* tengja, festa (**al** = við). **2** tjóðra (**al** = við). **al-igeco** tengdir. **ĉirkaŭ-i** *áhr* festa saman (**per** = með) á (?), binda um. **dis-i** *áhr* leysa. **dis-o** leysing. **inter-i** *áhr* tengja saman. **inter-o 1** samningur, sáttmáli, samband. **2** gagnkvæmt samhengi. **inter-iteco** gagnkvæmt samhengi, það að vera hvort undir öðru komið. **kun-i** *áhr* tengja saman, binda saman. **mal-i** *áhr* frelsa, leysa, losa. **mal-iĝi** **)losna.re-i** *áhr* binda aftur, tengja aftur. **sen-a** ósamtengdur. **brid-ilo** *byg* band. **har-o** hárlökkur; hárfléttá. **ĵur-i** *áhr* særa, sárþæna, þráblöja. **prem-ilo** *læk* æðaklemma, stasi. **ŝtrump-ilo** sokkaband.
- Ligadiacoj** *gra* klifurburknaætt (*Lygodiaceæ*).
- ligament/o** *lfæ* band, strengur; liðband.
- ligatur/o** *læk* saumur. **-i** *áhr* *sku* sauma fastan, binda með saumi.
- lign/o** *gra* viður, tré, timbur. **-a** úr tré, tré-. **-aĵo** trévara, hlutur úr tré.
- aĵisto** húsgagnasmiður, snikkari, trésmiður. **-eca** viðarkenndur. **-ejo** viðarstæði. **-ero** tréspónn.
- eto** spýta. **-izi** *áhr* veita námustoðir. **-otegi** *áhr* viðarklæða. **brul-o** eldiviður.
- ĉarpent-o**, **konstru-o**, **seg-o** timbur, bjálkar, viðir. **flos-o** flotviður. **suk-o** = **alburno**.
- tavol-o** krossviður.
- lignin/o** *efn* tréni.
- lignit/o** *ste* brúnkol, viðbrandur, surtarbrandur.
- ligul/o** *gra* slíðurhimna.
- ligur/o** *per* Lígúriubúi. **L-io**, **L-ujo** *ldf* Lígúría. **L-a Maro** Lígúriuhaf (hafsvæði í Miðjarðarhafi).
- ligur/o** e.k. gimsteinn (í Biblíuútgáfu frá 1981 = hýasint, s. 2. M. 28:19, 39:12).
- ligustr/o** *gra* þefrunni (*Ligustrum*).
- Liĥtenŝtejn/o** *ldf* Liechtenstein. **-ano** Liechtensteini, Liechtensteinbúi. **-a** liechtensteinskur.
- lik/i** *áhl* nýy *sig* raf leka. **-a** lekur. **-o** *sig* leki. **-ado** það að leka. **-imuna** vatnspéttur.
- tra-iĝi** síast út; kvisast. **fulm-ejo** *raf* eldingavari.
- liken/o 1** *gra* skóf (jurt), flétta (*Lichenes*). **2** *bib* *læk* = **dartro**. **3** *læk* (heiti nokkurra húðsjúkdóma).
- liknid/o** *gra* ljósnellika (*Lychnis*), rauðhetta, munkahetta.
- likoperd/o** *gra* físisveppur (*Lycoperdon*) = **polvofungo**). **-acoj** físisveppaætt (*Lychooperdaceæ*).
- likopersik/o** *gra* tómattjurt (*Solanum lycopersicum*).
- likopodi/o** *gra* jafni (*Lycopodium*). **-acoj** jafnaætt (*Lycopodiaceæ*). **-a pulvoro** nornamjöl.
- liktor/o** *sag* *per* vandsveinn (há Rómverjum).
- Likurg/o** *sag* Líkurgos (löggjafi Spartverja).
- likv/a** rennandi, fljótandi. **-o**, **-aĵo** vökvi, fljótandi efni. **subfridigita -o** *eðl* undirkældur vökvi.
- supervarmigita -o** *eðl* yfirhitaður vökvi. **Bordoza -aĵo**, **Bordeaŭaĵo** *gar bún*, s. **Bordoza**.
- cerbospina -aĵo** *lfe* heila- og mænuvökvi, miðkerfisvökvi. **-igi** gera fljótandi. **-iĝi** verða fljótandi.
- kultur-aĵo** gerlakkur.
- likvesk/i** *áhl* *eðl* verða fljótandi, þéttast.
- likvid/i** *áhr* *ver 1* greiða upp, lúka, gjalda til fulls. **2** leggja niður (fyrirtæki). **3** ljúka við, ganga frá; eyða.
- ado 1** skuldalúkning. **2** slit (á fyrirtæki); eignauppgjör (við félagsslit). **-anto**, **-isto** skiptastjóri.
- likvid/o** *hlj* samhljóðin l og r (hliðar- og sveifluhljóð).
- likvor/o** *mat* kryddvín, líkjör.
- lil/a** nýy fjólublár, rauðblár.
- lilak/o** *gra* dísarunni (*Syringa persica*).
- lili/o** *gra* lilja (*Lilium*). **-acoj** liljuætt (*Liliaceæ*). **-a** liljuhvítur. **akvo-o** *gra* vatnalilja. **tag-o** hádegislilja.
- Liliput/o** Putaland. **-a** smávaxinn, dvergaxinn, smár. **-ano** íbúi í Putalandi.
- lim/o 1** *hag* mæri, mörk; landamerki. **2** takmark. **-i** *áhr 1* ráða mörkum (e-s). **2** takmarka. **-a** takmörkunar-.

-**igi** 1 merkja takmörk (e-s). 2 takmarka, einskorða. 3 láta (e-n) aðeins ná til. -**iga** takmarkandi. -**igado**, -**igo** takmörkun. -**ígi** vera takmarkaður. **apud-a** landamæra-. **ĉirkaŭ-i** áhr umkringja, lykja um. **dis-i** áhr skipta. **dis-o** afmörkun. **sam-a** áfastur, samfastur, aðliggjandi. **sen-a** takmarkalaus, ótakmarkaður, óendanlegur. **trans-igi** fara yfir; rjúfa. **aĝo-o** aldurstakmark. **akvodis-o** vatnaskil, vörp. **altec-o** flu hámarkshæð (= **plafono**). **ced-o** tæk brotþol. **elastec-o** tæk þanþol. **kurento-igilo** rtæ straumrofstæki. **land-o** landamæri, landamerki. **temp-o** tímamörk. -**tempo** eindagi. **temp-a** tímabundinn.

Lim/o ldf Líma (höfuðborg Perú).

lima/o dýr drekkuætt (*Lima*).

limak/o dýr 1 snigill. 2 brekkusnigill (*Limax*). -**a** 1 brekkusnigils-. 2 seinlátur, hægur.

limand/o dýr sandkoli (*Pleuonectes limanda*).

limb/o 1 ldm stj gráðuskiptur hringjaðar. 2 gra krónuflípar.

Limb/o kri limbus (forganður vítis þar sem sálir óskírðra barna eru eftir dauðann).

Limburg/o ldf Limburg (fylki í Hollandi og Belgíu).

Limerik/o ldf Limerick (borg á Vestur-Írlandi), Hlymrek (fornt íslenskt heiti).

limerik/o limra.

limes/o 1 stæ markgildi. 2 sag (hjá Rómverjum) víggirt landamerki (milli Rómaveldis og barbara).

limet/o gra súraldin. -**ujo** súraldintré (*Citrus aurantifolia*). -**a suko** súraldinssafi, súraldinsafi.

limf/o 1 lfæ sogæðavökvi, úr, vessi. 2 gra jurtasafi. -**a** sogæða-. -**oida** eítill-, sogæða-, eítillfrumna-.

limfang(i)it/o læk úræðabólga.

limfat/a læk sogæða-, vessa-. -**ismo** læk vessaútbrotahneigð. -**ulo** vessaútbrotahneigður maður.

limfocit/o lfæ eitlafruma.

limfopoez/o læk eitlafrumnamyndun.

limin/o sál mark. **sub-a** neðanmarka.

Limnantacoj gra delgjujurtaætt (*Limnanthaceæ*).

limne/o dýr vatnabobbi, vatnasnigill (*Lymnæa*).

Limoĝ/o ldf Limoges (borg í Frakklandi). -**io** Limoges-hérað.

limon/o gra sítróna, gulaldin. -**ujo**, -**arbo** sítrónutré, gulaldintré (*Citrus medica*, var. *limonium*).

limonad/o sítrón, límonaði. -**isto** gosdrykkjasali.

limonit/o ste mýrarauði, mýrajárn, rauði.

limoz/o dýr jaðrakan (*Limosa limosa*).

limul/o dýr konungskrabbí (*Limulus*).

limuzin/o lúxusbíll, lúxusbílfreið, glæsibílfreið, glæsivagn, glæsibíll.

lin/o gra hör, hörjurt (*Linum*). -**acoj** línætt (*Linaceæ*). -**ajo** lín, léreft. -**oleo** línólía. -**oleumo** línóleum.

-**semo** hörfræ.

linar/o gra gullsporablóm (*Linaria vulgaris*).

linĉ/i áhr taka af lífi án dóms og laga. -**ado** aftaka án dóms og laga, lögleysuoftaka, múgæðisaftaka.

lind/a ská snotur, laglegur, myndarlegur.

Lindseacoj gra festarburknaætt (*Lindsaeaceæ*).

line/o 1 1/2 þumlungur (= 2,256 mm). 2 sig færi. 3 rtæ lína (t.d. símalína). **grandadistanca -o** landssímalína. **kondukto-aro** línunet.

Line/o per Linnæus (frægur sænskur grasfræðingur).

linear/a stæ 1 línulegur. 2 -**a diferenciala ekvacio** línuleg deildajafna, línuleg diffurjafna.

lingam/o trú (hjá hindúum) reðurtákn.

lingv/o tungumál, tunga, mál. -**a** tungumála-. -**aĉo** skrílmál, málleysa, hrognamál. -**ajo** máleinkenni.

font-o frummál (í þýðingum). **cel-o** markmál (í þýðingum). **mark-o**, **marko-o** ívafsmál.

-**isto** málamaður, málvísindamaður. -**istik**o tungumálafræði, málvísindi.

du-a 1 tvítyngdur, jafnvígur á tvö tungumál. 2 á tveimur tungumálum.

3 (um land, hérað o.þ.u.l.) þar sem eru töluð tvö tungumál.

plur-a sem talar mörg tungumál. **lingala -o** lingala (bantúmál einkum talað í Kongó).

franc-ano frönskumælandi maður. **kanada franc-ano** frönskumælandi Kanadamaður.

fremd-a á erlendri tungu. **mult-a** fjölmála. **kaŝ-o** leynitungumál.

mond-o alþjóðamál, alþjóðlegt tungumál. **ton-o** tóntungumál, tungumál með tónáherslu.

unu-a eins tóns, einhljóða.

lini/o 1 stæ vís lína, strik, línustrik. -**o de demarkacio** markalína. **la L-o** miðjarðarlínan, miðbaugurinn.

2 röð. 3 flutningakerfi; (um strætisvagna) leið. 4 sag ættleggur. 5 járnbrautarteinn. 6 sjó = **lineo**. -**a** línu-.

-**a desegno** strikteikning. -**e** í röð. -**i** áhr strika línur á. -**aro** tón nótnastrengur. -**igi** raða.

-**ilo** reglustika, reglustrika. **inter-o** línubil, bil milli lína. **aer-o** flugleið, flugfélag. **akvo-o** sjólína.

cel-o miðunarlína. **ĉen-o** boglína. **dat-o** daglína. **flu-a** straumlínulaga, straumlínulagaður, rennilegur.

fort-o kraftlína. **lim-o** takmarkalína, markalína; landamæralína. **nivel-o** eðl stæ ldm hæðarlína.

ond-o hlykkjótt strik. **ond-a** öldóttur, öldumyndaður. **ornam-o** skrautlína. **punkto-o** punktalína. **super-e** fyrir ofan línuna. **ŝarg-o** hleðslumark. **tuŝ-o** íþr hliðarlína. **vic-o** biðröð.

voj-o 1 vegstæði, vegarstæði. 2 vegarstrik.

liniment/o lyf smyrsl, seigfljótandi áburður.

link/o 1 dýr gaupa (*Lynx lynx*). 2 L-o stj Gaupan (stjörnumerki). **-okula** sjónskarpur.

linolat/o efn línólat. **-a acido** línólsýra.

linolenat/o vís línólinat. **-a acido** línólínsýra.

linotip/o pre setjaravél. **-isto** setjari.

lintel/o hús drótt.

Lion/o ldf Lyon (borg í Frakklandi).

lip/o 1 vör. 2 gra rönd, barmur. **-a** vara-. **-a kulto** uppgerðartrúmennska. **-i áhr** snerta með vörunum.

-ego kjálki. **-angulo** munnvik. **lepor-o** lfæ héravör, klofavör, skarð í vör. **-legado** varalestur.

-servo varajátning.

Lipar/oj ldf Líparíeyjar (norðan Sikileyjar).

lipaz/o efn læk fitukljúfur, lípasi.

lipid/o efn fituefni, lípíð.

lipom/o læk spikæxli, spikhnútur.

lipotimi/o læk öngvit, yfirið.

lir/o 1 lýra, harpa. 2 líra (ítölsk mynt). **-ismo** ljóðagerð; fjör.

Lir/o stj Harpan (stjörnumerki).

lirik/o sag 1 ljóð. 2 kenndarljóð, tilfinningaljóð. **-a** ljóðrænn. **-ismo** 1 ljóðræna, ljóðrænn skáldskapur.

2 tilfinningasemi. **-isto** ljóðskáld. **-ulo** tilfinningasamur maður.

lirl/i áhl ská (um rennandi vatn) niða, gjálfra.

Lis/o ldf Lysá.

Lisbon/o ldf Lissabon (höfuðborg Portúgals).

lisin/o efn lýsín.

lisol/o lýsól.

lisp/i áhr vera smámæltur. **-o** smámæli.

list/o listi, skrá. **prez-o** verðlisti. **valor-o** gengisskrá. **vin-o** vínlisti. **vizit-o** mætingaskrá, mætingarskrá.

en-igi skrá.

listel/o skrautlisti, listi; myntrönd.

lit/o rúm, rekkja, sæng. **-aĵo** rúmfatnaður. **el-iĝi** fara á fætur. **en-igi** leggja í rúmið.

en-iĝi fara í rúmið, leggja sig, háttá. **du-a** tveggja rúma, tveggja manna. **klap-o** beddi.

pajlo-o hálmðýna. **pend-o** hengirúm. **port-o** burðarstóll. **rul-o** rúm á hjólum. **ŝip-o** koja.

tabul-o fjalaflet. **tend-o** beddi. **-kovrilo**, **-kovraĵo** rúmteppi.

litani/o kaþ 1 litanía, bænasöngur. 2 raunapula.

litargi/o efn blýoxíð.

liter/o mfr stafur, bókstafur. **-e** bókstaflega, eftir orðanna hljóðan. **-umi** áhr stafa. **-um(ad)o** stöfun.

-fandisto letursteypari. **-figuro** bók stöfunarbreyting. **ĉef-o** 1 skrautstafur. 2 stór stafur, upphafsstafur.

klin-o hallandi skrift. **komenc-o** upphafsstafur. **laŭ-a** orðréttur, bókstaflegur. **laŭ-e** orðrétt, bókstaflega.

mis-umi áhr stafa skakkt. **pres-oj** letur. **relief-o** upphleyptur bókstafur. **ruĝ-a** rauðletraður, merktur með

rauðum bókstaf; merkilegur, hátíðlegur. **trans-i** áhr umrita, skrifa með öðrum rittáknum.

literator/o bókmenntamaður.

literatur/o bókmenntir; bókvísi. **-a** bókmennta-. **-isto** bókmenntamaður. **-historio** bókmenntasaga.

bel-a skáld-, bókmennta-, fagurbókmennta-.

liti/o efn litíum, litín, lípíum, lípín (*Li*) (*frumefni nr. 3*). **-a karboneto** lípíumkarbónat,

litíumkarbónat.

litiaz/o læk steinsótt. **rena -o** steinsótt, nýrnasteinakveisa. **gala -o** gallsteinaveiki, gallkveisa.

litin/o efn lípíumhýdroxíð, litíumhýdroxíð.

litograf/i áhr steinprenta. **-o** steinprent. **-io** steinprentun. **-isto** steinprentari.

litopon/o efn (blanda úr sinksulíði, baríumsulífat og sinkoxíði notuð í málningu).

litorin/o dýr meyjardoppa (*Littorina*).

litorn/o dýr gráþröstur (*Turdus pilaris*).

litosfer/o jar jarðskorpa.

- litoskop/o** *læk* steinaspegill (?).
litot/o *bók* úrdráttur.
litotomi/o *læk* steinskurður.
litotrici/o *læk* steinmolun.
litov/o *per* Lithái. **-a** litháískur. **L-io, L-ujo** *ldf* Litháen.
litr/o lítri. **deci-o** desílítri. **deka-o** dekalítri. **mili-o** millílítri. **duon-o** hálfpottur, hálfítri.
kvaron-o lítrafjórðungur.
liturgi/o 1 *sag* (hjá Forngríkkjum, einkum í Aþenu) opinbert verk, opinber þjónusta.
2 *trú* litúrgía, litúrgía, helgisiðir. **-a** helgisiða-, litúrgískur, litúrgískur.
Litv/o *sag* Stórfurstadæmið Litháen. **-ano** Lithái.
liut/o lúta (hljóðfæri).
liv/a *nýy* vinstri. **-uma** *gra* *vís* *stæ* *tæk* rangsæll. **-oĝira** *efn* rangsælissnúandi, andsælissnúandi.
lived/o *læk* hörundsblámi.
liver/i *áhr* láta af hendi, láta fá, afhenda, selja í hendur, veita. **-ado** afhending.
-aĵo afhent vara, afhent vörusending. **-anto** seljandi, birgir. **-tempo** afhendingarfrestur.
livermorio *efn* livermoríum, livermorín (*Lv*) (frumefni nr. 116).
Liverpol/o *ldf* Liverpool (hafnarborg í Englandi).
livi/o *dýr* bjargdúfa (*Columba livia*).
Livi/o *per* Livíus (rómverskur sagnfræðingur).
livid/a *læk* blágrár, svartblár. **-aĵo** blýlitur, fölvi.
livon/o *per* Liflendingur. **-a** frá Líflandi. **L-io, L-ujo** *ldf* Lífland, Lívónía.
Livorn/o 1 *ldf* Livornó (hafnarborg á Ítalíu). **2** Leghorn-hænsni.
livre/o einkennisbúningur (þjóna). **-ulo** þjónn í einkennisbúningi.
liz/o *líf* *lfe* *læk* *eðl* *efn* **1** upplausn, leysing. **cito-o** frumuleysing. **fibrino-o** trafaleysing. **2** greining.
elektro-o rafgreining. **hidro-o** vatnsgreining. **-i** *áhr* leysa, greina.
lizergat/a *efn* *læk* *sál* lýserg-. **-a** **acido** lýsergsýra. **-acida dietilamido** lýsergsýrudíetýlamíð (= **L.S.D.**).
Lizip/o *per* Lýsippus (forngrískur höggmyndasmiður).
Lizistrat/a *per* Lýsistrata.
ljam/o *dýr* = **lamo**.
Ljubljan/o *ldf* Ljubljana (höfuðborg Slóveníu).
lo!, ha lo! *mfr* halló.
Loar/o *ldf* Leira (á í Frakklandi).
Loazacoj *gra* gullburstætt (*Loasaceæ*).
lob/o *lfæ* *gra* **1** snepill, blaka. **-o de la orelo** eyrnasnepill. **2** blað. **hepata -o** lifrablað.
-o de pulmo lungnablað. **-eto** snepill, bleðill; smádeild. **tri-uloj** *stg* þríbrotar (*Trilobita*).
lobeli/o *gra* lóbelía, brúðarauga (sumarblóm) (*Lobelia*). **-acoj** lóbelíuætt (*Lobeliaceæ*).
lod/o *tæk* **1** hálfúnsa, lóð. **2** lóðlína.
lodikl/o *gra* (= **glumelo**).
loes/o = **leŭso**.
lofi *áhr* *sig* beita upp í vindinn, venda upp í vindinn. **-o** kulborði. **mal-i** *áhr* beita undan vindi.
mal-e undan vindi.
lofi/o *dýr* skötuselur (*Lophius*).
Lofotoj, Lofot-insuloj *ldf* Lófóten (eyjaklasi við Noreg).
log/i *áhr* lokka, ginna, tæla, laða. **-o** aðdráttur. **-aĵo** agn, beita, tálbeita. **-iĝi** ginnast. **-ilo** = **logaĵo**.
-birdo tálflugl. **al-i** *áhr* draga að sér, laða að sér, tæla, véla. **al-o** ginning, aðdráttarfl.
al-a aðlaðandi, lokkandi, aðdráttar-. **de-i** *áhr* tæla, flaga, afvegaleiða; fífla. **nede-ebla** ómútupægur.
de-ado ginning, tæling; afvegaleiðing; fífling. **el-i** *áhr* laða fram, lokka.
for-i *áhr* leiða í villu, afvegaleiða, freista. **mal-i** *áhr* hræða frá, fæla frá, hrinda (frá sér).
mal-a óaðlaðandi, fráhrindandi, fráfélendi. **flat-i** *áhr* kjassa, smjaðra fyrir. **seks-o** kynhrif.
tromp-i *áhr* tæla, gabba, blekkja.
log/o *sig* skriðmælir (skips). **-libro** dagbók, leiðarbók. **-ŝnuro** skriðlína.
log'o *bib* log (= um 0,5 l).
loganber/o *gra* loganber (kynblöndun hindbers og brómbers). **-ujo** loganberjarunnur (*Rubus loganobaccus*).
Loganiacoj *gra* trjámöðruætt (*Loganiaceæ*).
logaritm/o *stæ* logri, lógaritmi, lógarípmi. **ordinara -o** venjulegur logri. **natura -o** náttúrulegur logri.
-a logra-. **kontraŭ-o** andlogri.
logatom/oj *fja* *hlj* logatom.

logik/o *hei* 1 rökfræði, rökvísi. 2 röksemd. 3 sönnunargildi; samhengi. **-a** 1 röklegur, rökréttur; rökfastur. 2 rökfræðilegur. **-eco** röksemd. **-isto** rökfræðingur. **ne-a** órökréttur.

logistik/o *vís* stærðfræðileg rökfræði.

Loglano *mál* Loglan (tilbúið mál).

logogrif/o 1 stafagáta, orðagáta. 2 óskiljanleg setning.

loĝi/i *áhl áhr* búa, eiga heima. **-ata** byggður. **dense -ata** þéttbyggður. **-o, -ado** húsnæði, aðsetur.

-adejo aðsetur, bústaður. **-anto** búandi. **-ateco** íbúafjöldi. **-ebla** byggilegur. **-ejo** bústaður; íbúð.

-igi hýsa, veita húsnæði. **-loko** dvalarstaður, bústaður. **ek-i** *áhl* setjast að. **en-iĝi** setjast að. **en-anto** íbúi.

sub-ateco of lítil byggð. **kun-i** *áhl* búa saman. **pas-anto** aðkomandi. **trans-iĝi** flytjast (búferlum).

tro-ata of fjölbýll. **amas-ejo** svefnpokapláss. **pas-i** *áhl* dveljast, búa um stund. **somer-ejo** sumarbústaður.

loĝi/o *hús* stúka.

loĝistik/o *her* þjónusta (vistaflutningar, viðhald og hjúkrun hermanna).

loĥi/o = **lokio**.

lojal/a hollur, trúr, trúlyndur, tryggur. **-eco** hollusta, tryggð, trúmennska. **-ulo** hollur maður, trúr maður.

mal-a ótrúr, óheiðarlegur.

lojt/o *dýr* vatnaflekkur (*Lota lota*).

loko/o 1 staður. 2 staða. 3 svæði, hérað. 4 kafli. **-a** staðarlegur; staðar-; staðbundinn.

-a anestezo *læk* staðdeyfing. **-a koloro** byggðarbragur, staðarbragur.

-i *áhr* setja, láta, koma fyrir (á e-n stað). **-ado** staðsetning. **-ajo** staðbundið orð. **-aro** = **lokuso**.

-eto kimi, skot, krókur. **-iĝi** liggja, standa (á e-m stað). **-iĝo** *læk* staðsetning (sjúkdóms).

de-i *áhr* 1 setja úr liði. 2 flytja í annan stað. **de-ita persono** flóttamaður. **dis-i** *áhr* dreifa, tvístra.

dis-iĝo dreifing; tvístrun. **mis-i** *áhr* setja á rangan stað. **trans-i** *áhr* flytja úr stað, flytja til.

unu-a eins manns. **ban-o** baðstaður. **dorm-o** svefnstaður, rúm, svefnvagn. **fajro-o** eldstæði.

kruc-o 1 járnbrautarbrú. 2 *rtæ* línútmót. **kurac-o** heilsulaug. **kuŝ-o** áningarstaður. **loĝ-o** dvalarstaður.

mank-o eyða; bil. **naskiĝ-o** fæðingarstaður. **servo-o** þjónusta. **sid-o** sæti. **star-o** stæði.

ŝut-o ruslahrúga. **ŝpar-i** *áhr* leggja inn á sparisjóðsreikning. **ŝpar-iĝo** innborgun í sparisjóð.

lokal/o athafnasvæði, lóð.

lokaliz/i *áhr* staðsetja, einangra, stöðva, staðbinda; finna stað, átta sig (á stað).

cerebra -o *læk* staðsetning í heila.

lokativ/o *mfr* staðarfall.

lokaŭt/o *hag fél* verkban.

loki/oj *læk* hreinsun sængurkvenna.

lokomobil/o færivél.

lokomotiv/o eimreið, dráttarvagn (járnbrautarlestar). **-estro** lestarstjóri.

loksi/o *dýr* krossnefur (*Loxia*) (= **krucbekulo**).

loksodromi/o *sig* áttastrik.

Loksomacoj *gra* lóburknaætt (*Loxomatocæ*).

lokus/o *stæ* bók heimkynni.

lokust/o *dýr* engispretta (*Locusta*).

lokustel/o *dýr* engisprettusöngfugl (*Locustella*) (= **grilbirdo**).

lol/o *gra* rýgresi (*Lolium*); vallarrýgresi (*L. perenne*).

lolig/o *dýr* tíuarma kolkrabbi (*Loligo*).

Lomariopsacoj *gra* klöngurburknaætt (*Lomariopsidacæ*).

lombard/i *áhr* veðsetja. **-ejo** skrifstofa veðlánara. **-isto** veðlánari.

lombardo/o *sag per* Langbarði. **-a** frá Langbarðalandi. **L-io, L-ujo** *ldf* Langbarðaland.

London/o *ldf* Lundúnir, Lundúnaborg, London (höfuðborg Englands og Bretlands). **-ano** Lundúnabúi.

long/a *mfr* langur. **-e** lengi. **tiel -e dum, tiel -e kiel** svo lengi sem. **tiel -e ĝis** allt til, þangað til.

-o, -eco lengd. **laŭ sia tuta -eco** endilangur. **grado de -o** = **longitudo**. **-ega** mjög langur.

-igi, pli-igi lengja. **-iĝi** lengjast. **laŭ-a** *eðl* eftir lengdinni, lengdar-. **laŭ-e de** fram með, langs með, eftir.

mal-a stuttur, skammur. **mal-e** í stuttu máli, í fáum orðum, í fám orðum; stuttlega. **mal-eco** stuttleiki.

mal-igi stytta. **ne-a** fremur stuttur. **ne-e** stuttlega. **tro-a** of langur. **antaŭ -e** fyrir löngu.

jam de -e það er langt síðan. **antaŭ ne-e** ekki alls fyrir löngu. **ondo-o** *eðl* bylgjulengd.

longisim/o *lfæ* lengsti vöðvinn.

longitud/o 1 *ldf* lengd, hnattlengd. 2 *stj* lengd. **cirklo de -o** lengdarbaugur.

longobardo/o *per* Langbarði. **L-ujo** Langbarðaland.

longŝo múltaumur.

- lonicer/o** *gra* geitatoppur (garðrunni) (*Lonicera*).
- lontan/a** *ská* fjarlægur. **-o** fjarlægð.
- look/o** *læk* saft.
- lop/o** *flu* bakfallslykkja, baksveifla. **-i** *áhl* gera bakfallslykkju.
- Lorantacoj** *gra* setmistlaætt (*Loranthaceæ*).
- lord/o** lávarður. **-ino** lafði. **la Ĉambro de la Lordoj** efri deild, lávarðadeild (breska þingsins). *ebria kiel -o* blindfullur.
- lordoz/o** *læk* hryggfetta.
- Lorelej/o** Lórelei (klettur við ána Rín í Þýskalandi).
- Loren/o** *ldf* Lóthringur, Lothringen, Lorraine (hérað í Frakklandi). **-ano** íbúi í Lóthring.
- lori/o** *dýr* hunangspáfi, lóri (*Lorius*).
- loris/o** *dýr* slórapi (*Loris*).
- lorn/o** augnagler; sjónpípa. **du-eto** kíkir.
- Los-Anĝeles/o** *ldf* Los Angeles (hafnarborg í Kaliforníu).
- lot/i** *áhl* hluta, kasta hlut, varpa hlutum, varpa hlutkesti. **-o 1** hlutskipti, hlutur, erfðahlutur. **2** hlutkesti. **-e** með hlutkesti. **-ado** hlutkesti, hlutun. **-ajo** hlutskipti. **-umi** *áhr* úthluta.
- Lot/o 1** *bib* Lot (ættfaðir). **2** *ldf* Lotá (í Frakklandi).
- Lotari/o** *per* Lothar.
- Lotaringi/o** *sag* Lotharingía.
- loteri/o** happdrætti, hlutavelta. **-a** happdrættis-, í happdrætti. **-e** í happdrætti.
- Lotofag/o** *bók* lótofagi, lótusæta.
- lotus/o** *gra* **1** lótus, vatnalilja (vex í Kína) (*Lotus*). **2** lótusblóm. **3** lótusviður (*Zizyphus lotus*).
- Loven/o** *ldf* Leuven (borg í Belgíu).
- loz/a** *nýy* laus.
- lozanĝ/o 1** *stæ* reitur. **2** brjóstsykur, hálstafla. **3** tígull. **4** fægiflötur. **5 = rombo**.
- LSD** s. **lizergata**.
- lu/i** *áhr* leigja, taka á leigu. **-ado** leiga, ábúð. **-ebla** leigufær, sem leigja má, til leigu.
- anto** leigutaki, leiguliði. **-igi** leigja (e-m e-ð), leigja út, selja á leigu. **-igado** leiga. **-iganto** leigusali.
- pago**, **-prezo** leiga, leigugjald. **-preni = lui**. **-doni = luigi**. **vic-igi** framleigja.
- Luando** *ldf* Lúanda (höfuðborg Angóla).
- Luar/o** *ldf* Loire, Leira (á í Mið-Frakklandi). **-valo** Leirudalur.
- Lub/o = Libiano**.
- Lubek/o** *ldf* Lübeck, Lýbika, (Lýbekk) (hafnarborg í Þýskalandi).
- lubriki/i** *áhr* tæk smyrja, bera á (vél). **-o** smurning. **-ajo** áburður, smurning. **-ilo** smurningskoppur.
- lucern/o** hengilampi, lampi. **-eto** lítill lampi.
- Lucern/o** *ldf* Lúsern (borg í Sviss).
- Luci/o** *per* Lúcius. **-a** Lúcía.
- Lucian/o** *per* Lúkínos.
- lucid/a** *sál* læk ljós, skýr. **-eco** ljósleiki; skýrleiki.
- Lucifer/o** *kri* Lúsífer, kölski.
- luciol/o** *dýr* ljósormur (*Luciola*).
- lud/i 1** *áhl* leika sér. **2** *áhr* leika. **3** *áhr* leika á, spila. **4** *tæk* *áhl* hafa svigrúm. **-o 1** leikur. **2** sýning. **3** svigrúm. **4** spil (í hendinni). **-ado** leikur. **-anto** leikari, leikmaður. **-ema** gáskafullur, gamansamur.
- ilo** leikfang, barnagull, leiksoppur. **-batalo** keppni, leikur. **ek-i** *áhr* fara að spila, byrja að leika.
- for-i** *áhr* spila burt. **inter-o** millispil, millileikur. **kun-anto** leikbróðir; spilafélagi.
- baskul-o** *íþr* salt, rambelta. **blind-o** skollaleikur. **ermit-o** eins manns leikur; kapall. **hazard-o** áhættuspil.
- kaš-o** feluleikur. **prov-o** æfing. **kostuma prov-o** lokaæfing. **tromp-i** *áhl* svindla. **tuš-o** eltingarleikur.
- vort-o** orðaleikur.
- Ludovik/o** *per* Lúðvík.
- luf/o** *gra* luffa, lúffa (einær jurt, skyld graskeri) (*Luffa*).
- lugr/o** *sig* luggari, loggorta.
- luĝ/o** *íþr* eins manns meiðalaus sleði. **-i** *áhl* renna á sleða.
- luidor/o** *inn* (gamall franskur gullpeningur).
- Luis/o** *per* = **Luizo** Lúðvík, Hlöðvir.
- Luisa** *per* Lúðvíka, Lovísa.
- Luizian/o** *ldf* Louisiana (fylki í Bandaríkjunum).

- luk/o** 1 ljóri, kýrauga. 2 þakgluggi. **mansarda -o** kvistgluggi. 3 eftirlitsop (á götunni).
-eto gægjugat (í hurð).
Luk/o per Lúkas.
lukan/o dýr eikihjörtur (skordýr) (*Lucanus*) (= **cervoskarabo**).
Lukan/o per Lúkanus.
Lukas/o per Lúkas.
lukr/i áhr nýy ávinna sér. **-anto** fyrirvinna. **-o** kaup, laun. **-a** arðsamur, ábatasamur.
Lukreci/o per Lúkretius.
luks/o munaður, óhóf, viðhöfn. **-a** 1 ríkulegur, óhóflegur. 2 ákaflega frjósamur.
3 skrautlegur, íburðarmikill. **-ajo** munaðarvara. **-ajeto** skemmtilegt smáatriði.
ne-a hversdagslegur, einfaldur, íburðarlaus. **mal-a** hófsamur.
luks/o eðl lúx (lýsingareining).
luksaci/o læk liðhlaup. **koksa -o** mjaðmarliðhlaup, skúfslit. **-i** áhr setja úr liði.
Luksemburgo/o Lúxemborg (höfuðborg landsins). **-io** ldf Lúxemborg (landið).
Luksor/o ldf Lúxor.
lukt/i áhl glíma, takast á, berjast. **-o** glíma. **-ejo** glímuvöllur. **-isto** glímumaður.
lul/i áhr vagga, rugga. **-a** ruggandi, ruggu-. **-ilo** tæk vagga, rugga.
lu lu mfr sussubía.
lum/i áhl 1 lýsa. 2 skína, ljóma. **-a** 1 bjartur, ljómandi. 2 ljós. 3 skýr. **-o** 1 ljós, ljómi, birta. 2 sjónarmið.
3 -oj tæk ljós (í málverki). **la norda -o** norðurljós. **la aústrala -o** suðurljós. **ruĝa -o de navigado** bakborðsljós.
verda -o de navigado stjórnborðsljós. **navigaj -oj** 1 sig siglingaljós. 2 flu flugljós. **parkaj -oj** stöðuljós.
-ajo ljós, lýsandi hnöttur. **-eco** ljósmagn; glans, ljómi. **-eti** áhl skína dauft, týra. **-eto** blik, týra, skíma; lítið ljós.
-igi 1 láta skína. 2 lýsa. 3 gera bjartan. 4 fjörga. **-iĝi** verða bjartur, skína. **-ilo** ljósgjafi, ljós, skriðljós, lampi.
-igado lýsing, uppljómun. **duon-o** hálfdimma. **ek-i** áhl daga, birta, renna upp. **ek-igi** lýsa; kveikja.
kontraŭ-e á móti ljósinu. **mal-a bib** 1 dimmur, myrkur. 2 dapurlegur. 3 óljós, torskilinn.
la mal-aj jarcentoj hinar myrku miðaldir, fyrri hluti miðaldanna. **mal-o** dimma, myrkur. **mal-eco** dimma.
mal-igi gera dimman, gera dökkkan, myrkva. **mal-igado** myrkvun. **mal-iĝi** verða dimmur, verða dökkur; myrkva, myrkvast, dimma (óp.). **post-oj** afturljós. **pri-i** áhr lýsa, upplýsa, uppljóma. **pri-iteco** uppljómun.
sen-a dimmur, óupplýstur. **erar-o** = **vaglumo**. **flagro-o** leiftrandi ljós. **fulm-o** ljó leifturljós, flass.
halt-o stöðvunarljós. **lun-o** tungsljós. **nord-o** norðurljós. **plafon-o** loftljós. **plank-oj** sviðsljós.
serĉ-ilo leitarljós. **signal-o** hafnarmerki. **sun-o** sólarljós. **tag-o** dagsbirta. **trafik-oj** flu umferðarljós.
vag-o mýraljós. **vers-ilo** kastljós. **-turo** viti, vitaturn.
lumb/o lfæ lend. **zoni la lumbon** gyrða lendarnar. **-ajo** læri.
-algio læk lendagigt, þursabit, hryggta, lendaverkur.
lumbago/o = **lumbalgio**.
lumbrik/o dýr ánamaðkur (*Lumbricus*) (= **tervermo**).
lumen/o eðl lúmen (ljósfæðiseining).
luminal/o = **gardenalo** luminal, fenóbarbítal.
luminesk/i áhl eðl gefa frá sér ljós. **-a** ljósdreifandi, ljósberandi. **-o** glans.
lump/o hrognkelsi (*Cyclopterus lumpus*).
lun/o 1 tungl, máni. 2 **L-o** stj Tunglið, Máninn. **-a** tungl-. **-eto** 1 hús háltunglmyndað op.
2 hálstungl (Jes. 3:18). **-arko** 1 mánasigð. 2 hálfmáni. **La Kruco kaj la L-arko** Krossinn og Hálfmáninn.
la Ruĝa L-arko Rauði hálfmáninn. **-daŭro** tunglmánuður. **-fazo** kvartil tunglsins. **-jaro** tunglár.
-monato tunglmánuður. **-semo** = **menispermo**. **-ŝtono** ste mánasteinn. **duon-o** 1 her virki utan við dyr.
2 lfæ hálfmáni, naglmáni. **duon-a** sigðlaga. **kvaron-o** tunglskvartil. **nov-o** nýtt tungl. **plen-o** fullt tungl.
lunari/o gra júdasarpeningar (*Lunaria*).
lunatik/o 1 svefngengill. 2 tunglsjúkur maður. **-a** tunglsjúkur.
lunĉ/o hádegisverður. **-i** áhl borða hádegisverð. **-ejo** matsalur.
lund/o mánudagur.
lup/o 1 dýr úlfur (*Canis lupus*). 2 **L-o** stj Úlfurinn (stjörnumerki). **-a** 1 úlf-, úlfs-. 2 ránfíkin; grimmur.
-ino ylgur. **preri-o** = **kojoto**.
lupe/o ljó stækkunargler (= **grandiga vitro**).
lupin/o, lupen/o gra úlfabaunir, lúpína (*Lupinus*).

lupol/o *gra* humall (*Humulus lupulus*).

lupus/o *læk* átuberklar, illkynjaðir húðberklar. **eritema -o** helluroði.

Lurd/o *ldf* Lourdes (bær í Suður-Frakklandi).

lustr/o ljóshjálmur, ljósakróna.

lut/i *áhr* lóða, kveikja (málm). **-aĵo** lóðmálmur. **-ilo** lóðbolti. **al-i** *áhr* tengja saman með lóðmálmi.

hard-i = brazi.

lute/a *læk* **l-a korpo** gylishnökri. **-ino** prógesterón.

luteci/o *efn* lútetíum, lútetín (*Lu*) (*frumefni nr. 71*).

luteo/ *efn* forskeyti sem táknar fjóluleitur, t.d. **-salo**.

Luter/o *per* Marteinn Lúter. **-a** lúterskur. **-ano, -isto** lúterstrúarmaður. **-anismo** lúterstrú.

lutr/o *dýr* otur (*Lutra*).

lutreol/o *dýr* vatnamörður (*Mustela lutreola*).

luv/i = boardi.

Luvr/o Louvre-höll, Louvre (listasafn í París).

luzern/o *gra* refasmári (fóðurjurt) (*Medicago sativa*).

Luziad/o *bók* Lúsíadkviða.

Luzitani/o *inn* Lúsitanía.

Luzon/o *ldf* Luzon (stærsta eyjan á Filippseyjum).

luzul/o *gra* hæra, vallhæra (*Luzula*).

Lvov/o, Lviv/o *ldf* Lvov (borg í Úkraínu).

- ¹**M, m** *mfr* 17. stafur esperanto-stafrófsins.
- ²**M 1** *mfr* (í rómverskum tölum) M = 1000. **2** (í skammstöfunum) a) = **marko**. b) = **modelo**. c) = **mega-**.
- ³**m** (í skammstöfunum) a) = **metro**. b) = **minuto**^m. c) = **mili**.
- m/o** *mfr* emm (heiti bókstafsins m).
- maat/o** *per* stýrimaður, varayfirmaður.
- mac/o 1** ósýrt brauð, páskabrauð gyðinga. **2 = oblato**.
- macedon/o** *per* Makedóníumaður. **-a** frá Makedóníu, makedónskur. **M-io, M-ujo** *ldf* Makedónía.
- macer/i** *áhr efn* bleyta. **-ado** bleyting.
- maĉ/i** *áhr* tyggja. **-ado** tygging. **re-i** *áhr 1* jórtra. **2** velta fyrir sér. **re-uloj** *dýr* jórturdýr.
- re-ado** jórtur, það að jórtra. **krak-i** *áhr* mola. **paper-aĵo** pappírskvoða. **tabak-i** *áhl* tyggja tóbak.
- tabako** munntóbak.
- maĉ/o = matĉo**.
- maĉet/o** sveðja (notuð í skógum Suður-Ameríku).
- Maĉjo** Makki, Macintosh-tölva.
- Madagaskar/o** *ldf* Madagaskar. **-ano** Madagaski.
- madejr/o** madeiravín, madeira.
- Madejr/o** *ldf* Madeira.
- madjar/o** *per* Magyar, Ungverji. **-a** ungverskur.
- Madon/o** guðsmóðir, madonna; madonnumynd, Maríulíkneski, Maríumynd.
- madras/o** litskrúðugt klútaefni.
- Madras/o** *ldf* Madras (nú Chennai) (borg á Indlandi, sjá Ĉenajo)..
- madrepor/o** *dýr* stjörnukóral (Madrepora) (= **stelkoralo**).
- Madrid/o** *ldf* Madrid (höfuðborg Spánar).
- madrigal/o** *bók tón 1* ástarljóð, mansöngur. **2** madrígal, parsöngur.
- Maduringv/o** *mál* madúríska (tungumál í Indónesíu).
- madzo** *sag 1* gaddakylfa. **2** veldissproti. **-ulo** veldissprotaberi.
- mag/o 1** (há Fornpersum) prestur (í soroasterstrú). **2** (há Forngríkkjum og Rómverjum) stjörnuspámaður.
- la Tri M-oj** *bib* vitringarnir þrír frá Austurlöndum (*Matt. 2.*).
- magazen/o 1** sölubúð, vöruhús. **2** geymsluhús, forðabúr. **3** geymir (í byssu o.þ.u.l.).
- en-igi** leggja í geymsluhús, geyma, safna forða. **ĉen-o** keðjubúð.
- magazin/o** tímarit (oftast með myndum).
- Magdalen/a** *bib* *per* Magdalena.
- Magdeburg/o** *ldf* Magdeborg (borg í Þýskalandi).
- Magelan/o** *per* Magellan (frægur portúgalskur siglingamaður, d. 1521). **-a Markolo** Magellanssund.
- magi/o 1** galdur, töfrar, gerningar. **2** töfrandi áhrif. **nigra -o** svartagaldur.
- a 1** galdra-, töfra-. **2** seiðandi. **-aĵo** fjölkynngi, seiður; töfrar. **-isto** galdramaður, töframaður.
- magistr/o** meistari, magister (lærdómstíll).
- magistrat/o** borgarstjórn. **-ano** fulltrúi í borgarstjórn. **-ejo** ráðhús.
- magm/o** *ste* magma, bergkvika. **-a** bergkviku-, úr bergkviku.
- magnali/o** *efn* magnalíum.
- magnat/o 1** höfðingi, stórmenni (einkum í Póllandi og Ungverjalandi). **2** stóriðjuhöldur, peningakóngur, burgeis.
- magnet/o 1** segull, segulsteinn. **2 = magnetomaŝino**. **-a 1** segulmagnaður. **2** heillandi.
- i** *áhr* segla, segulmagna. **-ado** *eðl* deglun, segulmögnun. **-ebleco** *eðl* seglanleiki.
- ismo 1** *eðl* segulmagn, segulafli, segulkraftur. **2** *læk* segulsvæfing. **-izi** *læk* segulsvæfa, dásvæfa, dáleiða.
- omaŝino** segull (í bíl o.þ.u.l.), kveikja. **mal-i, sen-igi** *áhr eðl* afsegla, afsegulmagna. **elektro-o** rafsegull.
- elektro-a** rafsegul-. **elektro-a kampo** rafsegulsvið. **elektro-ismo** rafsegulmagn.
- fero-a** járnsegul-, járnsegulmagns-. **fero-ismo** járnsegulmagn, ferrósegulmagn.
- kampo-o** sviðsegull; spanspóla. **tero-ismo** jarðsegulmagn. **-nadlo** segulnál.
- magnetit/o** *ste* magnetít, seguljárnsteinn.
- magnetofon/o** segulbandstæki.
- magneton/o** *eðl* seguleind.
- magnetosfer/o** *stj* segulhvolff.
- magnetostring/o** *eðl* segulrák.
- magnetron/o** *rtæ* magnetróna, örbylgjuvaki (útvarpslampi).

- magnez/o** *efn lyf* magnesía, magnesíumoxíð.
- magnezi/o** *efn* magnesíum, magnesín, magníum, magnín (*Mg*) (*frumefni nr. 12*). **-fulmo** magnesíumfluss.
- a sulfato** Epsom salt, magnesíumsúlfat.
- magnezit/o** *ste* magnesíumkarbónat.
- magnitud/o** *stj* birtustig, birta, skærð. **absoluta -o** reyndarbirtustig. **ŝajna -o** sýndarbirtustig.
- magnoli/o** *gra* magnolía (*Magnolia*). **-acoj** skróðviðarætt, magnolíuætt (*Magnoliaceæ*).
- aloj** múskatviðarætt (*Myristicaceæ*).
- magot/o** *dýr* berbaapi (*Macaca sylvana*).
- magr/a** *nýy* **1** magur. **2** fátæklegur.
- Magreb/o** *ldf* (hjá Aröbum) Norður-Afríka (frá Túnis til Marokkó).
- maĝang/o** *inn* mahjong (kínverskt áhættuspil).
- Mahabarat/o** *bók* Mahabharata-kviður.
- mahagon/o** *gra* rauðviður, mahóni (*Swietenia mahagoni*).
- mahajan/o** *trú* (grein búddatrúar iðkuð einkum í Japan, Kína og Kóreu).
- maharaĝ/o** maharadja.
- Maharaŝtr/o** *ldf* Maharastra (fylki í vesturhluta Indlands).
- Mahatm/o** *per* Mahatma.
- Mahomet/o** *per* Múhameð. **-ano** múhameðstrúarmaður.
- mahoni/o** *gra* mahónía, Oregonber (*Mahonia*).
- mahut/o** filahirðir.
- maĥ/o** *eðl* hljóðhraði. *flugi je 2 -oj*: fljúga á tvöföldum hljóðhraða.
- maĥinaci/o** ráðabrigg.
- Maitila lingvo** *mál* maithili (talað í Bihar og Nepal).
- maiz/o** *gra* maís (*Zea mays*). **-faruno** maismjöl.
- maj/o** maí, maímánuður. **-a** maí-. **la -a stango = majarbo**. **-arbo** miðsumarsstöng. **-floro = konvalo**.
- skarabo = melolonto**.
- Maja/o** *per* Maya-indíáni.
- Majakacoj** *gra* mosurtaætt (*Mayacaceæ*).
- Majenc/o** *ldf* Mainz (borg í Þýskalandi).
- majest/a** hátignarlegur, konunglegur, tígulegur, tígulegur. **-o** tign, hátign. **-atenco** lög hátignarbrot.
- Majmonid/o** *per* Maímonídes.
- Majn/o** *ldf* **1** Maineá (í Frakklandi). **2** Mainá (í Þýskalandi). **3** Maine (fylki í Bandaríkjunum).
- majolik/o** gleraður leirvarningur, malorkuleirker; smelltur leir.
- majonez/o** *mat* majónes.
- major/o** *her* majór, riddarahersir.
- Major/a Lago** *ldf* Maggiorevatn (á landamærum Ítalíu og Sviss).
- majoran/o** *gra* meiram (kryddjurt) (*Origanum majorana*).
- majorat/o** lög frumburðarréttur, óðalsréttur. **-bieno** (frumburðaróðal), ættaróðal.
- majordom/o** *per* heimilisbústjóri.
- majoritat/o** lög **1** fullveðjaaldur. **2** meirihluti.
- Majork/o** *ldf* Mallorca.
- Majot/o** *ldf* Mayotte, Mahoré (eyja í Kómoreyjaklasanum).
- majstr/o** meistari, snillingur. **la M-o** Meistarinn: **1 = Budho**. **2 = Aristotelo**. **3 = Jesuo**. **4 = Zamenhof**.
- la -o de la ceremonioj** siðameistari. **granda -o** stórmeistari. **-a** meistara-, meistaralegur; snilldarlegur.
- e** meistaralega. **-i** **1** áhr ná valdi á. **2** áhl vera meistaralegur.
- aĵo** meistaraverk, snilldarbragð, snilldarleikur, snilldarverk. **-eco** snilld, meistaradómur. **-iĝi** verða meistari.
- ino** meistari (kona). **-overko** **1** meistarasmíði, meistarastykki. **2** aðalverk.
- sub-o** **1** verkstjóri; lærður iðnaðarmaður. **2** aðstoðarmeistari, varameistari. **pri-i** áhr ráða, hafa vald á.
- o-bakisto** bakameistari. **-o-kantisto** söngsnillingur; skáldmæringur. **-omasonisto** húsameistari.
- Majtrej/o** *trú* verðandi Búdda.
- majuskli/o** *mfr* stór stafur, upphafsstafur, hástafur. **-igi** skrifa með stórum staf.
- major/a** **1** tón dúr-. **2** tæk meiri, meiri háttar. **la -aj profetoj** *bib* Meiri spámenn, Dómsspámennirnir.
- a termo** aðalliður (í rökfræði).
- Maka/o** *ldf* Makaó, Maká. (borg og sérstjórnarhérað Kína). **-ano** Makábúi. **-a** makáskur.
- Makabe/o** *sag* Makkabei. **-oj** Makkabeabók.
- makabr/a** ská hryllilegur, helþrunginn.

- makadam/o** púkk, grjótmulningur. **-i áhr** malbika, mölsteypa, malsteypa (veg).
makak/o dýr berbaapi (*Macaca*).
makaon/o dýr svölustélsfiðrildi (*Papilio Machaon*) (= **hirundvostulo**).
makaron/o mat makróna, möndlukaka.
makaroni/o mat hveitipipur, makkarónur.
Makbet/o per Macbeth.
makedon/o per Makedóníumaður. **M-io, M-ujo** ldf Makedónía.
Makiavel/o per Machiavelli. **-a** lævíslegur. **-ismo** stjórnarlævísi.
makintoŝ/o regnkápa.
makis/o gra **1** kjarrskógur. **2** franska neðanjarðarhreyfingin.
-ano (í 2. heimstyrjöldinni) skemmdarverkamaður (í frönsku neðanjarðarhreyfingunni).
makler/i áhl miðla, vörumiðla, annast miðlarastörf, annast milliliðarstörf. **-aĵo** miðlaraþóknun, umboðslaun.
-isto miðlari. **bil-o-isto** verðbréfasali.
makrol/ efn eðl stj stór-, risa-, t.d. **makrokosmo = universo**.
makrocefal/o dýr búrhvalur (*Physeter macrocephalus*) (= **kaĉaloto**).
makrop/o dýr risakengúra (*Macropus*). **-edoj** kengúruætt *Macropodidae*.
Maks/o per Max.
maksil/o lfæ kinnkjálki, efri kjálki. **-a** kinnkjálka-.
maksim/o meginregla, frumregla, grundvallarregla, lífsregla.
Maksimilian/o per Maximilian.
maksimum/o hámark. **-a** hámarks-. **-e** í mesta lagi. **-iganto** stæ hágildispunktur.
maksvel/o eðl maxvell (segulflæðiseining = 10^8 veber).
makul/o **1** blettur, flekkur, klessa. **2** galli. **-a** flekkóttur; gallaður. **la flava -o** lfæ guli bletturinn.
sun-a -o stj sólblettur. **-i áhr** óhreinna, ata, flekka, setja blett á. **-eto** klessa, lítill blettur, díll, drafna.
sen-a hreinn, flekklaus, ósaurgaður. **sen-igi** hreinka. **foli-ozo** gra blaðaflekkun. **brul-o** brennimerki.
ŝpruc-i áhr óhreinna, sletta á.
makulatur/o pre umbúðapappír, pappírusrul.
makzel/o lfæ tæk kjálki, skoltur, gin. **-oj** kjaftur. **supra -o** efri kjálki. **malsupra -o** neðri kjálki.
sen-uloj dýr kjálkaleysingjar (*Agnathi*).
mal/ mfr forskeyti sem táknar andstæðu, mótsetning, t.d. **-amo** hatur. **-longa** stuttur. **-ofte** sjaldan.
-o andstæða. **-a** andstæður. **-e** þvert á móti, þveröfugt.
Malabar/o ldf Malabarströnd.
Malag/o ldf Malaga (hafnarborg í Andalúsíu). **-a** frá Malaga, Malaga-.
malagas/o ldf Malagasi, Madagaski. **M-io, M-ujo** Malagasílyðveldi, Madagaskar.
Malaĥi bib Malakí.
malaj/o per malaji. **-a** malajískur.
Malajzi/o, Malajuj/o ldf Malasía. **-a** malasískur.
Malak/o ldf Malakka. **-a Duoninsulo** Malakkaskagi.
malakit/o ste malakít, berggræna. **-a verdaĵo** malakít-græna.
malakostrak/oj dýr stókrabbar (*Malacostraca*).
malari/o læk mýrasótt, mýrakalda, köldusótt, malaría. **-ologio** mýraköldufræði, malaríufræði.
-oterapio mýraköldulækningar.
malat/a acido eplasýra ($C_6H_8O_5$).
Malavi/o ldf Malaví (landlukt land í Suðaustur-Afríku, hét áður Nyasaland). **-ano** Malavíbúi. **-a** malavískur.
-a Lago Malavívatn.
Maldivoj ldf Maldívur, Maldíveyjar (eyríki í Indlandshafi).
male/o tæk lfæ dýr læk **1** (tré)hamar. **2** svífa (= **morvo**). **3** hamar (í eyranu). **4** hamarbjalla (*Malleus*).
-i áhr fletja með hamri. **-ebla** fletjanlegur. **-opilko** póló.
maleol/o lfæ **1** ökkli. **2** ökklobein.
malgaŝ/o = malagaso.
malgraŭ mfr þrátt fyrir. **-ke** þrátt fyrir það að.
Mali/o ldf Malí (landlukt ríki í Vestur-Afríku). **-a** malískur. **-ano** Malíbúi.
malic/a illgjarn, illkvittinn. **-o** **1** illgirni, illvilji. **2 = malicaĵo**. **-aĵo** ásetningsverk.
-eta illviljaður, illgjarn. **-ulo** varmennni.

- malign/a** *læk* illkynja, illkynjaður, skæður, skaðvænlegur. **-eco** illkynjun, skaðvæni.
Malpigiacoj *gra* breyskjuvöðætt (*Malpigiaceæ*).
Malstrom/o *ldf* Röst.
malt/o malt. **-ejo** maltgerð. **-igi** melta, gera malt úr. **-igado** maltgerð.
Malt/o *ldf* Malta. **-a** maltverskur, maltneskur. **-ano** Maltverji, Möltubúi. **-a ordeno** Möltuorðan.
-a dialekto maltneska. **-a febro = brucelozo**.
maltaz/o *efn* maltasi (ensím).
maltoz/o *efn* maltsykur.
Maltus/o *per* Malthus. **-ana** sem viðkemur kenningum Tómasar Malthusar.
-anismo kenningar Tómasar Malthusar.
malv/o *gra* moskusrós (*Malva*). **-acoj** stokkrósaætt (*Malvaceæ*). **-a** bleikfjólublár.
malvazi/o malvasíuvín.
malversaci/o *lög* óráðvendni í embættisrekstri, fjádráttur.
mam/o *lfæ* **1** brjóst; konubrjóst, brystill. **2** júgur. **-a** brjóst-, júgur-. **-uloj** *dýr* spendýr (*Mammalia*).
-algio brjóstverkur, þrautir í konubrjósti. **-ektomio** brjóstnám. **-frato** fósturbróðir. **-globoj** konubrjóst.
-mezuro brjóstvídd. **-nutri, -suĉigi** *áhr* hafa á brjósti, gefa að sjúga. **-nutranta** mjólkur-, mylkur.
-nutrinto fóstra. **-pinto** geirvarta, brjóstvarta (= **cico**). **-suĉi** *áhr* mylkja, sjúga.
-zono brjóstahaldari, brjóstahöld. **de-igi** venja af brjósti; venja undan **-besto** spendýr.
mamluk/o *sag per* (í Egyptalandi á 13. öld) léttliði.
Mamon/o *bib* mammon.
mamut/o *stg* loðfíll, mammútur. **-a** risa-.
man/o *lfæ* *ípr* **1** hönd (neðan úlnliðs). **2** rithönd. **3** spil á hendinni. **-a** **1** handlegur.
2 gerður með höndunum, myndaður með höndunum. **-ego** framlöpp, hrammur.
-eto lítil hönd, barnshönd. **-ilo** byg handfang. **-umo** *sag* **1** líning (á skyrtu), ermálín.
2 fellingalín (um ermar). **-umbutono** ermahnappur. **-artiko** úlnliður. **-dorso** handarbak.
-flegi *áhr* snyrta neglur (e-s). **-kavo** lófi. **-plato** lófi. **-premo** handtak, handaband. **-radiko = manartiko**.
-tenilo handfang, skaft. **-uzi** *áhr* handfjatla, handleika, beita. **ambaŭ-a** jafnvígur á báðar hendur.
ambaŭ-e báðum höndum. **ĉe-e** við höndina. **ĉirkaŭ-o** armband. **en-igi** **1** afhenda. **2** fela (e-m e-ð).
kvar-a *dýr* ferhentur. **kvar-uloj = primatoj**. **bul-o** *læk* klumpuhönd. **dekstra-a** *læk* rétthentur.
maldekstra-a *læk* örvhentur. **plen-o** handfylli, lófi. **propra-a** skrifaður með eigin hendi, eiginhandar-.
propra-e með eigin hendi.
mana/o *bib* *lyf* *trú* **1** manna, himnabrauð. **2** mannasaft. **3** mana, frumatriði lífsins.
Manase *per* Manasse.
manat/o *dýr* sækýr (*Trichecus manatus*).
Manĉ/o *ldf* Mancha (hérað á Spáni), Manchahérað.
Manĉestr/o *ldf* Manchester (iðnaðarborg í Englandi).
manĉur/o *per* Mansjúríubúi. **M-io, M-ujo, Manĝurio** *ldf* Mansjúría.
mandaren/o *sag* mandaríni (í Kína). **la -a lingvo** mandarínska.
mandarin/o *gra* mandarína.
mandat/o **1** umboð. **2** kjörbréf. **3** ávísun. **poŝt-o** póstávísun.
mandibl/o *lfæ* kjálki, kjálkabarð, neðri kjálki.
mandol/o *tón* mandóla (frumstætt mandólín).
mandolin/o *tón* mandólín.
mandragor/o *gra* ástarepli (*Mandragora officinarum*).
mandren/o *tæk* *læk* **1** öxull. **2** mót. **3** gatjárn.
mandril/o *dýr* mandrill (apategund).
maneĝ/o **1** tamning hests. **2** reiðsvið. **3** reiðskóli.
maneken/o **1** liðabrúða. **2** gína. **3** sýningarstúlka (= **modelino**).
manes/oj *trú* (hjá Rómverjum) sálir framliðinna (álitnar sem goð).
mang/o *gra* mangó, mangóávöxtur. **-ujo, -arbo** mangótré (*Mangifera indica*).
mangan/o *efn* mangan (*Mn*) (*frumefni nr. 25*). **-atacido** mangansýra. **-ikacido** permangansýra.
-ŝtalo manganstál. **per-ato** *efn* permanganat. **kalia per-ato** kalíumpermanganat.
mangifer/o *gra* mangóætt (*Mangifera*).
mangl/o *gra* fen. **-ujo, -arbo** fenjaviður (*Rhizophora mangle*).

- mangostan/o** *gra* gullaldirtré, mangostantré (*Garcinia mangostana*).
- manĝi** *áhr* borða, eta, snæða, matast, éta. **-o** *kri* **1** máltíð. **2** réttur. **la sankta M-o** heilaga kvöldmáltíðin.
- ado** át. **-aĵo** matur, matvæli. **-ebla** ætur, ætilegur, etandi. **-egi** *áhr* éta, rífa í sig, gleypa, háma.
- ejo** matsalur, borðsalur. **-eti** *áhr* narta í. **-eto** matarbiti; létt máltíð. **-igi** fóðra, gefa að borða.
- ilaro** borðbúnaður. **-ujo** jata; matardiskur. **-meto** matarréttur. **al-aĵoj** aukamatur, aukaréttur.
- ĉef-aĵo** aðalréttur. **ĉio-anta** *dýr* sem nærast á alls konar fæðu. **ĉirkaŭ-i** *áhr* naga. **for-i** *áhr* eta upp.
- kun-anto** borðnautur. **post-a** sem gerist eftir máltíð. **tra-i** *áhr* éta upp, éta allt. **hom-ulo** mannæta.
- krak-ejo** kaffibar, brauðbar. **lad-o** niðursoðinn matur. **maten-i** *áhl* borða morgunverð.
- maten-o** morgunverður. **tag-i** *áhl* borða hádegismat. **tag-o** hádegismatur. **vesper-i** *áhl* borða kvöldmat.
- vesper-o** kvöldmatur, kvöldmáltíð. **sat-i** *áhr* seðja hungur sitt. **ungo-ema** sem nagar neglurnar.
- mani/o** brjálæði, geðhæð, ástríða, ásókn, æðisótt, kækur. **-ulo** vitfiringur, óður maður.
- Orðið **manio** er oft notað sem síðari liður samsettra orða og táknar sjúklega hneigð, t.d. **klepto-o** stelsýki.
- meglo-o** mikilmennskuæði, stærísýki.
- Marian/oj, Marianaj Insuloj** *ldf* Maríaeyjar (eyjaklasi í Norður-Kyrrahafi).
- manier/o** *fag* **1** háttur, aðferð, atferli. **2 -oj** háttalag, siðir, viðmót. **-a** háttar-. **-a adverb** háttaratviksorð.
- e** á einhvern hátt. **ali-e** öðruvísi. **sam-e** á sama hátt. **sia-e** á sinn hátt. **tia-e** á þann hátt, þannig.
- kia-e** á hvern hátt, hvernig. **-ismo** *fag* uppgerð, tilgerð. **-isto** uppgerðarmaður. **bon-a** siðprúður.
- dir-o** orðfæri; málvenja. **malbel-a** dónalegur, ósiðaður. **pens-o** hugarfar, hugsunarháttur.
- uz-o** notkunaraðferð. **viv-o** lífsstíll.
- manifest/o** ávarp, opið bréf, tilkynning, stefnuyfirlýsing. **-i** *áhr* auglýsa, birta, láta í ljós.
- ado** sýning, birting, auglýsing. **-iĝi** birtast, verða augljós, verða opinber. **ŝip-o** farmskrá skips.
- manifestaci/o** kröfuganga, hópganga. **-i** *áhl* halda kröfugöngu.
- manihot/o** *gra* manjoksrunnur (*Manihot*).
- Maniĥe/o** *per* Manike. **-ano** manitrúarmaður. **-ismo** manitrú.
- manik/o** *flu* **1** ermi. **2** vindpoki. **duon-o** stutt ermi. **sen-a** ermalaus.
- Manik/o** *ldf* **1** Manika Markolo Ermarsund. **2** Manche-hérað (í Frakklandi).
- insuloj, la -aj Insuloj** Ermarsundseyjar.
- manikur/i** *áhr* snyrta neglur (e-s). **-istino** handsnyrtir.
- Manil/o** *ldf* Manilla (höfuðborg Filippseyja). **-a** frá Manilla, Manilla-. **-a cigaro** Manillavindill.
- a papero** Manillapappír.
- maniok/o** *gra* manjok (*Manihot utilisima*) (= **kasavo**).
- manipul/i** *áhr* *tæk læk* handfjatla, fara með, beita, nota. **-o** framkvæmd.
- ado** meðferð, handfjötull; tækni; notkun. **-ilo** *fja útv* lykill (á ritsímatæki).
- Manipur/o** *ldf* Manipur (áður Kanglapak) (fylki í norðausturhluta Indlands).
- manis/o** *dýr* hreisturdýr (*Manis*).
- Manitob/o** *ldf* Manitoba (fylki í Kanada).
- Manitu/o** *trú* guðdómur indíána.
- Manjo** *per* Maja.
- mank/i** *áhl* vanta, skorta. **ne -i** *áhl* nægja, vera nógur. **-o** skortur, vöntun (**de = á**). *mi-on ne havos:* mig mun ekkert breyta (Sl. 23¹). **-a** ófullkominn, ábótavant, sem vantar í. **-anto** *her* **1** fjarvistarmaður.
- 2** (her)maður sem er saknað. **-igi** láta ógjört, sleppa fram hjá. **-ohava = manka**. **-olisto** fjarvistarskrá.
- oloko** eyða; skarð. **-malsano** *gra* vöntunarsjúkdómur. **sen-a** fullkominn. **seninter-a** samhangandi, óslitinn.
- manks/o** *per* Manverji. **-a** manskur, manverskur. **-a lingvo** manverska, manska.
- M-insulo, M-io, M-ujo** *ldf* Mön (eyja í Írlandshafi)..
- manometr/o** *vís* þrýstimælir, þrýstingsmælir.
- manovrl/i** *áhl* *her* **1** haga sér, koma sér fyrir, fara að, bera sig til. **2** stjórna, beita.
- 3** beita brögðum; breyta fimlega um stöðu. **-o** **1** heræfing. **2** stöðubreyting (t.d. skips).
- 3** bragð, kænskubragð. **mis-o** **1** skökk stöðubreyting. **2** skakkt bragð. **-ebla** sem lætur að stjórn.
- Mans/o** *ldf* Le Mans (borg í Vestur-Frakklandi). **-io** Le Mans (hérað í Frakklandi).
- mansard/o** *hús* **1** tvíbrotið þak. **2** kvistur (á húsi). **3** þakherbergi, kvistherbergi.
- mant/o** *dýr* beiða (skordýr) (*Mantis*).
- manta/o** *dýr* sædjöfull (*Manta*) (= **diablofišo**).
- mantel/o** **1** möttull, skikkja. **2** kápa, úlpa. **3** *dýr* (á lindýrum) möttull. **4** *hús* arinhilla. **5** yfirskinn.
- dam-o** *gra* = **alkemilo**. **kablo-o** kapalsklæðning. **pot-o** pottkápa. **pudro-o** greiðslusloppur.
- mantil/o** *inn* (spænskur) höfuðúkur úr knipplingum, herðaslá, sjal.
- mantis/o** *stæ* tölukjarni, tölustofn, mantissa.

- mantr/o** *trú* mantra (vedísk bæn sem þulin er við bænagjörð og hugleiðslu).
Mantu/o *ldf* Mantúa (borg í Langbarðalandi á Ítalíu). **-ano** Mantúabúi.
Manu/o *trú* Manu.
Manuel/o *per* Manúel.
manufaktur/o verksmiðja. **-i** *áhr* framleiða.
manuskript/o handrit. **-e** óprentað.
Maori/o *per* Maóri.
map/o landabréf, kort, uppdráttur. **-i** *áhr stæ* gera kort af; gera uppdrátt að. **-aro** landabréfabók.
-isto kortagerðarmaður. **-oteko** kortaklefi. **inter-o** *stæ* gagntæk vörpun. **mar-o** sjókort.
mond-o heimsuppdráttur. **veter-o** veðurkort.
mar/o 1 sjór, haf. **alta -o** flóð. **la alta -o** rúmsjór, úthaf (utan landhelgi).
la Flava M-o Gulahaf. **la Meza M-o = Mediteraneo.** **la Suda M-o** Suðursjór (Zuiderzee í Hollandi).
la Sudaj M-oj Suðurhaf, Suðurrhöf. **la Ruĝa M-o** Rauðahaf. **la Norda M-o** Norðursjór.
la M-o Morta Dauðahaf. **la Japana M-o, Orienta M-o** Japanshaf, Austurhaf. **Kaspia M-o** Kaspíahaf.
la Lapteva M-o Laptevahaf. **la Balta M-o** Eystrasalt. **la sep -oj** heimshöfin. 2 haf, flóð, straumur.
-a sjó-, sjávar-. **-isto** sjómaður. **-ista** sjómanna-. **-istaro** áhöfn. **-bordo** strönd; sjávarströnd.
-eltena sem þolir vel öldu. **-kolo** sund. **-meze** úti á sjó. **-taŭga** sjófær, haffær. **-veturi = navigi.**
apud-a, ĉe-a við ströndina, strand-. **en-iĝo** ós, mynni. **sub-a** neðansjávar-. **sub-a ŝipo** kafbátur.
trans-a handan hafs.
marabu/o *dýr* marabústorkur (*Leptopilus crumeniferus*).
marabut/o *trú* 1 múhameðstrúareinsetumaður. 2 kapella þar sem múhameðstrúareinsetumaður er jarðsettur.
Maranj/o *ldf = Amazono* (Marañon).
marant/o *gra* örvarrót (*Maranta*). **-acoj** örvarrótartætt, marantaætt (*Marantaceæ*).
maraskin/o kirsuberjalíkjör.
marasm/o 1 hor. 2 magnleysi, deyfð.
Marata lingv/o *mál* maratí (talað í fylkjum Maharashtra og Góa á Vestur-Indlandi).
Maratiacoj *gra* hnúðburknaætt (*Marattiaceæ*).
maraton/o *íþr* maraþonhlaup.
Maraton/o *sag* Maraþon (þorp í Attíku).
maraved/o *inn* maravedi (forn spænsk mynt).
marcipan/o *mat* möndludeig, marsípan.
marĉ/o mýri, flói, fen, foræði, leðja. **-a** mýra-, mýrlendur. **-a febro = malarío.** **-ejo** mýrlendi.
-eto lítið fen, pollur. **-ogaso = metano.** **-okoko = galinolo.** **en-iĝi** sökkva í mýri. **flos-o** kviksyndi, foræði.
marĉand/i *áhl* þinga, þjarka (um verð), prúttá. **-o, -ado** prútt, umræða (um verð). **-aĵo** kjarakaup.
mard/o þriðjudagur. **Karnavala M-o** *kaþ* sprengidagur, sprengikvöld.
Margaret/o *per* Margrét.
margarin/o smjörliki.
margraf/o *per* markgreifi.
marĝeno/o 1 spássía, blaðrönd. 2 álagning, hagnaður. 3 frávik. **-a** 1 marka-, jaðar-. 2 settur á spássíu.
erar-o villufrávik.
Mari/o *per* 1 Maríus. 2 María.
Maria *per* María.
Marian/o *per* Marianna. **-aj Insuloj, Marianoj** *ldf* Mariönnueyjar. (eyjaklasi í Suður-Kyrrahafi).
maríĥuan/o *læk* maríjúana.
Mariland/o *ldf* Maryland (fylki á mið-austurströnd Bandaríkjanna).
marimb/o *tón* marimba (hljóðfæri).
marin/i *áhr* súrsa, leggja í kryddlög, marínera, marinera. **-ado** súrsun, marínering, marinering.
-aĵo *sig mat* 1 maríneraður matur, marineraður matur. 2 kryddlögur.
marionet/o 1 leikbrúða, strengbrúða, maríónetta. 2 leikbrúða, handbendi, ósjálfstæður maður.
mark/o *íþr* 1 merki, stimpilmerki, mark. 2 mark, ríkismark (mynt). 3 tegund, gerð. 4 viðbragðslína.
-i *áhr* stimpla, merkja. **-ilo** merkjari, markari. **-hava** stimplaður. **akvo-o** vatnsmerki (á pappír).
brul-i *áhr* brennimerkja. **fabrik-o** vörumerki. **glu-o** límmerki. **gvid-o** merkjastólpi.
kalkul-o reikningstafla. **kontrol-i** *áhr* tæk merkja með eftirlitsmerki. **lud-o** spilapeningur.
normo-i *áhr* stimpla með gæðamerki. **poŝt-o** frímerki.
Mark/o *per* Markús. **Sankta -o** Heilagur Markús. **-Aŭrelío** Markús-Árelíus.

- marketr/i** *áhr* spónleggja. **-o** innfelling. **-aĵo** innfellt skraut, greypt smíði.
- markez/o** *hús* sóltjald; sólskyggni.
- markgraf/o** = **margrafo**.
- Marki/o** *sag* landamæraland.
- markiz/o** markgreifi. **-eco** margreifatign. **-ino** markgreifynja; markgreifafrú.
- Markiz/oj, Markizinsuloj** *ldf* Markesaseyjar, Marquesaseyjar (í Frönsku Pólýnesíu).
- markot/o** *gra* **1** frjóangi, frjókvistur, (óafskorinn) græðlingur. **2** kvistur (= **stolono**).
- 3** (óæskileg notkun) grein, spíra. **-i** *áhr* auka með græðlingum. **-ado** fjölgun með græðlingum.
- Marks/o** *per* Marx. **-ismo** *efh* marxismi. **-isto** marxisti. **-a** marxískur.
- marmelad/o** *mat* marmelaði, glómuk, aldinmuk.
- marmit/o** pottur. **prem-o** hraðsuðupottur.
- marmor/o** *ste* marmari. **-a** marmara-, úr marmara. **-ejo** marmarasmiðja. **-umi** *áhr* gefa (e-u) marmaraáferð, hrísla eins og marmara.
- Marmor/a** *ldf -a* **Maro** Marmarahaf.
- marmot/o** *dýr* múrmeldýr (*Marmota*).
- marmoz/o** *dýr* pokamús (*Marmosa*).
- marn/o** mergill. **-i** *áhr* bera mergil á. **-ado** mergilburður.
- Marn/o** *ldf* Marneá (í Frakklandi).
- marod/i** *áhr* hnupla, rupla, ræna. **-anto, -isto** ræningi; nautgripaþjófur.
- Marok/o** *ldf* Marokkó. **-a** marokkóskur. **-ano** Marokkóbúi, Marokkómaður.
- maroken/o** litskinn, saffían. **-i** *áhr* búa til eins og litskinn.
- maron/o** ætikastanía.
- marot/o** *nýy* áhugaverk, tómsundaiðja (= **amata ĉevaleto**).
- Mars/o** **1** *goð* Mars (herguð Rómverja). **2** *stj* Mars (reikistjarna). **-a** Mars-. **-ano** Marsbúi.
- Marsejl/o** *ldf* Marseilles (hafnarborg í Frakklandi). **-ano** Marseillesbúi.
- Marseljez/o** þjóðsöngur Frakka.
- Marsileacoj** *gra* krossburknaætt (*Marsileaceæ*).
- marsk/o** *jar* saltengi, saltmýri.
- marsupi/o** *dýr* poki (pokadýrs). **-uloj** pokadýr (*Marsupialia*).
- marsupial/o** = **marsupiulo**.
- marŝ/i** *áhl* **1** ganga. **2** marséra. **-o** **1** ganga. **2** herganga. **3** hergöngulag, mars.
- adi** *áhl* vera á langri göngu. **-ado** löng ganga; æfingarherganga. **el-i** *áhl* ganga út.
- en-i** *áhl* ráðast inn. **preter-i** *áhl* ganga framhá. **marŝ!** áfram gakk!
- marŝal/o** marskálkur.
- Marŝal/aj** *ldf -aj* **Insuloj, Marŝalinsuloj, Marŝala Insularo** Marshalleyjar.
- mart/o** mars, marsmánuður.
- Marta** *per* Marta.
- martagon/o** túrbanlilja (*Lilium martagon*).
- martel/o** *lfæ* **1** hamar. **2** = **maleo** **3**. **-i** *áhr* her **1** hamra, berja, lemja. **2** leggja áherslu á.
- ado** það að hamra. **-ego** sleggja. **-bato** hamarshögg, hamarslag. **-beko** hamarsmunn.
- faco** hamarsflötur. **-kapo** hamarshaus, hamarskalli. **-maŝino** fallhamar.
- akvo-a** *eðl* (um vatn í vatnslögn) skellandi. **fal-ego** = **martelmaŝino**. **frid-i** *áhr* hamra (e-ð) út kalt.
- Marten/o** *per* Marteinn. **-festo** Marteinsmessa.
- martes/o** *dýr* mörður (*Martes*).
- Martineacoj** *gra* hornjurtaætt (*Martyniaceæ*).
- martingal/o** **1** band sem liggur frá beislinu í gjörðina. **2** *sig* (í skipi) brandaukastoð.
- 3** *íþr* (í áhættuspilum) sífelld tvöföldun þess sem lagt er að veði.
- Martinik/o** *ldf* Martiník, Martinique (eyja í austanverðu Karíbahafi)..
- martir/o** **1** píslarvottur. **2** þjáður maður. **-eco** píslarvætti. **-iĝo** píslarvættisdauði.
- igi** láta deyja píslarvættisdauða, gera píslarvott úr; pína, kvelja. **-libro** píslarvottaskrá, píslarvottabók.
- mas/o** *fag* *eðl* **1** efnismagn, massi. **2** efni, mergð, kyngi. *la malluma -o de la maro*: dökk hafbreiðan.
- kriza -o** markmassi. **specifa -o** *rtæ* *hag* lög eðlismassi. **3** upphæð, sjóður. **-a** efnismikill; massa-.
- ocentro** massamiðja. **kontraŭ-o** lóð. **unu-a** samræmdur. **aer-o** veð loftmassi.
- Masaĉusec/o** *ldf* Massachusetts (fylki í Bandaríkjunum).

- masaĝ/o** *læk* nudd, nuddlækning. **-i** *áhr* nudda. **-isto** nuddlæknir, nuddari.
- masakr/i** *áhr* myrða, brytja niður. **-o** blóðbað, manndráp.
- maser/o** *eðl* meysir, örbylgjuleysir.
- maseter/o** *lfæ* tyggjandi (vöðvi).
- Masili/o** *sag* Massíla (fornt heiti á Marseilles).
- masiv/a** gagnþéttur, óholur. **-o** þéttleiki, þykkni.
- mask/o** *tæk fag her* gríma; hula. **-i** *áhr her* 1 grímubúa. 2 dulbúa. 3 felumála, fela. 4 hylja.
- duon-o** silkigríma. **sen-e** opinskátt; hreinskilnislega. **sen-igi** afhjúpa. **vest-i** *áhr* grímubúa.
- gas-o** gasgríma. **-balo** grímuball, grímudansleikur.
- maskaret/o** *ldf* stórstraumsflóð í árósi.
- Maskat/o** *ldf* Maskat, Masqat (höfuðborg Ómans).
- maskerad/o** 1 grímusamkvæmi. 2 látalæti.
- maskl/o** *dýr gra* karlkyn. **-a** karlkyns; karlmanns-.
- masoñism/o** *læk* sjálfspíslahvöt, meinlætamunaður. **-ano** sjálfspyntari.
- masoñist/o** *per* sjálfspyntari.
- mason/i** *áhr* múra. **-aĵo** múr, múrsmíði. **-isto** múrari. **-fermi** *áhr*, **plen-i** *áhr* múra upp, hlaða upp.
- masor/o** *vís* masora, masoretatexti (Gamla testamentisins á hebresku). **-isto** masoreti.
- mast/o** 1 siglutré, sigla, mastur. 2 stöng; staur. **-aro** öll siglutré á einu skipi. **-isto** seglbúandi.
- izi** *áhr* búa siglum. **du-ulo** tvímastrað skip. **tri-ulo** þrímastrað skip. **kvar-ulo** fermastrað skip.
- sen-igi** afmastra. **anten-o** loftskystastöng. **antaŭ-o** framsigla. **bram-o** masturstoppur (efsti þriðjungur masturs).
- ĉef-o** stórsigla, stórmastur. **flag-o** flaggstöng. **front-o** framsigla. **kruc-o** afturmastur. **latis-o** *rtæ* rafmagnsstaur.
- mez-o** stórsigla. **post-o** afturmastur. **signal-o** sporskiptistöð, dreifistöð. **top-o** siglutoppur.
- mastik/o** 1 kítta. 2 *gra* viðarkvoða, harpis. **-i** *áhr* kítta.
- mastodont/o** *stg* mastódon (*Mastodon*).
- mastoid/o** *lfæ* stikilhólf. **-ito** *læk* stikilbólga, klettbólga.
- mastr/o** 1 húsbóndi, húsráðandi. 2 veitingastjóri. 3 herra, yfirmaður. 4 gestgjafi. 5 *gra* hýsill (= **nutroplanto**).
- a** húsbónda-, ráðrikur. **-e** ráðrikislega. **-i** *áhr* ná valdi á, sigrast á, stjórna. **-aĵo** heimilisvinna.
- eco** yfirráð, umráð, drottinvald. **-ema** drottunargjarn. **-ino** 1 húsmóðir, húsfreyja. 2 veitingakona.
- 3 yfirmaður. **-umi** *áhl* 1 búverka, sjá um (innanhússtörf). 2 = **mastri**. **-uma** húsmæðra-.
- umado** búskapur. **-umaĵo** heimilisvinna, innanhússtörf. **-umistino** ráðskona; daglaunakona.
- ge-oj** gestgjafar. **sen-a** stjórnlaus, eigandalaus; húsbóndalaus. **sub-o** verkstjóri. **feŭd-o** lénsherra.
- kvartir-o** *sig* stýrimaður.
- Mastriĥto** *ldf* Maastricht (borg í Hollandi).
- masturb/i** *áhr* runka. **sin -i** runka sér, stunda sjálfsróun. **-ado** sjálfsróun, fýsnarfróun, einfarir.
- masuri/o** *efn* s. **teknecio**.
- maŝ/o** *rtæ fja* 1 möskvi, lykkja. 2 snara, rennilykkja. 3 hringur. **-aro** möskvar, net, kerfi.
- tenilo** lykkjuhaldari. **dis-igi** rekja upp. **nedis-iĝa** lykkjufastur.
- maŝin/o** *rtæ* 1 vél (ekki hreyfill). 2 skipulagning. **-a** vél-, vélar-, véla-. **-e** 1 vélrænt. 2 ósjálfrátt.
- aro** vélar, vélasamstæða. **-ejo** vélarrúm, vélarúm; vélasalur, vélaralur. **-estro** yfirvélstjóri.
- ismo** vélbúnaður. **-isto** 1 vélfræðingur. 2 leiksviðsmaður. **blov-o** blásari. **draŝ-o** þreskivél.
- ekscit-o** *rtæ* matari. **flug-o** flugvél. **il-o** smíðavél, verkstæðisvél. **kalkul-o** reiknivél. **lev-o** lyftitæki.
- milit-o** *sag* hernaðartæki, hertæki, herbúnaður. **seg-o** vélsög. **skrib-o** ritvél. **ŝpin-o** spunavél.
- te-o** tevé. (*sbr.* **samovaro**). **teks-o** vefstóll. **tond-o** sláturvél. **vapor-o** *tæk* gufuvél.
- ¹**mat/o** motta. **ŝtop-ego** hlífðarkefli.
- ²**mat/o** *íbr* mát (í skák). **-i** *áhl* verða mát. **-igi** máta (í skák).
- matador/o** 1 nautabani. 2 háspil. 3 höfuðpaur.
- matĉ/o** kappleikur, leikar, keppni.
- mate/o** *gra* 1 maté, te (unnið úr þurrkuðu laufi indíánaþyrnis). 2 = **matearbo**.
- arbo** indíánaþyrnir (*Ilex paraguayensis*).
- Mate/o** *per* Matteus.
- matematik/o** *vís* stærðfræði. **-a** stærðfræði-, stærðfræðilegur. **-isto** stærðfræðingur.
- maten/o** morgunn, árdegi. **bonan -on** góðan daginn. **-a** morgun-, árdegis-. **-e** árdegis.
- hodiaŭ -e** í morgun. **hierau -e** í gærmorgun. **morgau -e** í fyrramálið. **-as** morgunn er kominn.
- iĝo** dögun. **-ruĝo** morgunroði. **fru-e** árla dags.

- Materhorn/o** *ldf* Matterhorn (fjall í Ölpunum á mörkum Sviss og Ítalíu).
- materi/o** *hei eðl* efní, efnisheimur. **-a** *vél* efnis-, efnislegur, líkamlegur. **-eco** efnisleiki.
- igi** *trú* klæða líkama, gefa efnislegt form. **-iĝo** líkamning, holdtekja.
- iĝi** taka á sig efnislegt form, líkamnast, holdgast. **-ismo** *hei* efnishyggja, efniskenning.
- isto** efnishyggjumaður. **ne-a** ólíkamlegur, líkamalaus, andlegur. **ne-iĝo** *eðl* breyting efnis í orku.
- material/o** *her jar* **1** efní, efnisvara. **2** hráefni. **-a** **1** efnislegur. **2** hagnýtur, fjárhagslegur, verulegur. **-e** fjárhagslega. **-ismo** **1** efnishyggja, veraldarhyggja. **2 = materiismo**.
- isto** **1** veraldarhyggjumaður. **2** efnishyggjumaður. **brul-o** eldiviður, eldsneyti.
- Matilda** *per* Matthildur.
- matine/o** síðdegissýning.
- matiol/o = levkojo**.
- Matogros/o** *ldf* Mato Grosso (háslétta í Brasilíu).
- Matoniacoj** *gra* fjallburknaætt (*Matoniaceæ*).
- matrac/o** dýna, rúmdýna. **-isto** dýnugerðarmaður.
- matras/o** *efn* eimiflaska, tilraunaflaska.
- matriark/a** *fél* mæðraveldis-. **-eco** mæðraveldi.
- matric/o** **1** steypumót. **2** leturmót. **3** mót. **4** *stæ* fylki. **5** *jar* = **gangujo**.
- matrikari/o = kamomilo**.
- matrikul/o** **1** meðlimaskrá, innritunarbók. **2** innritunarskírteini. **-i, en-igi** *áhr* innrita, skrásetja.
- matron/o** **1** (hjá Rómverjum) hefðarkona. **2** virðuleg öldruð kona, maddama.
- matros/o** *sig* óbreyttur háseti.
- matur/a** **1** *gra* proskaður. **2** fullorðinn. **3** paulhugsáður. **4** *ver* fallinn í gjalddaga.
- eco** **1** þroski. **2** fullþroski. **3** *ver* gjalddagi. **-igi** þroska, þróa. **-iĝi** þroskast. **-iĝo** þroski.
- ulo** fullþroskaður maður, fullorðinn maður. **ne-a** óþroskaður. **tro-a** ofþroskaður. **fru-a** bráðþroska.
- matutin/o** *kaþ* morgunsöngur.
- maür/o** *per* Mári. **-a** máriskur. **M-io, M-ujo, M-lando** *ldf* **1** Málaland. **2** Míritanía.
- Maürici/o** *per* Maris.
- Maürici/o** *ldf* Míritíus (eyríki á Indlandshafi). **-a** míritískur. **-ano** Míritíusmaður, Míritíusbúi.
- Maüritani/o, Maürolando, Maürujo** *ldf* Míritanía (land í Vestur-Afríku).
- Maü Ze-dong** *per* Maó Zedong, Maó Tse-tung.
- maüzole/o** leghöll, graphýsi.
- mav/a** *ská* slæmur, illur, vondur.
- Mazda/o** *trú* Mazda. **-ismo** Mazdatrú, Mazdaismi. **-isto** Mazdatrúarmaður.
- mazurk/o** masúrki.
- mazut/o** *efn* svartolía (= **peza oleo**).
- Me** *efn* = **metalo**.
- meandr/o** bugða. **-i** *áhl* bugðast.
- meat/o** *lfæ* hlust. **interna akustika -o** taugahlust.
- mebl/o** húsgagn. **-a** húsgagna-. **-i** *áhr* búa (að) húsgögnum; útbúa. **-aro** húsgögn. **-isto** húsgagnasmiður.
- otenejo** húsgagnageymsla. **-ovendisto** húsgagnasali. **sen-igi** tæma, flytja húsgögn úr. **sen-igita** húsgagnalaus.
- angul-o** hornskápur. **leter-o** skrifborð. **teler-o** eldhússkápur, diskaskápur, matgagnaborð.
- Mecenas/o** *sag* Maecenas.
- mecenasat/o** verndari fræði- og listamanna, listfrömuður. **-eco** listamannavernd; örlæti.
- meĉ/o** *læk* **1** kveikur. **2** kveikiþráður. **3** tappaþráður. **-aĵo** **1** tundurpípa. **2** mjótt vaxkerti. **-ujo** kveikilampi.
- med/o** *ská* mjöður (= **mielakvo, mielvino**).
- med/o** *per* Medíumaður, Medi. **M-io, M-ujo** *ldf* Medía. **-a** medískur.
- medal/o** minnispeningur, heiðurspeningur, heiðursmerki. **-i** *áhr* heiðra með heiðurspeningi, veita heiðursmerki.
- medalion/o** *fag* **1** myndarnisti, hárnisti, nisti. **2** stór minnispeningur.
- Mede/a** *goð* Medea (galdranorn, kona Jasons).
- medi/o** umhverfi, andrúmsloft. **-a** umlykjandi. **-ologio** umhverfisfræði.
- mediaci/o** *lög* meðalganga, miðlun, málamiðlun, sáttaumleitun.
- medial/o** *mfr* miðmynd.
- median/o** **1** *stæ* miðlína. **2** *töl* miðtala. **3** miðtaug.
- mediant/o** *tón* miðtónn, þriðja nóta tónstigans. **sub-o** sjöunda nóta tónstigans.
- mediastin/o** *lfæ* mæti, miðmæti. **-ito** *læk* mætisbólga.

medicin/o *vís* læknisfræði. **-a** læknisfræði-, læknisfræðilegur. **-isto** læknisfræðingur. **-aĵo** lyf, meðal.
jur-o réttarlæknisfræði. **sociala -o** samfélagslæknisfræði.

Mediĉ/oj *per* Medici-ættin.

medikag/o *gra* refasmári (*Medicago*). **lupol-o** úlfasmári (*Medicago lupulina*).

medikament/o *læk* læknislyf, lyf, meðal.

Medin/o Medína (heilög borg í Sáði-Arabíu).

medit/i *áhl* hugsu, íhuga, brjóta heilann um. **-o** umhugsun, hugleiðing. **-ado** íhugun, hugleiðsla.

-ema hugsandi, íhugunarsamur. **pri-i** *áhr* hugsu um, íhuga, skoða.

Mediterrane/o *ldf* Miðjarðarhaf. **-a** Miðjarðarhafs-.

medium/o *trú* læk miðill. **-a** miðils-. **-eco** miðilsgáfa.

medol/o **1** *lfæ* mergur (í dýrum). **2** *gra* mergur (í jurtum). **3** mæna. **-a 1** merg-. **2** mænu-.

-ito *læk* mergbólga. **-ektomio** mænuskurður, mænunám. **-opatio** mænusýki, mænusjúkdómar.

-radio *gra* merggeisli. **osto-ito** *læk* bein- og mergbólga.

meduz/o *dýr* marglytta (*Medusa*). **brul-o = ciano.** **grand-oj** skálhveljur, marglyttur (*Scyphozoa*).

vitro-o = aŭrelio.

Meduz/o *god* Medúsa (skrímsli).

Mefistofel/o, Mefist/o *bók* Mefistófeles, Mefistó. **-a** mefistófelskur, djöfullegur.

mefit/o *dýr* þefdýr, skunkur (*Mephitis*). **-felo** þefdýrsfeldur. **-a** þefillur, daunillur.

mega/ *vís* mega- (forskeyti eininga 10⁶).

megafon/o gjallarhorn, hátalari, kalllúður.

megalit/o *inn* minnisvarði, bautasteinn. **-a** bautasteins-.

megalo/ *læk* forskeyti sem táknar stór, stærðar-, risa-, stækkaður, *t.d.* **-ezofago** stækkað vélindi.

-kojlo risaristill. **-hepato** stækkuð lifur, lifrarstækkun. **-timuso** stækkaður hóstill.

megalomani/o *læk* mikilmennskuæði, mikilmennskubrjálun, stærisýki, mikilmennskuórar.

-ulo mikilmennskubrjálæðingur, stórmennskubrjálæðingur.

megalosaŭr/o *stg* risaeðla (*Megalosaurus*).

megateri/o *stg* risaletidýr (*Megatherium*).

meger/o norn, kvenskass, kvenskratti.

Meger/o *god* Megera (ein þriggja refsirnora (Erinyja)).

megom/o *raf* megaohm, megaóm. **-metro** megohmmælir.

mehar/o fljótur drómedari. **-isto** hermaður sem ríður fljótum drómedara.

meĥanik/o **1** aflfræði. **2** vélfræði (= **aplikata -o**). **-a 1** aflfræðilegur; vélfræðilegur.

2 vélrænn, vélunninn, véla-; ósjálfráður. **-isto** aflfræðingur; vélfræðingur. **ĉiel-o** *stj* stjarnhreyfingafræði.

kvantum-o *eðl* skammtaflfræði, skammtafræði (= **ondomeĥaniko**). **tele-o** fjarflfræði.

meĥanizm/o **1** vél, vélbúnaður. **2** tilfærur. **3** vélgengi. **4** *tón* háttur; tækni. **5** *hei* vélgengiskenning.

meĥanist/o **1** aflfræðingur; vélfræðingur. **2** fylgismaður vélgengiskenningar.

meĥaniz/i *áhr* gera vélgengan, vélbúa.

meĥanograf/o *per* tölvutæknir. **-io** tölvusetning, götun.

meĥanoterapi/o *læk* læknisgerðir með beitingu handa og/eða áhalda og véla.

Meĥlin/o *ldf* Mechelen (borg í Belgíu).

Mejbom/o *per* Meibom (þýskur læknisfræðingur frá 17. öld). **-aj glandoj** *lfæ* háristarkirtlar.

-ito *læk* háristarkirtlabólga.

mejlo míla. **-oŝtono** mílusteinn, mílumerki. **mar-o** sjómíla. **sep-aj botoj** sjómílnaskór.

mejoz/o *lfe* frumurofsminnkun í brúðfrumum.

mejtneri/o *efn* meitneríum, meitnerín (*Mt*) (*frumefni nr. 109*).

mek/i *áhl* (um geit) jarma.

mekan . . . Annar leyfilegur ritháttur á orðstofninum **meĥan** . . ., t.d. **mekaniko** í staðinn fyrir **meĥaniko**.

Mekk/o *inn* Mekka (heilög borg í Sáði-Arabíu).

Mekong/o *ldf* Mekong, Mekong-fljót.

mekoni/o *lfe* barnaat, barnabik, barnasorta.

Meksik/o *ldf* Mexíkóborg. **-ano** Mexíkóborgari. **-io** Mexíkó. **-ia** mexíkóskur, mexíkanskur.

-iano Mexíkani, Mexíkóbúi. **-ia Golfo, -a Golfo** Mexíkóflói. **Nov- -io** Nýja-Mexíkó (fylki í Bandaríkjunum).

- mel/o** *dýr* greifingi (*Meles*).
- melampir/o** *gra* krossjurt (*Melampyrum*).
- melanemi/o** *læk* blóðsorta.
- Melanezi/o** *ldf* Melanesía.
- melanin/o** *lfæ* melanín, sortuefni.
- melanism/o** *læk* sorta (ástand, sem einkennist af dökku litarefni í húð, hári og sjónu mannsins).
- melanit/o** *dýr* korpönd (*Melanitta fusca*) (= **nigranaso**).
- melankoli/o** þunglyndi, ógleði, fálæti; hugsýki, amalyndi. **-a** þunglyndur, hugsjúkur.
- ulo** *læk* þunglyndismaður, þunglyndur maður.
- melas/o** sykurléðja, brúnt síróp, melassi.
- Melastomacoj** *gra* maurablöðkuætt (*Melastomataceæ*).
- Melburn/o** *ldf* Melbourne (hafnarborg í Ástralíu).
- meldu/o** *gra* mygla.
- meleagr/o** *dýr* kalkúnn, kalkúnhani (*Meleagris*). **-ino** kalkúnhæna.
- Meleagr/o** *per* Meleager (forngrískt skáld).
- meleagren/o** *dýr* perluskel (*Meleagrina*) (= **perlokonko**).
- melen/o** *læk* sortusaur.
- Melentiacoj** *gra* ferlaufungsætt (*Melanthiaceæ*).
- meli/o** *gra* (*Melia*). **-acoj** mahóníviðarætt (*Meliaceæ*).
- melilot/o** *gra* steinsmári (*Melilotus*).
- melinit/o** *efn* melínít (sprengiefni), tundur.
- melis/o** *gra* hjartans yndi (jurt) (*Melissa*).
- melitokokoz/o** *læk* Möltusótt.
- melk/i** *áhr* **1** mjólka; tappa. **2** taka, hafa (e-ð) (**el**: út úr). **-ado** mjaltir. **-ebla** hagnýtur. **-ejo** mjólkurbú.
- istino** mjaltakona, mjaltastúlka. **-isto** mjaltamaður. **-omaŝino** mjaltavél.
- Melkicedek** *bib* Melkisedek.
- Melkior/o** *per* Melkíor.
- melo/o** *dýr* olíubjalla, smyríbjalla (*Meloë*).
- melodi/o** **1** lag, sönglag. **2** laglína. **3** hljómfegurð. **-a** **1** lagrænn, söngrænn. **2** hljómfagur.
- eco** laghæfð, sönghæfð.
- melodram/o** *sag* melódrama, söngleikur, (hjartnæmt) leikrit.
- melolont/o** *dýr* aldinbori (*Melolontha*) (= **majskarabo**).
- meloman/o** *inn* ástríðufullur sönglistavinur. **-eco**, **-io** tónlistaræði, sönglistaræði.
- melon/o** *gra* melóna, tröllepli (*Cucumis melo*). **akvo-o** vatnsmelóna (*Citrullus vulgaris*).
- arbo** = **papajo**.
- melongen/o** *gra* eggplanta (*Solanum melongena*).
- melope/o** *tón* sönglestur.
- melopep/o** *gra* grasker, kúrbítur (*Melopepo*).
- melopsitak/o** *dýr* úndúlati, ástralskur páfagaukur (*Melopsittacus*).
- Melos/o** Mílos (ein Hringeyja í Eyjahafi).
- Melpomen/o** *goð* Melpomene (gyðja harmleikaskáldskapar).
- mem** *mfr* **1** sjálfur. **2** (forskeyti) sjálfs-, *t.d.* **-amo** sjálfelska, eigingirni. **-defendo** sjálfsvörn, neyðarvörn.
- disciplino** sjálfsagi. **-elektita** sjálfkjörinn, sjálfskipaður. **-estimo** sjálfsálit.
- evidenta** auðséður, auðsær, sjálfsagður. **-farita** sem hafist hefur af sjálfum sér. **-ferma** sjálflokandi.
- fido** sjálfstraust; þótti. **-fidema** þóttafullur. **-flamiĝema** sjálfsíkveikjandi, eldfimur.
- instruito** sjálfmenntaður maður. **-komprenebla** sjálfsagður. **-kompreneble** auðvitað, að sjálfsögðu.
- kono** sjálfsþekking. **-konservo** sjálfsvörn. **-kontento** sjálfsánægja. **-kontenta** sjálfsánægður, sjálfumglaður.
- lerninto** sjálfmenntaður maður. **-lumanta** sjálflysandi. **-mortigo** sjálfsmorð. **-portreto** sjálfsmynd.
- regeco** sjálfsstjórn. **-registra** sjálfritandi. **-riproĉo** sjálfsásökun. **-sekva** samfleyttur. **-semiĝinta** sjálfsáinn.
- stara** sjálfstæður. **-veneniĝo** sjálfseitrun. **-vole** af sjálfsdáðum; af fúsum vilja. **-o** sjálf; sérstæði.
- membr/o** **1** *lfæ* limur, útlímur. **2** meðlimur, félagsmaður. **3** *dýr* liður. **la petola -o** = **lango**.
- la seksa -o** = **peniso**. **-aro** **1** allir limir. **2** allir meðlimir, allir félagsmenn, félagatal.
- eco** það að vera meðlimur, staða sem félagsmaður. **dis-igi** slíta sundur; limlesta.
- membran/o** *lfæ* **1** himna, skæni. **2** þynna. **muk-o** slímhimna. **pseŭdo-o** gervihimna. **sero-o** úrhimna.

- Memfis/o** *ldf* 1 Memphis (borg í Bandaríkjunum). **2 = Menefro.**
memor/i *áhr* muna, minnst. **-o** 1 minni. **2** minning. **-e** utanbókar.
-e al í minningu (e-s), til minningar um. **-ado** það að muna. **-aĵo** 1 minning, endurminning.
2 -aĵoj æviminningar. **-ebla** eftirminnilegur. **-igi** minna. **-igo** minning. **-iga** minningar-.
-igaĵo minjagripur; minnismarki. **-inda** minnisverður, minnisstæður. **-arto** minnislist.
-signo minnismarki. **-teni** *áhr* hafa hugfast, minnst (e-s). **ne-ebla** óminnilegur.
de post tempo ne-ebla: frá ómunatíð. **re-i** *áhr* rifja upp, minnst, muna eftir. **re-o** endurminning.
re-igi 1 minna. **2** minna á. **komputil-ilo** *tæk* tölvuminni.
memorand/o *fél* 1 greinargerð. **2** skýrsla; minnisgrein, athugasemd.
memuar/o 1 (háskóla)ritgerð. **2** minningarrit.
menad/o *trú* Bakkynja.
menaĝeri/o 1 dýrabúr. **2** dýrasafn, umferðadýrasafn.
Menandr/o *per* Menandros.
menci/i *áhr* minnst á, nefna, víkja að. **-o** umgetning, umtal. **honora -o** viðurkenning (í samkeppni).
-inda umtalsverður. **ne-inda** minnstu ekki á það, það er ekkert.
mendi/i *áhr* panta, biðja um. **-o** pöntun. **-adi** *áhr* senda fasta pöntun. **-ado** *hag* eftirspurn.
-ilo pöntunarseðill, pöntunareyðublað. **-olibro** pöntunarbók, pantanabók. **antaŭ-i** *áhr* panta fyrirfram.
mal-i *áhr* afpanta.
Mendel/o *per* Mendel (grasafræðingur). **-ismo** *líf* mendelismi.
mendelevi/o *efn* mendelevíum, mendelevín (*Md*) (*frumefni nr. 101*).
Menefr/o *sag* Memfis (í Egyptalandi).
Menela/o *bók* Menelás (Atreífsson, konungur í Spörtu).
menestrel/o *per inn* (miðalda)söngvari, farandsöngvari, farandskáld.
menhir/o *fru* drúidasteinn, bautasteinn.
meniant/o *gra* horblaðka (*Menyanthes*); reiðingsgras (*M. trifoliata*). **-acoj** horblöðkuætt (*Menyanthaceæ*).
mening/o *lfæ* mengi, heilahimna. **-ito** *læk* heilahimnubólga, mengisbólga.
menisk/o 1 *ljó* skálarlinsa, linsa íhvolf öðrum megin og kúpt hinum megin.
2 eðl bogið vatnsyfirborð í þröngu röri. **3 lfæ** liðþófi, liðmáni.
menisperm/o *gra* sigðarfræ (*Menispermum*) (= **lunsemo**). **-acoj** sigðarfræsætt (*Menispermaceæ*).
menopaŭz/o *lfe* tíðalok, tíðahvörf.
mens/o sál, hugur. **-a** sálar-, sálarlegur, andlegur, hugar-. **-a kalkulado** hugarreikningur.
-ostato hugarástand.
mensogi/i *áhl* ljúga, skrökva, segja ósatt. **-o** lygi, ósannindi, skrök. **-a** ljúgandi, skrökvandi, lygi-.
-ema lyginn, ósannsögull, skrökvís. **-ulo** lygari, lygalaupur, skrökvari. **-isto** lygari, ósannindamaður.
menstru/o tíðir (kvenna), klæðaföll. **-a** tíða-. **la -a ciklo** tíðaumferð, tíðatímabil.
ment/o *gra* mynta (*Mentha*).
mentol/o *efn* mentól.
menton/o *lfæ* haka.
mentor/o ráðgjafi, leiðbeinandi.
menu/o 1 matseðill; matskrá. **2 upp** valmynd.
menuet/o *inn* menúett.
menur/o *dýr* lýrufugl (*Menura*) (= **lirvostulo**).
menuver/o hvítt hreysikattarskinn.
merbromin/o *lyf* merbrómín.
mercer/o smávörur, hannyrðavörur, saumavörur. **-aĵo = mercero**.
-ejo saumavöruverslun, hannyrðabúð, hannyrðaverslun. **-isto** hannyrðavörusali.
merd/o *nýy* kúkur, saur, skítur. (*upphr.*) sjit.
meretric/o *ská* (há Rómverjum) gleðikona, mella. **-i** *áhl* bjóða sig fram sem mella.
mergli/i *áhr* *tæk* sökkva (e-u), láta í kaf, dýfa (**en:** í). **-iĝi** sökkva, fara í kaf.
mal-i *áhr* taka upp (úr vatni). **mal-iĝi** koma upp til yfirborðsins. **-okloŝo** köfunarbátur.
mergul/o *dýr* haftyrdill (*Mergulus alle*) = **urio**.
merĝ/o *dýr* gulönd, stóra toppönd (*Mergus merganser*).
meridian/o 1 *stj* hábaugur, hádegisbaugur **2 ldf** lengdarbaugur.
merin/o *dýr* merínósauður. **-lano** merínóull.
mering/o *mat* marengs, snjókaka.

- meristem/o** *gra* vaxtarvefur (= **kreskopinto**, **kreskopunkto**).
merit/i *áhr* eiga skilið, verðskulda. **-o** *trú* verðleiki, tilverknaður.
- a** lofsverður, góðs maklegur, góðra gjalda verður, verðugur. **-e**, **laŭ-e** að maklegleikum.
- aĵo** makleg málagjöld. **mal-o** galli, skortur, ávirðing. **sen-a** óverðugur.
- meriz/o** *gra* villikirsuber. **-ujo**, **-arbo** villikirsuberjatré (*Cerasus avium*).
- merkantilism/o** *hag* kaupauðgisstefna, merkantilismi.
- merkaptan/o** *efn* merkaptan (efni sem inniheldur merkaptóhóp).
- merkat/o** **1** markaður, markaðssvæði. **la Eŭropa -o** Evrópumarkaður. **nigra -o** svartur markaður.
- merkred/o** miðvikudagur. **Cindro-o** öskudagur.
- Merkur/o** **1** goð Merkúr. **2** stj Merkúrius (reikistjarna).
- Merkuri/o** = **Merkuro**.
- merl/o** *dýr* svartþröstur (*Turdus merula*).
- merlang/o** *dýr* lýsa (*Gadus merlangus*).
- merlen/o** *sig* landlínulykkja.
- merluĉ/o** *dýr* lýsingur (*Merluccius*).
- merop/o** *dýr* býflugnagleypir, býsvelgur (*Merops*).
- Merov/o** *per* Mervík. **-idoj** Mervíkingar.
- mes/o** *kap* messa, altarissakramenti. **kanti -on** syngja messu.
- alta -o** hámessu. **mallaŭta -o** lesin messa, lesmessa. **nigra -o** svört messa.
- vazoj** messubúnaður. **-vesto** messuklæði, messuskrúði.
- mes/o** *lfæ* = **mesoo**.
- mesaĝ/o** skilaboð, orðsending. **-isto** sendiboði, boðberi.
- Mesalin/o** *per* Messalína.
- mesembriant/o** *gra* hádegisblóm (sumarblóm) (*Mesembryanthemum*).
- Mesi/o** Messías, Kristur, hinn smurði. **-a** Messíasar-. **la -aj profetaĵoj** spádómar um Krist.
- ado** Messíasarkviða. **-anismo** Messíasartrú.
- Mesidor/o** *inn* uppskerumánuður (10. mánuður í almanaki frönsku byltingarinnar, 20. júní – 18. júlí).
- Mesin/o** *ldf* Messína (hafnarborg á Sikiley). **-a Markolo** Messínasund.
- meskalin/o** *efn* sál meskalín.
- meso/ lfæ** (forskeyti í vísindaorðum) -hengi, *t.d.* **-entero** hengi, garnahengi. **-apendico** botnlangahengi.
- kojlo** ristilshengi. **-gastro** magahengi. **-nefro** frumnýra, miðnýra. **-o** hengi.
- mespil/o** *gra* mispilber. **-ujo**, **-arbo** mispilberjatré (*Mespilus germanica*).
- Mess/o** *ldf* Metz (borg í Lóthring).
- mestiz/o** mestísi, kynblendingur (af Evrópu- og indíánakyni).
- met/i** *áhr* leggja, setja, láta. **-i demandon al** beina spurningu til. **-i fidon sur** treysta.
- i plendon ĉe** bera fram kæru til. **-i kulpon sur** kenna (e-m) (**pro** = um).
- i sian esperon en** binda vonir sínar við. **-i sian atenton sur** gefa gaum að. **-o** lagning, setning.
- ado** **1** lagning. **2** föst setning. **al-i** *áhr* **1** bæta við. **2** setja á, setja í (með **al**).
- antaŭ-i** *áhr* leggja fram, færa fram. **apud-o** hliðsetning, hjásetning.
- de-i** *áhr* **1** taka af, setja af, taka frá, setja frá. **2** leggja niður. **dis-i** *áhr* **1** dreifa. **2** rýma frá sér.
- dis-o** *sig* særými. **el-i** *áhr* **1** sýna; reka fram. **2** leggja í. **3** leggja sig í (hættu), hætta.
- 4** leggja fram. **el-iĝi** standa fram. **el-ado** **1** sýning. **2** það að hætta. **el-aĵo** **1** sýnisgripur. **2** úttak.
- en-i** *áhr* færa inn, setja inn, stinga (inn). **en-o** innfærsla, innskot, innlag.
- for-i** *áhr* **1** leggja burt. **2** yfirgefa; afklæðast. **inter-i** *áhr* setja á milli. *inter-i blankajn foliojn en libron:* setja óprentuð milliblöð í bók. **sin inter-i** fara í bága (**inter:** við); skipta sér af, skerast í leikinn.
- kontraŭ-i** *áhr* setja á móti. **kun-i** *áhr* **eðl** **1** setja saman, skella saman. **2** draga saman, þrengja; fella (tjald).
- kun-o** **1** samsetning. **2** samdráttur. **kun-ado** samsetning. **kun-aĵo** samband; samsett orð.
- kun-ita** *gra* samsettur. **pri-i** *áhr* leggja á, búa til. **re-i** *áhr* setja aftur.
- sub-i** *áhr* **1** beygja fyrir, leggja undir sig, brjóta undir sig, yfirbuga, kúga. **2** leggja fram.
- 3** setja undir, setja skör lægra. **sub-i sin**, **sub-iĝi** gefast upp, láta undan, viðurkenna.
- sub-iĝo** undirgefni, hlýðni. **sub-iĝi** neyða til að gefast upp. **super-i** *áhr* setja yfir.
- sur-i** *áhr* **1** setja ofan á, leggja á. **2** fara í, klæðast (e-u), færa sig í, setja upp. **tra-i** *áhr* þræða.
- trans-i** *áhr* **1** yfirfæra. **2** = **transmisii**. **trans-iĝo** yfirfærsla, ummyndun.
- meta/** *vís* forskeyti í efnaheitum sem táknar skipti, meta-. **-pozicio** meinvarp, meinrek.
- dihidroksibenzeno** metadíhýdroxybensen.
- metabol/o** *lif* efnaskipti.

- metacentr/o** eðl málmiðja.
- metafizik/o** vís háspeki. **-isto** háspekingur. **-a** háspekilegur.
- metafoni/o** mfr hljóðvarp.
- metafor/o** myndlíking. **-a** myndhverfur, myndrænn.
- metakarp/o** efn miðhönd.
- metakrilat/o** efn metakrýlat. **-a acido** metakrýlsýra.
- Metaksiacoj** gra láðburknaætt (*Metaxyaceæ*).
- metal/o** efn málmur. **-a 1** málm-, úr málm. **2** málmhljómandi; málmkenndur; málmgljáandi.
- igi, -izi** málmhúða, húða. **-dona** málmríkur. **du-ismo** tvöfaldur myntfótur. **mono-ismo** einfaldur myntfótur.
- metaldehid/o** efn metaldehyð.
- metalografi/o** vís málmfræði.
- metaloid/o** efn málmleysingi.
- metalurgi/o** málmnámufræði, málmvinnslufræði. **-a** málmvinnslufræði-.
- isto** málmvinnslufræðingur, málmfræðingur.
- metamer/o** lfæ frumdeild (í fósturfræði), frumliður.
- metamorf/a** jar (um berg) myndbreyttur.
- metamorfoz/o** **1** ummyndun, hamskipti. **2** *dýr ste* (í líffræði og jarðfræði) myndbreyting. **3** gerbreyting.
- i áhr** **1** láta skipta um ham, breyta (í aðra veru). **2** gerbreyta.
- metan/o** efn mýragas, metan.
- metanal/o** efn metanal, formaldehyð.
- metanol/o** efn tréspíritus, metanól.
- metapsiki/o** dulsálarfræði (= **parapsikologio**).
- metastabil/a** eðl hálfstöðugur.
- metatars/o** lfæ framrist.
- metatez/o** mfr hljóðavíxl, stafavíxl.
- metazo/o** *dýr* fjölfrumungur. **-oj** fjölfrumungar (Metazoa) (= **plurceluloj**).
- mete/o** veð loftsyn, loftatburður. **-ologio** veðurfræðingur. **-ologio** veðurfræði. **-bulteno** veðurfréttir.
- stacio** veðurstofa.
- metempsikoz/o** trú sálnaflakk.
- meten/o** efn metýlen.
- metencefal/o** lfæ afturheili.
- meteor/o** loftsteinn.
- meteorism/o** læk uppþemba, belgingur.
- meteorolog/o** veðurfræðingur.
- meteorologi/o** veðurfræði.
- meti/o** iðn, handiðn, atvinna. **-a** iðn-, atvinnu-. **-ejo** vinnustofa. **-isto** handiðnarmaður.
- lernanto** **1** iðnnemi. **2** frímúrari af lægstu gráðu. **ne-isto** ólærður maður.
- metil/o** efn metýl. **-alkoholo** metýlalkóhól, tréspíritus, metanól. **-klorido** metýlklóríð. **-violo** metýljólublátt.
- metilen/o** efn metýlen. **-bluo** metýlenblátt.
- metod/o** vís eðl raf rtæ **1** aðferð, vinnubrögð, háttur. **2** mælingaaðferð. **diferenciala -o** mismunaraðferð.
- kompensa -o** jafnaaðferð. **nul-o** núllaðferð. **substitua -o** skiptiaðferð. **-a** reglulegur, vísindalegur, skipulegur.
- aro** aðferðir. **-iko** vísindaleg vinnubrögð. **-ismo** meþóðismi. **-isto** meþóðisti. **-ologio** vísindaleg vinnubrögð.
- igi** koma reglu á.
- metoksi/** efn sem inniheldur metoxíhóp.
- metoksil/o** efn metoxýl.
- metonimi/o** mfr nafnskipti, óeiginlegt nafn, nafnhvörf (*t.d.* **krono** fyrir **reĝeco**, **tablo** fyrir **tablanaro**).
- metop/o** hús ferningur (í bitaskreytingu bygginga í dórískum stíl).
- metr/o** eðl tæk **1** metri, stika. **2** háttur, bragarháttur. **-a** metra-. **-a sistemo** metrakerfi. **-ologio** mælingafræði.
- centi-o** sentímetri. **deci-o** desímetri. **deka-o** dekametri. **kilo-o** kílómetri. **mili-o** millímetri.
- metr/o** vís (viðskeyti) -mælir.
- metret/o** bib mælir, hebresk mælieining (á *grísku metretes*, = c. 39,39 lítrar, sbr. Jóh. 2⁶).
- metrik/o** **1** bragfræði. **2** stæ firð.
- metrit/o** læk legbólga.

- metro/o** *umf* borgarjárnbraut; neðanjarðarbraut.
metronom/o *tón* taktmælir.
metropol/o **1** móðurland. **2** höfuðborg, heimsborg; móðurborg. **-a** heimsborgar-, höfuðborgar-.
metropolit/o *kri* erkibiskup (einkum hjá grísk-kaþólskum mönnum).
Metuŝelaĥ/o *bib* Metúsala.
mev/o *dýr* mávur. **-oj** mávaætt (= **laredoj**). **rab-o** kjói (*Stercorarius*).
argenta -o silfurmávur (*Larus argentatus*). **rid-o** hettumávur (*Larus ridibundus*).
mez/o *hlj* **1** miðja. **2** meðalvegur. *la ora -o*: hinn gullni meðalvegur. **3** miðtunga. **-a 1** mið-
2 meðal-, meðaltals-. **-e** að meðaltali. **-e de 1** meðal. **2** í miðju. **3** í miðjum (miðri, miðju).
-ulo miðframherji. **M- -Afriko** Mið-Afrika.
M- -Afrika Respubliko Mið-Afríkulýðveldið (= **Centr-Afrika Respubliko**). **M- -Ameriko** Mið-Ameríka.
M- -Azio Mið-Asía. **M- -Eŭropo** Mið-Evrópa. **Moriento, M-a Oriento, Proksimoriento, Proksima Oriento** Mið-Austurlönd. **-aĝa** miðaldra. **-arterio** miðslagæð.
-odermo miðlag. **-diastola** meðalslagabils-, meðalaðfalls-. **-encefalo** miðheili. **-epoko** miðaldir. **-epoka** miðalda-
-etaĝo miðhæð. **-maste** á stórsiglunni. **-muro** miðveggur. **-nokto** miðnætti. **-onombro, -nombro** meðaltal.
-nombre að meðaltali. **-opalata** miðgóm-. **-onefro** frumnýra, miðnýra. **-partio** miðflokkur.
-osoprano messósópran. **nokto-o** miðnætti. **tag-o** hádegi, miðdegi.
posttag-o síðdegi, aftann, eftirmiðdagur. **posttag-e** eftir hádegi, síðdegis.
mezalianc/o (um hjúskap) misræði. **eniri en -on** taka niður fyrir sig.
mezant/o *stæ* miðlína (lína frá horni þríhyrnings á mótstæða hlið miðja).
mezenter/o = **mesoentero**.
mezere/o *gra* töfratré (*Daphne mezereum*).
mezoderm/o *lfæ* miðlag.
mezolotik/o *fru* miðsteinöld.
mezomeri/o *eðl efn* herma, meðsveiflun. **-a** hermi-.
mezon/o *eðl* miðeind, mesóna. **-teorio** miðeindarkenning, mesónukenning.
Mezopotami/o *sag* Mesópótamía.
meztint/o svartlitamynd.
mezozoik/o *jar* miðlífsöld.
mezur/i *áhr* mæla. **-o ská tón pre 1** mæling. **2** mál. **3** mæld stærð. **4** hóf, hófsemi. **5** bragarháttur.
6 taktur, hljóðfall. **7** línulengd. **-ado** mæling. **-aĵo** mælingarupplýsingar. **-ateco** hóf, hófsemi. **-ebla** mælanlegur.
-iĝi mælast, vera mældur. **-ilo** mælir, málband, mæliband, mælisnúra, reglustika o.þ.u.l. **-isto** mælingamaður.
-bendo, -rubando mæliband. **-flakono** mæliflaska. **-glaso** mæliglas. **al-i** *áhr* máta (föt).
ĉirkaŭ-o vídd, ummál. **du-ila** mældur eftir tveimur mælikvörðum. **laŭ-a** sem fer vel. **laŭ-e** eftir máli.
laŭ-e kiel hlutfallslega sem. **nekun-ebla** ósambærilegur, óviðmiðanlegur, ekki sambærilegur.
ne-ebla ómælanlegur; óendanlegur. **sen-a** takmarkalaus. **super-a** hóflaus. **angul-i** *áhr ldm* mæla horn (e-s).
angul-ilo *stæ* hornamælir. **egal-a** jafn, stöðugur, reglulegur. **egal-e** jafnt. **gren-o** skeppa. **mam-o** brjóstvídd.
paŝ-i *áhr* mæla í skrefum. **plen-e** fyllilega, algjörlega. **pug-o** mjaðmavídd. **tali-o** mittismál, mittisvídd.
ter-i *áhr* mæla (land). **ter-a stango** landmælingastafur. **ter-isto** landmælingamaður.
¹**mi** *mfr* ég. **-a** minn. **-aĵo** það sem ég á.
²**mi** mí, E (í söngfræði).
mi/ lfæ forskeyti sem táknar vöðva, *t.d.* **-algio** vöðvaþrautir, vöðvagigt, vöðvahvot.
-astenio vöðvaslen, vöðvapreyta. **-ofibretoj** bandavefur. **-kardio** hjartavöðvi. **-ito** vöðvabólga.
-omo vöðvaæxli. **-ono** vöðvaeining.
miasm/o *vís* sótt næmi (í lofti, vatni eða jarðvegi).
miaŭ/i *áhl* mjálma. **-o** mjálm.
miceli/o *gra* sveppflækja.
Micen/o *sag* Mýkena. **-a** Mýkenubúi.
micet/o *gra* sveppur, mygla. **-ologio** sveppafræði. **-ozo** *læk* myglusýki, sveppsýki.
dermato-ozo hörundsmygla.
miĉel/o *eðl efn* mísella.
Miĉigan/o *ldf* Michigan (fylki í norðurhluta Bandaríkjanna). **-lago** Michiganvatn.
Midas/o Midas **1** *goð* (konungur í Frýgiu). **2** *stj* (Apolló-smástirni).
midriazo *læk* ljósopsvíkkun. **-iga drogo** ljósopsvíkkunarlyf.
miðŝipman/o *sig* (í breska flotanum) sjóliðsforingjaefni.
miel/o hunang. **-a 1** hunangs-. **2** hunanglegur, hunangsætur. **3** mjúkmáll, mjúkur, tungumjúkur, undurblíður.

-akvo mjöður. **flor-o** hunang (blóma).

mien/o læk svipur, yfirbragð, útlit. **-i** áhl líta út. **-leganto** svipfræðingur. **-ludo** svipbrigði, svipbrigðalist.

grav-a alvarlegur á svip. **grav-eco** alvara, alvörugefni, alvörusvipur. **rigid-a** stíður.

migal/o dýr fuglakónguló (*Mygale*) (= *birdaraneo*).

migdal/o gra mandla. **-a efn** möndlu-. **-a sukeraĵo = nugato**. **-a oleo** möndluolía. **-ata acido** möndlusýra.

amara -o beisk mandla (*Prunus amygdalus*, var. *amara*). **-ujo**, **-arbo** möndlutré (*Prunus amygdalus*).

ter-o jarðmandla (*Cyperus esculentus*).

migr/i áhl dýr ferðast um, fara, flytjast (úr e-m stað í annan). **-anta birdo** farfugl.

-a farand-, farandi, flakkandi, flökku-. **-ado** búferlaflutningar; þjóðflutningar, brottflutningar; ferðir (fugla).

-emo flökkubrú. **ek-i** áhl fara af stað. **el-i** áhl flytja (af landi) burt, flytjast úr landi.

el-ado flutningur af landi burt. **en-i** áhl flytjast inn (í land). **en-ado** innflutningur (fólks).

for-i áhl flytjast brott. **trans-i** áhl trú flytjast í annað land. **trans-ado 1** útflutningur; ferð, flakk.

2 la trans-ado de la animoj sálnaflakk.

migren/o læk mígrena, mígreni.

mihrab/o = ĥorniĉo.

Miĥa *bib* Míka (spámaður).

Miĥael/o *per 1* Mikael. **2 = Mikelo**.

mijoz/o læk sjúkdómar af valdi flugna.

mikad/o *inn* míkadó, keisari (í Japan).

Mikel/o *per* Mikjáll. - **-Anĝelo** Michelangelo. **-festo** Mikjálsmessa.

Miken/o = Miceno.

mikologi/o = micetologio.

mikoriz/o *gra* svepprót, sveppbræðir.

mikoz/o = micetozo.

mikro/ *vís* míkro- (forskeyti eininga 10^{-6}).

mikro/ læk líf míkro-; smá-, ör-, *t.d.* **-cefalo** smáhöfði. **-kosmo** smáheimur. **-filmo** míkrofilma.

-kanelita grópaður. **-organismo** örvera. **-kokoĵ** hnettllur.

mikroamper/o míkroamper.

mikrob/o líf smáveru, örvera, gerill. **-a** gerla-, örveru-. **-ologio** örverufræði. **-odetrua** örverudrepandi.

-icido læk örverueitur. **kontraŭ-a** sem notað er til að drepa örverur.

mikrobiolog/o örverufræðingur. **-io** örverufræði.

mikrofilm/o *ljó* míkrofilma. **-i** áhr taka míkrofilmur af.

mikrofon/o eðl hljóðnemi.

mikrokanel/o *tón* örfinn skurður (á hljómplötu).

mikrokoko/o líf hnettla.

mikrokosm/o 1 smáheimur. **2** maðurinn (sem heimur út af fyrir sig).

mikrometr/o smáðarmælir, míkromælir, míkrokvardi, smámælir.

mikron/o eðl míkron, míkrometri.

Mikronezi/o *ldf* Míkrónesía (eyríki í Suður-Kyrrahafi).

mikropil/o *gra* eggmunni (í frævu fræplantna).

mikroskop/o smásjá. **-a 1** smásjár-, smásær. **2** örsmár. **-io** smásjárrannsókn. **ultra-o** örsjá.

mikrospor/o læk raformur; snoðgeit.

mikrot/o dýr akurmús (*Microtus*).

mikrotom/o eðl smáskeri.

miks/i áhr **1** blanda, blanda saman. **2** blanda í. **3** rugla, rugla saman. **4** stokka (spil).

sin -i skipta sér (**en:** af), sletta sér fram (**en:** í), skerast í leikinn. **-a** blandaður. **-ado** blöndun.

-aĵo blanda, sambland. **-ebla** blöndunarhæfur. **-iĝi** blandast saman. **-ilo** blandari.

-ita blandaður; blandinn, blendinn. **al-i** áhr blanda (e-u) í. **al-aĵo** sori. **dis-i** áhr leysa upp.

en-i sin, **en-iĝi** skipta sér (**en:** af), blanda sér (**en:** í). **en-iĝo** bági, afskipti.

en-iĝema áleitinn, nærgöngull. **fuŝ-i** áhr spilla, þynna, falsa. **fuŝ-o** eyðilagt letur.

inter-i áhr **1** blanda saman. **2** rugla saman. **inter-iĝi 1** blandast saman. **2** ruglast saman.

kun-itaĵo efnispartur. **mal-i** áhr greina í sundur, skilja, aðskilja. **sen-a** óblandaður. **bat-i** áhr hræra.

beton-ilo steypuhrærivél. **-amaso** sambland, samsull; blanda. **-banejo** sameiginlegur sundstaður.

-devena af blönduðum uppruna kominn; kynblandaður. **-kolora** mislitur. **-konsista** sundurleitur.

-poto syrpa; lagasyrpa. **-rasa** kynblandaður.

- ospeca** frábrugðinn; ólíkur. -**edziĝo** blandað hjónaband, hjónaband milli kynþátta; hjónaband milli trúflokka.
miksedem/o læk slímþjúgur, spiklopi, hvapi.
miksin/o dýr slímáll (*Myxine*).
miksom/o læk slímvefjaræxli.
miksomatoz/o læk kanínusótt.
miksomicet/oj gra slímsveppir (*Myxomycetes*) (= **mukfungoj**).
mikstur/o læk mixtúra, blanda.
mil þúsund. -**a** þúsundasti. -**o** þúsund. -**obla 1** þúsund sinnum. **2** þúsundfaldur.
-ono (einn) þúsundasti, þúsundasti hluti. -**ope** þúsundum saman.
-jaro, jar-o þúsund ára skeið, þúsund ára bil.
Milan/o *ldf* Milanó, Milansborg (borg á Norður-Ítalíu). -**io** Milanó-hérað.
mild/a blíður, mildur, mjúkur. -**e** blíðlega, hægt. -**eco** mildi, vægð. -**igi** milda, draga úr, lina, sefa.
-igaj cirkonstancoj málsbætur. **mal-a** harður, grimmur.
mili/i *vís* millí- (forskeyti eininga 10^{-3}).
mili/o *gra* hirsí (*Panicum milliaceum*).
miliar/a læk -**a erupcio** svitabólur. -**a febro** svitabólusótt.
-a akuta tuberkulozo dreifberklar, berklafár (= **granulozo**).
miliard/o milljarður, þúsund milljónir (10^9). -**ono** milljarðasti hluti. -**ulo** milljarðamæringur.
milici/o landvarnarlið. -**ano** landvarnarliði, landvarnarmaður.
million/o milljón, miljón (10^6). -**a** milljónasti. -**ono** milljónasti hluti. -**ulo** milljónamæringur.
milit/i *áhr* heyja stríð (**kontraŭ**: gegn), eiga ófrið (**kontraŭ**: við), herja. -**o** stríð, ófriður, styrjöld.
enlanda -o borgarastyrjöld. -**a** her-, hernaðar-. -**e 1** með hernaði. **2** hermannlega. -**ado** hernaður.
-ajoj stríðsverk. -**anto** hermaður, stríðsmaður. -**ema** herskár. -**estro** yfirhershöfðingi.
-ismo hervaldsstefna. -**isto** hermaður; herveldissinni. -**istaro** her. -**difektoj** *lög* styrjaldartjón.
al-i *áhr* taka herfangi, vinna með hernaði, leggja undir sig. **kruc-o** krossferð. **kruc-isto** krossfari.
movo-o hreyfanlegt stríð, hreyfanlegur hernaður. **sido-o** skotgrafastríð. -**akiri** taka herfangi. -**iro** herferð.
militarism/o hervaldsstefna, vígbúnaðarstefna. **kontraŭ-o** stríðsandstaða; vígbúnaðarandstaða.
militarist/o herveldissinni; vígbúnaðarsinni.
kontraŭ-o stríðsandstæðingur; vígbúnaðarandstæðingur.
Miltiad/o *per* Miltíades (hershöfðingi og stjórnmalamaður í Apenu að fornu).
Milton/o *per* Milton (enskt skáld).
milv/o dýr gleða (*Milvus milvus*).
Milvoki/o *ldf* Milwaukee (iðnaðarborg í Bandaríkjunum).
mim/o 1 látbragðsleikari. **2 = mimbirido**. -**i** *áhr* leika látbragðsleik, stæla.
-iko látbragðslist, bendingamál, svipbrigðalist, eftirhermuleikur. -**birido** háðflugl, apafugl.
mimeograf/o *tæk* fjölritari. -**i** *áhr* fjölrita.
mimetism/o dýr verndarlíking (dýra).
mimoz/o *gra* mímósa, skilningsjurt (*Mimosa*). -**acoj** mímósuætt (*Mimosaceæ*).
sentema -o *gra* (= sensitivo).
mimul/o *gra* apablóm (*Mimulus*).
¹**min/o 1** náma, námugöng. **2** *her sig* tundurdufl. **3** *her* sprengihola. -**a** námu-. -**i** *áhr* leggja sprengjur í.
-ajoj námugrjót, málmgrýti. -**ejo** náma, námustaður. -**isto 1** sprengjugrafarmaður, sprengjuleggjari.
2 námumaður. **kontraŭ-i** *áhr* leggja sprengju undir sprengju óvinarins. **sen-igi** hreinsa af tundurduflum.
sub-i *áhr* grafa undan. **tra-i** *áhr* leggja tundurdufl í (haf). **flos-o** laust tundurdufl, flotdufl. **fer-o** járnnáma
or-o gullnáma. **sal-o** saltnáma. **ŝton-o** grjótnáma. **sal-ejo** saltnáma. **karbo-ejo** kolanáma.
marmor-ejo marmaranáma. -**bari** *áhr* loka með tundurduflum. -**balai** *áhr* hreinsa af tundurduflum.
-semi leggja tundurdufl.
²**min/o** *hag* (forn mynt) mína, pund.
minaci *áhr 1* ógna, hóta, heitast við. **2** vofa yfir. -**o 1** hótun, ógnun. **2** ógn, fyrirboði.
-a skaðvænn; yfirvofandi, illsvitandi.
minaret/o bænhústurn, mínaretta.
minca/a ská þunnur, mjór, grannur, magur.
Mindana/o *ldf* Mindanao (ein af Filippseyjum).
mineral/o steinefni, steintegund, steind. -**a** steina-, steinefna-. **la -a regno** steinaríkið. -**a akvo** ölkelduvatn.

- igi** *efn* 1 bæta sóda við. 2 gera steinefnaríkan. **sen-igado** *læk* steinefnatap.
mineralog/o *vís* bergfræðingur, steindafræðingur. -**io** bergfræði, steindafræði. -**ia** bergfræði-, steindafræði-.
Minerv/a *god* Minerva.
Minesot/o *ldf* Minnesota (fylki í Bandaríkjunum).
mini/o *efn* menja.
miniatur/o smámynd. -**a** lítill, smár, smækkaður. -**i** *áhr* mála smámynd. -**isto** smámyndamálari.
- igi** *tæk* smækka.
minimum/o lágmark. -**a** lágmarks-, minnstur. -**e** 1 í minnsta lagi. 2 að minnsta kosti.
- iganto** *stæ* lágildispunktur.
ministeri/o ráðuneyti; starfsfólk ráðuneytis.
ministr/o ráðherra; ráðgjafi. **la -o de la Eksterlandaj Aferoj** utanríkisráðherra.
- o de la Financoj** fjármálaráðherra. **senpostena -o** ráðherra án ráðuneytis. -**aro** ríkisstjórn, ráðherrar.
-ejo ráðuneyti; starfsfólk ráðuneytis. **ĉef-o** forsætisráðherra. **sub-o** aðstoðarráðherra; ráðuneytisstjóri.
Mino/o *god* Mínos (konungur á Krít). -**a** mínóískur, fornkrítverskur. -**taŭro** *god* Mínótáros.
minor/a *læk* 1 *tón* moll; smá-. 2 minni, minniháttar, lægri. **la -aj profetoj** *bib* minni spámenn.
- a termo** *hei* undirliður (í rökfræði).
minoritat/o 1 *lög* ófullveðja aldur. 2 minnihluti.
Minork/o *ldf* Menorka.
minstrel/o = menestrelo.
minus mínus, að frádregnu.
minuskl/o lágstafur.
minut/o 1 mínúta. 2 augnablik, andartak. 3 *stæ* bogamínúta. -**a** 1 mínútu-.
- 2 augnabliks-, andartaks-, skammvinnur. -**e** um smástund.
miocen/o *jar* míósen (jarðsögutímabil).
miogal/o *dýr* moskus-snjáldursmús (*Myogale*).
miokardi/o *lfæ* hjartavöðvi. -**ito** hjartavöðvabólga, neggbólga.
miop/a 1 *læk* nærsýnn. 2 skammsýnn. -**eco** 1 *læk* nærsýni. 2 skammsýni. **mal-a** fjarsýnn.
mioz/o *læk* litusamdráttur; litukrampi, ljósopsþrengsli. -**a drogo** lyf sem þrengir ljósop.
miozot/o *gra* munablóm, gleymmerei (*Myosotis*) (= **neforgesumino**).
mir/i *áhl* undrast, vera hissa. -**o** undrun, furða. -**a** undrandi, hissa. -**e** með furðusvip.
- ajo** undur, furðuverk. -**egi** *áhl* vera steinhissa. -**ego** mikil undrun.
-igi gera hissa, gera undrandi, vekja undrun (e-s). -**inda** furðulegur, merkilegur, dásamlegur.
-indaĵo undur, furðuverk.
Mira/o *stj* Míra (stjarnan o í Hvalnum).
mirabel/o *gra* lítil gul plóma. -**ujo**, -**arbo** gulplómutré (*Prunus institia* var. *syriaca*).
miraĝ/o 1 hillingar, tíbrá (= **fatamorgano**). 2 hugarburður, draumsýn.
mirakl/o 1 kraftaverk. 2 furðuverk, undur. -**a** furðulegur; undursamlegur. -**e** á undursamlegan hátt.
-isto kraftaverkamaður, sá sem gerir kraftaverk; sá sem gerir undraverk. -**oludo** kraftaverksleikrit.
mirh/o *gra* myrra.
mirial *stæ* forliður samsettra orða í metrakerfinu sem táknar 10.000, myría-. *t.d.* -**metro** myríametri, tíu kílómetrar.
miriad/o ógrynni, ótal.
miriapod/o *dýr* þúsundfætla. -**oj** þúsundfætlur (*Myriapoda*).
mirid/o *gra* spánarkerfill (*Myrrhis (odorata)*).
mirik/o *gra* mjaðarlyng, þors (*Myrica gale*). -**acoj** mjaðarlyngsætt (*Myricaceæ*).
miring/o *lfæ* hljóðhimna. -**ito** *læk* hljóðhimnubólga. -**otomio** hljóðhimnustunga.
miriofil/o vatnamari (*Myriophyllum spiratum*).
miristat/o *efn* -**a acido** múskatsýra.
miristik/o *gra* múskattré (*Myristica*). -**acoj** múskatjurtætt (*Myristicaceæ*).
Mirjam *per* Mirjam.
mirilton/o reyrblístra.
mirmekofag/o *dýr* maurbjörn, mauræta (*Myrmecophaga*) (= **formikurso**).
mirmeleon/o *dýr* sandverpulirfa (*Myrmeleon*) (= **formikleono**).

- Mirmidon/o** *per* Myrmidóni.
mirobalan/o *gra* kirsuberjaplóma.
mirt/o *gra* brúðarlauf, myrta (*Myrtus (communis)*). **-acoj** myrtuætt, brúðarlausætt (*Myrtaceæ*).
-oforma *lfæ* myrtulaga.
mirtel/o *gra* aðalbláberjalyng (*Vaccinium myrtillus*). **-bero** aðalbláber.
mis/ *mfr* forskeyti sem táknar að gera rangt óviljandi, t.d. **-aŭdi** *áhr* misheyra, heyra skakkt.
-citi *áhr* koma með ranga tilvitnun. **-kalkuli** *áhr* reikna skakkt, misreikna. **-kompreni** *áhr* misskilja.
-legi *áhr* lesa skakkt, mislesa. **-paŝi** *áhl* missa fótanna. **-traduki** *áhr* þýða rangt.
-edziĝo misræði (um hjúskap). **-formo** röng myndun, galli. **-proporcio** skakkt hlutfall. **-anĝelo** illur engill.
-a 1 skakkur. **2** illur. **-e** illa; á mis; skakkt. **-ulo** illgjörðamaður; illræðismaður. **la M-uloj** hinir bölvuðu.
misal/o *kap* (kapólsk) messubók.
misi/o **1** erindi, köllun. **2** sendiför. **3** trúboð; kristniboð. **-a** trúboðs-; kristniboðs-. **-ejo** trúboðsstöð.
-isto trúboði. **-ulo** erindreki.
misil/o *her* flugskeyti, eldflaug. **anti-o** gagnflugskeyti, gagnflaug.
Misisip/o *ldf* Mississippifljót. **-io** Mississippi (fylki í suðurhluta Bandaríkjana).
mister/o **1** leyndardómur. **2 -oj** launhelgar; leyndarhelgisíðir. **-a** dularfullur, leyndardómsfullur.
-e dularfullt. **-aĵo** dularfullt mál, leyndardómur.
mistifik/i *áhr* blekkja, gabba, leika á. **-o** gabb, blekking.
mistik/a **1** dulspeki-, dulspekinga-. **2** dularfullur, dulrænn. **-o 1** dulspeki. **2** dulrænn aðráttur.
-emo dulhyggja, trúgirn. **-ismo** dulspeki, dultrú. **-ulo** dulspekingur.
mistral/o *veð* (í Suður-Frakklandi) norðvestanvindur.
Misur/o *ldf* Missourifljót. **-io** Missouri (fylki í Bandaríkjunum).
mit/o *fél* **1** goðsögn, hetjusaga. **2** skröksaga. **3** (trúar)kenning. **-a 1** goðsagnar-, goðsögulegur. **2** skáldaður.
-igi **1** gera goðsögn úr. **2** gera að trúarkenningu. **sen-igi** draga goðsögn úr. **-ologo** goðsagnafraeðingur.
-ologio goðafræði. **-ologia** goðfræðilegur, goðsagnalegur. **-omanio** sál skrökárátta.
-omaniulo sílygari, lygalaupur.
Mitilen/o *ldf* Mytilini (grísk eyja og borg í Eyjahafinu).
miting/o fjöldafundur.
mitoz/o *vís* litningadeiling.
mitr/o *kap* mítur. **-i** *áhr* láta mítur á; gera að biskupi. **-ita** sem ber mítur.
Mitra/o *goð* Mípra, Mitra. **-ejo** Míprahof. **-ismo** Mípradyrkun, Mípratrú.
mitrajl/o *sag* járnarusl, ruslaskot. **-i** *áhr* skjóta með ruslaskoti.
mitral/o *her* vélbyssu. **-a 1** vélbyssu-. **2** *lfæ* tvíloku-. **-a valvo** (hjarta)tvíloka. **-a stenozo** tvílokuprengsli.
-a insuficienco tvílokubilun. **-eto** *her* lítil vélbyssu. **-ito** *læk* tvílokubólga.
Mitridat/o *per* Mítrídates. **-izi** gefa smám saman stærri skammta af eitri (til að gera ónæman gegn eitri). **-ismo** Mítrídatismi (ónæmi gegn eitruhrifum með þessari aðferð).
mitul/o *dýr* kræklingur (*Mytilus*). **-ejo** kræklingabakki.
mizantrop/o mannhatari. **-eco** mannhatar.
mizer/o *eymd*, örbirgð, basl, skortur, volæði. **-a 1** vesæll, aumur. **2** lélegur, lítilfjörlegur. **3** níðingslegur.
-i *áhl* vera vesæll, vera aumur, vera þurftugur. **-ulo** aumingi.
mizerikord/o *ská* **1** miskunn, miskunnsemi, líkn. **2** náð, vægð.
mizogin/o kvenhatari. **-eco** kvenhatar.
mizomij/o *læk* mýraköldumý.
Mjanma/o *ldf* Mjanmar.
mjel/o *lfæ* mæna. **-a** mænu-. **-ito** mænubólga, mergbólga. **-opatio** mænusjúkdómar. **-encefalo** mænuheili.
mjelin/o *lfæ* taugaslíður.
M.K.S.-sistemo *eðl* M.K.S.-kerfi (metra-kílógramma-sekúndu-kerfi).
M.K.S.A.-sistemo *vís* M.K.S.A.-kerfi (metra-kílógramma-sekúndu-ampera-kerfi).
mnemonik/o minnislist.
Mnemozin/a *goð* Mnemosyne (minnisgyðja).
Moab *bib* Móab. **-ido** Móabíti. **-idino** móabítísk kona, móabítísk stúlka.
mobil/o *fag* órói (skraut).

- mobiliz/i** *áhr lfe* 1 bjóða út (liði), skera upp herör, vígbúa, hervæða (lið). 2 beita (e-u). 3 gera hreyfanlegan.
- (ad)o** 1 (her)útboð. 2 beiting. 3 liðkun, losun. **mal-i** *áhr* afvopna, senda heim (her), færa í friðartímahorf.
- mod/o** 1 tíska. 2 *mfr* háttur. 3 *töl* tindatala, fjöltala. 4 *tón* = **modalo** 4.-a tísku-; tiskulegur.
- aĵoj** tiskuföt, tiskuvörur. **-isto** tiskuklæðskeri. **-istino** 1 tiskusölukona. 2 kvenhattasölukona.
- eks-a** farinn úr tísku. **el-iĝi** úreldast, fara úr tísku. **laŭ-a** tiskulegur, nýtiskulegur.
- modal/o** 1 *mfr* háttur. Ath. **modo** táknar t.d. framsöguhátt, viðtengingarhátt, boðhátt, en **modalo** nafnhátt, lýsingarhátt o.s.frv. 2 (rökfr.) háttur. 3 *hei* tegund (skynjana). 4 *tón* tóntegund.
- a** háttar-. **-eco** *hei* skilningarvit.
- modell/o** 1 líkan. 2 fyrirmynd. 3 fyrirsæta. **-a** fyrirmyndar-. **-i** *áhr* 1 móta (úr leir *e.p.u.l.*). 2 steypa (í móti). **-igi** móta, mynda; laga (e-ð) (**laŭ**: eftir (e-u)). **-ilo** mót, steypumót.
- ino** sýningarstúlka. **-isto** tiskuteiknari. **et-o** líkan. **ark-ilo** *hús* bogamót.
- folio, paper-o** mynsturpynna.
- moder/a** 1 hóflegur, hófsamur. 2 sanngjarn; hæfilegur, skaplegur. **-e** hóflega; hæfilega.
- o, -eco** hóf, hófsemi, gætni. **-igi** stilla, temprá, minnka. **mal-a** óhóflegur, hóflaus.
- mal-eco** óhóf, eyðslusemi, öfgar.
- modern/a** nýtísku-, nútíðar-, nútíma-, móðins. **-eco** nýtíska.
- igi** færa í nútímahorf, færa í nýtiskulegra horf, gera nýtiskulegri. **-ismo** *kap* módernismi. **-isto** módernisti.
- modest/a** lítillátur, hógvær. **-eco** lítillæti; hógværð. **mal-a** stærilátur, hrokafullur, drembinn, hégómlegur.
- modif/i** *áhr eðl efn líf* laga, laga til, breyta. **-o, -ado** lögun. **-o, -aĵo** tilbreyting.
- modilon/o** *hús* lítil veggilla, múrsnös.
- modl/i** *áhr* móta (úr leir o.p.u.l.). **-ado** mótun. **-ilo** mótunarmeitill.
- modlur/o** *hús* múrlisti.
- ¹**modul/i** *áhr* 1 breyta um tóntegund, skipta um tóntegund. 2 breyta um raddblæ, gera raddbrigði. 3 *fja* útv móta (burðarbylgju). **-ado** 1 tóntegundarskipti. 2 *tón* tónbrigði; raddbrigði.
- ³ *fja* útv mótun (burðarbylgju o.p.u.l.). **-ilo** *fja* útv (burðarbylgju)mótari. **mal-i** *áhr fja* útv afmóta.
- mal-ado** eðl útv afmótari.
- ²**modul/o** 1 *upp* stöðluð eining. 2 *hús* byggingareining. 3 *tæk* peningsþvermál.
- mogol/o** sag mógúll. **-a** mógúls-, mógúlskur.
- mohajr/o** dúkur úr angóraull.
- Mohamed/o** *per* Múhameð (= **Mahometo**). **-ano** múhameðstrúarmaður.
- mok/i** *áhr* spotta, hæða, gera gys að. **-a** háðskur, gáskafullur, stríðinn, ertinn; gremjulegur. **-o** háðyrði.
- ado** háð, spott, gabb, spé. **-adi** *áhr* vera alltaf að gera gys að. **-ataĵo** athlægi. **-ema** hæðinn, hæðnisgjarn.
- eti** *áhr* stríða í gamni, erta í góðu. **-inda** hlægilegur. **-anto, -ulo** spottari.
- moka/o** mokka kaffi.
- mokasen/o** skinnskór, mokka sína.
- ¹**mol/a** *lfæ tæk hj* 1 mjúkur, linur. 2 óskír, mjúkur. **la -a palato** holdgómur.
- a akvo** mjúkt vatn (*b.e.* laust við steinsölt). **-a fero** smíðajárn. **-aĉa** linur, magnlaus. **-aĵo** mjúkur hluti; mauk.
- eco** linleiki, mýkt. **-igi** mýkja, lina, gera mjúkan. **-iĝi** mýkjast, verða mýkri, linast. **-iĝo** linun, liðkun.
- mal-a** harður, þungbær, örðugur, torveldur. **mal-eco** harka. **mal-iĝo** hörðun, það að harðna.
- mal-iĝi** harðna. **mal-igi** herða, stæla. **-anaso** æðarfugl (*Anas mollissima*).
- ²**mol/o** *efn* mól.
- ¹**molar/o** *lfæ* jaxl. **antaŭ-o** forjaxl.
- ²**molar/a** *efn* mól-.
- moldav/o** *per* Moldavíubúi. **M-io, M-ujo** sag *ldf* 1 Moldavía (í Rúmeníu). 2 Sovétlýðveldið Moldavía.
- 3 Moldavía, Moldóva. **-a** moldavískur.
- moldavik/o** *gra* sumardrekakollur (*Dracocephalum moldavica*).
- mole/o** *sjó læk* 1 hafnargarður. 2 óburður.
- Moleh/o** *bib* Mólok (kanverskur guð).
- molekul/o** *vís* mólíkúl, mólekúl, sameind. **-a** mólíkúl-, mólekúl-, sameindar-.
- a maso** mólíkúlmassi, mólekúlmassi, sameindarmassi.
- a pezo** mólíkúlþyngd, mólekúlþyngd, sameindarþyngd. **gram-o** mól.
- molest/i** *áhr* nýy áreita, angra.
- molibden/o** *efn* mólýbden (*Mo*) (*frumefni nr. 42*). **-ato** mólýbdenat.
- Molier/o** *per* Molière (franskt gamanleikskáld).
- molini/o** *gra* blátoppa (íslensk grastegund) (*Molinia (coerulea)*).
- molok/o** *dýr* þyrnadjöfull (áströlsk eðla) (*Moloch*).

- molotovkottelo, brulbotelo, benzinbombo** Mólotoffkotteill.
Molugacoj *gra* slembijurtaætt (*Molluginaceæ*).
Moluk/oj *ldf* Mólúkkaeyjar, Malukueyjar (eyjaklasi í Indónesíu.).
molusk/o *dýr* lindýr. **-oj** lindýr (*Mollusca*). **-oidoj** = **tentakluloj** (*Molluscoidea*).
molv/o *dýr* langa (*Molva vulgaris*).
momant/o *eðl* vægi. **impuls-o** *eðl* skriðþungi. **inerci-o, inert-o** *eðl* hverfitregða, tregðuvægi.
torda -o *eðl* hverfiþungi.
moment/o augnablik, andartak. **-a** *hlj mfr* skammvinnur, augnabliks-, andartaks-. **-e** á augabragði.
ĉiu-e á hverju augnabliki, hvenær sem er. **sam-a** samtímis-, samstundis-; sem gerist samtímis.
last-e á elleftu stundu.
momordik/o *gra* balsamgúrka (frá Austur-Indíum) (*Momordica*).
mon/o peningar, fé. **fidata -o** fé byggt á trausti. **-a** peninga-, sem kemur við peningum og mynt.
-ero mynt, peningur, skildingur. **-igi** innleysa, breyta í reiðufé. **-ujo** (peninga)budda, pyngja.
-bileto peningaseðill. **-dona** sem hagnast má á. **-falsisto** peningafalsari. **-farejo** peningasmíðja.
-krizo peningakreppa. **-papero** peningaseðill. **-paperujo** (peninga)veski.
-pareco jafngildi tveggja gjaldmiðla. **-sistemo** peningakerfi. **-unuo** mynteining. **sen-a** peningalaus.
lud-o það sem lagt er að veði. **metal-o** málmpeningar. **paper-o** seðlar. **poŝ-o** vasapeningar.
pun-o sekt, fésekt, fjársekt. **ŝmir-o** mútur. **ŝpar-ujo** sparibankur, sparigrís. **trink-o** þjóf fé.
monad/o *hei* frumeining.
monaĥ/o munkur. **-a** munka-. **-ejo** klaustur, munkaklaustur. **-ino** nunna. **-inejo** nunnuklaustur.
-ismo
klausturlíf. **eks-iĝi** afneita klausturlífi. **almoz-o** betlimunkur.
Monak/o *ldf* Mónakó. **-a** mónakóskur. **-ano** Mónakóbúi, Mónakómaður.
monard/o *gra* indíánakrans (fjölært garðblóm) (*Monarda*).
monarĥ/o, monark/o einvaldur, einvaldsdrottinn, konungur, keisari, fursti. **-a** einveldislegur, einvalds-.
-ismo einveldisstefna. **-isto** einveldissinni.
monarĥi/o, monarki/o einveldisstjórn, konungsríki, konungsstjórn.
monat/o *stj* mánuður. **-a** mánaðarlegur. **-aĵo** tíðir. **-fino** mánaðarlok, mánaðamót.
-komenco tunglkoma. **ĉiu-a** mánaðarlegur, **ĉiu-e** í hverjum mánuði, á hverjum mánuði.
du-a 1 tveggja mánaða. **2** sem gefinn er út annan hvern mánuð. **duon-a** hálfsmánaðarlegur, hálfsmánaðar-.
ses-a hálf árs. **tri-a** ársfjórðungslegur. **miel-o** hveitibrauðsdagar.
Moncerat/o *ldf* Montserrat (ein Litlu-Antillaeyja í Karíbahafi).
mond/o *trú* 1 heimur, veröld. **2** alheimur. **3** jörð. **tuta -o** allir. **-a** heims-.
-aĵoj þeir hlutir sem í heiminum eru. **-umo** heldra fólk, fyrirmenn, heimsfólk, betri borgarar.
pra-o frumheimur. **trans-a** frá lífinu eftir dauðann. **tut-a** almennur, allsherjar-. **tut-eco** algildi.
alt-a, grand-a veraldar-.
moned/o *dýr* dvergkráka, krákubróðir (*Corvus monedula*).
monelmetal/o *tæk* ryðfrí málmblanda.
mongol/o *per* Mongólí. **-a** *lfæ* mongólskur. **M-io, M-ujo** *ldf* Mongólía.
-ismo *læk* mongólíðagervi, mongólagervi í sambandi við fávitahátt.
Monik/o *per* Monika.
monili/o *gra* þruskusveppur, hvítsveppur (*Monilia*).
Monimiacoj *gra* auðnutrésætt (*Monimiaceæ*).
monism/o *hei* einhyggja.
monist/o *per* einhyggjumaður.
monitor/o *tæk* 1 umsjónarmaður (í bekk). **2** varaneðla. **3** turndreki (herskip).
4 gætir (í sjónvarpssal, sjúkrahúsi o.s.frv. til þess að fylgjast með. **-i** áhr vakta.
mono/ *vís* *gra* *efn* hag grískt forskeyti, ein-, *t.d.* **-kotiledono** einfrævingsjurt, einkímblöðungur.
-klorbenzeno mónóklórbensen. **-metalismo** einfaldur myntfótur. **monoftong/o** *hlj* einhljóð.
-iĝi verða einhljóð. **monogami/o** einkvæni; einveri. **-a** einkvænis-, einveris-.
monografi/o *vís* (vísindaleg) ritgerð (um eitt ákveðið efni). **monogram/o** fangamark (einkum samfléttað).
monoik/a 1 einhalla, einhallur. 2 *gra* einbýlín, sambýlín.
monokl/o einglyrni.
monoklin/a *gra* tvíkynjaður (= hermafrodita).
monokromat/a *eðl* einlitur.

- monokromator/o** eðl einlitari.
- monolit/o** hús einsteinungur; bautasteinn. **-a 1** einsteinungs-. **2** klunnalegur, þungur.
- monolog/o 1** eintal. **2** einræða. **-i áhl** tala einsamall.
- monom/o** stæ liður.
- monomani/o** sál einhliða þráhyggja, einstrengingsháttur, einstrengingur.
- ulo** einstrengingur, þráhyggjumaður.
- monomer/o** efn einliða, einaefnungur.
- monopetal/a gra 1** einblaða (= **unupetala**). **2 = gamopetala**.
- monoplan/o** einþekja.
- monopol/o** einokun, einkasala, einkaleyfi. **-igi** koma (e-u) undir einkasölu, einoka.
- monosakarid/o** einsykra.
- monoteism/o** eingyðistrú.
- monoteist/o** eingyðismaður, eingyðingur.
- monotip/o** lausaleturssetningarvél (setningarvél sem steypir hvern staf út af fyrir sig og raðar stöfunum síðar í línu).
- monoton/a 1** tilbreytingarlaus. **2** einhljóða. **-eco** tilbreytingarleysi.
- monotrem/oj dýr = kloakuloj**.
- monsinjor/o** per herra (ávarp og nafnbót biskupa og hefðarklerka).
- monstr/o** ferlíki, ófreskja, skrímsli; ópokki. **-a 1** vanskapaður, afskræmislegur, skepnulegur. **2** gríðarlegur, feikilegur.
- mont/o kri 1** fjall. **la Prediko sur la -o** Fjallræðan. **-a** fjalls-; fjöllóttur. **2** hrúgur. **-ano** hálendingur, fjallbúi.
- aro 1** fjallgarður. **2** fjöll. **-ara** fjallgarðs-, fjalla-. **-eto** hæð. **sablaj -etoj = dunoj**. **-iĝi** gnæfa (eins og fjall).
- al-e** upp ána. **inter-o** skarð. **trans-ano** sá sem býr hinum megin fjallanna. **mam-eto** brjóstlaga hæð.
- pint-o** tindótt fjall. **tombo-o** grafhaugur. **Venus-o lfæ** (Venusarfjall). **1** (í Þýskalandi) Venusberg. **2** (í enskumælandi og frönskumælandi löndum og víðar) munaðarhóll. **-bastono** fjallgöngustafur, broddstafur. **-pasejo** fjallaskarð. **glaci-o** borgarísjaki. **M-o Blanka, Blank-o** Mont Blanc.
- M-aro de la Gigantoj** Riesengebirge (fjöll). **Fuji- -o** Fujiyama. **Kunlun- -o** Kunlun-Shan.
- Montan/o** ldf Montana (fylki í norðurhluta Bandaríkjana).
- Montanj/o** per Montaigne (franskur höfundur).
- Montekarl/o** ldf Monte Carlo.
- Montekrist/o** ldf Monte Cristo (smáeyja í Miðjarðarhafi).
- Montenegr/o** ldf Montenegro, Svartfjallaland (land í suðaustanverðri Evrópu á Balkanskaga).
- Montevide/o** ldf Montevideo (höfuðborg Úrúgvæs).
- Montiacoj gra** grýtuætt (*Montiaceæ*).
- Montmart/o** fag Montmartre (í París).
- Montparnas/o** fag Mont Parnasse (í París).
- Montpelier/o** ldf Montpellier (borg í Frakklandi).
- montr/i áhr 1** sýna. **2** benda. **3** benda á, vísa á. **4** láta í ljós. **5** merkja.
- sin -i 1** sýna sig. **2** koma í ljós. **3 = montriĝi**. **-a mfr 1** ábendingandi, tilvísandi. **2** ábendingar-, vísi-.
- a fingro** vísifingur. **-a pronomo** ábendingarforanafn. **-o** bending, merki. **-adi áhr** sýna oft.
- adi al si reciproke la dentojn** fitja upp á trýnið, reiðast. **-ado** sýning, merki, ábending.
- iĝi 1** koma í ljós. **2** sjást. **3** reynast. **-ilo 1** vísir. **2** stíll. **3** varða, leiðarmerki. **al-i áhl** benda á, benda til, vísa til.
- el-i áhr** sýna, birta, leiða í ljós. **el-ado** sýning, birting. **el-iĝema** montinn. **hor-ilo** vísir. **nivel-ilo** vatnsmælir.
- vent-ilo** vindhani, vindáttarvísir. **voj-ilo** leiðarmerki.
- Montreal/o** ldf Montreal (hafnarborg í Kanada).
- monument/o 1** minnisvarði, minnismarki. **2** grafarmerki. **3** mikilfenglegt verk, stórbrotið verk.
- a minningar-**; stórbrotinn, mikilfenglegur.
- moped/o** reiðhjól með hjálparvél; skellinaðra.
- mops/o** dýr snati (smáhundur), seppi.
- mor/o** siður, siðvenja. **-isto** siðspekingur, siðameistari. **pri-a** siðrænn. **bon-a** staðfastur, drengilegur.
- fi-a** ósiðsamur, lauslátur. **rigid-a** siðavandur, smásmugulegur.
- mora/o hlj** (í bragfræði) stutt atkvæði sem byggjast á lengd atkvæða en ekki áherslum.
- moral/o 1** siðfræði. **2** siðgæði, siðferði. **-a 1** siðfræði-. **2** siðgæðis-, siðferðilegur. **3** sálarstyrks-.
- e 1** siðferðilega. **2** frá siðferðilegu sjónarmiði. **-ajo** boðskapur. **-eco sag 1** siðgæði. **2** (miðalda) siðaleikrit.

-**ismo** siðavendni. -**isto** umvandari, siðapostuli, siðferðispostuli. -**instruo** boðorð, siðaregla, siðakennsla. **mal-a** ósiðlegur; ósiðvandur. **sen-igi** siðspilla. **sen-ismo** siðaspilling.
moratori/o lög lögheimiluð greiðslustöðvun, gjaldfrestur.
Morav/o *ldf* **1** Móravaá. **2** Mærisbúi. -**io** Mæri, Móravía (hluti Tékklands). -**iano** Móravíubúi, íbúi Mæris.
morb/o læk sjúkdómur. -**o de Bright** eggjahvíta í þvaginiu.
Parkinsona -o Parkinsonsveiki, lamariða, riðalömun. -**a** sjúklegur. -**okvanto** sjúkdómatal.
morbid/a fag mjúkur. -**eco** mykt.
morbil/o læk mislingar.
mord/i áhr tæk sig vél **1** bíta, naga. **2** tæra, éta. -**o** bit; íbit. -**a**, -**anta** napur, særandi, bítandi.
-aĵo **1** biti. **2** beislisstangir, biti. -**anto** **1** efn litfestuefni. **2** tón pratttrilla. -**eti** áhr narta í, bíta í. -**ovundo** bit.
ĉirkaŭ-i áhr naga. **de-i** áhr bíta af, naga af. **el-i** áhr naga (t.d. gat á e-ð). **for-i** áhr bíta af.
kern-ulo kjarnbítur = **kokotraŭsto**.
Mordeĥaj *bib* Mordekai (fósturfaðir Esterar).
mordent/o = **mordanto** **2**.
morel/oj nýy hlóðagrindur.
moren/o jar jökulruðningur, jökulurð, jökulalda. **flanka -o** jaðarurð. **funda -o** botnurð.
fronta -o jökulgarður, jökulalda.
Morfe/o goð Morfeus (draumgoð), Draumur.
morfem/o *mfr* myndan, morfem.
morfin/o vís morfín. -**ismo** morfínneysla, morfínismi, morfíníkn. -**omanio** morfínávani, morfíníkn.
-maniulo morfínsneytari, morfínisti.
morfogenez/o lfe formþroskun, formun.
morfologi/o **1** lff formfræði, byggingafræði (dýra og jurta). **2** *mfr* orðmyndunarfræði, beygingafræði.
morganat/a lög vinstrihandar-. -a edziĝo hjónaband til vinstri handar.
morgaŭ *mfr* **1** á morgun. **2** morgundagur. -**a** sem gerist á morgun, komandi. **la -a tago** morgundagurinn.
-o morgundagur. **post-** hinn daginn, ekki á morgun heldur hinn.
morĥel/o = **morkelo**.
morkel/o *gra* matarsveppur (*Morchella*).
mormon/o trú mormóni. -**ismo** mormónatrú.
morn/a ská sorglegur, sorgbitinn, hryggur; drungalegur.
mororut/o *gra* múrburkni (*Asplenium ruta-muraria*).
moroz/a ská önnuglyndur.
mors/a fja -**a alfabeto** morsstafróf. -**i** áhr morsa.
mort/i **1** áhl deyja, andast. **2** *gra* visna, fölna. **3** læk dofna. **4** glatast, líða frá. -**o** **1** dauði. **2** fráfall; glötun.
-a *kap* tæk **1** dauða-, dánar-. **2** dáinn; dauður. **3** banvænn, bana-. **4** dauðlegur. **5** óvirkur.
-a **pezo** þung byrði. -**a sezono** dauður tími. -**e** dauða-; bana-. -**ado** dánartala, dauðra tala, manndauði.
-eco dauðlegleiki. -**ema** dauðlegur. -**igi** drepa, deyða. -**igo** víg, dráp, aflífun. -**iĝi** drepast.
-inda dauðasekur; dauða-. -**inda peko** dauðasynd. -**into** dauður maður, lík. -**intaĵo** lík.
-intejo kirkjugarður, grafreitir. -**ideva** dauðlegur. -**okvanto** dánartala. **ek-i** áhl deyja skyndilega.
for-i áhl gufa upp; andast; líða; deyja. **ĝis-a** ævilangur. **ĝis-e** til dauðadags. **mem-igo**, **sin-igo** sjálfsmorð.
post-a eftir dauða, eftir lát (t.d. föður eða höfundar). **sen-a** ódauðlegur. **sen-eco** ódauðleiki.
sen-igi gera ódauðlegan, gera frægan. **trans-a** eftir dauðann. -**okapo** hauskúpa.
mortadel/o *mat* mortadella (ítalskt bjúga).
morter/o vegglim (kalk og sandur).
mortez/o tæk gróp (fyrir geirnaĝla). **vostoforma -o** geirnót. -**i** áhr grópa. -**ilo** sporjárn. -**omaŝino** grópvél.
moru/o dýr þorskur (*Gadus morrhua*). -**frajo** þorskrogn.
morul/o lfæ hrúga, hrúgustig fósturs.
morus/o *gra* **1** mórberjatré (*Morus*). **2** mórber. -**ujo**, -**arbo** mórberjatré. -**bero** mórber.
-acoj mórberjaætt (Moraceæ).
morv/o = **maleo** **2**.
Mose/o *bib* Móse, Móses. -**a** Móse-, Móses-. **libro de -o** Mósebók.

- mosk/o** moskus. -a moskus-. -a **odoro** moskuspefur. -a **traŭbo** moskusvínber.
- ulo** *dýr* moskusdýr (*Moschus*).
- moskatel/o** múskatvín.
- moske/o** *inn* moska, bænahús múhameðstrúarmanna.
- moskit/o** *dýr* moskítófluga.
- moskovio** *efn* moskóvíum, moskóvín (*Mc*) (*frumefni nr. 115*).
- Moskv/o** *ldf* Moskva (höfuðborg Rússlands). -ano Moskóvíti, Moskvubúi. -isto bolsévíki.
- ulo** Rússlandsvinur.
- most/o** vínberjasafi, aldinlögur.
- Mosul/o** *ldf* Mósúl (borg í Írak).
- moŝt/o** (ávarpstíll). **via -o** yðar náð, yðar tign, yðar hátign. **lia reĝa -o** hans konunglega hátign.
- lia Ambadora M-o** Sendiherra. **via Lorda M-o** Lávarður, herra lávarður. -a tignar-, tignarlegur.
- ulo** tignarmaður. -ulino tignarkona.
- mot/o** einkunnarorð.
- motacil/o** *dýr* erla, maríuerla (*Motacilla (alba)*) (= **vostskuanto**). -edoj erluætt (*Motacillidæ*).
- mote/o** *dýr* kornmölur (= **tineedo**). **dom-o** = **tineo**.
- motel/o** mótél.
- motet/o** *tón* mótetta.
- motif/o** = **motivo 2**.
- motiv/o 1** orsök, ástæða, tilefni. **2** *tón* ífella, stef (í söngfr.). -i *áhr* rökstyðja; gera grein fyrir.
- ajo** *lög* ástæða. **sen-a** ástæðulaus.
- motor/o 1** hreyfill, gangvél, vél. **2** *lfæ* hreyfifæri. **eksterranda -o** utanborðsvél. -a *lfæ 1* véla(r)-. **2** hreyfi-, hreyfingar-. -a **paneo** vélarbilun. **angio-aj nervoj** *lfæ* æðavöðvataugar.
- aj neŭronoj** *lfæ* hreyfitaugungar. -isto **1** bifreiðaeigandi, ökumaður. **2** vélgæslumaður. -izi *áhr* vélbúa.
- izita kultivado** jarðyrkja með vélum. **dizel-o** dísilvél. **eksplod-o** brennsluhreyfill.
- relajs-o** stýrihreyfill, stýrimótor, stýrivél. **vent-o** vindknúinn hreyfill. **vapor-o** gufuvél.
- ciklo** bifhjól, mótorhjól. -**kultivado** jarðyrkja með vélum.
- mov/i** *áhr 1* hreyfa. **2** hreyfa til, færa til, flytja. **3** hvetja; hræra, fá (e-n að gera e-ð).
- sin -i 1** hreyfa sig. **2** hreyfast, flytjast. -o hreyfing, flutningur; leikur (í skák).
- a hreyfi-, hreyfingar-; framknýjandi. -ado *edl vél her* hreyfing. -ebla hreyfanlegur.
- eblajo hreyfanlegt góss, lausafé. -ebleco hreyfanleiki. -eco hreyfingargeta. -eto kippur, viðbragð.
- iĝi hreyfast, hreyfa sig. -iĝo hreyfing, það að hreyfast. -iĝadi hreyfast sífellt.
- iĝema órólegur, eirðarlaus. -ilo gangur, vél. -ilaro vélabúnaður, vélarsamsetning.
- okomenca upphafs-, byrjunar-. -oplena fjörugur, fullur af fjöri. ek-i *áhr* koma (e-u) af stað.
- ek-iĝi koma af stað, byrja. el-iĝi flytjast út. for-i *áhr* færa burt. mem-a sjálfvirkur.
- ne-ebla óhreyfanlegur, fastur. ne-eblajoj fasteignir. sen-a hreyfingarlaus.
- sen-igi festa, gera óhreyfanlegan. facil-a lipur, liðugur. kap-o hneiging, dott. lant-a seinlátur, hægur.
- liber-a frjáls, laus. pas-o (t.d. í knattspyrnu) sending. propra-a af eigin hvötum. ŝtel-e varkárlega.
- tri-a (um skákþraut) þriggja leikja. turno-i *áhr mat* hræra.
- moviment/o** *tón* þáttur (í tónverki).
- Moz/o** *ldf* Maasá.
- mozaik/o 1** tiglamynd, steintiglar, mósaík. **2** *gra* mósaíksjúkdómur (jurta).
- Mozambik/o** *ldf* Mósambík. -a mósambískur. -ano Mósambíki. la -a **Kanalo** Mósambíksund.
- Mozarab/o** Mósarabi. -a mósarabískur.
- Mozart/o** *per* Mozart (austurrískt tónskáld).
- Mozel/o** *ldf* Mósela. -vino Móselvín.
- mu** *mfr* muj, 12. bókstafur gríska stafrófsins (Μ, μ). -o *vís* míkron.
- muar/i** *áhr* *tæk* gára, gera bylgjurósir á. -a gáraður. -a **silko** eikarsilki, eikarvoð.
- mucid/a** myglu-, fúkka-, fýlu-.
- mucilag/o** *gra* *lyf 1* slím. **2** jurtaslím, slepja, límkvoða. -a slímkenndur; límkennur.
- muell/i** *áhr 1* mala. **2** (*vont mál*) masa. -ado mölun. -ejo mylla. -ilo veð mylla, kvörn.
- viand-ilo** kjótkvörn, kjötsöxunarvél. -isto malari. -dento jaxl. -rado mylluhjól.
- ŝtono myllusteinn, mylnusteinn. tret-ilo stigmylla.
- muezin/o** *trú* múhameðskur bænakallari (sem kallar fólk til bæna).
- muf/o** *tæk 1* handskjól, loðstúka; belgvettlingur (*einnig -ganto*). **2** glóðarnet. **3** hólkur (á röri).
- i *áhr* setja í hólk, setja hólk upp á. **kablo-o** *rtæ* strengendahólkur. **man-o** belgvettlingur.
- muflon/o** *vís* villisauður (einkum í Korsíku, Kanada og Litlu-Asíu).

- mufti/o** trú múfti.
- muget/o** læk þruska; munnangur, munnskóf.
- mugil/o** dýr röndungur (*Mugil*). **-oformaj** röndungar (*Mugiliformes*).
- muĝli** áhl belja, öskra, grenja, drynja, hvína. **-ado** grenj, drunur, þytur.
- muk/o** lfe slím. **ĉel-o = protoplasmo**. **-aĵo** slím, hráki.
- mukoz/o** lfæ slímhimna. **-aĵo** hráki.
- mul/o** dýr múldýr (afkvæmi asna og hryssu).
- mula/o** trú múhameðskur kennimaður.
- mulat/o** múlatti, kynblendingur (annað foreldrið hvítt en hitt svart).
- mulĉ/o** gra hálmáburður. **-i** áhr bera hálm á.
- muld/i** áhr steypa (í móti). **-ado** steyping. **-aĵo** múrlisti; skrud, skraut. **-ilo** mót, steypumót.
- el-igi** hvolfa (e-u) úr móti, steypa (e-u) úr móti.
- Mulhaŭz/o** ldf Mulhause (borg í Elsass).
- mult/a** mfr margur, mikill. **-e 1** mikið; mjög. **2** miklu. **-e da 1** mikið af. **2** margir. **-o** magn, fjöldi.
- ega** margvíslegur, ófár, fjölmargur. **-ego** fjöldi, mergð. **-igi** auka, fjölga. **-iĝi** auka kyn sitt, fjölga sér.
- iĝado** fjölgun. **-obla** margfaldur. **-obligi 1** fjölga. **2 = multipliki**. **-ope** hópum saman.
- opo** eðl band (í litrófinu). **mal-a** fár, lítill. **mal-e** lítið. **mal-e da 1** lítið af. **2** fáir. **mal-o** lítið.
- mal-igi** minnka, fækka. **mal-iĝi** verða færri, fækka. **malpli-o** minni hluti. **plej-o** flestir (menn), flest fólk.
- plejmal-o** fæstir (menn), fæst fólk. **pli-o** meiri hluti. **pli-igi** auka. **tro-iĝo** offjölgun. **homo-o** mannfjöldi.
- foje** margsinnis. (**multe** er einnig notað sem forskeyti en **e** fellur niður ef síðari stofninn byrjar á sérhljóði).
- T.d.* **-angula** marghyrndur.
- ekosta** dýr, kostnaðarsamur. **-ehara** hármikill. **-ehoma** fjölmennur, fullur af mönnum. **-pacienca** langlyndur.
- epinta** tindóttur. **-esilaba** fleirkvæður, margkvæður. **-etaĝa** margra hæða. **-evalora** dýrmætur, dýrindis.
- evizitata** fjölsóttur. **-insula** margra eyja. **-ombra** forsæluríkur.
- multetuberul/oj** stg jöxlungar (*Multituberculata*).
- multiplik/i** áhr stæ margfalda. **-o** margföldun. **-a** margföldunar-. **-a signo** margföldunarkerki.
- a tabelo** margföldunartafla. **-anto** margfaldari. **-ato** margföldunarstofn. **-opovo** eðl margföldunarstuðull.
- Mumbaj/o** ldf Mumbai (hét Bombay til 1995) (höfuðborg indverska fylkisins Maharashtra).
- mumi/o** vís smyrðingur, smurlingur, múmía. **-igi** smyrja og þurrka (lík).
- mumps/o** læk hettusótt (= **epidemia parotidito**). **-a** hettusóttar-.
- mung/o = mungoto**.
- mung/i** áhr nýy snýta sér.
- mungot/o** dýr desköttur (*Mungo*).
- Munhen/o = Munkeno**.
- munici/o** her skotfæri, skotföng. **-ejo** sig skotfærabirgðir. **-kesto** skotfærakassi. **-vagono** skotfæravagn.
- municip/o** sag lög bæjarfélag. **-a** bæjar-.
- Munken/o** ldf München (höfuðborg Bæjaralands). **-ismo** München-stefna.
- munt/i** áhr kvi **1** setja saman (vél), setja upp. **2** setja inn. **-ado** uppsetning, samsetning, innsetning.
- aĵo** uppsetning. **-isto** vélvirki; rafvirki. **-umo** greyping, umgjörð. **al-i** áhr tengja við, bæta við, festa við.
- mal-i** áhr taka niður (vél). **re-i** áhr setja saman aftur, setja upp aftur, setja inn aftur.
- re-ado** það að setja upp aftur, það að setja saman aftur, það að setja inn aftur.
- sub-aĵo** undirstaða, grundvöllur.
- muon/o** eðl mýeind.
- mur/o** tæk **1** veggur. **2** múrveggur, garður. **3** múr, borgarmúr. **-a** vegg-, múr-. **-ego** borgarmúr, stór múr.
- eto** lágur veggur, lágur múr. **ĉirkaŭ-igi** girða; múra kringum. **inter-o** milliveggur. **apog-o** styrktarveggur.
- fak-o** sig skilrúm. **kver-o** þverveggur; þverskilrúm. **ring-o** hringmúr, hringveggur. **son-o** hljóðmæri.
- ŝip-o** skipsskrokkur.
- murd/i** áhr myrða. **-o** morð, dráp. **-into**, **-isto** morðingi. **-ema** morðgjarn.
- mureks/o** dýr purpuraskel (*Murex*).
- muren/o** dýr múrena (*Muræna*).
- murmur/i** áhl **1** niða, kliða, suða. **2** nöldra, mögla, kurra. **-o 1** suða, niður. **2** mögl, nöldur.
- ado** möglun, nöldrú. **-eti** áhl **1** skráfa; niða. **2** hvísla, hvískra. **ek-i** áhl fara að mögla. **en-i** áhr tóna undir.
- mus/o** dýr mús (*Mus*). **-edoĵ** músætt (*Muridæ*). **kampo-o** akurmús (*Mus agrestis*; *M. arvalis*).
- muscikap/o = muŝkaptulo 1**.
- musko/o** gra mosi (*Musci*). **-a** mosavaxinn. **hepat-o** lifrarmosi (*Hepaticæ*).

- muskarden/o** *dýr svefnmús (Myoxus).*
muskat/o *gra múskat, múskathnot. -ujo, -arbo* múskattré (*Myristica fragrans*). **-vino** múskatvín.
musket/o *inn* músketta. **-isto** hermaður vopnaður múskettu.
musketer/o *per* skotliði.
muskol/o *lfæ* vöðvi. **-a 1** vöðva-. **2** vöðvamikill, vöðvastæltur. **-aro** vöðvar.
intra-a inni í vöðva, innan vöðva. **sen-a** linur, kvapkenndur. **dik-a, fort-a** vöðvamikill, vöðvastæltur.
muskoloz/o *lfæ* vöðvaveggur.
muskovit/o *ste* múskóvít (ljóst afbrigði af gljásteyni).
muslin/o netludúkur, mússulín.
muson/o *veð* monsúnvindur.
mustard/o sinnep, mustarður. **-a gaso** *efn* sinnepsgas (= **iperito**).
mustel/o *dýr* mörður (*Mustela martes*). **-edoj** marðarætt (*Mustelidæ*). **-enoj** merðir (*Mustelinæ*).
-kato = foino. -vulpo búskhundur (*Icticyon*).
musteri/o *fru* Moustier-menning, miðsteinaldarmenning.
muš/o 1 it dýr fluga (*Musca*). **2** neðrivarartoppur, hárbúskur undir neðri vör. **3** sag prýðiblettur.
banan-o, vinagro-o bananaflugur (= **drozofilo**).
mut/a 1 mállaus, dumbur. **2** orðlaus. **-a rolo** bendingaleikur. **-eco** málleysi.
-igi gera mállausan, gera orðlausan; þagga niður í (e-m), þagga. **-igilo** dempari (á hljóðfæri).
-iĝi verða orðlaus. **-ulo** mállaus maður, málleysingi. **surda-ulo** daufdumbur maður.
mutaci/o *lif* stökkbreyting. **-i áhl** verða fyrir stökkbreytingu. **-ismo** stökkbreytingarkenning.
trans-o *efn* frumefnabreyting, myndbreyting.
mutil/i *áhr læk* limlesta, örkumla.
mutual/a *lög* gagnkvæmur. **-ismo** gagnkvæmi. **-asekura kompanio** gagnkvæmt tryggingarfélag.
Muz/o *god* fræðagyðja, listagyðja, sönggyðja, menntagyðja. **-ido** skáld.
Muzacoj *gra* bananaætt (*Musaceæ*).
muze/o safn, listasafn, gripasafn.
muzel/o *nýy* trýni, granir, múli. **-ingo** munnkarfa, bitmúli.
muzik/o 1 sönglist, hljómlist, tónlist, músík. **2** söngur, hljóðfærsláttur. **-a 1** sönglegur.
2 tónlistar-, hljómlistar-. **3** hljómfagur. **-i áhl** iðka tónlist. **-ajo** tónverk.
-ema tónelskur, áhugasamur um tónlist. **-igi** semja lag við. **-ilo** hljóðfæri.
-isto tónlistarmaður; hljóðfæraleikari; tónskáld. **ĉambro-o** kammertónlist, kammermúsík.
danc-o danstónlist, danslög, dansmúsík. **preĝej-o** kirkjutónlist.
scenej-o leikhústónlist, leikhúsmúsík. **svingo-o** sving.
Muzulman/o *per* múslími, múhameðstrúarmaður.

- ¹**N, n** *mfr* 18. stafur esperanto-stafrófsins.
- ²**N 1** tákn = **nitrogeno**. **2** (í skammstöfunum) = **Nordo**.
- ³**n** (í skammstöfunum) **1** = **nomo**. **2** = **nano-**. **3** = **naskita**.
- n** *mfr* ending nafnorða og lýsingarorða í þolfalli (andlagsfalli), t.d. *mi vidas la katon*: ég sé köttinn. Einnig eftir forsetningar sem tákna hreyfingu í áttina til.
- n/o** *mfr* enn (heiti bókstafsins n).
- nab/o 1** *tæk* nöf, hjólnöf. **2** *flu* flugvélarnef, stefni, trjóna. **-a** **ĉapo** hjólkoppur.
- nabab/o** *sag* **1** múhameðskur landstjóri á Indlandi. **2** ríkisbubbi.
- Nabot/o** *bib* Nabót.
- nacel/o** *flu* gondóll, hengibátur.
- naci/o 1** þjóð; ríki. **la Unuiĝintaj N-oj** Sameinuðu þjóðirnar. **2 -oj** *bib* lýðirnir. **-a** þjóð-, þjóðlegur.
- aĵo** þjóðareinkenni, þjóðernismerki. **-ano 1** ríkisborgari. **2** *bib* heiðingi (ekki gyðingur).
- anigi** veita þegnrétt/ríkisborgararétt. **-eco** þjóðerni. **-igi** þjóðnýta. **-igado** þjóðnýting.
- ismo 1** þjóðernisstefna. **2** = **idiotismo**. **-isto** þjóðernissinni. **-lingva** á þjóðarmáli.
- socialismo** þjóðernissósíalismi. **inter-a** alþjóða-, alþjóðlegur, millilanda-.
- inter-a trusto** alþjóðlegur auðhringur. **inter-a banko** alþjóðabanki.
- inter-a komerco** milliríkjavíðskipti. **inter-a juro** þjóðaréttur. **inter-a ekspozicio** alþjóðasýning.
- inter-a konferenco** alþjóðaráðstefna. **la Inter-a Laboroficejo** Alþjóðavinnuárástofnunin.
- La Inter-a Arbitracia Kortumo** Alþjóðagerðardómsréttur. **La Inter-a** Internasjónalinn.
- inter-o** alþjóðleg verkalyðssamtök. **inter-igi** gera alþjóðlegan, leggja undir alþjóðaeftirlit.
- inter-ismo** alþjóðahyggja. **inter-isto** alþjóðahyggjumaður. **inter-ulo** leikmaður í landsliði.
- mal-igi** *hag* taka úr þjóðnýtingu. **mult-a** fjölþjóða. **sam-ano** (sam)landi. **sen-a** þjóðernislaus, þjóðlaus.
- sen-igisvipta** (e-n) þjóðerni sínu. **sen-ismo** þjóðleysi. **sen-isto** þjóðleysissinni. **sen-ulo** þjóðleysingi.
- super-a** sem er yfir veldi þjóðþinga. **Sennacieca Asocio Tutmonda (SAT)** Þjóðlausa alheimsfélagið.
- nacionalism/o** þjóðernisstefna.
- nadir/o** *stj* ilpunktur.
- nadl/o** *tæk* **1** nál. **2** vísir. **3** grammófonnál; (í læknisfræði) saumnál. **4** tindur.
- naft/o** hráolía, óunnin steinolía.
- naftalen/o** *efn* naftalín.
- Naftali** *bib* Naftalí.
- naftalin/o** naftalín.
- naftil/o** *efn* naftýl.
- naftol** *efn* naftó.
- naftoat/o** *efn* naftóat.
- naftol/o** *efn* naftól.
- Nagasak/o** *ldf* Nagasaki (hafnarborg í Japan).
- Nagoj/o** *ldf* Nagoya (hafnarborg í Japan).
- naĝ/i** *áhl* **1** synda. **2** fljóta. **-o** sund. **-a** sund-. **-adi** *áhl* synda oft; synda lengi; synda langt.
- ado 1** langt sund. **2** sund, sundlist. **-arto** sundlist. **-ejo** sundlaug, sundhöll. **-ilo** *lfæ* íþr **1** uggi. **2** stélkambur, bakuggi (á flugvél). **3** bakuggi (á fiski). **-isto** sundmaður. **al-i** *áhr* synda að.
- el-i** *áhl* synda út. **for-i** *áhl* synda burt, fljóta burt. **sub-i** *áhl* kafa. **supren-i** *áhl* láta fljóta. **sur-i** *áhl* fljóta.
- tra-i** *áhr*, **trans-i** *áhrs*synda yfir.
- Naĥum/** *bib* Nahúm (spámaður).
- naiv/a** *bók* **1** eðlilegur, tilgerðarlaus. **2** barnalegur, einfeltnislegur. **-eco** barnaskapur, einfeltni.
- ega** vitlaus. **-ulo** græningi, viðvaningur, einfeltningur. **mal-a** velvakandi, slyngur.
- naj/o** *dýr* gleraugnanaðra (*Naja*).
- najad/o** *goð* vatnadís, lindadís.
- najbar/o 1** nábúi, nágrenni, granni. **2** sessunautur. **-a 1** nærliggjandi, nálægur.
- 2** nágrennalegur, vingjarnlegur. **3** hjálægur, aðliggjandi. **-e** sem nábúi, nágrennalega.
- e de** í nágrenni (e-s), nálægt. **-aĵo** nágrenni. **-eco** nágrennaleiki. **-ino** grannkona, nágrennakona, granna.
- najl/o 1** nagli. **2** trénaqli, hæll. **-i** *áhr* **1** negla. **2** leppa (í skák). **-eto 1** smánagli, tittur. **2** teiknibóla.
- izi** *áhr* búa nögglum, setja málmbólum. **-otirilo** naglbítur. **al-i** *áhr* **1** negla á, negla upp. **2** festa.
- al-ita al la lito** rúmfastur. **mal-i** *áhr* taka nagla úr. **desegno-o** = **prempinglo**. **ligno-o** trénaqli, hæll.
- najtingal/o** *gra* næturgali (*Luscinia*).
- Naks/o** *ldf* Naxos (stærst Hringeyja).

- Namibi/o** *ldf* Namibía.
- Namur/o** *ldf* Namur (borg í Belgíu).
- nan/o** dvergur. **-a** líff dvergvaxinn. **-eco**, **-ismo** læk dvergvöxtur.
- nandu/o = reao.**
- nanken/o** *inn* nankin.
- Nankin/o** *ldf* Nanking, Nanjing (borg í Kína).
- Nanling/o** *ldf* Nan-ling (fjall í Kína).
- nano/** *vís* nanó- (forskeyti eininga 10^{-9}).
- naos/o** *hús* miðskip (forngrískis hofs).
- nap/o** *gra* gulrófa (*Brassica napus*).
- napalm/o** *her* napalm.
- Napol/o** *ldf* Napólí (hafnarborg á Ítalíu).
- Napoleon/o** *per* Napóleon. **-a** Napóleons-.
- narak/o** *trú* Narak, helvíti (í brahmatrú).
- narcis/o** *gra* páskalilja, narsissa (*Narcissus*).
- Narcis/o 1** *goð 1* Narkissos (sveinn sem dæmdur var að elska mynd sjálfs sín).
- 2** *per* Narkissus (karlmannsnafn). **-ismo** sjálfását.
- nard/o** *sag* nardussmyrsl.
- nargile/o** *inn* vatnspípa.
- narkoanaliz/o** *sál* sálgreining undir áhrifum barbítúrata.
- narkolepsi/o** læk höfgi, skyndimók, skyndisvefn.
- narkotí/i** *áhr* svæfa. **-a** svæfingar-; eiturlyfja-. **-aĵo 1** svæfingarlyf. **2** eiturlyf. **-eco** svæfing.
- iĝo** sofnun af valdi svæfingarlyfja. **-ismo** læk eiturlyfjaneysla. **-isto** eiturlyfjaneytandi.
- narkotik/o 1** svæfingarlyf. **2** eiturlyf.
- narkotin/o** *efn* narkótín, noskapín.
- narkoz/o** læk svæfing (= **ĝeneralá anestezo**).
- Narteciacoj** *gra* Mýraliljuætt (*Nartheciaceæ*).
- narteks/o** *hús* anddyri kirkju.
- narval/o** *dýr* náhvelli, náhvalur (*Monodon monoceros*).
- nas/o** háfur, fiskiháfur.
- nask/i** *áhr 1* fæða, ala, eignast (barn), bera, gjóta, kasta. **2** kveikja, vekja. **-a** fæðingar-; barnsfara-.
- o** fæðing. **-ado** sífelld kveiking. **-antino** jóðsjúk kona. **-ema** frjósamur. **-igi** geta (barn).
- iĝi 1** fæðast. **2** hefjast. **-iĝo 1** fæðing, burður. **2** upphaf. **-iĝa** *efn* fæðingar-; upphafs-. **-ita** fæddur.
- ito** barn. **-itaro** afkvæmi. **-okvanto** fæðingartala. **-olando** fæðingarland, fósturjörð.
- oloko** fæðingarstaður. **-otago** afmælisdagur; fæðingardagur. **-iĝlando** fæðingarland, fósturjörð.
- iĝotago** afmælisdagur; fæðingardagur. **-iĝurbo**, **-urbo** fæðingarborg.
- olimigo**, **-oregulado** takmörkun barneigna. **de-a**, **de-iĝa** meðfæddur, líflangur; frá upphafi.
- du-ito** tvíburi. **tri-ito** þrúburi. **kun-ita** meðfæddur. **mis-i** *áhl* láta fóstur. **post-aĵo** læk fylgja, hildir.
- re-iĝi 1** endurholdga. **2** byrja á ný. **re-iĝo 1** endurholdgun. **2** endurfæðing.
- unue-a** læk sem er að ala fyrsta barn, sem eignast barn í fyrsta sinn. **unue-ita** frumgetinn.
- fru-ito** fyrirburi. **mort-ito** andvana fætt barn. **nov-ito** nýfætt barn. **ovo-a** *dýr* varp-, sem verpir.
- vivo-a** *dýr* sem fæðir lifandi unga. **Krist-o** jól.
- nastursci/o** *gra* hrafnaklukka (= **akvokreso**).
- Natal/o** *ldf* Natal.
- Natalia** *per* Natalía.
- natalitat/o = naskokvanto.**
- Natan/o** *per* Natan.
- natr/o** *efn* lút. **-a sapo** lútarsápa. **-a kalko** lútarkalk.
- natri/o** *efn* natríum, natrín (*Na*) (*frumefni nr. 11*). **-a** natríum-. **-a bikarbonato** matarsódi.
- aj kombinaĵoj** natríumsambönd.
- natur/o** *kri 1* náttúra. **2** eðli. **3** náttúrufar, eðlisfar. **-a tón 1** náttúrulegur. **2** eðlilegur. **3** náttúru-.
- 4** án formerkja. **-e** eðlilega; náttúrulega, að eðli (sínu). **-aĵo** náttúruafurðir. **pagi per -aĵoj** borga í fríðu.
- eco** náttúruleiki. **-igi 1** gera náttúrulegan. **2** venja (jurt eða dýr) (við nýtt ástand), aðhæfa, aðlaga.
- 3** gera formerki ógilt. **-ismo** nektarstefna. **-isto** nektarsinni. **-esplori** *áhl* stunda náttúru.
- kolora** ólitaður; (um ull) í sauðalitum. **de-igi** *efn* menga.
- de-iĝita alkoholo** brennsluspíritus, brennsluspritt. **kontraŭ-a** óeðlilegur, ónáttúrulegur; herfilegur.
- laŭ-a** eðlilegur. **super-a** yfirnáttúrulegur; dulrænn. **super-eco** yfirnáttúruleiki.

- naturalism/o** *hei fag bók* náttúrustefna, náttúruhyggja.
naturalist/o *per* náttúrustefnumaður, sá sem fylgir náttúrustefnu; náttúruhyggjumaður.
naturaliz/i *áhr lög 1* veita (e-m) þegnrett, veita (e-m) ríkisborgararétt. **2** taka inn (orð, venju o.s.frv.).
Naur/o *ldf* Nárú.
naŭ níu. **-a** níundi. **-e** í níunda lagi. **-o** nía; níu. **-oble** níu sinnum. **-ono** níundi hluti. **-cent** níu hundruð.
-dek níutíu. **-deka** níugasti. **dek** - nítján. **dek-** **-a** nítjándi.
Naŭatla lingvo, Navatla lingvo *mál* Nahúatl (frumbyggjamál í Mexíkó).
naŭkrat/o *dýr* = **pilotfišo**.
naŭn/o *tón* níund.
Naŭsika/a *bók* Násíka.
naŭtik/o siglingalist, siglingafræði. **-a** siglinga-, sjómanna-, siglingafræðilegur.
naŭtil/o *dýr* kuggur (*Nautilus*).
naŭzi/i *áhr 1* valda klígju hjá. **2** vekja viðbjóð hjá. **-o 1** klígja, ógleði, velgja. **2** viðbjóður.
-a orsakandi velgju, orsakandi klígju; viðbjóðslegur.
nav/o *hús* skip (í kirkju).
Navar/o *sag* Navarra. **-ano** Navarrabúi.
navet/o *klæ* skytta (í vefstól). **-a 1** skyttu-. **2** sem ferðast sífellt fram og til baka.
navig/i *áhl* sigla, vera í förum; stjórna, stýra. **-a** siglinga-, sjómanna-.
-ado 1 sigling, sjóferðir, það að stýra. **2** siglingafræði, sjómennska, farmennska. **-ebla** skipgengur.
-ebleco 1 skipgengi. **2** sjófærni. **-ejo** stjórnvallur; stjórnklefi, stjórnrum.
-isto leiðsögumaður; siglingafræðingur, siglingamaður. **-halto** siglingahlé.
navigaci/o siglingar, sjóferðir; sjómennska, farmennska.
navikular/o *lfæ* bátsbein.
naz/o *lfæ* nef, trýni. **teni la -on supren** fitja upp á nefið. **konduki iun je la -o** hafa e-n í vasa sínum.
sub la -o de beint fyrir framan nefið á (e-m). *ne šovu la -on en fremdan vazon:* hugsaðu um sjálfan þig.
-a 1 nef-. **2** nefkveðinn, nefjaður. **-umo** nefklemmugleraugu, nefglæraugu. **-lobo** nasavængur.
-osto nefbein. **-otruo** nös. **aglo-a** með arnarnef, sem hefur arnarnef. **dik-ulo** beinasni.
plat-ulo maður með þúfunef.
nazal/o 1 *lfæ* nefbein. **2** *hlj* nefhljóð. **-igi** kveða í nef, gera nefjaðan.
Nazaret/o *ldf* Nasaret (bær í Ísrael). **-ano 1** Nasarei (íbúi í Nasaret). **2** kristinn maður.
nazi/o *fél* nasisti. **-ismo** nasismi.
Nazore/o *per 1* (maðurinn) frá Nasaret. **2** Nasareaflokkur.
nazu/o *dýr* nefbjörn (*Nasua*).
ne 1 ekki, eigi. *Ath.* **ne** stendur beint á undan því orði sem það neitar. **2** nei. *mi ne povis ne ridi:* ég gat ekki annað en hlegið. **-jam** ekki ennþá. **jam** - ekki framar. **-a 1** neikvæður. **2** neitunar-.
-i 1 *áhl* segja nei! **2** *áhr* neita. **-ado** neitun. **-adebla** sem neita má, neitanlegur.
-igebla sem neita má, neitanlegur. **for-i** hafna. **kap-i** hrista höfuðið. **ne** er oft notað sem forskeyti, einkum með lýsingarorðum. Merkingin er *ekki* en oftast er í íslensku þýtt með ó-. Ber að aðgreina **mal-** (andstæðuforskeyti) og **ne-** neitunarforskeyti).
-bona ekki góður, ógóður (*sbr.* **malbona** slæmur, vondur, illur). **-videbla** ósýnilegur.
Neandertal/o Neandertal.
Neapol/o = **Napolo**.
Nebrask/o *ldf* Nebraska (fylki í Bandaríkjunum).
Nebukadnecar/o *bib* Nebúkadnesar.
nebul/o 1 þoka. **2** móða. **3** mökkur. **-a 1** þokufullur, þoku-. **2** óljós, óskýr; þokukenndur.
-i *áhl* vera þoka; vera þokufullur. **-ajo** *efn* móða. **-eco 1** þokumagn. **2** óvissa. **-ego** þokubræla.
-eto þokuslæða, þokuslæðingur, þokumóða. **-igi** *eðl 1* hylja þoku. **2** gera óljósan. **glaci-o** veð frostþoka.
pluv-o veð suddaþoka.
nebuloz/o *stj 1* geimþoka. **2** stjörnuþoka.
neces/a *hei 1* nauðsynlegur. **2** óhjákvæmilegur. **-o 1** nauðsyn, þörf. **2** óhjákvæmileiki.
-ajo nauðsyn, það sem nauðsynlegt er. **-eco** *hei* bráðnauðsyn; óhjákvæmileiki.
-ejo náðhús, vanhús, salerni, kamar. **-igi** gera nauðsynlegan, gera óhjákvæmilegan.
-ujo verkfærakassi; veski; læknistaska. **ne-a, sen-a** ónauðsynlegur, óparfur.
Nederland/o *ldf* Holland. **-a** hollenskur. **-ano** Hollendingur.
nefometr/o veð skýjamælir.
nefoskop/o veð skýjahreyfingamælir.

- nefr/o** *læk* nýra. **-a** nýrna-. **-ito** nýrnabólga. **-ono** starfseining nýra. **-ozo** nýrapípnaskemmd.
-ektomio nýranám. **-ologio** nýrnafræði. **-opatio** nýrnasjúkdómar.
Nefrolepidacoj *gra* sverðburknaætt (*Nephrolepidaceæ*).
neg/i *nýy* hafna, neita. **ne-ebla** óneitanlegur.
negaci/o *mfr* **1** neitun. **2** neitunarorð.
negativ/a *stæ rtæ eðl stj ljó* **1** neikvæður. **2** frádrægur. **3** fráhverfur. **-a poluso** afturskaut, afturkast.
-a filmo framkolluð filma. **-o** framkolluð filma. **-ismo** neikvæð afstaða. **-isto** maður sem hefur neikvæða afstöðu.
negaton/o *eðl* neikvæð rafeind.
negatron/o **1** *rtæ* negatrónn. **2** *eðl* neikvæð rafeind.
Negeb/o *ldf* Suðurlandið (í Ísrael), Negev.
neglekt/i *áhr* vanrækja, hunsa, hundsa. **-ado** vanræksla, trassaskapur.
-ema trassafenginn, hirðulaus, skeytingarlaus.
negliĝ/o inniföt, morgunföt, morgunsloppur, náttföt.
negoc/o **1** kaup, kaupsýsla, atvinna, atvinnurekstur, sýslan, verslun, viðskipti. **2** fyrirtæki, verslun.
-a **1** viðskipta-, kaupsýslu-. **2** hagnýtur, raunhæfur, skipulegur. **-i** *áhl* versla, eiga viðskipti.
-isto kaupsýslumaður. **grand-isto** stórkaupsýslumaður.
negr/o negri, svertingi, blökkumaður. **-eco** blökkumennska; negramening; það að vera negri.
-isto *sag* svertingjasali. **-oida** sem líkist svertingja, svertingjakenndur.
Negus/o *inn* titill keisara Eþíópíumanna.
neĝ/o snjór, snær. **-a** snjó-. **N-a Montaro** Sierra Nevada. **-i** *áhl* snjóa, vera snjókoma.
-ero snjóflygja, snjókorn. **N-ulino** Mjallhvít. **-blovado** kafaldsbylur, snjóhríð. **-duno** fönn, snjóskafli, skafli.
-plugilo snjóplógur. **pluv-o** kraparigning, slydda.
Neĥemja *bib* Nehemía.
nek *mfr* né. - ... - hvorki ... né.
nekrofor/o *dýr* hrægrafari (bjalla) (*Necrophorus*).
nekrolog/o eftirmæli, dánarminning, minningargrein.
nekromanci/o *trú* særingar, galdur, svartagaldur.
nekropol/o grafhvelfing, grafreitir.
nekropsi/o *læk* líkskoðun, krufning. **-i** *áhr* kryfja lík (e-s).
nekroz/o **1** *læk* drep, holdfúi. **2** *gra* drep (í jurtum). **-i** *áhr* valda drep (í).
nektar/o **1** *goð* guðaveigar, ódáinsveigar. **2** *gra* hunang (í blómi) (= **flormielo**).
-ujo, -glando = nektario.
nektari/o *gra* hunangsbúr (í blómi).
nektarin/o *gra* nektarína.
Nelumbacoj *gra* lótusblómaætt, lótusætt (*Nelumbonaceæ*).
Neman/o *ldf* Nemaná (á með upptök í Hvíta-Rússlandi).
nematod/o *dýr* þráðormur (*Nematoda*).
nematod/oj *dýr* þráðormar.
Neme/o *bók* Nemeudalur. **-a leono** Nemeuljón (óargadýr sem Herakles drap).
Nemez/o *goð* Nemesis (hefnda- og refsingagyðja).
neni/o *mfr* ekkert, ekki neitt. **-a** einskis konar, enginn. **-ajo** ekki neitt. **-eco** auðn; tótleiki.
-igi gera að engu, eyðileggja, uppræta, ónýta. **-iĝi** verða að engu, eyðileggjast. **-iĝa** skammær.
-iĝo eyðing, glötun.
nenial *mfr* af engum ástæðum, einskis vegna.
neniam *mfr* aldrei, engu sinni. *en la tago de la sankta N-o* aldrei.
nenie *mfr* hvergi. **-n** ekkert, á engan stað.
neniel *mfr* engan veginn, á engan hátt.
nenies *mfr* einskis, ekki neins.
neniom *mfr* **1** ekkert (af e-u). **2** alls ekki.
neniu *mfr* enginn, ekki neinn.
neol *mfr* (í sérfræðilegum samböndum) = **nov-**.
neodim/o *efn* neódýmíum, neódýmín (*Nd*) (*frumefni nr. 60*).
neofit/o *inn* **1** nýgræðingur, hvítvoðungur (t.d. í trúarfélagi).
neofron/o *gra* skarngammur (*Neophron percnopterus*) (= **kadavrogrifo**).

- neolitik/o** *fru* nýsteinöld, yngri steinöld, steinöld hin nýja. **-a** frá yngri steinöld.
- neolog/o** *per* nýyrðasmiður.
- neologism/o** *mfr* nýyrði, nýmerking, nýgervingur. **-emo** nýyrðagirni. **-ema** nýyrðagjarn.
- emulo** nýyrðagjarn maður.
- neon/o** *efn* neon (*Ne*) (*frumefni nr. 10*). **-lampo** neonljós.
- neoplasm/o** *læk* vefjarnýmyndun, æxli.
- neoplazi/o** *læk* sjúkleg nýmyndun vefjar annarrar tegundar en upprunalegi vefurinn.
- neopren/o** *efn* klóróprengúmmí.
- nep/o** sonarsonur, dóttursonur. **-ino** sonardóttir, dótturdóttir.
- pra-o** sonarsonarsonur, dóttursonarsonur, sonardóttursonur, dótturdóttursonur. **ge-oj** barnabörn.
- Nepal/o** *ldf* Nepal. **-a** nepalskur. **-ano** Nepali, Nepalbúi.
- nepent/o** *goð* óminnisdrykkur, gleymskudrykkur, nepente. **-acoj** *gra* kerberaætt (*Nepenthaceæ*).
- nepet/o** *gra* kattablóm (*Nepeta*).
- nepotism/o** frændfylgni (til embætta), frændsemisfylgi.
- nepr/e** *mfr* endilega, nauðsynlega, áreiðanlega, óhjákvæmilega. **-a** nauðsynlegur, óhjákvæmilegur.
- eco** nauðsyn, óhjákvæmileiki.
- Neptun/o 1** *goð* Neptúnus (sjávarguð hjá Rómverjum). **2** *Stj* Neptúnus (reikistjarna).
- a 1** Neptúnusar-. **2** *jar* sæborinn, vatna-, lagar-.
- neptuni/o** *efn* neptúníum, neptúnín (*Np*) (*frumefni nr. 93*).
- nere/o** *dýr* blöðruskeri, maðkamóðir (*Nereis*).
- Nere/o** *goð* Nereifur. **-idinoj** Nereifsdætur.
- neri/o** *gra* lárberjarunni (*Nerium*).
- Neron/o** *sag* Neró (keisari). **-a** harðstjórnarlegur (eins og Neró).
- nerv/o** *lfæ 1* taug. **cerbaj -oj, kraniaj -oj** heilataugar, höfuðtaugar. **mjelaj -oj, spinaj -oj** mænutaugar.
- trigemina -o, trigemela -o** vangataug. **2** *sin.* **3** strengur (í blaði). **4** æð (í vængjum skordýra).
- a 1** tauga-. **2** taugaveiklaður, taugaveill, taugaóstyrkur, viðbrigðinn, fátkenndur. **-aro** taugakerfi.
- izi** *líf* búa taugum. **-izado** ítaugun. **-ologio** *læk* taugafræði.
- nervoz/a** *læk 1* tauga-. **2** taugaveiklaður, taugaveill, taugaóstyrkur, viðbrigðinn, fátkenndur.
- eco** taugaóstyrkur, taugaveiklun. **-igi** gera taugaveiklaðan, æsa.
- nervur/o 1** *hús* listar (á hvelfingum o.fl.). **2** *gra* blaðstrengur, rif. **3** (í vængjum skordýra) æð.
- Ness/o** *goð* Nessor (kentár sem Herakles særði til ólífis, en kyrtill vættur í blóði hans drap Herakles af valdi eiturs blóðsins).
- nest/o** hreiður. **-i** *áhl* hreiðra sig. **-ado** hreiðurbygging. **-ígi, ek-i** *áhl* byggja hreiður, fara að hreiðra sig.
- aço** fátæktarbæli. **gvat-o** varðtunna. **vent-o** *gra* nornavöndur.
- Nestor/o** *per* Nestor (Neleifsson, konungur Pýlusmanna).
- Nestori/o** *per* Nestoríus. **-ano** nestoríanskur maður. **-anismo** nestoríanismi.
- net/a** *tæk* *hag 1* fullgerður, sem búið er að ganga frá. **2** hreinn, nettó.
- a gajno, -a profito** hreinn hagnaður. **-o** hreinritun, hreinskrift. **-igi** hreinrita, gera hreinritun (e-s).
- mal-a** *tæk* *hag 1* óhreinn, ófullgerður, sem ekki er búið að ganga frá. **3** brúttó. **mal-o** uppkast.
- netbal/o** körfubolti.
- nett/e** hreint (um þunga).
- neür/o** *læk* *sál* taug. **-ito** taugabólga, taugarbólga, taugarþroti. **-omo** taugavefjaræxli.
- ono** taugafruma, taugungur. **-ozo** hugræn taugabilun, hugsýki, taugaveiklun.
- algio** taugapína, taugabjánging, taugahvot, taugaverkur.
- astenio** geðdeyfð, taugabilun, taugaveiklun, taugaslekja, taugaslen, hugþreyta.
- astenia** geðdaufur, geðdeyfðar-, hugþreytu-. **-ologo** taugafræðingur, taugasjúkdómafræðingur.
- ologio 1** taugasjúkdómafræði. **2 = nervologio.** **-opato** taugaveiklaður maður, taugasjúklingur.
- opatio** taugabilun, taugaveiklun. **-otoksino** taugaeitur.
- neüropter/oj** *dýr* netvængja (*Neuroptera*).
- neüton/o = nutono.**
- Neüton/o** *per* Isaac Newton (enskur eðlisfræðingur). **-a** newtonskur.
- neütr/a 1** kynlaus. **2** *mfr* hvorugkyns. **3** *efn* hlutlaus. **4** óvirkur, með hvorugum.
- eco 1** kynleysi. **2** hlutleysi. **-igi** draga úr, gera hlutlausan, gera óvirkan.
- neütral/a** hlutlaus. **-eco** hlutleysi. **-igi** gera hlutlausan. **-igo** *hlj 1* það að gera hlutlausan. **2** hljóðahlutleysi.

- ismo** hlutleysisstefna. -**isto** hlutleysissinni. -**ulo** hlutleysingi.
neŭtrin/o *eðl* fiseind. **anti-o** andfiseind.
neŭtron/o *eðl* nifteind, neind, nevtróna.
nev/o bróðursonur, systursonur. -**ino** bróðurdóttir, systurdóttir.
Nev/o *ldf* Nevaá (í Rússlandi).
Nevad/o *ldf* Nevada (fylki í Bandaríkjunum).
nevaj/o hjarn.
nevus/o *læk* fæðingarblettur, valbrá. **pigmenta -o** litbrá.
ni *mfr* við, vér. -**a** okkar, vor.
Niagar/o *ldf* Niagaraá (í Norður-Ameríku).
Nibelung/oj *goð* Niflungar, Niebelungen.
Nic/o *ldf* Nice, Nissa (hafnarborg í Suður-Frakklandi).
Nice/o *sag* Nikea (borg í Litlu-Asíu). **la N-a Kredo** Níkeujátningin.
niĉ/o múrskot, veggskot, vegghvílt.
Niĉe/o *per* Nietzsche (þýskur heimspekingur). -**ismo** heimspekistefna Nietzsche.
nigell/o *gra* frúarblóm (*Nigella*).
nigr/a svartur, blakkur, dökkur. -**a magio** svartigaldur. -**a merkato** svartur markaður.
-o svart, svartur litur. -**e** í svörtum fötum. -**ajo** svartur hlutur, dökkur blettur. -**eco** svarta, sorti, dimma.
-eta svartleitur. -**igi** svarta. -**iĝi** sortna. -**ulo** svertingi, blámaður. -**umi** áhr myrkva. -**umo** myrkvun.
-umilo myrkvunardúkur. **fulgo-o** *efn*, **fum-o** *efn* kinrok. **karbo-a** kolsvartur. **N-a Maro** Svartahaf.
Niĝer/o *ldf* Nígerfljót. -**a Respubliko**, -**lando** Níger. -**ano** Nígeri. -**io** Nígería. -**iano** Nígeríumaður.
nihilism/o *inn* tómhyggja, gjöreyðingarstefna, níhilismi, alneitunarstefna.
nihilist/o *per* *sag* tómhyggjumaður, gjöreyðingarmaður, níhilisti.
nihoni/o *efn* nihóníum, nihónín (*Nh*) (*frumefni nr. 113*).
Nijni-Novgorod/o *ldf* Nijni-Novgorod (borg í Rússlandi, hét Gorkí á tímabilinu 1932–1990).
Nikaragv/o *ldf* Níkaragúa. -**a** níkaragverskur. -**ano** Níkaragúabúi.
nikel/o *efn* níkkel, níkull (*Ni*) (*frumefni nr. 28*). -**a štalo** níkkelstál. -**i** áhr níkkelhúða. -**ado** níkkelhúðun.
nikelin/o *tæk* nýsilfur.
Nikodem/o *per* Níkodemus.
Nikola/o *per* Níkulás.
Nikolait/oj *per* Níkoláitar (*Opb. 2*).
nikotian/o *gra* tóbaksjurt (*Nicotiana*).
nikotin/o *efn* tóbakseitur, níkótín.
Nikozi/o *ldf* Níkósía (höfuðborg Kýpur).
niks/o *goð* marbendill, marmennill, sæbúi. -**ino** vatnads.
niktag/o *gra* viðundursblóm (*Mirabilis Jalapa*). -**acoj** felublómaætt, viðundursblómaætt (*Nyctaginaceæ*).
niktalop/a *dýr* dagblindur. -**eco** dagblindur; rökkurskyggni.
nikte/o *dýr* snæugla (*Nyctæa*).
niktit/a *lfæ* -**a palpebro** blikhimna (á fugli).
Nil/o *ldf* Nílarfljót. -**o Blanka** Hvíta Níl. -**o Blua** Bláa Níl.
nilon/o *efn* nælon. -**a** nælon-.
nimb/o *veð* **fag 1** geislakróna. **2** geislabaugur, dýrðarljómi.
nimbus/o *veð* regnþykki, regnský, skúraflóki. **kumulo-o** útsynningar.
Nimeg/o *ldf* Nijmegen (borg í Hollandi).
Nimes/o *ldf* Nimes (borg í Frakklandi).
nimf/o **1** dísl, skógardís, vættur. **2** fegurðardís. **3** *dýr* púpa. **4** *lfæ* blygðunarbarmur. -**ejo** *fff* dísarhellir.
-omanio *læk* vergirni.
nimfel/o *gra* vatnalilja (*Nymphæa*) (= **akvolilio**). -**acoj** nykurrósætt (*Nymphaeaceæ*).
Nimrod/o *bib* Nimrod.
Nina *per* Nína.
Ninev/o *bib* Níníve.
niob/o *efn* níóbíum, níóbín (*Nb*) (*frumefni nr. 41*). -**ato** níóbíat. -**ata acido** níóbínsýra.
Niob/o *goð* Níóbe (kona Amfíons en dóttir Tantalosar).

- nipl/o** *tæk* skrófbútur.
- Nipon/o** *inn* Japan. **-ano** Japani.
- nirvan/o** *trú* algleymi, nirvana.
- Nis/o** *ldf* Neisseá.
- nistagm/o** *læk* augatitringur, tinun, augnriða.
- nit/o** *tæk* hnoðnagli, rónagli. **-i** *áhr* hnoða saman, hnykkja nagla. **-maŝino** hnoðvél.
- niton/o** = **radono**.
- nitrl/efn** (í samsettum orðum) = **nitrogeno**. **-a grupo** köfnunarefnisflokkur. **-i** *áhr* nítrera. **-ato** nítrat.
- ata acido** saltpéturssýra. **-ido** nítríð. **-ito** nítrít. **-ita acido** saltpéturskennd sýra.
- oza acido** saltpéturssýrlingur, nítrósýra. **hipo-ito** undirnítríð.
- nitro/efn** nítró-. **-benzeno** nítróbensen. **-glicerino** nítróglusserín.
- nitrogen/o** *efn* köfnunarefni, nitur (*N*) (*frumefni nr. 7*).
- nitroz/o** *efn* nítrósó, tvígildi efnahópurinn -N=O.
- nitrozil/o** *efn* nítrósýl.
- Niu/o** *ldf* Niue (sjálfstjórnarsvæði í Suður-Kyrrahafi, tengt Nýja-Sjálandi).
- nivel/o** *vís* 1 hæð. 2 jafnhæð. 3 flötur, slétta. 4 hlutatala. **-i** *áhr* 1 mæla halla (e-s). 2 jafna, slétta.
- ado** hallamæling. **-ilo** jöfnunartæki. **al-igi** *áhr* jafna við jörðu. **sam-e kun** í sama fleti og.
- akvo-ilo** vatnsmælir. **bobel-ilo** hallamál. **trak-a pasejo** mót vegar og járnbrautarteina.
- nivo/o** *eðl* jafnspennuflötur.
- Nivoz/o** *sag* snjómánudur (4. mánuður í almanaki frönsku byltingarinnar, 21. desember – 19. janúar).
- niz/o** *dýr* spörhaukur, sparrhaukur (*Accipiter nisus*).
- njo** *mfr* viðskeyti sem táknar gælunöfn kvenna, *t.d.* **Manjo** Maja. **Sinjo** Sigga. **panjo** mamma.
- o-knabo** hommastrákur.
- Njas/a** *ldf* **Njasa Lago** = **Malavia Lago**.
- Njemen/o** = **Nemano**.
- no/o** *inn* no-leikrit.
- Noa** *bib* Nói. **-ido** Nóaafkvæmi.
- nobel/o** *per* aðalsmaður. **-a** aðalslegur, tigin, tiginborinn. **-aro** aðall, aðalstétt. **-eco** ættgöfgi.
- igi** aðla, veita (e-m) aðalstign. **-ino** tignarkona, hefðarkona. **mal-o**, **ne-o** alþýðumaður, ótigin maður.
- Nobel/o** *per* Nobel (sænskur iðnrekandi). **-premio** Nóbelsverðlaun. **-premiito** Nóbelsverðlaunahafi.
- premiito pri la paco** maður sem hefur fengið friðarverðlaun Nóbels.
- nobeli/o** *efn* nóbélium, nóbélín (*No*) (*frumefni nr. 102*).
- nobl/a** *efn* göfugur, göfuglyndur. **-aj metaloj** góðmálmur. **la noblaj partoj** aðallíffæri (þ.e. heilinn, hjartað).
- e** göfuglega. **-eco** göfuglyndi, göfugleiki. **-igi** göfga. **mal-a** auðvirðilegur; fyrirlitlegur.
- mal-aĵo** svívirðing, vansæmd. **mal-igi** vansæma, vanvirða, óvirða. **mal-ulo** óþokki, þorpari.
- noc/i** *áhr* nýy skaða. **-a** skaðlegur. **-ivo** mein, skaði, tjón. **ne-ismo** meinleysi. **ne-ivo** skaðleysi.
- noci/o** *hei* hugmynd, hugboð.
- noĉ/o** *tæk* skora. **-i** *áhr* skora, gera skoru í. **-bastono** minniskefli. **-ostango** grind.
- nod/o** *lfæ stj gra eðl ljó sig* hnútur. **-a** hnútóttur. **-i** *áhr* hnýta. **-aĵo** *læk* hnökri, arða. **-eto** *læk* smáhnútur.
- hava**, **-oplena** hnútóttur, hnúðóttur. **inter-aĵo** *gra* stöngulliður. **el-iĝo** *lei* úrslit, endalok.
- limfo-o** *lfæ* eitill. **maŝ-o** rennilykkja.
- nokaŭt/i** = **knokaŭti**.
- nokt/o** nótt. **-a** nætur-. **-e** á nóttunni, að næturlagi. **-i** *áhl* náttu, gista. **-iĝas** það náttar.
- ulo** 1 náttfugl. 2 vökuskarfur. **-omezo** miðnætti (einnig **meznokto**). **ĉiu-a** næturlegur.
- ĉiu-e** á hverri nóttu, á hverju kvöldi. **tra-i** *áhl* náttu, gista. **tra-ejo** gistihús. **tag-o** sólarhringur.
- noktu/o** *dýr* bókgugla, kattugla (*Athene noctua*).
- nokturn/o** *tón* næturljóð.
- nom/o** 1 nafn, heiti. 2 orðstír. **propra -o** eiginnafr. **familia -o** ættarnafn, eftirnafn. **-a** nafna-, nafn-.
- e** 1 nefnilega. 2 að nafni. 3 í nafni 4 eiginlega. **-e de** í nafni (e-s), fyrir hönd (e-s). **-i** *áhr* nefna, kalla.
- aĉi** *áhr* uppnefna. **-aro** nafnaskrá. **-umi** *áhr* setja í embætti. **-esprimo** *mfr* skýringar(nafn)orð.
- al-o** auknefni, viðurnefni. **al-i** *áhr* gefa auknefni. **antaŭ-o**, **bapto-o** skírnarnafn, forafn.
- for-i** *áhr* hætta að nefna, hætta að kalla. **krom-o** *sag* viðurnefni. **laŭ-e** að nafninu til. **ne-ebila** ónefnanlegur.
- sam-a** sem heitir sama nafni. **sam-ulo** nafni. **sen-a** nafnlaus. **ali-e** öðru nafni. **famili-o** ættarnafn.

gento-o *sag* (há Rómverjum) ættarnafn. **kaŝ-o**, **pseŭdo-o** dulnefni. **lok-o** staðarnafn.

mok-o háðsnafn. **patro-o** föðurnafn.

nomad/o *per* hirðingi. **-a** hirðingja-, umfarandi. **-i** *áhl* vera hirðingi; lifa hirðingjalífi.

-ismo hirðingjalíf, hirðingjahættir, flökkulíf.

nomark/o *per* héraðsstjóri (í Egyptalandi hinu forna).

nombr/o *stæ mfr* tala. **abstrakta -o** hrein tala. **kardinala -o** frumtala. **vicmontra -o** raðtala.

ora -o gyllinitala. **para -o** jöfn tala. **nepara -o** ójöfn tala, oddatala. **-a** tölu-, tölulegur.

-i *áhr* 1 telja. 2 vera (svo eða svo margir). **-ado** talning. **-ebla** teljanlegur. **-ono** brot (í reikningi).

-onomo, **-ovorto** töluorð. **multe-a** 1 margvíslegur. 2 í fleirtölu, fleirtölu-. **multe-o** fleirtala.

ne-ebla óteljanlegur. **sen-a** óteljandi. **super-a** sem er umfram töluna, óþarfur. **unu-o** eintala.

grand-a margvíslegur. **indeks-o** *tól* vísitala. **kvantum-o** *eðl* magntala. **mez-o**, **mezo-o** *stæ* meðaltal.

mult-e margir saman, í stórum stíl. **aritmetika mez-o** meðaltal.

geometria mez-o logrameðaltal, lógariþmameðaltal. **harmonia mez-o** umhverfumeðaltal.

Nombr/oj *bib* Fjórða Mósebók.

nomenklatur/o *vís* fræðiheiti, fræðiheittakerfi, nafnaskrá, orðalisti.

nomes/o = **nomarkio**.

-nomial/ *stæ* *töl* (stofn notaður í samsettum orðum), *t.d.* **plur-a** margliðu-. **du-a** tvíliðu-. **plur-o** margliða.

plur-a distribuo *tól* margliðudreifing.

nominaci/o *mfr* nafn, heiti.

nominal/a að nafni, að nafni(nu) til. **-a kosto**, **-a valoro** nafnverð. **-ismo** *hei* nafnhyggja.

-isto nafnhyggjumaður.

nominativ/o *mfr* nefnifall.

Non/oj *sag kri* 1 (há Rómverjum) sjöundi dagur í nokkrum mánuðum, hinn fimmti í hinum.

2 nóna, nóntíðir.

nonan/o *efn* nónan.

nonen/o *efn* nónen.

nopal/o *inn* fíkjukaktus (= **opuntio**).

nord/o norður. **-a** 1 norður-. 2 norðan-. **-e** norðan frá, fyrir norðan, norðan af. **-e de** fyrir norðan.

-en norður. **-ano** norðlendingur. **-isto** (í Bandaríkjunum) maður sem var gegn þrælahaldi.

-Ameriko Norður-Ameríka. **-Atlantiko** Norðuratlantshaf. **-Afriko** Norður-Afríka.

N-a Maro Norðursjór. **N-a Kabo** Nordkapp **-a cervo** *dýr* hreindýr.

N-a Stelo *stj* Norðurstjarnan, Pólstjarnan (stjarnan α í Litlabirni).

noren/a *inn* norrænn.

Norfolkinsul/o *ldf* Norfolkkeyja.

nori/o *tæk* fatakeðja.

norit/o *efn* norít.

norm/o *lög tæk stæ* 1 regla. 2 **fyrirmynd**, staðall, viðmið.

-a 1 reglulegur. 2 venjulegur. 3 meðal-, staðal-. **-aro** reglur, venjur, staðlar. **-igi** *tæk stæ* staðla.

-igado *tæk* stöðlun. **laŭ-igi** gera (e-ð) samkvæmt fyrirmynd(um). **sam-igi** samræma.

normal/a 1 eðlilegur. 2 venjulegur, meðal-. 3 *stæ* réttur, rétthyrndur, lóðréttur.

-a lernejo *fél* kennaraskóli. **-o** *stæ* 1 viðmið. 2 *tól* bjölluferill, bjöllukúrfa, bjölluhnit.

3 *stæ* þverill, þverlína, lóðlína, lóðrétt lína. **-eco** eðlilegt ástand. **ne-a** afbrigðilegur.

Norman/o *per* forníbúi Norðurlanda, Norðurlandamaður.

normand/o *per* Normanni. **-a**, **-ia** normanna-, normannskur, normannískur. **N-io**, **N-ujo** *ldf* Normandí.

Norn/o *per* örlaganorn, skapanorn, norn.

norveg/o *per* Norðmaður. **-a**, **-ia** norskur. **N-io**, **N-ujo** *ldf* Noregur.

nostalgio/o heimþrá; söknuður (= **hejmveo**). **-a** sjúkur af heimþrá; saknaðar-.

nostok/o *gra* slorpungur (ferskvatnspörungur) (*Nostoc*).

not/i *áhr* 1 gera athugasemd. 2 taka eftir, gefa gaum. 3 skrifa til minnis. **-o** 1 minnisgrein, athugasemd.

2 *tón* nóta. 3 stig, einkunn. 4 hljómur. **-aro** 1 plagg, skjöl. 2 árseinkunn. **-eto** stutt athugasemd.

-inda athyglisverðir. **duon-o** hálfnota. **kvaron-o** fjórðungsnóta. **okon-o** áttundapartsnóta.

pri-i *áhr* gera athugasemdir við. **pri-ado** skýring. **memor-oj** minnisgrein, athugasemdir til minnis, skýrsla.

muzik-o nóta. **pied-o** neðanmálsgrein, neðanmálsathugasemd. **plan-ado** *ldm* uppdráttur.

notaci/o *vís* táknakerfi.

notakant/o *dýr* broddabakur (*Notacanthus*). **-oformaj** broddabakar (*Notacanthiformes*).

-edoj broddabaksætt (*Notacanthidae*).

- notari/o** skjalaritari, lögbókari, dómarafulltrúi, nótaríus. **-a** lögbókara-, nótaríal. **-ejo** lögbókaraskrifstofa.
- notic/o** stutt grein. **nekrologa -o** minningargrein, dánarfregn.
- Notofagacoj** *gra* lenjuætt (*Nothofagaceæ*).
- Notos/o** *sag* Nótos, sunnanvindur (hjá Forngríkkjum).
- nov/a** 1 nýr. 2 annar, gerbreyttur. 3 ferskur, nýr. **-e** nýlega; ný-. **-aĵo** 1 nýjung, nýlunda. 2 frétt.
- eco** nýleiki. **-ega** splunkunýr, glænýr. **-igi** gera nýjan; koma með nýbreytni. **-ismo** breytingagirni.
- ulo** nýgræðingur, byrjandi, viðvaningur. **de-e** aftur, að nýju. **en-aĵo** nýlunda; nýbreytni. **mal-a** gamall.
- mal-aĵo** e-ð brúkað, e-ð notað. **mal-eco** hve gamalt e-ð er. **mal-ega** forn; eldgamall.
- re-igi** endurnýja, gera sem nýjan, gera við. **re-iĝi** endurnýjast; yngjast upp. - ný-. **N- -Jorko** New York.
- N- -Meksikio** Nýja-Mexíkó. **N- -Zelando** Nýja-Sjáland. **-platonismo** nýplatónismi.
- testamenta** Nýjatestamentis-. **-edzo** nýgiftur maður, brúðgumi. **-edzino** nýgift kona, brúður.
- nova/o** *stj* nýstirni, nýja. **super-o** sprengistjarna.
- noval/o** *bún* akur sem liggur í tröð. **-i** *áhl* liggja í tröð.
- Nova-Zeml/o** *ldf* Novaja Semlja (stór eyja norðan Rússlands).
- novel/o** smásaga.
- novembr/o** nóvember, nóvembermánuður.
- Nov-Hampŝir/o** *ldf* New Hampshire (fylki í Bandaríkjunum).
- novic/o** 1 munksefni. 2 viðvaningur, byrjandi. **-ejo** (í klaustri) hús munksefnis, hús nunnuefnis.
- ino** nunnuefni.
- Novland/o** *ldf* Nýfundnaland (= **Tero-Nova**).
- novokain/o** *læk* prókaín.
- ¹**nu** 1 nú. 2 jæja.
- ²**nu** *mfr* nuj, 13. bókstafur gríska stafrófsins (N, v).
- nuanc/o** 1 blæbrigði. 2 litbrigði. 3 smámunir. 4 smátillbreyting. **-i** *áhr* gera blæbrigði í.
- iĝi** hafa blæbrigði, hafa litbrigði.
- nub/o** 1 ský. 2 mökkur. 3 sveimur, sægur. 4 skuggi, svipur. **-a** 1 skýja-. 2 skýjaður, þykkur. 3 óskýr, óviss.
- 4 gruggugur. **-ego** þrumuský. **-eto** lítið ský. **-iĝi** myrkvast; þykkna upp, dimma yfir. **-okovrita** skýjaður.
- plen-a** alskýjaður. **sen-a** heiðskír, heiðríkur; áhyggjulaus.
- Nubi/o** *ldf* Núbía. **-a** Núbíu-, frá Núbíu, í Núbíu. **-ano** Núbíumaður.
- nubil/a** gjafvaxta, mannbær.
- nucifrag/o** *dýr* hnotbrjótur (*Nucifraga*) (= **nuksorompulo**).
- nud/a** nakinn, ber, strípaður. **-a vero** heilagur sannleiki. **-aĵo** *bók* 1 nakinn hluti, nekt. 2 nektarmynd.
- eco** *bib* nekt (kynfæra). **-igi** 1 gera nakinn, gera beran, bera. 2 bregða, draga úr slíðrum.
- iĝi** afklæðast, berháttá. **-ismo** nektarstefna. **-isto** nektarsinni. **-ulo** nakinn maður. **-rivela** strípi-.
- rivela dancistino** nektardansmæ. **duon-a** hálfnakinn.
- nudel/o** *mat* núðla.
- nufar/o** *gra* gul vatnalilja (*Nuphar*) (= **flava akvolilio, flava nimfeo**).
- nugat/o** *mat* möndlusælgæti, núggat.
- nuk/o** *lfæ* hnakki. **-a** hnakka-. **-artrozo** hnakkaliðkölkun. **-doloro** hálsrígur. **malmol-a** *bib* þrjóskur.
- esti malmol-a** þverskallast. **rigid-a** þrár, þrjóskur, harður í horn að taka, harðsvíraður.
- nukle/o** *líf eðl* kjarni. **-a** *líf eðl* kjarn-, kjarna-, kjarnorku-. **-a reakcio** kjarnahvarf. **-a reaktoro** kjarnakljúfur.
- sub-a fiziko** undirkjarneðlisfræði. **-oproteido** *efn* kjarnprótín, kjarnhvíta.
- nukleol/o** *líf* kjarnadepill.
- nukleon/o** *eðl* kjarnaend, kjarneind.
- nukleotid/o** *efn* núklótíð, kirni.
- nukleozid/o** *efn* kinnisleif, núkleósíð.
- nuks/o** 1 *gra* hnot, hneti. 2 *mat* bógeitill (úr læri). **brazila -o** *gra* Brasilíuhneta (*Bertholletia excelsa*).
- ter-o** *gra* jarðhneta, jarðhnot (*Arachis hypogæa*). **-rompilo** hnetubrjótur. **-rompulo** = **nucifrago**.
- nul/o** 1 núll. 2 ekkert. **-a** ógildur, marklaus. **-eco** ónýting, markleysa. **-igi** ónýta, ógilda; aflýsa.
- igo** *lög* ógilding hjúskapar. **-iganto** *stæ* núllstöð. **ne-igebla** óafturkallanlegur.
- Num/o** *per* Núma (annar konungur Rómverjanna).
- Numel/o** *ldf* Nouméa (hafnarborg í Nýju-Kaledóníu).

- numen/o** trú yfirnáttúruleg áhrif.
- numeni/o** dýr spói (*Numenius*). -o **malgranda** litli spói (*N. phaeopus*).
- numer/o** **1** tala, númer. **2** tölublað. -a tölu-. -i áhr setja tal á, tölusetja. -ebla stæ tölulegur.
- ilo** tölusetjari. **telefon-o** símanúmer.
- numeral/o** mfr töluorð.
- numerator/o** stæ teljari.
- numid/o** dýr perluhæna (*Numida*).
- numid/o** per Númidíumaður. **N-io, N-ujo** sag Númidía.
- numismat/o** vís myntfræðingur. -iko myntfræði. -a mynt-.
- nun** mfr nú, núna. - **kiam**, - **ke** vegna þess að, þá er. -a núverandi, yfirstandandi. -o, -eco nútími.
- ĝis-a** (sem gerðist) hingað til. -**tempe** nú, nú á dögum.
- nunatak/o** jar jökulsker, núnatakkur.
- nunci/o** legáti, erindreki (páfa).
- nupt/o** ská hjónavígsla, brúðkaup. -a brúðkaups-.
- nur** mfr **1** aðeins, einungis. **2** fyrst, ekki fyrr en. **ne - ... sed ankaŭ** ekki aðeins ... heldur einnig.
- a** eintómur, ekkert annað en. **unu-a** einstakur, óviðjafnanlegur.
- Nurenberg/o** ldf Nürnberg (borg í Þýskalandi).
- nutaci/o** **1** stj pólríða. **2** líf ljósleitni.
- nuton/o** eðl njúton, newton (krafteining).
- nutr/i** áhr næra, fæða, ala, gefa mat. -a **1** nærandi, fóðrandi. **2** næringar-. -o næring. -ado næring.
- adisto** næringarfræðingur. -aĵo fæða, næring, matur. -antino barnfóstra. -istino fóstra, brjóstmóðir.
- omanko** næringarskortur. -omedio bakteríuræktunarkvi. **sub-i** áhr vannæra. **super-i** áhr fóðra of vel.
- mam-i** áhr hafa á brjósti, hafa á spena, gefa að sjúga. **ĝtop-i** áhr neyða mat ofan í.

- ¹**O, o** *mfr* 19. stafur esperanto-stafrófsins.
- ²**O 1** *efn* (tákn) = **okzigeno**. **2** *stæ* (tákn) = **nulo**. **3** *tæk* (tákn) = O-laga.
- ³**o** (í skammstöfunum) = **omo**.
- o** ending nafnorða, *t.d.* **amo**, **kialo**. **-vorto** nafnorð.
- oaz/o 1** vin, óasi. **2** hæli, úrræði.
- Ob/o** *ldf* Ob, Obfljót (í Síberíu).
- Obadja** *bib* Óbadía.
- obe/i** *áhr* hlýða, gegna, láta að (stjörn). **-o**, **-ado** hlýðni. **-ema** hlýðinn. **-emeco** hlýðni.
- igi** yfirbuga, láta hlýða, þrýsta til hlýðni. **mal-i** *áhr* óhlýðnast. **mal-o** óhlýðni.
- ne-ebla** (um reglu, skipun o.þ.u.l.) ómögulegur, sem ekki er hægt að hlýða. **ne-ema** óhlýðinn; uppreisnargjarn.
- ne-igebla** óbugandi, óviðráðanlegur.
- obelisk/o** *hús* broddsúla, einsteinungur.
- obelus/o** *pre inn* kross (til að vísa til athugasemdar).
- obez/a** *læk* feittlaginn, feitur. **-eco** offita, feittlagni.
- objekt/o** *hei 1* hlutur. **2** efni, rannsóknarefni, viðfangsefni. **3** *mfr* andlag. **rekta -o** beint andlag.
- nereкта -o** óbeint andlag. **-a 1** hlutlægur. **2** *mfr* andlags-. **art-o** listaverk, listmunur. **cel-o** skotskífa.
- dom-oj** húsgögn. **šerc-o** athlægi.
- objektiv/a 1** óhlutdrægur, hlutlaus. **2** *læk* hlutlægur, verulegur. **-eco** óhlutdrægni, hlutleysi.
- objektiv/o 1** *ljó* viðfangsgler, framgler. **2** *her* markmið, takmark.
- objet/i** *áhr* nýy mótmæla. **-o** mótmæli.
- obl/** viðskeyti sem táknar margföldun: *tri-e kvar estas dek du.du-a* tvöfaldur. **tri-a** þrefaldur.
- o** nefnari. **la plej malgranda komuna -o** lægsti samnefnari. **-igi** margfalda. **mult-igilo** fjölritari.
- oblat/o** altarisbrauð, obláta. **kuk-o** *mat* þunn stökk kaka.
- obligaci/o 1** *hag* skuldbinding. **2** *lög* skuldabréf. **-a** skuldabréfs-. **-i** *áhr* lög skuldbinda.
- oblikv/a** hallur, skáhallur, skakkur. **-i** *áhl* færast til hliðar. **-e** á ská, til hliðar. **-eco** skekkja.
- oblong/a** *fag* aflangur, ílangur (= **longforma**).
- obol/o** *inn* óbol (forngrísk mynt).
- obsцен/a** *bók* klæmskur, klúr, klámfenginn.
- obsed/i** *áhr* *læk* sækja að, ónáða. **-anta** þráhyggju-. **-o** þráhyggja, hugfjötur. **-ato** þráhyggjumaður.
- observ/i** *áhr 1* athuga, aðgæta, horfa á, gefa gætur að, hafa auga á.
- 2** hlýðnast, fara eftir, fylgja (reglu eða fyrirskipun). **-o**, **-ado 1** athugun. **2** hlýðni. **-anto 1** athugari.
- 2** *lög* áheyrnarfulltrúi. **-ejo** athugunarstöð, útsýnisstöð. **-isto** útsýnisvörður. **-igi** láta hlýðnast.
- ulo** áheyrnarfulltrúi. **mal-i** *áhr* fyrirlíta, hafa að engu, gefa ekki gaum að. **kaš-i** *áhr* njósna um.
- observatori/o** stjörnuastöð, stjörnuathugunarstöð, stjörnuturn.
- obsidian/o** *ste* hrafnatinna.
- obskur/a** *nýy 1* dimmur, óljós. **2** óþekktur, ómerkilegur; hulinn. **-o** myrkur, dimma. **-eco** ókunnleiki.
- klar-o** ljósdimma.
- obskurantism/o** menntaóbeit.
- obstakl/o** hindrun, tálmi.
- obstetrik/o** *læk* fæðingarfræði, fæðingarhjálp. **-a** fæðingarfræði-, fæðingar-, yfirsetu-.
- obstin/a** þrár, þrjóska, þrálátur. **-i** *áhl* standa fast. **-o**, **-eco** þrái, þrjóska.
- obstrukc/o 1** stífla, þvergirðing. **2** þóf, málþóf (á þingi). **3** lokun, stíflun. **-i** *áhr 1* hindra, þvergirða.
- 2** stífla, loka. **3** beita málþófi (á þingi). **mal-i** *áhr* opna, hreinsa.
- obtur/i** *áhr* þétta. **-o** þétting. **-ilo 1** stillihani, lokunarhani; vatnslás. **2** (í myndavél) lokari.
- 3** tappi (á byssu), þéttir.
- obturator/o** lokari (í myndavél).
- obtuz/a 1** *stæ* (um horn) sljór, gleiður. **2** hreimlaus, daufur. **3** óljós. **-ilo** eðl dempari; ljóssía.
- trans-a** aftursveigður.
- obus/o** *her* sprengja, sprengikúla. **-ingo** skothylki. **kugl-o** sprengikúla.
- ocean/o** haf, úthaf. **la Atlantika O-o** Atlantshaf. **la Hindia O-o** Indlandshaf. **la Pacifika O-o** Kyrrahaf.
- la Arkta O-o** Norður-Íshaf. **la Antarkta O-o** Suður-Íshaf. **-a** úthafs-. **trans-a** (sem er) handan hafsins.
- Ocean/o** *goð* Ókeanos (hjá Forngríkkjum, goð hins mikla jarðarstraums sem umflýtur löndin).
- idinoj** dætur Ókeanosar, lindadísir.

- Oceani/o** *ldf* Eyjaálfan.
- oceanografi/o** hafrannsóknir, hafræði.
- ocel/o** **1** einfalt auga (skordýra). **2** auga, lítill blettur (á vængjum skordýra eða fjöðrum fugla).
- a** með litlum blettum ofan á.
- ocelot/o** *dýr* tígrisköttur, tígurköttur (*Felis pardalis*).
- ocim/o** *gra* basilíka, basil, basilikum (*Ocimum*).
- oĉj/o** gælunafn við **onklo**.
- od/o** óður, hörpuljóð.
- odalisk/o** *inn* soldánsambátt, ambátt í kvennabúri.
- Oder/o** = **Odro**.
- Odes/o** *ldf* Ódessa (borg í Úkraínu).
- Odin/o** *goð* Óðinn (= **Votano**).
- Odise/o** *bók* Ódysseifur. **-ado** Ódysseifskviða.
- odometr/o** = **paškomputilo**.
- odonat/oj** *dýr* vogvængjur (*Odonata*).
- odor/i** *áhl* **1** ilma, anga, gefa lykt frá sér. **2** jaðra við. **-o** lykt, ilmur, angan, þefur. **-a** ilmandi.
- sen-a** lyktarlaus. **sen-igi** eyða ólykt. **bon-i** *áhl* ilma, anga. **bon-o** angan, þægilegur ilmur.
- bon-a** ilmandi. **malbon-i** *áhl* gefa frá sér ólykt, þefja illa, dauna. **malbon-a** daunillur.
- malbon-o** ólykt, óþefur, slæm lykt, fýla, stækja, fnykur.
- Odr/o** *ldf* Oderá á í Mið-Evrópu með upptök í Tékklandi).
- oer/o** *inn* eyrir.
- oestr/o** *lfe* gredda. **-a ciklo** brundtíð, greddutímabil.
- oestradiol/o** *efn* = **estradiolo**.
- oestrogen/a** *læk* östrógens-.
- oestron/o** *lfe* östrógen (= **folikulino**).
- Ofeli/o** *bók* Ófelía.
- ofend/i** *áhr* **1** móðga, smána. **2** hneyksla. **-o** **1** smán, móðgun. **2** hneyksli. **-a** hneykslanlegur, móðgandi.
- iĝi** hneykslast. **-iĝema** fyrteinn.
- ofensiv/o** *goð* sókn, sóknarhernaður. **-a** árásar-.
- ofer/i** *áhr* **1** trú fórna, fórnfæra, leggja í sölurnar. **2** bjóða, leggja fram, láta af hendi rakna. **-o** fórn.
- e** í fórnarskyni. **-ado** fórn, það að fórna, fórnarathöfn. **-aĵo** fórnargjöf, fórnarlamb.
- ema** fórnfús, ósérþæginn, örlátur. **-dono** fórnargjöf. **-faro** fórn, það að fórna. **for-i** *áhr* yfirgefa.
- sin-o** sjálfsfórn. **sin-ema** sjálfsfórnfús. **mes-o** *kri* fórnarsöngur. **mon-o** peningagjafir, samskot, samskotafé.
- taŭr-o** bolafórn. **buĉ-o** sláturfórn. **brul-o** brennifórn. **dank-o** þakkarfórn. **farun-o** matfórn. **pek-o** syndafórn.
- pent-o** afplánun, friðþæging. **trink-o**, **verš-o** dreypifórn.
- ofert/i** *áhr* leggja fram tilboð. **-o** tilboð. **-ado** *hag* framboð.
- ofertori/o** **1** *kaþ* fórnarsöngur. **2** *tón* fórnarsálmur.
- ofic/o** embætti, staða. **la Sankta Ofico** rannsóknarrétturinn (= **Inkvizicio**) (á vegum kaþólsku kirkjunnar).
- a** embættislegur, embættis-. **-i** *áhl* gegna embætti, starfa, vinna (sem embættismaður). **-eco** embættisleiki.
- ejo** skrifstofa, starfsstofa. **-isto** embættismaður, skrifstofumaður, starfsmaður. **-istaro** starfsfólk.
- en-igi** setja inn í embætti. **sen-a** atvinnulaus, embættislaus. **pošt-ejo** pósthöfn. **vojaĝ-ejo** ferðaskrifstofa.
- oficial/a** embættislegur, opinber. **-e** opinberlega. **-eco** það að vera opinber eða viðurkenndur.
- igi** gera opinberan, gera viðurkenndan. **duon-a** hálfopinber.
- oficin/o** afgreiðslumaður apóteks. **-a** notaður í apótekum (um jurtir og lyf).
- oficial/a** = **oficina**.
- oficir/o** herforingji, yfirmaður. **sub-o** undirforingji.
- Ofioglosacoj** *gra* naðurtunguætt (*Ophioglossaceæ*).
- ofiur/o** *dýr* krossfiskur (*Ophiura*). **-oidoj** slöngustjörnur, sæstirni (*Ophiuroidea*).
- ofset/o** *tæk* offsetprentun.
- oft/e** *mfr* oft. **-a** tíður. **-iĝi** tíðkast; verða tíður, gerast oft. **mal-e** sjaldan. **mal-a** *efn* sjaldgæfur, fágætur.
- mal-aĵo** fágæti, fágætur hlutur. **plej-e** oftast. **-eco** tíðleiki, tíðni.
- oftalm/o** *lfæ* (stofn úr grísku, notað í læknisfræði) auga. **-a** augn-, sjón-. **-ito** augnbólga.
- simpatia** **-ito** samferðaraugnbólga. **-ologo** augnlæknir. **-ologio** augnlækningafræði. **-ometro** augnmælir.
- oskopo** augnsjá, augnspegill. **-oskopo** augnspeglun.

- oganeson/o efn** oganesson (Og) (frumefni nr. 118).
- ogiv/o** hús oddbogi. **-a** oddboga-, gotneskur. **-kruciĝo** oddhvolf.
- ogr/o** ská óvættur, ófreskja, tröll.
- Ohi/o** *ldf* Ohio (fylki í Bandaríkjunum). **-orivero** Ohio river, Ohiofljót.
- oho!** *mfr* (upphrópun sem táknar undrun), ha!
- Oĥock/a Maro** *ldf* Okotskhaf, Okhotskahaf (innhaf úr Kyrrahafi).
- oid/** *stæ gra* dýr fræðilegt viðskeyti sem táknar **1** undirættir jurta og dýra, *t.d.* **salmoidoj** laxaættin.
- 2** lögun svipaða og stofninn, *t.d.* **elipsoido** sporvala, sporbaugsflötur.
- Ois/o = Uazo.**
- oj!** *mfr* (upphrópun sem táknar harm), ó, æ.
- ojdemi/o = merganaso.**
- ojdi/o gra = meldua.**
- ojstr/o** dýr broddfluga, kleggi (*Ĉestrus*). **-edoj** brimsur (*Ĉestridæ*).
- Ojt/o** *ldf* Ötufjall (en þar lét Herakles reisa sér bálköst og kastaði sér í eldslogana).
- ok** átta. **-a** áttundi. **-o** átta. **-e** í áttunda lagi. **-obla** áttfaldur. **-oble** átta sinnum.
- ono 1** (einn) áttundi, áttundi hluti, áttungur. **2** tón áttundapartsnóta. **-opo** áttund, oktet; átta hlutir saman.
- cent** átta hundruð. **dek** - átján. **dek-a** átjándi. **-dek** áttatíu. **-deka** áttugasti. **-dekjara** áttæður.
- edro** áttflötungur.
- Oka/o** *ldf* Oka-fljót (1 fljót í Mið-Rússlandi. 2 fljót í Síberíu).
- okapi/o** dýr ókapi (*Okapia Johnstoni*).
- okarin/o** tón leirflauta.
- okazi/i** áhl bera við, vilja til, fara fram. **-o læk lög 1** atburður, atvik, tilfelli. **2** tækifæri. **3** fall, veikindi.
- a** undir tilviljun kominn, tilfallandi. **-e** af tilviljun, af tilefni. **-ajo** atburður. **-ejo** staður (sem e-ð gerist á).
- igi** halda, gera, koma í framkvæmd. **ĉia-e** við alls konar tækifæri. **ĉiu-e** við öll tækifæri, hvenær sem er.
- inter-ajo** aukamál. **laŭ-e** við tækifæri. **sam-e** samtímis. **bon-e** sem betur fer, til allrar hamingju.
- kun-i** falla saman; vera samtímis. **lim-o** vafaatriði.
- okcident/o** vestur. **-a** vestrænn, vestur-. **-e** fyrir vestan. **-en** vestur.
- Okcident/o** sag 1 Evrópa. 2 Vesturveldin, Vesturlönd.
- okcipit/o** *lfæ* hnakki. **-osto = okcipitalo.**
- okcipital/o** *lfæ* hnakkabein.
- okcitan/a** bók frá Suður-Frakklandi, próvenskur (einkum um bókmenntir og mállýskur þessa héraðs).
- Okinav/o** *ldf* Okinava (japönsk eyja).
- Oklahom/o** *ldf* Oklahoma (fylki í Bandaríkjunum).
- okluzi/o 1** læk lokun, stíflun. **2** veð lokuð skil.
- okr/o** *ste* ryðleir. **-a** mógulur.
- oks/ efn** ox (orðhluti í efnaheitum, stytting fyrir **oksigeno**). **-acidoj** súrefnissýrur.
- oks/o** *bún* uxi, naut.
- oksalat/o = okzalato.**
- oksalid/o** *gra* súrsmæra (íslensk jurtt) (*Oxalis*). **-acoj** súrsmæruætt (*Oxalidaceæ*).
- oksalil/o** *efn* oxalyl.
- oksazol/o** *efn* oxasól.
- Oksford/o** *ldf* Oxford, Öxnaforða (háskólaborg í Englandi).
- okshoft/o** stór vintunna (um 230 lítrar).
- oksi/ efn** súr-, súrefnis-.
- oksid/o** *efn* oxíð;-sýringur. **-i** áhr oxidera, sýra, ilda. **-ado** oxidering, sýring, ilding.
- kontraŭ-ilo** andoxunarefni. **ne-ebla** óryðgandi. **per-o** peroxíð. **sen-igi** fægja, nugga (málm).
- oksidaz/o** *efn* oxidasi.
- oksigen/o** *efn* súrefni, ildi (O) (frumefni nr. 8). **-i** áhr sýra. **-a** sýrður, blandaður súrefni.
- oksikok/o** *gra* mýraberjalyng (*Oxycoccus microcarpum*). **-a bero** mýraber.
- oksim/o** *efn* oxím.
- oksimor/o** refhvörf.
- oksitocin/o** *lfe* oxýtósín.
- oksiton/a** *hlj* með áherslu á síðasta atkvæði.
- oksiur/o** dýr njálgur (*Oxyuris vermicularis*). **-ozo** læk njálgasýki, njálgaveikindi. **-icido** njálgaeitur.

- oktaedr/o** = okedro.
oktan/o *efn* oktan. **-a nombro** oktanta, þrýstipolstala.
oktant/o **1** áttungur. **2** áttungsmælir.
oktav/o **1** tón áttund. **2** *pre* áttablaðabrot, oktavo. **3** bók í áttablaðabroti. **4** *kri* átti, áttadagur.
5 ská oktava (ítalskur bragarháttur með 8 braglínnum, hver um sig með 11 atkvæðum).
duon-o **1** sextánblaðabrot. **2** bók í sextánblaðabroti.
Oktav/o *per* Oktavíus.
Oktavi/o *per* Oktavíus.
Oktavia *per* Oktavía.
oktil/o *efn* oktýl.
oktoobr/o október, októbermánuður.
okul/o **1** auga. **2** *gra* hnappur, auga (á kartöflu). **teni -on sur** hafa gát á, gæta.
kovri/fermi la -ojn kontraŭ látast ekki sjá, sjá í gegnum fingur með. **-a** augn-, augna-, sjón-.
-i *áhr* brumgræða (= **burĝongrefti**). **-eto** **1** lítið auga. **2** auga (fyrir reim o.þ.h.), rifa. **-isto** augnlæknir.
-umi *áhl* depla augum, drepa tittlinga, gjóta ástaraugum til. **-bulbo** augnhöttur. **-fundo** augnbotn.
-globo augasteinn, sjáaldur. **-lenso** ljósbrjótur (í auga). **du-eca** (sem er) fyrir bæði augun.
sen-a augnalaus. **unu-a** eineygður, eineygur. **unu-eca** (sem er) fyrir eitt auga.
agl-a arneygður, hvasseygður, ormfránn. **bov-o** kýrauga, skipsgluggi. **kat-o** kattarauga. **malic-a** illeygður.
migdal-a möndluvegur. **nud-e** með berum augum. **talp-a** mjög nærsýnn, steinblindur. **-vitroj** gleraugu.
okulari/o **1** augngler. **2** *ljó* leitari (t.d. á myndavél).
okulit/a dularfullur, leyndur, dulspeki-. **-ismo** dulspeki.
okup/i *áhr* **1** taka hernámi. **2** taka upp (tíma eða rúm), fylla. **3** halda.
sin -i, -iĝi vera upptekinn, fást (**pri, kun** við), starfa (**pri, kun** að). **-o** starf, iðn, atvinna.
-ado eignarnám, eignarhald; hernám. **-anto** eignarnemi, eignarráðandi. **-ateco** eignarráð. **-iĝo** starf; erindi.
-ita upptekinn. **-iteco** atvinna. **ne-iteco** atvinnuleysi; tómskund, næði. **ek-i** *áhr* taka hernámi, leggja undir sig.
sen-a atvinnulaus, iðjulaus. **ŝtat-o** frístundaiðja, tómskundaiðja.
okupaci/o *lög her* hernám.
okzal/o *gra* túnsúra (*Rumex acetosa*). **-ato** *efn* oxalat. **-(at)a acido** oxalsýra. **kalcia -ato** kalsíumoxalat.
ol *mfr* en, heldur en.
-ol/ *efn* -ól, t.d. **metan-o** metanól.
old/a ská gamall.
ole/o **1** olía, lýsi, viðsmjör. **2** steinolía. **verŝi o-on sur la ondojn** stilla, friða, sefa. **-a** **1** olíu-.
2 mjúkmáll; fleðulegur. **-i** *áhr* bera lýsi á, bera olíu á, smyrja. **-aĵoj** olíuvörur. **-eco** olíueiginleiki.
-ilo olíukanna, olíusprauta. **-ujo** **1** olíuflaska. **2** olíupanna. **-odona** olíu-, olíuhafandi. **balen-o** hvallýsi.
fiŝ-o lýsi. **moru-o** lýsi, þorskalýsi. **gas-o** gasolía (= **gasojlo**). **kreozot-o** *efn* kreósótólía, terpentínuolía.
migdal-o möndluolía. **ŝton-o** steinolía. **sankt-i** *áhr* smyrja; ólea.
ole/o *gra* smjörviður, ólífutré, olíuviður (*Olea*). **-acoj** smjörviðarætt, olíuviðarætt (*Oleaceæ*).
oleandr/o *gra* rósalárviður (*Nerium oleander*).
oleastr/o *gra* villt olíutré (*Eleagnus angustifolia*), villi-olíuviður.
oleat/o *efn* óleat, olíusýrusalt.
olefin/o *efn* ólefín.
olein/o *efn* olín.
olekran/o *lfæ* ölnarhöfði, ölbogakrummi.
oleum/o *efn* brennisteinssýra.
olfakt/o *lfe* lykt. **-a** lyktar-.
Olga *per* Olga.
oliban/o *gra* reykelsi. **-arbo** reykelsisrunnur (*Boswellia carteri*).
oligarh/o, oligark/o meðlimur fámennisstjórnar. **-io** fámennisstjórn.
oligocen/o *jar* ólígósen.
oligoelement/o *lfe* sporefni.
oligoĥet/oj *dýr* ánar, fábustar (*Oligochæta*).
oligoklaz/o *ste* ólígóklas.

- Olimp/o** 1 *ldf* Ólympsfjall. 2 *goð* Ólympus (bústaður goðanna hjá Forngríkkjum.
-aj dioj ólympskir guðir, ólympsgoð.
Olimpi/o *ldf* Ólympía. **-a** *per* ólympíu-. **-aj ludoj** Ólympíuleikar.
olimpiad/o ólympíuskeið.
olimpik/oj Ólympíuleikar, ólympskir leikar (= **olimpiaj ludoj**).
oliv/o *gra* ólífa, olíuber. **-eca** ólífugrænn. **-arbo** olíuviður, olíutré. **Monto O-arba** Olíufjallið.
-oleo olífuolía.
oliven/o *ste* olívín.
Oliver/o *per* Ólíver. **-olog/o** *mfr* -fræðingur. **-io** -fræði.
om/o *eðl rtæ* ohm, óm. **mega-o** megaohm, megaóm. **-metro** viðnámsmælir, ohmmælir, ómmælir.
-om/o *læk* (viðskeyti í læknisfræðiheimum) -æxli, *t.d.* **ost-o** beinæxli.
omaĝ/o *sag* 1 hollustueiður, þegnskyldueiður. 2 lotning, virðing. **-i áhl** 1 heita hollustu.
 2 sýna lotningu, hylla. **-ulo** lénsmaður.
Oman/o *ldf* Óman. **-a** ómanskur. **O-a Golfo** Ómanflói. **-bordo** Sáttastrandarríkin, nú nefnd
 Unuiĝintaj Arabaj Emirlandoj (Sameinuðu arabísku furstadæmin).
omar/o *dýr* humar (*Homarus*).
Omar/o *per* Ómar.
omas/o *lfæ* laki.
ombr/o 1 skuggi, forsæla. 2 skuggi, vofa. **-a** 1 forsæluríkur. 2 skuggalegur. **-i áhr** skýla, hlífa, skyggja.
-ejo skuggahlið, skuggastaður. **-umi áhr** *fag* skyggja (teikningu), draga skugga í.
duon-o 1 hálfmyrkur, rökkur. 2 *fag* skygging. **duon-umi áhr** skyggja. **sen-a** hlífðarlaus, skjóllaus.
ombrel/o regnhlíf. **pluv-o** regnhlíf. **sun-o** sólhlíf. **-ujo** regnhlífastandur.
omega *mfr* ómega, 24. og síðasti bókstafur gríska stafrófsins (Ω, ω).
omen/o = **aŭguro**.
oment/o = **epiploo**.
omer/o *bib* gómer (rúmmál).
Omfal/o *goð* Omfale (Lydíudrottning, en henni var Herakles seldur mansali).
omikra, omikron *mfr* ómikron, 15. bókstafur gríska stafrófsins (Ο, ο).
omlet/o eggjakaka.
omnibus/o *inn* almenningsvagn.
onl *mfr* viðskeyti sem táknað part úr, brot. **du-a** hálfur. **du-o** helmingur. **tri-o** þriðjungur.
-o stæ 1 brot. 2 = **divizoro**. **-eco** 1 það að vera brot. 2 = **titro**. **-igi** deila í brot.
onagracoj *gra* eyrarósaætt, eyrarósaætt, eyrarósaætt (*Onagraceæ*).
onanismo *læk* fýsnarfróun, sjálfsfróun, einfarir.
ond/o *her* eðl bára, alda, bylgja. **-o de entuziasmo** alda af guðmóði. **-oj longaj** langbylgjur.
-oj mallongaj, -oj kurtaj stuttbylgjur. **-a** eðl öldóttur, sem gengur í bylgjum; bylgju-.
-i, -adi áhl ganga í bylgjum. **-ego** brotsjór. **-eroj** sjódrif. **-igi** eðl valda bylgjum. **-igilo** *rtæ* ölduvél.
-iĝi, -iĝadi brima, ólga, vera öldóttur. **-iĝo** bylgjugangur.
-umi áhr setja liði í, bylgja, gera báróttan, gera hrukkóttan. **-umado** liðun, það að liða (hárið).
-formo eðl bylgjulögun, öldulögun.
-oforma bylgjulagaður, bylgjulaga, öldulagaður, öldulaga, öldóttur, bylgjótur. **-ometro** tíðnimælir.
dis-o, dis-aĵo kjölfar, var. **sur-igo** *útv* (útvarps)sending. **klak-o** eðl þrumubylgja.
ŝvel-o lognalda, undiralda, ylgja.
ondatr/o *dýr* bísamrotta (*Ondatra zibethica*).
Oneg/o *ldf* Onega. **-a Lago** Onegavatn.
Onetim/o *per* Onesímus.
onglet/o fals (í bókarörk).
oni *mfr* maður, menn (óákveðið fornafn). **-a** manns. **-diro** orðrómur, almannarómur.
oniks/o *ste* ónyx, naglarsteinn. **jasp-o** ónyx.
onisk/o *dýr* bekkbítur (*Oniscus*).
onkl/o föðurbróðir, móðurbróðir, frændi. **-ino** föðursystir, móðursystir, frænka.
pra-o afabróðir, ömmubróðir. **pra-ino** afasystir, ömmusystir.
Onokleacoj *gra* perluburknaætt (*Onocleaceæ*).
onomastik/o *vís* nafnafræði.

- onomatope/o** hljóðgervingur, hljóðhermiorð. **-a** hljóðlíkjandi.
- onopord/o** gra þistlar (*Onopordon*).
- ont/** *mfr* ending lýsingarháttar í framtíð germyndar, *t.d.* *mi estas ven-a* ég er á leið að koma. *manĝ-e ni iris al la tablo* í tilferð með að matast göngum við að borðinu.
- vojaĝ-o** ferðamaður (sem er á leið að ferðast).
- Ontario/o** *ldf* **1** Ontariovatn. **2** Ontario (fylki í Kanada).
- ontogenez/o** líf einstaklingsþróun, einkaþróun.
- ontologi/o** vís verufræði.
- oolit/o** jar baunaberg, hrognaberg. **-a** baunabergs-, hrognabergs-.
- oomicet/oj** gra sveppur (sjúkdómur).
- op/** *mfr* viðskeyti sem tákna samsafn í töluorðum, *t.d.* **du-e** tveir og tveir saman.
- a** sameiginlegur, heildstæður. **-e** í hópi, sameiginlega. **-o** hópur.
- opak/a** tæk ógagnsær.
- opal/o** ste ópall, draugasteinn. **-eski** áhl eðl glitra. **-eska** glitrandi, tilbreytilegur.
- opci/o** lög forgangur, forgangsréttur.
- oper/o** söngleikur, ópera. **granda -o** stór ópera. **farsa -o, komika -o** óperetta. **-a** óperu-.
- ejo** ópera, söngleikahús, óperuhús (= **operdomo**). **-eto** óperetta, stutt ópera.
- operac/o** her hernaðaraðgerð.
- operaci/o** **1** skurðlækning, uppskurður, skurður, skurðaðgerð. **2** verk, aðgerð. **3** útreikningur. **4 = operaco.** **-a** **1** skurð-. **2** verkandi. **-i** áhr **1** skera (e-n) upp. **2** reikna út. **-ejo** skurðstofa.
- post-a** (sem gerist) eftir skurðaðgerð.
- operator/o** stæ tæk **1** virki. **2** tölvustarfsmaður.
- operkullo** dýr **1** tálknok. **2** lok á fullu hólfu í vaxköku býflugna.
- opi/o** læk ópíum. **-omanio** læk ópíumfíkn, áfergja í ópíum. **-opapavo** gra draumsóley (*Papaver somniferum*).
- opini/i** áhr hyggja, ætla, halda, álíta. **-o** skoðun, álit, ætlun. **laŭ mia -o** að mínu mati, að minni skoðun.
- konsulta -o** lög ráðgefandi skoðun. **-amo** skoðanafesta. **-osondo** skoðanakönnun. **jes-a** samþykkjandi.
- popol-o, publik-o** almenningsálit. **sam-i** áhl vera sammála.
- opon/i** áhl andmæla, veita viðnám. **-ado** andmæli, viðnám. **-anto** andmælandi; andstæðingur.
- sen-e** einróma, með öllum greiddum atkvæðum.
- Oport/o = Porto.**
- oportun/a** **1** hentugur, nýtur, tímabær. **2** haganlegur, þægilegur. **-e** þægilega, haganlega. **-o** tækifæri.
- ajo** þægindi, tæki, hugvitsamlegur útbúnaður. **-eco** hentugleiki, hentisemi, aðgengileiki.
- ismo** hentistefna. **-isto** hentistefnumaður, tækifærissinni. **mal-a** ótímabær, óhentugur, óþægilegur.
- mal-i** áhr ónáða, trufla. **mal-ajo** galli; óhagur, óhagræði, óþægindi. **mal-eco** óþægindi, óhentugleiki.
- oposum/o** pokarottuskinn.
- opoterapi/o** læk lífefnalækning (notkun vaka, líffæra eða efna unninna úr líffærum eða kirtlum til lækninga).
- opozici/o** **1** stjórnarandstaða. **2** andstæða, andóf, mótspyrna. **3** stj eðl gagnstaða.
- a** stjórnarandstöðu-; móttþróagjarn. **-i** áhl vera í andstöðu; mótmæla. **-ulo** andstæðingur, andófsmaður.
- opres/i** áhr nýy bæla niður, kúga.
- opt/o** lfæ sjón. **-a** sjón-. **-a nervo** sjóntaug. **-a tavolo = talamo.** **-ometro** sjónmælir.
- ometrio** læk sjónmál.
- optativ/o** *mfr* óskháttur.
- optik/o** vís ljósfræði. **-a** **1** ljósfræði-. **2 = opta.** **-isto** **1** ljósfræðingur.
- 2** sjóntækjasmíður, gleraugnasérfræðingur, sjónglerjafraðingur.
- optimism/o** vís bjartsýni. **-a** bjartsýnn, bjartsýnis-.
- optimist/o** bjartsýnismaður.
- optimum/o** vís besta gildi, besti árangur, besta. **-a** bestur, heppilegastur, hagstæðastur.
- opul/o** gra úlfaber (*Viburnum opulus*).
- opunti/o** gra fíkjukaktus (*Opuntia*) (= **nopalo**).
- or/o** efn lyf hag gull (*Au*) (*frumefni nr. 79*). **-a** **1** efn gull-, úr gulli. **2** gullinn, gylltur. **3** gullvægur.
- a tempo** blómaskeið. **-a nombro** gyllinital. **-a geedziĝo** gullbrúðkaup. **la -a tempaĝo** gullöldin.

-i, -igi, -izi, -umi *áhr* gylla. -aĵo gullvara, smíðisgripur úr gulli. -aĵisto gullsmiður. -ato gullsýrusalt. -ata acido gullskýra. -eca gullkenndur. -ejo árfarvegur sem gull er í. -ero gullkorn. -iĝi verða gylltur. -bati *áhl* berja fram gull. -bataĵo = orfolio. -briko gullstöng. -bulo gullstykki. -dona, -hava *jar* gullríkur. -folio gullblað. -kolora gullgulur. -pigmento brennisteinsarsen. re-i *áhr* gylla aftur. sen-igi taka gyllingu af. bril-aĵo glitir, glitþráður. rand-ita gylltur í sniðum. la Orfelo gullna reifið. la Orlando gullland, sæluland. la Ora Marbordo, la Ora Bordo Gullströndin. la Ora Korno Gullna hornið.

oraci/o hátíðarávarp.
 orakol/o goðsvar, véfrétt. la -o en Delfoj véfréttin í Delfí. -a 1 véfréttarlegur.
 2 óljós, tvíræður, torráðinn. -i *áhl* gefa goðsvar.
 Oran/o *ldf* Oran (hafnarborg í Alsír).
 orangutan/o *dýr* órangútan (*Simia satyrus*).
 oranĝ/o *gra* appelsína, glóaldin. -ujo, -arbo appelsínutré (*Citrus sinensis*).
 maldolĉa -o beiskjuappelsína, appelsínubróðir, pómerans. -a 1 appelsínu-. 2 appelsínugulur.
 -ejo appelsínugarður. -oflora akvo appelsínublómavatn.
 Oranĝ/o *ldf* 1 Óranía (borg í Frakklandi). 2 Orangefljót (í Suður-Afríku). -io Oranje-fríríkið (í Suður-Afríku).
 oranĝeri/o *gar* gróðurhús.
 orator/o 1 ræðumaður. 2 framsögumaður. -a 1 mælskur, mælskufræðilegur. 2 mælskulegur, mælsku-.
 -i *áhl* flytja ræðu, flytja hátíðarávarp. -ado mælska, ræðumennska. -aĵo almenn ræða, hátíðarávarp.
 oratori/o *tón* óratórium.
 orb/o *vis* kúla; hnöttur.
 orbikul/o *lfæ* hringvöðvi. buŝa -o hringvöðvi munns. okula -o hringvöðvi auga.
 orbit/o 1 *lfæ* augntóft. 2 *stj eðl* braut (himinhnatta o.þ.u.l.). 3 svið, verkahringur. -a 1 augntóftar-.
 2 brautar-, umferðar-. sur-igi senda upp á braut.
 orcin/o *dýr* háhyrningur, háhyrna (*Orcinus*).
 ord/o *her fél stæ* 1 röð. 2 regla. 3 niðurröðun. 4 háttur; flokkur, félag. 5 *dýr gra* ættbálkur. 6 lag. en-o í lagi.
 7 *hús* (byggingar)stíll. -a reglusamur. -e reglusamt. -i *áhr* koma í lag, raða, skipa (í flokk).
 -ema vísindalegur, reglusamur; snyrtilegur. -emo, -emeco reglusemi, snyrtileiki, hreinlæti.
 -igi koma í lag, raða, skipa. -igo röðun, skipan, skipulag. -amo snyrtileiki, hreinlæti. -aranĝi *áhl* taka til.
 -ofari *áhr* búa um. -ometi *áhr* skipa niður. ekster-a í ólagi. kun-igi 1 samræma. 2 *mfr* setja jafnhliða.
 laŭ-e með reglu, í röð. mal-o 1 óregla. 2 ringulreið, uppþot. mal-ema óreglusamur, óprifalegur.
 mal-igi aflaga, koma í ólag, koma á ringulreið. mal-iĝi verða í ólagi. re-igi koma aftur í lag, setja aftur í röð.
 sen-a óprifalegur, sóðalegur. sub-o *dýr gra* undirflokkur. sub-igi 1 setja undir, setja skör lægra.
 2 *mfr* gera að aukasetningu. sub-igilo *mfr* aukatenging. super-o *dýr gra* flokkur. bon-a 1 í góðu lagi, snotur.
 2 reglusamur. bon-e 1 í góðu lagi, reglulega. 2 sæmilega, reglusamt. rang-o metorðaröð.
 tag-o 1 dagskrá; verkefni dagsins. 2 dagskipun. vort-o orðaröð.
 orden/o 1 regla (t.d. munka), klausturregla. 2 orða. -i *áhr* sæma heiðursmerki, veita orðu.
 -rubando orðumerki. almoz-oj *kap* förumunkareglur.
 ordin/o *kri* klerkastétt, andleg stétt. -i *áhr* vígja (til prests, biskups o.s.frv.). -ita pastro vígður prestur.
 -ado vígsla, prestsvígsla, biskupsvígsla, vígslusakramenti.
 ordinaci/o = ordinado.
 ordinar/a 1 venjulegur, almennur. 2 hversdagslegur. -e venjulega. -eco hversdagsleiki.
 -aĵo venjulegt mál; hversdagslegur hlutur. virina -aĵo = menstruo. -ulo alþýðumaður, venjulegur maður.
 ekster-a óvenjulegur, frábær, undarlegur.
 ordinat/o *stæ* lóðhnit.
 ordon/i *áhr* skipa, skipa fyrir, bjóða. -o *ver trú* fyrirskipun, boð; boðorð.
 pagu al -o de greiðist til handa (e-m). la Dek O-oj, boðorðin tíu. -a bjóðandi, skipandi; boð-.
 la -a modo boðháttur (= volitivo). -ema herralegur, ráðríkur. -itaĵo fyrirskipun, regla.
 kontraŭ-o gagnskipun, gagnstæð fyrirskipun. kontraŭ-i *áhr* afturkalla.
 ordovici/o 1 ordóvisíum. 2 jarðlög frá ordóvisíum (= suba silurio).
 oread/o *goð* fjalladís.
 Oregon/o *ldf* Oregonfljót. -io Oregon (fylki í Bandaríkjunum).
 orel/o *lfæ* eyra. -a eyrna-. -umo 1 eyrnahlíf. 2 heyrnartól. -hava eyrður. -tamburo hljóðhimna.
 sen-a *dýr* eyrnalaus. long-a eyrnalangur. urs-o *gra* mörtulykill.

- Orest/o** *god* Órestes (sonur Agamemnons og Klýtemnestru, en hana vó hann).
- orf/o** munaðarleysingi, foreldralaus drengur. **-ino** foreldralaus stúlka. **-a** munaðarlaus, föðurlaus, móðurlaus, foreldralaus. **-eco** munaðarleysi. **-ejo** munaðarleysingjaheimili. **-igi** gera munaðarlausan.
- Orfe/o** *god* Orfeus (sonur Apollons og maður Evridísar (Evrydíku)). **-a** Orfeusar-. **-ismo** *trú* orfeustrú.
- organ/o** **1** *lif* (líf)færi. **2** mál gagn. **3** tæki, verkfæri. **4** *tón* rödd. **-a** **1** líffæralegur. **2** sem hefur líffæri. **ne-a** ólífrænn; sem tilheyrir ekki líffærum.
- organdi/o** fint múslín.
- organik/a** *efn* lífrænn. **-a kemio** lífræn efnafræði. **ne-a** ólífrænn. **ne-a kemio** ólífræn efnafræði.
- organism/o** *lif* líffæri, líffærakerfi, lífvera. **-a** lífveru-, lífandi, líffæra-.
- organiz/i** *áhr* skipuleggja. **-(aj)o** skipulag, fyrirkomulag. **-ado** skipulagning. **-igji** verða skipulagður. **-isto** skipuleggjandi, skipuleggjari, skipulagningarmaður. **mal-i** *áhr* koma ringulreið á.
- re-i** *áhr* endurskipa, endurskipuleggja.
- organizaci/o** skipulag, fyrirkomulag.
- orgasm/o** *lfe* samfarablossi, (kynferðisleg) fullnæging.
- orgen/o** orgel, organ. **-ejo** orgelpallur, orgelloft. **-isto** organisti, orgelleikari.
- i** *áhl* leika á orgel, óma eins og orgel.
- orgi/o** svall, drykkjusvall.
- orgojl/o** *nýy* drambsemi. **-a** drambsamur.
- oriel/o** útskotsgluggi (= **korbelfenestro**).
- orient/o** austur. **-a** austur-, austan-, austlægur. **-e** austur þar, fyrir austan. **-en** austur. **-i** *áhr* átta.
- sin** **-i** upplýsa sig; þekkja sig, átta sig. **-ado** það að átta sig, það að snúa í austur. **-igji** upplýsa sig, fá að skilja. **-igjo** afstaða. **-isto** áttunarmaður.
- Orient/o** Austurlönd, *la Proksima* -o Austurlöndin nær, nálægari Austurlönd, *la Ekstrema* -o, *la Fora Orient*-o Austurlöndin fjær, fjarlægari Austurlönd. **-a** austurlanda-.
- ano** Austurlandabúi, Austurlandamaður.
- orientalism/o** *vís* austurlandafræði.
- orientalist/o** austurlandamálamaður, austurlandafræðingur.
- orific/o** *lfæ* op, munnur.
- oriflam/o** **1** *sag* fyrrverandi ríkisfáni Frakka. **2** herfáni.
- organ/o** *gra* kjarrmynta, bergmynta, oreganó (*Origanum*).
- Origen/o** *per* Origen.
- origin/o** *stæ* uppruni, upphaf. **-a** *kri* upprunalegur, upphaflegur, frumlegur. **la** **-a peko** erfðasyndin.
- e** upprunalega, upphaflega. **-i** *áhl* hafa upptök sín (**el** = **i**).
- original/a** **1** frum-, frumlegur. **2** frumritaður. **3** einkennilegur. **4** = **origina**.
- o** **1** frumgerð, frumrót; frummynd, frumsmíð. **2** fyrirmynd. **3** sérvitringur, sérstæða.
- ajo** sérstæður hlutur. **-eco** frumleiki. **-ulo** sérvitringur, furðufugl.
- orikterop/o** *dýr* jarðsvín *Orycteropus*).
- Orinok/o** *ldf* Orinocofljót (í Venesúela).
- oriol/o** *dýr* gullþröstur (*Oriolus*).
- Orion/o** **1** *god* Óríon, Veiðimaðurinn, Risinn (stjörnumerki).
- ork/o** = **orcino**.
- Ork/o** *god* **1** Orcus (guð undirheimanna). **2** undirheimar, helvíti.
- Orkad/oj** *ldf* Orkneyjar.
- orkestr/o** *tón* **1** kórallur (í forngrísku leikhúsi), orkestra. **2** hljómsveitarsvið, hljómsveitargryfja. **3** hljómsveit. **4** fremri sæti niðri (í leikhúsi). **-a** hljómsveitar-. **-i** *áhr* setja út fyrir hljómsveit.
- orkid/o** **1** *gra* brönugras (*Orchis*). **2** *lfæ* eista. **-acoj** = **orkideoj**. **-ito** *læk* eistnabólga. **-ektomio** eistanám.
- orkide/o** *gra* jurt af brönugrasaætt. **-oj** brönugrasaætt, brönugrasaætt (*Orchidaceæ*).
- ori/o** (klæða)faldur. **-i** *áhr* falda.
- Orlean/o** *ldf* Orleans (borg í Frakklandi). **-io** Orleanshérað, Orleanais. **Nov-** **-o** New Orleans (hafnarborg í Bandaríkjunum).
- orlon/o** orlon.
- Ormuzd/o** *per* Ahúra Mazda.
- orn/o** *gra* mannaaskur (*Fraxinus ornus*).

- ornam/i** áhr skreyta, prýða, útflúra. **-o** skreyting. **-a** skraut-, til skrauts. **-ado** skreytilist.
- aĵo** skraut, skrautgripur, útflúr. **-iĝi** skreyta sig, vera skreyttur. **-isto** skrautlistamaður, skrautgripasmiður.
- sen-a, ne-ita** óskreyttur. **mal-i** áhr óprýða. **dent-o** hús skrautdropi. **kap-o** höfuðbúnaður.
- ornat/o** *kap* messuklæði, messuskrúði.
- ornitogal/o** *gra* fuglamjólk (*Ornithogalum*).
- ornitolog/o** fuglafræðingur. **-io** fuglafræði.
- ornitop/o** *gra* melsmári (*Ornithopus setivus*).
- ornitorink/o** *dýr* breiðnefur (*Ornithorhynchus*), nefdýr.
- orobank/o** *gra* (snikjujurt) (*Orobanchae*). **-acoj** snikjujurtætt (*Orobanchaceae*).
- orografi/o** fjallalýsing, fjallafræði. **-a** fjallfræði-. **-a vento** fjallavindur.
- oronti/o** *gra* (vatnajurt, jurt af kólflómaætt) (*Orontium*).
- orsted/o** *eðl* örsted (mælieining fyrir segulsviðsstyrk).
- ort/a** *stæ 1* lóðréttur. **2** rétthyrndur, réttur. **-aĵo** vinkill, vinkiljárn.
- anto** þverill, þverlína, lóðrétt lína, normall. **ĉe-a latero** skammhlið (í rétthyrndum þríhyrningi) (= **kateto**).
- T- -ilo** T-stika.
- ortit/o** *ste* ortít.
- orto/** *efn eðl mfr* forskeyti sem tákna rétt-, ortó.
- ortodoks/a 1** rétttrúaður, játningafastur. **2** ortodox, rétttrúaður, grísk-kapólskur. **-eco** rétttrúnaður.
- ismo** grísk-kapólsk trú. **-ulo 1** rétttrúaður maður. **2** grísk-kapólskur maður. **mal-a** frábrugðinn, rangtrúaður.
- ortografi/o 1** rétttritun. **2** stafsetning. **-a** stafsetningar-, réttritunar-.
- ortoklaz/o** *ste* ortóklas, kalífeldspat.
- ortokromat/a** *ljó* ortókrómatiskur. **-ismo** ortókrómatismi.
- ortopedi/o** bæklunarlækningar, bæklunarskurðlækningar, bæklunarlæknisfræði, vaxtarlagfæring, bæklunarsérfræði. **-a** bæklunar-.
- isto** bæklunarlæknir, bæklunarskurðlæknir, bæklunarsérfræðingur, réttlæknir.
- ortopter/o** *dýr* beinvængja. **-oj** beinvængjur (*Orthoptera*).
- os** *mfr* ending sagna í framtíð, t.d. **mi venos**. - mun vera, verð. - **-tempo** framtíð.
- Osak/o** *ldf* Osaka (japönsk hafnar- og iðnaðarborg).
- osced/i** *áhl 1* geispa. **2** gapa. **-o** geisp.
- oscil/i** *áhl eðl* rugga, riða, iða, titra, sveiflast. **-o** sveifla. **-ado** *útv* titringur, rugg, sveiflun.
- ilo** sveifflugjafi, sveiflufaki.
- oscilograf/o** *eðl* sveifluriti. **spiegula -o** sveiflusjá.
- Osian/o** *bók* Ossían (keltneskt skáld og hetja).
- Oskar/o 1** *per* Óskar. **2** Óskarsverðlaunin.
- Osl/o** *ldf* Osló (höfuðborg Noregs).
- osmer/o** = **eperlano**.
- osmi/o** *efn* osmíum, osmín (*Os*) (*frumefni nr. 76*). **-ato** osmíat. **-ata acido** osmínsýra.
- osmoz/o** *eðl* himnuflæði. **-a premo** himnuflæðisprýstingur. **-ometro** himnuflæðismælir.
- osmund/o** *gra* kóngburkni (*Osmunda*). **-acoj** kóngsburknaætt, kóngaburknaætt. (*Osmundaceae*).
- Oss/o** *ldf* Ossafjall (í Grikklandi).
- ost/o** *lfæ* bein. **-a 1** bein-, beina-. **2** beins-, úr beini. **3** beinóttur. **-aro** beinagrind. **-eca** beinóttur.
- ejo** *hús* beinahús, beinahvelfing. **-ero** beinflís. **-eto 1** smábein. **2 -etoj** leggir, barnaleikur með leggjum.
- iĝi** breytast í bein, mynda bein. **-ito** *læk* beinbólga. **-algio** beinverkur. **-ogena** beinmyndunar-.
- ogenezo** beinmyndun. **-ologio** beinafræði. **-omo** *læk* beinæxli. **-opatio** beinveikindi.
- otomio** beinskurður, beinsögun. **ĝis-ulo** ofstækisesperantisti. **balen-o** hvalskíði.
- lud-oj 1** teningar. **2** völr, leggir (til að leika með). **ĝlosil-o** viðbein. **vang-o** kinnbein.
- ostaĝ/o** *lög* gísl. **-i** *áhl* vera gísl.
- ostein/o** *lfæ* beinefni.
- osteomjelit/o** = **ostomedolito**.
- osteopat/o** (ber að forðast) teygjulæknir.
- ostr/o** *dýr* ostrá (*Ostrea*). **-ejo** ostrumið.
- ostracism/o** *lög* skeljadómur, útleğðardómur (til 10 ára).
- Ostrogot/oj** *sag* Austurgotar. **-a** austurgotneskur.
- Osvald/o** *per* Ósvald, Ósvaldur.

- ot/** *mfr* ending lýsingarháttar í framtíð þolmyndar, *t.d.* **pag-a sumo**, upphæð sem verður borguð.
- ot/o** *læk* eyra. -**a** eyrna-. -**ito** *læk* eyrnabólga. **ekstera -ito** hlustarbólga. **interna -ito** völundsbólga.
- meza -ito** hljóðholsbólga, miðeyrabólga. -**algio** hlustarverkur. -**ologio** eyrnafræði. -**oskopo** eyrnaspegill.
- oskopo** eyrnaspeglun.
- otari/o** *dýr* sæljón (*Otaria*). -**edoj** eyrnaselir (*Otariidæ*) (= **orelfokoj**).
- Otav/o** *ldf* Ottawa (höfuðborg Kanada).
- Otel/o** *bók* Ótelló.
- otid/o** *dýr* trappgæs, trölldoðra (*Otis tarda*).
- otoman/o** = **divano 1**.
- Otoman/o** *per* Ottómani, Tyrki.
- otus/o** = **orelstrigo**.
- ov/o** *líf* mat egg. -**ajo** eggmeti. **kirl-ajo** eggjáhæra. -**ingo** eggjabikar. -**ida** eggлага.
- oido** *lyf* stikkpilla (í leggöng). -**ujo** (fornlegt) eggjastokkur. -**ulo** ungi úr egg. -**umi** *áhl* verpa egg/eggjum.
- umado** varp(tími). -**blanko**, -**oblanko** eggjahvíta. -**oĉelo** eggfruma. -**odukto** legpípa. -**oflavo** eggjarauða.
- oforma** eggлага. **el-iĝi** klekjast út.
- ovaci/o** fagnaðarviðtaka. -**i** *áhr* veita fagnaðarviðtöku, taka við með miklum fagnaðarlátum.
- oval/a** eggлага. -**o** *rúm* eggbunga, sporaskja. -**igi** gera eggлага.
- ovari/o 1** *dýr* eggjakerfi, eggjastokkur. **2 gra** eggleg. -**ito** *læk* eggjakerfisbólga. -**ektomio** eggjakerfisnám.
- ovi/o** *dýr* sauðfé (*Ovis*).
- ovibov/o** *dýr* moskusuxi, sauðnaut (*Ovibos moschatus*).
- Ovidi/o** *per* Ovidíus Óvidíus.
- ovol/o 1** *dýr* (þroskuð) eggfruma. **2 gra** eggfruma (jurtar). -**a** eggfrumu-. -**ado**, -**ofalo** egglosun, egglos.
- ovrl/** *áhr* nýy opna.
- ozl/** *mfr* fræðilegt viðskeyti sem tákna **1** -veiki. **2** -sykur. **3** oxíð eða salt.
- 4** að hafa, vera, *t.d.* **sabl-a** sendinn. **or-a** sem hefur í sér gull.
- ozen/o** *læk* fýlukvef, langvinn nasabólga með slímhúðarvisnun og andremmu.
- Oziris/o** *goð* Ósiris.
- ozokerit/o** *ste* jarðvax.
- ozon/o** *efn* óson. -**igi** breyta í óson. -**izi** bæta við ósoni. -**izilo** ósontæki. -**ometro** ósonmælir. -**oterapio** lækningar með ósoni.

- ¹**P, p** *mfr* 20. bókstafur esperanto-stafrófsins.
- ²**P 1** *efn* (tákn) = **fosforo**. **2** (skammstöfun) = **Patro** (séra). **3** (skammstöfun) = **pola lingvo**.
- ³**p/** *mfr* **1** (skammstöfun) = **paĝo**. **2** (skammstöfun) = **proprasence**.
- p/o** *mfr* pé (heiti bókstafsins p).
- pa!** *mfr* svei, uss.
- pac/o** **1** friður. **2** kyrrð, ró. **-a 1** í friði (**kun** = við), friðsamur. **2** friðar-, frið-. **3** kyrr, rólegur.
- ema** friðsamur, friðelskur. **-igi** friða. **-iga** friðsamlegur, sem lýtur að friði. **-iĝi** sættast (**kun** = við).
- iĝo** sátt. **-ismo** friðarhreyfing, friðarstefna. **-isto** friðarsinni. **inter-o** vopnahlé. **inter-igi** semja frið milli.
- mal-o** rifrildi; ófriður. **mal-i** *áhl* þræta, rífast, deila (**kun** = við). **mal-ema** þrætugjarn, deilugjarn, þrasgjarn.
- mal-igi** gera ófrið milli. **mal-iĝi** rífast, lenda í rifrildi. **re-igi** sætta. **nere-igebla** ósættanlegur. **sen-a** eirðarlaus.
- pacienco** þolinmæði, langlundargeð, þreyja. **-a** þolinmóður. **-i** *áhl* vera þolinmóður, þreyja.
- mal-a** óþolinmóður, óþreyjufullur. **mal-iĝi** missa þolinmæði. **sen-a** stygglyndur, fljótlyndur, bráður í lund.
- sen-o** óþolinmæði.
- pacient/o** sjúklingur.
- Pacifik/o** *ldf* Kyrrahaf (= **-a Oceano**).
- pacifismo** friðarstefna; vígbúnaðarandstaða.
- pacifisto** friðarsinni; vígbúnaðarandstæðingur.
- paĉjo** pabbi.
- paĉulo** *gra* **1** patsjúljurt (*Pogostemon patchouli*). **2** patsjúlí-ilmvatn.
- pad/o** stígur, leið, *esti sur la -o de la militiro* vera á ófriðarstjái.
- Pad/o** *ldf* Pófljót (á Norður-Ítalíu).
- padel/o** **1** árablað. **2** skófla, spaði (á vatnshjólí). **3** hverfispaði. **4** skrufublað, skrufuspaði.
- i** *áhl* **1** gjálfra, gutla. **2** sulla. **3** = **pagaji**.
- Padov/o** *ldf* Padova, Padúa (borg á Ítalíu).
- paduso** *gra* heggur (*Primus padus*) (= **grapolĉerizo**).
- paŝi** *áhr* skjóta. **-o** skot. **-ado** skothríð. **-aĵo** kúla, skot. **-ejo** skotbakki; skotæfingasvæði.
- iĝi** skjótast. **-ilo** **1** byssa. **2** skotvopn. **kapo de -ilo** = **kolbo**. **-ilego** fallbyssa. **-arko** bogi.
- distanco** skotfæri, skotmál. **-kampo** skotsvið. **-linio** skotlína. **-tabelo** skotskífa.
- truo** skotauga, fallbyssuop. **for-i** *áhr* **1** hræða með skotum. **2** eyða með skotum. **mis-o** klikk.
- mis-i** *áhl* klikka. **preter-i** *áhr* skjóta fram hjá (e-u). **tra-i** *áhr* skjóta í gegn, stinga í gegn.
- tra-adi la aeron** = **fiaski**. **ark-i** *áhr* skjóta með boga. **la Ark-anto** = **Apolono**.
- ark-isto** bogmaður, bogaskytta. **Sag-isto** *stj* Bogmaðurinn (stjörnumerki). **aer-ilo** loftbyssa.
- blov-ilo** blásturspípa. **krak-ilo** hvellbyssa. **meĉ-ilo** vöndulbyssa. **maŝin-ilo** vélbyssa (= **mitralo**).
- piz-ilo** baunabyssa. **ripet-ilo** magasínriffill. **mort-i** *áhr* skjóta til bana. **-!** bang! bommm!
- Pafos/o** *ldf* Pafos (borg á Kýpur).
- pag/i** *áhr* **1** borga, greiða, gjalda. **2** endurgjalda, refsá. **-o** greiðsla, gjald, borgun.
- ado** endurtekin greiðsla, sífelld greiðsla. **-anto** greiðandi. **-ato** viðtakandi greiðslu.
- enda** greiðanlegur, sem greiðast verður. **-igi** leggja (gjald) á, setja upp. **-ilo** greiðslumáti. **-atesto** kvittun.
- dato** greiðsludagur, gjalddagi. **-oŝarĝo** póstkrafa, greiðsla við afhendingu. **al-o** aukaborgun, ofanálag.
- antaŭ-i** *áhr* greiða fyrirfram, forgreiða. **de-o** **1** skattur, afgjald (*forml.*). **2** frádráttur, afdráttur.
- ek-o** fyrsta greiðsla, útborgun. **ne-itajo** ógreitt, ógreiddar skuldir. **post-ante** greitt eftir afhendingu.
- re-i** *áhr* endurgjalda; endurgreiða. **re-o** endurgreiðsla, endurborgun. **retro-i** *áhr* endurgreiða.
- sen-a** kostnaðarlaus. **sen-e** að kostnaðarlausu, ókeypis. **abon-o** áskriftargjald. **hor-e** í tímavinnu.
- kosto-o** kostnaður, gjald. **labor-o** kaup, laun. **limde-o** tollur. **monat-o** mánaðargreiðsla.
- parto-e** sem innaborgun. **ŝtat-e** á kostnað ríkisins.
- pagaj/o** (stutt) ár (með breiðu blaði). **-i** *áhl* róa með þess konar ár (í kajak o.s.frv.).
- pagan/o** *sag* heiðingi. **-a** heiðinn. **-ismo** heiðni, heiðindómur.
- pagel/o** *dýr* kólguflökkur (*Pagellus centrodontus*).
- pagod/o** trú pagóða.
- pagofil/o** ísmáfur (*Pagophila aburnea*) (= **ebura mevo**).
- pagur/o** *dýr* kóngakrabbi (*Pagurus*). **-edoj** kóngakrabbaætt (*Paguridæ*).
- paĝ/o** síða, blaðsíða. **-igi**, **en-igi** setja blaðsíðutal á.
- paĝi/o** *sag* **1** riddarasveinn. **2** = **fanto**.

- pañiderm/o** *dýr* þykkskinnungur (= **dikhaütulo**).
- pajac/o** loddari, trúður. **-aĵo** loddaraskapur.
- pajl/o** hálmur. **-a** hálm-, úr háلمي, strá-. **-aĵo** strá (undir skepnur). **-ero** strá, hálmstrá. **-obudo** strákofi.
- ohomo** leppur. **-okolora** hálmgulur. **-oŝtopi** *áhr* fylla með háلمي. **-a matraco** hálmþýna, hálmþæng.
- a ĉapelo** stráhattur.
- Pajn/o** *goð* Pan (hjarðguð). **-oŝalmo** panflauta, hjarðflauta.
- pajnt/o = pindo.**
- paki/** *lfæ* forskeyti sem táknar þykk-, t.d. **-dermio** sigg í húð. **-meningo = duramatro.**
- paki/i** *áhr* setja í umbúðir, búa um, láta utan um, láta niður, binda, pakka niður. **-o** balli, pakki, böggull.
- ado** pökkun. **-aĵo** farangur, dót. **-eto** smápakki. **-iĝi** troðast. **-isto** pökkunarmaður. **-umo** umbúðir.
- uma** umbúða-. **el-i** *áhr* taka upp, taka úr umbúðum. **en-i** *áhr* setja í umbúðir, pakka. **ne-ite, sen-e** laus.
- pakiderm/o = pañidermo.**
- Pakistan/o** *ldf* Pakistan. **-a** pakistanskur. **-ano** Pakistani.
- pakt/o** *lög* samningur, sáttmáli.
- Paktol/o** *ldf* Paktolosfljót (í því baðaði Mídas sig til þess að losa sig undan því böli að allt sem hann snerti yrði að gulli).
- pal/a** **1** fökur. **2** daufur. **-eco** fölleiki, fölvi. **-igi** *efn* gera fölvana. **-iĝi** blikna, fölna.
- palac/o** höll.
- paladi/o** *goð* líkneski gyðjunnar Pallas (Aþenu). **2** *efn* palladíum, palladín (*Pd*) (*frumefni nr. 46*).
- paladin/o** *inn* riddari (Karlamağnúsar).
- palafit/o** **1** staurahús, frumstætt hús, sem stendur á staurum (í vatni eða mýrlendi). **2** staurarnir, sem slíkt hús stendur á.
- palanken/o** *inn* (austurlenskur) lokaður burðarstóll.
- Palas** *goð* Pallas (Aþena). **-o** *stj* Pallas (smástirni).
- palat/o** *lfæ* gómur. **osta -o** beingómur. **tiklado de la -o** matarlyst. **-a góm-**. **-a velo** gómtjald.
- a konsonanto** gómhljóð. **-ito** *læk* gómbólga.
- palatal/o** **1** *hlj* gómhljóð. **2** *lfæ* gómbein.
- Palatin/o** *ldf* **1** Palatínhæð (í Róm). **2** *sag* falsgreifi, hallargreifi.
- Palatinat/o** *ldf* Fals (hérað í Þýskalandi).
- Palaû/o** *ldf* Palá, Paláeyjar.
- palavr/o** samræða, samtal. **-i** *áhl* masa, skjalla.
- palemon/o** *dýr* strandrækja (*Palæmon*).
- paleocen/o** *jar* paleósen (jarðsögulegt tímabil).
- paleograf/o** handritafræðingur. **-io** handritafræði.
- paleolitik/o** *fru* steinöld hin forna, eldri steinöld. **-a** frá eldri steinöld.
- paleontolog/o** steingervingafræðingur. **-io** steingervingafræði.
- paleozoik/o** *jar* fornlífsöld.
- Palerm/o** *ldf* Palermó (hafnarborg á Sikiley).
- Palestin/o** *ldf* Palestína.
- palestr/o** *inn* íþróttasvæði, glímupallur.
- paletr/o** *fağ* **1** litaspjald (málara). **2** litasvið (eins málara).
- pali/a lingvo, mál** palí (indverskt tungumál).
- paliativ/o** *læk* **1** fróunarlyf. **2** stundarbót, úrbót. **-a** fróunar-, linandi; stundarbótar-.
- palimpsest/o** *inn* uppskafningur.
- palindrom/o** *inn* orð/setning sem lesa má eða hafa yfir jafnt aftur á bak og áfram.
- palinodi/o** bragarbót.
- palinur/o** *dýr* sjávarkrabbi (*Palinurus*) (= **langusto**).
- palis/o** staur. **-aro** stauragirðing. **-eto** prik. **-umi** *áhr* staursetja.
- allig-o** staur (til að styðja plöntu, festa bát o.s.frv.).
- palisandr/o** *inn* rósaviður.
- palium/o** *lfæ* pallíum.
- palm/o** *gra* pálmi. **-acoj** *gra* pálmaætt (*Palmus*). **-aĵo** pálmi, pálmagrein. **-obranĉo = palmaĵo.**
- odimanĉo** *kağ*, **-ofesto** *kağ* pálmasunnudagur. **-opieda** fitjaður. **daktil-o** dödlupálmi.
- suker-o** *gra* sykurpálmi.

- palmiped/oj** *dýr* sundfuglar.
- palmitat/o** *efn* palmítat. **-a acido** palmitínsýra.
- palp/i** *áhr* þukla, þreifa, þreifa fyrir sér. **-e** með því að þreifa. **-ado** þukl, þreifing.
- ebla 1** áþreifanlegur, þreifandi. **2** augljós, bersýnilegur. **-ilo** fálmarí, gripla (skordýra).
- fuš-i** *áhr* káka við, fást við. **pri-i** *áhr* kannu.
- palpebr/o 1** *lfæ* augnalok. **2** *bib* auga. **-ito** *læk* hvarmabólga (= **blefarito**).
- umi** *áhl* **1** drepa tittlinga. **2** gjóta ástaraugum. **-uma** leiftrandi.
- palpitaci/o** *læk* hjartsláttur. **-i** *áhl* (um hjartað) slá, bærast ótt og títt.
- palt/o** yfirfrakki, kufl, úlpa.
- paludism/o** = **malarío**.
- palumb/o** *dýr* hringdúfa (*Columba palumbus*).
- pamflet/o** níðrit, áróðursrit, háðrit. **-isto** níðritahöfundur.
- Pamir/o** *ldf* Pamir (fjalllendi í Mið-Asíu).
- pamp/o** *ldf* grassléttu (í Suður-Ameríku).
- Pampas/o** *ldf* Pampas (í Argentínu).
- pampelmus/o** *gra* greipaldin, greipávöxtur. **-ujo**, **-arbo** greipaldintré (*Citrus maximus*).
- Pamplun/o** *ldf* Pamplona (borg á Spáni).
- pan/o** brauð. **-ero** brauðmoli, brauðbiti. **-isto** brauðgerðarmaður. **-ujo** brauðkassi.
- umi** *áhr* setja rasp á, strá með raspi. **-arbo** *gra* brauðaldintré (*Artocarpus*). **-bulo** kringlótt brauð.
- dona** tekjudrjúgur. **-kačo** brauðsúpa. **-molo** mjúki hluti brauðs. **-peco** brauðbiti. **-rostaĵo** = **toasto**.
- trančo** brauðsneið. **buter-o** smurt brauð. **soldat-o** hart brauð. **šmir-o** samloka.
- Pan/o** = **Pajno**.
- panace/o** *inn* kynjalyf, allra meina bót.
- panak/o** *gra* ginseng (*Panax*).
- Panam/o** *ldf* Panama. **la kanalo de -o** Panamaskurðurinn. **la -a istmo** Panamaeiði.
- la Golfo de -o** Panamaflói. **-urbo** Panamaborg.
- panarici/o** = **paroniĥio**.
- pand/o** *dýr* panda (*Ailurus*).
- pandal/o** *dýr* kampalampi (*Pandalus*). **-edoj** rækjuætt (*Pandalidæ*).
- Pandanacoj** *gra* skrúfupálmaætt (*Pandanaceæ*).
- Pandav/oj** *gođ* Pandavar (frændur Krisna).
- pandemoni/o** *bók* **1** helvíti, bústaður allra illra anda. **2** staður þar sem ærandi hávaði og ringulreið ríkja.
- pandion/o** *dýr* fiskiörn, gjóður (*Pandion*) (= **fišaglo**). **-edoj** gjóðaætt (*Pandionidæ*).
- Pandora** *gođ* Pandóra.
- pane/o** *sig* *tæk* bilun. **-i** *áhl* *sig* *tæk* bila, vera bilaður. **sen-igi** gera við (e-ð bilað).
- panegir/o** lofræða, lofrit, lof, lofrolla, dýrðararóður. **-a** mærdar-, mærdarfullur.
- i** *áhl* flytja lofræðu, skrifa lofrit, lofa (í ræðu eða riti).
- panel/o 1** *hús* þilspjald. **2** þil, þilja. **3** mælaborð. **4** skiptiborð. **5** auglýsingaborð. **-i** *áhr* þilja, viðarklæða.
- Panĝab/o** *ldf* Punjab (hérað á Indlandsskaga).
- panik/o 1** ofboð, óðagot, skelfing. **2** *gra* hirsí (*Panicum (miliaceum)*). **-i** *áhr* gera ofsahræddan.
- panikl/o 1** *lfæ* spikfell. **2** *gra* puntur (blómskipun). **-ito** *læk* spikfellsbólga.
- panj/o** mamma.
- pankrac/o** *íþr* glímu- og hnefahöggskeppni.
- pankraci/o** *gra* sjávarlilja (*Pancreatium maritimum*).
- pankreat/o** *lfæ* bris. **-a** bris-. **-ito** *læk* brisbólga. **-ektomio** brisnám.
- pankreatin/o** *efn* pankreatín.
- pankromat/a** *ljó* næmur á allan lit, pankrómatískur.
- Panoni/o** *sag* Pannonía.
- panopli/o** alvæpni.
- panoptik/o 1** vaxmyndasafn. **2** *hús* bygging sem sjá má í heild frá einum stað; fangelsi.
- panoram/o 1** hringmynd. **2** hringsýni, hringsjá, vítt útsýni, víðsýni. **-a** hringsýnis-, víðsýnis-.
- ado** hringmyndun, panoramering.

- pans/i** *áhr læk* binda um sár. **-aĵo** sáraumbúðir.
- panslavism/o** *sag* alslafastefna.
- Pantagruel/o** *per* Pantagruel, maður sem hefur óhemjumikla matarlyst.
- Pantaleon/o** *per* Pantalone.
- pantalon/o** buxur, brækur. (Ath. að forðast ber að nota fleirtölu **-oj** um einar buxur). **-eto** stuttbuxur.
- fendo** buxnaklauf. **golf-o** pokabuxur. **plaĝ-o** strandbuxur. **ski-o** skíðabuxur.
- panteism/o** *vís* algyðistrú.
- panteist/o** algyðistrúarmaður.
- panteon/o** **1** algyðishof. **2** grafhýsi afreksmanna. **3** goðaheimar, guðir.
- panter/o** *dýr* pardusdýr (*Felis panthera*).
- pantofil/o** morgunskór, inniskór.
- pantograf/o** **1** *tæk jár* teiknistækkari. **2** *rtæ* straumftakari.
- pantomim/o** bendingaleikur, bendingar. **-isto = mimo**.
- pantoten/a acido** *efn* pantótensýra.
- Panurg/o** *per* Panurge.
- panus/o** *læk æðavagl* á glæru.
- pap/o** páfi. **-a** páfa-, páfalegur. **-eco** páfadómur. **-isto** páfatrúarmaður. **-ismo** páfatrú. **kontraŭ-o** andpáfi.
- papag/o** *dýr* páfagaukur. **-oj** páfagaukar (*Psittaci*). **-uloj = psitakoformaj birdoj**.
- umi** *áhl* endurtaka eins og páfagaukur. **mar-o** lundi.
- papain/o** papaín, papóíð.
- papaj/o** *gra* papaja-tré (*Carica papaya*) (= melonarbo). **-bero, -frukto** papaja-ávöxtur.
- papaŭ/o** *gra* papava (*Asimina triloba*).
- papav/o** *gra* draumsóley (*Papaver*). **-acoj** draumsóleyjaætt (*Papaveraceæ*). **-eto** deplasól (*Papaver rhæas*).
- papaverin/o** *efn* papaverín.
- paper/o** **1** pappír, bréf. **2** pappírslað. **3** skjal, plagg. **-a** **1** bréf-, pappír-, úr pappír. **2** skrifaður.
- aĉoj** plögg. **-eto** pappírsmiði, pappírsmiði. **-isto** pappírssali, ritfangasali. **-ujo** skjalataska, mappa.
- prenilo** bréfapressa. **-ŝmiri** *áhl* klóra, hripa. **-tranĉilo** pappírshnífur. **barit-o** listaprentspappír.
- bril-o** gljápappír. **desegno-o** teiknipappír. **filtro-o** síupappír. **friz-etoj** krullupinnar.
- impres-o** ljósnæmur pappír. **karbo-o** kalkipappír. **klozet-o** salernispappír. **muŝ-o** flugnaveiðari.
- pauŝ-o** gagnsær kalkipappír. **sablo-o** sandpappír. **silko-o** silkipappír. **stampo-o** stimplaður pappír.
- tapet-o** veggfóður, veggpappír. **tualet-o** silkipappír. **valor-o** verðbréf.
- papil/o** *lfæ* varta, doppa. **-omo** *læk* bandvefs- og þekjuæxli.
- papili/o** *alm* fiðrildi. **-oj = lepidopteroj**. **-a** óstöðuglyndur, hverflyndur. **-acoj = legumenacoj**.
- umi** *áhl* vera óstöðuglyndur; flöggra eins og fiðrildi. **brasik-o = pieriso**. **hirundvosta -o = makaono**.
- papilion/o** *dýr* sítrónufiðrildi (*Papilio*).
- papin/o** *efn* papín.
- papir/o** *vís* (stytting á **papiruso** notuð í samsetningum) **1** papírur, papírusef. **2** sefpappír. **3** sefpappírtrit.
- ologo** sefpappírstritafræðingur. **-ologio** sefpappírstritafræði.
- papirus/o** **1** *gra* papírur, papírusef (*Cyperus papyrus*). **2** sefpappír. **3** sefpappírtrit.
- paprik/o** **1** paprika, spænskur pipar. **2** *gra* spænsk piparjurt (*Capsicum annum*).
- Papu/o** *per* Papúa. **-lando** Papúa Nýja-Gínea. **Papuo-Nov-Gvineo = Papulando**.
- papul/o** *læk* nabbi, arða, smáþrymill.
- par/o** **1** *eðl stæ* tvennd, par, samstæða. **2** hjón. **-a** *stæ* jafn. **-e** tveir og tveir. **-igi** para saman.
- igisto** **1** maður sem parar dýr. **2** hjúskaparmiðlari. **-iĝi** para sig, makast. **-iĝa tempo** æxlunartími.
- ulo** félagi, jafningi. **-ulino** dama (í dansi). **mal-a** ósamstæður. **ne-a** odda-, ójafn.
- para/** *vís* forskeyti sem táknar **1** *læk* bróðir, t.d. **-tifo** taugaveikisbróðir. **2** *efn* para-, t.d. **-formaldehido** paraformaldehýð.
- parabol/o** **1** *stæ* fleygbogi, parabóla. **2** *bók* dæmisaga. **-oido** *stæ* fleygbogaflötur.
- paracentez/o** *læk* ástunga.
- parad/i** *áhl* **1** ganga fylktu liði. **2** státa. **-o** **1** liðskönnun, hersýning, skruðganga, skruðfylking. **2** sýning, viðhafnarsýning. **3** gort, raup. **-a** viðhafnar-.

- paradigm/o** *mfr* beygingardæmi.
- paradiz/o** **1** paradís. **2** himnaríki. **3** sælustaður. **-a** paradísar-, himneskur. **-birdo** paradísarfugl.
- a fiŝo** paradísarfiskur (*Makropodus viridiauratus*). **-ludo** París, Parísarleikur.
- paradize/o** *dýr* paradísarfugl (*Paradisea*) (= **paradizbirdo**).
- paradoks/o** *hei* þversögn, fjarstæða. **-a** þversagnakenndur; sem er í þversögn við sjálfan sig, þverstæður.
- paraf/o** **1** þírumpár eftir undirskrift. **2** fangamark, skammstöfuð undirskrift.
- i áhr** skrifa undir með fangamarki.
- parafin/o** *vís* **1** paraffínvax, fast paraffín. **2** paraffín. **-a oleo** paraffínolía.
- parafis/o** *gra* geldfrumupráður, geldpráður.
- parafrazo** *vís* umritun, lausleg þýðing. **-i áhr** þýða lauslega, umrita.
- paragog/o** *mfr* atkvæðisviðbót.
- paragraf/o** **1** grein. **2** greinarmerki.
- Paragvajo, Paragüajo** *ldf* Paragvæ. **-a** paragvæskur. **-ano** Paragvæi. **-rivero** Paragvæ-fljót.
- Paraklet/o** *per* huggari (heiti gefið heilögum anda).
- paralaks/o** *stj* hliðrun, stefnuvik.
- paraldehyd/o** *efn* paraldehyð.
- paralel/a** **1** *rúm* samsíða, samhliða, samfara. **2** hliðstæður, sambærilegur. **3** *rtæ* tengdur samhliða.
- e** samhliða; sambærilega (**al** = við). **-o** **1** *rúm* samhliða lína. **-o de latitudo** breiddarbaugur.
- 2** *her* samhliða skotgröf, skotgröf sem liggur samhliða við aðra. **-ajo** **1** *eðl* mótstöðuspóla tengd samhliða.
- 2** mótpartur; hliðstæður texti. **-eco** samsvörun, það að vera samhliða. **-igi** jafna, líkja (**kun** = við).
- ismo** *mfr* (um orðalag) samsvörun, hliðstæða.
- paralelepiped/o** *stæ* samhliðungur.
- paralelogram/o** *stæ* samsíðungur.
- Paralipomen/oj** *bib* (hjá kaþólskum mönnum) króníkubækur (í Gamla testamentinu).
- paraliz/i** *áhr* lama, gera aflvana. **-o** lömun, afleysi, máttleysi. **infana -o = poliomjelito**.
- tremiga -o = Parkinsona morbo**. **-iga** lamandi. **-igi** lamast, verða lamaður. **-ulo** lamaður maður.
- paralogism/o** *hei* röng ályktun, rökvilla.
- paramagnet/a** *eðl* meðseglunar-, meðseglandi. **-ismo** meðseglun.
- parametr/o** *stæ* stiki.
- paramiokloni/o** *læk* vöðvayrkkjakrampi.
- paranojo** *læk* dómgöl, vænisýki. **-ulo** vænisjúklingur.
- parapet/o** **1** *her* brjóstvörn. **2** *hús* = **brustokiraso**.
- paraplegi/o** *læk* þverlömun, alvista, lömun neðan mittis.
- parapsikologi/o = metapsikio**.
- parasimpat/o** *lfæ* utansemjuhluti, sefkerfi.
- paraŝut/o** fallhlíf. **-i áhl** stökkva með fallhlíf. **-igi** láta falla með fallhlíf, kasta niður með fallhlíf.
- isto** fallhlífar(her)maður. **-a** fallhlífar-.
- parataks/o** *mfr* hliðskipun.
- paratif/o** *læk* taugaveikisbróðir.
- paratiroid/o** *lfæ* kalkkirtill, aukaskjaldkirtill.
- parazit/o** **1** *lif* sníkill; sníkjudýr, sníkjujurt. **2** sníkjugestur, boðflenna. **-a** sníkju-. **-i áhl** lifa sníkjulífi.
- ismo** sníkjulíf. **-ozo** *læk* sjúkdómar af völdum sníkla. **-icido** sniklaeitur. **-ologio** sniklafræði.
- Parc/o, -ino** *goð* skapanorn, örlagadís.
- parcel/o** **1** jarðarluti, jarðarpartur. **2** teigur, plógland. **eksperimenta -o** tilraunareitur.
- igi** úthluta (jörð), skipta. **-isto** **1** jarðarhlutaeigandi. **2** smábóndi. **re-igado = komasacio**.
- pardon/i** *áhr* **1** fyrirgefa, afsaka. **2** gefa upp sakir. **-o** **1** fyrirgefning, afsökun. **2** sakaruppgjöf, náðun.
- peti -on** biðja afsökunar. **-ebla** fyrirgefningur, afsakandi, afsakanlegur.
- ne-ebla** öfyrirgefningur, óafsakanlegur. **-ema** mildur, sáttfús. **-emeco** sáttfýsi, mildi. **-emigi** blíðka, sætta.
- igi** afsaka. **-igi** vera fyrirgefning. **-peti** biðja afsökunar. **-peto** afsökun.
- paregorik/a** *læk* verkjastillandi. **-a eliksiro** ópiúmdropar með kamfóru.
- parenc/o** frændi, ættingi. **-a** skyldur, venslaður; viðeigandi. **-aro** frændfólk, ættfólk.
- eco** skyldleiki, frændsemi. **-igi** verða tengdur. **bo-oj** tengdafólk.

- parenkim/o** *lfæ gra* starfsvefur, sérvefur.
- parentez/o** *1 mfr* innskot. **2 = krampoj**. -a (sem er) innan sviga. -e innan sviga; meðal annarra orða.
- parez/o** *læk* lömunarsnertur, afleysi.
- parfe/o** *mat* rjómaís með ávöxtum.
- parfum/o** **1** ilmvatn, ilmefni. **2** ilmur. -i *áhr* gera ilmandi, koma ilmvatni í, setja ilmvatn á.
- parget/o** tíglagólf, parketgólf. -i *áhr* leggja parketgólf. -ero parketstafur.
- pari/o** **1** (á Indlandi) stéttleysingi. **2** úrhrak, utangarðsmaður. **3 = parieto**.
- pariet/o** **1** innanverða, innri hlið. **2 lfæ** (líkamsfræði) veggur. -osto = **parietalo**.
- parietal/o** *lfæ* hvirfilbein. **inter-o** hnakkaskeljarbein, millibein.
- parietari/o** *gra* veggnetla (*Parietaria*).
- Paris/o** *goð* París (Príamsson).
- Pariz/o** *ldf* París (höfuðborg Frakklands). -a Parísar-. -ano Parísarbúi. -io Parísarhérað.
- park/o** *tæk* **1** skemmtigarður. **2** lystigarður, skrudgarður, almenningsgarður. **3** bílastæði.
- 4** geymsla hergagna. **5** ostruræktarsvæði. **natur-o** þjóðgarður, friðlýst svæði.
- Park/oj** skapanornir.
- parker/e** utanbókar, utan að. -igi læra utanbókar.
- Parkinson/a morbo** *læk* riða, lamariða, riðulömum.
- parlament/o** þing, fólksþing, Alþingi. -a þingræðis-, þingbundinn. -ano þingmaður, Alþingismaður.
- ejo þinghús, Alþingishús. -ismo þingræði.
- parlamentari/o** *her* samningamaður (sendur milli víglína), friðarboði.
- Parm/o** *ldf* Parma (borg á Ítalíu). -a frá Parma, Parma-.
- Parmenid/o** *per* Parmenídes.
- Parnas/o** **1** *ldf* goð Parnassusfjall. **2** bók skáldhjúkur. **3** Parnasse-skáldskaparstefna.
- ano Parnasse-skáld.
- parodi/o** bók stæling, skopstæling. -i *áhr* skopstæla.
- paroh/o, parok/o** *kri* sókn, kirkjusókn. -a sóknar-. -ano sóknarborn. -estro sóknarprestur.
- estrejo prestssetur. -ismo þröngsýni.
- paroksision/o** *læk* hviða, kast, flog. -a hviðu-, köstóttur.
- paroksiton/a** *hlj* með áherslu á næstsíðasta atkvæði.
- paroli/i** *áhl* tala, mæla (kun = við). -i **por si mem** **1** vera augljós. **2** segja sjálfs sín skoðun.
- o **1** orð. **doni la -on al iu** gefa e-m orðið. **2** mál, hæfileiki til að tala. **3** loforð, heit. **4** ræða.
- la rekta -o** bein ræða. **la nerekta -o** óbein ræða. -a munnlegur, munn-. -adi *áhl* tala (lengi).
- ado **1** tal. **2** ræða, mælska. **3** viðtal, samtal. -anto ræðumaður, talari. -ema ræðinn, málugur.
- arto mælskulist. -elemento orðflokkur. -figuro myndlíking. -turno talsháttur.
- al-i** *áhr* tala til (e-s), yrða á (e-n). **antaŭ-o** formáli. **ĉirkaŭ-o** vífilengjur, málalengingar.
- ek-i** *áhl* byrja að tala, fara að tala. **el-i** *áhr* bera fram. **el-ado** framburður. **fuŝ-i** *áhr* tala illa.
- inter-i** *áhl* tala saman. **inter-o, inter-ado** samtal, viðtal. **kontraŭ-i** *áhl* mótmæla.
- kontraŭ-o** mótmæli, mótsögn. **kontraŭ-a** gagnstæður, mótsagnakenndur. **mis-o** mismæli.
- post-o** eftirmáli. **pri-i** *áhr* ræða. **pro-anto** talsmaður, formælendi, málsvari. **re-i** *áhl* tala aftur.
- sen-a** mállaus, orðlaus. **sen-e** orðlaust. **kurac-o** særing. **kurac-anto** særingamaður. **laŭt-ilo** hátalari.
- naz-i** *áhl* vera nefmæltur. **pik-o** spott, háð, skens. **sub-i** *áhr* hvísla, skjóta að (e-m).
- ŝvel-o** mærd, grobb. **ŝvel-a** mærdarfullur. **ventro-isto** búktalari.
- paroniĥi/o** *læk* nagláta, naglrótarbólga.
- paronim/o** *mfr* samfall (í stafsetningu en ekki í merkingu), svipað orð.
- paronomazi/o** *mfr* orðaleikur.
- Paros/o** *ldf* Parosey (ein Hringeyja). -a frá Parosey.
- parotid/o** *lfæ* vangakirtill. -ito *læk* vangakirtilsbólga. **epidemia -ito = mumpso**.
- parsek/o** *stj* parsek (fjarlægðareining).
- parsi/o** *per* parsi. -a parsa-. -ismo parsatrú.
- part/o** **1** hluti, partur, hlutdeild. **2** tón rödd. -a deildar-, að hluta til. -e að hluta til, að nokkru leyti, sumt.
- aĵo staður, kafli. -eto smápartur, smástykki, snefill. -igi deila í hluta, skipta. -iĝi skipta sér, klofna.
- iĝo skipting. -umo stæ brot. -opreni *áhl* taka þátt (en = í). -opreno, -oprenado hluttaka, þátttaka.
- oprenigi láta taka þátt (en = í). **dis-igi** greina í sundur. **dis-igo** aðgreining. **kontraŭ-o** mótpartur.
- plej-e** að mestu leyti. **kapo-o** höfðagafli. **pied-o** sá hluti rúms sem fæturnir liggja. **ter-o** álfa. **tranĉ-o** snið.
- part/o** *per* Parti.

- partenogenez/o** *lfe* meyarfæðing, eingetnaður.
- Partenon/o** *inn* Parþenon.
- parter/o** **1** bakgólf, aftari sæti niðri (í leikhúsi). **2** neðsta hæð, fyrsta hæð. **3** blómareitur.
- parti/o** **1** flokkur. **2** aðili. **3** ráðahagur, kostur. **4** kappleikur. **-a** **1** flokks-, flokkslegur.
- 2** vilhallur, hlutdrægur. **-ano** flokksaðili, flokksmaður, fylgismaður. **-aneco** flokksfylgi.
- aniĝi** verða fylgismaður, verða flokksmaður, ganga í flokk. **-eco** hlutdrægni. **-estro** flokksforingi.
- du-a** tveggja flokka. **ekster-a** óháður flokki, utanflokks-. **sam-ano** flokksbróðir.
- sen-a** **1** óhlutdrægur, óvilhallur. **2** hlutlægur. **sen-eco** **1** óhlutdrægni. **2** hlutleysi. **sen-ulo** utanflokksmaður.
- sol-a** eins flokks, einræðis-. **tri-a** þriggja flokka. **labor-o** verkamannaflokkur.
- particip/o** *mfr* lýsingarháttur. **prezenca -o** lýsingarháttur nútíðar. **preterita -o** lýsingarháttur þátíðar.
- futura -o** lýsingarháttur framtíðar.
- partikl/o** *eðl* öreind, frumögn, kjarnaögn.
- partikul/o** *mfr* smáorð.
- partikular/a** sérhyggju-, einrænings-, einrænn. **-ismo** *fél* sérhyggja, einræningshyggja.
- isto** sérhyggjumaður, einræningur.
- partitiv/a** *mfr* skipti-, deili-. **-a artikolo** deiligreininir. **-a genitivo** deilieignarfall.
- partitur/o** raddskrá.
- partizan/o** **1** fylgismaður. **2** skæruliði.
- partner/o** **1** félagi; meðeigandi. **2** (dans)herra. **3** félagi; spilafélagi.
- paru/o** *dýr* igða, meisa (*Parus*). **-edoj** meisuætt (*Paridæ*).
- Parvati/a** *goð* Parvati.
- parvenu/o** uppskafningur, nýgerningur, nýríkur maður, nývoldugur maður.
- pas/i** *áhl* **1** ganga, fara hjá. **2** líða, líða frá. **3** hverfa. **4** stíga yfir. **-o** **1** gangur, far. **2** það að líða (hjá). **3** hvarf.
- a** **1** líðandi. **2** skammvinnur. **-e** um stundar sakir. **-ado** **1** gangur, ferð. **2** *stj* ferð himintungls (yfir sólkringluna).
- aĵo** **1** atburður. **2** tilbrigði. **-anta** líðandi, skammvinnur. **-anto** vegfarandi, umfarandi, sá sem framhjá fer.
- ejo** **1** *umf* vegur, fær leið; klif. **2** *jár* göng. **3** **zebrostria** **-ejo** merkt gangbraut (yfir götu).
- traktivela** **-ejo** mót járnbrautar og þjóðvegur. **-ema** hverfandi, skammvinnur. **-igi** **1** leiða fram, láta ganga.
- 2** senda, rétta. **3** eyða (tíma). **-inta** liðinn. **-intaĵo** fortíðaratburður. **-inteco** þátíð, fortíð.
- intjara** frá í fyrra, sem var árið sem leið. **-umi** *áhl* reika, ráfa. **for-i** *áhl* **1** líða undir lok.
- 2** líða burt; andast, deyja. **for-o** andlát. **preter-i** *áhr* **1** fara fram hjá, ganga fram hjá.
- 2** *umf* aka fram úr (= **devanci**). **3** fyrirliða. **preter-o** **1** það að fara fram hjá. **2** framúrakstur.
- sub-ejo** jarðgöng, undirgöng. **super-ejo** vegbrú. **tra-i** *áhr* **1** fara í gegnum. **2** reyna, þola.
- tra-ejo** **1** vað. **2** leið. **3** gátt. **trans-i** *áhr* **1** fara yfir. **2** fara út yfir; fara fram úr, skara fram úr. **3** flytja. **4** færast.
- trans-igisto** ferjumaður. **flank-i** *áhr* *her* krækja fyrir liðsarm (e-s), krækja fyrir (e-n). **kruc-i** *áhr* *umf* svína fyrir.
- mont-ejo** skarð. **nivel-ejo** mót járnbrautar og þjóðvegur. **tempo-igo** dægradvöl, dægrastytting.
- permeso** vegabréf, fararleyfi.
- pasager/o** farþegi. **kaŝ-o** laumufarþegi.
- pasament/o** snúra, band, borði (til að brydda eða skreyta föt eða húsgögn). **-isto** borðasali.
- pasat/o** = **alizeo**.
- pase/o** *nýy* liðin tíð. **-ismo** fortíðarþrá.
- paser/o** *dýr* spörfugl (*Passer*). **-oformaj** spörfuglar (*Passeriformes*). **dom-o** gráspör (*Passer domesticus*).
- mont-o** trjáspör (*Passer montanus*). **rok-o** steinspör.
- pasi/o** *hei* **1** heit tilfinning, geðshræring. **2** ástríða. **-a** **1** hverflyndur. **2** ástríðufullur. **-igi** hvetja, æsa.
- iga** æsandi, spennandi. **-iĝi** verða hrifinn. **-iĝa sezono** brundtíð, fengitími.
- sen-a** ósnortinn, geðstilltur, gætinn, tilfinningarlaus.
- pasiflor/o** *gra* passiublóm (*Passiflora*). **-acoj** píslarblómaætt (*Passifloraceæ*).
- Pasion/o** *kri* tón passía, píning (Krists).
- pasiv/a** **1** *mfr* þolmyndar-. **2** *alm* aðgerðarlaus, hlutlaus. **2** *fél* óvirkur. **-o** **1** *mfr* þolmynd.
- 2** *hag* skuldir, úttekt. **-eco** aðgerðarleysi, hlutleysi. **-igi** **1** breyta í þolmynd. **2** gera óvirkan.
- pask/o** *kap* páskar, páskahátíð. **-a ovo** páskaegg. **P-insulo** *ldf* Páskaey.
- Paskal/o** **1** *per* Pascale (franskur rithöfundur). **2** *per* Pascal (franskur stærðfræðingur og eðlisfræðingur).
- 3** **p-o** paskal (mælieining fyrir þrýsting).
- paskvil/o** = **pamfletto**.

- paspartu/o** 1 kartonrammi. 2 aðallykill, þjófalykill.
- passport/o** vegabréf.
- past/o** 1 deig. 2 krem. **-aĵoj** *mat* pasta. **-eca** sem líkist deigi, mjúkur eins og deig.
- ujo** *bib* hnoðskúffa, hnoðtrog, deigtrog.
- pasteĉ/o** *mat* brauðkolla, posteik.
- pastel/o** tala, tafla (sætindi).
- pastern/o** *vís* hófhvarf. **-artiko** hófhvarfslíður.
- Pasteŭro** *per* Pasteur (franskur efna- og líffræðingur). **-a** Pasteurs-. **-izi** gerilsneyða.
- instituto** Pasteurstofnun.
- pastiĉ/o** *bók* eftirmynd. **-i** *áhr* líkja eftir (listamanni).
- pastinak/o** *gra* pastinak (matjurt) (*Pastinaca*).
- pastor/o** 1 prestur (mótmælenda). 2 séra. 3 *dýr* rósastari (*Sturnus roseus*).
- pastoral/o** hirðingjaljóð, hjarðljóð.
- pastr/o** *trú* prestur. **-a** prests-, presta-, prestlegur, hirðis-. **-i** *áhl* þjóna sem prestur, vera í prestsembætti.
- aro** prestastétt, klerkastétt. **-eco** kennidómur, prestsembætti. **-iĝi** láta vígjast, gerast prestur.
- ino** meyprestur, kvenprestur. **ĉef-o** 1 erkiprestur, höfuðprestur. 2 = **ĉefpontifiko**.
- eks-iĝi** segja af sér prestsembætti. **eks-iĝi** svipta hempunni. **kapel-o** kapelluprestur, hirðprestur.
- paŝ/i** *áhl* ganga, skrefa. **-o** *tæk* 1 skref. 2 stig. 3 beiting (skrúfu). **-adi** *áhl* ganga oft, ganga lengi.
- ado** gangur, göngulag. **-ego** stórt skref, langt skref, risaskref. **-eti** *áhl* labba. **-osigno** spor.
- oŝanĝi** *áhl* skipta fótum. **-oteni** *áhl* halda í (**kun** = við), fylgjast (**kun** = með).
- al-i** *áhl* færast nær, nálgast, ganga að. **antaŭ-i** *áhl* ganga fram. **antaŭ-o** framför, framfarir.
- ek-i** *áhl* byrja að ganga. **el-i** *áhl* 1 ganga fram (úr röð). 2 blanda sér í samræðurnar. 3 **el-i kun** leggja fram.
- en-i** *áhl* ganga í, skrefa í. **mis-o** víxlspor. **preter-i** *áhr* yfirstíga, fara út fyrir; fara fram hjá.
- retro-i** *áhl* draga sig til baka. **sur-i** *áhr* troða, troða á. **trans-i** *áhr* 1 fara fram úr. 2 brjóta.
- anser-i** *áhl* ganga gæsagang. **anser-o** gæsagangur (hermanni).
- paŝa/o** *per* paŝa (tyrkneskur landstjóri).
- paŝt/i** *áhr* 1 beita (fé). 2 *bib* vera hirðir (e-s). **-ataro** 1 hjörð. 2 sóknarbörn. **-ejo** beitiland, hagi.
- iĝi** bíta gras, vera á beit. **-isto** 1 hirðir. 2 *bib* konungur. **-ista** hjarðmannslegur.
- paŝtel/o** 1 litkrít. 2 litkrítarmynd. **-a** litkríta-; teiknaður með litkrít.
- pat/o** 1 steikarpanna, panna. 2 patt, pattstaða. **-i** *áhl* vera patt. **-kuko** pönnukaka.
- patagon/o** *ldf* Patagóníubúi. **P-io**, **P-ujo** Patagónía.
- Patan/o** *ldf* 1 Patna (borg í Nepal). 2 **p-o** *per* Patani.
- patat/o** = **batato**.
- patel/o** *lfæ* 1 hnéskel. 2 *dýr* olnbogaskel (*Patella*).
- paten/o** 1 *kri* patína. 2 = **glitilo**, **sketilo**.
- patent/o** einkaleyfi. **-i** *áhr* veita einkaleyfi. **-aĵo** hlutur sem hefur fengið einkaleyfi. **-igi** sækja um einkaleyfi. **-nomo** vörumerki.
- paternalism/o** landsföðurhyggja.
- patienc/o** *gra* enskt spínat (*Rumex patientia*).
- patin/o** spanskgræna.
- Patm/o** *ldf* Patmos (eyja í Miðjarðarhafi).
- patogen/a** *líf* sýkingar-, sýki-. **-a mikrobo** sýkill.
- patogenez/o** *læk* uppruni sjúkdóms og þróunarferill.
- patolog/o** *vís* meinafræðingur, sjúkdómafræðingur. **-io** meinafræði, sjúkdómafræði.
- ia** meinafræði-, sjúklegur. **kosmo-io** geimmeinafræði.
- patos/o** ákafi, viðkvæmni, viðhöfn (í orðum eða áherslu).
- patr/o** faðir; frumkvöðull. **la sankta P-o** páfínn. **la P-oj de la Eklezio** *kri* kirkjuféðurnir. **P-onia** faðirvor.
- a** föður-, föðurlegur. **-i** *áhl* vera faðir, vera sem faðir. **-eco** faðerni. **-io**, **-ujo** föðurland, ættjörð, fósturjörð.
- ino** móðir. **P-ino supera** abbadís. **la -ino Naturo** náttúran. **-ina** 1 móður-, móðurlegur.
- 2 *efn* frum-, uppruna-. **-ini** *áhr* vera móðir, vera sem móðir; taka að sér sem móðir. **-ineco** móðerni.
- ologio** kirkjuféðrafræði. **bo-o** tengdafaðir. **bo-ino** tengdamóðir. **duon-o** stjúpi, stjúpfaðir.
- duon-ino** stjúpa, stjúpmóðir. **el-ujigi** útlægja, senda í útlegð; herleiða (Esk. 1:1, Am. 5:27).
- ge-oj** foreldrar. **pra-o** forfaðir; ættfaðir. **bapto-o** 1 guðfaðir, skírnavottur. 2 sá sem skírir skip. **sam-a** samféðra, hálf-. **sam-ina** sammæðra, hálf-. **sam-iano**, **sam-ujano** samlandi. **Di-ino** *kri* Guðsmóðir.

- in-o** móðurafi. –**omortigo** föðurmorð. **sen-a** föðurlaus.
patriark/o *bib* 1 forfaðir, ættfaðir. 2 öldungur. 3 patriarki; yfirbiskup. -**a** ættföðurlegur.
-ejo patriarkaskrifstofa. -**eco** 1 patriarkatign, patriarkadæmi. 2 ættföðurveldi.
patric/o stimpill (á málm). -**i áhr** stimpla (á málm).
patrici/o aðalsmaður, göfugmenni. -**a** aðalborinn; aðalsmanns-.
Patrik/o *per* Patrekur.
patriot/o föðurlandsvinur, ættjarðarvinur. -**a** þjóðrækinn; sprottinn af ættjarðarást.
-ismo þjóðrækni; föðurlandsást, ættjarðarást.
patristik/o *vís* kirkjuféðrafræði.
Patrokl/o *per* Patróklos (vinur Akkillesar).
patrol/o 1 eftirlitssveit, varðflokkur. 2 könnunarsveit. 3 skátaflokkur. -**i áhl** vera á eftirlitsferð.
patron/o 1 verndari. 2 verndardýrlingur, verndargoð. -**a** 1 verndara-. 2 verndardýrlings-.
3 sýnandi lítillæti. -**i áhr** vernda. -**ado** vernd. -**eco** verndarahlutverk.
Paŭ/o *ldf* Pau (borg í Suður-Frakklandi).
Paŭl/o *per* Páll. -**a** 1 (no.) Pála. 2 (lo.) Páls-. -**ano** lærisveinn Páls postula.
-anismo kenning Páls postula. -**ino** Pálína.
Paŭlovnio *gra* keisaratrésætt (*Paulowniaceæ*).
paŭperism/o örbirgð (í landshluta), sveitarþyngsli.
paŭsi *áhr* *vís* 1 taka kalkipappírsafrit af (e-u). 2 líkja eftir (e-u). -**papero** kalkipappír. -**aĵo** kalkipappírsafrit.
paŭti *áhl* skjóta fram vörum, setja á sig stút.
paŭzo þögn, hvíld, hlé, málhvöld. -**i áhl** þagna, hika; hætta (í bili). **sen-e** án afláts. **labor-o** vinnuhlé.
milit-o vopnahlé, nokkurrar stundar friður.
Paŭzani/o *per* Pásanías.
pav/o 1 dýr páfugl, páhani (*Pavo*). 2 montari, montrass. -**i áhl** 1 (um páfugl) þenja út stélið.
2 reigsa, spranga.
pavan/o *inn* pavana (spænskur dans).
pavez/o *sig* lunning á skipi.
Pavi/o *ldf* Pavía (borg á Ítalíu).
pavian/o dýr bavíani, bavían (*Papio*).
pavilon/o 1 skrauttjald. 2 hús garðskáli, laufskáli. 3 hús þakskáli.
pavim/o steinlagning, flór (á stræti). -**i áhr** 1 steinleggja, gera slitlag á. 2 ryðja. -**ero** hella.
-isto steinlagningarmaður, steinleggjari.
Pazifa/o Pasífae (drottning Mínosar, en hana gerði Póseidon brjálaða af girnd til nauts).
pazigrafio *vís* allsherjarskrift (sem er lesin eins á öllum málum, t.d. tölur og nótur).
pean/o *inn* 1 lofsöngur til Apollons. 2 sigurljóð.
pec/o 1 stykki, biti, moli. 2 klæ hluti, partur. 3 sneið. 4 (í taflí) taflmaður. -**eto** spýta; smástykki, ögn.
-etigi mylja. **dis-igi** brjóta sundur, slíta sundur, rífa sundur. **po-a** ákvæðis-. **unu-a** óskiptur. **du-a** tvískiptur.
vic-o varahlutur. **angul-o** kverkjárn, vinkiljárn. **ark-o** miðsóli. **brusto-o** brjóststykki. **buš-o** 1 talpípa.
2 = bušajo. **divers-a** samsettur, margbrotinn. **glit-o** skriðill; renniloki. **pint-o** táhetta. **rond-o** hringlaga sneið.
šir-o rífið stykki. **ten-o** skrúfstykki. **ter-o** lóð, jarðarskiki.
peč/o 1 bik. 2 óheppni. -**a** bik-; bikaður. -**i áhr** bika, tjarga. **ter-o** jarðbik, asfalt.
pečblend/o *efn* bikblend.
pedagog/o 1 uppeldisfræðingur. 2 kennari. -**io** uppeldisfræði.
pedal/o 1 (fót)stig. 2 skemill. 3 pedali. -**i áhl** stíga. **gas-o** bensínjök. **kluč-o** kúplingspedali.
Pedaliacoj *gra* sesamjurtarætt (*Pedaliaceæ*).
pedant/o smásmygill, smámunamaður. -**a** smásmugulegur, hótmyndinn (einkum til að sýna lærdóm sinn).
-eco smámunasemi, smásmygli.
pedel/o 1 háskólaþjónn. 2 kirkjuvörður. 3 réttarþjónn.
pederasti/o sál kynvilla (einkum með unglingspiltum), sveinsþjöllun. -**ulo** kynvillingur (einkum sá sem eltir unglingspiltum).
pediatr/o læk barnalæknir. -**io** barnalækningar, barnalæknisfræði.
pedicel/o *gra* stilkur.
pedik/o *lfæ* dýr lús (*Pediculus*) (= **homlaüso**). -**a** lúsugur. **sen-igi** aflúsa.

- pedikl/o** *lfæ* stilkur.
- pedikular/o** *gra* tröllastakkur (*Pedicularis*).
- pedikur/i** *áhr* snyrta fætur (e-s).
- pedunkl/o** **1** *gra* stilkur. **2** *lfæ* stoð.
- peg/o** *dýr* spæta (*Picus*). **-edoj** spætuætt (*Picidæ*). **-oformaj** spætufluglar (*Piciformes*).
- Pegaz/o** **1** *goð* Pegasus (vængjaður hestur)., skáldfákur. **2** *stj* Pegasus, Vængfákurinn (stjörnumerki).
- Pejpus/o** *ldf* Peipus.
- pejzaĝ/o** **1** landslag. **2** landslagsmynd. **-isto** landslagsmálari.
- pek/i** *áhl* **1** syndga, drýgja synd. **2** brjóta (**kontraŭ** = gegn).
- o** **1** synd. **la sep mortomeritaj -oj** dauðasyndirnar sjö. **fari -ojn** fremja syndir. **2** brot, afbrot.
- a** syndugur, syndsamlegur. **-ado** það að syndga. **-anto, -into, -ulo** syndugur maður.
- eto** smásynd, yfirsjón. **-igi** spilla, afvegaleiða. **ne-iva** ósyndugur, fullkominn. **pra-o** *kri* erfðasyndin.
- sen-a** **1** syndlaus. **2** fullkominn. **sen-igi** veita (e-m) syndalausn, skrifta (e-m).
- pekan/o** *gra* hikkoríhneti (*Carya pecan*).
- pekari/o** *dýr* naflasvín (*Pecari, Tayassu pecari*).
- Pekin/o, Bejĝingo** *ldf* Peking, Beijing (höfuðborg Kína). **-a** peking-. **-a hundo** pekinghundur.
- pekl/i** *áhr* salta, pækilsalta. **-aĵo** sultað efni. **-akvo** pækill.
- peks/i** *vís* (ending í orðasamböndum sem táknar -festing, t.d. **nefro-o** nýrnafesting).
- pekten/o** *dýr* hörpuðiskur (*Pecten*). **Jakoba -o** Jakobsskel (*P. jacobæus*).
- pektin/o** *efn* pektín.
- pektoral/o** *lfæ* brjóstvöðvi.
- pel/i** *áhr* **1** reka. **2** hrekja, elta. **3** neyða. **-adi** *áhr* reka oft, elta oft o.s.frv. **-ado** **1** rekstur. **2** elting. **3** nauðung.
- al-i** *áhr* reka til. **antaŭen-i** *áhr* reka áfram; knýja áfram. **dis-i** *áhr* dreifa, tvístra. **dis-iĝi** dreifast, tvístrast.
- dis-itaro** hinir dreifðu gyðingar. **el-i** *áhr* reka burt, láta burt fara, reka út. **el-o** útrekstur, brottrekstur.
- el-ito** útlagi; brottrekinn maður, útskúfaður maður. **for-i** *áhr* hrinda; hrekja, hafna.
- for-o, for-ado** neitun, höfnun; brottrekstur. **re-i** *áhr* hrinda aftur, hrinda frá sér. **sin-ado** hvöt, tillaðan.
- tra-i** *áhr* reka í gegnum. **lace-i** *áhr* brjóta niður (veitt dýr), veiða til þreytu. **muŝ-ilo** flugnaveifa.
- trud-i** *áhr* neyða, þvinga.
- pelag/a** *lif* úthafs-; uppsjávar-.
- pelarg/o** *læk* húðangur, hörundskröm. **kontraŭ-a vitamino**, níkótínamíð.
- pelargoni/o** *gra* mánabruður, pelargónía (*Pelargonium*).
- pelasg/o** *per* Pelasgi. **-a** pelasgiskur.
- Pele/o** *goð* Peleifur (faðir Akkillesar og maður Þetisar). **-ido** Peleifsson, Akkilles.
- pelerin/o** skikkja, (ermalaus) kápa, slá.
- peletierin/o** *lyf* pelletierín.
- pelikan/o** *dýr* pelíkani (*Pelecanus*). **-oformaj** pelíkanfluglar (*Pelecaniformes*).
- edoj** pelíkanaætt (*Pelecanidæ*).
- Pelion/o** *ldf* Pelíon (fjall). *amasigi -on sur Osson* hlaða Ossu og Pelíon hvoru á annað, þ.e. neyta allra bragða.
- pelmel/o** *nýy* uppþot, uppnám, ringulreið. **-a** ringlaður, á ringulreið. **-e** á ringulreið, á rúi og stúi.
- Peloponez/o** *ldf* Pelopsskagi (á sunnanverðu Grikklandi).
- Pelops/o** *goð* Pelops (sonur Tantalosar).
- pelt/o** **1** skinn, feldur, loðfeldur. **2 = peltaĵo**. **-oj** grunnar á skjaldarmerki. **-a** loðskinns-, loð-.
- e subŝtofito** skinnfóðraður. **-aĵo** loðkápa, pels. **-isto** loðskinnasali, feldskeri.
- pelv/o** **1** mundlaug, þvottaskál. **2** *lfæ* mjaðmagrind. **-a** (mjaðma)grindar-. **-a kavo** grindarhol.
- eto** **1** lítil skál. **2** *lfæ* hol. **rena -eto** nýrnaol. **3** byssupanna. **farba -eto** litaspjald.
- ometrio** *læk* grindarmæling. **lav-o** mundlaug. **lit-o** hægðaskál.
- pemfig/o** *læk* blöðruútpot, blöðrusótt, blöðrubóla.
- pemikan/o** *mat* þurrkæfa, þurrkað og barið kjöt.
- pen/i** *áhl* reyna, reyna á sig, leggja sig í líma, taka nærri sér. **-o** áreynsla, tilraun. **-e** með erfiðismunum.
- adi** *áhl* hafa mikið fyrir, vanda sig. **-ado** vandvirkni, sífelld áreynsla. **-egi** *áhl* kappkosta, strita, þræla.
- egado** strit, beiting, mikil áreynsla. **-ema** iðinn, kostgæfinn. **-iga** erfiður. **-inda** tilvinnandi.
- sen-e** léttilega, auðveldlega.

Penat/oj *goð* Penatar (há Rómverjum, verndarvættir forðabúrsins). *reveni al siaj p-oj* koma heim aftur.
penc/o pence, penny-peningur (fyrir 1971 1/240 úr sterlingspundi, frá 1971 1/100 úr sterlingspundi).
nov-o nýtt pence (frá 1971).

pend/i *áhl* 1 hanga. *-i sur unu fadeno* hanga á hári. 2 svífa. **-ado** henging.
-aĵo eitthvað sem hangir niður, gimsteinaskraut, eyrnalokkur, skúfur o.s.frv.
-igi 1 *tæk* hengja. 2 *bib* krossfesta. **-igilo** *tæk* 1 fjöðrun. 2 = **pendingo**. **-iĝi** festast. **-ingo** gálgi.
-umi *áhr* hengja, lífláta með því að hengja. **-uminda** hengingarverður. **-umindulo** gálgamatúr.
-umilo gálgi. **al-igi** hengja á. **de-i** *áhl mfr* 1 reiða sig (**de** = á), vera háður (**de** = þgf.), hanga (**de** = úr), vera kominn undir (**de** = þgf.). 2 fylgja (**de** = þgf.). **de-a** háður, studdur af öðrum. **de-a propozicio** aukasetning. **de-e de** eftir, samkvæmt. **de-aĵo** allt sem fylgir e-u. **de-eco** ófrelsi, það að vera háður.
el-i *áhl* hanga úti. **el-aĵo** skilti (t.d. á veitingahúsi). **mal-igi** taka niður. **sende-a** óháður, sjálfstæður.
sende-eco sjálfstæði. **super-i** *áhl* vofa yfir; hanga fram yfir. **flug-i** *áhl* svífa.

pendentiv/o *hús* milligerð (hluti hvelfingar).
pendol/o *tæk* 1 hengill, órói, pendúll, dingull. 2 *ípr* róla. **-a** pendúls-. **-i** *áhl* dingla.
sekundo-o *eðl* sekúndupendúll.

Penelop/o *goð* Penelópa (kona Ódysseifs).

peneplan/o *jar* rofslétta.

penetr/i *áhl* 1 læsa sig um, brjótast gegnum. 2 *áhr* þrýsta sér inn (**en** = í). 3 nísta.
4 skilja til hlítar; giska á. **-o**, **-ado** 1 gegnumþrenging, það að brjótast í gegn. 2 skarpskyggni.
-ebla 1 gagnfærilegur. 2 gljúpur. **-ema** 1 sem þrengir sér í gegn. 2 (um hljóð) hvellur. 3 skarpskyggn.
-igi þrýsta inn (**en** = í), þrengja í gegn. **-iĝi** vera grómtekinn; vera sólginn (**de** = í).
ne-ebla ófær, ógagnfærilegur, sem ekki verður farið í gegnum. **tra-i** *áhr* brjótast gegnum; nísta; síast í gegnum.
-iveco *eðl* gagnfærileiki. **inter-i** *áhl* troðast inn, komast inn. **kor-a** hjartsár, nístandi.

penicili/o *gra* myglusveppur (*Penicilium notatum*) (= **penikŝimo**).

penicilin/o *lyf* penisillín. **-oterapio** penisillínsmeðferð.

penik/o 1 pensill; málárabursti. 2 pensilbeiting. 3 = **kvesto**. 4 *bib* klasi (= **grapolo**). **-i** *áhl* pensla.
-eto finn pensill. **-forma** pensillaga. **raz-o** rakbursti, skeggbursti. **-ŝimo** = **penicilio**.

penis/o *lfæ* getnaðarlimur, reður. **-ingo** 1 skapahylki. 2 = **kondomo**. **-ito** *læk* reðurbólga.

pens/i *áhl* 1 hugsa, hyggja. 2 ætla, hafa í huga. **-o** ætlun, hyggja, hugmynd.

-ado hugsun, umhugsun, íhugun. **-ema** hugsandi. **-iga** sem vekur umhugsun.
-isto djúphyggjumaður, hugsuður, vitmaður. **antaŭ-i** *áhr* íhuga fyrir fram, ráðgera fyrir fram.
ek-i *áhl* detta í hug. **el-i** *áhr* hugsa sér, finna upp, uppgötva. **el-o** 1 uppfinning, uppgötvun.
2 skrök, uppspuni. **el-into** uppfinningamaður. **en-a** niðursokkinn. **ne-ebla** óhugsanlegur, óhugsandi.
pri-i *áhr* athuga, hugleiða, íhuga. **pri-ado** íhugun, umhugsun. **pri-ema** aðgætinn, hugsunarsamur.
senpri-a hugsunarlaus. **senpri-eco** hugsunarleysi. **kaŝ-o** leyniástæða. **liber-a** fríhyggju.
liber-ulo fríhyggjumaður. **profund-a** hyggjudjúpur. **trud-o** þráhyggja. **vag-a** utan við sig, í leiðslu.

pense/o *gra* = **trikoloreto**.

pensi/o eftirlaun. *ministro pri la -oj* eftirlaunaráðherra. **-a kotizo** eftirlaunaframlag. **-i** *áhr* veita eftirlaun.
-iĝi vera á eftirlaunum. **-ulo** eftirlaunamaður.

Pensilvani/o *ldf* Pennsylvanía (fylki í Bandaríkjunum).

pension/o gistihús, sumarhótel, matsala (með húsnæði).

pensionat/o heimavistarskóli stúlkna.

pent/i *áhl* iðrast. **-o** iðrun. **-ema** iðrandi. **-igi** láta iðrast. **-ofari** *áhl* gera yfirbót. **-ofaro** yfirbót.

penta/ *vís* grískt forskeyti sem tákna: fimm.

pentagon/o *vís* fimmhyrningur.

Pentagon/o Pentagon (varnarmálaráðuneyti Bandaríkjanna).

pentagram/o fimmodda stjarna.

pentametr/o *ská* fimmiðá (bragarháttur). **-a** fimmmælt.

pentan/o *efn* pentan.

Pentateŭk/o *bib* Fimmbókarit, Mósebækurnar fimm.

Pentekost/o hvítasunna, hvítasunnudagur. **-a** hvítasunnu-. **-ulo** hvítasunnumaður.

Pentezile/o *goð* Pentesílea (drottning skjaldmeyja).

pentod/o *útv* fimmskauta lampi.

- Pentoracoj** *gra* vaðalsætt (*Penthoraceæ*).
pentotal/o *lyf* pentótál.
pentoz/o *efn* pentósi.
pentri/i *áhr* mála. **-a** málunar-, málara-. **-ado** **1** málun. **2** málalalist. **-aĵo** málverk. **-ejo** málavinnustofa.
-inda málandi, myndrænn. **-isto** málari, listmálari. **-arto** málalalist. **pri-i** *áhr* myndskreyta.
re-i *áhr* mála aftur. **mar-aĵo** sjómýnd, sjómálverk. **mor-aĵo** málverk úr hversdagslífinu.
oleo-o, oleo-aĵo olíumálverk.
peon/o *íþr* peð (í skák).
peoni/o *gra* bóndarós (*Pæonia*). **-acoj** bóndarósaætt (*Paeoniaceæ*).
pepi/i *áhl* kvaka, tísta. **-o, -ado** kvak, tíst. **plor-i** *áhl* tísta; væla, skæla.
pepl/o *sag* hringskorið mjaðmastykki (á kjól o.fl.).
peplom/o *nýy* dúnsæng.
pepsin/o *lfæ* pepsín, suflkljúfur.
peptid/o *efn* peptíð, suflungur.
peptidaz/o *efn* peptíðasi, peptíðkljúfur.
peptiz/i *áhr* *vís* breyta í salt.
pepton/o *lfe* peptón. **-izi** peptónísera.
per **1** *mfr* með. **2** *efn* með hjálp, fyrir milligöngu. **3** *í*; út af, vegna. (sem forskeyti) **1** með, með hjálp + merking sagnarinnar, t.d. **-labori** *áhr* (= akiri - laboro) vinna fyrir, vinna inn.
-ludi *áhr* (= gajni - ludo) vinna. **-flati** *áhr* (= atingi - flato) ná (e-u) með smjæðri.
2 á, í, t.d. **-sekunda rapideco** hraði á sekúndu; **-hora salajro** tímakaup. **3** *efn* per-, súper, t.d. **-oksidoj** peroxíð. **-a** milligöngu-. **-e de** með hjálp (e-s), fyrir milligöngu (e-s).
-i **1** *áhl* miðla, vera milligöngumaður. **2** *áhr* dreifa. **3** *áhr* veita. **-ado** miðlun.
-anto umboðsmaður, milligöngumaður; sáttasemjari. **-ilo** tæki, hjálpartæki.
-isto **1** miðlari. **2** hjúskaparmiðlari. **sen-a** beinn, milliliðalaus. **sen-e** beint, rétt. **-forto** ofbeldi.
percept/o *hei* skynjun. **-i** *áhr* skynja. **-aĵo** skyntúlkun. **-ebla** skiljanlegur. **mond-o** heimsmýnd.
Perceval/o *bók* Parsífal.
perĉe/o *dýr* lirfugleypir (*Acerina cernua*).
perĉe/o *inn* mælistöng (lengdarmál, u.þ.b. 5 metrar).
perdi/i *áhr* týna, missa, tapa. **-o** *eðl* missir, tap. **-igi** láta tapa, láta missa, villa. **-iĝi** hverfa, týnast, glatast.
-iĝo glötun. **-ita** týndur, glataður. **dis-i** *áhr* eyða, sóa, sólunda.
perdrik/o *dýr* akurhæna (*Perdix*).
pere/i *áhl* *kri* **1** tortímast, farast, eyðileggjast. **2** glatast. **-o** *kri* **1** dauði. **2** glötun, eyðsla.
-ema, -iva, -onta rotgjarn. **-igi** **1** eyðileggja. **2** deyða, drepa. **3** láta glatast. **-iga** skaðvænn, banvænn.
for-i *áhl* verða afmáður. **ŝip-o** skipbrot.
peren/o *gra* fjörlært blóm. **-i** *áhl* vera fjörlær.
perfekt/a **1** fullkominn, alger. **2** *mfr* liðinn. **-a** **prezenco** núliðin tíð. **-a** **preterito** þáliðin tíð.
-a futuro þáfram tíð. **-e** **1** fullkomlega. **2** algerlega. **-o** *mfr* liðin tíð, lokin tíð. **-aĵo** fullnusta. **-eco** fullkomnun.
-igi **1** fullkomna, fullgera. **2** gera fullkominn. **-iĝi** fullkomna sig, verða fullkominn. **ne-a** ófullkominn.
ne-eco ófullkomnun.
perfid/i *áhr* svikja, bregðast, ljóstra upp. **-o, -aĵo** svik, svikræði; uppljóstur. **-a** ótrúr, sviksamur, svikull.
-ulo svikari. **ŝtat-o** landráð, drottinsvik.
perfor/i *áhr* raufa, gata, holsæra. **-ado** *læk* raufun, götun, holsár.
perfuz/i *áhr* *læk* sprauta inn í bláæð.
Pergam/o **1** *bók* Pergamusvígi, Pergamsborg (vígið í Trójuborg).
2 *sag* Pergamos (fræg borg í Persíu, heitir nú Bergama).
pergamen/o *vís* pergament, bókfell, skinn. **-i** *áhr* láta líta út sem bókfell.
pergol/o *hús* vafningsviðargöng, laufgöng.
perhidrol/o *efn* vetnisperoxíð-upplausn.
periant/o *gra* blómhlíf.
peridot/o *ste* ólivín.
periferi/o *stæ* ferill, ummál, umfar. **-a** *rúm* ferils-, ummáls-.
perifraz/o umritun.
perige/o *stj* jarðnánd (himintungla).
Perigord/o *ldf* Périgord (hérað í Suður-Frakklandi).

- Perigoz/o** *ldf* Périgueux (borg í Suður-Frakklandi).
- periheli/o** *stj* sólnánd.
- perikardi/o** *lfæ* gollurshús, hjartapoki. **-ito** *læk* gollursbólga, gollurshússbólga.
- perikarp/o** *gra* fræskjól.
- Perikl/o** *per* Períkles.
- perikop/o** *inn* lespáttur í Nýja testamentinu.
- perimetr/o** *stæ* ummál, hringferill.
- perine/o** *lfæ* spöng, holdbrú.
- period/o** **1** tímabil, skeið, millibil, lota, sveiflutími. **2** *stj* umferðartími. **3** flókin málgrein.
- a** **1** með jöfnu millibili, sem endurtekst með vissu millibili. **2** með flóknar málgreinar.
- la -a tabelo** *efn* lotukerfið **-aĵo** tímarit. **-eco** tímasveifla. **mal-a** með ójöfnu millibili.
- periostr/o** *lfæ* beinhimna, bast. **-ito** beinhimnubólga, bastbólga.
- peripeti/o** *bók* snögg umskipti (í skáldsögu); úrslitaatriði (í sjónleik); hamingjuskripti.
- peripl/o** hringsigling, umsigling; hafkönnunarferðarlýsing.
- periskop/o** *vís* hringsjá.
- perispirit/o** *trú* hálfefni í spíritisma.
- peristalt/a** *læk* samdrægur.
- peristil/o** *hús* súlnagöng.
- periteci/o** *gra* axhirsla, kimbi.
- peritone/o** *lfæ* lífhimna, skina, kviðarholshimna. **-ito** *læk* holhimnubólga, skinubólga, lífhimnubólga.
- perk/o** *dýr* aborri (*Perca (fluviatilis)*). **-edoj** aborraætt (*Percidæ*). **-oformaj** borrar (*Perciformes*).
- perkal/o** perkel.
- perknopter/o** hrægammur (*Nerphron percnopterus*), skargammur.
- perkol/i** *áhr* sía. **-ado** síun. **-ilo**, **-atoro** síunartæki; sjálfvirk kaffikanna, kaffivél.
- perkut/i** *áhr* **1** slá á. **2** *læk* berja hægt (á hola hluta líkamans). **-ilo** **1** hani (á byssu).
- 2** gúmmihanskar, læknishanskar. **-instrumento** *tón* ásláttarhljóðfæri.
- perl/o** *dýr* **1** perla. **2** gersemi. **3 = bido**. **-a** perlukenndur, perlu-, perluhvítur. **-i** *áhl* perla.
- igi** mynda dropa; gera að perlu. **-igita** perlu-. **-oĉasi**, **-ofiĥi** *áhl* veiða perlur. **-ofiĥisto** perlukafari.
- kultur-o** ræktuð perla.
- perlamot/o** *dýr* perlumóðir. **-a** perlumóðurlegur.
- perlit/o** *tæk* perlusteinn, perlít.
- perlon/o** perlon.
- permalojo** *tæk* nikkeljárn.
- permanent/a** *nýy* stöðugur, óumbreytanlegur.
- permeabl/a** *tæk* gegnumfaranlegur, gljúpur. **-o** *eðl* lekt, segulstuðull, segulsvörunarstuðull.
- absoluta -o** altækur segulstuðull. **relativa -o** afstæður segulstuðull.
- permeanc/o** *eðl* segulleiðni.
- permes/i** *áhr* leyfa,lofa. **-o** leyfi. **-ebla** leyfilegur. **for-i** *áhr* láta frá sér fara. **for-o** **1** orlof, leyfi.
- 2** fararleyfi, brottfararleyfi. **mal-i** *áhr* banna, fyrirbjóða. **mal-o** bann, forboð. **pas-o** fararleyfi, griðabréf.
- permi/o** *jar* perm, perm-tímabilið (síðasta skeið fornlífsaldar).
- permitiv/o** *rtæ* rafstuðull, rafsvörunarstuðull.
- permut/i** *áhr* skipta um; umraða (tölum eða bókstöfum). **-o** skipti, umröðun. **-a** umröðunar-.
- aĵo** *stæ* talnaskipti, bókstafaskipti, breyting á röð. **-ebla** umraðanlegur.
- Pernambuk/o** *inn* Pernambuco (ríki í Brasilíu).
- perni/o** *læk* frostbólga; kuldabólga, kuldapollur.
- pernicioz/a** *læk* illkynjaður, hættulegur. **-a** **anemio** illkynjaður blóðtálnaskortur, blóðhvarf.
- pernis/o = vespobuteo.**
- peroksi/** *efn* peroxí-.
- peron/o** **1** stöðvarstétt, brautarstétt, stétt, hlað. **2** útidyratrappa, dyrapallur.
- perone/o = fibulo.**
- perpendik/a = perpendikulara.**
- perpendikular/a** *vís* þverstæður, lóðréttur, þverbeinn, hornréttur (við e-ð). **-o** þverlína.

- Perpetu/o** *per* Perpetúa.
- Perpinjan/o** *ldf* Perpignan (borg í Frakklandi).
- perpleks/a** ruglaður, ringlaður. **-eco** vandi, vandræði. **-igi** rugla.
- pers/o** Persi. **-a** persneskur. **P-a Golfo** Persaflói. **P-io, P-ujo** Persía.
- Pers/o** *per* Persíus (latneskt skáld).
- Perse/o** **1** *god* Perseifur, Perseos, Perseas (sonur Seifs og Danáu). **2** *stj* Perseus, Perseifur (stjörnumerki).
- Persefon/o** *god* Persefóna (undirheimadrottning).
- persekut/i** *áhr* **1** elta uppi, hundelta. **2** ofsækja, ásækja. **3** lögsækja. **-ado** **1** ofsókn. **2** málsókn, lögsókn.
- anto** **1** ofsóknarmaður, ofsækjandi. **2** eltingarmaður. **3** sakaráberi. **-iĝo** *læk* ofsókn. manio pri **-iĝo** ofsóknaræði.
- isto** sóknaraðili, saksóknari.
- Persepol/o** *sag* Persepólís (forn höfuðborg Persíu).
- persien/o** *hús* rimlatjald, rimlagardína.
- persik/o** *gra* ferskja. **-ujo = persikarbo**. **-arbo** ferskjutré (*Prunus persica*).
- persimon/o** *gra* **1** döðluplóma. **2** döðluplómutré (*Diospyros kaki*).
- persist/i** *áhl* **1** standa fast (**pri, en = á, við**), sitja við sinn keip, þrauka, sýna þolgæði. **2** halda áfram.
- a** *tón* harðfylginn, þrálátur, þrjóskur. **-eco** stöðugleiki, þrái, þrálæti. **-ejo** mótstöðustaður.
- person/o** **1** maður, einstaklingur, manneskja, persóna. **2** *lög* félag. **-a** **1** persónulegur, líkamlegur, einka-.
- 2** *mfr* persónu-. **-e** **1** sjálfur, persónulega. **2** að mínu (þínu, hans o.s.frv.) mati.
- aĵoj** persónulegar upplýsingar. **-aro** **1** starfsmenn, starfsfólk. **2** hlutverkaskrá.
- eco** sál persónuleiki; persónugerð. **-ecigi** *lög* einkenna; miða við einstaklinginn.
- ecigo** miðun við einstaklinga. **-eto** lítil manneskja. **-igi** gera að persónu; klæða holdi og blóði.
- ismo** persónukenning. **-ulo** þekkt persóna. **en-igi** **1** (í leik) leika (e-n).
- 2** koma fram sem (önnur persóna í sviksamlegum tilgangi). **krom-o** aukaaðili, þriðji aðili.
- sen-a** ópersónulegur.
- personal/o** **1** persónufornafn. **2** starfsfólk.
- perspektiv/o** **1** fjarsýni, fjarvídd. **2** útlit. **-e** fjarsýnilega. **sen-a** framavonalaus.
- perspir/i** *áhl* *lfe* svitna. **-ado** sviti, útgufun, húðöndun.
- persvad/i** *áhr* sannfæra, telja á, telja hughvarf. **-o** sannfæring, fortölur. **-a** sannfærandi.
- perturb/i** *áhr* trufla, sturla, ónáða, rugla. **-o** *læk, tæk eðl, útv* óregla, ólag, truflun.
- atmosferaj -oj** truflanir (í útvarpssendingum). **-iĝi** vera truflaður. **sen-igi** *eðl rtæ* losa við truflanir.
- glut-o** *læk* gleypingartruflun. **stomak-o** *læk* magatruflun.
- Peru/o** *ldf* Perú (land í vesturhluta Suður-Ameríku). **-a** perúskur. **-ano** Perúbúi.
- Peruĝ/o** *ldf* Perugia (borg á Ítalíu). **-ano** Perugiamaður.
- peruk/o** hárkolla, gervihár. **-isto** hárkollumeistari.
- pervers/a** rangsnúinn, spilltur, þrár. **-eco** illska, þverúð, þrjóska. **-igi** gera rangsnúinn, spilla.
- ulo** rangsnúinn maður.
- perversio** *læk sál* **1** öfuguggaskapur, öfughneigð, lastahneigð, óeðli. **2** kynvilla. **-ulo** kynvillingur.
- ¹pes/i** *áhr* trú vega, meta. **-o** vigtun. **-ado** vigtun; innvigtun. **-adejo** vigtunarstæði. **-ilo** vog.
- P-ilo** *stj* Vogin (stjörnumerki). **-ileto** lítil vog. **-iltaso** vogarskál, metaskál. **-maŝino** stór vog.
- ne-ebla** óveganlegur. **ne-eblaĵoj** óskilgreinanleg atriði. **pri-i** *áhr* vega, skammta. **anim-ado** *trú* sálavigtun.
- bebo-ilo** barnavog. **leter-ilo** bréfavog.
- ²pes/o** pesó. **-eto** peseti.
- pesari/o** *læk* leghálshetta, leghetta, leghald, leghringur.
- pesimism/o** *hei* bölsýni, svartsýni.
- pesimist/o** bölsýnismaður, svartsýnismaður.
- pest/o** **1** *læk* svart dauði, drepsótt, pest. **2** plága, kvöl. **-a** **1** sótt næmur. **2** (siðferðilega) skaðlegur.
- ulo** maður sem er með pestina. **-odona** pestsmítandi, sótt næmur.
- akvo-o** *gra* vatnapest (*Celodea canadensis*). **stan-o** tinpest.
- pestiĉi/o** *læk* depilblæðingar í húð.
- Peŝavar/o** *ldf* Peshavar (borg í Pakistan).
- pet/i** *áhr* **1** biðja. **-i pardonon** biðja afsökunar. **2** biðja um. **3** biðja að koma, bjóða. **-o** bón, bæn, beiðni.
- adi** *áhr* biðja (oft), þrábiðja. **-adi almozon** beiðast beininga. **-egi** *áhr* biðja mikillega, grátbæna.
- ego** grátbeiðni. **el-i** *áhr* fá með því að biðja, biðja um. **for-i sin** biðja um leyfi, sækja um leyfi.

pro-i *áhr* biðja fyrir (= **pro**). **pro-o** fyrirbæn, forbón. **tro-ema** preytandi, kröfuharður, harðdrægur. **-skribo** bænarskrá, áskorunarskjal. **-veturi** *áhl* ferðast á puttanum. **almoz-i** *áhl* beiðast ölmusu.

plor-i *áhr* sárþæna, grátþæna, ákalla. **trud-i** *áhr* ónáða, þrábiðja.

petal/ *vís* peta- (forskeyti eininga 10¹⁵).

petal/o *gra* krónublað.

petard/o *vís* púðurkerling.

Peterburg/o *inn* Pétursborg (hét Petrógrad 1914–1924 og Leníngrad 1924–1991 en síðan Sankti Pétursborg).

petici/o bænarskjal, áskorunarskjal. **-i** *áhr* krefjast, biðja um.

petiol/o *gra* blaðleggur.

petit/a *-litera* *pre* smáletraður.

petol/i *áhl* vera fjörugur, stökkva, hoppa, bregða á leik, gera grikk, gera að gamni sínu. **-o** gáski.

-a 1 gáskafullur. 2 kerskinn, hrekkjóttur. **-ado** leikur, stökk, hopp.

-ajo gaman, glettni, hrekkjabragð, hrekkur, gletta, ærsl, læti. **-ema** óþekkur, hrekkjóttur.

-ulo hrekkjóttur maður.

petr/o *vís* 1 klettur, steinn. 2 klettluti. **-ologo** bergfræðingur. **-ologio** bergfræði.

Petr/o *per* Pétur.

Petrark/o *per* Petrarca (ítalskt skáld). **-ismo** Petrarca-stíll. **-izi** *áhl* yrkja eftir Petrarca.

petrel/o *dýr* stormsvala (og fleiri fuglar af sæsvöluætt).

petrografi/o = **petrologio**, sjá **petro**.

petrol/o 1 steinolía. 2 olía. **-industrio** olíuþnaður. **-tekniko** olíutækni. **kruda -o** hráolía (= **nafto**). **lampa**

-o = **keroseno**. **-a** **ĝelo** vaselín (= **vazelino**). **-a** **fornelo** olíuvél. **-riĉa** olíumikill. **-dona** olíuhafandi.

-fonto, **-puto** olíulind.

petromiz/o *dýr* steinsuga (*Petromyzon*).

Petroni/o *per* Petróníus.

petrosel/o *gra* steinselja (*Petroselinum*).

krispa -o hrokkinblaða steinselja (*P. crispum*). sléttblaða steinselja (*P. neapolitanum*)

-i *áhr* mat búa steinselju.

petuni/o *gra* tóbakshorn (*Petunia*).

pez/i *áhl* 1 vega, vera á þyngd. 2 vera mikilvægur, hafa áhrif. **atoma -o** atómpungi. **specifa -o** eðlisþyngd.

-o 1 þyngd. 2 mikilvægi, áhrif. **-a** *efn* 1 þungur. 2 áhrifamikill. **-a** **akvo** þungt vatn. **-a** **oleo** = **mazuto**.

-e þunglega; þunglamalega. **-ajo** vog, lóð, þungur hlutur. **-eco** þungi, drungi. **-igi** þyngja. **-ilo** lóð.

-ocentro *eðl* þyngdarpunktur; þungamiðja. **-oforto** aðdráttarafi. **kontraŭ-o** lóð, andvægi, mótvægi.

laŭ-e eftir þyngd. **mal-a** léttur. **mal-e** léttilega. **mal-igi** léttá; auðvelda. **multe-a** mjög þungur.

pli-o umfrámpungi. **super-i** *áhr* vega meira, vera þyngri á metunum. **atom-o** *eðl* atómpungi.

gram-o *eðl* grammabyngd. **egal-o** jafnvægi. **egal-i** *áhr* jafnvætta, vega upp á móti. **kargo-o** *sig* farmþyngd.

muŝ-a í fluguvigt. **nazo-eco** *flu* framþyngd. **plum-a** í fjaðurvigt.

Pfalz/o *ldf* Pfalz (hérað í Suðvestur-Þýskalndi).

pfenig/o pfennig (þýsk mynteining)..

pH *efn* pH. **pH-valoro** pH-gildi, sýrustig.

pi 1 *mfr* pí 16. bókstafur gríska stafrófsins (Π, πϜ). 2 *stæ* pí (π), hlutfallið milli ummáls og þvermáls hrings.

pi/a guðhræddur, guðrækinn, trúrækinn; ræktarsamur. **-e** grandvarlega.

-o, **-eco** rækt, ræktarsemi; guðhræðsla, guðrækni. **-ajo** guðrækið verk. **-igi** verða guðhræddur.

-ulo guðhræddur maður. **mal-a** ræktarlaus, óguðlegur, guðlaus, ótrúrækinn. **mal-o** ræktarleysi.

mal-ajo illvirki (hk). **mal-ulo** illur maður, illvirki (kk). **mal-eco** guðleysi.

Pi/o *per* Píus.

piamatr/o *lfæ* reifar, kult.

pian/o píanó, slagharpa. **-isto** píanóleikari.

pianol/o *vís* sjálfspilandi píanó.

piastr/o pjastrí.

pice/o *gra* greni, grenitré (*Picea*). **blanka -o** hvítgreni (*Picea glauca*). **ordinara -o** rauðgreni (*Picea abies*).

piĉ/o *nýy* 1 kynfæri kvenna, sköp konu. 2 = **pitĉo**.

pied/o *stæ* 1 fótur (neðan við ökla). 2 fótur, neðsti hluti. 3 rætur fjalls. 4 *ská* bragliður. **-a** 1 fót-, fóta-

2 neðsti. **-e** fótgangandi. **-ego** löpp, loppa, hrammur. **-eto** lítill fótur, lítill löpp. **-ingo** *lfæ* tæk ístað.

- artiko** ökkli. - **fingro** tá. -**iri** áhl ganga. -**pinte** á tánum. -**teno** fótfesta.
dek-uloj dýr tífætlingar, tífætlur (*Decapoda*). **du-a** tvífættur. **kvar-e** á fjórum fótum.
kvar-uloj ferfætlingar, ferfætlur. **pseŭdo-o** dýr sýndarfótur, skinfótur. **sen-a** fótalaus. **tri-o** þrífótur.
tri-a þrífóta-. **brak-uloj** dýr armfætlur, armfætlingar (*Brachiopoda*). **bul-o** læk klumbufótur, bægifótur.
ĉeval-o gra hóffífill (= **tusilago**). **kapo-uloj** dýr smokkar (= **cefalopodoj**). **nud-a** berfættur.
palmo-a með sundfit. **plat-a** flatfættur. **rapid-a** frá á fæti, fótlipur. **rem-a** með sundfit.
sek-e þurru fótum. **velur-eto** mjúk löpp (á ketti).
pedestal/o hús fótstallur, súlufótur.
piel/o lfæ nýraskjóða. -**ito** læk nýraskjóðubólga.
Piemont/o ldf Piemonte (norðvestursvæði Ítalíu).
pieris/o dýr kálfiðrildi (*Pieris*) (= **brasikpapilio**).
pierot/o inn fífl, loddari, heimskupétur.
pietat/o ástúð.
pietism/o vís 1 heittrúarstefna, píetismi. 2 = **pietato**.
pietist/o heittrúarmaður, píetisti.
piez/o eðl þrýstieining. -**oelektro** þrýstirafmagn. -**ometro** þrýstimælir.
pig/o dýr skjór (*Pica*). -**a** 1 skjórs-, skjórkenndur. 2 skjóttur. **greka -o** þyrnisvarri (= **lanio**).
mar-o tjaldur (= **hematopo**).
Pigmalion/o per Pygmalion (bróðir Dídóar drottningar Karþagóborgar).
pigme/o goð dvergur; dvergbjöld, kyrpingur.
pigment/o 1 efn litarefni. 2 líf litur (húðar), litdeplun. -**i** áhr lita, litdepla.
pigr/a ská latur. -**o**, -**eco** leti.
piĝin/o inn 1 = **sabiro** blendingsmál. 2 kínversk enska. 3 hrognamál.
piĝam/o náttföt.
pik/i áhr 1 stinga, pikka. 2 erta, æsa. 3 (um frost) deyða, láta kala. -**o** 1 stunga. 2 spaði (í spilum).
-a ertandi; brennandi. -**e** með stungu. -**ado** 1 það að stinga. 2 erting. -**anta** skarpur; kryddaður.
-anteco beiskja, sneiðir, skens. -**ema** ertandi. -**etado** læk náladofi. -**iĝi** vera stunginn.
-ilo broddur, gaddur, þyrnir. **dento-ilo** tannstöngull. -**mortigi** stinga til bana. - **-i** áhl 1 kroppa, þakka.
 2 smástinga, pikka. **al-i** áhr reka gegnum (e-n) og inn í (= **al**). **ek-i** áhr reka harkalega.
el-i áhr stinga (e-ð) úr (= **el**). **en-i** áhr stinga inn. **tra-i** áhr stinga gat á; reka í gegnum. **tra-iĝi** koma gat á.
tra-ilo steikarteinn. **bek-i** áhr kroppa. **korno-i** áhr stinga með horni.
Pikard/o per Píkardíumaður. -**io**, -**ujo** ldf Píkardía, Píkardí (hérað í Norður-Frakklandi).
pikaresk/a bók skelmis-.
piked/o 1 lítið lið, lítil varðsveit, vörður, útvörður. 2 pikket (spil).
pikl/oj mat pikkles, súrsað grænmeti.
piknik/o lautarferð, skógarferð með nesti; máltíð undir berum himni. -**i** áhl borða undir berum himni.
piknometr/o eðl pýknómeter, eðlisþyngdarmælir fyrir vökva.
piko/ vís píkó- (forskeyti eininga 10^{-12}).
pikrat/o efn píkrín. -**a acido** píkrínsýra.
pikril/o efn píkrýl.
piksidi/o gra baukur.
piktogram/o myndskrift.
piktur/o málalalist.
pikul/o = **sonprenilo**.
pil/o vís rafmagnsvirki, straumvaki. -**o de Clark** Clark-rafhlað. -**o de Weston** Weston-staðalhrað.
galvana -o rafhlað. **seka -o** þurrrhlaða. **termoelektra -o** tvinnhlaði. -**aro** rafgeymir.
atom-o kjarnaofn, kjarnakljúfur (= **reaktoro**).
Pilad/o per Pílades.
pilaf/o hrísgrjónaréttur með kjöti.
pilastr/o hús hálfúsula, veggúsula, ferstrend súla. **apog-o** skástoð (við múrvegg).
Pilat/o per Pílatus.
pilĉard/o dýr sardína (*Clupes pilchardus*).
pile/o lfæ portæð. **peri-o** portæð. -**flebito** portæðarbólga, portæðarkvísarbólga.

- pilgrim/i** *áhl* 1 fara pílagrímsferð. 2 fara suður. **-o**, **-ado** pílagrímsferð. **-anto**, **-ulo** pílagrímur.
pilhardo = pilĉardo.
pilier/o *hús* súla (úr steini eða steinsteypu eða stáli) sem á hvílir brú eða bogi, brúarstólpi.
subten-o burðarsúla.
pilk/o knöttur, leiksoppur, bolti. **bazo-o = basbalo**. **akvo-o** sundknattleikur.
korbo-o körfuknattleikur, körfubolti. **man-o** handknattleikur, handbolti. **pied-o** knattspyrna, fótbolti.
ret-o blak.
pilokarpin/o *lyf* pílókarpín.
pilol/o pilla. **suker-o** sykurpilla.
pilon/o 1 dyraskyggni. 2 rafleiðsluturn.
pilor/o *lfæ* portvörður, þarmahlið. **-a** magaports-
pilorio níðstaur, skammarstaur (= **kolono de malhonoro**).
pilot/o 1 hafnsögumaður, leiðsögumaður. 2 flugmaður. **-i** *áhr* 1 hafna (skip), leiðbeina á höfn. 2 stýra (flugvél). **-ado** það að vísa (skipi, flugvél) leið. **-ejo** stýrishús. **-ŝipo** hafnsöguskip.
piment/o *gra* paprika. **-arbo** allrahandatré (*Pimenta officinalis*). **-i** *áhr* krydda með papriku.
pimp/a *nýy* snotur, sætur.
pimpinel/o *gra* akurlilja (*Pimpinella*).
pin/o *gra* fura (*Pinus*), þöll. **blanka -o = Weymouth-pino**. **cembra -o = cembro**.
monta -o fjallafura (*Pinus mugo, P. montana*). **neĝa -o** himalajasedrustré. **nigra -o** svartfura (*Pinus nigra*).
ordinara -o skógarfura (*Pinus silvestris*). **pinastra -o = pinastro**.
Weymouth- -o hvítfura, Weymouth-fura (*Pinus strobo*). **-acoj** þallarætt (*Pinaceæ*).
-aloj sólhlífartrésætt (*Sciadopityaceæ*). **-aro**, **-ejo** furuskógur.
pinakl/o *hús* tindur, þakstallur.
pinakotek/o *vís* málverkasafn.
pinas/o *sig* slúffa, hleypiskúta.
pinastr/o *gra* strandfura (*Pinus pinaster*).
pinat/a *gra* fjaðraður með gagnstæðum smáblöðum.
pinĉ/i *áhr* 1 klípa. 2 reyta, plokka. 3 *tón* leika með fingrunum. 4 *gra* klippa. 5 *sig* (um skip).
-o klip, kreisting. **-ado** *tón* strengjagrip. **-aĵo** ögn, klípa (það sem tekið er milli tveggja fingra).
-ilo *læk tæk* 1 tóng, klemma, naglbítur. **suker-ilo** sykurtóng. **tuk-ilo** klemma, þvottaklemma.
-ileto smátöng. 2 *gra* garðskæri. 3 *dýr* kló (á krabba). **-preno = pinĉaĵo**.
pind/o *inn* hálfpottur, mörk.
Pind/o *ldf* Pindos (fjall í Grikklandi).
Pindar/o *per* Pindaros (forngrískt skáld).
pineal/a *lfæ -a* korpo, **-a glando** heiladingull.
pinen/o *efn* pínen.
pingl/o 1 tituprjónn. 2 hárnál. 3 brjóstnál. 4 *gra* barnnál. **-ego** *sig* kúffunál. **-ujo** nálahús.
-okuseneto prjónakoddi, nálakoddi. **al-i** *áhr* setja upp. **ĉapel-o** hattprjónn. **dent-o** tannstöngull.
friz-o hárrúlla. **har-o** hárnál. **har-a vojturno** kröpp sneyðingsbeygja. **perkut-o** bógur, hani (á byssu).
prem-o teiknibóla (= **piknajlo**).
pingven/o *dýr* mörgæs. **-oj = sfeniskoformaj birdoj**.
pini/o *gra* völsk fura (*Pinus pinea*).
pinikol/o *dýr* krókfinka (*Pinicola*).
pinjon/o 1 *hús* gafl. 2 *tæk* drifhjól.
pint/o 1 oddur, broddur; oddi, rani. 2 nibba; angí; tota. 3 toppur, tindur. **-a** oddhvass. **-i** *áhl* standa fram.
-igi ydda, hvesa. **-iĝi** mjókka til annars enda. **-ingo** járnhólkur, oddbjörg. **-horoj** háumferðartími, annatími.
du-a klofinn, tveggja odda. **tri-a** þriggja odda. **kvin-a** fimm odda, o.s.frv.
multe-a tindóttur, settur mörgum tindum; settur mörgum oddum. **sen-a** sljór. **sen-igi** sljóvga.
akra-a oddhvass. **akso-o** svinglappi, sigurnagli. **mam-o** speni, geirvarta. **sek-o** griffill.
ŝtop-o *tæk* tappi. **-ter-o** höfði. **tur-o** *hús* turnspíra.
pio/o *vís* graftar-. **-baciloj** graftarhnettillur. **-nefrito** graftarbólga í nýra. **-nefrozo** graftarnýra.
-salpingito graftarbólga í legupípu.
pioĉ/o jarðhögg, haki. **-i** *áhr* höggva með haka. **-eto** fjallgöngustafur með haka, broddstafur.
pik-o jarðhögg. **plug-o** hlújárn.

- pioemi/o** læk graftarsótt, blóðígerð.
piogen/a læk graftarvaldandi, graftar-.
pion/o eðl/ píeind. **nul-o** óhlaðin píeind. **plus-o** jákvæð píeind. **minus-o** neikvæð píeind.
pionir/o **1** framvörður, vinnuliðsmaður sem leggur slóðir og byggir víggirðingar á vígvelli. **2** landnemi.
3 brautryðjandi, frumherji, forgöngumaður. **-a** brautryðjanda-. **-eco** brautryðjandastarf.
-aro her framvarðasveit, hermannasveit sem gerir eins og í **1**. **jun-o** æskuliði kommúnista.
piore/o læk graftarkvef, graftarrennsli.
pip/o pípa, reykjarpípa. **akvo-o** vatnspípa. **pac-o** friðarpípa. **stumpo-o** krítarpípa.
pipelin/o = **oleodukto**.
pipet/o efn mælipípa, pípetta.
pipi/o dýr tittlingur (*Anthus*). **arpa -o** trjátittlingur (*Anthus trivialis*).
herbeja -o þúfutittlingur (*Anthus pretensis*). **kampa -o** sandtittlingur (*Anthus campestris*).
Pipin/o per Pepin (faðir Karls mikla).
pipistrel/o dýr dvergleðurblaka (*Pipistrellus*).
pipr/o **1** gra pipar. **kojena -o** rauðpipar. **ruĝa -o** = **papriko**. **2** ísmeygileg frásögn.
-a pipraður; ísmeygilegur. **-i** áhr pipra. **-ujo** **1** piparstaukur. **2** = **piprarbedo**. **-arbedo** piparrunni (*Piper*).
-ujacoj piparætt (*Piperaceæ*).
pips/o vís hæsnakvef, hæsnaveiki.
pir/o gra pera. **-ujo**, **-arbo** perutré (*Pyrus communis*). **-forma** perulaga, perulagaður. **ter-o** jarðpera.
Piram/o goð Pýramos.
piramid/o hús stæ pýramídi, toppstrendingur. **-a** pýramídalagaður, strýtumyndaður.
piramidal/o = **triketro**.
piramidon/o efn pýramídon, amínófenasón.
piran/o efn pýran.
piranj/o dýr píranafiskur (ránfiskur) (*Serrasalmo piraya*).
pirargirit/o silfurglans.
pirat/o **1** sjóræningi, víkingur. **2** þjófur. **-a** **1** sjóræningja-, víkinga-. **2** óleyfilegur.
-i áhl **1** ræna (skip), fara í víking. **2** stela (t.d. ritverki, gefa út án leyfis.
-ado **1** víkingsskapur, sjóræningjastarf, víking, sjórán. **2** ritstuldur, rithnupl, o.þ.l. **-ino** kvenvíkingur.
Pire/o ldf Píreus (höfn Apenu).
Pirene/oj ldf Pýreneafjöll. **-a** Pýrenea-.
piretr/o bún pýretrín (skordýraeitur).
pirgeometr/o veð jarðgeislunarmælir.
pirheliometr/o veð sólargeislunarmælir.
piridil/o efn pýridýl.
piridin/o efn pýridín.
piridoksin/o efn pýridoxín, B6-vítamín.
pirit/o ste **1** brennisteinskís, pýrít, járnbrennisteinn. **2** = **gruzo**.
Pirito/o goð per Peirípóos (Lapípakonungur).
pirol/ vís (í efna- og eðlisfræðilegum orðasamböndum) eld-, elda-, brenni-.
pirofor/a efn eldfimur. **-o** tæk eldfimt efni.
pirofosfat/o efn pýrófosfat. **-a** **acido** pýrófosfatsýra.
pirog/o inn eintrjáningur (bátur).
pirogajl/o efn pýrógallussýra, pýrógallól.
pirokorak/o dýr alpakráka, fjallakráka (*Pyrrhocorax*) (= **montkorvo**).
piroksen/o ste pýroxen.
pirol/o **1** dýr dómpápi (*Pyrrhula*). **2** gra bjöllulilja, klukkublóm, vetrarlilja (íslensk jurt) (*Pyrola*).
3 efn pyrrol. **-acoj** vetrarliljuætt (*Pyrolaceæ*).
piroluzit/o ste brúnsteinn.
piromagnet/a eðl hitasegulumagnaður. **-ismo** hitasegulumagn.
pirometr/o eðl háhitamælir, eldmælir, eirhitamælir.
Piron/o per Pyrrhon (forngrískur heimspekingur). **-ismo** efahyggja.

- pirosulfat/o** *efn* pýrórsúlfat. **-a acido** pýrórbrennisteinssýra.
- pirotartrat/o** *efn* pýrótartrat.
- piroteknik/o** *vís* 1 flugeldatækni, flugeldalist. 2 sprengiefnafræði.
- piroz/o** *læk* brjóstsviði, nábitur.
- Pirr/o** *per* Pyrrhos (Akkillesarson).
- piruet/o** *íbr* tásveifla, hringsnúningur á einum fæti. **-i áhl** tásveiflast.
- pis/i** *áhl* míga, pissa. **-ejo** mígildi. **-poto** koppur, næturgagn. **lit-ado** þvaglát.
- pist/i** *áhr* mylja, steyta. **-ado** staut. **-ajo** mylsna. **-ilo** stautur. **-ujo** mortél. **-omaŝino** stappmylla.
- omiksi** *áhr* mylja (tvö efni) í duft. **dis-i** *áhr* eyðileggja, yfirbuga, bæla niður.
- pistak/o** *gra* 1 græn mandla, pistasía, pistasiuhneti. 2 grænmöndlutré, pistasiutré (*Pistacia*).
vera -o pistasía.
- pistil/o** *gra* fræva.
- pistol/o** 1 skammbýssa. 2 sprauta.
- piŝt/o** *tæk* bulla. **-oringo** stimpilhringur.
- piŝtol/o** *inn* pístóla (mynt).
- Pitagor/o** *per* Pýþagóras. **-ismo** heimspeki Pýþagórasar.
- pitang/o** *gra* brasíliukirsuber. **-arbo** brasíliukirsuberjatré (*Eugenia uniflora*).
- pitĉ/o** *tón* tónhæð. **-normo** stillitónn, kammertónn.
- piteci/o** *dýr* saki-api (*Pithecia*).
- pitek/o** *dýr* api (*Pithecus*).
- pitekantrop/o** *stg* apamaður (*Pithecanthropus*).
- Piterhedo** *ldf* Peterhead (bær í Skotlandi).
- Pitermaricburg/o** *ldf* (fjölmenn borg í Suður-Afríku).
- Piti/o** *inn* Pýþó. **-a** Pýþóískur. **la -a** Pýþía.
- pitiriaz/o** *læk* hreisturkvilli í hörundi, hreisturmygla.
- Pitkarna Insul/o** *ldf* Pitcairn-eyja.
- piton/o** *dýr* risaslanga (*Python*).
- Piton/o** *goð* Pýþon (dreki).
- pitoresk/a** glæsilegur, fallegur.
- Pitosporacoj** *gra* ilmviðarætt (*Pittosporaceæ*).
- Pitsburg/o** *ldf* Pittsburg (iðnaðarborg í Bandaríkjunum).
- pituit/o** kvef.
- pituitari/o** *lfæ* heiladingull. **hiper-ismo**, **hipo-ismo** *læk* dingulvakaóhóf.
- pivot/o** *tæk* sigurnagli; svingtappi, þolinmóður. **-a** snúanlegur. **-i** *áhl* snúast um tappa. **-ego** sveifartappi.
- ingo** þéttidós. **-radiko** stólparót.
- piz/o** *gra* baun, erta (*Pisum*). **ĝardena -o** gulerta (*Pisum sativum*).
- bonodor-o** Imbaunir, ilmertur (*Lathyrus odoratus*). **kampa -o** akurertur (*Pisum arvense*).
- oforma osto** *lfæ* baunarbein. **krak-o** hvellbein.
- Piz/o** *ldf* Písa (borg á Ítalíu).
- pizang/o** *gra* banani.
- Pizistrat/o** *per* Písistratus.
- Pjongjang/o** *ldf* Pjongjang (höfuðborg Norður-Kóreu).
- plac/o** 1 torg. 2 skógarrjóður; teigur. **-eto** pallur. **parad-o** hersýningartorg.
- placeb/o** *læk* óvirkt lyf, lyfleysa.
- placent/o** 1 *lfæ* legkaka, fylgja. 2 *gra* blómbeður. **-a** legköku-, fylgju-. **-uloj** *dýr* fylgjudýr (*Placentalia*).
- plaĉ/i** *áhl* þóknast, geðjast, falla vel. *ŝi -as al mi* mér líst vel á hana.
- a** þægilegur, þóknanlegur, skemmtilegur, ánægjulegur, viðkunnanlegur. **-o** ánægja, mætur.
- ema**, **-ivola** ástleitinn, smjaðrandi. **laŭ-e** að vild, eftir geðþóttu. **mal-i** *áhl* misþóknast, vanþóknast, styggja.
- mal-a** ógeðslegur. **mal-o** óánægja, misþóknun, misþótti. **dio-a** guðlegur. **foto-a** sem ljósmyndavél.
- Plaĉenz/o** *ldf* Piacenza (borg á Ítalíu).
- plad/o** 1 fat, matarfat. 2 réttur (matar). **-eto** undirskál.
- plafon/o** 1 loft (í herbergi). 2 *flu* hámarkshæð. 3 *veð* hámark. **-i** *áhr* 1 koma lofti (í herbergi).
- 2 *flu* ná hámarkshæð.
- plag/o** *bib* plága. **-i** *áhr* valda mannhruni; refsu, eyðileggja, plága, kvelja. **-on al ĝi** skrattinn hafi það.
- plagiat/o** 1 rithvinnaska, ritstuldur. 2 stolið rit. **-i** *áhr* stela úr ritum annarra. **-isto** ritþjófur.
- Plagiogiriacoj** *gra* slímurknaætt (*Plagiogyiaceæ*).
- plagioklaz/o** *ste* plagíóklas.

- plagiostom/oj** *dýr þvermunnar (Plagiostomi).*
- plaĝ/o** baðströnd (einkum í sólarlöndum). **-okostumo** sundbolur, baðföt.
- plak/i** *áhr* vís spónleggja, þekja, húða. **-o**, **-aĵo** þynna, plata (úr málmí eða tré). **fotografa -o** ljósmyndaplata.
- kruco-i** *áhr* leggja saman. **kruc(o)-aĵo** krossviður.
- plan/o** **1** uppdráttur, grunnmynd. **2** ráðagerð, fyrirætlun, áætlun. **3** flötur, svið.
- 4 kvi** upptaka (kvikmyndaratriði). **-i** *áhr* gera uppdrátt að (e-u); áforma, ætla. **-ismo** skipulagningarkenning.
- izi** *áhr* skipuleggja. **-izado** skipulag, skipulagning. **antaŭ-o** frumdráttur, uppkast. **laŭ-e** eftir áætlun.
- hor-o** stundatafla. **urbo-ismo** borgarskipulag. **voj-o** leið, ferðaáætlun.
- pland/o** **1** il. **2** sóli. **-a** iljar-, illægur. **-umo** *tæk* **1** sóli. **2 = planko**. **al-aĵo** innleður (í skóm). **re-umi** *áhr* hálsfóla.
- plane/o** *flu* vængur (á flugvél). **ĉef-o** vængur. **akvo-o** skíði (á flugbát).
- planed/o** *stj* reikistjarna, pláneta. **-a** reikistjörnu-, plánetu-, sem lýtur að plánetu.
- inter-a** (sem er) milli reikistjarna. **-arejo = planetario**.
- planetari/o** *stj* **1** himinvarpi. **2** stjörnuver. **3** sólkerfishermir.
- planimetr/o** *tæk* uppdráttarmælir, flatarmælir.
- planimetri/o** *stæ* flatarmálsfræði.
- plank/o** **1** gólf. **2** gólfefni. **3** botn. **-i** *áhr* leggja gólf í. **argil-o** moldargólf. **krad-o** grindagólf.
- plankton/o** *líf* svif, svifdýr, svifjurt (*Plankton*), frumáta.
- plant/i** *áhr* **1** gróðursetja, planta. **2** setja. **-o** *gra* planta, jurt. **-a** jurta-. **la -a regno** jurtaríkið.
- ado** gróðursetning, plöntun. **-aĵo**, **-itaĵo** ungt tré, nýgróðursett jurt. **-aro** plöntur gróðursettar saman.
- ejo** **1** gróðurreitur, gróðrarstöð, græðireitur. **2** plantekra. **-ido** **1** ung planta. **2** sproti, angi.
- ilo** gróðursetningarteinn. **-isto** plantari; plantekrubóndi. **-ologo** grasafraeðingur.
- anatomio** jurtagerðarfræði. **-fiziologio** plöntulífeðlisfræði, jurtalífeðlisfræði.
- geografio** jurtalandafræði, plöntulandafræði. **-patalogio** plöntumeinafræði.
- en-i** *áhr* **1** gróðursetja; innræta. **2** *læk* flytja. **mal-i** *áhr* grafa upp.
- pri-i** *áhr* gera (t.d. garð). gróðursetja í (**per io** = e-ð). **trans-i** *áhr* **1** umplanta. **2** flytja á nýjan stað. **3** flytja inn.
- plantag/o** *gra* græðisúra (*Plantago*). **-acoj** græðisúruætt (*Plantaginaceæ*).
- akvo-o** græðisúra (*Alisma plantago-aquatica*) (= **plantagalismo**).
- plas/i** *áhr* fjárfesta.
- plasm/o** **1** *lfæ* hvítuvökvi, blóðvökvi. **2** *eðl* plasma. **nukleo-o** *lfe* frymi.
- plasmodi/o** *dýr* mýrakölduvaldur, samfrumungur (*Plasmodium*).
- plast/o** *tæk* plast. **-a** plast-. **-eco** plasteðli. **-igi** plasthúða. **-igilo** *efn* plasthúðunarefni.
- plasti/o** *læk* lýtalækningar. **-a** lýta-. **-a kirurgio** **1 = plastio**. **2** lýtaskurðaðgerð. **-eco** mótanleiki.
- plastik/o** mótunarlist, höggmyndalist.
- plastr/o** *læk* plástur.
- plat/a** **1** flatur. **2** sléttur. **-o** **1** plata. **2** *lfæ* hella, flaga. **3** skífa. **4** *læk* þynna. **5** *rtæ* forskaut.
- aĵo** **1** *ldf* háslétta. **2** slétt leið. **3** *tæk* spjald. **-eco** flatleiki, sléttleiki. **-eto** smáplata; nafnspjald. **-igi** jafna, slétta.
- umo** *flu* snertiflug. **agordo-o** *útv* bylgjuskali. **cifer-o** klukkuskífa, úrskífa. **fajro-o** arinhella. **fermo-o** *tæk* lok.
- hejto-o** suðuhella. **kiras-o** brynplata. **nom-o** nafnskilti, nafnplata. **staci-o** bylgjuskali.
- turno-o** *jár* **1** snúningspallur. **2** plötudiskur. **man-o** lófi. **pied-o** il. **-boato** flatbotnaður bátur. **-fiŝo** flatfiskur.
- germana** plattþýskur, lágbýskur. **-germana lingvo** plattþýska, lágbýska. **-pano** flatbrauð, flatkaka.
- ŝtono = slabo**. **-vergo** strik. **-vermoj** flatormar.
- platale/o** *dýr* skeiðstorkur (*Platalea*).
- platan/o** *gra* platanviður (*Platanus*), hlynur. **-acero** hlynur (*Acer pseudoplatanus*) (= **pseŭdo-platana acero**).
- acoj** platanviðarætt, platanætt (*Platanaceæ*).
- Plata-river/o** *ldf* Rio de la Plata (í Suður-Ameríku).
- Plata-urbo = La-Plato**.
- platband/o** *bún* blómarrönd, blómabeð, mjór borði meðfram blómabeði.
- Plate/o** *sag* Platea (borg í Bóótíu).
- platen/o** *efn* hvítagull, platína (*Pt*) (*frumefni nr. 78*). **-ato** platínat. **klor-ato** klórplatínat.
- klor-ata acido** hexaklórplatínusýra. **-i** *áhr* platínuhúða.
- plates/o** *dýr* skarkoli (*Pleuronectes platessa*).
- platform/o** **1** pallur, stétt. **2** vagnpallur. **3** fallbyssupallur. **4** *jár* (brautar)pallur. **5** stefnuskrá (frambjóðanda).

6 *upp* verkvangur.

platin/o *pre* digull, deigla.

platism/o *lfæ* flesjuvöðvi.

Platon/o *per* Platon, Plató (forngrískur heimspekingur). -a 1 platónskur. 2 andlegur. 3 teóretískur.

-**eca** andlegur. -**ismo** heimspekikening Platon. -**isma** platónskur.

plaüd/i *áhl* gutla, skvampa, busla, skella, níða. -i **per la manoj** klappa saman lófunum.

-a gutlandi, skellandi. -o, -**ado** gutl, skvamp, skvetta. -**ego** brim. -**eto** *læk* skvamp. -**igi** sletta. -**iĝi** slettast.

Plaüt/o *per* Plautus (latneskt leikskáld).

plazi/o *lfe* þroski vefja. **hipo-o** vanþroski vefja. **hiper-o** ofþroski vefja, offjölgun frumna.

pleb/o *sag* alþýða, almúgi, múgur, skríll. -**ano** almúgamaður.

plebiscit/o *lög* þjóðaratkvæði.

pled/i *áhl* verja (mál). -o, -**ado** málsvörn.

-**plegi** *læk* -lömun. **hemi-o** helftarlömun, hálfvista. **para-o** þverlömun, alvista. **oftalmo-o** augnvöðvalömun.

plej *mfr* mest (myndar hástig), *t.d.* la - **granda** sá stærsti. **mal-** minnst. la **mal-granda** sá minnsti.

-**e** að mestu, oftast. (einnig notað sem forskeyti með svipaðri merkingu), *t.d.*

urba -**aĝulo** elsti maðurinn í bænum. -**amato** kærasti. la **P-potenca** Hinn almáttugi.

la **P-potenculo** almáttugur guð. la **P-altulo** Hinn hæsti. la -**sanktejo** hið allraheilagasta.

plejad/o *per* hópur af u.p.b. sjö listamönnum. **P-oj** *stj* Sjöstirnið, Sjöstjarnan (lausþyrping stjarna í Nautinu).

plejd/o *inn* 1 (skoskur) röndóttur dúkur. 2 ullarteppi, ferðateppi.

plejnkant/o Gregorssöngur.

plejstocen/o *jar* pleistósentímabilið, ísöld (= **diluvio**).

pleks/o *lfæ* flækja (tauga).

plekt/i *áhr* flétta, bregða, ríða. -o flétta, fléttingur. -**ado** fléttun, það að flétta, það að ríða.

-**aĵo** körfugerð, tágasmíði, fastofinn borði; vefur. **ĉirkaŭ-i** *áhr* vefja saman, vinda saman, flétta saman, tvinna.

en-i *áhr* snúa saman. **inter-i** *áhr* tvinna saman. **inter-o** flækja, vefur. **kun-i** *áhr* flétta saman.

dis-i, **mal-i** *áhr* rekja upp, rekja sundur. **tra-i** *áhr* blanda saman.

plektr/o *tón* ásláttarnögl. -i *áhl* slá með ásláttarnögl.

plen/a 1 fullur. 2 *lög* fullkominn. -a **noto** heilnóta. -i *áhl* vera fullur. -**e** fyllilega, algjörlega. -**eco** fylli.

-**ega** troðfullur. -**igi** 1 fylla. 2 fullkomna. -**igo**, -**igado** það að fylla, fylling. -**iĝi** fyllast, verða fullur.

-**umi** *áhr* framkvæma, uppfylla, efna, halda (heit). -**umo**, -**umado** efnd, uppfylling. -**umiĝi** rætast.

antaŭ-umi *áhr* framkvæma fyrirfram. **mal-a** tómur, auður. **mal-aĵo** eyða. **mal-igi** tæma. **mal-igo** tæming.

mal-iĝi tæmast, verða auður. **mal-umi** *áhr* ganga á bak (e-s/e-u), bregðast (e-u). **re-igi** fylla aftur.

-**buŝo** munnfylli. -**kreska** fullvaxinn. -**luno** fullt tungl. -**mano** handfylli. **dolor-a**, **doloro-a** kvalafullur.

esprim-a, **esprimo-a** svipmikill; skýr. **fido-a** fullviss. **forto-a** öflugur, styrkur. **hom-a** fullur. **mov-a** fjörugur.

- **a** troðfullur. **ŝton-a** grýttur.

plend/i *áhl* 1 kvarta, kveina. 2 *lög* kæra. -o 1 kvörtun, kveinstafir. 2 kæra, kæruefni. -a kvartandi.

-**anto** ákærandi. -**inda** sorglegur, hörmulegur.

pleonasm/o upptugga, ofþylling (í orðalagi), ofmælgí, málalenging.

plesiosaŭr/o *stg* svaneðla, plesíósárus (*Plesiosaurus*).

plet/o bakki, bollabakki.

pletor/o 1 *læk* blóðríki, blóðgnótt. 2 gnægð.

pleŭr/o *lfæ* brjósthimna. -**ito** *læk* brjósthimnubólga. **seka** -**ito** þurr brjósthimnubólga.

pleŭronekt/o *dýr* koli (*Pleuromectes*). -**edoj** flyðruætt (*Pleuromectidæ*).

plezur/o ánægja, gaman, skemmtun. -a 1 ánægjulegur. 2 skemmti-. -i *áhl* hafa gaman, skemmta sér.

-**igi** fullnægja, þóknast. -**iĝa** skemmtilegur, unaðslegur. -**iĝi** hafa ánægju (**per**, **ĉe** = af).

mal-o óánægja, gremja.

plii/ *mfr* meira (myndar miðstig), *t.d.* - **bone** betur. **ju** - ... **des** - því meir því meir. **mal-** minna.

mal-bone verr, lakar. - **kaj** - meira og meira. - **aŭ mal-**, -**mal-** meira eða minna. - **-ol-unu** nokkrir.

-**a** auka-, til viðbótar. -**e** þar að auki, auk þess, ennfremur.

(einnig notað sem forskeyti með svipaðri merkingu), *t.d.* -**aĝa** eldri. -**bonigo** bót. -**fortiĝi** styrkjast.

-**grandigi** *áhr* stækka. -**multo** meirihluti. -**riĉiĝi** verða ríkari.

-**voli** vilja heldur. -**igi** auka.

- plik/o** *læk* hárfækja (sjúkdómur).
Plini/o *per* Plíníus.
plint/o *hús* 1 súlufótur. 2 fótstallur, sökkull. **planko-o** gólflisti.
pliocen/o *jar* plíósen.
plis/i *áhr* fella, setja fellingu á. **-o, -ajo** felling.
plistocen/o *jar* = **plejstoceno**.
plomb/o *vís* tannfylling. **-i** *áhr* fylla (tönn). **-ado** það að fylla (tönn), tannfylling.
-ajo tannfylling, tannfyllingarefni.
plong/i *áhl* 1 kafa, stinga sér. 2 *flu* (um flugvél) dýfa, steypast.
-obombardi kasta sprengjum úr steypiflugvél.
plor/i *áhl* gráta. **-o, -ado** grátur. **-egi** *áhl* hágráta, gráta hart og ofsalega. **-ema** grátgjarn, grátinn.
-eti *áhl* væla, vola. **ek-i** *áhl* fara að gráta. **pri-i** *áhr* harma. **pri-inda** aumkunarverður, hörmulegur.
plot/o *dýr* skálgi (vatnakarfategund) (*Leuciscus rutilus*).
ploton/o *her* 60 manna (fótgönguliðs)sveit.
ploziv/o *hlj* lokhljóð.
plu/ *mfr* 1 lengur. 2 frammar. **-a** frekari. **-e** lengur; fremur, enn fremur, þar að auki. **-en** lengra.
-ajo framhald. **-igi** lengja, framlengja.
plug/i *áhr* plægja. **-o, -ado** plæging. **-ebla** plægjandi, yrkjandi. **-ejo** akurlendi. **-ilo** plógur. **-ileto** skófla.
el-i *áhr* grafa upp. **tra-i** *áhr* fara í gegnum. **neĝ-ilo** snjóplógur.
pluk/i *áhr* 1 *nýy* reyta, kippa, plokka, tína. 2 *tón* = **pinĉi, plektri**. **-ado** tíningur.
pri-i *áhr* svíkja, hafa af manni fé.
plum/o 1 *dýr* fjöður. 2 fjaðraskúfur. 3 fjaðrapenni. 4 penni. **-a** fiðraður. **-ajo** fiður. **-aro** fjaðrir.
-eto 1 dúnfjöður. 2 *gra* hýjungur. **-igi** fiðrast. **-ingo** pennaskaft. **-ujo** pennastokkur. **sen-igi** plokka.
fonto-o lindarpenni, sjálfblekungur.
plumb/o 1 *efn* blý (*Pb*) (*frumefni nr. 82*). 2 blýsakka. **-a** úr blýi, blý-, blýgrár.
-i *áhr* kanna með löðlínu; búa blýi. **-ajo** blýinnsigli. **-ato** *efn* plúmbat. **-ero** haglaskot. **-ismo** *læk* blýeitrun.
-isto pípulagningamaður. **-ito** *efn* plúmbít. **-erco, -okarbonido** *ste* blýgrýti. **-ogriza** *læk* blýgrár.
sondo-o blýlód, sakka.
plumbago/o 1 *tæk* blý (í blýanti). 2 *gra* blárinni (*Plumbago*). **-acoj** gullintoppuætt (*Plumbaginaceæ*).
plumon/o *nýy* dúnteppi, dúnsæng.
plump/a *nýy* þunglamalegur, klaufalegur.
plumul/o *gra* kímbrum (í plöntufóstri).
plur/aj *vís* nokkrir, margir. **-eco** fjöldi. **-ismo** 1 *lög* skoðanafrelsi. 2 *hei* fjölhyggja. **-obla** margfaldur.
(einkum notað sem forskeyti með svipaðri merkingu), t.d. **-atoma** fjöleinda. **-silaba** fleirkvæður.
plural/o *mfr* fleirtala. **-a** fleirtölu-. **-igi** breyta í fleirtölu.
plus *vís* 1 plús. 2 fyrir ofan frostmark. **-o** afgangur. **-valoro** verðauki.
pluskvamperfekt/o *mfr* páliðin tíð, páfortíð.
pluŝ/o flosdúkur, flos, pluss. **-a** flos-, pluss-, með flosáklæði. **-eca** floslíkur, floskenndur.
Plut/o, Plutoso 1 goð Plútós (grískur guð auðs).
Plutark/o *per* Plútarkos.
plutokrat/o auðvaldsmaður, auðjöfur. **-io** 1 auðmannaveldi. 2 auðvaldsmenn, auðjöfrar.
Pluton/o 1 goð Plútó, Plúton (draugheimadrottinn hjá Grikkjum og Rómverjum). 2 *stj* Plútó (dvergrikistjarna, til 2006 flokkaður sem 9. reikistjarna sólkerfisins). **-a** *jar* glóandi. **-a roko** djúpberg.
plutoni/o *efn* plúton, plútóníum, plútoníum (*Pu*) (*frumefni nr. 94*). **trans-aj elementoj** frumefni handan plútóns.
pluv/o regn, rigning. **-a** regn-, rigningar-. **-i** *áhl* rigna. **-ego** úrhelli, steypiregn. **-ero** regndropi.
-eto skúr, úði. **-igi** 1 láta rigna. 2 láta dynja. **-ujo** vatnsgeymir. **-okvanto** regnmagn, úrkoma.
-ometro regnmælir, úrkomumælir. **pri-i** *áhr* vökva af regni. **nebul-o** úði. **neĝo-o** slydda. **or-o** *gra* gullregn.
pluvi/o *dýr* lóa. **or-o** heiðló, heiðlóa (*Pluvialis apricarius*).
Pluvioz/o *sag* regnmánuður (5. mánuður í almanaki frönsku byltingarinnar, 20. janúar – 18. febrúar).
pneŭ/o *vís* = **pneŭmatiko**.
pneŭm/o *læk* lunga; (óeðlilegt) loft (í líffærum), t.d. **-torako** brjósthol loft, loftbrjóst.
-peritoneo loft í kviðarholi.
pneŭmat/a *vís* eðl loft-, loftþrýsti-, loftknúinn.

pneumatik/o *vís* 1 loftfræði. 2 slanga (á hjóli), hjólbarði, dekk. **-a** 1 loftfræði-; slöngu-. **2 = pneümata.**
vic-o varadekk.

pneumogastr/a *lfæ = vaga.*

pneumokok/o *læk* taksóttarkokkur. **-ozo** taksótt.

pneumon/o *lfæ* (fræðiorð) lunga. **-ito** *læk* lungnabólga. **-ektomio** lungaúrnám.

-okoniozo *læk* lungnaryk, ryklungu. **-ologio** lungnafræði. **-opatio** lungnasjúkdómar.

pneumoni/o = pneūmonito.

Pnompem/o *ldf* Phnom Penh (höfuðborg Kambódíu).

po *mfr* (forsetning) hver, í hvern stað, *t.d. ili ricevis - tri pomoj(n)* þeir fengu þrjú epli hver. (einnig notað með töluorðum sem forskeyti), *t.d. oni pagas - kvindek centimojn por dek vortoj de telegramo* eða *oni pagas kvindek centimojn por - dek vortoj.* **-grande** í stórsölu, í heildsölu, í stórum stíl.

-malgrande í smásölu. **-pece** stykkið, í stykkjum. **-metre** í metratali. **-gute** í dropatali.

-iom = iom post iom. **-granda** heildsölu-. **-malgranda** smásölu-. **-grupa** hóp-.

Po/o = Pado.

Poacoj *gra* grasætt (*Poaceæ*).

pob/o skutpallur (á skipi).

poci/o *læk* inntökulyf, inntökueitur.

poĉli *áhr* mat sjóða (egg) án skurnar. **-ita ovo** blæjuegg.

Pod/o *ldf* Le Puy (borg í Mið-Frakklandi).

podagr/o *læk* þvagsýrugigt, þvagsýruliðbólga (einkum í tábergslíð stóru táar).

-ulo maður sem er veikur vegna þvagsýrugigtar.

podii/o 1 pallur, ræðupallur. 2 *hús* pallstúka.

podicip/o *dýr* sefönd, flórgoði (*Podiceps*) (= **grebo**). **-edoj** goðaætt (*Podicipedíæ*).

podokarp/o *gra* gagnviður (suðrænt sígrænt barrtré) (*Podocarpus*). **-acoj** gagnviðarætt (*Podocarpaceæ*).

Podostemacoj *gra* árutætt (*Podostemaceæ*).

poefag/o = grunþovo.

poem/o kvæði, ljóð.

poent/o 1 (í spilum) slagur, vinningur. 2 (í keppni) stig. **-aro** stigatala, stigafjöldi, stigaupphæð.

el-i *áhr* sigra á stigum.

poet/o skáld, ljóðskáld. **-iko** óðfræði, skáldskaparfræði. **-ino** skáldkona.

poez/o *læk* myndun. **urino-o** þvagmyndun. **ureato-o** þvagefnismyndun.

poezi/o 1 kveðskapur, bundið mál. 2 = **poeziaĵo.** -a skáldlegur, skálda-; skáldskapar-. **-aĵo** ljóð, kveðskapur.

-eco skáldleikur. **sen-a** óskáldlegur, hversdagslegur.

pogrom/o fjöldamorð (einkum gyðinga).

pojn/o 1 *lfæ* úlnliður. 2 líning.

pok/a *ská* = **malmulta.**

pokal/o bikar.

poker/o póker (spil). **-vizaĝo** svipbrigðalaust andlit, pókerfés.

poks/o *læk* bóla. **bova -o** kúabóla.

pol/i *áhr* stæ meta. **inter-i** *áhr* milligilda, finna milligildi á (e-u). **ekster-i** *áhr* útgilda. **ekster-ado** útgildun.

pol/o *per* Pólverji. **-a** pólskur. **P-io, P-ujo, P-lando** *ldf* Pólland. **-igi** gera pólskan.

polajr/o stæ skauthnit, pólnit.

polar/a eðl skauta-, póla-. **-eco** pólung, skautsókn. **-igi** 1 skauta. 2 = **polarizi.**

polarimetr/o eðl pólamælir.

polariz/i *áhr* eðl skauta, póla. **-o** skautun. **magneta -o** segulskautun. **-ilo** skautunarsía.

magneta rotaci-o snúningssegulskautun (einnig **rotacia polarizo magneta**).

polaroid/o *ljó* (myndavél sem framkallar strax eftir að mynd hefur verið tekin).

polder/o *bún* sæland (í Hollandi).

poleks/o *lfæ* þumall, þumalfingur.

polemik/o ritdeila. **-a** sem lýtur að ritdeilum, ádeilu-, ritdeilu-. **-i** *áhl* standa í ritdeilum.

-isto sá sem er óspar á að standa í ritdeilum, ritdeilumaður.

polemoni/o *gra* jakobsstigi (*Polemonium (coeruleum)*). **-acoj** jakobsstigaætt (*Polemoniaceæ*).

polen/o *gra* frjó. **-i** *áhr* frjóvga. **-ado** frjóvgun. **-ero** frjó, frjókorn. **-ujo, -sako** frjópoki.

- polent/o** *mat* maísgrautur.
- poli/** *vís* fjöl-; (í læknisfræði einnig) of mikill, t.d. **-urio** þvagvöxtur, sjúkleg þvagaukning.
- poliandri/o** *dýr* fjölveri.
- poliant/o** *gra* skálprós (*Polianthes*).
- Polibi/o** *per* Pólýbíos.
- polic/o** lögregla. **-a** lögreglu-. **-ano, -isto** lögregluþjónn, lögreglumaður. **-ejo** lögreglustöð.
- estro** lögreglustjóri. **-oficisto** skrifstofumaður á lögreglustöð. **kaŝ-isto** leynilögreglumaður.
- poliedr/o = pluredro.**
- polien/o** *efn* pólýen.
- Polifem/o** *goð* Pólýfemus.
- polifoni/o** *tón* fjölröddun, margröddun, pólýfón. **-a** margraddaður.
- poligal/o** *gra* blávængja (*Polygala*). **-acoj** blávængjuætt (*Polygalaceæ*).
- poligami/o** *dýr* fjölkvæni. **-ulo** fjölkvænismaður.
- poliglot/o** maður sem er jafnvígur á mörg tungumál, maður sem talar mörg tungumál.
- poligon/o 1** *gra* blöðkujurt (*Polygonum*) kornsúra. **2** *gra* bókhveiti (*Fagopyrum sagittatum*).
- 3** *stæ* marghyrningur. **-a** hús marghyrmdur. **-acoj** súruætt (*Polygonaceæ*).
- poligonat/o** *gra* salómónsinnsigli (*Polygonum*) (= **Salomonsigelo**).
- polihet/oj** *dýr* burstoarmar (*Polychæta*).
- poliklinik/o** *læk* lækningastofa (þar sem sjúklingar eru stundaðir ókeypis).
- Polikrat/o** *per* Pólýkratos (harðstjóri í Samos).
- polikromi/o** *vís* marglitun. **-a** marglitaður.
- Poliksen/o** *goð* Polyxena (Príamsdóttir).
- polimer/o** *efn* fjölliða, fjölefnungur. **-a** fjölliðaður. **-io** fjölliðun.
- Polimni/o** *goð* Pólýhymnía (gyðja hinna helgu lofsöngva hjá Forngríkkjum).
- polimorf/a** *efn* ste fjölmótaður.
- Polinezi/o** *ldf* Pólýnesía. **-a** pólýnesískur. **-ano** Pólýnesíumaður, Pólýnesíubúi.
- Polinik/o** *goð* *per* Pólýneikes.
- polinom/o** *stæ* liðastærð (í algebru). **-a** margliðu-.
- polinukle/a** *lfæ -a celo* fjölkjarnafruma.
- polio/** (í læknisfræðilegum orðasamböndum) heilagrána-, mænu-, t.d. **-encefalito** heilagránabólga.
- mjelito** mænusótt, mænuveiki, lömunarveiki (= **infana paralizo**).
- polip/o 1** *dýr* fjölfætla, polýp. **2** *læk* beræxli, stilkæxli. **-ozo** *læk* stilkæxlasýki, stilkæxlamergö.
- polipodi/o** *gra* sæturót (*Polypodium*); köldugras (*Polypodium vulgare*).
- acoj** köldugrasætt, tófugrasætt (*Polypodiaceæ*). **-alaj** héraburknaætt (*Davalliaceæ*).
- polipor/o** *gra -acoj = porofungoj.*
- polipter/o** *dýr* bíkir (*Polypterus senegalisis*).
- poliptik/o 1** *fag* fjölþætt mynd. **2** *sag* landeignaskrá.
- polis/o** ábyrgðarskírteini, tryggingarskírteini. **-ulo** (tryggingar)skírteinishafi.
- krom-o** tryggingarskírteinisviðbót.
- polisindet/o** fjöltengdar samhliða setningar.
- polistik/o** *gra* skjaldburkni (*Polystichum*).
- politeism/o** *trú* fjölgyði, fjölgyðistrú.
- politeist/o** *vís* fjölgyðistrúarmaður, fjölgyðismaður.
- politeknik/o** fjöllistaskóli, verkfræðiskóli.
- politik/o** *vís* **1** stjórnsmál, pólitík. **2** stjórnarstefna, stjórnaraðferð.
- a 1** stjórnsmála-, stjórnsmálalegur, stjórnfræðilegur. **2** pólitískur. **-a ekonomio** hagfræði.
- a geografio** pólitísk landafræði. **-i áhl** tala um stjórnsmál; blanda sér í pólitík.
- isto** stjórnsmálamaður, pólitíkus.
- politur/i** *áhr tæk* bera gljákvöðu á.
- polk/o** polki.
- polm/o** *lfæ* **1** lófi, lúka, gaupn. **2** þverhandarbreidd. **-a** handar-, lófa-. **-oludo** handknattleikur.
- polo/o** póló (= **maleopilko**).
- polonez/o** pólonesa, pólskur dans.
- poloni/o** *efn* póloníum, pólon, póloníum (*Po*) (*frumefni nr. 84*).
- Poloni/o** *per* Póloníus.

- polp/o** *dýr* (áttfættur) smokkfiskur (*Polypus*).
- Poltav/o** *ldf* Poltava (borg í Úkraínu).
- poltron/o** *nýy* raggeit. -a ragur.
- poluci/o** **1** *læk* sáðfall. **2** *tæk* mengun.
- Poluks/o** **1** *goð* Pólýdevkes, Pollux. **2** *stj* Pollux (stjarnan β í Tvíburunum).
- polur/o** gljái; fægilögur. -i *áhr* **1** fága, fægja, pússa. **2** siða, mennta. **ne-ita** ósiðaður.
- ilo gljááburður, gljái. **mal-i** *áhr* taka gljáa af.
- polus/o** *stj* *stæ* *ldf* *eðl* heimskaut, skaut, póll. -a *stj* heimskauts-, heimskauta-.
- a **koordinatsistemo** pólhnitakerfi. **P-a Stelo** Pólstjarnan (stjarnan α í Litlabirni). -**eco** *eðl* póllun.
- igi** póla. **ĉirkaŭ-a** heimskauta-, sem er um (mest allt) heimskautasvæðið. **du-a** tvípólaður, tvískauta.
- du-o** *eðl* *raf* tvískaut, tvípóll (= **dipolo**). **kvar-o** tvígáttungur, fjórþóll. **trans-a** yfir heimskautið.
- polv/o** ryk, duft. **kosma -o** geimryk. **2** mold, leir. -a rykugur, rykfallinn. -**ero** rykkorn, duftkorn.
- eto** smáduft. -**igi** mylja. (**dis**)-**iĝi** verða að dufti. -**ujo** sorpspaði. -**ometro** veð duftmælir.
- sen-igi** þurrka (ryk) af (e-u). **karbo-o** kolaryk. **seg-o** sag. **or-o** gullduft.
- pom/o** *gra* *goð* epli. **la -o de la okulo** augasteinninn. -**o de malakordo** þrætuepli (gulleplið sem Eris varpaði inn í veislusal Peleifs). **gorĝa -o** *lfæ* barkakýli. -a epla-. -**a vino** eplavín.
- ujo** **1** eplakarfa. **2** eplatré. -**acoj** *gra* apaldursætt (*Pomaceæ*). -**arbo** eplatré, apaldur (*Malus*).
- ologo** ávaxtafræðingur. -**ologio** ávaxtafræði, ávaxtarækt. **adam-o** barkakýli. **desert-o** ætiepli.
- ter-o** *gra* jarðepli, kartafla (*Solanum tuberosum*).
- pomad/o** pómaði, hörundssmyrsl, hársmyrsl. -i *áhr* smyrja með pómaði.
- pomel/o** *tæk* **1** sverðklót. **2** hnakknef. **3** = **grapfrukto**.
- pomer/o** íbúi í Pommern. **P-io, P-ujo** *ldf* Pommern (hérað í Póllandi, fyrrum hluti Prússlands).
- hundo** = **ŝpico**.
- pomp/o** viðhöfn, dýrðir, íburður. -a stórkostlegur, mikilfenglegur, ljómandi, íburðarmikill.
- i *áhl* skína, vera ljómandi.
- Pompe/o** *per* Pompeius.
- Pompej/o** *vís* Pompei (forn borg á Ítalíu). -a frá Pompei.
- ponard/o** rýtingur. -i *áhr* stinga. -**ego** (riddara)spjót.
- Ponci/o** *per* Pontíus.
- ponĉ/o** *inn* slá, axlaskjól, herðaskjól.
- pone/o** *dýr* smáhestur (með langt hár).
- pont/o** *rtæ* *efn* **1** brú. **2** bryggja. **3** *sig* brú, stjórnþallur (= **komandejo**). **4** *lfæ* heilabru. **5** *klæ* buxnaloka.
- eto** *tæk* **1** lítil brú, göngubrú. **2** landgöngubrú. **3** gikkhlíf. **3** stóll (á strengjahljóðfæri).
- isto** brúargerðarmaður. **super-i** *áhr*, **trans-i** *áhr* brúa. **aer-o** loftbrú. **baskul-o** vængjabrú. **flos-o** flotbrú.
- fosto-o** súlnabru. **lev-o** vindubrú. **mezur-o** *rtæ* mælibru. **pendo-o** hengibrú. **ŝnur-o** kaðalbrú. **val-o** dalbrú.
- Pont/o** Pontus (fornt konungsríki sunnan Svartahafs). - **-Eŭkseno** Svartahaf (í fornöld).
- Pontederiacoj** *gra* vatnagoðaætt (*Pontederiaceæ*).
- pontifik/o** **1** *sag* (há Rómverjum) prestur. **2** *kaþ* biskup, yfirprestur. -a biskups-. **ĉef-o** **1** æðsti prestur. **2** *kaþ* páfi.
- Pontin/aj marĉoj** *ldf* Pontínusmýrar, Pontínusfen.
- ponton/o** flothylki.
- pop/o** grísk-kaþólskur prestur (einkum í slavneskum löndum).
- popl/o** *gra* ösp (*Populus*).
- poplin/o** poplín.
- poplit/o** *lfæ* hnésbót. -a hnésbótar-.
- popol/o** **1** þjóð, lýður. **2** alþýða, almenningur. **3** *bib* heiðingi. -a alþjóðar-, almennur, alþýðu-, þjóðar-.
- i *áhr* byggja að fólki. -**aĉo** skríll, ruslaralýður, ríll. -**eto** lítil þjóð. -**ismo** bók sveitalífsskaldskapur.
- sen-igi** eyða að íbúum.
- populaci/o** *töl* íbúatala, þýði.
- popular/a** **1** alþýðlegur. **2** vinsæll. -**eco** **1** alþýðleiki. **2** vinsældir.
- igi** **1** gera alþýðlegan; breiða út meðal alþýðu. **2** gera vinsælan. **ne-a** óvinsæll; ókunnur.
- por** *mfr* **1** (um tilgang, stefnu á o.þ.u.l.) til. **2** fyrir, handa. **3** (með nafnhætti) til þess að; að.
- 4** (= **rilate al**) vegna. **5** (um komandi tíma) á. - **ĉiam** fyrir fullt og allt. - **poste** seinna. - **antaŭe** aftur fyrir sig.
- **eterne** að eilífu. - **tiel diri** svo að segja. **kesto** - **karbo** kassi fyrir kol, kassi undir kol.

- **ke** til þess að (með aukasetningu). **por** er einnig notað sem forskeyti í merkingu **1** og **5**, *t.d.*
- **vivaĵo** viðurværi. -**ĉiama** eilífur. -**tempa** stundar-, skammvinnur.
- por/o** **1** *lfæ* svitahola. **2** smáhola. -**a** gljúpur, holóttur. -**eco** gljúpleiki, groppa. -**oplenigilo** spartl.
- porcelan/o** postulín. -**aĵo** postulínsvörur.
- porci/o** **1** hluti. **2** skammtur. -**umi** *áhr* skammta.
- porĉ/o** = **antaŭpordo**.
- pord/o** **1** *hlið*; *veggop*. **2** *hurð*; *dyr*. **3** *lfæ* (*líkamsfræði*) *port*. **hepata -o** *lifrarport*. -**a** **1** *dyra-*; *hlið-*. **2** *lfæ* *port-*. -**ego** **1** *hlið*; *borgarhlið*. **2** máttur. **la Plejalta P-ego** (*fornl.*) Tyrkjastjórn. -**eto** hálfhurð.
- isto** *dyravörður*, *húsvörður*. -**istejo** *dyravarðarbústaður*. -**istino** *dyravarðarfrú*, *húsvarðarfrú*.
- oferme** fyrir luktum dyrum. **antaŭ-o** *anddyri*, *fordyri*. **ĉef-o** *framdyr*, *aðaldyr*. **fenestro-o** *glerhurð*.
- ferdek-o** *sig* *lúkugat*. **klap-o** *hlemmur*, *hleri* (á lofti eða gólfi). **latis-o** *grindahurð*. **strat-o** *framdyr*, *götudyr*. **sving-o** *hverfidyr*. **ŝov-o** *rennihurð*.
- pore/o** *gra* *púrra*, *blaðlaukur* (*Allium porrum*).
- porfir/o** *ste* *sag* *dílagrjót*. -**izi** *áhr* *lyf* *mylja* *mjög* *smátt*, *steyta*.
- poriĝ/o** *mat* *hafragrautur*, *grjónagrautur*.
- pork/o** *dýr* *mat* *svín* (*Sus domesticus*). **sovaĝa -o** = **apro**. -**a** **1** *svína-*. **2** *sóðalegur*, *óhrein*.
- aĵo** *svínakjöt*. -**aĵisto** *svínakjötssali*. -**ejo** *svínastía*; *svínabú*. -**ido** *grís*. -**ino** *gylta*, *sýr*. -**isto** *svínahirðir*.
- vir-o** *göltur*. **mar-o** *hnísa*. **suĉ-ido** *spengrís*.
- pornograf/o** *klámritahöfundur*. -**io** *sorprít*, *klámrit*.
- port/i** *áhr* *fja* *útv* **1** *bera*. **2** *fara* *með* (e-ð). **3** *vera* í (*fötum*). **sin -i** *svífa*.
- ado** *það* *að* *bera*; *það* *að* *vera* í; *flutningur*. -**aĵo** *burður*. -**anto** *efn* *undirstaða*, *undirlag* (= **substrato**).
- ebla** *flytjanlegur*; *ferða-*; *berandi*. -**ebla tajpilo** *ferðaritvél*. -**ebla televid-aparato** *ferðasjónvarpstæki*.
- iĝi** *berast*, *vera* *borinn*. -**ilo** *flutningstæki*; *börur*, *sjúkrabörur*; *fatahengi*; *geymir*. -**isto** *burðarmaður*.
- opago** *flutningsgjald*. **al-i** *áhr* *færa*, *koma* *með*. **dis-i** *áhr* *úthluta*, *dreifa*. **el-i** *áhr* **1** *bera* *út*, *færa* *út*, *flytja* *út*. **2** *þola*, *bera* *af*. **en-i** *áhr* *skila*; *flytja* *inn*. **for-i** *áhr* *flytja* *burt*, *taka* *burtu*, *nema* *burtu*. **kun-i** *áhr* **1** *taka* *með* *sér*. **2** *safna* *saman*. **neel-ebla** *óbærilegur*, *ópolandi*. **preter-iĝi** *vera* *borinn* *framhá*. **sub-i** *áhr* *hús* *styðja*, *bera* *uppi*. **trael-i** *áhr* *þola* *allt* *til* *enda*. **trans-i** *áhr* *flytja*, *flytja* *til*. **trans-o** *upphæð* *flutt* *áfram*.
- Port/o** (í staðanöfnum) *höfn*. -**o** *Porto* (*hafnarborg* í *Portúgal*). - **-Arturo** *Port Arthur* (nú *Liushun*, í *Kína*). - **-Saido** *Port Said* (*hafnarborg* í *Egyptalandi*). - **-Venero** *Port-Vendres* (*hafnarbær* í *Frakklandi*).
- portal/o** **1** *hús* *skrauthlið*, *aðalhlið*. **2** *upp* *vefgátt*. -**ejo** *upp* *vefgátta* *setur*.
- portepe/o** *sverðfetill*.
- porter/o** *dökkbjór*.
- portik/o** *hús* *hei* *súlnagöng* (með *þaki* *yfir*).
- Portland/o** *ldf* **1** *Portland* (*borg* í *Oregon*). **2** *Portland* (*borg* í *Maine*). **3** *Portland* (*skagi* í *Englandi*).
- a cemento** *portlandsement*. -**a etaĝo** *portlandlag*.
- Porto-Rik/o** *ldf* *Púertó Ríkó*. -**a** *púertóríkóskur*. -**ano** *Púertóríkani*.
- portret/o** **1** *mynd*, *andlitsmynd*. **2** *bók* *mannlýsing*. -**i** *áhr* **1** *mála* *mynd* *af* (e-m). **2** *lýsa*.
- isto** *andlitsmyndamálari*. **mem-o** *sjálfsmynd*. -**ado** *andlitsmyndagerðarlist*.
- portugal/o** *Portúgali*. -**a** *portúgalskur*. **P-io**, **P-ujo** *ldf* *Portúgal*.
- portulak/o** *gra* *fingrablaðka*, *portulakka* (*Portulaca*). -**acoj** *súpugullsætt* (*Portulacaceæ*).
- posed/i** *áhr* **1** *eiga* **2** = **havi**. -**o** *eign*, *það* *að* *eiga*. -**a** *mfr* *eignar-*, *eignarlegur*.
- a pronomo** *eignarforanafn* (= **posesivo**). -**aĵo** *eign*, *það* *sem* *átt* *er*. -**anto** *eigandi*. -**ema** *fengsamur*.
- rajto** *eignarréttur*. **ek-i** *áhr* *taka* *við*. **kun-anto** *sameiginlegur* *eigandi*, *sameigandi*. **sen-iĝi** *svipta* (e-n) *eign*.
- posesiv/o** *mfr* *eignarforanafn*.
- post** *mfr* **1** *eftir*, *á* *eftir*. **2** *fyrir* *aftan*, *bak* *við*. **iom - iom** *smátt* *og* *smátt*, *við* *og* *við*. **de -**, **de-** *síðan*.
- kiam** *eftir* *að*. -**a** *seinni*. -**e** *seinna*, *á* *eftir*, *svo*. -**en** *aftur* *á* *bak*. -**o** **1** *afturhluti*; *bakflötur*. **2** *afturhlið*.
- aĵo** **1** *afturhluti*. **2** *bakhluti*, *botn*, *rass*, *bossi*, *sitjandi*. -**eniĝi** = **retropaŝi**. -**eulo** *eftirkomandi*.
- iĝi** *dragast* *aftur* *úr*. -**iĝanto** *drollari*. -**umo** *afturhluti* (*byssu*).
- Post** er einnig notað sem forskeyti, *t.d.* -**kolero** *illgirni*, *hefnigirni*. -**kuri** *áhr* *elta*. -**remilo** *afturár*.
- signo** *spor*; *verksummerki*. -**sopiro** *söknuður*, *eftirsjá*. -**restaĵo** *leifar*.
- postament/o** = **pedestalo**.

- posten/o** 1 varðstaða, varðstöð. 2 staða. -i *áhl* vera á verði. -igi setja (vörð), skipa (vörð).
- postiĉ/o** tilbúinn hlutur, falsaður hlutur. -a falsaður, tilbúinn.
- postiljon/o** 1 póstsveinn. 2 ekill, póstekill.
- postpozici/o** *mfr* eftirsetning.
- postulli** *áhr* 1 krefjast. 2 heimta. -o 1 krafa. 2 þörf, heimting. 3 *hag* eftirspurn, krafa.
- adi *áhr* spyrja eftir, krefjast. -ado eftirspurn, krafa. -ateco eftirspurn. -ema kröfuharður; heimtufrekur.
- de-i *áhr* krefja. kontraŭ-o lög gagnkrafa. ne-ema eftirlátur, mildur, vægur, vorkunnlátur.
- re-i *áhr* heimta aftur.
- postulat/o** *hei* frumhæfing, staðhæfing. -i *áhr* frumhæfa, staðhæfa.
- poŝ/o** 1 vasi. 2 *íþr* (á knattborði) vasi, poki. 3 *jar* pyttur, gat. 4 *her* hópur. 5 budda.
- rezista** -o einangraður viðnámshópur. -a örlítill; vasa-, vasabrots-. -a tranĉilo vasahnífur. -besto pokadýr.
- el-igi borga út, greiða. en-igi stinga í vasa sinn.
- poŝt/o** *sag* póstur, póstvagn. -a póst-. -e með miklum hraða, á fleygiferð.
- i *áhr* setja í póstin, láta í póst, póstleggja. -aĵo póstur (e-ð sent með póstþjónustu).
- estro *sag* póstmeistari. -isto póstur, póstþjónn, bréfberi. -kesto póstkassi. -marko frímerki.
- oficejo póstur, pósthús, póststofa. -repage með póströfu. -restante með biðpósti, verður sótt.
- Universala -unuiĝo** Alþjóðapóstsambandið. aer-e flugleiðis. rapid-e með hraðpósti.
- pot/o** pottur, ker, krukka, brúsi. -aĵo leirker. -aro pottar og pönnur. -isto leirkerasmiður.
- krevintaĵo, -peco leirkersbrot. en-igi setja í pott. akvo-o vatnskanna. flor-o blómapottur.
- kuir-o suðupottur. miks-o 1 hræigrautur. 2 syrpa. pis-o koppur, næturgagn. plen-o pottur (af e-u).
- ter-o leirker. viando-o suðupottur.
- Potamogetonacoj** *gra* nykruætt (*Potamogetonaceæ*).
- potas/o** *efn* pottaska. kaŭstika -o brennikalí.
- potenc/o** 1 *stæ* veldi, vald. 2 magn, afl. 3 máttur; áhrif. -a 1 máttugur. 2 voldugur. 3 öflugur; sterkur.
- i *áhr* 1 ráða yfir, drottna yfir. 2 *stæ* setja veldisvísi við. -ado yfirdrottun, yfirráð. -ato *stæ* veldistala.
- iĝi verða máttugur, verða voldugur. -ulo valdhafi, drottari, póntíntí. Plej-a almáttugur.
- sen-a óstyrkur, vanmáttugur, máttlaus, afllaus.
- potencial/o** 1 *eðl* = tensio, tensifalo. 2 megin, megn. magneta -o segulmætti.
- norma** -o elektrokemia staðalrafefnamætti. -a *hei* hugsanlegur.
- potenciometr/o** *eðl* *rtæ* kraftmælir.
- potentil/o** *gra* mura (*Potentilla*).
- potern/o** *hús* bakdyr; bakhlið (á kastala).
- Pott/o** *per* Pott.
- poŭp/o** = pobo.
- povli** *áhr* 1 geta, megna. 2 mega. -o 1 geta, hæfileiki. 2 *tæk* *eðl* *vél* *ljó* afl, orka. 3 vald. -ado geta.
- ne-ado vanmáttur; getuleysi, hæfileikaskortur. -umo afl; orka. ĉio-a almáttugur.
- sen-a getulaus, máttlaus, aflaus, vanfær. aĉet-o kaupmáttur. ĉeval-o *eðl* hestafl. sci-i, -oscii *áhr* kunna.
- ne -i ne geta ekki látið vera.
- povr/a** *ská* aumkunarverður, aumlegur, aumingjalegur. -ulo aumingi.
- pozli** *áhl* 1 setja sig í stellingar, stilla sér upp. 2 þykjast vera. -o stelling. -ejo upptökusvæði, sviðsmynd.
- ema tilgerðarlegur. -isto fyrirmynd.
- pozici/o** 1 *her* lega staðar. 2 *ská* staða. 3 *hlj* stelling. -a *læk* stöðu-. ŝlosil-o *her* áhrifamikil staða, lykilstaða.
- Pozidon/o, Posejdon/o** *god* Póseidon, Posidon (sjávarguð Grikkja).
- Pozidoniacoj** *gra* margoðaætt (*Posidoniaceæ*).
- pozitiv/a** *stæ* *rtæ* *eðlstj* 1 jákvæður. 2 raunverulegur. 3 pósitoifur. 4 frumstigs-. 5 *ljó* litréttur.
- o 1 *mfr* frumstig. 2 *ljó* litrétt mynd. -ismo *hei* pósitoífismi, raunspeki, raunhyggja.
- isto raunspekingur, raunhyggjumaður.
- poziton/o** *eðl* jáeind, jákvæð rafeind, pósitoína.
- pral** *mfr* forn-, frum-. -avo langafi. -avino langamma. -nevo sonur bróðursonar, sonur systursonar.
- nepo sonarbarnabarn, niðji. -patro forfaðir. -filo afkomandi, niðji. -arbaro frumskógur.
- P-eksplodo** *stj* Miklihvellur. -historio fornaldarsaga. -homo fornmaður. -tempo fyrri dagar. -tipo frummynd. -a forsögulegur, frumlegur. -ulo frummaður; ættfaðir.
- Prag/o** *laf* Prag (höfuðborg Tékklands). -a frá Prag, í Prag. -ano Pragbúi.
- pragmat/a** *hei* röklegur. -ismo notahyggja.
- Prah/a** = Prago.

- prajm/o** *her* hvellhetta. **-i áhr** leggja hvellhettu á.
- prakrit/o** *vís* prakrit.
- Praksitel/o** *per* Praxíteles.
- praktik/o** *umf* **1** framkvæmd, iðkun, verk, starf. **2** raunveruleiki, reynd. **3** siglingaleyfi, brottfaraleyfi (skips). **-a 1** framkvæmdar-. **2** raunverulegur. **3** hentugur, haganlegur. **4** hagsýnn, hagvirkur, praktískur.
- i áhr 1** framkvæma, gera. **2** starfa, starfa að. **-anta kuracisto** lækni með lækningastofu.
- i kiel kuracisto** hafa lækningastofu. **-ado** starfsemi; starfsreynsla. **-eco** framkvæmileiki.
- emo** gagnsemi, hagsýni. **-isto** starfandi lækni; starfandi lögmaður. **ne-a** óframkvæmanlegur, óviðráðanlegur.
- pralin/o** *mat* mandla brennd í sykri, konfektmoli.
- pram/o** prammi, ferja. **-i áhr** ferja. **-isto** ferjumaður. **-ŝipo** ferja (stór).
- pranci/i** *áhl nýy 1* þrjóna (um hest). **2** ganga reigingslega; láta reigingslega.
- prav/a 1** sem hefur rétt fyrir sér, sem fer með rétt mál. **2** réttur. **-e** réttlætanlega. **-o** réttleiki, ráðvendni.
- i áhl** hafa rétt fyrir sér, fara með rétt mál. **-eco** réttleiki. **-igi** réttlæta, gera sannan, sanna.
- iĝi** reynast sannur; verða réttlættur. **-iĝo** réttlæting. **mal-a 1** rangur. **2** óréttlátur; óverjandi.
- mal-i áhl** hafa rangt fyrir sér, skjátlast. **sen-e** óréttlætanlega.
- Pravaz/o** *vís -a* **injektilo** sprauta.
- praze/o** *vís* (í samsettum orðum) fjóluþlár.
- praeodim/o** *efn* praeodým (*Pr*) (*frumefni nr. 59*).
- prel/efn** *bók* (forskeyti notað í vísindaorðum) for-, áður, fyrir, á undan, t.d. *jar -glacia* fyrir ísöld. *sag -ekzila* fyrir herleiðinguna (til Babýlóníu). *hei -scienca* forvísindalegur. *læk -diabeta* á undan sykursýki.
- kancera** á undan krabbameini.
- prebend/o** *kaþ* prestsmata.
- precedenc/o = precedento.**
- precedent/o** fordæmi.
- precept/o** *nýy* boðorð.
- precesi/o 1** *eðl stj* pólvelta, möndulvelta. **2** *stj* framsókn (vorpunktsins).
- precioz/a** *bók* tilgerðarlegur. **la Mokindaj P-ulinoj** (leikrit eftir Molière), Broddlóurnar.
- precip/e** einkum, aðallega. **-a** höfuð-, aðal-.
- precipit/i** *áhr efn* falla út. **-ajo 1** *efn* útfall. **2** veð úrkoma. **-iĝi** setjast á botninn, botnfalla, falla út.
- preciz/a** nákvæmur, nákvæmlegur. **-e** nákvæmlega. **-eco** nákvæmni. **-ema** smásmugulegur.
- igi** takmarka, skýrgreina, skilgreina, nefna sérstaklega. **mal-a** óákveðinn, óljós.
- pred/o** *ská* bráð; herfang. **-i áhr** ræna; taka sem bráð.
- predik/i** *áhr áhl* prédika. **-o** prédikun, stólræða. **la P-o sur la monto** Fjallræðan. **P-anto** Prédikarinn.
- isto** prédikari, kennimaður.
- predikat/o** *mfr* umsögn.
- predikativ/o** *mfr* sagnfylling.
- predikt/a** *mfr* samsett (tíð) með lýsingarhætti framtíðar.
- predispozici/i** *áhr læk* hneigja til. **-o** tilhneiging, eðlishneigð; móttækileiki.
- prefac/o** *nýy* formáli.
- prefekt/o** amtmaður, fylkisstjóri. **-ejo** amtmannssetur. **-ujo** amt. **sub-o** varaamtmaður, varafylkisstjóri.
- prefer/i** *áhr* vilja heldur, taka fram yfir. **-o** framfyrirtekning, val. **-a** forgangs-. **-e** heldur.
- inda** ákjósanlegri, æskilegri.
- Ath.* með nafnorðum er **al** notað eftir **preferi**, en með nafnháttum **ol**, t.d. *mi preferas loĝi en urbo ol esti en la kamparo; mi preferas la urbon al la kamparo* ég vil heldur vera í borg en sveit.
- prefiks/o** *mfr* forskeyti. **-a** forskeytis-, forskeyta-. **-i áhr** skeyta framan við, setja framan við.
- oido** forskeyti sem nota má sem stofn.
- preg/i** *áhr tæk* pressa, fergja (málm). **-ado** málmpressun, ferging.
- preĝ/i** *áhl* biðja (til guðs). **-o** bæn. **-a** bænar-. **-adi** *áhl* biðja oft. **-ado** bænir, trúariðkanir.
- aro** bænasafn, bænasafn. **-ejo** kirkja, bænhús. **-oĉambro** bænhús, kapella, bænasalur. **-rado** bænhjól.
- hor-oj** (bæna)tíðir. **Sinjur-o** drottinlega bænin. **tablo-o** borðbæn.
- prelat/o** *kaþ* hefðarklerkur, preláti.
- preleg/o** fyrirlestur, erindi. **-i áhl** flytja fyrirlestur, flytja erindi, flytja ræðu.
- prelud/o** *vís* forleikur, forspil, prelúdía.

prem/i *áhr* 1 þrýsta, þrýsta að. 2 kreista, pressa, fergja, þjappa. 3 *her bib* kúga, neyða, bæla niður. 4 beygja niður. -i **la dentojn** bíta á jaxlinn. -i **la lipojn** klemma saman varirnar.

-i **al iu la manon** heilsa e-m með handabandi. -o 1 *eðl* þrýstingur. 2 þvingun. 3 kúgun; ánauð.

-a, -anta þjáandi, þjakandi. -e harðstjórnarlega. -ado 1 þvingun; kúgun. 2 þrýstingur. -aĵo tafla.

-anto kúgari. -ateco hryggð; þrýsting; ofþjöppun. -egi *áhr* þjappa saman, troða, kremja, yfirbuga.

-iĝi yfirbugast. -ilo 1 fatapressa. 2 ávaxtapressa. -maŝino þrýstitæki, pressa. al-i *áhr* spenna.

al-i al la koro faðma. al-iĝi halda sér fast (al = við).

ĉirkaŭ-i *áhr læk* faðma að sér, þrýsta að sér, taka utan um. ĉirkaŭ-ita hernio kviðslit í sjálfheldu.

dis-i *áhr* merja, kreista. ek-o ýting, hrinding. el-i *áhr* 1 kúga (el = af). 2 pressa (vökva) (el = úr).

el-o útþrýsting; útkreisting. el-o de la fetu útkreisting fylgju. en-i *áhr* ýta inn, þrýsta inn.

for-i *áhr* neita, hafna. kontraŭ-i *áhr* standast; veita viðnám. kontraŭ-o mótstöðuafli. kun-i *áhr* 1 kreppa. 2 *eðl* þjappa saman. kun-ilo þjappa. sub-i *áhr* bæla niður.

super-o þrýstingur meiri en loftþrýstingur, yfirþrýstingur. tra-i *áhr* sía. tra-ilo sía. buton-a þrýstihnapps-kor-a hryggjandi. kor-o þunglyndi, geðlægð. man-o handaband. paper-ilo bréfastressa.

ped-i *áhr* troða undir fótum, troða, troða niður. rul-i *áhr* fletja; slétta með valtara. rul-ilo 1 kökukefli. 2 valtari. vin-ejo vínpressa.

premio/o 1 verðlaun. 2 vinningur. -i *áhr* verðlauna. -ita verðlauna-. -ito verðlaunahafi.

premier/o *nýy fag fél* 1 frumsýning. 2 forsætisráðherra.

premis/o forsenda. -i *áhr* setja fram sem forsendu.

premium/o ver iðgjald. -a iðgjalds-.

premolar/o *lfæ* forjaxl.

pren/i *áhr* 1 taka, fara með (e-ð). 2 þiggja. 3 vinna, leggja undir sig, hernema, hertaka. 4 fá. 5 taka á leigu. 6 bregðast við (e-u). 7 telja (por = að). -o 1 taka. 2 fang; veiði. 3 slagur (í spilum).

-ilo töng, naglbítur. -ipova grip-, sem getur gripið. al-i *áhr* taka að sér, fá. ĉirkaŭ-i *áhr* faðma.

de-i *áhr* 1 taka af, taka burt. 2 draga frá. ek-i *áhr* þrifa (i). el-i *áhr* taka úr, draga úr.

en-i *áhr* efn hleypa inn; rúma; taka inn. for-i *áhr* taka, taka burt, bera burtu. kun-i *áhr* taka með sér.

re-i *áhr* taka aftur; afturkalla. trans-i *áhr* taka við. akvo-ejo vatnsstæða. fajro-ilo eldtöng.

krisol-ilo efn digulstöng. parto-i *áhr áhl* taka þátt (i) (-n eða en -o). pinĉ-ilo naglbítur.

posed-i *áhr* eignast; taka eignarnámi. son-ilo *rtæ* tónhöfuð. ŝraŭb-ilo = sraŭbtenilo.

venko-i *áhr* vinna (með bardaga).

prepar/i *áhr* undirbúa, búa, tilreiða, reiða. esti -ita búast við. sin -i undirbúa sig.

-o undirbúningur, viðbúnaður. -a undirbúnings-. -aĵo meðal. -iĝi búa sig (al/por = undir).

sen-a óundirbúinn, óviðbúinn. sen-a tradukado de teksto þýðing ólesins texta.

prepost/o 1 *kaþ* yfirprestur. 2 prófastur, dómprófastur. -ejo prófastssetur.

prepozicio/o *mfr* forsetning.

prepozitiv/o *mfr* forsetningarfall.

prepucio/o *lfæ bib* yfirhúð (getnaðarlíms), forhúð. -ulo óumskorinn maður.

prerio/o *ldf* (gras)slétta (í Norður-Ameríku). -lupo sléttuúlfur.

Prerial/o *sag* engjámánuður (9. mánuður í almanaki frönsku byltingarinnar, 20. maí – 19. júní).

prerogativ/o forréttindi, forgangsréttur.

pres/i *áhr* prenta. -o prent. -a prentunar-; prent-. -a litero prentbókstafur. -ado prentun. -aĵo prentað mál.

-ejo prentsmiðja. -igi prenta, láta prenta. -ilo *fja* rittæki, prentari, ritsímatæki. -isto prentari. -arto prentlist.

-maŝino prentvél. rotacia -maŝino hverfipressa. -eraro prentvilla. -provaĵo próförk. de-o sérprent.

en-i *áhr* setja (e-ð í blað). mis-i *áhr* prenta skakkt. re-i *áhr* endurprenta. re-o endurprentun. tele-ilo fjarriti.

plat-o offsetprentun (= ofsetpreso).

presbiop/a *læk* ellifjarsýni. -eco ellifjarsýni.

presbit/o *dýr* api (*Presbytis*).

presbiter/o 1 *kaþ* prestur. 2 öldungur, safnaðaröldungur.

presbiterian/o öldungur, meðlimur öldungakirkju. -ismo öldungakirkjan.

preskaŭ *mfr* næstum; nærri því. -a nokkurn veginn nákvæmur.

preskrib/i *áhr* 1 fyrirskrifa, fyrirskipa. 2 *læk* tiltaka (lyf handa sjúklingi). -o 1 fyrirskipun. 2 lyfseðill.

preskript/o *lög* fyrning (skulda o.þ.u.l.). -iĝi fyrnast. akir-o = uzukapo.

prestidigit/i *áhl* galdra. -ado sjónhverfingar. -isto sjónhverfingamaður.

prestig/o álit, gildi, virðing (vegna máttar eða glæsileika).

presuriz/i *áhr* *vís* loftþrýsta (farþegaklefa).

- pret/a** reiðubúinn, tilbúinn, búinn. **-e** fyrir fram, fyrr; tilbúinn. **-eco 1** skjótleiki, fúsleiki. **2** það að vera viðbúinn.
- igi** búa til. **-igado** tilbúningur, undirbúningur. **servo-a** vinveittur, greiðvikinn; eftirlátur.
- pretekst/o** yfirskin, átylla. **-i** áhr tilgreina, bera fyrir sig. **-e ke, kun la -o ke** vegna þess að.
- pretend/i** áhr **1** krefjast, kalla eftir. **2** þykjast vera með. **-o** krafa, tilkall, heimting.
- preter** *mfr* fram hjá. **-e** fram hjá. **-atenti** áhr sjást yfir, taka ekki eftir. **-iri** áhl fara fram hjá, ganga fram hjá.
- kuri** áhl hlaupa fram hjá. **-lasi** áhr fyrirgefa; gefa engan gaum að. **-pasi** áhr ganga fram hjá; fyrirlíta.
- šoviĝi** renna fram hjá, líða hjá. **-vidi** áhr yfirsjást; vanrækja. **-vole** gegn vilja sínum.
- preterici/o** *mfr* það að vekja athygli á e-u sem menn segjast vilja leiða hjá sér.
- preterit/o** *mfr* þátíð (sagna).
- pretor/o** *inn* (í Róm í fornöld) dómstjóri. **-eco** dómstjórn. **-ejo** aðsetur dómstjóra.
- pretori/o = pretorejo.**
- Pretori/o** *ldf* Pretoría (höfuðborg Suður-Afríku).
- prevent/i** áhr *læk* hindra, fyrirbyggja. **-a** fyrirbyggjandi. **-ilo** fyrirbygging; getnaðarvörn.
- preventori/o** *læk* heilsuverndarstöð, heilsuhæli (einkum gegn berklaveiki).
- prez/o** verð. **-aro** verðskrá, verðlisti. **-oinda, -inda** (sem er) á sannvirði. **-indico** verðlagsvísitala.
- ĉia-e** hvað sem það kostar, fyrir alla muni. **sen-a** ómetanlegur, ómetandi. **fiks-e** við föstu verði. **vetur-o** fargjald.
- prezenc/o** *mfr* nútíð (sagna).
- prezent/i** áhr **1** bjóða. **2** kynna, tilkynna. **3** sýna. **4** vera (e-u) bundinn. **-o** sýning, lýsing.
- ado 1** réttung. **2** sýning. **3** kynning. **-iĝi** *læk 1* koma, koma fram. **2** berast að. **-iĝo 1** aðburður (barns í fæðingu). **2** sýning. **mis-i** áhr segja rangt frá, rangfæra. **re-i** sjá **reprezenti**.
- Í *merkingunni* sýna aftur er *æskilegt að nota prezenti ree eða prezenti denove.*
- prezerv/i = konservi 1.**
- prezid/i** áhl vera forseti, stýra (fundi o.þ.u.l.).
- Ath.* að þessi sögn er áhrifslaus og er notuð með forsetningunum **en** eða **super**. **-ado** forsæti, stjórn.
- anto 1** fundarstjóri; forseti. **2** formaður. **3** forseti (lýðveldis). **-anteco** forseti, forsetaembætti.
- vic-anto** varaforseti.
- prezident/o** *lög* forseti (lýðveldis) (= **prezidanto 3**). **-ejo** forsetabústaður. **-edzino** forsetafrú.
- prezidi/o** *lög* formennska.
- pri** *mfr* um, viðvíkjandi. **-fajfi** áhr flauta (e-n) niður, pípa niður. **-falĉi** áhr slá (t.d. tún). **-frapi** áhr úthúða.
- friponi** áhr narra, svíkja, gabba. **-juĝi** áhr gagnrýna, dæma um. **-ĵeti per ŝtonoj** áhr grýta. **-ĵuri** áhr helga.
- kalkuli** áhr **1** telja, taka manntal (e-s). **2** sjá fyrir. **fari -kalkulon de** reikna frá. **-kanti** áhr syngja um.
- konstrui** áhr reisa; reisa byggingar á. **-krii** áhr bjóða til sölu (á götum úti). **-labori** áhr faga. **-lumi** áhr lýsa.
- manĝi** áhr rótnaga. **-mediti** áhr vera að hugsa um. **-paroli** áhr ræða um. **-pensi** áhr athuga, íhuga.
- planti** áhr gróðursetja jurtir í. **-plori** áhr harma. **-rabi** áhr ræna. **-respondi** áhr bera ábyrgð á (e-u).
- rigardi** áhr líta eftir, sjá um. **-semi** áhr sá (í akur). **-serĉi** áhr leita á (e-m). **-silenti** áhr þegja um.
- skribi** áhr lýsa. **-ŝteli** áhr stela frá. **-tondi** áhr sníða greinar af (e-u). **-trakti** áhr fjalla um. **-tranĉi** áhr sníða.
- verŝi** áhr vökva, stökkva vatni á.
- Priam/o** *bók* Príamus (konungur í Tróju).
- Priap/o** *goð* Príapos (goð frjósemðar og garða). **-a** Príaposar. **-ismo** *læk* sístaða reðurs, reðurspenna.
- prikli** áhr umplanta, gróðursetja.
- prim/o 1** *stæ* frumtala. **2** *kaþ* prími.
- primadon/o** aðalsöngkona (í óperu), prímadonna.
- primar/a 1** *vis efn rtæ* fyrsta flokks. **2** frum-, upphaflegur. **3** *jar* fornlífs-. **4** aðal-, megin-.
- primas/o** *kaþ* yfirbiskup, aðal(erki)biskup (e-s lands).
- primat/o** *dýr* fremdardýr, primati (apar og menn) (*Primates*).
- primaver/o** *ská* vor.
- primic/oj** *trú* frumgróði.
- primitiv/a 1** *dýr gra* upprunalegur, frumstæður, frumrænn. **2** ófullkominn. **-uloj** *faĝ* frumstæðingar.
- primol/o** *gra* maríulykill (*Primula*). **-acoj** maríulykilsætt, maríulyklaætt (*Primulaceæ*).
- primus/o** prímus.
- princ/o** *kri* *bók 1* prins. **2** fursti. **3** höfðingi; kóngur. **-a** höfðinglegur. **-eco** *kri* furstatign, furstadæmi.
- edzino** prinsessa, furstynja. **-ino** prinsessa. **-ujo, -olando** furstadæmi.
- oedzo** prins (eiginmaður drottningar), drottningarmaður. **kron-o** ríkiserfingi, ríkisarfi, krónprins.
- sango-o** meðlimur hinnar ríkjandi konungssættar, konungssonur.

- princip/o** 1 undirstaða, frumatriði. 2 meginregla, regla. 3 lífsregla. **-a** 1 undirstöðu-. 2 sem snertir meginreglu.
- a interkonsento** ákvörðun um stefnu. **-e** yfirleitt, í aðalatriðum; í orði (sbr. **efektive** í verki).
- printemp/o** vor. **-a** vor-. **-e** um vorið.
- prior/o** prior. **-eco** priorsembætti. **-ino** priorinna. **-ejo** priorsklaustur.
- prioritat/o** nýy forgangsréttur.
- prisek/o** einkageiri (í alþýðulýðveldum).
- prism/o** 1 *stæ* strendingur, jafnstrendingur, prisma. 2 *ljó* kristallsdropi.
- prist/o** *dýr* sagskata (*Pristis*) (= **segilfišo**).
- privat/a** 1 einka-, einkalegur, einstakra manna. 2 embættislaus, óbreyttur. **-e** einslega, í kyrrþey.
- eco** 1 einvera, einrúm. 2 leynd, launung. **-ulo** óbreyttur maður, óbreyttur borgari.
- privilegi/o** forréttindi, sérréttindi. **-a** forgangs-, forréttinda-, sérréttinda-.
- i áhr** veita (e-m) forréttindi, veita (e-m) einkaréttindi, veita (e-m) sérréttindi. **-ulo** maður sem nýtur forréttinda.
- prizon/o** *lög* fangelsi, prísund. **-a** fangelsis-. **en-igi** setja í varðhald, fangelsa.
- pro mfr** 1 vegna. 2 fyrir, í staðinn fyrir. **-tio ke** vegna þess að. **Pro** er einkum notað sem forskeyti, *t.d.*
- batalanto** forvígismaður. **-kulpa ofero**, **-peka ofero** syndaförn, sektarlamb. **-peka kapro** syndaförnarahafur.
- malĉastaj donacoj** saurlífisgjafir. **-parolanto** formælandi, málsvari. **-peti áhr** biðja (e-n) fyrir.
- probabl/a** líklegur, sennilegur. **-e** líklega, sennilega. **-o töl** líkindi. **-eco** líkindi, líkur.
- odenso töl** líkindaþéttleiki. **-okalkulo** *stæ* líkindareikningur.
- problem/o** úrlausnarefni, viðfangsefni, þraut, gáta; vandamál. **-a** vafasamur, efasamur, vafa-.
- proced/i** *áhl* fara að (svo eða svo). **-o** 1 aðferð. 2 = **proceso** 2.
- procedur/o** verklagsregla, gangur (máls), réttargangur, málarekstur. **-i áhl** fara í mál (**kontraŭ** = við).
- isto** málarekstrarmaður.
- procelari/o** *dýr* stormfugl, fýlungur (*Procellaria*). **-edoj** fýlungaætt (*Procellariidæ*).
- oformaj** stormfuglar (*Procellariiformes*) (= **ventbirdoj**).
- procent/o** 1 prósentá, hundraðshluti. 2 vextir; prósentutala. 3 prósent. **-ego** 1 há prósentá. 2 okur.
- proces/o** 1 málaferli. 2 *lfæ* ferli. 3 hyrna, tindur, garður, nöf.
- i áhl** deila (**kontraŭ** = við), fara í mál (**kontraŭ** = við). **-ema** þrætugjarn.
- procesi/o** *kaþ* skrudganga, prósessía. **-a** skrudgöngu-. **iri** **-e** fara í skrudgöngu.
- procez/o** = **proceso** 2.
- procion/o** *dýr* þvottabjörn (*Procyon*). (= **lavurso**). **-edoj** hálfbjarnaætt (*Procyonidæ*).
- Procion/o** *stj* Prókýon (stjarnan α í Litlahundi).
- prod/o** *nýy* sag stórriddari. **-aĵo** glæsibragur, riddaraverk.
- prodig/i** *áhr* ská gefa örlátlega.
- prodrom/o** *læk* undanfaræinkenni.
- produkt/i** *áhr* framleiða, gera, búa til. **-o** afurð, verk. **-ado** framleiðsla. **-ejo** framleiðslustaður.
- ema** framleiðandi, frjósamur, afkastamikill. **-isto** framleiðandi. **-iva** framleiðslumikill, frjósamur, nytsamur.
- iveco** framleiðni. **krom-o** aukaafurð. **kun-ado** sameiginleg framleiðsla. **re-i áhr** 1 framleiða á ný. 2 *dýr* gar æxla, ala. 3 endurprenta, fjölfalda, fjölríta, ljósrita. **re-ado** 1 ræktun; æxlun. 2 endurprentun, eftirprentun, fjölrítun, ljósritun. **re-anto** *dýr* kynbótaskepna. **re-iĝi** *dýr* gra æxlast, auka kyn sitt.
- sub-ado** vanframleiðsla. **super-ado** offramleiðsla. **ter-aĵoj** ávextir jarðarinnar.
- produktor/o** kvikmyndaframleiðandi.
- produkt/o** *stæ* margfeldi.
- profan/o** leikmaður. **-a** óheilagur, vanheilagur. **-i áhr** vanhelga, saurga, flekka.
- ado** vanhelgun, saurgun, flekkun. **-anto** sá sem vanhelgar, vanhelgari.
- profesi/o** atvinna, iðn, starf. **-a** atvinnu-; iðn-. **-i áhl** vera (e-ð) að ævistarfi. **-isto**, **-ulo** atvinnumaður.
- profesor/o** háskólakennari, prófessor. **-a** kennara-, prófessors-. **-eco** prófessorsembætti.
- profet/o** spámaður. **-a** spámans-, spámannlegur, spádómslegur, spádóms-. **-i áhl** spá. **-ino** spákona.
- aĵo** spádómur, spásögn. **-ismo** spádómsgáfa.
- profil/o** 1 hliðarsvipur, vangaþvipur. 2 *tæk* þverskurðarmynd, þverskurður, snið.
- a**, **-e** í hliðarmynd; í þverskurði.
- i áhr** sýna í hliðarmynd, teikna í hliðarmynd; sýna í þverskurði, teikna í þverskurði, teikna snið af (e-u).
- iĝi** skaga fram. **-aĵo** hliðarmynd.

- profilakti/i** *áhr* = **preventi**. -**iko** *læk* sjúkdómavarnir, varnarlyfjafræði.
- profiti/i** *áhl* hafa gagn af, græða á, hagnast. -**o** gagn, gróði, ábati, ágóði, hagnaður.
- a** hagnaðar-, gagnlegur, hagkvæmur. -**e** með hagnaði. -**ema** gróðafíkin. -**igi** stoða, veita hagnað.
- ilo** hagnaðarvara, gagnlegur hlutur. -**ama** ágjarn, gróðafíkin. -**odona** arðsamur, ábatasamur.
- okvoto** *efn* hagnaðarhlutfall. -**manko** hagnaðarleysi. **mal-o** tap. **mal-a** ábatalaus. **ne-ema** örlátur.
- sen-e** án hagnaðar. **super-o** ofhagnaður.
- profund/a** djúpur. -**o** djúp, dýpt, dýpi. **kampa -o** *ljó* skerpuþýpt (myndar). -**aĵo** dýpi.
- en-aĵo de arbaro** langt inni í skóginum. -**eco** dýpt. -**egaĵo** hydýpi; botnleysa. -**igi** gera djúpan, dýpka.
- iĝi** dýpka (óp.), verða dýpri; verða niðursokkinn. -**apensa 1** djúpt hugsaður, spaklegur.
- 2** djúpsær, vitur, spakur; stórlærður. **en-iĝi** verða niðursokkinn. **mal-a 1** grunnur.
- 2** grunnhygginn, grunnhyggislegur. **mal-aĵo** grunn, grynningar. **mal-eco** grunnleiki; grunnhyggni.
- plej-o** hið mesta djúp.
- progesteron/o** *efn* prógesterón.
- prognat/a** *lfæ* frammyntur. -**eco** framskögun kjálka og tanna, trjónumunnur.
- prognoz/o 1** spá. **2** *læk* (sjúkdóms)horfur. -**i** *áhr* spá, segja fyrir, boða.
- istiko** sjúkdómahorfafræði, forsagnaraðferð.
- program/o 1** leikskrá, sýningarskrá, efnisskrá. **2** dagskrá. **3** stefnuskrá. **4** *upp* tölvuforrit, forrit.
- 5** þáttur, dagskrárliður. **6** námsefni, námsskrá. -**a** dagskrár-.
- a muziko** tónlist sem lýsir ákveðnu atviki, lýsandi tónlist. -**a filmo** auka(kvik)mynd.
- i** *áhr 1* búa til dagskrá (e-s). **2** skrifa forskrift fyrir (e-ð), forrita. -**ero** dagskráratriði, sýningarþáttur.
- isto 1** dagskrárstjóri. **2** forritari (fyrir tölvu).
- progres/iáhl 1** fara fram, taka framförum. **2** *her* sækja fram.
- o** framvinda, framgangur, framför, framfarir. -**adi** *áhl* fara sífellt fram. -**ado** framganga, framsókn.
- ema** framsækinn, framstígull. -**ema partio** framsóknarflokkur. -**igi** færa fram, flytja fram.
- mal-i** *áhl* hörfa undan, hopa.
- progresi/o** *stæ* runa. **aritmetika -o** jafnmunaruna. **geometria -o** jafnhlutfallaruna, kvótaruna.
- progresiv/a** *lög* eðl stighækkandi. -**eco** stighækkun.
- prohib/i** *áhr nýy* = **malpermesi**.
- prohibici/o** *lög* bann (einkum á alkóhól).
- projekci/o 1** *stæ ldf tæk* ofanvarp. **2** ofanvarpsteikning. **3** flatarmynd, flöt mynd. **4** *kvi* skuggamynd.
- 5** *sag* breyting (í gullgerðarlist). -**i** *áhr 1* gera ofanvarpsteikningu. **2** kasta (mynd) á tjald, myndvarpa.
- ado** sýning. -**aĵo** skyggna. -**ilo, -atoro** sýningarvél, myndvarpi. **universala -atoro** = **epidiaskopo**.
- projekt/o** *tæk 1* hugmynd. **2** verkefni, áætlun, uppástunga. **3** uppkast; frumdrög, frumvarp. **4** tillaga.
- i** *áhr 1* gera áætlun um, hanna. **2** gera uppkast að, semja frumvarp um. **kontraŭ-o** gantillaga.
- projektiv/a** *stæ* varp-. -**a transformo** varpmótun. -**a geometrio** varprúmfræði.
- prokavi/o** *dýr* stökkhéri (*Procavia*).
- proklam/i** *áhr* auglýsa, birta, tilkynna, lýsa yfir. -**o, -ado** auglýsing, yfirlýsing, tilkynning.
- proklitik/o** *mfr* áherslulaust orð. -**a** forskeyttur, áherslulaus.
- Prokn/o** *goð* Prokne.
- prokonsul/o** *inn* (há Rómverjum) landstjóri, skattlandsstjóri.
- prokrast/i** *áhr* fresta. -**o, -ado** dráttur, frestun, frestur, seinlæti. -**ebla** sem fresta má. -**ema** seinlátur.
- sen-e** tafarlaust.
- Prokrust/o** *goð* Prókrústes (= **Prokusto**).
- proksim/a** nálægur. -**e** nálægt. -**eco** nálægð. -**igi** nálægja. -**iĝi** nálægjast, nálgast. -**ulo** nábuí, náungi.
- uma** nálega réttur, nokkurn veginn nákvæmur. -**ume** hér um bil. -**umado** eðl *stæ* nálgunargildi. **al-iĝi** nálgast. **inter-iĝi** nálgast hver/hvor annan. **mal-a 1** fjarlægur. **2** fjarskyldur. **mal-e 1** í fjarlægð.
- 2** langt í burtu. **mal-eco** fjarski, fjarlægð. **mal-iĝi** fjarlægjast, þokast undan, hörfa.
- Proksim-Orient/o** *vís* Austurlönd nær.
- prokur/o** *lög* ver umboð, prókúra. -**isto** umboðsmaður, prókúrahafi.
- prokurator/o** *sag 1* (í Róm að fornu) fjármálastjóri. **2** (há Rómverjum) landstjóri. **3** (í ítölskum fylkjum) fulltrúi (í borgarstjórn).
- prokuror/o** *lög* ríkissaksóknari.
- Prokrust/o** *goð* Prókrústes (Hann hafði rúm sem hann bauð gestum að sofa í. Ef rúmið var of langt fyrir þá, teygði hann úr þeim, en ef það var of stutt, hjó hann af þeim).
- prolaktin/o** *læk* prolaktín.

- prolamin/o** *efn* prólamín.
- prolan/o** *lfe* prólan.
- prolaps/o** = **ptozo**.
- proleps/o** *inn* fyrirframhrinding.
- prolet/o** öreigi. **-a** öreiga-. **-aro** öreigalýður, öreigar. **-arigi** gera að öreigum.
- proletari/o** = **proleto**.
- prolifer/i** *áhl líf gra* **1** dreifa. **2** æxla. **3** auka með knappæxlun. **-ado** knappæxlun. **-ema** knappæxlandi.
- prolin/o** *efn* prólín.
- prolog/o** *inn* forleikur, inngangur.
- promen/i** *áhl* ganga (til skemmtunar). **-o**, **-ado** skemmtiganga, skemmtiför. **-ejo** skemmtigöngustaður.
- promes/i** *áhr* lofa, heita. **la P-ita lando** fyrirheitna landið. **-o** loforð, heit, fyrirheit.
- plena**, **multe-a** efnilegur, vænlegur. **feliĉ-oj** sæluboðanir (í fjallræðunni). **ĵur-o** (hátiðlegt) heit.
- Promete/o** goð Prómepeus (Íapetosarson sem stal eldinum á Ólympos og færði mönnum hann).
- prometi/o** *efn* **prómetín**, **prómeþíum**, **prómeþín (= ilinio)** (*Pm* eða *Il*) (*frumefni nr. 61*).
- prominenc/o** *lfæ* bunga. **laringa -o** barkakýlibunga.
- promoci/i** **1** *áhr* hækka í tign, hækka í stöðu. **2 = damigi**. **-o** hækkun í tign, hækkun í stöðu.
- vica tabelo** hækkanaskrá.
- promontor/o** **1** *ldf* höfði. **2** *lfæ* spjaldhöfði, spjaldrún.
- prompt/a** ská skjótur.
- promulg/i** *áhr* lög kunngera, birta (lög). **-o** birting, lögbirting.
- pron/i** *áhr* ranghverfa (hönd). **-ado** ranghverfing (handar). **-atoro** *lfæ* ranghverfingarvöðvi.
- pronel/o** *dýr* blákolla (*Prunella vulgaris*).
- pronom/o** *mfr* fornafn.
- prononc/i** *áhr* bera fram. **-o** framburður. **-aĉi** *áhr* bera illa fram. **-ebla** framberandi, framberanlegur.
- mis-i** *áhr* bera rangt fram.
- propag/i** *áhr* eðl *fja* læk útbreiða. **-ado** útbreiðsla. **indico de -ado** *fja* útbreiðsluvísir, drifvísir.
- coeficiente de -ado** útbreiðslustuðull. **-igi** breiðast út.
- propagand/o** áróður. **-i** *áhr* reka áróður, útbreiða, mæla fyrir (e-u). **-ilo** áróðursvél. **-isto** áróðursmaður.
- a** áróðurs-.
- propan/o** *efn* própan.
- proparoksiton/a** *hlj* sem hefur áherslu á þriðja atkvæði að aftan.
- propedeütik/o** *vís* undirbúningskennslufræði.
- propen/o** *efn* própen, própýlen.
- propil/o** *efn* própýl.
- propile/o** *hús* anddyri (musteris eða hallar).
- propionat/o** *efn* própíónat. **-a acido** própíónsýra.
- propolis/o** troðvax (í býflugnabúi).
- propon/i** *áhr* **1** stinga upp á, leggja til. **2** bjóða, bjóða fram. **-o** **1** uppástunga, tillaga. **2** tilboð.
- ado** framboð. **kontraŭ-o** gagentillaga. **pli-i** *áhr* bjóða hærra verð (í e-ð).
- proporci/o** *stæ* **1** hlutfall, stærðarhlutfall. **2** próporsjón. **-a** *stæ* **1** hlutfalls-, hlutfallslegur. **2** próporsjónal.
- e** hlutfallslega; að réttu hlutfalli. **mis-a** í röngu hlutfalli, ósamsvarandi. **mez-a** *stæ* miðhlutfallslegur.
- propozici/o** **1** *mfr* setning. **2** *stæ* dæmi, regla. **-osintakso** setningafræði. **ĉef-o** aðalsetning.
- sub-o** aukasetning.
- propr/a** eigin, eiginlegur. **-e** eiginlega. **-ajo** eign. **-eco** eiginleiki. **-igi** taka undir sig; taka í sínar hendur.
- ulo** eigandi. **mal-a** annarra manna, annarlegur. **mal-igi**, **sen-igi** svipta (e-n) eiginrétti.
- proprieto/o** lög eignarréttur. **eks-igo** eignarnám. **-ajo** eign. **-ulo** eigandi. **-i** *áhr* nota.
- eks-igi** taka (e-ð) eignarnámi.
- propriocept/i** *áhr* *lfe* skynja eigin stöðu og hreyfingu. **la -a senso** stöðu- og hreyfiskyn.
- propuls/i** *áhr* eðl knýja áfram. **ĵet-o** þrýstiloftsknúning.
- prosceni/o** *hús* framsvið (í leikhúsi).
- prosektor/o** læk líffærafræðideildarstjóri.
- proskrib/i** *áhr* gera útlægan, reka úr landi. **-o** útleigðardómur.

- proskripci/o** = **proskribo**.
prospekt/o auglýsing, boðsbréf (rita eða þess háttar), kynningarbæklingur.
prospektor/o málmeitarmaður; olíuleitarmaður. -i *áhr* 1 leita (málms, olíu o.s.frv.). 2 rannsaka, kanna.
prosper/i *áhl* 1 heppnast, lánast. 2 ganga vel. -o lán, velmegun. -a happasæll, lánsamur, velmegandi.
mal-i *áhl* 1 ganga illa, takast illa. 2 bregðast. **mal-a** óheppinn, sem tekst illa.
prostat/o *lfæ* blöðruhálskirtill, blöðrubotnskirtill, hvekkur.
-ito blöðruhálskirtilsbólga, blöðrubotnskirtilsbólga, hvekkbólga.
-ektomio blöðruhálskirtilsnám, blöðrubotnskirtilsnám, hvekknám.
prostet/a *efn* gervi-.
prostez/o *inn* það að bæta bókstaf við byrjun orðs.
prostitu/i *áhr* svívirða, smána, ofurselja til saurlífnaðar, selja sig. -o, -ado vændi, smán, saurlífnaður.
-ejo pútnahús, hóruhús. -isto hórangari, melludólgur, skækjuhaldari.
-itino portkona, skækja, mella, vændiskona.
prostraci/o *læk* örmögnun.
prot/o prentsmiðjustjóri, prentstjóri.
protagonist/o forvígismaður; aðalmaður.
Protagor/o *per* Prótágóras.
protaktini/o *efn* prótaktínium, prótaktín (*Pa*) (*frumefni nr. 91*).
protamin/o *efn* prótamín.
protaz/o *bók* efni (leikrits), inngangur, prólókus.
prote/o *gra* (*Protea*). -acoj lokatrésætt (*Proteaceæ*).
Prote/o 1 *goð* Próteus (sjávaröldungur í þjónustu Póseidons). 2 *stj* Próteus (eitt tungla Neptúnusar).
-a brígdull, hverfull, síbreytilegur.
proteid/o *efn* próteíð. **nukleo-o** kjarnprótín, kjarnhvíta.
protein/o *efn* prótín, próteín. -azo prótínasi, hvítukljúfur.
protekt/i *áhr* vernda, hlífa. -o, -ado vernd. -a verndar-, varnar-.
-anto verndari, vörður, verndarmaður, verndarherra. -ato skjólstæðingur. -ema verndargjarn.
-ismo verndartollastefna. -isma tarifo verndartollur.
protektorat/o verndarsvæði.
proteoliz/a *efn* sem brýtur niður. -a **enzimo** próteasi, prótínkljúfur (ensím sem brýtur niður prótín).
protest/i *áhl* 1 mótmæla, andmæla. 2 afségja (víxil). -o mótmæli. 2 *hag* afsögn (víxils).
protestant/o mótmælendi. -a mótmælenda-. -ismo mótmælendatrú.
protez/o *vís* gervilímur, gervilífæri. **denta -o** gervitönn. **krura -o** gervifótur.
protol/ *vís* (forskeyti úr grísku) 1 *efn* *dýr* *læk* frum-. 2 fyrsta flokks.
protokol/o fundargerð, bókun. -i *áhl* bóka fundargerð, rita í gerðabók. -isto fundarritari. -libro gerðabók.
proton/o *eðl* róteind, prótóna. **anti-o** andróteind, andprótóna.
protoplasm/o *gra* *dýr* frymi, lífsfrymi.
prototip/o *tæk* frummynd, frumgerð.
protozo/o *dýr* frumdýr. -oj líf einfrumungar. -ozo veikindi af völdum frumdýra.
protrud/a *lfæ* *læk* framstandandi. -eco framhrundning.
protuberanc/o 1 hóll, bunga. 2 *lfæ* bólga, þroti. 3 *stj* sólstrókur.
prov/i *áhr* 1 prófa. 2 reyna; freista. 3 máta. -o 1 tilraun. 2 æfing; heyrn. 3 prófun, raun.
-a *efn* (sem gert er) til reynslu, reynslu-. -a **tubo** tilraunaglas. -ado mátnun; prófun. -ajo 1 prófmynd; próförk. 2 sýnishorn. -ilo prófsteinn, raun; mælikvarði. **ek-o** fyrsta tilraun. **el-i** *áhr* prófa algjörlega, reyna.
el-o, el-ado raun; reynsla. **el-ita** reyndur. **kontraŭ-o** gagnprófun. **sur-i** *áhr* máta (flík).
Provenc/o *ldf* Provence, Próvens (hérað í Frakklandi). -a frá Provence, próvenskur.
proverb/o orðskviður, málsháttur. -a málsháttar-. -aro málsháttasafn, orðskviðasafn, orðskviðabók.
proviant/o nesti, vistir, mata. -i *áhr* vista, útbúa með vistum, taka vistir handa (e-m), búa að vistum.
-ado vistaforði. -administracio vistadeild.
providenc/o 1 forsjón (guðs). 2 Guð. -a forsjónarlegur; sendur af himnum.
provinc/o 1 fylki, hérað. 2 landsbyggðin (utan höfuðborgar), sveitir. 3 skattland.
-a 1 héraðslegur, sveitalegur. 2 ótískulegur. -ano sveitamaður, sveitabúi. -estro 1 erkibiskup, yfirkibiskup. 2 héraðsstjóri.
provincial/o yfirmaður allra klaustra einhverrar reglu á ákveðnu svæði.
provincialism/o *vís* sveitarmálýska.

- proviz/i** *áhr* 1 birgja upp, gera úr garði, birgja (**per** = að), útbúa (**per** = með). 2 sjá fyrir. **sin -i**, **-iĝi** vera útbúinn. **-o** nesti, birgðir. **-a** vara-, auka-. **-ado** útbúningur.
- ejo** búr, birgðabúr, birgðastöð, forðabúr. **benzin-o** bensíngeymir. **vort-o** orðaforði.
- manĝ-ejo** matarbúr. **sen-a** óviðbúinn.
- provizi/o** ver umboðslaun.
- provizor/a** bráðabirgða-. **-e** til bráðabirgða, um tíma.
- provok/i** *áhr* 1 egna, skora á, bjóða út. 2 telja á, kveikja. **-o** erting, gremja, egning, skapraun.
- agento -a** flugumaður, undirróðursmaður sem teymir í gildru. **-e** erntislega.
- provos/o** fangavörður.
- provost/o** sag herlögreglumaður, herlögreglustjóri.
- proz/o** óbundið mál. **-a 1** í óbundnu máli. 2 óskáldlegur, hversdagslegur. **-isto** rithöfundur í óbundnu máli.
- ajo** verk í óbundnu máli.
- prozelit/o** trúskiptingur. **-ismo** trúboð, það að reyna að snúa mönnum til trúar sinnar.
- Prozerpin/o** goð Proserpína (hjá Grikkjum Persefóna).
- prozodi/o** hlj bragliðafræði, bragfræði.
- prozopope/o** bók persónugerving.
- pru/o** sig framstefni, stefni.
- prud/a** siðsamur, siðavandur, siðlátur, teprulegur. **mal-a** klúr, dónalegur. **-ulo** tepra.
- prudent/a** skynsamur, hygginn, gætinn. **-o** hyggni, forsjálni, varúð. **-igi** gera hygginn. **-iĝi** verða hygginn.
- mal-o** vanhyggja, óforsjálni. **ne-a** óhygginn, óhyggilegur. **sen-a** heimskulegur, óskynsamlegur.
- sen-eco** heimska, vitleysa.
- prujn/o** hrím.
- prun/o** gra plóma. **seka -o**, **sek-o** sveskja. **-ujo**, **-arbo** plómutré (*Prunus domestica*).
- prunel/o** gra slábyrniber. **-ujo**, **-arbo** slábyrnir (*Prunus spinosa*).
- prunt/e** að láni. **-i** *áhr* 1 lána, ljá. 2 fá lánaðan, fá léðan. **-o** lán. **-edoni** *áhr* lána, ljá.
- epreni** *áhr* fá lánaðan, fá léðan. **al-i** *áhr* lána. **de-i** *áhr* fá lánaðan. **de-o** hag lán. **-isto** peningalánari.
- prurig/o** læk nabbakláði.
- prus/o** Prússi. **-a** prússneskur. **P-io**, **P-ujo**, **P-lando** sag Prússland.
- igi** gera prússneskan, gefa prússneskan svip.
- pruv/i** *áhr* sanna, færa sönnur á. **-o** sönnun, sönnur. **-objekto** lög sönnunargagn.
- e** sem sönnun, til þess að sanna. **sen-e** án sönnunar.
- psalm/o** sálmur (Davíðssálmur). **-i** *áhr* 1 tóna sálm. 2 tóna. **-aro 1** Sálmarnir. 2 sálmar, sálmasafn. 3 saltari. **-isto** sálmaskáld, Davíð.
- psalteri/o** inn (hebresk) harpa.
- pseüdo/l** *efn lfæ læk mál* fals-, gervi-, svika-, tál-, óekta, sýndar-, falskur, *t.d.* **-bazo** gervilútur.
- pseüdonim/o** dulnefni, dulnafn, gervinafn. **-a** ritaður undir fölsku nafni.
- pseüdopod/o** líf skinfótur.
- psi** *mfr* psi, 23. bókstafur gríska stafrófsins (Ψ, ψ).
- psidi/o** gra (suðrænt ávaxtatré) (*Psidium*).
- Psif/o**, **Psik/o** goð Psykke, Sýke (hjá Forngrökkjum sálin í líki ungrar stúlku með fiðrildisvængi).
- psik/o** vís sál. **-a** sálar-, sálarlegur. **-ozo** læk geðveiki, sturlun. **mania depremiĝa -ozo** geðhvarfasýki.
- analizo** hei sálgreining, sálkönnun. **-astenio** sálarðofi, sálarveiklun. **-odramo** geðleikur.
- ofiziologio** sálarlífeðlisfræði. **-oneŭrozo** hugsýki. **-otekniko** sáltækni. **-oterapio** sállækning, geðræn meðferð.
- psikedel/a** læk sál skynvillu-. **-ismo** skynvilla.
- psikiatr/o** læk geðlæknir, sálarlæknir. **-io** geðlæknisfræði. **-ia** geðlækninga-.
- psikolog/o** sálfræðingur. **-io** sálfræði. **-ia** sálfræði-, sálarfræði-. **-ia milito** sálfræðihernaður.
- psikopat/o** siðblindingi, geðvillingur. **-io** siðblinda, geðvilla.
- ologio** sálsýkisfræði, sálmeinafræði, geðsýkisfræði.
- psikrometr/o** veð rakamælir, þurrmælir.
- psil/o** slöngutemjari.
- Psilotacio** gra frumjafnaætt (*Psilotaceæ*).
- psitak/o** dýr grápáfagaukur (*Psittacus*). **-edoj** páfagaukaætt (*Psittacidæ*). **-ozo** læk fýlasótt, páfagaukasótt.
- oformaj** páfagaukar (*Psittaciformes*) (= **papaguloj**).
- psor/o** læk = skabio.
- psoriaz/o** læk psóriasis, sóriasis, hundaspor, spæringur, blettaskan.

- pŝent/o** *sag* faraókóróna.
- ptarmik/o** *gra* hnerragras (*Achilka ptarmica*).
- pterid/o** *gra* arnarburkni (*Pteris*). **-acoj** vængburknaætt (*Pteridaceæ*).
- pterodaktil/o** *stg* flugeðla.
- pterokarp/o** *gra* sandelstré (*Pterocarpus (santalinus)*).
- pterop/o** *dýr* flughundur (*Pteropus*).
- ptialaz/o** *efn* = **ptialino**.
- ptialin/o** *ptyalín* (gerhvati í munnvatni).
- Ptoleme/o** *per* Ptólemeus. **la -a sistemo** Ptólemeusarkerfi. **-a** Ptólemeusar-.
- ptomain/o** *efn* eiturlút.
- ptoz/o** *læk* sig.
- pu!** *uss!*
- Puatier/o** *ldf* Poitiers (borg í Frakklandi).
- Puatu/o** *ldf* Poitou (hérað í Frakklandi).
- puaz/o** *eðl* poise (mælieining fyrir aflfræðilega seigju).
- pub/o** *lfæ* kletti (neðsti hluti kviðarins). **-a** blygðunar-. **-a monto** sköp. **-a pediko = ftiro**. **-osto** lífbein.
- haroj** skapahár, hreðjaskegg.
- puber/a** *lfe* kynþroska, getnaðarfær, gjafvaxta. **-eco** kynþroski. **ne-a** ókynþroska.
- pubi/o** *lfæ* lífbein.
- publicist/o** höfundur útskýringa, fréttamaður. **aŭtonoma -o** sjálfstæður fréttamaður.
- publik/o 1** almenningur. **2** áheyrendur, áhorfendur; lesendur; söfnuður. **-a 1** almennings-. **2** opinber. almennur. **-e** opinberlega, í heyranda hljóði. **-eco** alkunnleiki, það að vera alkunnur. **-igi 1** opinbera, birta. **2** gefa út. **-igo** útgáfa. **-ulino** skækja, mella. **-utila entrepreno** opinbert þjónustufyrirtæki.
- mal-e** óopinberlega, fyrir luktum dyrum.
- puĉ/o** valdarán, stjórnlagarof.
- pud/o** *inn* púd (rússnesk þyngdareining, 16,38 kg).
- pudel/o** *dýr* loðhundur.
- pudend/o** *lfæ* sköp. **-a** skapa-.
- puding/o** búðingur.
- pudli/i** *áhr* vís skíra (málm). **-ado** málmskíring.
- pudor/o** blygðun, feimni. **-a** blygðunarsamur, feiminn. **sen-a** blygðunarlaus. **sen-eco** blygðunarleysi.
- pudr/o** andlitsduft; duft, púður. **-i** *áhr* púðra. **-ilo** púðurkvassti. **-ujo** púðurdós.
- puerper/a** *læk* barnsfara-, barnsfæðingar-. **-a febro** barnsfarasótt. **-eco** barnsfarir, sængurkonulega.
- Puerto-Riko** *ldf* = **Porto-Riko**.
- puf!** *vís* skell! hlunk!
- puf/o** e-ð úttroð eða uppblásið, t.d. sessa, púði, sessubekkur. **-a** úttroðinn, uppblásinn; púff-.
- i, -igi** *áhr* þenja út, blása upp. **-iĝi** þenjast út, bólgna upp, bunga út. **-seĝo** setkista, púff.
- pug/o** *vís* bakhluti, rass, afturhluti.
- pugn/o** *vís* hnefi. **-i** *áhr* slá (með hnefa), berja, greiða (e-m) hnefahögg. **-a** hnefa-. **-igi** kreppa (hnefann).
- oganto** hnefaleikahanski.
- Puĝeta Fjordo** *ldf* Puget-sund (stórt sund eða fjörður í Washington-fylki).
- pul/o** *dýr* fló (*Pulex*). **-kolora** rauðbrúnn.
- pulard/o** ung alihæna.
- pulĉinel/o** *inn* gamanleikari (krypplingur).
- puli/o** *tæk* trissa, hjól (í blökk). **-aro** talía, hjóllald.
- pulk/o** *inn* mexíkanskt brennivín.
- pull/o** *ver* fél sjóðssamningur milli fyrirtækja.
- pulm/o** *lfæ* lunga. **-a** lungna-, sem lýtur að lungunum. **-ajo** *mat* nautalungu. **-ito** = **pneŭmonito**.
- ofiŝo** lungnafiskur (*Dipnoi*). **-oherbo = pulmonario**. **plen-e** af öllum lífs og sálar kröftum. **ŝtal-o** stállunga.
- pulman/o** *jár* pullmanvagn.
- pulmonari/o** *gra* lækningablóm (fjölært garðblóm) (*Pulmonaria*) (= **pulmoherbo**).
- pulover/o** peysa.
- pulp/o 1** massi, mauk. **2** *gra* aldinkjöt. **3** *lfæ* kvika; gómur. **-igi** kremja; sjóða í mauk.
- ito** *læk* kvikubólga (tannar).

puls/o 1 æðasláttur, hjartsláttur, púls. 2 *tón* taktur. 3 *vís rtæ* dynkur. -i *áhl* 1 slá. 2 ólga. -**obato** æðaslag.
ĉef-o *tón* aðaltaktur.
pulsar/o *stj* tífstjarna.
pulsatil/o *gra* geitabjalla (*Anemonepulsatilla*).
pultace/a *læk* grautarlegur, deigkenndur.
pulul/i *áhl* tímgastr; mora.
pulv/o (byssu)púður. -**ejo** púðurturn. -**ujo** púðurhorn; púðurturna. -**opafilo** byssa. -**oturo** púðurturn.
pulvor/o 1 duft, dust. 2 úði. -**a** mulinn í duft, gerður að dufti. -**igi** 1 mala í duft, mylja í duft, gera að dufti. 2 úða. -**igilo** 1 mylla. 2 úðari. **lav-o** þvottaduft.
pum! *vís* hlunk!
pum/o *dýr* púma (*Felis concolor*).
pumik/o *ste* vikur. -i *áhr* fægja með vikri.
pump/i *áhr* dæla, pumpa. -**ado** dæling. -**ilo** dæla, pumpa; dæluvél. -**isto** bensínafgreiðslumaður.
el-i *áhr* pumpa upp úr. **aer-ilo** loftdæla.
pun/i *áhr* refsar, hegna. -**o** refsing, hegning. -**a** hegningar-, refsingar-, refsar-. -**igi** vera refsað.
-inda refsiverður, hegningarverður. **sen-a** órefsaður, án refsingar. **mon-o** fésekt. **mon-i** *áhr* sekta.
mort-o dauðarefsing.
punc/a ljósrauður, fagurrauður.
punĉ/o púns.
pund/o *hag* (sterlings)pund.
punik/a *inn* púnverskur.
punik/o *gra* granateplatré (*Punica*).
punkci/i *áhr* *læk* stinga á (e-u). -**o** ástunga. **tumba -o** mænustunga.
punkt/o *pre stæ ldf efn* 1 punktur. 2 depill, blettur, díll. 3 staður. 4 atriði. -i *áhr* setja punkta á (yfir, við).
du-o *mfr* *vís* tvípunktur, kólón. **ĉef-o** 1 höfuðátt. 2 aðalatriði.
tri-o *mfr* þrípunktur, úrfellingarpunktur, úrfellingarmerki. **ago-o** átakspunktur. **apog-o** þyngdarpunktur.
bol-o suðumark. **deir-o** upphafsstaður. **fajro-oj** *læk* brennipunktur. **fando-o** bræðslumark. **kresto-o** hámark.
malbon-o lýti; galli. **morto-o** vél kyrrstöðupunktur. **nul-o** núll, núllpunktur. **star-o** = **vidpunkto**.
tempo-o augnablik. **turno-o** tímamót, umskipti. **vid-o** sjónarmið. -**okomo** semíkomma, depilhögg.
punktur/o *læk* stunga. **akvo-o** vatnstunga. **elektro-o** rafmagnsstunga. **nadlo-o** nálastunga.
radio-o geislavirk nálastunga.
punt/o kniplingar. **aranea -o, araneaĵa -o** kóngulóarvefur. -**a** kniplinga-. -**istino** kona sem kniplar.
puntili/o *nýy* drengskaparmál. -**ema** fyrtinn.
pup/o 1 brúða, dúkka. 2 *dýr* púpa. **gant-o** handbrúða.
pupil/o *vís* sjáaldur, augasteinn.
pupitr/o 1 skáborð, púlt. 2 *rtæ* stýriborð. **leg-o** lesborð. **ĥor-o** kórbekkur.
pur/a *trú* hreinn, óskemmdur, óblandaður. -**eco** hreinleiki. -**ema** hreinlátur, þrifinn. -**igi** hreinsa.
-igo hreinsun. -**igi** hreinsast. -**iĝo** *kri* hreinsun, það að hreinsast.
la festo de la P-iĝo de la Virgulino hreinsunarhátíð (Maríu), kyndilmessa.
-ismo *bók* málhreinsun, málvöndun. -**isto** málhreiðsari, málvöndunarmaður. -**ulo** hreinlífur maður.
el-igi hreinsa burt; hreinsa til. **el-igo** hreinsun, það að hreinsa burt. **mal-a** 1 óhreinn, skítugur, saurugur. 2 blandaður, óekta. **mal-aĵo** óhreinindi, saur, for. **mal-eco** óhreinleiki, óhreinindi.
mal-igi káma, óhreinika, ata, saurga. **mal-iĝi** óhreinika, verða óhreinn, saurgast. **mal-ulo** óhreinn maður.
mal-ulino óhrein kona, subba. **bol-igi** *efn* hreinsa með því að sjóða. **bot-igisto** skóburstari.
bril-a skínandi hreinn. **frot-igi** skrúbba. **sek-igado** efnahreinsun. **strat-igisto** götusópari.
Puran/oj *trú* Puranarit.
purgatori/o *kri* hreinsunareldur.
Purim, Purimfest/o *bib* hátíð gyðinga.
puritan/o 1 púrítani. 2 hreintrúarmaður; siðavandur maður. -**ismo** 1 púrítanatrú. 2 hreintrúarkenning.
Purkinjo *per* Purkinje.
purpur/o 1 purpuri, purpuralitur. 2 *inn* purpuraklæði. **levi al la -o** gera að kardínála. 3 *læk* purpurásýki.
-a blárauður, purpura-. -**igi** lita með purpuralit. -**ulo** *kaþ* kardínáli.

- purpura/o** *læk* purpurasýki.
- purpure/o** **1** *efn* purpuri. **2** *dýr* purpuraskel (*Purpurea*).
- pus/o** *vís* gröftur, vilsa, vogur, var. **-a** fullur af greftri; vogkenndur. **-i** *áhl* grafa (um sár). **-ado** gröftur, ígerð.
- pustul/o** *læk gra* vogbóla, graftarbóla; bóla. **-a** með bólum. **-ozo** bóluútbrot.
- puŝ/i** *áhr* ýta, hrinda. **sin -i, -iĝadi** troðast áfram, ryðjast áfram. **-o** **1** högg, olnbogaskot. **2** högg, lag (nýtings). **-a** framknýjandi. **-ado** hrinding. **-egi** *áhr* reka. **-iĝi** rekast á. **-iĝado** áflog, ryskingar.
- peco** **1** smella. **2** slökkvari. **al-iĝi** olnboga sig áfram. **antaŭen-i** *áhr* styðja að (e-u), hefja til vegs.
- de-i** *áhr* reka aftur, hrinda frá (sér). **dis-i** *áhr* reka á flóttu, tvístra. **ek-i** *áhr* rykkja, hrinda, hnippa í, hrista.
- ek-o** hristing, hristingur, rykkur, kippur. **el-i** *áhr* reka brott. **en-i** *áhr* reka inn, þjappa inn.
- for-i** *áhr* **1** hrinda (frá sér). **2** reka frá sér; hafna. **inter-iĝi** flykkjast, þyrpast. **kun-iĝi** rekast á.
- re-i** *áhr* vísa aftur, hrekja aftur. **re-ado** *læk hei* bæling. **sur-iĝi** láta reka sig á (e-ð). **tra-i** *áhr* ýta í gegnum.
- fal-iĝi** skriðna. **ŝtono de fal-iĝo** hneyksli.
- put/o** **1** brunnur, uppspretta. **2** borhola. **-a** brunn-. **-isto** bormaður. **ŝlim-o** safnþró.
- putin/o** *nýy* götudrós, gleðikona.
- putor/o** *dýr* fretta (*Mustela putorius furo*).
- putr/i** *áhl* **1** rotna, úldna, fúlna. **2** vera spilltur. **-o, -ado** **1** rotnun, úldnun. **2** spilling.
- a** rotnandi, úldinn, fúinn. **-aĵo** hræ. **-ema** rotgjarn. **-igi** spilla, skemma.
- for-i** *áhl* deyja út, fúna niður, grotna niður. **kontraŭ-a** rotnunarvarnar-. **ne-ema** órotgjarn.
- puzl/o** raðspil, púsluspil.

- ¹**R, r** *mfr* 21. bókstafur esperanto-stafrófsins.
- ²**R** (= skammstöfun) = **rusa lingvo** (rússneska).
- r/o** *mfr* err (heiti bókstafsins r). **-o-monatoj** þeir mánuðir sem hafa bókstafinn r í heiti sínu, þ.e.a.s. frá september til apríl.
- rab/i** *áhr* ræna. **-i ion al iu** stela e-u frá e-m. **-o, -ado** rán. **-aĵo** rán, ránsfengur. **-ejo** ræningjabæli.
- ema** rángjarn. **-isto** ræningi. **-akiro** ránsfengur. **-irado** ránsferð. **-obesto** rándýr. **-obirdo** ránfugl.
- dis-i** *áhr* ræna. **for-i** *áhr* nema burt með ofbeldi, ræna. **for-o** rán. **pri-i** *áhr* **1** taka herfang frá (e-m), ræna. **2** svíkja af (e-m), svíkja út úr (e-m).
- rabarb/o** *gra* rabarbari, tröllasúra (*Rheum*). **-a radiko** rabarbararót.
- rabat/o** afsláttur. **-i** *áhr* samþykkja afslátt. **-e** á lækkuðu verði, á niðursettu verði, með afslætti.
- aĵo** útsöluvara. **sen-e** nettó.
- rabd/o** *inn* spáteinn, spákvistur. **-isto** maður sem leitar að e-u með spáteini, kvistspámaður.
- ismo** kvistspá, kvistspámennska.
- rabdomanci/o** *inn* kvistspá, kvistspámennska.
- Rabelez/o** *per* Rabelais (franskur læknir og rithöfundur frá 16. öld). **-a** í anda Rabelais, orðfrekur, klúr.
- raben/o** *inn* **1** rabbí, meistari. **2** gyðingaprestur, rabbíni. **-a** rabbína-, rabbínskur. **-ismo** rabbínakenning.
- ĉef-o** aðalrabbíni.
- rabet/o** *tæk* gróp, mát. **-i** *áhr* grópa.
- rab/i** *vís* **1** hundaæði. **2** æði. **-a** **1** æðisgenginn, óður. **2** hundaæðis-. **-ulo** hundaæðissjúklingur.
- kontraŭ-a** gegn hundaæði.
- rab/o** *byg* grjótmulningur.
- rabot/i** *áhr* heflla. **-ado** heflun. **-aĵo** hefilspónn. **-ilo** hefill. **-maŝino** rafmagnshefill.
- racem/a** *efn* sem sýnir ekki ljósvirkni. **-igo** (umbreyting ljósvirks efnasambands í jöfn hlutföll D- og L-ísómera).
- raci/a** skynsamur, skynsemigæddur; skynsamlegur. **-o** skynsemi. **ŝtata -o** *fél* heilbrigð skynsemi.
- eco** skynsemd, röksemd. **-igi** laga eftir skynseminni, skýra eftir skynseminni. **-ismo** skynsemistrú; rökhyggja.
- mal-a, ne-a** gagnstæður skynsemi, óræður.
- Racin/o** *per* Racine (franskt sorgarleikskáld).
- racional/a** **1** *hei* vísindalegur, skynsamlegur. **2** *stæ* (um tölu) ræður.
- ismo** skynsemistrú, skynsemisstefna; rökhyggja. **-isto** skynsemistrúarmaður; rökhyggjumaður.
- ne-a** *stæ* (um tölu) óræður.
- rad/o** *tæk* hjól. **-a** **1** hjól-. **2** á hjólum. **-aro, -oaro** sigurvek, verk, vélabúnaður, gangverk. **-eto** lítið hjól.
- etaro** úrverk, gangverk. **-umi** *áhr* stegla. **-faristo** hjólasmiður. **-iri** *áhl* fara á hjóli, fara á hjólum. **du-a** tvíhjóla.
- kvar-a** fjórhjóla. **tri-a** þríhjóla. **vic-o** varahjól. **akvo-o** skófluhjól, vatnshjól. **balanc-o** kashjól.
- ĉen-o** keðjuhjól. **dent-o** tannhjól. **planeda dent-oaro** plánetuhjól. **disk-o** diskhjól, spalalaust hjól. **front-o** framhjól. **front-a tirado** framhjóladrif. **inerci-o** tregðuhjól. **klik-o** hömluhjól. **muel-o** mylluhjól.
- padel-o** skófluhjól, spaðahjól. **pel-o** drifhjól. **reg-o** stillihjól; kashjól. **smirg-o** smergilhjól.
- stir-o** *sig* stýri, stýrishjól. **tipopresa -o** *fja* leturhjól. **tret-o** stigmylla. **trog-o** skófluhjól. **-ŝpinilo** rokkur.
- Radamantis/o** *goð* Radamantis.
- radar/o** *tæk* ratsjá, radar.
- radi/o** *vís* **1** geisli. **2** *rúm* radíus, geisli (í hring). **3** *tæk* hjólspæll, pílári. **4** útvarp.
- a** *eðl* **1** ljómandi, geislandi. **2** geisla-, geislamyndaður. **3** sem gengur/liggur/beinist út frá miðju.
- i** *áhl* **1** geisla, ljóma, blika. **2** útvarpa. **-adi** *áhl* **eðl** geisla. **-ado** **eðl** geislun. **fluoreska -ado** flúrskin.
- kontraŭnorma -ado** *útv* óvenjuleg geislun. **korpuskla -ado** blaðkornageislun.
- kosma -ado** geimgeislun, geimgeislar. **transruĝa -ado** innrauð geislun. **transviola -ado** útfjólublá geislun. **-eto** lítill geisli, daufur geisli. **-uloj** *dýr* geisladyr. **-atoro** **1** (miðstöðvar)ofn.
- 2** (á bíl) vatnskassi. **-floroj** *gra* geislablóm. **dis-i** *áhr* skína, ljóma, geisla. **el-i** *áhr* geisla frá sér.
- el-ometro** *útv* geislamælir. **pri-i** *áhr* skína á, geisla (e-ð). **sur-i** *áhr* geisla (e-ð). **sur-ado** *læk* *efn* geislun.
- alfa-oj** **eðl** alfageislar. **beta-oj** **eðl** betageislar. **gama-oj** **eðl** gammageislar.
- iks-oj, X-oj** röntgengeislar (= **rentgenaj radioj**). **X-radiado** röntgengeislun. **katod-oj** bakskautsgeislar.
- rentgen-oj** = **iks-radioj**. **sun-o** sólargeisli. **radiaci/o** *lfæ* geislun, útgeislun. **radial/a** **eðl** sem beinist út frá miðju.
- radian/o** *stæ* radían.

- radiator/o** s. **radio**.
- radik/o** *gra lfæ mfr stæ* rót. **-a 1** rótar-. **2** (*fornl.*) róttækur. **-i 1** *áhl* festa rætur, rótfestast.
- 2** *áhr stæ* reikna rót (tölu). **-aĵo** mold í kringum ræturnar. **-aro 1** *gra* rætur (einstakrar plöntu).
- 2** *mfr* allar rætur (tungumáls). **-ato** *stæ* veldistala, rótarútdráttur. **-eto** *gra* rætlingur. **-ilo** *stæ* rótarmerki.
- fruktoj** *gra* rótarávéxtir. **-indico** *stæ* veldisvísir. **ek-i** *áhl* festa rætur. **el-igi** rífa upp með rótum; uppræta. **el-iĝi** verða rifinn upp með rótum. **en-igi** rótfesta, innræta. **en-iĝi** rótfestast. **en-iĝinta**, **en-igita** rótgróinn.
- sen-a** rótlaus. **klab-ozo** klumburót. **pivot-o** *gra* stólparót.
- radikal/a** *fél* róttækur. **-ismo** róttæk stefna, gerbótastefna. **-ulo** róttækur maður, róttæklingur.
- radikal/o 1** *mfr* stofn (orðs). **2** *efn* sameindastofn. **3** *stæ* = **radikilo**.
- radikl/o** *lfæ* taugarót. **-a** taugarótar-. **-ito** taugarótarbólga.
- radio/** *geisla-*, *útvarps-*. **-astronomio** *stj* rafaldsstjörnufræði, *útvarpsstjörnufræði*.
- birado** miðun (með ratsjá), *útvarpsmiðun*. **-dissendo** útsending, *útvarpsending*.
- meteologia** **-dissendo** veðurskeyti. **-elektro** tíðnimótunarfræði. **-fotografio** *útvarpsmyndun*.
- gazeto** *útvarpsblað*. **-gvidado** *útvarpsmiðun*. **-gvidilo** miðunarstöð, *radíóviti*. **-kanalo** *útvarpsrás*.
- komunikado** *þráðlaus fjarskipti*. **-sendilo** *útvarpsenditæki*. **-sondilo** *radíósonda*. **-stacio** *útvarpsstöð*.
- telegrafio** *loftskeyti*. **-telegramo** = **radiogramo**. **-teleskopo** *stj* rafaldssjónauki, *úvarpsjónauki*.
- terapijo** *geisla(lækninga)meðferð*.
- radioaktiv/a** *eðl* geislavirkur. **-eco** *geislavirkni*.
- radioamator/o** *útvarpsáhugamaður*.
- radiofon/o** *útvarpstæki*.
- radiofoni/o** *fja 1* *útvarpsending*. **2** *þráðlaus fjarskipti*.
- radiograf/i** *áhr eðl læk* taka röntgenmynd af (e-u). **-aĵo** *röntgenmynd*.
- isto** *röntgenmyndari*, *sérfræðingur í geislagreiningu*.
- radiografi/o** *læk* *röntgenmyndun*, *geislagreining*.
- radiogram/o** *vís* *loftskeyti*.
- radiolari/oj** *dýr* *grinddýr (Radiolaria)*.
- radiolog/o** *vís* *geislalæknir*. **-io** *geislalækningafræði*.
- radiometr/o** *vís* *geislamælir*.
- radioskopio/o** *læk* *geislagreining*.
- radium/o** *efn* *radíum*, *radín (Ra)* (*frumefni nr. 88*). **-terapijo** *radíummeðferð*. **alfa-aktiveco** *alfageislavirkni*.
- beta-aktiveco** *betageislavirkni*. **gama-aktiveco** *gammageislavirkni*.
- radius/o 1** *rum* *geisli (í hring)*, *radíus*. **2** *lfæ* *geislabein*. **-a** *geisla-*, *radíusar-*. **flug-o** *fluggeisli*.
- radon/o** *efn* *radon (Rn)* (*frumefni nr. 86*).
- Rafael/o** *per* *Rafael*. **-eca** *rafaelskur*.
- rafan/o** *gra* *svört hreðka*, *ætihreðka*, *vetrarhreðka*, *ræfla (Raphanus)*. **-eto** (*sumar*)*hreðka*, *radísa*.
- rafanistr/o** *gra* *villihreðka (Raphanus raphanistrum)*.
- rafe/o** *lfæ* *saumur*. **palata -o** *gómsaumur*.
- rafi/o** *gra* *raffíupálmi (Raphia)*. **2** *raffíubast*.
- rafin/i** *áhr efn 1* *hreinsa*, *skíra (vörur)*. **2** *fága*. **-ado 1** *hreinsun*, *skíring*. **2** *fágun*.
- aĵo** *fágun*, *hugvitssemi*, *bætur*. **-ejo** *hreinsunarstöð*.
- rafinoz/o** *efn* *raffínósi*.
- raflezi/o** *gra* *rafflesía (sníkjuplanta) (Rafflesia)*. **-acoj** *huldurótarætt (Rafflesiaceæ)*.
- raglan/o** *frakki* með *raglanermum*. **-aj manikoj** *raglanermar*.
- Ragnarok** *inn* *ragnarök*.
- ragu/o** *mat* *ragú*, *kryddspað*.
- raĝ/o** *inn* *indverskur fursti*, *konungur eða þjóðhöfðingi*. **-ino** *indversk furstafrú*.
- Raĥel** *per* *Rakel*.
- raj/o** *dýr* *skata (Raja)*.
- rajdl/i** *áhl* *ríða*. **-o**, **-ado** *reið*, *útreið*; *akstur*. **-anto 1** *ríðandi maður*, *reiðmaður*. **2** *rennilóð*.
- antaro** *reiðmannahópur*. **-ejo** *reiðskáli*, *reiðskýli*. **-igi** *láta ríða*. **-isto** *her riddari*, *reiðmaður*.
- arto** *reiðmennska*, *reiðlist*. **antaŭ-anto 1** *maður sem ríður fyrir skrúðfyllkingu o.s.frv.* **2** = **postiljono**.
- ek-i** *áhl* *stíga á bak (dýri)*. **post-i** *áhr* *ríða eftir*. **art-isto** *reiðlistamaður*. **pik-isto** *spjótmaður (við nautaat)*.
- rajon/o** *efn* *reion*, *ræon*.

- rajp/i** *áhl* bræða úr sér.
- rajt/o** réttur, réttindi, heimild. **-a** réttur, löglegur. **-e** réttilega, með réttu. **-i** *áhr* hafa rétt til. **-eco** réttleiki.
- igi** heimila. **-igo** heimild, heimilun. **-igilo** heimild, skilríki; trúnaðarbréf.
- ne-a** heimildarlaus, óheimilaður, óleyfilegur. **sam-a** jafnréttthár. **sam-e** með sama rétti. **sen-a 1** óheimilaður. **2** heimildarlaus. **sen-igi** ógilda. **aŭtor-o** lög höfundarréttur. **balot-o** atkvæðisréttur. **egal-a** jafnréttthár. **egal-eco** jafnrétti. **kopi-o** höfundarréttur. **plen-a** með fullu umboði. **plen-igito** maður sem hefur fullt umboð. **respond-o** andsvarsréttur.
- raĵa/o** = **raĝo**.
- rak/o** grind. **sekig-o** þurrkgrind.
- raked/o 1** tennispaði, badmintonspaði. **2** þrúga. **-streĉilo** spaðapvinga.
- raket/o 1** eldflaug, raketta. **2** flugeldur. **-i** *áhl 1* fljúga eins og eldflaug. **2** skjóta flugeldum.
- 3** gjósa eins og flugeldur. **alarm-o** blys. **lum-o** ljóssprengrja.
- raki/o** lfae hryggur, hryggsúla. **-a** hrygg-, mænu-. **-algio** hryggverkur.
- rakit/o** læk beinkröm. **-a** beinkramar-, með beinkröm. **-ismo** beinkröm. **-odona**, **-ogena** sem veldur beinkröm.
- rakont/i** *áhr* segja frá. **-o** saga, frásögn. **-a** frásagnar-. **-isto** lei sögumaður. **bild-o** myndasaga. **fein-o** álfasaga. **popol-o** þjóðsaga.
- rall/o** dýr (*Rallus*). **-edoj** relluætt (*Rallidæ*). **akvo-o** keldusvín (*Rallus aquaticus*).
- ralli/o** íþr rall, rallkeppni.
- ralik/o** sig lík (á segli).
- ram/o inn 1** múrbriótur. **2** tæk fallhamar. **-i** *áhr tæk* þjappa niður. **man-o** hnyðja.
- Ram/o** goð Rama.
- Ramadan/o** trú ramadan (föstumánuður múhameðstrúarmanna).
- Ramajan/o** bók Ramajana (indverskt hetjuljóð).
- ramfast/o** = **tukano**.
- rami/o** gra kínagras (*Boehmeria nivea*).
- ramn/o** gra hrökkviður, þorstatré (runni eða smátré, ræktað í Skandinavíu).
- acoj** hrökkviðarætt (*Rhamnaceæ*).
- ramp/i** *áhl 1* skriða, skreiðast. **2** læðast. **3** smjaðra. **-a** gra **1** skriðandi, skrið-, jarð-. **2** smjaðrandi.
- ado 1** skrið. **2** smjaður. **-aĵo 1** = **rampulo**. **2** skriðjurt. **-uloj** dýr skriðdýr (*Reptilia*). **el-i** *áhl 1* skreiðast út. **2** læðast út. **en-i** *áhl 1* skreiðast inn. **2** læðast inn. **sur-i**, **supren-i** *áhr* klifra. **volv-i** *áhl* gra vefjast utan.
- ramplo** hús virkisbrekka, skái.
- Ramses/o** per Ramses.
- ran/o** dýr froskur (*Rana*). **verda -o** = **hilo**. **verda -eto** = **hilo**. **-a** læk froska-. **-a kisto** tungurótarbelgur.
- edoj** froskaætt (*Ranidæ*). **-ido** froskseiði.
- ranc/a** þrár, þránaður. **-iĝi** verða þránaður, þrána.
- ranĉ/o** stórgripabú, nautabú.
- rand/o 1** rönd, brún, jaðar, barð (á hatti). **2** rand (suðuráfrísk mynteining). **-a** rand-, randar-, jaðar-.
- aĵo 1** borði, kantlisti. **2** = **flanĝo**. **-umo** röð, rönd, kantur. **-egaligi** klippa, skera, slétta (rönd); taka skar af.
- iri** *áhr* ganga í útjaðri (e-s). **ĝis-e** barma-**ĝis-e plena** barmafullur. **akra-a** hvasseggjaður.
- boat-o** öldustokkur, borðstokkur. **klin-o** skái, sniðskeyti. **ŝip-o** lunning. **tranĉ-o** egg.
- trotuar-aĵo** kantsteinn (í götu). **vundo-o** sárabarmur.
- rang/o** metorð, mannvirðing, tign, tignarstig. **-a** tignar-. **-i** *áhl* vera í flokki, vera að tign. **-ulo** tignarmaður.
- altiĝo** hækkun í tign. **dua-a** annars flokks. **sam-ulo** jafningi. **sen-ulo** óbreyttur hermaður.
- super-eco** forgangsréttur. **unua-a** fyrsta flokks. **alt-a** tigginn. **last-a** sístur.
- lastvice sed ne last-e** síðast en ekki síst.
- rangifer/o** dýr hreindýr (= **boaco**).
- Rangun/o** ldf Rangún (höfuðborg Mjanmar).
- ranĝ/i** *áhr* flokka (= **klasifiki**).
- rankor/o** ská gremja, kali.
- Ranunkolacoj** = **Ranunculacoj**.
- ranunkul/o** gra sóley (*Ranunculus*). **-acoj** sóleyjaætt (*Ranunculaceæ*).
- rap/o** gra rófa, næpa. **kampa -o** arfanæpa, akurkál (*Brassica campestris*).
- rapid/a** fljóttur, skjóttur, hraður. **-e** fljótt, fljóttlega, hratt. **-i** *áhl* flýta sér. **-o** eðl vél tæk **1** flýtir, hraði. **2** hraðlest; sterkur straumur. **3** gir. **-eco** skjótleiki, flýtir. **-ega** mjög fljóttur, snöggur.

- ema** fljótlyndur, bráðlátur, hvatvís. -**igi** flýta, flýta fyrir. -**umo** gír. -**ometro** tæk hraðamælir.
- mal-a** seinn, hægur, hægfara. **mal-e** hægt. **mal-i** áhl fara hægt, drolla. **mal-eco** seintæti, seinleiki.
- mal-ema** latur, drungalegur. **mal-igi** seinka, skjóta á frest, tefja. **tri-a** þriggja gíra.
- ne-e** hægt, seint, í hægðum sínum. **altiĝ-o** flu klifurhraði. **flug-o** flughraði. **fulmo-a** leiftursnökkur.
- plen-e** með fullum hraða.
- rapir/o** skylmingasverð.
- raport/i** áhr áhl segja, skýra frá, gefa skýrslu (um), tilkynna. -**o** stæ fja klæ 1 skýrsla. 2 yfirlýsing. 3 hlutfall.
- ado** sögn, frásögn, skýrslugjöf. -**aĵo** söguburður, grein. -**anto** framsögumaður. -**isto** fréttamaður.
- mis-i** áhr rangfæra. **kalkul-o** reikningsyfirlit.
- rapsod/o** bók (há Forngríkkjum) kvæðamaður.
- rapsodi/o** 1 bók söguljóðabrot. 2 tón rapsódía.
- rapunkol/o** gra skriðklukka (*Campanula rapunculus*).
- rar/a** sjaldgæfur, fyrirtaks-. -**aĵo** torgætur hlutur; fágæti. -**igi** gera sjaldgæfan.
- ras/o** gra líf vís 1 kyn, kynflokkur, kynpáttur. 2 afbrigði. 3 deilitegund, undirtegund. -**a** kynpátta(r)-, kyn-.
- ismo** kynpáttaofstæki. -**isto** kynpáttaofstækismaður. -**miksi** áhr blanda kyn. **inter-a** milli kynpátta.
- pur-a** af óblönduðu kyni, hreinræktaður.
- ras/o** læk korr. -**i** áhl korra (óp.).
- rasp/i** áhr raspa, sverfa niður (t.d. sykur). -**a** ópýður, hastur; hrjúfur, grófur. -**aĵo** úrkast; svarf. -**ilo** rifjárn.
- ejo** svarfhús.
- rast/i** áhr 1 raka, raka saman. 2 athuga nákvæmlega, leita nákvæmlega. -**ado** rakstur. -**ilo** hrífa.
- for-i** áhr moka.
- rastr/o** gref.
- raŝ/o** læk útbrot (á hörundi).
- rat/o** 1 dýr rotta (*Mus rattus*), valska. 2 ómenni.
- ratafi/o** ratafía, ávaxtabrennivín.
- rati/o** = **raporto** 3.
- ratifik/i** áhr lög staðfesta. -**o** staðfesting.
- Ratisbon/o** ldf = **Regensburgo**.
- Raul/o** per Rúðólfur.
- raŭf/o** grind (= **rako**).
- raŭk/a** rámur, hás. -**igi** hæsast.
- raŭnd/o** íþr lota (einkum í boxkeppni).
- raŭp/o** 1 dýr lirfa. 2 tæk skriðbelti. -**ero** skriðbeltisliður. -**aŭto** skriðbíll, beltabíll, beltabrefreið.
- traktoro** beltadráttarvél. **sen-igi** hreinsa af liffum.
- raŭt/o** 1 = **itinerio**. 2 = **kurso** 2.
- rav/i** áhr hrífa, heilla, gagntaka. -**a** hrífandi, töfrandi, indæll. -**igo**, -**iteco** hrifning.
- ravin/o** þrengsli, gljúfraskarð, gil. -**igi** mynda gil í.
- raviol/o** mat raviólí.
- raz/i** áhr raka (skegg). -**ado** rakstur. -**ilo** rakhnífur, rakvél. **tranĉil-ilo** rakhnífur.
- sendanĝera** -**ilo** rakvél (með rakblaði). **elektra** -**ilo** (rafmagns)rakvél -**isto** rakari.
- razen/o** = **gazono**.
- razi/o** inn árás araba (í óvinaland). -**i** áhr ræna í árás (araba).
- re/** forskeyti sem táknar aftur, á ný, endur-, t.d. -**brilo** endurskin. -**veni** áhl koma aftur.
- koni** áhr þekkja aftur. -**e** aftur. -**en** aftur á bak, til baka. **tien kaj** -**en** fram og aftur.
- eniri** áhl 1 fara aftur inn (= **eniri denove**). 2 ganga aftur á bak (= **iri reen**) (í þessari merkingu væri betra að nota **retroiri** til þess að forðast misskilning).
- re** tón (tónstigi) D.
- Rea** goð Rhea (dóttir Úranusar og Gaiu, kona Krónosar og móðir Seifs).
- Re/o** goð Ra (sólarguð hjá Fornegyptum).
- rea/o** dýr nandú (= **nanduo**) (*Rhea*).
- reakci/o** fél efn eðl vél 1 afturhald, afturkast, afturkippur. 2 andóf, gagnverkan, hvarf, viðbragð.
- 3 lfe prófun, prófunarviðbragð, svörun. 4 prýsting. -**a** 1 afturhaldssamur, afturhalds-.
- 2 andverkandi, afturverkandi, andvirkur. 3 prýsti-. -**i** áhl hvarfast.
- ilo** efn prófefni, prófmeðal, svörunarefni, tilraunavökvi. -**ulo** afturhaldsmaður.

- ĉen-o** *efn* keðjuverkun. **kolor-o** *efn* litasvörun.
- reaktanc/o** *rtæ* launviðnám, þverviðnám, andóf. **indukta -o** spanviðnám. **kapacita -o** rýmdarviðnám.
- reaktor/o** **1** *flu* þrýstiloftshreyfill. **2** *eðl* kjarnakljúfur.
- real/a** *kri lög stæ* verulegur, raunverulegur, sannur. **-e** raunverulega. **-o, -aĵo** raunverulegur hlutur.
- eco** raunveruleiki. **-igi** koma í framkvæmd, gera að veruleika. **-iĝi** rætast. **-iĝo** framkvæmd.
- ismo** *hei bók* **1** raunhyggja. **2** raunsæisstefna, realismi. **-isto** **1** raunhyggjumaður. **2** raunsæismaður, realisti.
- ne-a** óraunverulegur; óverulegur, ósannur. **sen-eco** óraunveruleiki.
- sur-ismo, super-ismo** *fag bók* súrrealismi. **sur-isto** súrrealisti. **-lernejo** gagnfræðaskóli.
- real/o** *inn* real (spænsk mynt = 1/4 peseta).
- realgar/o** *ste* arsensúlfið.
- Reaŭmur/a** *eðl* Reaumur-.
- reb/o** *gra* vínviðarstofn. **-branĉo** vínviðargrein. **-ligno** vínviðarefni.
- Rebeka** *per* Rebekka.
- rebus/o** *inn* **1** myndagáta. **2** gáta.
- recenz/i** *áhr* dæma, gagnrýna (list eða rit), ritdæma. **-o** ritdómur, gagnrýni. **-isto** ritdómari, gagnrýnandi.
- recept/i** *áhr gra* stuttklippa (runna).
- recept/o** *vís* **1** mataruppskrift. **2** lyfseðill. **-i** *áhl* gefa út lyfseðil. **-aro** matreiðslubók, uppskriftasafn.
- receptakl/o** *gra* blómbotn.
- reces/o** *lfæ* skot, laut.
- recesiv/a** *líf* víkjandi.
- recidiv/o** **1** *læk* afturkast. **2** *lög* ítrekun, síbrot. **-ulo** síbrotamaður.
- Recif/o** *ldf* Recife (hafnarborg í Brasilíu).
- recipient/o** *eðl* glerilát.
- reciproka** gagnkvæmur, innbyrðis. **-e** gagnkvæmt, á báða bóga. *lli helpas sin -e*: Þeir hjálpa hvor öðrum.
- i** *áhr* skiptast á, gefa hvor öðrum. **-o** *stæ* andhverft gildi. **-eco** gagnkvæmni.
- recit/i** *áhr* lesa upp. **-o** upplesið efni. **-ado** upplestur.
- recital/o** *tón* flutningur einleikara, flutningur einsöngvara.
- recitativ/o** *tón* sönglestur.
- redakci/o** **1** ritstjórn. **2** ritstjórnarskrifstofa. **3** útgáfa.
- redakt/i** *áhr* *vís* **1** hafa ritstjórn á, ritstýra. **2** semja, taka saman, búa til prentunar. **-ado** ritstýring; samning.
- ejo** ritstjórnarskrifstofa. **-isto** ritstjóri. **ĉef-isto** aðalritstjóri. **-istaro** ritstjórn.
- redaktor/o** ritstjóri.
- Redemptor/o** *kri* Frelsarinn, Endurlausnarinn.
- redingot/o** *inn* (svartur) síðfrakki, lafafrakki.
- redoks/a** *efn* oxunar-afoxunar-. **-a potencialo** oxunargeta.
- redukt/i** *áhr* **1** minnka, fækka, smækka, draga úr, færa niður. **2** *efn* afsýra. **3** *læk* kippa í (lið).
- o** **1** minnkun, fækkun, niðurfærsla. **2** afsýring. **3** liðhlaupsaðgerð, liðrétting.
- a** fækkunar-, minnkunar-, smækkunar-. **-ejo** *her* innra virki.
- iĝi** **1** vera afsýrður. **2** breytast. **3** vera ekkert annað en. **-ilo** *ljó* framkallari.
- reduť/o** **1** skotgarður, smávirki. **2** grímuball.
- ref/o** rif (í segli). **-i** *áhr* rifa (segl). **-ilo, ligilo** rifband. **mal-i** *áhr* leysa rif.
- refektori/o** *hús* matsalur, borðsalur (í klaustri o.þ.h.).
- refer/i** *áhl* leggja fram skýrslu/útdrátt. **-aĵo** frásögn, skýrsla; útdráttur.
- referat/o** frásögn, skýrsla; útdráttur.
- referenc/o** **1** tilvísun, tilvitnun, skírskotun. **2** meðmæli. **-i** *áhr* vísa til. **-a** tilvísunar-. **-a libro** handbók.
- a biblioteko** handbókasafn. **-ilo** tilvísunarmerki, lestrarmerki. **kruc-o** víxltilvísun.
- referendum/o** *lög* þjóðaratkvæði, allsherjaratkvæðagreiðsla.
- refleks/o** *líf* ósjálfrátt viðbragð. **kondiĉita -o** skilyrt ósjálfrátt viðbragð. **-a** viðbragðs-.
- refleksiv/o** *mfr* afturbeygt orð, afturbeygt fornafn. **-a** afturbeygður.
- reflekt/i** *áhr* *eðl* **1** endurvarpa, endurkasta (geislun), endurspegla. **2** spegla.
- o** *eðl* *rúm* speglun, endurspeglun, endurkast. **-a** speglunar-, endurskins-. **-a angulo** endurskinshorn.
- a koeficiente** endurvarpsstuðull, endurkastsstuðull. **-ilo** *tæk* endurskinsmerki.
- reflektor/o** holspegill.

- Reformaci/o** *kri* siðbót, siðaskipti.
reformator/o *per* umbótamaður. -a umbóta-, breytinga-.
refrakt/i *áhr eðl* brjóta (geisla). -o geislabrot, ljósbrot. **duobla -o** tvíbrott, tvöfalt ljósbrot. -a brott-, ljósbrotts-.
-a angulo brothorn. -**eco** brothæfni, ljósbrotshæfni. -**ilo** ljósbrjótur. -**ometro** ljósbrotsmælir.
indico ljósbrotsvísir.
refraktar/a *efn* torbræddur.
refraktor/o *vís* ljósbrjótur; linsusjónauki.
refren/o *bók* viðkvæði, stef.
refut/i *áhr* hrekja. -o afsönnun. **ne-ebla** óhrekjandi, óhrekjanlegur.
reg/i *áhr áhl tæk* stjórna, ríkja, drottna. -a *líf tæk* stýri-. -**ado** **1** stjórn, ríkisstjórn, ríkisstjórnarár. **2** drottnun.
-adejo stjórnarklefi. -**anto** stjórnari. -**ato** þegn, undirmaður. -**ebla** viðráðanlegur. -**ema** drottnunargjarn.
-isto stjórnarmaður. -**istaro** stjórn, ríkisstjórn. **ek-i 1** *áhl* koma til ríkis. **2** *áhr* grípa, taka.
mem-ado 1 sjálfstjórn. **2** sjálfsstjórn, stjórn á sjálfum sér. **mem-anta** sjálfstjórnandi.
ne-ebla óviðráðanlegur, óstjórnlegur. **sin-ado** stjórn á sjálfum sér, sjálfsstjórn. **super-i 1** *áhr* yfirgnæfa.
2 *áhl* ráða mestu. **man-i** *áhr* hafa undir höndum, vera handhafi. **tele-i** *áhr tæk* fjarstýra.
regal/i *áhr 1* veita (beina), gera vel við. **2** skemmta (e-m). -o skemmtun, veisla.
for-i *áhr* losa sig við (e-n), hrista af sér.
regatt/o = boatfesto.
regeneraci/o *vís* endursköpun; endurfæðing.
Regensburg/o *ldf* Regensburg (borg í Bæjaralandi).
regent/o ríkisstjóri, stjórnandi (í forföllum konungs).
regi/o *lög* ríkisyfirtæki.
regiment/o herdeild. -a herdeildar-. -**estro = kolonelo.**
region/o 1 hérað, svæði, landshluti. **2** svið. **3** *lfæ* svæði, líkamssvæði. -a héraðs-. -**estro** héraðsstjóri.
-ismo landshlutastefna. -**isto** landshlutastefnumaður. **post-o** uppland, innsveitir.
registr/i *áhr 1* skrá, skrásetja. **2** *tæk* taka upp (t.d. á hljómplötu). **3** kaupa ábyrgð á. -o *tæk 1* skrá.
2 raddsvið; tónsvið. **3** orgelrödd. -**ado** skráning, skrásetning. -**ejo** skráningarskrifstofa. -**igi** láta skrá.
-ilo *tæk* skrásetningartæki. -**isto** skrárhaldari; skjalavörður. -**olibro** skrá, málabók. **en-i** *áhr* skrá, skrásetja.
mem-a sjálfskráandi, sjálfritandi.
reglament/i *áhr* koma skipulagi á, stilla, tempra. -o reglugerð, reglugjörð. -a lagalegur, lögákveðinn.
regn/o *líf* ríki. **la animala -o** dýraríkið. **la vegetala -o** jurtaríkið. **la minerala -o** steinaríkið. -a ríkis-.
-ano ríkisborgari. -**estro** ríkishöfðingi. **inter-a** milliríkja-. **super-a** yfirþjóðlegur. **sub-o** *líf* fylking.
regol/o *dýr* fuglakóngur, glókollur, gullkollur (*Regulus*).
regres/i *áhl* fara aftur, hörfa. -o afturför.
regul/o regla. -a *mfr* reglulegur, reglubundinn. -e reglulega. -i *áhr eðl* stilla. -**ado** stilling.
-aro reglugerð, reglugjörð. -**eco** reglufesta. -**igi** gera reglulegan, koma fastri reglu á. -**ilo** stillir.
ekster-a afbrigðilegur, frábrugðinn. **laŭ-a** reglubundinn. **mal-a, ne-a** óreglulegur. **mal-eco, ne-eco** óregla.
mal-igi gera óreglulegan.
regulator/o 1 stilliúr. **2 = regulilo.**
Regulus/o *stj* Regulus (stjarnan α í Ljóninu).
regurgit/i *áhl* æla, gubba. -o *læk* ælur, gubb.
reĝ/o konungur. -a konunglegur; konungs-. -a **akvo** *efn* kóngavatn. -e konunglega.
-i *áhl* ríkja, vera konungur. -**ado** ríkisstjórn. -**eco** konungstign; konungsembætti. -**ido** konungssonur, prins.
-idino konungsdóttir, prinsessa. -**ino 1** drottning. **2** *dýr* býflugnadrottning. **3 = damo 3,**
4. -inedzo drottningarmaður, eiginmaður drottningar. -**ejo, -lando** konungsríki.
eks-iĝi leggja niður konungsvöld. **inter-ado** tími milli stjórnenda. **vic-o** undirkonungur. **bird-o** músarrindill.
herbej-ino álmkvistur. **sun-o** sólonungur, sólarikonungur.
Reĝ/oj *per* Konungabók (í Biblíu).
reĝim/o *tæk* stjórnarfar, stjórnarfarskerfi.
Reĝina *per* Regína.
reĝisor/o *lei kvi* leikstjóri. -i *áhr* leikstýra, stjórna (leiksýningu). **help-o** aðstoðarleikstjóri.
Rejkjavik/o *ldf* Reykjavík (höfuðborg Íslands).
Rejn/o *ldf* Rín. -a Rínar-. -**lando** Rínarland.
Rejnald/o *per* Rögnvaldur, Reginbaldur.

- rejs/o** *inn* reis (mynt í Brasilíu og Portúgal).
rek/o *íþr* svifrá, svifslá.
reklam/o (skrum)auglýsing, auglýsing (með meðmælum). **-i** *áhr* auglýsa, meðmæla. **-a** auglýsinga-
-aĵo, **-ilo** auglýsingamiðill. **-lumoj** ljósauglýsing. **-panelo** auglýsingatafla. **puf-o** skrum.
reklamaci/i *áhl* heimta, krefjast. **-o** krafa.
rekognosk/i *áhl her* = skolti.
rekomend/i *áhr* 1 mæla með. **2 = registri**. **-o** meðmæli. **-a** meðmæla-. **-inda** meðmælaverður.
mal-i *áhr* niðra, óvirða; mæla gegn.
rekompenc/i *áhr* 1 launa, endurgjalda. **2** bæta upp. **-o** umbun, laun, endurgjald. **-a** launandi.
-e í staðinn, aftur á móti.
rekord/o met. **-ulo** methafi.
rekrement/o hrat, dreggjar, draf, korgur, sori.
rekrut/o nýliði. **-i** *áhr* skrá í herinn, útvega sem nýliða. **-ado** liðssöfnun, söfnun nýliða.
-isto liðsöflunarmaður. **-ekzameno** læknisskoðun nýliða.
rekt/a *lfæ rúm mfr* beinn, uppréttur. **la -a parolo** bein ræða. **-e** beint, blátt áfram, beinlínis. **-o** bein lína.
-eco beinleiki, réttleiki. **-igi** gera beinan, rétta við. **-iĝi** verða beinn, rétta úr sér. **-ilo** reglustika.
T-kapa -ilo T-stíka. **kunmetebbla mezur-ilo = mezurvergo**. **el-igi** rétta úr. **el-iĝi** rétta úr sér.
mal-a óbeinn, krókóttur, króka-; afskekktur; boginn. **mal-eco** bugða; beyging. **ne-a mfr** óbeinn.
la ne-aj kazoj aukaföllin. **ne-a parolo** óbein ræða.
rektif/i = rektifiki.
rektifik/i *áhr* 1 *efn* hreinsa (vínanda). **2** *rúm* rétta úr, gera beinan. **3** *rtæ* afriða. **-o** 1 hreinsun. **2** afriðun.
-ilo *rtæ* afriðill.
rektor/o 1 háskólarektor. **2** rektor, skólastjóri (menntaskóla eða þ.u.l.), skólameistari.
rektum/o *lfæ* endaparmur, sperðill. **-a** endaparms-. **-ito** *læk* endaparmsbólga. **-oskopo** endaparmsspegill.
-oskopo endaparmsspeglun.
rekviem/o *kap* 1 sálubæn. **2** sálumessa. **3** sálumessulög.
rekvizici/i *áhr* lög taka undir sig, leggja undir sig. **-o** það að leggja undir sig, beiðni.
rekvizit/o *lei* leikmunir.
rekvizitor/o *lei* leikmunavörður.
rel/o 1 *jár* járnbrautarteinn, spor. **2** *tæk = kanelo* (á skrúfu). **el-iĝi** fara af sporinu.
sur-aĵoj vagnakostur, sporvagnar, járnbrautarvagnar. **apog-o** handrið. **gard-o** handrið (t.d. á brú).
kontakt-o spennuteinn. **tram-o** sporvagnaspor. **unu-a** einteinungs-. **-vojo** járnbraut.
relaj/o = relajso.
relajs/o *eđl* magnari. **-ostacio** endurvarpsstöð. **-omotoro = servomotoro**.
relativ/a 1 afstæður, hlutfallslegur. **2 = rilativa**. **-eco** afstæði. **teorio de la -eco** afstæðiskenning.
-ismo *hei* afstæðishyggja. **-isto** afstæðishyggjumaður.
relegaci/o lög brottrekstur, brottvísun.
relief/o 1 rismynd, upphleypt mynd. **alta -o** rismynd. **basa -o** lágmynd. **2** andstæða.
-a 1 upphleyptur. **2** andstæður, andstæðu-. **-igi** 1 skreyta með upphleyptum myndum.
2 setja sliki á, leggja áherslu á, taka fram. **sen-a** 1 flatur. **2** dauflegur, bragðlaus.
religi/o trú, trúarbrögð, átrúnaður. **-a** 1 trúar-, trúarbragða-. **2** trúður, trúrækinn.
3 samviskusamur, samviskusamlegur. **-ano** trúmaður. **-eco** trúrækni, trú, guðhræðsla. **-ulo** 1 munkur.
2 trúarmaður; trúður maður. **ali-ano, ali-ulo** fylgismaður annarra trúarbragða. **inter-a** milli trúarbragða.
mult-a margra trúarbragða. **ne-a** veraldlegur. **sam-ano** trúbróðir. **sen-a** ótrúrækinn, ótrúður.
sen-eco ótrúrækni, guðleysi, trúleysi.
relikv/o trú helgur dómur; leif. **-ujo, -okesto** leifaskrín (dýrlings).
reluktanc/o *eđl* *rtæ* segulviðnám.
rem/i *áhl* róa. **-ado** róður. **-estro** skutræðari, forræðari (í kappróðrabáti). **-ilo** ár.
-ilingo árapollur, keipur, ræði. **-isto** ræðari. **post-ilo** stýriár. **vet-ado** kappróður.
Rem/o *per* Remus (bróðir Rómúlusar).
remanenc/o 1 *eđl* segulleif. **2** sál myndleif.
Rembrant/o *per* Rembrandt (hollenskur málari, 1606–1669).
rembur/i *áhr* troða út, stoppa, fóðra, bólstra. **-ado** fóðrun (húsgagna), bólstrun.
-aĵo fóður, tróð, bólstrunarefni.

- remburs/o** *fja* greiðsla við afhendingu, póstkrafa.
- Remiĝ/o** *per* Remigiús.
- remit/o** *læk* hlé (á sjúkdómi). **-a** sem hlé verður á öðru hverju.
- remiz/o** bílskúr.
- remolad/o** *mat* remúlaðisósa.
- remont/o** *her* stríðshestsefni.
- remork/o** *umf 1* dráttarbátur. **2** dráttarvagn. **-i** *áhr* draga.
- rempar/o** varnargarður, viggirðing. **-i** *áhr* byggja viggirðingu í kringum.
- Rems/o** *ldf* Reims (borg í Frakklandi).
- remter/o** = **refektorio**.
- ren/o** *lfæ mat* nýra. **-a** nýrna-. **sur-a glando** nýrnahetta.
- Renard/o** *per* Refur.
- Renat/o** *per* Renatus.
- rendevu/o** *her* stefnumót. **-i** *áhr* hitta á tilteknum stað, koma saman á stefnumótsstað.
- ejo** stefnumótsstaður, fundarstaður.
- rendiment/o** *vél hag 1* úttak, arðsemi, arður. **2** hlutfall arðs og verðs.
- rened/o** *gar* pippinepli.
- renegat/o** *sag 1* trúniðingur. **2** flokkshlaupi. **-eco** fráhrvarf (frá trú).
- Reناسanc/o** *vís* endurreisn, viðreisn, endurreisnarstefna, viðreisnartímabil. **-a** viðreisnar-, endurreisnar-.
- reni/o** *efn* reníum, renín (*Re*) (*frumefni nr. 75*).
- renklod/o** *gra* grænplóma.
- renkont/i** *áhr* mæta, hitta. **-e** í áttina, til fundar, til móts (**al** = við). **-o** mót, fundur. **-iĝi** mætast, hittast.
- iĝo 1** samkvæmni. **2** einvígi. **-ebla** sem hittast má. **inter-i** *áhl* mætast, hittast.
- renom/o** frægð, orðstír. **-iĝi** verða frægur, fá orðstír.
- renonc/i** *áhl* vera litþrota (í spilum).
- rent/o** vextir, leiga, afgjald. **-ulo** velefnaður maður. **-umo** renta, vextir.
- rentabilitat/o** arðsemi.
- rentgen/o** *eðl* röntgen (mælieining).
- Rentgen/o** *per* Röntgen. **r-radioj** röntgengeislar. **r-terapio** röntgenlækning.
- rentgeni/o** *efn* röntgeníum, röntgenín (*Rg*) (*frumefni nr. 111*).
- renvers/i** *áhr* velta um koll, fella, kollvarpa, hvolfa. **-ema** byltingargjarn. **-iĝi 1** hvolfa (óp.). **2** falla.
- ŝtat-o** stjórnlagarof.
- reologi/o** *eðl* hnigfræði.
- reostat/o** *raf* stilliviðnám.
- reparaci/o** *lög* skaðabætur, bætur, tjónabætur.
- repertuar/o** leikritaskrá; söngvaskrá.
- repetitor/o** utanskólakennari, einkakennari.
- replik/o 1** andsvar. **2** *lei* stikkorð. **3** *fag* eftirmynd. **-i** *áhr* andsvara, mótmæla.
- reporter/o** fréttamaður (= **reportisto**). **-ajo** fréttamannagrein.
- reprezali/o** *lög* refsaiaðgerð(ir).
- reprezent/i** *áhr 1* vera í staðinn fyrir, koma í stað (e-s), koma fram fyrir hönd (e-s). **2** vera fulltrúi (e-s).
- a** sýnandi, tákandi; umboðs-, fulltrúa-. **-ado** sýning; umboð. **proporcia -ado** hlutfallskosningar.
- ato** *mfr 1* umbjóðandi. **2** orð (eða setning) sem tilvísunarfornafn vísar til. **-anto** fulltrúi, málsvari, umboðsmaður.
- igi** veita umboð til, gera að fulltrúa.
- reps/o** rifs (dúktegund).
- reptili/oj** *dýr* skriðdýr.
- repudi/i** *áhr* *lög* reka frá sér, skilja við. **-o** skilnaður (við konu).
- reputaci/o** orðspor, mannorð.
- reskript/o** *sag 1* tilskipun. **2** úrskurður (páfans); konungsbréf.
- resoluci/o** *læk 1* uppleysing. **2** slöknun (vöðva í svæfingu).
- resonanc/o** *eðl* endurómur, endurhljómur, endurómun.
- resonator/o** *eðl 1* hermir. **2** hljómhvati.

- respekt/o** lotning, virðing. **-i** *áhr* virða, meta, hafa beyg af, bera virðingu fyrir (e-m). **-a** lotningar-, virðingar-. **-e** með virðingu. **-ego** mikil lotning, mikil virðing. **-inda** virðingarverður. **-indeco** virðuleiki.
- mal-i** *áhr* fyrirliða, hafa fyrirlitningu á. **mal-a** ókurteis. **mem-o** sjálfsvirðing. **ne-o** virðingarleysi.
- tro-a** auðvirðilegur, sleikjulegur, óhóflega auðmjúkur.
- respektiv/a** hver um sig; hlutaðeigandi. **-e** að tiltölu, hver eftir því sem við á.
- Ath.* Forðast ber að nota **-e** í merkingu **aŭ**.
- respond/i** *áhr* **áhl** **1** svara, ansa. **2** svara til. **3** ábyrgjast, bera ábyrgð á. **-o** svar. **-a** **1** svarandi.
- 2** hentugur, samsvarandi; vel við sig eigandi. **3** ábyrgur. **-ado** það að svara. **-eco** **1** samsvörun, samkvæmni. **2** ábyrgð. **-eca** ábyrgur. **-umo** ábyrgð. **inter-i** *áhl* svara til. **pri-i** *áhl* ábyrgjast, bera ábyrgð á.
- respons/i** *áhl* ábyrgjast.
- responsori/o** *tón* víxlsöngur.
- republik/o** *sag* lög lýðveldi. **-a** lýðveldislegur, lýðveldis-. **la -a partio** repúblikanaflokkurinn.
- ano** **1** lýðveldismaður. **2** repúblikani. **-estro** forseti (lýðveldis). **-isto** lýðveldissinni.
- rest/i** *áhl* **1** halda áfram að vera. **2** vera, dvelja, vera kyrr. **3** vera eftir. **-a** *efn* sem eftir er(u).
- o stæ** það sem eftir er; afgangur. **-adi** *áhl* dvelja(st) lengi. **-ado** dvöl; viðstaða. **-adejo** *kap* bústaður, heimili.
- aĵo** afgangur, leifar, eftirstöðvar. **-aĵoj** leifar; jarðneskar leifar. **-igi** **1** halda eftir, láta verða eftir. **2** láta eftir sig. **3** skilja eftir. **post-i** *áhl* vera eftir.
- restaŭri** *áhr* **1** *fag* reisa við aftur, gera við. **2** *fél* setja aftur inn, koma (e-m) aftur til valda.
- ado** **1** viðgerð, viðreisn, endurnýjun. **2** endurreisn, valdataka á ný.
- Restionacoj** *gra* sefgresisætt (*Restionaceæ*).
- restitu/i** *áhr* lög bók *fag* **1** skila aftur. **2** endurgera.
- restoraci/o** veitingahús, matsöluhús.
- restrikt/i** *áhr* takmarka. **-a** takmarkandi, heftandi. **-o** takmörkun, hamla.
- resum/i** *áhr* gefa yfirlit yfir, gera ágrip. **-o** yfirlit, ágrip. **-e** í stuttu máli. **-ado** það að gera ágrip.
- resurekt/i** *áhl* trú rísa upp (frá dauðum).
- resus/o** *dýr* rhesusapi (*Macaca mulatta*). **-faktoro** *lfe* apablóðflokkur, Rh-þáttur, rhesusþáttur.
- ret/o** *tæk* **1** net, möskvar. **2** kerfi. **3** flækja. **-aĵo** **1** net, vefur. **2** víravirki. **en-iĝi** vera veiddur í net.
- bazar-o** innkaupanet. **drat-o** vírnet. **ĵet-o** kastnet. **har-o** hárnét. **sak-o** háfur. **skrap-o** botnvarpa.
- tren-o** dragnót.
- retabl/o** *fag* altarisstafla.
- Reti/o** *sag* Raetia.
- retikul/o** *lfæ* **1** (lítill) handtaska kvenna. **2** umfrymisnet. **-a** netlaga.
- retin/o** *lfæ* nethimna (augans), sjónhimna, sjóna. **-a** nethimnu-, sjónhimnu-, sjónu-.
- ito** *læk* nethimnubólga, sjónhimnubólga, sjónubólga. **-opatio** sjónukvilli.
- retor/o** *vís* **1** mælskukennari. **2** froðusnakkur. **-aĵo** mælska, ræða. **-iko** ræðufræði, mælskufraði, ræðulist.
- ika** mælskufraðilegur. **-ika demando** upphrópunarspurning.
- retort/o** *tæk* tilraunafaska. **-a** tilraunaflokkur-, í tilraunaflokku.
- retrat/i** *áhr* *hag* kaupa til baka, leysa inn. **-o** endurkaup.
- retret/o** *her* afturför, undanhald. **-i** *áhl* halda undan, hlaupast brott.
- retrol** forskeyti sem táknar aftur-, til baka, *t.d.* **-aktiva** afturvirkur, afturverkandi. **-efiki** *áhl* verka aftur.
- fleks** *áhr* sveigja aftur á bak. **-fleksa** fattur. **-iri** *áhl* fara aftur, ganga aftur á bak. **-ira** afturfarandi.
- paŝi** *áhl* stíga aftur á bak. **-pedali** *áhl* (á reiðhjóli) bremsa.
- spektiva** lútandi aftur til liðna tímans, sem gefur yfirsýn yfir hið liðna, afturhverfur. **-e** aftur á bak.
- retuŝ/i** *áhr* *vís* **1** snyrta, laga (ljósmynd). **2** breyta (lítillaga), laga. **-o** yfirferð, lagfæring.
- Reuni/o** *ldf* Réunion (frönsk eyja í Indlandshafi).
- reŭmat/o** *læk* gigtarverkur. **-ismo** gigt. **-ismulo** gigtarsjúklingur. **-oida** gigtar-. **-ologo** gigtarlæknir.
- ologio** gigtarsjúkdómafræði.
- rev/i** *áhl* dreyma (dagdrauma), byggja loftkastala. **-o** dagdraumur, draumórar.
- a** dreymandi, draumóra-, drauma-. **-ado** það að dreyma dagdrauma. **-ema** dreyminn, sem byggir loftkastala.
- ulo** draumóramaður. **dis-iĝo** vonbrigði. **el-igi** opna augun á (e-m). **for-i** *áhr* eyða (e-u) í draumóra.
- sen-igi** sýna (e-m) blákaldan sannleikann.
- revelaci/o** *trú* opinberun. **-a** opinberunar-. **-i** *áhr* birta, opinbera.
- revers/o** *nýy* fráhverfa, bakflötur, úthverfa, ranga. **-i** *áhr* snúa við. **-ebla** sem snúa má við; eins báðum megin.

- reviz/i** *áhr* = **revizori**.
revizi/i *áhr pre lög tæk* **1** endurskoða (og breyta). **2** kanna. **3** prófa, skoða vandlega (og gera við). **4** breyta.
-o **1** endurskoðun. **2** könnun. **3** vandleg skoðun og leiðrétting. **4** breyting. **-ismo** endurskoðunarstefna.
-isto endurskoðunarsinni.
revizor/o *sag ver* endurskoðandi. **-i** *áhr* prófa, endurskoða.
revoluci/o **1** stjórnarbylting; bylting. **2** gerbreyting. **-a** byltingar-. **-i** *áhr* **1** umbylta. **2** gerbreyta.
-ismo *fél* byltingarstefna, byltingarkenningar. **-isto**, **-ulo** byltingarmaður.
revolver/o marghleypa.
revu/o **1** liðskönnun. **2** herskoðun. **3** tímarit. **4** revía, skopleikur. **5** ritdómur. **-i** *áhr* **1** kanna (lið), skoða (her).
2 gagnrýna (bók).
rezed/o *gra* ilmollur (*Reseda odorata*). **-acoj** ilmollasætt (*Resedaceæ*). **farbo-o** litailmollur (*Reseda luteola*).
rezerv/i *áhr* **1** leggja til hliðar, hafa til vara. **2** geyma. **3** áskilja (sér). **-o** *lfe her tæk gra* **1** fyrirvari, skilyrði.
2 varasjóður. **3** varalið. **4** friðaður landskiki. **-a** **1** geymdur. **2** áskilinn. **3** vara-, auka-. **-a alirejo** neyðarútgangur.
-e með fyrirvara, með skilyrðum. **-ado** geymsla, varðveisla. **-ajoj** varaforði; birgðir; varahlutir.
-ejo friðlýst svæði, friðland. **-igemo** gætni, fálæti. **-isto** varaliðsmaður. **-istaro** varalið. **-ujo** forðabúr; geymir.
sen-a ófrátekin; skilyrðislaus.
rezid/i *áhl* búa, eiga lögheimili. **-ejo** aðsetur, bústaður, (lög)heimili.
rezident/o *fél* sendiherra. **-ejo** aðsetur sendiherra.
rezidu/o *efn lög hag* **1** afgangur. **2** botnfall, undanlás, dreggjar.
rezign/i *áhr* falla frá (kröfu), draga sig í hlé; gefast upp fyrir (e-u). **-o** úrsögn.
rezignacio/o undirgefni, uppgjöf. **-e** með þögn og þolinmæði. **-i** *áhl* taka (e-u) með þögn og þolinmæði.
rezin/o *efn* harpeis, trjákvöða, viðarkvöða. **-ajo** resín. **-a**, **-eca** harpeiskenndur. **gum-o** gúmmitrjákvöða.
rezist/i *áhl eðl tæk* standast, halda velli (**al** = fyrir (e-m)), veita viðnám, standa gegn (e-m).
-(ad)o mótstaða, viðnám, mótspyrna. **-anco** *eðl rtæ* mótstaða, viðnám. **-eco** mótstöðuafl.
-ilo viðnám. **-oprovo** viðnámspróf. **ne-ebla** ómóttstæðilegur. **sen-a** mótstöðulaus. **akvo-a** vatnspéttur.
fajro-a eldtraustur. **infekto-a** sem hefur mótstöðuafl gegn smitun. **lum-a** ljóstraustur.
penicilino-a ónæmur fyrir penisillíni. **sulfamido-a** ónæmur fyrir súlfalyfjum.
rezoluci/o *fél* ályktun, úrskurður.
rezolut/a *nýy* einbeittur, óhikandi; hugaður.
rezon/i *áhl* álykta, hugsu. **-ado** ályktun, hugsun, röksemd. **-ema** þrætugjarn. **mis-i** *áhl* skjáttast í hugsunum.
rezorcino/o *efn* resorsínól.
rezult/i *áhl* hafa í för með sér, leiða af. **-o** afleiðing, útkoma, það að koma fram, framkoma.
-anto *eðl* lokakraftur. **-igi** orsaka, valda. **sen-a** gagnslaus, árangurslaus.
rezultat/o afleiðing, útkoma, árangur, niðurstaða, úrslit.
rib/o *gra* **1** rífsberjarunnur (*Ribes*), garðaberjarunnur. **2** rífsber, garðaber. **nigra -o** sólber (*Ribes nigrum*).
ruĝa -o rífsber *Ribes rubrum*).
Riado *ldf* Ríad (höfuðborg Sádí-Arabíu).
ribek/o *inn* þriggja strengja fiðla.
ribel/i *áhl* gera uppreisn, gera upphlaup. **-o** uppreisn, upphlaup. **-a** uppreisnar-. **-anto** uppreisnarmaður.
-ema uppreisnargjarn. **-igi** hvetja til að gera uppreisn. **-ulo** uppreisnarmaður.
ribol/ *efn* ríbó-. **-flavino** ríbóflavín, laktóflavín. **-nukleata acido** ríbósakjarnsýra.
riboz/o *efn* ríbósi.
ricel/i *áhr lög* hylma yfir með þjófi. **-ado** þjófshylming. **-isto** hylmari, þjófsnautur.
ricev/i *áhr tæk fja útv* **1** fá. **2** taka (tönn). **3** taka á móti. **-o**, **-ado** móttaka, viðtaka. **-anto** viðtakandi.
-ebla áánlegur; móttækilegur. **-ema** *læk* móttækilegur, viðtækilegur. **-ilo** *fja útv efn* móttökutækki; útvarpsviðtækki.
-atesto móttökuskirteini.
ricin/o *gra* (*Ricinus*), kristpálmi, laxerolíutrú (*Ricinus communis*). **-a oleo** rísínolía, laxerolía.
ricinolat/o *efn* rísínolía. **-a acido** laxerolíusýra.
riĉa **1** ríkur, auðugur, efnaður. **2** mikill, ríkulegur. **3** kjarngóður; þungur. **4** frjósamur. **5** (um lit) dökkur, djúpur.

-**e** 1 ríkulega. 2 í ríkum mæli. -**o** 1 auðlegð. 2 frjósemi. 3 kraftur. 4 auður, auðæfi. -**ajo** auður, auðæfi.
-**eco** 1 auðlegð. 2 frjósemi. 3 kraftur. -**ega** 1 efnaður, mjög auðugur. 2 mjög mikill.
-**igi** 1 auðga. 2 *efn* frjógva. -**igita uranio** auðgað úran. -**iĝi** auðgast, verða ríkur.
-**ulo** ríkur maður, auðugur maður, auðmaður. **mal-a** 1 fátækur, snauður, fátæklegur. 2 lélegur.
mal-e fátæklega; illa. **mal-eco** fátækt, skortur; ófrjósemi. **mal-igi** gera fátækan, svipta auði.
mal-iĝi verða fátækur. **mal-ulo** fátæklingur. **ne-a** efnalítill. **nov-ulo** nýríkur maður.
rid/i áhl hlæja. -**o** hlátur. -**ado** hlátur. -**eti** áhl brosa. -**eto** bros. -**igi** láta hlæja.
-**iga** skemmtandi, skoplegur, skringilegur. -**inda** hlægilegur. -**indigi** gera að athlægi.
ek-i áhl skella upp úr, fara að hlæja (= *eksplodi per -o*). **sub-i** áhl, **kaŝ-i** hlæja lágt.
mok-i áhr, **pri-i** hæða, spotta, hæðast að.
rif/o sker, blindsker, rif. -**a** skerja-. **sablo-o** sandgrynningar.
rifuĝ/i áhl flýja, leita hælís. -**o** grið, vernd, öryggi, skjól. -**ejo** *ipr* 1 hæli, griðastaður, skýli.
2 umf umferðareyja. -**into** flóttamaður, landflóttamaður.
rifuz/i áhr hafna, neita, synja, færast undan; vilja ekki. -**o** neitun, synjun, höfnun; afsvar. -**a** neitunar-.
-**e** neitandi. -**iĝi** hætta við, falla frá, draga sig í hlé, gefast upp. **for-i** áhr afneita; afsala sér.
rig/i áhr *sig* reiðabúa (skip), setja reiða á (e-ð). -**o** það að reiðabúa. -**ilaro** reiði (á skipi).
mal-i áhr fella reiða á (skipi).
Rig/o *ldf* Ríga (höfuðborg Lettlands).
rigard/i áhl áhr 1 horfa. 2 horfa á. 3 skoða. 4 virða fyrir sér. 5 líta á. 6 -**i al** snúa í. -**o** 1 augnaráð. 2 tillit.
3 auga. -**aĉi** áhr glápa á. -**adi** áhr skoða (lengi), virða fyrir sér, athuga. -**ema** glápanði.
-**ilo** *byg tæk ldm* 1 leitari (á myndavél). 2 skoðunartæki. 3 mið (á byssu). **ĉirkaŭ-i** áhr skoða, rannsaka.
ek-i áhl áhr líta snöggvast á, renna augum yfir. **ek-o** augnaráð. **el-i** áhl 1 horfa út. 2 (*forml.*) líta út.
en-i áhl horfa inn. **inter-i** áhl horfast á. **pri-i** áhr rannsaka vandlega, skoða, sjá um.
re-i 1 áhr endurskoða, horfa á á ný. 2 áhl horfa aftur á bak. **retro-i** áhl horfa aftur á bak. **sub-i** áhl gægjast.
tra-i áhr hlaupa yfir (t.d. bók); sjá í gegnum. **esplor-i** áhr rannsaka, kanna. **flank-o** hornauga.
flug-e undir eins, óðara. **kaŝ-i** áhr gjóta augum til. **mond-o** heimsskoðun. **supren-i** áhl horfa upp.
rigid/a stinnur, stirðnaður, stirður, stífur, ósveigjanlegur. -**e** ósveigjanlega.
-**eco** eðl stinnleiki, stirðleiki, strangleiki. -**iĝi** stirðna. **al-iĝi** vera krepptur um. **mal-a** linur, kvapkenndur.
rigl/i áhr loka (með loku eða slá), setja slagbrand fyrir, skjóta loku fyrir (e-ð). -**ado** *jár* lokun.
-**ilo** slagbrandur, loka, slá. **mal-i** áhr hleypta loku frá (e-u).
rigor/a strangur, einstrengingslegur, vægðarlaus. -**eco** stirðleiki, strangleiki.
-**ismo** *trú* siðvendni, siðavandfýsni.
Rigved/o *inn* Rigveda, Ljóðavíska (helgirit hindúa, elst Vedabókanna).
Riĝel/o *stj* Rígel (stjarnan β í Óríon).
rijet/o *mat* saxað svínakjöt (soðið í feiti).
rikan/i áhl glotta. -**o** glott, hæðnishlátur.
Rikard/o *per* Ríkharrður.
rikeci/o *gra* rikkettsía. -**ozo** *læk* rikkettsíusjúkdómur (í plöntum).
rikiŝ/o *inn rikksjō* (tvíhjóra léttivagn).
rikolt/i áhr 1 skera upp, uppskera. 2 tína, safna. -**o** *efn* 1 uppskera. 2 arður. -**ado** uppskera. -**ajo** arður.
-**ilo** ljár. -**ileto** sigð. -**isto** uppskerumaður, kornskurðarmaður. -**maŝino** kornskurðarvél.
post-i áhr safna eftir kornskurðarmönnum (= **spikumi**). **vin-o** vínuppskera.
ril/o ríll (skoskur dans).
rilaks/o slökun, linun. -**a tubo eðl** = **tiratrono**.
rilat/i áhl snerta, áhræra, vera í hlutfalli við, koma við. **ne -as** þetta kemur ekki við.
-**o** *hag stæ* 1 tillit, viðskipti, kunningssskapur, samband. 2 vensl. **refleksiva -o** sjálfhverf vensl.
malrefleksiva -o ósjálfhverf vensl. **simetria -o** samhverf vensl. **malsimetria -o** ósamhverf vensl.
transitiva -o gegnvirk vensl. **maltransitiva -o** ógegnvirk vensl. -**o de ekvivalento stæ** jafngildisvensl.
lineara -o línuleg vensl. -**a** 1 viðeigandi, viðvíkjandi. 2 tilvísunar-. -**e** 1 (*forml.*) hlutfallslega.
2 viðvíkjandi, með tilliti til. -**igi** tileinka. -**umo** = **raporto** 3. **ek-i** áhl taka upp viðskipti (við e-n).
inter-oj viðskiptasamband.
rilativ/o *mfr* tilvísunarorð; tilvísunarfornafn. -**a** tilvísunar-.
rileg/i áhr gera brottrækan (= **relegacii**).
rim/o rím, endarím. -**i** áhr ríma (vísu). -**anto** hagrýðingur, rímari; leirskáld. -**iĝi** ríma (um vísu).
-**oido** ófullkomið rím. **sen-a** órímaður.

rimark/i *áhr* **1** taka eftir, verða var við. **2** taka fram, segja, geta, gera athugasemd.

-o athugasemd; eftirtekt. **-ebla** eftirtakanlegur. **-igi** **1** benda á. **2** vekja athygli (e-s) (**pri** = á).

-ilo merki, bókmerki. **-inda** eftirtektarverður, athyglisverður, merkilegur. **ne-ate** án þess að vera eftir tekið.

ne-eble lítills háttar, ómerkjanlega. **ne-ite** án þess að hafa verið eftir tekið.

rimed/o **1** ráð, úrræði, meðal. **2 -oj** fjármagn, efni. **antaŭ-o** varúðarráðstöfun. **ĉia-e** með öllum ráðum.

kontraŭ-o gagnráðstöfun. **sen-e** án úrræða. **viv-oj** lífsviðurværi.

rimen/o reim, ól, þvengur. **brak-o** armól. **gvid-oj** aktaumur. **kap-oj** taumur, beislistaumur. **raz-o** slípiól.

vost-o reiði (á hnakk).

rimes/o *ver* greiðslusending. **-i** *áhl* senda greiðslu.

rimors/o *ská* samviskubit. **-i** *áhl* finna til samviskubits.

rin/o *læk* (fræðiorð) nef, nasir. **-ito** *læk* nefkvef, nasabólga. **-ologio** neflæknisfræði.

-oplastio nefskapnaðarlækningar. **-oskopio** nasaglenning; nasaspeglun.

rinant/o *gra* lokasjóðsbróðir (*Rhinanthus*).

ring/o hringur, baugur. **-a** **1** hring-. **2** hringlaga, hringmyndaður. **-ego** **1** bandajárn; tunnugjörð; hjólgjörð. **2** krínólinugjörð. **-igi** hringast. **-izi** setja gjörð á. **-ujo** hringaskrín. **arb-o = jarringo**.

blu-a með glóðarauga, marið (um auga). **brak-o** armband. **fum-o** reykjarhringur. **jar-o** *gra* árhringur.

kol-o hálsmen. **kolekto-o** *rtæ* rennihringur. **laĉ-o** lykkja (á reim). **lagro-o** lega. **orel-o** eynahringur.

pendo-o hringur (á vasaúri). **piŝto-o** *bif* stimpilhringur. **rul-o** *ípr* gjörð (leikfang). **sigel-o** innsiglishringur.

suk-o = jarringo. **ŝnur-o** kaðallykkja. **ŝtop-o** *vél* þétting, pakkning.

rinĥocefal/oj *dýr* ranakollar (*Rhynchocephalia*).

rinocer/o *dýr* nashyrningur (*Rhinoceros*). **-edoj** nashyrningaætt (*Rhinocerotidæ*).

Rio-de-Janejr/o *ldf* Rio de Janeiro (hafnarborg í Brasilíu).

Riogrand/o *ldf* Rio Grande.

Rionegr/o *ldf* Rio Negro.

rip/o **1** *lfæ* rif, rifbein. **2** *gra* rif, blaðstrengur. **3** *tæk* stroff, fit. **4** *sig* röng (í skipi). **5** teinn (í regnhlíf).

-a **1** rifbeins-. **2** brugðinn. **-ajo** *mat* hryggur (til matar). **inter-a** milli rifbeina.

ripar/i *áhr* gera við, bæta. **-o**, **-ado** viðgerð, bæting(ur). **-isto** viðgerðarmaður. **-ebla** bætanlegur.

ne-ebla óbætanlegur.

ripet/i *áhr* **1** endurtaka, ítreka; segja aftur. **2** *sin -i* endurtaka sig. **-o** endurtekning; afrit. **-a** endurtakandi.

-a **horloĝo** slagúr, slagklukka. **-a** **pafilo** hriðskotabyssa. **-adi** *áhr* klifa á (e-u); vera alltaf að endurtaka.

-ado sífelld endurtekning. **-igi** gerast aftur, endurtakast. **-ilo** endurvarpstæki.

kun-ado endurtekning að kennara viðstöddum. **prov-o** æfing.

riport/i *áhl* skýra frá. **-isto** fréttamaður.

ripoz/i *áhl* hvílast, hvíla sig. **-o** hvíld, ró. **-ejo** hvíldarstaður, áningarstaður. **-igi** hvíla, láta hvílast.

-domo hressingarheimili. **sen-e** látlaut.

riproĉ/i *áhr* álasa, ávíta, sneypa, skamma. **-o** ámæli, aðfinnsla, álas, skömm. **-a** skammarlegur, lastandi.

mem-o sjálfásökun. **ne-ebla** vítalas, óaðfinnanlegur. **sen-a** saklaus, óflekkaður.

risk/i *áhr* hætta á, leggja í hættu; þora. **-o** *hag* **1** hætta, áhætta, háski. **2** ábyrgð; tjón.

-a áhættusamur, hættulegur. **-ema** áræðinn, djarfur; áhættusamur. **ĉiu-a** alskaða-, gegn altjóni.

sen-a áhættulaus. **sen-eco** áhættuleysi. **tro-ema** fífljardjarfur, ákafur, þrályndur.

rism/o *inn* rís (pappír).

risol/o *mat* kjötsnúður.

risort/o (málm)fjörður. **-a** fjaðra-. **-aro** upphenging. **-eco** fjaðurafli; teygja. **kluĉ-o** kúplingsfjörður.

ristorn/o *ver* endurgreiðsla. **-i** *áhr* endurgreiða.

rit/o *trú* helgisíður; athöfn; lög. **-a** helgisíða-. **-aro** (helgi)siðir; lög; ritúal; helgisíðabók.

-ismo helgisíðahald, hákirkjuleiki.

ritm/o *ská* tón hljóðfall, hrynjandi, taktur. **-a** hljóðfallslegur; taktbundinn, taktfastur.

-i *áhr* gera taktfastan, gera taktbundinn. **-ofiguro** hljóðfallsbragð.

ritornel/o forspil, eftirspil (við söng).

rival/o keppinautur. **sen -oj** óviðjafnanlegur. **-i** *áhl* keppa (**kun** = við). **-eco** samkeppni.

rivalt/o *lei* framsvið (í leikhúsi).

rivel/i *áhr* **1** leiða í ljós, opinbera. **2** *ljó* framkalla (mynd). **-ado** **1** opinberun. **2** framköllun.

-ilo *efn* framkallari.

- river/o** 1 á, fljót. 2 straumur, flóð. **-o da larmoj** táraflóð. **-a ár-**, fljóts-. **-eto** lækur, smálækur, lækjarsytra, lækjarspræna. **-ujo** árfarvegur. **la Flava R-o Gulafliót.**
- riverenc/o** hneiging; hnébeyging. **-i áhl** hneigja sig; beygja hné.
- Rivier/o** *ldf* Ríviera (strandlengja í Frakklandi og á Ítalíu).
- rivolu/o** *stæ tæk stj* 1 snúningur. 2 hringrás. **-i áhl** snúast; snúa í hring. **-a surfaco** *stæ* snúðflötur. **-a solido** *stæ* snúður, snúðpykkvi. **-metro** *tæk* snúningamælir.
- rizo/o** 1 *gra* hrísgrjónaplanta (*Oryza sativa*). 2 *mat* hrísgrjón, rís. **-ejo** hrísgrjónaakur. **-ero** hrísgrjónakorn.
- Rizoforacoj** *gra* leiruviðarætt (*Rhizophoraceæ*).
- rizom/o** *gra* jarðstöngull.
- rizopod/o** dýr slímdýr, teygjudýr.
- rizot/o** *mat* hrísgrjónapottréttur.
- rob/o** 1 skrautklæði; embættisklæði, tignarklæði. 2 kjóll. **bal-o** ballkjóll. **ĉambra -o**, **negliĝa -o** sloppur.
- sub-o** nærkjóll, nærkyrtill. **tualet-o** sloppur (við snyrtingu).
- robb/o** *lyf* þykkur aldinlögur, must.
- Robert/o** *per* Róbert, Hróbjartur.
- robini/o** *gra* jóhannesarbrauðtré (*Robinia*).
- Robinson/o** *per* Róbinson.
- robot/o** 1 þjarki, vélmenni. 2 vélrænt starfandi starfsmaður.
- robr/o** *ípr* rúberta.
- rocel/o** *gra* litunarmosi (flétta, vex á Kanaríeyjum) (*Rocella (tinctoria)*).
- Roĉel/o** *ldf* La Rochelle (hafnarborg í Frakklandi).
- rod/o** skipalægi. **el-iĝi** rekast út á sjó.
- rod/i** = **ronĝi**.
- Rod/o** = **Rodiso**.
- Rod-Insul/o** *ldf* Rhode Island (fylki í Bandaríkjunum).
- Rodan/o** *ldf* Rón, Róná. Rónfliót (í Sviss og Frakklandi).
- Rodezi/o** *ldf* Ródesía (nú **Zimbabve/o**).
- rodi/o** *efn* ródíum, ródín (*Rh*) (*frumefni nr. 45*).
- Rodis/o** *ldf* Ródos, Roðey (grísk eyja og hafnarborg í austanverðu Miðjarðarhafinu).
- rododendr/o** *gra* alparós (*Rhododendron*).
- Rodop/o** *ldf* Rodopifjöll.
- Rodrig/o** *per* Hróðrekur.
- Rogaci/o** *kaþ* bænadagar (í sjöttu viku eftir páska).
- Roĝer/o** *per* Hróðgeir.
- roj/o** ská lækur. **-adi áhl** jar renna á yfirborði jarðar.
- rojalism/o** konungshollusta.
- rojalist/o** konungssinni.
- rok/o** 1 *jar* klettur, hamar, bjarg, berg. 2 *lfæ* = **petro 2.** **-a 1** kletta-. 2 klettóttur. **-aĵo 1** *ldf* klettur, klettótt svæði. 2 *faĝ* steinhæð (í garði). **-eca** hrjúfur, ósléttur, ójafn. **-speco** *jar* steintegund, bergtegund.
- sen-igi** fjarlægja kletta úr, ryðja (grund). **sur-a** sem er á klettum.
- Rokfort/o** *inn* gráðaostur, gráðostur.
- Rokmontar/o** *ldf* Klettafjöll (fjallgarður í vestanverðri Norður-Ameríku).
- rokok/o** *faĝ* rókókkó, rókókkóstíll.
- roku/o** *efn* smjörlitur.
- rol/o** hlutverk. **-ulo** skapgerðarleikari, persóna. **ĉef-ulo** aðalpersóna, aðalmaður, hetja.
- Roland/o** *per* Rollant.
- Rom/o** *ldf* Rómaborg, Róm (höfuðborg Ítalíu). **-a sag** *kri* rómverskur. **-ano** *sag* Rómverji.
- ana** rómverskur, Rómverja-. **-anaj ciferoj** rómverskir tölustafir. **la -ana Imperio = Romanio.**
- anio** rómverska stórveldið. **-aniano** rómverskur borgari.
- anigi** gera rómverskan, láta taka upp rómverskar siðvenjur. **-anismo** rómversk menning.
- anisto** sérfræðingur í rómverskum fræðum.
- io** rómverska ríkið. - **-Germana** *sag* sem lýtur að hinu heilaga rómverska ríki.
- roman/o** *sag* 1 skáldsaga. 2 rómansa, riddarasaga. **-a 1** skáldsögu-, skáldsagna-. 2 rómantískur.

- eco** rómantík. -**eca** rómantískur. -**eska** skáldsögukenndur, draumlyndur, rómantískur.
- isto** skáldsagnahöfundur.
- romanc/o** rómansa (lag eða kvæði), mansöngur, riddarakvæði.
- romancer/o** söguljóðasafn.
- romanĉ/o** inn retíska, retórómanska (einnig **reti-romanĉo**).
- romand/a** (í Sviss) frönskumælandi (= **franclingva**).
- romanik/a** *mfr fag* rómanskur.
- romantik/a** rómantískur. -**ismo** rómantíska, rómantíska stefnan.
- isto**, -**ulo** rómantískumaður, rómantískur maður.
- romantism/o** = **romantikismo**.
- romb/o** 1 *stæ* tigull. 2 *dýr* hverfa (*Rhombus*) (= **rombofiŝo**), körtuflóki (*Rhombus maximus*).
- oida** *lfæ* tigullaga. -**oido** samsíðungur.
- romboedr/o** *rúm* tigulflötungur.
- Rome/o** *per* Rómeó. -**o kaj Julieta** Rómeó og Júlía.
- romp/i** *áhr* 1 brjóta, mölva. 2 slíta, rjúfa. 3 sprengja. -**i la bankon** sprengja bankann.
- i la kruron** fótbrotna. -**i la kolon** hálsbrotna. -**i la brakon** handleggsbrotna. -**i kun** slíta sambandi við (e-n).
- o** brot, rof. -**aĵo** brot, moli, slitur. -**ebla** brothættur, stökkur. -**iĝi** brotna, slitna, rofna. -**iĝema** brothættur.
- ita** brotinn, rofinn, slitinn; brotnaður. -**itaĵo** brot, moli. **de-i** *áhr* brjóta (e-ð) af. **dis-i** mölva, mölbrjóta.
- dis-o** eyðing. **dis-iĝi** brotna, mölbrotna. **el-iĝi** brjótast út. **en-i** *áhr* brjóta upp. **en-o** innbrot.
- fari en-on** brjótast inn. **inter-i** *áhr* rjúfa, slíta, grípa fram í. **inter-o** stöðvun, hindrun; hlé.
- ne-ebla** óbrothættur. **ne-iĝema** þanþolinn. **sen-a** samfelldur, sífelldur, óslitinn. **seninter-a** sífelldur.
- tra-i** *áhr her* brjótast í gegnum. **cirkvit-ilo** *rtæ* slökkvari, rofi. **facil-a** brothættur. **glaci-ilo** ísbrjótur.
- ĵur-i** *áhl* rjúfa svardaga. **ĵur-o** eiðrof. **kap-a** mjög erfiður, óleysanlegur. **kol-a** hálsbrjótandi; erfiður.
- konstituci-o** stjórnarskrárrof. **kor-a** skerandi, nístandi. **mar-iĝi** (um skip) brotna. **mur-ilo** múrbrjótur.
- nuks-ilo** hnotubrjótur. **ond-ilo** *sjó* brimbrjótur. **rand-i** *áhr* flísa. **tordo-i** *áhr* rykkja, klípa en slíta ekki frá.
- Romul/o** *per* Rómúlus (m.a. bróðir Remusar).
- rond/o** 1 hringur. 2 hópur. 3 heilnóta. -**a** 1 kringlóttur, hring-. **konferenco de -a tablo** hringborðsráðstefna.
- 2 hnöttóttur; sívalur. -**aj ŝultroj** bogið bak. **kun -aj vangoj** fullur að vöngum. 3 heill, fullur. -**a nombro** heil tala.
- a jaro** heilt ár. 4 *hlj* kringdur. -**a vokalo** kringt hljóð. -**e** hringinn í kring.
- aĵo** kringlóttur hlutur, hnöttóttur hlutur, hnöttur. -**eco** kringlótt lögun, ávali, hnattlögun. -**eto** smáhópur.
- igi** gera ávalan; gera kringlóttan. -**igi ciferon** jafna tölustaf. -**igi sumon** hækka upphæð; lækka upphæð.
- iri** *áhl* 1 fara í kringum. 2 breiðast út, berast út. -**fluo** hringiða. -**peco** (kringlótt) sneið. **duon-o** hálfhringur.
- lum-o** sviðsljós. **rad-o** hjólspön.
- rondaŭ/o** *inn* smákvæði.
- rondel/o** *inn tón* smákvæði; rondó.
- ronĝ/i** *áhr nýy* naga. -**uloj** nagdýr (*Rodentia*).
- ronk/i** *áhl* 1 hrjóta. 2 fnæsa. 3 rýta. -**o** hrotur. -**ado** 1 hrotur. 2 fnæs. 3 rýt, það að rýta.
- ronron/i** *áhl nýy* (um kött) mala. -**o** mal (í ketti).
- rorkval/o** = **balenoptero**.
- ros/o** dögg. -**as** *áhl* það daggar. -**ero** daggardropi. -**umo** móða, dögg. -**ometro** veð daggarmælir.
- opunkto** *eðl* daggarmark.
- rosin/o** rúsína.
- rosmar/o** *dýr* rostungur (*Trichesus rosmarus*).
- rosmaren/o** *gra* rósmarín, sædögg (kryddjurt) (*Rosmarinus (officinalis)*).
- rost/i** *áhr* steikja. -**ado** það að steikja, steiking. -**aĵo** 1 steik, steikarstykki, steikt kjöt. 2 ristað brauð.
- ejo** steikjarabúð. -**igi** steikja, láta steikja. -**iĝi** vera steiktur. -**ilo** steikarrist. -**maŝino** rist, baunarist.
- sub-i** *áhr* linsteikja. **krad-ilo** rist, steikarrist. **pan-ilo** brauðrist. **pik-ilo** steikarteinn.
- rostbef/o** nautasteik.
- rostr/o** *dýr* 1 rani. 2 sogmunnur. 3 tota, trjóna, trýni. 4 *gra* fræni (= **beko**, 8). 5 *sag* skipstrjóna.
- uloj** fílar (Proboscidea).
- rot/o** 1 hersveit, herfylki. 2 hópur. 3 = **skipo**. 4 *kap* dómstóll páfans.
- rota** *mfr* hró, 17. bókstafur gríska stafrófsins (P, p)
- ismo** það að bera fram r í stað annars samhljóða (einkum l).

- rotaci/i** *áhl* snúast (um möndul sinn). **-o 1** snúningur. **2** umskipti. **en -o** til skiptis, á víxl. **-a** snúnings-.
- a presilo** hverfipressa. **-uloj** *dýr* hjóldýr (*Rotatoria*).
- rotang/o** *gra* spanskreyr (*Calamus rostang*).
- Rotari/o** Rótarý-hreyfing.
- rotator/o 1** *eðl* snúningsvél. **2** *lfæ* hverfivöðvi.
- Roterdam/o** *ldf* Rotterdam (hafnarborg í Hollandi).
- rotond/o** *hús* hringbygging.
- rotor/o 1** *tæk* snúður. **2** *flu* þyrill.
- rover/o** skáti (eldri en 17 ára).
- rovers/o** *nýy 1* kragahorn. **2** niðurbrot (á stígvélum).
- roz/o 1** *gra* rós (*Rosa*). **2** *akva -o* vatnalilja. **alpa -o** alparós. **Kristnaska -o** jólarós. **-o de Jeriño** Jeríkórós. **3** *hús* rósettuþuggi. **4** *fad* rósasteinn (e.k. demantur með sérstakri slípun).
- 5** *ldf* áttavitarós, áttarós, kompásrós. **6** *tæk* úðari (á garðkönnu, sturtu o.þ.h.). **-a 1** rósa-. **-a akvo** rósavatr.
- a ligno** rósaviður. **2** rósalistaður, rósfadur, rósrauður; rjóður, rósbleikur.
- vidi la vivon kun -aj koloroj** sjá lífið í rósrauðum lit. **-acoj** rósætt (*Rosaceæ*). **-ejo** rósagarður. **-eto** slaufa. **-iĝi** roðna. **-ujo** rósarunnur, rósarunni. **akvo-o** vatnalilja. **Dorno-eto** *bók*, **Dorno-injo** *bók* Þyrnirós.
- gren-o** deplasól. **hundo-o** rósaber (**ekki** hundarós). **mar-o** sæffíll.
- musko-o** mosarós (*Rosa centifolia*, var. *muscosa*). **ŝpruc-o** úðari. **vent-o** áttavitarós.
- Roza** *per* Rós, Rósa.
- rozanili/o** *efn* rósanilín.
- rozari/o 1** talnaband. **2** keðja, röð. **-ero** talnabandsperla.
- rozeol/o** *læk* dílaroði.
- ru/i** *áhr* *tæk* feyra (lín o.þ.h.). **-ado** það að feyra.
- ruan/a** (um hest) apalrauður, litföróttur.
- Ruand/o** *ldf* Rúanda.
- rub/o 1** rústir, lausagrjót. **2** skarn, rusl. **3** kalkmylsna. **-a** rusla-. **-ejo** ruslahrúga, ruslhaugur.
- fer-o** járnarusl, brotajárn. **-ujo** öskutunna, sorptunna.
- ruband/o 1** borði, band. **2** röð. **-eto** bendill, mjótt band, mjór borði. **ĉapel-o** hattband.
- eĝ-o** legging, leggingaborði. **flag-o** oddveifa, fáni, flagg. **ing-o** litband, leturborði.
- izol-o** *raf* einangrunarband. **mezur-o** mæliband.
- rubekol/o** *dýr* glóbrystingur (*Erithacus rubecula*) (= **ruĝgorĝulo**).
- ruben/o** *ste* rúbín (gimsteinn), rúbínsteinn, roðasteinn.
- rubeol/o** *læk* rauðir hundar.
- rubi/o** *gra* krappjurt (*Rubia*). **-acoj** möðruætt (*Rubiaceæ*).
- rubidi/o** *efn* rúbídíum, rúbídín (*Rb*) (*frumefni nr. 38*).
- Rubikon/o** *sag* Rúbíkón. **transiri la -on** taka örlagaríka ákvörðun; brenna allar brýr að baki sér.
- rubi/o** rúbla.
- rubrik/o** *alm* fyrrisögn, yfirskrift.
- rubus/o** *gra* brómberjaviður (*Rubus fruticosus*); múltuber, moltuber (*R. chamæmorus*). **-bero** brómber.
- rudiment/o 1** vísir, byrjun; undirstöðuatriði. **2** líffærisleif. **-a 1** byrjunar-, á byrjunarstigi. **2** leifa-.
- Rudolf/o** *per* Rudolf, Rúdólf.
- rudr/o** *sig* stýri. **-i** *áhr* stýra. **-isto** stýrimaður, rórmaður. **-orado** stýrishjól. **-ostango** stýrissveif.
- Ruen/o** *ldf* Rúðuborg (borg í Frakklandi).
- ruf/o** lúkarreisl (= **ferdekdomo**).
- ruf/a** *nýy* rauðgulur.
- rug/i** *áhl* *gra* hrukkast, verða hrukkóttur, verða báróttur. **-a** hrukkóttur, báróttur (einnig **-inta**).
- rugbe/o** *íþr* ruðningur, rúgbý.
- rugin/o** *tæk* beinþjöl. **-i** *áhr* skrapa með beinþjöl.
- ruĝ/a 1** rauður. **la R-a Kruco** Rauði krossinn. **la -a raso** rauðir menn, rauðskinnar.
- a arĝenterco** silfurglans (= **pirargirito**). **-a fererco** hematít, járnglans (= **hematito**).
- a kuprerco** eiroxíð (= **kuprito**). **-a plumberco** (= **krokoito**). **-a vino** rauðvín. **-a flanko** bakborði (= **babordo**).
- 2** rauður, vinstriinnaður. **la R-a armeo** Rauði herinn. **la R-a Maro** Rauða hafið. **-o** rautt, roði, rauður litur.
- aĵo** rauður hlutur, rauður blettur, rauður andlitsfarði. **-eta** ljósrauður, bleikur. **-igi** rjóða, gera rauðan.
- igilo** kinnalitur, varalitur. **-iĝi** roðna, verða rauður. **-iĝema** roðnandi. **-ulo 1** indíáni, rauðskinni.

2 vinstrisinni; byltingarmaður. **-umi** áhr bera á sig kinnalit (varalit). **infra-a**, **trans-a** innrauður, útrauður. **brik-a** ryðrauður, rauðbrúnn. **ĉeriz-a** kirsuberjarauður. **ĉiel-o** himinroði. **flav-a** rauðgulur. **maten-o** morgunroði. **vin-a** vínrauður.

ruin/o rúst. **-a** hruninn, í rústum. **-igi 1** leggja í rústir. **2** eyðileggja.

3 setja á höfuðið, fara með (e-n) á höfuðið. **-igo**, **-igado** eyðing, spjöll. **-igema** eyðslugjarn.

-iĝi hrynja; fara á hausinn. **-iĝo** auðn; hrun; gjaldprot.

ruĵ/o nýy rauður andlitsfarði.

rukt/i áhl ropa. **-o** ropi. **-aĵo** loft eða efni sem ropað er.

rukul/i = **kveri**.

rul/i 1 áhr velta (e-u). **2** hljóma; drynja; láta hljóma. **3** áhr kefla.

-adi la okulojn ranghvolfa augunum. **-o 1** valtari, kefli; kökukefli. **2** undiralda. **3** (*fornl.*) sívalningur.

-ado 1 velta, það að velta. **2** duna, dynur. **-ado de tondro** þruma. **-igi** aka, sveifla, velta.

-iĝi sig flu 1 velta, velta sér, snúast. **2** renna. **3** velta sér um. **4** ganga í bylgjum. **5** vagma.

-iĝado velta, hliðarsveifla. **-ilo** hjól (undir húsgögnum). **-ujo** lega. **-umi** áhr vefja, vefja saman.

al-iĝi velta til, komast að. **de-i** áhr velta (e-u) frá (= **de**). **ek-iĝi** renna af stað. **el-iĝi** renna út, velta sér út.

for-i áhr velta (e-u) burt, ýta burt. **kun-i** áhr vefja saman. **kun-iĝi** vefjast saman, vefja upp á sig.

preter-iĝi renna fram hjá. **trans-iĝi** renna yfir (= **super**). **draŝ-o** þreskisleði. **fal-iĝi** detta um koll; velta.

ink-o litunarvalti. **plen-iĝo flu** heilvelta. **skrib-aĵo** rolla, fornt handrit. **ŝose-ilo** valtari, gufuvaltari.

teks-o vefjarifur. **-premi** áhr valta; kefla. **-premilo** kökukefli. **-bloko** trissa, trissuhjól. **-seĝo** hjólastóll.

rulad/o 1 tón (í sönglist) hlaup. **2** mat (matréttur) rúlla.

rulet/o tæk rúlletta.

rum/o romm. **-ejo** rommgerð.

ruman/o per Rúmeni. **-a** rúmenskur. **R-io**, **R-ujo** Rúmenía.

rumb/o 1 ldf áttastrik (á áttavitarós). **2** íþr rumba.

rumeks/o gra súra (*Rumex*) **krispa -o** hrukkunjóli (*R. crispus*).

acidfolia -o túnsúra, akursúra (*R. acetosa*); hundasúra (*R. acetosella*).

rumen/o lfæ vömb, magasekkur.

rumor/o ská muldur.

rumstek/o mat mjaðmasteik.

run/o 1 rún, rúnastafur. **2** finnsk fornkvíða.

runcinat/a gra klósagflípóttur, fjaðurskertur.

rund/o nýy eftirlitsferð.

rung/o tæk **1** rim. **2** þverslá.

rupi/o hag rúpía (indverskur peningur).

Rupiaacoj gra lónajurtarætt (*Ruppiaceæ*).

rur/o ská sveitahérað.

Rur/o ldf Ruhrljót (í Þýskalandi). **-valo** Ruhrdalur, Ruhrhérað.

rus/o per Rússi. **-a** rússneskur. **-e 1** eins og hjá Rússum. **2** á rússnesku. **-igi** gera rússneskan.

-ismo rússneskusletta. **R-io**, **R-ujo**, **R-lando 1** ldf Rússland. **2** fél Rússneska heimsveldið.

3 sag Sovétlyðveldið Rússland. *ath.* æskilegt er að nota **-io** í 3. merkingu og **-ujo** í 2. merkingu.

-landa Rússlands-, í Rússlandi.

-landano útlendingur sem á heima í Rússlandi. **Belo-ujo** s. **Belorus**.

Rusiljon/o inn Rousillon (hérað í Suður-Frakklandi).

rusk/o gra músapýrnir (notaður í jólaskreytingar) (*Ruscus*).

rust/o gra ryð (á málmum og plöntum). **-a** ryðgaður. **-i** áhl ryðga. **-aĵo** mygla.

-iĝi verða ryðgaður, fara að ryðga; verða ónýtur. **-imuna** efn, **-orezista** efn óryðgandi, ryðfrír.

sen-igi ryðberja, ryðhreinsa.

rustik/a fag hús sveitalegur, búralegur. **-eco** búraháttur.

ruŝ/o felling, pífa.

rut/o gra rúta (*Ruta (graveolens)*). **-acoj** glóaldinætt, rútuætt (*Rutaceæ*).

Rut/o bib **1** Rut. **2** Rutarbók.

ruten/o per rúpenskur maður, Rauðrússi. **R-io**, **R-ujo** Rauða Rússland, Litla Rússland, Rúpenía.

-a rúpenskur.

ruteni/o efn rúpeníum, rúpen (*Ru*) (*frumefni nr. 44*). **-ato** rúpenat. **-ata acido** rúpensýra.

ruterfordi/o efn rutherfordíum, rutherfordín (*Rf*) (*frumefni nr. 104*).

rutil/o ste rútil.

rutin/o 1 æfing, leikni. **2** vani. **-a** fastur, vanabundinn. **-ismo** vanabundið kerfi. **-ulo** vanafastur maður.
ruz/a slægur, brögðóttur, viðsjáll. **-i** áhl pretta, vera slægur. **-o** prettur. **-aĵo** bragð. **-eco** slægð, prettvísi.
-ulo bragðakarll, bragðarefur. **sen-a** tállaus, falslaus. **super-i** áhr leika á, blekkja.

- S, s** *mfr* 22. bókstafur esperanto-stafrófsins.
- S 1** (skammstöfun) = **Sudo**. **2** (tákn) = **sulfuro**.
- s** (skammstöfun) **1** = **speso**. **2** = **stero**.
- s/o** *mfr* *ess* (heiti bókstafsins s).
- sabat/o** **1** laugardagur. **2** sabbatsdagur, hvíldardagur gyðinga; (einkum hjá mótmælendum) sunnudagur.
- a** **1** laugardags-. **2** sabbats-, hvíldardags-. **-a jaro** *bib* sabbatsár. **-orgio** nornadans.
- sabek/o** *inn* forn harpa (s. Dan. 3:5).
- sabelik/o** *gra* blöðrukál (= **savojbrasiko**).
- saben/o** *sag* Sabíni, sabínskur maður. **-a** sabínskur. **-ino** sabínsk kona. **S-ujo** Sabínaland.
- sabir/o** *mál* (= **1 piĝino**) blendingsmál.
- sabl/o** **1** sandur. **2** *læk* nýrnasandur. **-a** sendinn; sand-. **-i** *áhr* dreifa sandi á, strá sandi.
- aĵo** sandgryningar, sandeyri, sandrif. **-ejo** sandgryfja, sandnám. **-ero** sandkorn. **-ujo** *jár* **1** sandkassi. **2** sanddós. **-fiŝo** = **ekvilo**. **-obano** *efn* sandbað. **-okolora** rauðgulur. **-oŝtono** = **grejso**.
- oŝtormo** sandbylur, sandrok, sandstormur. **-oviva** *dýr* sem lifir í sandi. **bar-aĵo** sandeyri (við ármynni).
- flu-o** kviksandur. **sur-iĝi** stranda á sandeyri.
- sabot/i** *áhr* eyðileggja, vinna spellvirki á, gera óstarfhæfan (t.d. vél) (af ásettu ráði).
- ado** skemmdarverk, spellvirki. **-aĵo** skemmdur hlutur (af ásettu ráði). **-ulo** skemmdarverkamaður.
- sabr/o** eineggjað sverð, sax, bjúgsverð. **-i** *áhr* slá með bjúgsverði. **-ingo** bjúgsverðssliður.
- oregado** leikni í að beita bjúgsverði.
- sabur/o** *læk* slím (á tungunni).
- sacerdot/o** *kri* prestur (einkum rómverskkaþólskur). **-a** prestlegur, prest-.
- sadism/o** *læk* böðulslosti, kvalalosti, pyntingarlosti, sadismi. **-a** böðulslosta-, kvalalosta-, pyntingarlosta-.
- ulo** = **sadisto**.
- sadist/o** lostakvalari, sadisti. **-a** = **sadisma**.
- sadu/o** *inn* meinlætamaður (í hindúisma).
- saduke/o** *trú* Sadúkei.
- safir/o** *ste* safír (steinn).
- safism/o** *læk* lesbíanismi, kvenkynhvörf. **-ulino** lesbía.
- safran/o** *gra* **1** dvergillija, krókus (*Crocus sativus*), safran. **2** safran, saffran. **-a** **1** safran-. **2** safrangulur.
- i** *áhr* krydda með safran.
- sag/o** ör (í boga), píla. **-i** *áhl* kastast með örskotshraða. **-eto** píla. **S-isto** = **Sagitario**. **-ujo** örvamælir.
- oforma** *gra* fleygmyndaður; örlaga. **al-i** *áhr* skjóta örvum. **fulmo-oj** goð þrumufleinar.
- saga/o** *inn* **1** (íslensk) fornsaga, fornrit. **2** rómantísk saga, ættarsaga.
- sagac/a** skarpskyggn, skarpvitur. **-eco** skarpskyggni; ráðdeild.
- sagin/o** krækill (*Sagina*).
- sagital/a** *lfæ* þykk-, þykktar-.
- sagitari/o** *gra* örvablað (vatnajurt) (*Sagittaria*).
- Sagitari/o** *stj* Bogmaðurinn (stjörnumerki).
- sagu/o** *mat* sagógrjón. **-arbo**, **-palmo** *gra* sagópálmi (*Metroxylon*).
- saĝ/a** **1** vitur, vitlegur, spakur. **2** (*fornl.*) gáfaður. **-e** viturega. **-o** vít.
- la S-o de Salomono** Speki Salómons. **la S-o de Jesuo filo de Siraĥ** Síraksbók.
- eco** viska, speki, hyggindi, vísdómur. **-igi** gera vitran. **-iĝi** verða vitur. **-ulo** vitringur, spekingur.
- umi** *áhl* hártoga. **-umado** hártogun. **mal-a** **1** óvitur, óviturlegur, óhyggilegur, asnalegur, heimskulegur. **2** (*fornl.*) fábjánalegur. **mal-e** óviturega, heimskulega. **mal-o**, **mal-eco** heimska, vitleysa. **mal-aĵo** vitleysa.
- mal-igi** gera heimskan, gera að flóni. **mal-ulo** heimskingi, bjáni, flón, fiðl.
- Sahar/o** *ldf* Sahara (eyðimörk í Afríku). **-a** Sahara-. **Okcidenta -o** Vestur-Sahara.
- sahib/o** *inn* sahib, herra (kurteisistitill á Indlandi um Evrópumenn).
- Saĥalen/o** *ldf* Sakhalin (eyja í Asíu undir yfirráðum Rússlands).
- Sajgon/o** *ldf* Saigon (hafnarborg í Vietnam, heitir síðan 1975 Ho Chi Minh-borg).
- sajmiri/o** *dýr* íkornaapi (*Saimiri*).
- sak/o** **1** poki, sekkur. **2** peningabudda, peningapoki. **-aĵo** hærusekkur. **-eto** (lítill) poki; malur.
- forma** poka-, eins og poki, sekklega. **en-igi** láta í poka. **krom-o** aukapoki. **ĉas-o** veiðitaska.
- dormo-o** = **litsako**. **dorso-o** baktaska, bakpoki. **fel-o** belgur. **lit-o** svefnpoki. **man-eto** handtaska, dömuveski.
- pak-o** baggi, klyf. **poŝt-o** póstpoki, bréfpoki. **sel-o** hnakkpoki. **vojaĝ-o** ferðataska.

- sakar/o** (fræðiorð) sykur. **-ato** sykursúrt salt. **-ido** sykrungur. **-ino** sakkarín, sykurlíki. **-ozo** sykur, sakkarósa.
- ometro** sykurmagnsmælir. **-ometrio** sykurskömmtun. **-omicetoj** ölgerðarsveppir, ölgerlar.
- sake/o** *inn* hrísgrjónabrennivín (frá Japan).
- sakr/o** *lfæ* spjaldbein, krossliðsbein. **-a** spjaldbeins-.
- sakr/i** *áhl* blóta, bölvu. **-aĵo** blótsyrði, bölvun.
- sakrament/o** *trú* sakramenti, náðarmeðal. **-a** sakramentis-.
- sakrilegi/o** helgisþjöll. **-a** vanhelgandi. **-i** *áhl* sýna óvirðingu helgum dómum.
- sakristi/o** skrudhús. **-ano** kirkjuvörður (sem hefur umsjón með skrudhúsinu og munum kirkjunnar).
- saks/o** *sag* Saxi. **-a** *sag* saxneskur. **S-io, S-ujo** *ldf* Saxland.
- saksifrag/o** *gra* steinbrjótur (*Saxifraga*). **-acoj** steinbrjótsett (*Saxifragaceæ*).
- saksikol/o** *dýr* steindepill (*Saxicola*).
- saksofon/o** *tón* saxófónn.
- sakur/o** *gra* kirsuberjatré (*Prunus yedoensis, P. donarium, P. subhirtella*).
- sal/o** *efn* salt. **-o de Epsomo** Epsom-salt, magnesíumsúlfat. **Glaübera -o** Glábersalt. **-a** salt-, saltur.
- i** *áhr* salta; selta. **-aĵo** saltaður matur. **-eco** selta. **-ejo** saltnámur; saltvinnslustöð. **-eta** saltkenndur, ísaltur.
- igi** *efn* breyta í salt. **-ujo** saltkar, saltker, saltbaukur, saltstaukur. **-akvo** saltvatn. **-fari** *áhl* vinna salt.
- gusta** saltur, sem er saltur á bragðið. **-gusto** saltbragð. **el-igi** *efn* afsalta. **sen-a** ósaltaður. **kuir-o** matarsalt.
- mar-o** sjávarselta. **min-o** steinsalt. **odor-oj** ilmsalt. **rok-o** steinsalt.
- salajr/o** kaup, laun. **-i** *áhr* launa. **-ulo** launþegi. **krom-o** aukavinnulaun, eftirvinnulaun. **super-o** launaviðauki.
- salam/o** *mat* salamípylsa.
- salamandr/o** **1** *dýr* salamandra (*Salamandra; Urodela*). **2** *goð* eldálfur, eldandi.
- edoj** salamöndruætt (*Salamandridæ*).
- Salamis/o** *sag* Salamis, Salamsey.
- salamoniak/o** *efn* salmiak, ammóníumklóríð.
- salat/o** **1** salat (matur), grænmetissalat. **2** blanda, grautur. **-ujo** salatskál.
- frukto-o** ávaxtasalat, ávaxtagrautur, ávaxtablanda.
- sald/o** mismunur (á reikningi), saldó. **-i** *áhr* gera upp (reikning), jafna.
- salicilat/o** *efn* salisýlat. **-a acido** salisýlsýra. **acetil-a acido = aspirino**.
- salicin/o** *efn* salisín.
- salik/o** *gra* víðir (Salix). **-a 1** víði-. **2** tága-. **-aĵo** tágavinna. **-ejo** víðitoppar, víðiskógur.
- plor-o** grátpill (*Salix babylonica*). **-o kampa** selja (*Salix caprea*). **-acoj** víðisætt (*Salicaceæ*).
- salikari/o** *gra* mararljós (*Lythrum salicaria*).
- salikok/o** *dýr* rækja.
- saliv/o** *lfe* munnvatn. **-a** munnvatns-. **-i** *áhl* mynda munnvatn. **-iga** sem veldur munnvatni. **-umi** *áhl* slefa.
- tuko** slefuspeldi, smekkur.
- Sallag/o** *ldf* Saltvatnið mikla (í Utah). **-a Urbo** Salt Lake City, Saltlækjarsytra (höfuborg Utah).
- salm/o** *dýr* **1** lax (*Salmo*). **2** Atlantshafslax (*Salmo salar*). **-edoj** laxaætt (*Salmonidæ*). **-okolora** laxbleikur.
- salmonel/o** *læk* bifstafur. **-ozo** *læk* bifstafasýking.
- Salome/o** *per* Salóme.
- Salomon/o** *per* Salómon. **-a** Salómons-.
- Salomon/oj** *ldf* = **Salomon-Insuloj**.
- Salomon-Insul/oj** *ldf* Salómonseyjar (eyríki í Suður-Kyrrahafi).
- salon/o** **1** salur, gestastofa, viðhafnarsalur. **2** *fag* **S-o** (í Frakklandi) sýning, listasýning. **-a** salar-.
- a muziko** létt tónlist. **friz-o** hárgreiðslustofa. **fum-o** reykingasalur. **lego-o** lesstofa, lestrarsalur.
- manĝ-o** borðsalur. **montro-o** sýningarsalur. **te-o** tesalur.
- Salonik/o** *ldf* Salóníki (hafnarborg í Norður-Grikklandi).
- salpetr/o** saltpétur. **ĉilia -o** kalísaltpétur.
- salping/o** *lfæ* legpípa (= **utera tubo**). **-ito** *læk* legpípubólga. **oto-o** kokhlust. **oto-ito** *læk* kokhlustarbólga.
- salsol/o** *gra* hrimblaðka (*Salsola*) (= **sodoherbo**).
- salt/i** *áhl* **1** stökkva, hoppa. **2** hækka skyndilega. **-o** *her* stökk. **-e** hoppandi. **-adi** *áhl* stökkva, hoppa.
- ado** *ípr* stökk, það að stökkva. **-ado en alto** hástökk. **-ado en longo** langstökk. **-ado kun stango** stangarstökk.
- egi** *áhl* stökkva löngu stökki. **-eti** *áhl* hoppa. **-igi** láta hoppa. **-otabulo** stökkpallur.

- al-i** *áhl áhr* stökkva á, ráðast á. **de-i** *áhl* stíga af baki; hrjóta. **dis-i** *áhl* springaa. **dis-igi** sprengja. **ek-i** *áhl* hrökkva við (óp.); léttá sér. **el-i** *áhl* stökkva úr, stökkva út. **el-ulo** uppskafningur. **en-i** *áhl* stökkva inn (í). **for-i** *áhl* stökkva burt, hlaupa burt. **re-i** *áhl* kastast aftur; hrökkva aftur; flytja kerlingar. **re-o** afturkast, endurkast. **trans-i** *áhr* stökkva yfir; hlaupa yfir. **flanken-i** *áhl* stökkva til hliðar, hoppa til hliðar. **morto-o** heljarstökk. **ondre-o** brim. **šaf-ado** höfrungahlaup, höfrungshlaup. **šnur-i** *áhl íþr* sippa, svippa. **-šnuro** sippuband. **saltier/o** Andrésarkross. **-e** eins og Andrésarkross, þversum. **salubr/a** læk heilnæmur, hollur. **-eco** heilnæmi; hollusta. **-igi** gera heilnæman. **ne-a** óheilnæmur, óhollur. **Saluen/o** *ldf* Salueenfljót (í Asíu). **salut/i** *áhr* 1 heilsa, kveðja. 2 *her sig* kveðja með skotum. **-o** *kaþ* kveðja, heilsan. **la Anĝela S-o** kveðja engilsins, Maríuvers. **kap-i** *áhr* kinka kolli fyrir (e-m). **kap-o** hneiging. **klin-i** *áhr* hneigja sig fyrir (e-m). **man-i** *áhr* veifa hendinni til (e-s). **salv/o** kveðjuskothríð, skotgusa. **Salvador/o** *ldf* El Salvador (land í Mið-Amríku). **-a** salvadorskur. **-ano** Salvadori, Salvadorbúi. **salvarsan/o** læk salvarsan. **salvel/o** bleikja, bláseiði, fjallableikja (*Salmo alpinus*). **salvi/o** *gra* lyfjablóm (*Salvia (splendens)*). **Salviniacoj** *gra* flotburknaætt (*Salviniaceæ*). **sam/a** 1 sami, samur. 2 jafn (= **egala**), eins. **-e** sömuleiðis. **-o** það sama. **-eco** samsemi, einleiki. **mal-a** ólíkur, margvíslegur. **mal-eco** margbreytni, margvísleiki. **samar/o** *gra* vængaldin. **samari/o** *efn* samaríum, samarín (*Sm*) (*frumefni nr. 62*). **Samari/o** *sag* Samaría. **-a** samverskur. **-ano** Samverji. **bona -ano** miskunnsamur Samverji. **Samarkand/o** *ldf* Samarkand (borg í Úsbekistan). **sambuk/o** *gra* yllir (*Sambucus*). **nigra -o** yllir, ylliviður (*Sambucus niger*). **Samg/o** *trú* Samfélag búddista. **samola** *inn* samóskur. **S-a Insularo** Samóa, Samóaeyjar. **Okcidenta S-o** Vestur-Samóaeyjar. **Usona S-o** Bandaríska Samóa. **samojed/o** *per* Samójadi. **Samos/o** *ldf* Sámsey, Samos (grísk eyja í Eyjahafi). **Samotrac/o** *ldf* Samoprakí (grísk eyja í Eyjahafi). **samovar/o** *inn* samóvar, (rússnesk) tevél (= **temašino**). **sampan/o** *inn* sampan, flutningaprammi (kínverskur smábátur). **sampl/o** *töl* úrtak. **Samson/o** *per* = **Šimšono**. **Samuel/o** 1 *per* Samúel. 2 Samúelsbók. **samum/o** *inn* eyðimerkurvindur. **samurajo** *inn* samúraji. **san/a** 1 heilsugóður, heilbrigður. 2 heilnæmur, heilsusamlegur. **-o** 1 heilbrigði. 2 skál. *trinki pro ies -o*: skála við e-n. **-i** *áhl* líða vel. **-iga** læknandi, hollur, heilnæmur. **-igi** lækna. **-igejo** hæli, heilsuhæli. **-igilo** lækning, læknislyf. **-iĝi** vera gróinn; vera læknaður. **-ulo** heilbrigður maður. **-stato** heilsufar. **mal-a** sjúkur, veikur. **mal-o** sjúkdómur, veikindi. **mal-i** *áhl* vera veikur. **mal-eca** óhraustlegur. **mal-eta** lasinn. **mal-eto** lasleiki. **mal-igi** gera sjúkan, gera óhraustan. **mal-iga** óhollur, óheilnæmur. **mal-iĝi** veikjast, taka sótt, verða sjúkur. **mal-ulo** sjúklingur. **mal-ulejo** sjúkrahús, spítali. **nere-igebla** ólæknandi. **re-igi** 1 lækna. 2 gera heilnæman. **re-iĝi** ná sér. **re-igilo** meðal, lyf. **remal-iĝo** afturför. **aermal-o** loftveiki. **aermal-a** loftveikur. **akvomal-o** vatnssýki (= **idropso**). **dormomal-o** svefnssýki. **flavmal-o** gula (= **iktero**). **mankomal-o** næringarskortur (= **karencio**). **marmal-o** sjóveiki. **marmal-a** sjóveikur. **mortmal-a** dauðsjúkur, fárveikur. **renmal-o** nýrnaveiki. **štonmal-o** steinsótt (= **litiazo**). **turnomal-o** sullaveiki. **veturmal-o** bílveiki, flugveiki. **veturmal-a** bílveikur, flugveikur. **San-** *ldf* (í spænskum og ítölskum nöfnum) = **sankta**: heilagur, sankti. **sanatori/o** læk hæli, heilsuhæli, hressingarhæli. **San-Bernard/o** *ldf* Bernharðsskarð (í Ölpunum). **hundo de -o** (Sankti-)Bernharðshundur. **Sanĉ/o** *per* Sancho. **sandal/o** ilskór, sandali.

- sandarak/o** sandarak.
- San-Doming/o** *ldf* **1** (*fornl.*) Dominica (= **Dominik-insulo**). **2** Dóminíska lýðveldið. **3** Santo Domingo.
- sandr/o** *dýr* vatnaviðnir (*Lucioperca sandra*).
- sandviç/o** samloka. **-eto** smurð brauðsneið með áleggji. **-ulo** auglýsingaberi (með spjald í bak og fyrir).
- Sandviç/aj Insuloj** *inn* Sandvíkureyjar (gamalt heiti Havaí-eyja).
- San-Francisk/o** *ldf* San Francisco (hafnarborg í Kaliforníu).
- sang/o** blóð. **-a** 1 blóð-. **2** blóðugur. **-i** *áhl* blæða. **-ado** blæði, blæðing. **-ado de la nazo** blóðnasir.
- oglobeto** blóðplata, blóðkorn, blóðögn. **-ogrupo** *lfe* blóðflokkur. **-okolora** blóðrauður. **-ovazo** æð.
- malvarm-e** með köldu blóði, tilfinningarlaust. **pur-a** hreinræktaður, af óblönduðu kyni. **sam-a** skyldur.
- sam-uloj** skyldmenni, ættingjar. **varmeg-a** blóðheitur, bráðlyndur. **-venĝanto** blóðhefnandi.
- San-Gotard/o** *ldf* Sankti Gotthard (í Ölpunum).
- sangvin/a** léttlyndur, fjörlyndur.
- sangvin/o** *fag* rauðkrítarmynd.
- sangvisorb/o** *gra* blóðkollur (gömul íslensk lækningajurt) (*Sanguisorba officinalis*).
- Sanherib/o** *per* Sanheríb.
- sanikl/o** *gra* heilsublóm (*Sanicula*).
- sanitar/a** heilbrigðis-.
- sankci/o** **1** staðfesting. **2** refsiaðgerð, viðurlög. **-i** *áhr* staðfesta, löghelga.
- sankt/a** *kri* *kaþ* heilagur, helgur; sankti, helgi. **la S-a Spirito** heilagur andi. **la S-a Lando** Landið helga.
- la S-a Patro** páfinn, Hans heilagleiki. **la S-a Virgulino** María mey. **la S-a Tombo** gröfin helga.
- la S-aj Skriboj** heilög ritning. **la S-a Gralo** gral. **la -a Semajno** dymbilvika. **la -a Ĵaŭdo** skírdagur.
- la -a Vendredo** föstudagurinn langi. **-a Petro** heilagur Pétur, sankti Pétur. **-a Olavo** Ólafur helgi.
- la tago de la -a Johano** Jónsmessa. **en la tago de la -a Neniamo** aldrei.
- la katedralo de -a Paŭlo** Pálskirkja, Pálsdómkirkja. **la katedralo de -a Petro** Péturskirkja. **-aĵo** helgur hlutur.
- eco** heilagleiki, helgi. **-ejo** helgur staður, helgistaður, helgidómur. **-igi** halda heilagan; helga, vígja.
- igo** helgun, vígsla. **-ulo** **1** heilagur maður. **2** dýrlingur.
- la festo de Ĉiuj S-uloj** Allraheilagramessa, Allra heilagra messa. **-figuro** helgimynd. **-oleo** vígð olía.
- olei** *áhr* smyrja með olíu. **-oleado** *kaþ* **1** smurning (til helgunar). **2** heilög smurning, krisma, síðasta smurning.
- oleito** *kaþ* hinn smurði, smurður maður. **-promeso** heit, áheit. **-restaĵo** helgur dómur, leif.
- mal-igi** spilla, vanhelga, óhelga, svívirða. **plej-a** allra heilagastur, háheilagur. **plej-aĵo** háhelgur hlutur.
- plej-ejo** Hið allra heilagasta. **Plej-ulo** Hinn háheilagi. **re-igi** endurvígja.
- Sankta-Deniz/o** *ldf* Saint-Denis (borg í Frakklandi).
- Sankta-Helen/o** *ldf* Elínarey (eyja í Atlantshafi).
- Sankta-Laŭrenc/o** *ldf* Saint Lawrencefljót (í Norður-Ameríku).
- Sankta-Luiz/o** *ldf* **1** Saint-Louis (borg í Senegal). **2** Saint Louis (borg í Bandaríkjunum).
- San-Marin/o** *ldf* San Marínó (örríki landlukt innan Ítalíu).
- San-Paŭl/o** *ldf* Sao Paulo (borg í Brasilíu).
- San-Rem/o** *ldf* San Remo (borg á Ítalíu).
- Sansimon/o** *per* Saint-Simon (franskur greifi sem stofnaði sósíalismastefnu). **-ismo** Saint-Simonsstefna.
- isto** Saint-Simonsstefnumaður.
- sanskrit/o** *inn* sanskrít (forntunga hindúa).
- santal/o** *gra* sandelviður (*Santalum*), hvítt sandelstré (*Santalum album*). **-acoj** sandelviðarætt (*Santalaceæ*).
- a oleo** sandelviðarolía.
- Santiag/o** *ldf* Santiago.
- santolin/o** *gra* (smárurni frá Suður-Evrópu) (*Santolina*).
- santonin/o** santónín (ormalyf).
- Saon/o** *ldf* Sóná, Saône (á í Frakklandi).
- Sao-Tomeo kaj Principe/o** *ldf* Saó Tóme og Prinsípe (eyríki í Gíneuflóa).
- sap/o** sápa. **-a** sápu-. **-i** *áhr* sápa, löðra. **-eca** sápuhur. **-igi** *efn* breyta í sápu. **-ujo** sápuskál, sápubolli.
- umi** *áhr* sápa, bera sápu á. **-umi la okulojn**: ávíta. **-umo** sápulöður. **-arbo** sápuþerjatré (= **sapindo**).
- flokoj** sápuspænar, sápuflögur. **-herbo** þvottajurt (= **saponario**). **-ŝtono** kljágjót (= **steatito**).
- ŝaum-o** raksápa. **ŝmir-o** grænsápa. **tualet-o** handsápa. **-farado** sápuhur. **-ŝaŭmo** sápulöður.
- sape/o** *her* **1** leynigöng. **2** undirgöng (til að grafa undan e-u). **-i** *áhr* grafa undan (e-u), grafa leynigöng í (e-ð).
- isto** grafari.

- sapek/o** smámynt (notuð í Kína og víðar).
saper/o grafari (sem grefur víggrafir).
Sapf/o ská Sappó. **-a** sem lýtur að Sappó.
sapind/o gra sápuþerjatré (*Sapindus*) (= **saparbo**). **-acoj** sápuþerjaætt (*Sapindaceæ*).
-aloj græðijurtarætt (*Biebersteiniaceæ*).
saponari/o gra þvottajurt (*Saponaria (officinalis)*) (= **sapherbo**).
saponin/o efn saponínar, sápuæfni.
sapor/o læk smekkur; bragð. **-i áhl** hafa bragð.
sapot/o gra tyggigúmmítré. **-acoj** kvoðutrésætt (*Sapotaceæ*).
saprofit/o 1 gra rotplanta. 2 **-oj** sníklar, snaparar, snapperlar.
sapropeli/o botnleðja.
Sar/o ldf Saarljót. **-lando** Saarland (hérað í Þýskalandi).
Saracen/o per Serki.
Saraceniacoj gra gildrublaðsætt, gildrublörungaætt, lúðurblaðsætt (*Sarraceniaceæ*).
Saraj bib per Sara.
sarcin/o gra kimbill, hnettluteningur.
sard/o per Sardiníubúi. **-a** frá Sardiníu. **S-io, S-ujo, S-lando** ldf Sardinía (ítölsk eyja sunnan Korsíku).
-onikso sardónyx.
Sardanapal/o per Sardanapal (Assýríukonungur).
sardel/o sardína, síld (í dósum), söltuð sardína.
sardi/o ste sardis. **-onikso** sardónyx.
sardin/o 1 sardína, síld (í olíu). 2 **dýr = pilçardo**.
Sardini/o = Sardlando.
sardon/a háðskur. **-a rido** 1 kulda hlátur. 2 læk krampabros.
sargas/o gra saragassópang. **S-maró** ldf Þanghafið.
sari/o inn (indversk) kvenskikkja, sarí.
sark/i áhr lúá, reyta (illgresi). **-ilo** hlújárn. **-indaĵo** illgresi (ft.). **el-i** áhr fjarlægja. **puŝ-ilo** arfajárn, arfaskafa.
sarkasm/o kaldhæðni, meinhæðni, hnyfilyrði. **-a** meinyrtur; kaldhæðinn, napuryrtur, napur.
sarkofag/o líkkista (úr steini), steinkista.
sarkokarp/o gra kjötaldin.
sarkom/o læk illkynjað bandvefsæxli, sarkmeín. **-ozo** krabbameín.
sarkopsil/o dýr sandfló (*Sarcopsylla penetrans*).
sarkopt/o dýr kláðamaur (*Sarcoptes*). **-edoj** kláðamauraætt (*Sarcoptidæ*).
sarmat/o sag Sarmatí. **S-io, S-ujo** Sarmatía, Sarmataland.
sarment/o gra vafteinungur; árssproti (á vínberjatré).
sarong/o malajapils.
Sart/o ldf Sardes (borg í Litlu-Asíu).
Sartr/o bók Sartre (Jean-Paul, franskur rithöfundur og heimspekingur).
sasafras/o gra amerískur lárviður (*Sassafras officinalis*).
Sasan/o per Sassan (Persakonungur). **-idoj** Sassansætt.
sat/a saddur, mettur. **-e** til saðningar. **-e da** meira en nóg af. **havi -e da** mettast af. **-i áhl** vera saddur.
-igi seðja, metta. **-igi** mettast, verða saddur. **ĝis-e** þangað til að maður er saddur, til leiða.
manĝi ĝis-e éta sig saddan. **mal-a** ósaddur, svangur, hungraður. **mal-i áhl** hungra, vera svangur; þrá.
mal-o hungur, sultur. **mal-ego** sultur, hallæri. **mal-igi** svelta, láta svelta. **mal-iĝi** verða svangur.
mal-morti áhl svelta í hel, svelta til bana, deyja úr sulti. **mal-striko** hungurverkfall. **ne-igebla** óseðjandi.
super-igi fóðra of vel, troðfylla, ofseðja.
S.A.T. inn (skammstöfun) = **Sennacieca Asocio Tutmonda** Þjóðlausa alheimsfélagið. **-ano** S.A.T.-félagi.
satán/o djöfull, fjandi. **-a** djöfullegur.
Satan/o bib kri Satan. **-ismo** 1 djöfladýrkun. 2 óguðleiki; djöfulskapur.
satelit/o 1 stj tungl, fylgihnöttur. 2 leppríki. 3 fylgdarmaður; fylgífiskur, attaníoss. **-a** 1 lepp-.
 2 fylgi-. **art-o** gervitungl.
satén/o atlassk, satín. **ĉina -o** kínasilki. **-a** 1 satín-, úr satíni. 2 gljá-, gljáfergður. **-eto** baðmullarsatín.

- sati/o** *inn* (um indverska ekkju) það að fórna sér á líkbáli manns síns.
Sati *trú* Sati (eiginkona Shíva).
satir/o **1** háðrit, skopkvæði. **2** háðleikur. **3** háð, spott, flimt. **-a** háðskur, hæðinn. **-isto** háðskáld, flimtari.
satiriaz/o *læk* sjúkleg kvensemi.
satirus/o **1** goð skógargoð, skógarpúki. **2** kvennabósi. **-a** skógargoða-, sem lýtur að skógargoðum.
satisfakci/o **1** nýy móðgunarbót. **2** *kri* friðþæging.
satrap/o **1** *sag* jarl (í Persalandi). **2** harðstjóri. **-io** jarlsdæmi.
saturl/i *áhr* **1** (í efnafræði) metta. **2** fylla. **3** gegnvæta. **-ado** mettun. **-eco** mettun; fylli. **-iĝi** **1** mettast.
2 verða fullur. **la -iĝa punkto** mettunarstig, það stig er eitt efni getur ekki drukkið meira í sig af öðru efni.
-ilo loftrakatæki. **-ita** *eðl* mettaður. **-punkto** mettunarstig. **super-i áhr** **1** yfirmetta. **2** offylla.
sature/o *gra* sar (kryddjurt) (*Satureia*); sumarsar (*S. hortensis*); vetrarsar, fjallasar (*S. montana*).
Saturn/o **1** goð Satúrnus. **2** *stj* Satúrnus (reikistjarna). **-a** **1** Satúrnusar-. **2** önglyndur. **-ismo** *læk* blýeitrun.
saturnali/oj *inn* Satúrnusarhátíð.
saturni/o *dýr* keisarafiðrildi (*Saturnia*).
Saudi-Arabi/o *ldf* = **Saūda Arabio**.
Saul *per* Sál (konungur).
saūc/o *ídýfa*, sósa. **-ujo** sósukanna.
Saūda Arabi/o *ldf* Saudi-Arabía, Sádi-Arabía.
saūdad/o *ská* *saudade* (portúgalskt orð sem merkir löngun til liðins tíma).
Saūl/o *per* Sál (í Nýja testamentinu).
saūn/o *sána*, gufubað (af finnsku tagi).
saūr/o *stg* *dýr* eðla. **-ovostuloj** flugeðlur (*Saururæ*). **fiš-oj** = **iĥtiosaūroj**.
saūkraūt/o *mat* súrkál.
Saūruracoj *gra* eðluhalaætt (*Saururaceæ*).
sav/i *áhr* *trú* frelsa, bjarga. **sin -i** losa sig, bjarga sér. **-o** **1** frelsun, sáluhjálp. **2** björgun.
-a **1** björgunar-. **2** sáluhjálpar-, hjálpræðis-. **la S-a Armeo**, **Savarmeo** Hjálpræðisherinn.
-ado frelsun, björgun. **-anto** **1** frelsari, bjargvættur. **2** **la S-anto** Frelsarinn, Lausnarinn.
-ebla frelsanlegur, bjarganlegur, frelsandi, bjargandi. **-iĝi** **1** komast undan. **2** vera hólpinn.
-iĝo **1** björgun. **2** frelsun, lausn. **-ito** *sá* sem bjargað er, eftirlifandi. **S-onto** Messías. **antaū-i** *áhr* verja, varðveita.
for-i sin *áhr* flýja burt. **for-iĝinto** flóttamaður. **for-iĝo** flótti. **ne-eble** óforbetranlega. **sen-a** úrræðalaus.
savan/o *ldf* gresja, steppa (í hitabeltislöndum).
savarin/o *mat* kringlótt kaka, hol í miðju.
savart/o *eðl* savart (mælieining fyrir tónbil).
Savojo *ldf* Savoja (hérað í Suðaustur-Frakklandi). **-a** frá Savoju, í Savoju. **-a brasiko** blöðrukál.
scen/o **1** leiksvið, sjónarsvið (= **scenejo**). **2** atriði (í leik), atburður. **3** vettvangur. **4** svið. **-a** leiksviðs-.
-aro sviðsetningarhandrit. **-aristo** sviðsetningarrithöfundur. **-ejo** **1** leiksvið. **2** sjónarsvið, vettvangur.
antaū-ejo framsvið (= **proscenio**). **en-igi** búa til leiks. **en-igisto**, **sur-igisto** leikstjóri. **tabul-ejo** ferðaleiksvið.
sceptr/o **1** veldissproti. **2** konungsvald.
sci/i *áhr* **1** vita. **2** kunna. **-o** kunnátta; vitneskja, vitund. **laū mia -o** að því er ég best veit.
sen mia -o án minnar vitundar. **-ado** kunnátta, skilningur. **-aĵo** upplýsingar. **-ema** forvitinn.
-eti (*fornl.*) *áhr* gruna. **-igi** láta vita, fræða um, tilkynna. **-igo** vísbending, vitneskja, upplýsingar.
-iĝi fá að vita, fréttu. **-inda** verður þess að vera vitaður. **-povi** *áhr* kunna. **-voli** langa að vita.
-vola forvitinn, spurull. **-voleco** forvitni. **antaū-i** *áhr* vita fyrir. **antaū-igivara** við; tilkynna fyrir fram.
ĉio-a,ĉio-anta alvitur. **ek-i** *áhr* fá að vita. **mal-o** kunnáttuleysi. **multe-a** leikinn, fullfær, vel að sér.
ne-ado fáfræði, það að vita ekki. **sen-o** fáfræði, kunnáttuleysi. **sen-a** fáfróður, kunnáttulaus.
sen-ulo fáfróður maður. **povo-i** *áhr* kunna. **povo-o**, **povo-ado** kunnátta.
scienc/o vísindi, fræði. **-a** vísindalegur; vísinda-. **-ismo** vísindastefna. **-isto** **1** vísindamaður.
2 vísindastefnumaður. **-ulo** vísindamaður. **pseūdo-o** gervivísindi. **pseūd-a** gervivísindalegur, gervivísinda-.
scil/o *gra* stjörnulilja (*Scilla*).
Scil/o *goð* Skylla.
scintil/i *áhl* *eðl* blika, leiftra, sindra. **-ometro** *stj* sindurteljari.
Scipion/o *per* Skipió.

- scirp/o = skirpo.**
scit/o per Skýpi, Skýti. **-a** Skýpa-, Skýta-, skýpverskur. **S-io, S-ujo** ldf Skýpía.
sciur/o dýr íkorni (*Sciurus*). **-edoj** íkornaætt (*Sciuridæ*). **flug-o** flugíkorni (*Petaurista, Sciuropterus*).
se mfr ef. - **eĉ, eĉ** - jafnvel þótt. - ... **nur** ... ef ... bara ... - **ne** ef svo er ekki. **ho** - Ó að.
seanc/o 1 trú miðilsfundur. **2 fél** þingseta, samkoma. **3 fag** fyrirseta. **4 læk** lækningatími.
seb/o 1 tólg, mör, feiti. **2 efn læk = sebumo** (einkum í samsettum orðum, t.d. **-oreo** flasa, væring (= **sebuma elfluo**)). **-a** tólgar-, tólgarkenndur. **-a kandelo** tólgarkerti.
-i áhr smyrja með feiti. **-umo** lfæ fita, mör. **-uma** fitu-. **-a glando** fitukirtill. **-a kisto** fituæxli.
sebacat/o sebakat. **-a acido** sebaksýra, fitusýra.
sebast/o dýr karfi (*Sebastes*).
Sebastian/o per Sebastíanus.
Sebastopol/o ldf Sevastopol (hafnarborg á Krímsskaga).
seborgilo efn seborgín (Sg) (*frumefni nr. 106*).
secesi/o lög fráskilnaður. **fari -on** ganga úr sambandi.
la Milito de S-o borgarastyrjöldin í Bandaríkjunum (1861–65, sem leiddi af fráskilnaði 11 suðurríkjanna).
sed mfr en; heldur. **-i áhl** mæla á móti.
sed/o gra hnoðri (*Sedum*).
sedativ/a læk stillandi, róandi. **-o** róandi lyf (einnig **-a drogo**).
sediment/o jar **1** framburður (ár o.p.u.l.) **2** setlög. **3 efn** undanlás, dreggjar. **-a** setlaga.
-i áhl mynda setlög. **-igo** efn sökk; blóðsökk.
sefard/o per gyðingur frá Pýreneaskaga.
segl/i áhr saga. **-ado** sögun. **-ajo** sag. **-ejo** sögunarstöð, sögunarverksmiðja. **-ilo** sög.
arc-ilo bogasög. **laŭlonga -ilo** flettisög. **muzika -ilo** hljóðsög. **ronda -ilo** hjólsög. **senfina -ilo** bandsög.
trapeza -ilo stingsög. **-ildenta** sagtenntur. **-isto** sagari, sögunarmaður. **-boko** sögunarbokki, sögunarbúkki.
-maŝino vélsög. **bend-ilo** bandsög. **ĉen-ilo** keðjusög. **klin-ilo** stillisög. **man-ilo** stingsög.
segment/o 1 stæ sneið, hringssneið, geiri. **2 dýr** liður (t.d. í ormi). **-i áhr** skera í sneiðar.
segregaci/o fél aðskilnaður.
seĝ/o stóll, sæti. **rezervi -on** panta sæti. **okupi -on de prezidanto** vera fundarstjóri, stýra fundi.
la Sankta S-o páfastóllinn. **-eto** lítill stóll. **krom-o** aukastóll. **apog-o, brak-o** hægindastóll.
elĵet-o flu slöngvistóll. **fald-o** samanbrjótanlegur stóll, kjaftastóll. **fek-o** hægðastóll. **ferdek-o** þilfarsstóll.
ĥor-o kórþekkur. **kan-o** körfustóll. **klap-o** fellistóll. **kuŝ-o** legustóll. **lul-o** ruggustóll. **port-o** burðarstóll.
predik-o prédikunarstóll, ræðustóll. **puf-o** setkista, púff. **rad-o** hjólastóll, ökustóll. **rul-o** hjólastóll, ökustóll.
tol-o kjaftastóll.
seism/o = sismo.
sejn/o ádráttarnet, nót. **-i áhr** draga fyrir.
Sejn/o ldf Signa (fljót sem rennur gegnum París).
Sejšelloj ldf Seychelles-eyjar, Seychelløyjar (eyríki á eyjaklasa í Indlandshafi).
sek/a 1 þurr. **-a vetero** þurrviðri. *transiri (rivereton) kun -aj piedoj*: komast þurrum fótum yfir (læk).
rigardi per -aj okuloj: horfa á tárlausum augum, gráta þurrum tárur.
-a ŝampuo tæk hárvottaduft. **-a baterio** þurrrafhlaða. **2** þyrrkingslegur, leiðinlegur.
3 miskunnarlaus, blákaldur; kuldalegur. **4** smellur. **-a tuso** læk hóstakjöltur. **-e** þurrlega. **-ajo 1** þurrlendi.
2 þurr hlutur; þurr hluti; þurrt efni. **-eco 1** þurrleiki. **2** þurrkur. **-ega** (um eyðimörk) þurr, regnlaus. **-igi** þurrka.
-iga þurrkunar-. **-igejo** þurrkloft, þurrkherbergi. **-igilo** þurrkefni. **-igujo** efn þurrkofn. **-igrako** þurrkgrind.
-iĝi þurrkast, þorna. **el-igi** þurrka upp. **el-iĝi** þorna upp. **mal-a** votur, blautur. **mal-ajo** bleyta. **mal-eco** væta, raki.
mal-igi væta. **tramal-iĝi** gegnblotna, verða gegnblautur. **velk-igi** sviða. **velk-iĝi** skrælna, sviðna.
sekal/o gra rúgur (*Secale (cereale)*). **-pano** rúgbrauð. **-faruno** rúgmjöl.
sekant/o stæ **1** sniðill, skurðlína (= **sekcanto**). **2** (í hornafræði) sekant.
sekcl/i áhr **1** lfæ skera (líkamshluta). **2 rúm** (um línu) skera. **-o** hús skurður, þverskurður. **-ado** uppskurður.
-ajo læk sneið (til rannsóknar í smásjá). **-anto** stæ sniðill, skurðlína. **-ilo** skurðarhnífur, líkskurðarhnífur.
de-i áhr skafa, skera burt, nema út. **dis-i** áhr kryfja. **dis-ado** krufning. **dis-ejo** líkskurðarstofa, krufningarstofa.
du-i áhr helminga, skipta í tvennt. **inter-i** áhl skerast. **inter-o** skurður (tveggja lína, gatna o.s.frv.).
vivo-i áhr kvikskera. **viv-ado = vivisekcio.**
sekcio/o 1 deild. **2** bálkur. **3** flokkur. **-estro** deildarstjóri. **blok-o** járnbrautarsvið.

- sekestr/i** = sekvestri.
sekoj/o = sekvojo.
sekreci/o *lfæ* brugg, útferð, fráskilnaður (efna í líkamanum), kirtlavessi. **interna -o** vakabrugg.
-i áhr gefa frá sér, skilja frá. **-ado** bruggun.
sekret/o leyndarmál, leyndardómur. **-a fé!** leynilegur, hulinn, leyni-. **-a polico** leynilögregla.
en -a kunsido (um þing) innan lokaðra dyra. **-a societo** leynifélagsskapur. **-e** leynilega, á laun.
-i áhl fela leyndarmál, fela einkamál. **-aĵo** leyndarmál. **-eco** leyndardómur. **-ema** pukurslegur, pukursgjarn.
-igi halda e-u leyndu. **en-igi** kynna (e-n) leyndardóm. **mal-igi** fleipra út úr sér. **pri-i áhr** halda (e-u) leyndu.
sekretari/o *sag* 1 ritari, skrifari. 2 ráðherra. **-a** skrifara-, ritara-. **-eco** ritaraembætti; ráðherraembætti.
-ejo 1 ritarastofa. 2 ritaradeild. **-ino** kvenritari. **Ĝenerala S-o** framkvæmdastjóri, aðalritari.
sekretariat/o aðalskrifstofa, framkvæmdastjórn, framkvæmdanefnd.
sekretin/o *lif* sekretín.
seks/o 1 kyn; kynferði. 2 (ytri) kynfæri. **-a** kynferðis-, kynferðislegur, kyn-; æxlunar-.
-aj bezonoj kynþörf. **-aj interilatoj** kynmök. **-a vivo** kynlíf. **-aj perversoj** kynvillur. **-a malsano** kynsjúkdómur.
-eco kynhvöt, kynferði. **-ilo = sekso** 2. **-umi** *áhl* hafa samræði. **-ologo** kynsálfræðingur. **-ologio** kynsálfræði.
-allogo kynhrif, kynþokki. **-ardo** eðlunarfýsn. **-atenco** lög nauðgun. **-kuniĝo** samræði, samfarir, kynmök.
-matura kynþroskaður. **-matureco** kynþroski. **-urĝo** kynhvöt, æxlunarhvöt. **ambaŭ-a** tvíkynjaður, tvítóla.
in-a kvenkyns-, kven-. **sam-ema** samkynhneigður, kynhverfur. **sen-a** kynlaus. **vir-a** karlkyns-, karl-.
seksagesim/o annar sunnudagur í níu vikna föstu.
sekst/o 1 *kap* hádegisbæn. 2 *tón* sexund.
sekstant/o *stj* sextant, sextungur.
sekt/o 1 sértrúarflokkur; sértrúarsöfnuður. 2 heimspekiflokkur. **-a** 1 sértrúarflokks-, trúflokkslegur.
 2 sértrúarlegur, ófrjálslyndur. **-ano** sértrúarmaður. **-ismo** sértrúarstefna.
sektor/o *stæ her* 1 geiri. 2 hringgeiri. 3 *hag* svæði. **industria -o** iðnaðargeiri. **agrikultura -o** landbúnaðargeiri.
privata -o einkageiri. **ŝtatigita -o** þjóðnýttur geiri.
sekular/a *sag* veraldlegur. **-igi** gera veraldlegan, gera upptækar (eignir klaustra eða kirkna) og leggja þær undir ríkið, taka undan kirkjunni, afkristna.
sekulariz/i gera upptækar (eignir klaustra og kirkna) og leggja þær undir ríkið, taka undan kirkjunni.
sekund/o 1 sekúnda. 2 *stæ* bogasekúnda.
sekundant/o einvígisvottur, fylgdarmaður til einvígis.
sekundar/a *vís efn rtæ* 1 annars flokks, auka-. 2 minni háttar. 3 *jar* miðlífs (= **mezozoika**).
sekur/a öruggur, óhultur. **-eco** 1 öruggleiki. 2 öryggi. **la Konsilio de S-eco** Öryggisráð.
-igi gera öruggan, vernda. **-iga** öryggis-. **-iga klapo** öryggisloki. **-igilo** vartappi, öryggi.
sekv/i *áhr* 1 fylgja, fylgja eftir. 2 fylgjast með. 3 koma á eftir. 4 leiða af (= **el, de**). 5 hlýða.
-a eftirfarandi; þar af leiðandi. **-e** þess vegna, þar af leiðandi; fyrir því. **-o** afleiðing. **-ado** 1 fylgd, eftirfylgd.
 2 það að fylgjast með. 3 það að hlýða. **-aĵo læk** 1 framhald. 2 eftirköst. **-anta** 1 seinni, eftirfarandi. 2 næstur.
-anto fylgjari; eftirmaður; fylgdarmaður. **-antaro** fylgdarlið. **-igi** 1 láta fylgja, láta elta. 2 enda á, orsaka, valda.
-osigno spor. **inter-i sin** koma hver á eftir öðrum. **inter-ado de reĝoj** konungaerfð.
sen-a þýðingarlaus, lítilvægur. **sin-o** röð. **sin-a** í röð, sem kemur hver eftir annan.
Sekvan/o = Sejno.
sekvenc/o 1 *tón* sekvensía, tónaröð. 2 *kvi* röð, samstæða.
sekvestr/i *áhr* kyrrsetja (fjármuni), leggja löghald á. **-o** 1 kyrrsett eign.
 2 *læk* lausabein, dautt bein laust í lífandi. **-ado** kyrrsetning, löghald.
sekvoj/o *gra* kalifornísk rauðfura (*Sequoia sempervirens*).
sekvojadendr/o *gra* risafura (*Sequoia gigantea*).
sel/o 1 söðull. 2 hnakkur. 3 *ldf* fjallskarð. 4 *mat* hryggur. 5 *tón* (á fiölu) stóll.
turka -o *lfæ* dingulgróf (= **hipofiza foso**). **-i** *áhr* leggja söðul á, söðla, leggja hnakk á.
-isto söðlari, söðlasmiður. **-oforma** *læk* söðullaga. **el-igi** kasta af hestbaki.
sen-igi taka söðulinn af, taka hnakkinn af (e-m). **ŝarĝo-o** klyfsöðull.
selaginell/o *gra* mosajafni (*Selaginella*). **-acoj** mosajafnaætt (*Selaginellaceæ*).
selakt/o mysa (= **laktosero**).
selekt/iáhr *lif gra rtæ* velja, velja úr. **-ado** val, úrval. **natura -ado** *lif* náttúrulegt úrval.
-iva *rtæ* bylgjunæmur. **-iveco** bylgjunæmi.

- selen/o** *efn* selen (*Se*) (*frumefni nr. 34*). **-ato** selenat. **-ata acido** selensýra. **-ido** seleníð. **-ito** selenít. **-ĉelo** selensella.
- Selen/o** *her* Selene (í grískri goðafræði mánagyðjan, systir Heliosar).
- Selters-akv/o** ölkelduvatn, seltersvatn.
- sem/i** *áhr* **1** sá (sæði). **2** dreifa, sá, strá. **-o** **1** fræ, frækorn, sáð, sæði. **2** sáð, sæði (manna). **3** niðjar, afkomendur. **-a** sem lýtur að fræi, sæðis-, fræ-. **-ado** sáning. **-ero** frækorn. **-ilo** sáningarpoki.
- itaĵo** það sem sáð er. **-bedo** vermireitur, gróðrarreitur, sáðbeður, sáðreitur. **-dona** með sæði í.
- riĉa** fræríkur. **-ĝelo** fræbelgur. **-taŭga** sáningarbúinn. **-otempo** sáðtími. **dis-i** *áhr* útbreiða, dreifa.
- pri-i** *áhr* **1** sá (t.d. akur). **2** dreifa víða. **nepri-ita** ósáinn. **pri-ado** sáning. **lun-o** mánafræ.
- min-anto** skip til þess að leggja tundurdufl.
- semafor/o** *jár sig umf* **1** merkisstöng. **2** götuviti, umferðarljós. **3** ljósviti. **-i** *áhr sig flu* gefa merki.
- semajn/o** **1** vika. **2** virkir dagar. **la sankta S-o** dymbilvikan. **-a** viku-, vikulegur. **-ofino** vikulok, helgi.
- duon-a** sem er tvisvar í viku, hálfvikulegur. **buter-o** sprengivika.
- semantik/o** merkingarfræði.
- Semel/o** *goð* Semele (ástkona Seifs).
- semestr/o** misseri. **-a** sexmánaðalegur, misseris-.
- semi/** (alþjóðaforskeyti í merkingu hálf-), t.d. **-nomado** hálfhirðingi. **-vokalo** *mfr* hálfhljóð, hálfserhljóð.
- cirkla kanalo** *lfæ* bogagöng, bogapípur.
- semid/o** *per* **1** semíti. **2** gyðingur. **-a** semískur, semítískur.
- seminari/o** **1** prestaskóli. **2** kennaraskóli. **3** málstofa.
- semiologi/o** *læk* sjúkdómseinkennafræði. **-a** sjúkdómseinkenna-.
- Semiramis/o** *per* Semiramis.
- semol/o** *mat* simyljugrjón.
- semperviv/o** *gra* **1** þekjulaukur (*Sempervivum tectorum*). **2** kóngulóarlaukur (*Sempervivum arachnoideum*).
- sen** *mfr* **1** án. **2** (með nafnhætti) án þess að. **3** (sem forskeyti, oftast með nafnorðsstofni) -laus, t.d.
- ĉesa** látlaus. **-igi** svipta. **-iĝi** sviptast. **-eco** vöntun. Fleiri dæmi um **sen** sem forskeyti: **-homa** mannlaus.
- voja dezerto** veglaus eyðimörk. **-karnaj fingroj** holdlausir fingur. **-ambicia** ómetorðagjarn.
- barta** skegglaus, óskeggjaður. **-ekzempla** dæmalaus, ódæmilegur. **-frukta** ávaxtalaus.
- funda** botnlaus; ástæðulaus. **-gusta** smekkláus. **-korpa** ólíkamlegur, líkamalaus.
- lima** takmarkalaus, ótakmarkaður. **-makula** flekklaus, óflekkaður. **-materia** andlegur. **-partia** óhlutdrægur.
- pasia** ástríðulaus. **-senca** vitlaus, heimskulegur.
- Leyfilegt er að mynda nafnorð, sagnir o.s.frv. af þessum orðum, t.d. **-sencaĵo** vitleysa. **-haŭtigi** flá.
- sen/o** *inn* sen (1/100 jen).
- sena/o** senna.
- senat/o** **1** öldungadeild, efri deild (þings). **2** *sag* (hjá Rómverjum) öldungaráð. **-a** öldungadeildar-.
- ano** **1** öldungadeildarþingmaður. **2** öldungaráðsmaður. **-ejo** **1** málstofa öldungadeildar. **2** málstofa öldungaráðs.
- senc/o** **1** meaning, merking. **2** *stæ* stefna. **3** *tæk* átt. **-oriĉa** tjáningarríkur, blæbrigðaríkur.
- oturno** orðaleikur. **du-a** tvíræður. **duba-a** tvíræður, vafasamur. **kontraŭ-o** skökk merking, röng þýðing.
- kontraŭ-e** á móti stefnu. **sen-a** marklaus, vitlaus. **sen-aĵo** endileysa, bull, markleysa. **unu-a** **1** ótvíræður. **2** í eina átt; einstefnu-.
- send/i** *áhr bib tæk* senda; láta fara. **-i por** senda eftir, láta sækja. **-o** sending.
- adi** *áhr* senda oft, vera ævinlega að senda. **-ado** það að senda stöðugt, sending.
- aĵo** vörusending; orðsending; bréf, pakki. **-ilo** *fja* útv sendir. **-into** sendandi.
- ito** *lög* **1** sendiboði, sendimaður. **2** erindreki. **-elspezoj**, **-okosto** flutningsgjöld, burðargjald.
- oricevilo** sambyggtssendi- og viðtæki. **-ostacio** *fja* sendistöð. **al-i** *áhr* hjáleggja.
- al-ita** hjálagður, sem hér með fylgir. **dis-i** *áhr* **1** dreifa. **2** *fja* útvarpa, senda út. **dis-o** **1** dreifing. **2** sending.
- dis-ilo** útvarpssendir. **el-i** *áhr eðl* **1** senda út. **2** senda frá sér, gefa frá sér. **for-i** *áhr* senda brott.
- for-o** brottsending. **re-i** *áhr* **1** endursenda. **2** endurspegla. **re-a pronomo = refleksivo**.
- trans-i** *áhr eðl* **1** senda áfram, framsenda. **2** senda út dagskrá. **tele-i** *áhr* sjónvarpa (e-u).
- seneci/o** *gra* krossgras (*Senecio*).
- Senegal/o** *ldf* **1** Senegalfjót. **2** Senegal (ríkið). **-io** Senegal. **-ia** senegalskur. **-iano** Senegali.
- Senek/o** *per* Seneca (rómverskur heimspekingur).
- seneskal/o** *inn* (á miðöldum) **1** heimilisbústjóri (höfðingja). **2** yfirdómari.
- senil/a** *lfe* ellæer. **-a demencio** elliglöp. **-eco** ellihrumleiki. **-iĝo** ellihörnun.
- senjor/o** *sag* **1** lénsdrottinn. **2** valdsmaður. **-eco** herradómur.
- sennor/a** frú.

sens/o skilningarvit. **-a 1** tilfinninganæmur. **2** skynjunar-. **-i** áhr finna, skynja. **-aĵo** tilfinning, skynjun. **-ebla** greinilegur, skynjanlegur. **-ismo** hei munaðarhyggja. **-iva** viðkvæmur. **-iveco** viðkvæmni. **-ama** nautnafullur. **-ometrio** skynjunarmælingar. **-organo** skynfæri. **ne-iva** óviðkvæmur. **ne-ivigi** deyfa. **super-eca** hjáskynjunar-.
sensac/o hei skynhrif.
sensaci/o hugaræsing, sensasjón. **-a** æsandi, sem vekur mikla athygli.
sensitiv/o gra viðkvæmnisjurt.
sensor/a lfæ skynjunar-.
sensori/o lfe meðvitund; skynjunarsvið heilans.
sensualism/o munaðarhyggja.
sent/i áhr **1** finna; finna til, kenna. **2** skynja. **sin -i** finnast, þykjast vera; vera; líða (óp.). *-u vin tute kiel hejme: vertu eins og heima hjá þér.* **-o 1** tilfinning. **2** skilningarvit. **-a** skynjandi; tilfinningar-.
-ebla tilfinnanlegur; skynjanlegur. **-ema** tilfinninganæmur (*ath.* í stað -ema má nota -iva vegna þess að **sentema** getur verið **sen-tema**). **-emo**, **-emeco** tilfinninganæmi. **-igi** láta kenna.
-iva vís tæk næmur, tilfinninganæmur; viðkvæmur. **-iveco** lif eðl tilfinninganæmi, næmi; viðkvæmni.
-ivigi gera viðkvæman. **-umo** skilningarvit. **antaŭ-i** áhr skynja fyrirfram. **antaŭ-o** hugboð.
ek-i áhr verða var við; skynja; finna skyndilega. **kun-o** samhygð. **ne-ebla** óskynjanlegur.
ne-ema óhugðnæmur. **sen-a** tilfinningarlaus. **tro-ema** of viðkvæmur. **-ofenda** óþægilegur, hneykslanlegur.
flar-i áhr þefja, finna lykt af (e-u). **flar-o** þefur. **prem-a** þjakandi. **tiklo-ema** sem kitlar.
esti tiklo-ema kitla (óp.). **veter-ema** næmur fyrir veðri.
sentenc/o spakmæli. **La S-oj de Salomono** Orðskviðir Salómons.
Sent-Helen/o ldf = **Sankta-Helena**.
sentimental/a tilfinninganæmur, teprulega viðkvæmur, volgurslegur, væminn. **-eco** klökkvi, væmni.
sentinel/o ská varðmaður.
Sent-Kit-Nevis/o ldf = **Sent-Kristofo kaj Neviso**.
Sent-Kristofo kaj Nevis/o ldf Sankti Kristófer og Nevis.
Sent-Luci/o ldf Sankti Lúsía.
Sent-Piero kaj Mikelon/o ldf Sankti Pierre og Miquelon.
Sent-Vincento kaj la Grenadin/oj ldf Sankti Vinsent og Grenadíneyjar.
sep sjö. **-a** sjöundi. **-e** í sjöunda lagi. **-o** sjö (**-o da**). **-obla** sjöfaldur. **-oble** sjö sinnum. **-ono** sjöundi hluti.
-opo septett. **-ope** sjö saman. **-cent** sjö hundruð. **-centa** sjöhundraðasti. **-dek** sjötíu. **-deka** sjötugasti.
-dekjarulo sjötugur maður. **-dekoble** sjötíu sinnum. **-foje** sjö sinnum. **dek -** sautján, seytján.
dek- **-a** sautjándi, seytjándi. **-jara** sjö ára (gamall); sem stendur í sjö ár. **-dekjara** sjötugur.
ĉiu-jara sem gerist sjöunda hvert ár.
sepal/o gra bikarblað.
separ/i áhr skilja (að borði og sæng). **-o** lög hjónaskilnaður (að borði og sæng).
separatism/o fél aðskilnaðarstefna.
separe/o nýy klefi (í krá, veitingahúsi o.s.frv.).
sepi/o 1 dýr smokkfiskur, blekfiskur (*Sepia*). **2** gulbrúnn litur, sepja. **-aĵo** sepjuteikning.
sepiolit/o merskúm, sæfrouð (= **maršaŭmo**).
seps/a 1 rotnunar-. **2** blóðeitrunar-. **-eco** rotnun, blóðeitrun. **-emio** blóðígerð.
anti-o, **kontraŭ-o** sóttþreinsun, dauðþreinsun, rotvernd. **anti-i** áhr sóttþreinsa.
anti-a sóttþreinsunar-, rotverjandi. **sen-a** dauðþreinsaður.
sept/o 1 skipt. **2** tæk þil, skilrúm. **la naza -o** nasaskipt. **-i** áhr skipta.
septembr/o september, septembermánuður.
septet/o tónsmíð fyrir sjö hljóðfæri eða raddir, septett.
septim/o 1 tón sjöund. **2** íþr bragð í skylmingum.
Septuagint/o inn sjötíumannaþýðing gamla testamentisins á grísku, septúaginta.
sepult/i áhr greftra. **-o**, **-ado** greftrun. **-ejo** greftrunarstaður. **-entreprenisto** útfararstjóri.
ser/o lif blóðvatn, sermi, vari. **-a** blóðvatns-. **-aĵo** úr, vessi. **-umo** læk sermi. **-ologio** blóðvatnsfræði.
-umologio sermifræði. **-odiagnozo** sjúkdómsgreining vegna blóðvatns. **-oterapio** blóðvatnslækning.
seraf/o seraf. **-a** himneskur.
serajl/o 1 höll (Tyrkjasoldáns). **2** kvennabúr.
serak/o ísborg, jökulhella sem sprungið hefur fram.

- Serap/o** *bib goð kri* Serapis. **-ejo** Serapishof (á Egyptalandi).
seratul/o *gra* (garðblóm) (*Serratula*); engjaskúfur (*S. tinctoria*).
serb/o *per* Serbi. **-a** serbneskur. **S-io, S-ujo** *ldf* Serbía.
serĉi *áhr* **1** leita, leita að. **2** stefna, halda, stýra. **3** sækja. **-o, -ado** leit. **-anto** leitandi, leitarmaður.
-ateco vinsældir. **-ilo** *tæk* kíkir (á stjörnukíki eða ljósmyndavél). **ek-i** *áhr* fara að leita.
el-i *áhr* komast fyrir, grafa upp. **el-ado** eftirgrennslan. **pri-i** *áhr* leita, leita á, rannsaka.
re-i *áhr* gera rannsókn á. **tra-i** *áhr* **lög** **1** leita, leita á. **2** leita vandlega, rannsaka. **tra-o** húsleit.
seren/a **1** heiður, heiðbjartur. **2** rólegur, kyrrlátur. **-eco** **1** rósemi, ró. **2** **Via S-eco** yðar hátígn.
-igi hugga, sefa, spekja. **-iĝi** **1** skýrast. **2** létta til. **mal-a** **1** truflaður, órólegur. **2** þungur.
mal-igi trufla, æsa.
serenad/o *tón* aftanóður, mansöngur (undir glugga).
serĝ/o sléttur og sterkur ullardúkur.
serĝent/o liðþjálfari, undirforingi. **ĉef-o** yfirlíðþjálfari.
seri/o *stæ rtæ efn* **1** röð, flokkur, deild. **2** mengi. **3** *ípr* umferð (í leik). **-a** rað-.
serioz/a alvarlegur. **-e** alvarlega, í alvöru. **-aĵo** alvarlegt mál. **-eco** alvara.
mal-a hégómlegur, hverflyndur, léttúðugur. **mal-eco** hégómi, léttúð.
seroz/o *lfæ* úrhimna, vessaæð. **-aĵo** vessaúttferð, vessi.
serp/o trjáklippur, garðskæri. **-eto** sniðill.
serpent/o **1** *dýr* höggormur, snákur. **2** ilgjarn maður. **3** Satan. **4** *tón* serpent (blásturshljóðfæri).
-oj snákar (*Ophidia serpentes*)-**a** **1** höggormslegur. **2** bugðóttur. **-i** *áhl*, **-umi** hlykkjast, bugðast.
-ologo höggormmafræðingur. **-ologio** höggormmafræði. **-forma** krókóttur, bugðóttur.
koral-o kóralslanga (*Elaps corallinus*). **mar-o** marsnákur, sæskrímsli. **paper-o** pappírsormur.
son-o skellinaðra.
serpentari/o **1** snákarót. **2** *dýr* trönugammur (*Serpentarius serpentarius*).
serpente/o *ste* slöngusteinn.
serpigin/a *læk* skriðandi, skriðull. **-a** **ulcero** skriðsár.
serpil/o *gra* villiblóðberg (*Thymus serpyllum*).
serum/o *læk* s. **sero**.
serur/o **1** skrá, lás. **2** byssulás. **-isto** lásasmiður, skráasmiður. **-lango** loka. **-truo** skráargat.
pend-o hengillás. **risorta -o** smellilás, hrökkulás.
serv/i *áhl* **1** þjóna, vinna (e-m). **2** gera greiða. **3** vera notaður, vera nothæfur (til = **por**). **4** ganga um beina.
-o *hag* **1** þjónusta. **2** greiði. **je** **via -o** (ég stend) þér til reiðu. **-ado** þjónusta. **-anto** þjónn.
-ema eftirtektarsamur, vinveittur, greiðvikinn, þjónustusamur. **-isto** þjónn, vinnumaður. **-istaro** þjónustufólk.
-istino þjónustustúlka, þjónustumær, þerna. **-obesto** húsdýr. **-obubo** káetupjónn, þjónustusveinn.
-odauro þjónustustúg, embættisaldur. **-odeva** skuldbundinn. **-oloko** þjónustustaða.
-osoldato liðsforingjaþjónn. **en-igi** láta þjóna. **sin en-igi** fá starf sem þjónn, fara í þjónustu.
kontrau-o, re-o þakkarskuld. **mem-ejo** kjörbúð. **pri-i** *áhr* helga sig (e-m).
aŭto-o, aŭto-ejo bensinstöð (með smurstöð og þvottastöð). **Di-o** guðsþjónusta.
lerno-i *áhl* vera lærlingur (**ĉe** = hjá). **lerno-ado** lærlingstími, iðnnám. **libro-o** bókaþjónusta.
milit-i *áhl* vera í herþjónustu. **milit-o** herþjónusta. **signal-o** merkjasendingalið. **tag-o** daglaunavinna; dagsverk.
serval/o *dýr* tígrisköttur (villiköttur frá Afríku) (*Felis serval*).
servic/o borðbúnaður. **-oŝranko** borðbúnaðarskápur.
servil/a ská þrællyndur.
servitud/o *lög* ítak, kvöð.
servut/o *sag* **1** ánauð, ófrelsi. **2** vinnukvöð, nauðungarvinna. **-a** ánauðugur, ánauðar-.
-i *áhl* inna af hendi vinnukvöð. **-eco** *sag* þrældómur, ánauð. **-ulo** þræll.
ses sex. **-a** sjötti. **-e** í sjötta lagi. **-o** **1** sexa. **2** hálf tylft, sex manna flokkur. **-obla** sexfaldur.
-oble sex sinnum. **-ono** sjötti hluti, sjötti partur. **-opo** sex manna flokkur, sex manna hópur.
-cent sex hundruð. **-dek** sextíu. **-deka** sextugasti. **dek** - sextán. **dek- -a** sextándi. **-foje** sex sinnum.
-jara sex ára (gamall). **-dekjara** sextugur.
sesi/o *lög* (þing)fundur, seta.
sesil/a *gra* stilklaus; (um fræni) stílslaust.
seskvi/- *efn* eins og hálf.
sesterc/o *sag* sestertíus (rómværsk mynt).
sesterci/o *sag* sestertíum (= 1000 sestercoj).

- sestet/o** *tón* sextett.
- Set/o** *bib* Set (þriðji sonur Adams og Evu).
- seter/o** fugla(veiði)hundur.
- setlement/o** nýlenda.
- seton/o** *læk* hanki.
- Seul/o** *ldf* Seúl (höfuðborg Suður-Kóreu).
- sever/a** **1** strangur. **2** harður. **3** krappur. **-e** stranglega, harðlega, með hörku. **-o**, **-eco** harka.
- mal-a** **1** vægur, þolinmóður. **2** mildur.
- Sevil/o** *ldf* Sevilla (borg á Spáni).
- sevrug/o** *dýr* stjörnustyrja (*Acipenser stellatus*).
- sezam/o** *gra* sesam (*Sesamum*). **-oido** *lfæ* grjónbein.
- sezon/o** **1** árstíð. **2** tími. **-a** árstíða-, reglubundinn eftir árstíðum. **ĉef-o** aðaltími, aðalannatími.
- ekster-a** ótímabær.
- sfacel/o** *læk* ofhyldgun.
- sfagn/o** *gra* barnamosi, hvítmosi (*Sphagnum*).
- sfeg/o** *dýr* holugeitungur (*Sphex*) (= **rabvespo**).
- sfenisk/o** *dýr* mörgæs (*Spheniscus*). **-oformaj** mörgæsaætt (*Sphenisciformes*).
- sfenodont/o** *dýr* ranakolla (*Sphenodon*).
- sfenoid/o** *lfæ* fleygbein.
- sfer/o** **1** *stæ* hnöttur, kúla. **2** verksvið, svið. **3** *stj* himinhvolf. **-a** hnattlaga, hnöttóttur.
- eco** hnattlögun, hnattmyndun. **-oido** *stæ* kúlulíki. **-ometro** míkrómælir. **duon-o** hálfhnöttur, hálfkúla.
- sfigm/o** *læk* æðarslag (= **pulso**). **-ografo** æðarslagsritunartæki. **-ografio** æðarslagsritun.
- omanometro** blóðþrýstingsmælir.
- sfing/o** *dýr* kóngafiðrildi, kvöldfiðrildi (*Sphinx*). **-edoj** kóngafiðrildaætt *Sphingidae*).
- sfinks/o** **1** sfinx, meylljón, finngákn. **2** óræður maður. **-a** meylljóns-, eins og sfinx.
- sfinkter/o** *lfæ* lokvöðvi.
- si** *mfr* **1** (afturbeygða fornafnið) sig, sér. **2** hvor annan, hver annan.
- 3** (í andlagsfalli sem forskeyti) sjálf(s)- (= **mem-**), t.d. *singarda*, *sindona*, *sinregado*.
- a** **1** sinn. **2** eigin. **-aĵo** það sem hann (hún) á, það sem þeir eiga. **-atemp** á sínum tíma.
- si** *tón* sí, H.
- sial/o** *læk* **1** munnvatn. **2** (sem forskeyti) munnvatns-. **-ogena** sem veldur munnvatni.
- oreo** munnvatnsrennsli um of, vatnsspýtingur.
- Siam/o** *ldf* Síam (nú = **Tajlando**). **-a** **1** síamskur. **2** **-aj ĝemeloj** samvaxnir tvíburar.
- sibarit/o** sælkeri, munaðarseggur, nautnaseggur. **-a** munaðargjarn, sællífur, sællífis-.
- ismo** munaðargirni, sællífi.
- Siberi/o** *ldf* Síbería, Síbería. **-a** Síberíu-. **-ano** Síberíubúi.
- sibil/o** völvu, síbylla. **-a** síbyllu-, spákonulegur, spádóms-, spákonu-.
- sibl/i** *áhl* hvæsa, hvása; snarka. **-a** blístrandí, blísturs-. **-o**, **-ado** hvæs, blástur, blístur.
- aĵo** blásturshljóð (= **sibla litero**).
- Sicili/o** *ldf* Sikiley (stór eyja sunnan Ítalíuskaga). **-a** sikileyskur. **-ano** Sikileylingur.
- sid/i** *áhl* **1** sitja. **2** hvíla. **3** vera (staddur). **4** (um föt) **bone -i**: fara vel. **malbone -i** fara illa.
- o** seta, það að sitja. *havi bonan -on sur la selo*: fara vel á hesti. **-a** setu-; sitjandi.
- aĉi** *áhl* sitja letilega, sitja klunnalega. **-ado** **1** það að sitja lengi. **2** það að sitja fyrir.
- anta** *gra* **1** sitjandi, sem situr. **2** stilklaus. **-ejo** sæti; bækestöð. **-ema** kyrrsetu-. **-igi** setja. **-iĝi** setjast.
- iĝo** það að setjast. **-loko** sæti. **-vango** rasskinn. **al-i** *áhl* sitja við. **al-iĝi** setjast við hliðina á.
- du-a** tveggja manna, sem tveir geta setið í. **ek-i** *áhl* setjast. **kontraŭe-a** *gra* (um blöð o.þ.u.l.) gagnstæður.
- kun-i** *áhl* sitja á fundi, koma saman, halda fund. **kun-o** fundur. **re-iĝi** setjast aftur.
- unu-a** eins manns, sem aðeins einn getur setið í. **forno-isto**, **hejmo-ulo** innisetumaður.
- kalkan-i** *áhl* sitja á hækjum sér. **konduk-o** ökusess. **laborkun-o** ráðstefna.
- sider/a** *stj* stjörnu-, stjarn-, stjarnbundinn. **-a jaro** stjörnuár. **-a tago** stjörnudagur.
- siderit/o** *ste* járnspat.
- Sidnej/o** *ldf* Sydney (borg í Ástralíu).
- Sidon/o** = **Cidono**.

sieĝi *áhr* 1 sitja um, setjast um (vígi). 2 þyrpast utan um. **-o** umsát. *meti sieĝon antaŭ*: setjast um. **levi -on** léttu umsát. **-a** umsátar-, umsáturs-. **-ostato** lög umsátursástand. **ĉirkaŭ-i** *áhr* sitja um. **ek-i** *áhr* fara að hersetja.

sien/o *efn* síenujörð.

Sien/o *ldf* Síena (borg á Ítalíu).

sienit/o *ste* sýenít.

Sieraleon/o *ldf* Sierra Leóne. **-a** sierraleónskur. **-ano** Sierra-Leónebúi.

siest/o miðdegishvöld. **-i** *áhl* fá sér hádegislúr.

sifilis/o sýfilis, sárasótt. **-a** sárasóttar-. **anti-a**, **kontraŭ-a** gegn sárasótt.

sifon/o 1 sogpípa, sogari. 2 sogflaska. **-i** *áhr* sjúga upp með sogara, soga, flytja til með sogara.

-forma *tæk* eins og sogari.

sigel/o 1 innsigli. 2 innsiglishringur. **-a** innsiglis-. **-i** *áhr* innsigla. **-ado** innsiglun.

-ilo innsiglishringur, signet. **dis-i** *áhr*,

mal-i *áhr* brjóta innsigli á, brjóta upp. *mal-i ies lipojn*: opna munninn á e-m. **-fermi** *áhr* loka með innsigli.

-ringo innsiglishringur. **-vakso** lakk. **Salamon-o** *gra* salómonsinnsigli.

Sigfrid/o *per* Sigfríður.

Sigismund/o *per* Sigmundur.

sigl/o *mfr* upphafsbókstafur; hraðskriftartákn.

sigma *mfr* sigma, 18. bókstafur gríska stafrófsins (Σ, σ, ζ).

sigmoid/o *lfæ* bugaristill.

Sigmund/o *per* Sigmundur.

sign/o 1 merki, tákn. 2 einkenni, mark. 3 bending. **-i** *áhr* 1 benda á; láta í ljós. 2 merkja, gefa merki.

-ado bending. **-aro** 1 merkjakerfi. 2 einkenni (ft.). **-eto** merki (yfir staf). **-ilo** 1 spilapeningur. 2 stefnumerki, leiðarmerki. **antaŭ-o** fyrirboði. **krom-o** 1 merki (yfir staf). 2 formerki.

post-o, **poste-o** merki, verksummerki. **super-o** yfirsett stafmerki (punktur, broddur o.s.frv.).

ĉu-o, **demando-o** spurningarmerki. **figro-o** fingramerki, fingrahreyfing. **kap-o** höfuðhneiging.

kap-i *áhl* kinka kolla. **kri-o** upphrópunarmerki. **kruco-o** krossmark. **kruco-i** *áhr* krossa.

kruco-i sin krossa sig, signa sig. **lim-o** landamerki. **man-i** *áhl* veifa hendinni; benda.

memor-o minni, minnismarki. **ondo-o** bylgja, tilda λ . **paĝo-o** bókmerki. **piĉed-o** spor, fótspor.

prem-o eftirmynd, mót (í mýkra efni). **pruvo-o** sönnunarmarki. **radik-o** *stæ* rôtarmarki ($\sqrt{\quad}$).

ŝultro-oj axla(r)skúfur (á einkennisbúningi). **venko-o** sigurmerki.

signal/o *sjó ldm* merki, bending; fyrirskipun (með merki). **-a** merkja-, bendingar-. **-i** *áhr* gefa merki um.

-ado merkjasending. **-aro** merkjakerfi. **-ejo** 1 merkjastöð (við járnbraut). 2 merkjaturm (við hafið).

-isto merkjamaður. **-izi** setja upp merkjakerfi, veita merki. **avert-o** viðvörðunarmarki.

lum-oj umferðarljós, ljósmerki. **vek-o** merki til fótaferðar, morgunlúður.

vok-o *fja útv* 1 hringingarmerki. 2 kallmerki.

signatur/o undirskrift. **-i** *áhl* undirrita.

signifi *áhr* þýða, merkja, tákna. **-o** þýðing, merking. **-a** merkur, merkingarmikill.

-oplena marktækur, þýðingarmikill, mikilvægur. **du-a** tvíræður. **multe-a** merkingarmikill.

sen-a 1 ótækur, innantómur. 2 þýðingarlaus, ómerkilegur, smávægilegur.

unu-a sem hefur ekki nema eina merkingu.

signifik/a *stæ* tölmarktækur, markverður. **-a cifero** marktækur tölustafur.

-a diferenco tölmarktækur munur.

Siĥem/o = **Ŝehemo**.

sik/o *trú* sikhi.

sikari/o leigumorðingi, flugumaður.

Sikim/o *ldf* Sikkim (furstadæmi á Norður-Indlandi).

sikl/o *inn* sikill.

sikomoro/o *gra* síkamóra, mórberjatré (*Ficus sycomorus*).

Sikst/o *per* Sixtus.

sil/o *bún* gryfja (til að geyma í garðávexti, korn, súrhey o.fl.), turnhlaða, geymsluturn.

en-igi setja í gryfju, setja í geymsluturn.

silab/o *mfr* hlj atkvæði, samstafa. **-a** atkvæðis-, samstöfu-; atkvæður, samstöfulegur.

-i *áhr* skipta í samstöfur, bera fram samstöfu fyrir samstöfu. **-aro** samstöfukerfi. **-iga** atkvæður.

-olimo samstöfuskipting.

silan/o *efn* sílan.

silen/o *gra* hjartagras (*Silene*).

- Silen/o** *goð* Sílenos (guð sem ól upp Díónýsos).
- silent/i** *áhl* þegja, vera kyrr. **-o** þögn, kyrrð. **-a** þögull, þegjandi, hljóður. **-e** hljóðlega, þegjandi.
- ado** þögn. **-ema** þagmælskur, fámáll. **-igi** þagga niður í. **-igilo** **1** hljóðdeyfir. **2** hljóðkútur, hljóðdunkur.
- iĝi** þagna. **pri-i** *áhr* leiða (e-ð) hjá sér. **duon-o** *tón* hálfnotupögn. **kvaron-o** *tón* fjórðungsnótupögn.
- plen-o** *tón* heilnótupögn.
- sileps/o** *áhl* ósamræmi í tölu.
- Silezi/o** *ldf* Slesía (hérað í Mið-Evrópu). **-a** frá Slesíu, í Slesíu, Slesíu-.
- silf/o** **1** *goð* loftandi. **2** *dýr* hræbjalla (*Silpha*). **-idoj** hræbjölluætt (*Silphidæ*). **-ino** *goð* loftdís.
- silic/o** = **siliko** **3**.
- silici/o** *efn* silisíum, kísill (*Si*) (*frumefni nr. 14*). **-ido** kísilmálmur.
- silik/o** **1** *ste* tinna, tinnusteinn. **2** steinn. **3** *efn* kvarssteinar, kísilsteinar. **-ato** silíkat. **-ata acido** kísilsýra.
- ozo** kísillunga.
- silikon/o** kísiljörð, barnamold.
- silikv/o** *gra* **1** skálpur. **2** (*forml.*) belgur, ertnabelgur.
- silk/o** silki. **-a** **1** silki-, úr silki. **2** gljáandi, mjúkur, silkimjúkur. **-aĵoj** silkivörur. **-eca** sem líkist silki.
- raŭpo** silkiormur. **art-o** gervisilki. **flok-o** úrgangssilki, efni ofið úr úrgangssilki.
- silogism/o** afályktun, ályktun. **-i** *áhl* álykta, draga rökrétta ályktun.
- siluet/o** **1** útlínur. **2** skuggamynd; klippimynd, útlínmynd, hliðarmynd. **-iĝi** bera við.
- silur/o** *dýr* fengrani, leirgedda (*Silurus*). **-edoj** leirgedduætt (*Siluridæ*).
- siluri/o** *jar* **1** sílúr. **2** sílúrjarðlög.
- Silvestr/o** *per* Sylvester. **-a** *vespero* gamlaárskvöld.
- silvi/o** *dýr* söngvari (fugl) (*Sylvia*). **-edoj** söngvaraætt (*Sylvidæ*). **ĝarden-o** *dýr* garðasöngvari (*Sylvia borin*).
- silvikultur/o** *lfæ* skógrækt.
- Simarubacoj** *gra* beiskjuviðarætt (*Simaroubaceæ*).
- simbiot/o** *dýr* samlífi.
- simbioz/o** *gra* *dýr* samlífi, sambýli. **-a** samlífis-, sambýlis-.
- simbol/o** **1** *tæk* tákna, ímynd. **2** *trú* trúarjátning, játningarrit. **-a** táknrænn, táknelgur, táknbúinn.
- i** *áhr* tákna, þýða. **-aro** táknmál, táknaafn. **-igi** (ion per io) tákna (e-ð með e-u).
- iko** játningafræði, líkingamál, táknafræði. **-ismo** *fağ* bók tákna myndastefna. **-isto** tákna mynda(stefnu)maður.
- simens/o** *eðl* *rtæ* símens (rafleiðnieining).
- Simeon/o** *per* Símeon.
- simetri/o** **1** *fağ* samsvörun. **2** = **simetrieo**. **-a** *stæ* samsvarandi, samhverfur, tvíhverfur.
- eco** tvíhorf, samhverfa. **ne-a** ósamhverfur.
- simfit/o** *gra* valurt (garðblóm, notað til lækninga) (*Symphytum*).
- simfiz/o** *lfæ* samvöxtur, samgróning, sambryskja.
- simfoni/o** símfónía. **-a** símfóníu-.
- simi/o** *dýr* api. **-oj** apaættkvísl (*Simiæ*). **-a** apa-, apakenndur. **-i** *áhr* apa. **-eska** líkur öpum. **pra-oj**, **duon-oj** frumapar (*Prosimiæ*). **blek-o** öskurapi. **hom-o** *dýr* mannapi, prímati, fremdardýr.
- simil/a** **1** líkur, svipaður, eins og. **2** slíkur. **3** *stæ* aljafn, eins. **-e** **1** á líkan hátt. **2** eins, á sama hátt.
- i** *áhr* vera líkur, líkjast. **-aĵo** *bib* **1** líking. **2** dæmisaga. **-eco** líking; jöfnuður, svipur. **-igi** líkja.
- iĝi** verða líkur, líkjast. **-ulo** tvívari. **mal-a** ólíkur. **mal-eco** mismunur, andstaða.
- sen-a** einstakur í sinni röð; óviðjafnanlegur. **ver-eco** líkindi.
- Simon/o** *per* Símon. - **Petro** Símon Pétur.
- simoni/o** *kri* símonska.
- Simonid/o** *per* Símonídes (forngrískt skáld).
- simpat/o** *lfæ* hnoðataugakerfi. **-a** hnoðataugakerfis-. **-ektomio** hnoðataugaúrnám.
- simpati/o** samúð, samhugur, samhygð. **-a** *læk* geðþekkur, geðfelldur; samúðar-. **-e** með samúð.
- i** *áhl* vera hliðhollur; fella sig vel (**kun** = við), finna til (**kun** = með). **mal-o** andúð.
- simpl/a** *hağ* **1** einfaldur, óbrotinn. **2** ekki nema, blátt áfram. **3** **-aj** *interezoj* vextir.
- 4** auðtrúa, barnalegur, talhlýðinn, einfaldur. **5** *gra* ósamsettur. **-e** **1** blátt áfram. **2** viðhafnarlaust; yfirlætislaust. **3** bara; hreint og beint. **4** einfaldlega. **-eco** **1** einfeldni; einfaldleiki. **2** hispursleysi. **-ulo** einfeldningur.
- igi** einfalda. **mal-a** **1** snúinn, flókinn. **2** samsettur.

- Simplokacoj** *gra* safirberjaætt (*Symplocaceæ*).
- Simplon/o** *ldf* Simplonskarð (í Ölpunum).
- simpodi/o** *gra* frjóangakeðja.
- simpozi/o** **1** samdrykkja. **2** (fámennt) fræðimannáþing. **3** faggreinasafn.
- simptom/o** **1** *læk* sjúkdómseinkenni. **2** einkenni. **-a** einkennandi, einkennis-. **-aro** öll einkenni (sjúkdóms).
- ologio** sjúkdómseinkennafræði.
- simul/i** *áhr læk* gera sér upp (veikindi *o.p.u.l.*). **-ado** uppgerð. **-ant(in)o** sá (sú) sem gerir sér upp veiki.
- simuli/o** *dýr* mývargur (*Simulium*).
- simultan/a** samtímis-, samstundis-.
- simun/o** = **samumo**.
- sin/o** kelta, kjalta, skaut, fang, barmur.
- sinagog/o** **1** samkunda. **2** samkunduhús (gyðinga).
- Sinaj/o** **1** *ldf* Sínaískagi. **2** *bib* Sínaí fjall.
- sinap/o** *gra* mustarðstré, mustarður (*Sinapis*); hvítur mustarður (*Sinapis alba*).
- sinaps/o** *lfæ* taugamót.
- sinartr/o** *lfæ* liðatengsl.
- sincer/a** einlægur, hreinskilinn. **-e** einlæglega, hreinskilnislega. **-eco** einlægni, hreinskilni.
- sinciti/o** *líf* æðabelgsæxli.
- Sind/o** = **Induso**.
- sindik/o** *lög* **1** skiptaráðandi. **2** umboðsmaður.
- sindikat/o** **1** samtök; hringur, samband. **2** stéttarfélag. **-a** verkalýðssambands-, stéttarfélags-, stéttarféлага-. **-ano** verkalýðsfélagsmaður. **-ismo** verkalýðshreyfing; verkalýðsstefna. **-isto** verkalýðsmaður.
- labor-o** stéttarfélag, verkalýðsfélag. **labor-ano** verkalýðsfélagsmaður.
- sindrom/o** *læk* samferð sjúkdómseinkenna, einkennaflækja.
- sinedri/o** *sag* ráð (gyðinga).
- sinekdok/o** hluti fyrir heild.
- sinekur/o** hóglífisembætti.
- sinerez/o** sérhljóðasamdráttur.
- sinergi/o** *hei lfæ læk* samstarf, samvinna. **-a** samstarfandi, samvinnu-.
- sineti/o** orðanotkunarfræði.
- Singapur/o** *ldf* Singapur. **-a** singapúrskur, frá Singapur. **-ano** Singapúri.
- singnat/o** *dýr* sæprjónn (*Syngnathus*). **-edo** sæprjónaætt (*Syngnathidæ*).
- singular/o** eintala. **-a** í eintölu, eintölu-.
- singulet/o** *eðl* einstig.
- singult/i** *áhl* hiksta. **-o** hiksti.
- sinhal/o** *mál* sínhala.
- sinistr/a** *nýy* óheillavænlegur, geigvænlegur. **-o** *lög* áfall, slys.
- sinjor/o** **1** drottinn, lávarður. **2** húsbóndi. **3** herra. **-a** drottinlegur. **-eto** junkari, junkæri.
- ino** **1** hefðarfrú, lafði, dama. **2** húsmóðir, húsfrú. **3** frú. **ge-oj** **1** herra og frú. **2** dömur og herrar.
- sink/i** *áhl* sökkva, síga. **-o**, **-ado** sig.
- sinklinal/o** *jar* samhverfa.
- sinkop/o** **1** *læk* yfirlíð, aðsvif. **2** *tón* synkópa. **3** *mfr* samdráttur orðs. **-a** *tón* synkóperaður.
- sinkretism/o** *hei* trúarbragðablanda. **-a** eins og trúarbragðablanda.
- sinkrociklotron/o** *eðl* endurbættur hringhraðall.
- sinkron/a** **1** samtíða, samstunda. **2** *rtæ* samfasa. **3** samhraðastilltur. **-eco** samtíð, samleiki; samfösun.
- igi** *rtæ* **1** samstillta. **2** samhraðastilla. **3** samfasa. **-igilo** samhraðastillingartæki.
- mal-igi** missa samfösun; missa samhraðastillingu. **post-igi** bæta hljóðum við.
- oskopo** *rtæ* samfösunartæki, samfasari.
- sinkrotron/o** *eðl* samhraðall.
- sinod/o** *trú* synodus, prestastefna, kirkjuþing. **-a** synodus-, prestastefnu-.
- sinonim/o** samheiti; sammerkingarorð. **-a** sömu merkingar, samræður. **-eco** samræðni. **-iko** samheitafræði.
- sinopl/o** grænt, græna (í skjaldarmerkjafraði).
- sinoptik/a** samstofna; yfirlits-, ágríps-. **la -aj evangelioj** samstofna guðspjöllin. **-o** yfirlit, ágríp.
- sinost/o** *lfæ* beintengsl.

- sinovi/o** *lfæ* háli, liðavökvi, liðaslím. **-a** liðavökva-. **-a membrano** liðhimna, liðapel, liðpokafóður.
- ito** *læk* liðapelsbólga.
- sintagm/o** *mfr* orðasamband.
- sintaks/o** **1** setningafræði, orðskipunarfræði. **2** setningafræðibók, kennslubók í setningafræði.
- a** setninga-, setningafræði-.
- sintez/o** **1** *alm* samruni. **2** *hei* orsakarökleiðsla. **3** *efn* efnaframleiðsla, efnamyndun.
- 4 tæk** samtenging, samsetning. **-a** **1** gervi-. **2** samtengjandi. **3** með orsakarökleiðslu.
- i áhr** framleiða efnafræðilega (með samruna).
- sintri/i** *áhr efn* hrúðra, láta storkna.
- sinu/o** *nýy* bugða, bugur. **-a** bugðóttur. **-i áhl** beygja, bugðast, bugða sig.
- sinus/o** **1** *stæ* sínus. **2** *lfæ* hol, hola, stokkur, hvilft, gúlpur. **fruntala -o** ennishola.
- ito** *læk* afholsbólga, skútabólga. **-oido** sínusferill.
- sionism/o** *efh* sionismi.
- sipaj/o** *sag* indverskur hermaður í enska hernum á Indlandi.
- Sir/o** *ská* yðar hátign (í ávarpi til konungs).
- Sirakuz/o** *ldf* Sýrakúsa (hafnarborg á Sikiley).
- sirapt/o** *dýr* steppuhæna, steppuspjatra (*Syrhaptus paradoxus*).
- siren/o** **1** *tæk* sírena; þokulúður, hjólblístra. **2** *dýr* sækýr (*Sirenia*).
- Siren/o** *goð* Sírena (raddfögur söngmær í fuglslíki, er seiðir menn til bana með söng sínum). **s-o** tælidrós.
- Siri/o** *sag* *ldf* Sýrland. **-a** sýrlenskur. **-a lingvo** arameíska. **-ano** Sýrlendingur.
- sirik/o** *dýr* trjávespa (*Sirex*).
- siring/o** *gra* sýringur, dísarunni (*Syringa*). **-okolora** rauðblár, fjólblár.
- siringol/** *mfr* holu-. **-mjelio** holumæna.
- sirinks/o** **1** *tón* hjarðpípa. **2** *dýr* neðra barkakýli (fugla).
- Sirius/o** *stj* Sírius, Hundastjarnan (stjarnan α í Stórahundi).
- sirok/o** *veð* landsynningur, heitur sunnanvindur á Miðjarðarhafinu.
- sirop/o** síróp.
- Sirt/oj** *sag* Syrtuflóar.
- sisal/o** sísalhampur.
- sisimbri/o** *gra* desurt (*Sysimbrium*).
- sism/o** jarðskjálfti. **-a** jarðskjálfta-. **-ografo** jarðskjálftamælir. **-ogramo** jarðskjálfta(línu)rit.
- ologo** jarðskjálftafræðingur. **-ologio** jarðskjálftafræði.
- sistem/o** *vél* *ldf* *eðl* *jar* *rtæ* *lfæ* *fja* **1** kerfi. **2** fræðikerfi. **3** aðferð. **sunæ -o** *stj* sólkerfi.
- a** kerfaður, kerfisbundinn, reglubundinn. **-eco** regluleiki. **-e** í vísindalegu kerfi, kerfisbundið.
- igi** skipa í (vísindalegt) kerfi.
- sistematik/o** *lff* flokkun, greining; kerfisfræði.
- sistol/o** *lfe* samdráttur hjartans, hjartaslag.
- sistr/o** *tón* sistrum (egypskt hljóðfæri).
- sit/o** *dýr* igða, hnotbrjótur (*Sitta*). **-edoj** igðuætt (*Sittidæ*).
- Sita** *bók* Sita.
- sitel/o** fata, skjóla.
- situ/o** *lega* (staðar); afstaða. **-i áhl** liggja, standa.
- situaci/o** **1** ástand, hagar, aðstaða. **2** aðstaða. **3** lega, afstaða. **4** (*forml.*) staða; stelling.
- siu/o** *per* Sioux-indíáni. **S-urbo** *ldf* Sioux City (borg í Bandaríkjunum).
- sium/o** *gra* sykkurrót (jurt sem vex í fjöru) (*Sium* (*sisarum*)).
- Siva/o = Šivao.**
- sivert/o** *eðl* sívert (geislaálagseining).
- Sizif/o** *goð* Sísfos (ræningi sem refsað var með því að verða að velta upp hæð ægilegum kletti, og að lokum hrapar bjargið ávallt niður aftur).
- sizigi/o** *stj* raðstaða, okstaða.
- skab/o** *gra* kláði (í plöntu). **terpoma -o** kartöflukláði (*Streptomyces*).

- skabel/o** skemill, fótskör.
- skaben/o** *inn* aukadómari, kviðdómsmaður, lögréttumaður.
- skabi/o** *læk* maurakláði, kláði (sjúkdómur). **-a** með kláða; kláða-; kláðakenndur.
- skabioz/o** *gra* systrablóm (*Scabiosa caucasica*).
- skadr/o** riddarasveit (= **eskadrono**). **-estro** yfirmaður riddarasveitar.
- skafald/o** *tæk* smíðapallur. **-i** *áhl* setja upp smíðapall. **ŝakto-o** borturn.
- skafandr/o** *sjó* kafarabúningur. **-isto** kafari.
- skafoid/o** *lfæ* nökkvabein.
- skafopod/oj** *dýr* pípuskel, skipstönn (*Scaphopoda*).
- skal/o** *hei* *eðl* *veð* **1** kvarði; mælistigi. **2** mælikvarði. **3** *tón* tónstigi. **laŭ-a** eftir mælikvarða.
- skalar/o** *eðl* stigstærð, kverða.
- skald/o** skáld (há fornnorrænum þjóðum).
- skalen/o** *lfæ* léttivöðvi. **-a** **1** *stæ* mishliða. **2** *lfæ* léttivöðva-.
- skalp/o** *læk* höfuðleður, hausfilla. **-i** *áhr* flá höfuðleðrið af (e-m).
- skalpel/o** *læk* læknihnífur, uppskurðarhnífur (lækna).
- Skamandr/o** *ldf* Skamander, Skamandersfljót (fljót í Trójulandi).
- skand/i** *áhr* **1** kveða fast að bragliðum. **2** skandera. **-o** skandering, braglestur.
- skandal/o** hneyksli, skömm. **-a** hneykslanlegur; svívirðilegur. **-i** *áhr* hneyksla. **-igi** vera hneykslaður.
- skandi/o** *efn* skandíum, skandín (*Sc*) (*frumefni nr. 21*).
- skandinav/o** *per* Skandinavi, Norðurlandabúi, Norðurlandamaður. **-a** skandinavískur.
- S-io, S-ujo** **1** *ldf* Skandinavía, Skandinavíuskagi (Noregur og Svíþjóð). **2** *alm* Skandinavía, Norðurlönd.
- skap/o** *gra* blómstöngull.
- skapol/o** *lfæ* herðablað. **-a** herðablaðs-. **-algio** herðablaðapína.
- skapulari/o** *kap* axlakápa (klosturfólks).
- skarab/o** *dýr* **1** = **koleoptero**. **2** molduxi, tordýfill (*Scarabæus*).
- edoj** tordýflaætt (*Scarabæidæ*). **cervo-o** = **lukano**. **maj-o** = **melolonto**. **solstica -o** (*Amphimallus solstitialis*).
- sterko-o** = **geotrupo**.
- skarifik/i** *áhr* **1** *læk* rispa. **2** *bún* brjóta upp (jarðveg). **-o** (hörunds)rispun; herfing. **-a** rispunar-.
- ilo** **1** rispunarhnífur. **2** herfi. **-atoro** gaddakerfi.
- skarlat/o** skarlat. **-a** skarlatsrauður.
- skarlatin/o** *læk* skarlatssótt. **-oforma** eins og í skarlatssótt, svipaður skarlatssótt.
- skarp/o** **1** borði, herðaklútur. **2** embættisband. **3** fetill, fatli.
- skat/o** skauti.
- skatol/o** *tæk* **1** dós, askja. **2** stokkur; (smá)kassi. **en-igi** troða í kassa. **alumet-o** eldspýtustokkur.
- farbo-o** litastokkur. **kaf-o** kaffidós. **kontakt-o** *rtæ* innstunga. **lad-o** niðursuðudós, dós. **leter-o** póstkassi.
- manĝo-o** nestisbox. **mon-o** sparibaukur; peningakassi. **muzik-o** spiladós.
- skatol/o** *efn* skatól.
- skeĉ/o** *lei* gamanþáttur.
- Skeld/o** *ldf* Scheldeá (í Frakklandi og Belgíu).
- skelet/o** **1** beinagrind. **2** grind, burðargrind. **3** uppkast. **-a** **1** beinagrindar-. **2** eins og beinagrind; grindhólaður.
- 3** ófullkominn, slitróttur; ágrips-.
- skem/o** yfirlitsteikning, skissa. **-a** yfirlits-.
- skeptik/a** **1** efasjúkur, efasjarn, tortrygginn. **2** *hei* efahyggju-. **-eco** vantrú, tortryggni. **-ismo** *hei* efahyggja.
- ulo** **1** tortrygginn maður, efasjarn maður. **2** efahyggjumaður.
- skerc/o** *tón* skersó.
- skerm/i** *áhl* skylmast. **-o** skylmingar. **-ado** skylming, það að skylmast. **-ejo** skylmingasvið.
- instruisto, -omajstro** skylmingameistari.
- sket/i** *áhl* *íþr* fara á skautum, renna sér á skautum. **-ado** skautahlaup, skautaferð. **-ejo** skautabraut.
- ilo** skauti. **ru-ilo** hjólskauti.
- ski/o** skíði. **-i** *áhl* fara á skíðum, ganga á skíðum, renna sér á skíðum. **-ado** skíðaferð, skíðaganga.
- ebla** skíðafær. **-bastono** skíðastafur. **-vakso** skíðaáburður. **akvo-o** sjóskíði. **akvo-ado** sjóskíðaferð.
- skien/o** *dýr* baulfiskur (*Sciæna*) (= **aglofiŝo**). **-edoj** baulungaætt (*Sciænidæ*).
- skil/o** *gra* stjörnulilja (*Scilla*).

- skili/o** *dýr* slétt háfur (*Scyllia*). **-edoj** slétt háfaætt (*Scylliidæ*).
- skink/o** *dýr* skinka (*Scincus*). **-edoj** skinkuætt (*Scincidæ*).
- skip/o** *nýy tæk* vakt. **-estro** vaktformaður. **tag-o** dagvakt. **nokto-o** næturvakt. **tri-a** þriggja vakta.
- skir/o** *læk* harðkrabbi, krabbahersli.
- skirp/o** *gra* sef, burstasef (*Scirpus setaceus*).
- skism/o** *trú* sundrung, klofningur. **-a** sundrungar-. **-i** *áhl* valda sundrungu. **-ulo** sundrungarmaður.
- skist/o** *ste* skífur, flögusteinn, flettigrjót, flöguberg. **-a** kleyfinn. **alun-o** álúnflöguberg.
- skistosom/o** *læk* sogormur. **-ozo** sogormaveiki.
- skit/o** = **scito**.
- skiz/i** *áhr* rissa upp, gera uppkast að. **-o 1** frumdrættir, frumriss, frumdrög, drög (að e-u). **2** ágríp, yfirlit.
- eco** ágrípsmynd. **-bloko** rissblokk.
- Skizeacoj** *gra* kamburknaætt (*Schizaeaceæ*).
- skizofreni/o** *læk* geðrof, geðklofi. **-ulo** geðklofinn maður.
- skizoid/a** *hei* hugkleyfur. **-ulo** hugkleyfur maður.
- skizomicet/oj** *gra* = **bakterioj**.
- sklare/o** *gra* *salvía* (*Salvia sclarea*).
- sklav/o** þræll. **-a** þrælslegur, þrællundaður. **-e 1** af þrælum. **2** þrælslega, eins og þræll. **-i** *áhl* þræla.
- eco** þrældómur. **-igi** þrælka, gera að þræli. **-igo** þrælkun. **-ino** ambátt. **-isto** þrælakaupmaður.
- ošipo** þrælaskip. **eks-o** frelsingi, frelsaður þræll.
- skler/a** *læk* hertur, kalkaður, farinn að kalkast. **-ozo** hersli, kölkun.
- arterio-ozo** (slag)æðahersli, (slag)æðasigg, (slag)æðakölkun. **atero-ozo** fituhrörnun (slag)æða.
- plat-ozo, multobla -ozo** dreifð miðkerfishersli, heila- og mænusigg.
- skleroprotein/o** *efn* stoðprótín.
- sklerot/o** *lfæ* hvíta (augans) (= **okulblanko**). **-ito** *læk* hvítubólga, hvítuhýðisbólga.
- skol/o** listastefna, stefna, skóli.
- skolastik/o** skólaspeki. **-a** skóla-, skólaspekis-, sem lýtur að skólaspeki; smámunalegur.
- skold/i** *áhr* *nýy* ávita, skamma. **-o** skammaryrði; ávítunarorð.
- skoleks/o** *lfæ* barndómshaus.
- skoli/o** athugasemd. **-ulo** höfundur athugasemda.
- skoloz/o** *læk* hryggskekkja, skakkbak, snúinbak.
- skolop/o** *dýr* snípufugl, skógarsnípa (*Scolopax rusticola*). **-edoj** snípuætt (*Scolopacidæ*).
- skolopendr/o** *dýr* margfætla (*Scolopendra*).
- skolopendri/o** *gra* hjartartunguburkni (*Phyllitis scolopendrium crispum*).
- skolt/o 1** *her* njósnari, njósnarmaður. **2** *sag* útsýnisvörður. **3** njósnaflugvél; njósnaskip. **4** *ípr* skáti.
- i** *áhl* **1** vera á njósn. **2** vera skáti. **-ado** njósn. **-ino** kvenskáti. **-ismo** skátahreyfing.
- skombr/o** *dýr* makrill, makríli (*Scomber*).
- skon/o** skonrok.
- skop/o** *mfr* -spégill, -sjá, *t.d.* **elektro-o** rafsjá. **galvano-o** straumsjá. **mikro-o** smásjá.
- oftalmo-o** augnsjá, augnspegill. **peritoneo-o** lífhimnuspegill. **spektro-o** litrófssjá. **-io** -spéglun, *t.d.*
- bronko-io** berknaþéglun. **rektumo-io** endaparmsspegilun.
- skop/o** *sig* = **škopo**.
- skopofili/o** *sál* gægjuvíkn.
- skopolamin/o** = **hiosciamino**.
- skorbut/o** *læk* skyrbjúgur. **-a** skyrbjúgs-; veikur af skyrbjúg. **anti-a** skyrbjúgsvarnar-.
- skori/o** gjall, sori (úr málm) (= **metalsáumo**). **-ejo** sorahrúga, gjallhrúga.
- skorpen/o** *dýr* (*Scorpæna*), svínfiskur (*S. porcus*), sýrfiskur (*S. scrofa*). **-edoj** karfaætt (*Scorpænidæ*).
- oformaj** brynvangar (*Scorpæniformes*).
- skorpi/o 1** *dýr* sporðdreki (*Scorpio*). **2** *stj* Sporðdrekin (stjörnumerki). **-uloj** sporðdrekaætt (*Scorpionidæ*).
- skorzonero/o** *gra* svartrót (*Scorzonera hispanica*)).
- skot/o** *per* Skoti. **-a** skoskur. **S-lando, Skot-io, S-ujo** *ldf* Skotland. –gaela lingvo. skosk gélíska.
- skoter/o** vespa (bífhjól) (= **motorskutilo**).
- skovel/o** *tæk* reykháfsbursti, pípubursti. **-i** *áhr* hreinsa með reykháfsbursta.
- skrap/i** *áhr* **1** skafa, krafsa, klóra. **2** marra; láta illa á. **-i la orelojn** skafa innan eyrun (á e-m). **3** skrapa.

-**ado** *læk* 1 skaf. 2 gnístran. 3 skröpun. -**aĵo** spónn, spæmir. -**eti** *áhr* hrufla. -**ilo** skafa.
de-i *áhr*, **for-i** *áhr* skafa af. **pri-i** *áhr* láta skafa. -**gumo** strokleður. -**maŝino** jarðýta. -**reto** botnvarpa, dragnót.
ĉiel-anto skýskafi, skýjakljúfur. **groŝo-a** nískur, sinkur. **kamen-isto** sôtari. **kot-ilo**, **ŝu-ilo** skafa.
ter-ilo jarðýta. **nub-ulo** = **ĉielskrapanto**.
skrib/i *áhr* *lög trú* skrifa, rita. -**o** 1 skrift; rit. 2 rithönd. **la Sankta(j) S-o(j)** heilög ritning. -**a** skrifaður; rit.
-ado 1 rithönd. 2 ritháttur. 3 ritstörf. -**aĵo** rit, ritning. -**ejo** skrifsalur, skrifherbergi. -**ilo** *sag* 1 stíll. 2 skriffæri.
-ilaro skriffæri (ft.). -**isto** 1 skrifari. 2 *bib* (í biblíu) fræðimaður (= **leĝisto** 2). -**arto** ritlist.
-oĉambro skrifherbergi, lesstofa. -**maŝino** ritvél (= **tajpilo**). -**subaĵo** ritundirlag. -**tabulo** = **tabelo** 1.
-varoj ritföng. -**varejo** ritfangasali. **al-i** *áhr* 1 skrá, skrásetja. 2 tileinka, eigna.
3 bæta við, skrifa til viðbótar. **ĉirkaŭ-i** *áhr* 1 takmarka, minnka, temprá. 2 *stæ* draga línu umhverfis, umrita.
ekster-i *áhr* *stæ* umrita. **en-i** *áhr* *hag stæ* 1 skrá (í). 2 færa inn, bókfæra, bóka. 3 rita á, letra. 4 innrita.
en-o 1 innritun. 2 áletrun, rista. **en-iĝi** innrita sig, skrá sig. **mem-aĵo** 1 eiginhandarrit.
2 eiginhandarerfðaskrá. **mis-o** ritvilla, pennaglöp. **nepre-ebla** ólýsanlegur. **ne-uzita** auður.
post-o eftirskrift, viðbót (í sendibréfi). **pri-i** *áhr* lýsa. **pri-o** lýsing. **re-i** *áhr* 1 endurrita. 2 skrifa til baka.
sub-i *áhr* skrifa undir, undirrita. **sub-o** undirskrift. **super-i** *áhr* skrifa yfir. **sur-i** *áhr* rita á. **sur-o** áletrun.
sur-eto einkennismiði. **tele-ilo** = **teletajpilo**. **trans-i** *áhr* umrita, endurrita, skrifa upp.
trans-o endurritun, uppskrift. **trans-ado** umritun. **bel-ado** skrautritun. **kojno-o** fleygrúnir. **man-i** *áhr* skrifa.
maŝin-i *áhr* vélrita. **pet-o** bænarskrá, áskoronarskjal. **plen-i** *áhr* skrifa (heila blaðsíðu).
pun-o refsíalagning (í skóla). **tombo-o** grafletur, grafskrift.
skrofol/o *sag* *læk* kirtlaveiki, kirtlabólga.
skrofulari/o *gra* grímublóm (*Scrophularia*). -**acoj** hnúðrótarætt, grímublómaætt (*Scrophulariaceæ*).
skrot/o *lfæ* pungur. -**a hernio** punghaull.
skrupul/o 1 vafi, hik; samviskusemi. 2 grandvari, nákvæmd. -**a** 1 samviskusamur. 2 grandvar.
sen-a samviskulaus, óvandaður.
skrutini/o atkvæðaeftirlit. -**i** *áhl* athuga að atkvæði séu rétt. -**anto** atkvæðaeftirlitsmaður.
sku/i *áhr* 1 hrista, skaka. 2 láta skjálfa. 3 fá á (e-n); hrista upp; trufla; haggja; veikja.
sin-i herða sig upp; hrista af sér deyfðina; hrista sig. -**o** hristingur. **cerba -o** heilahristingur (= **komocio**).
-ado hristingur, skjálfti. -**iĝi** skjálfa; vera hrakinn. **de-i** *áhr* hrista (e-ð) af. **de-iĝi** verða hristur af.
dis-i *áhr* hrista sundur. **ek-o** kippur, viðbragð. **ek-i** *áhl* hrökkva við. **el-i** *áhr* hrista (e-ð) úr (**el**).
for-i *áhr* hrista (e-ð) af. **for-iĝi** verða hristur af. **ne-ebla** óhagganlegur. **sen-e** hægt, stöðuglega.
frukto-o það að skaka ávaxtatré, ávaxtaskak. **ter-o** jarðskjálftakippur.
skual/o *veð* vindhviða; kastvindur.
skulpt/i *áhr* 1 höggva, skera (mynd). 2 höggva, skera (efni), smíða úr (e-u). -**ado** höggmyndasmíði.
-aĵo höggmynd. -**ilo** meitill. -**inda** verður þess að e-r smíði höggmynd af honum.
-isto höggmyndasmiður, myndhöggvari. **pri-i** *áhr* höggva, skera (efni), smíða úr (e-u). -**arto** höggmyndalist.
skulptur/o höggmyndalist. -**a** höggmynda-, myndlistar-, myndasmíða-.
skun/o *sig* skonnorta.
skunk/o skunkfeldur.
skurĝ/o hnútasvipa. -**i** *áhr* 1 flengja, hýða, hirta. 2 gagnrýna harðlega.
skut/i *áhl* fara á hlaupahjól. -**ilo** hlaupahjól.
skval/o *dýr* háfur (*Squalus acanthias*).
skvam/o *dýr* *gra* *læk lfæ* 1 hreistur. 2 hreisturlaga. -**a** hreistrugur. -**uloj** *dýr* hreisturdýr (*Squamata*).
-aranĝa hreisturlaga. **de-iĝi** flagna. **sen-igi** hreistra.
skvar/o reitur á miðju torgi.
skvaten/o *dýr* hafengill (*Squatina*).
skvir/o = **eskviro** 2.
slab/o *nýy* verhella.
slalom/o *ípr* svig.
slang/o 1 slangur, götumál, stéttarmál. 2 hrognamál. -**a** óvandaður, slangur-.
slav/o Slafi, Slavi, slafneskur maður, slavneskur maður. -**a** slafneskur, slavneskur.
-ismo slafneskusletta, slavneskusletta. -**isto** sérfræðingur í slafneskum tungumálum, sérfræðingur í slavneskum tungumálum. **tut-ismo** alslafastefna, alslavastefna.
slavon/o *mál* fornslafneska, fornslavneska.

- Slavoni/o** *sag* Slavónía (gamalt heiti Króatíu).
sled/o sleði. -i *áhl* fara á sleða.
slip/o spjald, miði. -aro spjaldskrá. -ujo seðlaskúffa, seðlakassi. **sur-igi** skrá á miða, skrá á spjöld.
slogan/o slagorð.
slojd/o *íþr* handavinna, skólasmiði.
slovak/o *per* Slóvakíubúi. -a frá Slóvakíu, Slóvakíu-. **S-io, S-ujo** *ldf* Slóvakía.
sloven/o *per* Slóveni. -a slóvenskur. **S-io, S-ujo** *ldf* Slóvenía.
slup/o slúppa.
smalt/o bláleitt glerduft, dimmblátt gler. **smerald/o** *ste* smaragður. -a fagurgrænn.
smilak/o *gra* smíllax (jurt) (*Smilax*). -acoj broddvindilsætt (*Smilacaceæ*).
smirg/o *ste* smergill. -i *áhr* faga með smergli, raspa með smergilpappír. -a smergil-. -a **rado** smergilhjól.
-a papero smergilpappír.
Smirn/o *ldf* Smyrna (hafnarborg í Tyrklandi).
smoking/o kjóltreyja, fláajakki, smóking.
smut/o *gra* ryð, ryðsveppur.
snob/o snobb (kk.), snobbari, uppskafningur. -a uppskafningslegur, snobbaður.
-eco oflátungsháttur, snobb (hk.).
snufi *áhl* 1 þefa, nasa, viðra, nusa, snuðra, snudda. 2 taka í nefið. -**tabako** neftóbak.
sob *mfr* ofan, niður, burt með (e-ð). -**igi** lækkast. -**iri** *áhl* fara niður.
sobra 1 ódrukkinn; algáður. 2 *bók* óáberandi, ekki íburðarmikill. 3 öfgalaus.
-eco gætni, geðstilling; alvara, hófsemi. -**igi** gera algáðan, gera ódrukkinn.
mal-a 1 óhóflegur, óreglusamur, óstilltur. 2 (*forml.*) drukkinn (= **ebria**).
soci/o félag, samfélag; þjóðfélag. -a 1 þjóðfélags-; borgaralegur. 2 samfélagslegur. 3 = **sociala**.
-ano borgari, samfélagsmaður. -**ologo** félagsfræðingur. -**ologio** félagsfræði. -**ologia** félagsfræði-.
social/a þjóðfélags-, þjóðlífs-, þjóðfélagslegur. -**ema** sósíalískur, félagslega sinnaður. -**igi** þjóðnýta.
-ismo *efh* jafnaðarmennska; jafnaðarkenning, sósíalismi. -**isto** jafnaðarmaður, sósíalisti.
-demokratío jafnaðarstefna.
societ/o félag, félagsskapur. -a félags-. -**ano** félagsmaður, félagsmeðlimur.
-ema félagslyndur, mannblendinn. **mal-ema** ófélagslegur, ómannblendinn, durtslegur.
Insularo de la S-o Félagseyjar.
Socin/o *per* Socíníus. **s-ianismo** socíníustrú (trúarvilla sem er í því fólgin að neita heilagri þrenningu).
sod/o *efn* sódi. **kaústika -o** natríumlútur. **kristala -o** sódakristallar. -**akvo** sódavatn.
sodoku/o *læk* rottubittsótt.
Sodom/o *bib* Sódóma (forn borg við Dauðahafið). -**ano** Sódómubúi. -**ismo** sódómska.
sodomí/o *læk* sódómska. -**ano**, -**anto** sódómskur maður, kynvillingur.
sof/o sófi, legubekkur. -**olito** svefnsófi.
Sofi/o *ldf* Sofía (höfuðborg Búlgaríu). -a Soffía. **Sankta -a** Heilögu Viskunnar kirkja.
sofism/o sófismi, villuspeki, orðaflækja, sýndarrök.
sofist/o *sag* sófisti. -**iko** sófistakenning.
sofit/o *fag* salarloft.
Sofokl/o *per* Sófókles (forngrískt leikskáld).
soft/a *ská* lágur.
soif/i *áhl* þyrsta. -o þorsti; fýsn. -a þyrstur. -**igi** gera þyrstan, láta þyrsta. **sen-igajo** þorstadrykkur.
mal-igi, sen-igi slökkva þorsta (e-s).
soj/o *mat* sojasósa. -**fabo** *gra* sojabaun (*Glycine hispida, Soya hispida*).
sojl/o 1 *hús* þröskuldur. 2 *byg* sylla. **supra -o** dyratré, þvertré (yfir dyrum).
sok/o plóghnífur.
sokl/o 1 fótstallur, sökkull. 2 *rtæ* perustæði. 3 *sjó* landgrunn.
Sokrat/o *per* Sókrates (m.a. forngrískur heimspékingur). -a sókratískur.
sol *tón* sol, G (nóta).
sol/a einn, einsamall; einka- (í þessari merkingu einnig sem forskeyti), t.d. -**infano** einkabarn.
-filo einkasonur. -**filino** einkadóttir. -**e, -e** *nur* aðeins, ekki nema. -o *tón* 1 eina málið. 2 einsöngur; einleikur.

-eco einangrun, einvera, aðgreining. **-eca** 1 einmana. 2 einangraður; fáfarinn.

-ece í einmanaleika, í einangrun. **-ecigi** gera einmana, einangra. **-ejo** öræfi. **-ulo** einmana maður.

-isto einsöngvari; einleikari; eindansari. - **-a** ekki nema einn, einn einasti.

sol/o *efn* sól, fljótandi kvoðulausn.

solan/o *gra* náttskuggi (*Solanum*). **-acoj** náttskuggaætt, kartöfluætt (*Solanaceæ*).

sold/o *sag* 1 smápeningur (5 sentímur í Frakklandi). 2 hermannaáli. **-ulo** málaliðsmaður.

soldanel/o *gra* (jurt fyrir steinbeð) (*Soldanella (pulsilla)*).

soldat/o 1 hermaður; dáti. **la Nekonata S-o** óþekkti hermaðurinn. 2 hermaur. 3 peð.

-a 1 hermanna-. 2 hermannlegur. **-i** *áhl* vera hermaður, gegna herþjónustu. **-aço** grimmur hermaður.

-aro herlið. **-ejo** hermanskáli, hermannaþúðir. **-iği** ganga í herinn.

eks-o gamall hermaður, fyrrverandi hermaður. **dungo-o** málaliðsmaður. **fajro-o** slökkviliðsmaður.

mar-o sjóliði. **pied-o** fótgönguliði. **servo-o** liðsforingjaþjónn.

sole/o 1 *dýr* sólflyúra (*Solea solea*). 2 *lfæ* sólavöðvi (*Musculus soleus*).

solecism/o *mfr* málvilla.

solen/a 1 hátíðlegur, viðhafnarmikill. 2 alvarlegur, hátíðlega alvarlegur. **-o** hátíð. **-i** *áhr* halda hátíðlegan.

-ado hátíðahöld. **-ajo** hátíðahald, viðhöfn. **-eco** hátíðleiki; hátíðleg alvara; hátíðabragur. **-ejo** hátíðasalur.

solenoid/o *eðl* segulvefja.

sofatar/o *ldf* brennisteinshver.

solfeğ/o *tón* 1 tónæfing. 2 nótnaskil. **-i** *áhr* syngja nótnaskil.

solicitor/o *lög* (í Bretlandi) málafærslumaður sem ekki má flytja mál nema fyrir lægri réttunum.

solid/a 1 *eðl* fastur, harður. 2 áreiðanlegur, traustur. 3 staðgóður, veigamikill, ósvikinn.

-o 1 *eðl* fastefni. 2 *stæ* rúmmynd. **-ajo** *eðl* fastefni. **-eco** 1 *hag* greiðslugeta, gjaldþol.

2 áreiðanleiki, það að vera traustur. **-igi** þetta, festa. **-iği** þéttast, festast, storkna. **-iğo** storknun.

punkto de -iğo storknunarmark. **mal-a** ótraustur, þunnur.

solidag/o *gra* gullhrís (*Solidago virgoaurea*) (= *ora vergo*).

solidar/a *hag* samábyrgur. **-eco** samstaða, samábyrgð.

Soliman/o *per* (í arabalöndum) Súliman, Salómon.

solipsism/o *hei* sjálfshyggja.

soliter/o 1 eingreypungur. 2 kapall. 3 bandormur.

soliv/o *byg sig* þvertré, þverbjálki, þverbiti.

solo/o *tón* = solo 2.

Solon/o *per* Sólon.

solstic/o *stj* sólhvörf, sólstöður. **-a** sólhvarfa-, sólstöðu-. **somera -o** sumarsólhvörf, sumarsólstöður.

vintra -o vetrarsólhvörf, vetrarsólstöður.

solv/i *áhr* 1 *efn* leysa upp. 2 leysa úr, ráða. **-o** *efn* 1 upplausn, leysing. 2 úrlausn, lausn, ráðning.

-a uppleysandi. **-ado** 1 uppleysing. 2 ráðning, lausn. **-ajo** 1 upplausn. 2 úrlausn. **-ebla** 1 uppleysanlegur.

2 leysanlegur, skýranlegur. **ne-ebla** óleysanlegur. **-iği** 1 leysast upp. 2 leysast. **-ilo** *efn* upplausnarefni.

de-i *áhr* leysa upp. **de-iği** leysast upp. **dis-i** *áhr* leysa upp. **dis-iği** hverfa. **dis-o** uppleysing.

sen-e gagnslaust, án ráðningar, ráðningarlaust.

solvent/a gjaldhæfur. **-eco** gjaldþol, gjaldhæfi.

somal/o *hag* sómal (mynt í Sómalíu).

Somali/o, Somalujo *ldf* Sómalía. **-a** sómalskur. **-ano** Sómalí.

somat/o *lfe* líkami. **-a** líkamlegur, líkams-. **-ologio** líkamsfræði. **psiko-a** geðvefrænn.

somateri/o *dýr* = molanaso.

sombr/a dimmur, skuggalegur, ömurlegur, dökkur.

somer/o sumar. **-a** sumar-. **-e** á sumrin. **-eca** sumarlegur. **-umi** *áhl*, **tra-umi** *áhl* 1 hafa sumarsetu.

2 dveljast á sumarbeit.

somier/o fjaðradýna.

Somm/o *ldf* Sommeá (í Norður-Frakklandi).

somnambul/o *læk* svefngengill, svefngöngumaður. **-ismo** svefnganga, svefnreik.

somno/o *lfe* svefnmók. **-i** *áhl* móka, dotta. **-emo** svefnþrungingur, drungasvefn.

son/i *áhl* 1 hljóma. 2 glymja. 3 hringja, slá. 4 blása til. **-o** hljóð, hljómur. **-ado** það að hljóma; hringing; sláttur.

-anta hljómandi. **-anto** *hlj* hljóðstafur, sérhljóði. **-igi** láta hljóma, láta heyrast, hringja (e-u).

-**igi alarmon** hringja (blása) til aðvörunar. -**ilo fja** suðari. -**kesto tón** hljómkassi. **dis-ado = disonanco**.
ek-i áhl fara að hljóma; heyrast. **re-i áhl 1** hljóma sterkt, óma. **2** endurhljóma, bergmála. **re-o** bergmál; ómur.
re-ilo hljómmagnari. **re-tabulo** hljómbotn. **sen-a** hljóðlaus, hljómlaus.
sub-a undir hljóðhraða, sem hreyfist undir hljóðhraða. **super-a** eðl yfir hljóðhraða, sem hreyfist yfir hljóðhraða.
super-i áhr vera hærrí en. **ultra-o** eðl úthljóð. **bel-a** hljómfagur. **bel-eco** hljómfegurð. **nazo-a** nef-, nefjaður.
parol-o *hlj* máhljóð. **štop-oj tón** dempaðir tónar. **trem-oj** dillandi hljóð.
sonat/o tón sónata.
sond/i áhr 1 kanna dýpi (e-s). **2** rannsaka. **3 læk** kanna (sár, líffæri o.s.frv.), rannsaka með sondu.
-ado könnun, rannsókn. -**ilo tæk sig læk 1** grunnsakka, dýptarmælir. **2** sonda. **ne-eblo** ómælanlegur, botnlaus.
eño-ilo bergmálsdýptarmælir. **opinio-o** skoðanakönnun.
sonet/o *bók* sonnetta. -**isto** sonnettuskáld.
sonĝ/o 1 draumur. **2 (fornl.)** dagdraumur. -**i áhr 1** dreyma. **2 (fornl.)** dreyma dagdrauma.
-interpretado draumaráðning. -**osimila** draumkenndur. **tra-i áhr** eyða (e-u) í draumóra.
sonk/o *gra* svínafífill (garðblóm) (*Sonchus*).
sonor/i áhl hringja, hljóma, klingja. -**o** hljómur. -**a** hljómmikill, klingjandi; hljómfagur. -**ado** hringing.
-igi láta hljóma, hringja (e-u). -**igisto** klukkuhringjari. -**ilo 1** (kirkju)klukka. **2** bjalla. -**ileto** bjalla.
-ilisto klukkuhringjari. **ek-i áhl** fara að hringja. **el-i áhr** tilkynna. **alarm-ilo** aðvörunarklukka.
mort-ado líkhringing. **mort-ilo** dánarklukka. **nokt-ilo** náttbjalla. **pord-ilo** dyrabjalla.
tumult-ado herklukkuhljómur. **tumult-ilo** herklukka.
sopir/i áhl þrá (al, je = e-n), langa (al, je =i). -**o**, -**ado** þrá, löngun. -**a** löngunarfullur.
-e á löngunarfullan hátt, **hejm-o** heimþrá, heimfýsi.
sopor/o *læk* rænuleysi, svefndá.
sopran/o sópran, efsta söngrodd. -**ul(in)o** sópransöngvari.
sor *mfr* upp, neðan frá. -**i áhl** svífa í loft upp. -**ado** sviffflug. -**iri áhl** stíga upp.
sor/o *gra* þyrping af æxlunarfærum (plantna).
sorb/i áhr sjúga í sig, drekka í sig. -**a** sog-, sogandi, sem getur sogað í sig. -**ado** uppsog, upptaka.
-igi 1 láta drekka í sig. **2** drepa í gegn. -**iĝi** gegnblotna, rennblotna. -**ilo** sogtól. **en-i áhr** taka í sig.
en-iĝi hverfa (en = í). **ne-ema** ógagnfær. **tra-iĝi** síast í gegnum. **sku-ilo** *bif* höggdeyfir.
Sorbon/o *inn* Sorbonne-háskóli, Sorbonne, Parísarháskóli, Svartiskóli.
sorĉi *áhr* galdra, töfra, seiða. -**o** galdur, seiður. -**a** töfrandi; indæll, yndislegur. -**e** yndislega.
-ado galdur, töfrar, seiður. -**aĵo** töfragripur, töfraþula. -**isto** galdramaður.
-istino *gra* galdrakona, galdranorn, norn. **balailo de -istinoj 1** nornasópskaft. **2 = ventnesto**.
-arto galdralist, töfraafl, töfrar. **de-i áhr** særa burt töfra úr (e-m), rjúfa seiðmáttinn.
en-i áhr 1 búa til með töfrum. **2** töfra, hrífa. **en-iteco** álög. **trans-i áhr** breyta með töfrum.
rigard-i áhr koma illu auga á, gefa (e-m) illt auga.
sordid/a *ská* saurugur.
sordin/o *tón* hljómdeyfir (á fiðlu).
sorg/o *gra* dúrra (*Ardropogon sorghum*).
sorik/o *dýr* snjaldurmús (*Sorex*). -**edoj** snjaldurmúsazætt (*Soricidæ*).
sorit/o *hei* keðjuályktun.
sorp/o *gra* reyniber. -**ujo** reynir (*Sorbus*). -**arbo** reynir.
sort/o forlög, örlög, hlutskipti. -**obato** örlagaþungi. -**odiveni áhl** spá fyrir, lesa lófa.
-ošanĝo umskipti, hverfleiki.
sortiment/o *fja* úrval (til sýningar). -**i áhr** búa að (vörutegundum), flokka.
sovaĝ/a 1 villtur, ótaminn. **2** ósiðaður. **3** villi-. -**i áhl** geisa, æða. -**eco** ódæli, tryllingur, grimmd.
2 villimennska. **3** óregla. -**ejo** auðn; eyðimörk. -**ulo 1** villimaður, skrælingi. **2** grimmur maður.
3 ósiðaður maður. **mal-a** taminn, siðaður. **mal-igi** temja.
soveto *sovét*: **1** *sag* verkamannaráð. **2** *fél* ráðstjórn.
S-io, S-ujo, S- **unio** Ráðstjórnarríkin, Sovétríkin, Sovétsambandið. -**ia** sovét-, sovéskur.
sovhoz/o *inn* samyrkjubú ríkisins.
Sozi/o *per 1* Sosíus. **2** *s-o* tvífari.
spac/o *hei* *stæ* **1** rúms,væði. **2** geimur. -**a** *efn* rúm-; rúmlegur, sem lýtur að rúminu. -**a geometrio** rúmfræði.
-eto *ver* bil. -**ohava**, -**oplena** rúmgóður. **en-i áhr** ná yfir, innibinda. **inter-o** bil, millibil.

inter-igi gera bil milli (e-ja), glenna. **ago-o** *tæk* drægi, flugdrægi, siglingadrægi. **ter-o** flötur, svæði.

vivo-o lífsrými.

spacial/a geim-, geimfara-.

spad/o sverð, korði. **-istaĉo** áflogahundur. **-fiŝo = ksifio**.

spadik/o *gra* (á jurt) kólfur.

spaget/oj *mat* spagetí.

spajr/o *hús* turnspíra.

spalir/o **1** limgerði. **2** mannkví, mannröð. **-i** *áhr* láta (jurt) klifra á grind.

span/o **1** *sag* spönn, spannvídd. **2** *hús* bogvídd, brúarbogi, brú milli stólpa.

spaniel/o *dýr* fuglahundur, spaníelhundur.

spar/o **1** *flu* vængbiti, vængbjálki. **2** *tæk* stöng.

sparadrap/o *læk* heftiplástur.

spark/o *eðl* (rafmagns)neisti. **-ado** neistakveiking; neistun. **-ilo** (í bíl) kerti.

krako-o *útv* það að braka og bresta (í útvarpinu). **-aperturo** neistabil.

Spart/o *sag* Sparta (borg í Forn-Grikklandi). **-a** spartverskur. **-ano** Spartverji.

Spartak/o *per* Spartakus (rómverskur þræll sem tók þátt í uppreisn gegn Rómverjunum árið 71 f.Kr.).

-isto spartakisti.

spasm/o krampi, krampadrættir. **glota -o** raddbandakrampi. **-a** krampakenndur, krampa-.

-iga sem veldur krampa. **anti-a** krampaleysandi.

spat/o **1** *ste* spat. **2** *dýr* = **spavino**. **-a** *fererco* járnspat.

spatel/o spaði, litspaði, lyfspaði (= **truleto**).

spatul/o *dýr* skeiðönd (*Spatula clypeata*).

spavin/o *dýr* brjóskeiðönd (í fótum hesta).

spec/o tegund. **-a** konar. **ali-a** annars konar. **apart-a** sérkennilegur. **bon-a** fyrsta flokks, sem hefur góða kosti.

ĉiu-a alls konar. **divers-a** margvíslegur, margbreytilegur, ýmiss konar. **du-a** tvenns konar.

malbon-a lakari, annars flokks. **miks-a** ýmissa tegunda, af blönduðu tagi. **plur-a** margs konar.

sam-a sams konar. **sia-a** aðgreinandi. **tia-a** þess konar. **dis-igi** aðskilja, sortera.

specio *dýr gra ste* tegund (dýra, jurta, steina). **sub-o** undirtegund. **-a** tegundar-.

special/a sérstakur, einka-. **-e** sérstaklega, einkum. **-o** sérgrein, sérfræðigrein. **-aĵo** sérstakt verkefni, sérvara.

-eco **1** sérstakleiki. **2** sérgrein, sérfræði. **-isto** sérfræðingur. **-igi** sérhæfa.

specif/i *áhr* sundurliða, skilgreina. **-a** *læk hag eðl* sérstæður, séreðlis, sérhæfður. **-a pezo** eðlisþyngd.

-a varmo eðlisvarmi. **-o** *ver* verklýsing. **-aĵo** sérlyf.

specimen/o *töl* **1** eintak; afbrigði. **2** sýnishorn; próf. **-i** *áhr töl* taka sýnishorn úr (e-u).

spegul/o *læk* spegill, skuggsjá. **-a** spegil-. **-a skribo** spegilrit. **-i** *áhr* spegla, endurspegla. **-iĝi** speglast.

-umo *læk* spegill (læknis til að skoða op að innan). **retro-o** baksýnispeggill. **tualet-o** snyrtispeggill.

spekt/i *áhr nýy* horfa á. **-ado** áhorf. **-aĵo** sjónleikur. **-anto** áhorfandi. **-ema** forvitinn.

-inda markverður, sem er þess virði að horfa á.

spektakl/o **1** sjónleikur. **2** sjón. **-ejo** skemmtunarstæði. **-oriĉa** áberandi.

spektator/o áhorfandi.

spektr/o *eðl* **1** litróf, litband. **2** litaskali; úrval. **-a** litrófs-. **-a analizo** litrófsgreining. **-a linio** litrófslína.

-oskopo *eðl* lit(rófs)sjá. **-oskopio** litrófskönnun, litrófsskoðun.

spekul/i *áhl* reka spákaupmennsku (**pri** = með (e-ð)). **-a** í gróðabrallsskyni. **-ado** spákaupmennska.

-aĵo brask. **-anto** gróðabrallsmaður, braskari.

spekulaci/o gróðabrall, brask, spákaupmennska.

spekulari/o *gra* spegilblóm (*Specularia*) (= **Venerspegulo**).

spekulativ/a íhugandi, hugsaður. **-i** *áhl* íhuga, velta fyrir sér.

speleolog/o hellafraeðingur. **-io** hellafraeði.

spelt/o *gra* speldi (*Triticum spelta*).

spergul/o *gra* skurfa (*Spergula (arvensis)*).

spergulari/o *gra* flæðarbúi (*Spergularia*).

sperm/o *lfæ gra* sæði, sáð. **-a** sæðis-. **-eljeti** *áhl* varpa út sæði.

spermacet/o *lfæ* ambur, hvalambur.

spermat/o *gra* sáðgeymsla.

- spermato/** lfe sæðis-, sáð-, frjó-. **-cito** frjó móðir. **-ido** frjóvísir. **-dukto** sáðrás. **-genezo** sæðismyndun.
- reo** sáðfall. **-tuboj** sæðisþíplur. **-zoo** frjófruma, sæðisfruma.
- spermatofit/oj** *gra* = **fanerogamoj**.
- spermogoni/o** *gra* frjóamma.
- spert/a** reyndur, leikinn, fimur. **-e** fimlega, af reynslu. **-i** *áhr* komast að raun um, reyna, verða var við, finna.
- o** raun, reynsla. **-eco** leikni, reynsla; fimleiki. **-igi** búa, kenna; þjálf. **-iĝi** fá reynslu, verða reyndur.
- ulo** sérfræðingur, reyndur maður. **laŭ-e** af reynslu. **ne-a, sen-a** óreyndur, reynslulaus.
- spes/o** *hag* hugsuð mynteining meðal esperantista fyrir fyrri heimsstyrjöld. **-milo (Sm) = 1000 spesoj**.
- spez/o** *hag* (peninga)velta. **-i** *áhr* velta (fjárhæð), yfirfæra. **-imposto** veltuskattur. **-kapitalo** veltufé.
- antaŭ-o** fyrirframgreiðsla. **el-i** *áhr* greiða, borga út. **el-o** gjald, útgjöld. **el-ema** óhófsamur, eyðslusamur.
- el-iga** kostnaðarsamur, dýrmætur. **en-i** *áhr* fá (peninga). **en-o** afurðir; tekjur. **en-aro** heildartekjur.
- en-iga** arðsamur, ábatasamur, gagnlegur. **laboren-o** vinnukaup, kaupgjald, laun.
- spic/o** **1** krydd(jurt). **2** keimur. **-a** **1** krydd-, kryddaður. **2** ertandi, ísmeygilegur. **-i** *áhr* krydda. **-aĵo** krydd.
- isto** kryddsali. **-ujo** kryddkassi.
- Spicberg/o** *ldf* Svalbarði (eyjaklasi í Norður-Íshafi).
- spik/o** *gra alm* **1** ax. **2** kornax. **-eto** smáax. **-iĝi** mynda ax. **-iĝo** axmyndun.
- (hav)a** sem ber ax; með axlaga blóm. **-umi** *áhr* tína öx (á eftir kornskurðarmönnum).
- Spik/o** *stj* Spíka (stjarnan α í Meynni).
- spil/i** *áhr* stinga á (tunnu). **-ilo** nafar.
- spin/o** **1** hryggur (beinin). **2** *lfæ* nibba, kambur. **la skapola -o** herðablaðskambur. **3** (á fjalli) hryggur.
- 4** bókarhryggur, bókkarkjölur. **-a** hrygg-. **cerbo-a, cefalo-a** mænu-. **-a cerbo** mæna. **sen-a** **1** hrygglaus. **2** þreklaus.
- spin/o** eðl **1** spuni. **2 = spinmomanto**. **-momanto** spunavægi.
- spinac/o** *gra* **1** spínat (*Spinacia oleracea*). **2** þangsilí (*Spinacia spinacia*).
- novzelanda -o** nýsjálenskt spínat (= **tetragonio**).
- spinak/o** *sig* belgsegl.
- spindel/o** **1** (snældu)teinn. **2** *tæk* möndull, hjólás. **3** spinnill.
- spinel/o** *ste* bleikrauður roðasteinn.
- spinet/o** *tón* spínnett.
- spinor/o** *stæ* spinur, spunapínur.
- Spinozo/o** *per* Spinoza. **-ismo** heimspekikeningar Spinoza.
- spion/o** njósnari. **-i** *áhr* **1** njósna um. **2** gæggjast á. **-ado** njósn. **-ito** njósnaraæði.
- spir/i** *áhl* **1** anda. **2** kasta mæðinni, hvíla sig. **3** gufa út, anda út, blása (e-u), gefa frá sér, anda frá sér.
- o** andi, andardráttur. **-a** öndunar-. **-ado** öndun. **-aĵo** andi, gufa. **-egi** *áhl* mása; andvarpa, stynja.
- blovo** *hlj* fráblástur. **-halto** hik, það að hætta að tala. **-manka** lafmóður. **-ometro** *læk* öndunarmælir.
- ometrio** öndunarmæling. **-(o)truo** *tæk* loftsmuga; loftgat; blásturhol, öndunarop. **ek-i** *áhl* kasta mæðinni.
- el-i** *áhr* anda frá sér, blása út, anda út. **el-o** útöndun. **en-i** *áhr* *læk* anda að sér; gleypa. **en-o** innöndun.
- en-atoro** *læk* **1** innöndunartæki. **2** lofthreinsunartæki. **ne-ebla** sem varla er hægt að anda.
- sen-e** lafmóður, sprengmóður. **kraĉo-i** *áhl* hvæsa. **ve-i** *áhl* stynja, andvarpa.
- spiral/o** sívafningur, gormur. **-a** gormlaga, skrúfulaga; vindu-. **-e** í sneiðingum.
- i** *áhl* fara upp í sneiðingum. **-aĵo** **1** vafningur. **2 = voluto**. **-plonĝi** *áhl* *flu* spinna. **-risorto** gormur.
- spirant/o** *hlj* = **frikativo**.
- spire/o** *gra* kvistur (*Spiræa*).
- spiril/o** *líf* gormsýkill. **-ozo** *læk* gormsýklasýki.
- spirit/o** *trú* *kri* *bib* *tæk* **1** andi, andleg vera. **2** sál, svipur. **3** hugur, fjör. **4** kjarkur. **la Sankta S-o** heilagur andi.
- 5 mfr** (í grísku) fráblástursmerki. **vina -o** vínandi. **-a** andlegur. **-eco** andlegleiki, andlegt eðli.
- ismo** *trú* andatrú, spíritismi. **-isto** andatrúarmaður, spíritisti. **-ĉeesto**, **-preteco** snarræði. *havi/ricevi sufiĉe da -ĉeesto por:* vera nógu snarráður til þess að. **-foresto** *læk*, **-manko** *læk* leiðsla. **liber-a** frjálshuga.
- unu-eco** eindrægni. **vasta-a** víðsýnn.
- spiritualism/o** *hei* andahygga, hughyggja, sálnahygga, hugsæisstefna.
- spiritualist/o** *inn* hughyggjumaður, hugsæismaður.
- spiroket/o** *dýr* **1** gormgerill, gyrmí. **2 = borelio**. **-ozo** **1** sótt sem gormgerlar valda. **2 = boreliozo**.

- spite** *mfr* -e de þrátt fyrir. -e, ke þrátt fyrir það að, þótt. -i áhr bjóða byrginn; þrjóska. -ado þrjóska.
- ema þrjóska, ofstopafullur. **for-i** áhr kúga. -! bull, þvættingur!
- splanknologi/o** læk iðrafræði.
- splen/o** 1 sinnuleysi, deyfð, slen. 2 *vís* milti (= **lieno**). -a geðillur, önglyndur. -ito læk miltisbólga.
- ektomio miltistaka, miltisnám.
- splint/o** spelka, spjálk. -i áhr spelka, leggja spelkur við.
- splis/i** áhr flétta saman, þætta saman (kaðal eða vír), splæsa. -ajo þætting, splæs. -ilo sig melspíra.
- split/o** flís. -i áhr brjóta í flísar. -iği brotna í flísar. **dis-iği** mölbrotna. **har-ado** hártogun.
- spok/o** tæk hjólspæll, hjólspölur.
- sponde/o** tvílangur bragliður. -a tvílangur.
- spondilit/o** læk hryggjarliðabólga.
- spong/o** dýr svampur. -i áhr 1 hreinsa með svampi, strjúka með svampi.
- 2 sofa upp með svampi, þurrka upp með svampi. -eca svampkynjaður. -uloj svampar (*Spongiaria, Porifera*).
- for-i** áhr þurrka út.
- spontan/a** nýy sjálfkrafa, ósjálfráður.
- spontane/a** sjálfkrafa, ósjálfráður, sjálfkvæmur. -eco sjálfkvæmni, ósjálfræði.
- spor/o** gra dýr gró. -ujo gróhirsla. -iğo grómyndun. -klabo grókylfa. -sako grósekkur. **somero-o** sumargró.
- sporangio-o** gra gróhirslugró. **vintro-o** vetrargró. **zoo-o** bifgró.
- sporad/a** dreifður, hér og þar, endrum og eins. -e endrum og eins.
- sporangio/o** gra gróhirsla.
- sporidi/o** gra kylfugró.
- sporofit/o** gra gróliður (tvílitna mynd frumstæðra plantna).
- sporogoni/o** gra mosagróliður.
- sporotrik/o** gra sporamygla. -ozo læk hnútamygla.
- sporozo/oj** dýr gródyr (*Sporozoa*).
- sport/o** íþróttir. -a íþróttar. -ejo íþróttavöllur. -isto íþróttamaður.
- spot/o** kví kastljós.
- sprint/o** íþr spretthlaup. -i áhl taka endaspretti; hlaupa spretthlaup. -anto spretthlaupari.
- sprint/a** 1 myndin. 2 hugkvæmur. -ajo myndni, gamanyrði. -i áhl vera myndin, vera hugkvæmur.
- ulo æringi, galgopi. **kortega -ulo** hirðfífl. **mal-a** tómur, aulalegur. **mal-eco** hégómi, aulaháttur.
- mal-ulo** auli, asni. **sen-a** einfaldur, smekklaus. **sen-ajo** bull, þvættingur.
- spron/o** gra dýr 1 spori. 2 hvöt, eggjun. 3 broddur; mannbroddar. 4 fjallsrani. -i áhr 1 keyra sporum.
- 2 knýga áfram, hvetja. -radeto sporakringla. **alaúdo-o** spori (= **delfino**).
- spros/o** ská brum, brumhnappur. -i áhl skjóta brumhnöppum.
- sprot/o** dýr brislingur, tannsíld (*Clupea sprattus*).
- spur/o** 1 spor, slóð. 2 vísbending. 3 = **špuro**. -i áhr fylgja slóð (e-s), elta. -aro slóð.
- malaperi sen-e** hverfa gersamlega, gufa upp. **odor-o** þefur, spor. -hundo sporhundur.
- sput/i** áhr spýta, spúa. -ado spýting. -ajo hráki, uppgangur. -ujo hrákadallur.
- sputnik/o** gervihnöttur.
- Srilank/o** ldf Srí Lanka. -a srilankskur. -ano Srí Lanka-maður.
- stab/o** 1 herstjórnarráð. 2 starfsfólk (stofnana), aðstoðarmenn stjórnenda. -estro yfirmaður herstjórnarráðs.
- ĉef-o æðsta herforingjaráð.
- stabil/a** eðlefn 1 fastur, staðgóður. 2 stöðugur. 3 traustur. -o fag órói (skraut). -eco stöðugleiki, jafnvægi.
- igi koma (e-u) í jafnvægi. -igilo veltiuggi; stélfötur. **mal-a** óstöðugur. **ne-a** mislyndur.
- stabil/o** 1 vinnuborð. 2 undirstöðugrind; pallur. 3 myndatrömur, myndagrind. **sekiga -o** þurrkgrind, trömur.
- ĉen-o færiband. **desegno-o** teikniborð, teiknibretti. **pentro-o** myndatrömur. **rabot-o** hefilbekkur.
- torno-o** rennibekkur.
- staci/o** fja rtæ út 1 stöð. 2 áfangastaður. 3 símstöð. 4 viðkomustaður (vagna). 5 *kap* krossferilsstöð.
- estro stöðvarstjóri. -domo stöð, járnbrautarstöð, stöðvarhús. **fin-o** jár fja endastöð.
- kap-o** jár fja brottfararstaður; aðalstöð. **sendo-o** út 1 útvarpsstöð. **servo-o** þjónustustöð.
- taksi-o** leigubílastöð. **vintro-o** vetraríþróttastöð.
- stadi/o** 1 skeið, hlaupabraut. 2 íþróttavöllur (= **stadiono**). 3 áfangi.
- stadion/o** íþróttavöllur.
- stafet/o** 1 her hraðboði (ríðandi). 2 boðhlaupari. -kurado boðhlaup.

- Stafileacoj** *gra* blöðruhnetuætt, blöðrurunnætt (*Staphyleaceæ*).
- stafilokok/o** *læk* stafýlókokkur, klasasýkill, klasakokkur. **-ozo** klasakokkasýking.
- stafilom/o** *læk* sjáaldursgúlpur, glærugúlpur.
- stagn/i** *áhl* staðna, stirðna. **-o**, **-ado** staða, kyrrstaða. **-a**, **-anta** staðnaður.
- staĝ/o** reynslutímabil. **-i** *áhl* vera í reynslu.
- stahanovism/o** stakhanovismi, einstaklingssamkeppni verkamanna.
- staj/o** *sig rtæ* stag. **-velo** stageagl, brandsegl.
- stak/o** stakkur, hlaði, bólstur. **-igi** hrúga upp, stakka, hlaða.
- stakat/e** *tón* stakkatón, með stuttum þögnum milli tónanna.
- stakis/o** *gra* álfablóm, svínarót (*Stachys*).
- stakt/o** *bib* marnögl.
- stal/o** *1* útihús, fjárhús, fjós. **2** hestar (e-s). **-i** *áhl* vera í útihúsi, vera í fjósi (einkum um veturinn).
- fako** stallur, bás. **en-igi** setja í fjós; setja í hesthús.
- stalagmit/o** *jar* dropasteinn úr gólfi.
- stalaktit/o** *jar* dropasteinn úr lofti.
- Stalin/o** *per* Stalín. **-ismo** stalínismi.
- stalon/o** *ská* graðhestur, stóðhestur.
- stam/o** **1** *læk* stofn. **2** *mfr* orðstofn (= **radikalo**).
- stamen/o** *gra* frævill.
- stamf/i** *áhl* troða, stappa (með fótunum), sparka, krafsa (um hesta).
- stamin/o** grisja.
- stamp/i** *áhr* **1** stimpla. **2** greypa (t.d. í minnið). **3** einkenna. **-o** merki, stimpill; einkenni. **-ado** það að stimpla.
- ilo** stimpill. **-maŝino** burðargjaldsstimpill. **brul-i** *áhr* brennimerkja. **dat-ilo** dagstimpill.
- stamped/o** æðisgenginn flótti (hesta eða nautgripa). **-i** *áhl* flýja skipulagslaust. **-igi** reka á flótta.
- stan/o** *efn tin (Sn) (frumefni nr. 50)*. **-a** tin-, blikk-. **-a soldato** tindáti. **-i** *áhr* tinhúða, tina.
- ado** tinun, tinhúðun. **-ato** stannat. **-ata acido** tinsýra. **-isto** tinsmiður, blikksmiður. **-ito** stannít, tinkís.
- ita acido** stannítsýra. **-folio** silfurpappír.
- stanc/o** stansa (erindi með 8 hendingum).
- stand/o** sýniborð, sýniskápur, sýnihorn.
- standard/o** fáni, gunnfáni, merki. **-isto** merkisberi.
- stang/o** stöng, rá, staur, hæll, tréngli. **-eto** staur, spýta, skaft, leggur, stöng. **-eto el vakso** lakkstöng.
- apog-o** stoð, stólpi. **barĝ-o** stjaki. **bird-o = sidstango**. **boben-o** hörbrúða. **cel-o** *ldm* mælistöng.
- dento-o** tannstöngull. **fajro-o** skörungur. **flag-o** flagstöng, fánastöng. **glit-o** rennistöng.
- hok-o** *sig* bátshaki, krókur. **ĵib-o** klýfisbóma. **kluĉo-o** gírstöng. **kuplo-o** vélstimpilstöng.
- lev-o** klauffjám, lyftistöng, vogarstöng. **lupol-o** humlastöng, humlastoð. **man-o** lyftistöng. **pik-o** fleinn, spjót.
- piŝto-o** vél bulluás. **puŝ-o** undirlyftistöng. **reg-o** *tæk* **1** stýrissveif, stýrisstöng. **2** stjórn.
- rosto-o** steikarteinn. **salt-o** stöng (í stangarstökki). **sid-o** setstöng. **spaco-o** bilanappur, bilalykill, bilatakki.
- start-o** ræisistöng. **stir-o** *flu* stýrisstöng. **trans-o** þverstöng. **turno-o** vél bullustöng (= **bielo**). **vel-o = jardo**.
- staniol/o = stanfolio**.
- Stanisla/o** *per* Stanislás.
- staped/o** *lfæ* ístað.
- stapeli/o** *gra* sæstjörnuhlóm, ýldublóm (*Stapelia*) (= **kadavro-floro**).
- stapl/o** hlaði, hraukur, stafli. **-i** *áhr* setja í hlaða, setja í stafla, stafla. **-ejo**, **-ourbo** birgðahöfn.
- star/i** *áhl* **1** standa; standa kyrr. **2** guggna ekki. **3** liggja. **-e** standandi, á fótum. **-o** staða.
- ado** það að standa, staða. **-ejo** **1** stæði. **2** fótfasta. **-ema** stöðugur, fastur, staðgóður.
- igi** **1** reisa, koma á fót. **2** láta standa. **3** stofna. **4** setja í (vanda). **-iĝi** **1** standa upp, rísa á fætur. **2** rísa. **3** standast. **4** koma sér fyrir. **-ilo** eðl grind. **dis-iĝi** yfast; standa gleitt. **ek-i** *áhl* koma fram, stökkva fram.
- el-i** *áhl* gnæfa yfir. **el-a** **1** framskagandi; framstandandi. **2** áberandi, kunnur. **el-iĝi** standa út, skaga fram.
- el-aĵo** framstandandi hlutur, framskot. **el-eco** yfirburðir. **kontraŭ-i** *áhl* standa á móti, veita viðnám; standast.
- mem-a** sjálfstæður. **mem-eco** sjálfstæði. **re-igi** endurreisa, reisa við aftur, koma (e-u) á aftur.
- super-i** *áhr* gnæfa yfir; vera miklu hærrí en. **superel-i** *áhl* slúta fram yfir. **gardo-i** *áhl* standa á verði.
- gard-anto** varðmaður. **gardo-ado** varðgæsla. **piedo-a** *fag* (um líkamsmynd) standandi.
- starost/o** starosta, pólskur lénsdrottinn.

- start/i** *áhl* 1 leggja af stað, hefja rás. 2 *tæk* ræsast. -o rásmerki. -igi ræsa. -iganto ræsir (maður). -igilo ræsir (tæki).
- stat/o** *efn* 1 ástand, kringumstæður. 2 *sag* stétt. -i *áhl* vera í ástandi. -a ástands-.
- antaŭ-o** ástandið sem áður var. **anim-o** hugarástand. **bon-a** í góðu ástandi.
- bon-o, bon-eco** gott ástand, það að vera í góðu ástandi. **kor-o** hugarástand.
- malalt-a, malgrav-a** af lágum stigum. **spirit-o** skap.
- statik/o** *eðl* stöðufræði, jafnvægisfræði. -a *raf* 1 stöðu-. -a **elektro** stöðurafmagn. 2 í jafnvægi, jafnvægis-.
- statist/o** leikleysingi, statisti, aukaleikari.
- statistik/o** 1 tölfræði; hagfræði. 2 hagtölur, hagskýrsla. -i *áhr* vinna úr hagtölum, setja fram í hagskýrslum. -a tölfræðilegur, hagfræðilegur. -isto tölfræðingur.
- stativ/o** undirstaða, grind, stóll, súla, fótur.
- stator/o** *rtæ* sátur.
- statu/o** *fag* standmynd, líkneski, myndastytta. -a eins og stytta. -eto lítil stytta. -aro höggmyndir yfirleitt.
- arto höggmyndasmíði.
- statur/o** vöxtur, vaxtarlag. **alta-a** *lfæ* hár vexti. **malalta-a** lágur vexti. **meza-a** meðalhár. **bel-a** fagurvaxinn.
- mezurilo vaxtarmælir.
- status/o** *lög* staða, löglegur réttur.
- statut/o** *lög* reglugerð, lög (félags). -a lagalegur, lögákveðinn, laga-.
- staúd/o** *gra* fjölrætt blóm.
- staŭli** *áhl flu* ofríska. -a **angulo** ofrëshorn.
- staz/o** *læk* kyrrstaða; flæðistregða, blóðrásartregða.
- stearat/o** *efn* sterat, sterínat. -a **acido** sterínsýra.
- stearin/o** sterín.
- steat/** *vís* fitu-. -olizo fituleysing. -oreo fitusaur, fitusaurslífsýki.
- steatit/o** *ste* kljágrijót (= **sapŝtono**).
- steb/i** *áhr* stanga saman. -o saumur. -maŝino saumavél. -ilo nál í saumavél. -istino saumakona.
- Stefan/o** *per* Stefán. -ino *per* Stefanía.
- steg/o** *tæk* bindibjálki, tengibjálki. -i *áhr* tengja með bjálka, styrkja með bjálka.
- stegocefal/o** *stg* hreistursalamandra (*Stegocephalus*).
- stegomij/o** *dýr* gulusóttarfluga (*Ædes Ægypti*).
- stek/o** steik, steikarstykki. **bova -o** nautasteik.
- stekiometri/a** *efn* massahlutfalla-. -o hlutfallaefnafræði.
- stel/o** *stj trú stæ fag alm hús* 1 stjarna, fastastjarna. 2 aðalleikari; aðalleikkona; stjarna (einnig í íþróttum).
- a *lfæ* 1 sem lýtur að stjörnum, stjörnu-. 2 stjörnumyndaður, eins og stjarna. **inter-a** miðgeims-.
- aro 1 stjörnurnar sem heild. 2 samstirni, stjörnumerki. -eto *pre* (prentákn) stjarna.
- ita stirndur; bjartur, ljómandi. -ulino aðalleikkona. -luma stjörnubjartur. -plena alstirndur. **fal-o** stjörnuhrap.
- mar-o** sæstjarna (= **asterio**). **maten-o** morgunstjarna. **ter-o** jarðstjarna (= **geastro**). **vesper-o** kvöldstjarna.
- stelari/o** *gra* arfi (íslenskar arfategundir) (*Stellaria*), stjörnuarfi (*Stellaria crassifolia*), haugarfi (*Stellaria media*), akurarfi (*Stellaria graminea*).
- stele/o** minnismerki.
- sten/o** *mfr* (skammstöfun) = **stenografio** (einkum í samsettum orðum). -(o)maŝino = **stenotipo**.
- otajpistino hrað- og vélritari.
- stencil/o** stensill.
- stenograf/i** *áhr* hraðrita. -isto hraðritari. -aĵo hraðritaður texti.
- stenografi/o** hraðritun. -a hraðritunar-.
- stenotip/o** hraðritunarvél. -i *áhr* skrifa með hraðritunarvél. -io hraðvélritun. -istino hraðvélritari.
- stenozi/o** *læk* þrengsli, þröng.
- Stentor/o** *goð* Stentor (grískur kallari í Trójustríði).
- step/o** *ldf* gresja, grasslétta, heiði, steppa.
- ster/o** *inn* rúmmetri.
- steradian/o** *stæ* rúmhornseining, steradíani.
- stereo/** *mfr* stereó-, rúm-. -kemio rúmeffnafræði.
- stereofoni/o** víðóma hljómflutningur, stereó. -a víðóma, stereó-.

- stereografi/o** *rúm* rúmmyndateikning.
- stereometri/o** rúmfræði, rúmmálsfræði, rúmmyndafræði.
- stereoskop/o** víðsjá, rúmsjá, þrívíddarsjá. **-io** rúmsjártækni.
- stereotip/o** fastaletur, prentmót, stermót. **-i** *áhr* búa til prentmót (e-s), prenta með fastaletri.
- a 1** með fastaletri, stermótaður. **2** útpvældur, upptugginn.
- steril/a 1** ófrjór. **2** *læk* dauðhreinsaður, smitsæfður. **-eco** ófrjósemi. **-igi** *læk lög* gera ófrjóan.
- igo** ófrjósemisaðgerð, vönun. **-izi** dauðhreinsa; gerilsneyða. **-izado** dauðhreinsun; gerilsneyðing, sæðing.
- izatoro** dauðhreinsunartæki; gerilsneyðingartæki.
- sterk/o** áburður, mykja, tað. **-i** *áhr* bera á; teðja. **-ado** áburðardreifing. **-aĵo** tilbúinn áburður.
- ejo**, **-amaso** mykjuhaugur. **-akvo** mykjuvatn.
- sterkorari/o** = **rabmevo**.
- sterkuli/o** *gra* kólatré (*Sterculia*). **-acoj** kólatrésætt (*Sterculiaceæ*).
- sterled/o** dvergstyrja, styrtingur (*Acipenser ruthenus*).
- sterling/a** ver sterlings-. **-o** = **pundo**.
- stern/iáhr** breiða út, teygja úr, dreifa; leggja. **sin -i**, **-iĝi 1** leggja sig, leggjast. **2** teygja sig, vera breiddur.
- ado** útbreiðsla. **-aĵo 1** lag. **2** rúm; sængurfatnaður. **dis-i** *áhr* dreifa. **trak-i** *áhl jár* leggja járnbrautarteina.
- sternum/o** *lfæ* bringubein. **-a** bringubeins-.
- steroid/oj** *efn* sterar.
- sterol/oj** *efn* sterólar.
- stertor/o** korr. **-i** *áhl* korra (óp.).
- stetoskop/o** *læk* hlust(unar)pípa-**i**. *áhr* hlusta með hlustpípu.
- io** hlustun (sjúkling), brjóstskoðun, brjóstrannsókn.
- stevard/o** *sig flu* bryti. **-ino** þerna.
- steven/o** *sig* stafn, framstafn. **posta -o** afturstefni.
- stift/o** smánagli, tittur, stifti. **fiksa -o** stillibolti. **akso-o** spindill, spindilbolti. **fendo-o** fleygnagli.
- i** *áhr* festa, negla (með smánagla). **mal-i** *áhr* taka stiftið úr.
- stigm/o 1** *gra* fræni. **2** *dýr* öndunarop (skordýrs). **3** *lfæ* eggbúsmark.
- stigmat/o 1** ör. **2** *kaþ* krossfestingarsár. **3** brennimark. **4** merki, mark, skammarblettur, blettur.
- a 1** með krossfestingarsár. **2** *eðl* skekkjulaus. **-izi** *áhr* brennimerkja.
- stik/i** *áhr* *gra* gróðursetja græðling(a).
- Stiks/o 1** *goð* Styx, Styxfljótið, Stígsfljót (undirheimafljótið í grískri goðafræði)
- 2** *stj* Styx (eitt tungla dvergrikestjörnnar Plútós).
- stil/o 1** stíll (í riti, list). **2** tímatal. **-a** stíl-. **-igi** stílfæra. **-isto** stílsnillingur. **-istiko** stílfræði.
- sen-a** hversdagslegur, ómerkilegur. **-figuro** stílbragð. **flam-o** *hús* logalaga stíll.
- stilb/o** *eðl* stilb (mælieining flatarbirtu).
- Stilbeacoj** *gra* hunangsrinnaætt (*Stilbaceæ*).
- stilet/o** rýtingur.
- Stilidiacoj** *gra* gikkjurtaætt (*Stylidiaceæ*).
- stilobat/o** *hús* undirhleðsla (undir súlnaröð).
- stilus/o** *gra* stíll (á frævu) (í blómi).
- stilz/oj 1** stikla, gangstöng. **2** vaðfótur. **-obirdo** *dýr* vaðfugl. **-iri** *áhl* ganga á stiklum.
- Stimfal/o** *goð* Stymfalsvatn (en þar fældi Herakles Stymfalsfugla upp með eirskellu sem hann hafði fengið hjá Apenu).
- stimull/i** *áhr lfe* örva, æsa, hressa, hvetja, ýfa, erta. **-o** *læk* hvatning, uppörvun. **-ado** hvatning, örvun, erting.
- anto** *læk*, **-ilo** *læk* örvandi efni, örvandi lyf.
- stink/a** *ská* illa þefjaður, daunillur, þefillur. **-i** *áhl* þefja illa, dauna.
- stip/o** *gra 1* espartógras (*Stipa*). **2** stöngull. **stipendi/o** (náms)styrkur. **-i** *áhr* styrkja. **-ulo** styrkþegi.
- stipul/o** *gra* axlablað.
- stir/i** *áhr* *tæk* stýra. **-ejo** *sig* stýrishús (á skipi). **-ilo 1** stýrissveif, stýrishjól. **2** stýrisslá, stýrisstig.
- 3** stýri (á reiðhjóli o.þ.u.l.). **-isto 1** stýrimaður. **2** flugmaður, flugstjóri. **-lernejo 1** stýrimannaskóli. **2** ökuskóli.
- mem-anta** sjálfstýrandi. **ne-ebla** sem lætur ekki að stjórna, stjórnlaus. **tele-ata** fjarstýrður.
- stirak/o** *gra* stýrax (suðrænt tré eða runni) (*Styrax*). **-acoj** dropaviðarætt, stýraxviðarætt (*Styracaceæ*).

- stiren/o** *efn* stýren.
- Stiri/o** *ldf* Stiermarken (í Austurríki), Styrjumörk.
- stiv/i** *áhr* búlka, hlaða, stafla (vörum). **-isto** hleðslumaður, uppskipunarmaður.
- stof/o** *inn* kvart.
- stoik/a** *inn* **1** stóískur. **2** fastúðugur, rólyndur. **-eco** fastúð, rólyndi. **-ismo** stóuspeki. **-isto** stóumaður.
- ulo** fastúðugur maður, stóískur maður.
- stok/o** (vöru)birgðir. **-i** *áhr* hafa birgðir af.
- stokast/a** *töl* slembi-, tilviljunar-. **-a variablo** slembibreyta. **-e sendependaj** óháðir (atburðir).
- stokastik/o** *töl* slembifræði.
- Stokholm/o** *ldf* Stokkhólmur (höfuðborg Svíþjóðar).
- stol/o** *sag* *kri* stóla.
- stolnik/o** þjónn rússakeisarans.
- stolon/o** *gra* ofanjarðarrengra.
- stom/o** *gra* loftauga (há dýrum og jurtum).
- stomak/o** *lfæ* magi. **-a** maga-. **en-igi** láta ofan í sig. **maĉ-o** *lfæ* keppur.
- stomat/o** munnur; mynni, op. **-ito** *læk* munnbólga, munnþroti. **-ologo** munnfræðingur.
- ologio** munnfræði. **-oskopo** munnspegill. **-stomi/o** *mfr* -raufun.
- gastroentero-o** raufun og samtenging maga og garnar. **gastro-o** magaopnun.
- stomp/o** teiknistúfur. **-i** *áhr* skyggja (mynd).
- stop** **1** stans. **2** punktur (í símskeyti). **-i** *áhr* stansa, stöðva.
- stopl/o** stubbur, stofn, bútur. **-ejo** skorinn akur; há.
- storak/o** *inn* ilmkvöða.
- stotink/o** *inn* stotinka (búlgörsk mynt).
- stov/o** *nýy* (hitunar)ofn. **-ejo** dagstofa, hituð með ofni.
- strab/i** *áhl* **1** vera rangeygður. **2 -i al** gjóta hornauga til. **-a** rangeygður. **-e rigardi** gjóta augunum að.
- ismo** *læk* rangeygð, skjálgi. **diverĝa -ismo** fráeygð, skjálgi út á við. **konverĝa -ismo** tileygð, skjálgi inn á við.
- paraliza -ismo** lömunarskjálgi. **-ulo** rangeygður maður. **-ometro** skjálgamælir. **-otomio** skjálgskurður.
- Strabon/o** *per* Strabó.
- stramonio/o** *gra* broddepli (*Datura stramonium*).
- strand/o** = **plaĝo**.
- strang/a** kynlegur, undarlegur, skrytinn. **-e** undarlega; þótt undarlegt sé. **-aĵo** undarlegleiki, einkenni, sérkenni.
- eco** undarlegleiki, ókunnugleiki. **-ulo** sérvitur maður.
- strangol/i** *áhr* kyrkja. **-ado** kyrking.
- stranguri/o** *læk* dropamiga.
- stras/o** óekta gimsteinn.
- Strasbourg/o** *ldf* Strassborg, Strasbourg (borg í Frakklandi).
- strat/o** stræti, gata. **-a** götu-. **-eto** þröng gata; öngstræti. **-ulaĉo** slæpingi. **-ulino** vændiskona.
- ĉef-o** aðalgata, aðalstræti. **sak-o** blindgata.
- strategi/o** *sag* (í Forn-Aþenu) herstjóri (kosinn til eins árs í senn).
- strategi/o** **1** herstjórnarlist, herkænska. **2** skipulagning áróðursherferða. **-a** hernaðar-, hernaðarlegur.
- stratigrafi/o** *jar* jarðlagfræði.
- stratosfer/o** *eðl* heiðhvolf, heiðloft, háloft.
- stratum/o** *jar* jarðlag.
- stratus/o** *veð* blika, þykkni, þokuský.
- streb/i** *áhl* strita, keppast við, reyna, keppa að, þræla. **-o**, **-ado** strit.
- streĉ/i** *áhr* **1** teygja, þenja, toga. **2** reyna, leggja sig allan fram. **3** benda (boga).
- 4 -i horloĝon** draga upp klukku. **5 -i la cerbon** brjóta heilann. **6** þrengja, þétta.
- o** **1** þensla; áreynsla. **2** þensluafli. **3** tognun. **-a** hertur; ákafur. **-a muskolo** réttivöðvi. **-e laĉita** þröngur.
- ado** teygning, togn, þensla. **-eco** þrengd. **-iĝi** teygja sig, toгна, teygjast. **-iĝo** tognun.
- ilo** **1** víkkari; þenslugrind. **2** stag; tjaldstag. **3** klukkulykill. **-ita** *hlj* **1** hertur, þaninn. **2** spenntur.
- 3** viðsjárverður. **-iteco** þrengd; viðsjár. **-olimo** brotmark. **ĉirkaŭ-i** *áhr* kreista. **dis-i** *áhr* þenja út.
- kontraŭ-i** *áhr* berjast gegn. **mal-i** *áhr* slaka á, lina. **mal-iĝi** slaka á, slakna. **mal-iĝo** slökun. **mal-a** slakur, linur.
- sub-iáhr** *rúm* standa á milli. **tro-i** *áhr* reyna of mikið á. **ŝu-ilo** sköþvinga.

- strek/i** *áhr* strika. **-o** 1 strik. 2 komma, merki. **-aĵo** strikteikning. **-eto** 1 broddur, högg (t.d. ', ").
2 skástrik. **3** bandstrik. **4** stig. **-eti** *áhr* *tæk* draga þankastrik, draga óreglulega línu. **-ilo** strikálur.
-umi *áhr* skyggja, strika. **ĉirkaŭ-i** *áhr* hringa inn. **el-i** *áhr*, **for-i** *áhr* 1 strika út. **2** afmá, eyða, skafa út.
sub-i *áhr* undirstrika, strika undir; leggja áherslu á. **tra-i** *áhr* gegnumstrika, strika (í gegnum).
tra-ita **ĉeko** strikuð ávísun, strikaður tékki. **divid-o** *pre* bandstrik. **halto-o** *pre* þankastrik. **marko-o** skora.
rand-i *áhr* tenna (mynt). **son-o** *kvi* hljóðband. **takto-o** *tón* taktstrik. **voj-o** þröng gata, stígur.
Streliciacoj *gra* trönuþlómaætt (*Strelitziacææ*).
strepsipter/oj *dýr* þyrilvængjur (*Strepsiptera*).
streptokok/o *gra* keðjusýkill, keðjukokkur. **-ozo** keðjukokkasýking.
streptomycin/o *gra* læk streptómýsín (fúkkalyf).
stres/o læk stress, streita. **-anta** **aganto** streituorsök.
stret/a ská þröngur, mjór.
stri/o *tæk* *hús* *lfæ* *gra* *jar* 1 rák, rönd. 2 band; spilda. **glacia -o** jökulræk.
-a rákaður, með rákum; rákóttur, röndóttur. **-i** *áhr* ráka; strika. **-ita** **papero** strikað blað. **blu-a** bláröndóttur.
film-o myndaband, myndarúlla. **post-o**, **tren-o** kjölfar. **zebro-a** sebraröndóttur, röndóttur eins og sebradýr.
striat/o *lfæ* rákamyndun.
strid/a ská (um hljóð) hár, skrækur, ískrandi. **-i** *áhl* ískra.
strig/o *dýr* uglu (*Strix*). **-edoj** ugluætt (*Strigidæ*). **-oformaj** uglur (*Strigiformes*). **orel-o** eyrugla (*Asio otus*).
flama -o brandugla (*Asio flammeus*). **neĝo-o** = **nikteo**. **tur-o** turnugla (*Tyto alba*).
strigl/i *áhr* kempa (hesti). **-ilo** hrossakambur, hrossaklóra.
striko/o verkfall. **-i** *áhl* gera verkfall, vera í verkfalli, leggja niður vinnu. **-estraro** verkfallsnefnd, verkfallsstjórn.
-posteno verkfallsverðir. **-rajto** verkfallsréttur. **-rompanto** verkfallsbrjótur. **malsat-o** hungurverkfall.
mastro-o verkban. **sid-o** setuverkfall.
striknin/o striknín.
strikt/a 1 nærskorinn. 2 strangur, strangnákvæmur. **-aĵo** nærskorin þrjónaföt (á dansmey o.s.).
-eco strangleiki. **mal-a** laus.
string/i *áhr* kyrkja, kreista. **-o**, **-ado** kyrking. **-ilo** saumur (*lækn.*).
striptiz/o nektaratriði, nektardans.
stobil/o *gra* = **konuso** 2.
stroboskop/o eðl snúningssjá, snúðsjá. **-io** snúningssjárrannsókn, snúðsjárrannsókn.
strofi/o vísa, erindi. **-a** í erindum, sem skipt er í erindi/vísur.
strofant/o *gra* strófantus (suðrænn gróður) (*Strophanthus*). **-ino** efn strófantín.
strom/o *lfæ* uppistaða, uppistöðuvefur, uppistöðunet.
Strombol/o *ldf* Stromboli (ein Líparíeyja norðan Sikileyjar).
stronci/o efn strontíum, strontín (*Sr*).
stroncianit/o ste strontíumkarbónat.
struktur/o *vís* 1 samsetning, gerð. 2 bygging, smíði. 3 formgerð.
-a samsetningar-; formgerðar-; byggingarlegur. **-i** *áhr* byggja; setja saman. **-ismo** *vís* formgerðarstefna.
strum/o læk skjaldkirtilsauki, skjöldungsaunki, keppur; skjaldkirtill (= **kropo** 2). **-ito** keppbólga.
-ektomio keppnám, skjöldungsaukanám.
strut/o *dýr* strútur (*Struthio*). **-a** 1 strút(s)-. 2 sem þorir ekki að viðurkenna staðreyndir.
-oformaj strútar (*Struthioniformes*).
Stuart/oj sag Stúartætt.
stuc/i *áhr* gar klippa af, höggva af, skera af.
stud/i *áhr* 1 rannsaka, kynna sér. 2 nema, læra. 3 stunda nám. **-o**, **-ado** 1 rannsókn. 2 nám.
-o, **-aĵo** 1 áhugaefni; ástundunarefni. 2 rannsókn. **-ejo** lesstofa, kontór.
student/o stúdent. **-a** stúdenta-.
studi/o myndastofa; vinnustofa; upptökusalur.
stuf/i *áhr* sjóða (í luktum potti), sjóða í jafningi. **-aĵo** kjötjafningur. **-ujo** steikarpottur.
stuk/i *áhr* gipskalka. **-o** byg gips; gipskalk. **-ado** gipskölkun. **-aĵo** gipsskreyting, gipsþússning.
stult/a heimskur, bjánalegur, asnalegur, vitlaus. **-aĵo** vitleysa. **-eco** heimska, vitleysa. **-igi** gera heimskan.
-ulo heimskingi, bjáni, flón, asni.

- stumbli** *áhl* hrasa, hnjóta, skrika. -**o ská** 1 hrösun; glappaskot. 2 skáldaleyfi.
- stump/o** 1 stúfur, bútur, stubbur. 2 miði; tékkheftismiði (= **talono** 1). -**a** kubbslegur. -**eto** stubbur. -**igi** *ste* stýfa.
- stup/o** þéttihampur; strý. -**i áhr** troða þéttihamp í (e-ð). -**aĵo** strigi. -**hara** strýhærður.
- stupa/o** *trú* helgiskrín (búddatrúarmanna).
- stupor/o** *læk* 1 sinnuleysi, hugstol. 2 undrun. -**i áhl** vera sinnulaus; undrast.
- a** sinnulaus; forviða, þrumulostinn. -**iga** sljóvgandi.
- stupr/o** *lög* afmeyjun.
- sturg/o** *dýr* styrja (*Acipenser sturio*).
- sturm/i** *áhr* gera áhlaup á, taka með áhlaupi. -**o** áhlaup. -**antoj** 1 áhlaupssveit. 2 framherjar (= **avanuloj**).
- opaŝe** með áhlaupi, flughratt.
- sturn/o** *dýr* stari (*Sturnus vulgaris*).
- Stuttgart/o** *ldf* Stuttgart (borg í Þýskalandi).
- sub** undir, fyrir neðan. - **la formo de X** í líki (e-s). - **la nomo de X** undir nafninu X. - **seruro** undir lás.
- **via dispono** þér til reiðu. **meti ion - ies disponon** hafa e-ð handa e-m. - (**ordonoj de**) undir stjórn (e-s).
- **tiu kondiĉo** með því skilyrði. - **diktado de** af munni (e-s). -**a** neðri. -**e** undir, fyrir neðan, niðri. -**en** niður, ofan.
- aĵo** 1 undirlag. 2 fóður. 3 grundvöllur; baksýn. 4 undirrit. -**igi** 1 leggja undir. 2 undiroka, kúga.
- iĝi** setjast, sökkva niður. -**iĝo** *sig* köfun; lag. -**ulo** undirlægja; undirmaður. -**aĉeti** múta.
- akvigi** sökkva, kaffæra. -**akviĝi** fara í kaf. -**aŭskulti** *áhr* hlera, liggja á hleri. -**brako** handarkriki, holhönd.
- bruli** brenna hægt. -**diri** *áhr* hvísla, segja í hálfum hljóðum. -**dungiteco** starfsmannaskortur.
- forĝi** *áhr* járna (hest). -**jupo** nærkjóll, undirkjóll. -**kompreni** gefa í skyn. -**krii** *áhr* stynja upp.
- kuŝi** *áhr* liggja undir. -**leŭtenanto** undirlíðsforingi, undirlautinant. -**loĝata** of lítt byggður.
- mara** kaf-, neðansjárvar-. -**meti** *áhr* 1 leggja undir, setja undir. 2 setja skör lægra. -**nutrita** vannærður.
- oficiro** undirforingi. -**ordigi** setja undir, setja skör lægra. -**porti** *áhr* styðja; halda uppi. -**ridi** *áhl* hlæja lágt.
- rigardi** *áhl* kíkja, líta. -**skribi** *áhr* undirrita. -**tegmento** þakherbergi. -**teni** *áhr* styðja, styrkja. -**tera** neðanjarðar-.
- vestoj** nærföt. -**voĉe** í hálfum hljóðum, í lágum róm, lágt.
- subaltern/a** minni háttar, undirgefinn, lægri. -**ulo** undirlægja; undirforingi.
- suber/o** *gra* korkefni. -**ozo** *læk* ryklunga af völdum korkefnis.
- suberat/o** *efn* korkur. -**a acido** korksýra.
- suberit/o** súberít.
- subit/a** skyndilegur, óvæntur. -**e** skyndilega, allt í einu. -**eco** skyndileiki, snöggleiki.
- subjekt/o** 1 *mfr* frumlag, gerandi. 2 efni; viðfangsefni. 3 tilraunamaður. 4 *hei* huglag. 5 *læk* frumlagi.
- a** frumlags-.
- subjektiv/a** *hei* 1 huglægur, hugrænn. 2 hlutdrægur. -**eco** hlutdrægni. -**ismo** sjálfshyggja; afstæðiskenning.
- isto** sjálfshyggjumaður.
- subjunkci/o** *mfr* aukatenging.
- subjunktiv/o** *mfr* viðtengingarháttur.
- sublim/a** *nýy* háleitur, háfleygur, fagur. -**igi** *hei* 1 gera háleitan. 2 göfga. -**igo** göfgun.
- sublim/i** *áhr* *efn* eima. -**ado** eiming. -**iĝi** eimast. -**iĝa varmo** gufunarvarmi.
- sublimat/o** 1 kvikasilfurstvíklóríð. 2 eimað efni sem hefur þétt aftur.
- subliminal/a** *hei* neðanmarka.
- subret/o** *lei* þerna (í gamanleik).
- subskripci/i** *áhr* *hlj* skrifa sig fyrir.
- substanc/o** 1 efni. 2 kjarni. 3 *hei* hlutur; veruleiki. -**a** 1 efnis-; efnislegur. 2 raunhæfur. 3 verulegur; kjarngóður.
- sam-a** sömu veru. **trans-igado** *kap* eðlisbreyting.
- substantiv/o** *mfr* nafnorð. -**a** nafnorðs-. -**igi** breyta í nafnorð.
- substitu/i** *áhr* setja í staðinn fyrir, bæta upp. -**o** setning (e-s) í stað (annars), uppbót, úrbót.
- aĵo** varaefni, e-ð sem kemur í staðinn fyrir annað. -**ito** varamaður, staðgengill.
- substrat/o** *hei* *eðl* *efn* *mál* undirstaða, grunnur.
- subtil/a** *læk* 1 fínn, smáger, fingerður. 2 glöggur, nákvæmur, hárfínn. -**i áhl** rökleiða með hártogun.
- aĵo** smáatriði. -**eco** fínleiki, þynnka.
- subtrah/i** *áhr* *stæ* draga frá. -**o** frádráttur. -**ato** frádragari.

- subute/o** *dýr* = alaúdfalko.
- subvenci/o** (opinber) styrkur, fjárstyrkur. **-i** *áhr* styrkja opinberlega, veita (opinberan) styrk til (e-s).
- suĉli** *áhr* sjúga, soga. **-o**, **-ado** sog. **-igi** gefa að sjúga. **-ilo** *dýr tæk* sogpípa; sogskál; sogari.
- ek-i** *áhr* fara að sjúga. **el-i** *áhr* sjúga út; tæma. **en-i** *áhr* sjúga í sig. **fulmo-ilo** *rtæ* eldingavari.
- polvo-ilo** ryksuga. **sango-anto** **1** blóðsuga. **2** grimmdarseggur.
- sud/o** **1** suður, suðurátt. **2** suðurhéruð. **-a** **1** suður-, suðrænn. **la S-a Maro** Zuider Zee.
- la S-aj Maroj** Suðurrhöf. **2** sunnan-. **-e** fyrir sunnan. **-en** suður. **-ano** Sunnlendingur.
- isto** sag sunnanmaður (í Bandaríkjunum). **-ulo**, **-landano** Sunnlendingur. **-Afriko** Suður-Afríka.
- Ameriko**, **-ameriko** Suður-Ameríka. **-Atlantiko** Suður-Atlantshaf. **-Azio** Suður-Asía.
- Sud-Afrik/o**, **Sudafriko** *ldf* Suður-Afríka, Suður-Afríkúlýðveldið. **-a** suðurafrískur.
- Sudan/o** *ldf* Súdan (land í Norðaustur-Afríku. **-a** súdanskur.
- Sudgeorgi/o** *ldf* Suður-Georgía.
- Sudgeorgio kaj la Sudsandviĉaj Insuloj** Suður-Georgía og Suður-Sandvíkureyjar.
- Sud-Korei/o**, **Sud-Koreujo**, **Korea Respubliko** *ldf* Suður-Korea, Lýðveldið Kórea.
- Sud-Orienta Azio**, **Sudorientazio** *ldf* Suðaustur-Asía.
- Suda Aŭstralio** *ldf* Suður-Ástralía (eitt af sex fylkjum Ástralíu).
- Suda Dakoto** *ldf* Suður-Dakóta (fylki í Bandaríkjunum).
- Suda Karolino** *ldf* Suður-Karólína (fylki í Bandaríkjunum).
- Suda Kruco** *stj* Suðurröskinn (stjörnumerki).
- Suda Vjetnamio**, **Vjetnama respubliko** *ldf* Suður-Víetnam.
- Sudĉina Maro** *ldf* Suður-Kínahaf.
- Suetoni/o** *per* Svetóníus.
- Suez/o** *ldf* Súes, Súez (hafnarborg í Egyptalandi). **-a** Súes-, Súez-. **la -a Golfo** Súesflói, Súezflói.
- la -a Kanalo** Súesskurður, Súezskurður.
- sufer/i** *áhl* *áhr* þjást, þola; verða fyrir; bera. **-o** þjáningar, þrautir, kvalir. **-ado** þolni. **-ego** kvöl, pína, angist.
- eti** *áhl* vera illt. **-igi** **1** þjá, særa, hryggja. **2** láta kenna til. **-iga** leiðinlegur, fyrirhafnarmikill.
- into** sá sem þjáðst hefur. **sen-a** án þjáningar, þjáningarlaus. **tra-i** *áhr* þola, bera.
- sufiĉla** nægur, nægilegur. **-e** **1** nóg. **2** nógu. **3** heldur, frekar. **-i** *áhl* nægja. **-eco** gnægð, gnógleiki.
- ege** meira en nóg; kappnóg. **mem-a** **1** sjálfum sér nógur. **2** sjálfstæður. **ne-a** ónógur, ófullkominn. **ne-e** ónóg. **ne-eco** ónógleiki.
- sufiks/o** *mfr* viðskeyti. **-a** viðskeyta-. **-oido** viðskeyti er nota má sem sjálfstætt orð. **pseŭdo-o** gerviviðskeyti.
- sufle/o** *mat* eggjabúðingur.
- suflor/o** hvíslari (við sjónleik). **-i** *áhr* hvísla (í leiksýningu).
- sufok/i** *áhr* kyrkja, kæfa, kefja, bæla niður. **-a** kæfandi. **-ado** kæfing. **-iĝi** kafna. **-iĝo** köfnun.
- prem-i** *áhr* kyrkja.
- sufragan/o** *kri* aðstoðarbiskup, vígslubiskup.
- sufraĝet/o** kvenréttindakona.
- sufuz/i** *áhl* *lfe* (um blóð) hlaupa. **-o** marblettur, blæðingarblettur undir húð.
- sugesti/i** *áhr* **1** vekja athygli á, beina huga (e-s) að. **2** blása (e-m) í brjóst. **3** stinga upp á.
- o** bending, tillaga, uppástunga. **-a** hugmyndaríkur. **-a demando** leiðandi spurning.
- sugesti/o** **1** sefjun. **2** bending, tillaga, uppástunga. **-i** *áhr* *læk* **1** sefja. **2** vekja athygli á. **3** blása (e-m) í brjóst.
- 4** stinga upp á. **-ebla** *læk* sefnæmur.
- suicid/o** *lög* sjálfsmorð.
- suit/o** *tón* svíta.
- suk/o** **1** safi. **2** kjarni. **3** (slang) bensín; rafstraumur. **-a** safaríkur. **-eco** safaríki.
- plena** safamikill, safaprunginn. **sen-a** þurr, visnaður, safalaus. **sen-igi** *mat* þurrka.
- sen-iĝi** visna, skrælna, fölna. **-ligno** safaviður, rysja. **-streĉo** *gra* safapensla. **frukto-o** ávaxtasafi.
- kan-o** sykurreyrsafi. **lakt-o** *gra* gúmmísafi (= latekso).
- sukcen/o** raf. **-a** **1** úr rafi. **2** rafgulur, rafleitur. **-ato** súksínat. **-ata acido** súksínsýra.
- sukces/i** *áhl* heppnast, lánast, ganga vel, takast. **-o** gengi, heppni. **-a** heppinn, lánsamur, happasæll.
- mal-i** *áhl* bregðast, mistakast, falla. **mal-o** misheppnun. **sen-a** sem illa tekst/tókst.
- suker/o** *efn* sykur. **-a** sykur-, sykursætur; sætur. **-a diabeto** *læk* sykursýki. **-i** *áhr* sykra, gera sætan.
- aĵoj** sætindi. **-aĵejo** sætabrauðsbakarí, sætindabúð. **-ujo** sykurkar, sykurskál, sykurker.
- umi** *áhr* láta sykur á, sykra. **-peco** sykurmoli. **acer-o** hlynsykur. **bet-o** rófusykur. **kan-o** reyrsykur.
- palmo-o** pálmasykur.
- Sukr/o** *ldf* Sucre (borg í Bólivíu).
- sukroz/o** *efn* súkrósa.
- sukub/o** *kap* mara.

- sukulent/a** *gra* safamikill, kjötmikill.
- sukur/i** *áhr læk* veita skyndihjálp. **-ado** skyndihjálp. **-ejo** slysavarðstofa. **-ismo** skyndihjálparstofnun.
- isto** sjúkraliði.
- sul/o** *dýr súla* (*Sula bessana*).
- Sulaves/o** (*áður Celebeso*) *ldf* Súlavesí (eyja í Indónesíu). **-a Maro** Súlavesíhaf.
- sulf/o** *efn* (stytting, = **sulfuro** í samsettum orðum). **-ato** súlfat. **-a acido** brennisteinssýra. **-ito** súlfít.
- ita acido** brennisteinssýrlingur. **-ido** súlfíð. **-ida acido** brennisteinsvetni. **-inato** súlfín.
- in(at)a acido** súlfínsýra. **-amido** *læk* súlfalyf, súlfónamið.
- sulfo/** *efn* brennisteins-. **-cianido** (= **rodanido**, **rodanida acido**). **-ksilata acido** = **hiposulfita acido**.
- sulfon/o** *efn* súlfón.
- sulfur/o** *efn* brennisteinn (*S*) (*frumefni nr. 16*). **-a 1** brennisteins-.
- 2 bib** brennisteinskenndur, sem logar af brennisteini.
- i** *áhr* blanda brennisteini; verka með brennisteini, hreinsa með brennisteini.
- ado** hreinsun með brennisteini. **-ejo** brennisteinsnáma.
- sulk/o 1** plógfur. **2** skora, rák, hrukka. **3** renna, skor, gróp. **-i** *áhr* ýfa, hrukka. **-igi** verða hrukkóttur.
- mal-igi** hætta að vera hrukkóttur. **tra-i** *áhr* (um skip) plægja. **rad-o**, **voj-o** hjólfur, vanavegur.
- Sull/o** *per* Súlla.
- Sulpici/o** *per* Sulpicius.
- sultan/o** *inn* soldán; keisari. **-ejo** soldánsríki. **-ino** soldánsfrú.
- Sulua maro**, **Sulumaro** *ldf* Súluhaf (hafsvæði í Suðaustur_Asíu).
- sum/o** *stæ 1* niðurstöðutala. **2** upphæð, summa; fjárupphæð. **3** summa summarum. **4** framkvæmi.
- e** alls, samtals, að samtölu. **-igi** leggja saman. **re-i s. resumi**.
- sumak/o** *gra* brennimjólk (*Rhus*). **-o venena** eitureik (*Rhus radicans*).
- Sumatr/o** *ldf* Súmatra (eyja í Indónesíu).
- Sumer/o** *sag* Súmer, Súmeraland. **-a** súmerskur. **-ano** Súmeri.
- sun/o 1** *stj* sól, sunna. **2** sól, hjól (flugeldur). **-a 1** sól-, sólar-. **2** sólbjartur, sólskins-. **-as** *áhl* sólin skín.
- umi** *áhr* sóla, láta sólina skína á. **sen-a** sólarlaus. **-frapo** sólstunga.
- Sun Jatsen** *per* Sun Yat Sen.
- sunalo** *trú* súnnítatrú. **-ismo** súnnítadeild. **-isto** súnníti.
- Sund/o** *ldf 1* Eyrarsund (milli Danmerkur og Svíþjóðar). **2** Sundasund (sund milli Súmötru og Jövu).
- aj Insuloj** Súndaeyjar (sunnan Malakkaskaga). **-a lingvo** *mál* súndíska (töluð í Indónesíu).
- Suomi/o**, **Suomujo** *inn* Finnland.
- sup/o** súpa. **-ujo** (stór) súpuskál, tarína.
- supe/o** kvöldverður, náttverður.
- super** *mfr* yfir, fyrir ofan. **-a bif 1** yfir-, æðri, efri, hærri, fremri. **2** fyrsta flokks. **3** ónæmur.
- i** *áhr* skara fram úr; vera fremri, taka fram. **-ajo** yfirburðir. **-eco** ágæti, yfirburðir. **-ega** æðstur, frábær.
- emo** kappgirnir; keppni. **-ulo 1** yfirmaður; yfirboðari. **2** klausturstjóri. **mal-a** lægri, óæðri, lakari.
- mal-eco** lægri staða; minnimáttur. **ne-ebla** óyfirstíganlegur, ósigrandi.
- abunda** yfrið nógur, meira en nógur, kappnógur. **-akvi** *áhr* flæða yfir. **-belo** frábær feegurð.
- brili** *áhr* skína með meiri ljóma en. **-elstari** *áhl* gnæfa yfir. **-flua 1** yfirflæðandi. **2** ofgnógur, óþarfur.
- forti** *áhr* sigrast á; bera ofurlíði. **-homo** ofurmenni. **-intendant** umsjónarmaður, forstöðumaður. **-jaro** hlaupár.
- krii** *áhr* kalla hærra en. **-loqateco** fólksfjöldavandamál. **-natura** yfirnáttúrulegur, dulrænn. **-nutrado** ofóðrun.
- pasi** *áhr* skara fram úr. **-pendi** *áhr* hanga fram yfir; vofa yfir. **-produktado** offramleiðsla.
- regi** *áhr* ráða yfir, ríkja yfir, drottna yfir. **-resto** það sem eftir er. **-ruzi** *áhr* leika á, snúa á.
- saĝi** *áhr* taka fram vísdóms vegna; leika á. **-saturi** *áhr* yfirmetta. **-signo** lesmerki yfir staf.
- stari** *áhr* mæna yfir, yfirgnæfa. **-sarĝo** ofhleðsla. **-tago** hlaupársdagur, innskotsdagur. **-takso** ofmat.
- Super/a** *ldf* **Supra Lago**, **Supera Lago** *ldf* Miklavatn, Efravatn, Superiorvatn (í Bandaríkjunum).
- superb/a** *ská* ágætur, frábær; glæsilegur.
- superlativ/o** *mfr* efsta stig, hástig.
- supermarkt/o** = **superbazaro**.
- superstiĉ/o** *trú* hjátrú. **-a** hjátrúar-; hjátrúarfullur.
- supin/i** *áhr* snúa lófunum upp. **-ado** það að snúa lófunum upp.
- atoro** *lfæ* réttverfingarvöðvi, réttverfandi vöðvi.
- supin/o** *mfr* sagnbót.
- supl/a** *nýy* sveigjanlegur, mjúkur, liðugur. **-eco** liðugleiki.
- suplement/o** *mfr* *stæ 1* viðauki. **2** viðbætur. **3** frændhorn, fyllingarhorn. **-a** viðauka-.
- supoz/i** *áhr 1* ætla, hyggja, halda, búast við. **2** gera ráð fyrir. **3** setja svo (að ...). **-o** ráðagerð.
- a** sem gert er ráð fyrir. **-e**, **ke** setjum svo að. **-ebla** sem má gera ráð fyrir, sem búast má við.
- eble** líklega, sennilega. **-igi** benda til.

- supozitori/o** *lyf* still, stikkpilla. **vagina -o** skeiðarstill (= **ovoido**).
- supr/e** *mfr* **1** uppi. **2** að ofan, hér að framan. **-en** upp, að neðan, neðan frá. **-a** efri. **-o** efsti hluti, tindur, toppur.
- aĵo** yfirborð. **-aĵa** yfirborðs-, yfirborðslegur, grunnfær. **-aĵe** á yfirborðinu, yfirborðslega.
- iĝi** koma upp að yfirborðinu. **ĉi-e** að ofan. **ĝis-e** til efsta stigs. **mal-e** niðri. **mal-e de** fyrir neðan. **mal-en** niður. **mal-a** neðri. **plej-a** hæstur, efstur, æðstur. *Ath.* nota má **-en** og **mal-en** sem forskeyti, t.d. **-engrimpi** *áhl* klifra upp. **-eniri** *áhl* fara upp, ganga upp. **-enĵeti** *áhr* henda upp (í loftið). **-enrigardi** *áhl* horfa upp.
- ensalti** *áhl* hoppa upp, stökkva upp. **mal-engrimpi** *áhl* klifra niður. **mal-eniri** *áhl* fara niður.
- mal-enflug** *áhl* fljúga niður. **mal-ependi** *áhl* hanga niður.
- suprem/o** *stæ* efra mark.
- sur** *mfr* **1** á. **2** (um stað, með nefnifalli) (uppi) á. **3** (um stað með þolfalli) (upp) á. **4** við. **5** yfir. *meti atenton - ion:* gefa gaum að e-u. **-iri monton** fara á fjall. **-meti veston** fara í fót. **-vango** kinnhestur.
- sur/o** *lfæ* kálfi.
- sura/o** *trú* súra, kafli (í Kóran).
- surd/a** **1** *læk* heyrnarlaus. **2** skeytingarlaus. **3** daufur. **-eco** **1** heyrnarleysi, heyrnardeyfð. **2** deyfð.
- igi** **1** gera heyrnarlausan. **2** deyfa. **-iĝi** verða heyrnarlaus. **-ulo** daufur maður, heyrnleysingi.
- surf/o** brim. **-otablo** *ĵpr* brimfjöl.
- surfaco** *rúm* yfirborð; flatarmál. **-a** yfirborðs-, yfirborðslegur. **-a tensio** yfirborðsspenna. **-aĵo** yfirborð.
- amplekso** flötur. **hejt-o** hitaflötur. **rul-o** slitlag (á hjólbarða).
- Surinam/o** *ldf* Súrínam (land á norðausturströnd Suður-Ameríku. **-a** súrínamskur. **-ano** Súrínami.
- surmulet/o** *dýr* sæskeggur (*Mullus surmuletus*).
- surogat/o** líki (t.d. smjörlíki), gervivara.
- surplis/o** *kri* rykkilín.
- surprizi** *áhr* **1** koma (e-m) á óvart. **2** gera hissa. **-o** **1** undrun. **2** eitthvað óvænt.
- a** óvæntur, sem kemur á óvart; furðulegur. **-e** furðulega; á óvart. **-iĝi** undrast, verða hissa.
- surtut/o** yfirhöfn. **nokto-o** morgunsloppur (karlmanns).
- Susan/o** *per* Súsanna.
- suscept/o -iva** næmur sjúkdómum.
- susceptanc/o** *eðl* launleiðni, þverleiðni.
- susceptibl/a** *eðl* seglanlegur, segulmagnanlegur.
- suspekt/i** *áhr* gruna (e-n), tortryggja. **-o** grunur, grunsemd, tortryggni. **-a** tortryggilegur, grunsamlegur.
- ema** tortrygginn. **-emeco** tortryggni. **-igi** leggja undir grun, leiða grun að. **-inda** vafasamur.
- ne-ebla** hafinn yfir grun. **sen-e** grunlaust.
- suspend/i** *áhr* *lög* stöðva; fresta, fella úr gildi um sinn. **-o** stöðvun, frestur.
- suspens/o** *kvi* spenna.
- suspensio** **1** *vél* fjöðrun. **2** *efn* kvoða, dreifing. **-aĵo** *vél* *efn* svifefni; fljótandi efni.
- suspensor/o = suspensorio.**
- suspensori/o** *læk* lyftiband, dragreim, helda, lyftir (einkum punghelda, pungband). **-a** heldu-, lyfti-.
- suspir/i** *áhl* andvarpa. **-o** andvarp.
- susur/i** *áhl* suða, niða, skráfa. **-ado** skráf, suða, suð, niður.
- suŝi/o** *mat* sushi.
- sutan/o** *inn* hempa.
- sutr/o** *trú* **1** (í fornritum brahmatrúarmanna) heilræði, heilræðasafn.
- 2** (í fornritum búddatrúarmanna) trúarrit í bundnu máli.
- sutur/o** **1** *læk* saumur; sárasaumur. **2** *lfæ* samskeyting (beina). **-i** *áhr* sauma saman (skurð).
- ero** saumþráður (á sári).
- suveren/o** **1** konungur; einvaldur. **2** (enskt) gullpund. **-a** *lög* fullvalda, óháður, sjálfstæður. **-eco** *lög* fullveldi.
- Suz/o** *sag* Súsa (forn borg í Elam). **-io** Súsahérað.
- suzeren/o** *inn* yfirlénsherra.
- svag/a** *ská* ógreinilegur, óljós.
- svahil/o** *inn* svahílí (bantúmál talað í Tansaníu, Úganda og Kenía og víðar.).
- Svalbard/o** *ldf* Svalbarði (eyjaklasi í Norður-Íshafi undir stjórn Noregs).

- svarm/i** *áhl* **1** úa og grúa. **2** þyrpast. **-o** **1** grúi, sægur, sveimur. **2** býflugnasveimur.
- ado** það að úa og grúa. **ek-i** *áhl* mora (**per** = af). **-amaso da abeloj** býflugnasveimur (Dan. 14:8).
- svastik/o** trú hakakross.
- svat/i** *áhr* biðja (stúlku). **-ado** hjúskaparmiðlun. **-anto** sá sem alltaf er að reyna að gifta fólk.
- iĝi pri** biðla, biðja um hönd (e-rar). **-isto** hjúskaparmiðlari. **-agentejo** hjúskaparmiðlun.
- Svaziland/o, Svaziio, Svaziujo** *ldf* Svasíland, Esvatíní (konungsríki í sunnanverðri Afríku).
- sved/o** *per* Svíi. **-a** sænskur. **S-io, S-ujo, S-lando** *ldf* Svíþjóð, Svíaríki.
- svelt/a** *nýy* grannur, spengilegur.
- sven/i** *áhl* **1** falla í yfirlið, líða í ómegin. **2** hverfa. **-o** **1** óvit, yfirlið, ómegin. **2** það að hverfa.
- e** í ómegin; óljóst. **-igi** láta falla í yfirlið.
- sveter/o** klæ ullarpeysa, lopapeysa.
- sving/i** *áhr* sveifla, veifa, dingla. **-o** *tón* **1** sveifla. **2** sving. **3** sláttur. **-ado** sveiflun. **-iĝi** dingla, rugga, velta.
- iĝo** rugg. **-ilo** **1** kólfur (í klukku). **2** dingull. **3** dælubulla, dælukólfur. **4** róla. **-boato** rólubátur, hringekjubátur.
- ek-i** *áhr* fara að sveifla. **el-i** *áhr* snúa úr.
- svis/o** *per* Svisslendingur. **-a** svissneskur. **S-io, S-ujo, S-lando** *ldf* Sviss.

- Ŝ, ŝ** *mfr* 23. bókstafur esperanto-stafrófsins.
ŝ/o *mfr* *ess* með hatti (heiti bókstafsins ŝ).
ŝablon/o 1 snið, form, fyrirmynd. 2 stensill. 3 útjaskað orð. 4 steypuprent. -a 1 steypuprentaður. 2 fastur, óbreyttur. -e að fastri venju.
ŝaduf/o *inn* vökvunarfata.
ŝaf/o *dýr* kind, sauðkind. -a 1 sauðarlegur, kindarlegur, fjár-. 2 vandræðalegur. -e eins og kind.
-aĵo *mat* kindakjöt, sauðakjöt. -aro 1 hjörð, flokkur. 2 kirkjusöfnuður. -ejo kvíar. -ido lamb.
Ŝafido de Dio Guðs lamb. -ino ær, rolla. -isto fjárhirðir, sauðamaður. -femuraĵo, -klabo sauðarlæri.
-ripaĵo sauðarhryggur. -rostaĵo kindasteik. vir-o hrútur.
Ŝaf/o *stj* Hruturinn (stjörnumerki).
ŝaft/o vél ás, öxull (í vél). -ingo hjólnöf. kam-o kambás. kranko-o sveifarás.
ŝagrin/o valskinn. -i *áhr* súta eins og valskinn. -isto valskinnssúтари.
ŝah/o Íranskeisari.
ŝajn/i *áhl* líta út, sýnast, virðast vera. -o svipur, útlit. -a sem sýnist vera, sýnilegur. -e 1 að því er virðist, 2 líklega. -igi þykjast, látast, gera sér (e-ð) upp. -igo, -igado viðbára, látalæti, fyrirsáttur. -iga uppgerðar-
ver-a líklegur, sennilegur. ver-e líklega, sennilega.
ŝak/o skák. -oj skáktafla. -a tafl-, skák-. -i *áhl* standa í skák. -igi skáka. -ludo skákleikur. ŝak! skák!
-peco taflmaður. -tabulo taflborð, skákborð. hibrida -o tvinnskák.
ŝakal/o *dýr* sjakali (*Canis aureus*). -e eins og sjakali.
Ŝakjamuni/o *inn* Sjakjamuni (annað nafn Gotamo).
ŝakr/i *áhr* okra, manga. -isto okrari, mangari.
ŝakt/o *byg* 1 námubrunnur, (lóðrétt) námugöng. 2 stokkur. aer-o loftstokkur. rub-o sorpreña.
ŝakti/o *trú* kvenkyns hindúaguðir.
ŝal/o sjal, herðadúkur. -eto hálsklútur (kvenna).
ŝalm/o 1 smalapípa, hjarðpípa. pajno-o panflauta, hjarðflauta. sak-o sekkjapípa. 2 drykkjarrör.
suĉ-o drykkjarrör. 3 tæk lóðlampi. 4 gra = kulmo.
ŝalot/o gra = askalono.
ŝalt/i *áhr* rtæ kveikja, kveikja á. -o kveiking. -ejo kveikingarstofa. -ilo rofi, kveikjari, straumskiptir.
-otabulo, -opanelo mælaborð. el-i *áhr*, mal-i *áhr* slökkva. mem-ilo sjálfvirkur rofi.
ŝalup/o sig slúpur, slúffa.
ŝam/o 1 gemsuleður. 2 þvottaleður, vaskaskinn. -igi gera að þvottaleðri.
ŝaman/o *trú* særingamaður. -ismo særingamennska, særingatrú.
Ŝampinjon/o = ĉampinjono.
ŝampu/o hárpvottalögur, sjampó. -i *áhr* þvo hárið á, þvo um hárið.
ŝanc/o tækifæri, möguleiki, líkindi. -a sem gerist af tilviljun. bon-o heppni, lán. dube-a tvísýnn, vafasamur.
ŝancell/i *áhr* 1 hrista, hreyfa til. 2 grafa undan e-u, draga mátt úr e-u. -o hristingur.
-iĝi 1 riða, skjögra. 2 velta. 3 vera á báðum áttum. -iĝo 1 riða, titringur, skjálfti. 2 velta. 3 úrræðaleysi.
-iĝema óráðinn, hikandi, á báðum áttum. ne-ebila einbeittur, óhikandi.
ŝanel/o *sjó* áll (í á eða sundi).
ŝanĝ/i *áhr* tæk 1 skipta um. 2 breyta, skipta. -o 1 skipting, breyting. 2 vöruskipti. -a breytilegur.
-ado skipti, umskipti. -ebila breytanlegur. -iĝi breytast. -iĝo breyting. -iĝema hverflyndur, óstöðugur, hvikull.
-iĝemeco hverflyndi, óstöðugleiki. -ilo tæk 1 straumbreytir. 2 sporskiptir. -inda skiptilegur. -isto víxlari.
inter-i *áhr* skiptast á. inter-o skipti. inter-a skipta-. inter-ebila skiptanlegur, sem skipta má á. sen-a óbreyttur.
ne-ebila óbreytanlegur. deĵor-o her skipti. har-o hárskipti. haŭt-o hamskipti. plum-o fjaðraskipti.
lun-o tunglskipti. mon-o gjaldeyrisviðskipti.
Ŝanhaj/o *ldf* Sjanghæ (hafnarborg í Kína).
ŝankr/o læk sár, særi. mola -o linsæri. duriĝinta -o harðsæri.
ŝarad/o samstöfugáta (e.k. orðagáta).
Ŝarazad/o bók Sjarasad.
ŝarg/i *áhr* hlaða (byssu, myndavél), hlaða upp (rafgeymi). -o hleðsla. -ado hleðsla, það að hlaða.
-anco eðl hleðsla, hleðslumagn. -iĝi hlaðast, verða hlaðinn. -ilo 1 skothylkjaband. 2 snældu, kasetta.

- ujo** skothólf (í byssu). -**ostango** krassi, þjappi. **mal-i áhr 1** skjóta, hleypa af. **2** afhlaða (rafgeymi). **mal-o** niðurfall, frárennsli. **mal-iĝi** afhlaðast. **mal-ilo** eðl afhlaðari, afhleðslutæki. **mal-otubo** eðl afhleðslupípa. **re-i áhr** hlaða (upp) aftur. **sen-igi** afhlaða (byssu). **sen-a** óhlaðinn. **ses-a** sex skota.
- Ŝarĝi** *áhr 1* hlaða (skip o.s.frv.). **2** leggja byrði á. **3** íþyngja, vera einhverjum til byrði. -**o 1** byrði. **2** hleðsla, hlass, farmur, fylli. **3** álag. -**a** örðugur, þungbær. -**aĵo** hlass, farmur, fylli, hleðsla.
- isto** burðarmaður, flutningsaðili, farmflytjandi. -**atoro** grafa. -**okapablo** burðarþol, burðargeta, lestatal.
- linio** sig hleðslumark (á skipi). **el-i áhr** afhlaða (vörur). **mal-i áhr** afferma, losa. **sen-igi** leysa undan. **super-i áhr** leggja of mikið á, ofhlaða. **super-o** yfirvigt. **trans-i áhr** umskipa, flytja af einu farartæki á annað. **tro-i áhr** ofhlaða.
- Ŝari/o** *ldf* Chari-fljót (í Miðbaugs-Afríku).
- Ŝarif/o 1** (arabískur) höfðingi. **2** aðalsmaður í Mekka.
- Ŝark/o** *dýr* hákarl (*Carcharias*). **glaŭka -o** mannætuhákarl, mannæta (*Carcharias glaucus*).
- Ŝaron/o** *ldf* Saronvellir (frjósöm slétta í Ísrael).
- Ŝat/i áhr** meta mikils, þykja gott, falla vel, hafa í hávegum. -**o** mat, virðing. -**ateco** vinsæld.
- inda** ágætur, dásamlegur. **mal-i áhr** fyrirliða, meta að engu, forsmá, lítilsvirða. **mal-o** fyrirliðingur.
- mal-a** lítilsvirðandi, niðrandi. **mal-inda** þýðingarlítil, fyrirliðingur. **mem-ema** sjálfbyrginn.
- mis-i, sub-i áhr** lítilsmeta.
- Ŝaum/o** froða, löður. -**a** froðu-, froðugur. -**i áhl 1** freyða. **2** froðufella. -**ado** vella, ólga, suða.
- igi** láta freyða, láta gjósa. **dis-iĝi** verða að engu. **sen-igi** fleyta, veiða froðu ofan af. **mar-o** merskúm, sæfrouð.
- Ŝeĉalo** *inn* Saba. -**ismo** Sabamannatrú, sabismi.
- Ŝed/o** *hús* skýli, kofi. **apog-o, duon-o** skúr, skýli (á vegg hússins).
- Ŝeĥem/o** *inn* Síkem (að fornu borg í Ísrael, nú Nablus í Palestínu).
- Ŝejk/o** arabahöfðingi, sjeik.
- Ŝekl/o** *tæk* krókur, hlekkur.
- Ŝekspir/o** *per* Shakespeare. -**a** Shakespeare-, Shakespeares.
- Ŝel/o 1** *gra* börkur. **2** *gra* skurn, hýði. **3** *dýr* skel. **4** belgur. **5** *sig flu* (skips)skrokkur.
- a** barkar-, skurn-, hýðis-, skeljar-. -**aĵo** ytra lag, hylki. -**eto** hamur, hýði, skán. -**besto** skeldýr.
- el-igi 1** afhýða. **2** flysja skurn. **3** taka úr skeljum. **4** afhjúpa. **el-iĝi** klekjast út. **en-e** í skurninni.
- sen-igi 1** afhýða, birkja, taka börk af, skræla. **2 = elŝeligi.** **sen-iĝi** verða birtur. **sem-o** *gra* fræbelgur.
- Ŝelak/o** gljálakk, skellakk.
- Ŝelk/o 1** axlabönd. **2** hlýri. **sen-a** hlýralaus, án hlýra. -**ego** ól.
- Ŝem/o** *bib* Sem.
- Ŝenopraz/o** *gra* graslaukur (*Allium schœnoprasmum*).
- Ŝeol/o** *trú* helja.
- Ŝer/o** *inn* sker.
- Ŝerc/i áhl** gera að gamni sínu, spauga. -**i pri** spauga um. -**o** gaman, fyndni, spaug. -**a** spaugs-.
- ema** gamansamur, fyndinn. **sen-e** í fullri alvöru.
- Ŝere/o** *inn* sérrí, sherry.
- Ŝerif/o 1** (í Englandi) sýslumaður, fógeti. **2** (í Bandaríkjunum) lögreglustjóri.
- Ŝerp/o** *per* sherpi.
- Ŝetland/oj** *ldf* Hjaltland, Hjaltlandseyjar. -**a** hjaltlenskur.
- Ŝeŭceriacoj** *gra* sefblómsætt (*Scheuchzeriaceæ*).
- Ŝeviot/o** *klæ* sífjót, sevjot.
- Ŝi** *mfr* hún. -**a** hennar.
- Ŝibolet/o** *bib 1* sjibbólet. **2** próforð.
- Ŝijajsm/o** *trú* sjjatrú.
- Ŝijaist/o** *trú* Sjíti.
- Ŝik/a** snotur, háttprúður.
- Ŝillo** *inn* Síló.
- Ŝild/o 1** skjöldur. **2** skilti. **3** hlíf, hlífiskjöldur. -**isto** skjaldsveinn. -**ofako** skjaldarhólf. -**oforma** skjaldarlagi.
- blazon-o** skjaldarmerkisskjöldur. **brust-o** brjósthlíf.
- Ŝiling/o** skildingur, shilling.
- Ŝiller/o** *per* Schiller (þýskt skáld).
- Ŝiloaĥ** *bib* Silóa.
- Ŝim/i áhl 1** mygla. **2** hjara, lifa aðgerðarlaus. -**o** *gra* mygla. **griza -o** grámygla. -**a** myglaður.

-**ajo** mygla, myglulag. -**igi** gera myglaðan. -**iĝi** mygla, verða myglaður. **kontraŭ-ajo** myglulyf, fúkkalyf, fúkalyf. **foli-o** mjölsveppur.

Ŝimŝon/o *bib* Samson.

ŝind/o þakspónn.

ŝink/o svínslæri. -**eto** svínsfótur. -**opano** svínslærisamlokur.

ŝinto/o sjintó, sjintótrú. -**isto** sjintótrúarmaður.

ŝip/o 1 skip. 2 geimfar. -**a** skips-. -**e** með skipi. -**i** *áhl* 1 fara með skipi. 2 *áhr* senda með skipi, flytja með skipi. -**ano** sjómaður, háseti. -**anaro** áhöfn, skipshöfn. -**aro** floti. -**estro** skipstjóri. -**eto** bátur.

-**isto** farmaður, stýrimaður. -**beko** skipstrjóna. -**ekipisto** fargagnakaupmaður, skipshandlari.

-**farejo** skipasmíðastöð. -**irado** sjóferð. -**irebla** skipgengur. -**riparejo** slippur. -**rompi** *áhl* verða skipreika.

-**rompaĵo** skipsflak, skipreki. -**rompiĝo** skipbrot. -**servi** *áhl* þjóna á skipi. -**servisto** skipsþjónn.

el-ejo landgöngubryggja. **el-iĝi** fara í land. **en-iĝifara** um borð. **per-i** *áhr* flytja með skipi. **sur-e** um borð.

trans-iĝifara yfir með skipi. **aer-o** loftskip, loftfar. **aviadil-o** flugvélamóðurskip, flugstöðvarskip.

balen-o hvalveiðiskip. **batal-o** orustuskip. **bord-o** strandferðaskip. **cistern-o** tankskip, olúflutningaskip.

drag-o dýpkunarskip. **fantom-o** draugaskip. **flag-o** flaggskip. **hospital-o** spítalaskip. **karg-o** flutningaskip.

komerc-o kaupskip. **krozo-o** beitiskip. **lum-o** vitaskip. **plezur-o** skemmtiferðaskip, skemmtiskip.

poŝt-o póstskaup. **pram-o** ferja. **pun-o** fangaskip. **rad-o** hjólaskip. **rem-o** galeiða, stór róðrabátur.

sklav-o þrælaskip. **spac-o** geimfar, geimskip. **submar-o** kafbátur. **trajn-o** lestarferja.

transport-o herflutningaskip. **trejn-o** æfingaskip, skólaskip, kennsluskip. **tren-o** dráttarskip, dráttarbátur.

vapor-o gufuskip. **vel-o** seglskip.

ŝirl/i *áhr* 1 rífa, slíta. 2 tína (blóm). -**o**, **ado** rif, rífa. -**o**, -**ajo** rífa, sprunga. -**eto** smárífa. -**iĝi** rifna, slitna.

-**peco** tuska, drusla, dula. **de-i** *áhr* 1 rífa af, slíta af. 2 rífa burt, slíta upp. 3 tína.

dis-i *áhr* rífa í sundur, tæta í sundur. **dis-iĝi** slitna í sundur, rifna í sundur. **el-i** *áhr* 1 draga út. 2 rífa úr.

el-iĝi rífast upp. **for-i** *áhr* rífa frá. **kor-a(nta)** sárbitur, nístandi, hjartsár. **rad-i** *áhr* stegla.

ŝirm/i *áhr* eðl hlífa, skýla. -**o** 1 skjól. 2 forsæla, skýli, hæli. -**a** verndar-, varnar-.

-**ado** *útv* vernd, skjól, hlíf, skýli. -**ejo** hæli, fylgsni, hlé, skjól, afdrep. -**ilo** hlíf, skermur. -**ita** verndaður, í hléi.

mal-i *áhr* stofna í hættu, afhjúpa. **ne-ita** varnarlaus, óvarinn, hlífðarlaus, skjóllaus.

sen-a hlífðarlaus, skjóllaus. **cindro-ilo** hlífðargrind. **ĉen-ilo** keðjukassi. **fajro-ilo** aringrind. **fal-ilo** fallhlíf.

gut-ilo hjóhlíf. **jup-ilo** pilshlíf. **kandel-ilo** kertisskermur. **kol-ilo** hálslín, spaðar. **kot-ilo** hjóhlíf, aurhlíf.

krur-ilo legghlíf. **lamp-ilo** lampaskermur. **lum-ilo** ljóshlíf. **man-ilo** handhlíf (á skylmingasverði).

manik-ilo ermálín. **okul-ilo** augnhlíf. **polv-ilo** hjóhlíf, skítbretti. **son-ilo** *útv fja* hjóðhlíf. **sun-ilo** sóltjald.

vent-ilo *bif* 1 vindskjól, vindhlíf. 2 framrúða (á farartæki). **vent-ilo** *bif* vindhlíf.

Ŝivo *trú* Sjíva (eyðandinn í guðaprenningu hindúasiðar). -**ismo** sjívadýrkun. (Sjá einnig **Brahmao**, **Viŝnuo**).

Ŝiva/o = **Ŝivo**.

ŝkop/o *sig* ausa. -**i** *áhr* 1 ausa. 2 raka saman (peningum).

ŝkot/o *sig* skaut, kló.

ŝlem/o slemm. **granda -o** alslemm. **malgranda -o** háfslemm.

Ŝlesvig/o *ldf* Slésvík (hafnarborg í Norður-Þýskalandi). - **Holstinio** Slésvík-Holtsetaland, Schleswig-Holstein.

ŝlif/i *áhr* skafa af, núa, slípa, brýna.

ŝlim/o leðja, eðja, for. -**a** forugur. -**i** *áhl* leggja niður leðju. -**ejo** mýri, fen. **en-iĝi** festast í mýri.

sen-igi hreinsa með botnsköfu.

ŝlos/i *áhr* 1 læsa. 2 loka inni. -**o**, -**ado** læsing, lokun. -**ilo** *hús kaþ her tæk* 1 lykill. 2 lokasteinn.

-**ila** lykil-. -**ilaro** lyklakippa. -**ilujo** lyklaveski. -**ilvorto** lykilorð. **ĉef-ilo** aðallykill. **en-i** *áhr* loka inni,

læsa inni. **mal-i** *áhr* 1 ljúka upp, opna. 2 veita (e-um) frelsi, frelsa. **mal-o**, **mal-ado** lausn.

ĉefec-ilo esperanto-lykill. **ŝraŭb-ilo** *tæk* skruflykill.

ŝmac/i *áhl* smjatta, kjamsa, kyssa með smelli. -**o** rembingsskoss. -**ado** smellur.

ŝmink/o andlitslitur, farði. -**i** *áhr* farða, mála. -**ado** förðun.

ŝmir/i *áhr* smyrja, bera á. -**a** 1 fitugur. 2 mæðarfullur. -**o**, -**ado** *kri* smurning.

la lasta -o *kri* síðasta smurning. -**ajo** smurfeiti, smur(nings)olía, smyrsl. -**ilo** smurkanna, áburðarbörg.

-**isto** 1 smyrjari. 2 klessumálari. **bel-ajo** fegrunarlyf.

ŝnur/o *lfæ* 1 reipi, snúra, strengur. 2 = kordo. -**i** *áhr* reima, binda. -**ado** binding. -**aro** kaðlar, kaðalreiði.

-**ego** kaðall. -**egaro** reiði. -**ero** þáttur (í snúru, kaðli o.s.frv.). -**eto** garn, snæri. -**isto** kaðlari.

-umi *áhr rtæ fja* tvinna, snúa saman. -umo tvinning. **kun-i áhr íþr** binda saman með reipi. **sen-igi** leysa. **brul-o** tundurpípa. **bu-o** kló. **ĵet-o** kastlína. **kapto-o** kastsnara. **lig-o** sig stafnfesti, skipsfesti. **pak-o** seglgarn. **pied-o** fótstrengur. **plumb-o** sig lóðlína. **rekto-o** mælismúra, mæливаður. **salto-o** sippuband. **sav-o** líflína. **sekig-o** þvottasnúra, fatasnúra. **stir-oj** stýristaumur. **tir-o, tren-o** dráttarkaðall. **umbelika -o** naflastrengur. **ŝofor/o** bílstjóri.

ŝoĥt/i áhr inn slátra (eftir reglum gyðinga). -**isto** slátrari (sem er gyðingur).

ŝok/i áhr læk 1 vekja viðbjóð (e-s), hneyksla, ganga fram af (e-m). **2** valda taugaáfalli.

-**o læk 1** hneykslun. **2** taugaáfall, lost. -**a** hneykslandi. **elektro-o** læk raflost.

ŝopen/o per Chopin.

ŝorbet/o mat svaladrykkur (í austurlöndum).

ŝort/o klæ stuttbuxur.

ŝos/o gra teinungur, angi, vísir. -**i áhl** spíra, láta vaxa spírur.

ŝose/o þjóðvegur, akvegur. **aŭto-o** hraðbraut. -**a** þjóðvegur-, akvegur-.

ŝot/o íþr *ldf* skot. -**i áhl** skjóta (í knattspyrnu).

ŝov/i áhr ýta, hrinda, stinga. -**o** ýting, hrinding. -**ebla** færanlegur, hreyfanlegur, breytanlegur.

-**igi** renna, líða, skriða. -**igo, -igado** skrið. **al-i áhr** færa. **de-i áhr** vísa (e-m) frá, senda burt, vísa frá sér.

dis-i áhr breiða út, greina í sundur. **el-i áhr 1** reka út (úr sér). **2** leiða í ljós. **sin el-i** koma í ljós.

en-i áhr færa inn, setja inn, stinga inn. **en-igi áhr** ryðja sér inn. **for-i áhr** flytja burt, flytja í annan stað. **kun-i áhr 1** draga fyrir (tjald). **2** hnykla (brýrnar), hleypa (brúnum). **preter-igi** líða frá. **sub-i áhr** gabba, svíkja.

sur-i áhr smeygja sér í. **tra-i áhr** færa í gegnum. **sin tra-i, tra-igi** færast í gegnum.

trans-i áhr fél sál 1 flytja aftur til ættlandsins. **2** gera gagnúð. **trans-o sál** gagnúð, yfirfærsla.

trans-ado það að flytja aftur til ættlandsins.

ŝovel/i áhr sig 1 moka. **2** ausa. -**ado 1** mokstur. **2** austur. -**ilo** skófla, reka. -**maŝino** grafa.

for-i áhr moka ofan af.

ŝovinism/o þjóðremba, þjóðrembingur, þjóðskrum.

ŝovinst/o maður fullur af þjóðrembingi, þjóðskrumari.

ŝpal/o byg jár þvertré (einkum undir járnbrautarteinum).

ŝpar/i áhr spara. -**a** spar-. -**o, -ado** sparnaður. -**aĵo** sparifé. -**ema** sparsamur. -**igi** spara.

mal-i áhr eyða, sóa. **mal-ado** eyðsla, sóun. **mal-ema** eyðslusamur. **mal-ulo** eyðslubelgur, eyðsluseggur. **tro-ema** nískur.

ŝpat/o bún her sig **1** reka, skófla, spaði. **2** akkerisfleinn, akkerisflaug.

-**i áhr** grafa með reku, grafa með spaða.

ŝpic/o snjaldurhundur (= Pomerhundo).

ŝpin/i áhr dýr **1** spinna. **2** mala (um kött) (= ronroni). **3** segja (sögu). -**ado** spuni.

-**aĵo 1** spuni, spunninn þráður. **2** vefur. **2 = ŝpinfasko.** -**ejo** spunaverksmiðja. -**igi** spinnast.

-**ilo 1** (hand)snælda. **2 = spindelo.** -**ileto** spunavarta. -**ilforma** snældulaga. -**itaĵo** garn.

-**bastono** hörbrúða (= konuklo). -**fasko** snúrur, strengir. -**mastro** eigandi spunaverksmiðju.

-**maŝino** spunavél. -**rado** spunarokkur.

ŝpros/o byg þvertré (í glugga), gluggastafur.

ŝspruci/i áhl 1 spýtast, gjósa, gusast. **2** verða til, koma upp, spretta upp. -**a** gjósandi.

-**o, -ado** gos, það að gjósa. -**aĵo 1** buna, gusa, strókur. **2** uppkoma. -**igi** sletta, skvetta, láta buna, sprauta.

-**igilo** úðari, úðabyssa, úðasprauta, sprauta. **dis-i áhl** slettast á, skvettast á. **el-i áhl** gjósa.

en-igi tæk læk 1 hleypa inn í, dæla inn í. **2** skola, vökva. **en-igo** vökvun, skolun, innhelling.

en-ilo skolkanna, dælukanna. **for-igi** hreinsa (með vökva). **for-igilo** skolunartæki. **re-i áhl** gjósa aftur á bak.

sur-igi sletta á, stökkva (vatni) á, vökva, úða.

ŝpur/o 1 jár sporvidd (= traklarĝo). **2** bif hjólásvidd.

ŝrank/o skápur. **sankta -o** kaþ = tabernaklo **2.** **fum-o** efn loftræstiskápur. **konekto-o** fja skiptiborð.

libro-o bókaskápur. **lit-o** lokrekkja. **manĝo-o** matarskápur. **medicin-o** lyfjaskápur, meðalaskápur, sjúkrakassi.

mon-o peningaskápur. **sekig-o** efn þurrkskápur. **spegul-o, tol-o, vest-o** fataskápur.

ŝrapnell/o sprengikúla, tundurkúla, loftsprengrja.

ŝraŭb/o skrúfa. **arkimeda -o** skrúfudæla. **blokanta -o** lokaskrúfa. **ĝustiga -o** stilliskrúfa.

senfina -o snigill, snekkja. -**a 1** skrúf(u)-. **2** skrúfulaga. -**i áhr** skrúfa. -**ado** það að skrúfa, skrúfun.

-**igi** snitta, setja skrúfugang á. -**igilo** snitti. -(turn)**ilo** skrúfjárn. -**ino** ró (í málmplötu). -**ingo** ró. **al-i áhr** skrúfa í.

alet-ingo vængjaró. **kontraŭ-ingo** lásró. **mal-i áhr** skrúfa sundur. **streĉo-o** pensluskrúfa.

ŝrik/i áhl ská skrækja, æpa, hvína.

- ŝrot/o 1 = grio. 2 = grajnaĵo.**
ŝrump/li *áhl* herpast (saman), (um klæði) hlaupa. **-ado 1** herpingur, hlaup (við þvott). **2** rýrnun.
-igi minnka, láta hlaupa.
ŝŝ! *mfr* þei, þei þei.
ŝtal/o stál. **-a 1** úr stáli, stál-. **2** stálkenndur. **3** stálharður. **4** stálblár, stálgrár. **-ejo** stálverksmiðja.
-igi framleiða stál úr e-u. **-izi 1** stálhúða. **2** stálherða. **-varoj** stálvörur. **elektro-o** ryðfrítt stál.
ŝtat/o *efh* ríki. **-a** ríkis-. **-ano** ríkisborgari. **-aneco** ríkisborgararéttur, ríkisborgararéttindi.
-estro 1 þjóðhöfðingi, landshöfðingi. **2** (í Bandaríkjunum) ríkisstjóri. **-igi** þjóðnýta. **-ismo** stjórnvíska.
-isto stjórnvitringur. **-istiko** stjórn málafræði. **de-igi** *áhr 1* taka úr þjóðareign.
de-igi eklezion. skilja að ríki og kirkju. **sen-ulo** ríkisfangslaus maður. **bufro-o** smáriki milli tveggja deiluaðila.
ŝtel/li *áhr* stela. **-o** stuldur, þjófnaður. **-e 1** með þjófnaði. **2** leynilega. **-ado** þjófnaður. **-aĵo** stuldur, þýfi.
-aĵokaŝisto þjófsnautur, hylmari. **-eti** *áhr* hnupla. **-ece** leynilega. **-ema** rángjarn, þjófgefinn, stelvís.
-isto þjófur. **al-iĝi** læðast að. **el-iĝi** læðast út. **en-iĝi** læðast inn. **for-iĝi** hlaupast á brott, strjúka.
pri-i *áhr* ræna, stela frá e-m. **infan-i** *áhl* ræna barni. **infan-o** barnsrán. **poŝo-isto** vasabjófur.
ŝtel- leynilega, lágt (t.d. **ŝtelsakri** *áhl* bölvá í hljóði, bölvá lágt).
ŝtern/o *dýr* kría (*Sterna*). **hirunda -o** sílaþerna (*Sterna hirundo*).
ŝtip/o 1 drumbur, trjábútur. **2** auli, asni. **-aro 1** líkbál. **2** bál, píslarstaur. **-arumi** *áhr* láta brenna á báli.
-ejo eldiviðarskúr. **-eto** eldiviðarstykki. **ekzekuta -o** höggstokkur. **kristnaska -o** jóladrumbur. **brul-o** brandur.
pun-o höggstokkur. **hak-o** skurðbretti.
ŝtof/o 1 voð, vefnaður, dúkur. **2** (fornl.) vefur. **3** (fornl.) efni. **sub-o** fóður. **sub-i** *áhr* fóðra.
ŝtok/o *sig* akkerisstokkur.
ŝton/o *tæk lyf* steinn, grjót. **-a 1** stein-, úr steini, úr steinum. **2** grjótharður. **dormi -an dormon** steinsofa.
-aĵo 1 molaberg. **2** málmsteinn. **-ego** bjarg, klettur. **-eto** smásteinn. **-igi** *áhr* goð **1** gera að steini.
2 gera agndofa. **-iĝi 1** verða að steini. **2** verða steinhissa. **-umi** *áhr* grýta.
-elfosejo, -mino grjótnáma, grjótnemi. **-hakisto** steinbrotsmaður. **-hava** grýttur. **-mortigi** grýta.
-plena grýttur. **-ĵetilo** slöngva. **-rompilo** grjótmulningsvél. **-tajlisto 1** steinmiður, steinhöggvari.
2 gimsteinaslípari. **sen-igi** tína grjót(ið) úr (e-u). **sur-a** (gerður) á steini. **unu-a** úr einum steini, einsteinungs-.
aer-o loftsteinn. **angul-o, bazangula -o** *hús* hyrningarsteinn. **beton-o** steinsteypustykki. **fajro-o** tinnusteinn.
gal-o gallsteinn. **konstru-o** hleðslusteinn. **lim-o** markasteinn. **mark-o** merkjasteinn. **mejlo-o** mílusteinn.
plat-o hella. **prov-o** prófsteinn. **puding-o** völuþing. **rand-o** kantsteinn (í götu). **rul-o** ruðningsgrjót.
sablo-o sandsteinn. **sal-o** saltsteinn. **sap-o** kljággrjót. **tomb-o** legsteinn.
turno-o vendisteinn, steinn sem merkir staðinn þar sem snúið var á vagni. **tuŝ-o** prófsteinn (á gull eða silfur).
volbo-o *hús* bogasteinn.
ŝtop/li *áhr 1* troða upp í, byrgja. **2** stífla, láta tappa í. **3** stoppa í, staga. **4** þagga. **-ado 1** byrging. **2** stíflun.
3 stögun. **-aĵo 1** tappi. **2** stagl. **3** bólstrunarefni. **-iĝi 1** stíflast. **2** þagna. **-ilo 1** tappi, negla.
2 raf tengikló, raftengill. **-ilingo** *rtæ* innstunga. **-garnaĵo** fyllir. **mal-i** *áhr 1* taka tappa úr (e-u). **2** hreinsa til (í e-u).
re-i *áhr* láta tappa í aftur. **buŝo-ilo** munnkefli. **cerbo-i** *áhl* heilaþvo. **dren-ilo** spons, tappi. **kran-ilo** deviki.
pajlo-i *áhr* troða út. **plen-i** *áhr* kýla, troða fullan, fylla, offylla. **smirgo-ilo** smergiltappi. **tekso-i** *áhr* setja bót á.
ŝtorm/o veð stormur, fárviðri, rok. **-a 1** storm-. **2** stormasamur, roksamur, veðrasamur. **3** rifrildis-.
-i *áhl* hamast, æða. **kirlo-o** stormsveipur, hvirfilbylur.
ŝtreb/o = kontraŭapogilo.
ŝtrump/o sokkur. **-eto** hálfsockkur, stuttur sokkur. **-etŝelko** sokkaupphaldari. **-oligilo, -rubando** sokkaband.
-oŝelko sokkabandabelti. **blu-ulino** blásokkur, lærd smámunasöm kona.
ŝtud/o *tæk* möndull.
ŝtup/o *rtæ* þrep, stig. **-a 1** stalla-, tröppu-. **2** sem verður smám saman, framstigull.
-e smám saman, smátt og smátt. **-aro** stigi, tröppur. **-are** í stigum. **-areto** innanhúss lausastigi, eldhússtigi.
-arforma tröppulagaður. **-eto** stigarim. **-etaro** lausastigi (= **eskalo**). **inter-o** millistigi. **paŝ-o** skotpallur.
ŝnur-etaro kaðalstigi.
ŝu/o *tæk 1* skór. **2** klossi. **-o de kablo = koŝo.** **-aĉoj** slitnir skór. **-aĵo** fótabúnaður. **-isto** skósmiður.
-dorso yfirleður. **-fliki** *áhl* gera við (skó o.p.u.l.). **duon-o** klossi. **sen-a** berfættur. **bal-o** dansskór. **glit-o** skauti. **ligno-o** tréskór, klossi. **neĝo-o** þrúga, snjóskór. **polus-o** *rtæ* pólskór. **rad-** bremsuklossi.
rul-o hjólaskauti. **ŝirm-o** hlífðarfótbúnaður. **ŝnur-o** sportskór. **tol-** leikfimiskór. **venus-o** *gra* gyðjuskór.

ŝuld/i *áhr lög* 1 skulda. 2 eiga að þakka (e-m e-ð). -o 1 skuld. 2 skylda, lotning. -a skuldbundinn. -anto skuldunautur, lánþegi. -ateco skuld, þakkarskuld. -igi skuldbinda, gera e-m að skyldu. -igo skuldbinding. -iĝi verða skuldbundinn. -atesto skuldarskírteini. mal-igi, sen-igi gefa (e-m) upp skuld. ŝtat-o þjóðarskuldir, ríkisskuldir.

ŝultr/o *lfæ tæk* öxl. -oj herðar. -a herða-, axlar-, axla-. al-igi setja byssu um öxl. sur-igi axla, setja á öxl sér. tra-e í fatla.

ŝunem/o *bib* (þorp í Galíleu).

ŝunt/o *rtæ* hliðarmótstaða, hliðarviðnám.

ŝuŝ/i *áhl nýy* sussa, blístur. -o suss, blístur. -aj konsonantoj blásturshljóðin ŝ og ĵ.

ŝuŝan *bib* Súsa (forn borg í Elam) (= Suzo).

ŝut/i *áhr* 1 hella (föstum hlutum), strá, sturta. 2 ausa (e-u) (al = á e-n), hlaða (e-u) (al = á e-n). -ado helling, það að hella, það að strá. -ajo tæk affallsefni. -iĝi streyma, dreifast. -iĝema steypilegur. -ilo skjóla, ausa, austurstrog. suker-o sykursáldrari. -loko ruslahrúga. de-ilo moldvarp (á plógi). dis-i *áhr* strá, dreifa. dis-iĝi dreifast, flýja. el-i *áhr* sturta (e-u) af. el-iĝi falla út. for-i *áhr* gefa frá sér, losa sig við. kun-i *áhr* hrúga saman. super-i *áhr* 1 yfirbuga. 2 láta streyma á (e-n). super-ita de laboro önnur kafinn. sur-i *áhr* breiða á. motor-ilo = baskulkamiono.

ŝutr/o *byg* gluggahleri. -lat-o rimlaskýla.

ŝvab/o Schwabensbúi, Svabi, Sváfí. -a frá Schwaben, Svaba-. ŝ-io, ŝ-ujo *ldf* Sváfaland, Svabía.

ŝvabr/i *áhr* þvo dekk, nugga með gólfþurrku. -ilo þvegill, gólfþurrka, dekkþvaga. -ileto diskþurrka.

ŝvan/o *per* Schwann (þýskur líffræðingur). ŝ-a ĉelo mýlisfruma, slíðurfruma. ŝ-a ingo mýlisslíður.

ŝvarcvald/o *ldf* Svartiskógur, Schwartzwald (fjalllendi í Suður-Þýskalandi).

ŝvebl/i *áhl dýr eðl* 1 svífa, líða. 2 flu (um flugvél) hanga. 3 flögra, reika. -o, -ado 1 svíf. 2 hang. al-i *áhl* svífa í áttina til (e-s). ĉirkaŭ-i *áhr* svífa í kringum. preter-i *áhl* líða framhjá. tra-i *áhl* líða í gegnum.

ŝvel/i *áhl* 1 þrútna, bólgná. 2 þenjast út. 3 auka. -a þrúttinn, bólginn. -o, -ado bunga, þrútnun. -o, -ajo bólga, kýli, ígerð. -igi þenja út, blása upp, þemba. -iĝi bólgná. -forma víður, fellingaríkur. mal-i *áhl* linast. mal-a linur, slakur. frosto-o læk frostbólga.

ŝvit/i *áhl* 1 svitna. 2 þræla. -o lfe sviti. -a 1 svita-. 2 sveittur. -ado svitnun. -egi *áhl* vera rennsveittur, vera kófsveittur, vera löðursveittur. -iga læk svita-, sem framkallar svita. -iga drogo svitalyf. -iga laboro þrældómur. -igi svita, sveita. -iĝi sveitast. el-i *áhl* smita út. tra-iĝi síast í gegnum.

- T, t** *mfr* 24. bókstafur esperanto-stafrófsins.
- T 1** T-laga, eins og T í laginu, T-, t.d. **T-anteno**, **T-fero**, **T-ortilo**. **2** (*skammstöfun*) = **taro**.
- t** (*skammstöfun*) = **tuno**.
- t/o** *mfr* té (heiti bókstafsins t).
- Ta/o** *trú* taó. **-oismo** taóismi. **-oisto** taóisti.
- tabak/o** **1** tóbaksjurt (= **nikotiano**). **2** tóbak. **-a** tóbak-. **-ejo** tóbaksekra. **-ismo** *læk* tóbakseitrun. **-isto** tóbakssali. **-ujo** tóbakspungur, tóbaksskjóða. **-butiko**, **-ajbutiko** tóbaksverslun, tóbaksbúð
- fabriko** tóbaksverksmiðja. **flar-o**, **snuf-o** neftóbak. **maĉ-o** munntóbak.
- taban/o** *dýr* kleggi (*Tabanus*). **-edoj** kleggjaætt (*Tabanidæ*).
- tabel/o** *sag* **1** tafla, spjald. **2** skrá, listi. **3** vaxtafla. **-aro** skrá, töfluskra. **-eto** smátafla.
- eto de multobligado** margföldunartafla. **-igi** setja í töfluform. **sur-igi** rista á töflu(r). **kalkul-o** reikningstafla.
- viv-o** tafla um lífslíkur.
- tabernakl/o** *bib* **1** tjaldbúð. **2** *kap* bakstursskrín (á altari).
- tabet/o** *læk* mænuvisnun, mænutæring. **-a** mænutæringar-. **-ulo** mænutæringarsjúklingur.
- tabl/o** **1** borð, matborð. **2** borðhald. **la -o de la Sinjoro** borðhald drottins. **la sankta T-o** altari(ð).
- a 1** borð- **2** sem gerist við borðið. **-eto** smáborð, kaffiborð. **ĉe-e** við borðið. **sur-e** á borðinu.
- sur-igi** leggja á borðið, setja á borðið. **klap-o** stækkanlegt matborð. **kudro-o** saumaborð.
- nokto-o** náttborð. **skribo-o** skrifborð. **tualet-o** snyrtiborð.
- tablojd/o** *lyf* lyfjatafla, tafla.
- tabu/o** tabú, bannhelgi, banndómur. **-a** bannhelgur, bannheilagur. **-i** *áhr* banna (með bannhelgi).
- eco** bannhelgidómur. **sen-igi** afnema bannhelgi af (e-u).
- tabul/o** **1** viðarborð, planki, fjöl. **2** tafla, veggtafla. **3** vaxtafla, spjald. **4** (í daglegu máli) skíði. **5 -oj** leiksvið.
- suriri sur la -ojn** verða leikari. **-i** *áhr* þilja, viðarklæða. **-aĵo** klæðning, plankalagning, gólfefni, gólfslagning.
- ego** bjálki. **-eto 1** lítil tafla. **2** stykki (súkkulaðis, sápu *o.p.u.l.*). **afiŝ-o**, **aviz-o** auglýsingatafla.
- barel-o** tunnustafur. **cel-o** skotspónn, skotskífa. **desegno-o** teikniborð. **distribu-o** greinispjald.
- hak-o** *mat* skurðarfjöl, saxfjöl. **konekto-o** *rtæ* mælaborð (rafmagns). **pas-o** gangborð. **pik-o** pílutafla.
- plonĝ-o**, **salto-o** dýfingapallur; dýfingabretti. **serv-o** afgreiðsluborð. **surfo-o** *íþr* brimfjöl. **ŝak-o** taflborð.
- taburet/o** stólkollur, kollur.
- Tacit/o** *per* Tacitus (rómverskur sagnfræðingur).
- taĉ/o** *íþr* (í fótbolta *o.p.u.l.*) hliðarlína (= **tuŝlinio**).
- taĉment/o** flokkur, (her)sveit. **-i** *áhr* flokka, mynda flokk. **-estro** herforingi; formaður; flokksforingi.
- Tade/o** *per* Taddeus.
- tadorn/o** *dýr* gæsönd (*Tadorna*), brandönd (*Tadorna tadorna*).
- taft/o** silkiléref, taft.
- tag/o** *stj* **1** dagur. **2** dægur. **3** sólarhringur. **-a** dag-, dagsins. **-e** á daginn. **-iĝi** elda aftur, daga, birta.
- iĝo** dögun, afturelding, birting. **-daŭra** daglangur. **-deko** tíu daga tímabil. **-mezo** miðdagur; hádegi.
- nokto** sólarhringur. **-noktegalco** jafndægur-. **ordo** dagsskrá. **antaŭ-o** gærdagur; aðfangadagur.
- antaŭ-mezo** morgunn, fyrri hluti dags; formiðdagur. **ĉiu-a 1** daglegur. **2** hversdagslegur.
- ĉiu-eco** hversdagsleiki. **laŭ-e** að degi til, frá degi til dags. **post-mezo** eftirmiðdagur, síðdegi.
- post-meze** eftir hádegi, síðdegis. **super-o** hlaupársdagur. **unu-a** eins dags. **bazar-o** markaðsdagur.
- festo-o** hátíð, hátíðisdagur. **labor-o** virkur dagur. **maj-o** fyrsti maí. **naskiĝ-o**, **nasko-o 1** fæðingardagur.
- 2** afmæli. **plen-o** sólarhringur. **ripoz-o** hvíldardagur.
- Tag/o = Taĥo.**
- Tagaloga lingvo** *mál* tagalog.
- taget/o** *gra* flauelsblóm, flauelsjurt (*Tagetes*). **malgranda -o** klæðisblóm (*Tagetes patula*).
- taĝik/o** *per* Tadsjikistanbúi. **T-io**, **T-ujo**, **T-lando**, **T-istano** *ldf* Tadsjikistan.
- Taĝ-Mahal/o** *inn* Taj Mahal.
- Tahiti/o** *ldf* Tahití, Tahiti (stærsta eyjan í Frönsku Pólýnesíu). **-ano** Tahitíbúi, Tahitíbúi.
- Taĥ/o** *ldf* Tejo-fljót (fljót á Spáni og í Portúgal).
- Tais** *per* Taís.
- taj/o** *per* Tælendingur, Taílendingur. **T-lando** *ldf* Tæland, Taíland. **-landa** *ldf* tælenskur, taílenskur.
- landano** Tælendingur, Taílendingur, íbúi Tælands, íbúi Taílands.
- tajd/o** (sjávar)fall. **alta -o** flóð, háflóð. **basa -o**, **malalta -o** fjara. **morta -o** smástreymi.
- sizigia -o** stórstreymi. **sen-a** straumlaus.

- tajfun/o** veð hvirfilbylur, fellibylur.
tajg/o *ldf* barrskógur í Síberíu.
Tajhang/o *ldf* Taihang (fjall í Kína).
tajli *áhr* **1** höggva út, smíða, tálga. **2** sníða, skera. **-o**, **-ado** skurður, snið. **-isto** **1** steinristir.
2 klæðskeri, fatasníðari.
tajlor/o klæðskeri, skraddari. **-a** klæðskera-. **-i** **1** *áhl* stunda klæðskeraíðn. **2** *áhr* sníða föt), sauma (föt).
-ino saumakona, kvenskraddari.
Tajlor/a sistemo *tæk* Taylorkerfi.
tajpli *áhr* vélrita. **-ado** vélritun. **-aĵo** vélritað efni. **-ilo** ritvél. **-isto**, **-istino** vélritari. **tele-i** *áhr* fjarrita.
tele-ilo fjarritvél.
Tajpe/o *ldf* Taipei (höfuðborg Taívangs).
Tajvan/o *ldf* Taívan.
tak/i *áhr* **1** = **ĝiri**. **2** = **boardi**.
takel/o *tæk* talía, hjólald.
takeometr/o *ldm* landmælir. **-io** landmælingafræði.
taki/ *mfr* hrað-, t.d. **-grafo** *tæk* hraðarit. **-kardio** *læk* hraðsláttur. **-pneo** *læk* hraðöndun.
takimetr/o = **rapidometro**.
taks/i *áhr* **1** meta, virða, áætla. **2** *hag* leggja skatt á. **-a** mats-. **-o** **1** mat, fjárhagsáætlun, úttekt.
2 neysluskattur. **-ado** mat, áætlun, virðing. **-aro** **1** verðskrá. **2** skattskrá. **-isto** matsmaður.
mis-i *áhr* meta skakkt. **ne-ebla** ómetanlegur. **sen-a** tollfrjáls, skattfrjáls.
sub-i *áhr* vanmeta, meta of lítils, meta of lágt. **tro-i** *áhr* ofmeta, meta of mikils, meta of hátt.
taksi/o **1** leigubíll. **2** *læk* = **tropismo**.
taksimetr/o *tæk* gjaldmælir.
taksis/o *læk* réttning.
takson/o *gra* dýr flokkun.
taksonomi/o *gra* dýr flokkunarfræði.
taksus/o *gra* ýr, ýviður (*Taxus*). **-acoj** ýviðarætt (*Taxaceæ*).
takt/o *tón* **1** taktur. **2** slag, sláttur. **3** hljóðfall. **4** háttprýði, nærgætni. **-a** taktfastur. **-e** í takt.
-ero slag. **-obastono** tónsproti. **-ostreko** taktstrik. **du-a** í tvískiptum takti. **tri-a** í þrískiptum takti.
kvar-a í fjórskiptum takti. **laú-e** í takt. **sen-a** **1** ekki í takt, ekki taktfastur. **2** ókurteis, ónærgætinn.
sen-eco ónærgætni, ókurteisi.
taktik/o **1** bardagalist, herlist. **2** aðferð; kænskubragð.
-a herlistar-; kænsku-, sem lýtur að hentugustu aðferð. **-isto** herlistarmaður.
taktism/o viðhorf, ásælni; = **tropismo**.
tal/o **1** *lfæ* vala. **2** *gra* jurtarstilkur.
talam/o *lfæ* stúka.
talant/o *inn* talenta.
talari/o síðhempa (dómara og klerka).
talent/o **1** (list)gáfa, náttúrugáfa, náttúra. **2** = **talanto**. **-a** hæfileikaríkur.
-ulo hæfileikamaður, gáfaður maður.
taler/o þýskur dalur (mynt).
Tales/o *per* Pales (forngrískur heimspekingur).
tali/o **1** *lfæ* mitti. **2** *lfæ* mittisvöxtur. **3** *sig* miðhluti (skips). **ĝis-e** upp í mitti.
tali/o *efn* þallíum, þallín (*Tl*) (*frumefni nr. 81*).
Tali/o goð Þalía.
taliktr/o *gra* brjóstagrass (algeng íslensk jurt) (*Thalictrum alpinum*), freyjugrass (*Thalictrum quilegifolium*), sjafnargrass (*Thalictrum minus*).
Talin/o *ldf* Tallinn (höfuðborg Eistlands).
talisman/o verndargripur.
talitr/o dýr marfló (*Talitrus*).
talium/o *efn* = **talio**.
talk/o *ste* steinmél, talkúm, talk. **-i** *áhr* púðra með talkúmi.

- Talmud/o** *inn* talmúð (lögbók gyðinga). **-isto** talmúðfræðingur.
- talofit/o** *gra* laufsporajurt. **-oj** þelingar (*Thallophyta*).
- talon/o** **1** *hag* miði, seðill (= **stumpo** **2**). **2** *íþr* stokkur (í spilum).
- talp/o** *dýr* moldvarpa (*Talpa*). **-a** moldvörpu-. **-edoj** moldvörpuætt (*Talpidæ*).
- ejo** moldvörpuhaugur. *fari monton el -ejo*: gera úlfalda úr mýflugugu.
- talus/o** moldargarður; upphækkun. **-i** *áhl umf* **1** byggja moldargarð. **2** stífla. **3** láta hallast.
- talveg/o** *ldm* dalskorningur.
- tamandu/o** *dýr* tamandúa (*Tamandua*).
- tamarik/o** *gra* tamariskrunnur, tamarisktré (*Tamarix*). **-acoj** glóðarlyngsætt, tamariskætt (*Tamaricaceæ*).
- tamarind/o** *gra* **1** tamarindutré (suðrænt tré) (*Tamarindus*). **2** tamarinda; tamarindusafi.
- tamarisk/o** *bib* (í biblíunni) = **tamariko** (1. M. 21:33; 1. S. 22:6).
- tambur/o** **1** bumba, trumba. **2** *tæk* stokkur; tunna. **3** *tæk* vals. **4** *hús* súla. **-i** **1** *áhl* **1** berja bumbu. **2** *áhr* útbreiða; berja bumbu til (e-s); tromma upp með. **-ego** stór trumba. **-eto** tromma.
- isto** trumbuslagari, bumbuslagari, trommuleikari. **ĉef-isto** stjórnandi lúðrasveitar. **brems-o** *tæk* hemilvölur.
- tamburin/o** **1** tromma. **2** handbumba, tambúrína. **3** *tæk* saumahringur, saumagrind. **-i** *áhl* slá handbumbu.
- tamen** *mfr* samt, samt sem áður.
- Tamiz/o** *ldf* Tempsá (á í Englandi sem rennur gegnum London).
- tampon/o** *læk* tappi (einkum e.k. tíðabindi). **-i** *áhr* tappa (blóð). **-ado** (tíða)töppun.
- tamtam/o** málbumba, málmgjöll. **-i** *áhl* **1** berja málbumbu. **2** auglýsa með hávaða.
- tamul/o** *per* Tamíli. **-a** tamílskur.
- tan/i** *áhr* súta. **-i al iu la haŭton**: lúskra e-m. **-ado** sútun. **-ejo** sútunarhús, sútunarstöð. **-ilo** sútunarefni.
- isto** sútari. **-acido** *efn* sútunarsýra.
- tanacet/o** *gra* leiðabuski (*Tanacetum*); regnfang (*Tanacetum vulgare*), reinfáni.
- Tanagr/o** *inn* Tanagra (þorp í Bötótíu).
- tandem/o** **1** tvíeykivagn (vagn dreginn af tveim hestum, hvorum fyrir aftan annan).
- e aranĝita** hvor framan við annan, hvor fyrir aftan annan.
- tang/i** *áhl* **1** (um skip) höggva, taka dýfur. **2** dansa tangó. **-o tón** **1** = **tangado**. **2** tangó. **-ado** dýfur.
- Tanganjik/o** *ldf* Tanganyika-vatn (í Tansaníu). **-io**, **-lando** Tanganyika.
- tangent/o** *stæ* tangens.
- tang/i** *áhr* *stæ* snerta. **-anto** *stæ* snertill. **-anta ebeno** snertiflötur.
- Tanĝer/o** *ldf* Tanger (hafnarborg í Marokkó).
- tanin/o** *efn* tannín, barksýra, sútunarsýra.
- tank/o** *her* brynvagn, skriðdreki. **-isto** skriðdrekamaður. **-divizio** skriðdrekasveit.
- kontraŭ-a** gegn skriðdrekum.
- tanka/o** *inn* tanka (japanskt kvæði).
- tanol/o** *efn* tannín, barksýra, sútunarsýra.
- tantal/o** *efn* tantal (*Ta*) (*frumefni nr. 73*). **-ata acido** tantalsýra. **-ato** tantalat.
- Tantal/o** *goð* Tantalos (Frýgiukonungur sem slátraði syni sínum, sneið hann í stykki og bar fyrir goðin).
- igi** kvelja á tálvonum. **-iga** freistandi en ófáanlegur.
- tantiem/o** **1** ágóðahluti, bónus. **2** höfundarlaun.
- Tantr/oj** *inn* Tantrarit. **-ismo** Tantraismi.
- Tanzani/o** *ldf* Tansanía. **-a** tansanískur. **-ano** Tansani, Tansaníumaður.
- tapet/o** **1** veggfóður. **2** = **tapišo** **1**. **-i** *áhr* veggfóðra, bólstra. **-isto** veggfóðrari.
- tapiok/o** tapióka.
- tapir/o** *dýr* tapír (*Tapirus*).
- tapiseri/o** *nýy* = **tapišo** **1**.
- tapiš/o** **1** veggtdald. **2** gólfúður, gólfabreiða, gólfteppi.
- 3** ábreiða, dúkur; tjalddúkur. *meti ion sur la -on*: leggja e-ð á borðið. **-i** *áhr* **1** breiða gólfúð á. **2** þekja, klæða.
- eto** motta. **-isto** gólfteppasmiður. **mur-o** = **tapišo** **1**. **preĝ-o** bænamotta. **rul-o** færiband. **skrap-o** dyramotta.
- vaks-o** línóleumgólfúður.
- tar/o** tara, umbúðir, umbúðapyngd. **-i** *áhr* ákveða umbúðapyngd (e-s). **kun-a** brúttó-. **sen-a** hreinn, nettó-.
- tar/o** *gra* = kolokasio.

- tarantello** *inn* tarantella (ítalskur dans).
- tarantul/o** *dýr* tarantúla (ítölsk kónguló) (*Tarantula*).
- tard/a** *ská* of seinn, seinn. **-e** seint.
- tardigrad/oj** *dýr* letiskriðdýr (*Tardigrada*).
- Tarent/o** **1** *sag* Tarentum (grísk nýenda á Ítalíu). **2** *ldf* Taranto (hafnarborg á Ítalíu). **-a Golfo** Tarantoflóa.
- tarif/o** *jár rtæ* **1** tollur. **2** tollskrá. **3** taxti, verðskrá, gjaldskrá.
- i áhr** ákveða taxa; setja á verðskrá, setja á tollskrá.
- Tarim/o** *ldf* Tarim (fljót í Kína).
- Tarkvini/o** *inn* Tarkvin, Tarquinius.
- Tarn/o** *ldf* **1** Tarná. **2** Tarnhérað (í Frakklandi).
- tarok/o** tarokspil.
- Tarpejo** *per* Tarpeia.
- tars/o** **1** *lfæ* rist, hárist. **2** *dýr* (á skordýrum) ysti fóttliður. **3 = tarzo**. **-algio** *læk* háristarverkur.
- Tars/o** *ldf* Tarsus (fæðingarborg Páls postula).
- tarsi/o** *dýr* draugaapi (*Tarsius*).
- Taršíš/o** *bib* Tarsis (borg við vestanvert Miðjarðarhaf, líklega á Spáni).
- tartan/o** **1** *klæ* tiglóttur skoskur dúkur. **2** *sig* einsiglu þilskip (á Miðjarðarhafi).
- Tartar/o** *goð* Tartaros, myrkheimur (í forngrískri goðafræði, neðsti hluti undirheima og kvalastaður syndara).
- tartr/o** **1** *efn* vínsteinn. **2** *læk* tannsteinn. **-ata acido** vínsýra. **-ato** tartrat, vínsýrusalt. **vomiga -ato** uppsöluvínsýra.
- Tartuf/o** *per* **1** Tartouffe. **2** hræsnari.
- tarzo** *lfæ* augnglufa. **-ito** *læk* augnglufubólga.
- tas/o** **1** bolli. **2** vogarskál. **-ego** skál. **sub-o** undirskál. **bek-o** stútbolli. **kaf-o** kaffibolli. **te-o** tebolli.
- task/o** **1** verkefni. **2** starf. **-i áhr** úthluta (verkefni).
- Tasmani/o** *ldf* Tasmanía (eyja suðaustan við Ástralíu).
- Tasso/o** *per* Tasso (ítalskt skáld, 1544–1595).
- Taškent/o** *ldf* Taskent (höfuðborg Úsbekistans).
- tatam/o** *inn* motta.
- tatar/o** **1** Tartari, Tatari. **2** tatari. **-a** Tartara-. **T-io, T-ujo** Tartaraland.
- ta ta ta** *mfr* uss!.
- tatu/i** *áhr* flúra (hörund), tattóvera. **-o, -ado** það að hörundsflúra. **-o, -ajo** hörundsflúr.
- tatu/o** *dýr* beltisdýr.
- taŭ** *mfr* tá, 19. bókstafur gríska stafrófsins (Τ, τ).
- taŭgi** *áhl* duga, vera hæfur (**por** = til), vera notandi. **-a** hæfur, hentugur, hæfilegur, viðeigandi.
- e** hæfilega. **-o, -eco** hentugleiki, hæfileiki. **ne-a** óhæfur, óhæfilegur, óhentugur. **sen-a** einskisnýtur, ónýtur.
- sen-ajo** rusl, skran. **sen-ulo** ónyttjungur. **mar-a** sjófær, haffær. **labor-a** verkfær.
- taŭr/o** **1** *dýr* nautgripur (= **bovo**). **2** boli, tarfur, naut. **-a** **1** nauts-, bola-, tarf-. **2** þvermóðskufullur; þrár.
- isto** nautabani. **-batalo** nautaát. **-gardisto** nautahirðir. **-ofero** nautafórn.
- Taŭr/o** *stj* Nautið, Tarfurinn (stjörnumerki).
- Taŭrid/o** *sag* Tauris.
- Taŭrus/o** *ldf* Taurus (fjallgarður í Tyrklandi).
- taŭtologi/o** *hei* endurtekning, tvítekning, upptugga, stagl. **-a** endurtekningar-, staglsamur, upptugginn.
- taŭtomer/o** *efn -io* (það þegar efnasamband getur verið til í 2 eða fleiri afbrigðum).
- taŭz/i** *áhr* **1** tæta, kemba. **2** ýfa. **3** hrinda harkalega; leika hart; fara harkalega með (e-n).
- o, -ado** **1** tætingur. **2** ýfing. **3** harkaleg hrinding. **-eti** *áhr* ýfa (í gamni). **dis-i** *áhr* ýfa.
- tavern/o** *nýy* veitingahús.
- tavol/o** *jar* veð töl lag (**da** = af); sneið. **-igi** *áhr* leggja í lögum. **-iĝi** leggjast í lögum. **de-iĝi** flagna af.
- sub-o** undir(jarð)lag.
- Tbilis/o = Tifliso.**
- t.e.** *mfr* (skammstöfun) = **tio estas** þ.e.a.s.
- te/o** *gra* **1** *gra* terunni (*Thea*). **2** te, tevatn. **3** lyfjate, jurtaseyði. **-ismo** *læk* teeitrun.
- acoj** terunnaætt (*Theaceæ*). **-ujo** tedós. **-ceremonio** teviðhöfn. **-kruĉo** tekanna, tekettill.
- kunveno** teboð. **-maŝino** tevé. **-salano** tehús, kaffihús.

- team/o** 1 lið. 2 vakt. **-a** hóp-.
- teatr/o** 1 leikhús; leikarastétt. *destini sin al la -o*: verða leikari. 2 leiklist.
- 3 leikhúsgestir, áhorfendur í leikhúsi. **-a** 1 leik-, leikhús-. 2 leikaralegur. 3 óeðlilegur. **-aĵo** leikrit, sjónleikur.
- amanto** maður með leikhúsdellu. **-ofrapo** leikhvellingur, óvænt atvik sem umhverfir öllu.
- otajloro** leikhúsklæðskeri. **kino-o**, **filmo-o** bíó, kvikmyndahús. **ombro-o** skuggahreyfingar.
- somer-o** sumarleikhús.
- Teb/o**, **-oj** *ldf* Þeba (borg í Forn-Egyptalandi). **-a** þebverskur. **-ano** þebverji, þebubúi.
- teba/a** *lyf* ópíum-. **-ismo** *læk* ópíumeitrun.
- Tebaid/o** *sag* Efra-Egyptaland.
- ted/i** *áhr áhl* gera leiðan. *Ŝi -as min*: mér leiðist hún. **-o** leiðindi, leiði. **-a** leiðinlegur.
- adi** *áhr* ónáða, þrábiðja. **-iĝi** vera leiður. **-ulo** leiðindapúki, leiðindaskjóða.
- tedeum/o** *inn* lofsöngur, þakkargjörð, Te Deum.
- tegi/i** *áhr lfæ* 1 klæða, fóðra (að utan), leggja. 2 þekja. **-o** 1 þakning, lag. 2 yfirskin, yfirvarp.
- ado** fóðrun, lagning; þakning, klæðing. **-aĵo** þilspjald, þiljuefni; klæðning. **mal-i** *áhr klæ* 1 afklæða. 2 rífa af.
- re-i** *áhr* klæða að nýju, þekja aftur; sóla.
- tegenari/o** *dýr* húsdordingull, húskónguló (*Tegenaria*) (= **domaraneo**).
- tegment/o** *tæk* þak- þak-. **-a defluilo** þakrenna. **-a ĉambro** = **subtegmento**. **-a fenestro** = **luko**.
- i** *áhr* setja þak á, þekja. **-ita litero** bókstafur með hatti. **-isto** þaklagningarmaður. **sen-a** þaklaus.
- sub-o** þakherbergi. **grop-o** risþak, mænisþak. **vizier-o** skyggisþak.
- tegol/o** þakhella (úr leir), tígulsteinn. **-i** *áhr* þekja með þakhellum. **-ejo** þakhellnagerð.
- aranĝa** *gra* lagður eins og þakhellur.
- tegment/o** *lfæ gra* 1 húð. 2 skýla, hula, hjúpur.
- Teheran/o** *ldf* Teheran, Tehran (höfuðborg Írans).
- teĥnik/o** = **tekniko**.
- tein/o** *efn* teín.
- teism/o** *hei* guðstrú.
- teist/o** *inn* guðstrúarmaður.
- tek/o** *gra dýr tæk* 1 hula. 2 baukur (hýðisaldin). 3 taska, skjalataska. 4 safn.
- libro-o** bókasafn (= **biblioteko**). **karto-o** spjaldskrá. **filmo-o** kvikmyndasafn. **gazeto-o** blaðasafn.
- tekneci/o** *efn* teknetíum, teknetín (*Tc*) (*frumefni nr. 43*).
- teknik/o** tækni, iðnfræði. **-a** tækni-, tæknilegur, iðnfræðilegur. **-eco** tæknileiki.
- isto** iðnfræðingur, tæknimaður.
- teknikolor/o** litmyndafræði.
- teknokrat/o** tæknistjórnarsinni. **-io** tæknistjórn.
- teknologi/o** tæknifræði. **-a** tæknifræðilegur, tæknifræði-.
- teknopati/o** *læk* iðnsjúkdómar.
- teks/i** *áhr* 1 vefa. 2 flétta saman; hugsa upp. **-a** vefnaðar-. **-ado** vefnaður, það að vefa.
- aĵo** 1 vefnaður, voð. 2 vefur. 3 (*fornl.*) líkamsvefur. **-ebla** sem vefa má. **-ejo** vefnaðarverksmiðja.
- ilo** handvefstóll. **-isto** vefari. **-aranĝo** vefnaður, vefnaðarsamsetning. **-arto** vefnaðarlist.
- bazo** uppistaða (í vef). **-maŝino** vefstóll. **-materialo** vefjargarn. **en-i** *áhr* vefa (e-ð) í dúk.
- en-itaĵo** ívaf. **tra-i** *áhr* vefa saman.
- Teksas/o** *ldf* Texas (fylki í Bandaríkjunum).
- tekst/o** *kri* 1 texti. 2 *pre* meginmál. **-a** texta-, handrita-. **-i** *áhl* hljóða. **font-o** frumtexti (í þýðingum).
- cel-o** marktengi (í þýðingum). **hiper-o** stiklutengi. **kun-o** samhengi, fylgjiorð.
- laŭ-e** eftir textanum, nákvæmlega, bókstaflega. **sen-a** textalaus, án texta.
- tekstil/a** *klæ* vefnaðar-. **-aĵoj** vefnaðarvörur, álnavörur.
- tekstur/o** samsetning, gerð.
- tekon/o** *gra* valeik, tektré (*Tectona (grandis)*).
- tekonik/o** jarðhræringafræði, jarðskorpuhreyfingar og ummerki þeirra.
- a** jarðhræringa-, jarðskorpuhreyfinga-.
- Tel-Aviv/o** *ldf* Tel Aviv (hafnarborg í Ísrael).
- tele/** *tæk* fjar-.
- teleaŭskult/i** *áhl* hlusta úr fjarska.
- teleaŭtograf/o** fjarriti. **-i** *áhr* fjarrita.
- telefon/o** sími, talsími. *esti ĉe la -o*: 1 vera í símanum, vera á tali. 2 hafa síma, vera símnotandi. **-a** síma-.
- a lineo** símalína. **-a budo** símaklefi. **-a centralo** símstöð. **-a alvoko** símtal. **-i** *áhr* síma, hringja (í síma).

- aĵo** skilaboð í síma. -**io** 1 talsímakerfi. 2 talsímataekni. -**isto** símavörður. -**istino** símastúlka.
- libro** símaskrá. -**marko** símapeningur. -**numero** símanúmer. -**reto** símalínur, símkerfi, símakerfi.
- disko-o** skífusími. **strat-o** almenningssími.
- telegraf/o** ritsími. -**a** ritsíma-; með símskeyti. -**a** **adreso** símnefni. -**i** *áhr* senda símskeyti.
- aĵo** símskeyti, ritsímamál. -**io** fjarritun. -**ia** ritsíma-; fjarritunar-. **foto-io** símsending mynda.
- telegram/o** símskeyti. -**portisto** símskeytaberi.
- telegvid/o** fjarstýri.
- telekinez/o** *trú* sjálfhreyfing.
- telekomunik/o** fjarskipti.
- telekonduk/i** *áhr* vísa til lendingar með útvarpi.
- Telemah/o** *per* Telemakkus (Ódysseifsson).
- telemark/o** *íþr* hæg beygja (þar sem ytra skíði er skotið fram á ská).
- telemetr/o** firðmælir, fjarlægðarmælir. -**i** *áhr* mæla fjarlægð (e-s). -**io** firðmælingar, fjarlægðarmælingar.
- telencefal/o** *lfæ* hvelaheili.
- teleologi/o** *hei* tilgangskenning. -**a** tilgangskenningar-, samkvæmt tilgangskeningunni; markboðinn.
- teleoste/oj** *dýr* beinfiskar (*Teleostei*).
- telepati/o** fjarvísi, fjarhrif, fjarskynjun, dulskynjun. -**a** fjarhrifa-.
- telepres/i** *áhr* fjarrita. -**ilo** fjarriti.
- teler/o** diskur. **pesila -o** vogarskál. **monkolekta -o** samskotabaukur. **fluganta -o** fljúgandi diskur.
- aro** stell. -**bretaro** diskahillur. -**forma** diskлага, diskлагаður. -**lavilo** uppþvottavél.
- meblo** diskaskápur, eldhússkápur. -**rako** uppþvottagrind. -**tuko** diskapurrka. **akvo-o** vatnsnafli.
- teleskop/o** 1 *sig* sjónauki. 2 *stj* stjörnusjónauki, stjörnusjá. -**a** 1 *tæk* pípu-, sem renna má saman. 2 *stj* sjónauka-, sem sést aðeins í sjónauka.
- teletajpil/o** fjarriti.
- teleütospor/o** *gra* (= *vintrosporo*).
- televid/o** sjónvarp; firðsjá; fjarskyggni.
- televizi/o** sjónvarp. **kolora -o** litasjónvarp. -**i** *áhr* sjónvarpa.
- telfer/o** köttur (lyftibúnaður). **ski-o** skíðalyfta. -**a** kattar-; sem köttur rennur á. -**i** *áhr* færa með ketti.
- telipteridacoj** *gra* þríhyrnuburknaætt (*Thelypteridaceæ*).
- telkel/e** *ver* eins og hann var.
- telur/o** *efn* tellúr (*Te*) (*frumefni nr. 52*). -**ito** *ste* tellúrit. -**ita** **acido** tellúrsýra.
- tem/o** 1 *efni*, umtalsefni, umræðuefni. 2 *aðalefni*. 3 *tón* stef (í lagi). 4 *yrkisefni*. 5 *stíll*.
- 6 *sag* (í austrómverska ríkinu) fylki. 7 *mfr* stofn. -**a** 1 *mfr* stofns-. 2 *efnis*-. 3 *tón* stefs-. -**i** *áhl* 1 -**i** **pri** vera um.
- 2 (óp.) vera talað um (= **pri**). -**aro** námsskrá; efnisyfirlit. **ekster-a** útúrdúrslegur, óviðkomandi.
- tembr/o** *tón* *hlj* hljómur.
- temerar/a** *nýy* djarfur, fífldjarfur, hvatvís. **Karolo la T-a** Karl djarfi.
- Temis** *per* Þemis (réttlætisgyðjan).
- Temistokl/o** *per* Þemistókles.
- temp/o** 1 *hei* *vís* *alm* *mfr* tími. 2 *tíð*. **en la ĝusta -o** í tæka tíð. **la -o de reago** *sál* *efn* viðbragðstími.
- 3 *tón* hraði. -**a** 1 *tíma*-. 2 *bráðabirgða*-, skammvinnur. -**e** um stundar sakir. -**i** *áhl* hafa sinn tíma.
- eto** stutt stund, hríð. **al-igi** 1 *setja*, stilla (klukku). 2 *gera* (e-ð) á hæfilegum tíma, *gera* (e-ð) á réttum tíma.
- antaŭ-a** ótímabær. **antaŭ-e** á undan sínum tíma. **ĉiu-e** alla daga, alltaf, ávallt, ætíð. **de-e de** (allt) frá.
- for-igi** verða ógildur. **inter-o** millibil; hlé. **inter-e** á meðan, jafnframt.
- post-a** fallinn í gjalddaga; á eftir áætlun; seinlátur. **pra-o** fornöld, forsaga. **pra-a** forsögulegur.
- sam-a** 1 samtímis-, samstundis-. 2 samtíðar-. **sam-eco** það að gerast samtímis.
- sam-ulo** samtíðarmaður. **sen-a** sem ekki verður mældur í tíma, óendanlegur. **sia-e** 1 í þann tíma. 2 á sínum tíma, á réttum tíma. **unua-a** frumlegur. **unua-e** í upphafi. **ali-e** á öðrum tíma.
- ĝusta-a** tímabær, hentugur. **ĝusta-e** á réttum tíma. **jar-o** árstíð. **lasta-e** upp á síðkastið. **liber-o** frí; frídagur.
- lim-o** tímabil. **longa-e** lengi; löngu. **nun-o** nútíð. **provo-o** reynslutími. **spac-o** *hei* rúm og tími.
- verbo-o** tíð (sagnar).
- temper/o** *fag* tempera; límfarfi. -**i** 1 *áhl* *fag* mála í temperu, mála með límfarfa. 2 *áhr* *tón* tempra, stilla.
- temperament/o** *sag* 1 lundarfar, lyndiseinkunn, geðslag, skaplyndi, skapgerð, skapsmunir. 2 *eðli*.
- 3 *geð*, lunderni, skaphiti. -**a** 1 lundarfars-. 2 skapstór, skapheitur, geðríkur.
- temperatur/o** hiti, hitastig. -**a** hita-. -**a** **kurbo** hitalínurit. -**a** **malleviĝo** hitalækkun.

- tempest/o** 1 veð ofsaveður. 2 ofsi. -a ofsalegur; ofsa-. -i *áhl* hamast, æða.
- tempi/o** *lfæ* gagnauga. -a gagnauga-. -osto gagnaugnabein.
- templ/o** *sag* musteri, hof.
- Templ/o** *sag* musterisorða. -ano templari, musterisriddari. **bon-ano** góðtemplari.
- temporal/o** *lfæ* gagnaugnabein.
- ten/i** *áhr* 1 halda, halda á. 2 varðveita. 3 hafa hugfastan. 4 hafa fyrir (e-m) að sjá. 5 halda við.
- sin-i** 1 styðjast. 2 **sin-i kontraŭ** standast. 3 varðveitast. 4 vera trúr, vera tryggur. 5 hegða sér.
- o *hlj* 1 grip, tak. 2 varðhald. 3 hald. -ado 1 afturhald, hald. 2 *tón* tónhald. -anto haldari; gæslumaður.
- ejo geymsla, búr, geymslustaður, vörugeymsluhús. -ema fastheldinn; seigur; traustur. -iĝi 1 byggjast (**sur** = á). 2 vera fólgin. 3 styðjast. 4 haldast, standa. -iĝo látbragð, stelling. -ilo skaft, handfang. -isto gæslumaður.
- ujo geymir, ílát. -peco skrufstykki. al-o *hlj* þrengsli, lokun (í byrjun samhljóðs). al-iĝi loða við, tolla (al = við). al-iĝa viðloðandi, lím-, límkenndur. antaŭ-i *áhr* rétta, rétta fram; halda fyrir framan sig.
- de-i *áhr* 1 varðveita (e-n) fyrir (de), halda (e-m) frá (de). 2 hafa taumhald á (e-m).
- sin-i (í atkvæðagreiðslu) sitja hjá. de-iĝemo bindindi. el-i *áhr* *bib* 1 haldast, endast, standast. 2 þola, afbera.
- el-ebla bærilegur, þolanlegur. en-i *áhr* 1 halda inni, loka inni; hafa í sér fólgin. 2 taka, rúma, innihalda.
- en-o eðl innihald. for-i *áhr* láta (e-n) ekki troða sér um tær; afstýra, verjast. for-o *hlj* opnun (samhljóðs).
- kun-iĝi þykkna, stírðna, storkna. kune-i *áhr* halda saman. mal-i *áhr* sleppa; missa (niður).
- neel-ebla óbærilegur, ópolandi. nere-ebla óstillandi, óhemjandi; óstöðvandi.
- re-i *áhr* 1 geyma, varðveita, draga að sér, fyrimuna. 2 standa í móti (e-m), aftra. 3 halda í (e-ð). hafa hemil á, hafa taumhald á. sinde-o 1 úrsögn. 2 hjáseta. sub-i *áhr* 1 halda uppi, styrkja, styðja. 2 viðhalda. 3 framfæra, halda fram. sub-o stuðningur. sub-ado stuðningur, það að styðja; viðhald.
- sub-anto stuðningsmaður. sub-ilo stuðull, stoð. alto-o *kap* upplyfting, upphafning (oblátu).
- bon-i *áhr* halda (e-u) við. bon-ado viðhald. fajrel-a eldvarnar-, eldfastur. glaci-ejo kælihús, köld geymsla.
- man-ilo handfang. marel-a sem þolir vel öldu. pied-o föttesta. ŝraŭb-ilo skrufstykki. vesto-ejo fatageymsluhús.
- tenac/a *tæk* seigur, fastheldinn, límkenndur. -a memoro gott minni.
- tenajl/o *tæk* töng, naglbítur. -eto flísatöng. -a manovro tangarsókn.
- tenar/o *lfæ* þumalfingursbunga.
- tend/o tjald. -aro 1 tjöld; tjaldstaður. 2 herbúðir. -umi *áhl* tjalda. -ejo tjaldstæði.
- tenden/o *lfæ* 1 sin. kalkanea -o, -o de Añilo hásin. 2 bogastrengur. -ito *læk* sinarbólga.
- otomio sinarskurður.
- tendenc/o *sál* 1 hneigð, tilhneiging. 2 tilgangur, markmið. -a hlutdrægur, vilhallur.
- tendr/o kolavagn (með járnbrautarlest).
- tenebr/o *ská* myrkur. -a dimmur, myrkur.
- tenebri/o *dýr* svertingi, skuggabjalla, mjölbjalla (*Tenebrio*). -a larvo mjölmur.
- Tened/o *ldf* Tenedusey (í Grikklandshafi).
- tener/a ástúðlegur. -e ástúðlega. -eco ástúð; gæði.
- Tenerif/o *ldf* Tenerife (stærst Kanaríeyja).
- tenes/o *efn* tennessíum, tennessín (*Ts*) (*frumefni nr. 117*).
- Tenesi/o *ldf* Tennessee (fylki í Bandaríkjunum). -rivero Tennessee-fljót.
- tenesm/o *læk* endaparmskveisa; þvagblöðrukveisa.
- teni/o 1 *dýr* bandormur (*Tænia*). ekinokoka -o sullaveikisbandormur, sullabandormur (*T. echinococcus*).
- 2 *lfæ* dregill. kojla -o ristilsdregill. -a bandorma-. -ozo sullaveiki.
- tenis/o tennis. -i *áhl* leika tennis. -ejo tennisvöllur. tablo-o borðtennis.
- tenon/o *tæk* geirnagli. hirundvosta -o geirnegling.
- tenor/o 1 tenór, tenórsöngvari. 2 tenór(rödd). -ulo tenór, tenórsöngvari.
- tens/o *mfr* (sagnar)tíð.
- tensi/o *lfe rtæ* 1 þensla, þrýstingur, stæling. 2 spenna, spenningur. -a spennu-, þenslu-.
- hiper-o ofþensla, ofþrýstingur. hipo-o vanþensla, blóðþrýstingslækkun. -ometro þrýstingsmælir.
- ometrio þrýstingsmælingar. alt-a háspennu-. bas-a lágspennu-.
- tensor/o 1 *lfæ* teygivöðvi. 2 eðl þinill.
- tent/i *áhr* freista. -o freistni. -a freistandi. -anto freistari. -iĝo freisting.
- tentakl/o *dýr* skeggþráður.
- tenur/o *sag* landeign; eignarhald.

- teobromin/o** *efn* þeóbrómín, teóbrómín (alkalóíð sem finnst í kakaóbaunum).
- Teodice/o** *inn* Guðvörn (ritgerð um réttlæti eftir Leibnitz).
- teodolit/o** *ldm* hornamælir, landmælingakíkir.
- Teodor/o** *per* Theódór
- Teodora** *per* Theódóra.
- Teodozi/o** *per* Þeódósíus. **-a** Þeódósíusar-.
- Teofil/o** *per* Þeófilus.
- Teognis/o** *per* Þeognis.
- teogoni/o** *trú* goðatal.
- teokrat/o** guðveldismaður. **-io** guðveldi, prestaveldi. **-ia** guðveldis-.
- Teokrit/o** *per* Þeókrítos.
- teolog/o** guðfræðingur. **-io** guðfræði. **-ia** guðfræði-, guðfræðilegur.
- teorem/o** *stæ* setning, regla, fræðisetning.
- teori/o** **1** kenning, teoría. **2** fræðikerfi. **3** kenningar, fræði.
- a** fræðilegur, kenningarlegur, kennilegur, teoretískur. **-e** kenningarlega, í kenningu.
- adi** *áhl* setja fram kenningar. **-isto** fræðikenningahöfundur, kenningasmiður. **-ulo** reglufræðingur.
- teozof/o** guðspekingur. **-io** *trú* guðspeki. **-ia** guðspeki-.
- tepid/a** *ská* volgur, hálfvolgur.
- ter/o** *sag tæk efn rtæ stj 1* jörð. **2** land. **la Sankta -o** landið helga. **3** jarðvegur, mold.
- 4** jarðsamband, jörð. **5** (jarð)hnöttur. **6** veröld. **-a 1** jarðar-, jarðlegur. **2** jarðneskur. **3** veraldlegur.
- e** á jörð(inni). **-en 1** á jörð(ina), til jarðar. **2** til lands. **-aĵo** moldargarður, moldarbakki.
- aĵisto** maður sem skóflar mold. **-ido** *trú* jarðarþúi. **-brilo** jarðskin. **-bulo** kökkur, moldarhnaus.
- globo** jarðhnöttur; jarðlíkan, hnattlíkan. **-kolo** eiði, mjódd. **-kolora** jarðlitur. **-pomo** jarðepli, kartafla.
- tremo** jarðskjálfti, landskjálfti. **-zono** jarðbelti. **al-igi** *rtæ* jarðtengja. **al-iĝi** *flu sig 1* lenda, setjast. **2** koma til lands. **el-igi** grafa upp. **el-iĝi** koma upp, spíra. **en-igi 1** grafa. **2** jarða. **3** fela, leyna.
- en-igo** jarðarför, útför; greftrun. **en-iga** útfarar-. **en-igisto** útfararstjóri. **en-iĝi** hverfa í jörðu.
- ne-a** ójarðneskur, ekki jarðneskur, yfirnáttúrulegur. **sen-a** jarðarlaus, jarðnæðislaus. **sub-a** neðanjarðar-.
- sub-a fervojo** neðanjarðarbraut. **sub-aĵo** kjallari. **super-a** *byg 1* hár. **2** upphiminslegur, himneskur.
- sur-a 1** jarðar-, jarðneskur. **2** jarðlegur. **sur-e** á jörðu. **sur-igi** landa (e-u). **sur-iga** *ŝipo* landgönguprammi.
- sur-iĝi** lenda, setjast. **sur-iĝo** lending. **trans-a** sem gerist eftir dauða. **hum-o** mold.
- plug-a** plægjanlegur, yrkjanlegur. **sek-o** þurrlendi. **kliniĝi vizaĝal-e** hneigja ásjónu sína til jarðar.
- Ter/o** *goð* Gaia, Tellus, móðir jörð.
- tera/** *vís* tera- (forskeyti eininga 10¹²).
- terakot/o 1** *ste* brenndur leir, terrakotta. **2** *fag* terrakottastytta.
- terapeŭt/o** iðjuþjálfari, þroskaþjálfari. **-iko** iðjuþjálfun, þroskaþjálfun.
- terapi/o** lækning, læknismeðferð. **elektro-o** raflækningar. **radio-o** geislameðferð.
- teraplan/o** *sig* svifnökkvi.
- teras/o 1** garðhjalli, stallur; útipallur. **2** svalir út frá þaki, flatt þak. **-e** í hjöllum, með stöllum.
- terat/** *vís* furðu-, vanskapanar-. **-ogena** vanskapanavaldandi. **-ologio** vanskapanafraeði. **-omo** *læk* furðuæxli.
- terbi/o** *efn* terbíum, terbín (*Tb*) (*frumefni nr. 65*).
- tercet/o 1** þríhenda. **2** *tón* tríó, sönglag fyrir þrjár raddir, þrísöngur.
- terci/o 1** *tón* þríund. **2** *íþr* þrjú spil í röð. **3** *kri* dagmálatíð.
- tercian/a febro** *læk* dagskiptakalda.
- terciar/a** *læk* kvi þriðji í röð, þriðju tegundar. **-o** *jar 1* tertíer, tertíertímabil. **2** tertíerjarðmyndun.
- terebint/o** *gra* terpentína. **-arbo** terpentínutré (*Pistacia terebinthus*).
- tered/o** *dýr* timburmaður, trjámaður, trémaður (*Teredo*).
- teren/o 1** *her íþr flu tæk* landsvæði. **2** *jar* land, landslag. **3** lóð. **-a** lands-, landslags-.
- Terenci/o** *per* Terentíus.
- Terez/o** *per* Teresa.
- teritori/o** yfirráðasvæði, land, landeign, landhelgi, landareign. **-a** landhelgis-, lands-, svæðis-.
- ekster-a** *lög* úrlendis-. **ekster-eco** úrlendi. *rajto pri ekster-eco*: úrlendisréttur.
- term/o** *stæ* hei liður.

- Termidor/o** sag hitamánuður (11. mánuður í almanaki frönsku byltingarinnar, 19. júlí – 17. ágúst).
- termik/a** eðl hita-. **elektro-o** rafhitafræði.
- termin/o** mfr íðorð, fræðiorð. **-a** íðorða-, fræðiorða-, fræðiheita-.
- aro** íðorðasafn, fræðiheitakerfi; fræðiorðasafn. **-ologio** íðorðafraeði, fræðiheitakerfi, nafnaskrá, heitaskipun.
- Termin/o** goð Terminus (landamerkjagoð hjá Rómverjum).
- terminator/o** stj skuggaskil.
- termistor/o** rtæ permistor, hitaviðnám.
- termít/o** dýr termíti, hvítmaur, hvítur maur (*Termes*). **-ejo** hvítmaurapúfa.
- termo/** (grískt forskeyti) hita-. **-banejo** baðstaður við hver. **-botelo** hitabrusi, hitaflaska.
- dinamiko** varmafræði. **-elektro** hitarafmagn. **-elektra** hitarafmagns-. **-elemento** snertispennunemi, tvinn.
- fonto** hver. **-gena** læk hitamyndandi. **-genezo** læk hitamyndun. **-grafo** veð hitaríti. **-kaŭtero** læk brennari.
- metro** hitamælir. **-nuklea** eðl kjarnorku-. **-nuklea bombo** vetnissprengja. **-regulilo** hitastillir.
- skopo** hitasjá. **-terapijo** læk hitameðferð. **-tropismo** dýr hitasælni.
- Termopil/oj** sag Laugarskörð (í Grikklandi).
- termos/o** = **termobotelo**.
- termostat/o** hitastillir.
- tern/i** áhl hnerra. **-o** hnerri. **-iga** hnerra-, sem veldur hnerra.
- ternar/a** efn þrefaldur.
- teror/o** fél sag ógnarvald, ofbeldisstjórn. **-ismo** ofbeldisstefna, hryðjuverkastarfsemi, hermdarverk.
- isto** hryðjuverkamaður, hermdarverkamaður.
- terpen/o** efn terpen.
- Terpsikor/o** goð Terpsikore (danslistargyðja hjá Forngríkkjum).
- Tertulian/o** per Tertullian (fyrsti rithöfundur kirkjunnar sem ritaði á latínu).
- terur/o** 1 skelfing, ógn, ofboð. **2** plága. **-a** hræðilegur, ógurlegur, voðalegur, hryllilegur.
- e** 1 hræðilega, voðalega. **2** óskaplega, afskaplega. **-i** áhr skelfa, ógna. **-ajo** skelfing. **-eco** hræðileiki.
- iĝi** hræðast.
- Tesali/o** ldf Þessalía (hérað í norðanverðu Grikklandi).
- Tesalonik/o** inn Þessalóníka (annað heiti á Salóníki).
- tesl/o** eðl tesla (mælieining fyrir segulsviðsstyrk).
- Tespis/o** per Þespis. **la ĉaro de -o** farandleikhúsið; leikhúsvagn.
- test/o** sál ver próf, gáfnapróf. **-i** áhr prófa.
- testament/o** 1 lög erfðaskrá. **2** kri testamenti. **la Malnova -o** Gamla testamentið;
- la Nova -o** Nýja testamentið. **-i** áhr 1 arfleiða að (**al** = e-n). **2** ánafna, gefa eftir sinn dag.
- a** erfða-, erfðaskrár-; með erfðaskrá.
- testik/o** lfæ eista. **-ito** læk eistabólga. **-ujo**, **-sako** pungur.
- testosteron/o** vís testósterón.
- testud/o** 1 dýr (land)skjaldbaka (*Testudo*). **2** sag skjaldapak. **-e** hægt og rólega. **-ajo** skjaldbökuskel.
- uloj** skjaldbökur. **-supo** mat skjaldbökusúpa. **-ŝelo** dýr skjaldbökuskel. **mar-o** sjóskjaldbaka.
- tet/o** tón (viðskeyti sem táknar söngflokk eða hljómfæraleik), t.d. **kvar-o** kvartett; **ses-o** sextett.
- teta** mfr þeta, 8. bókstafur gríska stafrófsins (Θ, θ, ϑ).
- tetan/o** læk 1 stífkrampi, stjarfakrampi. **2** = **tetanio**. **3** = **tetanoso**. **-izi** áhr valda stífkrampa í.
- tetani/o** læk kalk(kirtla)krampi (= **tetano 2**).
- tetanos/o** læk stjarfi (= **tetano 3**). **anti-a**, **kontraŭ-a** gegn stjarfa.
- Tetis/o** goð Þetis (sjávargyðja hjá Forngríkkjum).
- tetr/o** dýr orri (*Lyrurus tetrax*).
- tetra/** vís fjór-, fer-, t.d. **-edro** ferflötungur (= **kveredro**). **-metro** ferliða. **-klorido de karbono** koltetrakloríð.
- tetra/o** dýr jarpi (*Tetrastes bonasia*).
- tetragoni/o** gra suðurhvælskt spínat (*Tetragonia*).
- tetragram/o** trú fjórstafa nafn Guðs (á hebresku) (JHWH).
- tetralen/o** efn tetralín.
- tetralogi/o** sag inn fjórleikur (hjá Gríkkjum þrír harmleikir og einn gamanleikur; Niflungaóperur Wagners).
- tetraon/o** dýr þiður (*Tetrao urogallus*). **-edoj** orraætt (*Tetraonidae*).

- tetrark/o** *inn* fjórðungshöfðingi, fjórðungsstjóri. **-ejo** ríki fjórðungsstjóra, fjórðungshöfðingjadæmi.
- io** (há Rómverjum) veldisfjórðungur.
- tetrationat/o** *efn* tetrapíónat.
- teiril/o** *efn* tetrýl.
- tetrod/o** *rtæ* fjarki, fjórskautalampi.
- teŭg/o** *sig* lúkar (= **antaŭkastelo**).
- teŭkri/o** *gra* draumagras, mánaðargras, kveisugras, tröllafingur (garðblóm) (*Teucrium*).
- teŭton/o** *sag* 1 tevtóni. 3 germani. **-a** germanskur, fornþýskur.
- tez/o** *hei* 1 setning, fullyrðing. 2 fræðisetning, kennisetning. 3 ritgerð.
- Teze/o** *goð* Þeseifur.
- ti/o** *mfr* það **-o ĉi** þetta. **-a** 1 slíkur, þvílíkur. 2 þvíumlíkur. **kia patro -a filo** eftir höfðinu dansa limirnir.
- a kia** eins og. **-aĵo** slíkt. **-a-** **-a** einhver slíkur.
- tial** *mfr* þess vegna. **-a** þar af leiðandi.
- tiam** *mfr* þá; á þeim tíma. **-a** þáverandi. **ĝis-a** sem voru þangað til. **post-a** seinni.
- ulo** þalífandi maður, maður sem þá var uppi.
- tiamin/o** *læk* tíamín, B-vítamín.
- Tiangin** *ldf* Tianjin (stórborg í Kína).
- Tianŝan/o** *ldf* Tian Shan (fjall í Kína).
- tiar/o** *sag* 1 páfakóróna. 2 kóróna. 3 páfavalð.
- tiazol/o** *efn* þíasól.
- Tiber/o** *ldf* Tíberfljót (á Ítalíu, rennur gegnum Róm). **-ano** Rómverji.
- trans-a** handan Tíberfljóts, sem er fyrir handan Tíber.
- Tiberi/o** *per* Tíberíus.
- Tiberiad/o** *ldf* Tíberías. **-a Lago** Galíleuvatn.
- Tibesti/o** *ldf* Tisti (fjöll í Sahara norðan við Tsjad).
- Tíbet/o** *ldf* Tíbet. **-a** frá Tíbet, í Tíbet, tíbeskur. **-a lingvo** tíbeska. **-ano** Tíbeti, Tíbetbúi.
- tibi/o** *lfæ* sköflungur. **-karno** kálfi.
- Tician/o** *per* Tiziano (málari frá Feneyjum).
- tie** *mfr* þar, þarna. **- ĉi** hér, hérna. **-n** þangað. **-n ĉi** hingað. **- kaj -**, **- kaj ĉi** - hér og hvar.
- n kaj -n** hingað og þangað. **-a, ĉi-a** staðar-. **-ulo** heimamaður.
- tiel** *mfr* 1 þannig, á þann hátt. 2 eins. **- kiel** eins ... og. 3 svo, svona. **-a** þvílíkur, þess konar.
- e** þannig, á þann hátt.
- Tieri/o** *inn* Þjóðrekur.
- ties** *mfr* þess (eignarfall).
- Tiest/o** *goð* Þýestes (sonur Pelops, bróðir Atreífs og konungur í Argos).
- tif/o** *læk* taugaveiki. **ekzantema -o** útbrotataugaveiki, flekkusótt. **-oida** taugaveikis-, taugaveikiskenndur.
- oida febro, -oido** taugaveiki. **-ulo** taugaveikissjúklingur.
- Tifeacoj** *gra* lókeflisætt (*Typhaceæ*).
- Tiflis/o** *ldf* Tíflis, Tíblisi (höfuðborg Grúsíu).
- tiflit/o** *læk* botnlangabólga.
- tifon/o** = **tajfuno**.
- tig/o** *gra* tæk stöngull, leggur; stilkur. **subtera -o = rizomo. -eto** stilkur. **sen-a** stilklaus.
- volvo-o** vafningsstöngull.
- tigl/o** = **krisolo**.
- tig/o** *dýr* tígur, tígrisdýr (*Felis tigris*). **-ino** kventígrisdýr, tígrislæða. **-ostria** bröndóttur.
- Tigris/o** *ldf* Tígris (fljót í Írak með upptök í Armeníu).
- tik/o** 1 *læk* krampateygja, vöðvadráttur (einkum í andlitinu), fjörfiskur, andlitsgrettur.
- 2 *klæ* koddadúkur, dýnudúkur.
- tikl/i** *áhr* 1 kitla, fiðra við. 2 erta. **-a** 1 kitlandi. 2 ertandi. 3 hættulegur, varasamur.
- o, -ado** kitlur; kitl; fiðringur. **-iĝema** kitlugjarn.
- tiksotrop/a** *eðl* kvik-, kvikur.
- tiktak/o** *tif* (ganghljóð klukku). **-i** *áhl* tifa. **-ado** tif.
- til/o** ullarkambur. **-i** *áhr* kemba.

- tilbur/o** sag tvíhjóla léttivagn.
- tild/o** pre tilda (merkið ~).
- tili/o** gra lind, linditré (*Tilia*). **-acoj** linditrjáætt (*Tiliaceæ*).
- timi/i** áhr *bib* óttast, hræðast; vera hræddur um. **ne -i** áhr óttast ekki. **-o** ótti, hræðsla. **-a** ótta-, hræðslu-.
- egi** áhr vera dauðhræddur við. **-ego** skelkur, mikill ótti. **-ema** kvíðafullur, hræddur, hræðslugjarn.
- emo**, **-emeco** kjarkleysi; feimni, óframfærni. **-eto** kvíði. **-igi** hræða. **-igí** verða hræddur. **-inda** hræðilegur.
- ulo** raggeit, heigull. **antaŭ-i** áhr óttast fyrir fram, hræðast. **ek-i** áhr verða hræddur, fælast. **for-igi** hræða mal-a djarfur. **mal-i** áhr leggja út í, þora, dirfast. **ne-igebla** óhræddur, óskelfdur; hugaður.
- sen-a** óttalaus, óhræddur. **tromal-a** fífldjarfur, hvatvís. **birdo-igilo** fuglahræða, fuglaskella. **dio-a** guðhræddur.
- kulis-o** leikhrollur (í leikurum).
- timal/o** dýr harri (*Thymallus*).
- timbal/o** 1 tón páka. 2 mat pæskorpa. **-isto** pákuleikari.
- Timbuku/o** ldf Timbúktú (borg í Malí).
- Timeleacoj** gra týsrunnaætt (*Thymelaeaceæ*).
- timian/o** gra blóðberg (*Thymus*).
- timid/a** nýy feiminn. **mal-a** ófeiminn, frekur. **-eco** feimni.
- timol/o** efn þýmól.
- timon/o** vagnstöng, þísl. **duobla -o = timonparo**. **-eto** stöng (á kerru). **-paro** þíslapar.
- Timor/o** ldf Tímor (ein af Súndaeyjum). **Orienta -o** Austur-Tímor. **-maro**, **-a Maro** Tímorhaf.
- Timote/o** ldf Tímóteus, Tímópeus.
- timpan/o** 1 lfæ hljóðhol; hljóðhimna. *krevigi al iu la -ojn*: tala mjög hátt. 2 hús bogasvið. 3 pre strekkiörk. 4 tæk vatnshjól. 5 tón = **timbal**. **-a** hljóðhols-. **-a membrano** hljóðhimna. **-ismo** læk tómahljóð.
- ito** læk hljóðhimnubólga, hljóðholsbólga.
- timus/o** lfæ mat hóstarkirtill, hóstill.
- tin/o** ker, bali. **-eto** fata. **-isto** kemasmiður.
- tinam/o** dýr tínamúi, hænsnamúi (*Tinamus*). **-oformaj** tínamúar (*Tinamiformes*).
- tindr/o** gra tundur; tundursveppur (*Polyporus fomentarius*).
- tine/o** dýr mölur (*Tinea*). **-edoj** kornmölsætt (*Tineidæ*) (= **moteoj**).
- tini/o** læk reformur, hringormur (*Tinea*).
- tink/o** dýr grunnungur, vatnakarfi (*Tinca*).
- tinktur/o** 1 litarökvi. 2 lyf dropar, dropalyf, tinktúra. **-a** litar-. **-i** áhr lita. **-ado** litun.
- ejo** litunarhús, litunarstöð. **-isto** litari.
- tinn/o = tinuso**.
- tint/i** áhl glamra, hringla. **-a** glamrandi, hringlandi. **-o**, **-ado** hringl, glamur. **-igi** hringla (e-u).
- igi glasojn** skála. **-ilo** bjalla. **ek-i** áhl hringla skyndilega. **krak-i** áhl glamra, hljóma, skella.
- tinunkol/o** dýr = **turfalko**.
- tinus/o** dýr mat túnfiskur (*Orcynus thynnus*). **-reto** túnfiskanet.
- tiol/ efn** þíó-, tíó-, brennisteins-. **-eteroj** brennisteinseterar.
- tiofen/o** efn þíófen.
- tiol/o** efn þíól.
- tiom** mfr eins mikið, svo mikið, það. **- kiom** eins mikið og. **-aj** svo margir.
- tionil/o** efn súlfínýl.
- tiosulfat/o** efn þíósúlfat. **-a acido** þíóbrennisteinssýra.
- tiosulfit/o** efn þíósúlfít. **-a acido** þíóbrennisteinssýrlingur.
- tip/o** tæk gra dýr 1 ímynd, ták. 2 gerð, tegund, svipur, mót. 3 sýnishorn, dæmi. 4 pre letur, leturstærð. 5 náungi, manngerð. **-a** dæmigerður. **-aro** sátur. **-igi** áhr sérkenna, einkenna, tákna. **-areo** sátursíða.
- fandisto** letursteypari. **-ometro** leturmælir. **laŭ-a** fyrirmyndar-, fyrirmyndarlegur.
- pra-o** hei 1 frummynd, fyrirmynd, frumgerð. 2 fornmynd. **normo-o** frumgerð.
- tipograf/o** prentari. **-io** prentlist; prentið. **-a** prent-, prentunar-. **-iaj eraroj** prentvillur.
- tiptologi/o** trú handasnerting miðils.
- tipul/o** dýr hrossafluga (*Tipula rufina*). **-edoj** hrossaflugætt (*Tipulidæ*).
- tir/i** áhr 1 draga. 2 toga. 3 draga út. 4 lengja, auka. 5 draga að sér, laða að sér. 6 sjúga.
- i konkludon** álykta. **sin -i** 1 dragast. 2 dragast út. 3 þrá, langa til. **-o** eðl dráttur. **-a** dráttar-.
- adi** áhr vera að draga, vera að toga. **-ado** dráttur, aðdráttur. **-egi** áhr hefja, draga upp.

- iĝi** breiðast út; togná; ná. -**ilo** strengur, handfang. **al-i** *áhr* 1 draga að sér. **al-i atenton** vekja athygli. **al-o** *eðl* 1 aðdráttur. 2 aðdráttarafl. **de-i** *áhr* 1 taka af sér. 2 draga burt, leiða frá sér. **dis-i** *áhr* opna, skilja, draga í sundur. **ek-i** *áhr* kippa í. **el-i** *áhr* 1 bregða, draga út. 2 þenja út, lengja. rétta fram. *el-i ion el iu*: veiða e-ð upp úr e-m. **el-o**, **el-ado** *pre* útdráttur, það að draga út. **el-o**, **el-aĵo** útdráttur, ágríp. **el-ilo** tæki til að draga út. **en-i** *áhr* draga inn; flækja (í). **for-i** *áhr* draga burt; taka frá, svipta. **for-iĝi** draga sig í hlé, fara burt. **kun-i** *áhr* draga fyrir; draga saman. **kun-i la brovojn** hnykla brýrnar, hleypa brúnum. **kun-iĝi** dragast saman; stytta. **re-i** *áhr* 1 taka aftur. 2 afturkalla. **re-iĝi** 1 draga sig í hlé. 2 halda undan, hlaupast brott. **re-iĝo** 1 brottþaup, afturköllun; úrsögn. 2 *her* afturför, undanhald. **supren-i** *áhr* setja upp; reisa. **sur-i** *áhr* koma sér í. **tra-i** *áhr* draga (e-ð) í gegnum. **trans-i** *áhr* draga yfir. **aer-o** súgur. **arĉ-o** bogastroka. **boto-ilo** stígvélaklauf. **bros-o** burstastroka. **buton-ilo** stígvélahneppari. **kork-ilo** tappatogari. **kovro-i** *áhr* draga fyrir. **penik-o** pensildráttur. **sangel-i** *áhl* læk taka (e-m) blóð. -**kesto** skúffa. **Tir/o** *ldf* Týrus (hafnarborg í Föníkíu, nú Líbanon). **tiraljor/o** *her* dreifskytta. **tiran/o** *sag* harðstjóri. -**a** harðstjórnarlegur, harðstjórnar-; grimmur, miskunnarlaus. -**i** *áhr* kúga, beita harðstjórn við. -**eco** harðstjórn. -**ismo** harðstjórn(arstefna). -**icido** harðstjórabani. **Tiran/o** *ldf* Tírana (höfuðborg Albaníu). **tiratron/o** *rtæ* gasfylltur þrískauti. **tiravir/o** *sig* togbraut. -**i** *áhr* draga eftir togbraut. **tire/o** *læk* (í samsettum orðum) skjaldbrjós. -**otomio** skjaldbrjóskskurður. **tireid/o** *lfæ* skjaldbrjós. **Tiren/a Maro** *ldf* Tyrrenahaf (í Miðjarðarhafi). **Tirezi/o** *goð* Tíresías (blindur þebverskur spámaður). **tiro/o** *gra* (í samsettum orðum) skjaldkirtill, skjöldungur, skildill. **tiroid/o** *lfæ* skjaldkirtill, skjöldungur, skildill. -**ismo** skjaldkirtilseitrun. -**ito** skjaldkirtilsbólga, skjöldungsbólga. -**ektomio** skjaldkirtilsnám, skjöldungsnám. **tiroksin/o** *lfe* týroxín. **Tirol/o** *ldf* Týról (landsvæði í Ölpunum). -**a** týróla-, frá Týról, í Týról. -**a ĉapelo** týrólahattur. -**kanto** týrólasöngur. **tirozin/o** *efn* týrósin. **tirs/o** *goð* bakkusstafur. **Tis/o** *ldf* Tiszaá (á í Mið- og Austur-Evrópu með upptök í Karpatafjöllum). **Tisb/o** *goð* Þisbe. **Tit/o** *per* Títus. -**o-Livio** Títus-Livíus (rómvverskur sagnfræðingur). **titan/o** *efn* títan (*Ti*) (*frumefni nr. 22*). -**ato** títanat. -**a acido** títansýra. **Titan/o** 1 *goð* Títani. 2 *stj* Títan (eitt tungla Satúrnusar). **t-o** jötunn, risi. -**a** risavaxinn. **Titania** *goð* Títanía (álfadrottning). **Titikak/o** *ldf* Títicacavatn (stórt stöðuvatn í Andesfjöllum). **titol/o** 1 titill, nafn. 2 nafnbót, titill. -**a** titil-. -**a paĝo** titilblað. -**i** *áhr* nefna, kalla, titla. -**aro** allir titlar (e-s). -**uloj** fólk sem hefur nafnbót. **sub-o** 1 undirtitill. 2 (í kvikmynd o.þ.u.l.) (þýddur) texti. **titr/o** *efn* títrun, títrering. -**i** *áhr* títra, títrera. **titular/a** að nafninu til, nafnbótar-. **tiu** *mfr* 1 þessi (þarna). 2 sá. -**kiu** sá sem. -**ĉi** þessi (hérna). -**kaj** - sá og sá, þessi eða hinn. **tizan/o** *læk* seyði (til heilsubótar). **tizanopter/oj** *dýr* kögurvængja (*Thysanoptera*). **tju!** *mfr* burt!, svei!, snautaðu! **tjurk/o** = turko 1. **tlasp/o** *gra* akursjóður (*Thlaspi arvense*) (= monherbo), perlusjóður. **tmez/o** *mfr* slitrun (innskot orðs á milli liða samsetts orðs). **T.N.T.** *mfr* (skammstöfun) = trinitrotolueno. **toast/o** *mat* 1 ristað brauð. 2 = tosto. -**rako** brauðhaldari (fyrir ristað brauð). **Tobi/o** *per* Tobít, Tóbías. **Tobag/o** *ldf* Tóbagó (eyja norðaustan við Trinidad í Karíbahafi). **tobogan/o** 1 sleði (meiðalaus), smásleði. 2 sleðabraut.

- tof/o** 1 *jar* móberg. **vulkana -o** móberg úr gosösku. 2 *læk* þvagsýrugigtarhnútur.
Tofieldiacoj *gra* sýkigrasætt (*Tofieldiaceæ*).
tog/o *sag* (rómværsk) skikkja.
Tog/o *ldf* = **Togolando**.
Togol/o *ldf* = **Togolando**.
Togoland/o *ldf* Tógó. **-a** tógóskur. **-ano** Tógómaður.
tohuvaohu/o óskapnaður, ringulreið.
toñar/o *inn* tokkaríska.
tokat/o *tón* tokkata.
Tokela/o *ldf* Tókelá (eyjaklasi í Suður-Kyrrahafi undir yfirráðum Nýja-Sjálands).
Toki/o *ldf* Tókíó (höfuðborg Japans).
tokoferol/o *efn* tókóferól (E-vítamín).
tokologi/o *læk* fæðingafræði.
Tokpisino *mál* Tok pisin (kreólamál talað á Papúa Nýju-Gíneu).
toks/o *læk* eiturefni. **-a** 1 eitrunar-. 2 eitraður. **-i** *áhr* eitra. **-ado** eitrún. **-eco** eiturmagn, eitrúnargeta.
-igi verða eitraður. **-igo** blóðeitrun. **-igemulo** eiturlyfjaneytandi. **-ologo** eiturfræðingur. **-ologio** eiturfræði.
sen-igi afeittra. **sen-igado** afeitrun.
toksin/o *læk* eiturefni. **anti-o**, **kontraŭ-o** móteitur.
tol/o 1 lín, léreft. 2 málarastrigi. **-a** lín-, lérefta-, lérefts-. **-ajo** 1 hördúkur. **tabla -ajo** borðlín.
lit-ajo sængurföt; rúmföt. 2 þvottur. **-ajistino** léreftssaumakona. **-ajbutiko** léreftasala. **sur-igi** fóðra með lérefti.
drat-o vírdúkur. **gum-o** stinnt léreft (notað við bókband). **lak-o** vaxdúkur, olíudúkur. **pak-o** umbúðastrigi.
vaks-o vaxdúkur. **vel-o** segldúkur.
Toled/o *ldf* Toledo (heiti borgar á Spáni og þriggja borga í Bandaríkjunum).
toler/i *áhr* þola, líða, umbera. **-o** 1 þol. 2 nautnarþol. 3 *tæk rtæ* þolvik. **-ebla** þolanlegur, bærulegur.
-eco nautnarþol. **-ema** umburðarlyndur. **-emo**, **-emeco** umburðarlyndi. **ne-ebla** ópolandi, óbærulegur.
ne-ema umburðarlaus, ófrjálslyndur. **ne-emeco** umburðarleysi, ófrjálslyndi.
tolu/o *lyf* **-balzamo** tólúbalsam.
toluen/o *efn* tólúen, tólúól.
toluidin/o *efn* tólúidín.
toluil/o *efn* tólúíl.
toluol/o *efn* tólúól, tólúen.
-tom/o *mfr* (alþjóðlegt viðskeyti) -skurðarhnífur, *t.d.* **trakeo-o** barkaskurðarhnífur.
kerato-o glæruskurðarhnífur. **-io** -skurður, *t.d.* **trakeo-io** barkaskurður. **laparo-io** holskurður.
-izi *áhr* skera, *t.d.* **trakeo-izi** *áhr* skera í barka. **mikro-o** örskurðartæki.
Tom/o *per* = **Tomaso**. **-ismo** tómismi. **-isto** tómisti.
tomahok/o *inn* stríðsöxi, vígöxi (Indíána). **enterigi la -on** semja frið.
toman/o toman (persnesk gullmynt).
Tomas/o *per* Tómas.
tomat/o *gra* 1 tómat, tómati, tómata. 2 tómatjurt (*Solanum Lycopersicum*)-.a tómat-. **-a saŭco** tómatósá.
tomb/o 1 gröf. 2 dauði. **-a** 1 lík-, grafar-. 2 dauðalegur. **-ejo** grafreitir, kirkjugarður. **-isto** grafari, líkmaður.
-okuŝi *áhl* liggja í gröfinni, hvíla í gröfinni. **-oloko** gröf, legstaður. **-oskribo** grafaráletrun.
-oŝtono legsteinn, grafsteinn. **el-igi** grafa upp. **en-igi** jarða, grafa, greftra. **sen-a** ógrafinn, ójarðaður.
trans-a eftir dauða. **amas-ejo** fjöldagröf.
tombak/o *efn* 1 tómbak, tannbak. 2 ódyrt skraut.
tombol/o tombóla, hlutavelta.
tomografi/o *læk* sneiðmyndun.
ton/o 1 tónn. 2 hreimur. 3 tóntegund. 4 litblær. 5 rómur. 6 *hlj* tónáhersla. **-igi** *ljó* 1 setja blæ á.
2 gefa (e-m) litblæ. **-iga bano** blæbað. **duon-o** 1 *tón* hálf-tónn. 2 *fag* hálfskuggi, blæbrigði.
krom-o *tón* yfirtónn. **mis-o** falskur tónn. **sen-a** tónlaus; blælaus. **unu-a** einhljóða, tilbreytingarlaus.
bon-a fágaður, snyrtilegur. **bon-o** heldri manna bragur, mannasiðir.
tonal/o *tón* tóntegund. **ne-a** tóntegunda(r)laus, án tóntegunda.
tond/i *áhr* klippa. **-ado** klipping. **-ilo** skæri. **-ilego** klippur. **-isto** klippari. **-fasono** hársnið.
-omaŝino klippingarvél. **ĉirkaŭ-i** *áhr* klippa um. **de-i** *áhr* klippa af, klippa burt. **el-i** *áhr* 1 klippa út.
2 sleppa, skera út. **for-i** *áhr* klippa burt. **pri-i** *áhr* klippa til. **pri-ilo** trjáklippur.

- tondr/i** *áhl* 1 þruma. 2 berja hátt. **-o** *veð bib* þruma, skrugga. **-a** þrumu-. **-ado** þrumur. **ek-i** *áhl* þruma. **ek-o** þruma; reiðarslag. **fulmo-o** þrumur og eldingar, þrumuveður.
- tonel/o** *sig* rúmlest, tonn. **-aro** burðarþol í tonnum; rúmlestir.
- tonem/o** *hlj* tónhljóðungur.
- Tong/o** *ldf* Tonga, Vináttueyjar (eyjaklasi og konungsríki í Suður-Kyrrahafi).
- toni/o** *lfe* þensla, stæling. **hiper-o** ofþensla, ofstæling. **hipo-o** vanþensla, vanstæling. **sen-o** slekja.
- simpato-o** ofspenna hnoðataugakerfis. **vago-o** ofspenna víðförlu taugar.
- tonik/o** *tón læk* 1 grunntónn. 2 hressingarlyf.
- Tonkin/o** *ldf* Tonkin (hérað í norðaustanverðu Víetnam).
- tonsil/o** *lfæ* 1 hálskirtill, kverkeittla. 2 eitla. **-ito** *læk* kverkabólga. **-ektomio** *læk* kverkilsnám.
- tonsur/o** *bib* *kaþ* krúna, krúnurakstur. **-i** *áhr* krúnuraka.
- tonus/o** *lfe* spenna, þensla; vöðvapensla. **-dona** spennandi, þensluaukandi.
- top/o** *sig* siglupallur.
- topaz/o** *ste* tópas.
- topik/o** 1 *bók* umræðuefni. 2 *læk* staðbundið lyf. **-a** staðlegur.
- topinambur/o** *mat* jarðpera (= **terpiro**).
- topograf/o** *ldm* staðfræðingur. **-i** *áhr* lýsa stað. **-io** 1 staðarlýsing. 2 staðfræði. **-ia** staðfræðilegur; staða-.
- topologi/o** *stæ* grannfræði.
- toponimi/o** örnefnalýsing, örnefnafræði.
- topor/o** *tæk* öxi.
- tor/o** 1 *stæ* hjólfloitur. 2 *stj* fótstallur.
- Tor/o** *goð* Þór.
- Tora/o** *inn* torah, Fimmbókaritið.
- torak/o** *lfæ* *dýr* brjóstkassi, brjósthol, brjóstgrind. **-a** brjósthols-. **-oplastio** brjóstholsprengring.
- torc/o** blys, kyndill. **-a** blys-, kyndil-, kyndla-. **-ingo** blyshaldari, kyndlahaldari.
- tord/i** *áhr* *tæk* 1 tvinna, snúa, vinda, snúast um (e-ð). 2 skæla (*la buŝon*). 3 rangfæra, afskræma.
- o1** liðskekkja. 2 snúningur; tvinning. 3 snúningsátak. **-a** snúinn, undinn; bugðóttur. **-eco** snúningur, vinding.
- iĝi** snúast, bugðast; snúa á sig, engjast, engja sig. **-iĝo** skælur, skekkja, hlykkur. **-ilo** kefli (til að tvinna með).
- elpremi** *áhr* snúa, vinda (t.d. þvott). **-ometro** *tæk* snúningsmælir. **-omomanto** *eðl* hverfiþungi.
- dis-i** *áhr* skekkja, skæla, afskræma. **dis-o** *eðl* skekking, skæling. **el-i** *áhr* 1 kreista út. 2 pína, þrýsta að, kúga.
- for-i** *áhr* 1 skekkja, skæla, rangfæra. 2 klípa af. **mal-i** *áhr* vinda ofan af; taka snúðinn af, greiða úr.
- artik-o** *læk* sinatog. **kol-iĝo** *læk* hálsrígur. **prem-i** *áhr* snúa, vinda (þvott) (= **vringi**). **streĉ-i** *áhr* draga upp.
- prenilo** æðaklemma, stasi.
- tore/i** *áhl* berjast við naut (í nautaati). **-ado** nautaat. **-isto** nautabani, nautvígsmaður.
- toreador/o** nautabani, nautvígsmaður.
- torent/o** 1 *ldf* lækur, straumvatn. 2 straumur. **-a** 1 lækjar-. 2 eins og straumur, steypi-, ofsalegur.
- i** *áhl* steypast. **-eco** ákafi, ofsi. **pluv-o** *veð* steypiregn, ofsaregn.
- torf/o** mór. **-ejo** mómýri.
- tori/o** *efn* þóríum, þórín (*Th*) (*frumefni nr. 90*).
- torij/o** *fag* (japanskt) hofhlið (í sjintóisma).
- Torin/o** *ldf* Tórínó (borg á Ítalíu).
- Torkemad/o** *per* Torquemada (mjög grimmur aðalrannsóknardómari á Spáni, d. 1498).
- tormentil/o** *gra* glæsímura (*Potentilla erecta*).
- torn/i** *áhr* 1 renna (tré eða málm). 2 orða vel. **bele** **-ita** **knabino** glæsileg stúlka. **-ado** 1 það að renna.
- 2 orðun, orðalag. **-ilo** rennibekkur. **-isto** rennismiður. **modlur-ilo** mótunartæki.
- tornad/o** *veð* hvirfilbylur, fellibylur.
- tornistr/o** bakpoki, malur, malpoki.
- Toront/o** *ldf* Toronto (borg í Kanada).
- torped/o** 1 *her* tundurskeyti. 2 *dýr* hrökkviskata (*Torpedo*).
- i** *áhr* skjóta tundurskeytum á; eyðileggja með tundurskeytum. **-ŝipo** tundurskeytabátur.
- kontraŭ-ŝipo** tundurspillir.

- torpili/o** = torpedo 2.
torpor/o læk sljóleiki, stirðnun, tregða, aðgerðarleysi.
tors/o *lfæ fag* bolur, búkur (af manni).
Torshaven/o *ldf* Þórshöfn (Tórshavn) (höfuðborg Færeyja).
tort/o terta. **-eto** brauðkolla. **-ujo** tertumót, kökumót.
tortikol/o læk hálsrígur, hallinkjammi, hallinsvíri.
tortrik/o *dýr* vefari (fiðrildi) (*Tortrix*).
tortur/o pynting, pynding, þíning; kvöl. **-i** áhr pynta, pynda, kvelja, þína. **-isto** kvalari, þíningamaður.
-benko þíningabekkur. **-ejo** pyntingarklefi.
torus/o *gra* blómbotn.
toskan/o *per* Toskanamaður, Toskanabúi. **-a** í Toskana; frá Toskana. **T-io, T-ujo** Toskana (hérað á Ítalíu).
tost/o skál, skálarræða. **-i** áhl skála, drekka skál.
Tot/o *goð* Þót (egypskt goð).
total/a allur, alger, fullkominn, heildar-. **-ismo** fél einræðisstefna. **-isma** einræðis-.
totalizator/o *tæk veð íþr 1* (við kappreiðar) veðbanki, veðmálastofa. **2** samlagningarvél, reiknivél.
3 mælingarvél.
totan/o *dýr* stelkur (*Totanus*).
totem/o *trú* verndarvættur, verndartákn. **-ismo** dýradýrkun.
toüfu/o *inn* tófú.
tra *mfr 1* gegnum. **2** um, yfir (= **dum**). **-e** í gegn, alla leið. **-igi** fara í gegnum.
(sem forskeyti með sömu merkingum) **1** í gegn: **-haki** áhr höggva í gegn. **-iri** áhr fara í gegnum.
-kuri áhr hlaupa í gegnum. **-lasi** áhr hleypa (e-m) í gegnum. **-pasi** áhr fara framhjá.
-rigardi áhr skoða. **2** um, í, yfir: **-babili** áhr masa yfir. **-danci** áhr dansa allt um. **-nokti** áhl vera nætursakir.
-vintri áhl hafa vetursetu. **-vivi** áhr reyna, komast að raun um. **3** alveg (*ath.* í þessari merkingu, ráðlagt er að nota forskeytin **el** eða **for** í stað **tra**, til þess að forðast misskilning.): **-bruli** = **forbruli**. **-dandi** = **fordandi**.
-diboçi = **fordiboçi**. **-frostita** = **elfrostita**. **-lerni** = **ellerni**. **-manĝi** = **formanĝi**.
trab/o *tæk* bjálki,biti. **-a** bjálka-. **-aĵo**, **-aro** bjálkagrind; smíðapallur. **-eto** bindibjálki, tengibjálki.
-izi timbra, veita bjálka. **antaŭ-aĵo** smíðapallur. **apog-o** skorða. **bar-o** slagbrandur. **ĉef-o** aðalbiti.
latis-o grindarbjálki. **profil-o** prófilbjálki. **rul-o** rifur.
trabant/o = **satelito**.
trabekl/oj *lfæ* grind.
trac/o *sag* Þrakíubúi, Þrakíumaður. **T-ujo** Þrakía.
trad/o = **alizeo**.
trad/i áhr lög taka undir sig eign.
tradicio/o *trú* munnmæli, arfsögn, erfðavenja, siðvenja, hefð. **-a** arfgengur, hefðbundinn, vana-, munnmæla-.
-i áhr láta ganga sem hefð. **-ismo** fastheldni á siði og venjur, þjóðræknisstefna.
traduk/i áhr þýða (mál). **-o** þýðing. **-a** þýðingar-. **-ado** þýðing, það að þýða.
-ebla þýðanlegur, sem unnt er að þýða. **-into** maður sem þýddi. **-anto**, **-isto** þýðandi, þýðari.
-rajto þýðingarréttur. **mis-i** áhr þýða rangt.
traf/i áhr **1** hæfa. **2** komast í. **3** hitta. **4** koma yfir. **5** komast að raun um. **-o** skot, mót.
-a vel við eigandi, hnittilegur. **-e** hnittilega. **-ebla** í skotmáli. **-iĝi de** verða fyrir (e-u).
-ite *íþr* hæfður (í skylmingum). **mal-i** áhr **1** verða af. **2** missa, hitta ekki. **mal-o** feilskot; mistök.
nemal-ebla óhjákvæmilegur.
trafik/o umferð. **-i** áhl fara. **-ilo** farartæki. **-taŭga** fær.
trag/o *lfæ* hlust.
tragent/o *efn* tragant (jurtagúmmi).
tragedio/o **1** harmleikur, sorgarleikur; harmsaga. **2** hörmulegur atburður; ógæfa, óhamingja.
-a *fag 1* harmleika-. **2** sorglegur, hörmulegur; harmsögulegur. **-isto** harmleikari.
-verkisto harmleikahöfundur, harmleikaskáld.
tragelaf/o *dýr* gemsa (*Tragelaphus*).
tragik/a sorglegur, hörmulegur. **-eco** sorgleiki.
tragikomedi/o *bók* blendingur af harmleik og gamanleik.
tragol/o *dýr* dverghjörtur (*Tragulus*).

- tragopog/o** *gra* hafursrót (gefur rótarávöxt) (*Tragopogon porrifolius*).
- traĥe/o** **1** *lfæ* barki, loftpípa. **2** *dýr* loftæð (í skordýri). **-ito** *læk* barkabólga, barkakvef.
- uloj** loftæðungar (*Tracheata*). **pra-uloj** flauelsdýr (*Protracheata, Onychophora*). **-otomio** barkaskurður.
- oskopio** barkaspeglun.
- traĥin/o** *dýr* fjörsungur (*Trachinus draco*).
- Traĥis/o** *sag* bók Trakis (borg í Þessalíu).
- traĥit/o** *ste* ljóst gosgrjót.
- Trajan/o** *per* Trajanus.
- trajektori/o** **1** *eðl* kúlubraut; braut (halastjörnu o.s.frv.). **2** *flu* flugstefna.
- trajn/o** *lest*, *vagnlest*. **-estro** *lestarstjóri*. **sub-o** *neðanjarðarlest*. **aer-o** *loftpúðalest*. **aŭto-o** *sjálfknúin lest*.
- pak-o** *pakkaflutningalest*, *póstlest*. **pasaĝer-o** *farþegalest*. **var-o** *vöruflutningalest*.
- trajt/o** **1** *dráttur*. **2** *svipur*. **3** *einkenni*.
- 1trak/o** *flu* **jár** **1** *spor*; *járnbrautarteinar*. **2** *ferill*. **-a** *spor-*. **-metisto** *leggjandi járnbrautarteina*.
- el-iĝi** *fara af sporinu*.
- 2trak/o** *per* *Prakíubúi* (í Búlgaríu). **T-io, T-ujo** *ldf* *Prakía* (suðurhluti Búlgaríu).
- trakci/o** *jár* *dráttur*.
- trake/o** = **traĥeo**.
- trakeli/o** *gra* skógarklukka, netklukka (*Campanula trachelium*).
- trakin/o** = **traĥino**.
- trakit/o** = **traĥito**.
- trakom/o** *læk* *trakóma* (egyskt augnangur, egyskt augnkvef).
- trakt/i** *áhr* **1** *tala um*, *segja um*, *ræða um*, *fjalla um*. **2** *fara* (svo og svo) með (e-ð). **3** *líta* (svo eða svo) á (e-ð).
- 4** *læk* *veita* (e-m) *læknismeðferð*; *gera að* (t.d. *sjúkdómi*). **5** *bera* (**per io** = e-ð) á (e-ð). **-o**, **-ado** **1** *meðferð*.
- 2** *læknismeðferð*. **3** *samningur*. **-adi** *áhr* *semja*; *fara með*, *meðhöndla*. **-ajo** *ritgerð*, *smárit*.
- ek-i** *áhr* *drepa á*, *koma inn á* (e-ð). **inter-i** *áhl* *bera saman ráð*, *ráðgast*.
- pri-i** *áhr* *fjalla um*, *fara með* (e-ð); *líta á* (e-ð).
- traktat/o** **1** *samningur* (milli ríkja), *sáttmáli*. **2** (*vísindaleg*) *ritgerð*.
- traktor/o** *bif* *traktor*, *dráttarvél*.
- traktus/o** *lfæ* *lengja*.
- tram/o** **1** *sporbrautarteinn*. **2** *spurvagn*. **-eto** *þungavagn*. **-isto** *sporbrautarverkamaður*.
- kondukisto** *spurvagnsstjóri*. **per-i** *áhr* *flytja* (málmgryti o.p.u.l.) í *vögnum*. **kablo-o** *strengbrautarvagn*.
- tramontan/o** *veð* *vindur* sem kemur handan um fjöllin.
- tramp/o** *nýy* **1** *flækjngur*, *flökkumaður*. **2** *sig* *vöruflutningaskip*. **-i** *áhl* **1** *ráfa um göturnar*.
- 2** *sigla án fastrar áætlunar*.
- tramp/i** = **surtreti**.
- trampolin/o** *trampólín*, *trampólína* (= **saltotabulo**).
- tranc/o** *leiðsla*. **-i** *áhl* *vera í leiðslu*, *gangna í leiðslu*. **ek-i** *áhl* *koma sér í leiðslu*.
- tranĉ/i** *áhr* **1** *skepa*, *sníða*; *höggva*. **2** *nísta*; *raufa*. **3** *draga* (í spilum). **4** *íþr* *senda* (bolta) með *snúningi*.
- 5** *læk* (óp.) *taka*, *verkja*. **-o** *læk* **1** *högg*, *sár*. **2** *innantak*, *kveisa*. **3** *sneið*. **-a** **1** *barkandi*, *beiskur*. **2** *skerandi*. **3** *nístandi*; *sár*. **-ado** *skurður*, *bit*. **-ajo** *sneið*. **-ilo** *hnífur*. **-ilaro** *hnífasmstæða*. **-maniero** *sníð*.
- al-i** *áhr* *sníða*, *skepa til*. **ambaŭ-a** *tvíeggjaður*. **de-i** *áhr* **1** *stytta*, *skerða*, *klípa af* (e-u); *draga frá*, *minnka*. **2** *skilja*. **de-a** *linio* *punktalína*. **de-ajo** *sneið*. **dis-i** *áhr* *saxa*; *skepa í sundur*. **el-i** *áhr* **1** *sníða*; *skepa út*, *höggva út*. **2** *skepa burt*; *klippa úr*. **el-o** *úrklippa*. **en-i** *áhr* *skepa inn í*.
- for-i** *áhr* *skepa*, *skepa af*; *rjúfa samband við*, *útiloka*. **mis-o** *orðaleikur* (= **kalemburo**). **pri-i** *áhr* *höggva út*.
- tra-i** *áhr* *skepa* (í gegnum). **cigar-ilo** *vindlaskæri*, *vindlaklippur*. **hak-ilo** *kjötöxi*; *höggghnífur*.
- kontur-i** *áhr* *sníða eftir skornu mynstri*. **paper-ilo** *pappírshnífur*. **pajl-ilo** *hálmskurðarvél*. **poŝ-ilo** *vasahnífur*.
- rul-ilo** *hjólhnífur*, *skurðhjól*. **vejno-o** *blóðtaka*.
- tranĉe/o** **1** *her* *skotgröf*. **2** *byg* *skurður*.
- trankvil/a** **1** *rólegur*. **2** *áhyggjulaus*. **3** *kyrr*. **-e** *rólega*. **-o**, **-eco** **1** *ró*. **2** *kyrrð*. **3** *áhyggjuleysi*.
- igi** *stilla*, *kyrra*, *róa*. **-igajo** *róandi lyf*. **-iĝi** *róast*, *stillast*, *stilla sig*, *verða kyrr*. **mal-a** **1** *órólegur*. **2** *áhyggjufullur*. **mal-e** *órólega*. **mal-o**, **mal-eco** *æsingar*; *órói*, *kvíði*, *áhyggjur*. **mal-igi** *hrjá*, *baka áhyggjur* í (e-m), *trufla*, *rugla*. **mal-iĝi** *verða áhyggjufullur*. **re-iĝi** *róast aftur*.
- trans** *mfr* **l** **1** *fyrir handan*. **2** *hinum megin* (e-s). **3** (m. þf.) *yfir*. **el** - *að handan*. **-a** *gagnstæður*.

- a angulo** gagnstætt horn. -**e** hinum megin. -**en** yfir, yfir um.
 -**o**, -**aĵo** land fyrir handan, svæðið fyrir handan (e-ð). -**igi tæk 1** færa, yfirfæra, flytja. **2** fletta (e-u). **3** breyta. -**igilo tæk** spennubreytir, spennir. -**igi 1** fara yfir um. **2** flytjast búferlum. **3** breytast.
 -**ulo** sá sem á heima hinum megin (t.d. götunnar). **mal-** herna megin við.
ne-igebla lög sem ekki má yfirfæra. **II** (sem forskeyti) **1** yfir, t.d. -**iri áhr** fara yfir. -**ĵeti áhr** kasta yfir.
 -**porti áhr** flytja (varning). -**salti áhr** stökkva yfir, hoppa yfir. -**paŝi áhr** yfirstíga, fara út fyrir.
 -**atendi** biða þangað til lýkur. -**vivi áhr** reyna; lifa (e-ð). **2** (táknar breytingu), t.d. -**planti áhr** umplanta.
 -**versĵi áhr** umhella. -**loki áhr** flytja í annan stað. -**skribi áhr** umrita, endurrita. -**loĝiĝi** flytjast (búferlum).
 -**diri áhr** senda áfram (orðsendingu). -**doni áhr** afhenda, láta fá. -**formi áhr** breyta. -**formiĝi** breytast.
 -**kurinto** flautapýrill. -**preni áhr** taka við. **3** hinum megin, t.d. -**atlantika** verandi handan Atlantshafs.
 -**mara** handan hafs, utanríkis-. -**riveranoj** þeir sem lifa handan árinna.
transakci/o hag viðskipti.
transcenda hei **1** óskynjanlegur, andlegur, yfirskilvitlegur; forskilvitlegur. **2** frábær, furðulegur. **3** torræður.
 -**i áhr** vera ofvaxið (e-u).
transduktor/o rtæ orkubreytir.
transept/o hús þvergöng (í kirkju).
transformator/o rtæ spennubreytir, spennir.
transfuzi áhr læk veita blóð, gefa blóð, færa blóð. -**o** blóðgjöf, blóðfærsla, blóðveita.
Transilvani/o ldf Transylvanía (landshluti í Rúmeníu).
transistor/o rtæ **1** transistor, smári. **2** transistorviðtæki.
transit/o læk **1** ferð í gegn, framhaldsferð; vöruflutningur yfir óviðkomandi land. **2** stj þverganga.
 -**a** vöruflutninga-, umferðar-. -**e** í flutningi. -**i áhl** fara um. -**isto** vöruflutningaafgreiðslumaður.
transitiv/a mfr áhrifs-. -**igi** gera að áhrifssögn. **ne-a** áhrifslaus.
translaci/o **1** lög afsal. **2** stæ flutningur. **3** eðl hliðrun, ýting. -**a** **1** afsals-. **2** ýtingar-.
 -**i áhr lög** **1** hliðra. **2** yfirfæra.
transmisi/i áhr tæk drífa, yfirfæra. -**o** **1** tæk drif. **2** læk útbreiðsla. -**ilo** tæk gírkassadrif.
inter-ilo gírkassadrifhjól.
transmutaci/i áhr efn breyta, umbreyta, gjörbreyta. -**o** breyting, umbreyting, gjörbreyting.
transpir/i áhl dýr gra **1** svitna. **2** gufa út. -**o**, -**ado** **1** sviti. **2** útgufun.
transpon/i áhr **1** tón flytja í aðra tóntegund (= **aligamiĝi**). **2** stæ bylta. -**ato de matrico** bylt fylki.
 -**ado** **1** tón tónfærsla. **2** stæ bylting.
Transval/o ldf Transvaal (hérað í Suður-Afríku).
transvers/a lfæ jar þver. -**e** þvers. -**o** **1** þverskurðarlína.
trap/o gra hornhnot (vatnajurt) (*Trapa (natans)*).
Trap/o kaþ þagnarmunkaregla. -**isto** þagnarmunkur.
trapez/o **1** stæ trapisa. **2** taugaslá, róla, loftfímleikaróla. -**isto** loftfímleikamaður.
 -**oido** lfæ trapisa, hálfamsíðungur.
trat/o ver víxill. -**i áhl** taka víxil. -**anto** útgefandi (víxils). -**ato** samþykkjandi (víxils).
konsentita -**o** samþykktur víxill. **ĉevida** -**o** sýningarvíxill.
traŭb/o = **uvo**.
traŭler/o togari.
traŭmat/o læk meiðsli, löskun, áverki. **psika** -**o** andlegt áfall, sálarlegt áfall, sálarænt áfall.
 -**a** vegna sálaræns áfalls, áfalls-, áverka-. -**ismo** læk meiðsl. -**izi áhr** valda áverka.
 -**ologio** meiðslafræði, áverkafræði.
travertin/o ste travertín, kristallaður kalksteinn.
travesti/i áhr **1** afskræma, snúa til athlægis. **2** skipta um föt (til grímudansleiks).
 -**o** **1** hlægileg eftirstæling; skopstæling. **2** fataskipti (til grímudansleiks).
Trazimen/o ldf Trasimenivatn (í Toskana á Ítalíu).
tre mfr mjög. -**a** mestur. -**ege** ákaflega, ofsalega. -**o** magn.
Trebizond/o ldf Trabzon (hafnarborg í Tyrklandi).
tred/i áhr þræða, láta (þráð) í (**en** eða **tra**), t.d. *tredi fadenon en kudriltruon*: þræða nál. *tredi fadenon tra perloj*: þræða perlur á band. -**ilo** dragnál. -**ileto** þræðingartæki.
tref/o lauf (í spilum). -**kruciĝo** umf slaufugatnamót.
trejn/i áhr íþr æfa; þjálf. -**ado** þjálfun, æfing. -**iĝo** þjálfun. -**isto** þjálfari.

- trem/i** *áhl* skjálfa, titra, nötra. **-o** skjálfti; nötur; titringur. **-a** titrandi, skjálfandi.
- ado** *kvi* **1** nötur, titringur, hrollur. **2** sveifla. **-ego** mikill titringur, skjálfti. **-eti** *áhl* titra; slá ótt og títt.
- igi** láta hroll fara um, láta titra. **ek-i** *áhl* hrökkva við, hrylla við, titra. **ter-o** jarðskjálfti.
- trema/o** tvípunktur yfir sérhljóða = **dierezo**.
- trematod/oj** *dýr* agða (*Trematoda*).
- tremol/o** *gra* ösp, blæösp (*Populus tremula*).
- trempl/i** *áhr* dýfa (**en** = í). **-adi** *áhr* gegnbleyta. **-ado** það að dýfa. **-iĝi** bleytast.
- tren/i** *áhr* **1** draga (á eftir sér), toga. **2** hafa í eftirdragi, hafa í togi. **3** draga seiminn. **4** draga fram.
- sin** **-i** dragast áfram. **-ado** dráttur, það að draga. **-aĵo** **1** spor, slóð, hali. **2** slóði, hældrag.
- aĵportisto** slóðaberi. **-iĝi** **1** dragast. **2** líða hægt og leiðinlega. **3** = **sin treni**. **el-i** *áhr* draga úr.
- for-i** *áhr* draga burt. **kun-i** *áhr* **1** draga með sér. **2** enda á.
- Trent/o** *ldf* Trento (borg á Norður-Ítalíu). **-io** Trentino.
- trepak/o** trepak (rússneskur dans).
- trepan/o** **1** *læk* kúpubor, hauskúpusög. **2** *tæk* borvél. **-i** *áhr* bora kúpu. **-ado** kúpuborun, kúpuraufun.
- trepid/i** *áhl* *læk* titra.
- trepnem/o** *læk* gyrmí. **la pala** **-o** sárásóttargyrmí. **-ozo** gyrmasýki. **-icido** gyрмаeitur.
- tret/i** *áhr* troða, troða á. **-ado** tramp; fótatak. **sur-i** *áhr* troða á. **akvo-i** *áhl* troða marvaða(nn).
- Trevir/o** *ldf* Trier (borg í Þýskalandi).
- trezor/o** *ŕag* **1** fjársjóður, fé, auðæfi, dýrgripur. **2** *bók* dýrgripasafn (í kirkju). **3** gullnáma; úrval, úrvalsrit.
- 4 mia** **-o** gullíð mitt. **-ejo** **1** fjárhirsla, féhirsla, gripabúr. **2 T-ejo** ríkisfjárhirsla; fjármálaráðuneyti.
- isto** féhirðir; fjármálaráðherra.
- tri** *mfr* þrír. **-a** þriðji. **-e** í þriðja lagi. **-o** **1** talan þrír, þristur. **2** þrír menn saman, þrenning. **3** *tón* tríó.
- iliardo** trilljarður. **-iliardono** trilljarðasti hluti. **-iliono** trilljón. **-ilionono** trilljónasti hluti. **-obla** **1** þrefaldur. **2** þrískiptur. **-oble** **1** þrisvar, þremur sinnum. **2** í þrennt. **-obligi** þrefalda, margfalda með þremur.
- oblīgi** verða þrefaldur; verða þrískiptur. **-ono** þriðjungur, þriðji hluti. **-onigi** skipta í þrennt.
- opo** þrieining; þrennt. **-ope** þrír og þrír saman. **-ulo** þriðji aðili. **-cent** þrjú hundruð. **-centa** þrjúhundraðasti.
- dek** þrjátíu. **-deka** þrítugasti. **-dekjarulo** þrítugur maður. **-foje** þrisvar, þremur sinnum.
- jara** þriggja ára (gamall). **T-unuo** *kri* Þrenning. **la dimanĉo de la T-unuo** trínitatis, þrenningarhátíð.
- dek** - þrettán. **dek-** **-a** þrettándi.
- triad/o** þríhljómur.
- triakontan/o** *efn* tríakontan.
- trias/o** *jar* **1** trías, tríastímabil. **2** tríasjarðlög.
- trib/o** *sag* *bib* *gra* ættkvísl, kynþáttur, ættstofn, ættflokkur. **-a** ætt-, ættflokks-, ættflokka-.
- ano** meðlimur ættstofns.
- tribadism/o** *læk* samkynhneigð kvenna.
- tribo/** *vís* (vísindalegt forskeyti sem táknar núning), *t.d.* **-elektro** núningsrafmagn. **-luminesko** núningsljómun.
- metrio** núningismælingar.
- tribord/o** *sig* stjórnborði. **-e** á stjórnborða. **-anoj** stjórnborðamenn.
- tribun/o** *sag* *hús* ræðupallur, ræðustóll.
- tribunal/o** **1** dómstóll, réttur. **2** dómsalur.
- tribunus/o** *sag* **1** (há Rómverjum) alþýðustjóri, alþýðufulltrúi. **2** herstjóri. **-a** alþýðustjórnar-.
- tribut/o** **1** skattur; skattgjald. **2** virðing, lof. **-i** *áhr* greiða skatt; tjá. **-ulo** skattskyldur maður.
- triceps/o** *lfæ* þríhöfði.
- trici/o** *efn* þrívetni.
- trickl/o** þríhjól.
- tridakn/o** *dýr* tröllkrælingur (*Tridacna*).
- Tridentin/o** *sag* Trento (gamalt heiti).
- Triest/o** *ldf* Triest, Trieste (hafnarborg á Ítalíu).
- trifoli/o** smári (*Trifolium*) = **folio**.
- trifori/o** *hús* súðsvalir.
- triftong/o** *hlj* þríhljóð.
- trigl/o** *dýr* urrari (*Trigla guarnardus*). **-edoj** urraraætt (*Triglidæ*).

- triglif/o** *hús* þrígill.
trigon/o *lfæ* þríhyrna.
trigonal/a *ste* þríhyrndur.
trigonometri/o *stæ* hornafræði, þríhyrningafræði. **-aj funkcioj** hornaföll.
triĥ/, trik/ (stofn í fagorðum: hár). **-ozo** *læk* fleskormaveiki, háormaveiki, purkormaveiki.
-omicetozo *læk* sveppsýki í hári. **-opatio** hársjúkdómar. **-oplazio** óeðlilegur hárvöxtur á slímhimnu.
triĥin/o *dýr* fleskormur, purkormur, tríkína.
triĥofit/o *læk* snoðsveppur. **-ozo** háaraklofning, hárklofi.
triĥopter/oj *dýr* vorflugur (*Trichoptera*).
trik/i *áhr* þrjóna. **-i rekte** þrjóna slétt. **-i inverse** þrjóna snúið, þrjóna brugðið.
-ado þrjónaskapur, það að þrjóna. **-ilo** þrjónn. **-maŝino** þrjónavél. **kun-i** *áhr* þrjóna saman.
mal-i *áhr* rekja upp. **kroĉ-i** *áhr* hekla.
trikin/o fleskormur = **triĥino**.
triklin/a *ste* þríhallur.
trikoloret/o *gra* þrenningarfjóra, þrenningargras, brekkusóley, stjúpúblóm (*Viola tricolor*).
trikot/o þrjónaföt. **-aĵo** peysa.
trikromi/o þriggja lita aðferð.
triktrak/o *íþr* kotra.
trikuspid/o *lfæ* þríblöðkuloka. **-a** þríblöðku-.
tril/o *tón* dill, trilla (í söng). **-i áhl** syngja í trillum; (um fugla) syngja.
triliard/o trilljarður (10^{21}). **-ono** trilljarðasti hluti.
trilion/o *stæ* 1 trilljón (10^{18}) (= **triiliono**). **2** (í Bretlandi og Bandaríkjunum) = **duiliono** (10^{12})
-ono trilljónasti hluti.
trilobit/oj *ste* þríbrotar (*Trilobita*).
trilogi/o *bók* 1 (háttá Forngríkkjum) þríleikur (þrjár samfelldir sorgarleikir). **2** skáldrit í þremur deildum, þrenning.
trimestr/o misseri, önn; ársfjórðungur. **-a** annar-, ársfjórðungs-, ársfjórðungslegur.
tring/o *dýr* títa, stelkur (*Tringa*). **ruĝkrura -o** stelkur (*Tringa totanus*).
Trinidad/o *ldf* Trínidad. **-o kaj Tobago** Trínidad og Tóbago.
Trinitat/o *kri* heilög þrenning. **-ano** þrenningarjåtandi.
trinitrotoluen/o *efn* TNT.
trink/i *áhr* 1 drekka. **2 -i iun/ion/pro** drekka e-m til, drekka skál e-s. **3 -i la akvon de Leteo** gleyma.
-i el la fonto de la Muzoj fyllast andagift. **-o** sopi, drykkur. **-ado** drykkjuskapur. **-aĵo** drykkur.
-ebla drekkandi, drekkanlegur. **-ejo** 1 hressingarskáli. **2** vatnsból. **-eti** *áhr* dreypa á.
-igi brynna, vatna, láta drekka. **-ujo** trog. **-okuraco** vatnslækningar. **el-i** *áhr* tæma. **am-aĵo** ástardrykkur.
lakto-ejo mjólkurbar. **lek-i** *áhr* sleikja, lepja.
trinom/o *stæ* þríliða. **-a** þríliðu-, þríliða, þríliðaður.
triod/o *rtæ* útv þríóða, þristur.
triolet/o *tón* tríóla.
trip/o *lfæ* *mat* langi, keppur, slengi. **sen-igi** hreinsa, slægja.
tripang/o *mat* sæbjúga (*Holothuria edulis*).
Tripitak/o *trú* Tripitaka (safn helgra texta úr búddisma).
triplikat/o þriðja afrit.
Tripol/o *ldf* 1 Trípólí (hafnarborg í Líbanon). **2** Trabzon (hafnarborg í Tyrklandi). **3** Trípólí (höfuðborg Líbíu).
-a Trípólí-. **-io** Trípólíhérað (í Líbíu).
trips/o = **tizanoptero**.
tripsin/o *lfe* trypsín, hvítukljúfur brissins.
triptaz/o *efn* triptasi.
triptik/o *fag* þrískipt (altaris)tafla.
triptofan/o *lfe* triptófan.
Triptolem/o *goð* Triptolemos (sonur Keleosar konungs, en honum gaf Demetra manneldiskorn og töfravagn sem drekum var beitt fyrir).
trirem/o *sag* (grísk) galeiða með þremur áraröðum.

- trism/o** *læk* kjálkavöðvastjarfi, ginklofi.
Trismegist/o *goð* Trismegistes.
trist/a þunglyndur, dapur, sorgbitinn, sorglegur, hryggur. **-o**, **-eco** depurð, sorg, hryggð, dapurleiki.
Tristan/o *per* Tristan.
trit/o **1 = tercio. 2 = trituro.**
tritik/o *læk* hveiti (*Triticum*). **-a** hveiti-.
tritionat/o *efn* trípíónat.
triton/o *edl* **1** þríeind, **2 = trituro.**
Triton/o **1** *goð* Trítón (sjávarguð hjá Grikkjum, sonur Póseidons og Amfritítu). **2** *stj* Trítón (eitt tungla Neptúnusar).
trituro/o *dýr* vatnasalamandra (*Triturus*).
triumf/o **1** *sag* (hjá Rómverjum) sigurför. **2** sigur. **3** sigurhrós. **-i áhl** **1** hrósa sigri. **2** sigra. **3** halda sigurför.
-a sigur-; sigri hrósandi.
triumvir/o *sag* þríveldisstjóri, þremmenningur. **-aro** **1** þríveldisstjórn. **2** þriggja manna stjórn.
trivi *áhr* nýy útslíta.
trivial/a **1** ruddalegur, auðvirðilegur, grófur. **2** hversdagslegur, lítilfjörlegur, tilkomulaus, ómerkilegur.
-aĵo ruddalegt orðatiltæki; vafasöm saga. **-eco** hversdagsleiki; auðvirðileg hugsun. **-igi** gera grófan.
tro *mfr* **1** of. **2** of mikið. **-a** hóflaus, of mikill. **-e** ofaukið, afgang. **-o** ofurmagn; ógegn, óhóf.
-i áhl vera ofaukið. **-aĵo** afgangur, gróði. **-igi** ýkja. **-grandigi** gera of mikið úr (e-u). **-(grand)igo** ýkjur.
mal-igi gera lítið úr (e-u).
Troad/o *sag* Tróas.
trobador/o *per* ástaskáld, farandskáld (á miðöldum), trúbadúr, trúbador.
Trocki *per* Trotski. **-ismo** trotskiismi, trotskiismi. **-isto** trotskiisti, trotskisti.
trofe/o *sag* **1** sigurmerki, sigurtákn. **2** minjagripur.
trofi/a *læk* næringar-.
trofoneŭroz/o *læk* þrifataugabilun.
trog/o **1** trog, þró. **2** skófla (á vatnshjóli). **3** kalktrog; múrsteinatrog. **-eto** fuglaskál. **lav-o** vaskskál.
stal-o jata.
troglođit/o **1** *sag* hellisbúi, hellismaður. **2** *dýr* músarrindill (*Troglodytes*) (= **birdreĝo**).
Troil/o *per* Tróílus (Príamsson).
Troj/o *sag* Trója (forn borg í Litlu-Asíu). **-a** tróverskur. **-ano** Tróverji. **-a ĉevalo** *mit* Trójuhestur.
trokanter/o *lfæ* lærhnúta. **la granda -o** stóra lærhnúta. **la eta -o** litla lærhnúta.
trokar/o *læk* ástungunál.
troke/o *ská* réttur tvíliður. **-a** í réttum tvílið(um).
trokiter/o *lfæ* hnjótur.
trokle/o *lfæ* valta; trissa. **-a nervo** trissutaug.
Trokodendracoj *gra* hjóltrésætt (Trochodendraceæ).
trol/o **1** *sig* botnvarpa. **2** *inn* tröll.
trole/o *rtæ* tengistöng.
troli/o *gra* gullknappur (*Trollius europæus*).
tromb/o **1** *veð* skýstrokkur. **2** *læk* segi, æðasegi. **-ozo** segamyndun í æð(um), segastífla.
trombon/o *tón* básúna.
tromel/o *tæk* strokkur.
trompi/i *áhr* svíkja, blekkja, bregðast. **-i sin** svíkja sjálfan sig. **-a** villandi, blekkjandi. **-e** með undirhyggju.
-o blekking, svik. **-ado** sífelld blekking. **-anto**, **-into** blekkjari, svikari. **-iĝi** verða svikinn, bregðast.
-iĝo vonbrigði; svik. **-ilo** agn, ginning. **-isto** svikari, undirföruall maður. **-ito** kjáni, maður sem leikið er á.
sen-a hreinn, ósvikinn.
tron/o *kri* **1** hásæti, veldisstóll. **2** konungsvald. **3 -oj** hásæti. **-i áhl** **1** setjast á hásæti. **2** drottna.
de-igi steypa af stóli. **sur-igi** setja á hásæti.
trop/o *bók* málflúr, málskrúð, skáldaorð.
tropeol/o *gra* skjaldflétta (*Tropæolum*). **-acoj** skjaldfléttuætt (*Tropaeolaceæ*).
kanaria -o dvergflétta (*T. peregrinum*).
tropidonot/o *dýr* snákur (*Tropidonotus*).
tropik/o *sag* **stj** **1** hvarfbaugur. **2 -oj** hitabeltið. **-o de Kankro** nyrðri hvarfbaugur.

-**o de Kaprikorno** syðri hvarfbaugur. -**a 1** hvarfbaugs-. **2** hitabeltis-. -**lando** hitabeltisland. **inter-a** hitabeltis-, sem liggur milli hvarfbauganna. **la inter-a zono** hitabeltið, brunabeltið. **tropism/o** líf leitni (plantna og kyrrsætra dýra). **pozitiva -o** sækni. **negativa -o** fælni. **elektro-o** raf-sækni. **kemio-o** efnaleitni. **termo-o** hitaleitni. **pozitiva termo-o** hitasækni. **negativa termo-o** hitafælni. **tropopaúz/o** veð veðrahvörf. **troposfer/o** veð veðrahjúpur, veðrahvolf. **trot/i áhl** brokka, skokka. -**o**, -**ado** brokk, skokk. -**igi** láta brokka. -**ilo** hlaupahjól. **trotuar/o** gangstétt. **trov/i áhr 1** finna. **2** finna til. **3** álíta, þykja, finnast. **sin -i** finnast, vera. -**o** fundur, það að finna. -**ajo 1** fundinn hlutur. **2** óvænt heppni. -**ebla** finnanlegur. -**iĝi** finnast, vera, standa. -**iĝo** fundur. **el-i áhr** uppgötva, finna upp; finna. **el-o** uppgötvun; uppfinning, fundur. **re-i áhr** fá aftur, ná aftur. **bon-o** geðþótti, vild. **laŭ via bon-o** eins og þér þóknast. **tru/o 1** gat, op. **2** hola. -**a** götöttur, götugur. -**i áhr** gata, gera gat á. -**ado** götun. -**eto** lítið gat. -**eto de kudrilo** nálarauga. -**etaro** gataröð (t.d. milli frimerkja). -**ilo fja 1** gatatöng. **2** gatari. -**hava** götöttur. **aer-o 1** loftgat. **2 flu** loftpyttur. **bor-o** borhola. **brak-o** handvegur. **buton-o** hnappgat. **cel-o** kíkír (á vél), kíkissigti. **hom-o** mannop, mannsauga. **kol-o** hálsmál. **laĉ-o** reimargat. **linio-i áhl** stinga gataröð. **naz-o** nös. **oleo-o** smurningsgat. **paf-o** skotbyssuop. **son-o** hljómpop. **spir-o** blásturshola, öndunarop. **ŝlosil-o** skrárgat. **vermo-o** maðksauga. **vermo-a** maðksmoginn. **vid-o** gægjugat. **voj-o** hola (í vegi). **trubador/o = trobadoro**. **trud/i áhr** troða upp á, neyða. -**o**, -**ado** nauðung, þvingun. -**ema** áleitinn, þráfyginn, nærgöngull. -**emo** áleitni. -**iĝi** þrýsta sér, troða sér inn. -**iĝema** kröfuharður. **al-i áhr** leggja á. **al-iĝema** áleitinn, nærgöngull; kröfuharður. **el-i áhr** krefja (e-s) (**de iu = e-n**), krefjast (e-s) (**de iu = af e-m**); kúga (**de iu = af e-m**). **en-iĝi** troða sér inn. **en-iĝanto**, **en-ulo** boðflenna. **ne-iĝema** hóglátur, rauplaus. **truf/o gra** kúlusveppur (*Tuber*). -**i áhr** fylla sveppum. -**ejo** svæði þar sem mikið er af kúlusveppum. **truk/o 1** leikbragð, leiksviðsáhrif. **2** leikni. -**i áhr** falsa; beita hrekkjum. -**ado** svik, fölsun. **trul/o** múrskaið. -**eto** spaði, lyfspaði (= **spatelo**). **trum/o hús 1** vegg súla. **2** gluggastólpi. **trump/o lfæ = salpingo**. **trumpet/o tón** lúður, básúna. -**i áhl 1** þeyta lúður. **2** básúna. **dis-i áhr** básúna út um allt. **trunk/o 1 gra** stofn, trjábólur. **2 lfæ** bólur, skrokkur. **3 lfæ** æðastofn, stofnæð. **brakocefala -o** stofnæð arms og höfuðs. **4 sig** akkerisleggur. -**a** stofn-. -**i áhr** stýfa. -**eto** stöngull, leggur. **baz-o gra** frumstofn. **centro-o byg** tjaldsúla. **dik-a** digur og stuttur. **trup/o 1** leikflokkur. **2 = taĉmento**, **roto**. -**oj her** herflokkur, herlið. -**unuo her** herlið. **helpo-oj** varalið. **kiras-oj** brynvagnasveitir, skriðdrekasveitir. **linio-oj** vígstöðvahersveit. **trus/o 1 tæk** stoð, skástoð, grindverk, burðargrind. **2 byg** þaksperra. **trusken/o tæk** strikmát (trésmiðs). **trust/o** fyrirtækjahringur, fyrirtækjasamsteypa. -**i áhr** einoka. -**igi** steypa saman (fyrirtæki). **mal-igado** slit fyrirtækjasamsteypu. **trut/o dýr** lækjasilungur, árbirtingur (*Salmo trutta*). **ts!** *mfr* 1 þei! **2** hæ, heyrðu! **tsetse/o = ceceo**. **tualet/o 1** skrúð, skart, fatnaður. **2** snyrting. -**a** snyrti-. -**i áhl** snyrta sig. -**ejo 1** snyrtiherbergi. **2** búningsherbergi. -**ujo** snyrtivöruveski. **tub/o 1** pípa, rör. **2** (buxna)skálm. **3** túba (til tannkremis o.p.u.l.). **4 rtæ eðl** útvarpslampi. **5 rtæ eðl** (í sjónvarpstækki) myndlampi. **6** (stígvéls)leggur. **7** pípuleggur. **8** byssuhlaup. -**a 1** rör-, pípu-. **2** pípummyndaður, pípulaga. -**i áhr** læk færa rör í. -**aro** pípulagnir. -**ara** pípu-. -**ara kaldrono** pípukeiill. -**eto 1** smápípa. **2** pípla. -**ingo 1** pípuhaldari. **2** lampafesting. -**isto 1** pípulagningamaður. **2** pípusetjari. -**izi** útbúa með pípum. -**forma** pípummyndaður, pípulaga. **du-a her** tvíhleyptur. **aer-o** slanga (á bíl). **akvo-o** vatnspípa. **ampol-o efn** pípetta. **anĉ-o** reyrfauta. **bildo-o fja** myndlampi. **blov-o** blásturspípa. **dren-o** frárennsliör. **fum-o vél** reykpípa. **genu-o** hnérör. **gum-o** gúmmíslanga. **kamen-o** reykháfur, skorsteinn, strompur. **lamp-o** lampaglas. **neon-o** neonpípa. **orgen-o** orgelpípa. **parol-o 1** kallpípa. **2** kalllúður. **pluv-o** niðurrenna (frá þakrennu). **prov-o efn** tilraunaglas. **ren-o** þvaggpípa. **serpento-o** snigilrör. **son-o** kallpípa. **stov-o** ofnpípa.

suĉ-o sogpípa. **voĉ-o** kallpípa.

tuber/o 1 kúla, hnúður, hnútur. 2 *gra* hnjóskur. 3 *lfæ* bris, þykkildi. 4 knollur. **parietala -o** hvirfilhvjóskur.

-aĵo *gra lfæ* hrjóna. **-eto** *lfæ læk* hnjótur. **karotida -eto** hálsæðarhvjótur. **-plena** hnútóttur; hnyttur.

har-o hárvöndull. **seb-o** gnúður, hnúskur.

tuberkul/o *lfæ læk* hnjótur, berkill. **-ino** *efn* túberkúlín, berklín. **-inizado** túberkúlíndæling, berklapróf.

-izado berklasmitun. **-ozo** *læk* berklar, berklaveiki. **pulma -ozo** lungnaberklar. **-ozulo** berklasjúklingur.

tuberos/o *gra* túberósa (*Polianthes tuberosa*).

tubj/o *tón* túba (málmblasturshljóðfæri).

Tucidid/o *per* Þúkýdides (forngrískur sagnfræðingur).

tuĉ/o túss, túsk. **-i áhl** 1 teikna með túski, draga letur með túski. 2 lita með túski. **-ado** túskteiknun.

-bastoneto túskstykki. **-desegno** túskteikning. **-peniko** túskpensill.

Tudor/o *per* Túdorætt. **-a** Túdor-.

tuf/o skúfur, vöndur, flækja. **-a** skúfóttur.

Tuileri/oj *inn* 1 Tuileries-höll. 2 Tuileries-hallargarður (við Louvre í París).

tuj 1 strax, undir eins. 2 fast (við), rétt (há). **-a** bráður. **-e** á engri stundu; í einu veffangi.

tuj/o *gra* lífviður (*Thuya*).

tuk/o dúkur, klútur, klæði. **-aĉo** tuska. **antaŭ-o** svunta. **brusto-o** brjóst dúkur (kvenna).

brust-eto brjóstspeldi. **buŝ-o** servíetta, þurrka. **gudro-o** sig segldúkur. **kol-o** hásklútur, trefill.

kovro-o dúkbreiða; slæða. **lav-o** þvottatuska. **lit(o)-o** lak. **lumbo-o** mittisskýla. **man-o** handklæði.

morto-o líkklæði. **naz-o**, **poŝ-o** vasaklútur. **tablo-o** borðdúkur. **teler-o** diskapurkka. **tualet-o** handklæði.

vind-o reifar. **viŝ-o** rykþurrka.

tukan/o *dýr* túkan, piparfugl (*Rhampastus*).

tul/o slæða, slæðudúkur, tjull.

tularemi/o *læk* hérasótt.

Tule/o *sag* 1 Thule. 2 ókunnugt land.

tuli/o *efn* túlím, túlín (*Tm*) (*frumefni nr. 69*).

Tuli/o *per* Túllíus.

tulip/o *gra* túlípani (*Tulipa*). **-arbo** túlípanatré (*Liriodendron tulipifera*).

Tulon/o *ldf* Toulon (hafnarborg í Suður-Frakklandi).

Tuluz/o *ldf* Toulouse (borg í Frakklandi).

tumor/o *læk* æxli; bólgja, mein, kýli. **blanka -o** berklabólga í hnjálið, hnémein. **maligna -o** illkynja æxli.

benigna -o góðkynja æxli.

tumul/o *fff* haugur, dys, kuml.

tumult/o 1 hark, rósta, gauragangur. 2 uppþot, ólæti. **-a** hávæ, róstusamur. **-i áhl** geisa. **-igi** vekja.

-iĝi æpa upp yfir sig.

tuno/o 1 tonn (1000 kílógrömm), smálest (**metra tuno**). 2 stórt tonn (2240 funtoj) (**angla tuno**)

kargo-o rúmlest. **-aro** burðarþol (í tonnum); rúmlestir.

tundr/o *ldf* freðmýri.

tunel/o jarðgöng. **-i áhr** bora göng gegnum. **strat-o** jarðgöng fyrir veg, undirgöng fyrir veg.

vent-o *tæk* vindgöng.

tungsten/o = **volframo**.

tunguz/o *per* Túngusi.

tunik/o 1 *sag* kyrtill. 2 einkennisjakki. 3 *lfæ* hjúpur, himna. 4 *gra* hýði, forðablað.

-uloj *dýr* möttuldýr (*Tunicata*). **muk-o** slímhimna. **ser-o** úrhimna.

Tuniz/o *ldf* Túnis, Túnisborg (höfuðborg Túnis). **-io** Túnis. **-(i)ano** Túnisi, Túnisbúi, Túnismaður.

tur/o 1 *hús* her turn. 2 dýfingapallur. 3 (í taflí) hrókur. **-eto** *hús* her 1 þakspíra; skottur. 2 smáturn.

brynvarinn fallbyssuturn. **ĉef-o** aðaltur (kastala). **akvo-o** vatnsturn. **Babel-o** Babelsturninn.

dom-o turnhús, punkthús, háhýsi. **fosto-o** *rtæ* rafmagnsstaur. **gvat-o** varðturn. **latis-o** *rtæ* rafmagnsstaur.

lum-o 1 viti. 2 gáfnaljós. **sonoril-o** klukkuturn.

Tur/o *ldf* Tours (borg í Frakklandi). **-lando** Touraine (hérað umhverfis Tours).

turb/o *eðl tæk* 1 skopparakringla, topar. 2 snarkringla. **-i áhl** hringsnúast.

turban/o *inn* túrban, vefjarhöttur.

turbin/o túrbína, hverfill, iðuhjól. **-a** hverfi-.

- turbul/i** *áhl eðl* streyma í hring. **-o veð**, **-ado** veð hringiða, hringsog. **-a** hvirfil-, hringiðu-.
- turd/o** *dýr* þröstur (*Turdus*). **-edoj** þrastætt (*Turdidae*). **kanto-o** söngþröstur (*Turdus philomelos*).
Tureno = Turlando.
- turgesk/o** þrútnun; stálmi.
- turgor/o** *gra* safaspenna.
- Turingi/o**, **-ujo** *ldf* Þýringaland, Thüringen (sambandsland í Þýskalandi).
- turism/o** *hag* ferðalög, skemmtiferðir, ferðamennska. **-a** ferðamanna-, ferða-.
- turist/o** (skemmti)ferðamaður, ferðalangur.
- turk/o** *sag* Tyrki. **-a** tyrkneskur. **T-io**, **T-ujo** Tyrkland.
- Turkestan/o** *ldf* Túrkestan, Túrkestan (landsvæði í Mið-Asú).
- turkis/o** *ste* túrkis. **-a** blágrænn.
- turkmen/o** *per* Túrkmenni. **T-io**, **T-ujo**, **T-istano** Túrkménistan.
- Turk/oj** *ldf* Turks-eyjar. **Turkoj kaj Kajkoj** Turks- og Caicos-eyjar (í Karíbahafi).
- turmalin/o** *ste* túrmalín.
- turment/i** *áhr* 1 kvelja, pína. 2 stríða. **-o** kvöl, pína. **-a** 1 kveljandi; kvala-, kvalafullur. 2 stríðandi.
- ado** píning, pynding. **-adi** *áhr* þreyta, hrjá, vera sífellt að pína. **-iĝi**, **-i sin** 1 hafa hríðir.
- 2 óróa sig, hafa áhyggjur. **el-i** *áhr* kúga, þvinga.
- turn/i** *áhr efn* 1 snúa. 2 breyta. 3 *tæk* ljósmynda. **sin -i** 1 snúast, snúa sér. 2 grípa til (**al**).
- o** hreyfing, snúningur, breyting. **-a** snúnings-. **-ado** snúningur. **-adi** *áhr* snúa aftur og aftur. **-ebla** sem snúa má.
- iĝi** 1 snúast. 2 breytast. **-iĝo** 1 snúning, snúningur. 2 breyting. **-iĝadi** 1 snúa á sig. 2 bugðast. **-ilo** sveif, vinda, spóla.
- ita** sem vissi, sem snerist. **ĉirkaŭ-i** *áhr* snúa um. **de-i** *áhr* snúa (e-u) frá. **de-i sin** 1 snúa baki við. 2 forðast.
- de-iĝi** 1 snúa baki við. 2 dragast úr, minnka. **el-i sin**, **el-iĝi** snúa sig út úr. **for-i** *áhr* snúa frá. **re-i** *áhr* koma (e-m) aftur.
- re-e** 1 aftur (á bak). 2 í staðinn. **re-ebla** sem snúa má við. **re-iĝi** snúa við, snúa sér við.
- sende-e** án þess að láta sér bregða, án þess að kippa sér upp við það. **trans-i** *áhr* fletta.
- akvo-iĝo** iðustraumur, hringiða. **fronto-o** *her* framlínumskipti. **kap-o**, **kap-iĝo** svimi. **kap-a** svimandi.
- parol-o** fast orðatiltæki. **senco-o** orðaleikur. **ŝraŭb-ilo** skrúfjárn. **voj-o** beygja.
- turne/o** *lei* leikferð; fyrirlestraferð; hljómlaikaferð; keppnisferð.
- i** *áhl* ferðast um og leika, fara í leikferð (fyrirlestraferð o.s.frv.).
- turnedos/o** *mat* nautalundir, lundasteik, uxalundir.
- turniket/o** *læk* æðaklemma, stasi.
- turnir/o** 1 *sag* burtreið, turniment. 2 *íþr* kappleikur, mót. **am-o** ástarsöngkeppni. **-ejo** burtreiðarbraut.
- turp/a** *ská* ljótur, ófríður.
- turt/o** *dýr* turtildúfa (*Streptopelia turtur*).
- tus/i** *áhr* *læk* hósta. **-o** hósti. **kontraŭ-a** gegn hósta, hósta-.
- tusilag/o** *gra* hóffífill (*Tussilago farfara*).
- tus/i** *áhr* 1 snerta, koma við. 2 hræra. 3 snerta við. **-o** *læk* 1 snerting, tilfinning, viðkoma.
- 2 *faĝ* dráttur, pensildráttur. 3 *íþr* spark utan hliðarlínu. **-ado** 1 *lfe* snertiskyn, tilfinning. 2 handbragð. 3 ásláttur.
- anta** hjartnæmur; viðkvæmur. **-ebla** snertanlegur, snertandi, áþreifanlegur. **-eti** *áhr* strjúkast við; kjassa.
- iteco** hrifning, hræring. **-linio** nýy hliðarlína. **-ludo** eltingarleikur. **-otima** brothættur.
- ek-i** *áhr* klappa; snerta. **ek-o** létt högg. **inter-iĝi**, **kun-iĝi** snerta hvor annan, liggja fast að öðrum.
- ne-umino** aldinskellir, fræþeytir. **ne-ebla** friðhelgur. **ne-ebleco** friðhelgi. **ne-ita** ósnortinn. **facil-e** létt.
- flug-i** *áhr* slá létt. **kor-i** *áhr* hræra, láta komast við, snerta djúpt. **kor-a** brjóstumkennanlegur, hjartnæmur.
- kor-eco** hjartnæmleiki, hjartagæði.
- tut/a** 1 allur, gjörvallur. 2 heill. **-e** alveg, öldungis. **ne -e** ekki alveg. **-e ne** alls ekki. **-aĵo** heild. **-aĵigi** gera heilt.
- eco** heild. **en-e** 1 yfirleitt. 2 að öllu samantöldu. **super-o** samfestingur. **-kore** kærlega.
- monda** alþjóðlegur, allsherjar-.
- Tuval/o** *ldf* Túvalú.

- U, u** *mfr* 25. bókstafur esperanto-stafrófsins.
- U 1** U-laga, eins og U í laginu. **2** (tákn) = **uranio**.
- u** *mfr* **1** ending boðháttar sagna: *iru*, farðu; *bonvolu* gerðu svo vel; *mi deziras, ke vi venu morgaŭ* ég óska, að þú komir á morgun. **2** veri, verði.
- uat/o** = **vatto**.
- Uaz/o** *inn* Oise (á í Frakklandi).
- ubliet/o** *sag* kjallaradýflissa (= **forgeskelo**).
- Udmurti/o, -uj/o** *ldf* Údmúrtía
- U.E.A.** *inn* (skammstöfun) = **Universala Esperanto-Asocio** Alþjóðlega esperantosambandið.
- ued/o** *ldf* árfarvegur.
- Uesant/o** *ldf* Ouessant (frönsk eyja).
- uest/o** *ldf* vestur.
- uf!** *mfr* hamingjan góða, jæja, það er nú það.
- Ugand/o** *ldf* Úganda.
- ugr/o** *per* úgrískur maður. **finno-** **-a** finnsk-úgrískur.
- uhu!** *mfr* hæ, o hó.
- uj/** *mfr* viðskeyti sem táknar ílát, tré eða land: **1** ílát, t.d. **mon-o** peningabudda, pyngja. **ink-o** blekbytta. **suker-o** sykurker. **cigar-o** vindlahylki. **pipr-o** piparbaukur, piparglas. **sal-o** saltker. **sup-o** súpuskál.
- paper-o** pappírshulstur, skjalahylki. **abel-o** býflugnabú. *Ath.* með sagnarstofnum táknar þetta viðskeyti ílátið sem ætlað er til framkvæmdar sagnarinnar, t.d. **fand-o** (= **krisolo**) digull, deigla. **kned-o** hnoðtrog. **pist-o** mortél. **kolekt-o** samskotabaukur. **rezerv-o** geymir. **kuŝ-o** árbotn, mararbotn. **lav-o** þvottaskál.
- trink-o** vatnsstokkur. **2** tré, t.d. **pir-o** perutré. **pom-o** eplatré. **3** land, þar sem býr þjóðin sem stofninn táknar, t.d. **Franc-o** Frakkland; **Angl-o** England; **German-o** Þýskaland; **Sved-o** Svíþjóð; **Esperant-o** Esperantistaheimur. *Ath.* Kabe notaði Egíptu í merkingu Egyptaland, en annars er farið eftir dæmi Zamenhofs en hann notaði Egíptu í merkingu Egypti og nefndi landið **Egíptujo**. **-o** ílát.
- ujgur/o** *per* Úígúri.
- U.K.** *inn* (skammstöfun) = **Universala Kongreso** Heimsping esperantista.
- ukaz/o 1** *sag* keisaratilskipun (í Rússlandi). **2** *lög* stjórnartilskipun (í Ráðstjórnarríkjunum).
- 3** einráð tilskipun, ósveigjanleg skipun.
- ukij/o** *fag* ukiyo-e (japönsk listastefna).
- ukrain/o** *per* Úkraínumaður. **-a** úkraínskur. **U-io, U-ujo** Úkraína.
- Ukrajn/o** *ldf* = **Ukrainio**.
- ukulel/o** *tón* úkúlele, Havaígítar.
- ul/** *mfr* viðskeyti, sem táknar einstakling, sem hefur þann eiginleika, er stofnorðið greinir, t.d. **ĝib-o** kroppinbakur. **unuokul-o** eineygður maður. **virg-ino** mæ. **tim-o** raggeit. **riĉ-o** ríkur maður. **proksim-o** náungi. **prav-o** réttur maður. **mez-o** alþýðumaður.
- aĝ-o de unu monato** mánaðargamalt sveinbarn. **multinfan-ino** margra barna móðir.
- tim-iĝi** hræðast, verða hræddur. **fremd-e** sem útlendingar.
- sankt-igi** taka í dýrlingatölu, taka í helgra manna tölu. **blind-o** blindur maður. **bel-ino** falleg kona.
- kontraŭ-o** andstæðingur, mótstöðumaður. **lepr-o** holdsveikur maður, líkþrár maður. (um dýr)
- ameb-oj** teygjudýr. **arane-oj** kóngulóarætt. **lamenbrank-oj** samlokur. **ramp-oj** skriðdýr.
- skvam-oj** hreisturdýr. **mam-oj** spendýr. (í mannfræði) **blank-oj** hvítu mennirnir, hvítungjar.
- nigr-oj** svertungjar. **-o** maður, drengur. **fi-ino** skass, argintæta.
- ulamban/o** *trú* ulamban (búddísk guðspjónusta).
- ulan/o** *inn* úlani, kesjuriddari, léttvopnaður riddari (einkum í þýska og pólverska hernum).
- ulcer/o** *læk* fúasár, kaun, átusár. **stomaka -o** magasár. **duodena -o** skeifugarnarsár.
- a** sára-; (sem er) með sárum. **-eto** fleiður. **-iĝo** fleiðrun, sármyndun.
- uleks/o** *gra* þyrniblað (*Ulex*).
- ulem/o** *trú* múhameðskur guðfræðingur.
- uliginos/o** bláberjalyng (*Vaccinium uliginosum*).
- Ulis/o** Ódysseifur.
- ulm/o** *gra* álmur (*Ulmus*), álmtré. **-acoj** *gra* álmsætt (*Ulmaceæ*).
- ulmari/o** *gra* mjaðjurt, mjaðurt (*Filipendula ulmaria*) = **herbejreĝino**.
- uln/o** alin.
- uln/o** *lfæ* öln, ölnbogabein. **-a** ölnar-, ölnarlægur.
- ultimat/o** *lög* úrslitakostir.

- ultra/** *tæk út-, últra-*.
ultramar/o himinblár litur.
ulul/i *áhl tæk ýlfra, spangóla. -o, -ado ýlfur, spangól.*
-um/ *mfr viðskeyti sem ekki hefur ákveðna merkingu, t.d. lakt-o svil. kort-o dómstóll. plen-i áhr uppfylla.*
malvarm-i *áhl fá kvef, vera kvefaður. komun-o samfélag. amind-i áhr biðla til. proksim-e hér um bil.*
 Auk þess hefur **-um** einhverjar ákveðnar merkingar, t.d. **1** verknaður, sem stofninn hefur áhrif á:
foli-i *áhr blaða í, fletta. palpebr-i áhl depla augunum. okul-i áhl gjóta ástaraugum til (e-s).*
cerb-i *áhl brjóta heilann. brak-i áhr faðma að sér. kolomb-i áhl kurra. saĝ-i áhl hártoga.*
mastr-i *áhl búverka. frenez-i áhl gera sér upp æði. buton-i áhr hneppa. 2* veita þess sem stofninn tákna:
aer-i *áhr viðra. akv-i áhr vökva. ombr-i áhr skýla, hlífa. sap-i áhr bera sápu á. sun-i áhr sóla.*
vent-i *áhr kæla með blævæng; hreinsa með loftstraumi. 3* fatnaður: **buŝ-o** múll. **kalkan-o** hæll (á skó).
kol-o flibbi. **krur-o** leggur, (buxna)skálm. **naz-o** nefklemmur. **pland-o** sóli. **man-o** ermálíning.
pak-o umbúðir. **4** framkvæmd á þann hátt sem stofninn tákna: **kvaron-i** *áhr skipta í fjóra hluta.*
dek-i *áhr taka af tíunda hvern. pend-i áhr hengja. palis-i áhr staursetja. kruc-i áhr krossfesta.*
ŝton-i *áhr grýta. -dek, -cent* ótal margir, óteljandi. **-o** hvað sem það er; hvað sem það nú heitir.
Umar/o = Omaro.
umbel/o *gra sveipur, skýla. -acoj = umbeliferacoj.*
umbeliferac/oj *gra sveipjurtaætt (Umbelliferæ) (= umbelacoj).*
umbilik/o 1 *lfæ nafli. 2 gra = hilumo. 3* miðpunktur. **-a** nafla-. **-a hernio** naflahaull.
la -a ŝnuro = (-a) funiklo.
umbr/o úmbra, rauðbrúnn litur.
Umbri/o *ldf Úmbría. -a* Úmbríu-.
ume/o *gra japönsk plóma. -ujo, -arbo* japanskt plómutré (*Prunus mume*).
umjak/o *inn úmjak, kvenhúðkeipur.*
umlaüt/o *hlj hljóðvarp (= metafonio).*
UN/o *inn S.Þ. (Unuiĝintaj Nacioj).*
unar/a *eðl efn ein-. -a sistemo* einkerfi.
unaŭ/o *dýr tveggja taa letidýr (Choloepus).*
unc/o únsa.
unci/o *dýr snjóhlébarði (Felis uncia).*
undekan/o *efn úndekan.*
Unesk/o *inn UNESCO (Menningar- og vísindastofnun Sameinuðu þjóðanna).*
ung/o *læk nögl. enkreskinta -o, enkarniĝinta -o* inngróin nögl. **-i** *áhr klóra. -ego* kló.
-ilaro *naglasnyrtíngartæki. -uloj* *dýr hófdýr. -ograti, -ovundi* *áhr klóra. -osto = lakrimalo.*
krur-o hanaspori.
ungvent/o *lyf smyrslí.*
uni/o *lög sameining. la Eŭropa Unio* Evrópusambandið
uniform/o einkennisbúningur.
unik/a 1 einstæður, einstakur. **2 = ununura, solsola. -aĵo** einstæður hlutur.
Unikod/o *upp 16-bitu stafatafla, Unicode, Samkóti.*
unikorn/o einhyrningur.
Uniks/o *upp Unix-stýrikerfi.*
unison/o *tón einraddaður söngur. -e* einradda. **-a** einróma, einraddaður.
unit/o eining.
unitarian/o *kri únítari.*
univers/o alheimur, heimur, jörð. **-a** alheims-.
universal/a *hei lög 1* gervallur. **2** allsherjar. **-aĵoj** *hei* almennar hugmyndir, alstæður. **-eco** algildi.
-igi *gera* almennan. **-ismo** *kri* alsælutrú.
universitat/o háskóli. **-a** háskóla-. **-ano** háskólaborgari.
unkt/i *áhr ská smyrja.*
-unt/ *mfr* uppástungin ending lýsingarháttar í skildagatíð germyndar (= kiu -us).
unu 1 einn. **2 = ununura. 3** nokkur. **-a** fyrsti. **-aĵo** frumgróði. **-aeco** forréttindi, forgangsréttur. **-aulo** ágætasti maður. **-ataga** sem ger(ð)ist hinn fyrsta dag. **-e** fyrst, í fyrsta lagi. **ne- 1** ekki einn. **2** ekki neinn.

- o** eining, eind. -**aĵo** eind. -**eco** eining. -**ecigisameina**; samræma. -**igi 1** samtengja, binda saman. **2** sameina. -**iĝi** sameinast. -**iĝo** sameining; samband. -**obla** einfaldur. -**oble** einu sinni. -**opa** einn og einn, einstakur, einn sér. -**opulo** einstaklingur. -**taga** einsdags-. -**re-igi** endursameina. **tri-o** þríeining, þrenning. -**voĉe** einróma, samhljóða. -**kotiledona gra = monokotiledona**. -**ĉeluloj dýr** einfrumungar (= **protozooj**). -**molekula reago efn** fyrsta stigs efnahvarf. -**forma moviĝo eĉl** jöfn hreyfing.
- Upaniŝad/oj** *trú* Upanisjadritin (hindúarit).
upas/o úpas (örvaeitur). -**arbo gra** úpastré (hávaxið hitabeltistré) (*Antiaris toxicaria*).
Upsal/o *ldf* Uppsalir, Uppsala (háskólabær í Svíþjóð).
upsila, upsilon *mfr* ypsilon, 20. bókstafur gríska stafrófsins (Y, y).
upup/o *dýr* herfugl (*Upupa*).
ur/o *dýr* úruxi, villinaut (*Bos primigenius, Bos urus*).
uragan/o veð ofviðri, fellibylur. -**a** ofsalegur, æðislegur. -**i áhl** geisa, æða.
urak/o *lfæ* blöðrugöng.
Ural/o *ldf 1* Úralfljót (í Rússlandi). **2** Úralfjöll (á mótum Evrópu og Asíu). -**a** úralskur, úral-. - **-altaja** *mfr* úral-altaískur.
Uran/o 1 *god* Úranos (forngrískur himinguð). **2** *stj* Úranus (reikistjarna).
urani/o *efn* úran (U) (*frumefni nr. 92*). -**ato** úransúrt salt.
Uranio/o *god* Úranía (forngrísk gyðja sem stjörnufræðin var helguð).
uranil/o *efn* úranýl.
uranism/o *læk* kynvilla (karla).
urb/o *hag* borg, bær. -**a** borgar-. -**ano** borgari, borgarbúi. -**aneco** borgararéttur. -**ego** stórborg. -**estro** borgarstjóri, bæjarstjóri. -**estraro** borgarstjórn, bæjarstjórn. -**eto** smábær. -**odomo** ráðhús. -**oplanismo** borgarskipulag. -**antaŭ-o** sag útborg. -**ĉef-o** höfuðborg. -**ĉirkaŭ-o** útborg, umhverfi borgar. -**kun-aĵo** stórborgarsvæði. -**sub-o** útborg, undirborg, úthverfi. -**sub-aĵoj** landið umhverfis borg. -**ban-o** baðstaður. -**grand-o** stórborg. -**ĝarden-o** einbýlishúsahverfi. -**haven-o** hafnarbær. -**lim-o** landamærabær. -**urbaniz/i** *áhr* gera að borg, skipuleggja (borg). -**ado** myndun (stór)borga. -**isto** borgarskipuleggjandi. -**urdu/o** úrdú.
ure/o *lfe* þvagefni. -**ato** þvagefnissýrusalt. -**ata acido** þvagefnissýra. -**emio = uremio**.
-ometro þvagefnismælir.
ureaz/o *efn* úreasi (ensím).
ured/o *gra* sumargróstígg (*Uredo*). -**osporo = somersporo**.
uredinal/oj *gra* ryðsveppir (*Uredinales*).
uremi/o *læk* þvageitrun.
uretan/o *efn* úretan.
ureter/o *lfæ* þvagáll, þvagpípa. -**ito** *læk* þvagálsbólga.
uretr/o *lfæ* þvagrás. -**ito** *læk* þvagrásbólga.
urĝ/i *áhr* liggja á, vera áriðandi, vera brýnn. -**a** áliggjandi, áriðandi, brýnn. -**e** ákaflega.
-eco bráð nauðsyn, ákefð. -**iĝi** flýta sér.
uri/o *dýr* langvía (*Uria aalge*).
Urija *bib* Úría (eiginmaður Batsebu).
-uri/o *læk* -þvag, í þvagi, *t.d.* **glukoz-o** sykur í þvagi, sykurþvag, þvagsykur. **fosfat-o** fosfórsaltþvag.
urin/i *áhl* pissa, kasta af sér vatni, míga. -**a** þvag-. -**ado** þvaglát, míga, það að pissa. -**o** þvag, piss, pissa.
-ato = ureato. -**ejo** mígildi. -**ujo** þvagskál, þvagflaska. -**ologio** *læk* þvagfræði. -**ometro** þvagmælir.
-oskopio þvagrannsókn. **lit-ado** undirmíga (= **enurezo**).
urli/o *læk* = **mumpso**.
urn/o 1 krukka, ker. **2** atkvæðakassi.
urof- *læk* grískt forskeyti í merkingu 'þvagfæri'. -**genera** þvagfæra- og kynfæra-, í þvag- og kynfærum.
-grafio röntgenmyndun þvagega. -**logio** þvagfæra(sjúkdóma)fræði. -**logo** þvagfæra(sjúkdóma)fræðingur.
urodel/oj *dýr* salamöndruættbálkur (*Urodeli*).
urogal/o *dýr* þiður (*Tetrao urogallus*).
urotropin/o *efn* hexamín.
urs/o *dýr* björn, bjarnýr (*Ursus*). -**a 1** bjarnar-. **2** klaufalegur. -**ino 1** birna. **2** *stj* **la Granda U-ino** Stóribjörn (stjörnumerki). **la Malgranda U-ino** Litlibjörn (stjörnumerki). -**ido** húnn. -**kavo** híði, híð.

formik-o maurabjörn, mauræta. **lav-o** þvottabjörn. **mar-o** dýr sæbjörn.

Ursul/o *per* Úrsúla. **-anino** nunna af reglu heilagrar Úrsúlu.

urtik/o *gra* brenninetla (*Urtica*), netla. **-acoj** netluætt (*Urticaceæ*).

-i áhl (um netlu) brenna, brenna eins og netla. **-ado** netlubrennsla.

-eca sem brennur eins og netla; netlukenndur.

urtikari/o *læk* ofsakláði, upphlaup.

Urugvaj/o *ldf* Úrúgvæ. **-a** úrúgvæskur. **-ano** Úrúgvæi, Úrúgvæbúi.

Urumçi/o *ldf* Urumqi (borg í vestanverðu Kína).

uruși/o *gra* **1** fernistré (*Rhus verniciflua*). **2** fernisolía.

-us *mfr* **1** ending sagna í skildagahætti: *se mi povus, mi pagus la monon*: ef ég gæti, mundi ég borga peningana. **2 = estus**.

Uson/o *ldf* Bandaríkin. **-a** bandarískur. **-ano** Bandaríkjamaður.

ustilag/o *gra* sótsveppur (*Ustilago*). **-aloj = ustilaginaloj**.

ustilaginal/oj *gra* sótsveppaættbálkur.

-ut/ *mfr* uppástungin ending lýsingarháttar í skildagatíð germyndar.

Utah/o *ldf* Utah (fylki í Bandaríkjunum).

Utamar/o *per* Utamaru (japanskur meistari í myndskurði í tré).

uter/o *lfæ* leg, burðarleg, móðurleg; móðurkviður. **-a** leg-. **-a tubo = salpingo**. **-ito** *læk* legbólga.

-falo, **-optozo** legsig. **ekster-a** utanlegs-. **sam-a = sampatrina**.

Utik/o *sag* Útíka (forn borg nálægt Karpagó).

util/a nytSAMur, gagnlegur. **-e** nytSAMlega, gagnlega. **-o** **1** gagn. **2** nytsemd. **-i áhl** vera til gagns.

-ajo nytSAMur hlutur, gagnlegur hlutur. **-eco** nytsemd, gagnsemd. **-igi** hagnýta, nýta, nota.

-ismo *hei* nytsemishyggja. **mal-a** **1** skaðlegur, banvænn. **2** óhentugur, óhagstæður.

mal-o **1** mein, skaði, tjón. **2** skaðsemd. **3** óhagstæði, tap, tjón. **mal-i al áhl** skaða, meina.

ne-a gagnslaus, ónýtur. **ne-igebla** ónothæfur. **sen-a** **1** ónýtur. **2** gagnslaus. **sen-eco** gagnsleysi.

utopi/o **1** loftkastali, draumaland, draumsýn, heilaspuni. **2 U-o** Útópía. **-a** staðlaus, ímyndaður.

-isto heilaspunamaður.

Utreht/o *ldf* **1** Utrecht (hérað í Hollandi). **2** Utrecht (borg í héraðinu Utrecht).

utrik/o *lfæ* leglingur. **prostata -o** hvekkleglingur.

utrikulari/o *gra* blöðrujurt (íslensk vatnajurt) (*Utricularia minor*).

uv/o *nýy* vínber.

uve/o *lfæ* litu-, æðu- og fellingabaugur. **-ito** litu-, æðu- og fellingabaugsbólga.

uvertur/o *tón* forleikur, inngöngulag.

uvul/o *lfæ* úfur. **-a hlj** úf-. **-a ro** skroll-err.

uzi *áhr* nota, brúka, nytja, notfæra. **-o** notkun, brúk. **-ado** notkun; siðvenja.

-ajo áhald; tilfæring; útbúnaður; vopn (einnig **-atajo**). **-ateco** tíska; útbreiðsla.

-ebla nýtilegur, sem nota má, notandi. **-indikoj**, **-instrukcioj** notkunarreglur. **ek-i áhr** byrja að nota.

el-i áhr nota upp, slíta. **el-igi** slítast, slitna, verða slitinn. **for-i áhr** eyða. **malbon-i áhr**,

mis-i áhr misnota, misbrúka. **ne-ebla** ónothæfur. **re-i áhr** endurnota. **tro-i áhr** ofnota.

frukt-i áhr hafa gagn af (e-u). **frukt-o** *hei* afnotaréttur.

uzanc/o *ver* siðvenja, vani, hefð.

uzbek/o *per* Úsbeki. **U-io**, **U-ujo**, **U-lando**, **U-istano** Úsbekistan.

uzin/o verksmiðja. **-i áhr** búa til með vélum.

uzukap/i áhr *lög* eignast vegna hefðar. **-o** hefðareign.

uzur/o *lög* okur. **-i áhl** okra, stunda okur. **-a** okur-. **-isto** okrari, okurkarl.

uzurpi áhr sölsa undir sig, taka með ofbeldi. **-o**, **-ado** valdarán.

uzurpator/o valdaræningi.

Ŭ, ŭ *mfr* 26. bókstafur esperanto-stafrófsins.

ŭ/o *mfr* u með skál (heiti bókstafsins ŭ).

Ŭajt/o *ldf* Wighteyja (við suðurströnd Englands)

ŭat/o = vatto.

ŭaŭ vá (upphrópun).

ŭest/o *ldf* vestur (= vesto).

- V, v** *mfr* 27. bókstafur esperanto-stafrófsins.
V 1 (í rómverskum tölum) **V** = 5. **2** (tákn) = **vanado**. **3** V-laga.
v (skammstöfun) **1** = **verso**. **2** = **vidu**. **3** = **volto**.
v/o *mfr* vaff (heiti bókstafsins v). **duobla -o**, **ĝermana -o** tvöfalt vaff (**W, w**).
W 1 (tákn) = **volframo**. **2** (tákn) = **uesto**.
w (skammstöfun) = **vatto**.
vaĉ/o *sig* vakt; vörður. **-i** *áhl* standa á verði, halda vörð.
vad/i *áhl* vaða. **-ado** vöðull; vaðall. **-ejo** vað. **tra-i** *áhr* vaða yfir. **tra-ejo** = **vadejo**.
Vaduz/o *ldf* Vaduz Liechtenstein. **1** (furstadæmið). **2** (höfuðborg Liechtensteins).
vaf/o *mat* vaffla. **-eto** ískex. **-ofero** vöfflujárni.
vag/i *áhl* reika um, ráfa, flakka um. **-a** *læk* reiki-, gangandi, umfarandi. **-adi** *áhl* flakka. **-ado** flakk.
-anto *bib* sag **1** hirðingi. **2** vegfarandi. **-isto** flækingur, flakkari. **-omanio** *læk* flakkhneigð, flakkæði.
ek-i *áhl* fara að reika um. **el-i** fara landflóttá. **el-igi** láta fara landflóttá. **for-i** *áhl* víkja af leið.
tra-i *áhr* reika um, ferðast um. **erar-i** *áhl* villast. **erar-igi** afvegaleiða. **gap-i** *áhl* hangsa, drolla, slóra.
vag/o *lfæ* flakktaug, skreyjtaug. **-otomio** flakktaugarskurður, skreyjtaugarskurður.
vagabond/o umrenningur, förumaður. **-eco** flakk, flækingslíf.
vagin/o *lfæ* leggöng. **-a** legganga-. **-ito** *læk* leggangaproti. **-ismo**, **-algio** leggangakrampi.
vaginal/o *lfæ* slíður.
Vagner/o *per* Wagner (þýskt tónskáld). **-a** Wagners-.
vagon/o járnbrautarvagn. **-aro** **1** járnbrautarlest. **2** vagnaröð. **-eto** kerra. **trans-ig**iskipta um lest.
brut-o nautgripavagn. **ĉeval-o** hrossaflutningavagn. **dorm-o** = **litvagono**.
karb-o kolavagn (við járnbrautarlest). **lit-o** svefnvagn. **manĝo-o** veitingavagn. **motor-o** vélknúinn vagn.
pakaj-o farangursvagn. **plat-o** flutningsvagn. **poŝt-o** póstvagn. **restoraci-o** = **manĝovagono**.
salon-o setuvagn. **ŝnur-o** strengbrautarvagn. **var-o** vöruvagn.
Vahabism/o = **Ŭahabism/o** *trú* Wahhabismi).
vaŝj/o *inn* vaishya (briðja stéttin í Indlandi).
Vajoming/o *ldf* Wyoming (fylki í Bandaríkjunum).
vajr/o *inn* loðfatnaður (í skjaldarmerki).
vak/i *áhl* vera auður, vera laus, vera tómur. **-a** **1** auður, laus, tómur. **2** hugsunarlaus.
-anteco, **-eco** **1** auðni. **2** tómlleiki, sljóleiki. **-igi** rýma, leysa, losna við. **-ado** starfshlé, iðjuleysi.
vakari/o *gra* sápujurt (*Vaccaria parviflora*).
vakcin/o *læk* bóludefni. **bovina -o**, **Ĝennera -o** kúabóludefni. **-a** bólu-. **-i** *áhr* bólusetja. **-ado** bólusetning.
-ilo bólusetningarverkfæri. **re-i** *áhr* bólusetja á ný. **sero-ado** bólusetning með sermi. **-atesto** bólusetningarvottorð.
vakcini/o *gra* bjöllulyng (*Vaccinium*); rauðberjalyng, týtuberjalyng (*Vaccinium vitis idæa*).
-acoj bláberjaætt (*Vacciniaceæ*). **-a** **bero** týtuber.
vaker/o kúasmali, nautahirðir, kúreki (í Norður-Ameríku).
vaks/o vax. **-a** vax-; vaxkenndur. **-i** *áhr* vexa, bera vax á; bóna. **-imaŝino** bónvél. **modlo-o** mótunarvax.
orel-o eyrnamergur. **sigel-o** lakk.
vaku/o *hei* eðl tæk lofttæmi, tóm, tómarúm. **-a** tóm-. **-metro** lofttæmismælir, tómmælir. **alt-o** ofurlofttæmi.
vakuol/o *lfæ* frymisbóla.
val/o **1** *ldf* dalur. **2** *hús* þakmótarenni. **-eto** kvos, dalverpi. **-fundo** dalskorningur. **-voje** um dal.
al-e, **-en** niður á við.
valabi/o *dýr* (smá) kengúra.
valaĥ/o *per* Vallakíubúi. **V-ujo** Vallakía (hérað í Rúmeníu).
Vald/o *kri* Valdo (kristinn villutrúarmaður frá 12. öld). **-ano** Valensískur maður.
Valdemar/o *per* Valdimar.
Valenc/o *ldf* Valence (borg í Frakklandi).
Valenci/o *ldf* Valensía, Valencia (heiti sjálfstjórnarsvæðis og borgar á Spáni og borgar í Venesúela).
-a Golfo Valensíuflói (í Miðjarðarhafi).
Valencien/o *ldf* Valenciennes (borg í Frakklandi). **-a** frá Valenciennes.
valent/o *efn* gildi. **unu-a** eingildur. **du-a** tvígildur. **tri-a** þrígildur, o.s.frv.
Valenten/o *per* Valentín, Valentínus.
Valentinian/o *per* Valentiníanus.
valerian/o *gra* velantsurt, garðabruða (*Valeriana*). **-acoj** garðabruðuætt (*Valerianaceæ*) **-a** **radiko** valeríana.
valerianel/o *gra* vorsalat (*Valerianella*).

- valet/o** = **ĉambristo**.
Valez/o *ldf* Wallis, Valais (hérað í Sviss).
Valezi/o *ldf* Valois (hérað norðan Parísar). **-anoj** Valois-ætt (konungsætt í Frakklandi frá 1328 til 1589).
valg/a *lfæ* kið-. **-a piedo** kiðfótur. **-a genuo** kiðhné. **-a kokso** sperrimjóðm.
Valhal/o *goð* Valhöll.
valid/a gildur, gjaldgengur. **-i áhl** gilda. **-eco** gildi; gildistími. **-igi** staðfesta. **-iĝi** verða gildur, taka gildi.
eks-iĝi fara úr gildi, ljúka, renna út. **ne-igi**, **sen-igi** ónýta, ógilda.
Valis/o *ldf -o kaj Futuno* Wallis- og Fútunaeyjar (franskt yfirráðasvæði í Suður-Kyrrahafi).
valiz/o handtaska, ferðataska. **-eto** skjalataska.
Valkiri/o *goð* Valkyrja.
valon/o *per* Vallóni. **V-io**, **V-ujo** Vallónía (frönskumælandi hluti Belgíu).
valor/i *áhr* 1 vera verður (e-s). 2 þýða. 3 gilda. **-o** *hei stæ eðl* verð, gildi; virði.
-a dýrmætur, verðmætur, verðmikill. **-aĵo** dýrmæti, dýrindi, kjörgripur. **-igi** hagnýta. **laŭ-a** verð-. **malpli-eco** sál minnimáttur. **multe-a** ómetanlegur. **malpli-iĝo** 1 verðýrnun, fyrning, afskrift. 2 gengissig.
li-o verðgildishækkun. **plus-o** *efh* gildisauki. **re-igi** hækka gildi (e-s). **sam-a** á sama verði; jafnverður.
sen-a einskisverður. **sen-aĵo** rusl, einskisvert dót. **sen-igi** ónýta, ógilda. **sen-ulo** smámenni.
alt-a mikilsverður. **grand-a** mikilsverður. **interŝanĝ-o** *efh* vöruskiptaverð.
kresto-o *eðl* verðtoppur (= **pintovaloro**). **lim-o** verðtakmark. **merkato-o** markaðsverðgildi.
mez-o *eðl* meðalgildi. **ekspektata mez-o** meðaltal. **pen-i** *áhl* vera ómaksins verður. **uz-o** notagildi.
Valpurga *per* Valborg. **-nokto** Valborgarnótt.
vals/o vals. **-i áhl** dansa vals.
Valter/o *per* Walter.
valut/o 1 gengi. 2 gjaldeyrir. **de-i** *áhr* lækka gengi á (e-u).
valv/o 1 *tæk* loftsnerill, ventill. 2 *dýr* skel (ein sér). 3 *gra* belghelmingur. 4 *lfæ* loka. **-o ileoĉeka** ristilsloka.
5 eðl *rtæ* lampi (í útvarpstæki) = **rektifikilo**. **-a** *læk* loku-. **-eto** *lfæ* blaðka, loka.
vampir/o 1 *dýr* blóðsuga, vampíra. 2 okrari. **-ino** 1 kvenblóðsuga. 2 glæfrakvendi.
-ismo 1 hjátrúarhugmyndir um blóðsugur. 2 féflettingar, fjárkúgun.
van/a 1 árangurslaus, þýðingarlaus. 2 hégómlegur. **-e** árangurslaust. **-aĵo** þvaður; loftkastali.
-eco árangursleysi, þýðingarleysi. **-igi** koma í veg fyrir, hindra, ónýta; eyðileggja.
vanad/o, **vabadi/o** *efn* vanadíum, vanadín (*V*) (*frumefni nr. 23*).
Van-Dejk/o *per* Van Dijk (belgískur málari). **-a** kenndur við Van Dijk.
vand/o 1 = **septo**. 2 = **parieto**.
vandal/o 1 Vandali. 2 siðleysingi, ribbaldi, eyðileggingarseggur.
-eco, **-ismo** ribbaldskapur, fjandsamleg skemmd (eða eyðilegging) listaverka.
vanel/o *dýr* vepja (*Vanellus vanellus*).
vanes/o *dýr* páfiðrildi (*Vanessa io*); netlufiðrildi (*V. urticæ*).
vang/o 1 kinn, vang. 2 *tæk* kjaftur (á verkfæri). **-a** kinn-, vanga-. **-ego** kjammi, kjaftur.
-osto *lfæ* kinnbein, kjammabein. **sur-o** kinnhestur (= **vangofrapo**). **puf-a** bústinn í kinnnum. **sid-o** rasskinn.
vanil/o *gra mat* vanilla (*Vanilla planifolia*). **-a** vanillu-. **-i** *áhr* bæta vanillu við. **-ino** *efn* vanillín.
Vankuver/o *ldf* 1 Vancouveryja (við vesturströnd Kanada). 2 Vancouver (hafnarborg í Kanada).
vant/a 1 ónýtur, fánýtur, hégóma-, hégómlegur. 2 montinn. **-e** hégómlega, á fánýtan hátt. **-aĵo** hégómi, fánýti.
-eco hégómaskapur, hégómleiki. **-igi** gera ónýtan, gera fánýtan. **-iĝi** verða fánýtur; hégómast.
vant/o vantur.
Vanuatu/o *ldf* Vanúatú (eyríki í Suður-Kyrrahafi) (hét áður Nýju-Suðureyjar, New Hebrides).
vapor/o *eðl* *læk sig* 1 gufa, eimur. 2 reykur, gufa. 3 **-oj** móðursýki. **-a** gufukenndur; gufu-, gufufullur.
-i áhl gufa, rjúka. **-aĵo** gufa. **-eto** mistur, úði. **-igi** eima, láta gufa upp, breyta í gufu.
-igilo uppgufunartæki; úðabrúsi. **-iĝi** gufa upp. **iĝo** uppgufun. **-iĝema** óstöðugur, rokgjarn. **-izi** hleypa gufu á.
-forta gufu-, gufuknúinn. **-metro** gufuþrýstingsmælir. **-premo** gufuþrýstingur. **el-iĝi**, **for-iĝi** gufa upp.
el-ilo *sig* reykháfur (á skipi). **-ipo** gufuskip.
var/o vara, verslunarvara. **-ejo** vörugemysla. **hard-o** *rtæ* vélbúnaður. **nutro-oj** matvörur.
soft-o *rtæ* hugbúnaður. **ŝut-oj** umbúðalausar vörur.
var/o *rtæ* (mælieining). **-a** *lfæ* útbeygður. **-a kokso** mjaðmarsig. **-a genuo** njórahné, útbeygt hné.
-a piedo klumbufótur.

- Var/o inn 1** Vará (í Frakklandi). **2** Var (hérað í Frakklandi).
varan/o *dýr* varaneðla (*Varanus*). **-edo** varaneðluætt (*Varanidæ*).
varang/o *sig* botnbiti (í skipi).
varap/o *íbr* 1 fjallgöngur. **2** klettaveggur.
varbli *áhr* afla (manna), smala (liði), fá í félag. **-ado** smölun, liðssöfnun.
vareng/o *per* Væringi.
varf/o *sig* vöruskipabryggja.
vari/i *áhl* breytast, vera breytilegur. **-o** *stæ* *dýr* *hlj* *tæk* **1** breyting, breytingar. **2** *gra* afbrigði.
-a breytilegur. **-ado** veð breyting. **-aĵo** **1** breyting, breytingar. **2** afbrigði. **-ero** *eðl* breytingarmagn.
-igi breyta (e-u), víkja (e-u) við. **-igebla** breytilegur, breytanlegur. **ne-a** óbreytilegur. **-kolora** litbreytilegur.
-ometro *rtæ* *útv* *veð* **1** breytingamælir. **2** loftvog. **kultur-o** = **kultivaro**.
-a stelo, **-ema stelo**, **-ostelo** breytistjarna.
variabl/o = **variato** **2**.
variaci/o *tón* tilbrigði (í lagi).
varianc/o *töl* frávik. **-a devio** staðalfrávik.
variant/o *hús* **1** *bók* annar lesháttur, orðamunur, afbrigði (texta). **2** *stæ* breyta, breytistærð. **3** leikjaval (í skák).
varicel/o *læk* hlaupabóla.
variete/o skemmtiatriði (ft.), kabarett. **-a** skemmti-, fjölleika-. **-a teatro** fjölleikahús.
varik/o *læk* æðastifla, æðahnútur. **-a** æðahnúta-. **-eto** lítill æðahnútur.
variol/o *læk* bóla, bóluveiki, bólusótt. **-eto** hlaupabóla. **-ulo** bólusjúklingur. **-marko** bóluvör.
varlet/o **1** *sag* knapi, riddarasveinn. **2** *tæk* skrufstykki (= **tenpeco**).
varm/a **1** heitur, hlýr. **2** *fag* einlægur, eindreginn, innilegur. **3** fjörugur. **-o** *eðl* **1** hiti, hlýja, ylur, varmi.
2 ákafi; einlægni. **-eco** hlýindi. **-eca** varma-. **-ega** **1** heitur, brennandi heitur; brennheitur, sjóðandi heitur.
2 ákaflyndur, ástríðufullur. **-ego** **1** mikill hiti. **2** ástríða. **-ejo** vermireitur; gróðurhús. **-eta** volgur.
-igi **1** hita, hlýja. **2** æsa. **-egigi** gera eldrauðan. **-igilo** hitunartæki. **lit-igilio** hitapoki. **-iĝi** **1** hitna. **2** brenna.
-umi *áhl* fá afrifu, verða sár vegna fatanúningar. **-eltena** hitapolinn. **-okonduka** sem leiðir hita.
-oondo veð hitabylgja. **ek-iĝo** *læk* hitakóf, hitakast. **mal-a** **1** kaldur. **2** kuldalegur. **mal-o** **1** kuldi. **2** áhugaleysi.
3 frost. **mal-eco** **1** áhugaleysi. **2** kuldi. **mal-ega** ískaldur. **mal-ego** harður kuldi. **mal-eta** svalur. **mal-etigi** kæla.
mal-igi kæla. **mal-igilo** kæliker; kæli. **mal-igujo** kælikápur. **mal-iĝi** kólna.
mal-umi *áhl* ofkælast, kvefast, vera kvefaður. **mal-umo** *læk* kvef. **ne-a** óhitaður, kaldur. **pri-a** hita.
re-igi hita aftur. **super-igi**, **tro-igi** yfirhita, ofhita. **brul-o** *efn* brennsluvarmi. **fand-o** *eðl* bræðsluvarmi.
varp/o *klæ* uppistaða (í vef) (= **teksbazo**). **-i** *áhr* draga (vefjarþræði) gegnum höföldin. **-ero** uppistöðupráður.
-ocilindro = **rultrabo**. **-ringo** hafald.
Varsovi/o *ldf* Varsjá (höfuðborg Póllands).
vart/i *áhr* gæta (barna), hirða um (e-n), líta eftir (e-m). **-o**, **-ado** gæsla, eftirlit. **-ejo** dagheimili.
-isto gæslumaður. **-istino** fóstra. **kun-ito** samfóstri.
Varun/o *trú* Varuna, aðalgoð í Vedaritningum.
vasabi/o *inn* japönsk piparrót (*Wasabia japonica*).
vasal/o *sag* lénsmaður. **-eco** lénsmennska.
vask/o brunnskál.
vask/o *per* Baski. **-a** Baska-. **V-io**, **V-ujo** Baskaland, Baskahérað (á Spáni og í Frakklandi).
vaskul/o *lfæ* æð (= **angio**). **-a** æða-. **-aro** æðar líkamans. **-arito** *læk* æðabólga. **-arizi**, **-izi** *áhr* mynda æðar.
kardio- **-a** í blóðrásarfærum.
vast/a **1** víður, víðáttumikill. **2** *hlj* (um sérhljóð) fjarlægt, opið. **3** víðtækur.
-aĵo stórt svið, víðáttumikið svæði. **-eco** víðátta; ofboðsleiki; víðtæki. **-igi** **1** víkka, stækka, breiða, dreifa.
2 (*forml.*) útbreiða. **-iĝi** breiðast, dreifast. **dis-igi** **1** beygja. **2** senda frá sér. **3** útbreiða.
dis-igo, **dis-igado** útbreiðsla, dreifing. **dis-iĝi** útbreiðast; verða dreifður. **mal-a** **1** þröngur, mjór.
2 náinn, nátengdur. **3** *hlj* (um sérhljóð) nálægt. **mal-eco** mjódd; smæð; þrengsli. **mal-igi** **1** takmarka. **2** þrengja.
pli-igi stækka, víkka.
Vašington/o **1** *per* Washington. **2** *ldf* Washington (höfuðborg Bandaríkjanna). **-io** Washington (fylki í Bandaríkjunum).
Vašti *bib* Vastí (drottning Ahasverusar).

- vat/o** = **vatto**.
vat/o vatt (spunnir þræðir). -i *áhr* fóðra vatti, vattfóðra.
Vaterl/o *sag* Waterloo. **renkonti sian -n** vera algerlega sigraður.
Vatikan/o **1** *sag* Vatíkanfjall. **2** *trú* páfahöll. **3** *fél* Vatíkanið, Páfagarður. -a Vatíkan-, vatíkanskur.
-a Regno Páfaríki, Páfagarður.
vatt/o *eðl* vatt (afleining). **sen-a** = **neaga**. -**horo** vattstund. -**metro** vattmælir. -**sekundo** vattsekúnda.
kilo-o kílóvatt. **kilo-horo** kílóvattstund.
Vaüd/o *ldf* Vaud (fylki í Sviss).
vaz/o **1** ílát, vasi, bikar, ker. **2** *læk* (*skammst.*) = **vaskulot**, .d. -**odilato** æðarvíkkun.
-okonstriktio æðaprenging. -**omotora** æðaherpings-. -**aj -etoj** æðaæðar. -**aro** leirvörur.
-lavisto uppþvottamaður. **nokto-o** næturgagn, koppur. **trink-eto** drykkjarker.
vazelin/o *lyf* vasílín.
vazistas/o gluggi yfir dyrum.
vazopresin/o *lfe* vasópressín, adíúretín.
ve! *mfr* **1** æ, ó. **2** vei. -**o** kveinstafir. -**i áhl**, -**adi áhl** kveina, stynja. -**spiri áhl** stynja.
hejm-o heimfýsi, heimþrá.
veber/o *eðl* veber, weber (mælieining fyrir segulflæði).
Ved/oj *trú* Vedaritningar, Vedabækur. -a Veda-, Vedaritninga-, sem lýtur að Vedabókunum.
vedant/o *inn* vedalok (fornt indverskt heimspekiefni).
veft/o *klæ* ívaf. -**ero** ívafspráður.
Veg/o *stj* Vega (stjarnan α í Hörpunni).
veget/i *áhl* **1** *gra* gróa, vaxa, lifa. **2** hjara, tóra, skrimta. -a **1** gróandi, vaxandi. **2** hjarandi, tórandi.
-ado gróður. -**aĵo** *gra* **1** jurtt, planta (= **vegetalo**). **2** gróður, ofvöxtur.
adenoidaj -aĵoj kokeitlingsauki, kykilsauki.
vegetal/o jurtt, planta. -a jurta-. -a **regno** jurtaríki, flóra. -**aro** gróðurríki (lands eða svæðis).
-ismo náttúrulekningastefna.
vegetalin/o jurtasmjör.
vegetar/a jurtafæðu-. -**ano** jurtaæta. -**ismo** jurtaneysla.
vegetativ/a *gra* kynlaus.
vehikl/o **1** *efn* burðarefni. **2** *læk* smitberi. **3** *trú* miðill, miðlari. -a hjálpar-, miðla-. -i *áhr* bera, flytja.
Vejkinsulo Varsímaeyja (baugeyja í Norður-Kyrrahafi).
vejn/o **1** *lfæ* jar æð. **2** *lfæ* bláæð. **3** jar rák. -a **1** æðóttur. **2** bláæða-. **3** rákóttur. -i *áhr* merkja með rákum.
-aro bláæðakerfi. -**eto** **1** fín bláæð. **2** smárák. -**ito** = **flebító**. **intra-a** *læk* inn í æð.
vek/i *áhr* **1** vekja. **2** hvetja. -**o** **1** vakning. **2** hvatning. -**iĝi** **1** vakna. **2** hefjast. -**iĝo** vakning, það að vakna.
-iteco vaka. -**isto** vekjari. -**horloĝo** vekjaraklukkan.
vekt/o **1** vogarstöng. **2** ok, burðarok. **3** *rtæ* rafsegulklofi. **timon-o** æki.
vektor/o *eðl* *stæ* vektor, vigur. -a vektor-, vigur-.
vel/o **1** sig segl. **2** mylluvængur. **3** *lfæ* tjald, *t.d.* **palata -o** gómtjald. -a segl-. -i, -**adi** *áhl* sigla.
-aro öll segl (í skipi). *kun plena -aro*: fullum seglum. -**preta** seglbúinn. -**veturi** *áhl* sigla. **antaŭ-o** framsegl.
ĉiel-o toppsegl. **latina -o** þríhyrnt segl. **laŭlarĝa -o** rásegl. **sprit-o** spritsegl. **staj-o** stagfokka, stagegl.
top-o toppsegl. **reĝ-o** efra framsegl. **ek-i** *áhl* sigla af stað, fara að sigla. -**stango** rá.
velar/o *hlj* bakmælt hljóð.
veld/i *áhr* *tæk* sjóða saman (járn), logsjóða, rafsjóða. -**ado** suða, logsuða. **elektra -ado** rafsuða.
-maŝino suðutæki, logsuðutæki. -**odrato** logsuðustöng.
velen/o **1** bókfell. **2** bókfellspappír.
Velington/o *ldf* Wellington (höfuðborg Nýja-Sjálands).
velk/i *áhl* *gra* **1** visna, fölna. **2** missa lífsfjör, blikna. **3** upplitast, óskýrast. -a linur; visinn, visnaður.
-o, -**ado** visnun, fölnun. -**ema** sem upplitast; sem fölnar. -**iĝi** **1** láta visna. **2** spilla; ónýta.
-inteco það að vera visnaður. -**ozo** *gra* fölnun, visnun. **for-i** *áhl* sölna, falla; skrálna.
ne-ema sem aldrei fölnar; ævarandi.
velociped/o reiðhjól.
Veloziacoj *gra* trjáliljuætt (*Velloziaceæ*).
velŝ/o *inn* frönskumælandi Svisslendingur.
velur/o **1** *klæ* flauel, pell. **2** mjúk húð. -a **1** flauels-, úr flaueli. **2** silkimjúkur, dúnmjúkur.
Velviĉiacoj *gra* furðublöðkuætt (*Welwitschiaceæ*).
ven/i *áhl* **1** koma. -i *al la decido*: taka ákvörðun. **2** ganga inn. **3** *bib* hafa kynmök við. -**o** koma.

-**onta** næstkomandi. -**ebla** sem koma má til (**al**). -**igi 1** sækja; koma með (e-ð). **2** valda. **al-i áhl** koma, koma til (e-s), komast. **al-o** koma, aðkoma. **antaŭ-i áhl** ganga fyrir, ganga á undan, koma á undan; njóta fyrirfram, segja fyrirfram. **antaŭ-into** undanfarandi, fyrirrennari. **de-i áhl 1** hafa upptök sín í (**de**), eiga rót sína að rekja (til = **de**). **2** koma af, stafa af, vera kominn (af = **de**). **de-o** uppruni; upphaf. **de-igi efn 1** rekja frá. **2** leiða (e-ð) af. **3** láta koma af. **el-i áhl 1** koma úr. **2** orsakast af. **en-i áhl 1** koma inn. **2** ganga inn. **en-igi lfe** færa inn, stinga inn, flytja inn. **en-igo** innfærsla. **inter-i áhl 1** koma á milli, skipta sér af, ganga á milli. **2** verða á milli. **inter-o 1** málamiðlun, meðalganga. **2** innskot; viðbót. **kun-i áhl** safnast saman, koma saman. **kun-o** samkoma, fundur. **kun-ejo** fundarhús, samkomuhús, samkomustaður. **kun-igi** safna saman, kalla saman. **laŭde-e** að erfðum. **ne-o** brottvera, fjarvist. **nere-igebla** órifanlegur, ógræðandi, óbætanlegur. **post-i áhr** koma á eftir. **post-into** eftirmaður. **re-i áhl 1** koma aftur. **2** koma upp aftur, endurtaka sig. **re-o** afturkoma. **re-igi 1** koma aftur með. **2** snúa aftur; endursenda. **re-poŝte** með næsta pósti. **senre-e** óafturkallanlega, um aldur og ævi. **altede-a** aðalborinn. **amkun-o** ástarfundur. **bon-a** velkominn. **bon-o** fagnaðarviðtökur. **bon-igi** fagna, bjóða velkominn. **datre-o** afmæli. **miksde-a** kynblandaður, af blönduðum uppruna kominn. **tekun-o** teboð. **vesperkun-o** kvöldfundur. **venad/o** dýr suðuramerískur hjörtur (*Ozotoceros bezoarticus*). **vend/i áhr** selja. -**o** sala. -**a** sölu-. -**ado** sala, sölustarfsemi. -**anto** seljandi. -**ejo** búð, sölustaður, markaður. -**igi** seljast. -**isto** sölumaður, afgreiðslumaður. **ĉio-ejo** vöruhús, stórverslun. **dis-i áhr**, **el-i áhr** selja upp. **el-ita** uppseldur. **for-i áhr** setja í sölu; setja á útsölu. **ne-ebla** óseljanlegur. **re-i áhr** selja aftur. **re-isto** sölumaður notaðra vara. **Vende/o** *ldf* Vendée (hérað í Frakklandi). -**ano 1** maður frá Vendée. **2** maður af þjóðflokki Vinda. **Vendemiar/o, Vendemier/o** sag vínuþpskerumánuður (1. mánuður í almanaki frönsku byltingarinnar, 22. september – 21. október). **vendett/o** blóðhefnd (á Korsíku). **vendred/o** föstudagur, frjádagur. Sankta V-o föstudagurinn langi. **Veneci/o** *ldf* Feneyjar (borg á Ítalíu). -**a** í Feneyjum, frá Feneyjum. -**lando** Feneyjahérað. **venen/o** eitur. -**a 1** eitradur. **2** vondur. -**i áhr 1** eitra. **2** spilla. -**ado 1** eitrun. **2** spilling. -**iĝo** það að vera eitradur. -**imuna** ónæmur fyrir eitri. **kontraŭ-o** móteitur, eiturdep. **mem-o, sin-ado** sjálfseitrun. **Vener/o 1** *god* Venus (rómværsk gyðja). **2** Venusarmynd. **venere/a** *læk* kyn-, samræðis-. -**a malsano** kynsjúkdómur, samræðissjúkdómur. -**ologio** kynsjúkdómafræði. **Venezuel/o** *ldf* Venesúela. -**a** venesúelskur. -**ano** Venesúeli. -**a Golfo** Venesúelafloí. **venĝ/i áhr 1** hefna (e-s) (**por** = fyrir e-ð). **2** taka hefnd; hefna; hefna sín. -**o** hefnd. -**a** hefndar-. -**ado** hefnd. -**anto** hefndandi. -**ema** hefnigjarn. -**emo** hefnigjarni. **venial/a** *kap* fyrirgefningur, afsakanlegur. -**a peko** smásynd. **venk/i áhr 1** sigra. **2** vinna sigur á (e-m), vinna. **3** sigrast á; ná valdi á (e-u), skilja til hlítar. -**o** sigur, vinningur. -**a** sigur-; sigursæll. -**anto** sigurvegari. -**igi** láta sigra, gera sigursælan. -**iĝi** vera sigraður. -**into** sigurvegari. -**ito** sigraður maður. **dis-i áhr** reka á flotta, tvístra. **mal-o** ósigur, ófarir. **ne-ebla** ósigrandi, óvinnandi. **vent/o** veð vindur. -**a 1** vind-, vindmikill, hvass-. **2** vindblásinn. **3** -**aj vortoj**: orðavindur. **4** árangurslaus, ónýtur. -**i áhl** (um vind) blása. -**aĵo** vindur, hégómi. -**ego** hvassviðri, mikill vindur, rok, stormur. -**ega** stormasamur, veðrasamur, roksamur. -**eto** gola, kaldi. -**umi áhr 1** viðra. **2** sáldra. **3** loftræsa. -**umilo** blævængur, blaka. -**umilforma** blævængslaga. -**umkorbo** vinsunarkarfa. -**ummaŝino** (korn)vinsivél. -**puŝo** kastvindur. -**oturno** áttaskipti. -**al-e** á kulborða (**de** = við e-ð). **sen-o** loĝn. **sub-e** hlémegin. **gren-umajo** hismi. **sun-a -o stj** sólvindur. **ventol/i áhr** loftræsta, loftræsa. -**ado** loftræsting, loftræsing. -**ejo** loftloki, loftræstir. -**ilo** loftræstir, vindsnælda. **Ventoz/o** sag vindmánuður (6. mánuður í almanaki frönsku byltingarinnar, 19. febrúar – 20. mars). **ventr/o 1** *lfæ* kviður, kviðarhol, búkur. **2** magi. **3** móðurlíf. **4** *tæk* bumba (á flösku), belgur. -**a 1** kvið-, maga-. -**aĉo, -ego** vömb, ístrumagi. **dis-iĝo, el-iĝo** *læk* magálshauull. **sub-o** *lfæ* nári. **dik-a** offeitur. **ventrik/lo** *lfæ* 1 hol, hólf. **2** slegill. **laringaj -oj** barkakýllisskútar. **Venus/o 1** *god* Venus (gyðja). **2** *stj* Venus (reikistjarna). **vepr/o** *gra* lágur runni, lágur runnur, kjarr. -**a** kjarrri þakinn. -**ejo** heiði, óbyggðir. **sen-igi** fjarlægja kjarr, ryðja kjarr úr (e-u).

ver/o sannleikur, eitthvað satt. **-a 1** sannur. **2** ósvikinn; raunverulegur. **-e 1** sannlega. **2** sannarlega, í raun og veru. **3** auðvitað, að vísu. **-aĵo** sannindi, það sem satt er, sannreynd. **-eco** sannleikur; sannsögli. **-ema** sannorður, áreiðanlegur; sannlegur. **-igi** staðfesta. **-iĝi** rætast. **-ismo** bók náttúrlegt ástand. **-ama** sem elskar sannleikinn. **-dire** satt að segja. **-dira** sannsöggull. **-signo** auðkenni. **kontraŭ-aĵo** látalæti, ósannindi. **-ŝajne** líklega. **mal-a** ósannur; falskur. **mal-o, mal-aĵo** ósannindi, lygi. **vivo-a** raunsýnn, lifandi, fjörugur.

Verakruc/o *ldf* Veracruz (hafnarborg í Mexíkó).
verand/o verönd, sólbyrgi, svalir.
veratr/o *gra* hnerrarót (garðblóm) (*Veratrum*). **blanka -o** hvít hnerrarót (*V. album*).
nigra -o svört hnerrarót (*V. nigrum*).
verb/o *mfr* sögn, sagnorð. **-a** sagnar-. **-igi** breyta í sögn.
verbask/o *gra* kóngaljós (*Verbascum longifolium*), blámannsljós (*V. phoenicium*).
verben/o *gra* járnurt (*Verbena*). **-acoj** járnurtaætt, járnurtarætt, járnurtarætt, járnurtarætt (*Verbenaceæ*).
verd/a 1 grænn. **2** óproskaður. **3** óvanur, óreyndur. **-o 1** grænt, grænn litur. **2** grænka. **-i áhl** vera grænn.
-aĵo 1 grænka; grænn hlutur. **2** grænmeti. **-eco** grænka. **-ejo** græna, grassvörður. **-eta** grænlegur.
-igi grænka, gera grænan. **-iĝi** grænka, verða grænn. **botel-a** flöskugrænn. **ĉiam-a** sígrænn.
Kabo V-a *ldf* Grænhöfði. **V-akaba Insularo** *ldf* Grænhöfðaeyjar.
verdigr/o *efn* eirryð, eirgræna. **-a** eirgrænn, þakinn eirgrænu.
verdikt/o lög dómur, úrskurður. **-i áhl** kveða upp dóm, segja upp dóm.
Verdun/o *ldf* Verdun (borg í Frakklandi).
verg/o 1 *gra* tág. **ora -o = solidago. 2** vöndur. **3** stöng, teinn. **-i áhr** hýða, flengja. **-ado** flenging, hýðing. **-aĵo 1** sófl. **2** hrís. **3** hrísvöndur. **diven-o** spáteinn (= **rabdo**).
kurtena -o gluggatjaldastöng. **mezur-o** mælistika. **pug-i áhr** rassskella.
Vergili/o *per* Virgilius, Virgill.
veris/o *gra* sífjarlykill (*Primula veris*).
verk/i áhr semja, skrifa, rita. **-o 1** rit, bók; verk. **2** það sem e-r hefur gert, það sem e-m er að kenna. **-ado** samning. **-aro** ritverk. **-eto** smáverk. **-isto** rithöfundur. **ĉef-o** aðalverk. **re-i áhr** endurrita.
majstro-o meistaraverk.
Verlen/o *per* Verlaine (franskt skáld).
verm/o *dýr 1* ormur. **2** maður. **-oj 1** *dýr* ormar (*Vermes*). **2** *læk* ormar (í meltingargöngum manna eða dýra). **-a** orma-. **-aro** maðkar. **-oborita, -otrua** maðkaður, ormétinn, maðksmoginn, maðkétinn. **-oforma** ormlaga. **-opikita** mölétinn. **faden-oj** práðormar (*Nemathelminthes*). **plat-oj** flatormar (*Platyhelminthes*).
ter-o ánamaður.
vermiĉel/oj *mat* hveitipræðir, núðlur.
vermifug/o 1 *læk* ormalyf. **2** *gra* leiðabuski.
vermiljon/o sinnóberrauður litur, fagurrauður litur.
vermis/o *lfæ* ormur.
Vermont/o *ldf* Vermont (fylki í Bandaríkjunum).
vermut/o 1 marurtarvín, vermút. **2** biturleiki.
vernaci/o *gra* skipan laufa í brumhnappi.
vernaliz/i *áhr* *bún* rækta (í vermireit, undir gleri o.s.frv.) (= **jarovizi**). **-o** vermireit (í vermireit).
vernier/o *ldm* brotmælir.
vernis/o *efn* gljávöð. **-i áhr** bera gljávöðu á.
Veron/o *ldf* Verona (borg á Ítalíu).
veronal/o *efn* barbítal.
Veronez/o *inn* Veronese (ítalskur málari, 1528–1588).
veronik/o *gra* bládepla (*Veronica*), veróníka.
Veronika *per* Veróníka.
verprimol/o *gra* = **veriso**.
vers/o 1 hending, ljóðlína. **2** vers. **-a** í ljóðum. **-i áhl** yrkja (kvæði). **-aĵo** ljóð, kvæði. **-ego** vers. **-eto** smáver. **-isto** rímari, leirskáld. **-duono = hemistiko. -farado** ljóðagerð, vísnagerð.
dek-o tíu lína erindi. **ok-o** átta lína erindi. **kvar-o** fjögurra lína erindi. **tri-o** þriggja lína erindi.

- Versajlo** *ldf* Versalir (borg í Frakklandi nálægt París).
- versalo** *pre* smár upphafsstafur.
- versi/o** **1** *nýy* gerð; frásögn. **2** *læk* vending burðar.
- verst/o** *inn* rússnesk röst (= 1067 metrar).
- verŝ/i** *áhr* **1** hella, ausa. **2** úthella. **-o, -ado** helling, austur. **-iĝi** hellast. **-ilo** **1** ausa, sleif.
- 2** vatnskanna, garðkanna. **-isto** byrlari, skenkjari. **dis-i** *áhr* hella niður; dreifa. **el-i** *áhr* **1** úthella. **2** tæma.
- el-iĝi** drjúpa; hellast út. **en-i** *áhr* hella á, byrla. **pri-i** *áhr* vökva, væta. **super-i** *áhr* flæða yfir.
- sur-i** *áhr* hella á, vökva, væta. **trans-i** *áhr* hella á milli, hella úr einu íláti í annað. **fand-i** *áhr* steypa.
- fand-o** steypa. **ofer-i** *áhr* færa sem dreypifórn. **sango-o** blóðsúthelling.
- vert/o** *lfæ* **1** hvirfill. **2** = **kulmino**.
- vertag/o** *dýr* greifingjahundur (= **melhundo**).
- vertebr/o** *lfæ* liður, hryggjarliður. **kolaj -oj, nukaj -oj** hálsliðir. **torakaj -oj** brjóstliðir. **lumbaj -oj** lendaliðir.
- sakraj -oj** spjalldliðir. **kocigaj -oj** rófuliðir. **-a** hryggjarliða. **-a kolumno** hryggur. **-aro** hryggur.
- uloj** *dýr* hryggdýr (*Vertebrata*). **-oterapio** hryggglækningar. **inter-a** (sem er) milli hryggjarliða.
- sen-uloj** hryggleysingar.
- vertic/o** *stæ* oddpunktur (þríhyrnings); oddur; horn.
- verticil/o** *gra* krans. **-a** kranslaga.
- vertig/o** *læk* heilabólga (í hestum).
- vertiĝ/o** *læk* svimi. **-i** *áhl* svima (óp.). **-odona** svimandi, sundlandi.
- vertikal/a** lóðréttur. **-o** *lfæ* **1** lóðrétt lína. **3** *stj* lóðbaugur. **-e** lóðrétt. **-eco** lóðréttleiki, lóðrétt staða. **-ilo** lóðlína.
- vertag/o** = **leporhundo, levrelo**.
- veruk/o** *læk* varta, smitvarta. **-ozo** *gra* vörtur (á kartöflum).
- verumontan/o** *lfæ* sáðhóll.
- verv/o** fjör, líf. **-a** fjörugur; fjörlegur. **sen-a** daufur, fjörlaus.
- vesel/o** *inn* skip.
- vesp/o** *dýr* geitungur, vespa (*Vespa*). **-edoj** geitungaætt, vespuætt (*Vespidæ*). **rab-o** (= **sfego**).
- ejo** geitungabú, vespubú.
- Vespazian/o** *per* Vespasianus (Rómakeisari, 7–79).
- vesper/o** **1** kvöld, aftann. **2** kvöldsamkoma. **-a** kvöld-. **-e** á kvöldin. **-as** *áhl* það kvöldar.
- antaŭ-o** kvöld (fyrir t.d. hátíð). **Kristnaska antaŭ-o** aðfangadagskvöld. **ĉiu-e** á hverju kvöldi.
- vespert/o** *dýr* leðurblaka. **-edoj** leðurblökuætt (*Vespertilionidæ*). **-uloj** leðurblökur (= **ĥiropteroj**).
- V-viro** Batman, Leðurblökumaðurinn. (teiknimyndahetja) .
- vespor/oj** *kri* sag aftantiðir, aftansöngur.
- vest/i** *áhr* **1** klæða. **2** þekja. **-o** fat, flík, klæðnaður. **-aĉo** slitið fat. **-ado** klæðing. **-ajo** fatnaður.
- ejo** fatageymsla. **-iĝi** klæðast; þekjast, hyljast. **-arko** herðatré. **-hoko** fatasnagi. **mal-i** *áhr* afklæða.
- re-i** *áhr* klæða upp aftur. **sen-igi** afklæða. **sen-iĝi** afklæða sig. **seniĝa danco** fatafelludans.
- sub-o** nærfat, undirflík. **trans-i** *sin* hafa fataskipti. **ali-i** *áhr* láta skipta um föt. **kap-o** höfuðbúnaður.
- lit-o** náttfat. **masko-i** *áhr* grímuklæða. **nove-ita** klæddur nýjum fötum. **orden-o** orðubúningur. **rajd-o** reiðföt.
- pied-o** fótabúnaður. **ŝtormo-o** sjóklæði. **tali-o** kventreyja, blússa.
- Vest/o** *goð* Vesta (rómværsk heimilisgyðja).
- vestal/o** *inn* **1** Vestumey. **2** hreinmey.
- Vestfali/o** *sag* *Vestfallá*, Vestfalen (hérað í Þýskalandi). **-a** frá Vestfalen. **-ano** Vestfali.
- vestibl/o** **1** *hús* forstofa, anddyri, gangur. **2** *lfæ* önd, forgarður.
- vestiĝ/o** *lfæ* leif.
- veŝt/o** vesti.
- vet/i** *áhl* veðja. **-o** **1** veð, veðmál. **2** veðfé. **-e** **1** að veði. **2** í kapp. **-ajo** veðfé. **-oficejo** veðmálaskrifstofa.
- peristo** veðmiðlari. **pri-i** *áhr* veðja um, veðjast um. Sem forliður: **vet-** kapp-.
- veter/o** veð veður. **-informoj** veðurfregnir. **-prognozo** veðurspá. **-oficejo** veðurstofa.
- veteran/o** **1** *sag* uppgjafahermaður. **2** gamalreyndur starfsmaður.
- veterinar/o** dýralæknir. **-a** dýralækninga-.
- veto/o** *lög* neitunarvald. **-i** *áhr* banna, neita; beita neitunarvaldi.
- vetur/i** *áhl* **1** aka. **2** fara, ferðast (öðruvísi en gangandi). **-o, -ado** ferð. **-igi** **1** flytja. **2** keyra.

-**igisto** ökumaður. **-ilo 1** vagn. **2** farartæki. **akvuma -ilo** vatnsbíll. **al-i** áhr ferðast til. **ĉirkaŭ-i** áhr ferðast í kringum. **ek-i** áhl leggja af stað. **el-i 1** áhl fara út. **2** áhr slíta (vegi). **en-i** áhl ferðast inn; aka inn. **en-ejo** innaksturshlið. **for-i** áhl ferðast burt, aka burt. **kun-i** áhl, **kun-iĝi** áhl ferðast saman. **preter-i** áhr fara framhá, aka framhá. **re-i** áhl koma aftur. **sur-i** áhr aka á (e-n). **tra-i** áhr ferðast um, aka um. **trans-i** áhr **1** fara yfir, ferðast yfir, aka yfir. **2** aka á. **aer-ado** flugferð. **akvo-e** á skipi. **aer-ilo** loftfar. **ĉel-ilo** lögreglubíll, fangabíll. **ĉerk-ilo** líkvagn. **dom-ilo** hjólhýsi (= **ruldomo**). **glit-ilo** sleði. **kurier-ilo** póstbíll, póstvagn. **loĝ-ilo** hjólhýsi. **naĝ-ilo** bátur. **pet-i** áhl ferðast á puttanum. **post-ilo** dráttarvagn. **poŝt-ilo** póstbíll, póstvagn. **puŝ-ilo** hjólbörur. **spac-ilo** geimfar. **ŝarĝ-ilo** flutningabíll, vörubíll. **ŝip-i** áhl ferðast með skipi. **tram-ilo** sporvagn. **tren-ilo** dráttarvagn. **vel-i** áhl sigla. **vel-ado** sigling.

vezani/o læk geðveiki, sturlun.

vezik/o 1 lfæ þvagblaðra (einnig **urina -o**). **2** blaðra. **3** bóla, loftbóla. **-a blöðru-**. **-e** eins og loftbóla.

-eto lfæ læk tæk **1** bóla, smábóla, vatnsbóla. **2** blaðra, lítil blaðra. **gala -eto** gallblaðra.

sperma eto sáðblaðra. **aŭda -eto** heyrnarblaðra. **-iga** her sem framkallar blöðru.

-iĝi tæk fá blöðrur; fá loftbólur. **aer-eto** loftbóla (= **bobelo**). **naĝ-o** dýr sundmagi. **sap-o** sápukef.

vezir/o vesír. **ĉef-o** aðalvesír.

Vezuvi/o ldf Vesúvíus (eldfjall á Ítalíu).

vi mfr þið, þér, þú. **-a** ykkar, yðar, þinn. **-diri** áhl þéra(st).

viadukt/o dalbrú, brautarbrú.

viand/o 1 mat kjöt. **2** (fornl.) hold. **-a 1** kjöt-, af kjöti. **2** holdugur. **-ejo** kjötbúð. **-isto** kjötkaupmaður.

sen-a kjötlaus.

viatik/o kap altarissakramentið (veitt deyjandi manni).

vibr/i áhl titra, nötra, sveiflast. **-o** sveifla. **-a** hlj **1** ómandi, titrandi, hljómmikill. **2** sveiflu-.

-ado titringur, nötur. **-igi** sveifla. **-ilo** eðl sírofi.

vibraci/o sveifla = **vibro**.

vibrafon/o víbrafónn.

vibri/o dýr kommusýkill.

vibris/oj dýr nasahár.

viburn/o gra úlfaber (*Viburnum opulus*).

vic/o her ípr stæ röð: **aritmetika -o** jafnmunaröð. **geometria -o** jafnhlutfallaröð.

harmonia -o umhverfuröð, þýð röð. **-a** í röð, sem kemur hver eftir annan. **-e** eftir röð. **-e al,** ' **al** í staðinn fyrir.

-igi setja í beina línu, setja í röð, raða (e-n, e-u). **-iĝi** raða sér, vera í röð. **-montra** rað-.

-montraj numeraloj raðtölur. **al-iĝi** bætast við (í röð). **en-iĝi** fara í röð.

ekster-e þegar röðin er ekki komin að (þér, mér, honum o.s.frv.); utan raðar. **laŭ-e** eftir röð, hver í sinni röð.

sia-e þegar að honum kemur. **sur-igi** raða (e-u) á. **unu-e** í halarófu. **unua-e** fyrst og fremst. **atend-o** biðröð.

- vara-, undir-. **-prezidanto** varaforseti. **-reĝo** undirkonungur. **-rado** varahjól. **-peco** aukahlutur, varahlutur.

-frato stjúpbróðir.

vici/o gra flækja (*Vicia*); fódurflækja (*V. sativa*); umfeðmingur, umfeðmingsgras (*V. cracea*).

vid/i áhr **1** sjá. **2** líta. **3** heimsækja. **-o tæk 1** sjón. **2** (fornl.) horf; útlit. **3** augnaráð. **-a** sjónar-, sýnilegur, sjón-.

-aj halucinoj sjónarofskynjun, skynvillur. **-ado 1** lfe sjón. **2** skoðun. **-aĵo 1** sjón, sýn. **2** útsýn. **-ebla** sýnilegur.

-eble sýnilega. **-ebligi** gera sýnilegan; leiða í ljós. **-ema** forvitinn. **-igi** sýna, láta sjá. **-iĝi** sjást.

-inda þess verður að sjá, markverður. **-indaĵo** það sem þess er vert að sjá. **-al-e** augliti til auglitis; andspænis.

-ama forvitinn. **-maniero** sjónarmið. **antaŭ-i** áhr sjá fyrir. **antaŭ-o** framsýni. **antaŭ-ebla** fyrirsjáanlegur.

antaŭ-isto sjáandi, spámaður. **ek-i** áhr **1** koma auga á; taka eftir. **2** sjá í svip, líta sem snöggvast á.

ek-o augnaráð, snögg tillit. **el-o** útsýn. **el-iĝi** skjóta upp. **inter-iĝi** mætast, koma saman til viðtals. **laŭ-e** í sjón.

neantaŭ-ebla ófyrirsjáanlegur. **ne-ate** óséd. **ne-ebla** ósýnilegur. **ne-ebligi** dulbúa. **preter-i** áhr sjást yfir.

re-i sjá aftur. **re-i sin** sjást aftur. **ĝis la re-o** vertu sæll, sjáumst. **re-igi** sýna; láta sjá aftur, endurminna. **retro-a** lútandi aftur til liðins tíma. **retro-ilo** baksýnisspegill. **sen-a** blindur, blind-. **tra-i** áhr sjá í gegn. **ricevi tra-on** birtast (í gegnum). **tra-a, tra-ebla** gagnsær, glær. **tra-eco** gagnsæi. **unu-e** undir eins, óðara. **unua-e** við fyrstu sýn. **tele-i** áhr sjá í sjónvarpi. **tele-ado** sjónvarp. **tele-ilo** sjónvarpstæki, sjónvarpsviðtæki. **akre-a** hvasseygður, sjóngóður. **bel-ejo** útsýnisstaður. **klar-a** skarpskygg; skygg. **nigra-ulo** svartskýnismaður, bölskýnismaður.

vidv/o ekkjumaður, ekill. **-a** ekkils-. **-eco** ekkilsdómur, ekkilslíf. **-iĝi** verða að ekkli. **-ino** ekkja.

-ina ekkju-. **-ineco** ekkjudómur, ekkjulíf. **-iniĝi** verða að ekkju.

Vien/o *ldf* **1** Vienne (á í Frakklandi). **2** Vienne (borg í Frakklandi). **3** Vín, Vínarborg (höfuðborg Austurríkis). **-a** Vínar-; frá Vín.

vigl/a efn **1** kátur, hress. **2** fjörugur, glaðvær. **3** glaðvakandi, vökull, velvakandi. **-i** *áhl* vaka. **-ado** vaka; aðgætni. **-eco** **1** fjör, kæti. **2** árvekni; aðgætni. **-igi** **1** hressa. **2** fjörga, lífga, glæða. **3** hvetja. **-iĝi** reyna á sig, beita sér. **mal-a** daufur, fjörlaus, huglaus, kjarklaus. **mal-igi** draga kjark úr (e-m); veikja. **mal-iĝo** fjörleysi. **mal-eco** hryggð; magnleysi. **pli-igi** **1** lífga. **2** glæða. **3** fjörga. **re-igi** endurlífga; hressa við aftur; uppörva.

vigvam/o *inn* indíánakofi.

vikari/o *kri* **1** aðstoðarprestur. **2** staðgengill, staðgöngumaður. **la -o de Jesu-Kristo** páfinn, staðgöngumaður Jesú Krists.

viking/o *inn* víkingur. **-a** víkinga- .

viktimo/o *trú* fórnardýr, fórnarlamb.

Viktor/o *per* Viktor. **-ino** Viktoría.

Viktorio/o *ldf* Viktoría (ríki í Ástralíu). **Lago -a** Viktoríuvatn (í Miðbaugs-Afríku).

-ana *faq* bók Viktoríutímabils-, frá Viktoríutímanum.

viktuali/o *nýy* nesti, vistir, matvæli.

vikun/o *dýr* víkúnja (*Lama vicugna*). **-lano** víkúnjaull.

vil/o *lfæ* **1** fingert hár. **2** títa. **intestaj -oj** garnatítur, garnaflos. **-a** loðinn.

vila/o = villo.

vilaĝ/o þorp. **-a** þorps-, sveitalegur, sveita-. **-ano** þorpsbúi, sveitamaður. **-estro** sveitarstjóri. **lad-o** fátækrahverfi.

Vilhelm/o *per* Vilhjálmur. **Vilĉjo** Villi.

vill/o **1** sag landsetur. **2** lystihús, villa.

Viln/o *ldf* Vilnías (höfuðborg Litháens).

vimen/o *gra* kórfulvíðir (*Salix viminalis*). **-ajo** tágavinna. **-tegi** *áhr* þekja tágum.

vin/o *kri* vín. **-a** vín-. **-eca** vínkynjaður; eins og vín á lit. **-ejo** vínkjallari; vínbúð; vínstofa. **-isto** byrlari.

-ologio vínfræði. **-ologo** vínfræðingur. **-bero** vínber. **-bera** vínberja-. **-beraro** vínberjahlásla. **-berejo**,

-berĝardeno víngarður. **-beristo** vínrykjumaður, víngarðsmaður. **-berujo**, **-arbedo** *gra* vínviður (*Vitis*).

-berbranĉo árssproti á vínviði. **-bertrunko** vínviðarstofn. **-farado** vingerð. **-gustumisto** vínkanni.

-premejo vínþröng. **-premilo** vínpressa. **miel-o** mjöður. **pir-o** perumjöður. **pom-o** eplamjöður. **sek-bero** rúsína.

sek-bera rúsínu-. **spic-o** púns, kryddvín. **ŝaum-o** freyðivín.

vinagr/o edik. **-a** ediks-, edikskennundur. **-i** *áhl* koma ediki í. **-ujo** ediksflaska, ediksglas.

Vincent/o *per* Vinsentíus.

vinĉ/o *tæk* vinda, spil (lárétt). **ankro-o** sig akkerisvinda.

Vinĉi *per* Leonardo da Vinci.

vind/i *áhr* **1** reifa. **2** vefja, sveipa. **-o** **1** reifalindi; reifar. **2** sáraumbúðir. **-iĝi** vefjast. **-otuko** reifar.

el-iĝi leysast úr.

vindas/o akkerisvinda = **ankrovinĉo**.

vinil/o *efn* vinýl.

vinjet/o *inn* **1** titilmýnd. **2** bókahnútur, stafrós.

vink/o *gra* hörpulauf (*Vinca*).

vinkt/o **1** smella. **2** klemma. **3** postulínsnagli. **-i** *áhr* klemma saman.

vinkul/o **1** *stæ* heildarstrik. **2** *pre* tengiklofi.

Vinteracoj *gra* vetrarviðarætt (*Winteraceæ*).

vintr/o vetur. **-a** **1** vetrar-. **2** kuldalegur, óvingjarnlegur. **-e** að vetri, að vetrarlagi, á veturna.

-i *áhl* hafa vetursetu. **-ado** veturseta. **tra-i** *áhl* **1** hafa vetursetu. **2** vera vetrarlangt.

viol/o *gra* **1** fjóla (*Viola*). **2** ilmfjóla (*Viola odorata*). **-a** fjólublár.

-ego stjúpúblóm (*Viola tricolor* var. *maxima*) (= **trikoloreto**). **-acoj** fjóluætt (*Violaceæ*).

trans-a, **ultra-a** *eðl* útfjólublár, útblár. **trans-aj radioj**, **ultra-aj radioj** *eðl* útfjólubláir geislar, útbláir geislar.

Viola *per* Fjóla.

violent/a *nýy* **1** ofsalegur. **2** skapbráður.

Violeta *per* Víóletta.

violon/o *tón* fiðla. **-i** *áhl* leika á fiðlu. **-isto** fiðluleikari, fiðlari. **-ujo** fiðlukassi.

- violonĉel/o** *tón knéfiðla.*
- vip/o** svipa, pískur. **-i** *áhr* 1 berja, slá (með svipu). 2 slá ofsalega. **-ado** 1 svipuhögg. 2 ofsalegur sláttur.
- eto** svipa. **rajd-o** svipa. **-stango**, **-tenilo** svipuskaft.
- viper/o** *inn = vipuro.*
- vipur/o** *dýr höggormur (Vipera), naðra. -edoj* höggormætt (*Viperidæ*). **-idoj** höggormakyn.
- vir/o** 1 maður, karlmaður. 2 karl; fullorðinn maður. **-a mfr** *lög hlj* 1 karl-; karlkyns-.
- 2 karlmannlegur; hugrakkur, drengilegur. **-a infano** sveinbarn. **per la -a deveno** í (beinan) karllegg.
- a rimo** karlrím. **-aro** 1 karlmenn. 2 áhöfn, öll skipshöfnin. **-eco** karlmennska; manndómur.
- eto** dvergur; afstyrmi. **-iĝi** verða fulltíða maður. **-ino** 1 kona. 2 kvenmaður. **-ina** kvenlegur.
- ineco** kveneðli, kvenska. **-inejo** 1 kvennabúr. 2 pútnahús, hóruhús. **-iniĝi** 1 verða fulltíða kona.
- 2 verða kveifarlegur. **-ingo** skækja, vændiskona, púta. **-ulino** karlmannleg kona.
- krom-ino** frilla, hjákona. - karl-, t.d. **-bovo** naut, boli, tarfur.
- virg/a** 1 mey-, meylegur, ósnortinn. 2 flekklaus, hreinn. 3 jómfrúarlegur, jómfrúar-. **-eco** meydómur.
- ulo** hreinn sveinn, karlmaður sem hefur ekki haft samfarir.
- ulino**, **-ino** mey, mæ, yngisstúlka, jómfrú, hrein mey. **mal-igi** afmeyja.
- Virg/o** 1 *stj* Meyjarmerkið. 2 Mærin, Meyjan (stjörnumerki).
- Virgil/o** *per* Virgill.
- Virgini/o** *ldf* Virginía (fylki í Bandaríkjunum). **Okcidenta V-o** Vestur-Virginía (fylki í Bandaríkjunum).
- virial/o** *eðl efl* (= **momento de forto**).
- virozo/o** *gra læk* veirusjúkdómur (= **virusozo**).
- virt/o** dyggð. **ĉefa -o** megindyggð. **-a** 1 dyggðugur. 2 skírlífur (einkum kvenfólk).
- ulo** dyggðugur maður, réttlátur maður. **mal-o** löstur; ódyggð, galli. **mal-a** vondur, spilltur, lastafullur.
- mal-ulo** misgjörðarmaður. **mal-igi** spilla.
- virtual/a** 1 *hei* raunverulegur, í rauninni. 2 **-a bildo** *ljó* sýndarmynd.
- virtuoz/o** snillingur, meistari. **-eco** snilld, leikni.
- virulent/a** *læk* smitandi; eitraður (um sýkla). **-eco** smitmagn (sýkla), eitrunarmagn (sýkla).
- virus/o** *læk sag* veira, vírus. **-a** veiru-. **ultra-o** dvergsýkill. **kron-o**, **koron-o**, **korona-** kórónuveira.
- ozo = virozo.**
- viscer/o** *lfæ* iður, innyfli.
- visigot/o** *inn* Vestgoti.
- visk/o** *gra* mistilteinn (sníkjujurt) (*Viscum album*). **-eca** seigþykkur.
- viski/o** *inn* viskí.
- Viskonsin/o** *ldf* Wisconsin (fylki í Bandaríkjunum).
- viskoz/a** *eðl* seigur, seigfljótandi, seigþykkur, límseigur. **-o klæ** plastefni (til vefnaðar), plastþráður.
- eco** seigja, límni, viðloðun. **dielektrika -eco** rafsvaraseigja. **magneta -eco** segulseigja. **-ometro** seigjumælir.
- vist/o** *inn* vist (spil).
- visteri/o** *gra* bláregn (*Wisteria*).
- Vistul/o** *ldf* Wisla, Weichsel (stærsta fljót Póllands).
- viŝ/i** *áhr* þurrka af, strjúka af. **-o** afþurrkun. **-ado** afþurrkun, það að þurrka af. **-ilo** þurrkari, þurrka; svampur.
- de-i** *áhr* þurrka af. **el-i** *áhr* þurrka af, þurrka burt; útrýma. **for-i** *áhr* þurrka út; þerra af; afmá.
- man-ilo** handklæði. **plum-ilo** 1 fjaðrabursti. 2 pennaðurrka. **vitro-ilo** *bif* rúðupurrka.
- Viŝnu/o** *trú* Visjnu (varðveitandinn í guðaprenningu hindúasiðar). (Sjá einnig **Brahmao** og **Ŝivo**).
- vit/o** *gra* vínviður. **-acoj** vínviðarætt (*Vitaceæ*). **-ejo** víngarður. **-ŝimo** vínviðarmygla.
- Vit/o** *per* Vítus. **la malsano de sankta -o = koreo.**
- vital/a** *hei* líf-, lífs-. **-ismo** lífhyggja.
- vitamin/o** *líf* fjörefni, vítamín, þrífaefni, bætiefni. **-a** fjörefna-, vítamína-.
- ologio** fjörefnafræði, vítamínafræði, bætiefnafræði. **-oterapio** fjörefnalækningar vítamínalækningar.
- sen-ozo** *læk* fjörefnaskortur, vítamínskortur.
- vitel/o** *líf* fósturnesti. **unu-aj** eineggja-, t.d. **unu-aj ĝemeloj** eineggja tvíburar.
- vitilig/o** *læk* skjallblettur.
- vitro/o** 1 gler. 2 rúða. **-a** gler-, úr gleri. **-i** *áhr* 1 setja gler í. 2 setja rúðu í. **-ajo** glervara.
- eca** starandi (um augu); glerháll; glerkenndur. **-igi** 1 gera að gleri. 2 gera glerkenndan. **-isto** glerskeri.
- arto** glerlist. **-ofaristo** glersmiður. **-olano** glerull. **sen-a** án glers, án rúðu. **drat-o** styrkt gler. **lakto-o** mjólkurgler.
- okul-o(j)** gleraugu. **sekurec-o** öryggisgler.
- vitral/o** *fag* litglerjagluggi. **roz-o** rósettugluggi.

vitre/o *lfæ* glervökvi (augans). -a glervökva-.

vitrin/o 1 sýningarskápur, sýningarkassi. 2 búðargluggi.

vitriol/o *efn* vítríól. -a 1 vítríóls-, ætandi. 2 beiskur; eittraður. -i *áhr* kasta vítríóli framan í (e-n).

viv/i *áhl* 1 lifa, vera á lífi. 2 lifa, búa. -o *trú* 1 líf, líferni. 2 fjör. 3 ævi, ævisaga. -a 1 á lífi, lifandi. 2 fjörugur; fjörlegur. -e fjörugt; fjörlega. -uo fagnaðaróp, húrta, ópið „lifi“. -ado líferni. -anto lifandi (maður). -eco fjör, kæti. -ema lifandi, ævarandi. -eti *áhl* halda í sér lífinu, skrölta áfram, lifa aðgjörðarlaus. -igi 1 lífga. 2 fjörga; glæða. -iga fjörgandi. -ulo lifandi vera. -daŭro ævilengd. -odona lífgjafar-. -oplena fjörugur. -ipova 1 lífvænlegur, lífseigur. 2 framkvæmanlegur. -ipoveco lífsvon, lífsorka. -teni *sin* *áhr* viðhalda lífinu. -tenaj *kostoj* framfærslukostnaður. -teno lífsuppeldi, viðurværi. dum-a ævilangur. ĝis-i *áhr* ná; lifa þangað til. kun-i *áhl* búa saman. kun-ado sambúð. kun-anto sambúðarmaður. mal-a dauður, andvana, líflaus. mal-e naskita andvana fæddur. por-aĵo viðurværi, lífsnauðsynjar. post-i *áhr*, super-i *áhr*, trans-i *áhr* líf 1 lifa eftir. 2 vera eftir. re-i *áhl* lifa aftur. re-igi *læk* 1 endurlífga, lífga aftur. 2 lifa (e-ð) upp aftur. re-iĝi lifna aftur. sen-a 1 líflaus. 2 daufur. sen-igi drepa, aflífa, taka af lífi. sen-iĝi deyja, gerast líflaus. super-o de la plej taŭgaj varðveisla hinna hæfustu. tra-i *áhr* 1 lifa (e-ð); reyna. 2 lifa (e-ð) af. tra-aĵo reynd, reynsla. bon-anto glaumgosi, nautnaseggur. liber-ulo lauslátur maður. long-eco langlífi. viver/o *dýr* desköttur, þefköttur (*Viverra*). -edoj desmerdýr (*Viverridæ*). vivisekci/o *læk* kvikskurður. viz/o vegabréfsáritun. -i *áhr* árita á (vegabréf, ræðismannsreikning o.p.u.l.). vizaĝ/o andlit, ásjóna. -a andlits-. -aĉo ljótt andlit. -eto barns andlit, lítið andlit. du-a 1 sem á eru tvær ásjónur. 2 falskur, uppgerðarfullur, hræsnisfullur. vizi/o *læk* *trú* sýn, vitrun, draumsjón. -i *áhr* sjá vitrun, fá vitrun. -ulo draumóramaður; maður sem fær vitranir. vizier/o 1 nefbjörg. 2 der, skyggni. vizi/i *áhr* sig 1 heimsækja. 2 vitja (e-s). 3 sækja (skóla). 4 skoða, vísitera. -o 1 heimsókn. 2 vitjun. 3 skoðun. -e í heimsókn. -adi *áhr* 1 heimsækja stöðugt; heimsækja oft. 2 sækja (skóla, námskeið o.p.u.l.). -anto gestur, heimsækjandi. la V-inoj nunnurnar af reglu heilags Frans af Sales. -ejo gestaherbergi. pun-i *áhr* *bib* vitja (e-s). pun-o hegning. rond-ado heimsóknaferð. surpriz-o óvænt heimsókn. vizon/o *dýr* minkur (*Mustela vison*). -pelta mantelo minkapels. vjel/o *tón* lírukassi. Vjetnam/o *ldf* Vjetnam. -a vjetnamskur. -ano Vjetnami. -io = Vjetnamo. Vladimir/o *per* Vladimír. Vladivostok/o *ldf* Vladivostok (hafnarborg í Síberíu). voandze/o *gra* bambara-jarðhneta (*Voandzeia*). vobl/i *áhl* *bif* fja útv rugga, vagma, ramba. voĉ/o *mfr* 1 rödd. 2 rómur, raust. 3 atkvæði. 4 (sagnar)mynd. aktiva -o germynd. pasiva -o þolmynd. mediala -o miðmynd. -a *hlj* 1 raddarlegur, munnlegur; radd-. 2 raddaður. -e munnlega. -i *áhl* greiða atkvæði. -doni *áhl* greiða atkvæði. -donado atkvæðagreiðsla. -anto kjósandi. -donrajto atkvæðisréttur; kosningaréttur. duon-e lágt, í lágum róm, í hálfum hljóðum, lágum hljóðum. plur-e margraddað, fjölraddað. sen-a *hlj* 1 raddlaus. 2 mállaus; hljóðlaus. 3 óraddaður. unu-a sammála, einróma. une-e einróma, í einu hljóði; með öllum greiddum atkvæðum. Brust-o bassarödd. kap-o mjórödd. plen-e eins hátt og maður getur. vodevil/o ljóðsöngvaleykur. vodk/o *inn* vodka. Vogevoj *ldf* Vogesafjöll (í austanverðu Frakklandi). voj/o *bib* *tæk* *lfæ* *ldf* *stj* 1 leið. 2 vegur, braut. kie estas volo, tie estas vojo: viljinn dregur hált hlass. 3 göng. -a vega-, vegamála-. -aro vegakerfi. -eto stígur, sund (milli húsa), göng. -isto vegavinnamaður. -ulo 1 flækingur, flökkumaður. 2 skáti (= rovero). -flanko vegarkantur, vegarbrún, vegbrún. -streko einstigi. apud-a, ĉe-a (sem liggur) við veginn. ĉef-o aðalbraut. ĉirkaŭ-o krókaleið. de-iĝi villast, fara afvega. dis-iĝo vegamót, gatnamót. dum-e á leiðinni. duon-e miðvegur; miðleiðis. en-igi leiða á rétta leið. sen-a veglaus. sub-o 1 jarðgöng, undirgöng (fyrir veg). 2 neðanjarðarbraut. subfer-o neðanjarðarbraut. super-o 1 vegbrú. 2 ofanjarðarbraut. superfer-o ofanjarðarbraut. sur-e á leiðinni. aŭto-o *bif* hraðbraut. fer-o járnbraut. fer-a járnbrautar-. fer-isto járnbrautarstarfsmaður. glit-o rennibraut. land-o þjóðvegur. rel-o spor (= trako). tag-o dagleið.

tram-o 1 sporvagnaleið. 2 sporvagnar, sporvagnakerfi. **tram-isto** sporvagnastarfsmaður. **vetur-o** leið. **la Lakta Vojo** *stj* Vetrarbrautin.

vojaĝi *áhl* ferðast. **-o** ferð. **-a** ferða-. **-anto** farþegi, ferðamaður. **-ilaro** ferðaveski.

-isto ferðamaður, farandmaður. **komerca -isto** farandsali. **ek-i** *áhl* leggja af stað. **kun-anto** samferðamaður. **tra-i** *áhr* ferðast um. **kaŝ-anto** laumufarþegi. **pied-i** *áhl* ferðast á fæti. **rond-o** hringferð.

vojevodo/o *sag* (í slafneskum löndum) héraðsstjóri. **-io**, **-ujo** hérað sem vojevodo stjórnar.

vok/i *áhr* 1 kalla. 2 kalla á. **-o** *fja* 1 kall. 2 hringing. **-a** kall-. **-ado** köllun. **-isto** réttarþjónn. **-iteco** köllun. **al-i** *áhr* 1 kalla. 2 ákalla. 3 kalla til sín. **al-o** ákall; ávarp, hróp. **al-iĝo** hæfni.

el-i *áhr* 1 leiða í ljós. 2 vekja upp. 3 kalla út. 4 vekja, kalla fram. **el-ipovo** hugmyndatenging. **el-o** útkall.

el-iva sem tengir saman hugmyndir, sem vekur hugmyndir, sem vekur minningar. **kun-i** *áhr* 1 kalla saman. 2 boða til (fundar). **ne-ite** óboðað. **nere-ebla** óafturkallanlegur, órítanlegur.

re-i *áhr* 1 kalla aftur, kalla heim, kalla til baka. 2 afturkalla, taka aftur. **re-a** afturkallandi. **re-o** afturköllun. **kontrol-o** nafnakall.

vokal/o *hlj* 1 sérhljóð. 2 sérhljóði. **duon-o**, **kvazaŭ-o** hálfhljóð. **normo-oj** fyrirmyndarhljóð.

vokativ/o *mfr* ávarpsfall.

vokoid/o *hlj* sérhljóð.

vokt/o *inn* verkstjóri.

vol/i *áhr* 1 vilja. 2 vilja fá, langa í. **-o** vilji; löngun. **-a** af ásettu ráði. **-e** af ásettu ráði. **-e ne-e** nauðugur viljugur. **-ado** *hei* vilji. **-eto** tilhneiging. **kontraŭ-a**, **malgraŭ-a**, **preter-a** óætlaður, óviljandi. **preter-e** óvart.

laŭ-a sjálfboðinn. **laŭ-e** eftir vilja. **mal-i** *áhr* hafna, neita. **mal-o** ófýsi. **mem-a** sjálfviljugur, sjálfboðinn.

ne-a ósjálfráður. **pli-i** *áhr* vilja heldur. **pli-e** heldur. **sen-a** þreklaus. **sen-eco** þrekleysi.

bon-i *áhr* gera svo vel; vera svo góður. **bon-o** góðvilji, velvilji. **bon-a** velviljaður. **liber-a** sjálfkrafa, sjálfviljugur.

liber-e af frjálsum vilja. **malbon-a** illviljaður. **malbon-o** illvilji. **mem-e** af sjálfsdáðum.

mem-ulo sjálfboði, sjálfboðaliði. **propra-a** sjálfboðinn. **sci-a** forvitinn.

volan/o *ípr* badmintonkúla, hnitkúla. **-ludo** badminton, hnit.

Volapuko/o *inn* Volapük. *Tio estas por mi -aĵo*: þetta er mér hebreska (latína, gríska), það er eintómur hrægrautur.

volatil/a *efn* rokgjarn.

volb/o *hús* hvolf, hvelving. **-a** hvelfdur, með hvelvingu. **-i** *áhr* þekja með hvelvingu, reisa hvelvingu yfir.

-iĝi hvelfast: *la blua ĉielo -iĝis super ni*: yfir okkur var blátt himinhvolfið, yfir okkur hvelfdist blár himinninn.

barel-o tunnuhvolf, langhvolf. **eĝ-o** krosshvelving.

Volfgang/o *per* Wolfgang.

volfram/o *efn* volfram (*W*) (*frumefni nr. 74*).

Volgo/o *ldf* Volga, Volgufljót (í Rússlandi, lengsta fljót í Evrópu).

volitiv/o *mfr* óskháttur.

volont/e gjarnan, fúslega, með ánægju. **-i** *áhr* gera svo vel, vera svo góður. **-eco** fúsleiki. **-ulo** sjálfboðaliði. **ne-e** ófúslega. með ófýsi, treglega.

volt/o *rtæ* volt. **-metro** galvansmælir, spennumælir, voltmælir. **kilo-o** kílóvolt.

elektron-o *eðl* rafeindarvolt, elektrónuvolt.

volta/a *rtæ* volta-. **-a pilo** voltasúla. **-metro** voltamælir.

Volta/o *ldf* Voltafljót (í Afríku). **-lando** Efra-Volta (fyrra heiti á Búrkína Fasó).

volte/o *ípr* hringreið.

Volter/o *per* Voltaire.

volucel/o *dýr* randafluga (*Syrphus*).

volum/o bindi (bókar).

volumen/o rúmmál, fyrirferð, rúmtak.

volupt/o munaður, losti. **-a** munaðar-, holdlegur. **-aĵo** munaðarlífi. **-eco** holdleiki. **-ama** munaðarlífur. **-avida** lostafullur, lostagjarn.

volut/o *hús* flúr (á súluhöfði).

volv/i *áhr* vefja, vefja saman. **-i sin** vefjast, vefja sig. **-o** vafningur. **-a** vefjandi; bugðóttur.

-aĵo *rtæ* 1 vöndull. 2 snúningur; spólun. **-iĝi** *gra* vefja sig, vefjast; snúast. **-iĝo** vafningur, fléttingur.

ĉirkaŭ-i *áhr* vefja, hjúpa, hylja; binda um. **dis-i** *áhr* 1 rekja í sundur, breiða úr. 2 láta próast; velta fram.

dis-iĝi 1 breiðast út. 2 koma fram. **dis-iĝo** framkoma; þróun; vöxtur.

el-i *áhr* *stæ* 1 opna; rekja í sundur. 2 útskýra, útlista. 3 draga út (rót). **el-aĵo** *stæ* rótarútdráttur.

en-i áhr binda um, vefja um. **inter-i** áhr flétta saman, vefja saman. **kun-i** áhr vefja saman. **kun-aĵo** strangi. **mal-i** áhr rekja í sundur. **supren-i** áhr snúa upp, bretta upp. **amper-o** rtæ ampervafningur. **rul-aĵo** strangi, rolla. **volvul/o** læk snúningur (á görn), garnaflækja. **vom/i** áhr 1 spúa, selja upp, kasta upp, æla, gubba. 2 gjósa. **-o**, **-ado** gubb, það að kasta upp. **-aĵo** uppsala, spýja. **-iga** uppsölu-. **-iga drogo** uppsölulyf. **el-i** áhr spúa upp. **vombat/o** dýr pokamús (*Phascolumys*). **vomer/o** lfæ plógur, plógbein. **vomit/o** læk gulusótt. **vor/i** áhr tæk éta, rífa í sig, háma í sig, gleypa í sig. **-ema** áttrekur, ger. **karno-a** kjötetandi. **herbo-a** plöntuetandi. **-voro** -æta. **karno-o** kjötæta. **insekto-o** skordýraæta. **vormian/o** lfæ saumabein. **vort/o** 1 orð. **kunmetita -o** samsett orð. 2 loforð, heit. **-a** orða-; munnlegur. **-aro** orðasafn, orðabók. **-aristo** orðabókarhöfundur. **-ero** orðshluti. **-eto** mfr smáorð. **-igi** koma orðum að, orða, klæða í orð. **-farado** orðmyndun. **-figuro** bók myndlíking. **-ordo** orðalag. **-riĉa** orðmargur. **-sintakso** orðsetningafræði. **ali-e** með öðrum orðum. **duon-e** í bendingu. **duon-e aludi** gefa í skyn. **duon-o** óljós ábending. **laŭ-a** bókstaflegur, orðréttur. **laŭ-e** orðrétt. **unu-e** í stuttu máli sagt. **agit-o** heróp, kjörorð, vígorð, slagorð. **frap-o** 1 slagorð. 2 fyrirögn. **fremd-o** erlent orð. **kruc-o** krossgáta. **pas-o** umgangsorð, aðgangsorð, lykilorð, leyniorð, svarorð. **prunto-o** tökuorð. **radik-o** orðstofn, orðrót. **signal-o** orðtak, slagorð. **vost-o** lei ávísunarorð (í leik), stikkorð. **vortic/o** eðl lfæ 1 iða, svelgur. 2 sveipur. **vost/o** lfæ 1 rófa, skott, hali, tagl. 2 sporður. 3 stél. 4 afturhluti. *la -o de kometo*: halastjörnuhali. *la -o de procesio*: afturhluti skrudgöngu. *-o de litero* leggur á bókstaf. *-o de noto* nótukrókur. 5 (gróft) skott, reður. 6 biðröð. **-a** hala-, sporð-, stél-; aftur-. **-umi** áhl dilla rófunni. **sen-a** rófulaus, skottlaus. **sen-uloj** froskar. **afusto-o** afturhluti fallbyssukerru. **hirundo-a** svölustéllaga. **hundo-o** gra kambgras. **lir-ulo** dýr lýrufugl. **pone-o** tagl, stertur. **ruĝ-ulo** dýr rauðstélur. **ŝip-o** afturhluti skips, skutur. **volvo-a** dýr griphala-, með griphala. **vulpo-o** gra liðagras. **vot/o** heit, áheit. **-i** áhr heita (e-u) hátíðlega. **Votan/o = Odino**. **vrak/o** inn skipsflak, rekald; flugvélarflak. **vring/i** áhr tæk snúa, vinda (þvott). **-ilo** þvottavinda. **el-i** áhr þrýsta að, pína. **vuajerism/o** gægjuvíkn (= **skopofilio**). **vual/o** blæja, slæða, hula. **-i** áhr 1 draga blæju yfir, hjúpa, skýla með blæju. 2 leyna, hylja. 3 sljóvga. **-eto** slæða (á kvenhatti). **-iĝi** ljó 1 hjúpast með blæju. 2 (um filmu) skyggjast. **sen-a** berhöfðaður; hreinskilnislegur. **sen-e** hreinskilnislega. **sen-igi** 1 afhjúpa. 2 taka blæju frá andliti sér. **kul-o** flugnanet. **Vudsiacoj** gra liðfætluætt (*Woodsiaceæ*). **vulgar/a** 1 algengur, alþýðlegur, óbrotinn. 2 = **triviala**. **-eco** alþýðleiki. **-igi** gera alþýðlegan. **-ismo** talmálsorðalag, skrilmál. **-ulo** alþýðumaður. **Vulgat/o** inn latínubiblían (Katólsku kirkjunnar). **vulkan/o** jar eldfjall. **-a** 1 eldfjalla-, jarðelda-, eldbrunninn, jarðbrunninn, elds-. 2 ofsafenginn. **Vulkan/o** goð Vúlkan (rómverskt goð sem verndaði gegn eldsvoða). **vulkaniz/i** áhr tæk herða (gúmmí). **-ado** hersla (gúmmís). **-a** herslu-. **vulp/o** dýr refur, tófa, rauðrefur (*Canis vulpes*). **blua -o = izatiso**. **monta -o** fjallarefur (*Canis lagopus*). **-opelto** refaskinn. **vultur/o** dýr gammur (*Vultur*). **vulv/o** lfæ blygðun, kvensköp. **-ito** læk skapabólga. **vund/i** áhr 1 særa, unda, meiða. 2 særa, móðga. **-o** 1 und, sár, ben. 2 móðgun. **-a** særður, meiddur. **-ado** móðgun; það að særa. **-ebla** særanlegur. **-eto** smámeiðsli. **-ito** særður maður. **ne-ebla** ósæranlegur, ósærandi. **sen-a** ósærður. **bat-o** mar. **brog-o** brunasár (vegna sjóðandi vatns o.þ.u.l.). **brul-o** brunablettur, brunasár. **grat-o** skeina, rispa. **mordo-o** bit. **paf-o** skotsár. **pik-o** stunga. **skrap-o** skeina, fleiður. **streĉ-o** tognun (sinar eða vöðva). **ŝir-o** svöðusár. **ungo-o** naglarmein. **Vurtemberg/o** ldf Württemberg (landshluti í Þýskalandi).

- Z, z** *mfr* 28. bókstafur esperanto-stafrófsins.
Z 1 Z-laga. **2** (skammstöfun) = **Zamenhof**.
z tákn fyrir þriðju óþekkta stærð í bókstafareikningi.
z/o *mfr* seta (heiti bókstafsins z).
Zagreb/o *ldf* Sagreb (höfuðborg Króatíu).
Zair/o *ldf* Saírflijót (= **Kongo 1**). **-io** Saír (s. **Kongolo**). **-ia** saírskur. **-iano** Saírmaður.
Zakari/o *per* Zakarías, Sakarías.
Zakint/o *ldf* Zakyntsey (ein jónísku eyjanna).
Zambез/o *ldf* Sambesífljót (stórfljót í sunnanverðri Afríku).
Zambi/o *ldf* Sambía. **-a** sambískur. **-ano** Sambíumaður.
Zamenhof/o, Zamenhof *per* Zamenhof. **-a** zamenhofskur, sem lýtur að Zamenhof.
-ismo orðatiltæki Zamenhofs, stíll Zamenhofs, zamenhofismi.
Zamiacoj *gra* köngulviðarætt (*Zamiaceae*).
Zanzibar/o *ldf* Sansíbar (eyja/eyjaklasi í Tansaníu).
Zaragoz/o *ldf* Saragossa (borg á Spáni).
Zaratuštr/o *inn* Sarapústra.
ze/o *ldf* pétursfiskur (*Zeus faber*). **-edoj** pétursfisksætt (*Zeidae*).
zebr/o *dýr* sebradýr, sebrahestur (*Equus zebrus*).
zebu/o *dýr* hnúðuxi (*Bos indicus*).
zefir/o 1 (há Grikkjum) vestanblær **2** kul. **3** siffurefni. **-lano** siffurgarn, siffrugarn.
Zefir/o goð Vestanvindur, Vestri (goð hjá Forngríkkjum).
Zeharja *per* Sakaríá.
zein/o *efn* (gult duft, prótín unnið úr korni).
zekin/o *inn 1* sekin (gullmynt notuð víða í Miðjarðarhafslöndum). **2** pallíetta.
Zeland/o *ldf* Sjáland (á Danmörku og Hollandi). **Nov- -o** Nýja-Sjáland. **Nov- -a** nýsjálenskur.
Nov- -ano Nýsjálendingur.
zelot/o *sag 1* vandlætari. **2** ofsamaður.
zen/o *trú* Zen-búddatrú.
zenan/o *inn* kvennabúr (hástétta Indverja).
zend/o *sag* fornpersneska.
zenit/o *stj 1* hvirfildrepill, himinhvirfill, hvirfilpunktur. **2** hátindur, hæsta stig. **-a** hvirfilpunkts-.
Zenon/o *per* Zenon (grískur heimspekingur).
zepelin/o *inn* Seppelíns-loftfar.
zepto/ *vís* septó- (forskeyti eininga 10⁻²¹).
zeta *mfr* seta, 6. bókstafur gríska stafrófsins (Ζ, ζ).
zeta/ *vís* setta- (forskeyti eininga 10²¹).
Zeüksis/o *per* Zeuxis (forngrískur málari).
Zeüs/o goð Seifur.
zibel/o *dýr* safali (*Mustels zibellina*). **-ajo** safalaskinn; kápa úr safalaskinni.
zibet/o *dýr* jarðikorni (*Civettictis zibetha*).
zigofilacoj *gra* blakkaviðarætt (*Zygophyllaceae*).
zigom/o *lfæ* kinnbein.
zigomicet/oj *gra* oksveppir (*Zygomycetes*).
zigospor/o *gra* dvalokfruma.
zigot/o *lif* okfruma.
zigurat/o *sag* pýramídumusteri (há Babýlóníumönnum o.fl.).
zigzag/o krákustígur. **-a** hlykkjóttur. **-e** hlykkjótt. **-i** áhr fara sitt á hvað, slangra.
zim/o ensím. **-ologio** ensímafræði. **-ozo** læk næmur sjúkdómur.
Zimbabv/o Simbabve (áður Ródesía). **-a** simbabskur. **-ano** Simbabvebúi.
zingibr/o *gra 1* engiferplanta (*Zingiber officinale*). **2** engifer. **-i** áhr krydda með engiferi.
-acoj Engifersætt (*Zingiberaceae*). **-aløj** keldublómaætt (*Cannaceae*).
zini/o *gra* drottningarfífill (*Zinnia elegans*).
zink/o *efn* sink (*Zn*) (*frumefni nr. 30*). **-a** sink-, úr sinki. **-i** áhr sinka, sinkhúða. **-ato** sinksýrusalt.
-oblanko sinkhvíta. **-oblendo** sinkblendi. **-ogravuro** sinkmynd. **-spato** kalamín, sinkkarbónat.
zip/o *klæ* rennilás (= **fulmofermilo**).

- zirkon/o** *ste* sirkon, sirkonsilíkat.
- zirkoni/o** *efn* sirkoníum, sirkon (*Zr*) (*frumefni nr. 40*).
- zizel/o** *dýr* jarðíkorni (*Citellus*).
- zizif/o** *gra* brjóstberjatré (*Ziziphus*).
- zlot/o** *hag* zloty (pólsk mynt).
- zol** *vís* grískur stofn sem táknar dýr(a)-, t.d. **proto-o** frumdýr. **spermato-o** sæðisfruma.
- oforma** dýrlíkur, dýra-. **-ologo** dýrafræðingur. **-ologio** dýrafræði. **-otekniko** dýrræktun.
- ologia ĝardeno** dýragarður.
- zo/o** dýragarður.
- zoarco/o, zoark/o** *dýr* álamóðir (*Zoarces*); álakista, mjósi (*Z. viviparus*).
- zodiak/o** *sag* dýrahringur (himins). **-a** dýrahings-, sem tilheyrir dýrahringnum. **-a lumo** sverðbjarmi.
- zom/i** *áhl flu* stíga bratt. **-o** brött hækkun.
- zon/o** *sig her lög hag gra útv umf lfæ læk* **1** belti, gjörð. **2** svæði, svið. **3 = zostero**. **4** jarðbelti.
- a** svæðis-. **-i** áhr gyrða. **-ego** gjörð. **ĉeval-o** hnakkgjörð, söðulgjörð. **hor-o** tímabelti, tímasvæði.
- ĵartel-o** sokkabandabelti. **krur-o** sokkaband. **led-o** leðurbelti. **mam-o** brjóstahaldari. **naĝ-o** sundkútur.
- sav-o** björgunarbelti. **sel-o** hnakkgjörð, söðulgjörð. **ter-o** jarðbelti. **ventro-o** kviðgjörð.
- zonul/o** *lfæ* belti (líkamans), brárbelti.
- zoofit/oj** *dýr* plöntudýr, gróðurdýr (*Zoophyta*).
- zoolit/o** *stg* dýragervingur.
- zoomorf/a = zooforma** sem líkist dýri, dýra-.
- zoospor/o** *gra* bifgró.
- zorg/i** *áhl áhr* **1** sjá um, hirða um, hugsa um. **2** vera áhyggjufullur, hafa áhyggjur.
- o** **1** umhyggja; umönnun, umsjón. **2** áhyggja. **-a** umhyggjusamur. **-e** varlega **-e de** (í utanáskrift) hjá.
- ado** umsjón. **-anto** verndari, fjárhaldsmaður, forráðamaður. **-ato** skjólstæðingur. **-ema** umhyggjusamur.
- emeco** varúð. **-igi** baka áhyggjur, þjá. **antaŭ-i** *áhr* gera varúðarráðstafanir. **antaŭ-o** fyrirhyggja.
- mal-i** *áhr* vanrækja, órækja, vanhirða, hirða ekki um. **pri-i** *áhr* annast, sjá um. **pri-ado** umsjón, önn.
- sen-a** áhyggjulaus, kærulaus. **sen-eco** áhyggjuleysi, kæruleysi. **-oplana** áhyggjufullur.
- Zoroastr/o** *per* Sarapústra, Soroaster. **-ismo** soroasterstrú, sóróismi.
- zoster/o** *gra læk* **1** þang, marhálmur (*Zostera*). **2** ristill. **-acoj** marhálmsætt (*Zosteraceæ*).
- zuav/o** *inn* Svafi, alsírskur hermaður.
- zulu/o** *inn* Súlúmaður. **Z-lando** Súlúland (friðland frumbyggja í Suður-Afríku).
- zum/i** *áhl* **1** suða. **2** raula. **-a** suðandi. **-ado** suða, kliður.
- Zurik/o** *ldf* Zürich (borg í þýskumælandi hluta Sviss).